

THE LIBRARY
OF
THE UNIVERSITY
OF CALIFORNIA
LOS ANGELES

**THE GREEK VERSIONS
OF THE TESTAMENTS
OF THE TWELVE PATRIARCHS**

Edited from nine MSS together with

**THE VARIANTS
OF THE ARMENIAN
AND SLAVONIC VERSIONS
AND SOME HEBREW FRAGMENTS**

by

ROBERT HENRY CHARLES

OXFORD UNIVERSITY PRESS

GEORG OLMS VERLAGSBUCHHANDLUNG · HILDESHEIM

This reprint has been authorized by The Clarendon Press Oxford
Dem Nachdruck wurde die Ausgabe Oxford, 1908, zugrunde gelegt

2., unveränderte Auflage 1960

Printed in Germany

Druck: Wolf, Heppenheim (Bergstr.)

Einband: Dingeldein, Darmstadt-Arheilgen

51
x-3
T-2
1302

TO

R. SINKER, D.D.

F. C. CONYBEARE, M.A.

WILHELM BOUSSET, D.D.

W. R. MORFILL, M.A.

WHO HAVE RENDERED YEOMAN SERVICE
TOWARDS THE RECOVERY AND ELUCIDATION OF
THIS ANCIENT TEXT

1300574

PREFACE

A NEW text of the Testaments of the Twelve Patriarchs has long been needed. It is now nearly forty years since Dr. Sinker published a reproduction of the Cambridge MS. with the variants of the Oxford MS. Ten years later he edited collations of the Vatican and Patmos MSS. Dr. Sinker's own work was very accurate so far as it went, but he made no attempt to deal with the relations of the MSS. to each other and to the archetypes from which they were derived. The MSS. evidence was, indeed, hardly adequate for such a task, and, moreover, the presuppositions under which he worked—as also all other students of the Testaments till within the last few years, i. e. that the Testaments were written originally in Greek and by a Christian author—precluded the possibility of ever attaining to a satisfactory text.

For deliverance from the latter misleading presupposition, that the Testaments were of Christian authorship, scholars are indebted in the main to the meritorious articles of F. C. Conybeare. By means of the Armenian Version this scholar established the high probability that all the Christian allusions in the Testaments are the interpolations of Christian scribes in an originally Jewish work, and therein confirmed the earlier hypothesis of Grabe and Schnapp. My own study of the Armenian Version has more than convinced me of the validity of Conybeare's contention. In the prosecution of this study I have spared no pains. I have used the collations of the three Armenian MSS. which Mr. Conybeare has cited in his articles, and which he most kindly placed at my service, and likewise six other MSS., two of which I have collated for the first time.

For deliverance from the other false presupposition, that the Testaments were written originally in Greek, the first steps were taken by Grabe and Kohler when they put forward the suggestion of a Hebrew original, but neither scholar advanced any evidence in support of his hypothesis. The first positive evidence was furnished by Gaster, but since this evidence was so very exiguous in quantity—in all amounting to the explanation of one, or at most two, corrupt passages in the Greek by retranslation into Hebrew—and since even the weight of this slight evidence was handicapped through

its connexion with extravagant claims on behalf of a comparatively late Hebrew Testament of Naphtali, the hypothesis of a Hebrew original was still looked upon as highly questionable, or even as undeserving of serious consideration, when the present editor undertook a close study of the Testaments. The firstfruits of that study appeared in the *Encyclopaedia Biblica*, I. 237-241, and the grounds there advanced for a Hebrew original were accepted in the following year by Bousset, who at the same time contributed valuable articles on the Jewish authorship of the Testaments. The sustained study of the intervening years has transformed a good working hypothesis of ten years ago into an indispensable postulate. Nearly every page of the Greek text exhibits passages which can neither be explained nor translated unless by retroversion into Hebrew.

Some of the Sections in the following Introduction have already appeared in the Introduction to my Commentary.

My obligations to friends and scholars are deep and manifold. First of all, to the Trustees of the Hibbert Trust for a subvention towards the cost of publication of the Text: to Dr. Sinker, who, when I informed him of my intention of editing the text, most generously lent me the collation of *h*, the first Mt. Sinai MS., which had been made for him by Mrs. Gibson: to Mrs. Gibson and Mrs. Lewis for the endless pains they took in securing for me a photographic reproduction of *i*, the second Sinai MS.: to the Directors of the Paris and Vatican Libraries for permission to photograph their MSS. of the Testaments: to Professor Lake for photographing the Mt. Athos MS.: to Mr. Cowley for his ever ready help in regard to the Aramaic fragments: and to Dr. James, the Provost of King's, for a collation of portions of Dr. Sinker's text with the Cambridge MS. My warm thanks are specially due to Professor Morfill, who retranslated into Greek for this edition the two recensions of the Slavonic Version: and, finally, I am indebted for the Greek Index to the kindness of Miss Poole.

The Editor will be grateful for corrections. In dealing with such a vast mass of manuscript evidence in several languages he cannot hope to escape errors of various kinds. Some of these will be found in the list of Corrigenda on pp. lviii-lix. I cannot conclude without recording my thanks to the readers and compositors for their skilled services in this most difficult Text.

R. H. CHARLES.

CONTENTS

INTRODUCTION :	PAGE
§ 1. Short Account of the Book	ix
§ 2. The Greek MSS.	ix
§ 3. The Armenian MSS.	xii
§ 4. The Armenian Version found in two Recensions : their Relations ; their Affinities with the Greek MSS.	xiv
§ 5. Edition of the Armenian Text	xvi
§ 6. Translations of the Armenian Version	xvii
§ 7. The Slavonic Version	xviii
§ 8. The two Slavonic Recensions	xviii
§ 9. The Greek Version found in two forms, <i>a</i> and <i>β</i> : their Relations and the characteristics of their Representatives.	xix
§ 10. Editions of the Greek Version	xxii
§ 11. The Greek Version—a translation from the Hebrew—H	xxiii
§ 12. <i>a</i> and <i>β</i> derived respectively from two lost Hebrew Recensions H ^a and H ^β . Table of Affinity of all the Textual Authorities	xxxii
§ 13. Linguistic Character of the Greek Version	xl
§ 14. Date of the Original Hebrew	xlii
§ 15. Date of the Greek Version.	xliii
§ 16. Title of the Book.	xliv
§ 17. Jewish Additions to the Text	xlvi
§ 18. Christian Additions to the Text.	xlviii
§ 19. Midrash containing Hebrew Fragments of Testament of Judah	li
§ 20. Late Hebrew Testament of Naphtali.	li
§ 21. Aramaic and Greek Fragments containing Phrases and Clauses from an original source of the Testa- ment of Levi and the Book of Jubilees	liii
CORRIGENDA	lviii
BRACKETS AND ABBREVIATIONS USED IN THIS EDITION.	lx

	PAGE
THE GREEK TEXT WITH THE ARMENIAN AND SLAVONIC VARIANTS	I
MIDRASH WAJJISSAU WITH HEBREW FRAGMENTS OF T. JUDAH	235
LATE HEBREW TESTAMENT OF NAPHTALI	239
ARAMAIC AND GREEK FRAGMENTS—ORIGINAL SOURCE OF T. LEVI	245
CHRISTIAN ADDITIONS TO FIRST SLAVONIC RECENSION	257
SECOND SLAVONIC RECENSION—S ²	263
COLLATION OF MS. <i>i</i> WHERE IT DIVERGES FROM <i>h</i>	295
GREEK INDEX	299

INTRODUCTION

§ 1. SHORT ACCOUNT OF THE BOOK.

THE Testaments were originally written in Hebrew by a Pharisaic upholder of the Maccabean priest-kings in the closing years of the second century B. C. In the course of the next century the Hebrew text was interpolated with additions emanating from bitter opponents of the Maccabean dynasty. In the early decades of the Christian era the text was current in two forms, which are denoted by H^a and H^b in this edition. The former of these was translated not later than A. D. 50 into Greek, and this translation was used by the scholar who rendered the second Hebrew recension into Greek. The first Greek translation was used by our Lord, by St. Paul, and other New Testament writers. In the second and following centuries it was interpolated by Christian scribes, and finally condemned indiscriminatingly along with other apocryphs. For several centuries it was wholly lost sight of, and it was not till the thirteenth century that it was rediscovered through the agency of Robert Grosseteste, bishop of Lincoln, who translated it into Latin, under the misconception that it was a genuine work of the twelve sons of Jacob, and that the Christian interpolations were a genuine product of Jewish prophecy. The advent of the Reformation brought in critical methods, and the book was unjustly disparaged as a mere Christian forgery for nearly four centuries. The time has at last arrived for this book, so noble in its ethical side, to come into its own, and the text with all the documentary authorities is now laid before the student.

§ 2. THE GREEK MSS.

a. Bodley MS. Baroccio 133. Quarto. This paper MS. contains several treatises by different hands of the latter part of the four-

teenth century. The Testaments occupy ff. 179^a–205^b. Their title and those of Judah and Gad are written in red. There are two copies of this MS. on paper, one in the Bodley MS. Smith 117 belonging to the close of the seventeenth century, and the second in Emmanuel College, Cambridge. This MS. is remarkable for a large number of omissions, at times of entire chapters. A collation of it is given in Dr. Sinker's edition, but it is wanting in accuracy. It is cited by him as O.

b. University Library, Cambridge, Ff. 1. 24. Quarto. This parchment MS. contains four works, of which the Testaments are the fourth, written on ff. 203^a–262^b. It is written in double columns, twenty lines in a column. It belongs to the tenth century. The initials and titles are in red except the first, which is in gold. It was from this MS. that Grosseteste's Latin Version was made. His handwriting, according to Dr. James, is found on the margin. Grabe professes to have given a transcript of this MS. as his text.

Of this MS. there are three copies. The first two are in the University Library and in the Library of Trinity College, Cambridge, respectively, and the third in the Library of Queen's College, Oxford.

This MS. forms the text of Dr. Sinker's edition. Dr. James has tested its accuracy for me, and found it to be above all praise. I have therefore used Dr. Sinker's transcript of the MS. in the present edition. It is cited by him as C.

c. Vatican Library, Cod. Graec. 731. This is a small octavo MS. written on paper with twenty-two or twenty-three lines on each page. Besides the Testaments it contains extracts from the Fathers. The Testaments are given on ff. 97^a–167^b. The script of the latter belongs probably to the thirteenth century. This is the most important of all the MSS. A fairly accurate collation of this MS. by Guidi is given by Sinker in his separately published Appendix to his edition of the Testaments and cited by him as R. I procured photographs of this MS. for the present edition.

d. Vatican Library, Gk. 1238. This is a vellum MS. in three volumes of the LXX, belonging to the thirteenth century. On the close of the LXX follows the Testament of Job, ff. 340^a–349^b, and on 350–380 our present text. There are from thirty-three to thirty-nine lines on each page. Strangely enough, above the general title of the Testaments—*Διαθήκαι τῶν ἰβ πατριαρχῶν υἱῶν Ἰακώβ*—appear the words *Λεπτῆς Γενέσεως*, which is one of the

titles of the Book of Jubilees. That there was a close relation between these books we know independently. A collation of this MS. was published by Conybeare in the *J. Q. R.*, Oct., 1900, and Jan., 1901, but I thought it advisable to have the MS. photographed for this edition.

e. Mount Athos MS. This MS. is written in two columns of forty lines each, in a good hand of the tenth century. The Testaments are given on ff. 197^b-229^a. This MS. is of great interest as it contains three large additions to the text, the first before *καὶ ἐπὶ πύργους* in T. Lev. ii. 3 consisting of a prayer of Jacob, the second after the word *ἡμερῶν* in T. Lev. xviii. 2, and the third after *τῆς γῆς* in T. Ash. vii. 2. The third consists of two and two-third columns of certain Christian disquisitions on love and the Trinity. The second is the remarkable Greek Fragment, which we print in Appendix III, and which we show elsewhere to be a translation from a Hebrew work, which was probably an original source of the Testaments. Professor Lake photographed this MS. for me on Mount Athos.

f. Paris MS. 938. This is a beautifully written MS. of the tenth century. The Testaments are given on the first seventy-two folios. Each page contains twenty-three lines. On fol. 1^a there is a list of Old Testament names, including those of the twelve patriarchs, with their meanings. The Testaments proper begin on 1^b. It is characteristic of this MS. that after the title of each Testament it adds the meaning of the proper name, and also that at the conclusion of each Testament it adds the number of years that the patriarch lived. In the latter feature it is followed by the first Slavonic recension (S¹). After the Testaments follow the Testament of Job and other writings. This MS. was photographed for me with a view to the present edition. Dr. Sinker collated this MS. as far back as 1887, but never published the collation.

g. MS. 411 in the Library of the Monastery of St. John the Evangelist in Patmos. It is a quarto MS. written on parchment and assigned by H. O. Coxe to the sixteenth century. This very inaccurate MS. was collated for Dr. Sinker's Appendix, by whom it is cited as P.

h. Mount Sinai MS., No. 547, in the Library of St. Catherine. See Gardthausen, *Cat. Codd. Graec. Sinaiticorum*, p. 132. This MS., 14.5 by 10.35 cm., was written in the seventeenth century. It contains seventeen lines on each page. It is incomplete and comes to an end with T. Jos. xv. 7. This MS. has the following peculiar introduction: Ἰωάννου τοῦ ποτὲ ἑβραίου εἰδησις τῶν διαθηκῶν τῶν ιβ

εἰὼν τοῦ πατριάρχου Ἰακώβ μεταφρασθεῖσα ἀπὸ Ἰουδαικοῦ διαλέκτου εἰς Ἑλληνικόν. The statement is true, but where the scribe got it we cannot determine. This MS. was copied for Dr. Sinker by Mrs. Gibson in Feb., 1892. This copy, together with photographs of the T. Jos. i-xii. 3^a, xv. 1-7, Dr. Sinker most kindly placed at my disposal.

i. Mount Sinai MS. This MS. was discovered accidentally in the Convent Library in the spring of 1906 by Mrs. Gibson. She was searching for *h* with a view to a more correct collation on my behalf. Notwithstanding every effort she, like as the Archbishop of Sinai who had previously sought for it, failed to find it. Just before leaving Mount Sinai, however, she came across this second MS., and photographed the greater part of it for me, i. e. down to T. Ash. vii. 6. when her camera broke down. Unfortunately the negatives of T. Naph. viii. 2^b-ix. 2^b; T. Gad i. 9-iv. 1, v. 3^b-vi. 2^b; T. Ash. i. 7^b-ii. 7, iv. 5-vi. 3^d were either lost or proved to be failures. When the photographs of this MS. reached me the first ninety-six pages of my text had already passed through the press. Accordingly I add in Appendix VI a collation of the Testaments of Reuben, Simeon, Levi, and Jud. i-xx, where it differs from *h*, with which it is closely connected. This MS. was written not earlier than the seventeenth century. It contains twenty-one to twenty-three lines in each page. It has the same peculiar introduction as *h*. See preceding MS.

§ 3. THE ARMENIAN MSS.

There are many MSS. of this version. The first five are designated by the symbols attached to them in the Venetian edition of the text by the Mechitarist fathers. The rest owe their designation to the present editor. When cited they appear as A^a, A^b, &c.

A^a. Mechitarist Library of St. Lazzaro, Venice, No. 345. This MS., 5 × 7 inches, was written in the year 1220 on paper. This MS. contains also the history of the Prophet Jeremiah. It belongs to the first recension of the text.

A^b*. Mechitarist Library of St. Lazzaro, No. 280. This MS., 7½ × 11 inches, was written in two columns of forty-two lines each, on paper, in the year 1418. This MS. is the worst representative of the second recension of the Armenian Version. It contains also the history of Asenath.

A^b. Mechitarist Library of St. Lazzaro, No. 679. This MS., 6 × 10 inches, was written towards the close of the fifteenth century,

in double columns of twenty-six lines each. It consists of 679 folios. This MS. belongs to the first recension. Its collation in the Armenian Text is not infrequently incorrect and defective, as I have discovered through Father Carékin's copy of six of the Testaments in this MS., which he made for Mr. Conybeare, and which the latter most kindly placed at my disposal. I have introduced the needful corrections into the Text on the basis of Carékin's collation.

A^c. Mechitarist Library of St. Lazzaro, No. 229. This MS. Bible, 8 x 10 inches, was written on vellum in double columns of fifty lines each in the year 1655.

A^d. Mechitarist Library of St. Lazzaro, No. 1366. This MS. Bible was written in the sixteenth century on paper in double columns of forty-three lines each.

A^e. This MS. Bible was written in the sixteenth century, and belongs to the London Bible Society. It is designated as B by Conybeare, whose collation I have used.

A^f. This MS. Bible, which belongs to the Catholicos of the Armenian Church at Edschumiadzin, in Armenia, was there photographed by Conybeare in 1891. The MS. is written in two columns of fifty lines each in a beautiful hand. Unfortunately the negatives reproduced the pages of the Edschimiadzin MS. on so minute a scale that it was impossible to print them. Moreover, a few of the columns were out of focus. Notwithstanding, the present editor has been able to decipher five-sixths of the text by holding the negatives between himself and the sunlight and studying the negatives letter by letter and word by word. This MS. is closely related to A^{clef}, and has been of great service where the collations of these MSS. were slightly inaccurate or defective.

A^g. This MS. Bible, which was written in the seventeenth century, belongs to Lord Zouche. I owe all my citations of its text to Conybeare's collation.

A^h. Bodleian Library, Oxford, No. e. 30. Only five Testaments are found in this MS., and in the following order: Simeon (fol. 168^a), Levi (173^a), Joseph (183^b), Benjamin (195¹), Judah (202^a). The MS. is written in two or more hands, and there are two types of text. Fortunately the four first mentioned Testaments and T. Judah i-xiv. 8^{abc} (i. e. *ἐὰν . . . ἀρχοποιήσῃ*) belongs to the first recension, and only T. Jud. xiv. 8de-xxvi to the second. This MS. thus attests the same type of text as A^{ab}, but it is more closely related to A^a than to A^b.

All the preceding MSS. have been used by the present editor. There are three others of two of which he has no knowledge.

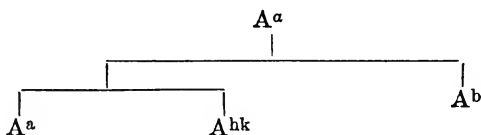
Aⁱ. A Vatican MS. of the Bible, cited once by Conybeare. See *J. Q. R.*, viii. (1896), p. 260. It belongs to the seventeenth century.

A^k. Mechitarist Library in Vienna, No. 126 (Dashian's *Catalog der Armenischen Handschriften der Mechitaristen-Bibliothek zu Wien*, 1895, p. 71, 411 sqq.). This MS. was written in the year 1388. On the first 105^a folios it contains the history of Joseph and Asenath. Then follow the Testaments. Of these the Testaments of Reuben, Dan, and Naphtali are missing. The order of the remaining nine is peculiar, agreeing in the first five with that of A^b. Thus we have: Simeon, Levi, Joseph, Benjamin, Judah, Issachar, Zebulun, Gad, Asher. A study of the titles of these Testaments given in Sinker's Appendix, p. 25, and the German translation of the T. Jud. xxiv-xxvi and T. Benj. x. 8^b-xii by Dr. Paul Hunanian, makes it at once clear that A^k belongs to the first Armenian recension, and furthermore that A^k is more nearly related to A^{ab} than to A^b and to A^b than to A^a.¹

A^l. The Hofbibliothek, Vienna, No. 11 (Dashian's *Katalog der Armenischen HSS.*, p. 19, 1891).

§ 4. THE ARMENIAN VERSION FOUND IN TWO RECENSIONS: THEIR RELATIONS: THEIR AFFINITIES WITH THE GREEK MSS.: ITS VALUE.

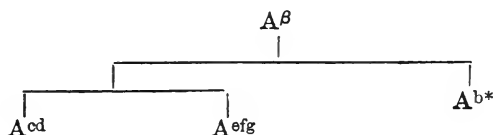
The two recensions. As we have already observed in the preceding section, there are two recensions of the text, which are represented in this edition as A^a and A^b. A^a, which is found in non-Biblical MSS., includes four MSS., A^{abhk}, of which the last, A^k, is known to the editor only through the translation of Dr. Paul Hunanian in Sinker's Appendix, p. 25. The relations of these four MSS. to each other can be represented as follows:—

¹ Thus the titles of the Testaments of Simeon, Levi, Joseph, and Benjamin in A^k agree with those in A^{abh}, but that of Judah in A^k agrees only with that in A^b. A^k, like A^{ab}, rejects the additions of A^b in T. Jud. xxiv. 2, 5, 6; xxv. 3. It agrees with A^b in T. Jud. xxiv. 5, xxvi. 1 against A^{ab}, but with A^{ab} against A^b in xxv. 4.

A^b is a good MS. in many respects and occasionally alone preserves the true text, but it is disfigured by many small additions of words and phrases.

A^β , which is found always (?) in Biblical MSS., includes in this edition A^{b^*cdefg} . Of these A^{b^*} stands aloof from the rest. Its idiosyncrasies are innumerable, but in a few rare cases, where it differs from A^{cdefg} , it has the support of the best Greek MSS. Cf. T. Benj. xii. 1. Unfortunately it was adopted by the Mechitarist editor of the Armenian text as his chief authority. The relations of these six MSS. might be represented as follows:—

Relations of the two recensions. The variations between A^a and A^β are very great, but the bulk of them appear to have arisen within the Version. Very many of them are simply due to the confusion of like words with each other. Instances of this nature are pointed out on nearly every page of my text. Other differences apparently arose from an attempt of the scribe of A^a to abbreviate the text as it is found in A^β .¹ But over and above these there are certain important sections, where the differences between the two recensions goes back to the Greek, such as in T. Lev. ii. 7-10, xiv. 1, 3-5, where A^a agrees with a against β , and one notable section, T. Lev. iii. 1-5, where A^a is less corrupt than a and gives the nearest reproduction of the original Hebrew archetype.

Affinities of A with the Greek MSS. Exclusive of such passages as the above, A , taken as a whole, agrees with β S against a . This agreement holds in an innumerable number of passages and frequently on a large scale, as in T. Lev. v. 1^b; T. Jud. v. 6, 7, vii. 2-3, 9, x. 5, xviii. 1, xx. 2-4, xxvi. 3; T. Iss. i. 11, vii. 9; T. Zeb. iv. 1-6, ix. 7; T. Dan i. 9; T. Naph. i. 12; T. Gad ii. 3-5, vi. 3; T. Asher ii. 3, vi. 6; T. Jos. viii. 5, xvi. 2-3; T. Benj. vii. 4, viii. 2, xii. In one considerable passage, owing to hmt., i. e. in T. Benj. iv. 5, A agrees with a against β , and likewise in a number of unimportant phrases, where the agreement may be accidental.²

¹ Thus in the T. Judah the text of A^a is less by a third than that of A^β , but this is an extreme case.

² Cf. T. Jos. iv. 5 (n. 35).

But within β there are two types of text to which *ae*f and *bd*g belong respectively, and A agrees all but universally with *bd*g, when *bd*g differ from *ae*f. In one passage, T. Zeb. viii. 6, A agrees with *ae*f (*ἔπαρξιν*) against *a* (*πρόσωπον*). Here *bd*g differ from all the MSS. and Versions and *d* gives a text conflated from *bg* and *ae*f.

Value of A. The value of A will be best understood when we come to deal with the Christian interpolations in the text. These are by no means absent from A, but they are present in a much less degree in A than in *a* and β . This is specially the case in the last two Testaments. But not only is A notable for its comparative freedom from interpolation, but A^{*a*} has alone transmitted the purest form of text in T. Lev. iii. 1-5, and A alone preserved the text where it has been wholly lost by *a* β in T. Jos. xix. 3-7; T. Benj. ii. 6-8.

But A is guilty of the sin of omission, and that almost on every page. These omissions are brought before the reader in my text by the use of the brackets []. All words thus enclosed are omitted by A.

Furthermore, the text of A is often corrupt. At times the meaning can only be guessed at. In my retranslations of A into Greek I have reproduced the irregularities of this Version.

§ 5. EDITION OF THE ARMENIAN TEXT.

Only one edition of the text has as yet appeared. This is given on pp. 27-151 of the TREASURY OF OLD AND NEW FATHERS: *Non-canonical Writings of the Old Testament*, Venice, 1896, by H. Sargis Jospheanz (*Թանգարանն Հին և նոր նախնեաց. Ա. Անկանոն գիրք Հին կտակարանաց*).

This edition consists of a reproduction of A^{b*} with variants in the notes from A^{abcd}. The editor could not unfortunately have chosen a worse MS. for his text. Fortunately, however, in the case of the Testaments of Simeon and Levi, where A^{*a*} and A^{*β*} differ very greatly, he has given, by the advice of Mr. Conybeare, A^{ab} on the left hand pages and A^{b*cd} on the pages facing them.

My study of this text has led me to form a low opinion of its accuracy. The editor is frequently careless as to the order of the text, and thus represents a divergence between A and *a* β where there is none in the MSS. He is indefinite in his statements on the notes. Thus not unfrequently he says 'one line is missing', and gives the reader no help in determining its length. Happily, by the aid of

A^{befg}, I have been able to ascertain his meaning. The title of the T. Joseph is wrongly given for A^{ab}. Again A^b is not infrequently wrongly cited, as the copy of this MS. by Father Carékin shows. I cannot help drawing the same inference with regard to A^{cd} from my study of A^{efg}, which are closely related to A^{cd}, and with regard to A^a from my study of A^h, these two MSS. being made from the same archetype.

Notwithstanding, this scholar has rendered a great service to the students of the Testaments, and materially lightened the labours of his successors. But it is to be hoped that either he or some other Armenian scholar will undertake a critical edition of this much needed work, in which A^{b*} will be banished from the text and not always cited in the notes. In the meantime the students of this literature must content themselves with the knowledge of A that is given in my notes. I have in my notes either silently or expressly corrected Josepheanz's text when needful, and so far as I am aware I have not omitted a single important variant in either A^a or A^β.

§ 6. TRANSLATIONS OF THE ARMENIAN VERSION.

Paul Hunanian. A German translation has been made by this scholar of the T. Jud. xxiv-xxvi and of T. Benj. x. 8-xii from the Armenian MS. A^k and is given in Sinker's *Appendix*, pp. 26-27.

Conybeare. The chief help towards our knowledge of the Armenian Version has been rendered by this scholar in his contributions to the *J. Q. R.*, 'A collation of Sinker's Texts of the Testaments of Reuben and Simeon with the old Armenian Version,' 1896, vol. viii. 260-268: 'A collation of Armenian Texts of the Testaments of Judah, Dan, Joseph, Benjamin' (viii. 471-485). In these articles Conybeare has retranslated into Greek or Latin the chief variants in the three MSS. A^{beg}.

Preuschen: 'Die armenische Uebersetzung der Testamente der Zwölf Patriarchen' in the *Zeitschrift für NTliche Wissenschaft*, 1900, i. 106-140. This article gives almost a complete list of the Armenian MSS. and a translation into German of the T. Levi. The translator makes many good suggestions and attempts in some of the corrupt passages a reconstruction of the text. He has rightly shown that the editor of the Armenian text was wrong in making A^{b*} the basis of his text.

Issaverdens, *The Uncanonical Writings of the Old Testament*, pp. 349-

479, Venice, 1901. Dr. Issaverdens has here attempted to translate the Testaments into English, but the task was wholly beyond him. It is not that his English was defective, but that his entire training was not apparently fitted to prepare him for such an undertaking. He ought to have followed closely the printed Armenian text, and, where this text exhibited two very different recensions, have rendered each independently. As it is, he ostensibly follows the longer recension, but frequently adopts a reading from the shorter without informing his reader. No hint is given that at times ten, twenty, or thirty words or even a whole page is wanting in the shorter recension. Sometimes he gives, as a rendering of the Armenian text, the rendering of the Greek text of Sinkler, where the Armenian is at variance with the Greek. Occasionally he adds a clause from the Greek which is missing in the Armenian without even a hint to that effect. Finally, his renderings are frequently inaccurate. In short, this translation, while of interest to the general reader, is absolutely worthless to the scholar.

§ 7. THE SLAVONIC VERSION.

This version is late. It is based on the type of text represented by *aef*, and of these three it attaches most closely to *f*; for S¹ always and occasionally S² agree in making the addition at the close of each Testament that is to be found in *f* alone of the Greek MSS. But S has affinities also with other MSS. than *aef*; thus in T. Lev. ix. 1 it agrees with *a* in reading τὸν προπάτορα ἡμῶν which β, A omit: in T. Gad i. 4 *a*, S¹ read ὑπάρχων νέος, where β, A have τρυφερὸς ὢν, and in T. Lev. xii. 1 ἐξ αὐτῆς where β, A read αὐτῶ: in T. Benj. iv. 3 *c*, S read θεοῦ where β has ἀγαθοῦ, and in T. Lev. ix. 11 *a*, *d*, A^a, S¹ agree in omitting six words through hmt. Such instances, though they are not numerous, are sufficient to prove that the Greek MS. from which S was translated had sporadically come under the influence of *a*.

§ 8. THE TWO SLAVONIC RECENSIONS.

The two Slavonic Recensions of the Testaments of the Twelve Patriarchs are primarily taken from the so-called *Palea* (Greek *παλαιά*), which contain short accounts of events mentioned in the Old Testament with the addition of traditional stories and comments of the Fathers of the Church. These *Palea* sometimes appear in separate collections and are sometimes prefixed to the translations of Byzantine chronicles. Their origin is certainly Byzantine. Of the

two recensions the short one has undergone many changes from the Greek original. The editor of the *Palea* has shortened the 'Testaments' as they already existed in a complete Slavonic translation, and following a polemical course against the Jews, he has here and there introduced references to them. Besides the alterations mentioned the editor of the *Palea* has changed the order of the 'Testaments', having placed the Testament of Joseph before all the others, and having connected it with the death of Jacob. Tichonravov, the Russian editor, has not followed this peculiarity, and some variations have been introduced from a *Palea* on vellum of 1406, written at Kolemna. The shorter redaction of the Testaments is contained in a vellum MS. of the fourteenth century, preserved in the Monastery of St. Alexander Nevski.

The Complete Recension is from a *Palea* of the year of 1477, preserved in the Synodal Library at Moscow, No. 210, pp. 146-189.

Some variations from the complete redaction of the Testaments have been introduced from an uncial MS. in a Miscellany of fifteenth to sixteenth centuries, belonging to the Chief Archives of the Ministry of Foreign Affairs at Moscow, and including among other things a part of the chronography of John Malalas.

It will be seen that with the exceptions indicated the two redactions agree.

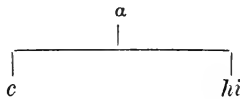
Tichonravov's work is entitled: *Pamiatniki Otrechennoi Russkoi, Literaturi Sobrani i izdani Nikolaem Tikhonravovim*¹. 2 vols. St. Petersburg, 1863.

W. R. MORFILL.

§ 9. THE GREEK VERSION FOUND IN TWO FORMS, α AND β . THEIR RELATIONS AND THE CHARACTERISTICS OF THEIR REPRESENTATIVES.

The Greek Version is found in two forms which are denoted by α and β in this edition. I do not call them recensions, for I hope later to prove that these forms go back to the Hebrew.

a and its characteristics. a is represented by three MSS. *chi*. The relations of *chi* to each other may be represented as follows:

¹ Памятники отреченной литературы собраны и изданы Николаем Тихонравовымъ. St. Petersburg, 1863.

hi are derived from one and the same parent¹, but are late MSS. and show some signs of a mixed ancestry. In T. Zeb. i. 7^b-ii. 1^a they supply the text of *a* which *c* omits through hmt. These MSS. diverge occasionally from *c*: thus they support β , A^β , S^1 against *c* in T. Lev. iii. 8 (n. 49); β , S^1 against *c*, *A* in T. Sim. i. 10 (n. 68); β , (*A*), S^1 against *c* in T. Sim. vii. 1 (n. 2); β , *A*, S^1 in T. Lev. vi. 3 (n. 8) against *c*; β , *S* in T. Zeb. ix. 5 (n. 27) against *c*, *A*.

a is rather disfigured by omissions such as T. Reub. ii. 3^b-4^a; T. Lev. ix. 2^b (n. 8), 11^b (through hmt. n. 49) 14^b; xii. 5-7 (n. 27); xiii. 2; T. Jud. iii. 4 (through hmt.); vi. 1-2; xii. 6-10; xxi. 7^d (n. 54); T. Naph. viii. 4^b, 6^c.

Though freer than β from Christian interpolations, yet *a*, too, shows many signs of the Christian scribe's activity in this direction². But we shall return to this subject in a later Section.

One notable depravation of the text occurs in T. Jud. xii. 6-10, where *a* has omitted the text of the Testament and substituted in its stead an abbreviated form of the LXX of Gen. xxxviii. 20, 24-30.

β and its characteristics. β is represented by six MSS., *abdefg*. These MSS. are not so closely related to each other as *hi*, but represent two diverging types of text. Of these *aef* show many affinities with *a*, and *bdg* with *A*. As we have shown elsewhere (see § 7), *S* is derived from *aef*. It is noteworthy that *aef* exhibit one uniform type of text agreeing on the whole very closely with each other, whereas *bdg*, though undoubtedly exhibiting a certain type of text, differ very largely from each other. Thus *g* is remarkable for its large omissions, *d* for its large additions and confections, and *b* for its frequent small changes of the text. Furthermore, *bdg* are remarkable also for large additions to the text in T. Zeb. Thus vi. 4-6, vii-viii. 3, ix. 8^{cd} are found alone in *bdg*. These, if not from the original Testament, are from a Semitic source.

We shall begin with *b*. In some cases its variants are due to emendation. Thus in T. Lev. xvii. 2 the priesthood of an ancient

¹ *h* is not derived from *i* nor *vice versa*; for *i* omits where *h* does not, and *h* omits where *i* does not. Besides, there is a large number of variations between them. See Appendix VI.

² In the following passages *c* adds $\pi\epsilon\rho\lambda\ \chi\bar{\nu}$ (= $\pi\epsilon\rho\lambda\ \chi\rho\iota\sigma\tau\omicron\upsilon$) in the margin (unless otherwise noted). T. Sim. vi. 5 (in text); T. Lev. iv. 1, x. 2, xvi. 3, T. xviii. 2; T. Iss. vii. 7; T. Naph. viii. 2 (on top of page); T. Ash. vii. 3; T. Jos. xix. 3; T. Benj. iii. 8, ix. 2. Of the above *hi* omit the first three additions in the T. Lev.; *h* omits the address in the T. Sim., and *i* the addition in the T. Naph. Otherwise *hi* agree with *c*, except that they go a step further and in all cases embody the additions in the text.

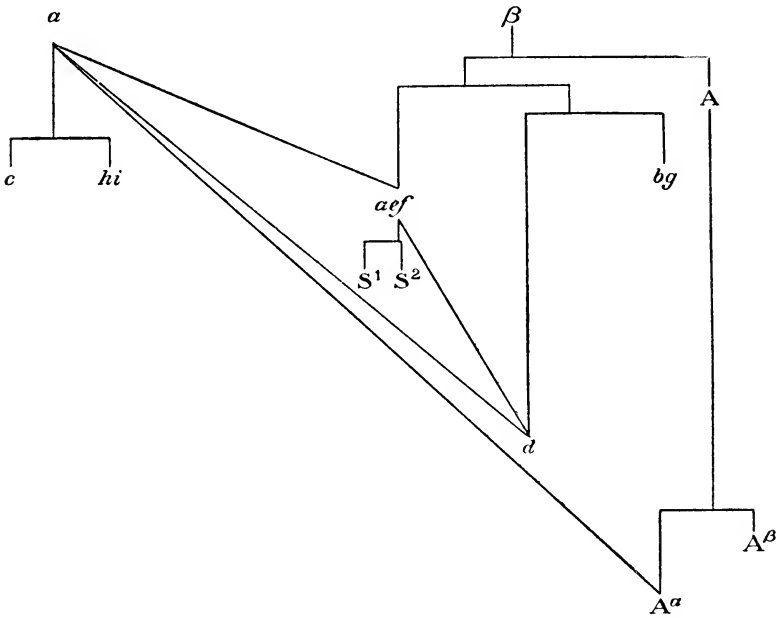
worthy is said to have been πλήρης μετὰ Κυρίου, i. e. " ὁὕ ὁ ἁλῶ. 'perfect with the Lord.' But the scribe of *b*, failing naturally to understand this Semitic Greek, wrote πλήρης μετὰ φόβον Κυρίου. Likewise as an emendation we should explain the addition of ζήσεσθε in T. Jud. xvi. 2 against all other authorities, and the change of συντρέχει into συνεργεῖ in T. Benj. iv. 5, of συγγένη into συμπεισθῆς in T. Jos. vii. 3 as also in iv. 3, of διαβουλίου into διαβόλον in T. Ash. i. 9, of πατράσιν into πέρασιν in T. Dan v. 10, of δώσει into βοῶν in T. Dan v. 9, of ἀπέθνησκε into ἀπέθανεν in T. Lev. xi. 7 (n. 34), and of πρόσεχε into μὴ πρόσεχε in T. Lev. ix. 9, in nearly every case with disastrous results. Again, without a shadow of authority, it adds καὶ θαύμαζον at the close of T. Jos. xvii. 5. Finally, in T. Zeb. viii. 6, it gives a most unlikely text along with *g*. On the other hand, in T. Jud. v. 2, the words καὶ νότον, which it inserts after δυσμῶν, though not found in any other Greek MS., nor in A or S, are found in the Hebrew Midrash which contains fragments of the Testament: see Appendix I (p. 237, line 4 מן הדרום . . . ראינו). In some cases it agrees with A against *a*, *β*-*b* (T. Naph. ii. 8 (n. 62)). Thus, on the whole, it is clear that, though in many respects *b* is a good representative of the type *bdg*, it would form an insecure foundation on which to construct a text.

d. This is a most interesting MS. It exhibits peculiar readings on almost every page. First of all *d* is a conflate text. This is manifest in the titles of the Testaments, where it combines the readings of *a* and *β*. Such conflations are common in *d*. See T. Jud. vi. 3 (n. 17); T. Zeb. viii. 6 (n. 22); T. Jos. iv. 7 (n. 44); xvi. 5 (n. 23). In other cases *d* shows affinities with *a*. Thus in T. Lev. xiii. 8^a *d* supports *a* against *β*-*d*, A, S; *a*, A in reading σοφία, where *β*-*d* read αἰτή in T. Lev. xiii. 8; and by reading ὑμῶν, which *β*-*d* om., in xiv. 7; and *a*, A^a, S¹ in omitting a clause in ix. 11. Again, *d* agrees at times with *aef* against *bg*. Cf. T. Gad v. 9 (n. 59), viii. 1 (n. 4); T. Ash. iv. 2 (n. 10). In one passage, T. Jud. ix. 5, I have adopted παραθήσας into the text on the testimony of *d*, A. In another passage, T. Benj. vi. 4 (n. 26), it seems alone to have preserved the original text.

Thus *d*, which is naturally related to *b*, A, shows many traces of the influence of *a* and *aef*.

g. This is a very corrupt MS. and is chiefly remarkable for its omissions. It is very closely related to A, and *g*, A occasionally agree against all the other authorities. T. Naph. viii. 4^g, *g*, A along with *e* are right against *a*, *abdf*.

We shall now attempt to represent, on a genealogical table, the affinities between the various MSS. and Versions:—

In this table the main connexions are represented. It fails, however, to exhibit the occasional influence of various descendants of β on *hi*.

§ 10. EDITIONS OF THE GREEK VERSION.

Grabe, *Spicilegium Patrum*, I, Oxon., 1698: 2nd ed., 1714. The text of the Testaments in this edition is given according to *b*, but inaccurately, and a few of the variations of *a* appended. With this was printed Grosseteste's Latin translation, for which two Bodley MSS. were used.¹

Fabricius, *Codex pseudepigraphus Vet. Testamenti*, I. Hamburg, 1713. This is simply a reprint of Grabe's text.

Gallandi, *Bibliotheca Veterum Patrum*, I. Venetiis, 1788. This also is a reprint of Grabe's text.

¹ The actual 'copy' that Grabe sent to the press is preserved in Queen's College, Oxford (No. 214). See Sinker, p. ix.

Sinker, *Testamenta XII Patriarcharum, ad fidem codicis Cantabrigiæ edita: accedunt lectiones cod. Oxoniensis*. Cambridge, 1869. We have here a most accurate reproduction of *b*, but we cannot speak so well of the collation of *a*, which is given in the footnotes. This contains many serious errors.

Testamenta XII Patriarcharum: Appendix containing a Collation of the Roman and Patmos MSS. and bibliographical Notes. Cambridge, 1879. These are the MSS. denoted by *c*, *g* in the present edition. The collation of *c* was made for Dr. Sinker by Guidi, and is on the whole accurately done. I have discovered four errors through the photographic reproduction which I had executed for me in the Vatican. On p. 4 Dr. Sinker has expressed the conviction that 'in any future critical revision of the text the Cambridge MS. must form the basis'. *b* is undoubtedly a valuable MS., but it can never again enjoy this distinction.

§ II. THE GREEK VERSION—A TRANSLATION FROM THE HEBREW.

Apart from Grabe, no notable scholar has advocated a Hebrew original till within the last decade and a half. Even Grabe, though he declared for a Hebrew original, advanced no linguistic arguments in support of his contention. It is remarkable that such an eminent critic as Dillmann could write (Herzog, *Real-Encyc.*², xii. 362): 'Since the publication of Nitzsch's study all are agreed that the book is not a translation, but was originally written in Greek.' The judgement of Dr. Sinker is still more pronounced (*Test. XII Patr.*, p. 31): 'The Testaments in their present form were no doubt written in the Hellenistic Greek, in which we now possess them, presenting as they do none of the peculiar marks which characterize a version. Whether there were a Hebrew work, on which the present was modelled, a supposition by no means improbable in itself, we cannot tell, nor is it a matter of much importance.'

To two Jewish scholars, Kohler¹ and Gaster, within the last fourteen years, belongs the honour of re-opening the question of the Hebrew origin of the Testaments. Only Gaster², however, has offered any linguistic evidence. But his article on the question, though it contains a few excellent points, failed to establish his thesis. Shortly after the above articles were written the present editor began his study of the Testaments, in the course of which he early came to the conclusion—which he set forth later in the

¹ *J. Q. R.*, 1893, v. 400-406.

² 'The Hebrew text of one of the Testaments of the XII Patriarchs' (*Proceedings of the Society of Bibl. Archaeology*, Dec. 1893, Jan. 1894).

Encyclopaedia Biblica (I, 241, 1899)—that the bulk of this work was written before 100 B. C., therein confirming an earlier speculation of Kohler. Since that date a close examination of the Greek text has brought to light a number of facts that puts its derivation from a Hebrew original beyond the possibility of question. The results of this examination will now be placed before the reader.¹ Before entering on this subject it is worth observing that both the Greek MSS. *h* and *i* state at the outset that the Greek is a translation from the Hebrew. See p. xi *ad fin.*

I. *Hebrew constructions and expressions are to be found on every page. Though the vocabulary is Greek, the idiom is frequently Hebraic and foreign to the genius of the Greek language.*

T. Reub. iii. 8 συνίων ἐν τῷ νόμῳ = בתורה בן; iv. 6 οὐκ ἐν καιρῷ αὐτῶν = בלא עתם; vi. 11 ἐν αὐτῷ ἐξέλεξάτο = בו בחר. T. Sim. iv. 4 ἡγάπησά με σὺν τοῖς ἀδελφοῖς μου (α) = אהבני עם-אחי 'loved me as (he did) my brothers'. So β, A, S' ὡς τοὺς ἄλλους ἀδελφούς. v. 4 ἐν Λεβὶ ἀδικήσουσι = ירעו בלוי; v. 5 οὐ δυνήσονται πρὸς Λεβὶ (β, S') = לא יכלו ללוי 'they shall not overcome Levi'. The same Hebraism recurs in T. Iss. iv. 4; T. Dan v. 4. vi. 6 δοθήσονται . . . εἰς καταπάτησιν (β) = למרמס . . . ינתנו 'they shall be trodden under foot'. This idiomatic use of נתן is common. Cf. use of שים in Is. x. 6. T. Lev. viii. 14 ἐπικληθήσεται αὐτῷ ὄνομα καινόν = ויקרא לו שם חדש; xviii. 10 Ἀδάμ = אדם, and should here be rendered by ἀνθρώπος. T. Jud. vii. 1 (hi, β) ὄχλος βαρύς = חיל כבד 'a numerous army'; ix. 8 βεθ = בת, κόρους = בורים, υφης = אפה; xii. 8 ἕως τῆς ζωῆς μου is clearer in the Hebrew than in the Greek, it = בחיי 'so long as I lived'; xx. 4 ἐν στήθει ὀστέων αὐτοῦ, which is absolutely unintelligible, is full of significance in the Hebrew = בלב עצמו 'on his very heart'. In xxi. 5 ἐσθίειν τὴν τράπεζαν αὐτοῦ = אכל שלחנו. Most probably the peculiar Greek προκόψουσιν ἐπὶ κακῷ ἐν πλεονεξία in xxi. 8 is to be explained by retroversion into the Hebrew יוסיפו להרע בכצע 'they will grow worse in covetousness'; xxv. 1 ἔξαρχοι σκήπτρων = 'chiefs of tribes' (שבטים); xxv. 2 ἡ τρυφή τὸν Νεφθαλείμ = 'Eden (blessed) Naphtali', for τρυφή = עדן. In T. Iss. v. 7 ἐκλήρωσεν ἐν αὐτοῖς (β) = הנחיל להם. T. Gad ii. 2 προσεθέμην αὐτῷ μῖσος = אחו שנא 'I hated him still more'. T. Ash. i. 5 ἐν οἷς τὰ δύο διαβούλια . . . διακρίνοντα αὐτά. Here ἐν οἷς . . . διακρίνοντα αὐτά appears to be a poor rendering of בחרים במ . . . אישר. T. Ash. iii. 1 ὁ θεὸς ἀναπαύεται εἰς αὐτήν = בה אלהים ישכן 'God hath His

¹ The present editor has already published some of the following results in the *Encycl. Bibl.*, i. 239-240; *Hastings, Bibl. Dict.*, iv. 724; *Hibbert Journal*, April, 1905, pp. 562 sqq.

habitation therein'. T. Jos. ii. 3 ἔδωκέ με ὁ Κύριος εἰς οἰκτιρμούς ἐνώπιον = נתן אתי לרחמים לפני (cf. Dan. i. 9) 'granted me to find mercy in the sight of'; xii. 2 κλοπήν ἔκλεψαν = גנוב גנוב; xii. 3 ποιήσον μετ' αὐτοῦ κρίσιν = עשה משפט עמו. T. Benj. x. 11 κατοικήσετε ἐπ' ἐλπίδι ἐν ἐμοί = תשבו לבטח בי 'Ye shall dwell securely with me'. The same misrendering is found in the LXX of Ezek. xxviii. 26; xxxiv. 28, and elsewhere.

The above instances are sufficient in themselves to prove the derivation of our text from a Hebrew original. The bulk of the above expressions could hardly, on any hypothesis, have been written for the first time in Greek. But the evidence can be multiplied fourfold, both in quantity and in conclusiveness, as we shall see as we proceed.

II. *Dittographic renderings of the same Hebrew phrase, and expressions in the Greek implying dittographs in the Hebrew MS. before the translator.*

In T. Sim. iv. 8 κλόνον παρέχει τῇ ψυχῇ καὶ τρόμον τῷ σώματι = הנוני וירעיד הנפש וירגזו ירגזו, and is thus a dittographic rendering of the first two lines, ἀγριοί . . . τὴν ψυχὴν καὶ φθείρει τὸ σῶμα, though φθείρει supposes יאבד instead of ירעיד. In T. Naph. iii. 5 ἀπὸ κατοικησίας . . . τάξας τὴν γῆν ἀοίκητον is a clear instance of dittography. The original here may have been מבלי יושב, which has been rendered first as ἀπὸ κατοικησίας, and a second time as ἀοίκητον.

In vi. 2 (β, A, S') the impossible μεστὸν ταρίχων ἐκτὸς ναυτῶν has arisen from a dittograph in the Hebrew; for μεστὸν ταρίχων = מלא מלחים, a corrupt dittography of בלא מלחים = ἐκτὸς ναυτῶν.¹

Again, in T. Gad vi. 6 μετανοεῖ τοῦ πλημμελῆσαι εἰς σὲ καὶ τιμήσει σε καὶ φοβηθήσεται καὶ εἰρηνεύσει (β-af, A, S'). Here the idea of fear is quite alien to the context, which deals with the case of a man repenting of the wrong he had done to a good man: φοβηθήσεται = יתיר, a dittograph of יתיר = τιμήσει.

We should possibly explain T. Iss. iv. 4 in this way. Thus in εἶδεν ἐπιλέξασθαι κάλλος θηλείας we might take ἐπιλέξασθαι κάλλος = בחר בקץ and regard the first word as a dittograph of the second. Then the text would run 'he looketh not on the beauty of women'. Otherwise for εἶδεν (which *c, ab* read) we should read οἶδεν with *def* (A). Then οἶδεν ἐπιλέξασθαι = ידע לבחר, or, if ἐπιδέξασθαι (*a, β-fg*) is original, we should have ידע לרצות = 'cannot have pleasure in'.

On the same principle we should explain T. Jud. iii. 3 τὸν Ἀχῶρ βασιλέα = המלך האחר, i. e. τὸν ἕτερον βασιλέα, a phrase which occurs in

¹ This fact was first pointed out by Gaster (*P. S. B. A.*, Dec., 1893).

the previous verse and has been wrongly repeated in this verse. See notes *in loc.*

Again, the impossible text in T. Lev. viii. 14 ποιήσει ιερατείαν νέαν κατὰ τὸν τύπον τῶν ἔθνῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη is very probably to be explained in the same way. The words κατὰ τὸν τύπον . . . ἔθνη = לְצַלֵּם הַגּוֹיִם לְכָל הַגּוֹיִם. Here I take לְצַ as corrupt for גִּלְיָם = μεσίτης. Then either we omit הַגּוֹיִם or לְכָל-הַגּוֹיִם as a dittograph. Thus we arrive at: 'He will establish a new priesthood to be a mediator for the Gentiles.' The clause occurs in the description of John Hyrcanus, whom the author regarded as the Messiah. Moreover, throughout the entire Testaments the salvation of the Gentiles is confidently expected. But the most notable dittograph occurs in T. Naph. viii. 4, 6:—

Ἐὰν οὖν καὶ ὑμεῖς ἐργάσησθε τὸ καλόν,
 εὐλογήσουσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι καὶ οἱ ἄγγελοι,
 καὶ ὁ Θεὸς δοξασθήσεται ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' ὑμῶν,
 καὶ ὁ διάβολος φεύξεται ἀφ' ὑμῶν,
 καὶ τὰ θηρία φοβηθήσονται ὑμᾶς,
 καὶ ὁ Κύριος ἀγαπήσει ὑμᾶς,
 [καὶ οἱ ἄγγελοι ἀνθέξονται ὑμῶν].

Τὸν δὲ μὴ ποιῶντα τὸ καλόν,
 καταράσσονται αὐτὸν καὶ οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἄνθρωποι,
 καὶ ὁ Θεὸς ἀδοξήσει ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτοῦ,
 καὶ ὁ διάβολος οἰκειοῦται αὐτὸν ὡς ἴδιον σκεῦος,
 καὶ πᾶν θηρίον κατακυριεύσει αὐτῷ
 καὶ ὁ Κύριος μισήσει αὐτόν.

Here, if we compare ver. 6 with ver. 4, we see that the six lines in ver. 6 correspond line for line with the first six in ver. 4. The seventh line in 4 is thus against the structure of the stanza. It is also against the parallelism. On retranslation into Hebrew we find that it = ומלאכה יאהוכם, which is a dittograph of ואלהים יאהבכם.¹

III. *Paronomasiae which are lost in Greek can be restored by retranslation into Hebrew.*

We can recover a dozen or more paronomasiae by retranslation, the most of these having to do with the names of the patriarchs. T. Sim. ii. 2 ἡ μήτηρ μου ἐκάλεσέ με Συμεῶνα ὅτι ἤκουσε Κύριος τῆς δεισέως αὐτῆς = אמרי קראת שמי שמעון כי שמעו דתה.

¹ The original line 4^f is found only in *eg*, A^{bcd^{ef}}, S, that is in H^β. The dittograph is omitted only by *a* and therefore goes back to H^α and H^β, that is, to H itself, the Hebrew archetype. See p. xxxix.

T. Lev. vi. 1 ἀσπίδα . . . διὸ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ὄρους Ἀσπίς = שריון שריון . . . על כן שם ההר שריון. Here the play is on different meanings of the same word.¹ T. Lev. xi. 2 ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Γηρσάμ, ὅτι ἐν τῇ γῆ ἡμῶν πάροιχοι ἦμεν (β, Αβ, S') = נרים . . . נרשם ; xi. 5, 6 μέσος . . . ἴστατο πάσης τῆς συναγωγῆς διὰ τοῦτο ἐκάλεσα τὸ ὄνομα αὐτοῦ Καάθ (β, Αβ) = תקה . . . קהל. See Appendix III, 66-7, where we have the same play on the name implied in the Aramaic and Greek Fragments ; xi. 7 ἐκάλεσα αὐτὸν Μεραρεῖ ὃ ἐστι πικρία μου (β) = . . . כררי כררי ; xi. 8 Ἰωχαβέδ ἐγεννήθη . . . ἔνδοξος γὰρ ἤμην (β) = כי . . . נולדה יכבר אני.

T. Jud. i. 3 ἐπωνόμασέν με Ἰούδαν, λέγουσα ἀνθομολογοῦμαι τῷ Κυρίῳ = אודה . . . יהודה.

T. Iss. i. 15 διὰ τοῦτον τὸν μισθὸν ἐκλήθηεν Ἰσαχάρ = בשכר נקראתי ; v. 8 τῷ δὲ Γαδ ἐδόθη ἀπολέσαι τὰ ἐπερχόμενα πειρατήρια τῷ Ἰσραήλ גדורים . . . לנד. This last verse has by some accident been inserted in Issachar, whereas it ought, of course, to have appeared in the T. Gad.

T. Zeb. i. 3 Ζαβυλῶν δόσις ἀγαθή = יבד טוב . . . זבלון ; iii. 3 καταπατήσομεν αὐτήν, ἀνθ' ὧν εἶπεν ὅτι βασιλεύσει ἐπὶ = ב יררה . . . נרה (Late Hebrew).

T. Naph. i. 6 ἐν πανουργίᾳ ἐποίησε Ῥαχὴλ . . . διὰ τοῦτο ἐκλήθηεν Νεφθαλείμ (β-g) = נפתלי נקראתי רחל . . . נפגלה רחל ; i. 12 ἔτεκε τὴν Βάλλαν λέγων καινόσπουδος μου ἢ θυγάτηρ· εὐθὺς γὰρ τεχθεῖσα ἔσπευδε θηλάζειν = בהלה לני . . . בהלה בחולתי כי . . . לאמר בהלה אתבלהה ילר.

T. Ash. i. 2 ἀκούσατε, τέκνα Ἀσῆρ . . . καὶ πᾶν τὸ εὐθὺς . . . ὑποδείξω ὑμῖν = אורה אתכם . . . הישר ובל אשר בני אשר ; i. 9 θησαυρὸς τοῦ διαβουλίου = אוצר היצר.

T. Benj. i. 6 Βενιαμίν, ὃ ἐστὶν υἱὸς ἡμερῶν = בנימין . . . בנימין ; x. 8 οἱ μὲν εἰς δόξαν οἱ δὲ εἰς ἀτιμίαν = לקלון ואלה לכבר אלה.

IV. *Many passages which are obscure or wholly unintelligible in the Greek become clear on retranslation into Hebrew.*

Many phrases and clauses given under No. I could be brought under this head, such as those in T. Jud. xx. 4 ; T. Jos. ii. 3 ; T. Benj. x. 11, &c. But there are many more such.

¹ ἀσπίς is a bad rendering, as שריון means here body armour or coat of mail as in Sam. xvii. 5 ; 2 Chron. xxvi. 14. θώραξ is given in T. Jud. iii. 5 as another rendering (see Midr. in Appendix I, p. 236, line 4), and is on the whole satisfactory, for in later times θώραξ appears to mean defensive armour generally.

T. Reub. iii. 5 πνεῦμα ψεύδους τὲν ἀπωλεία καὶ ζήλω† τοῦ πλάττειν λόγους καὶ κρύπτειν λόγους αὐτοῦ ἀπὸ γένους καὶ οἰκείων. The context requires a parallel to ἀπὸ γένους καὶ οἰκείων, which underlies, no doubt, the obelized words. These = *הַשּׁוֹאֵל וְהַנּוֹאֵל*, which I take to be a corruption of *שֶׁמֶן וְשֶׁלֶף*. Thus we get: 'The spirit of lying which aims at practising deceits on an enemy or rival and concealments from kindred and friends.'

In T. Lev. ii. 7 we have the peculiar expression εἶδον ἐκεί ὑδωρ πολὺ κρεμάμενον (*a*, *A^a*). Here κρεμάμενον is surely impossible. In *β*, *A^β* (i. e. *H^β*) where the text has been expanded into an account of the seven heavens, the explanatory gloss is added: ἀνάμεσον τοῦτου κακάεινον. Here κρεμάμενον = *עֵינֵי* which seems corrupt for *עֵינֵי*, or rather *עֵינֵי* = ἐν τῷ στερεώματι or rather καὶ τὸ στερέωμα. The firmament or *raqia* is actually the name of the second heaven in the Talmudic account of the Seven Heavens (*Chag. 12^b*). In this earlier account the firmament is simply mentioned as being in the first (*a*) or second heaven (*β*).

In T. Lev. ii. 8 (*a*, *β*, *A^β*) the second heaven is said to be brighter and more brilliant than the first, ἦν γὰρ καὶ ὕψος (καὶ γὰρ ὕψος ἦν, *β*, *A^β*) ἐν αὐτῷ ἄπειρον. Clearly there is something wrong here. The greater brightness of the second heaven cannot be due to its greater loftiness. The error, therefore, lies in the ὕψος. This word = *בְּבֵי*, which is corrupt for *בְּבֵי* = φῶς or φέγγος. Thus the brightness of the second heaven was due to a boundless light (φῶς ἄπειρον) that was therein. This light may have been physical, if we may adopt the Talmudic view which represents the sun, moon, and stars as being in the second heaven (*Chag. 12^b*). The angel, ii. 9, bids Levi not to be surprised at this heaven, for he will presently see a far brighter one.

In T. Lev. xviii. 9 καταπαύσουσιν εἰς κακά is a most peculiar expression but becomes at once clear on retranslation. Thus it = *עֲהֵרְוּ יַחְדָּלֵי* 'shall cease to do evil'.

T. Jud. iv. 3 †ἐλευθερώσαμεν τὴν † Χεβρών. Here, from the parallel accounts in the Midrash (Appendix I), Chron. Jerach. xxxvi. 6 and the Book of Jashar (*Dict. des Apocr.* ii. 1176), we must regard Χεβρών = *חֶבְרוֹן* as a corruption of *חֶצוֹר*, i. e. Hazor. In the next place, since our text as well as the three authorities mentioned above have to do with the capture and not the deliverance of Hazor, ἐλευθερώσαμεν must be corrupt. This word = *חֶפְשָׁנו*, corrupt for *חֶפְשָׁנו* or *נִבְשָׁנו* = ἐλάβομεν or ἐκυριεύσαμεν.

T. Jud. v. 3 οἱ ἐπὶ τοῦ τείχους . . . †ἐφελκύσθησαν πρὸς ἡμᾶς 'Those on the wall . . . †were drawn down† against us'. This gives no satisfactory sense. We require some such statement as 'they

attacked us' or 'drew themselves up against us'; for the sons of Jacob were scaling the wall to attack the city. Here then ἐφελκύσθησαν = ארבו (cf. LXX in Num. ix. 19; Josh. xxiv. 31) which appears to be corrupt for ערבו = παρετάξαντο 'drew themselves up in array against us'.

T. Jud. viii. 2 †παρακαλέσας δέδωκέ μοι. Here παρακαλέσας can hardly mean 'invited', since it is already said that the king had talked with Judah and Ieram and had made a feast for them. Hence I take παρακαλέσας δέδωκε = נתן נחם ונתן, corrupt for נתן נחמי נחמתי 'when I was heated with wine he gave me his daughter to wife'. Judah's drunkenness explains his marrying a Canaanite. For another possible explanation see note *in loc.*

T. Jud. ix. 3 καὶ ἦρθη †νεκρός ἐν ὄρει Σειρ, καὶ πορευόμενος ἐν Ἀνοιρὰμ ἀπέθανεν (β, S¹). The words καὶ πορευόμενος . . . ἀπέθανεν are omitted by a as unintelligible, and A changes it into ἐν ᾧ ἐπορεύοντο ἐτάφη ἐν Ἀναν. But a comparison of the Midrash Wajjis. and the Chron. Jerach. (see note 20, p. 79) shows that this clause belongs to the original text and in the form in which it appears in β, S¹. Moreover, these authorities help us to discover how the corruption in νεκρός arose. νεκρός = נבל, whereas these have הלח = τετρανυματισμένος. Thus Esau was wounded on Mount Seir and died as he was passing over Anoniram.

T. Jud. xi. 2 (β, S¹) συνέπεσα πρὸς αὐτήν. Similar phrases occur in xiii. 3 (β-d, A, S¹), and in T. Jos. ix. 5 (a, β-d, S¹). The sense required is obvious: συνέπεσα πρὸς αὐτήν = לה נפלתי לה, corrupt for לה בעלתיה = συνεγενόμην αὐτῆ. This sense suits all the passages.

T. Jud. xiii. 3 ἐν κάλλει γυναικῶν (β) seems quite unsuitable here, and is omitted by a, A^b. Perhaps there was a corruption of ררה = 'apartment' into ררה = κάλλει. Then we should render 'in the women's apartment'.

T. Jud. xxi. 6 οἱ μὲν †κινδυνεύουσιν αἰχμαλωτιζόμενοι, οἱ δὲ πλουτοῦσιν ἀρπάζοντες τὰ ἀλλότρια. Here, instead of κινδυνεύουσι, we require a verb forming an antithesis to πλουτοῦσιν. κινδυνεύουσιν = נבז (late Hebrew). In earlier Hebrew it = πτωχεύουσι.

T. Dan i. 7 συνήργει μοι λέγον (a om.). συνήργει is here impossible. It = עורר, which I take to be corrupt for עיר = ἤγειρε 'stirred me up saying'.

T. Dan i. 8 (beg) ἵνα ὡσπερ πάρδαλις †ἐκμύζουσα ἔριφον, οὕτως ἐκμυζήσω τὸν Ἰωσήφ. Here ἐκμυζᾶν 'to suck' = מצין, corrupt for רצין 'to crush'. Hence 'to crush Joseph as a leopard, &c.'

T. Dan iv. 4 †τέρπει τὴν ἀκοήν, καὶ οὕτως ὀξύνει τὸν νοῦν. Here it is manifestly some hearsay that gives provocation 'and makes the mind keen to perceive'. Now τέρπει τὴν ἀκοήν = השמועה הרנן where

הרני is corrupt for הרני. Hence the clause = 'the thing said giveth provocation'.

T. Dan v. 3 ἀγαπήσατε τὸν κύριον ἐν πάσῃ τῇ † ζωῇ (c, β-d, A, S¹) ὑμῶν καὶ ἀλλήλους ἐν ἀληθινῇ καρδίᾳ. Here the parallelism shows ζωῇ to be corrupt. *hd* read ψυχῇ, but this looks like a scribe's emendation, though it gives the right idea. Perhaps בכל היכח or בכל ימיכח is corrupt for מאדכח בל = 'with all your strength'.

T. Dan v. 6 ὑπακούσονται τοῦ παρεδρεύειν τοῖς υἱοῖς Λευί. Here 'will obey with a view to attending constantly on' cannot be original. ὑπακούσονται = וְשִׁבְבוּ, corrupt for וְשָׂרוּ = 'will conspire'. The latter verb occurs in the late Heb., T. Naph. ix. 2 (p. 243).

T. Dan v. 10 (a, *beg*) τὴν ἐκδίκησιν τοῦ νίκους δώσει τοῖς πατράσιν ἡμῶν. Since the promise refers to the future πατράσιν can hardly be right. I conjecture that אבותינו is corrupt for אוביני and that accordingly we must render here 'will execute an everlasting vengeance on our enemies'.

T. Gad iii. 3 τὸ μῖσος ἐτύφλωσε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ὡς κἀγὼ † ἐβλεπον ἐν τῷ Ἰωσήφ (β, A, S¹). Here κἀγὼ ἐβλεπον ἐν = נג אני נראה ב, which may be corrupt for נג אתי עיני ב. Thus we have: 'hate blinded his soul as it blinded me also in regard to Joseph.'

T. Gad vii. 6 ὁ γὰρ πένης . . . ὑπὲρ πάντας † πλουτεῖ ὅτι οὐκ ἔχει τὸν περισπασμὸν τῶν ματαίων ἀνθρώπων. According to the text the poor man is rich because he is free from the sore travail of men seeking to be rich. But what we require here is a statement that he is happy—not that he is rich—because he is free from disquieting cares. Here πλουτεῖ = רַשָּׁע, corrupt for רַשָּׁע = μακαριστός ἐστι. The LXX of Prov. xxxi. 28 implies the converse corruption.

T. Gad vii. 7 ἐξάρατε οὖν τὸ ἔμῖσος ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν καὶ ἀγαπήσατε ἀλλήλους ἐν εὐθύτητι καρδίας. This chapter of Gad deals with envy or jealousy on the part of the poor man towards his wealthier or more prosperous neighbour. Ver. 7 closes the chapter with a general admonition bearing on the subject of the chapter. This admonition should refer, therefore, to ζηλος or φθόνος, not to μῖσος. The corruption arose in the Hebrew הַזֵּל (= ζηλος) being corrupted into הַזֵּשׁ.

T. Ash. ii. 1 ψυχὴ ἐν λόγοις † ἀφιστῶσα τὸ καλὸν ὑπὲρ τοῦ κακοῦ. So *a* reads. The text of β-g, A λέγουσα, φησί seems to be a corruption of λόγοις ἀφειῶσα: ἀφιστῶσα = מסירה, which I take to be corrupt for סמכה = ἀντιλαμβάνομένη. Thus we have 'a person may support the good with words on behalf of an evil design'.

T. Ash. v. 2 διὸ καὶ τὸν θάνατον ἢ αἰώνιος ζωὴ † ἀναμένει. The interpolations being omitted, this verse runs: 'Death succeedeth to

life, night to day, and darkness to light: wherefore also eternal life tawaiteth death.' *h*, *β* read ἀναμένει, *c* (A?) διαμένει. For τόν before θάνατον *g* reads μετά. This is a mere scribal guess, but it is in the right direction. Now διαμένει with its notion of 'continuance', even of 'continuance after death', is not the idea that the preceding words suggest. It is that of succession, that we expect. διαμένει may be an emendation of the impossible ἀναμένει. I propose that the original ran as follows: יָמוּם יָחַר הַמּוֹת חַיִּי-הַעוֹלָם יָמוּם = μετά τὸν θάνατον ἢ αἰώνιος ζωὴ ἀκολουθεῖ, but that this was corrupted into יָמוּם יָחַר הַמּוֹת חַיִּי הַעוֹלָם = β. It appears that it was the loss or corruption of יָחַר in H, or μετά in *a*, *β* that led to the subsequent depravation of the text. If we could assume its loss in *a*, *β* then ἀναμένει could be a corruption of ἀνατελεῖ.

T. Ash. vi. 4 τὰ τέλη τῶν ἀνθρώπων δεικνύουσι τὴν δικαιοσύνην αὐτῶν †καὶ γνωρίζονται† τοῖς ἀγγέλοις Κυρίου καὶ τοῦ Βελίαρ. *β*-*dg* read γνωρίζοντες instead of καὶ γνωρίζονται which *a* attests, and *dg* γνωρίζόντων. The construction in *a* cannot be right, nor yet its sense. *β* is better in both respects. It is the soul's recognizing the angels of the Lord or of Beliar that makes it joyful or troubled at the hour of death, not its recognition by these angels. The participial construction of *β* is near what is required and may point to ב with the infin. in Hebrew. In the notes on my text I have conjectured that we have here a confusion of יָעִיר = γνωρίζονται and יַעֲרִי = συναντῶσι, the same confusion as the LXX implies in Amos iii. 3. Perhaps this is not necessary, but I think it gives better sense, and, what is more, it explains the impossible text of *a*. The Hebrew may have been בְּהוֹרֵם לְמַלְאָכִים יַעֲרִי בְעוֹר בְּעוֹר לְמַלְאָכִים.

T. Jos. viii. 5 ὅτι διὰ προφάσεως ἀπηλλάγην τῆς Αἰγυπτίας. Here διὰ προφάσεως, if it can stand, must either be rendered 'by (this) means', or 'by a false charge'. But the latter rendering is questionable and the former would require the demonstrative pronoun. Hence I suggest that διὰ προφάσεως = תַּתְּפִיזָה, corrupt for תַּתְּפִיזָה (the LXX and Vulg. imply the same corruption in Prov. xviii. 1). Thus we have 'praising God that I was delivered from the lustful desire of the Egyptian woman'. Cf. iii. 10.

T. Jos. xi. 7 καὶ ἐπλήθυνεν αὐτὸν ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ καὶ †ἔργῳ (*a*). *β*, A, S omit καὶ ἔργῳ, probably as unintelligible. But by retranslation the source of the corruption springs to light. ἔργῳ = עֲבָרָה, which the translator read as עֲבָרָה (= ἔργῳ); but which he should have read as עֲבָרָה = 'household servants'. The entire clause will be found in the Hebrew, T. Naph. i. 3 (p. 239), where Naphtali speaks of 'silver and gold and household servants'.

T. Benj. iv. 2 ὁ γὰρ ἀγαθὸς ἄνθρωπος τοῦκ ἔχει σκοτεινὸν ὀφθαλμόν†, ἐλεεῖ γὰρ πάντας. So far as I am aware the expression σκοτεινὸν ὀφθαλμόν is unexampled, and seems to spring from a corruption in the Hebrew. οὐκ ἔχει σκοτεινὸν ὀφθαλμόν = עין חשך אין לו עין חשך. Here אין is to be rejected as a dittograph of עין, and חשך to be taken as a corruption of חשׁב. Thus we have האיש הטוב לו עין חשה כי חמל על כל, 'The good man hath a pitiful eye, for he hath compassion on all'. Cf. Ezek. xvi. 5 לחמלה עליך . . . עליון.

T. Benj. iv. 5 τῶ ἀγαπῶντι τὸν θεὸν συντρέχει. Here συντρέχει = יריו, corrupt for ירצו 'approveth'.

T. Benj. viii. 3 ὡς περ γὰρ ὁ ἥλιος οὐ μαιίνεται †προσέχων ἐπὶ κόπρον . . . οὕτω καὶ ὁ καθαρὸς νοῦς ἐν τοῖς μiasμοῖς τῆς γῆς συνεχόμενος μᾶλλον τοικοδομεῖ, αὐτὸς δὲ οὐ μαιίνεται. Here προσέχων (*c*, *β*-*f*) = פְּהִיִּיר (cf. Sir. xiii. 13), but the word should have been punctuated פְּהִיִּיר = λάμπων. Strangely enough *f* has λάμπων here, which is probably only a lucky hit of its scribe. Or προσέχων = על בהופיע (cf. LXX on Job x. 3), which should here have been rendered λάμπων. Next, οἰκοδομεῖ = בנה which I take to be corrupt for פָּיִן. Thus the simile in the text becomes perfect.

T. Benj. ix. 1 †ἀνανεωθήσεσθε. Perhaps we have here a corruption of תהרשו (= 'ye will desire' or 'perpetrate') not תחדשו.

In all the above cases we have dealt only with corruptions in the text, where there was no divergence among the MSS. or Versions. Yet the bulk of the restorations is so obvious that we might take as proven our contention without further evidence. And yet the strongest evidence is still to come. In the next Section we shall discuss only those passages in the text where the MSS. and Versions attest different readings, a generally standing in opposition to β, A, S. By means of the evidence thus forthcoming we hope to advance a stage further than we have yet reached, and to prove not only that our book is derived from a Hebrew original, but also that the Hebrew existed in two recensions, H^a and H^β, and that *a* and *β* did not originate in the Greek but are derived respectively from H^a and H^β.

§ 12. *a* AND *β* ARE DERIVED RESPECTIVELY FROM THE TWO LOST HEBREW RECENSIONS H^a AND H^β. TABLE OF AFFINITY OF ALL THE TEXTUAL AUTHORITIES.

a and *β* are not, strictly speaking, Greek recensions, for their chief points of divergence¹ did not originate in the Greek, but go

¹ There are of course some omissions in *a* due to hmt. and others possibly to

back to two diverse forms of text already existing in the Hebrew, which we denote as H^a and H^b .

Of these two recensions, H^a and H^b , sometimes one gives the correct text, sometimes the other. Whilst, therefore, it is best to print a and add the main variations from β in the margin,¹ the translator will follow a different course, and follow in one case a , in another β .

I shall begin this list of variations between H^a and H^b with a few of the most remarkable taken from different Testaments and then proceed in order through the Testaments. The variants will be underlined.

T. Benj. xii. 2 $\overset{a}{\epsilon\kappa\omicron\iota\mu\acute{\eta}\theta\eta \text{ ἔκοιμήθη ὑπνω} \text{ καλῶ}}$ $\overset{\beta, A, S^1}{ἀπέθανε . . . ἐν γήρει \text{ καλῶ}}$
 Here β, A, S are undoubtedly right, מת בשיבה טובה . In H^a , on the other hand, שיבה has been corrupted into שינה . The same corruption was present in both H^a and H^b in T. Dan vii. 1; T. Ash. viii. 1; T. Jos. xx. 4, and both Hebrew recensions are right in T. Iss. vii. 9. In the late Hebrew T. Naph. i. 1, the correct Hebrew phrase is found. See App. II. p. 239.

T. Ash. vi. 6 $\overset{a}{\epsilon\iota\sigma\phi\acute{\epsilon}\rho\epsilon\iota \text{ εἰσφέρει} \text{ αὐτὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον}}$ $\overset{\beta, A, S^1}{\text{ παραμυθεῖται} \text{ αὐτὸν ἐν ζωῇ}}$
 Here it is H^a that is right and not H^b . The angel of peace conducts the good soul into eternal life. Here $\text{εἰσφέρει} = \text{נחה}$, which in H^b was corrupted into $\text{נחם} = \text{παραμυθεῖται}$. On T. Benj. vi. 1 we have confirmation of the text of H^a , which reads $\delta \gamma\acute{\alpha}\rho \alpha\gamma\gamma\epsilon\lambda\omicron\varsigma \tau\eta\varsigma \epsilon\iota\rho\eta\eta\eta\varsigma \text{ ὁδηγεῖ} \text{ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ}$.

T. Ash. vi. 5 $\overset{a}{\sigma\tau\epsilon \gamma\acute{\alpha}\rho \text{ πονηρὰ} \text{ ἡ ψυχὴ} \text{ ἀπέρχεται}}$ $\overset{\beta, A, S^1}{\sigma\tau\epsilon \gamma\acute{\alpha}\rho \text{ τεταραγμένη} \text{ ἡ} \psi. \text{ ἀπέρχεται}}$
 Here H^b is right. The troubled or peaceful condition of the soul at death shows its character. Here $\text{רעושה} = \text{τεταραγμένη}$ was corrupted in H^a into $\text{רעשה} = \text{πονηρά}$.

T. Jos. iv. 7 $\overset{a \text{ (aef)}}{\alpha\upsilon\tau\epsilon\phi\iota\lambda\omicron\nu\epsilon\acute{\iota}\kappa\epsilon\iota \text{ ἀντεφιλονείκει}}$ $\overset{bdg, A}{\epsilon\acute{\iota}\omega\pi\eta\sigma\epsilon. \text{ ἐσιώπησε}}$
 Here H^a read התרתה and H^b השרתה .

T. Reub. iv. 1 $\overset{a}{\mu\omicron\chi\theta\omicron\upsilon\eta\tau\epsilon\varsigma \text{ ἐν ἔργοις} \text{ καλοῖς} \text{ καὶ ἐν γράμμασιν}}$ $\overset{\beta}{\mu\omicron\chi\theta\omicron\upsilon\eta\tau\epsilon\varsigma \text{ ἐν ἔργοις} \text{ καὶ ἀπο-} \text{πλανώμενοι} \text{ ἐν γράμμασιν}}$

accident. These I do not include in the above, though some of them may have originated in the Hebrew.

¹ All the variants of a and β are given in the notes.

Here a , which is in part supported by A , is clearly right and β corrupt. $\epsilon\nu \xi\rho\gamma\omicron\iota\varsigma \kappa\alpha\lambda\omicron\iota\varsigma = \text{במעשים ישׂרים} = \text{במעשים ישׂרים}$, of which ישׂרים was corrupted in H^β into $\text{ישׂר׳} = \text{καὶ ἀποπλανώμενοι}$.¹

T. Reub. iv. 7 $\overset{a}{\text{φέρει}} \dots \text{πρόσκομμα τῷ Βελίαρ (a)}$. Here β - af , A , S^1 are right; $\text{ποιεῖ} \dots \text{γέλωτα παρὰ τῷ Βελίαρ}$. $\text{γέλωτα} = \text{קחש}$ (or קחשׁ), which in H^a was corrupted into קחשׁ .

T. Gad i. 4 $\overset{a}{\text{ὑπάρχων νέος}}$ $\overset{\beta, A}{\text{τροφερός ὢν}}$
Here H^a was נַעַר and H^β נַעַר . It is doubtful which is original.

T. Gad v. 4 $\overset{a}{\text{ὁ φόβος τοῦ θεοῦ οἰκεί ἐν αὐτῷ}}$ $\overset{\beta, A, S^1}{\text{ὁ φ. τ. θ. νικᾷ τὸ μῖσος}}$
Here the context is in favour of β , A , S^1 , since it is dealing with the question of hatred. $H^a = \text{הרור בנפשו}$, corrupt for תוכל לשנא ($= \text{νικᾷ τὸ μῖσος}$) which stood in H^β .

T. Benj. x. 4 $\overset{a (A)}{\text{καταλειμπάνω}}$ $\overset{\beta, S^1}{\text{διδάσκω}}$
Here H^a was מַנִּיחַ and was no doubt right. It is found in late Hebrew, T. Naph. i. 3 אני מניח . In H^β this word was corrupted into מניח or מורה .

The above instances are sufficient to establish the existence of two distinct types in the Hebrew, H^a and H^β . We shall now proceed systematically through the Testaments, adducing similar phenomena in support of this view.

T. Reub. iv. 10 $\overset{a}{\text{πονηροῦ}}$ $\overset{\beta-d, A-n, S^1}{\text{ὄρατοῦ}}$
The reading of H^β ראוי is perhaps best here. 'The God of our fathers delivered him from manifest and hidden death.' This was corrupted in H^a into רע or $\text{עשר} = \text{πονηροῦ}$.

T. Reub. v. 2 $\overset{a}{\text{διὰ τοῦ σχήματος}}$ $\overset{\beta, A, S^1}{\text{δυνάμεως}}$
Here H^a , i. e. הור or $\text{הן} = \text{σχήματος}$, is undoubtedly right, as the context proves; for it has just been stated that 'since they have no . . . strength (δύναμιν) over man, they use wiles by outward attractions (σχήμασιν), that they may draw him to themselves. And whom they cannot bewitch with outward attractions, him they overcome by craft'. הן in H^a was corrupted into הן .

T. Lev. iii. 2 $\overset{a}{\text{ἡμέραν κρίσεως}}$ $\overset{\beta, A}{\text{ἡμέραν προστάγματος}}$
Here προστάγματος may be תב , corrupt for $\text{תב} = H^a$.

¹ Or we might take καλοῖς to be בטובים , which was corrupted into $\text{בטובים} = \text{καὶ ἀποπλανώμενοι}$.

In T. Lev. viii. 15 *a* has *παρουσία αὐτοῦ ἀγαπητῆς*, while β -*af*, A, S have *παρ. αὐτοῦ ἄφραστος*. The former = ירִיד which was corrupted into סור = ἄφραστος. In 'An Original Source of the Testaments' (App. III. 83) Levi is called ל ירִיד. We might also compare the Messianic phrase *μονογενοῦς προφήτου* in T. Benj. ix. 2. There *μονογενοῦς* = יחִיד. Is this corrupt for ירִיד?

In T. Lev. xiii. 5 *a* reads *ἰγιασμένοι ἦτε* = תרפאו, and β , A ^{β} , S *εὔρητε* = תמצאו, both of which appear corrupt for תאצרו = *θησαυρίσητε*. Thus we have

'Work righteousness upon the earth

That ye may have it as a treasure in heaven'.

	<i>a</i>	β , A ^{β}
T. Lev. xiv. 3	<i>ἥλιος</i>	<i>οὐρανός</i>

Here H ^{β} had שמים, which in H^{*a*} was corrupted into שמש.

	<i>a, aef, S</i>	<i>bdg, A^{β}</i>
T. Lev. xv. 3	<i>οἱ μισοῦντες</i>	<i>οἱ θεωροῦντες</i>

Here *a* has captured some of the MSS. belonging to β , and = השונאים, which was corrupted into הרואים.

	<i>a</i>	β , A ^{β}
T. Lev. xv. 3	<i>χαρῆσονται ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ ὑμῶν</i>	<i>φεύξονται ἀφ' ὑμῶν</i>

Here H^{*a*} was יחרו and H ^{β} ירִי.

	<i>a</i>	β , A, S ^{<i>1</i>}
T. Jud. xxvi. 1	<i>κατέχουσι</i>	<i>κατευθύνουσιν</i>

This variation may have arisen within the Greek, but if not, it may be explained as follows. H^{*a*} = שוכרים and H ^{β} מְשֻׁרִים.

	<i>a, β-bg, S^{<i>1</i>}</i>	<i>bg, A</i>
T. Zeb. i. 5	<i>ἐβεβαίωσα</i>	<i>ἐσκέπασα ἐπί</i>

Here *a* has influenced *aef* and *d*. H ^{β} = ל בסיתי, which may be corrupt for ל קרתי (or קריתי) of H^{*a*}, 'I made a covenant with my brothers not to tell my father.' But the original Hebrew word is doubtful here.

	<i>a</i>	β , S ^{<i>1</i>}
T. Zeb. ii. 4	<i>μὴ φέρων ἐγὼ τῶν οἰμωγῶν</i>	<i>εἰς οἶκτον ἦλθον ἐγώ</i>

A is vague here, but favours β , S^{*1*}. Here H^{*a*} seems original, and may have read לא נשאתי נה which could have been corrupted into נהי אל. It is true that נהי נשא in Jer. ix. 9, 17 means 'to take up a wailing'.

	<i>c, β-d</i>	<i>d, A</i>
T. Zeb. ii. 5	<i>ἐβόμβει ἡ καρδία</i>	<i>ἐθαμβήθη ἡ καρδία</i>

Here *c*, β -*d* are original, being derived from Jer. iv. 19 לבי לי הומה.

ἐθαμβήθη=מהת, which could be an easy corruption of מהת, but the corruption may have arisen within the Greek; for the agreement of *bg* with *c* is difficult, though possibly H^β may have had both readings.

T. Zeb. viii. 6 $\overset{a}{\text{τὸ πρόσωπον ἀφανίζει}}$ $\overset{aef, A}{\text{τὴν ὑπαρξιν ἀφανίζει}}$
 Here H^a =פנים and H^β אונים. The context is probably in favour of the former. *bg* give here a text of their own.

T. Dan i. 4 $\overset{a}{\text{ἐθέμην}}$ περὶ τοῦ θανάτου $\overset{\beta, A, S^1}{\text{ἤδόμην}}$ περὶ τοῦ θανάτου
 Here the variation may have arisen in the Greek, but it might go back to the Hebrew. See note *in loc*.

T. Dan iii. 1 $\overset{a}{\text{αὐτὴν τὴν ψυχὴν ἐκταράσσει}}$ $\overset{\beta, A, S^1}{\text{αὐτῇ τῇ ψυχῇ αὐτὸς γίνεται}}$
 ψυχῇ

Here both H^a and H^β give good sense but the latter is more striking. The variation might be accounted for within the Hebrew. H^β =לנפש היה and H^a היה רופש. Cf. Ezek. xxxiv. 18, 19.

T. Naph. i. 8 $\overset{a, aef, S^1}{\text{εὐλογίας}}$ Ῥαχιήλ $\overset{\beta d, A}{\text{εὐχὰς}}$ Ῥαχιήλ
 Here H^a read הללה corrupted into הללה.

T. Naph. iii. 2 $\overset{a}{\text{οἱ ἀστέρες οὐ καλύψουσι}}$ $\overset{\beta, A, S^1}{\text{οἱ ἀστ. οὐκ ἀλλοιοῦσι}}$
 τὴν τάξιν αὐτῶν τ. τάξιν αὐτῶν
 Here H^β has preserved the original text, אשׁף corrupted in H^a into אשׁף=καλύψουσι.

T. Naph. iv. 2. See note *in loc*.

T. Gad iv. 3 $\overset{a}{\text{σπουδάξει}}$ $\overset{\beta, A, S^1}{\text{θέλει}}$
 Here H^β read גפח corrupted (?) into גפח in H^a .

T. Gad vi. 6 $\overset{a}{\text{ἡσύχασον μὴ ἐλέγξῃς}}$ $\overset{\beta, (A), S^1}{\text{ἡσύχασον μὴ ἐξάξῃς}}$
 H^a = מהוכח לך, H^β = מהכעם לך, where the latter is probably a corruption of the former.

T. Gad vii. 3 $\text{ἐξέτασον κρίματα κυρίου}$
 $\overset{a}{\text{καὶ καταλάμψει}}$ $\overset{\beta}{\text{καὶ οὐ (bf om.) καταλείψει}}$ $\overset{A}{\text{καὶ οὐκ ἐγκαταλείψεις}}^1$
 $\text{καὶ ἡσυχάσει τὸ διαβουλίον σου.}$

Here all the authorities are alike at fault. The context suggests that in the corrupt verb we should have some synonym of ἡσυχάσει, and the moment we retranslate we discover what is lacking. Thus

¹ So by a change of one letter.

καταλείψει = פִּיֵּי, which is corrupt for פִּיֵּי = ἀναπαύσεται. Thus ἀναπαύσεται καὶ ἡσυχάσει = יָנוּחַ וַיִּשְׁכַּח, which two verbs are conjoined in Job iii. 26. The corruption of יָנוּחַ into יָנִיחַ led to the insertion of the negative in the β, A. On the other hand καταλάμψει (α) presupposes פִּיֵּי, which is thus another corruption of the original יָנוּחַ.

T. Gad vii. 5

<i>a, β</i>	<i>A</i>
εἰ ἀφαιρεῖται αὐτὰ ἐν κακοῖς	εἰ ἀφαιρεῖται τὸν <u>πλοῦτον</u> ἐν κακοῖς

This is a difficult passage. If A has preserved the original text, then we have the very unusual instance of *a, β* agreeing against A. In that case we must suppose all the existing MSS. of β to have been corrupted since the Armenian Version was made. Since this is wholly unlikely I assume that A has simply restored the original text by conjecture. For that it is the original seems manifest. Thus in ver. 4 our author speaks of a man growing rich by evil means (ἐκ κακῶν τις πλουτήσει). Hence ἐν κακοῖς naturally means 'got by evil means', and the phrase πλοῦτον ἐν κακοῖς = הוֹן בְּעִוְלָה, which goes back to Prov. xiv. 11 הוֹן בְּמַהֲבֵל. Now this text lay behind the corrupt ἀφαιρεῖται αὐτά, which = יִסִּירֵהוּ corrupt for הוֹן יִסִּיר = ἀφαιρεῖται πλοῦτον.

T. Ash. i. 8. Here H^a read רַבָּה (= προσκολλᾶται (*h*)) corrupted into רַבָּה = προσλαμβάνει (β, A, S¹). For προσκολλᾶται *c* reads καὶ προσκολλώμενος.

<i>a</i>	<i>β, A, S¹</i>
T. Jos. v. 1 ἀνελῶ τὸν ἄνδρα μου <u>φαρμάκω</u>	ἀνελῶ τὸν Αἰγύπτιον καὶ
καὶ λήψομαι σε	οὕτως <u>νομίμως</u> λήψομαι σε

Here H^a seems to be original. It = בַּחֲמָה which in H^β was corrupted into בַּחֲמָה and transposed into the next clause.

<i>a</i>	<i>β, A, S¹</i>
T. Jos. iv. 3 <u>τῆς δολιότητος αὐτῆς</u>	<u>τῆς Αἰγυπτίας</u>

H^a = תַּרְמִיתָהּ and H^β תִּירַחְמָהּ.

<i>a, β-bg</i>	<i>bg, A</i>
T. Jos. iv. 7 ἀντεφιλονεῖκει	ἔσιώπησε

H^a = תַּחֲרַתָּהּ (so Symmachus renders (φιλονεκεῖν) in Ps. xxxvi. 1) which may be a corruption of H^β תַּחֲרַתָּהּ = ἔσιώπησε.

<i>a</i>	<i>β, A, S¹</i>
T. Jos. v. 2 <u>γίνωσκε</u> ὅτι ἐγὼ ἐξαγγελῶ	ἐγὼ ἐξαγγελῶ τὴν ἐπίνοιαν
πᾶσιν τὴν ἐπίνοιάν σου ταύτην	<u>τῆς ἀσεβείας</u> σου πᾶσιν

Here, as in the last instance, there is a transposition of a word from its right clause to the adjoining one. H^a = גַּד (i. e. γίνωσκε),

while H^β read $\epsilon\gamma$ (i. e. $\tau\eta\varsigma \acute{\alpha}\sigma\epsilon\beta\epsilon\acute{\iota}\alpha\varsigma$) and placed it after $\mu\omicron\mu\tau$ ($\acute{\epsilon}\pi\acute{\iota}\nu\omicron\upsilon\alpha\nu$).

	α	β, A, S^1
T. Jos. vii. 2	$\acute{\epsilon}\theta\epsilon\rho\acute{\alpha}\pi\epsilon\upsilon\sigma\epsilon\nu \acute{\alpha}\upsilon\tau\eta\nu$ <u>$\acute{\epsilon}\nu \lambda\omicron\gamma\omicron\iota\varsigma$</u>	$\acute{\epsilon}\theta\epsilon\rho\acute{\alpha}\pi\epsilon\upsilon\sigma\epsilon\nu \acute{\alpha}\upsilon\tau\eta\nu$ <u>$\mu\eta \acute{\alpha}\sigma\theta\epsilon\nu\omicron\upsilon\sigma\alpha\nu$</u>

Here H^α read $\mu\mu\lambda\omicron\tau$ and H^β $\mu\lambda \text{ הלה}$ or the former $\mu\mu\lambda\omicron\tau$ (late Hebrew) and the latter $\mu\lambda \text{ הלה}$.

	α	$\beta-d, A, S^1$
T. Jos. viii. 5	<u>$\sigma\upsilon\nu\epsilon\lambda\chi\epsilon\tau\omicron \acute{\alpha}\pi\omicron \tau\eta\varsigma \lambda\upsilon\pi\tau\eta\varsigma$</u>	<u>$\eta\sigma\theta\acute{\epsilon}\nu\epsilon\iota \acute{\alpha}\pi\omicron \tau. \lambda.$</u>

Here H^α may have read $\mu\mu\lambda\lambda$ and H^β $\mu\mu\lambda\lambda$.

	ϵ	β, A, S^1
T. Jos. x. 6	<u>$\omicron\upsilon\kappa \acute{\epsilon}\pi\eta\rho\theta\eta\nu \acute{\epsilon}\nu \kappa\alpha\kappa\hat{\omega}$</u>	<u>$\acute{\epsilon}\mu\acute{\epsilon}\tau\rho\upsilon\nu \acute{\epsilon}\mu\alpha\upsilon\tau\acute{\omicron}\nu$</u>

Here H^α read $\mu\mu\lambda$ (that is, taking $\acute{\epsilon}\nu \kappa\alpha\kappa\hat{\omega}$ as a corruption of $\acute{\epsilon}\mu\alpha\upsilon\tau\hat{\omega}$, i. e. $\acute{\epsilon}\mu\alpha\upsilon\tau\acute{\omicron}\nu$ as in β, A, S^1). Or $\mu\mu\lambda$ is a corruption of $\mu\mu\lambda$.¹ Thus we have the phrase in Ps. cxxxi. 2 'I kept myself quiet'. From this we could explain the reading of β, A, S^1 ; for $\acute{\epsilon}\mu\acute{\epsilon}\tau\rho\upsilon\nu = \mu\mu\lambda$, an easy corruption of $\mu\mu\lambda$ or indeed of $\mu\mu\lambda$.

	α	$\beta-d, (A), S^1$
T. Jos. xvi. 5	$\delta\omicron\upsilon\varsigma \acute{\alpha}\upsilon\tau\omicron\iota\varsigma \acute{\omicron}\gamma\delta\omicron\eta\kappa\omicron\nu\tau\alpha \chi\rho\upsilon\sigma\omicron\upsilon\varsigma$ <u>$\acute{\alpha}\nu\epsilon\lambda\acute{\alpha}\beta\epsilon\tau\omicron \mu\epsilon$</u>	$\delta\omicron\upsilon\varsigma \acute{\alpha}\upsilon\tau\omicron\iota\varsigma \acute{\omicron}\gamma\delta. \chi.$ <u>$\acute{\alpha}\nu\tau' \acute{\epsilon}\mu\omicron\upsilon$</u>

$H^\alpha = \mu\mu\lambda$. Was there such a form as $\mu\mu\lambda$ in $H^\beta = \acute{\alpha}\nu\tau' \acute{\epsilon}\mu\omicron\upsilon$.

	ϵ	$\beta-a, A$
T. Jos. xvii. 5	$\eta\theta\epsilon\lambda\omicron\nu$	$\acute{\epsilon}\kappa\acute{\epsilon}\lambda\epsilon\upsilon\sigma\epsilon\nu$

Here $H^\beta = \mu\mu\lambda$, corrupt for $H^\alpha \mu\mu\lambda = \eta\theta\epsilon\lambda\omicron\nu$.

From the above evidence, which could be enlarged, we must conclude that there existed two recensions of the original Hebrew, which we have already designated as H^α and H^β . Since in the main these recensions, as they appear in α and β , differed from each other chiefly in words and phrases, most of which are explicable through simple internal corruptions, the Greek translation of H^α must have been used as a guide by the translator of H^β or vice versa.² In a few passages, however, the divergence is on a larger scale. The reader will find such an one in the T. Lev. ii. 7-iii, where the description of the Three Heavens belonged to the original Hebrew archetype and is more or less faithfully preserved in α , A^α , the latter being here influenced by α . After H^α and H^β originated, the description of the Three Heavens was changed in H^β into one of the seven heavens.

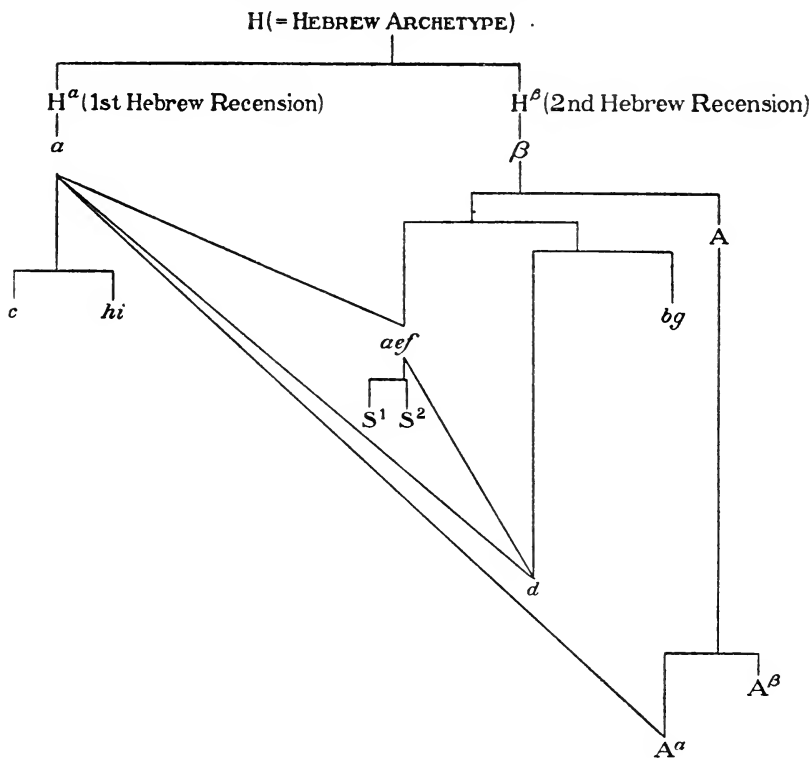
¹ The LXX and Vulg. read conversely $\mu\mu\lambda$ as $\mu\mu\lambda$ in Ps. cxxxi. 2.

² In the Book of Daniel we have a good parallel. The variations between the versions of Theodotion and the LXX in i-iii, vii-xii of that book go back to the Semitic.

As this was done clumsily, naturally it has been detected. In many cases it is impossible to get back to H^a owing to the defective text of a . Cf. T. Gad ii. 3-4; T. Naph. i. 12.

There are many omissions in H^a or a through hmt, and some where no such explanation is possible (cf. T. Gad vi. 3, i. e. the clause $\xi\sigma\omicron\rho\acute{\iota}\sigma\alpha\varsigma\ \tau\omicron\nu\ \iota\delta\nu\ \tau\omicron\upsilon\ \mu\acute{\iota}\sigma\omicron\upsilon\varsigma$). In some passages H^a , in others H^β (or possibly only a or β) omitted passages owing to the inconsistencies or unintelligibility of the transmitted text. Thus H^a omits a clause in T. Jud. ix. 3 because it conflicts with the preceding corrupt clause, but here H^β , supported by the Midrash Wajjis. and Chron. Jer., happily retains it, while in T. Ash. vi. 2 H^β (or only β) omits on the same ground a clause which happily H^a retains notwithstanding its inconsistency. Again, in T. Jos. xi. 7 בעברה was omitted in H^β through some scribe misunderstanding it, or the wrong rendering ἐν ἔργῳ was omitted in β because of its unintelligibility.

We are now in a position to represent by a diagram the relations of the lost and existing documents of the Testaments:—

§ 13. LINGUISTIC CHARACTER OF THE GREEK VERSION.

I do not propose to discuss this question exhaustively, but only to bring forward the chief characteristics of this Version. These I shall treat under the following heads:—

- I. Peculiar use of certain nouns, &c.
 - II. Peculiar use of certain phrases.
 - III. Prepositions and particles.
 - IV. Hebraisms.
- I. *Peculiar use of nouns and other words.*

The translator's use of certain words is in some instances rare, in others unexampled. Thus he uses τόξα as = δόρατα in T. Jud. iii. 3, ix. 3 : ὀλιγοψυχία (T. Gad iv. 7) in the sense of 'hastiness of spirit'—a use however which is established in the LXX : πλάσμα (T. Naph. ii. 5) in the sense of inclination (רצ): σκῆπτρον (T. Jud. xxv. 1) in the sense of 'tribe', but this is simply a Hebraism (being a rendering of שבט): φιληδονία seems to be used merely as a synonym of ἡδονή—have we here a parallel of φιλοσοφία and σοφία? The use of νεωτερισμός (T. Reub. ii. 2) in the sense of 'youth' is, so far as I know, unexampled. ἔνδυμα is apparently used in T. Lev. x. 3 (β) in the sense of καταπέτασμα, which is found in α. This seems to be quite an unjustifiable use of the word. The text may however be corrupt. In T. Benj. ix. 4 we have a peculiar use of the word ἄπλωμα. The word properly means an 'altar cloth', but the context seems to require the meaning 'veil'. This passage, however, is a Christian interpolation, and the use of the word may be due to an ignorant scribe.

ἔτερος is used in the sense of ἄλλος T. Reub. ii. 3 (α), T. Lev. viii. 12 (α); T. Jud. ix. 6, &c.

II. *Peculiar use of certain phrases.*

μετὰ ἔτη δύο τῆς τελευτῆς (T. Reub. i. 2) = 'two years after the death of Joseph'. This peculiar construction recurs in T. Zeb. i. 1. It is found in Plut. *Coriol.* 11. A perfectly analogous construction with πρό appears in the LXX in Amos i. 1, iv. 7, and the N. T. in John xii. 1.

A very interesting construction of ἔχω is found in four of the Testaments.

The passages are—

εἶχε (β, A, S¹ ἔμελλε α) τεκεῖν, T. Iss. ii. 2.

εἶχόν με ἀνελεῖν, T. Jud. vii. 7.

ἄτεκνος εἶχον ἀποθανεῖν, T. Jud. xix. 2.

εὐλογῆσαί σε ἔχει (α), T. Jos. xii. 3. Here β A, S¹ have εὐλογήσει σε.

ἀπολύσαι ἡμᾶς ἔχει (α), T. Jos. xv. 7. Here *aef*, S¹ have ἀπολύσει (*bdg* ἀπέλυσεν) ἡμᾶς.

We have here strange uses of ἔχω. In the first three cases we should have had ἄν inserted in Classical Greek, but in N. T. times this omission is not infrequent: cf. John ix. 33, xv. 22, xix. 11; Gal. iv. 15, &c. We have now to touch briefly on this peculiar use of ἔχω with an infinitive.

Such phrases as we have cited above from the Testaments in connexion with ἔχω and an infinitive¹ are rather frequent in sixth century Greek writers, from whom Stephanus in his *Thesaurus* gives many quotations. But this usage was well established about 200 A. D. both in Greek and Latin. In Latin we find it in the third century in Cyprian, *De dom. Orat.* 34 'manifestari habebat', 'was to be manifested'; *De Haeret. baptiz.* 73 'unum habet esse et baptismum', 'there must be also one baptism'; Ep. lii. 3 'eici de ecclesia et excludi habebat', and many others. Earlier it is found in Tertullian, writing between 197-220, *Resurr. Carnis* 27 'habemus allegorizare'; *De Pudic.* 13 'erudiri haberent'; *De Virg. veland.* 1 'nasci non habebat', &c. I am not aware of any earlier instances of this use in Latin; but there are in Greek. Thus it is extremely frequent in Clement of Alexandria (ed. Dind.) i. 4 εἰ μήτι γε τοῦ νῦν με λυποῦντος ἐκεῖ χεῖρον παθεῖν ἔχω (quoted from Jannaris' *Historical Greek Grammar* 553 sq. where some dozen of other instances from the same author will be found). Thus the usage existed in Greek towards the close of the second century. But we can establish its currency about the middle and beginning of this century; for in Hermas, *Sim.* ix. 10. 5 we find μικρὸν ἔχω ἀκαιρεθῆναι, καὶ πάντα σοι ἐπιλύσω—'I shall be busy for a little and then I will explain everything to you': and in Ignatius, *Rom.* 2 οὔτε γὰρ ἐγὼ ποτε ἕξω καιρὸν τοιοῦτον θεοῦ ἐπιτυχεῖν' οὔτε ὑμεῖς, ἐὰν σιωπήσητε, κρείττονι ἔργῳ ἔχετε ἐπιγραφῆναι—'for neither shall I myself ever have an opportunity such as this . . . nor will ye, if ye be silent, win the credit of any nobler work'.

Thus we have traced this usage back to about 100 A. D., and now by means of the Greek Version (α) of the Testaments we are able to prove that it was in vogue full half a century earlier. The examples we have given from Hermas and Ignatius enable us to understand how εὐλογῆσαί σε ἔχει in α = 'will bless thee', as indeed we find εὐλογήσει σε in β. Perhaps an element of necessity may lurk in the phrase.

¹ Of course the use of ἔχω with an infinitive in the sense of *possum* is Classical as well as Hellenistic.

ἤθελε . . . ἀνελεῖν, T. Reub. i. 7 = 'would have killed'. Here ἄν is omitted as in the passages just discussed. ἐθέλω is here merely used as an auxiliary, and is Classical. Cf. Aesch. *Eum.* 429 οὐ δοῦναι θέλει = οὐκ ἄν δοίη: also Aristophanes, *Vespae* 536. Μέλλω is used in the same way in T. Iss. ii. 2 (α).

In the first three passages where the constructions εἶχε τεκεῖν, εἶχον . . . ἀνελεῖν, and εἶχον ἀποθανεῖν occur, we have simply the use of the same idiom in the past tense. To the omission of ἄν in these constructions we have already referred.

III. Prepositions and particles.

ἄν is used with the pres. ind., T. Lev. xiii. 9.

ἄν = ἕάν. See Index.

ἵνα with subjunctive as a periphrasis for the imperative, T. Iss. i. 6 ἵνα σχω ταῦτα as in N. T. Cf. Eph. v. 33; Gal. ii. 10, &c.

ἐν. This is a very hard worked preposition: it occurs nearly 600 times. In the bulk of these its use is normal. It occasionally expresses the instrument. Two or three times it = εἰς. In a few cases its presence is superfluous, being merely a translation of the Hebrew כ, as after ἐκλέγομαι in T. Reub. vi. 11, or after ἀδικεῖν in T. Sim. v. 4, or after κληρώ in T. Iss. v. 7 (β).

μετά = עַי in phrase ποίησον μετ' αὐτοῦ κρίσιν.

σύν apparently = 'like', being a translation of עַי in T. Sim. iv. 4.

ὑπὲρ τούτου = περὶ τούτου in T. Gad i. 8 (*hi*).

IV. *Hebraisms.* Only a few are given under this heading. See § 11.

ἀπὸ προσώπου τῆς πονηρίας, T. Lev. x. 3 = מפני הרע.

πᾶς . . . οὐ, T. Jud. xv. 4; T. Iss. vii. 3, 7.

ἐκ τῶν πνευμάτων, T. Dan i. 7 (α) = מרוחות 'one of the spirits.'

δύο δύο, T. Ash. i. 4 (v. 1) = שנים שנים, i. e. δισσός.

ἐν κατέναντι τοῦ ἐνός, T. Ash. i. 4 = האחד נגד האחד.

ἐν πρώτοις, T. Benj. x. 8 = בראשונים.

κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, T. Benj. iv. 5 = כנפשו.

οἶα . . . οὕτως, T. Reub. i. 10, כזאת . . . אשר.

§ 14. THE DATE OF THE ORIGINAL HEBREW.

The date of the groundwork of the Testaments is not difficult to determine. Thus Reuben (T. Reub. vi. 10-11) admonishes his sons: Πρὸς τὸν Δεὶν ἐγγίσατε ἐν ταπεινώσει καρδίας ὑμῶν ἵνα δέξησθε εὐλογίαν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ . . . ὅτι ἐν αὐτῷ ἐξελέξατο Κύριος βασιλεύειν ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ. Here a high-priest who is also a king is referred to. Such a combination of offices naturally makes us think of the

Maccabean priest-kings of the second century B. C. The possibility of doubting this reference is excluded by the words that immediately follow: *καὶ προσκνήσατε τὸ σπέρμα αὐτοῦ ὅτι ὑπὲρ ὑμῶν ἀποθανεῖται ἐν πολέμοις ὀρατοῖς καὶ ἀοράτοις· καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται βασιλεὺς αἰώνιος.* A similar statement is made in T. Sim. v. 5. Thus the high-priest is not only a high-priest and civil ruler, but also a warrior. That the Maccabean high-priests are here designed cannot be reasonably doubted. But the identification becomes undeniable as further characteristics of this priestly dynasty come to light. It was to be a new priesthood and to be called by a new name (T. Lev. viii. 14 *ἱερατεῖαν νέαν . . . ὄνομα καινόν*). Now the Maccabean high-priests were the first to assume the title 'priests of the Most High God'—the title anciently borne by Melchizedek. But the praises accorded in this book could not apply to all the Maccabean priest-kings of the nation. As it was written by a Pharisee, it could not have been composed after the breach arose between John Hyrcanus and the Pharisees towards the close of the second century B. C. Thus the period of composition lies between 153 when Jonathan the Maccabee assumed the high-priesthood and the year of the breach of John Hyrcanus with the Pharisees,—some time, therefore, between 153 and 109. But the date can be determined between closer limits. To one member of the Maccabean dynasty are the prophetic gifts assigned in our text (T. Lev. viii. 15) in conjunction with the functions of kingship and priesthood. Now, in all Jewish history the triple offices were ascribed to only one individual, John Hyrcanus. Hence we conclude that the Testaments were written between 137 and 107. For an attempt to define the date of composition within much closer limits see § 15 in the Introduction to my Translation and Commentary.

§ 15. DATE OF THE GREEK VERSION.

We can only touch on this question here. It will be dealt with in some fullness in my Commentary.

The *a* Version seems to have been translated first, indeed before 50 A. D.; for it is twice quoted by St. Paul. The first passage is in Rom. i. 32 *οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσιν τοῖς πράσσοουσιν*, which is taken almost verbally from T. Ash. vi. 2 *ὅτι οἱ διπρόσωποι δισσῶς ἑκκολάζονται* (rd. *ἀμαρτάνουσι*) *ὅτι καὶ πράσσοουσιν τὸ κακὸν καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράσσοουσιν*. Since *bg* A omit the words *ὅτι . . . πράσσοουσιν*, we conclude that, though it is now found in *a*, *adef*, *S*¹, it was originally wanting in *β* and probably also in *Hβ*. For as we have

already seen (Table on p. xxxix) *aef* were early influenced by *a*, and *d* is conflate in character. Hence in reality the passage was preserved only by *a* originally.

The second passage is the well-known one in 1 Thess. ii. 16 ἔφθασεν δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ (+ τοῦ θεοῦ DEFG Itala, Vulg. Gothic) εἰς τέλος, which is borrowed from T. Lev. vi. 11 ἔφθασεν δὲ (+ ἐπ' β) αὐτοὺς ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ εἰς τέλος. Here β reads Κυρίου for τοῦ θεοῦ. The ἐπί is omitted by *a* through a simple scribal error.

On the ground of the above quotations we assume, therefore, that *a* was used by St. Paul, and that H^a was therefore translated into Greek at latest before 50 A. D.

When H^β was translated we have no definite means of determining. It was in all likelihood done subsequently to H^a. The translator of H^β appears to have had the translation of H^a before him, and to have followed it, unless where there were manifest divergencies between H^a and H^β.

The wide influence that the Testaments had on the New Testament writers will be treated at length in my Commentary.

§ 16. TITLE OF THE BOOK.

The general title was probably Διαθήκαι τῶν Πατριάρχων. So they are designated in A. But it varies in the different authorities. In *a*, *bd* it appears as Διαθήκαι τῶν δώδεκα Πατριάρχων τῶν (*hi*, *d* om.) νίων Ἰακώβ (+ τοῦ Πατριάρχου *a*); *a* αἰ δ. τῶν ἰβ' πατρ. πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῶν; *c* om., *f* δ. σὺν θεῷ τῶν ἰβ' νίων τοῦ Ἰακώβ. In the Stichometry of Nicephorus, the Synopsis of Athanasius, and the anonymous list of books edited by Montfaucon, Pitra, and others, the book is simply called Πατριάρχει.

The title of the individual Testaments is very differently given in the MSS. *a* uniformly gives:—

διαθήκη Ῥουβήμ τοῦ πρωτοτόκου (πρώτου ἱ) υἱοῦ Ἰακώβ (*c* om. τοῦ . . .

Ἰακώβ) καὶ Λείας,

διαθήκη Συμεὼν τοῦ δευτέρου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας,

διαθήκη Λευὶ τοῦ τρίτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας,

διαθήκη Ἰούδα τοῦ τετάρτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας,

διαθήκη Δὰν τοῦ ἑβδόμου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Βάλλας,

and so with the necessary changes in number and name of mother. In β, A, the matter is more complex. *a* gives simply the name of the patriarch. A fuller form is generally found in *befg*, while the title in *d* is generally conflated from *befg* and *a*. Hence we may, I think, neglect *ad* in this matter. In *f* there are generally additions

containing the interpretation of the name. These additions may also here be neglected. *g* takes a line of its own. Thus the title of Reuben is δ. 'Ρ., of Issachar δ. 'Ισ. ε', and of Joseph ια'. Only that of Simeon agrees with *b*. In all the rest it takes a line of its own. Hence on the whole we may ignore it at present. In *bef* then we find the following, ignoring peculiar additions in *ef*:—

διαθήκη 'Ρουβήμ περι ἐννοιῶν,
 διαθήκη Συμεὼν περι φθόνου,
 διαθήκη Λευὶ περι ἱερωσύνης καὶ ὑπερηφανείας,
 διαθήκη 'Ιούδα περι ἀνδρείας καὶ φιλαργυρίας (*e om. κ. φιλ.*) καὶ πορνείας
 (*f om. κ. πορν.*),

διαθήκη 'Ισαχάρ περι ἀπλότητος (ἀγαθότητος *e f*),
 διαθήκη Ζαβουλῶν περι εὐσπλαγχνίας καὶ ἐλέους,
 διαθήκη Δὰν περι θυμοῦ καὶ ψεύδους,
 διαθήκη Νεφθαλεὶμ (+ ἡ' *b*) περι φυσικῆς ἀγαθότητος,
 διαθήκη Γὰδ (+ θ' *b*) περι μίσους,
 διαθήκη 'Ασῆρ (+ ι' + *b*) περι δύο προσώπων κακίας καὶ ἀρετῆς,
 διαθήκη 'Ιωσήφ (+ ια' *b*) περι σωφροσύνης,
 διαθήκη Βενιαμὴν (+ ιβ' *b*) περι διανοίας (*ef* ἐννοίας) καθαρῶς.

In A the titles are—

1. A^{refg} Βίβλος τῶν παραλειπομένων, λόγοι τοῦ 'Ρ. διαθήκη (+ α' A^{efg}),
 but A^b reads δ. 'Ρ. υἱοῦ 'Ιακῶβ υἱοῦ 'Ισαὰκ υἱοῦ 'Αβραάμ.
2. A^{abhk} δ. Συμεὼν υἱοῦ 'Ιακῶβ υἱοῦ 'Ισαὰκ υἱοῦ 'Αβραάμ,
 A^{b*cdfg} δ. Συμεὼν (+ περι φθόνου A^{fg}).
3. δ. Λευὶ περι ἱερωσύνης (+ καὶ ὑπερηφανείας A^β).
4. δ. 'Ιούδα τοῦ τετάρτου περι ἀνδρείας (A^{hk} δικαιοσύνης) καὶ φιλαργυρίας
 καὶ πορνείας.
5. δ. 'Ισαχάρ.
6. δ. Ζαβουλῶν (+ υἱοῦ 'Ισραὴλ υἱοῦ 'Ισαάκ A^{ab}).
7. δ. Δὰν περι ὑπερηφανείας καὶ ψεύδους.
8. δ. Νεφθαλεὶμ περι φυσικῆς ἀγαθότητος (A^d om. περι . . . ἀγαθ.).
9. δ. Γὰδ περι μίσους.
10. δ. 'Ασῆρ περι διπλόης καὶ ἀρετῆς.
11. δ. 'Ιωσήφ περι φθόνου (A^{b*cd} om. π. φθ.).
12. δ. Βενιαμὴν ιβ'.

When we compare *bef* and A, we discover that they agree in the titles of Judah, Naphtali, Gad, Asher, and with A^β in Levi, but that they are wholly or in part different in Reuben, Issachar, Zebulun, Dan, Joseph, Benjamin, and in most MSS. in Simeon. Since, therefore, within β there is a great variety of attestation, and since further,

even where there is unity in β as in *bef*, we find that A is more often at variance with *bef* than in agreement with them, we may conclude that the part of the titles particularizing special virtues or vices are really later additions. Hence the original title in Greek of the Testament of Reuben may have had one of two forms: either simply *διαθήκη Ρουβήμ* or this with the addition *τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας* as in *a*, and similarly with regard to the rest of the Testaments. The short title in *a* which gives merely the name of the patriarch is not original, but merely due to the desire for brevity which characterizes the work of the scribe of this MS.

The Hebrew form was צוֹאת רְאוּבֵן. Compare Hebrew Test. Naph., p. 239.

§ 17. JEWISH ADDITIONS TO THE TEXT.

A large body of these additions can be classed under one head as interpolated at a certain period and written with a well-defined object. The period is about 70-40 B. C., and the object of the additions is the overthrow of the Maccabean high-priesthood, which in the first century had become guilty of all lewdness and baseness. The additions in question are:

(1) *First century B. C. Additions.*

T. Lev. x, xiv-xvi.

T. Jud. xvii. 2-xviii. 1 (?), xxi. 6-xxiii, xxiv. 4-6.

T. Zeb. ix.

T. Dan v. 6-7, vii. 3 (?).

T. Naph. iv.

T. Gad viii. 2.

T. Ash. vii. 4-7.

These passages are more or less closely bound together by sharing in a common aim, i. e. the denunciation of the present evil state of things under the later Maccabees, T. Lev. x, xiv-xvi; T. Jud. xxii; T. Zeb. ix. 4-5; they condemn the nation as again guilty of apostasy, T. Zeb. ix. 9; T. Naph. iv. 4; T. Gad viii. 2; T. Ash. vii. 5-6; they predict a second captivity, T. Jud. xxiii. 3; T. Naph. iv. 5; an ultimate redemption either by God Himself or through the agency of a Messiah from Judah, T. Lev. xvi. 5; T. Jud. xxiv. 4-6; T. Naph. iv. 5; and a blessed return to their own land, T. Jud. xxiii. 5; T. Ash. vii. 7; T. Zeb. ix. 9.

In all the above characteristics these first century B. C. passages agree with the Psalms of Solomon. In fact, the language in T. Lev. xiv-xvi. and T. Jud. xxiii. almost verbally agrees in some instances

with that of these Psalms. With them, too, the hope of a Messiah from Judah is put forward afresh, and the certainty of an ultimate redemption prophesied. All the old glories of the Maccabees are forgotten, and no doubt the expectation of a Messiah from Levi, which was so fondly cherished by the faithful in the latter half of the second century, was now regarded as no better than a delusion of the evil one.

Another characteristic of these additions is their frequent citation of the Book of Enoch, as in T. Lev. x. 5, xiv. 1, xvi. 1; T. Jud. xviii. 1; T. Dan v. 6; T. Naph. iv. 1. Only in two other passages is this book quoted, i. e. in T. Sim. v. 4, and T. Benj. ix. 1. In the latter case this reference is omitted by A and may safely be regarded as an interpolation, and in all probability the former is also an interpolation, although it is attested by all existing authorities. From this frequent reference to Enoch, we may reasonably conclude the existence of certain sections in that literature which have not been preserved in the 1 Enoch (the Ethiopic Enoch), but have been republished in the later 2 Enoch (the Slavonic Enoch).

(2) *Other additions of various dates.* There are a few other additions which cannot be brought under the first head. They are of various dates and spring from various sources.

T. Reub. ii. 3-iii. 2. This passage is dealt with fully in the notes in my Commentary, and is there shown to have been derived ultimately from the doctrine of Stoicism. It is manifestly at variance with its present context. It is difficult to determine when it was incorporated. The fact of its appearing both in α and β , A, S¹ is in favour of its having been interpolated in the original Hebrew; but more likely it was first added in α and then copied into β . The chief reason against accepting the former hypothesis is the difficulty of explaining $\pi\nu\epsilon\acute{\iota}\mu\alpha$, which is here used repeatedly with a meaning confined to the Stoics, as that of a sense, organ, or appetite. $\pi\nu$ was never, so far as I can ascertain, used with this signification. Yet it is possible to assume that some Jew did violence to the usual meanings of this word and used it, in the absence of any other possible word, as a rendering of the Stoic word $\pi\nu\epsilon\acute{\iota}\mu\alpha$. This is constantly done by Greek Jews when translating from Hebrew. Some such document then as T. Reub. ii. 3-iii. 2 may have existed in Hebrew and have been added to the original text of the Testaments by some Jewish scribe.

T. Lev. xvii. 1-9. An addition from a Hebrew source.

T. Reub. vi. 7; T. Lev. xviii. 5^d; T. Iss. v. 4^c, 5^b. Scribal additions. The first passage relates to Levi only.

T. Zeb. vi. 4-6, vii-viii. 3. See Introduction to my Commentary, § 18.

T. Naph. v. 5. A dittograph from ver. 3.

T. Gad vi. 5. Probably originally a marginal gloss.

T. Jos. x. 5-xviii. It is not improbable that this large section either displaced part of the original Testament or was added in the Hebrew. It was written in Hebrew as the rest of the Testaments. In addition to the grounds enumerated in p. 172 of my Commentary we should observe that, whereas the duty of truthfulness is emphatically laid down throughout the Testaments, yet in x. 5-xviii Joseph lies several times to screen his brethren, xi. 2, 3, xiii. 6-9, xv. 2-3, xvi. 6. Further, the style of i-x. 4 is poetical, that of x. 5-xviii is prosaic.

§ 18. CHRISTIAN ADDITIONS TO THE TEXT.

These additions are found in nearly all the Testaments and were made at different periods.

T. Sim. vi. 5 *ὡς ἄνθρωπος*. The passage without this addition describes simply a Theophany, references to which are frequent in the Testaments, T. Lev. ii. 11, v. 2, viii. 11; T. Jud. xxii. 2; T. Zeb. ix. 9; T. Naph. viii. 3; T. Ash. vii. 3.

vi. 7^c *ὅτι ὁ θεὸς σῶμα λαβὼν καὶ συννεσθίων ἀνθρώποις ἔσωσεν ἀνθρώπους*. A manifest Christian interpolation.

vii. 2^b *θεὸν καὶ ἄνθρωπον*.

vii. 2^c *σώσει [πάντα τὰ ἔθνη καὶ] τὸ γένος τοῦ Ἰσραήλ*. So *a, β*. The bracketed words are a Christian addition. The author can look forward to the salvation of the Gentiles, but he would not set their salvation before that of Israel. See note below on T. Jos. xix. 11. A speaks here only of the salvation of mankind. The same interpolation recurs in T. Jos. xix. 11 (*c, β*) *σώζων [πάντα τὰ ἔθνη καὶ] τὸν Ἰσραήλ*, where A has simply *ἡ σωτηρία τοῦ Ἰσραήλ*.

T. Lev. iv. 1^b *ἐπὶ τῷ πάθει τοῦ ὑψίστου*. This Christian addition transforms an account of the Judgement into a description of the events accompanying the Crucifixion. The addition moreover was made by a Patripassianist.

iv. 4^{bc} *ἕως ἐπισκέψεται κύριος πάντα τὰ ἔθνη ἐν σπλάγχνοις*

[υἱοῦ] αὐτοῦ ἕως αἰῶνος

[πλὴν οἱ υἱοὶ σου ἐπιβαλοῦσι χεῖρας ἐπ' αὐτὸν τοῦ ἀνασκοποῦσάιν αὐτόν].

The Christian interpolations here transform an account of God's coming to dwell with men (cf. v. 2 *ἕως ἔλθων κατοικήσω ἐν μέσῳ τοῦ Ἰσραήλ*) into a prediction of God's sending His Son, and of His crucifixion by the priests.

x. 2 εἰς τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου χριστόν. The context deals with the wickedness of the high-priests in the first century B. C.

xiv. 1. Here *a* alone, by the addition of the words ἐπ' αὐτόν, transforms a purely Jewish passage into a Christian one.

2. οἵτινες ἐπιβαλοῦσι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου. An addition from the same hand as iv. 4^c.

xvi. 3. This verse may refer to the murder of some Jewish worthy. See my notes *in loc.* Otherwise it is a Christian addition.

xvii. 2 καὶ ἐν ἡμέραις χαρᾶς αὐτοῦ ἐπὶ σωτηρίᾳ κόσμου αὐτὸς ἀναστήσεται. This may or may not be an interpolation. It is unintelligible in its present context.

xviii. 7 ἐν τῷ ὕδατι. This slight addition changes a description of the glorification of John Hyrcanus into a description of the baptism of Christ.

xviii. 9 ὁ δὲ Ἰσραὴλ ἐλαττωθήσεται ἐν ἀγνωσίᾳ
καὶ σκοτισθήσεται ἐν πένθει.

An anti-Jewish Christian addition.

T. Jud. xxiv. 4. Possibly a Christian interpolation.

T. Iss. vii. 7^f. According to some of the MSS. this line is Christian. See notes.

T. Zeb. ix. 8. This verse in *a*, *aef*, *A*, *S*¹ describes a Theophany in very startling words—'Ye shall see Him (i. e. God) in Jerusalem.' But these words are found in the genuine text of Ps. lxxxiv. 7 as in the LXX ὀφθήσεται ὁ θεὸς ἐν Σιών. So also the Syriac and Vulg. This very phrase is found in T. Naph. viii. 3. In *bdg*, however, we have the Christian addition ἐν σχήματι ἀνθρώπου.

T. Dan v. 10 ἐκ τῆς φυλῆς [Ἰουδα καὶ] τοῦ Λευί. Here the interpolator is clumsy. He ought to have changed φυλῆς to φυλῶν. Besides, the order betrays the interpolator's hand. In the original Testaments, when the two tribes are mentioned together, Levi always precedes Judah. See T. Sim. vii. 1; T. Gad viii. 1; T. Jos. xix. 11.

13 Κύριος ἔσται ἐν μέσῳ αὐτῆς [τοῖς ἀνθρώποις συναναστρεφόμενος] καὶ ὁ Ἅγιος Ἰσραὴλ βασιλεύων ἐπ' αὐτῆς [ἐν ταπεινώσει καὶ πτωχείᾳ καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ βασιλεύσει ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐν ἀληθείᾳ]. The text describes a Theophany as it does frequently elsewhere (see note above on T. Sim. vi. 5). The Christian additions transform it into a prophecy of Christ.

vi. 7. β, *S*¹ add Σωτῆρ against *a*, *A*.

vi. 9 ἵνα δέξηται ἡμᾶς ὁ Σωτῆρ τῶν ἐθνῶν· ἐστὶ γὰρ ἀληθὴς καὶ μακρόθυμος, πρῶτος καὶ ταπεινός, καὶ ἐκδιδάσκων διὰ τῶν ἔργων τὸν νόμον Κυρίου. In its present form this is undoubtedly Christian.

T. Naph. viii. 2 διὰ γὰρ τοῦ ἱ'Ιουδα ἀνατελεῖ ἡ σωτηρία τῷ Ἰσραὴλ,
καὶ ἐν ἱ' αὐτῷ εὐλογηθήσεται Ἰακώβ.

viii. 3 διὰ † τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ† ὀφθήσεται ὁ θεὸς [κατοικῶν ἐν ἀνθρώποις] ἐπὶ τῆς γῆς.

In my Text and Commentary I have, with Bousset, emended τοῦ Ἰούδα into αὐτῶν, since the preceding words are ἐντείλασθε τοῖς τέκνοις ἰμῶν ἵνα ἐνοῦνται τῷ Λεὺ καὶ τῷ Ἰούδα. τοῦ Ἰούδα would thus be due to a Christian scribe who likewise changed αὐτοῖς into αὐτῷ and τῶν σκήπτρων αὐτῶν into τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ. Perhaps, however, the singular is right throughout, and Λεὺ stood originally instead of Ἰούδα, but T. Jos. xix. 11 is against this.

T. Ash. vii. 3 ἔως οὗ ὁ ὕψιστος ἐπισκέψηται τὴν γῆν, καὶ αὐτὸς ἐλθὼν [ὡς ἄνθρωπος μετὰ ἀνθρώπων ἐσθίων καὶ πίνων] καὶ συντρίβων τὴν κάραν τοῦ δράκοντος ἐπὶ τοῦ ὕδατος, οὗτος σώσει τὸν Ἰσραὴλ καὶ πάντα τὰ ἔθνη [θεὸς εἰς ἄνδρα ἱποκρινόμενος].

The original text described God's coming to earth and destroying the primeval dragon in the waters (Ps. lxxiv. 13) and saving Israel and all mankind, as the chief prophets taught. The Christian additions are obvious.

T. Jos. xix. 8. For a full treatment of this passage see notes *in loc.*

xix. 11 (α, β) ἀνατελεῖ ὑμῖν [ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου], σώζων [πάντα τὰ ἔθνη καὶ] τὸν Ἰσραὴλ.

The method of the interpolator becomes manifest if we compare the above with the text of A, i. e. ἀνατελεῖ ἡ σωτηρία τοῦ Ἰσραὴλ. The order ἔθνη καὶ . . . Ἰσραὴλ betrays the hand of the Christian interpolator. See also next passage.

T. Benj. vii. 8 (c, β, S¹) περὶ τοῦ ἀμνοῦ τοῦ θεοῦ καὶ σωτήρος τοῦ κόσμου. This is a Christian interpolation as well as the last words of the verse ἐν αἵματι διαθήκης ἐπὶ σωτηρία ἔθνων καὶ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ καταλύσει Βελίαρ καὶ τοὺς ὑπηρέτας. Observe the order 'Gentile . . . Jew'. A omits both passages.

ix. 3-5. Obviously Christian. This is the only passage where A has admitted Christian interpolations in T. Benj.

T. Benj. x. 7 (c, β) ἡμεῖς ἀναστησόμεθα . . . προσκυνοῦντες τὸν βασιλέα τῶν οὐρανῶν [τὸν ἐπὶ γῆς φανέντα ἐν μορφῇ ἀνθρώπου ἐν ταπεινώσει, καὶ ὅσοι πιστεύσωσιν αὐτῷ ἐπὶ τῆς γῆς χαρίζονται σὺν αὐτῷ]. A omits the interpolation. The hand of the interpolator is obvious.

x. 8 (c, β) κρινεῖ Κύριος ἐν πρώτοις τὸν Ἰσραὴλ περὶ τῆς ἀδικίας [ὅτι παραγενόμενον θεὸν ἐν σαρκὶ οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ]. A omits the interpolation.

x. 9 (c, β) καὶ τότε κρινεῖ πάντα τὰ ἔθνη [ὅσα οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ ἐπὶ τῆς γῆς φανέντι]. A omits the interpolation.

xi. Here the interpolators have been hard at work. While one interpolator transformed the original, which spoke only of Benjamin,

into a prophecy of Christ (*c*), the other transformed it into a prophecy of St. Paul (*β*). The original text is preserved in A. See notes *in loc*.

§ 19. MIDRASH WAJISSAU CONTAINING HEBREW FRAGMENTS
OF THE TESTAMENT OF JUDAH.

It is not necessary to dwell on this subject. Only the part of the Midrash, which has preserved fragments of the Testament of Judah is here given. The Midrash is reprinted in Appendix I from Jellinek's *Bet ha-Midrash* iii. 1-3. The questions naturally arise: Is the Midrash based on the Testament of Judah? or, Are both works so far as they relate to Judah based on a common original? A comparison of both works with Jub. xxxiv. 1-9 will, I think, make it clear that in the middle of the second century B. C. there existed an account of the war of the Amorite kings against Jacob and his sons. This account both Jubilees and the Testaments laid under contribution, the latter more fully than the former. Further elements of this early history are contained in the Midrash just mentioned; for these help to explain the over-abbreviated descriptions in both Jubilees and the Testaments. On the other hand, later elements have entered on a large scale into the section of the Book of Jashar which deals with this subject.

§ 20. LATE HEBREW TESTAMENT OF NAPHTALI.

I have printed this Testament in Appendix II. My text follows the Oxford MS., which I designate as A. I have used Gaster's¹ collation of P, which is a twelfth-century MS. now in Paris, and borrowed from his edition some readings which he in turn has taken from Wertheimer's edition (printed at Jerusalem in 1890). Furthermore, for the sake of convenience, I have adopted the division into chapters which appears in Kautzsch's *Apokr. und Pseudep.* ii. 489-492. For the division into verses the present editor is responsible.

Dr. Gaster, to whose text reference has just been made, is of opinion that in the Hebrew text which is printed in our Appendix 'we have undoubtedly the original version of the Testament, free from any interpolation'. Further, he adds: 'In comparing this (the Hebrew Testament) with the Greek Version, we are struck by the great disparity between the two. In the Hebrew version, whole chapters of the Greek are missing, whilst in the Greek, the whole of the Hebrew is condensed into four-and-a-half chapters, the contents

¹ Gaster, 'The Hebrew Text of one of the Testaments of the XII Patriarchs,' *Proceedings of the Society of Biblical Archaeology*, Dec. 1893; Jan. 1894.

transposed and mangled almost beyond recognition. The Greek counterpart of the Hebrew makes no sense and has no meaning at all; whilst the Hebrew is rounded off and complete, and perfectly clear.' These theses of Dr. Gaster have not been accepted in the world of scholarship. Almost universally, scholars who have worked on this field of literature deny the validity of his conclusions. In the first place, the style of the Hebrew is late. In the next place, even if it were early, it could lay no claim to being the original of the Greek 'Testament'. All that could be urged is that the two texts possess an exiguous¹ amount of common material. In all other respects they diverge, and the evidence points to the conclusion that the Hebrew text is, in fact, based directly or indirectly on the primitive Hebrew text from which the Greek Testament was translated.

On the following grounds we cannot accept the present Hebrew text as the original Testament of Naphtali.

(1) The Hebrew Testament does not end as all the Testaments do in the patriarch taking leave of his children.

(2) There is throughout the Hebrew Testament a strong personal feeling of hostility to Joseph. Thus his brethren complain that they have been exiled through his being a bond servant in Egypt (i. 10). Furthermore not a single word in favour of Joseph's personal character is uttered.

On the other hand, in the Greek Testaments, wherever Joseph as an individual is mentioned, he is praised either explicitly or implicitly.² And this is true in the single personal reference to him in the Greek Testament of Naphtali i. 8. Where the name Joseph stands for Northern Israel, as in T. Naph. v. 7, vi. 6, &c., the matter is different, and the attitude to Joseph in this relation is the same in both the Greek and Hebrew Testaments.

(3) The account of the senses and powers of man in x. 6 of the Hebrew Testament could not be the original of ii. 8 in the Greek Testament. There are four Hebrew lists of the senses, including that in the Hebrew Testament (see notes *in loc.* in my Translation), and the last is the most remote from the Greek Testament, which can be best explained from the list in Berakoth 61^{ab}.

(4) The conceptions of Michael in the two Testaments do not agree. In the Hebrew (viii. 4) he is represented as the head of the

¹ The text in my Appendix amounts to five pages. The verbal coincidences in these five pages with the Greek Testament amount to about one-third of a page. In one or two passages, however, it is helpful in explaining corruptions in the Greek text, as I have shown in my notes.

² T. Reub. iv. 8; T. Sim. iv. 4, 6; T. Lev. xiii. 9; T. Zeb. viii. 4, &c., &c.

seventy angels, who instructed the seventy families that sprang from Noah in the seventy languages. Michael's duty is to be the bearer of God's commands to men. But in the original Testaments Michael plays a loftier rôle. He is not merely the angelic patron of Israel, but the intercessor for the righteous of all nations, their protector against Beliar, and the Mediator between God and Man.

(5) The late and conflate character of this late Hebrew *réchauffé* is shown by the fact that it contains two phrases drawn from two other Testaments, i. e. in i. 4 ('my silver . . . my gold . . . all my substance') from T. Jos. xi. 6, and in i. 8 ('the Lord and I are witnesses') from T. Lev. xix. 3.

§ 21. ARAMAIC AND GREEK FRAGMENTS CONTAINING PHRASES AND CLAUSES FROM AN ORIGINAL SOURCE OF THE TESTAMENT OF LEVI AND THE BOOK OF JUBILEES.

Of the Aramaic texts which are printed in Appendix III, the Cambridge fragments were first discovered by Mr. H. L. Pass in the Geniza collection of the University Library, and identified by him as a part of the Testaments of the XII Patriarchs. He subsequently published them in the *J. Q. R.*, xii. 651 sqq. The Oxford fragment was found some time later by Mr. Cowley among the Geniza fragments in the Bodleian Library, and briefly described in the Catalogue. No. 2835, 27. The two fragments were written on vellum by the same hand, and not later, in the opinion of Mr. Pass, than the eleventh century.

Both the above fragments were recently published in the *J. Q. R.* 1907, 566-83, by Mr. Cowley and the present editor. The deciphering and translation of the Oxford fragment were almost wholly the task of Mr. Cowley, my part being limited to occasional suggestions or corrections, and attempts at getting behind the Aramaic and Greek fragments to the original presupposed by them.

The Greek fragment was found by me in a tenth century MS. of the Testaments, which Professor Lake photographed for me on Mount Athos, and which is denoted by the letter *e* in this edition. This fragment is interpolated in the midst of a verse in the Testament of Levi, i. e. xviii. 2. This fragment is unique in Greek literature, just as the Aramaic fragments are likewise unique in Aramaic. It is very remarkable that these Greek and Aramaic fragments agree word for word, where they coexist. Into their mutual relations I shall enter presently. So far as the Greek corresponds with the Aramaic, it is printed in parallel columns with it in the article in the *J. Q. R.* just referred to. These Aramaic and Greek fragments

are reprinted with additional notes in Appendix III of my Text, and likewise another Greek fragment, to which there is no corresponding Aramaic. The last is now printed on pp. 250-52.

There is also a small Syriac fragment of the same work, which was reprinted by Mr. Pass from Wright's *British Museum Catalogue*. This I have given on p. 254, and corrected by a fresh collation of the MS. the mistake that occurs in the Catalogue and passed from the *Catalogue* into Mr. Pass's reprint.

The fragments—a source of the Testaments. A short study of the fragments serves to show that they are not derived from the Testaments, but are part of a work which formed a common source both of the Testaments and of the Book of Jubilees.

We must now study the relations of the Greek and Aramaic fragments and, in case we discover that both are versions, determine the original language of the work.

The Aramaic and Greek fragments are versions of a common original, neither being a translation of the other.

We shall now study these fragments alike in their relation to each other and to the Testaments. First then we will show that both the Aramaic and the Greek are translations, not originals, and that neither is a translation of the other.

The Aramaic is a translation and not an original work. The first evidence in favour of the Aramaic being a translation is the appearance of a dittograph in ver. 69.

The text twice states the reason for which Levi called his son's name Merari. 'And I was greatly distressed regarding him (מר לי) (עליו להרה) because as soon as he was born he died' (מית). This statement is nonsense; for Merari did not die. But the true text—a duplicate one for the most part—immediately follows: 'And I was greatly distressed regarding him (הוה מריר לי עליו סניא) because he was like to die' (ימות). The simplest explanation of this dittograph is that we have here two renderings, one incorrect and the other correct, of the same Hebrew original. The difference in the word used for 'greatly' (סניא and להרה) in the two cases is noteworthy. The second and correct rendering is supported by the Testament of Levi xi. 7 *ἐκάλεσα αὐτὸν Μεραρεῖ, ὃ ἐστὶ πικρία μου ὅτι καίγε αὐτὸς ἀπέθνησκεν (was like to die).*

Again, the peculiar style of the Aramaic fragment is against its being an original production, since it embodies Hebrew words, two of these being artificially Aramaised, two or more Syriac words, and words belonging to different types of Aramaic. To the explanation of some of these peculiarities we shall address ourselves later.

Finally, we might draw attention to the non-Aramaic use of דין in ver. 13 in the sense of 'privilege' or 'right'; for the context shows that דין כהנותח is a rendering of מִשְׁפַּט כְּהִנִּים in Deut. viii. 3.

The Aramaic is not a translation of the Greek fragment. This is at once evident if we compare the Aramaic of ver. 22 with the Greek; for where the former = ἀπὸ σκώληκος καὶ τότε λαβὲ αὐτά· οὕτως γὰρ εἶδον τὸν Ἀβραὰμ τὸν πατέρα μου προσέχοντα, the Greek has merely ἀπὸ παντός μολυσμοῦ. In ver. 23 the Greek is again defective over against a full Aramaic text. Again, the Aramaic in verses 17, 25, 31 could not be derived from the corrupt text of the Greek. Nor could the correct Aramaic (= σὺ γυναικα) in ver. 17 be derived from the impossible Greek σὺ ἄπρωτος, nor in ver. 20 the Aramaic (= πᾶν τοῦτο) from the Greek ὀλοκάρπωσιν, nor in 32 where it = ταίρω βοῶν and the Greek has ταίρω τῷ δευτέρῳ. The above instances, which could be multiplied, will suffice. Finally, the comparative list of the trees in ver. 24 proves in itself the impossibility of the Greek being the source of the Aramaic.

The Greek is a translation and not an original work. The possibility of the Greek being the original is precluded by the fact that it exhibits several Semitic idioms such as ὢν ἐστὶν ὁ καπνὸς αὐτῶν (= עשן . . . אשר), ἐκκαίειν ἐν αὐτοῖς (בער במ), μεγάλη ἀπὸ πάσης σαρκός (גדולה מכל בשר), πρόσεχε σεαυτῷ ἀπὸ παντός (השמר לך מכל), Several of its corrupt or unintelligible passages, moreover, can be explained by retranslation into Hebrew. See notes, verses 13, 49 (i. e. κρίσιν), 17. Likewise the dittograph in ver. 17 (see note 13) points to the Greek being a translation.

The Greek fragment is not a translation of the Aramaic. For in ver. 17 where the Aramaic = γυναικα, the Greek has πρῶτος: in ver. 19 where Aramaic = ἐν οἴκῳ θεοῦ, the Greek has ἐν τοῖς ἀγίοις: in 20 where Aramaic = πᾶν τοῦτο, the Greek has ὀλοκάρπωσιν: in 32 where Aramaic = ταίρω βοῶν, the Greek has ταίρω τῷ δευτέρῳ. Again, in ver. 27, where the Aramaic has an unintelligible expression, the Greek has ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς. Finally, the list of trees in the Greek (ver. 24) could not be derived from that in the Aramaic.

Now that it is clear that the two versions are derived from a Semitic original we have next to determine of what language this original was. The determination of this question is complicated by the fact to which we have already drawn attention, namely, the presence in the text of Hebrew words and of Syriac words.¹ There

¹ Owing to the presence of the Syriac words in the text, Fraenkel (*Theol. Literaturzeitung*, 1907, No. 17, col. 475) maintains that the Aramaic is 'undoubtedly' a translation from the Syriac. But the facts adduced above show that the evidence in favour of his contention is extremely weak in comparison with that in favour of a Hebrew original.

are two Syriac words in the Aramaic, and with these we shall at once deal. The words in question, are דפרנא and נשיפא. To the presence of these in the text we drew attention in our article in the *J. Q. R.*, where we summed up in favour of a Hebrew original. First, though דפרנא is a Syriac word, it may likewise have been used in the other Aramaic dialects. However this may be, it is found in the Book of Jubilees xxi. 12—a book universally acknowledged by scholars to have been written in Hebrew. There it appears in the form *dēfrān*¹. Its appearance, therefore, in the present text need cause us no further trouble. In ver. 4 there is another word which can be best explained from Syriac affinities, but the word itself is not found in Syriac. Thus there remains only the one undoubted Syriac word נשיפא. If there was no counterbalancing evidence in favour of a Hebrew original, the presence of this word might form a presumption in favour of a Syriac original, but nothing more. But the evidences in favour of a Hebrew original are very strong. They are as follows:—

(1) *Five Hebrew words are found in the text.* These are פר, רחע, הרת, הרת, חדשא, משפחה. Here רחע is simply an artificial Aramaised form of the Hebrew רחין. It is found four times in verses 20, 21, 26, 28. How can we explain the presence of this Hebrew word unless on the supposition that the translator had a Hebrew original before him? If he had a Syriac original, its presence here is inexplicable. On that supposition he should have transliterated the Syriac word before him by סחא or אשינ. אשינ (ver. 72) is a like artificial formation from the Hebrew חרש. Why did the translator use such a word, if he did not find it in the text before him? The translator, who, it is clear, was most careless and slovenly or ignorant, knew quite well the Aramaic word for 'month'; for ירחא is found in verses 68 and 70. Again, הרת (= 'conceived') which occurs twice (66, 70) is a pure Hebrew word. Even a kindred root is not found in any Aramaic language. משפחה (= 'clan', ver. 17) is also a Hebrew word and not found in any Aramaic language in this sense. Finally פר (= 'bullock', ver. 32) is a pure Hebrew word, and could not have been found in a pure Syriac original. A good translator would have rendered it by תור in Aramaic.

¹ On the other hand it is to be observed that the list of trees in the Greek corresponding to Bodleian col. c shows several transliterations of Aramaic names of trees. But this argument is not conclusive. For it would not be unnatural to use, even in a Hebrew document in the second century B. C., the popular Aramaic names of trees, where a large number is given. Moreover, in certain cases the Hebrew name may either have been forgotten or have become so unfamiliar as to make it advisable to give the ordinary names which these trees bore even amongst the minority who knew Hebrew.

(2) *A paronomasia which was manifestly intended is discovered by retranslation into Hebrew.* In ver. 67 Levi calls his second son Kohath because that 'to him would be the gathering of all the people'. Here the Aramaic words are קהת . . . בנישת. Now, if these are given in Hebrew we have an obvious paronomasia קהת . . . קהלת. To prove that this is no mere imagination, it is only necessary to point to the fact that in the case of Levi's first son Gershom, and his third and fourth children Merari and Jochebed, and of Kohath's son Amram (ver. 76), the paronomasia is manifest even in the Aramaic translation. But it was impossible to render the play on Kohath in Aramaic. It is equally impossible in Syriac.

(3) *Divergencies between the two versions, difficult expressions and corrupt passages can be explained by retranslation into Hebrew.* In ver. 32 the Aramaic has פּר תּוּרין, whereas the Greek has τῶ ταύρω τῶ δευτέρω. The former = פּר הַשּׁוֹר (cf. Judges vi. 26), the latter הַפּר הַשְּׁנִי. Thus this confusion could easily arise in Hebrew.

We have already drawn attention to the peculiar expression in ver. 19 κρίσιν ἱερωσύνης or רִין בְּהוֹתָא. Neither κρίσις nor רִין can bear here legitimately the meaning the context requires. The phrase is a rendering of מִשְׁפַּט הַהַנִּים (Deut. xviii. 3). It cannot be explained from a Syriac background.

In ver. 17 the corruption in the Greek σὺ ἑπρώτος . . . λαβὲ σεαυτῶ, where for πρώτος the Aramaic rightly reads γυναικα (אִנְתָּה) can be explained by retroversion into Hebrew, but not into Syriac. πρώτος = רֵאשִׁין, a corruption of אִשָּׁה. In ver. 27 we have the converse corruption, where the Aramaic reads אִשָּׁה corrupt for רֵאשָׁה, i. e. רֵישָׁא = κεφαλῆ. In the same verse we have another passage which cannot be explained except on the hypothesis of a Hebrew original, μὴ βεβηλώσης τὸ σπέρμα σου μετὰ ἑπολλῶν, a corruption of πορνῶν, as the Aramaic (וּנְיָא) shows. But in T. Levi ix. 10 we find ἀλλοφύλων ἐθῶν, and this is the sense required by the context, and especially by Jubilees, that the priestly line was not to be defiled by foreign marriages. The text of the Testaments presupposes זְרוּת which must have been corrupted to זְנוּת (or זְנוּת) from which the Aramaic reading is derived.

In ver. 37 the corrupt form ἀποδεδείκτω comes from ἀποδείκνυμι = הוֹרָה. Here either the 2nd or 3rd sing. fut. is required, i. e. יוֹרֶה. But this can also mean 'cast' or 'sprinkle', the meaning the context requires here.

In ver. 20 the Aramaic reads πᾶν τοῦτο, and the Greek ὁλοκάρπωσιν. Here the latter = עוֹלוֹת, which may have been corrupted into כָּל-זֶמַח = πᾶν τοῦτο. But this is unlikely.

CORRIGENDA

- PAGE 1. l. 3 of notes. For 'συνθῶ' read 'σὺν θεῶ'.
- l. 7 of notes. For 'ag' read δ. 'Πουβίμ ('Πουβ' (sic) g)' read 'a reads 'Πουβίμ, g δ. 'Πουβ.'
- l. 11 of notes. For 'Σ' read 'P'.
6. l. 7. For 'συνῶν' read 'συνίων'.
7. n. 99. For 'Eden' read 'Eder'.
11. n. 58. For 'S' read 'S'.
15. For 'Συμεών' in title read 'Συμεὼν'.
19. l. 9. Underline *δγκοῦμαι* and add *ἡ, β κακοῦμαι* in margin.
25. l. 7 in marg. For 'λυθρωθήσεσθε' read 'λυθρωθήσεσθε'.
- n. 57. For 'a reads' read 'c. *hi* read'.
26. n. 22. For 'Jos. xix. 7' read 'Jos. xix. 11'.
- n. 28. For 'ὄπως καί' read 'οὔτως. καί'.
- n. 1. For 'S' read 'S'.
27. l. 20 in marg. For 'cfg' read 'efg'.
- n. 5. For 'd =' read 'd adds', and add 'S' after 'A'.
28. n. 23. For 'adds ... ἐπί' read 'reads τοῖς τοίχοις for τεῖχος'.
32. l. 7. In A^a add 'σοι' after 'δειχθέντων'.
- n. 2. For 'στυγνός' read 'δεινός'.
34. Delete n. 45.
37. n. 15. For 'c, dh. abef' read 'c, d, h, abef'.
38. l. 9 ab imo. Delete 'h'.
45. n. 80. For 'c' read 'a'.
46. n. 8. After 'A^β' add 'S'.
47. n. 44. For 'af' read 'a, f'.
55. At end of n. 14 add 'a om. ἐπὶ Κύριον'.
56. l. 8. Middle column. Delete '†' before 'ὑπέρ'.
57. l. 19 in marg. Delete 'a, A^β om. κατὰ . . . ἐπαιρόμενοι'.
61. XVIII. 2^b. For 'φι' read 'φ'.
81. l. 14, col. 1. For 'τὴν μητρός' read 'τῆς μητρός'.
87. l. 12 in marg. For 'νυμφηθεῖσαν' read 'νυμφευθεῖσαν'.
99. l. 2. For [] read [].
- n. 5. After 'A' add 'S'.
105. n. 2. For 'a.' read 'a'.
107. n. 53. For 'προχωρεῖ] (προσχωρεῖ af' read 'προχωρεῖ] (προσχωρεῖ af, προσχωρεῖ b'.
108. n. 5. After 'abef' add 'S'.
110. l. 4. For '*Oῦ' read 'Oῦ'.
112. l. 8. For 'μὲ' read 'μῆ'.
116. In marg. after 'β-g' add 'A'.
- n. 1. For 'abef' read 'bef'.
117. n. 27. Add 'β' after 'A'.

120. l. 11. For 'δε' read 'δδ']'.
124. l. 16. For '[*σύνεσιν καὶ' read '*σύνεσιν Γκαὶ'.
125. l. 4 in marg. For 'a, af' read 'a, f', and for 'VII-VIII. 2' read 'VII-VIII. 3'.
- n. 5. For 'bd, g reads' read 'b. d reads κρυφίως, g'.
133. n. 27. For 'c, e read εἰς μίσιους' read 'c, e read εἰς (ἐν e) μίσιους', and delete ('ἐνμίσιος e)'.
 149. l. 6 in marg. For 'β-g' read 'β-d'.
150. l. 9 ab imo in notes. For 'G' read 'αβ'.
151. n. 16. For 'Ps. lxi. 10, 23' read 'Ps. lxi. 10'.
153. l. 5 read ἀρμειίζον (smooth breathing with c, def.). b (ay ?) give the rough breathing.
156. n. 8. For 'T. Jos. xix. 7' read 'T. Jos. xix. 11'.
- n. 32. Emendation suggested not necessary. Take ἄν as ἑάν.
160. n. 69. For 'κατὰ πάντα' read 'καὶ πάντα', and for 'ᾔθεν καί. d, A add πάντα' read 'ᾔθεν καὶ πάντα'.
162. n. 21. For 'c' read 'c, A'.
163. n. 12. For 'κριθῆ' read 'κριθῆ καί'.
- n. 16. Delete '(a αὐτῶ)'.
 167. l. 8. Add in marg. 'βΑΣ ὑμῶν'.
169. n. 13. For 'ἐγκαταλειφθήσῃ' read 'ἐγκαταλειφθήσῃ'.
170. l. 2. Add * before 'ἐάν'.
173. n. 42. After 'c (reading προσκολλόμενος)' add 'h reads προσκολλᾷται'.
174. ver. 4 (A). For 'εἰσιν' read 'εἰσιν'.
- n. 1. For 'a,' read 'a,'.
176. l. 15 in marg. For 'β, S¹' read 'β, A, S¹'.
177. n. 27. For ab, S¹' read 'b, S¹'.
182. n. 1. For 'abef, S¹' read 'a read Ἰωσήφ, bef S¹'.
183. ver. 5c. For 'Καὶ' read 'καὶ'.
- n. 23. For 'af' read 'aef'.
- n. 24. For 'beg' read 'bg'.
192. l. 6. For 'συγγενῆ' read 'συγγένῃ', and likewise in n. 16.
193. n. 58. For 'αὐτῆς' read 'αὐτοῦ'.
195. n. 37. For ΠΙΣΠ read ΠΙΣΠ.
208. l. 11. Read 'Ἡλιουπόλεως'.
211. ll. 5-7, col. 2. For '[καὶ οἱ ἔλαφοι] . . . αὐτῶν' read '[καὶ οἱ ἔλαφοι . . . αὐτῶν]'.
213. n. 30. For 'T. Asher viii. 2' read 'T. Asher viii. 1'.
216. ver. 6, l. 3. For 'αὐτὸν' read 'αὐτὸν'.
217. n. 14. For קריצ read קריצ and for קריצהל read קריצהל.
222. l. 3. Underline 'πλάνης'.
223. n. 43. For 'διπλοῦς' read 'διπλᾶ'.
224. n. 12. Delete this note and the obeli before 'ἀπόλεια' in the three versions in ver. 2.
- n. 16. Delete the suggestion and see the discussion of this passage in the Introduction, § 10.

BRACKETS AND ABBREVIATIONS USED IN THIS
EDITION.

H denotes the lost Hebrew original, of which, however, small fragments have been preserved.

H^α denotes the first Hebrew recension.

H^β denotes the second Hebrew recension.

α denotes the Greek translation of H^α, and is represented by the Greek MSS. *chi*.

β denotes the Greek translation of H^β, and is represented by the Greek MSS. *abdefg*.

abcdefghi denote the nine Greek^{*} MSS. of the Testaments.

A denotes the Armenian Version.

A^α denotes the first recension of the Armenian Version, and is represented by the Armenian MSS. A^{abh}.

A^β denotes the second recension of the Armenian Version, and is represented by the Armenian MSS. A^{b*cdefg}.

A^{abcde}, &c. denote the Armenian MSS.

S¹ denotes the first Slavonic recension.

S² denotes the second Slavonic recension.

hmt. = homoioteleuton.

[] The use of these brackets in the text means that the words so enclosed are not found in A.

() Words so enclosed are supplied by the Editor.

+ + Words so enclosed are corrupt.

[] Words so enclosed are interpolated.

THE TEXT. The printed Greek text represents α except in a few cases. Where words are printed in thick type the reader is to understand that the text of β differs, and that this is found in the margin. Only the chief variants are thus denoted.

ΔΙΑΘΗΚΑΙ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΤΩΝ ΤΙΩΝ
ΙΑΚΩΒ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

Διαθήκη 'Ρουβήμ τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ 'Ιακώβ καὶ Λείας¹.

1. 'Αντίγραφον² διαθήκης 'Ρουβήμ³, ὅσα⁴ ἐνετείλατο τοῖς υἱοῖς⁵ αὐτοῦ, Γ* πρὶν ἧ⁶ ἀποθανεῖν αὐτόν, * ἐν ἑκατοστῷ⁷ * εἰκοστῷ πέμπτῳ⁸ ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ⁷. 2. * Μετὰ ἔτη δύο τῆς τελευτῆς⁹ 'Ιωσήφ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ¹⁰, ἀρρωστή- β-d, A, S¹ σαντος¹¹ 'Ρουβήμ¹², συνηχθησαν¹³ * ἐπισκέψασθαι αὐτόν¹⁴ 'Ιωσήφ. υἱοῖ¹⁵ αὐτοῦ καὶ υἱοῖ¹⁶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ¹⁷.

3. Καὶ¹⁸ εἶπεν αὐτοῖς¹⁹. Τέκνα²⁰ μου, * ἰδοὺ ἐγὼ²¹ ἀπο-

General Title. α, bd as in text (save that h prefixes ai, and bd om. τοῦ πατρ. and d om. τῶν²⁰). a reads ai δ. τῶν ἰβ' πατρ. πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, f δ. συνθῶ τῶν ἰβ' υἱῶν τοῦ 'Ιακώβ, g δ. τῶν υἱῶν 'Ιακώβ ἤγουν τῶν δώδεκα πατρ. e om. A = διαθήκαι τῶν πατριαρχῶν.

¹Title of Testament. h as in text, but with 'Ρουβίμ. c reads δ. 'Ρουβήμ καὶ Λίας (sic). A comparison of the titles of two other Testaments shows that h is right. ag read δ. 'Ρουβίμ ('Ρουβ (sic) g), bef δ. 'Ρουβήμ (f 'Ρουβήν) περὶ ἐννοιωῶν (+ 'Ρουβήμ υἱὸς πρωτότοκος 'Ιακώβ καὶ Λίας e), d a' δ. 'Ρουβήμ α' υἱοῦ . . . , f adds ἐρμηνεύεται 'Ρουβήν πνᾶ θῦ. A^{aeis} = βίβλος τῶν παραλειπομένων, λόγοι τοῦ 'Ρ. διαθήκη (+ α' A^{eis}), Ab = διαθήκη καὶ λόγοι 'Ρ. ἀπὸ τῶν παραλειπομένων βίβλου, A^b διαθήκη Σ. υἱοῦ 'Ιακώβ υἱοῦ 'Ισαὰκ υἱοῦ 'Αβραάμ, A^c = διαθήκη α' 'Ρ. ²a reads ἀντίγραφα, and in other Testaments. ³c, bdef. h, ag read 'Ρουβίμ. ⁴h reads ὅσα. A^{ab} = ὅσα. ⁵g reads τοὺς υἱοὺς. ⁶α, aef. bg read πρὶν, d πρὸ τοῦ. ⁷g reads ἐν τῷ ρ'. d reads ἀρρωστήσαντος γὰρ αὐτοῦ ἐν τῷ ἑκατοστῷ. ⁸e reads κ' g i'. ⁹This peculiar construction is found elsewhere first (?) in Plut. Coriol. II, μεθ' ἡμέρας ὀλίγας τῆς τοῦ πατρὸς τελευτῆς. A perfectly analogous construction with πρό appears in LXX, Amos i. I; iv. 7; 2 Macc. xv. 36; John xii. I; Joseph. Ant., xv. II. IO. For ἔτη δύο τῆς τελ. g reads δὲ ἔτη τελ. ¹⁰α, d. β-d, A, S om. ¹¹α, A. abef read ἀρρωστοῦντι, g ἀρρωστῶν. d om. ¹²ef. α, a read 'Ρουβίμ. A αὐτοῦ. g οὗτος. bd, S¹ om. ¹³g reads συνηῆξε. h συνηχθησαι (sic). d adds οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. ¹⁴g, A^a om., while A^{bb*cdefis} trs. after υἱῶν αὐτοῦ. ¹⁵c. h, abe read οἱ υἱοί. d om. with next six words. e om. next word (αὐτοῦ). g reads τοὺς υἱοὺς. ¹⁶c¹, b. c²h, adef read οἱ υἱοί g τοὺς υἱοὺς. ¹⁷g reads αὐτῶν. ¹⁸d adds προσκαλεσάμενος τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ. A^{b*} add οὗτος ἀναστὰς ἐκάθισεν καί. A^b add 'Ρουβήμ. ¹⁹A^a om. d adds ἀναστήσατέ με ἀδελφοὶ μου καὶ λέξω ὑμῖν Γνωστὸν ὑμῖν ἔστω.

θνήσκω καὶ πορεύομαι ὁδὸν²² τῶν²³ πατέρων μου²⁴. 4.
 *Ἰδὼν δὲ²⁵ Ἦκεῖ¹ *Ἰουδαὶν καὶ Γὰδ καὶ Ἀσῆρ²⁶, τοὺς
 ἀδελφοὺς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· Ἀναστήσατέ²⁷ με²⁸, ὅπως
 εἶπω τοῖς *ἀδελφοῖς μου καὶ τοῖς τέκνοις²⁹ μου, ὅσα ἔχω
 ἐν τῇ καρδίᾳ μου κρυπτὰ³⁰. *Ἰδοὺ γὰρ ἐκλείπω ἀπὸ τοῦ
 νῦν ἐγώ³¹. 5. *Καὶ ἀναστὰς³² κατεφίλησεν αὐτοὺς καὶ
 εἶπεν αὐτοῖς³³. Ἀκούσατε, *ἀδελφοί μου καὶ υἱοί μου³⁴, ἐνω-
 κλαύσας³⁵ τῖσασθε³⁵ Ῥουβῆμ³⁶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν ὅσα ἔγω¹³⁷ ἐντέλλομαι
 ὑμῖν³⁸. 6. Καὶ³⁹ *ἰδοὺ ἐπιμαρτύρομαι ὑμῖν τὸν Θεὸν τοῦ
 οὐρανοῦ σήμερον⁴⁰, *ὅπως μὴ πορευθῆτε⁴¹ ἐν ἀγνοίᾳ νεότητος⁴²
 Ἦ καὶ πορνεία¹, *ἐν ἧ⁴³ ἐξεχύθη ἐγὼ καὶ ἐμίανα⁴⁴ κοίτην⁴⁵
 τοῦ πατρὸς μου Ἰακώβ⁴⁶. 7. *Λέγω δὲ ὑμῖν⁴⁷ ὅτι *ἐπληξέ

S adds λόγον μετανοίας καί. ²⁰ c, bg read τεκνία. ²¹ α, A. abefg, S¹
 read ἐγώ, d ὅτι ἐγώ. ²² d om. but adds τὴν ὁδὸν in marg. A = μετὰ
 πατέρας μου but **qlyh** (= μετὰ) is probably corrupt for **qnlqh** = ὁδόν.
²³ abf om. ²⁴ g om. all ver. 4 and first seven words of ver. 5. ²⁵ α, af.
 be, A read καὶ ἰδὼν. For καὶ ἰδὼν . . . τοῖς τέκνοις μου d reads ταῦτα εἰπὼν
 ἀνεστέναξε καὶ εἶπεν· Ἀκούσατε ἀδελφοί μου καὶ τέκνα μου. ²⁶ e reads Γ. καὶ
 Ἀ. καὶ Ἰ. ²⁷ e reads ἀναστήσασαι. ²⁸ β-dg, A, S¹ add as in margin.
²⁹ a reads υἱοῖς with ἀδελφοῖς above it. ³⁰ A trs. before ἐν τῇ καρδίᾳ.
³¹ h, af. bde¹, A, S (save that A εἰμὶ ἐγώ) read ἐκλείπων (b ἐκλιπὼν) γὰρ ἐγώ
 (d om.) εἰμι ἀπὸ τοῦ νῦν. d supports text save that it om. ἐγώ. c om.
 entire clause. e² reads ἐκλείπω γὰρ ἐγὼ ἰδοὺ α. τ. ν. ³² d reads προσκλαύσας.
³³ α, d (save that h om. καί and d om. αὐτοῖς). β-d, A, S¹ read as in marg.
³⁴ α, Ac, S¹ (save that α om. μου¹⁰). β-dg, A, B^bde^{fg} read ἀδελφοί μου, d, A^b
 τέκνα (+ μου d). g om. ³⁵ g om. d, A insert καί before ἐνω. d adds τοὺς
 λόγους. f υἱοί. ³⁶ α, a read Ῥουβίμ. ³⁷ c, aef. h, bdg, A, S¹ om.
³⁸ g om. ³⁹ α, dg om. ⁴⁰ β, A^{abcdeg}, S¹ (save that A^b om. σήμερον and
 A^{cdeg} trs. it before τὸν Θεόν). α reads τὸν Θεὸν τοῦ οὐρ. καὶ τῆς γῆς προτεθειμιοι
 (sic) ὑμῖν (for προτ. ὑμῖν h reads σήμερον). προτίθεται may here = תרתי
 corrupt for תרתי = ἐπιμαρτύρομαι. β could mean 'I call to witness against
 you the God of heaven' (שְׁהֵיִם אֱלֹהֵיִם בְּבִי תְרִיתִי). Cf. Deut. iv. 26.
 But the context requires 'I charge you by the God, &c.' Hence we should
 expect (as in VI. 9 of this Testament) ὀρκὸς ὑμᾶς τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ τοῦ
 μὴ πορευθῆναι = לְבָרְכֶיךָ אֱלֹהֵיִם בְּאֵיִתְּךָ. As a corruption of
 תְּרִיתִי we might explain תְּרִיתִי = προτίθεται, the reading in α. ⁴¹ α. β
 reads τοῦ μὴ πορευθῆναι. ⁴² For following καὶ d reads ἐν ὑμῶν. A^{ab}*cdeg
 = ἐν νεότητι. A^b om. ⁴³ d om. ⁴⁴ β adds τήν. ⁴⁵ e reads κύτην.
⁴⁶ d trs. before τοῦ πατρὸς. ⁴⁷ α. β reads λέγω γὰρ ὑμῖν, A διὰ τοῦτο καὶ
 λέγω ὑμῖν, S ἡμαρτον σὺν Βάλλα τῇ δούλῃ τοῦ πατρὸς μου. ⁴⁸ α, dg. ef read
 ἐπληξέν με. a ἐξέπληξέ με. b ἐνέπληξέ με. d adds κύριος, e ὁ θεός. ⁴⁹ α,
 ag. bdef read πληγὴν μεγάλην. A^b*cdeg = μεγάλως, but A^{abc} support text.

με⁴⁸ *πληγῆ μεγάλη⁴⁹ *ἐπὶ τῆς λαγόνος⁵⁰ μου ἕως⁵¹
μῆνας⁵² ἑπτὰ· καὶ εἰ μὴ *ὁ πατήρ μου Ἰακώβ⁵³ προσηύξατο⁵⁴
*περὶ ἐμοῦ πρὸς Κύριον⁵⁵ ἤθελε⁵⁶ Κύριος⁵⁷ ἀνελεῖν με.

8. *Ἦμην γὰρ⁵⁸ ἐτῶν τριάκοντα ὅτε ἔπραξα τὸ πονηρὸν
ἐνώπιον Κυρίου⁵⁹· καὶ ἐμαλακίσθην *μῆνας ἑπτὰ⁶⁰ ἕως
θανάτου.

9. Καὶ *μετὰ τοῦτο⁶¹ ἐν προαιρέσει ψυχῆς μου
*ἑπτὰ ἔτη⁶² μετενόησα *ἐνώπιον Κυρίου⁶³.

10. Καὶ⁶⁴ οἶνον καὶ σίκερα οὐκ ἔπιον, καὶ κρέας⁶⁵
οὐκ εἰσῆλθεν *ἐν τῷ στόματί⁶⁶ μου· καὶ πάν⁶⁷ ἄρτον ἐπι-
θυμίας⁶⁸ οὐκ ἔφαγον⁶⁹ *ἀλλ' ἤμην⁷⁰ πενθῶν ἐπὶ τῇ ἁμαρτίᾳ
μου⁷¹, μεγάλη γὰρ ἦν, *οἷα οὐ γέγονεν ἐν Ἰσραὴλ οὕτως⁷².

II. Καὶ ἰνῦν¹ ἀκούσατέ μου, τέκνα μου², ἃ³ εἶδον περὶ τῶν
ἑπτὰ⁴ πνευμάτων τῆς πλάνης ἐν τῇ μετανοίᾳ μου⁵. 2. Ἐπτὰ
οὖν⁶ πνεύματα ἐδόθη⁷ κατὰ τοῦ ἀνθρώπου⁸ καὶ ταῦτά⁹ εἰσῶ¹⁰
*αἱ κεφαλαὶ¹¹ τῶν ἔργων τοῦ νεωτερισμοῦ.

h, β, S
ἐγεν-
σάμην.
β, S¹ καὶ
οὐ μὴ
γέννηται.
β, A, S
ἀνθρώπου
ἀπὸ τοῦ
Βελιάρ.
β-fg,
A^a, S
κεφαλῆ.

e adds ὁ Θεός. ⁵⁰ α, af. bdeg read ἐν (deg ἐπὶ) ταῖς (g τοῖς) λαγῶσι.

⁵¹ α. β reads ἐπί. ⁵² A = ἐνιαυτούς, but ρωιδυ is corrupt for ρωιδηυ =
μῆνας. ⁵³ α, e. dg, A read Ἰ. ὁ πατήρ μου, abf, S¹ Ἰ. ὁ π. ἡμῶν. For the

order followed in the text see also last verse. ⁵⁴ eg read ηὔξατο. ⁵⁵ ag
read πρὸς K. περὶ ἐμοῦ. h, A^b om. περὶ ἐμοῦ. ⁵⁶ g reads ἠθέλησεν. Before

this word bef add ὅτι against α, adg. If the ὅτι is genuine here, it is as
Sinker suggests a rendering of 'פ. Cf. 1 Sam. xiv. 30 : also Exod. xxii.

22 ; Is. vii. 9. ⁵⁷ d adds ὁ Θεός. ⁵⁸ α, abef, A^{abdeg}, S¹. dg, A^{b*c} read δέ.

⁵⁹ α adds καὶ τοῦ πατρός μου. ⁶⁰ α, g. β-g, A, S¹ read ἑπτὰ μῆνας and

β, A, S¹ trs. these words before ἐμαλακίσθην. ⁶¹ α, A. β, S om.

⁶² A^{abb*deg} trs. after Κυρίου. ⁶³ h om. Κυρίου and next six words. ⁶⁴ c,

A. β, S¹ om. ⁶⁵ α, defg read κρέα. ⁶⁶ α. β reads εἰς τὸ στόμα. ⁶⁷ α, β,

adefg read πάντα. S om. ⁶⁸ S om. ⁶⁹ c, A. h, β, S read as in margin.

⁷⁰ α, d (but d reads καὶ for ἀλλ'). β-d, A, S om. ⁷¹ g om. rest of verse.

⁷² c (save that for Ἰσραὴλ it reads Ἰλημ). c alone preserves the Hebrew

idiom. Thus οἷα . . . οὕτως = חַיִּים . . . כַּיָּהֵם. A = καὶ οὐποτε ἐν Ἰσραὴλ

γέγονεν τοιαύτη. All the other Gr. MSS. make the sentence future. abdef,

S read καὶ οὐ μὴ γέννηται ἐν (+ τῷ β) Ἰσραὴλ οὕτως. h ἀνταμοιβῆ γένοιτο ἐν

Ἰσραὴλ οὕτως.

II. ¹ d om. g om. next four words. ² α, A^{abb*c*d}. β, A^{e*fg} om. S reads

ῥουβῆμ τοῦ πατρός ἡμῶν. c adds καὶ διηγῆσομαι ὑμῖν. h om. next twelve

words. ³ S¹ = ὄς. ⁴ g om. For περὶ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων S reads τὰ

ἑπτὰ πνεύματα. ⁵ g adds ἀρκεί μοι εἰς διδασκαλίαν ἡμῶν and om. to III. 9

inclusive. ⁶ α. β, S om. A = γάρ. ⁷ de read ἐδόθησαν. ⁸ α. β,

A, S add as in marg. ⁹ α, d. abef read αὐτά. ¹⁰ α, ef. Other MSS.

εἰσί. ¹¹ α, f, A^{bb*c*d}. abde, A^a, S κεφαλῆ. ¹² α. A = αὐθις. β, S om.

[3. Καὶ ἕτερα¹² ἑπτὰ πνεύματα ἐδόθη¹³ Ἐαὐτῷ¹⁴ * ἐπὶ
 α om. τῆς κτίσεως¹⁵ τοῦ εἶναι ἔν αὐτοῖς πᾶν ἔργον ἀνθρώπου.
 τοῦ εἶναι
 . . . ὁρά-
 σεως
 through
 hmt.
 4. Πρῶτον πνεῦμα ζωῆς, μεθ' ἧς ἡ σύστασις¹⁶ κτίζεται.
 Δεύτερον πνεῦμα ὁράσεως, μεθ' ἧς γίνεται ἐπιθυμία. 5.
 Τρίτον πνεῦμα ἀκοῆς μεθ' ἧς γίνεται¹⁷ διδασκαλία. Τέταρτον
 πνεῦμα¹⁸ ὁσφρήσεως, μεθ' ἧς * γίνονται γεύσεις δεδομένα¹⁹
 * εἰς ὄλκην²⁰ ἀέρος καὶ ἀναπνοῆς²¹. 6. Πέμπτον πνεῦμα²²
 λαλιᾶς, μεθ' ἧς γίνεται γνώσις. 7. Ἐκτον πνεῦμα γεύσεως
 μεθ' ἧς * γίνεται βρώσις²³ * βρωμάτων τε καὶ πομάτων²⁴, καὶ
 ἰσχύς ἐν αὐτῷ²⁵ κτίζεται * ὅτι ἐν βρώμασιν ἔστιν ἡ ὑπό-
 στασις τῆς ἰσχύος²⁶. 8. Ἐβδομον πνεῦμα σπορᾶς καὶ
 συνουσίας²⁷, μεθ' ἧς συνέρχονται²⁸ διὰ τῆς φιληδονίας²⁹
 ἁμαρτίας³⁰. 9. Διὰ τοῦτο * ἔσχατόν ἐστι τῆς κτίσεως³¹
 καὶ πρῶτον τῆς νεότητος, ὅτι * ἀγνοίας πεπλήρωται³², καὶ
 β-βγ, Α
 νεωτε-
 ρισμόν.
 αὕτη τὸν νεώτερον³³ ὁδηγεῖ ὡσερ³⁴ τυφλὸν ἐπὶ βόθρον καὶ
 ὡς κτήνος ἐπὶ κρημνόν³⁵.

III. * Ἐπὶ πᾶσιν δὲ¹ τούτοις ὄγδοον² πνεῦμα³ τοῦ ὕπνου

The section II. 3—III. 2 which relates to the senses is bracketed as an interpolation. ¹³ *d* reads ἐδόθησαν. ¹⁴ *h, β, S.* *c* trs. after κτίσεως.

A om. ¹⁵ *A* corrupt = ἐπὶ πάντων κτισμάτων. *c* adds αὐτῷ. *α* om. rest of verse and first eleven words of ver. 4 through hmt. ¹⁶ *bd, S².* *aef* read ἡ κίνησις. *d* adds τοῦ ἀνθρώπου. *A* = πάντα τὰ κτίσματα. *S¹* = τὰ θελήματα. ¹⁷ *α, ab, S.* *def* read δέδοται. *A* = ἀκούεται. ¹⁸ *A* = τό.

¹⁹ *α* and *A*, save that *h* reads γίνεται. *abef, S* read ἐστὶν (ἐστὶ *ab*) ἢ (*b* om.) γεύσις δεδομένη. *d* εὐωδία διδομένης (*sic*). ²⁰ *α, af.* *be* read εἰς συνολκην. *d* συνολκείν.

²¹ *α, β, A* read πνοῆς. Perhaps we should read ἐκπνοῆν. ²² *h* om. next seven words through hmt. ²³ *h* reads γένοιτο βρώσεις.

²⁴ *α, a.* *be¹, S* read βρωτῶν τε καὶ ποτῶν. *d* βρωτῶν καὶ πόσεως. *e²f* βρωμάτων τε καὶ ποτῶν. *A* = βρωτῶν (*cf. d*) τε καὶ ποτόν. ²⁵ *α, aef.* *d* reads αὐτῇ. *b* αὐτοῖς. *A* = αὐτῷ or αὐτῇ.

²⁶ There appears to be a doublet or a marginal gloss here. *A* = ὅτι τὸ βρωμά ἐστι ἰσχύς. ²⁷ *d* reads συνουσιασμοῦ. ²⁸ *α, afd, S* read συνέρχεται. *b* συνεισέρχεται. *e* γίνεται. *A* adds wrongly εἰς ἀλλήλους. ²⁹ *A^{ab}* loosely = *α, β* but *A^{b*cde¹f²g}* corrupt. *A^{b*}* wrongly adds ἐν ᾧ.

³⁰ *α, β, S* read ἡ ἁμαρτία. ³¹ *A* = μετὰ πάντα ταῦτα τὰ κτίσματα—a loose rendering of our text. ³² *h* reads αγνοὶ πεπληρισματο.

³³ *α, b, S.* *adef, A* read as in margin. ³⁴ *α, β* reads ὡς. ³⁵ *c, d* read κρημνον, *e* κρημνον.

III. ¹ *α, aef, A* read καὶ ἐπὶ πᾶσι. *bd, S* ἐπὶ πᾶσι. ² *abf, A, S.* *e* reads ἡ, *h* ἔβδομον. *c, d* om. ³ *h, d* add τό. ⁴ *h* om. ⁵ *c* reads ὦν.

⁶ *a* reads ἐσκοτίσθη. ⁷ *c* prefixes ἡ. *A* = στάσις, ὑπόστασις or στερέωμα. For φύσεως *A^{ab}* read by internal corruption οἰκίσεως and om. next four

ἐστί⁴, μεθ⁵ οὐ⁵ ἐκτίσθη⁶ ἔκστασις⁷ φύσεως καὶ εἰκῶν τοῦ θανάτου.

2. *Τούτοις τοῖς⁸ πνεύμασι συμμίγνυται⁹ * τὰ πνεύματα¹⁰ * τῆς πλάνης¹¹.]

3. Πρῶτον¹² * τὸ τῆς πορνείας πνεῦμα¹³ ἐν τῇ φύσει¹⁴ καὶ¹⁵ * ταῖς αἰσθήσεσιν¹⁶ ἔγκειται¹⁷. * Δεύτερον πνεῦμα¹⁸ ἀπληστείας¹⁹ γαστροῦ²⁰.

4. Τρίτον πνεῦμα²¹ μάχης ἐν τῷ ἥπατι καὶ ἐν²² τῇ χόλῃ. Τέταρτον²³ πνεῦμα ἀρεσκείας²⁴ καὶ μαγανείας²⁵, ἵνα διὰ²⁶ περιεργείας²⁷ ὠραῖος²⁸ ὀφθῇ²⁹.

5. Πέμπτον πνεῦμα ὑπερηφανείας³⁰ ἵνα καυχᾶται³¹ καὶ μεγαλοφρονῇ³².

* Ἑκτον πνεῦμα³³ ψεύδους³⁴ † ἐν ἀπωλείᾳ καὶ ζήλῳ †³⁵ τοῦ * πλάττειν λόγους καὶ κρύπτειν λόγους³⁶ αὐτοῦ³⁷ * ἀπὸ γένους³⁸

καὶ οἰκείων³⁹. 6. Ἑβδομον πνεῦμα * ἀδικίας, μεθ⁴⁰ ἧς⁴⁰

words. ⁸ A = τούτοις τοῖς οὖν ἐπτά. ⁹ h, a read συμμίγνυται. ¹⁰ α, aef. bd, A, S read τὸ πνεῦμα. ¹¹ h reads τοῖς πλάνοις. ¹² h reads καὶ πρῶτον. ¹³ α, ae, A, b, S read τὸ τῆς πορ. d τὸ πν. τῆς πορνείας. f τὸ τῆς ποιηρίας πν. ¹⁴ A^{ab} = οἰκῆσει. ¹⁵ ad, A read καὶ ἐν. ¹⁶ A = τοῖς (A^{ab} om.) αἰσθητοῖς. ¹⁷ c reads ἔγγηται. e ἔγκηται. h ἔγκηται. A ἐστί. ¹⁸ c reads δύο πνεύματα. ¹⁹ bd. h, af read ἀπληστίας, e ἀπλιστείας, c ἀπληστεία. ²⁰ α. af read ἐν γαστρί. bde, A, S read ἐν τῇ γαστρί. ²¹ α om. ²² α, d, A. β-d om. ²³ h reads τρίτον. ²⁴ α reads ἀρεσκίας. d αὐταραιοκίας. ²⁵ c, b read μαγανείας. h illegible. A = ἐν μαγανείαις and om. ἵνα διὰ περιεργείας, but ~~λερβύωμηρηδνλεθβωύ~~ seems to be a corrupt oompression of ~~λερβύωμηρηδνλεθβωύ~~ = καὶ μαγανείας ἵνα διὰ περιεργείας. ²⁶ d reads δῆ. ²⁷ c, bf. ae read περιεργίας. d περιεργασίς. h περιεργεία. On A see note 25. ²⁸ h om. ²⁹ h, a². Other MSS. ὠφθῇ. ³⁰ b. af read ὑπερηφανείας. c, de ὑπεριφανείας. h ὑπερηφανεία. ³¹ b reads κινῆται. For καυχᾶται καὶ A reads καυχώμενος. ³² a¹be. α, df read μεγαλοφρονεῖ. a² μεγαλαυχεῖ. ³³ c om. ³⁴ de read ψεύδος. A (corrupt) = σκληρολογίας. Read ~~υμωμωουλεθβωύ~~. ³⁵ This phrase is corrupt. The context requires a parallel to ἀπὸ γένους καὶ οἰκείων. ἐν ἀπωλ. καὶ ζήλῳ = ~~נשןנשן~~ which I take to be corrupt for ~~נשןנשן~~ = ἐχθρῶ καὶ ἀντιζήλῳ, 'to an enemy and rival.' For ἀπωλεία c¹, def give the form ἀπολεία, h reads ἀπειλίας. For ζήλῳ A^{ab+c+d} read ἐν ζήλῳ. ³⁶ h, af, A^{abcd} (save that h adds μαγανείας after λόγους³⁰ and A^{abcd} imply ἔργα for λόγους²⁰). So also e (save that λόγους καὶ κρύπτειν is a marginal addition by the original hand). A^{b*}, S² support text but A^{b*} om. λόγους³⁰ and S² om. λογ.²⁰ c, b, S¹ om. καὶ κρύπτειν λόγους. d reads κρύπτειν λόγους καὶ πράττειν αὐτοῦς. ³⁷ d, A, S² om. d adds ὡς. c om. next four words. ³⁸ h reads ἀπὸ συγγενῶν αὐτοῦ. S = διὰ τὸν οἶκτον. ³⁹ d, S prefix τῶν. A adds αὐτοῦ. ⁴⁰ c reads ἀδικία καί. e καὶ κλοπαί. ⁴¹ α, ae (over erasure) f. b, A, S read κλοπή. d κλοπῆς.

β-g, A, κλοπαί⁴¹ καὶ γρηπίσματα⁴², ἴνα ἐμπλήσει⁴³ φιληδονίαν καρδίας
S ποιήσῃ. αὐτοῦ. Ἡ γὰρ ἀδικία συνεργεῖ⁴⁴ * τοῖς λοιποῖς⁴⁵ πνεύμασιν
διὰ τῆς δοσοληψίας⁴⁶. [7. Ἐπὶ⁴⁷ πᾶσι δὲ⁴⁸ τούτοις * τὸ

β, S¹ ὑπ- πνεῦμα⁴⁹ τοῦ ὑπνου⁵⁰ συνάπτεται⁵¹ * ὅ ἐστι⁵² * πλάνης καὶ
νου, τὸ ὄγδοον φαντασίας⁵³.] 8. Καὶ οὕτως ἀπόλλυται πᾶς νεώτερος⁵⁴,
πνεῦμα. σκοτιζῶν⁵⁵ τὸν νοῦν ἁυτοῦ⁵⁶ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ μὴ
α, αε, * συνιῶν ἐν⁵⁷ τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ⁵⁸, μήτε⁵⁹ ἀκούων⁶⁰ νουθεσίας⁶¹
πλάνη καὶ φαν- πατέρων αὐτοῦ⁶² ὡς⁶³ κἀγὼ ἔπαθον⁶⁴ ἐν τῷ νεωτερισμῷ
τασία. μου. 9. Καὶ νῦν, τέκνα μου⁶⁵, τὴν ἀλήθειαν ἀγαπάτε⁶⁶

βe, A καὶ αὕτη⁶⁷ * φυλάξει ὑμᾶς⁶⁸. Ἀκούσατε ἁλόγους⁶⁹ Ῥουβήμ
ὑμᾶς· τοῦ πατρὸς ὑμῶν⁷⁰.

διδάσκω ὑμᾶς. IO. Μὴ⁷¹ προσέχετε⁷² ὄψει⁷³ γυναικείᾳ⁷⁴
μήτε⁷⁵ συνδιάζετε⁷⁶ μετὰ * θηλείας ὑπάνδρου⁷⁷
α ὄψιν. μήτε⁷⁸ περιεργάζεσθε⁷⁹ πρᾶξι⁸⁰ γυναικῶν.

⁴² e (over erasure) f. ab, S² read γρυπίσματα. α γρηπίσματα. d ἀρπαγῆς.
A = γρηπίσμα, S¹ = συκοφαντεία. ⁴³ α (h reading -σῆ) = γ'β'ψ'. β-g,
A, S read ποιήση (ποιήσει f) = π'ψ'ψ'. ⁴⁴ a reads συνεργεῖται. d αὐτοῦ

συνεργεῖ. ⁴⁵ A = πᾶσι τοῖς. ⁴⁶ α, af, A. d reads δωροληψίας ἢ προσω-
ποληψίας. e δωροληψίας. b, S¹ δολολεψίας. ⁴⁷ d reads ἐν. Ver. 7. This
verse may be the model on which III. 1, 2 were composed, or it may be
due to the same hand. ⁴⁸ α, A. β om. S¹ reads καὶ before ἐπί. ⁴⁹ d

reads τῷ πνεύματι. ⁵⁰ β, S¹ add as in margin against α. For τὸ πνεῦμα
τοῦ ὑπνου τὸ ὄγδ. πν. A gives τῷ ὄγδῳ πνεύματι ἄλλο πνεῦμα. ⁵¹ e reads

συνέπεται. ⁵² c, af, A. h, e ὅ ἐστι. bd, S om. ⁵³ A^{ab+cd}eg. α, αε read
πλάνη καὶ φαντασία. b, S πλάνη καὶ φαντασία. d τῆς πλάνης καὶ τῆς φαντασίας.
f πνεῦμα καὶ φαντασία. A^b πλάνη τῶν ἀφανῶν. ⁵⁴ A = νεότης. S¹ om.

⁵⁵ c reads σκορπίζων. ⁵⁶ α. β, A, S¹ om. ⁵⁷ = 3 | 3. c om. preceding μή.

⁵⁸ A^c = κυρίου. ⁵⁹ d reads μηδέ. ⁶⁰ α. abef, S read ὑπακούων. d εἰσα-
κούων. For ἀκούων . . . πατέρων A^{cd}eg read νουθετούμενος ὑπὸ πατέρων.

⁶¹ c reads νουθεσίαν. ⁶² e om. ⁶³ c, af. bde read ὥσπερ. h om.

⁶⁴ A = ἐπατήθην (?). Cf. IV. 1 note 13. ⁶⁵ α, de, A. abf, S om. ⁶⁶ α.

abdef, A, S read ἀγαπήσατε. ⁶⁷ S = οὕτως. ⁶⁸ h reads φυλάξατε. βe

(but obelized in e) A^{ab} add (+ ἐγὼ A^b) διδάσκω ὑμᾶς. A^{bed} = καὶ διδάσκω ὑμᾶς.

A^{b*} = καὶ οὖν διδ. ὑ. Perhaps this clause was omitted by α, adfg through
hmt. S¹ om. rest of verse. ⁶⁹ α, aef. bd, A om. ⁷⁰ d adds καὶ ἐνωτί-

σασθε ἃ διδάσκω ὑμᾶς. ⁷¹ h, A read καὶ μή. ⁷² c, abd, S². h reads προσέ-

χητε. e προσέχεται. f πρόσχετε. S¹ = ὁρᾶτε. ⁷³ c. h reads ὄψιν. adefg eis

ὄψιν. b ἐν ὄψει. ⁷⁴ c though in the form γυναικία. h, A read γυναικῶν. af

γυναικείαν. bdeg, S γυναικός. ⁷⁵ α, adf. beg read μηδέ. ⁷⁶ α. The usual

form would be συνδυάζετε. β-dg, S¹ read ἰδιάζετε. d ἰδιάζεσθε. g πλησιάζ-

εται. A = 'do not be advisers of' or 'do not confer with'—a rendering
which supports α. h om. next five words. ⁷⁷ d reads θηλείας ὑπάνδρου.

I 1. Εἰ μὴ γὰρ εἶδον ἐγὼ⁸¹ Βάλλαν λονομένην⁸² ἐν σκεπιωῶ⁸³ β, S¹ ἀπόντος. τὸπῳ, οὐκ *ἂν ἐπιπτον⁸⁴ εἰς τὴν ἀνομίαν⁸⁵ τὴν μεγάλην. β, S ἡμῶν.
 I 2. Συλλαβοῦσα γὰρ ἡ διάνοιά μου τὴν γυναικίαν⁸⁶ γύμ- νωσιω⁸⁷ οὐκ εἶασέ⁸⁸ με ἵπνωσαι⁸⁹, ἕως οὗ⁹⁰ ἔπραξα τὸ βδέλυγμα⁹¹. β-*g*, S¹ B. ἦν μεθύουσα καὶ.
 I 3. Ἀπίοντος⁹² γὰρ Ἰακὼβ⁹³ τοῦ⁹⁴ πατρός μου⁹⁵ πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὄντων ἡμῶν ἐν Γαδὲρ⁹⁶ β-*g*, S¹ πλησίον⁹⁷ Ἐφραθᾶ⁹⁸ *ἐν Βηθλεέμ⁹⁹, *ἦν ἡ Βάλλα μεθυσθεῖσα καὶ ἦν κοιμωμένη ἀκάλυπτος¹⁰⁰ ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτῆς¹⁰¹. καὶ ἰδῶν.
 I 4. *Εἰσελθὼν οὖν ἐγὼ καὶ θεασάμενος¹⁰² τὴν γύμνωσιω αὐτῆς ἐπραξα τὴν ἀσέβειαν, ἡ μὴ αἰσθανθεῖσ(ης) αὐτῆς¹⁰³, καὶ, καταλιπὼν αὐτὴν κοιμωμένην, ἐξῆλθον. β, A, S¹ ἀσέβειαν.
 I 5. *Καὶ εὐθέως¹⁰⁴ ἄγγελος β, A, S¹ μου. καὶ ἐλθὼν¹⁰⁵ ἀπεκάλυψεν τῷ πατρί μου¹⁰⁶ περὶ τῆς ἀσεβείας μου. καὶ ἐλθὼν¹⁰⁷ ἐπένησεν¹⁰⁸ *ἐπ' ἐμοὶ¹⁰⁹, μηκέτι *αὐτῆς β, A, S¹ ἐπένηθει. ἀψάμενος¹¹⁰.

A = θηλειῶν ὑπάνδρων. For θηλείας *c*, *e* read θηλίας. ⁷⁸ *c*, *dg*. *a*¹*be*, S¹ read μηδέ. *a*²*f* μή. ⁷⁹ *a*²*e* read περιεργάζεσθαι. ⁸⁰ *abf*. *de*, A^{abcdog} read πράξεις. α ὄψιν. *g* ποτε πρόσωπον. A^{b*} κάλλος καὶ πράξεις. Text doubtful.
⁸¹ *a* om. ⁸² *g* om. next three words. ⁸³ *b*. *a* reads σκιπιωῶ, *c*, *f* σκηπιωῶ. *d* σκεπενῶ. *e* σκεπειωῶ. *h* σκοτεινῶ. Cf. Jub. xxxiii. 2 in loco occulto.
⁸⁴ α, *df*. *abg*, S¹ read ἐπέπιπτον. *e* ἐπιπτον. ⁸⁵ *d* adds ἐκείνην. *e* ταύτην.
⁸⁶ *a* reads τῆς γυναικός. ⁸⁷ *h* reads γυμνίαν (sic). ⁸⁸ *c*, *e* read ἔασεν.
⁸⁹ A om. ⁹⁰ *h*, *fg* om. ⁹¹ *h*, *abfg*. *c*, *e* read βδέλλυγμα. *d* βδελλυμα. *d* adds ἐνώπιον κυρίου. ⁹² *c*, A and Jub. xxxiii. 1 Et abiit ad patrem suum Isaac. β, S¹ read ἀπόντος. *g* compresses this verse and first ten words of the next as follows: τοῦ πατρός γὰρ Ἰ. ἐν τῷ οἴκῳ μὴ παρόντως, εὔρον B. μεθουοιταν κ. κοιμωμένην, εἰσελθὼν ἔπρ. τὴν α. μετ' αὐτῆς. ⁹³ α prefixes τοῦ. A trs. after πατρός μου. ⁹⁴ *h* reads καί. ⁹⁵ α, A. β, S¹ read ἡμῶν. ⁹⁶ *d* reads Γάδ. See Gen. xxxv. 21. ⁹⁷ *e* reads πλησίον.
⁹⁸ *c*, *be*, A^{bb*cdog}. *af* read Εὐφραθᾶ. *d* Εὐφραθᾶ. *h* Ὑφραθᾶ. A^a Ἀφραταί, S¹ Ἐφφρατά. ⁹⁹ α, *af*, S¹ *b* reads οἴκου Βηθ. *de* καὶ Βηθλεέμ. Cf. Jub. xxxiii. 1, 'The tower of Eden of Ephrath,' and xxxii. 34, 'Ephrath that is Bethlehem.' Cf. Gen. xxxv. 19. A = ἐν Βενιαμείν. ¹⁰⁰ α (*h* prefixing καί), A. *abef*, S¹ read B. ἦν μεθύουσα καὶ κοιμ. (+ καὶ *f*) ἀκάλυπτος (-ως *ae*, ἀκάλυφος *b*) κατέκειτο. *d* Βαλλὰν ἦν μεθύ. καὶ κοιμ. ἀκάλυπτα κατέκειτο. ¹⁰¹ α, β, A, S¹ om. ¹⁰² α. *abdef*, A, S¹ as in margin. ¹⁰³ *c*. *h* reads μὴ αἰσθείσης αὐτῆς. β, A, S om. ¹⁰⁴ *a* reads καὶ εὐθύς. *d* εὐθέως δὲ ἄμα τὸ πρᾶξάι με τὴν ἀνομίαν ταύτην. ¹⁰⁵ *adg*, A read κυρίου. ¹⁰⁶ *d* om. β, A, S¹ add Ἰακὼβ which A trs. before τῷ πατρί. A adds ἦν ἔπραξα. ¹⁰⁷ A adds Ἰακὼβ. ¹⁰⁸ α. *abg*, A, S¹ read as in margin. *def* ἐπένηθ (sic). ¹⁰⁹ *bdeg*, A (?). *af* read ἐμέ. *h* με. *c* om. ¹¹⁰ α. β-*g*, S¹ read ἀψά. αὐτῆς. *g* ἀψά. αὐτῆν. A = ἀψά. Βάλλαν.

β-d, A, S¹ IV. Μὴ οὖν προσέχετε, ἵ τέκνα μου¹, κάλλος² γυναικῶν³,
 προσέ- μὴδὲ ἐννοεῖσθε⁴ τὰς πράξεις αὐτῶν· ἀλλὰ πορευέσθε ἐν⁵
 χεε. ἀπλότῃτι καρδίας, ἐν φόβῳ κυρίου⁶, καὶ μοχθοῦντες⁷ ἐν⁸
 β, S¹ καὶ ἔργοις *καλοῖς, καὶ⁸ *ἐν γράμμασι, καὶ ἐν τοῖς ποιμνίοις⁹ ὑμῶν,
 ἀποπλα- ἕως οὗ¹⁰ *ὁ κύριος δώη ὑμῖν¹¹ *σύζυγον, ἣν αὐτὸς θέλει¹²,
 νόμενοι. ἵνα μὴ πάθῃτε¹³, ὡς καγῶ¹⁴. 2. Ὅτι¹⁵ ἄχρι¹⁶ τελευτῆς
 β-de, S¹ τοῦ πατρός μου¹⁷ οὐκ εἶχον¹⁸ παρρησίαν ἀτενίσαι¹⁹ εἰς *τὸ
 Ἰακῶβ. πρόσωπον αὐτοῦ²⁰, ἢ λαλήσαι *τινὶ τῶν ἀδελφῶν²¹ μου²², διὰ²³
 β, S¹ τοὺς ὀνειδισμούς²⁴. 3. *Καὶ ἕως²⁵ νῦν ἡ συνείδησις²⁶
 ἀμαρτίας. μου²⁷ συνέχει²⁸ με περὶ τῆς ἀσεβείας²⁹ μου. 4. Καίγε
 β-dg, A, πολλὰ³⁰ *παρεκάλεσέν³¹ με³² ὁ πατήρ μου³³, καὶ³⁴ ἠύξατο
 S¹ ὅτι. περὶ ἐμοῦ *πρὸς κύριον³⁵, ἵνα παρέλθῃ³⁶ *ἀπ' ἐμοῦ³⁷ ἡ ὀργὴ
 κυρίου³⁸, καθὼς καὶ³⁹ ἔδειξέ⁴⁰ μοι⁴¹ κύριος. Ἀπὸ δὲ⁴² τότε

IV. ¹ α, d (save that c om. μου). β-d, A, S om. ² adef read κάλλει.
³ g reads γυναικός. d om. next five words. ⁴ c adds eis. ⁵ af om.
⁶ α, β-ag, A, S. ag read θεοῦ. ⁷ b reads μοχθῶντες. A = μοχθεῖτε. ⁸ c.
 But A = δικαιοσύνης καὶ ζητέιτε and so, though conflate and loose, supports
 it. h reads καί. β, S καὶ (+ μὴ S¹) ἀποπλανώμενοι. c om. next three
 words through hmt. (?) Here c καλοῖς καί = 1 Δ'ΓΨ' which was corrupted
 into Δ'ΓΨ' = καὶ ἀποπλανώμενοι. ⁹ A = διδασκαλίαν καὶ τὸ ποιμενικὸν ἔργον.
 For γράμμασι S¹ reads μέθη. ¹⁰ α, dg. abef om. ¹¹ h, β, A, S save
 that d om. ὁ before κύριος and de read δωει for δώη. c reads δοη ὑμῖν
 κύριος. For the nine words that follow c reads εἰς τὸ ἐπισκέψασθαι ἡμᾶς.
¹² d reads συζύγου εἰς γυναῖκας ἄς αὐτὸς θελήσει. ¹³ c, β-e, A. e reads
 ἀπατηθηται. h απωθανητε. ¹⁴ A adds ἔπαθον. ¹⁵ α, β-bd, A. b, S¹ om.
 d reads λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι. ¹⁶ α, g add τῆς. ¹⁷ α, de¹g, A. abe²f, S¹ read
 ἡμῶν. d adds Ἰακῶβ. ¹⁸ g reads εἶχα. ¹⁹ d reads τοῦ ατενῆναι. e ατε-
 νεισαι ²⁰ α, d. abfg, S¹ read πρόσωπον Ἰακῶβ. e τὸ πρόσ. τοῦ πατρός Ἰακ.
 A = τὸ πρόσ. Ἰακ. τοῦ πατρός μου. ²¹ A = παρρησία τοῖς ἀδελφοῖς. ²² α,
 de, A. abf, S¹ om. ²³ g reads περὶ. ²⁴ h adds αὐτοῦ. A ἐμοῦ. ²⁵ α, bfg,
 S¹. d reads ἀλλὰ καὶ ἕως τοῦ. a καὶ ἕως τοῦ. A ὅτι ἕως. e om. together with
 next four words. ²⁶ d reads σύνησις. ²⁷ h om. ²⁸ e reads συνέχειν.
 h om. ²⁹ α. β, S¹ read as in margin. A may = either. ³⁰ α. A = πολ-
 λάκις. β, S¹ om. ³¹ α, β-g. g reads ἠλέησεν. ³² β, A, S. α om. ³³ A
 adds καὶ εἶπεν. g adds βλέπων με συνεπτωκωτα. ³⁴ α, dg. abef, A, S¹ read
 ὅτι. ³⁵ α, β, A^{b*d}, S¹. A^{abcde} om. α om. next seven words through hmt.
³⁶ g reads ἀπέλθῃ. ³⁷ A = ἀπό σου but h pεξυ is corrupt for hμξυ = ἀπ'
 ἐμοῦ. ³⁸ eg read τοῦ θεοῦ, but g trs. it before ἡ ὀργή. ³⁹ c, A^{b*}. h, β,
 A^{abcde}, S¹ om. ⁴⁰ e reads ἔδειξεν. d ἐμαλάκισε. ⁴¹ d reads με. c adds ὁ,
 g αὐτὸς ὁ. ⁴² α, A. β, S om. g adds καὶ before ἀπό. ⁴³ α. This is
 at all events an ancient reading. But there are two other varieties.

* ἕως νῦν⁴³ παρεφυλαξάμην⁴⁴, καὶ οὐχ ἤμαρτον. 5. Διὰ *dg*, A μετανοῶν. τοῦτο⁴⁵ *τέκνα μου⁴⁶, *Γλέγω ὑμῖν⁴⁷, φυλάξατε⁴⁸ ἴπαντα⁴⁹ ὅσα ἐντέλλομαι⁵⁰ ὑμῖν, καὶ οὐ μὴ ἀμάρτητε⁵¹. 6. *Βόθρος γάρ ἐστι ψυχῆς ἢ ἀμαρτία τῆς πορνείας⁵², χωρίζουσα ἀπὸ⁵³ θεοῦ καὶ προσεγγίζουσα *τοῖς εἰδώλοις⁵⁴, ὅτι αὕτη *ἐστὶν ἡ⁵⁵ πλανώσα τὸν νοῦν *καὶ τὴν διάνοιαν⁵⁶, καὶ κατάγει⁵⁷ νεανίσκους εἰς ἄδην, οὐκ ἐν καιρῷ αὐτῶν.

7. Καὶ γὰρ πολλοὺς ἀπόλεσεν ἡ πορνεία· ὅτι κἂν *γέρων ἢ τις⁵⁸, κἂν⁵⁹ εὐγενής, ἴκῃν πλοῦσιος, κἂν πένης⁶⁰, *ὄνειδισμὸν ἑαυτῷ φέρει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ ἴπρόσκομμα τῷ Βελίαρ⁶¹. 8. *Ἠκούσατε γὰρ περὶ Ἰωσήφ πῶς ἐφύλαξεν ἑαυτὸν ἀπὸ⁶² γυναικός, καὶ τὰς ἐννοίας ἐκαθάρισεν⁶³ ἀπὸ πάσης⁶⁴ πορνείας, ἴκαὶ⁶⁵ εὗρεν χάριον ἐνώπιον θεοῦ⁶⁶ καὶ ἀνθρώπων. 9. *Καὶ γὰρ⁶⁷ πολλὰ ἐποίησεν αὐτῷ ἡ Αἴγυπτία, καὶ μάγους προσεκάλεσεν⁶⁸ καὶ *φάρμακα αὐτῷ προσήνεγκε⁶⁹. ἐπειδὴ γὰρ ἐφύλαξεν ἑαυτὸν Ἰωσήφ ἀπὸ πάσης. β, A, S¹ κυρίου.

af ἕως ἐννοίων. *b* νῦν. *dg*, A μετανοῶν (A = ἐν μετανοίᾳ). S¹ = οὖν. ⁴⁴ *c* reads ἐφυλαξάμην. A^{abcd^{eg}} = καὶ ἐφυλαξάμην οἱ καὶ παρεφυλ. A^{b*} = ἕζων καὶ ἐφυλ. οἱ παρεφυλ. ⁴⁵ α adds οὖν. ⁴⁶ *d* trs. after ἐντέλλομαι ὑμῖν. *g* reads τεκνία μου. ⁴⁷ α. *g* reads παρακαλῶ ὑμᾶς. β-g, A, S om. ⁴⁸ *b* reads φυλάξασθε. ⁴⁹ *d* trs. after ὅσα. *e*, A om. ⁵⁰ *e* reads ἐνετειλάμην. ⁵¹ α, *afg*. *b*, S¹ read ἀμαρτήσητε. *de* αμαρτεῖτε (-εῖται *e*). ⁵² α. So also *af* (save that *af* read ἡ διὰ τῆς πορνείας for τῆς πορνείας). *bde*¹*g*, S¹ read ὄλεθρος γὰρ ψυχῆς (*d* om.) ἐστὶν (*g* ἐστὶ ψυχῆς) ἢ πορνεία. A = ὄλεθρος (A^{ab} τελευτή) γὰρ φθάσει ἐπὶ ψυχὴν, καὶ ἡ πορνεία. *e*² reads ὄλεθρος γὰρ ψυχῆς ἐστὶν ἢ ἀμαρτία ἢ διὰ τῆς πορνείας and is thus a conflate text. It is possible that βόθρος and ὄλεθρος may be different renderings of *npw*. ⁵³ α, *dg*. *abef* om. ⁵⁴ *d* reads τῷ Βελίαρ. *g* εἰδώλοις. ⁵⁵ α, β-b*g*, A. *bg* read ἐστί. ⁵⁶ *g* reads τῆς διανοίας. ⁵⁷ *d* reads κατάγουσα. ⁵⁸ α, *d*. β-d*g*, S¹ read κἂν ἢ τις γέρων. *g* εἶτις γέρων ὦν. ⁵⁹ α, *d*. β-d read ἦ. *g* adds εἶη after εὐγενής. ⁶⁰ α. β, A, S¹ om. ⁶¹ α. *af* read ὄνειδισμὸν ἑαυτῷ ποιεῖ παρὰ τῷ (τὸν *f*) B. καὶ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθ. *bg* ὄνειδος αὐτὸν (αὐτῶν *g*) ποιεῖ καὶ γέλωτα παρὰ τῷ B. καὶ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθ. *de*, A, S read as in margin save that A^{b*cd^{eg}} om. ἑαυτὸν. πρόσκομμα = *wpw* a corruption (?) of *wpw* (or *wpw*) = γέλωτα. ⁶² α (save that *h* adds τοῦ after περὶ). β, A, S¹ read as in margin (save that for ἐπειδὴ γὰρ A reads τοῖνον γάρ). ⁶³ *af*. *c* reads ἐκαθάρισεν. *b* (*g*?) ἐκαθαίρισεν. *de* ἐκαθέρισεν. *h* om. ⁶⁴ A^{ab} om. ⁶⁵ α. β, A, S om. ⁶⁶ α. β, A, S¹ read as in margin. ⁶⁷ A^{b*cd^{eg}} om. ⁶⁸ *c*. *h*, β read παρεκάλεσεν. *e* adds καὶ φαρμακοῦς. A^b ἢ Αἴγυπτία περὶ Ἰωσήφ. ⁶⁹ α, β-de (save that *h* reads αὐτοῦ for αὐτῷ). *d* reads αὐτῷ διάφορα ἐπινεγκε πρὸ φίλτρον αὐτῆς διεγείρει τοῦτον βουλομένης. *e* αὐτῷ φίλημάτων προσήνεγκεν. *g*, A προσήνεγκεν αὐτῷ.

καὶ⁷⁰ οὐκ ἐδέξατο⁷¹ τὸ διαβούλιον τῆς ψυχῆς αὐτοῦ⁷² ἐπιθυμίαν
 β-d,
 Αβ, S¹
 ὄρατοῦ
 καί.
 β, Α, S¹
 κατισχύ-
 σει.
 β, S¹ ὅτι
 μὴ ἔχου-
 σαι.
 β, Α, S¹
 δυνάμεως
 ἐπισπάσονται¹¹.
 2. Καὶ¹² ὄν¹³ διὰ * τοῦ σχήματος¹⁴ οὐκ
 . . . κατα-
 γωνίσα-
 σθαι. γωνίζονται¹⁹. 3. Ἦ¹ ὅτι¹ καίγε²⁰ * περὶ αὐτῶν²¹ εἰπέν²²

β-d,
 Αβ, S¹
 ὄρατοῦ
 καί.
 β, Α, S¹
 κατισχύ-
 σει.
 β, S¹ ὅτι
 μὴ ἔχου-
 σαι.
 β, Α, S¹
 δυνάμεως
 ἐπισπάσονται¹¹.
 2. Καὶ¹² ὄν¹³ διὰ * τοῦ σχήματος¹⁴ οὐκ
 . . . κατα-
 γωνίσα-
 σθαι. γωνίζονται¹⁹. 3. Ἦ¹ ὅτι¹ καίγε²⁰ * περὶ αὐτῶν²¹ εἰπέν²²

β-d,
 Αβ, S¹
 ὄρατοῦ
 καί.
 β, Α, S¹
 κατισχύ-
 σει.
 β, S¹ ὅτι
 μὴ ἔχου-
 σαι.
 β, Α, S¹
 δυνάμεως
 ἐπισπάσονται¹¹.
 2. Καὶ¹² ὄν¹³ διὰ * τοῦ σχήματος¹⁴ οὐκ
 . . . κατα-
 γωνίσα-
 σθαι. γωνίζονται¹⁹. 3. Ἦ¹ ὅτι¹ καίγε²⁰ * περὶ αὐτῶν²¹ εἰπέν²²

β-d,
 Αβ, S¹
 ὄρατοῦ
 καί.
 β, Α, S¹
 κατισχύ-
 σει.
 β, S¹ ὅτι
 μὴ ἔχου-
 σαι.
 β, Α, S¹
 δυνάμεως
 ἐπισπάσονται¹¹.
 2. Καὶ¹² ὄν¹³ διὰ * τοῦ σχήματος¹⁴ οὐκ
 . . . κατα-
 γωνίσα-
 σθαι. γωνίζονται¹⁹. 3. Ἦ¹ ὅτι¹ καίγε²⁰ * περὶ αὐτῶν²¹ εἰπέν²²

β-d,
 Αβ, S¹
 ὄρατοῦ
 καί.
 β, Α, S¹
 κατισχύ-
 σει.
 β, S¹ ὅτι
 μὴ ἔχου-
 σαι.
 β, Α, S¹
 δυνάμεως
 ἐπισπάσονται¹¹.
 2. Καὶ¹² ὄν¹³ διὰ * τοῦ σχήματος¹⁴ οὐκ
 . . . κατα-
 γωνίσα-
 σθαι. γωνίζονται¹⁹. 3. Ἦ¹ ὅτι¹ καίγε²⁰ * περὶ αὐτῶν²¹ εἰπέν²²

⁷⁰ A = ἀλλά. α adds αὐτός. ⁷¹ h reads κατεδέξατο. ⁷² h trs. before τῆς
 ψυχῆς. α adds ἡ. ⁷³ α adds οὖν. ⁷⁴ c. h, A, S¹ read ἡμῶν. β μου. ⁷⁵ α =
 γη or γση. This apparently was corrupted into ʾḡḡ. Hence β, A^{b*cdeg},
 S¹ which read ὄρατοῦ καί (g om.). d ἀοράτου. A^a = ἀνδρὸς ἀοράτου καί. A^b
 ἀνδρὸς ἀπὸ ἐκείνου ὄρατοῦ καί. S¹ adds πονηροῦ and om. κεκρυμμένου. ⁷⁶ c,
 defg. h, ab read κατισχύση. ⁷⁷ A = ἡ πονηρία. ⁷⁸ α, bef. a reads τῆς
 ἐννοίας. d ἐν ταῖς ψυχαῖς. g, A^{b*cdeg} τῆς καρδίας. A^{abd} = τὰς ἐννοίας. ⁷⁹ h,
 β-ab. ab, S¹ om. c, A^{ab*d} read ἡμῶν. d ἡμῶν καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ. A^b = τῶν
 ἀνθρώπων. ⁸⁰ bg om. ⁸¹ α. β, A, S read κατισχύσει. ⁸² A = ἡμῶν.

V. ¹ α. β, A, S¹ om. ² g reads τεκνία. ³ α, A (save that for αὐτάς
 c read αὐτούς and h αὐταῖς). β, S¹ read as in margin. ⁴ A^{b*cdeg} om.
 For ἐξουσίαν . . . ἐπὶ g reads δυν. κ. ἐξουσίαν πρὸς. ⁵ α. A = ἄνδρας.
 abefg, S¹ read τὸν ἄνθρωπον, d τῶν ἀνθρώπων. ⁶ d reads δειλιεύονται. ⁷ d
 adds πάντα τρόπον ἐπινοούμεναι. ⁸ α, d. β-d, S¹ read πῶς. ⁹ α, β-d.
 d, A read αὐτούς. ¹⁰ c, df. h, beg read πρὸς αὐτάς. α ἐπ' αὐτάς. ¹¹ α,
 β-fg. f reads ἐπισπάζονται. g περισπάζονται. A = ἰσχύουσιν ἐπισπάζασθαι.
¹² h om. ¹³ d reads ὡν τινων. ¹⁴ α. β, A, S¹ read δυνάμεως. α alone
 gives the right sense. σχῆμα means 'anything that appeals to the senses'
 in the text. Hence α may = ῖῖῖ corrupted into ῖῖῖ or ῖῖῖ = β, A, S¹.
¹⁵ e A^{bb*cdeg}. c reads ἴσχυον. abfg, S¹ ἰσχύει. h, A^a ἰσχύονται. d κατισχύ-
 σωσι. ¹⁶ c. h reads γοητεύσασθαι. β, A καταγωνίσασθαι. It is noteworthy
 that though A = β here it uses a different word for the καταγων. following.
 Possibly καταγοητεύσασθαι = 𐤀𐤒𐤓𐤕 which may have been corrupted into
 𐤀𐤒𐤓𐤕 = καταγωνίσασθαι. But καταγοητεύσασθαι may be simply a corrup-
 tion of καταγωνίσασθαι. ¹⁷ d reads τούτων. ¹⁸ d adds τῆς ματαίας καὶ
 κενῆς. ¹⁹ c, df, A. abg, S¹ read καταγωνίζεται. h ἀγωνίζονται. e ἡτῶσιν.
²⁰ α. β-dg, S¹. d reads καί. g γάρ. A καί, which with next two words
 it trs. after μοι. ²¹ A = περὶ τούτου. ²² A adds καὶ περὶ τούτου.
²³ d adds οὕτως εἰπὼν. g ἀκούσατε. ²⁴ g om. c adds καίγε. ²⁵ h om,

μοι ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐδίδαξέ με²³, ὅτι²⁴ αἱ²⁵ γυναῖκες ἤπτῶνται²⁶ * τῷ πνεύματι τῆς πορνείας²⁷ * ὑπὲρ τὸν ἄνδρα²⁸, καὶ * ἐν καρδίᾳ²⁹ μηχανῶνται³⁰ * κατὰ τῶν ἀνθρώπων³¹, καὶ³² * διὰ τῆς κοσμήσεως³³ πλανῶσιν αὐτῶν³⁴ τὰς δια- β, A, S¹
νοίας³⁵, * καὶ διὰ³⁶ τοῦ βλέμματος * τὸν ἰὸν³⁷ ἐνσπείρουσιν³⁸, πρῶτον
καὶ τότε * τῷ ἔργῳ³⁹ αἰχμαλωτίζουσιν⁴⁰. 4. Οὐ γὰρ τὰς.
δύναται γυνὴ * ἄνδρα βιάσαι εἰς πρόσωπον ἀλλ' ἐν σχήμασι β, A, S¹
πορνηκοῖς τοῦτον πανουργεῖται⁴¹. 5. * Λοιπὸν φεύγετε ἄνθρω-
τέκνα μου τὴν πορνείαν⁴², * καὶ προστάσετε⁴³ ταῖς γυναῖξιν σασθαί.
ὑμῶν⁴⁴. καὶ ταῖς θυγατράσι τῶν ὑμῶν⁴⁵, ἵνα μὴ κοσμῶσι⁴⁶ ἄνθρω-
τὰς⁴⁷ κεφαλὰς αὐτῶν⁴⁸ καὶ τὰς ὄψεις⁴⁹ * πρὸς ἀπάτην πον βιά-
διανοίας⁵⁰, ὅτι πᾶσα γυνὴ⁵¹ δολιευομένη ἐν τούτοις εἰς κόλασιν⁵² σασθαί.
αἰώνιον⁵³ τετήρηται⁵⁴. 6. Οὕτως γὰρ⁵⁵ ἔθελξαν τοὺς ἄνθρω-
Ἐργηγόρους⁵⁶ τούτους⁵⁷ πρὸ τοῦ κατακλισμοῦ. * ἐκεῖνοι γὰρ⁵⁸ β, A, S¹
συνεχῶς⁵⁹ ὀρῶντες αὐτὰς⁶⁰ ἐγένοντο⁶¹ ἄνθρωποι⁶² ἐν⁶³ ἐπιθυμίᾳ κἀκεῖνοι.

²⁶ *g* reads πλέον ἤπτ. A^b = πλέον. A^a om. S¹ = ἐμπίπτονται. ²⁷ α, *abd*, A. *e* reads τῷ πάθει τῆς πορ. *f* τὸ πνεῦμα τῆς πορνείας. *g* ἐν τῷ περὶ τῆς πορνείας. S¹ = εἰς τὴν πορνείαν. ²⁸ α. *abe²f*, S¹ read ὑπὲρ τὸν ἄνθρωπον. *e*¹ ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων. *d*, A ὑπὲρ τοὺς ἄνδρας. *g* reads as *abef* but puts immediately after ἤπτῶνται. ²⁹ *g* reads διὰ τοῦτο. ³⁰ *e* reads μηχανοῦνται. *h* μηχανίζονται. S¹ = ἐγείρονται. ³¹ α, *bdef*. *a* reads κ. τῶν ἀνθρώπων πνευμάτων both in same hand with ἀνθ. above πν. *g* κ. τοῦ ἀνθρώπου. A = κατὰ τῶν ἀνδρῶν. S¹ ἐπὶ τὸν ἄνδρα. ³² *c* om. ³³ *d* reads διὰ μὲν τ. κοσμ. A reads *ἡρωρη ἡρη* (= πῶς τινος) which is corrupt for *ἡρηρη-ηρη* = διὰ τῆς κοσμήσεως. ³⁴ *a* reads αὐτόν. A om. β, A, S¹ add πρῶτον which *g* trs. before αὐτῶν. ³⁵ *a* adds αἰχμαλωτίζουσαι. ³⁶ *d* reads διὰ δέ. A = (+ καί, A⁶⁵) πρῶτον γὰρ διὰ. ³⁷ *h* reads τοῦ ἰοῦ. ³⁸ *c*²*h*, *beg*, A, S. *c*¹(*!*), *af* read ἐνσπείρουσαι. *d* ἐπισπείρουσιν and omits rest of verse. ³⁹ *c*, *be*, A, S¹. *afg* read τὸ ἔργον. *h* ἔργον. ⁴⁰ *a* om. *e* adds αὐτούς. ⁴¹ α (save that *c* reads πορνηκῆς for πορνηκοῖς). β, A, S¹ read as in margin. ⁴² α (save that *h* trs. φεύγ. after μου). β-*g*, A, S¹ read φεύγ. οὐκ τὴν πορ. τ. μου. So also *g*, save that it om. μου and trs. τέκνα before τὴν πορ. ⁴³ *d* reads καὶ ἐντέλλεσθε. *g* προστάττετε δὲ καί. ⁴⁴ *h* om. *fg* om. next four words. ⁴⁵ *c*, *de*. *h*, *ab*, A, S om. ⁴⁶ *c*. *h* reads κοσμήσονται. β-*e* κοσμῶνται. *e* κοσμήσωσιν. ⁴⁷ *h* om. ⁴⁸ α, A. β, S¹ om. ⁴⁹ β, S¹ add αὐτῶν. ⁵⁰ α, β-*b* (save that *d* adds τῆς before διαν.), A, S. *b* om. ⁵¹ *h* adds μή. ⁵² A^b add κακίστην. ⁵³ α. *d* reads αἰώνιον. β-*d* τοῦ αἰῶνος. ⁵⁴ *h* reads τηρίζονται. ⁵⁵ *g* om. ⁵⁶ *b* reads Ἐγγρ. ⁵⁷ β, A, S om. ⁵⁸ α, *d*. β-*d*, A, S read κἀκεῖνοι. ⁵⁹ *c* trs. after ὀρῶντες. ⁶⁰ *h*, β, S. *c* reads τὰς γυναῖκας. A om. ⁶¹ α, β-*e*. *e* reads ἐπέγινοτο. A = ἐγείροντο. ⁶² α. β, A, S¹ om. ⁶³ *eg* om. ⁶⁴ A^{bb*cd^{eg}}.

α, β-γ, S¹ αὐτῶν⁶⁴, καὶ συνέλαβον⁶⁵ τῇ διανοίᾳ * τὴν πράξιν⁶⁶. * μετε-
 ἀλλήλων. σχηματίζοντο γὰρ⁶⁷ εἰς ἄνδρα⁶⁸ καὶ ἐν τῇ συνουσίᾳ τῶν
 β, A, S¹ ἀνδρῶν * αὐτῶν συνεφαίνοντο αὐταῖς⁶⁹. 7. * Κάκειναι Γ δὲ⁷⁰
 ἀνθρώ- ἐπιθυμοῦσαι * τῇ διανοίᾳ τῆς φαντασίας⁷¹ αὐτῶν ἔτεκον⁷²
 πους. γίγαντας. Ἐφαίνοντο γὰρ αὐταῖς⁷³ * οἱ Ἑγγρήγοροι⁷⁴ * ἕως
 β, A, S¹ εἰ θέλετε καθαρεύ-
 εἰν τῇ τοῦ οὐρανοῦ φθάνοντες⁷⁵.

VI. Φυλάξατε¹ οὖν² ἀπὸ τῆς³ πορνείας, καὶ * ἔστε καθα-
 ρεύοντες⁴ τῇ διανοίᾳ * φυλάξατε καὶ⁵ * τὰς αἰσθήσεις ὑμῶν⁶ ἀπὸ
 γυναικῶν⁷. 2. Κάκεινας⁸ δὲ⁹ ἐντέλλεσθε¹⁰ μὴ συνδιάξιν¹¹
 ἡ, β, S¹ ἀνδράσιν¹², ἵνα καὶ αὐταὶ καθαρεύουσι¹³ τῇ διανοίᾳ¹⁴. 3. * Αἱ
 πᾶσης θηλείας. γὰρ συνεχεῖς συντυχίαι¹⁵, κὰν μὴπραχθῆ¹⁶ τὸ ἀσέβημα,
 β, S¹ αὐταῖς¹⁷ μὲν ἐστὶ νόσος ἀνιάτος¹⁸, ἡμῖν¹⁹ δὲ * εἰς ὄλεθρον
 ὄνειδος Βελίαρ καὶ ὄνειδος αἰώνιον²⁰. 4. Ὅτι ἡ²¹ πορνεία * οὔτε
 τοῦ Βελίαρ αἰώνιον.

g reads μετ' αὐτῶν. α, β-γ, S¹ ἀλλήλων (ἀλλήλοισ ε). A* om. ⁶⁵ *d* reads
 συλλαβόντες. ⁶⁶ *g* reads τῇ πράξει ⁶⁷ *c*. *h* reads κατεσχηματίζοντο. β,
 A, S¹ καὶ (*d* om.) μετεσχηματίζοντο. ⁶⁸ α. β, A, S¹ read ἀνθρώπους. ⁶⁹ *d*
 reads τῶν συναφραϊνάντων αὐτοῖς. ⁷⁰ α. β-β, A, S¹ read κάκειναι. *b* κάκεινοι.
⁷¹ *c*, *af*, A: *be*, S¹ τῇ δ. τὰς φαν. *d* τὰς φαν. *g* τὰς διανοίας καὶ φαν. *h* τῇ δ.
 καὶ φαντασίᾳ. ⁷² *e* reads ἔτικτον. ⁷³ *f* reads αὐτοῖς. *g* om. ⁷⁴ *b* reads
 Ἑγγρήγορες. *g* adds ἐκείνοι. ⁷⁵ *c*, β-*d*, S¹. A = ὡς φθάνοντες εἰς οὐρανόν.
 For φθάν. *d* reads φαίνοντες. *h* φθίσοντας.

VI. ¹ α. β-*bg* read φυλάξασθε. *bg*, S¹ φυλάσσεσθε. ² *g*, S¹ add τέκνα.
h adds ἑαυτούς. ³ *g* om. ⁴ α (save that I have emended ἔσται into
 ἔστε). β-*e*, S¹ read εἰ θέλετε καθαρεύειν. *e* εὐάν θέλεται καθαροὶ εἶναι. *a* adds ἐν.
⁵ α. *aef* read φυλάξασθε. *bd*, S¹ φυλάσσετε. *g* φυλάσσεσθε. ⁶ *c*, *adf*,
 A^{b*cd^{eg}}. *h*, *beg*, S¹ read τὰς αἰσθήσεις. A^{ab} τὰς ψυχὰς ὑμῶν καὶ τὰς αἰσθ.
⁷ *c*. A = πασῶν γυναικῶν. *h*, β, S¹ read πάσης (*h* om.) θηλείας (*g* φιλίας).
⁸ α, *f*. β-*f* read κάκεινας. ⁹ *d* om. ¹⁰ α, *g*. β-*eg*, S¹ read ἐντέλλασθε.
e παραγγέλλεται. ¹¹ α, *de*. *a* reads συνδιαξίν. *bfg* συνδύξιν. A^{ab} read
 ἄβρη ρωῦνι. A^{b*cd} ἄβρηῶνι = γυμνοῦσθαι which are corrupt possibly
 for ἄβρωῦνι = συνδύξιν. A^{elg} read βρηρωῦνι = ἐνδοιάξιν. S¹ reads
 μετὰ ἀνθρώπων for μὴ . . . ἀνδράσιν. ¹² α. A = ἀνδράσιν αὐτῶν. β reads
 ἀνθρώποις. ¹³ *c*, *abg*. *d* reads καθαρεύουσαι. *e* καθαραὶ εἰσιν. *h*, *f* καθα-
 ρεύουσιν. ¹⁴ *d* adds εἰρήνην ἔχουσιν. ¹⁵ α, β-*de*. So *d* but om. συνεχεῖς.
e reads ἐν γὰρ ταῖς συνεχεῖς (sic) συντυχίαις. ¹⁶ *h*, β-*g*, A, S¹. *c* reads δεχθῆ.
g προελθει. ¹⁷ *g* reads αὐτοῖς. ¹⁸ A^{b*} = μυσάρα. Other Armenian
 MSS. = μεγάλη. ¹⁹ *c*, *bdf*, A^{ab}, S¹. *h*, *aeg*, A^{b*cd^{efg}} read ὑμῖν. ²⁰ α
 (save that *c* reads ὄλεθρος τῶ). β, S¹ read as in margin, save that *d* adds
 παρά before τοῦ. A = ὄνειδος μέγα. ²¹ *c* reads πᾶσα. ²² A reads *l* *nz*
 ἄβ ρῦξ (= καὶ οὐδέν) which is corrupt for *nz* ἄβρου *l* *nz* = οὔτε σύνεσιν

σύνεσιν οὔτε²² †εὐσέβειαν²³ ἔχει ἐν ἑαυτῇ²⁴ καὶ²⁴ πᾶς²⁵ ζῆλος κατοικεῖ²⁶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῆς²⁷.

5. Διὰ τοῦτο Ἦουν λέγω ὑμῖν¹²⁸ ζηλώσατε²⁹ Ἦτους υἱοὺς β-δ, A, S¹ τοῦ³⁰ Λευὶ¹ καὶ ζητήσατε³¹ ὑψωθῆναι ὑπὲρ αὐτούς³², ἀλλ'³³ διὰ οὐ ἰσχύσατε³⁴. 6. Ὁ γὰρ Θεὸς³⁵ ποιήσει³⁶ τὴν ἐκδίκησιν³⁷ τοῦτο. αὐτῶν Ἦ* ὑμεῖς δὲ ἀποθανεῖτε³⁸ θανάτῳ πονηρῷ¹. 7. Τῷ γὰρ³⁹ β δυνή-
Λευὶ ἔδωκεν * ὁ Θεὸς⁴⁰ τὴν ἀρχὴν⁴¹ [καὶ τῷ Ἰούδα * μετ' αὐτοῦ⁴², * ἔμοι δὲ⁴³ καὶ * τῷ Δάν⁴⁴ καὶ τῷ⁴⁵ Ἰωσήφ⁴⁶, * τοῦ εἶναι εἰς⁴⁷ β, A, S
ἄρχοντας]. 8. Διὰ τοῦτο⁴⁸ ἐντέλλομαι ὑμῖν ἀκούειν τοῦ⁴⁹ β, A, S
Λευὶ, * ὅτι αὐτὸς γινώσεται⁵⁰ νόμον θεοῦ⁵¹, καὶ * διαστελεῖ⁵² Ἦ, A δια-
εἰς⁵² κρίσω καὶ θυσιάσει⁵³ ὑπὲρ τοῦ⁵⁴ Ἰσραὴλ μέχρι τελειώ- β, A, S
σεως χρόνων⁵⁵ * ἀρχιερεὺς χριστός⁵⁶, ὃν⁵⁷ εἶπεν⁵⁸ ὁ⁵⁹ Κύριος. παντός.

οὔτε. ²³ = ΠΙΠΙΠ which may be corrupt for ΠΠΠΠ, or εὐσέβειαν is corrupt for εὐλάβειαν as in Mic. vii. 2; Sir. xi. 17. ²⁴ h reads ἀλλά.
²⁵ c reads πρὸς. ²⁶ f reads οικεῖ. ²⁷ α, β, A^{b*}, S¹. A^{abcdeg} = αὐτῶν.
²⁸ α (but h reads δέ for οὐν). d reads οἶδα ὅτι. A καὶ ὑμεῖς. β-d, A, S¹ om.
²⁹ α, S¹. α, βg, A read ζηλώσατε. d ζηλοῦτε. ef ζηλώσατε. ³⁰ α. β om.
³¹ afg, S¹. h, be, A read ζητήσατε. c, d ζητεῖτε. ³² β, A. α reads αὐτῶν.
³³ A adds κἂν ζητήσατε. ³⁴ Em. from c ἰσχύσατε. h ἰσχύσατε. adeg read δυνήσατε. b δυνήσατε. f δυνήσατε. A adds ὑπὲρ αὐτούς. ³⁵ g reads κύριος. ³⁶ β. α reads ποιεῖ. A = ἐποίησε. ³⁷ A = ἐκλογὴν ἐξ. ³⁸ α. β, S¹ read καὶ ἀποθανεῖσθε (+ ὑμεῖς g). A om. together with next two words. ³⁹ A = δέ. ⁴⁰ α, ae. βg, S¹ read κύριος. f ὁ κύριος. d κύριος ὁ θεός. ⁴¹ d reads χάριν. The rest of the verse is spurious. ⁴² α, ef. ag, A read μετ' αὐτόν (which A trs. before τῷ Ἰ.). b μετ' αὐτῶν. d μετ' αὐτῷ. S¹ om. ⁴³ α, d. β-d read κἀμοί. d om. next three words. ⁴⁴ h. c reads τῷ Γάδ. β-d Δάν. ⁴⁵ c, d. h, β-d om. ⁴⁶ d adds καὶ τῷ Δάν. ⁴⁷ α, β-b. b reads τοῦ εἶναι ἐπί. A^{abb*cd} = μετ' αὐτούς. So also A^{es} save that they prefix καί. ⁴⁸ c adds οὐν. ⁴⁹ d reads τῷ. ⁵⁰ h reads ὅταν διαγνώσατε. For γινώσεται A reads γνωρίσει. S² συνήσει. ⁵¹ α. β, A, S as in margin. ⁵² c, β-bg (save that d om. εἰς), S. Here διαστελεῖ (= 𐤃𐤓𐤏𐤃) εἰς = 'he will admonish in respect of judgement.' h, g, A read διατελεῖ εἰς 'will fulfil in respect of.' b διατέλλει εἰς. All these readings appear unsatisfactory. Perhaps δια(σ)τελεῖ εἰς is corrupt for διατελέσει. Hence διατελέσει κρίσω = 𐤃𐤓𐤏𐤃 𐤏𐤓𐤏. In other words the civil authority of Levi (i.e. of the Maccabees) would be referred to here. Possibly διαστελεῖ may be used (uniquely?) as διατελεῖται 'he will issue ordinances.' A adds καὶ εἰς δίκας. ⁵³ α (c θυσιαση), e, A, S². af reads θυμιάσει. b, S¹ θυσίας. d θυσίαν. g θύσει. ⁵⁴ α. β, A, S read as in margin. ⁵⁵ d reads χρόνον. ⁵⁶ Emended from h which reads ἀρχιερεὺς χριστοῦ. c, β, S read ἀρχιερέως χριστοῦ (d κυρίου). A^{bb*cdes} = τοῦ εἶναι ἱερέα τῆς διαθήκης χριστοῦ (A^s κήρυκος). A^{*} = τοῦ εἶναι

c λαλείν. 9. Ὁρκῶ ὑμᾶς τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ⁶⁰ τοῦ⁶¹ ποιεῖν⁶² ἀλήθειαν * ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ⁶³ * καὶ ἀγάπην ἔχειν ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ⁶⁴. 10. Καὶ πρὸς τὸν⁶⁵ Λεὺν ἐγγίσατε⁶⁶ ἐν ταπεινώσει καρδίας Ἰμῶν⁶⁷, ἵνα * δέξησθε εὐλογία⁶⁸ ἐκ τοῦ⁶⁹ στόματος αὐτοῦ. 11. Αὐτὸς γὰρ⁷⁰ εὐλογήσει τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸν Ἰουδαν * ὅτι ἐν αὐτῷ⁷¹ ἐξελέξατο Κύριος⁷² βασιλεύειν⁷³ ἐνώπιον⁷⁴ * παντὸς τοῦ λαοῦ⁷⁵. 12. Καὶ προσκυνήσατε⁷⁶ * τὸ σπέρμα⁷⁷ αὐτοῦ, ὅτι⁷⁸ ὑπὲρ ὑμῶν⁷⁹ ἀποθανεῖται⁸⁰ ἐν πολέμοις ὀρατοῖς καὶ⁸¹ ἀοράτοις. καὶ * ἐν ὑμῖν ἔσται⁸² * βασιλεὺς αἰώνιος⁸³.

VII. * Καὶ ἀπέθανε Ῥουβὶμ, ἐντειλάμενος τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ταῦτα¹. 2. * Καὶ ἔθεντο² αὐτὸν ἐν σορφῷ, * ἕως

ιερέα τῆς διαθήκης. I take it that the original text referred to Ps. cx. 4 or to the thought therein implied which was current at the time. ⁵⁷ *ef* read ὦν. ⁵⁸ A^a add ἐκείνῳ. ⁵⁹ α, f, A^{bb*cddeg}. β-f, A^a, S om. ⁶⁰ *c* adds καὶ τῆς γῆς. ⁶¹ α. β om. ⁶² *h*. β, S read ποιήσαι. *c* λαλείν, a reading possibly due to Zech. viii. 16 (cf. Eph. iv. 25). A = περιπατῆσαι ἀλήθεια. ⁶³ α, bdef (save that *e* reads μετὰ τοῦ πλ.), A, S¹. *ag* read ἕκαστον πλησίον αὐτοῦ. ⁶⁴ α, aef (save that *aef* om. ἔχειν, *af* read ἕκαστον and *e* μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ). *dg* read ἀγάπην ἐχέτω (+ ὁμοίως ἕκαστος πρὸς τ. ἀδ. αὐτοῦ *g*). *b*, S¹ om. entire clause. A = ἀγάπην ἔχετε πρὸς τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν. ⁶⁵ A^b reads τοὺς υἱούς. ⁶⁶ *d* trs. to beginning of clause and for *καὶ* reads δὲ καί. ⁶⁷ α, *g*. *d* reads ἡμῶν. β-d*g*, A, S om. ⁶⁸ *h* reads δείξτε ἐν λόγῳ (?) ⁶⁹ *aef* om. ⁷⁰ *d* om. ⁷¹ *d* reads διότι αὐτόν. ⁷² *h* prefixes ὁ. ⁷³ α, aef. b*dg*, S¹ read βασιλεύσαι. ⁷⁴ *c*. *h* reads ἐπί. β, S¹ om. ⁷⁵ α (save that *h* om. τοῦ), A. β-f, S¹ read πάντων (+ τῶν β*g*, S) λαῶν. *f* πάντα τὸν λαόν. ⁷⁶ *h*, *b*, S. *aef* read προσκυνήσατε. *c* προσκυνήσεται. *d* προσκυνῆσαι. *g* προσκυνήσατε. A = text or *aef*. ⁷⁷ *c*, β-b*d*. *h*, b*d* read τῷ σπέρματι. ⁷⁸ *d* om. next three words. ⁷⁹ *h*, *ef*, A^{ab*cddeg}, S¹. *c*, a*bg*, A^b read ἡμῶν. *d* om. ⁸⁰ α, β-d, A^b, S¹. A^{ab*cddeg} read ἀποθανοῦνται. *d* om. ⁸¹ *d* reads τε καί. ⁸² α. β, S¹ read ἔσται ἐν ὑμῖν (ἡμῖν *d*). A = ἔσονται ἐν ὑμῖν. ⁸³ α, *d*. β-d, S¹ read β. αἰώνων. A = βασιλεὺς αἰώνιοι. Here S makes a large Christian addition. See Appendices.

VII. ¹ α, *af*, A. So also *be* save that they omit ταῦτα. *dg* read ταῦτα (καὶ *g*) ἐντειλάμενος Ῥουβὶμ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐτελεύτησε (ἀπέθανε *g*), and add πρεσβύτης καὶ πληρὺς (sic) ἡμερῶν, ὑπάρχων ἐτῶν ρκε. S¹ = καὶ οὕτως εἰπὼν ἀπέθανε Ῥ. ὁ πρῶτος τοῦ Ἰ. υἱός, καὶ ἔζησε ἔτη ρκέ. S² ταῦτα λέξας ἀπέθανε ὁ Ῥ. ὁ πρωτόγονος τοῦ Ἰ. ἔζη δὲ 125 ἔτη καὶ ἀπέθανε. ² *d* reads κατέθετο δέ ³ *h*, *bef*, A, S. *c* reads καί. *ad* ἕως οὗτου (*d* οὐ). *g* ἕως. ⁴ *c* reads ἐξενέγκοντες. *g* ἐξενέγκαντες. ⁵ α, *d*, A. β-d, S¹ om. ⁶ *e* reads ἐν σορφῷ X. καί. A om. ⁷ *g* om. ⁸ β-e, A, S¹ add τῷ διπλῷ, *e* τὸ διπλοῦν. ⁹ *h*.

ὄτε³ ἀνεύγκαντες⁴ αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτου ἔθαψαν αὐτὸν⁵ Ἐν β, A, S¹
 Χεβρών¹⁶, ἐν τῷ⁷ σπηλαίῳ⁸ * ὅπου ὁ πατήρ αὐτοῦ⁹. σπηλαίῳ
 τῷ
 διπλῷ.
 bedg, A
 οἱ πα-
 τέρεις
 αὐτοῦ.
 β-eg, A,
 S¹ ἔτει.

Διαθήκη Συμεών τοῦ δευτέρου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λίας¹.

I. * Ἀντίγραφον λόγων² Συμεών, ἃ³ ἐλάλησε τοῖς υἱοῖς
 αὐτοῦ⁴, * πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν⁵ αὐτὸν⁶ * ἐν ἑκατοστῷ εἰκοστῷ
 ἔτει⁷ τῆς ζωῆς αὐτοῦ⁸ * ἐν ᾧ χρόνῳ⁹ ἀπέθανεν Ἰωσήφ Ἦ ἀδελφὸς
 αὐτοῦ¹⁰. 2. * Ἀρρωστοῦντος τοῦ Συμεών ἦλθον ἐπισκέ-
 ψασθαι αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ¹¹ καὶ¹² ἐνισχύσας ἐκάθισε¹³, καὶ
 κατεφίλησεν¹⁴ αὐτοὺς καὶ εἶπεν¹⁵. β, A^{b*}, S¹
 εἶπεν
 αὐτοῖς.
 β-e, A,
 S¹ τέκνα,
 ἀκού-
 σατε.
 β, A^{cdefg},
 S¹ ὄσα.

II. Ἀκούσατε¹, * τέκνα μου², Συμεών τοῦ πατρὸς ὑμῶν

Ἦ καὶ ἀναγγελῶ ὑμῖν¹³ ὅσα ἔχω * ἐν τῇ καρδίᾳ μου⁴.

af. So practically *c* μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. *be* read ὅπου οἱ πατέρες αὐτοῦ.
g, A ὅπου οἱ πατέρες αὐτῶν. *d* ὅπου καὶ οἱ πατ. αὐτοῦ κατετίθησαν. S¹ = τοῦ
 πατρὸς αὐτοῦ. *f* adds Ῥουβὴν υἱὸς Ἰακώβ *α'* υἱὸς Λίας *α'* ἔζησεν ἔτη ρκε. See
 note 1 for like addition in S.

I. ¹ α (save that *h* adds τοῦ before Ἰακώβ). *a* reads Συμεών. *hfg*, A^g,
 S¹ read διαθ. Συμ. β' (*f* om.) περὶ φθόνου (φθόνου *f*) *d* is conflate διαθ.
 Συμ. υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λίας δευτέρ. περὶ φθόνου: also *e* διαθ. Συμ. περὶ φθόνου
 Συμεών υἱὸς Ἰακώβ καὶ Λίας β'. A^{abh} = διαθ. Συμ. υἱοῦ Ἰακώβ, υἱοῦ Ἰσαάκ, υἱοῦ
 Ἀβραάμ. A^{b*cd} διαθ. Συμ. ² *h*, *abfg*, S¹. *c* reads διαθήκη. *de*, A^b ἀντί-
 γραφον διαθήκης. A^{b*cd^{eg}} ἀντίγ. λόγων διαθήκης. ³ α, *hfg*. *a* reads ὦν. *de* ὄσα.
⁴ α, *d* om. next ten words through hmt. ⁵ β-*bd*, A^{b*cd^{efg}}. *b* reads πρὸ
 τοῦ θανεῖν. A^{abh} = ὄτε ἔμελλε ἀποθανεῖν. ⁶ *af* om. ⁷ *abef* (save that *be*
 om. ἐν), A^{b*cd}. *g*, A^{ab^{efg}}, S¹ read ἐν τῷ ἑκατοστῷ ἔτει καὶ κ' (A^{eg} κζ'). ⁸ A^{ab}
 add καὶ δευτέρῳ ἔτει. ⁹ α. *abdf*, A, S¹ read ἐν ᾧ ἔτει. *e* ἐν ἔτη (sic) ὄ.
g om. together with next verse. ¹⁰ α, *d*. β-*d*, A, S¹ om. ¹¹ α, *af*,
 save that *h*, *af* om. τοῦ and *f* reads ἀρρωστοῦντι. *be*, S¹ read ἦλθον γὰρ
 ἐπισκέψασθαι αὐτὸν ἀρρωστοῦντα οἱ υἱοὶ αὐτοῦ (*b* om. οἱ . . . αὐτοῦ). A^{abh} =
 ἦλθον οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπισκ. αὐτὸν ἀρρωσ. and so also A^{cd^{efg}} save that they om.
 οἱ υἱ. αὐτοῦ. A^{b*} = καὶ ἐλθόντες συνήχθησαν οἱ υἱ. αὐτοῦ ἐπισκ. αὐτόν. *d* and
g give a third form of text. *d* reads ἀρρωστήσας προσκαλεσάμενος τοὺς υἱοὺς
 αὐτοῦ. *g* ἀρρωστήσας (sic) ἐκάλεσεν αὐτούς. Cf. S² ἐκάλεσεν υἱούς. S¹ = οἱ
 γὰρ υἱοὶ ἦλθον ἐπισκέψασθαι αὐτόν. ¹² A adds Συμεών. *g* om. the next six
 words. ¹³ α, *ef* read ἐκάθισε. ¹⁴ *h* reads καταφίλησας and om. following
 καί. ¹⁵ *g* reads φησί. *b*, A^{b*}, S¹ add αὐτοῖς.

II. ¹ *c*, β-*d*, A^{efg}. *d* om. *h*, A^{abb*cd} add μου. ² α, *d*, A. *g* reads τεκνία
 μου. β-*dg*, S¹ read τέκνα. β-*e*, A^{-h}, S¹ add ἀκούσατε. ³ α. β, S¹ om.
 For A^{ab} see next note. ⁴ *e* reads ἐπὶ καρδίας μου. *d* adds κρυπτά. A^{ab}

2. Ἐγὼ ἐγεννήθην ἐξ Ἰακώβ * υἱὸς δεύτερος τῷ πατρὶ μου⁵,
 * καὶ Λία⁶ ἡ μήτηρ μου ἐκάλεσέ με⁷ Συμεῶνα⁸,
 ὅτι⁹ ἤκουσε Κύριος τῆς δεήσεως αὐτῆς¹⁰.
3. * Δυνατὸς γὰρ ἐγενόμην¹¹ σφόδρα
 οὐκ ἐδειλίασα¹² πρᾶξω¹³
 οὐδὲ ἐφοβήθην * ἀπὸ παντὸς πράγματος¹⁴.
4. Ἡ γὰρ καρδία μου ἦν σκληρά,
 καὶ * τὰ ἥπατά¹⁵ μου ἀκίνητα
 καὶ τὰ σπλάγχχνα μου ἀσυμπαθῆ¹⁶.
5. * Ἐπειδὴ καὶ¹⁷ ἡ ἀνδρεία¹⁸ ἀπὸ¹⁹ ὑψίστου δίδοται²⁰
 τοῖς²¹ ἀνθρώποις. ἐν ψυχαῖς καὶ²² σώμασιν. 6. * Ἐν γὰρ
 τῷ καιρῷ τῆς νεότητός μου πολλὰ²³ ἐζήλωσα²⁴ τὸν²⁵ Ἰωσήφ,
 ὅτι²⁶ * ἠγάπα αὐτὸν ὁ πατήρ μου²⁷ Ἴπαρὰ πάντα²⁸. 7.
 καὶ²⁹ ἐστήριξα³⁰ ἐπ' ³¹ αὐτὸν τὰ ἥπατά μου ὥστε³² ἀνελεῖν
 αὐτόν, * ὅτι ὁ ἄρχων³³ τῆς πλάνης καὶ³⁴ τὸ πνεῦμα τοῦ ζήλου³⁵
 ἐτύφλωσέ μου τὸν νοῦν, * μὴ προσέχειν³⁶ * αὐτῷ ὡς ἀδελφῷ³⁷,
 μηδὲ³⁸ φείσασθαι * τῷ πατρὶ μου Ἰακώβ³⁹. 8. Ἄλλ' ὁ

bdg, A,
 S¹ καὶ ἐν
 τῷ καιρῷ
 ἐκείνῳ.
 β-α, S¹
 ἡμῶν.
 β, A, S
 ἀποστεί-
 λας.

add ἀναγγέλλειν ὑμῖν. A^{b*} λέγειν ὑμῖν. A^{cdefg} om. See preceding note.
⁵ c. h reads δεύτ. υἱὸς τοῦ πατρός μου. β, A, S¹ read τοῦ πατρός μου υἱὸς δεύτ.
 (δεύτ. υἱὸς e, A^{b*cd}). ⁶ ag read καί. d Λία τοίνυν. ⁷ A^{abb*} τὸ ὄνομά μου.
⁸ h, ag read Συμεών. ⁹ A^{ab} = καί. ¹⁰ A^{ab} = τῆς μητρός μου. ¹¹ α. β,
 A^{b*cdefg}, S¹ read δυν. ἐγενόμην. A^{ab} = καὶ ἐγενόμην δυν. ¹² d adds πᾶσαν.
¹³ e reads πρᾶξαί. ¹⁴ S¹ = στάσιω. ¹⁵ A^{ab} = ἡ κοιλία. ¹⁶ e reads
 ἀσυμπάθητα. ¹⁷ α. β reads ὅτι καί. A = καὶ ὅτι. ¹⁸ h adds μου.
¹⁹ d reads παρά. g ἔως. ²⁰ α, β-abg (c, d giving the form διδωται). abg,
 A, S read δέδοται. ²¹ e reads τοῖς υἱοῖς τῶν. A = πᾶσιν. ²² β, S add ἐν.
²³ α. aef read ἐν τῷ καιρῷ οὖν ἐκείνῳ τῆς νεότητος ἐν φῶ. bdg, A, S¹ καὶ (+ ἐγὼ A)
 ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. ²⁴ h reads ἐζήμιωσα? ²⁵ h om. bd read τῷ. ²⁶ d
 reads ἐν φθόνῳ διότι. ²⁷ α, A. β-α, S¹ read ἠγάπα αὐτ. ὁ πατήρ ἡμῶν.
 a ἠγαπάτο αὐτὸς τῷ πατρὶ. ²⁸ α. β, A, S¹ om. ²⁹ A^{abefg} om. ³⁰ α, af.
 be read ἐστήριξα. d ἐσκήρυνα. g ἔστησα. ³¹ c om. ³² α. β reads τοῦ.
³³ d reads ὁ γὰρ ἄρχων. For ἄρχων A^{b*cdefg} read ἄγγελος. ³⁴ α. g om.
 β-dg, S read ἀποστείλας. d Σατὰν ἀποστείλας. A^{ah} = ἀπεστάλη ἐπὶ ἐμὲ καί.
 A^b ἐκίνησέ με εἰς ζήλον καί. A^{cdefg} ἀπέστειλε τὸ πνεῦμα τοῦ ζήλου καί. ³⁵ ef
 read ζήλους. ³⁶ d reads τοῦ μὴ προσ. A^{ahbcdef} = μὴ ἀφείναι (+ με A^{cd}) προσ.
 A^{b*} = καὶ μὴ ἀφίναί προσ. A^b καὶ οὐκ ἠφίει προσ. ³⁷ g reads αὐτὸν ὡς
 ἀδελφόν and om. rest of verse. ³⁸ α, d. β-d A, S¹ read καὶ μὴ. ³⁹ α,
 A^{ab}. abef, A^{hb*cdefg}, S¹ read Ἰακ. τοῦ π. μου. d Ἰακ. τοῦ π. ἡμῶν. A^{abh} add
 γηράσκοντος. ⁴⁰ dg om. next four words through hmt. For next word
 A^{b*cdefg} read αὐτῶν. ⁴¹ A^{abh} om. ⁴² S² reads τοῦ πατρός. ⁴³ α. abefg,

θεός⁴⁰ αὐτοῦ καὶ⁴¹ ὁ θεός * τῶν πατέρων⁴² ἡμῶν⁴³ * ἀπέστειλε β-d, A^{abh}, S¹
τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ⁴⁴ ἐρρύσατο⁴⁵ αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ.
μου⁴⁶. 9. Ὡς γὰρ⁴⁷ ἐγὼ ἐπορεύθην⁴⁸ * ἐν Σικίμοις⁴⁹ β, A, S¹
ἐνέγκαι⁵⁰ ἄλειμμα⁵¹ τοῖς ποιμνίοις⁵² καὶ Ῥουβὶμ⁵³ εἰς⁵⁴ Δο- ἡμῶν.
θαεῖμ⁵⁵, ὅπου⁵⁶ τὰ ἐγχρήζοντα⁵⁷ ἡμῶν⁵⁸ καὶ πᾶσα⁵⁹ ἡ ἀπό- β, A, S¹
θεσις ἦν⁶⁰, Ἰούδας⁶¹ ὁ ἀδελφός μου⁶² ἐπώλησεν αὐτὸν⁶³ β-af, S¹
τοῖς Ἰσμαηλίταις. 10. Καὶ * ὁ Ῥουβὶμ ἀκούσας ταῦτα⁶⁴ β-af, S¹
ἐλυπήθη⁶⁵. ἤθελε⁶⁶ γὰρ αὐτὸν⁶⁷ ἀπαγαγεῖν⁶⁸ πρὸς τὸν πατέρα⁶⁹. διασω-
11. Ἐγὼ δὲ⁷⁰ * ταῦτα ἀκούσας⁷¹ ὠργίσθην ἐπὶ⁷² τὸν⁷³ Ἰούδαν⁷⁴ σαι.
ῤσφύδρα⁷⁵, ὅτι⁷⁶ ζῶντα αὐτὸν ἀπέλυσεν· καὶ * ἐποίησα μῆνας β,
πέντε ὀργιζόμενος ἐπ' αὐτόν⁷⁷. 12. Καίγε συνεπόδισέ με A^{b*cddefg},
* ὁ Κύριος⁷⁸ καὶ ἐκώλυσεν δρᾶσιν⁷⁹ χειρῶν ῥ' ἀπ' ἐμοῦ⁸⁰. * ὅτι S¹ ὀργί-
ἡ χεῖρ μου ἡ δεξιὰ ἡμίξηρος γέγονεν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ⁸¹, σθην.

A^{abh}, S¹ read αὐτοῦ. A^{b*cddefg} αὐτῶν. d, S² μου. A^{abh} add Ἰακώβ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰσραὴλ (A., Ἰ. καὶ Ἰακ. A^b).
⁴⁴ α, A. abefg, S¹ read ἀποστειλάς τ. ἀγγ. αὐτοῦ. d, S² om.
⁴⁵ a om. ⁴⁶ a adds ἐξείλατο. ⁴⁷ h reads καί. A = οὖν.
⁴⁸ e reads ἀπῆλθον. ⁴⁹ be. h, adf read ἐν Σικίμοις. g εἰς Σίκιμον.
c om. ⁵⁰ β (save that g reads ἐνεγκεῖν), A. c reads ενεγκε. h ἦνεγκα.
⁵¹ d reads ἀλήματα. A^{abh} = φάρμακον but A^{b*cddefg} agree with text. ⁵² A^{abh}
= τοῖς προβάτοις ποιμνίων ἡμῶν. ⁵³ α, d. β-d reads Ῥουβὶμ. Slightly
corrupt in A^{ab}. ⁵⁴ c reads καί. h om. ⁵⁵ ab, A^b. c reads Δωδαεῖμ.
d Δοδαν. eg Δοθεμ. f Δοθαμη. h om. A^{b*cddefg} = αὐλὴν ἡμῶν, but A^{abh}
agrees with text. ⁵⁶ c reads ἦνεγκε. de, A add ἦν. ⁵⁷ β-d. d read
χρεωδῆ. α reads χρήζοντα. g adds ἦν. ⁵⁸ d reads ἡμῶν. ⁵⁹ e om.
⁶⁰ α. A^{b*cddefg} read ἡμῶν. β om. ⁶¹ c, f, A^{b*cd} add δέ. ⁶² α. β, A, S¹
read ἡμῶν. ⁶³ A^{ab} = Ἰωσήφ. ⁶⁴ c. h is conflate ἐλθὼν Ῥουβὶμ καὶ ἀκούσας
ταῦτα. β, A^{b*cd}, S¹ ἐλθὼν Ῥουβὶμ (Ρουβὶμ d). A^{ab} = ἦλθε ῥ. ὁ ἀδελφός ἡμῶν
καί. d adds καὶ μὴ εὐρὼν αὐτόν. ⁶⁵ dg add σφύδρα. ⁶⁶ e reads ἦλθεν.
⁶⁷ h om. ⁶⁸ c, A^{b*cddefg}. h, af read διασωθῆναι. bdeg, S¹ διασῶσαι. A^{ab}
conflate = διασῶσαι καὶ ἀπαγαγεῖν. ⁶⁹ d, A^{b*cddefg} add αὐτοῦ. ⁷⁰ g reads
γάρ. ⁷¹ α. A^{abh} = ἐλθὼν. β, A^{b*cddefg} om. ⁷² be read πρὸς. ⁷³ def om.
⁷⁴ A^{ab} read αὐτόν. A^{b*cddefg} Δάν. ⁷⁵ α. β, A, S¹ om. ⁷⁶ d reads διότι.
⁷⁷ α, β (save that for ἐπ' αὐτόν abdef read αὐτῷ, g αὐτόν). A^{ab} = οὕτως
ὠργίσθην ἐπ' αὐτόν μῆν. πέντε. A^{b*cddefg} καὶ ἦν ἐπ' αὐτόν ὀργιζόμενος (A^{fg} om.)
μ. π. e, A^{b*cddefg} add ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ. g ἐπὶ τούτο. d περὶ τούτου διότι
ἐβουλόμην ἐγὼ ἀποκτεῖναι αὐτόν. ⁷⁸ α. adef, A read κύριος. bg, S ὁ θεός,
⁷⁹ A^b = 'efficacy.' A^{ab} κακίαν. A^{b*cddefg} = 'robbery' (as if from δρᾶσσομαι).
⁸⁰ β trs. before δρᾶσιν against a. A om. d adds λέγω γὰρ ὑμῖν before ὅτι.
⁸¹ α. bdg support text, save that bg read ἦν and d ἐγένετο for γέγονεν. aef,
A^{b*cddefg}, S¹ also support text, save that they read ἦν for γέγ. (which
e trs. before ἡμίξ.) and ξ' (ἐξήκοντα f) for ζ', while A^{b*cddefg}, S¹ read ξηρά.

13. Καὶ ἔγνων, τέκνα⁸², ὅτι *περὶ Ἰωσήφ⁸³ *τοῦτό μοι β-*bd* συνέβη⁸⁴. καὶ⁸⁵ μετανόησας ἔκλαυσα⁸⁶ καὶ⁸⁷ ἠύξάμην *Κυρίῳ κυρίῳ ἵνα ἀποκατα- τῷ Θεῷ⁸⁸ ἵνα⁸⁹ *ἀποκατασταθῆ ἡ χεὶρ μου⁹⁰ καὶ⁹¹ ἀποσχῶ⁹² ἀπὸ *παντὸς μολυσμοῦ καὶ φθόνου⁹³ ἤ ἀπὸ πάσης ἀφρο- σύνης¹.

14. Ἐγνων⁹⁴ γὰρ ὅτι πονηρὸν πρᾶγμα ἐνεθυμήθην ἐνώπιον κυρίου⁹⁵ καὶ⁹⁶ *Ἰακῶβ τοῦ πατρὸς μου⁹⁷ *διὰ Ἰωσήφ⁹⁸ *τὸν ἀδελφόν μου, φθονήσας αὐτῷ⁹⁹.

β, A, S omit. III. Καὶ νῦν, τέκνα¹ μου² ἄκουσατέ μου καὶ¹³ φυλάξασθε⁴ ἀπὸ *τοῦ πνεύματος⁵ τῆς πλάνης καὶ τοῦ φθόνου. 2: Καὶ β, S¹ τῶν πνευμά- των. γὰρ ὁ φθόνος κυριεύει *πάσης τῆς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου⁶ καὶ οὐκ ἀφήρισιν⁷ αὐτὸν ἴσως φαγεῖν, ἴσως πιεῖν, ἴσως¹ ποιῆσαι τι⁸ ἀγαθόν. 3. Ἄλλὰ⁹ *πάντοτε ὑποβάλλει¹⁰ ἀνελεῖν¹¹ τὸν φθονούμενον* καὶ ὁ μὲν φθονούμενος πάντοτε ἀνθεῖ, ὁ δὲ φθονῶν μαραίνεται¹². 4. Δύο ἴσως¹³ ἔτη¹⁴ *ἐν φόβῳ

A^{abh} = καὶ ἐξηράνθη ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας. ⁸² *de*, A add μου. ⁸³ *d* reads διὰ Ἰ. τὸν ἀδελφόν μου. ⁸⁴ α, β-*e*. *e* reads μοι τοῦτο συνέβη. A^{b*cde} συνέβη μοι τοῦτο. A^{abh} = τοῦτο (A^b om.) συνέβη μοι. ⁸⁵ A^a om. ⁸⁶ A^{b*cde} add ἐδάκρυσα. ⁸⁷ A^{abh} add δάκρυσι. ⁸⁸ α, *d*. β-*d*, A^{b*cde}, S¹ read κυρίῳ. A^{abh} = τῷ θεῷ. ⁸⁹ A^{b*cde} = καί. *d* adds ἕαν. ⁹⁰ α, *d*, A^{abh}. *aefg* read ἀποκατασταθῶ. *b*, S¹ ἀποκατάσταση τὴν χεὶρά μου. *d* adds ὡς τὸ πρότερον ἰγῆ. A^{b*cde} = ἀποκατεστάθην. ⁹¹ *d* om. ⁹² α. *beg* ἀπόσχομαι. *ab* (in margin) *df*, S¹ ἀπόσχομαι. A = ἀπεσχόμην. ⁹³ A^{abh} = ἀπὸ ζήλου καὶ παντὸς μολ. A^{b*cde} = ἀπὸ παν. ζήλου καὶ μολ. ⁹⁴ *d* reads ἔγνω. ⁹⁵ A^{abh} = θεοῦ. ⁹⁶ *g* om. ⁹⁷ *abefg* (save that *bg* om. μου), A^{abhb*cde} (save that A^b reads ἡμῶν and A^{abh} trs. Ἰακ. after μου), S¹. *d* reads ἐνώπιον οἴκου τοῦ πατρὸς μου. α ἐν Ἰακ. τῷ πατρί μου. ⁹⁸ *g* reads περὶ Ἰωσ. A^{abh} om. ⁹⁹ α, *bdg* (save that *g* reads τοῦ ἀδ. μου, *h*, *dg* αὐτὸν and *d* adds ἀδικως). *aef*, S¹ read τὸν ἀδ. ἡμῶν, φθονήσας αὐτῷ. A^{abh} = φθονήσας τῷ ἀδ. μου (ἡμῶν A^b) Ἰωσήφ (A^b om.). A^{b*cde} = φθον. τοῖς ἀδελφοῖς μου.

III. ¹ *g* reads τεκνία. ² *h*, β-*b*, A. *c*, *b*, S om. ³ α. β, A, S om. ⁴ A^{abh*} add τὰς ψυχὰς ἡμῶν. ⁵ α, A, S². β, S¹ read τῶν πνευμάτων. ⁶ *c* β-*g*, S¹. *h*, *g*, A^{c*cde} read πάσας τὰς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου. A^{abh} παντὸς ἀνθρώπου. ⁷ *e* reads ἀφίουσιν. ⁸ *af* read τό. A^{abh} om. ⁹ *bg*, S om. ¹⁰ α, β-*dg*, S. *d* reads πάντοτε ὑποβ. τῷ φθονοῦντι ἄνω. *g* πάντοτε ὑποβάλλων πρὸς τὸν φθ. A^{abh} = ὑποβάλλει ἀνθρώπῳ πάντοτε. A^{b*cde} πάντοτε ὑποβάλλει αὐτῷ. Thus *bg*, A point to the currency of some such reading as that of *d*. ¹¹ A^{abh} add πάντα. ¹² α, β (save that *e* reads φθόνον for φθονῶν). A^{b*cde} = καὶ ᾧ μὲν φθονοῦσι, οὗτος πάντοτε ἀνθεῖ· ὁ δὲ φθονῶν φθίνων (a dittography) μαραίνεται. A^{abh} καὶ ὁ μὲν μακάριος πάντοτε ὁμοίος ἄνθει, ἐγὼ δὲ φθόνῳ φθίνων μαραινόμην. ¹³ α. β, A, S¹ om. ¹⁴ *h*, β, S¹ add ἡμερῶν. *g* trs. ἡμερῶν after κυρίῳ. ¹⁵ *c* om. ¹⁶ α, *f*, A. β-*f*, S¹ read ἐν ν. τὴν ψ. μου.

κυρίου¹⁵ ἐκάκωσα * τὴν ψυχὴν μου ἐν νηστεία¹⁶. καὶ ἐγνων
ὅτι ἡ¹⁷ λύσις τοῦ φθόνου διὰ φόβου¹⁸ θεοῦ¹⁹ γίνεται²⁰.

5. Ἐὰν γὰρ²¹ τις ἐπὶ Κύριον καταφύγη, * ἀποτρέχει τὸ
πονηρὸν πνεῦμα ἀπ' αὐτοῦ²², καὶ γίνεται ἡ διάνοια²³ κούφη.

6. Καὶ λοιπὸν συμπαθεῖ²⁴ τῷ φθονουμένῳ²⁵, καὶ²⁶ συγγινώσκει²⁷ bdg, A
οὐ κατα-
γινώσκει.

IV. * Ἦν δὲ ὁ πατήρ μου ἐρωτῶν¹ ἵπερι ἐμοῦ¹² * ὅτι
ἑώρακέ με σκυθρωπὸν³, καὶ⁴ ἔλεγον αὐτῷ⁵ * ὅτι τὰ ἡπατά μου
δγκοῦμαι⁶. 2. Ἐπέθυον γὰρ * παρὰ πάντας⁷ ὅτι ἐγὼ
ἤμην⁸ αἴτιος * τῆς πράσεως⁹ Ἰωσήφ. 3. * Καὶ ὅτε¹⁰
κατέβημεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ¹¹ ἔδησέ¹² με¹³ ὡς κατάσκοπον¹⁴,
ἐγνων ὅτι δικαίως πάσχω¹⁵ καὶ οὐκ ἐλυπούμην¹⁶. 4. Ἰωσήφ
δὲ¹⁷ ἦν * ἀγαθὸς ἀνὴρ¹⁸, καὶ¹⁹ ἔχων²⁰ πνεῦμα θεοῦ * ἐν αὐτῷ²¹,

¹⁷ af om. ¹⁸ h, bdef, A, S¹. c, ag read φόβον. ¹⁹ α, β-d, S¹. d reads

κυρίου θεοῦ. A = κυρίου. ²⁰ g reads ἐγγίνεται. ²¹ b om. ²² d reads

τὸ πον. πνεῦμα φεύγει ἀπ' αὐτοῦ. A^{abbb*} support text, but A^{cdes} = φεύγει

αὐτὸς ἀπὸ τοῦ πον. πνεύματος. A^{abh} om. next fifteen words καὶ γίνεται . . .

αὐτόν. But A^{b*cdes} attest them. ²³ g adds τοῦ ἀνθρώπου, A^{b*cdfg} αὐτοῦ.

²⁴ c reads συμπαθῶν. f συμπαθῆ. ²⁵ A^{cd} = ὁ φθονῶν. A^{b*} τῷ φθονοῦντι.

²⁶ af om. ²⁷ α, aef, S¹. bg, A^{b*cd} = οὐ καταγινώσκει, but this gives almost

the same sense as the text. Neither seems right. συγγινώσκει = ἠδσ,

which may be corrupt for ἠδσ = 'rejoices' or ἠδσ = 'commends.' d =

οὐκέτι καταγινώσκει. ²⁸ α, aef. bdg = τῶν ἀγαπῶντων. ²⁹ d reads αὐτόν.

³⁰ A^{b*cd} = οὕτως τότε. A^{ab} om. A^s om. last five words.

IV. ¹ α. abdef read καὶ ἦν (+ οὖν e) ἐρωτῶν ὁ πατήρ. For g see note 3.

A^{ab} = ἠρώτησέ με ὁ πατήρ μου. A^{b*cdes} τότε ἦν ἐρωτῶν ὁ π. μου. ² S¹ reads

ἐμέ. A om. ³ α, df (c reading ἐώρακεν and d omitting με). So also

abe, save that they read ἑώρα (and e adds ὄντα after σκυθ.). g gives the

verse so far as follows: βλέπων δὲ ὁ πατήρ μου τότε ἐμέ σκυθρωπὸν ἠρώτα περὶ

ἐμοῦ. A^b adds διὰ τί εἶ σκυθρωπὸς σφόδρα; A^{b*cdes} add καὶ ἀπεκρίθην αὐτῷ.

⁴ d, A^{ab} add ἐγώ. ⁵ c, d, A^{b*cdes}. h reads ἐγώ. abcfg, A^{abh}, S¹ om. A^{abh}

add προφάσει. ⁶ c. h, d read ὅτι τ. ἦ. μου κακοῦμαι. abefg τ. ἦ. μου

κακοῦμαι ἐγώ. A = τὰ ἄλλη τῶν ἡπάτων μου. d adds καὶ διὰ τοῦτό εἰμι

σκυθρωπός. S¹ reads μόλις. ⁷ a reads παρὰ πάντα. d πάντοτε. A^{abh} add

τοὺς ἀδελφούς μου. The verse is thus given in g ἐγὼ γὰρ αἰεὶ ἐπέθυον ὡς ὢν

αἴτιος τοῦ κακοῦ. ⁸ f adds ὁ. ⁹ h, af add τοῦ. d reads παρὰ πάντας εἰς

τόν. ¹⁰ A^{abh} = ὅτε γάρ. A^{ofg} ὅτε. g reads καὶ ὡς and om. next word.

¹¹ A^b adds Ἰωσήφ. ¹² h, abde, A, S¹. c reads ἴδεν. f ἔδεισεν. g ἠδήλωσεν

and om. preceding καί. ¹³ h reads μοι. A^{abh} add μόνον. ¹⁴ e, A^{abh} add

καί. A^{cdesfg} add διότι. ¹⁵ A^{b*cdesfg} add τοῦτο. ¹⁶ g reads ἐλυπήθην.

¹⁷ d adds ἐπειδή. ¹⁸ α. bdeg, A, S read ἀν. ἀγ. af ἀγαθός. ¹⁹ g om.

β, Aα, S¹ εὐσπλαγχνος καὶ ἐλεήμων ὑπάρχων²² οὐκ²³ ἐμνησικακήσεν
 ὡς τοὺς
 ἄλλους
 ἀδελ-
 φούς.
 β, A, S¹ Ἦ
 ψυχῆς
 * καὶ ἐν
 ἀγαθῇ
 καρδίᾳ³²,
 ἐννοούν-
 τες * Ἰω-
 σήφ τὸν
 πατρά-
 δελφον
 ὑμῶν³³.
 β, S¹ ἐν
 αὐτῷ. β, A, S¹ πᾶσιν ἡμῖν.

με²⁴, ἀλλὰ²⁵ ἠγάπησέ με * σὺν τοῖς ἀδελφοῖς μου²⁶. 5. Φυλά-
 ξασθε οὖν ὑμεῖς²⁷, τέκνα²⁸ μου, ἀπὸ²⁹ παντὸς ζήλου καὶ
 φθόνου³⁰ καὶ πορεύεσθε ἐν * ἀπλότῃτι καρδίας³¹, ἵνα δῶ³⁴
 Ἦ καὶ ὑμῖν³⁵ ὁ Θεὸς χάριν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν * ἐπὶ
 τὰς κεφαλὰς ὑμῶν³⁶, καθὼς³⁷ ἴδετε³⁸ * ἐν Ἰωσήφ³⁹. 6.
 Πάσας⁴⁰ τὰς ἡμέρας⁴¹ οὐκ⁴² ὠνεῖδισεν ἡμᾶς⁴³ * περὶ τοῦ
 πράγματος τούτου⁴⁴, ἀλλ'⁴⁵ ἠγάπησεν ἡμᾶς ὡς τὴν * ψυχὴν
 αὐτοῦ⁴⁶ καὶ ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ⁴⁷ ἐδόξασεν⁴⁸ ἡμᾶς, καὶ⁴⁹
 * πλοῦτον καὶ κτήνη καὶ καρπὸν⁵⁰ * ἐχαρίσατο ἡμῖν⁵¹. 7.
 * Καὶ ὑμεῖς⁵², τέκνα μου⁵³, ἀγαπήσατε⁵⁴ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν⁵⁵
 αὐτοῦ⁵⁶ ἐν ἀγαθῇ καρδίᾳ, καὶ * ἀποστήσεται ἀφ' ὑμῶν τὸ

²⁰ e trs. after θεοῦ. ²¹ α, df. abeg, A^{b*cdefg} read ἐν ἑαυτῷ. d adds καί.
²² α. a, A read καί. bdefg, S¹ om. ²³ g reads οὐ γάρ. ²⁴ bde read μοι.
 g adds πορεύε. ²⁵ α, ef, A. abd, S¹ read ἀλλὰ καί. g ἀλλὰ μᾶλλον. ²⁶ α.
 β, A^{abh}, S¹ read ὡς τοὺς ἄλλους ἀδελφούς (+ αὐτοῦ ef + μου A^{abh}). A^{b*} = ὡς
 πάντας τοὺς ἀδ. αὐτοῦ. A^{cdefg} ὡς π. τοὺς ἄλλους ἀδ. αὐτοῦ. ²⁷ c. dg read
 καὶ ὑμεῖς and trs. after τέκνα μου. h, abef, S¹ om. g trs. ver. 5 after ver. 6.
²⁸ A^{b*cdefg} = ἀδελφοὶ καὶ τέκνα. ²⁹ d reads ἐπί. ³⁰ d adds καθὼς καὶ αὐτὸς
 Ἰωσήφ ὁ πατράδελφος ἡμῶν ἐφύλαξεν ἑαυτόν. ³¹ α. bdeg, S¹ read ἀπλότ.
 ψυχῆς. af, A^{ab*cdefg} ἀπλότῃτι. ³² A^{ab} = καθαρᾷ καρδίᾳ. A^b = καρδίᾳ.
 A^{b*cdefg} = καὶ καθαρᾷ καρδίᾳ. a om. next six words. ³³ fg, A^{abh}, S¹ (save
 that A^{abh} read ἀδελφὸν ἡμῶν). A^{b*cdefg} read τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν Ἰωσήφ.
 be τὸν πατράδελφον ὑμῶν (+ Ἰωσήφ e). d τὸ ἀμνησικακὸν αὐτοῦ καὶ καθὼς οἴδατε
 ἐν αὐτῷ, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν. ³⁴ h, afg.
 c reads δωει. bd δῶ. e δώσει. ³⁵ A om. d adds κύριος. ³⁶ g om. For
 ὑμῶν d reads ἡμῶν. ³⁷ f reads καθό. ³⁸ α, ef. abg, S¹ read εἶδετε.
 d δέδωκε. ³⁹ α. A^{abh} = ἐν Ἰωσ. πραχθέν. β, S¹ read ἐν αὐτῷ. A^{b*cdefg} =
 αὐτόν. d adds τεκνία μου. ⁴⁰ c, bdg, A^{abh}. h, aef, S¹ read καὶ πάσας. A^{b*cde}
 = πάσας γάρ. ⁴¹ d, A add τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ⁴² c reads ἀλλ' οὐκ. It is
 possible that ver. 6 should begin with οὐκ ὠνεῖδ. and that πάσας τ. ἡμέρας
 belongs to ver. 5. ⁴³ A^{abh} add οὐδὲ ἐποίησεν ἡμῖν. ⁴⁴ α. β reads περὶ τ.
 λόγου τούτου. So A^{b*cdefg}, but in gen. plur. A^{abh} = κατὰ τοὺς λόγους τούτους,
 or possibly = α. g om. next seven words. ⁴⁵ d adds μᾶλλον. ⁴⁶ c reads
 ἑαυτοῦ ψ. ⁴⁷ b, A^{b*cdefg} add καί. ⁴⁸ h reads ἐδίδαξεν (?). ⁴⁹ A^{b*cd} om.
⁵⁰ α, β, S¹ (save that c reads κτηνοὶ (sic) and β, S¹ καρπούς). A^{abh} = πλοῦτον
 (+ καὶ A^b) κτηνῶν καὶ καρπῶν. A^{b*cdefg} = πλοῦτῳ κτηνῶν καὶ καρπῶν. ⁵¹ c (h?).
 af read ἐχ. πᾶσιν ἡ. be, S¹ πᾶσιν ἡ. ἐχ. d ἡ. ἐχ. g πάντα ἡ. ἐχ. A = ἐχ.
 ἡ. πᾶσιν which A^{abh} trs. before πλοῦτον. ⁵² bd, S¹ add οὖν. g om. together
 with next two words. ⁵³ h om. b adds ἀγαπητά. A^{abh} om. next nine words.

πνεῦμα τοῦ φθόνου⁵⁷. 8. Ὅτι⁵⁸ ἀγριοῖ τοῦτο⁵⁹ τὴν ψυχὴν⁶⁰, β, AB, S¹ καὶ φθείρει * τὸ σῶμα⁶¹, * ὀργὴν καὶ πόλεμον παρέχει τῷ δια- διάνοιαν⁶² καὶ εἰς⁶³ αἵματα⁶⁴ παροξύνει, καὶ εἰς ἕκστασιν ἄγει⁶⁵ * τὴν διάνοιαν⁶⁶, καὶ κλόνον⁶⁹ παρέχει τῇ ψυχῇ⁷⁰ καὶ τρόμον ἐν ἀνθρώ- πους ἐν- τῷ σώματι. 9. * Ὅτι καὶ⁷¹ ἐν ὑπνῷ * τις ζήλος⁷² κακίας σύνεσιν⁷⁷ ἐν ἀνθρώ- πους ἐν- αὐτὸν⁷³ φαντάζουσα⁷⁴ κατεσθίει⁷⁵ καὶ⁷⁶ πνεύμασι πονηροῖς⁷⁷ ἐργεῖν⁷⁷ * ἀλλὰ καὶ τὸν ὑπνον ἀφαι- ρεῖ⁶⁸. 78 α, β, S¹ διαταράσσει⁷⁸ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ ἐκθροεῖσθαι τὸ σῶμα ποιεῖ, καὶ ἐν παραχῇ διυπνίζει⁷⁹ τὸν νοῦν, καὶ ὡς⁸⁰ πνεῦμα πονηρὸν ἰοβόλον⁸¹, * οὕτως φαίνεται⁸² τοῖς ἀνθρώποις⁸³. β, AB, S¹ * τῇ ὄψει, ὅτι³ οὐκ ἐνοίκησεν⁴ * ἐν αὐτῷ⁵ οὐδὲν⁶ πονηρόν. ἐκ ἔχων.

⁵⁴ *g* reads ἀγαπάτε. ⁵⁵ *d* reads πλησίον. ⁵⁶ *af* read ὑμῶν. ⁵⁷ α, *g*, A^{b*cdefg}. *abdf*, S¹ read ἀποστήσατε κτλ. *e* ἀποστησεται ὑμῶν τὸ πν. τοῦ ζήλου. A^{abh} = ἀπόστητε ἀπὸ πονηροῦ φθόνου. ⁵⁸ *g* om. ⁵⁹ α, *abd*g, A^{cd}eg, S¹. *e* reads τούτῳ. *f* τούτων. A^{abb*} = φθόνος which A^{ab} trs. before ἀγριοῖ. ⁶⁰ A^{b*cdefg} = τὸ σῶμα. A^{ab} = τὸν ἀνθρωπον, but text is corrupt. *d* om. next five words. ⁶¹ A = τὴν ψυχὴν. *g* adds καί. A^{abh} om. next ten words. ⁶² α, β (save that α reads τῷ διαβόλῳ and *bdg* τὸ διαβούλιον). A^{b*cdefg} = ὅτι ὀργὴ καὶ πόλεμος εἰσι τὰ διαβούλια αὐτοῦ. S¹ supports text save that it om. ὀργὴν. ⁶³ A^{b*cdefg} om. ⁶⁴ *d* reads αἷμα. A^{b*cdefg} = θυμὸν. ⁶⁵ *d* trs. after διάνοιαν. ⁶⁶ A reads *q̄d̄iw̄rh̄z̄* = τὸν ἀνθρωπον corrupt for *q̄d̄ih̄nīū* = τ. διάνοιαν. A^{abh} om. rest of chap. and v. 1, 2. ⁶⁷ A^{b*cdefg} om. For σύνεσιν *g* reads συνείδησιν. *b* om. ἐν and for ἐνεργεῖν *g* reads εἰρηνεῖν. ⁶⁸ *be*, A^{b*cdefg}. *g* reads ἀλλὰ τὸν ὑπνον ἀφαιρείται. *af* om. *d* reads ἀλλὰ πάντα ἀβούλως καὶ ἀσκοπῶς πράττει ἀφαιρείται δέ. ⁶⁹ *d* reads κλοιόν. *e* κλωνον. ⁷⁰ *d* reads τὴν ψυχὴν καὶ τὸν ὑπνον. ⁷¹ *c*, A^{b*cdefg}. *h*, *af* read ὅτι γε. *bde*, S¹ ὅτι καὶ γε. *g* ὅτι. ⁷² *c* reads ζήλον. *d* ζήλος τις. ⁷³ *c*, *befg*, A^{b*cdefg}. *ad* read αὐτῶν. *h* om. For κακίας αὐτὸν φαντ. *d* reads φαντάζων αὐτῶν κακίαν σφοδρῶς. ⁷⁴ *h*, β-*dg*. *c* reads φαντάζεται. *d* (see preceding note) *g* φαντάζων. A^{b*cdefg} = φαντάζεται καὶ οἱ φαντάζων. ⁷⁵ *c* om. A^{b*cdefg} add αὐτόν. ⁷⁶ β adds ἐν. ⁷⁷ *g* reads πονηρίας. ⁷⁸ A^{b*cdefg} = παρα- πέμπει, but *gn̄l̄q̄w̄rh̄z̄* may be corrupt for *gn̄l̄q̄z̄* = διαταράσσει. ⁷⁹ *c*, *h*, β, S read διυπνίζεισθαι. A^{bdeg} = ἐκθροεῖσθαι ποιεῖ but *q̄w̄rh̄z̄nīrh̄z̄* *gn̄l̄q̄w̄rh̄z̄* may be corrupt for *q̄w̄rh̄z̄nīrh̄z̄* = διυπνίζει. ⁸⁰ α, *beg*, A^{b*cdefg}, S¹. *af* read ἐν. *d* ὥσπερ. ⁸¹ *g* reads εἰσβολὴν. β, S¹ add ἔχων. A^{b*cdefg} ἔχων ἐν αὐτῷ. ⁸² *a* reads οὗτος φαίν. ἔχων. ⁸³ *d* adds ὁ τῷ τὸν φθόνον ἀλισκόμενος πνὶ ὡς ἄνος.

V. ¹ *d* trs. before ἰωσ. ² A^{b*cd} trs. according to Armenian text after ὅτι οὐκ, but not so A^{sig}. *g* om. together with next two words. ³ *d* reads τῷ προσώπῳ διότι. ⁴ *h*(*i*), *abf*, A^{b*cdefg}. *eg* read ἐνοικεῖ. *c*, *d* ἐνίκησεν. ⁵ *bdeg*, A^{b*cdefg}. α reads εἰς αὐτόν. *af* αὐτῷ. ⁶ *g* trs. after πονηρόν. *d* om.

γὰρ⁷ τῆς ταραχῆς τοῦ πνεύματος τὸ πρόσωπον δηλοῖ⁸. 2. Καὶ νῦν, τέκνα μου⁹,

Ἀγαθύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν¹⁰ ἐνώπιον Κυρίου¹¹,
καὶ¹² εὐθύνετε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν ἐνώπιον τῶν¹³ ἀνθρώπων¹⁴
καὶ ἔσεσθε εὐρίσκοντες χάριω * ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἀν-
θρώπων¹⁵.

β, A, S¹
πάντων
τῶν.

3. * Φυλάξασθε οὖν¹⁶ * ἀπὸ τῆς πορνείας¹⁷,
ὅτι * ἡ πορνεία¹⁸ μήτηρ¹⁹ ἐστὶ²⁰ τῶν κακῶν,
χωρίζουσα²¹ * ἀπὸ τοῦ²² θεοῦ καὶ προσεγγίζουσα²³ τῷ
Βελίαρ²⁴.

β, A, S
ἐν Λευί.

β, S
Λευί.

β, A^{ab}
μου
Ἰακώβ.

4. Ἐώρακα γὰρ ἐγὼ²⁵ ἐν χαρακτῆρι γραφῆς²⁶ Ἐνώχ, ὅτι οἱ²⁷ υἱοὶ ὑμῶν²⁸ * ἐν πορνείᾳ²⁹ φθαρῆσονται, καὶ * τοῖς υἱοῖς Λευί³⁰ * ἀδικήσουσιν ἐν ῥομφαίᾳ³¹. 5. Ἄλλ' οὐ δυνήσονται πρὸς Λευὶ ἀντιστηναί³², ὅτι * πόλεμον Κυρίου πολεμήσει³³ καὶ νικήσει Ἰακώβ³⁴ παρεμβολῆν³⁵ ὑμῶν. 6. Καὶ ἔσονται ὀλιγοστοὶ³⁶ ἐπιμεριζόμενοι³⁷ * ἐν τῷ³⁸ Λευὶ καὶ * ἐν τῷ³⁹ Ἰουδα⁴⁰ καὶ οὐκ⁴¹ ἔσται ἐξ ὑμῶν * τις εἰς ἡγεμονίαν⁴² καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ἡμῶν⁴³ προεφήτευσεν⁴⁴ * ἐν ταῖς⁴⁵ εὐλογίαις⁴⁶.

⁷ α. β-d read ἐκ γ. ταραχῆς. d ἐν γ. ταραχῆ. ⁸ d reads δηλεῖ. ⁹ α, S¹ om. ¹⁰ d reads ἡμῶν. ¹¹ α, β. A^{b*cdefg} = θεοῦ. ¹² c om. next five words. ¹³ h reads θεοῦ καί. ¹⁴ dg, A^{b*cdefg} om. next eight words through hmt. ¹⁵ α. abf, S¹ read θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. e παρὰ θεῷ καὶ ἀνοῖς. ¹⁶ α. β-e, S¹ read καὶ φυλάσσεσθε. e καὶ φυλάξασθαι. A = (+ καὶ A^h) φυλάξασθε. ¹⁷ c, A. β read τοῦ μὴ πορνεύειν. h τοῦ πρὸ τῆς πορνείας (?). ¹⁸ A^{ab} = αὐτή. ¹⁹ g reads μείζον. ²⁰ β, A, S¹ add πάντων. ²¹ e reads ἀποστερίζουσα. ²² c, d. h reads ἀπό. abefg om. ²³ d reads ἐγγίζουσα. ²⁴ h, β (save that e reads τοῦ for τῷ), A. c reads τῷ διαβόλῳ. ²⁵ α, A^{abh}. β, A^{b*cd} om. ²⁶ β-g. α, g read γραφίδι. Is γραφίδι a dittographic rendering and γραφῆς an emendation? ²⁷ ab om. ²⁸ d reads ἡμῶν. g om. afg add μεθ' ὑμᾶς. b, S μεθ' ὑμῶν. d μεθ' ἧς against α, e, A. ²⁹ d reads ἡ πορνεία. ³⁰ α. β-g, A, S read as in margin. g reads ἐλέει. ³¹ A^{abh} = πορεύονται ἐν ῥομφαίᾳ (for ηρηιζ is corrupt for ηρηιζ). ³² α, A. β, S om. ³³ h reads πολεμούνται πολέμοις (?). A^{abh} = πολ. κ. ἐπολέμου. A^{b*cdefg}, S² πολ. κ. πολεμοί. ³⁴ α, A om. ³⁵ c reads προσβολῆν. A^{b*cdefg} internally corrupt but A^{abh} right. ³⁶ d reads ὀλιγοροί. A^{abh} = ἔνδοξοι ὑμεῖς δὲ ὀλιγοστοί. ³⁷ a reads μεριζόμενοι. A^{ab} om. ³⁸ f reads ἐπί. ³⁹ α, af, bdeg om. ⁴⁰ α, af, bde, A^{abh} read Λευὶ καὶ Ἰουδα. g Λ. καὶ τῷ Ἰ. A^{b*cdefg} = Ἰουδα καὶ Λευί. ⁴¹ b om. ⁴² c. β, S¹ read εἰς ἡγ. h τίς ηγεμονεῖ. A = ἡγεμών. ⁴³ α, A. abd read μου. efg, S¹ om. β, A^{abhefg} add Ἰακώβ. A^{b*cd} trs. it before ὁ πατὴρ. ⁴⁴ e trs. after εὐλογίας. ⁴⁵ α. abefg, S read ἐν. d om. ⁴⁶ d adds περὶ Λευὶ καὶ Ἰουδα. A adds αὐτοῦ.

- VI. Ἴδον εἶρηκα¹ ὑμῖν πάντα², * ὅπως δικαιοθῶ ἀπὸ τῆς β, S¹ ἁμαρτίας ὑμῶν³. 2. Ἐὰν δὲ⁴ ἀφέλητε⁵ ἀφ' ὑμῶν τὸν πρὸ-εἶρηκα. φθόνον καὶ πᾶσαν σκληροκαρδιαν⁶, β-ε, S ἁμαρτίας τῶν ψυχῶν. β, AB, S¹ σκληροτραχηλίαν. αἰώνων¹⁷ αὐτῶν¹⁹ εἰς μακρὰν ἔσονται. β, A, S ὡς κέδρου ἁγιοι.
3. Τότε ἀπολείται²⁰ τὸ²¹ σπέρμα Χαναάν * καὶ ἐγκατάλειμμα²² οὐκ ἔσται ἐν²³ τῷ Ἀμαλήκ, * καὶ πάντες οἱ Χετταῖοι ἐξολοθρευθήσονται²⁵. A^{ab} omit ver. 4.
4. Τότε²⁶ ἐκλείψει²⁷ * ἡ γῆ²⁸ Χάμ, καὶ πᾶς ὁ²⁹ λαὸς ἀπολείται. Τότε καταπαύσει * πᾶσα ἡ γῆ³⁰ ἀπὸ ταραχῆς, * καὶ πᾶσα ἡ³¹ ὑπ' οὐρανῶν³² ἀπὸ πολέμου.

α

β, S

5. Τότε³³ †σημίον³⁴ ἐνδοξασθήσεται³⁵ * μέγα τῷ Ἰσραήλ³⁶,

5. Τότε³⁷ †σημίον (Σῆμ b d) ἐνδοξασθήσεται

VI. ¹ α, A, S². β, S¹ read προεἶρηκα. ² h reads τοῦτο. S¹ om. ³ α, e¹, A^{b*cdeg} (save that e reads πάσης for τῆς and A^{b*cdeg} add ἐγὼ after δικαιοθῶ). β-ε, S support text but add τῶν ψυχῶν after ἁμαρτίας, and d reads ἐπί for ἀπό and ἡμῶν for ὑμῶν. e² ἀπὸ πάσης ἀμ. τῶν ψ. ὑμῶν. A^{abh} = τὰ σκάνδαλα τῶν υἰῶν ὑμῶν. ⁴ A^{ab} om. A^h = καί. A^{b*cdefg} = γάρ. ⁵ abg, S¹. α reads ἀφελίσθαι. d ἀφελείται. e ἀφελεται. f ἀφελετε. A^{abh} add τοῦτο. ⁶ α. β, A^{b*cdeg} read as in margin. A^{abh} om. with four preceding words. ⁷ d reads Τότε ὡς. ⁸ A^{abh} = ἀνθήσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καί. ⁹ h om. ¹⁰ A^{abh} om. ¹¹ A^{b*} = ὀξήσει. ¹² beg, A (save that A^{ab} om. μου), S¹. h, df om. c, a read ὡς. ¹³ d adds ἡ εὐδία μου. ¹⁴ α, adfg, A^{b*cdeg}. h, b read πληθυνθήσεται. e πληθυνθήσεται. A^{abh} = τιμηθήσεται. ¹⁵ α, β, A, S, read as in margin. ¹⁶ d, A^{abh} om. ¹⁷ α. β, A, S¹ read ἕως αἰῶνος. ¹⁸ h reads αἰ κοιλιάδες. ¹⁹ c, β-d, S. h, A^{b*cdeg} read αὐτοῦ. d αὐτόν. A^{ab} = Ἰούδα. β-d add ἕως. ²⁰ c reads απολυται. ²¹ bg, A^{ab} om. ²² h om. ²³ α. β om. ²⁴ A om. For Καππαδόκαι bdef read Καππάδοκες. ²⁵ A^{abh} = καὶ πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν. ²⁶ h om. A^{b*cdefg} = καί. ²⁷ c reads ἐκλειψη. def ἐκλήψει. A^{b*cdeg} = ἐξολοθρευθήσεται. ²⁸ h reads ψυχῆ. ²⁹ α, defg. ab om. ³⁰ α, def, A^{b*cd}. ab read ἡ γῆ πᾶσα. g πᾶσα γῆ. ³¹ A^{b*} = ἡ. ³² c, e. But text may be a corruption of abdfg, S¹ οὐρανόν. h reads οὐρανοῦς. ³³ καὶ τότε in A^{b*cd}, S¹ and καὶ ὅτε of g are secondary. ³⁴ α, aef, S¹.

ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς φαι-
νόμενος ἐπὶ τῆς γῆς
ἦξει³⁸ [ὡς ἄνθρωπος]³⁹
καὶ σώζων⁴⁰ * ἐν αὐτῷ⁴¹ τὸν
Ἀδάμ.

Ab*cde^g

5. καὶ τότε Σῆμ ἐνδοξασθή-
σεται

ὅτι Κύριος ὁ Θεός, μέγας τοῦ
Ἰσραήλ, [ἐνδοξασθήσε-
ται]⁴² ἐπὶ γῆς [καὶ] φανή-
σεται [ὡς ἄνθρωπος].

ὅτι Κύριος ὁ Θεός, μέ-
γας⁴³ τοῦ Ἰσραήλ, φαι-
νόμενος⁴⁴ ἐπὶ⁴⁵ γῆς [ὡς
ἄνθρωπος]
καὶ σώζων ἐν αὐτῷ⁴⁶ τὸν
Ἀδάμ.

Aabh

5. τότε † Σῆθ ἐνδοξασθήσεται
ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν
φανήσεται ἐπὶ γῆς [ὡς
ἄνθρωπος]
καὶ σώζει⁴⁷ † αὐτὸς πάλιν †.

g om. *bd*, A^{b*cde^{fg}} read Σῆμ. A^{abh} Σῆθ. S² σημεία. It is impossible to determine with any certainty what stood in the original. Σῆθ is simply corrupt for Σῆμ. Hence the choice lies between σημείον and Σῆμ. If the latter (which is clear in meaning but less strongly attested) were original, it would be difficult to account for its change into the obscure σημείον. On the other hand, while the emendation of σημείον into Σῆμ is easy, it is hard to see why a Christian scribe should give a more Jewish character to the text. If σημείον is original in α, β, σημείον ἐνδοξ. may be a rendering of יִשְׁׁרָאֵל דְּבִרְיָא which should have been read as יִשְׁׁרָאֵל דְּבִרְיָא = δοξάσει Σιών. The subject of the verb would then be μέγας τοῦ Ἰσραήλ. Thus we have: 'The Mighty One of Israel will glorify Zion.' Even if Shem is original, the above change of ἐνδοξασθ. into δοξάσει seems necessary. In favour of Σῆμ might be cited Jub. vii. 12, 'God shall dwell in the dwelling of Shem,' and the Onkelos Targum on Gen. ix. 27, 'May He cause His Shekinah to rest in the dwellings of Shem.' ³⁵ Read δοξάσει. See preceding note. ³⁶ α. The text is corrupt for μέγας τοῦ Ἰσρ. which is rightly preserved in β, A^{b*cde^{fg}}, S¹ though trs. into the next clause. A^{abh} om. this clause. ³⁷ *g* reads καὶ ὅτε and for σημ. ἐνδοξ. reads δοξασθήσεται. ³⁸ α only. Probably interpolated. ³⁹ Christian interpolation, though found in α, β-α, S. *a* om. ⁴⁰ *h* reads σώσει. ⁴¹ α, β¹fg. *d* reads ἐν αὐτῷ. α, S¹ ἐν ἐαυτῷ. A^{abh} = αὐτός. The phrase seems in some form to be original. But ἐν αὐτῷ τὸν Ἀδάμ = דְּבִרְיָא דְּבִרְיָא, where I take דְּבִרְיָא to be corrupt for דְּבִרְיָא, which should then be rendered ἐαυτῷ or omitted. See T. Lev. ii. 11, note. Τὸν Ἀδάμ is here used of the human race—a use intelligible in a translation from Hebrew but not in a piece of original Greek. The Greek equivalent of the phrase occurs in T. Lev. ii. 11 in the same connexion. ⁴² A dittography from the preceding line. ⁴³ *g* om. ⁴⁴ *g* reads φθονούμενος. ⁴⁵ *g* adds τῆς. ⁴⁶ *af* read ἐαυτῷ. ⁴⁷ Possibly

6. Τότε δοθήσεται⁴⁸ πάντα τὰ πνεύματα τῆς πλάνης⁴⁹ εἰς καταπάτησιν⁵⁰
καὶ οἱ⁵¹ ἄνθρωποι⁵² βασιλεύσουσιν⁵³ τῶν⁵⁴ πονηρῶν πνευ-
μάτων⁵⁵.

7. Τότε ἀναστήσομαι⁵⁶ καὶ γὰρ⁵⁷ ἐν⁵⁸ εὐφροσύνῃ
καὶ εὐλογήσω⁵⁹ τὸν ὑψιστον ἐπὶ⁶⁰ τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ
[ὅτι ὁ⁶¹ Θεὸς σῶμα λαβὼν, καὶ⁶² συνεσθίων ἄνθρώποις
* ἔσωσεν ἀνθρώπους⁶³].

VII. Καὶ νῦν, τέκνα¹ μου, ἐπακούσατε² τοῦ³ Λευὶ καὶ τοῦ⁴ <sup>h, β (A), S¹ ἵπα-
κούετε</sup>
^{Ἰούδα⁵}
καὶ⁷ μὴ ἐπαίρεσθε⁸ ἐπὶ τὰς δύο γενεὰς⁹ ταύτας,
ὅτι ἐξ αὐτῶν¹⁰ ἀνατελεῖ ἡμῖν¹¹ τὸ σωτήριον ἡ τοῦ Θεοῦ¹². ^{καὶ ἐν Ἰούδα}
2. * Ἀναστήσει γὰρ¹³ Κύριος¹⁴ ἐκ¹⁵ τοῦ Λευὶ ὡς¹⁶ ἀρχιερέα <sup>λυθρωθή-
σεσθε⁸.</sup>
* καὶ ἐκ¹⁷ τοῦ Ἰούδα¹⁸ ὡς¹⁵ βασιλέα¹⁹ [Θεὸν καὶ ἄνθρω-
πον]²⁰. ^{β φυλάς.}

ἡβηγλιγῶξ is corrupt for *ἡβηγλιγξ* = σώσει. As a result of the above criticism I propose to restore ver. 5 as follows:

Τότε Σῆμ (οἱ Σιών) δοξάσει μέγας τοῦ Ἰσραήλ
ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς φανήσεται ἐπὶ τῆς γῆς
καὶ σώσει τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἀδάμ.

But μέγας τοῦ Ἰ. may be an interpolation. It is omitted by A^{abh}. In that case read the first line as follows:

Τότε Σῆμ (οἱ Σιών) δοξασθήσεται.

⁴⁸ α. β reads δοθήσονται. ⁴⁹ A^{abh} add τοῦ Βελίαρ. ⁵⁰ h reads κατάπανσιν.
g ἕως. A^{abh} *ἡρηρλιουσ* = ἄλεθρον corrupt for *ἡρηρλιου* (so A^{b*cdefg}) = text.
⁵¹ αὐ om. ⁵² A^{ab} read *ωρη*. (A^a om.) *ωρ* = νῦν μὴ corrupt for *διωρηρηξ* =
ἄνθρωποι. ⁵³ g reads βασιλεύουσι. d adds ἐπί. ⁵⁴ A^{b*cdefg} read πάντων
τῶν. ⁵⁵ e om. ⁵⁶ A = ἀναστησόμεθα. ⁵⁷ α reads ἐγώ. β, A, S¹ om.
⁵⁸ d om. ⁵⁹ A = εὐλογήσομεν. ⁶⁰ b reads ἐν. A^a om. with next three
words, A^b with next two. ⁶¹ bdfg om. g om. next word. ⁶² A^{b*c*d}
add περιπατῶν καί. ⁶³ befg, A^{b*cdefg}, S¹. α reads ἔσ. αὐτόν. a ἔσ. αὐτούς.
d σώσει ἀνθρώπους. A^{abh} om.

VII. ¹ b reads τεκνία. ² c. h, f read ἵπακούσατε. abde, S¹ ἵπακούετε. g
ἵπακούετε. A^{b*} add μοι ὅτι. A^{cd} καὶ ὅτι. S² om. ³ α, ef. a reads τόν.
dg, A^{befg}, S¹ τῶ. b om. A^{ab*c*d}, S² = ἐν. ⁴ c. h, β, A, S read ἐν.
⁵ S¹ = Ἰωσήφ. ⁶ h, β, A^{abh}, S². c alone om. A^{b*cdefg} = λυθρωσόμεθα.
A^b add ὅτι ἐκ γένους αὐτοῦ γεννηθήσεται κύριος ὁ θεός. S¹ = ἔσται λύτρωσις.
⁷ A^{ab} om. ⁸ c, e read επερεσθε, ἡ ἐπαίρεσθαι. ⁹ α. β, S read φυλάς.
A = ἀδελφούς. ¹⁰ e reads αὐτοῦ. ¹¹ c, df, A. h, abeg, S read ὑμῖν.
¹² A om. ¹³ α, befg A, S. a reads ἀναστήσει. d καὶ ἀναστ. ¹⁴ c om.
¹⁵ d reads ἐκ μέν. A^{ab} read τὸν Λευί. ¹⁶ dg om. ¹⁷ d reads ἐκ δέ.

οὗτος²¹ σώσει * [πάντα τὰ ἔθνη καί] τὸ γένος τοῦ
Ἰσραήλ²².

3. Διὰ τοῦτο ταῦτα²³ ἐντέλλομαι ὑμῖν²⁴ ἵνα²⁵ καὶ ὑμεῖς
ἐντέλλεσθε²⁶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν²⁷, ὅπως²⁸ φυλάξωσιν αὐτὰ²⁹
β καί. εἰς τὰς³⁰ γενεὰς αὐτῶν³¹.

VIII. * Καὶ ὡς¹ συνετέλεσεν² Συμεὼν ἐντελλόμενος³ τοῖς
ἐκοιμήθη. υἱοῖς⁴ αὐτοῦ⁵, ἐκοιμήθη⁶ * μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ⁷ * ὧν ἐτῶν
ῤκε. ἑκατὸν εἴκοσι⁸. 2. Καὶ ἔθνηκαν αὐτὸν ἐν * θήκη ξυλίνῃ⁹,
β, A^{abh}, * τοῦ ἀναγαγεῖν τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ¹⁰ ἐν Χεβρών. Καὶ ἀνήγαγον¹¹
S ξύλων * αὐτὰ ἐν πολέμῳ Αἰγυπτίων κρυφῇ¹². 3. * Τὰ γὰρ ὀστᾶ τοῦ
ἀσῆπτων. * αὐτὰ ἐν πολέμῳ Αἰγυπτίων¹³ * οἱ Αἰγύπτιοι¹⁴ ἐν τοῖς μνήμασι¹⁵ τῶν
α, d, A^{ab} Ἰωσήφ ἐφύλαττον¹³ * οἱ Αἰγύπτιοι¹⁴ ἐν τοῖς μνήμασι¹⁵ τῶν
εἰς τὸ ἀναγαγεῖν αὐτόν. α αὐτὸν ἐν κρυφῇ τὰ ὀστᾶ. β, A, S¹ ταμείους.

¹⁸ c reads θεοῦ. ¹⁹ g reads βασιλεύειν. h adds καί. ²⁰ α, β (save that h prefixes καί); A^{abhefg} (save that A^b prefixes καί), S¹. A^{b*} = καί ἐστὶ οὗτος θεός. A^{cd} = καὶ θεόν. S² = καὶ ἄνθρωπον. Bracketed as a Christian interpolation. ²¹ α, β-b. b, S reads οὕτως. A^{ab} = καί. A^{b*cdefg} = καὶ οὗτος. ²² α, β, S. A = πάντα ἄνθρωπον (γένη A^{b*cdefg}) καὶ ἔθνη ἀνθρώπων. I have bracketed πάντα τὰ ἔθνη καί as an interpolation. Cf. T. Jos. xix. 7. Our author can look forward to the salvation of the Gentiles, but he would not set their salvation before that of Israel. d adds γνωστὸν οὖν ἔστω ὅτι. ²³ c, aef, S². b reads πάντα. A by internal corruption = ἐγώ. h, dg, S¹ om. ²⁴ d adds πάντα ταῦτα. ²⁵ A^{b*cde} om. d reads ὅπως. ²⁶ α, g. a reads ἐντελεῖσθε. b ἐντελισηθε. df ἐντελεισθε. e ἐντελαισθε. ²⁷ A^b add ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐντειλῶνται τοῖς τέκνοις αὐτῶν. So also A^{*} according to Text, but this is probably wrong as A^b om. ²⁸ d reads ἵνα. h ὅπως καί. ²⁹ f reads ταῦτα. A = ταύτας (A^{b*cde} om.) τὰς ἐντολάς. ³⁰ e om. ³¹ Here S¹ makes a Christian addition and at its close gives a duplicate edition of chap. VII. after recension β. See Appendix.

VIII. ¹ c, g, A^b. h, β-dg, A^{ab*cde}, S read καί. d ὡς δέ. ² S¹ = ταῦτα εἰπὼν ἀπέθανεν. ³ A^{abh} = τὰς ἐντολάς ταύτας. A^{b*cde} = τὰς (A^{b*} om.) ἐντολάς. ⁴ h, afg read τέκνοις. ⁵ See note 1. d adds ἐξάρτας τοὺς πόδας αὐτοῦ. ⁶ c, d. h, β-d, A, S¹ read καὶ ἐκοιμήθη. d adds καὶ προσετέθη. ⁷ S¹ = ἐν τῷ αἰωνίῳ ὕπνῳ. ⁸ c. h reads ἐτῶν δὲ ῤκε. ab, S² ἑκατὸν εἴκοσι ἐτῶν. dg χρόνων (d om.) ὑπάρχων ῤκε. ef, S¹ ἐτῶν ῤκε. A^{abhcde} = ῤκε (ῤκε g) ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ. A^{b*} = ῤκε ἐτῶν. Here A is wrong throughout. ⁹ α. d reads ξυλίνῃ θήκῃ. abef θήκῃ ξύλων. g θήκῃ and omits the rest of the Testament, substituting in its stead ἕως ἀνήγαγον αὐτὸν θάψαντες ἐν Χεβρών μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. β-dg, A^{abh}, S add ἀσῆπτων, d ἀσῆπτω against α, A^{b*cde}. ¹⁰ abef, A^{b*cde}, S. α, d, A^{ab} read εἰς τὸ (ἕως τοῦ d) ἀναγ. αὐτόν. ¹¹ α, ef. abd read ἀνήνεγκαν. ¹² β-d, S. So also A which = αὐτὸν ἐν κρυφῇ ἐν πολ. Αἰγυπτίων. α has here an ungrammatical text αὐτὸν ἐν κρυφῇ τὰ

βασιλείων¹⁶. 4. *Ἐλεγον γὰρ ἰαυτοῖς¹⁷ οἱ ἐπαιδοὶ¹⁸, ὅτι ἐν β, S¹
ἐξόδῳ τῶν¹⁹ ὀστών Ἰωσήφ²⁰ ἔσται ἐν πάσῃ *τῇ γῆ²¹ σκότος β, S¹
καὶ γνόφος καὶ πληγῇ²² μεγάλη²³ τοῖς Αἰγυπτίοις, ὥστε μετὰ αὐτῶν
λύχνου²⁴ μὴ²⁵ ἐπιγνώσκειν ἕκαστος²⁶ *τὸν ἀδελφὸν²⁷ αὐτοῦ. κατὰ τὸν
νόμον τοῦ

IX. *Καὶ ἔκλαυσαν¹ οἱ² *υἱοὶ Συμεῶν³ τὸν πατέρα πένθους.
αὐτῶν⁴. Καὶ ἦσαν *εἰς Αἴγυπτον⁵ ἕως ἡμέρας ἐξόδου β, S¹
αὐτῶν⁶ *ἐν χειρὶ Μωϋσῆ⁷. αὐτῶν ἐξ Αἰ-
γύπτου.
β-ab, A,
S αὐτοῦ
πρὸ τοῦ
ἀποθα-
νεῖν αὐ-
τὸν (τῆς
τελευτῆς
αὐτοῦ
efg, S¹).
β-d, S¹
ᾧφθη.

Διαθήκη Λευὶ τοῦ τρίτου υἱοῦ Ἰακῶβ καὶ Λίας¹.

I. Ἀντίγραφον λόγων² Λευί³, ὅσα διέθετο⁴ τοῖς υἱοῖς
αὐτοῦ⁵ κατὰ πάντα ἂ⁶ ποιήσουσιν⁷, καὶ ὅσα συναυτήσει αὐτοῖς
*ἕως ἡμέρας κρίσεως⁸. 2. Ὑγιαίνων⁹ γὰρ¹⁰ ἦν ὅτε
ἐκάλεσεν αὐτοὺς πρὸς ἑαυτὸν *ἀπεκαλύφθη δὲ¹¹ αὐτῷ ὅτι

ὀστᾶ which *d* emends into τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ ἐν πολ. Αἰγ. ἐν κρυφῇ. *d* adds καὶ
ἔθασαν αὐτὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ ὅπου καὶ οἱ πατέρες αὐτοῦ ἐτέθησαν.
Cf. *g* in note 9. ¹⁸ *d* reads ἐφύλαττον δὲ αὐτοῦ. ¹⁴ A^{b*cdefg} om. *d* adds
τὰ ὀστᾶ Ἰωσήφ. ¹⁵ α. *a* reads ταμείοις. *bf* ταμείοις. *de* ταμίοις. A^{b*cdefg}
supports β. A^{ab} = οἰκήμασι. ¹⁶ *bg*, A^{ab}() read βασιλείων. ¹⁷ *d* reads
αὐτῶν. *h*, A om. ¹⁸ *d* reads αὐτῶν. A^{abh} = οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ ἐπαιδοὶ
αὐτῶν. A^{cdefg} οἱ ἐπαιδοὶ καὶ οἱ μάγοι. ¹⁹ α, A. β om. ²⁰ A adds ἐξ
Αἰγύπτου. ²¹ α, A^{abhcddefg}. β, A^{b*}, S¹ read τῇ Αἰγύπτῳ. The rest of β gives
conflate readings. *af* τῇ γῆ Αἰγύπτου. *de* γῆ Αἰγύπτου (Αἰγύπτῳ *d*). ²² A^{ab}
trs. before καὶ γνόφος and om. next three words. ²³ β adds σφόδρα.
A^{b*cdefg} add σφόδρα πᾶσιν. ²⁴ *f* reads λύχνων. ²⁵ *d*, A^{b*cdefg} add
δύνασθαι. ²⁶ *af* read ἕκαστον. A^{ab} = τις. ²⁷ *f* reads τῶν ἀδελφῶν.

IX. ¹ *d* reads ἔκλαυσαν τοῖνον. ² *b* om. ³ A^{b*cdefg} = ἀδελφοὶ Συμεῶν
καὶ οἱ υἱοί. ⁴ β, S¹ add as in margin. After πένθους *d* further adds
μὲ ἡμέρας. καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Αἴγυπτον. ⁵ *d* reads ἐκεῖ. ⁶ β-d, S add ἐξ
(ἀπ' β) Αἰγύπτου. ⁷ *d* reads τῷ δὲ θεῷ ἡμῶν δόξα εἰς αἰῶνας. *f*, S add Συμεῶν
υἱὸς Ἰακῶβ β υἱὸς Λίας (+β. ἔζησεν ἔτη μκ' f).

I. ¹ α. Attestation of β, A divided. A^{abh} read διαθήκη Λευὶ περὶ ἱερωσύνης.
bf, A^{cdefg}, S¹ δ. Λ. περὶ ἱερωσύνης καὶ ὑπερηφανείας (+ Λευὶ ἐρμηνεύεται ὑπὲρ ἐμοῦ
μισθός *f*). α Λευί. *de* present conflate texts. *de*, A^{b*} δ. Λ. υἱὸς (υἱοῦ ε, A^{b*})
τρίτος (ε, A^{b*} om.) Ἰακῶβ περὶ ἱερ. καὶ ὑπερη. ² *d* reads διαθήκης. A =
ἀποκρίσεων λόγων which seems to be merely a dittographic rendering of
λόγων. ³ *h* adds τοῦ τρίτου υἱοῦ Ἰακ. καὶ Λείας, and om. next seven words.
A^{b*} om. next five words. ⁴ A = ἔδωκε. ⁵ *d* = πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν.
efg, A πρὸ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ. ⁶ *g* reads ὅσα. ⁷ *a* adds αὐτοί. ⁸ *h*
reads ἐν ἡμέρᾳ κ. A^{abh} om. ⁹ Ver. 2 is very confused in A^{abh} and

β, Αβ συνελήφθην καὶ ἐτέχθη ἐκεῖ (ἐν Χαρράν Αβ) καὶ μετὰ ταῦτα. β, Α, S ὅτε. β, S μετὰ Σ. τὴν ἐκδί- κησιν.

μέλλει ἀποθνήσκει¹². * Καὶ ὅτε¹³ συνήχθησαν¹⁴, * εἶπεν πρὸς αὐτοὺς¹⁵.

II. Ἐγὼ Λευὶ¹ ἐν Χαρράν² ἐγεννήθην³ καὶ⁴ ἦλθον⁵ σὺν τῷ πατρί μου⁶ εἰς⁷ Σίκημα⁸. 2. Ἡμῶν⁹ δὲ¹⁰ νεώτερος¹¹, ὡς¹² ἐτῶν εἴκοσι, * καὶ τότε¹³ ἐποίησα¹⁴ * τὴν ἐκδίκησιν μετὰ Συμεὼν¹⁵ * τῆς ἀδελφῆς ἡμῶν Δείνας¹⁶ * ἀπὸ Ἐμμώρ¹⁷. 3. Ὡς δὲ ἐποίμεινον¹⁸ ἐν Ἀβελμαούλ¹⁹, πνεῦμα συνέσεως Κυρίου ἦλθεν ἐπ' ἐμέ²⁰, καὶ * ἐθεώρουν πάντας ἀνθρώπους²¹ * ἀφανίσαντας τὴν ὁδὸν αὐτῶν²²; καὶ * ἐπὶ τείχους οἰκοδομεῖτο ἡ ἀμαρτία καὶ ἐπὶ πύργους ἡ ἀδικία ἐκάθητο²³. 4. Καὶ

β, Α^{cd}eg, S¹ ὅτι τείχη (αδφ τείχος) φκοδόμησεν εαυτῇ ἡ ἀδικία καὶ ἐπὶ πύργους ἡ ἀνομία κάθηται.

defective in A^{b*}. A^{abh} = καὶ (A^{ah} om.) ὅτε ἦν αὐτὸς (then space in A^b in which *ἡβημωῖη* (= ὑγιαίνων) probably stood originally) ὥφθη (or ἀπεκαλύφθη) αὐτῷ ὄρασις ὅτι μέλλω (μέλλεις A^b). ἐκάλεσε πρὸς εαυτὸν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ. καὶ ὅτε συνήχθησαν πρὸς αὐτόν, εἶπεν π. αὐτοῦ. A^{b*} om. ὑγιαίνων and the next seven words with the exception of γάρ. ¹⁰ α, A^{b*cd}efg. β, S¹ om. ¹¹ α, A^{cd}efg. d reads ἀπεκ. γάρ. af ὥφθη δέ. beg, S¹ ὦ. γάρ. ¹² A^{b*} add διὰ τοῦτο εἶπεν συνάγειν τοὺς ἀδελφούς καὶ υἱοὺς αὐτοῦ. ¹³ f reads ὅτε δέ. A^{b*cd}efg = καὶ ἐγένετο ὅτε. ¹⁴ A^{abh}, S¹ add πρὸς αὐτόν. ¹⁵ S¹ reads περὶ τῆς ὄψεως ἐν τῇ ἱερουσόλῃ καὶ περὶ προφητείας ἔλεξεν πρὶν ἀποθανεῖν.

II. ¹ de read Λευίς. d adds ὁ πατήρ ἡμῶν. ² ab. c, df read Χαρρά. h, eg Χαρά. A, S read this Χαρά as χαρᾶ and A adds ἐν Χαρράν also after ἐγεννήθην. ³ α, A^{abh}. β reads συνελήφθην καὶ ἐτέχθη ἐκεῖ (ἐκεῖ ἐτέχ. f, ἐτέχ. only g). A^{b*cd}efg = συνελήφθην καὶ ἐτέχ. ἐν Χαρράν. S ἠρξάμην καὶ ἐγεννήθην. S¹ adds καὶ ἦν αὐξανόμενος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου. ⁴ α. g om. β-d, A^{cd}efg, S² read καὶ μετὰ ταῦτα. S¹ καὶ ἐπεὶ. A^{b*} add μετὰ ὀκτῶ ἔτη. ⁵ c reads ἦλθον. e ἐλθών. .g οἰκόν. ⁶ α, d, A. abefg, S om. ⁷ de read ἐν. ⁸ h, eg. c reads Σύκημα. ab Σίκιμα. d Σικίμοις. f Σήκημα. A^{b*} adds καὶ ὅτε ἦμεν ἐν Σικίμοις. ⁹ c reads εἶμην. ¹⁰ S¹ om. ¹¹ g om. ¹² α, def, A^{b*cd}efg. b reads ὡσεὶ. ag om. ¹³ α. β, A, S read ὅτε. ¹⁴ α, β, S. A = ἐποιήσαμεν. ¹⁵ α. β reads μετὰ Σ. τὴν ἐκδίκησιν. A = τὴν ἐκδικ. ἐγὼ καὶ Συμεὼν ὁ ἀδελφός μου. ¹⁶ α, β (save that abef read Δίνας), A^{ab}efg, S. A^{b*cd} = Δ. τῆς ἀδ. ἡμῶν. ¹⁷ α, e. adfg read ἀπὸ τοῦ (f om.) Ἐμμώρ. b ἀπὸ τ. Ἐμμώρ. A = ἀπὸ τῶν Ἀμορραίων, which it trs. before τῆς ἀδελφῆς. ¹⁸ b reads ἐποιμαίνομεν. A^{abh} = ἦν ἐν τῷ ποιμνίῳ ἡμῶν, and om. next eight words. A^b om. v. 3, 4. ¹⁹ abg, S. α, e²f read Ἐβαλμαούλ. de¹ (?), A^{b*cd}efg Ἀβελμαούμ. ²⁰ c reads ἐμοί. ²¹ h, A. c reads ἐθεώρουν ἀνθ. β-d, S πάντας ἐώρουν ἀνθ. d πάντας ἀνθ. ἐθεώρουν. ²² α, β-d, S. d reads ὄντας ἀφανεῖς τῇ ὁδῷ αὐτῶν. A = ἀφανισθέντας (or ὅτι ἠφανίσθησαν) ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. A^{abh} om. rest of verse and first nine words of ver. 4. ²³ α (save that h adds

* ἤμην λυπούμενος²⁴ * ὑπὲρ γένους τῶν υἰῶν τῶν²⁵ ἀνθρώπων β, A^{b*8}, S τοῦτο καὶ²⁶ ἠϋξάμην * τῷ Κυρίῳ²⁷ ὅπως σωθῶ²⁸. 5. Τότε ὄρος ἀσπέπεσέ²⁹ με³⁰ ὕπνος, καὶ ἔθεασάμην ὄρος³¹ ὑψηλὸν * καὶ ἤμην ἐν αὐτῷ³².
 ὄρος ἀσπίδος ἐν Ἀβελ-
 μαούλ.
 β, A, S
 Λευί.

6. Καὶ ἰδοὺ ἀνεψύχθησαν³³ οἱ οὐρανοὶ *, καὶ ἄγγελος Κυρίου³⁴ εἶπε * πρὸς με³⁵. * Λευί, Ἰ Λευί³⁶, εἰσελθε.

τούς after the first ἐπί). β, A^{cdes}, S¹ read as in margin save that e om. ὅτι, for εαυτῆ, which af om., d reads ἐν αὐτῇ τῇ ὁδῷ, e εαυτῆς, g ἐν εαυτῇ; for ἀδικία e reads κακία, g εὐδοκία; for ἐπὶ πύργους A^{cdes} read ὡς πύργος, A^{b*} ὡς ἐπὶ πύργον; for ἀνομία A^{b*cdesg} read ἀδικία, A^{b*} ἐπὶ ἀδικίαν; for κάθηται e reads ἐκάθητο. g om, ἡ before ἀνομία. Before καὶ ἐπὶ πύργους e makes the following long addition. Τότε ἐγὼ ἔπλυνα τὰ ἱμάτιά μου, καὶ καθάρισας αὐτὰ ἐν ὕδατι καθαρῷ. καὶ ὄλος ἐλουσάμην ἐν ὕδατι ζῶντι. καὶ πάσας τὰς ὁδοὺς μου ἐποίησα εὐθείας· τότε τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ τὸ πρόσωπόν μου ἦρα πρὸς τὸν οὐρανόν. καὶ τὸ στόμα μου ἤνοιξα καὶ ἐλάλησα· καὶ τοὺς δακτύλους τῶν χειρῶν μου καὶ τὰς χειράς μου ἀνεπέτασα εἰς ἀλήθειαν κατέναντι τῶν ἀγίων· καὶ ἠϋξάμην καὶ εἶπα· Κύριε γινώσκεις πάσας τὰς καρδίας καὶ πάντας τοὺς διαλογισμοὺς ἐννῶν (sic)· σὺ μόνος ἐπίστασαι· καὶ νῦν τέκνα μου μετ' ἐμοῦ. καὶ δός μοι πάσας ὁδοὺς ἀληθείας· μάκρυνον ἀπ' ἐμοῦ Κύριε τὸ πνεῦμα τὸ ἄδικον καὶ διαλογισμῶν τῶν πονηρῶν καὶ πορνείαν. καὶ ὕβριν ἀπόστρεψον ἀπ' ἐμοῦ. Δειχθήτω μοι Δέσποτα τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· καὶ βουλήν καὶ σοφίαν καὶ γνῶσιν καὶ ἰσχὺν δός μοι ποιῆσαι τὸ (sic) ἀρέσκοντά σοι καὶ εὐρεῖν χάριν ἐνώπιόν σου· καὶ αἰνεῖν τοὺς λόγους σου μετ' ἐμοῦ Κύριε. καὶ μὴ κατισχυσάτω με πᾶς σατανᾶς πλανῆσαι με ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου· καὶ ἐλέησόν με καὶ προσάγαγέ με εἰναί σου δοῦλος καὶ λατρεῦσαί σοι καλῶς· τείχος εἰρήνης σοι γενέσθαι κύκλω μου. καὶ σκέπη σου τῆς δυναστείας σκεπασάτω ἀπὸ παντὸς κακοῦ. παραδws διὸ δὴ καὶ τὴν ἀνομίαν ἐξάλειψον ὑπὸ κάτοθεν τοῦ οὐρανοῦ· καὶ συντελέσαι τὴν ἀνομίαν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς· καθάρισον τὴν καρδίαν μου Δέσποτα ἀπὸ πάσης καθαρσίας· καὶ πρὸς ἀροῦμαι πρὸς σε αὐτός· καὶ μὴ ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ υἱοῦ παιδός σου Ἰακώβ. σὺ Κύριε εὐλόγησας τὸν Ἀβραάμ πατέρα μου καὶ Σαρρὰν μητέρα μου. καὶ εἶπας δοῦναι αὐτοῖς σπέρμα δίκαιον εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας· εἰσάκουσον δὲ καὶ τῆς φωνῆς τοῦ παιδός σου Λευί γενέσθαι σοι ἐγγύς, καὶ μέτοχον ποιήσον τοῖς λόγοις σου ποιεῖν κρίσιν ἀληθινήν εἰς πάντα τὸν αἰῶνα, ἐμὲ καὶ τοὺς υἱούς μου εἰς πάσας τὰς γενεὰς τῶν αἰώνων, καὶ μὴ ἀποστήσης τὸν υἱὸν τοῦ παιδός σου ἀπὸ τοῦ προσώπου σου πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος· καὶ ἐσιώπησα ἔτι δεόμενος. a om. next two verses. ²⁴ α (save that c reads εἶμην for ἤμην), A^{cdesg}. β, A^{b*1}, S read ἐλυπούμην. ²⁵ α (save that c om. second τῶν), dfg (save that they add τοῦ before γένους, and f reads περὶ for ὑπὲρ). be, S read περὶ τοῦ γ. τῶν ἀνθ. A^{b*cdesg} = ὑπὲρ τῶν υἰῶν τῶν ἀνθ. ²⁶ d adds ταῦτα θεωρῶν. ²⁷ α. β-d read κυρίῳ. d πρὸς κύριον. A^{abh} τῷ θεῷ and add καὶ ἠτησάμην παρ' αὐτοῦ. ²⁸ α, β, A^{abh}. A^{b*cdesg} = σώση αὐτοῦ (A^{o1g} om.). S = σωθῶσιν. ²⁹ eg read ἔπεσεν. ³⁰ c. h reads μοι, β ἐπ' ἐμέ, ³¹ A adds τι. ³² α. α is supported by A^{abh}

α	A ^α	β, A ^β , S ¹
7. *Καὶ εἰσηλθὼν τὸν πρῶτον οὐρανὸν καὶ εἶδον ἐκεῖ ὕδωρ πολὺ κρεμάμενον ³⁷ .	7. Καὶ εἰσελθὼν ³⁹ ἐγὼ εἰς τὸν πρῶτον οὐρανὸν	7. Καὶ εἰσηλθὼν ⁴¹ ἐκ τοῦ πρῶτου οὐρανοῦ εἰς τὸν δεῦτερον ⁴² καὶ εἶδον ⁴³ ἐκεῖ ὕδωρ κρεμάμενον ἀνάμεσον τούτου κάκεινου.
8. Καὶ ἔτι εἶδον δεύτερον οὐρανὸν πολὺ φωτειώτερον καὶ φαιδρότερον. *ἦν γὰρ καὶ †ῦψος ἐν αὐτῷ ³⁸ ἄπειρον.	8. †Καὶ παρέπεμψε ἤνεγκέ με† ⁴⁰ πρὸς τὸν δεύτερον.	8. Καὶ ἔτι ⁴⁴ εἶδον τρίτου ⁴⁵ οὐρανὸν πολὺ ⁴⁶ φωτειώτερον *καὶ φαιδρότερον ⁴⁷ παρὰ τοὺς δύο. καὶ *γὰρ †ῦψος ἦν ἐν αὐτῷ ἄπειρον ⁴⁸ .
9. Καὶ εἶπον τῷ ἀγγέλῳ· Τί ἐστὶ ταῦτα οὕτως; καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· *Μὴ θαυμάζεε περὶ τούτου, ἄλλον γὰρ οὐρανὸν ὄψει φαιδρότερον καὶ ἀσύγ-	7. Καὶ εἶδον ἐκεῖ ὕδωρ πολὺ κρεμάμενον.	9. Καὶ εἶπον τῷ ἀγγέλῳ· Διατί οὕτως ⁴⁹ ; καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος *πρὸς με ⁵⁰ . Μὴ

which = καὶ ἦμην ἐν τῷ ὄρει. β, A^{b*ε}, S read τοῦτο (οὐ τὸ f + τὸ g) ὄρος ἀσπίδος (ἀσπίδων g, A^{b*ε}) (+ ὁ ἐστὶ A^{b*ε}, ὀνόματι S¹) ἐν Ἀβελμαοὺλ (e²f'Εβελ", A^{b*ε} "μαουμ, S¹ corrupt). A^{od6} = τοῦτο ὄρος ὁ ἐστὶ ἐν Ἀβελμαοὺμ. ³⁸ α, f. Other MSS. ἠνεύχ. A^{abh} add μοι. ³⁴ A^{abh} = ἦλθεν πρὸς με ἄγγελος θεοῦ καί. For Κυρίου d reads τοῦ θεοῦ. ³⁵ A^b om. d om. rest of verses, vers. 7, 8 and first twelve words of ver. 9 through hmt. ³⁶ α. β, A, S read Δεὶ. A^{abh} add ἴθι. ³⁷ It will be observed that α and A^α agree almost word for word. The latter text has been dislocated by the insertion of a portion of ver. 8 in the midst of ver 7. For πολὺ κρεμ. c reads πολλὸν κρεμμάμενον. ³⁸ c adds τό. Sense is quite unsatisfactory; why should this heaven be brighter because of its loftiness? Hence the error appears to lie in ῦψος. This = 𐤀𐤃𐤁 corrupt for 𐤀𐤃𐤂 = φέγγος or φῶς. This is fitting as the holy ones live therein. ³⁹ Probably the substantive verb was lost after the participle *εισελθῶν* (= εἰσελθών). Then the text would = εἰσηλθὼν. ⁴⁰ This corrupt clause together with next three words are a fragmentary survival of ver. 8, but may have been wrongly transposed here owing to the influence of A^β. ⁴¹ A^β = εἰσελθών. ⁴² A^β add οὐρανόν. ⁴³ f reads ἴδον. ⁴⁴ b, S² om. ⁴⁵ In A^β *εἰρηρ* (= τρίτον) could easily fall out before *εἰρηρῆ* (= οὐρανόν). f om. next word. ⁴⁶ A^β om. ⁴⁷ ab, A^ε, S² om. S¹ reads καὶ καθαρώτερον and trs. after δύο. ⁴⁸ g reads ῦψος πνευμάτων τῶν ἀπείρων. ⁴⁹ A^β = δὴ ἐστὶ τοῦτο οὕτως. ⁵⁰ eg om. ⁵¹ This clause is lost by A^α, which also wrongly omits the initial καί of the next verse.

α
 κριτου⁵¹. ΙΟ. Καὶ⁵²
 ἐν τῷ ἀνελθεῖν σε
 ἐκεῖ, στήση⁵³ ἐγγὺς
 τοῦ Κυρίου
 καὶ λειτουργὸς αὐ-
 τῷ⁵⁴ ἔση
 καὶ μυστήρια αὐτοῦ
 ἐξαγγελεῖς τοῖς
 ἀνθρώποις
 καὶ περὶ τοῦ μέλ-
 λουτος λυτροῦ-
 σθαι τὸν⁵⁵ Ἰσ-
 ραὴλ κηρύξεις.

A^a
 καὶ εἶπέν μοι· ΙΟ.
 Ἐν τῷ ἀνελθεῖν σε
 ἐκεῖ †ζήση⁵⁶ ἐνώ-
 πιον τοῦ Κυρίου καὶ
 ἔση λειτουργὸς αὐτοῦ
 καὶ τὰ μέλλοντα
 μυστήρια αὐτοῦ ἐξ-
 αγγελεῖς τοῖς ἀν-
 θρώποις.

β, A^β, S¹
 θαύμαζε⁵⁷ ἐπὶ τού-
 τοις, ἄλλους γὰρ
 *τέσσαρας οὐρανοῦς
 ὄψει⁵⁸ φαιδροτέ-
 ρους⁵⁹ * καὶ ἀσυγ-
 κρίτους⁶⁰, ΙΟ.
 Ὅτε⁶¹ ἀνέλθης ἐκεῖ·
 Ἦτι⁶² σὺ ἐγγὺς Κυ-
 ρίου στήση, καὶ λει-
 τουργὸς αὐτοῦ⁶³ ἔση
 καὶ μυστήρια αὐτοῦ
 ἐξαγγελεῖς τοῖς ἀν-
 θρώποις⁶⁴ καὶ περὶ
 *λυτρώσεως τοῦ⁶⁵ β, S τοῦ
 Ἰσραὴλ κηρύξεις. μέλ-
 λουτος

II. Καὶ διὰ σοῦ καὶ τοῦ⁶⁶ Ἰούδα ὀφθήσεται Κύριος τοῖς⁶⁷ ἀνθρώποις⁶⁸.
 Ἦσῶζων. †ἐν ἑαυτῷ† πᾶν γένος ἀνθρώπων⁶⁹.
 λυτροῦ-
 σθαι τόν.
 β, A, S
 = ἐν.

Vers. 10-12. These verses seem out of place here. Both as respects substance and form they would read well after IV. 2. Moreover, as III. 1 implies that Levi has already seen the heavens, we should expect a description of the third heaven here. But these inconsistencies are due to the writer, not to subsequent transpositions of the text; for according to V. 1 Levi is not admitted into the third heaven till he has heard the long disquisition in II. 10-IV. ⁵²α. Lost in A^a. ⁵³Em. from ἡ ἴστασαι. c reads ἔσωσε. Right reading preserved in β, A^β, and originally in A^a. See note 55. With the statement in this line compare Jub. xxxi. 13, 'Cause thee to approach Him to serve in His sanctuary.' ⁵⁴h reads αὐτοῦ. ⁵⁵Text altered by a Christian scribe. β has suffered similarly. As A^a omits, A^β alone preserves the original = λυτρώσεως. ⁵⁶This corrupt reading is due to an internal corruption of *ἡωγγβυ* (or *ἡωγγβυ*) = στήση into *ἡεγγβυ* = ζήση. ⁵⁷d reads θαυμάζεις. f erases. ⁵⁸d reads οὐρανοῦς ὑπὲρ ἄνω ὄψεις. S reads οὐρανοῦς ὄψει, οἱ εἰσι πλανῆται καὶ ὀνομάζονται ζῶναι. ⁵⁹A^β add τούτων. ⁶⁰d reads καὶ ἀσυγκριτωτέρους. g ἀσυγκρίτως. S¹ κ. θαυμαστοτέρους αὐτῶν. d adds λέγω γάρ σοι and om. next three words. ⁶¹A^β adds γάρ. ⁶²The insertion of ὅτι here gives a different turn to the context. ⁶³A^{cdof} om. A^{b*} reads κυρίου. ⁶⁴d reads υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. ⁶⁵So A^β. β, S read corruptly as in margin. ⁶⁶α. β om. ⁶⁷α. β-d, A, S read ἐν. d om. ⁶⁸A^a om. rest of chap. and A^β om. next line. ⁶⁹This clause = דרשׁוּ בְּכָל־הָאָרֶץ וּבְיַעַן, where I take

A^a omit I 2. *Καὶ ἐκ μερίδος Κυρίου ἡ ζωὴ σου⁷⁰,
 ver. 12. καὶ αὐτὸς ἔσται σοι⁷¹ ἀγρός⁷² * καὶ ἀμπελών⁷³
 καὶ⁷⁴ καρπός⁷⁵ * χρυσίον καὶ ἀργύριον⁷⁶,

α	A ^a	β, A ^β , S ¹
III. Ἄκουσον οὖν ¹ περὶ τῶν δει- χθέντων σοι οὐρα- νῶν· ὁ κατώτερος *διὰ τοῦτό σοι ἔστι στυγνός, ἐπειδὴ ² ὄρα πάσας ³ τὰς ἀδικίας τῶν ἀνθρώπων. 2. Καὶ ἔχει πῦρ χιόνα καὶ ⁴ κρύσταλλον ἠτοιμασμένον ⁵ εἰς	III. Ἄκουσον οὖν περὶ τῶν δει- χθέντων ἰδράσεων ⁶ . ὁ πρῶτος ⁷ οὐρανόσ διὰ τοῦτο ἴδν κατε- νόησας ⁸ σοι ἐπειδὴ † ἔώρας ⁹ ἀδικίας † τὰ ἔργα ^{†10} ἀνθρώ- πων. 2. Ὁ δὲ δεῦτερος ἔχει πῦρ καὶ χιόνα καὶ κρύ-	III. Ἄκουσον οὖν ¹¹ περὶ ἐπτὰ οὐ- ρανῶν. *Ὁ κατώ- τερος ¹² διὰ τοῦτο ¹³ στυγνότερός ¹⁴ ἐσ- τιν, ἐπειδὴ ὄρα ¹⁵ † πάσας ¹⁶ τὰς ¹⁷ ἀδι- κίας ¹⁸ τῶν ¹⁷ ἀνθρώ- πων. 2. Ὁ ¹⁹ δεῦτερος ἔχει πῦρ χιόνα ²⁰ κρύσταλλον

12 to be corrupt for 13, which may = 'for Himself,' or may be an instance of the redundant expression of the pronoun before the noun (an Aramaism, but found in Hebrew. Cf. Gen. ii. 19; Exod. ii. 6; Jos. i. 2, &c.) Hence read *ἐαυτῷ* or simply om. Cf. Sim. vi. 5. A om. entire line. For *ἐν ἐαυτῷ* of c, h (e?), S² read *ἐν αὐτῷ*, *afg*, S¹ *ἐαυτῷ*, *b ἐν αὐτοῖς*, *d* om. For *ἀνθρώπων* h reads *ἀνθρώπου*. ⁷⁰ Cf. Isaac's blessing of Levi, Jub. xxxi. 16, 'Let His table be thine.' For *μερίδος* S¹ reads *τιμῆς*. ⁷¹ α, *dfg*. *abde* read *σου*. ⁷² β-α, A^β. α corruptly reads *καρπός*. α, A^β *ἀγροί*. ⁷³ α, *adefg*. *b*, S¹ read *ἀμπελών*. A = *ἀμπελώνων*. ⁷⁴ α, *e'g*, A^β. β-eg, *e'*, S¹ om. ⁷⁵ c, h, β, S¹ read *καρποί*. A^β *καρπίμων*. ⁷⁶ c, ag. h reads *χρυσίων* καὶ *ἀργυρίων*. *bef*, S¹ *χρυσίον ἀργύριον*. *d*, A^β read *καὶ* (+ *θησαυρός* A^{b*}) *χρυσίου καὶ ἀργυρίου*.

III. ¹ h reads *δῆ*. ² h reads *διατί ἔστι στυγνός, ἐπέ*. ³ A, *d* om. ⁴ h om. ⁵ h reads *ἠτοιμασμένα*. ⁶ Corrupt for *οὐρανῶν*. ⁷ This word is only found elsewhere in *d*. ⁸ So A^a *nr [unr]ζε[r]* which may be corrupt for *un[un]r ζε* = *στυγνός ἐστι*, or *nr [un]nrζωμηγνῆ ζε* = *ὁ κατώτερος*. In the latter case A^a would be akin to *d* (see note 15) but the *ὁ κατώτερος* is in this case trs. from its place before *οὐρανόσ*. A^a therefore = *ὁ πρῶτος οὐρανόσ* διὰ τοῦτο *στυγνός ἐστι* or *ὁ πρῶτος ὁ κατώτερος διὰ τοῦτο*, being in this latter case defective. ⁹ This corruption, as the last, is native to A. ¹⁰ An intrusion owing to which we have the genitives *τῆς ἀδικ.* and *τῶν ἀνθ.* The word *μηρδω* may be a corruption of the missing word for *στυγνός*. See note 8. ¹¹ *d* om. ¹² *d* reads *ὁ πρῶτος οὗτος κατώτερος*. See note 8. ¹³ *d* adds *καὶ*. ¹⁴ A^β, S¹ read *στυγνός*. ¹⁵ *g* reads *στυγοῦ*. *b* οὗτος *παρά*, ¹⁶ *d*, A om. ¹⁷ *bg*, A om. ¹⁸ S¹ = *μυστήρια*, though S² supports text. ¹⁹ A^β add *δέ*. ²⁰ *e* reads *χάλαζα χιών*. A^β inserts *καὶ* before and after *χιόνα*.

α
 ἡμέραν κρίσεως ἐν
 τῇ δικαιοκρίσιᾳ τοῦ
 Θεοῦ· ἐν αὐτῷ γάρ
 εἰσι πάντα τὰ πνεύ-
 ματα τῶν ἐπαγωγῶν
 εἰς ἐκδίκησιν τῶν
 ἀνθρώπων. 3. Ἐν
 δὲ τῷ δευτέρῳ εἰσὶν
 αἰδυνάμεις τῶν παρ-
 εμβολῶν οἱ τα-
 χθέντες εἰς ἡμέραν
 κρίσεως ποιῆσαι ἐκ-
 δίκησιν τοῖς πνεύ-
 μασι τῆς πλάνης καὶ
 τοῦ Βελίαρ· καὶ ἔπ'
 αὐτοὺς εἰσὼ οἱ
 ἅγιοι. 4. Ἐν τῷ
 ἀνωτέρῳ δὲ πάντων
 καταλύματι²¹ ἢ²² με-
 γάλῃ δόξᾳ ὑπεράνω²³
 πάσης ἀγιότητος.

A^a
 σταλλον εἰς ἡμέραν
 τῶν προστάγματων²⁴
 ἡτοιμασμένον.

4. *Ὁ δὲ ἅγιος²⁵
 τῶν ἁγίων ἐστὶν ὑπερ-
 ἄνω πάσης ἀγιότη-
 τος.

β, A^β, S¹
 ἔτοιμα²⁶ *εἰς ἡμέ-
 ραν²⁷ προστάγματος
 Κυρίου ἐν τῇ δικαιο-
 κρίσιᾳ τοῦ θεοῦ· ἐν
 αὐτῷ²⁸ εἰσι πάντα
 τὰ πνεύματα *τῶν
 ἐπαγωγῶν²⁹ εἰς ἐκ-
 δίκησιν τῶν ἀνό-
 μων³⁰. 3. Ἐν³¹
 τῷ τρίτῳ³² εἰσὶν αἰ-
 δυνάμεις *τῶν παρ-
 εμβολῶν³³, *οἱ
 ταχθέντες εἰς ἡμέραν
 κρίσεως³⁴ ποιῆσαι
 ἐκδίκησιν³⁵ *τοῖς
 πνεύμασι τῆς πλά-
 νης³⁶ καὶ³⁷ τοῦ Βε-
 λίαρ. *Οἱ δὲ³⁸ εἰς
 τὸν τέταρτον οἱ³⁹
 ἐπάνω τούτων ἅγιοι⁴⁰
 εἰσιν. 4. Ὅτι ἐν τῷ
 ἀνωτέρῳ πάντων κα-
 ταλύει ἡ⁴¹ μεγάλη
 δόξα⁴⁰ ἐν ἀγίῳ ἁγίων
 ὑπεράνω πάσης ἀγιό-
 τητος.

²¹ c. h reads καταλύει δὲ ἡ.

²² h. c om.

²³ h. c om., but β, A, S¹

support h. ²⁴ The plural has probably originated in A^a. Here A^a agree with β, A^β, which have προστάγματος, whereas α has κρίσεως. Both words are independent renderings of ܡܘܨܬܐܘܢ.

²⁵ Corrupt for ἐν ἀγίῳ.

²⁶ e reads ἔτοιμασμένα.

²⁷ d reads εἰσὶν ἐν ἡμέρᾳ.

²⁸ d, A^β add δέ.

²⁹ A^b = εἰς δρόμους (?). g om. τῶν.

³⁰ β-α, A^β, S¹.

ef, S¹ ἀνωμ. a ἀν-

θρώπων.

³¹ g, A^β prefix καί.

³² g adds οὐρανῷ.

³³ A^b has ܫܘܘܢܘܬܐܘܢ (= τῶν χρόνων) which may be corrupt for ܡܘܨܬܐܘܢ = τῶν παρεμβολῶν.

³⁴ A^β = καὶ τεταγμέναι εἰσὶν εἰς δικαιοκρίσιαν, but the Armenian for δικαιοκρίσιαν is internally corrupt for ἡμέραν κρίσεως. dg read αἰ ταχθησῶν (-εἶσαι g) for οἱ ταχθ.

³⁵ bdg add ἐν.

³⁶ A^β = τῶν δικαίων πλάνης (corrupt). ³⁷ A^b*cd

= ἀπό. A^{ofg} om.

³⁸ d om. A = καί.

³⁹ aef, A^β. bg om. d reads δὲ

οὐρανόν and dg om. ἐπ. τούτων. For οἱ . . . τούτων A^β = οἱ εἰσὶν ἐν σκηνώμασι

αὐτοῦ where ܫ ܘܚܘܡܘܢ ܘܫܘܪܘܘ is corrupt for ܫ ܘܫܘܪ ܘܫܘܪܘܘ = ἐπάνω τούτων.

α
 5. Ἐν τῷ μετ' ἑαυ-
 τῶν⁴² εἰσὶν ἀρχάγ-
 γελοι οἱ λειτουργοῦν-
 τες καὶ ἐξιλα-
 σκόμενοι πρὸς Κύ-
 ριον ἐπὶ πάσαις ταῖς
 ἀγνοίαις τῶν δικαί-
 ων, 6. Προσφέ-
 ρουτες τῷ Κυρίῳ
 ὁσμὴν εὐωδίας⁴³ λο-
 γικῆν⁴⁴ καὶ ἀναίμα-
 κτου θυσίαν. 7. Ἐν
 δὲ τῷ ὑποκάτω
 εἰσὶν⁴⁵ ἄγγελοι οἱ
 φέροντες ἀποκρίσεις
 τοῖς ἀγγέλοις τοῦ
 προσώπου κυρίου.
 8. Ἐν δὲ τῷ⁴⁶ μετ'
 ἑαυτῶν⁴⁷ εἰσὶν θρό-
 νοι καὶ⁴⁸ ἔξουσίαι,
 ἐν ᾗ *αἰὶ ᾤμινον τῷ
 θεῷ προσφέροντες⁴⁹.

A^a
 5. *Αἱ δὲ δυνάμεις⁵⁰
 τῶν ἀγγέλων εἰσὶ
 λειτουργοῦντες.
 8. Καὶ ᾤμινοντες
 τὸν Κύριον, 7. Οἱ
 καὶ *πρεσβείεις εἰσὶ
 τῆς θεότητος⁵¹.

β, A^B, S¹
 5. *Ἐν τῷ⁵² μετ'
 αὐτῶν⁵³ οἱ⁵⁴ ἄγγε-
 λοὶ εἰσὶ *τοῦ προσ-
 ὄπου⁵⁵ Κυρίου⁵⁶
 οἱ λειτουργοῦντες
 *καὶ ἐξιλασκόμε-
 νοι⁵⁷ πρὸς Κύριον
 ἐπὶ πάσαις⁵⁸ ταῖς
 *ἀγνοίαις τῶν δι-
 καίων⁵⁹. 6. Προσ-
 φέρουσι δὲ Κυρίῳ⁶⁰
 ὁσμὴν εὐωδίας⁶¹
 *λογικῆν καὶ ἀναί-
 μακτου προσφοράν.
 7. Ἐν δὲ τῷ ὑποκάτω
 εἰσὶν οἱ⁶² ἄγγελοι
 οἱ φέροντες τὰς ἀπο-
 κρίσεις *τοῖς ἀγγέ-
 λοις⁶³ τοῦ προσώπου
 Κυρίου.
 8. *Ἐν δὲ τῷ μετ'
 αὐτῶν⁶⁴ εἰσὶ *θρόνοι
 καὶ ἔξουσίαι⁶⁵, ἐν
 ᾗ *αἰὶ ᾤμινοι⁶⁶ τῷ
 θεῷ προσφέρου-

⁴⁰ A^B add τοῦ θεοῦ. ⁴¹ d om.

in ver. 8 αὐτῶν seems corrupt.

⁴⁵ h adds οἱ.

⁴⁸ h. c reads τό.

⁴² α, d. β-dg, A^B read αὐτόν. Here and
⁴³ c adds τήν. ⁴⁴ c. h reads λογικῆς.

⁴⁷ c, e. h, g read αὐτῷ. α-eg αὐτόν.

⁴⁸ h om. ⁴⁹ c. h, in dependence on β, reads ᾤμινοι τῷ θ. προσφέρονται.

⁵⁰ This phrase seems to be drawn from ver. 3.

⁵¹ Apparently a free

rendering of ver. 7. ⁵² A^B καί. ⁵³ β-dg, S¹. d reads αὐτῶν. g αὐτῷ.

⁵⁴ d, A^B om. ⁵⁵ d = τοῦ. ⁵⁶ A^B = αὐτοῦ. d om. next two words.

⁵⁷ S¹ om. but not S². A^B om. the καί. ⁵⁸ f reads πᾶσιν. A^b* om.

⁵⁹ d reads αἰτήσεσι τῶν ἐν ἀγνοίᾳ ἐσφαλμένων τοῖς δικαίοις. In A by adding

ωῦ before ἀρημν[θ]ηκῶν (= γνώσει) we obtain ἀγνοία. ⁶⁰ A^B trs. after

εὐωδίας. ⁶¹ d reads εὐωδιαν. ⁶² d om. ⁶³ g reads τῶν ἀγγέλων.

⁶⁴ abf, S¹. deg read ἐν δὲ τῷ μετὰ τούτων (e αὐτῶν, g αὐτῷ). A^B = καὶ μετ'

αὐτούς. ⁶⁵ α, A^B. bdef, S¹ read θρόνοι ἔξουσ. g οἱ θρ. αἱ ἔξουσ. ⁶⁶ aefg,

A^B. b reads ᾤμινοι αἰ. d αἰὶ ᾤμινοῦσι. ⁶⁷ h adds ὁ. ⁶⁸ h. c reads τρέ-

μωμεν. ⁶⁹ c. h reads ἄβυσσοι. ⁷⁰ d om. A^B, S = προσφέρουσι. ⁷¹ de

α	A ^a	β, A ^β , S ¹
9. Ὅταν οὖν ἐπιβλέψει ⁶⁷ Κύριος ἐφ' ἡμᾶς οἱ πάντες τρέμομεν ⁶⁸ καὶ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καὶ * ἡ ἄβυσσος ⁶⁹ ἀπὸ προσώπου τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ σαλεύονται.	9. Ὅταν οὖν ἐπιβλέψῃ Κύριος ἐπὶ πᾶσαν κτίσιν, ἔσαλεύθησαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ καὶ αἱ ἄβυσσοι.	9. Ὅταν οὖν ἐπιβλέψῃ ⁷¹ Κύριος ⁷² ἐφ' ἡμᾶς πάντες ἡμεῖς σαλευόμεθα ⁷³ , καὶ ⁷⁴ οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ καὶ αἱ ⁷⁵ ἄβυσσοι ἀπὸ ⁷⁶ προσώπου ⁷⁷ τῆς μεγαλωσύνης * αὐτοῦ σαλεύονται ⁷⁸ .

10. Οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν⁷⁹ τούτοις⁸⁰ ἀναισθητοῦντες⁸¹ ἀμαρτάνουσι * καὶ παροργίζουσι τὸν ὑψίστον⁸².

IV. Νῦν οὖν γίνωσκε¹ ὅτι ποιήσει Κύριος κρίσιν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. β-g, A, S γινώσκετε.

Ἔστι² πετρῶν³ σχιζομένων,

καὶ τοῦ ἡλίου σβεννυμένου⁴

καὶ ὑδάτων⁵ ξηραινομένων

καὶ τοῦ⁶ πυρὸς καταπτήσσοντος⁷

καὶ πάσης τῆς⁸ κτίσεως κλονουμένης⁹

καὶ τῶν ἀοράτων πνευμάτων¹⁰ τηκομένων¹¹

καὶ¹² τοῦ ἄδου σκυλευομένου¹³ [ἐπὶ τῷ πάθει τοῦ ὑψίστου]¹⁴ β-d, A^β ἀπειστοῦντες.

* οἱ ἄνθρωποι ἀπειθοῦντες ἐπιμενοῦσι ταῖς ἀδικίας¹⁵.

read ἐπιβλέψει. ⁷² d adds ὁ θεός. ⁷³ d adds καὶ οὐ μόνον ἡμεῖς ἀλλά.

⁷⁴ A^β om. ⁷⁵ adf. b reads οἱ. eg om. ⁷⁶ d reads μὴ φέροντες τοῦ.

⁷⁷ d adds αὐτοῦ καί. ⁷⁸ beg. af read αὐ. σαλευθήσονται. d τῆς ὑπερβαλλούσης

δόξης. A^β αὐτοῦ. ⁷⁹ af. bdeg, S read ἐπὶ. ⁸⁰ A^β add πᾶσιν. ⁸¹ A

reads ἀναισθητοῦσι and A^a om. rest of verse. A^β add διὰ τοῦτο. ⁸² All

MSS. of A om. but A^{b*}.

IV. ¹ α, g. β-g, A read γινώσκετε. ² c reads καὶ ὅτι. The following

clauses in the genitive absolute are rendered in A by clauses with verbs in the future indicative. ³ c. h, β. S prefix τῶν. ⁴ h, A read

σκοτιζομένου. ⁵ α, A. β prefixes τῶν. ⁶ A^β om. ⁷ A^a has *υψιωνῶν*

υψη = ἀπειληθήσεται. A^β has *υψηιωλιυψη* = λευκὸν ἔσται. ⁸ α, f.

β-f, A om. ⁹ A^a has *υσιωλιυψη* = ἀπολοῦνται being corrupt for

υσιωλιυψη = κλονήσονται which appears in A^β. ¹⁰ h reads κτισμάτων.

¹¹ A^{abbcdefg} have *ζωιωδθυη* = διωχθήσονται corrupt for *ζωιθυη* (so A^{b*})

= τήξονται. ¹² b om. This line is transposed before the preceding one

by A^β. ¹³ a reads σκυλλομένου. ¹⁴ Bracketed as a Christian interpolation.

For τῷ πάθει g reads τὸ πάθος, and for ὑψίστου d reads χριστοῦ

and for ἐπὶ reads ἐν. ¹⁵ For this and the following line A^a reads καὶ

διὰ τοῦτο ἐν ἱερῷ¹⁶ κολάσει κριθήσονται.

2. Εἰσήκουσεν¹⁷ ἱερῷ¹⁸ ὁ ἕψιστος τῆς προσευχῆς¹⁹ σου
* τοῦ διελεῖν²⁰ σε ἀπὸ²¹ ἀδικίας²² καὶ γενέσθαι αὐτῷ²³ * υἱὸν
καὶ θεράποντα²⁴ καὶ λειτουργὸν²⁵ τοῦ προσώπου αὐτοῦ.
3. Φῶς²⁶ γνώσεως²⁷ φωτειῖς²⁸ * ἐν τῷ Ἰακώβ²⁹,
καὶ³⁰ ὡς³¹ ἡλιος * ἔση³² παντὶ³³ σπέρματι³⁴ Ἰσραήλ.

β, Α, S
γνώσεως
φωτεινόν.

α, β, Α^β, S

A^α

4. Καὶ δοθήσεται σοι εὐλογία
* καὶ παντὶ τῷ σπέρματι
σου³⁵
ἕως³⁶ ἐπισκέψεται³⁷ Κύριος
πάντα τὰ ἔθνη³⁸ ἐν
σπλάγχθοις [υἱοῦ]³⁹ αὐ-
τοῦ * ἕως αἰῶνος⁴⁰.
[Πλὴν⁴¹ οἱ υἱοὶ σου ἐπι-
βαλοῦσι χεῖρας * ἐπ'
αὐτὸν⁴² * τοῦ ἀνασκολο-
πίσαι⁴³ αὐτόν]

4. Καὶ γενήσεται ἐν ταῖς ἐ-
σχάταις ἡμέραις πέμψει
ὁ Θεὸς
[τὸν υἱὸν αὐτοῦ] τοῦ σώζειν
τὰ κτίσματα
[καὶ υἱοὶ σου ἐπιβαλοῦσι
χεῖρας καὶ ἀνασκολοπί-
σουσι αὐτόν]

εἰπὼν τοῦτο αὐθις εἶπέν μοι. I have read ἀπειθοῦντες with α, d. β-d, Α^β, S read ἀπιστοῦντες. Before ταῖς abd, Α^β, S add ἐν, and for ταῖς Α^β read ταῖς αὐταῖς. Α^β read οἱ δὲ ἀνθ. for οἱ ἀνθ. ¹⁶α. β, Α om. ¹⁷Before εἰσήκ. Α adds ἰδοῦ, d σου δέ. ¹⁸d, Α om. g reads γοῦν. ¹⁹c reads εὐχῆς. ²⁰Α = καὶ διείλε. ²¹β adds τῆς. ²²Α^β = ἀνομίας. ²³abef, Α, S. d reads αὐτοῦ. c σεαυτῷ. h σοι αὐτῷ. g om. ²⁴α, β, Α^{οἴε}, S. Α^α = θεράποντα. Α^{β^{cd}} εἰς θεράποντα καὶ υἱόν. ²⁵Α^α add πιστόν. ²⁶d prefixes ὅτι. Α^{β^{cd}} prefix καί. ²⁷abefg, S add φωτεινόν, d, Α^{οἴε} αὐτοῦ φωτινόν, Α^{β^{cd}} αὐτοῦ, Α^α κυρίου. ²⁸beg, S. α, af, Α^β read φωτειῖ, d φωτίσεις. Α^α φωτίζει σε. With ver. 3 we might compare Jub. xxxi. 15 where Isaac blesses Levi—

‘And they will declare thy ways to Jacob
And thy paths to Israel.’

²⁹α. β, Α^{οἴε}, S read ἐν Ἰακ. Α^{β^{cd}} = φωτεινόν τῷ Ἰακώβ. Α^α om. ³⁰Α^α om. ³¹α, e. β-eg, Α, S read ὡς δ. g ὡσεῖ. ³²β. α reads ἐν. Α = ἐπιλάμψεις. ³³c reads φωτί. ae, Α add τῷ. ³⁴α reads σπέρμα. ³⁵c, def, Α^β, S. a reads καὶ τῷ σπ. σου. bg καὶ παντὶ σπ. σου. h ἐπὶ τῷ σπ. σου. ³⁶dg read ἕως οὐ. ³⁷h, ag. c, d read ἐπισκεψεται. hf ἐπισκέψηται. e ἐπί. ³⁸This might be a Christian modification of πάν τὸ ἔθνος, the latter meaning Israel. The genuineness of ἕως ἐπισκέψεται κ.τ.λ. is supported by v. 2, where God is represented as saying ἕως ἔλθων κατοικήσω κτλ. ³⁹b reads υἱοί. dg τοῦ υἱοῦ. Bracketed as a Christian interpolation. The text deals with an O. T. theophany. Cf. v. 2.

5. Ἐκαὶ¹⁴⁴ διὰ τοῦτο δέδωταί⁴⁶ σοι⁴⁶ βουλή καὶ σύνεσις
τοῦ συνεΐσαι τοὺς υἱοὺς σου⁴⁷ *περὶ τούτου⁴⁸.

6. Ὅτι *οἱ εὐλογοῦντες⁴⁹ †αὐτὸν⁵⁰ εὐλογημένοι⁵¹ ἔσονται⁵² β, AB, S ὁ
*καὶ οἱ⁵³ καταράμενοι †αὐτὸν⁵⁰ ἀπολοῦνται⁵⁴. εὐλογῶν
..εὐλογη-
μένος.

V. Καὶ †ἐν τούτῳ¹ ἤνοιξέ μοι² *ὁ ἄγγελος³ τὰς πύλας
τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶδον τὸν *ἅγιον ὕψιστον ἐπὶ θρόνου καθή- β, A, S
μενον⁴. 2. Καὶ εἶπέ μοι⁵. Λευί, σοὶ⁶ ἔδωκα⁷ *τὰς ναὸν τὸν
εὐλογίας τῆς ἱερατείας⁸ ἕως⁹ ἔλθῶν¹⁰ κατοικήσω¹¹ *ἐν ἐπὶ θρό-
μέσῳ¹² τοῦ Ἰσραὴλ. 3. Τότε¹³ ὁ ἄγγελος¹⁴ κατήγαγέν¹⁵ νοῦ δόξης
με ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἔδωκέ¹⁶ μοι *ὄπλον καὶ ῥομφαίαν¹⁷, καὶ ψιστον.
εἶπέ μοι¹⁸. Ποίησον ἐκδίκησιν ἐν Συχέμ¹⁹ ὑπὲρ Δεῖνας²⁰

⁴⁰ α, bg. aef, S read eis αἰῶνα. d AB eis αἰῶνα αἰῶνος. ⁴¹ h adds οὖν.
This line is a manifest Christian interpolation. It is in conflict with
both the form and matter of the text. ⁴² d om. a adds γε. ⁴³ b reads
τοῦ ἀποσκοποῖσαι. AB = καὶ ἀνασκοποῖσουσι. ⁴⁴ A om. ⁴⁵ c, bd. h (?),
a read δέδοται. ef δίδοται. g διδεταί. ⁴⁶ d trs. before δέδοται. ⁴⁷ A^{b*}
om. ⁴⁸ α, aef, S. bdg, AB read π. αὐτοῦ. A^a = μὴ ἀμαρτάνειν ἐπ' αὐτόν.
⁴⁹ α, A^a. β, AB, S read ὁ εὐλογῶν. ⁵⁰ Apparently a corruption for σε
(Schnapp). ⁵¹ α, A^a. β, AB, S read εὐλογημένους. ⁵² A^a. β-g, AB, S
read ἔσται. α om. For εὐλογ. ἔσται g reads εὐλογηθήσεται. With this verse
compare Isaac's blessing of Levi, Jub. xxxi. 17:

'And blessed be he that blesses thee,

And cursed be every nation that curses thee.'

⁵³ α, β-bd, A. bd read οἱ δέ. ⁵⁴ S¹ adds καὶ ἔτι ὁ Λευὶ προσετίθει τῷ λόγῳ
τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ.

V. ¹ α. A^a = εἰπὼν τοῦτο. β, AB om. ² e om. ³ A^a trs. before
ἤνοιξε. ⁴ α (save that h reads καὶ for ὕψιστον). β, A^{efg}, S read ναὸν τὸν
ἅγιον (g om. τ. ἅγ.) καὶ ἐπὶ θρόνου δόξης τὸν ὕψιστον. A^{a, b*cd} = ναὸν τὸν ἅγιον
καὶ τὸν ὕψιστον ἐπὶ θρόνου δόξης. ⁵ d reads πρὸς με. ⁶ c, e read σύ.
Here e adds: δοθήσεται καὶ τῷ σπέρματί σου τοῦ λειτουργεῖν τῷ ὕψιστῳ ἐν μέσῳ
τῆς γῆς· καὶ ἐξιλιάσκεσθαι σὺ ἐπὶ ταῖς ἀγνοῖαις τῆς γῆς· τότε. ⁷ α, e, A^a.
abfg, S read δέδωκα. d δίδωμι. AB = δέδοται, but by emending ζ into
κδ, AB is brought into agreement with abfg. ⁸ h, β-e, A^a, S¹. c reads
τὰς ἱερατείας. AB = δύνυμιν ἱερατείας, but **qorru**[**θrl**] (= δύνυμις) is corrupt
for **qorru**[**θrl**] = εὐλογίαν. ⁹ bd add οὖ. ¹⁰ A^a = ἐλεύσομαι καί.
¹¹ α, aefg. bd read παροικήσω. AB may render either. A^a = ἀποκαλυφθή-
σομαι. ¹² α, def. β-def read ἐμμέσῳ. ¹³ d reads καὶ τότε. A^a = καὶ
μετὰ ταῦτα. c adds ἔλθῶν. ¹⁴ d adds ὁ συμπάρων μοι. A^a add τοῦ κυρίου
and trs. after ἤγαγε με. ¹⁵ c, dh. abef, A, S read ἤγαγε. ¹⁶ a reads
δέδωκε. ¹⁷ A^a = ῥομ. καὶ ὄπλον. ¹⁸ α, dg, A. β-dg, S om. A^a add
ἐλθέ καί. ¹⁹ A^a = Αἰγυπτίοις. AB = Σικιμίταις. ²⁰ α, d. e rea Δήνας.

A^a = * τῆς ἀδελφῆς σου²¹, κἀγὼ²² ἔσομαι μετὰ σου²³, ὅτι Κύριος
 συντε- * ἀπέστειλὲν † με²⁴. 4. καὶ συντελέσα †²⁵ τῷ καιρῷ ἐκείνῳ
 λέσω. * τοὺς υἱοὺς²⁶ Ἑμμώρ²⁷, καθὼς γέγραπται ἐν πλαξί²⁸ τῶν
 β, AB, S¹ οὐρανῶν. πατέρων²⁹. 5. Εἶπον δὲ αὐτῷ³⁰. Δέομαί σου³¹, Κύριε³²,
 β-α, A, S¹ εἰπέ μοι. * διδάξόν με³³ τὸ ὄνομά σου ἵνα³⁴ ἐπικαλέσομαι³⁵ σε³⁶ ἐν ἡμέρα
 α παρε- θλίψεως³⁷. 6. Καὶ εἶπεν³⁸. Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄγγελος ὁ * παραι-
 πόμενος τοῦ γένους³⁹ Ἰσραήλ, τοῦ μὴ πατάξαι⁴⁰ αὐτούς⁴¹.
 γένους,
 d προιστάμενος τοῦ γένους. A, S¹ παταχθῆναι. β-d, AB, S¹ πατάξαι αὐτοὺς εἰς
 τέλος, ὅτι πᾶν πνεῦμα πονηρὸν εἰς αὐτὸν προσβάλλει.

abf, AB Δίνας, g τῆς Δίνας. A^a om. ²¹ α, d, A. β-d, S om. ²² h reads
 ἐγώ. ²³ A^a om. next four words. ²⁴ α, adf. beg read ἀπέσταλκέ (+ ν ε)
 με. For με we should expect σε. If με is right we should expect καὶ
 συντελέσω to follow as in A^a and not κ. συντελέσα as in β. See next note.
 S¹ trs. next three verses after τὸν ἕψιστον, v. 7. ²⁵ See preceding
 note. AB = συντελεσθήση, but *hωιωρηβυη* is corrupt for *hωιωρηβυηg*
 = συντελέσω or *hωιωρηβυη* = συντελέσα. A^a om. next twelve words.
²⁶ AB = ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν. ²⁷ beg. α, adf read Ἑμώρ. ²⁸ α, bd. ae'f
 read πλάξεσι. g πράξεσι. β-g prefix ταῖς. ²⁹ α. β, AB, S¹ read as in
 margin. ³⁰ d reads αὐτοῦ. ³¹ α, d, A. abefg om. ³² d adds μου.
³³ α. β-α, A, S¹ read εἰπέ μοι. a εἰπέ τί. ³⁴ g, AB read καί. ³⁵ c, deg.
 h, ab read ἐπικαλέσωμαι. f ἐπικαλοῦμαι. ³⁶ g reads σοι. c om. ³⁷ e, A
 add μου. ³⁸ ae read εἰπέ μοι. ³⁹ β-d = *על בני*. The text is un-
 certain. d reads *προιστάμενος τοῦ γένους* which = *ענה לנג* (or *ענה*.
 Cf. Dan. xii. 1). Is d original and β-d a corruption of it, or is β-d
 original and d an emendation due to Dan. xii. 1? Next α reads *παρεπό-*
μενος τοῦ γένους, which might be another rendering of *ענה לנג ענה* in the
 sense 'attending on the nation'; cf. 1 Kings xxii. 19. The LXX renders
ענה ענה by *βοηθῶν* in Esther viii. 11, ix. 16. But *παρεπόμενος* may be
 either a bad rendering or a corruption of *παραιτούμενος*. See parallel
 text in Test. Dan. vi. 2. Finally A = *φύλαξ* (or *προιστάμενος*?) τοῦ
 γένους and S¹ *σώζων τ. γ.*, which are nearer to d than to β-d. In
 fact d, A imply the same original; for *μωζωμωῦ* (= *φύλαξ*) is corrupt
 for *μωζωμωῦ* = *ὑπερμισπιστής*. On the other hand, A supports h, β-d
 in the parallel passage in Test. Dan. vi. 2. After *γένος* *adg* add τοῦ.
⁴⁰ Can hardly be right unless we take it in the sense 'that one may not
 smite.' A, which = *παταχθῆναι*, and S (= *διαφθειρεσθαι*) are right at least
 in sense, and are supported by the parallel passage Test. Dan. vi. 5,
 ὁ ἄγγελος (i.e. Μιχαήλ) ἐνισχύσει τὸν Ἰσραήλ, μὴ ἐμπεσεῖν αὐτὸν εἰς τέλος κακῶν.
⁴¹ h reads αὐτόν. β-d, AB, S¹ add εἰς τέλος, ὅτι πᾶν (α, A^b* om.) πνεῦμα
 πονηρὸν εἰς αὐτὸν (αὐτοὺς α) προσβάλλει (προβάλλει g). A^a add εἰς τέλος only.
 d om. τοῦ μὴ . . . προσβάλλει. ⁴² dg om. ⁴³ d adds δέ. bef, S¹ add

7. Καὶ⁴² μετὰ ταῦτα⁴³ ἔξυπνος γενόμενος εὐλόγησα τὸν β, AB, S¹ ὕψιστον⁴⁴.

VI. Καὶ¹ ὡς ἤρχόμην πρὸς τὸν πατέρα μου εὗρον ἀσπίδα καὶ τὸν χαλκὴν *διὸ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ὄρους *Ἀσπις² *ὃ ἐστίν³ ἐγγὺς ἄγγελον τὸν παραι-
Γεβάλ, ἐκ δεξιῶν Ἀβιμά⁴. 2. Καὶ συνετήρουν τοὺς λόγους τούτους ἐν τῇ καρδίᾳ μου. 3. *Μετὰ δὲ τοῦτο συνεβούλευσα⁵ * (προασπί-
τῷ πατρί μου καὶ⁶ τῷ⁷ Ῥουβὴμ⁸ ἵνα εἴπῃ⁹ * τοῖς υἱοῖς¹⁰ Ἐμμώρ¹¹ ἄβ) τὸ
τοῦ¹² μῆ¹³ * περιτριγηθῆναι αὐτούς¹⁴, ὅτι¹⁵ ἐζήλωσα * διὰ τὸ γένος τοῦ
βδέλυγμα¹⁶, * ὃ ἐποίησαν¹⁷ * ἐπὶ τῇ ἀδελφῇ μου¹⁸. 4. Ἰσραὴλ
Κάγῳ¹⁹ ἀνεῖλον τὸν Συχέμ ἐν πρώτοις * καὶ Συμεῶν²⁰ τὸν τῶν τῶν
Ἐμμώρ²¹. δικαίων.

ὄνομα τοῦ ὄρους λέγεται Ἄσπις ὃ ἐστίν ἔγῳ Γεβάλ. β, S¹ ἐγὼ συνεβού-
λευσα. ἡ, β, A, S¹ Ῥουβὴμ τῷ ἀδελφῷ μου. β, AB, S¹ ἐν Ἰσραὴλ. καὶ τὸ

ὡσπερ. ⁴⁴β, AB, S¹ add καὶ (+ εὐλόγησα S¹) τὸν ἄγγελον (+ αὐτοῦ A^{b*cd}
but not A^{fg}) τὸν παραιτούμενον (d προασπίζοντα, A φύλακα, but A is here
corrupt as in note 39 for ὑπερασπιστήν or προασπίζοντα, S¹ σώζοντα) τὸ γένος
(τοῦ γένους b) Ἰσραὴλ (τοῦ Ἰσ. dg) καὶ (S¹ om.) πάντων (πάντα e, ἐν πᾶσιν S¹) τῶν
(+ ταγμάτων τῶν AB) δικαίων (af, S¹ om. τ. δικ., for which e reads δίκαιον).

VI. ¹d adds ἐγένετο. ²β save that g om. καί and that d adds ἐκαλείτο.
The text of α is given in the margin where ἐγὼ is corrupt for ἐγγύς.
A^a = διὰ τοῦτο ἐκάλεσα τὸ ὄνομα τοῦ ὄρους ἐκείνου Ἄσπις. AB = διὸ καὶ τοῦ
ὄρους Ἄσπις τὸ ὄνομα ἐκάλει. With both A^a, AB, compare d (note 2).
³b reads ὅτι. ⁴aef, AB. b, S¹ read Ἀβιλιά, d Ἀμηβά (in which μ and
β are trs.). g Αὐμά (where υ may be due to a mistake of the collator).
A^{ab} = Ἀβιμά. α om. ἐκ δ. A. ⁵α (save that c reads τούτῳ for τοῦτο).
β, A^a read καὶ (β om.) ἐγὼ συνεβούλευσα. A^{ofg} om. A^{b*cd} = καὶ εἶπον. AB
om. next three words. ⁶A^{b*cd} om. ⁷α. β om. ⁸All authorities
but c add as in margin. ⁹α, β-ag, AB. a, A^a read εἶπωσι. g ἐπί.
¹⁰g reads τοὺς υἱοῖς. ¹¹α. c, abeg. h, df read Ἐμώρ. A = Ἀμορραῖους.
¹²AB = καί. ¹³The negative seems right though it is found in c only.
Simeon advised against the circumcision of the Shechemites as he
intended to avenge the outrage done to his sister. Jub. xxx. 1-4 and
Jos. Ant. I. xxi. 1 omit all reference to the circumcision of the Shechem-
ites. ¹⁴A = περιτεμεῖν τὰ σώματα αὐτῶν (αὐτούς AB). ¹⁵AB = καὶ ὅτι.
¹⁶AB = ζῆλον, i.e. ἡψιμυῖδ corrupt for ἡψιμωσι = βδέλυγμα. We must
further supply ψιμωῖ = διά before this word. ¹⁷A^a om. ¹⁸α. This
is supported by A^a which = τῆς ἀδελφῆς μου. β-g, AB, S¹ read ἐν Ἰσραὴλ.
The latter may be due to Gen. xxxiv. 7. g om. ¹⁹d reads καὶ εἰσελθὼν
ἐγὼ. ²⁰d, A^b read ὁ δὲ Σ. ἀνείλε. ²¹g adds εἶθ' οὕτως. ²²A^{ah} =
ἦλθον . . . καί. ²³α, d. A = ἡμῶν. β-d, S¹ om. ²⁴α. d reads πᾶσαν.
β-d, A om. ²⁵b reads ῥομφαίας. ²⁶A^a = ἀκούσας. ²⁷α. β-d, S¹ om.

β-d, S¹ omit. 5. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐλθόντες²² οἱ ἀδελφοί μου²³ ἐπάταξαν
 β-d, A, S¹ omit. τὴν πόλιν ἵκείνην²⁴ ἐν στόματι μαχαίρας²⁵.
 β-d omit. 6. Καὶ ἤκουσεν²⁶ ὁ πατήρ *μου ἵκείνην²⁷ *καὶ ὀργισθεὶς²⁸
 β, A καὶ ἐλνπήθη²⁹ ὅτι κατεδέξαντο³⁰ τὴν περιτομὴν καὶ³¹ ἀπέθανον³²,
 μετὰ ταῦτα. *καὶ ἐν ταῖς εὐλογίαις³³ †παρείδεν ἡμῖν³⁴.
 β, A, S¹ †ἀλλως ἐποίησεν. 7. *Διότι ἡμάρτομεν ἐπειδὴ³⁵ παρὰ γνώμην αὐτοῦ τοῦτο
 ἡ, β-δ, A, S¹ ἐποίησαν *τὴν Δείναν⁴¹ *τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν⁴². καὶ ὁ⁴³
 ἐμαλακίσθη. Κύριος ἐκώλυσεν αὐτούς. 9. Καὶ⁴⁴ ἐδίωξαν Ἀβραὰμ τὸν
 β, A, S¹ κακὰ εἰς Σίκιμα. πατέρα ἡμῶν⁴⁵ ξένου ὄντα⁴⁶ καὶ κατεπόνθησαν⁴⁶ τὰ ποίμνια⁴⁷
 β, A, S¹ σφόδρα⁵³ ἠκίσαντο⁵⁴.
 Σαρρά(ν).

d, A, S² = ἡμῶν. ²⁸ α. β, Aβ, S¹ read καὶ ὀργισθη καί. A^a om. ²⁹ Aβ
 has *υριωδιετρω* (= ἐχαλέπηνε) which is corrupt for *υριωδιετρω* = ἐλνπήθη.
 Aβ add σφόδρα. ³⁰ A adds ἐν πρώτοις. ³¹ β, A, S¹ add μετὰ ταῦτα
 (τοῦτο δάδ). ³² g reads ἀπέθανε. ³³ d om. A^a = διὸ καὶ ἐν ταῖς εὐλ.
 ἡμῶν. Aβ = διὰ τοῦτο καὶ τὴν εὐλ. αὐτοῦ. ³⁴ α. β-dg, A, S¹ read ἀλλως
 ἐποίησεν (A^a om.). g ἄλλους ἐποίησεν. d om. ³⁵ α (save that they read
 ἡμάρτωμεν). β, S¹ read ἡμάρτομεν (ἡμάρτωμεν df) γὰρ ὅτι. A^{ab} = καὶ ἡμεῖς
 ἐγενήθημεν δίκαιοι καὶ ὅτι. A^h καὶ ἡμεῖς ἀδελφοὶ δίκαιοι καὶ ὅτι. Aβ = ἡμάρτομεν
 ἀληθῶς ὅτι. A^a is an internal corruption of the text in Aβ. ³⁶ a reads
 πεποιήκε. ³⁷ c, δ. h, β-δ, A, S¹ read ἐμαλακίσθη. ³⁸ α, β (save that e
 reads κυρίον for θεοῦ, and g αἶδα for εἶδον and ἐστίν for ἦν, and d inserts αὐτη
 before ἦν). A^a = καὶ εἶδον τὴν ἀπόφασιν τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ. A^{b*8} = ἀλλ'
 ἐμοῦ ἰδόντος ὅτι ἀπόφασιν κακὴ ἦν περὶ αὐτῶν ἐκ θεοῦ. A^{cd} = ἀλλ' ἐμοῦ ἰδόντος
 ἀπόφασιν, κακὴ ἦν περὶ αὐτῶν ἐκ θεοῦ. Here περὶ αὐτῶν is an intrusion.
 After κακὰ β, S¹ add as in margin, A ἐπὶ Σικιμίτας. ³⁹ α. ag τὴν Σαρράν
 (Σαρρά g). β, S¹ εἰς τὴν Σαρράν. df καὶ τὴν Σαρράν. e καὶ τῆ Σαρρά. A adds
 ὡσαύτως. ⁴⁰ α. β, A, S¹ om. ⁴¹ c. h read Δείνην. abdf Δίναν. e Δήνη.
 g om. A om. ὃν τρόπον το πατέρα ἡμῶν inclusive. ⁴² c, β-e. h reads τὴν
 ἀδ. μου. e τῆ ἀδελφῆ ἡμῶν. ⁴³ α, e. β-e om. ⁴⁴ bd add οὕτως. ⁴⁵ g,
 A^a om. next six words. ⁴⁶ β, S¹ read κατεπάτησαν. ⁴⁷ d adds αὐτοῦ.
⁴⁸ α. ade read ὀγκώμενα. bfg ὀγκόμενα. ⁴⁹ β adds ἐπ' αὐτόν. ⁵⁰ c.
 a reads Ἰεκβλαί. β Ἰεκβλαέ. d Γεβλαέν. e Ἡεβλαήν. f Ἰεβλαήν. g ἡ Ἐββάλ.
 (h doubtful). A^a = Φεμβολά. Aβ Ἀμββλαήμ. g adds καί. S¹ σὺν αὐτοῖς.
⁵¹ abd. c, ef read οἰκογενην. g οἰκογενον. h ἀγενην. ⁵² d om. ⁵³ A^a om.
⁵⁴ g. α read ἐκίσαντο. ab αἰκίσαντο. d αἰκῆσ. e ἐκίσ. f ἠκίσ. ⁵⁵ h reads
 οὕτως. A = οὕτως γάρ. ⁵⁶ bd read πάντας τοὺς ξένους. ⁵⁷ A (+ καὶ ἐν

ΙΟ. * Καίγε οὕτως⁵⁵ ἐποίουν * πᾶσι τοῖς ξένοις⁵⁶, * ἐν β-af, A, S¹ τ.
 δυναστείᾳ ἀρπάζοντες⁵⁷ * τὰς ξένας⁵⁸ καὶ † ἐξενηλάτου⁵⁹ γυναῖκας
 αὐτάς⁶⁰. ΙΙ. * Ἐφθασε δὲ αὐτοὺς ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ εἰς αἰτῶν.
 τέλος⁶¹. β-b, A, S¹
 μὴ ὀργί-

VII. Καὶ εἶπον¹ Ἐγὼ² τῷ πατρί μου³, Ἰακώβ⁴, ὅτι ἐν σοὶ ζου
 ἐξουδενώσει⁵ Κύριος⁶ τοὺς Χανααίους⁷ καὶ δώσει⁸ τὴν γῆν (+ μοι
 αἰτῶν σοι καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σε. 2. * Ἔσται γὰρ ἀπὸ (+ μου
 τῆς⁹ σήμερον * ἡ Σύκκημα¹⁰ λεγομένη πόλις ἀσυνέτων¹¹. ὅτι¹² δε, A-b,
 ὡσεὶ¹³ τις * χλευάσει μωρὸν¹⁴ οὕτως ἐχλευάσαμεν αὐτούς¹⁵, S¹)
 Ἰακώβ.

δυν. Αβ) ἦρπαζον. ⁵⁸ α, af. bdeg, A, S¹ read τὰς γυναῖκας αὐτῶν (eg om.).
 Αα om. rest of chap. d om. next three words. ⁵⁹ h, Αβ. c reads ἐξελάτου.
 defg ξενηλατοῦντες. a ξενηλατοιῶντες. The verb here with its suffix =
 𐤀𐤃𐤁𐤁 which means both to banish and to seduce to idolatrous worship.
 (Cf. Deut. iv. 19, xiii. 14, xxx. 17, &c.). The Greek translator wrongly
 followed the former. We might perhaps render ἀπεπλάνων αὐτάς. In
 Jub. xxx. 7-17 the penalty of death is ordained for intermarriage with
 the heathen in connexion with the destruction of Shechem. Cohabitation
 with a Gentile was regarded as equivalent to worship of the Gentile
 idols. See my commentary on Jub. xxx. 10, note. ⁶⁰ α. b, S¹ read
 αὐτούς and adefg om. Αβ could = αὐτάς or αὐτούς. ⁶¹ α (save that h
 om. αὐτούς), aef (save that they read κυρίου for τοῦ θεοῦ). b, S¹ read ἔφθασε
 δὲ ἡ δ. κ. ἐπ' αὐτοὺς εἰς τ. dg διὰ τοῦτο (g om. δ. τ.) ἔφθασε (+ δέ g) ἐπ' αὐτοὺς
 ἡ δ. κ. εἰς τ. Αα om. and Αβ is defective and = ἔφθασε δὲ ἐπ' αὐτοὺς εἰς τέλος.
 This verse, as Grabe (*Spicileg. Patrum*, 1698, i. 138) saw, was adopted
 by St. Paul in 1 Thess. ii. 16, ἔφθασεν δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ (DEFG
 it., Vulgate, g, o but most other authorities om. τοῦ θεοῦ). Our text
 appears to be based on Gen. xxxv. 5 and presupposes, as Rönsch (*Buch
 der Jubiläen*, pp. 390, 391), 𐤀𐤃𐤁𐤁 𐤅𐤁𐤁 instead of 𐤀𐤃𐤁𐤁 𐤁𐤁𐤁. The LXX
 follows the Hebrew: καὶ ἐγένετο φόβος θεοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλας αὐτῶν
 and so also Jub. xxx. 26.

VII. ¹ d reads εἶπαν. ² α. β, Α om. ³ b, Αβ om. ⁴ α. β-b, Α,
 S¹ read as in margin (save that d trs. Ἰακώβ before μὴ). b μὴ ὀργ. κύριε.
⁵ This word must here be taken to mean 'destroy,' but Α has followed
 its usual meaning 'to despise.' It may be a rendering of 𐤁𐤁𐤁 or 𐤁𐤁𐤁,
 or of the latter word as in Prov. xxvii. 7 which may mean 'to tread
 under foot' or 'to despise.' ⁶ d adds ὁ θεός. ⁷ Αα (by an internal
 corruption) = τὰς πόλεις and om. the rest of the verse. ⁸ Αβ add κύριος.
⁹ α. β om. ¹⁰ c. h reads ἡ Σήκκημα. β-b Σίκημα. b Σίκκημα. ¹¹ d reads
 συνετῶν. Cf. Sir. l. 26, ὁ λαὸς μωρὸς ὁ κατοικῶν ἐν Σικίμοις. ¹² Αα om. ὡσεὶ
 . . . ὅτι through hmt. ¹³ d reads ὡσπερ. ¹⁴ h reads χλευας, d χλευάζει.
¹⁵ h reads αὐτόν. ¹⁶ g reads γὰρ καί. Α om. ¹⁷ α, β-b. b, S¹ reads

beg καὶ 3. "Οτι Γκαίγε¹⁶ ἀφροσύνην ἔπραξαν ἐν Ἰσραὴλ μίαναντες¹⁷
λαβόντες τὴν ἀδελφὴν μου¹⁸. 4. *Ἀπάραντες δὲ¹⁹ *ἤλθομεν εἰς²⁰
ἐκεῖθεν Βεθὴλ²¹.
Δίαναν

VIII. Κακεὶ πάλιν εἶδον¹ *ὄραμα ὡς² τὸ πρότερον μετὰ
τὸ ποιῆσαι ἡμᾶς ἐκεῖ³ ἡμέρας ἑβδομήκοντα⁴.

2. Καὶ εἶδον⁵ ἐπὶ τὰς ἀνδρας⁶ ἐν ἐσθῆτι⁷ λευκῆ⁸ *λέγοντάς
μοι⁹. Ἀναστὰς ἔνδυσαι τὴν στολὴν τῆς ἱερατείας, καὶ¹⁰ τὸν

Αβ omit στέφανον τῆς δικαιοσύνης¹¹, *καὶ τὸ λόγιον¹² τῆς συνέσεως
καὶ τὸ λόγιον.

καὶ τὸν ποδῆρην¹³ τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πέταλον¹⁴ τῆς πίστεως
καὶ τὴν μίτραν¹⁵ τῆς κεφαλῆς¹⁶ καὶ τὸ ἐφουδ¹⁷ τῆς προ-
φητείας. 3. Καὶ¹⁷ εἰς¹⁸ ἕκαστος αὐτῶν¹⁹ βαστάζοντες
*ἦσαν καὶ²⁰ ἐπέθηκάν μοι²¹ καὶ εἶπόν²² μοι²³. Ἀπὸ τοῦ

μίαναι. Αβ = καὶ ἐμίαναν. *adf*, S¹ add Δίαναν. Α^a om. together with next
three words. ¹⁸ α, Αβ. β, S¹ read ἡμῶν. ¹⁹ α. *adf* read ἐπάραντες

(ἀπάραντες *d*) οὖν (δέ α). Α^a = ἀπύραντες δὲ ἐκεῖθεν. Αβ = ἐτοίμοι δέ. *beg*
read as in margin (save that *bg* om. Δίαναν and *g* om. ἐκεῖθεν and ἀπάραντες).

For ἀπάραντες . . . Βεθὴλ S¹ reads καὶ διὰ τοῦτο ἡ ὀργὴ τοῦ κυρίου ἐξῆλθε κατ'
αὐτῶν καὶ ὁ ἄγγελος τοῦ ἰσχυροῦ ἐβοήθησεν ἐμοί. ²⁰ *d* om. ²¹ *ag* read

Βαιθὴλ. S¹ makes here a Christian addition. See Appendix.

VIII. ¹ *def* read ἴδον. ² *b* reads πρᾶγμα ὡσπερ. For ὄραμα . . . πρότε-
ρον S¹ reads δεινὴν τινα ὄψιν. ³ *h*, *aefg*, Α. So also *c* (save that it om.

ἡμᾶς). *b*, S¹ reads τὸ ποιῆσαι. *d* om. ⁴ Αβ = ἐξήκοντα. ⁵ Α adds ἐκεῖ.

⁶ *c*, *g*, Α. *h*, β-*g* read ἀνθρώπους. *e* trs. before ἐπτά. ⁷ *f* reads ἐσθήσεσι.

⁸ α, *abg*, Α. *de* read λαμπρᾶ. *f* λευκαῖς. ⁹ *c* trs. before ἐν ἐσθ. *e* reads

φέροντές μοι and om. next seven words. ¹⁰ Α^{b*d} = καὶ ἐπίθες. Α^c om.

¹¹ Α^a add ἐπίθες ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου. ¹² *e* reads καὶ τὸν λόγον. Α^a = καὶ

τὴν ἐντολὴν. Α^b om. next five words. Αβ om. together with rest of verse.

¹³ *abf*. *c* reads ποδῆρει. *h*, *deg* ποδηρι. Α^a = λόγον. It is possible that

Α^a has transposed the words occurring before τῆς συνέσεως and τῆς ἀλη-
θείας. In other words *rw* = λόγον should be read before the former and

uwuwu-hrw = ἐντολὴν which is corrupt (?) for *uwuwu-hu-dw* = ποδῆρη.

¹⁴ *g* reads πηδάλιον. ¹⁵ β-*ad*. α, *ad* read μίτραν. Α^a = κόσμον. ¹⁶ α.

bedg, Α^a read τοῦ σημείου. *af*, S¹ τοῦ στηθίου. Α^a adds ἐπὶ τοῖς ὤμοις σου.

Here στηθίου looks like a corruption or emendation of σημείου, and may
be neglected. But κεφαλῆς and σημείου have to be accounted for, and

I know of no explanation. κεφαλῆς, of course, cannot be right, since, as

the parallel phrases show, we require here an abstract noun. Only for

σημείου we might regard שׁנר (= κεφαλῆς) as a corruption of שׁנר or שׁנר

= εἰθύτης. Perhaps שׁנר (= σημείου 'miracle') might be a corruption

of שׁנר. ¹⁷ *d* reads ταῦτα εἰπόντες καὶ προσελθόντες. ¹⁸ *h*. om. ¹⁹ *d*

om. β-*d* adds ἕκαστον. ²⁰ α. β, Α om. *d* adds τὰς στολάς. ²¹ *d* adds

νῦν γενοῦ²⁴ εἰς ἱερέα²⁵, σὺ²⁶ καὶ *πᾶν τὸ σπέρμα²⁷ σου²⁸. β, A, S
 4. Καὶ²⁹ ὁ πρῶτος ἤλειψε³⁰ με³¹ ἐλαίῳ ἀγίῳ, καὶ ἔδωκέ μοι
 ῥάβδον³². 5. *Καὶ ὁ³³ δεύτερος ἔλουσέ³⁴ με³⁵ ὕδατι
 καθαρῷ³⁶, καὶ ἐψώμισέν³⁷ με³⁸ *ἄρτον καὶ οἶνον³⁹ ἁγίων⁴⁰ καὶ
 περιέθηκέ⁴¹ μοι στολὴν ἁγίαν⁴² καὶ ἔνδοξον. 6. Ὁ δὲ⁴³
 τρίτος βυσσίνην⁴⁴ *μοι περιέθηκεν⁴⁵, ὁμοίαν⁴⁶ ἐφούδ. 7. βdg, A, S¹
 Ὁ δὲ⁴⁷ τέταρτος ζώνην *μοι περιέβαλεν⁴⁸, ὁμοίαν πορφύρας⁴⁹.
 8. Ὁ⁵⁰ πέμπτος *κλάδον μοι ἐλαίας ἔδωκεν πίότητος⁵¹.
 β, A, S
 ἁγίων.

α, β, S	A ^a	A ^{b*}	Acdefg
9. Ὁ ἕκτος στέφανόν μοι ⁵² *τῇ κεφαλῇ ⁵³ περιέθηκεν ⁵⁴ . 10. Ὁ ⁵⁵ ἔβ- δομος *διάδη- μά μοι ἱερα- τείας περιέθη- κεν καὶ ⁵⁶ ἐ-	9-10. Καὶ ὁ ἕκτος ἐπλή- ρωσε τὰς χεῖ- ράς μου θυμιά- ματος ὥστε	9-10. Καὶ ὁ ἕκτος διάδημα ἱερατείας πε- ριέθηκε τῇ κε- φαλῇ μου καὶ ὁ ἔβδομος ἐπλή- ρωσε τὰς χεῖ- ράς μου θυ-	9-10. Καὶ ὁ ἕκτος καὶ ὁ ἔβ- δομος διάδημα ἱερατείας ἔδω- κέ μοι καὶ πάλιν ἐπλήρω- σαν τὰς χεῖρας

αὐτά. *h* om. next three words. ²² *abe* read εἶπαν. ²³ *c, A^a. h, β, AB*
 om. *c* adds καί. *A^a* om. next three words. ²⁴ *α, e. abf* read γίνου.
d ἔσει. ²⁵ *α. β, AB* add κυρίου. *A^a* add θεοῦ. Cp. ix. 3. ²⁶ *f* reads
 σοί. *g* καὶ σύ. ²⁷ *α. β-df, A* read τὸ σπέρμα. *df* τῷ σπέρματι. ²⁸ *β-d,*
A add as in margin. *d* reads ἕως τοῦ αἰῶνος. ²⁹ *ae* read καὶ ἔτι. *d* τότε.
A^a om. ³⁰ *h, abdg. c* reads εἰληψε. *e* ἠληψεν. *f* om. ³¹ *h* reads μοι.
f om. *e* adds ἐν. ³² *α. bdg, A, S¹* add κρίσεως, *aef* χρίσεως. ³³ *α. β,*
A^a read ὁ. *AB* = ὁ δέ. ³⁴ *ef* read ἔλουσεν. ³⁵ *h* reads μοι. *eg* add ἐν.
³⁶ *A^a* = ἀγίῳ. ³⁷ *d* reads ὑψωσεν. ³⁸ *c, aefg, A. h* reads μοι. *bd* om.
³⁹ *c* reads in dative. ⁴⁰ *h, A. c, β, S* read as in margin. ⁴¹ *g* reads
 παρέθηκεν. ⁴² *A* = καλόν. ⁴³ *α, AB. β, A^a, S¹* om. ⁴⁴ *d* reads
 βυσσίνην. ⁴⁵ *α, af. bdeg* read με περιέβαλεν. ⁴⁶ *h* reads ὁμοίος. *A^a*
 om. with next word. ⁴⁷ *α, A. β* om. ⁴⁸ *α. a* reads περιέβαλεν.
bddefg μοί (με *e*; *f* om.) περιέθηκεν. *S* adds οὐκ ἐπὶ τὸ μέσον ἀλλὰ τὸ κατώτερον
 μέρος τοῦ σώματος καὶ ἡ ζώνη ἦν. ⁴⁹ *α, adef. b* reads πορφύρα. *g* πορφυ-
 ρίδι. *g* adds from ver. 10 καὶ ἐπλ. . . . κυρίῳ. ⁵⁰ *A^a, b^{*}* = ὁ δέ. *A^{cdefg}*
 καὶ ὁ. ⁵¹ *A^a* = κλ. ἐλαίας πίότητος ἔδωκέ μοι. *AB* ἐν ὁμοιώματι ἐλαίας
 πίότητος ἔδ. μοι καὶ ἐπλήρωσαν τὰς χεῖράς μου θυμιάματος. For πίοτ. *c, bd*
 read ποιότητος. *S* om. ἐλαίας. ⁵² *d* reads μου. *e* om. ⁵³ *d* reads
 τὴν κεφαλὴν. ⁵⁴ *d* adds ἱερατείας. Cf. *A^{b*}*. ⁵⁵ *h* reads καὶ ὁ. ⁵⁶ *α,*
aefg (save that *h* om. μοι). *b, S* read διάδημά μοι τῇ κεφαλῇ περιέθ. ἱερατ.
 (save that *S¹* reads τιμῆς for ἱερατείας). With this reading compare *A^{b*}*.
d om. ⁵⁷ *α, adfg, S. be* read ἐπλήρωσαν. With this reading compare

α, β, S	A ^a	A ^{b*}	Acdefg
πλήρωσε ⁵⁷ τὰς χειράς μου θυμιάματος ⁵⁸ , ὥστε ιερατεύ- ειν με ⁵⁹ Κυρίῳ, * τῷ θεῷ ⁶⁰ .	ιερατεύει με ἐνώπιον Κυ- ρίου. (+ καὶ ὁ ἔβδοςμος A ^b)	μιάματος ὥστε ιερατεύει με ἐνώπ. Κυρίου.	μου θυμιάμα- τος ὥστε ιερα- τεύειν ἐνώπ. Κυρίου.

11. * Καὶ λέγουσι⁶¹ πρὸς με⁶² Λευί⁶², εἰς τρεῖς ἀρχὰς διαιρε-
θήσεται⁶³ τὸ σπέρμα σου⁶⁴, εἰς⁶⁵ σημεῖον⁶⁶ *δόξης Κυρίου
ἐπερχομένου⁶⁷.

α	β, S	A ^a	A ^β
12. Καὶ ⁶⁸ ὁ πρῶτος κλῆρος ἔσται μέγας· καὶ ὑπὲρ αὐτὸν οὐ γενήσεται ἕτερος.	12. * Καὶ ὁ [πιστεύσας] πρῶτος κλῆρος ἔσται μέγας· ὑπὲρ αὐτὸν οὐ γενήσεται ⁶⁹ .	12. Καὶ οἱ πι- στεύουσιν ἐν πρώτοις, αὐ- τοῖς ἔσται κλη- ρος μέγας.	12. Καὶ ⁷⁰ +Κύ- ριος ⁷¹ (read δς) ἐπίστευσε ἐν πρώτοις * κλῆρος αὐτῶν ἔσται μέγας καὶ ὑπὲρ αὐτὸν οὐ- δεὶς ἔσται ⁷² .

13. Ὁ δὲ⁷³ δεύτερος ἔσται * ἐν ιερωσύνῃ⁷⁴.

14. * Ὁ δὲ⁷⁵

A^{cdefg}. ⁵⁸ h reads θυμιαμάτων. ⁵⁹ af om. ⁶⁰ α, β, A, S om. ⁶¹ α,
dg. aef read λέγουσι δέ. b, S εἶπαν (εἶπε S) δέ. A = καὶ λέγει. ⁶² g reads
Λευί, Λευί. ⁶³ A^a = διαιρήσω. ⁶⁴ A^{b*} add καὶ ἔση. ⁶⁵ A^a = καί.
⁶⁶ c reads σημειον. ⁶⁷ A^a = δόξης παρουσίας κυρίου. A^β = παρουσίας δοξ.
κύριου. For ἐπερχομένου g reads ἐπερχομένης. ⁶⁸ c om. ⁶⁹ eg. So also
b save that it trs. κλῆρος ἔσται, and S² save that it reads καὶ μείζων for
μέγας. I have bracketed πιστεύσας as an intrusion. It is found also in A.
With its omission our text = α. d is conflated from the above text and
α. It is: καὶ ὁ πιστεύσας πρ. οὗτος ἔσται κλῆρος μέγας καὶ ὑπὲρ αὐτὸν ἕτερος
οὐ γενήσεται. af carry further the corruption in our text: καὶ ἐπίστευσα
πρ. κλῆρ. ἔσται (ἔσται κλῆρ. α) καὶ μέγας ὑπὲρ αὐτὸν (αὐτῶν α) οὐ γενήσεται.
S¹ καὶ ὁ πρῶτος πιστεύσας ἔσται μέγας. ⁷⁰ A^{b*} = οἱ. ⁷¹ A^β read ηρ
(= κύριος) corrupt for ηρ = δς. Thus A is brought into agreement
with β. ⁷² A^{cd}. A^{b*} = κληρον αὐτοῦ σοι καὶ ὑπὲρ σε οὐδεὶς ἔσται μείζων.
A^{ofg} = καὶ κλῆρος αὐτῶν ἔσται μέγας (μείζων A^{fg} and om. rest) καὶ ὑπὲρ αὐτοὺς
οὐδεὶς ἔσται μείζων. ⁷³ h, A^β. c, β, A^a, S² om. S¹ om. entire verse.
⁷⁴ de read εἰς ιερωσύνην. A^a = ιερὸς μέγας. A^β = ιερωσύνη. ⁷⁵ c. h, A^β,
S¹ read καὶ ὁ. β, A^a, S² read ὁ. ⁷⁶ A^a = ἐπικληθήσεται ὄνομα αὐτοῦ but
ηρω = αὐτοῦ is corrupt for ηρ = καυόν. A^β = ἔσται ὄνομα αὐτοῦ, where
the same corruption exists as in A^a. ⁷⁷ Though all MSS. agree in this
text we should read ἐν τῷ (A = ἐκ τοῦ or ἐν τῷ) if βασιλεὺς . . . ἀναστήσεται

- τρίτος *ἐπικληθήσεται αὐτῷ ὄνομα καινόν⁷⁶, ὅτι βασιλεὺς †ἐκ τοῦ†⁷⁷ Ἰούδα ἀναστήσεται καὶ ποιήσει *ιερατεῖαν νέαν, κατὰ τὸν τύπον τῶν ἔθνων εἰς πάντα τὰ ἔθνη⁷⁸. 15. Ἡ δὲ παρουσία⁷⁹ αὐτοῦ ἀγαπητῆ⁸⁰ ἐστίν⁸¹ ὡς προφήτης⁸² ὑψίστου⁸³ ἐκ σπέρματος Ἀβραὰμ τοῦ⁸⁴ πατρὸς ἡμῶν⁸⁵. 16. *Πᾶν οὖν ἐπιθυμητὸν⁸⁶ ἐν Ἰσραὴλ⁸⁷ σοὶ⁸⁸ ἔσται καὶ τῷ σπέρματί σου⁸⁹. καὶ ἔδεσθε⁹⁰ πᾶν ὥραϊον ἐν⁹¹ ὄρασει, καὶ τὴν τράπεζαν Κυρίου διανεμεῖται⁹² τὸ σπέρμα σου⁹³. 17. Καὶ ἐξ αὐτῶν⁹⁴ ἔσονται ἱερεῖς⁹⁵ καὶ⁹⁶ κριταὶ καὶ⁹⁶ γραμματεῖς· καὶ⁹⁷ ἐπὶ στόματος αὐτῶν †ληφθήσεται⁹⁸ τὸ ἅγιον⁹⁹. 18. *Ἐξυπνισθεῖς οὖν¹⁰⁰ συνήκα¹⁰¹, ὅτι *τοῦτο ὁμοίον ἐστι τοῦ

β-af, A ἄφραστος.
β-af, A, S ἀρχιερεῖς.
β-af, AB φυλαχθήσεται.
β, A, S καὶ ἐξυπνισθεῖς.
β, S¹ ἐκείνου ἐστί.
For an Aramaic

fragment based on VIII. 18, 19; IX. 1, 6, 9, 10 see Appendix.

is genuine. The corruption may have arisen accidentally or may be due to a Christian scribe, who wished to bring the text into line with O. T. prophecy. ⁷⁸ α, β-d, AB, S (save that A^{cdg} read ἕρηω (= αὐτοῦ) corrupt for ἕρη (so A^{b*ef}) = νέαν and S¹ πάντων τῶν χθονῶν for εἰς πάντα τὰ ἔθνη). d reads ἱερατεῖαν νέαν εἰς πάντα τὰ ἔθνη. A^a = ἕλεος (but $\alpha[\beta\eta\kappa][\beta\eta\lambda\upsilon]$ is corrupt for $\rho\omega\zeta\omega\upsilon\omega\eta\kappa[\beta\eta\lambda\upsilon]$ = ἱερατεῖαν) εἰς πάντα τὰ ἔθνη τῶν λαῶν. ⁷⁹ h, β-e, A, c, e read παρησία. ⁸⁰ c, af, S². bdeg, A read ἄφραστος = נִיבֵן (late Hebrew) corrupt for נִיבֵן = ἀγαπητός. S¹ corrupt. ⁸¹ α, A. β-d om. d reads ἔσται. ⁸² α, aef, AB, S¹. bdg, S² read προφήτου. A^a om. ⁸³ α, β-b, A, S¹. b, S² read ὑψηλοῦ. d, A^a om. rest of verse. ⁸⁴ α. β om. ⁸⁵ c, β-ef, AB. h, ef read ἡμῶν. ⁸⁶ α. β-g, AB, S² read πᾶν ἐπιθυμητόν. A^a = καὶ πάντα ἐπιθυμητά. g om. S¹ corrupt. ⁸⁷ g reads Ἱερουσαλήμ. ⁸⁸ AB om. ⁸⁹ A^a om. next six words. d adds ἕως τοῦ αἰῶνος. ⁹⁰ abg, α, ef read ἔδεσθαι. d φάγεσθαι. S¹ ἔσεσθε. ⁹¹ bdef om. For ἐν ὄρασει AB reads εὐπρεπείας. ⁹² α. β reads διανεμήσεται. ⁹³ S¹ adds τοῦτο ἐστί οἱ ἀπόστολοι. ⁹⁴ ἐξ αὐτῶν = $\alpha\eta\eta\eta$. ⁹⁵ α, af. β-af, A, S read ἀρχιερεῖς. d, A^a om. next four words. e adds οἱ before ἀρχιερεῖς and κριταί. ⁹⁶ α, β-af, A^{efg}, af, A^{b*cd} om. ⁹⁷ α, A^a, S². β-e, AB, S¹ read ὅτι. e ὥστε. ⁹⁸ af. The same text is implied in c λυφθήσεται and h λειφθήσεται. β-af, AB read φυλαχθήσεται. S¹ τελείται. A^a = ἀναστήσεται φυλακή. None of these readings is satisfactory. It is possible that the text originally referred to the blessing pronounced by Levi (cf. Reub. vi. 10; Jub. xxxi. 15): 'The blessing of the Lord will be given in their mouths.' Sir. l. 20. ⁹⁹ A^a add τοῦ κυρίου. ¹⁰⁰ h. c om. together with next word. β, A, S read καὶ ἐξυπνισθεῖς. ¹⁰¹ A^{ab} (internally corrupt) = ἐμεμφάμην. A^b = ἐκεί συνήκα. AB $\rho\omega\rho\iota\delta\omega\eta\eta$ (= ἐθαύμασα) corrupt for $\eta\iota\delta\omega\eta\eta$ = συνήκα. ¹⁰² α. So almost A which = ἦν τοῦτο τὸ ὄραμα ὁμοιον τοῦ πρώτου (+ ὄραμα-

β, S¹ πρώτου ονείρου¹⁰². 19. *Καὶ ἔκρυψα καίγε τοῦτο¹⁰³ ἐν
παντί. τῆ καρδία μου, καὶ οὐκ ἀνήγγεila *αὐτό τινι ἀνθρώπῳ¹⁰⁴ *ἐπὶ
β-d, A^{cdēfg} τῆς γῆς¹⁰⁵.

πρὸς Ἰσαὰκ
μετὰ τοῦ
πατρὸς
ἡμῶν.
β, A^a, S
πάντας
τοὺς
λόγους
τῶν
ὀράσεών
μου.
α omit
καὶ οὐκ ..
Βεθῆλ.
β, A, S¹
ἱερέα πρὸς τὸν θεόν. af, A^a ἄγγ. κυρίου.

IX. *Καὶ μεθ' ἡμέρας¹ δύο ἀνέβην² ἐγὼ καὶ Ἰούδας
*μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ πρὸς Ἰσαὰκ³ Ἰὸν προπάτορα
ἡμῶν⁴. 2. Καὶ εὐλόγησέν με *ὁ πατήρ τοῦ πατρὸς μου⁵
κατὰ⁶ *τῶν ὀραμάτων ὧν⁷ εἶδον. *καὶ οὐκ ἠθέλησε πορευθῆναι
μεθ' ἡμῶν εἰς Βεθῆλ⁸. 3. Ἦς δὲ ἤλθομεν εἰς Βεθῆλ⁹,
εἶδεν¹⁰ ὁ πατήρ μου Ἰακώβ¹¹ ὄραμα¹² περὶ ἐμοῦ, ὅτι ἔσομαι
αὐτοῖς εἰς ἱερέα¹³. 4. Καὶ ἀναστὰς¹⁴ *τῷ πρῶτῳ¹⁵ *ἀπεδε-
κάτωσε πάντα¹⁶ δι' ἐμοῦ Ἰακώβ¹⁷. 5. Καὶ οὕτως¹⁸
ἤλθομεν εἰς Χεβρών τοῦ καταμεῖναι¹⁹ ἐκεῖ²⁰. 6. Καὶ ὁ²¹
Ἰσαὰκ ἐκάλει με συνεχῶς *τοῦ ὑπομνησαί²² *με νόμον²³
Κυρίου²⁴, καθὼς *ἔδειξέ μοι²⁵ ὁ ἄγγελος²⁶. 7. Καὶ ἐδίδασκέ
ἱερέα πρὸς τὸν θεόν. af, A^a ἄγγ. κυρίου.

τος A^a). abef read τοῦτο ὁμοιον ἐκείνου (ἐκείνῳ α) ἐστί. So also d (save that for ἐκ. ἐστί it reads ἐστὶν ἐκείνου. g τοῦτο τὸ σημεῖον ἐκείνου ἐστὶν ὁμ.
¹⁰³ befg, S. So h (save that it reads καγὼ for καίγε) and c (save that it reads τοῦτο καίγε). ad read καίγε ἔκρ. (+ καὶ d) τοῦτο. A^a = καὶ ἔκρ. τοῦτο. A^β καγὼ ἔκρυψα. ¹⁰⁴ α (save that c reads αὐτῷ). β, S¹ read αὐτὸ (αὐτῷ e) παντὶ ἀνθρώπῳ. A^a = τινί. A^β, Aram. = παντὶ ἀνθρώπῳ. ¹⁰⁵ A^a = ἔως τοῦ νῦν. Aram. om.

IX. ¹ d reads μετὰ δὲ ἡμέρας. ² α, dfg. ab, A, S read ἀνέβην. e ἀνέβηνον (sic). ³ α, d, S (save that S om. Ἰακώβ). β-d, A^{cdēfg} read πρὸς Ἰσαὰκ μετὰ τοῦ πατρὸς (τὸν πατέρα b) ἡμῶν. A^{b*} = πρὸς Ἰσ. τὸν πατέρα ἡμῶν. A^a = πρὸς Ἰσ. τὸν πατέρα τοῦ πατρὸς ἡμῶν. ⁴ α (save that h reads πατέρα for προπάτορα), S. All other authorities om. ⁵ A^a om. ⁶ d reads καί. ⁷ α. β, A^a, S read πάντας τοὺς λόγους τῶν ὀράσεών (τῆς ὀράσεως g, A^a, S²) μου (dg om.) ὧν (ὡς g). A^β = πάντας τοὺς λόγους μου ὧν. ⁸ β, A^β. A^a = καὶ οὐκ ἠθέλ. πορευθῆναι αὐτός. α om. ⁹ α, beg. adf A om. through hmt. For ἤλθομεν e reads ἤλθον, and for ὡς δέ g reads ὡς καί. ¹⁰ d reads τότε ἴδε καί. A = καὶ εἶδεν. ¹¹ f trs. before ὁ πατήρ. g, A^a om. ¹² α, af. β-af, A read ἐν ὀράματι. ¹³ α. bdeg, S¹ add πρὸς τὸν θεόν. af τῷ θεῷ. A ἐνώπιον τοῦ κυρίου. ¹⁴ A = ἀνέστη καί. ¹⁵ c, deg. af read ἀπὸ π. b τὸ π. h τῆ πρῶτῳ. ¹⁶ A = προσήνεγκε τὰς δεκάτας. ¹⁷ A om. ¹⁸ α. β, A om. ¹⁹ b reads καταλῦσαι. S¹ = κατὰ δύνανμιν. ²⁰ α, A, β, S¹ om. ²¹ α. β om. ²² af read τοῦ ὑπομνηματίσαι. A = καὶ ὑπέμνησε. ²³ de read με (d om.) λόγον. ²⁴ A^β om. next five (cf. text of af, A^a) words through hmt. ²⁵ α, bg. adef, A (?) read ἐδίδαξέ με (μοι d). ²⁶ beg, S¹ add τοῦ θεοῦ. af, A^a add κυρίου. ²⁷ d reads μοι. ²⁸ A = ἱερατικόν. ²⁹ g, A trs. A^{a, 98} = ὄλοκ. καὶ θυσ. ³⁰ α (save that h reads ἐκουσίῳ). β-g, S¹

* με²⁷ νόμον ἱερωσύνης²⁸, * θυσιῶν, ὀλοκαυτωμάτων²⁹, * ἀπαρχῶν ἑκουσίου, σωτηρίου³⁰. 8. * Καὶ ἦν καθ' ἑκάστην ἡμέραν συνετίζων με³¹, * καὶ ἀσχολούμενος εἰς ἐμέ³² * ἔλεγέ μοι³³. β-g, S¹ ἑκουσίων σωτηρίου. β, A^{68g}, S¹ εἰς ἐμέ ἦν ἀσχολούμενος ἐνώπιον κυρίου καί. α, d, A^a, S¹ omit

9. Πρόσεχε³⁴ σεαυτῷ³⁵ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τῆς πορνείας. τοῦτο γὰρ³⁶ † ἐνδελεχῆ ἔστιν^{†37} * καὶ μέλλει μαλίνειν³⁸ διὰ³⁹ τοῦ σπέρματός σου⁴⁰ * τὰ ἅγια⁴¹. 10. * Λαβέ οὖν σεαυτῷ⁴² * γυναικα, ἔτι⁴³ νέος ὢν, * μὴ ἔχουσαν μῶμον μήτε βεβηλωμένην, μήτε ἀπὸ γένους⁴⁴ ἄλλοφύλων⁴⁵ ἐθνῶν. 11. Καὶ πρὸ⁴⁶ τοῦ εἰσελθεῖν σε⁴⁷ εἰς τὰ ἅγια, λούου· καὶ ἐν τῷ θύειν σε⁴⁸, νίπτου⁴⁹. καὶ ἀπαρτίζων πάλιν⁵⁰ τὴν θυσίαν, νίπτου. S¹ omit

12. * Δώδεκα οὖν δένδρων ἐχόντων φύλλα⁵¹ ἀνάγαγε⁵² τῷ⁵³ * ἀπαρ. . . . νίπτου. β-g δένδρων αἰεί.

read ἀπαρχῶν ἑκουσίων, σωτηρίου. g ἀπαρχῶν. A^β = καὶ ἀπαρχῶν ἑκουσίων καὶ σωτηρίου. A^α om. together with all but two last words of next verse. S adds ὥστε ἱερατεῦν τῇ καθαρότητι ἐννοίας τῷ ὑψίστῳ θεῷ. ³¹ α, β-dg, S. A^β = καὶ (A^{68g} om.) συνεχῶς οὕτως ἦν συνετίζων καὶ ἐδίδασκε. dg read καὶ ἦν καθ' ἑκάστην συνετίζων με καὶ εἰς ἐμέ ἀσχολ. (εἰς ἐμέ ἀσχολ. καὶ συνετίζων με g) ἦν (g om.) ἐνώπιον κυρίου (+ τοῦ θεοῦ d). ³² α. β-dg, A^{68g}, S¹ read καὶ εἰς ἐμέ ἀσχολ. ἦν (e om.) ἐνώπιον κυρίου. For text of dg see preceding note. A^d = καὶ μοι παρήγγελλε ἐνώπιον κ. but *μωμωμληρηρη* = παρήγγ. is corrupt for *μωμωμληρη* (A^o. A⁶⁸ corrupt forms of it) = ἀσχολούμενος ἦν. ³³ α. ad, A^β, S read καὶ (+ ἐν τοῖς νοουθημασιν S) ἔλεγέ μοι. be read καὶ ἔλεγε, f κατέλεγέν μοι. g λέγων. ³⁴ b adds μὴ before πρόσεχε. f reads προσχέσι. ³⁵ α, af, S¹. bdg, A^β read τέκνον. e, Aram. Frag. 16 τέκνον σεαυτῷ. f adds καί. A^α reads τέκνον but trs. before πρόσεχε. ³⁶ e om. ³⁷ α (for ἐνδελεχέσι). adefg read ἐνδελεχεῖ. b, S¹ ἐνδελεχειέ. A = ἀπατᾶ σε. I have bracketed the text as corrupt. ³⁸ b trs. after σου. ³⁹ c reads ἀπό. ⁴⁰ c reads μου. ⁴¹ A^α = τὸν νόμον σου. A^β = τὴν παραθήκην σου (A⁶⁸ om.), where *qwawwyr pn* may be corrupt for *qwawwyl pn* = διὰ τοῦ σπέρματός σου. ⁴² e reads λαβέ σου οὖν. A^α = λαβέ σύ σοι. ⁴³ g reads εἰς γυναῖκα οὔτι. ⁴⁴ A = ἵνα μὴ ἔχης μῶμον ἐν σοὶ καὶ (+ μηδεμίαν A^α) βεβήλωσιν καὶ μὴ ἦ (+ γυνή A^α) ἀπὸ γένους. For μήτε . . . μήτε of af, μηδέ . . . μηδέ are found in ab and μηδέ . . . μήτε in de. g om. μήτε βεβηλωμένην. ⁴⁵ α, e¹. β-e, A^β, S¹ add ἦ, A^α-μηδέ or μήτε. ⁴⁶ g om. ⁴⁷ α, de. adfg om. ⁴⁸ α. β om. ⁴⁹ α, e give the form νήπτου, g as νιπται (bis). a reads εἰς αὐτά. A = ἀγίαςον σεαυτόν. α, d, A^α, S¹, om. next six words through hmt., and A^α om. the rest of the chapter. ⁵⁰ e trs. after θυσίαν. ⁵¹ α. β-g read δώδεκα δένδ. αἰεί ἐχ. So nearly A^β = ἐκ τῶν δώδεκα [+ καὶ A^{b*cd}] αἰεί ἐχόντων. g δώδεκα δένδ. ἀπεχόντων. ⁵² α, adefg. b reads ἀναγε. A^β = ἀνάξεισ. ⁵³ bd om. ⁵⁴ a adds καὶ πᾶσαν θυσίαν ἀλατι ἀλείεις. ⁵⁵ e reads καὶ ἐμέ. ⁵⁶ α. β om. ⁵⁷ df, A^β om. next three words through hmt. h om. next

β, S¹ Κυρίῳ⁵⁴ * ὡς καὶ ἐ⁵⁵ Ἀβραὰμ ἐδίδαξε. 13. Καὶ ἐκ⁵⁶ παντὸς πετεινοῦ καθαροῦ. α omit καὶ . . . ἀλιεῖς. παῖσαν θυσίαν ἄλατι ἀλιεῖς⁶⁴.

β, A, S πάσης. X. * Καὶ τανῦν¹ φυλάξατε² * ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν, τέκνα, ἐπειδὴ ὅσα ἐγὼ ἤκουσα παρὰ τῶν πατέρων μου ἰνήγγειλα ὑμῖν¹³. 2. Ἐκαὶ ἰδοὺ¹⁴ ἀθῶός εἰμι⁵ τῆς⁶ ἀσεβείας⁷ ὑμῶν⁸ * καὶ παραβάσεως⁹ ἣν ποιήσετε ἐπὶ * τῇ συντελείᾳ¹⁰ * τῶν αἰώνων¹¹ [εἰς τὸν σωτήρα τοῦ κόσμου χριστόν]¹² * πλανῶντες τὸν Ἰσραὴλ¹³, καὶ ἐπεγείροντες¹⁴ * ἐπ' αὐτὸν¹⁵ κακὰ μεγάλα¹⁶ * παρὰ Κυρίου¹⁷. 3. Καὶ ἀνομήσετε¹⁸ * ἐν τῷ¹⁹ Ἰσραὴλ²⁰, ὥστε μὴ βαστάξω²¹ τὴν²² Ἱερουσαλήμ²³ ἀπὸ προσ-

five words. ⁵⁸ β, S¹ read as in margin. ⁵⁹ adef, A^{b*cde}, S¹. αβ κυρίῳ. γ τῷ θεῷ. c αὐτῷ. A^g om. to τῷ θεῷ. ⁶⁰ α, a (save that h, a om. σου). bf read π. πρωτογενήματος. deg πρώτου γενήματος (γενν. g). A^β = πάντων κτηνῶν καὶ ἀπὸ καρπῶν, but *ωρῶνληγ βι. ἰωριδῆβωγ* appears to be corrupt for *ωπωρῆβηγ ωριδῆβωγ* = πρωτογεννημάτων. ⁶¹ a reads οἶνον. ⁶² α (save that c reads ἀρχάς). af read ἀπ. θυσίαν τῷ (f om.) κυρίῳ. b ἀπαρχάς. d κυρίῳ ἀπαρχάς. eg, A^β ἀπαρχάς τῷ κυρίῳ. ⁶³ α. β, A^β, S¹ om. β-bdf read τῷ κ. b om. ⁶⁴ β-d (save that e reads ἀλιεῖς), A^β. d reads καὶ πᾶσαν δὲ θ. δ. ἀλατιεῖς. Gk. Frag. 29 (see Appendix) supports text.

X. ¹ c. h reads καὶ οὖν. β, A νῦν οὖν. ² b reads φυλάξασθε. ³ α (save that h adds μου after τέκνα). β-d agrees with text (save that beg om. ἐγὼ after ὅσα¹⁰ and β-d om. ἐγὼ after ὅσα²⁰, and for ἐπειδὴ read ὅτι). d, A agree in omitting ἀνήγγειλα ὑμῖν. d, A^β read τέκνα μου ὅτι (A^β om.) ὅσα ἤκουσα παρὰ τῶν πατέρων μου ἐντέλλομαι ὑμῖν. A^a = ὅσα νῦν ἐντέλλομαι ὑμῖν ὅσα ἤκουσα παρὰ τῶν πατέρων μου. A^a contains τέκνα also but has trs. it before φυλάξτε. ⁴ α. β, A. om. ⁵ g reads ὑμῖν. A adds ἀπ' ἐκείνου. ⁶ α β, A, S read πάσης. ⁷ d reads ἀδικίας. ⁸ g trs. after παραβ. ⁹ c, β. h reads καὶ ὡς ἀσεβείαν. A^β = καὶ παραβάσεων. A^a om. but not A^b as Text represents. ¹⁰ c. h, e read τῆς (e om.) συντελείας. β συντελεία. ¹¹ e reads τοῦ αἰῶνος. ¹² Bracketed as a Christian interpolation. The last word is found only in c. ¹³ α. β, S¹ read ἀσεβοῦντες (ἀθετοῦντες α, S¹) πλανῶντες (eg om.) τὸν Ἰσρ. (e om. τ. Ἰ.). A = ἀσεβοῦντες πλανᾶτε τὸν Ἰσρ. h om. next thirteen words through hmt. ¹⁴ A = ἐπεγείρετε. ¹⁵ c. adfg, S² read αὐτῷ. d αὐτόν. e ἑαυτοῖς. A = ὑμῖν. S¹ om. ¹⁶ A = σφόδρα μεγάλα. d adds ἐπερχόμενα αὐτῷ. ¹⁷ bdfg, A. c, a read παρὰ κυρίῳ. e om. ¹⁸ β-d, c reads ἀνομεισητε. d ἀνομήσει. A = ἀνομείτε. ¹⁹ c. β, A, S¹ read σύν. ἀνομείν ἐν = 3 ψδ. ²⁰ c om. next ten words. h resumes with ὥστε after its lacuna. ²¹ h. afy read βαστάσαι. βε βαστάξαι. d, A δύνασθαι

ώπου τῆς²⁴ πονηρίας ὑμῶν, ἀλλὰ σχισθήσεται²⁵ τὸ κατα-
πέτασμα²⁶ τοῦ ναοῦ, ὥστε μὴ καλύψαι²⁷ τὴν²⁸ ἀσχημοσύνην
ὑμῶν. 4. Καὶ²⁹ διασπαρήσεσθε³⁰ αἰχμάλωτοι³¹ ἐν³² τοῖς
ἔθνεσιν, καὶ ἔσεσθε * εἰς ὄνειδος καὶ εἰς κατάραν ἐκεῖ³³. 5. Ὁ
γὰρ οἶκος, ὃν ἂν³⁴ ἐκλέξεται³⁵ Κύριος³⁶, * Ἱερουσαλὴμ κληθή-
σεται³⁷, καθὼς * περιέχει ἢ βίβλος³⁸ Ἐνὼχ τοῦ δικαίου.

XI¹. Ὅτε οὖν * ἔλαβον γυναικα, ἐγὼ εἴκοσι καὶ ὀκτώ
ἐτῶν ὑπῆρχον², * ἦν δὲ αὐτῇ ὄνομα Μελχά³. 2. Καὶ συλλα-
βοῦσα ἔτεκεν υἱόν⁴, καὶ ἐκάλεσα⁵ τὸ ὄνομα αὐτοῦ⁶ Γηρσάμ⁷,
ὅτι * ἐν γῆ παροικίας ἦμεν⁸. 3. * Καὶ εἶδον⁹ περὶ αὐτόν¹⁰,
Fragments based on XI. 1, 5, 6, 7, 8; XII. 1-7; XIII. 1, 3, 4, 7, 8, 9
see Appendix. β-ε S¹ ἢ ὄνομα Μελχά. β, (ΑΒ) S¹ τῆ γῆ ἡμῶν πάροιχοι.
After ἦμεν bde, A, S¹ add Γηρσάμ γὰρ παροικία γράφεται.

βαστάσαι. ²² f om. ²³ A^{cd} read Ἰσραὴλ. A^a add πόλιν. ²⁴ h. β om.
²⁵ c, d, A. h reads σχισθήσονται. ab, S σχίσει. e σχισε. f σχίσει. g
σχίσετε. ²⁶ c. h reads καταπετάσματα. β, A, S¹ ἔνδυμα. Since ἔνδυμα
is never used as a translation of קַרְנַיִם , the veil which divided the holy
place from the holy of holies, nor of הַזָּבֵחַ , it is possible that τοῦ ναοῦ is
an interpolation and that the text spoke merely of the rending of the
garments whereby their shame should be exposed. Cf. Isa. xxii. 8. But
if καταπέτασμα is original then τοῦ ναοῦ is so also. A^a add κόσμον before
τοῦ ναοῦ in the sense of 'ornament.' ²⁷ α. β-b read καλύπτειν. b κατα-
καλύπτειν. ²⁸ α. β om. ²⁹ d reads καὶ οὐ μόνον ταῦτα γενησεται οὕτως
ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς. ³⁰ c, abg. h reads διασπαρῆσθαι and om. next six words.
def read διασπαρί (εἰ d, ἡ ε) σεσθαι. ³¹ d, A^β om. S¹ (?) reads ὀμόφυλοι.
³² A adds πᾶσιν. ³³ α. β, A^β, S² read ἐκεῖ (b om.) εἰς ὀνειδισμόν καὶ εἰς κατά-
ραν (g om. καὶ εἰς κατ.) καὶ εἰς καταπάτημα. A^a reads εἰς κατάραν καὶ εἰς ὄνειδ.
καὶ εἰς καταπάτημα ἀλλοτριῶν. S¹ εἰς ὄνειδ. καὶ εἰς καταπάτημα. ³⁴ d om.
³⁵ h, f. c reads ἐκλέγεται. adg ἐκλέξεται. b ἐξελεξεται. e ἐξελέξεται. A
ἐξελέξατο. A^a add ἐαντῶ. ³⁶ e om. ³⁷ d reads Ἰηλ ἄγιον ἔσται. f om.
³⁸ α, deg. abf read περιέχει βίβλος. A = γέγραπται (A^b om.) ἐν βίβλοισι.

XI. ¹ g om. XI.-XII. 3 S¹ om. XI.-XIII. here but adds them after
XIX. ² α (save that c reads χρόνων for ἐτῶν). β, A^β, S¹ read ἔλ. γυναικα,
ἡμην ἐτῶν εἴκοσι ὀκτώ (κῆ ἐτῶν ἡμην ade, εἴκοσι καὶ ὀκτώ ἐτῶν ἡμην f). A^a =
ἡμην ἐγὼ ἐτῶν εἴκοσι καὶ ὀκτώ ἔλαβον ἐγὼ μοι γυναικα. ³ α (save that c reads
Μελχέ). e which is dependent on α reads ἦν δὲ ὄνομα αὐτῆς Μελχά. A is
an expansion of α. It = καὶ ἦν τὸ ὄνομα τῆς γυναικός μου Μελχά. β-ε, S¹
read ἦ ὄνομα Μελχά. ⁴ α, d, A^{b*}, Gk. Frag. 63. a reads παροικηλόν.
bef, A^{cd^{of}g}, S¹ om. Ver. 2 is very corrupt in A^a. It = καὶ ὅτε ἦμεν ἐν
Γεσέμ, ὅτι πάροιχοι ἦμεν ἐν τῇ γῆ ἐν ἣ ἦμεν. Γεσέμ γὰρ παροικία μεταγράφεται.
⁵ h, d, S¹, Gk. Frag. 63. c, abef, A^β read ἐκάλεσε. ⁶ adds παροικεία.

β (Αβ), ὅτι οὐκ ἔστιν¹¹ ἐν τῇ¹² πρώτῃ τάξει. 4. Καὶ¹³ ὁ Καάθ¹⁴
 S¹ εἶδον ἐγεννήθη * ἐν τῷ¹⁵ τριακῶστῳ¹⁶ πέμπτῳ¹⁷ ἔτει¹⁷ τῆς ζωῆς
 δὲ ἐν ὄρα- μου¹⁸ * πρὸς ἀνατολὰς ἡλίου¹⁹. 5. * Καὶ εἶδον ἐν ὄραματι
 μέσος ἐν ἐν ὑψηλοῖς ἴστατο μεσῶν τῆς συναγωγῆς²⁰. 6. * Διὰ τοῦτο
 ὑψηλοῖς ἐκάλεσα τὸ ὄνομα αὐτοῦ Καάθ²¹, [ὅ ἐστιν ἀρχὴ μεγαλείου καὶ
 ἴστατο ἐκάλεσα τὸ ὄνομα αὐτοῦ Καάθ²¹, [ὅ ἐστιν ἀρχὴ μεγαλείου καὶ
 πάσης συμβιβασμός]²². 7. Καὶ * τρίτον υἱὸν²³ ἔτεκεν μοι τὸν
 τῆς συνα- Μεραρεῖ²⁴ τῷ²⁵ τεσσαρακοστῷ²⁶ ἔτει²⁷ * τῆς ζωῆς μου²⁸, καὶ
 γωγῆς.
 β, Α τρίτον.

⁷ A^a = Γεσεμ. ⁸ α (save that *h* reads ὑμῶν (?) for ἡμεν). β, Α, S read
 ἐν τῇ γῇ ἡμῶν (αὐτοῦ *f.* ἐν τῇ ἡμεν Α. *e* om.) πάροιχοι ἡμεν (πάροιχος ἡμην *e*).
bde, Α, S¹ add Γηροσάμ (Γεσεμ Α^a) γὰρ παροιμία γράφεται (μεταγράφεται Α)
 against α, *aef*. ⁹ α, Αβ. *bef* read εἶδον δέ. *af* ἰδών. *d* ἰδον γάρ. Α^a om.
 together with rest of verse. ¹⁰ β reads αὐτοῦ. ¹¹ *b* reads ἔσται.
¹² α, *d*, Αβ. β-*d* om. ¹³ *d* gives ver. 4 as follows: καὶ ἐν τῷ $\bar{\lambda}\epsilon$ ἔτει πάλιν
 συλλαβοῦσα ἔτεκε μοι υἱὸν δεύτερον κατὰ ἀνατολὰς ἡλίου. ¹⁴ α reads Κάθ here
 and elsewhere. Α^b adds υἱός μου. ¹⁵ α. β om. ¹⁶ Α^a om. Aram.
 Frag. = τετάρτῳ. Gr. Frag. 68 reads ἐμιαυτῷ corrupt (?) for τετάρτῳ.
¹⁷ Α^{b*} om. ¹⁸ α. β, Α, S¹ om. ¹⁹ Α^a om. ²⁰ α (save that *c* om. ἐν
 before ὄραματι). β reads εἶδον δὲ ἐν ὄραματι, ὅτι μέσος (μέσον *adf*, μεσῶν *e*) ἐν
 ὑψ. (+ *δρυσὶ* S¹) ἴστ. πάσης τῆς συναγωγῆς. Α = καὶ εἶδον ἐν ὄραματι ὅτι ἐν
 μέσῳ πολλῶν (here *ρωμϛιωγ* (= πολλῶν) is a corrupt dittography of *ρωμϛρ*
 = ὑψηλός) ἴστατο ὑψηλὸς ὑπὲρ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν (ἐν μέσῳ τοῦ ὕψους ἴστατο
 ὑπὲρ πᾶσαν τ. συναγωγὴν Αβ). It thus appears that Α supports β. With
 our text we should compare the Gr. Frag. 'Εώρακα ὅτι ἐπ' αὐτῷ ἔσται ἡ
 συναγωγή παντὸς τοῦ λαοῦ. There may be a paronomasia in *τηρ* and *ἦρ* =
 συναγωγή. ²¹ Α^a read Καάθ only. For ἐκάλεσα α reads ἐκάλεσε and for
 Καάθ S¹ reads Καιάφα and *d* Κάθ. ²² I have bracketed this clause as a
 gloss. Though it is found in both α, β and Α, it cannot be given as an
 explanation of the name. It may, however, be a corrupt survival of the
 text which may be more truly handed down in the Gr. Frag. καὶ ὅτι αὐτὸς
 ἔσται ἡ ἀρχιεροσύνη ἡ μεγάλη· αὐτὸς καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἔσονται ἀρχὴ βασιλείων
 ἱεράτευμα τῷ Ἰσραήλ. The MSS. evidence is as follows: α, S¹ support text
 (save that *h*, S¹ read συμβιβασμοῦ). Similarly β (save that *d* om. ἀρχὴ *μεγ.*
 and *e* reads ἐρμηνεία for ἀρχή). Α = ὅ ἐστιν ἡ ἀρχὴ μεγαλείου (χρίσεως Αβ
 by an easy internal corruption) καὶ κρίσεως (but *ρωμυηρηηϛββωῦ* may be
 corrupt for *ρωμυηρηηϛββωῦ* = συμβιβασμοῦ). ²³ *c.* *h* reads τὸν υἱὸν
 τὸν τρίτον. β-*bd*, Α read τρίτον. *b*, S¹ *τρεις*. For the first seven words
d reads καὶ προσθήσα (sic) ἔτεκε μοι υἱόν. ²⁴ α. *ae* read Μεραρήν. *b* Μεραρί.
a om. next fifteen words through *hmt*. ²⁵ α, *d.* *bef* om. ²⁶ *d* read μ.
²⁷ Α^a om. ²⁸ *c, d.* *h, bef*, Α^a read ζωῆς μου. Αβ om. ²⁹ *e* reads ἐπέι.
³⁰ *c, e*, Α^{ab}. So also Aram. and Gr. Frag. 69. *h, bdf*, Α^b, S¹ read ἐκάλεσε.

ἐπειδὴ²⁹ ἐδυστόκησεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐκάλεσα³⁰ αὐτὸν³¹ *h, bdf, A^b, S¹*
 Μεραρεῖ³² ὃ ἐστὶ³³ * πικριασμός³⁴. 8. Ἡ δὲ Ἰωχαβέδ³⁵ *ἐκάλεσε.*
 * ἐγεννήθη ἐν Αἰγύπτῳ τῷ ἐξηκοστῷ τετάρτῳ μου ἔτει³⁶. * ἐνδοξος *β, S¹*
 γὰρ ἦν τότε ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν μου³⁷. *πικρία μου ὅτι*

XII. Καὶ ἔλαβεν ὁ¹ Γερσαμ² γυναῖκα³ καὶ ἔτεκεν⁴ *καίγε*
 * ἐξ αὐτῆς⁵ τὸν Λομνῆ⁶ καὶ Σεμεῖ⁷. 2. * Οἱ δὲ⁸ υἱοὶ *αὐτὸς ἀπέθνη-*
 Καθ⁹ Ἀβραάμ¹⁰, Ἰσαχάρ¹¹, Χεβρών¹² καὶ¹³ Ὀζήλ¹⁴. *σκεν.*
 3. Ἐκαὶ οἱ¹⁵ υἱοὶ Μεραρεῖ Μοολὶ¹⁶ καὶ Μωυσῆς¹⁷. 4. Καὶ *β, S¹*
 τετάρτῳ ἔτει ἐτέχθη ἐν Αἰγ. *β, A αὐτῶ.* *ἐξήκοστῷ*

³¹ *e* reads αὐτῶν. *A^a, Aram. and Gr. Frag. 69 = τὸ ὄνομα αὐτοῦ.* ³² *α.*
b reads Μεραρί. *d* Μεραρή. *ef* Μεραρήν (-*inf*). ³³ *A = ἐρμηνεύεται.* ³⁴ *c.*
β-e, A read πικρία μου. *h* κρασμος. *e* πικρασμοῦ. *β* adds ὅτι καίγε (καὶ *d*)
 αὐτὸς ἀπέθνησκεν (ἀπέθανεν *b*). ³⁵ *α, bg. β-bg* read Ἰωχαβίθ (Ἰοχ. *af*) *A^a*
 = Γεναβάδ. *A^{b*}* Ναχαβίθ. *A^{cd}* Ἰοχαβίθ. ³⁶ *α* (save that *c* reads ἐγεν-
 νήθη). *A^a* = ἐγεννήθη (οἱ ἐτέχθη) μοι ἐξήκοντα τετάρτῳ ἔτει ζωῆς μου, ἐν ᾧ ἦν
 ἐν Αἰγ. *β-d, S¹* read ἐξηκοστῷ (ἐξήκοντα *f, ξ e*) τετάρτῳ ἔτει (τεσσάρων ἐτῶν *f*)
 ἐτέχθη ἐν Αἰγ. *A^β* = ὅτε ἦν ἐξήκ. τεσσάρων ἐτῶν ἐτέχθη μοι (*A^{b*}* om.) ἐν
 Αἰγ. *d* stands alone and gives ver. 8 thus: καὶ ἐν τῷ ξ τετάρτῳ ἔτει τῆς
 ζωῆς μου ἐν Αἰγ. συλλαβοῦσα ἔτεκέ μοι θυγατέρα τὴν Ἰωχαβίθ. This slightly
 agrees with Aram. Frag. 71. ³⁷ *h.* So *c* (save that it reads *ει τωτε ἐν*
 μέσῳ). *β* reads ἦμην τότε (*e* om.) ἐμέσῳ (ἐν μέσῳ *def*) τ. ἀδ. μου. *A^a* = καὶ
 τότε ἦν ἐνδ. ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πολλῶν. *A^β* = καὶ ἦν τότε ἐνδ. ἐν μ. τῶν ἀδ. μου.

XII. ¹ *b* om. ² *A^b* = Γεθσῶν. *A^a* add αὐτῶ. ³ *A^{b*cd}* add συνέλαβεν.
A^{es} καὶ συνέλαβεν. ⁴ *S¹* = ἐγεννήθη. ⁵ *α, S¹.* *β, A* read αὐτῶ. *A^a* add
 υἱόν. ⁶ *c, f.* *h* reads Λομνεί and om. next nine words. *a* reads Λομῆν.
b Λομνί. *d* Λομνῆν. *e* Λομνῆν. *A^a*, *deg* Λομνί. *A^{b*}* Λομνί. *A^c* Λομί. Exod.
 vi. 17 *יְרֵמִי* and so Aram. Frag. ⁷ *c.* *b* reads τὸν Σεμεί. *adf* Σεμεί. *e* τὸν
 Σεμεῖν. *A^a* = Σεμί. *A^b* Συμί. *A^{b*cd}* Σεμηί. *A^{es}* Σεμνεί. Exod. vi. 17 *יְרֵמִי*.
⁸ *c.* *ef, A^a* read καὶ οἱ. *ab* καί. For the first four words of ver. 2 *d* reads
 ἔλαβε καὶ καθ̄ γυναῖκα καὶ ἔτεκεν αὐτῶ. ⁹ *c* adds εἰσίν. ¹⁰ *c, d.* *b* reads
 Ἀμβράμ. Cf. LXX. Exod. vi. 18. *adf* Ἀβράμ. *A = Ἀμράμ.* So Exod.
 vi. 18 *מְרַאֲמִי*, and also Aram. Frag. *d* adds καί. ¹¹ *c, adef, A^a.* *b* reads
 Ἰσαάρ. *A^{cd}* = Ἰσαχαρά. *A^{b*}* Ἰσαχαρ καὶ Ἰσαχαρα. *d* adds καί. Exod. vii.
 18 and Aram. Frag. 75 *יְרֵמִי*. ¹² *b* reads Χεβρώ. ¹³ *α, d, A.* Other
 MSS. om. ¹⁴ *c.* *h* reads Ὀζώηλ. *adf, A^β* Ὀζιήλ. *b* Ὀζήλ. *e* Οὐζήηλ.
A^a = Ὀυζέλ. *A^b* Ὀυζιήλ. ¹⁵ *c, ef. h, ab* om. For the first four words
d reads ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Μεθαρή ἔλαβεν αὐτῶ γυναῖκα καὶ ἔτεκεν. *A* om. ver. 3.
¹⁶ *b, S¹.* *c* reads Μοθλί. *h* Μεθλί. *af* Μοθλή: *d* τὸν Μααλή. *e* Μωλή. Exod.
 vi. 19 and Aram. Frag. 75 *יְרֵמִי*. ¹⁷ *α.* *d* reads Μωυσῆ καὶ Ἀαρών. Cf.
 Exod. vi. 19 *יְרֵמִי*. *af* read Ὀμουσή. *b, S¹* Ὀμουσί where the O may
 represent the vav in the Hebrew. On the other hand, the LXX has

ἔν¹⁸ τῷ¹⁹ *ἐνενηκοστῷ τετάρτῳ μου ἔτει²⁰ ἔλαβεν ὁ²¹
 Ἄβραάμ²² τὴν Ἰωχαβὲδ²³ τὴν²⁴ θυγατέρα μου ἑαυτῷ²⁵ εἰς
 α om. γυναικα ὅτι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ²⁶ ἐγεννήθησαν²⁷ αὐτὸς καὶ ἡ θυγάτηρ
 from μου. 5. Ὀκτῶ²⁸ ἐτῶν ἡμην ὅτε εἰσῆλθον²⁹ εἰς γῆν³⁰
 αὐτός to Χανάαν³¹. καὶ *δέκα καὶ ὀκτῶ³² ἐτῶν³³ ὅτε³⁴ ἀπέκτεινα
 end of chapter. *τὸν Συχέμ³⁵. καὶ *δέκα καὶ ἐννέα³⁶ ἐτῶν³⁷ ἱεράτευσα³⁸
 af, A καὶ *εἴκοσι καὶ ὀκτῶ³⁹ ἐτῶν⁴⁰ ἔλαβον⁴¹ γυναίκα· καὶ τεσσα-
 ἱεράτευσα τῷ κυρίῳ. ⁴² (καὶ ὀκτῶ)⁴³ ἐτῶν⁴⁴ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον·
 6. *Καὶ ἰδοὺ ἐστε, τέκνα μου, τρίτη γενεά⁴⁵. 7. Ἰωσήφ⁴⁶
 ἑκατοστῷ *ὀγδόῳ καὶ δεκάτῳ μου ἔτει⁴⁷ ἀπέθανεν.

XIII. Καὶ *νῦν, τέκνα μου¹, ἐντέλλομαι ὑμῖν,
 φοβεῖσθε² *Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν³ ἔξ ὅλης τῆς καρδίας
 ὑμῶν⁴,

Ἄμουσει also. *e* reads βουσῆν. ¹⁸ *c, d*. Other MSS. om. A om. to ἔτει
 inclusive. ¹⁹ *be* om. ²⁰ *c*. So also *h, b* (save that *h* om. μου and *b* trs.
 it after ἔτει). *e* reads $\overline{\zeta\delta}$ ἔτει Μωσῆ. *af* ἐνενηκ. ἔτει μου σὺν τῷ τετάρτῳ
 (καὶ τετάρτῳ *f*). *d* ἐνενηκ. ἔτει τῆς ζωῆς μου. S¹ corrupt. ²¹ *c, bf*. Other
 MSS. om. ²² *α, de*. *af* read Ἄβράμ. *b* Ἀμβράμ. A = Ἀμράμ. *d* adds
 ὁ υἱὸς Κάθ. ²³ *a*. *c* reads Ἰωχαβὲλ. *h* Ἰωχαβὲλ. *d, A, a, c, de, g* Ἰωχαβίθ. *e*
 Ἰωχαβέ. *af* Ἰωχαβίθ. A^b = Ὀχαβεθ. ²⁴ *c, d*. Other MSS. om. ²⁵ *c, adf*,
 A^{a, e, g}. *b* reads αὐτῷ. *e* αὐτῆν. *h, A, b, c, d* om. ²⁶ A^b = ἔτει. ²⁷ *α* om.
 rest of chap. ²⁸ *e* reads ἡ. Aram. Frag. 78 ὀκτωκαίδεκα. ²⁹ *g* reads
 ἦλθον. ³⁰ *ag* om. ³¹ A^b = Χαναανιτῶν. *d* om. next nine words. ³² *afg*.
b, A read ὀκτωκαίδεκα. *e* $\overline{\text{H}}$. ³³ *f* om. ³⁴ A^a = ἡμην ὅτε. A^{b*} om.
g om. next nine words. ³⁵ A = τοὺς Σικιμίτας. ³⁶ *af, de* read $\overline{\theta}$.
b, A ἐννεκαίδεκα. ³⁷ *bde*. *af* read ἔτη. A^a add ἡμην ὅτε. ³⁸ *af, A*
 add τῷ κυρίῳ. ³⁹ *f, A*. *a* read κ' καὶ ἡ. *de* $\overline{\text{KH}}$. *bg* εἰκοσιοκτῶ. S¹ εἴκοσι.
⁴⁰ A^{a, e, g} add ἡμην ὅτε. ⁴¹ A^a add μοι. ⁴² *de* read $\overline{\mu}$. ⁴³ Added in
 accordance with Aram. Frag. 79. ⁴⁴ A^{a, c, de, g} add ἡμην ὅτε. ⁴⁵ *aef* (save
 that *af* om. ἐστέ and *e* reads ἔσται). So also A^b (save that A^{b, c, d} add ὑμεῖς
 after ἐστέ). *b, S*¹ read καὶ ἰδοὺ, τέκνα μου ἐστε, τέκνα μου, τρίτη γενεά. *d* καὶ
 ἰδοὺ ἐστε ἀπρῶς τρίτη γενεά, ὑμεῖς τέκνα μου. A^a = καὶ νῦν ἰδοὺ ἐστε τέκνα μου
 †τρῆς†. *g* reads καὶ ἰδοὺ ἔσται τέκνα τρεῖς γενεαί. ⁴⁶ *d* reads Ἰωσήφ γὰρ
 ὁ ἀδελφός μου. A^b = καὶ Ἰωσ. *g, A*^a om. this verse. ⁴⁷ *adf, S*¹ (save
 that *a* and S¹ om.). *b* reads ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει. *d* ἰ' ἐτῶν. A^b καὶ δεκάτῳ
 ἔτει αὐτοῦ ὅτε, thus agreeing with *d*.

XIII. ¹ *g* om. S¹ om. next two words. ² *α, f, S*¹. *a* reads φοβεῖσθαι.
beg, A ἵνα φοβεῖσθε (φοβεῖσθαι *e*). *d* ἵνα φοβῆσθε. ³ *α, adfg, A, S*² (save
 that *c, adfg* read ἡμῶν). *e* reads τὸν θεὸν ὑμῶν. *b* τὸν κ. S¹ τὸν κύριον ἡμῶν.
⁴ *c. af* read ἐξ ὅλης τῆς καρδίας. *beg* ἐξ ὅλης καρδ. *d* ἐξ ὅλης καρδ. ἡμῶν.
h, A om. ⁵ *ag* add καρδίας (+ ὑμῶν *g*). *d* κυρίου. *e* ψυχῆς. A^a = εὐθύ-

καὶ πορεύεσθε ἐν ἀπλότητι⁵ * κατὰ πάντα τὸν νόμον αὐτοῦ⁶.

2. * Διδάξατε δὲ καὶ ὑμεῖς⁷ τὰ τέκνα ὑμῶν γράμματα⁸ α om.
ἵνα ἔχωσι⁹ σύνεσιν ἐν * πάσῃ τῇ ζωῇ αὐτῶν¹⁰, ver. 2.
ἀναγινώσκοντες¹¹ ἀδιαλείπτως¹² τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ¹³.

3. * Ὅτι¹⁴ πᾶς, * ὃς γινώσεται¹⁵ * νόμον Κυρίου¹⁶, τιμηθήσεται,
καὶ οὐκ ἔσται¹⁷ ξένος, ὅπου ὑπάγει¹⁸.

4. Καλεῖ πολλοὺς φίλους ὑπὲρ γουεῖς κτήσεται¹⁹
καὶ ἐπιθυμήσουσι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων δουλεύσαι αὐτῷ²⁰
καὶ ἀκοῦσαι νόμου²¹ ἐκ τοῦ²² στόματος αὐτοῦ²³.

5. Ποιήσατε Ἰοὺν²⁴ δικαιοσύνην²⁵, τέκνα μου, ἐπὶ τῆς γῆς,
ἵνα εὐρήσῃτε²⁶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

6. Καὶ σπεύρατε²⁷ ἐν * ταῖς ψυχαῖς²⁸ ὑμῶν²⁹ ἀγαθὰ
* καὶ εὐρήσετε³⁰ αὐτὰ³¹ * ἐν τῇ ζωῇ ὑμῶν³².

* Ἐὰν δὲ σπεύρητε πονηρὰ³³

* πᾶσαν ταραχὴν καὶ θλίψιν θερίσετε³⁴.

α ὑγια-
σμένοι
ἦτε.

τητι, Αβ ἀπλότητι.

⁶ Α^a = κατὰ πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. Αβ τῶν νόμων αὐτοῦ. d om. τόν, and b reads αὐτῶν for αὐτοῦ. ⁷ e reads διδάξατε καὶ ὑμεῖς.

Α^a = καὶ διδάξατε. ⁸ g trs. before τὰ τέκνα. ⁹ f reads ἔχουσιν. S¹ ἔχητε. ¹⁰ de read πάσῃ ζ. αὐτῶν. ¹¹ abfg, Αβ, S¹. d reads καὶ ἵνα γινώ-

σκοῖτες καὶ ἐπιγινώσκοντες. e ἵνα γινώσκουσιν. Α^a = ἀναγινώσκων. ¹² d reads ἀδιαλείπτως ὧσιν and trs. after θεοῦ. ¹³ Α = κυρίου. ¹⁴ c reads

διότι. Α^{es} om. Αβ om. next five words. ¹⁵ g reads ὁ εἰδώς. ¹⁶ α, d, Α^a. abfg read v. θεοῦ. e τὸν νόμον τοῦ θεοῦ. e adds καί. ¹⁷ c reads ἐστίν.

¹⁸ β. c reads ἂν εἰσέρχεται. h ἂν ἀπέρχεται. ¹⁹ h (?), ag. c, df read κτίσεται. b κτήσεται. e γε ζητεῖν. S¹ adds ὧν φιλομαθῆς. Α^a om. ver. 4 and

compresses vers. 5, 6 as follows:

Σπεύρατε δικαιοσύνην (οἱ ἐλεημοσύνην) ἐπὶ τῆς γῆς
ἵνα θερίσητε ἀταραξίαν.

²⁰ g reads αὐτόν. Α^{b*cd} = ὑμῖν. Α^{es} om. ²¹ c, β-d. h reads νόμους. d λόγον. ²² ae¹ om. ²³ Α^{b*cd} = ὑμῶν. ²⁴ α. β, Α, S¹ om. ²⁵ c trs.

after τέκνα μου. ²⁶ β, Αβ, S. d adds αὐτήν and for preceding ἵνα reads ὅπως. c reads ὑγιασμένοι εἶται (i.e. ἦτε). h ἡλιασμένοι. All readings corrupt.

εὐρήτε = ΙΣΥΩΠ and ὑγιασμένοι ἦτε = ΙΑΩΡΠ, both of which are corrupt for ΙΥΩΠ = θησαυρίσητε. Cf. Matt. vi. 19, 20. ²⁷ α, af. bdeg read σπεύρετε.

²⁸ f reads τῇ ψυχῇ. ²⁹ d reads ἡμῶν. ³⁰ α (though c reads εὐρήσειται and h εὐρήσητε). β, Α read ἵνα εὐρήτε. S¹ καὶ θερίσετε καὶ εὐρήσετε. ³¹ g, S¹ om.

³² α om. S¹ reads αἰωνίῳ for ὑμῶν. ³³ α (save that c reads σπεύρετε). abef, S¹ read ἐὰν γὰρ σπεύρητε (σπεύρετε ef) κακά. dg ἐὰν γὰρ σπεύρητε.

³⁴ α, β-dg (save that c reads θερησεται (sic), h, bf θερίσητε, e θερίσεται), Αβ. dg read ταραχὴν, πᾶσαν (d om.) θλίψιν θερίσητε (θερησεται g).

³⁵ ab, Αβ. c, df read κτίσασθε. h, e κτίσασθαι. g, Α^a κτήσεσθε. ³⁶ Α^a =

β, Αβ, S
θεοῦ
μετὰ
σπουδῆς.
α ἴνα.

7. Σοφίαν κτήσασθε³⁵ * ἐν φόβῳ³⁶ Θεοῦ³⁷
ὅτι³⁸ ἔαν * γένηται αἰχμαλωσία,
καὶ ὀλοθρευθῶσι πόλεις καὶ χῶραι³⁹
* καὶ χρυσὸς καὶ ἄργυρος καὶ πάντα⁴⁰ κτήσις⁴¹ ἀπολείται⁴²
* τοῦ σοφοῦ τὴν σοφίαν⁴³ † οὐδεὶς⁴⁴ δύναται⁴⁵ ἀφελῆσθαι⁴⁶
εἰ μὴ τύφλωσις⁴⁷ ἀσεβείας⁴⁸ καὶ πώρωσις⁴⁹ ἁμαρτίας⁵⁰.

β-d, A, S
om.

8. ἼΕάν γάρ τις φυλάξῃ αὐτὸν ἐκ τῶν πονηρῶν τούτων ἔργων¹ 51
τότε⁵² γενήσεται⁵³ αὐτῷ σοφία⁵⁴ καὶ * παρὰ τοῖς πολεμίοις
λαμπρὰ⁵⁵

καὶ ἐπὶ⁵⁶ γῆς ἀλλοτρίας⁵⁷ πατρίς,
καὶ ἐν μέσῳ⁵⁸ ἐχθρῶν εὐρηθήσεται⁵⁹ φίλος.

β, A
ταῦτα.
αβf, A,
S¹ ἡμῶν.

9. * Πᾶς ὃς ἂν διδάσκει καλὰ καὶ πράττει⁶⁰
σύνθρονος ἔσται⁶¹ βασιλέων⁶²,
ὥσπερ⁶³ καὶ Ἰωσήφ ὁ ἀδελφός⁶⁴ μου⁶⁵.

καὶ φόβον.
μετὰ σπουδῆς.

³⁷ α, β, S¹. A^a = κυρίου θεοῦ. Αβ, S² κυρίου. β, Αβ, S add

μετὰ σπουδῆς.

³⁸ α read ἴνα. ³⁹ α. β, S¹ read γένηται αἰχ. καὶ πόλεις

ἐξολοθρευθῶσι (ὀλοθρευθῶσι βf) καὶ χῶραι (S¹ om. κ. χῶραι). A^a = ὅτι ὅτε
γενήσονται ἐν ταραχῇ χῶραι καὶ ὀλοθρευθῶσι. Αβ = ὅτι ἐὰν γένωνται χῶραι καὶ
πόλεις ὀλοθρευθῶσι. d adds καὶ ἄρουραι. ⁴⁰ A^a om. ⁴¹ abeg. α, df
read κτίσις. ⁴² beg. c reads ἀπωλλεῖται. h ἀπολυται. d ἀπόλλυται. af
ἀπάληται.

⁴³ α, β-df. df read τοῦ δὲ σοφοῦ τὴν σ. A^a = τὴν δὲ σοφίαν
τῶν σοφῶν. Αβ τὴν δε σοφίαν. ⁴⁴ e reads οὐ. ⁴⁵ A^a = δυνήσεται.

⁴⁶ A^a add ἀπ' αὐτῶν. A^b ἀπ' αὐτοῦ. ⁴⁷ For τύφλ . . . ἁμαρτίας S¹ reads
σκοτία ἁμαρτίας τύφλωσις ῥήματος ἀπὸ τῆς εὐγενείας. ⁴⁸ A^a om. next three

words. ⁴⁹ Em. from πόρωσις of α, e. adf read πόρωσις. b πήρωσις.
g πείρωσις. Αβ = πλήρωσις, a corruption of our text. ⁵⁰ g reads καρδίας.

⁵¹ α (save that c reads φυλάξει, and h ἐαυτόν, and πράξεων for ἔργων). d
reads ἐὰν δὲ φυλάξῃ ταῦτα. β-d, A, S om. But the τότε (α, abf) which
begins the next line points to some such clause as the above. ⁵² α, abf,
S¹. bg, A read ὅτι. d om. ⁵³ c adds ἐν. ⁵⁴ α, d (but d prefixes ἦ), A.

β-d read αὐτή. A^a add αὐτοῦ ὡς πόλις ἰσχυρά. S¹ reads πόλεμος and for
next five words καὶ ἀπὸ τοῦ πολεμίου. ⁵⁵ h, β. c reads περὶ τοὺς πολεμίους
λαμπρός. A = παρὰ τῷ πολέμῳ (τῶν πολέμοις Αβ) λαμπρότης. ⁵⁶ g adds

τῆς. A^a om. this line and the next. ⁵⁷ Αβ = ἀλλοτριῶν. ⁵⁸ α, ef.

Other MSS. read ἐμέσῳ. ⁵⁹ c reads γενήσεται. For εὐρ. φίλος S¹ reads
ἀναστρέφεται. ⁶⁰ α (save that h reads διδάσκη). ae read ὃς ἐὰν διδάσκη

ταῦτα καὶ πράττη (πράσσει e). bdg ἐὰν (+ γὰρ g) διδάσκη (διδάσκει d) ταῦτα
καὶ πράττη (πράττει d). f ὃ ἐὰν διδάσκει ταῦτα καὶ πράσσει. A = ὅτι ἐὰν ὁ

διδάσκει καὶ τοῦτο πράττης. S¹ ἐὰν δὲ τις γλίχηται τῆς διδασκαλίας καὶ σοφίας.

⁶¹ A = ἔση. ⁶² α, β-ab, A, S². ab, S¹ read βασιλέως. ⁶³ α. β read ὡς.

⁶⁴ g reads πατράδελφος. S¹ prefixes ἀγνός. ⁶⁵ α, d. abf, A, S¹ read ἡμῶν.
eg ἡμῶν.

α, A^a
 XIV. Ἐγὼ¹ οὖν, τέκνα μου², ἔγνω³ ὅτι ἐπὶ τὰ τέλη τῶν αἰώνων ἀσεβήσετε⁴ *ἐπὶ Κυρίου, χεῖρας ἐπιβάλλοντες⁵ ἐν⁶ κακία [ἐπ' αὐτὸν]⁷ καὶ ἐν⁸ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν γενήσεσθε⁹ χλευασμός.

β, A^b, S¹
 XIV. Καὶ νῦν, τέκνα μου¹⁰, ἔγνω¹¹ ἀπὸ¹² γραφῆς¹² Ἐνώχ, ὅτι ἐπὶ τέλει¹³ ἀσεβήσετε¹⁴ ἐπὶ Κύριον, *χεῖρας ἐπιβάλλοντες ἐν πάσῃ κακίᾳ¹⁵ καὶ αἰσχυνθήσονται *ἐφ' ὑμῶν¹⁶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν γενήσεσθε¹⁷ χλευασμός.

2. Καὶ γὰρ ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἰσραὴλ καθαρὸς ἐστίν¹⁸ ἀπὸ τῆς¹⁹ ἀσεβείας²⁰ τῶν ἀρχιερέων [οἵτινες ἐπιβαλοῦσι²¹ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὸν σωτήρα τοῦ κόσμου]²².

α	β (S ¹).	A ^b
3. Ὡς ²³ γὰρ ἐστὶν ὁ † ἥλιος ²⁴ καθαρὸς ἐνώπιον κυρίου † ἐπὶ τὴν γῆν ²⁵ , οὕτω καὶ	3. *Καθαρὸς ὁ οὐρανὸς ὑπὲρ τὴν γῆν ²⁶ καὶ ὑμεῖς οἱ φωστῆρες τοῦ Ἰσραὴλ ²⁷ ,	3. Τέκνα μου, καθαροὶ γίνεσθε καθὼς οἱ οὐρανοὶ ὑπὲρ τὴν γῆν· καὶ ὑμεῖς οἱ οἱ

A^a om.
 vers. 2,
 3, 4 (to
 ἀνελεῖν
 inclusive).

XIV. ¹A^a = καὶ. ²A^a add ἀναγγέλλω ὑμῖν ὁ. ³A^a add ἀπὸ γραφῆς (τῶν ἔργων A^b) Ἐνώχ. ⁴h. c reads ἀσεβήσουσιν. ⁵α (save that c reads ἐπιβαλοῦσι). A^a = καὶ χεῖρας ὑμῶν ἐπιβαλεῖτε ἐπὶ κ. ὑμῶν. ⁶A^a add πάσῃ (rightly). ⁷α. Bracketed as a Christian addition. A, β, S¹ om. Observe addition made here by β, A^b. ⁸c. h om. ⁹c reads γενήσεσθαι (corrupt for γενήσεσθε as in af, A). · h γενήσεται. ¹⁰e, A^b. β-e, S¹ om. ¹¹e adds τῆς. ¹²S¹ reads γενεᾶς. ¹³abd, S¹. e reads τὸ τέλος. f συντελεία. g τέλος. A^b = ἐπὶ τὰ τέλη τῶν αἰώνων. ¹⁴f. abdg read ἀσεβήσητε. e ἀσεβήσεται. S¹ ἀσεβέσουσι. A^b add καθὼς ποιήσουσιν πάντα τὰ ἔθνη. ¹⁵β (save that de read ἐπιβαλόντες), S¹. A^b = καὶ χεῖρας ὑμῶν ἐπιβαλεῖτε ἐπὶ κύριον. Unless we can render χεῖρας ἐπιβ. ἐν πάσῃ κακία as 'stretching out the hands to all wickedness,' we must reject either the whole clause or χεῖρας ἐπιβ. at all events. ¹⁶bg. d om. af read ἐφ' ὑμᾶς and e ἐφ' ὑμῶν. ¹⁷af, A. bg read γενήσεται. d γενήσετε. e γενήσεσθαι. ¹⁸α, adefg. b, S¹ read ἔσται. A^b = ἦν. ¹⁹α, abd, A^{bcd²³}, S¹. efg, A^{b*} read πάσης. ²⁰c adds ὑμῶν καί. ²¹A^b = ἐπιβάλλουσι. ²²c adds χν. The clause is bracketed as a Christian interpolation. ²³h. c reads οὖ. ²⁴= שֶׁרָא which, since β, A^b read οὐρανός, is corrupt for שֶׁרָא. ²⁵= גִּרְאָא corrupt for גִּרְאָא or גִּרְאָא מַה = ὑπὲρ or παρὰ τὴν γῆν. Hence read ὑπὲρ or παρά, as in β, A^b. ²⁶β-d (save that for οὐρανός, which f om., a reads ἥλιος). d om. S¹ om. ver. 3 and ver. 4 to ἀσεβεία. ²⁷ae fg. b reads οὐρανοῦ. For καὶ ὑμεῖς . . . Ἰσραὴλ d reads καὶ γὰρ αὐτῶ ὡς φωστῆρές εἰσιν. ²⁸A^b give the imperative here. ²⁹c reads σκοτισθεῖτε. ³⁰Em. from

ὕμεις ἐστε²⁸, οἱ φω-
στῆρες τοῦ Ἰσραήλ,
παρὰ πάντα τὰ ἔθνη.

4. Καὶ ἐὰν ὑμεῖς
σκοτισθῆτε²⁹ ἐν
ἀσεβείᾳ, τί λοιπὸν
τὰ ἔθνη ποιήσουσι³⁰
ἐν τυφλώσει διά-
γοντες³¹; καὶ ἐπά-
ξετε κατάραν ἐπὶ
τὸ γένος ἡμῶν³²,
† ὑπὲρ οὖν†³³ τὸ φῶς
τοῦ νόμου τοῦ δοθέντος
ἐἰς φωτισμὸν * παντὸς
ἀνθρώπου³⁴, † τοῦ-
του θέλ(η)σετε³⁵ ἀν-
ελεῖν, ἐναντίας ἐν-
τολὰς διδάσκοντες³⁶
τοῖς τοῦ θεοῦ δικαίω-
μασιν.

† ὡς ὁ ἥλιος καὶ ἡ
σελήνη. 4. * Τί
ποιήσουσιν πάντα
τὰ ἔθνη, ἐὰν ὑμεῖς
σκοτισθῆτε ἐν ἀσε-
βείᾳ; καὶ ἐπάξετε
κατάραν³⁷ ἐπὶ³⁸ τὸ
γένος ἡμῶν³⁹, † ὑπὲρ
ὧν⁴⁰ τὸ φῶς τοῦ
νόμου⁴¹ τὸ δοθέν⁴²
ὑμῖν⁴³ εἰς φωτισμὸν
παντὸς ἀνθρώπου,
† τοῦτου⁴⁴ θελήσετε⁴⁵
ἀνελεῖν, ἐναντίας ἐν-
τολὰς διδάσκοντες
* τοῖς τοῦ θεοῦ δι-
καιώμασι⁴⁶.

φωστῆρες ἐστε τοῦ
Ἰσραήλ, ὡς ὁ ἥλιος
καὶ ἡ σελήνη, ἔσε-
σθε. 4. Τί⁴⁷ ποιή-
σουσιν πάντα τὰ
ἔθνη, ἐὰν [γὰρ]⁴⁸
σκοτισθῆσεσθε ἐν
ἀσεβείᾳ; καὶ ἐλεύ-
σονται κατάραι ἐπὶ
τὸ γένος ὑμῶν, καὶ
τὸ φῶς τὸ δοθέν διὰ
τοῦ νόμου ὑμῖν εἰς
φωτισμὸν * καὶ
παντὶ ἀνθρώπῳ⁴⁹,
τοῦτο θελήσετε ἀνε-
λεῖν καὶ [ἐναντίον
τούτου]⁵⁰ διδάξετε⁵¹
τὰς ἐντολὰς⁵² κα-
τὰ τοῦ δικαίωματος
θεοῦ.

A^a om.
ver. 5
and
ver. 6 to
βεβηλώ-
σετε καὶ
inclu-
sive.

5. Τὰς προσφορὰς⁵³ Κυρίου ληστεύετε⁵⁴, καὶ * ἀπὸ τῶν

ποιήσωσιν of c. h reads ποιήσετε. ³¹ h adds ὑπὲρ οὖν. ³² c. h, S¹ read ὑμῶν.

³³ α. This unintelligible phrase is no doubt corrupt for ὑπὲρ ὧν as in β = 778 5y. Cf. Ps. civ. 14 (LXX) for ὑπὲρ with genitive in this sense as a rendering of 5y. A^β give καὶ. S¹ γάρ. ³⁴ d om. ³⁵ c reads θέλεται. h θέλετε. ³⁶ c. h reads διδάσκοντες. ³⁷ β-d (save that aef

read σκοτισθήσεσθε and g ὑμῖν σκοτισθήσεται, e ἐπαξεται, f ἐπαξουσιν). d reads (almost as in α) καὶ ἐὰν ὑμεῖς σκοτισθῆτε, τί ποιήσουσιν πάντα τὰ ἔθνη; ἐν γὰρ τῇ ἀσεβείᾳ ὑμῶν ἐπάξετε. ³⁸ g om. ³⁹ d, S¹ read ὑμῶν.

⁴⁰ af read ὑπὲρ οὖν. ⁴¹ b, S² read κόσμον. d κόσμον καὶ τοῦ νόμου. For ὑπὲρ ὧν τὸ φῶς . . . δοθέν S¹ reads οἱ ἅγιοι νόμοι ἐδόθησαν. ⁴² abe¹f add ἐν against α, de²g, A^β, S¹.

⁴³ b adds ἐν. d adds καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ and om. παντὸς ἀνθρώπου in next line. So also A^β. ⁴⁴ Read τοῦτο with a. ⁴⁵ dg (though the former gives the form θελήσετε and the latter θελήσεται). abef, S¹ read θέλοντες. ⁴⁶ e reads τῆς τοῦ θ. δικαιοσύνης. S¹ om. rest of chap.

⁴⁷ A^εg i. e. qh²z. A^{b²cd} prefix L²h, text then = καὶ μὴ ὄ(?) or καὶ οὐδέι. ⁴⁸ Bracketed as an interpolation. ⁴⁹ So also d. See note 43.

⁵⁰ Bracketed as a dittography of the last four words of the verse. A^a om. ver. 4 save the following words, ὅτι ὑμεῖς ἐναντίον τῷ κυρίῳ διδάσκετε τὰς ἐντολὰς ὑμῶν. ⁵¹ A^εg. A^{b²cd} = διδάσκειν. ⁵² A^ε om. next six words.

⁵³ A^β read *μωσαιογραφίαι* (= τῆς ἐντολῆς) corrupt for

μερίδων⁵⁵ αὐτοῦ⁵⁶ κλέψετε⁵⁷ ἐκλεκτά, ἐσθίοντες⁵⁸ * ἐν κατα-
 φρονήσει⁵⁹ μετὰ⁶⁰ πορνῶν. 6. Καὶ⁶¹ ἐν πλεονεξίᾳ τὰς
 ἐντολὰς⁶² κυρίου⁶³ διδάξτε⁶⁴, * τὰς μὲν⁶⁵ ὑπάνδρους βεβηλώ-
 σετε⁶⁶ καὶ πόρναις⁶⁷ καὶ μοιχαλίσι⁶⁸ συναφθήσεσθε⁶⁹, * θυγα-
 τέρας δὲ⁷⁰ ἐθνῶν λήψεσθε⁷¹ εἰς γυναῖκας⁷², καὶ γενήσεται⁷⁴
 * ἡ μίξις ὑμῶν⁷⁵ ὡς⁷⁶ * Σόδομα καὶ Γόμορρα⁷⁷. 7. Καὶ⁷⁸
 φυσιωθήσεσθε⁷⁹ ἐπὶ τῇ ἱερωσίᾳ ὑμῶν⁸⁰ * κατὰ τῶν ἀνθρώπων
 ἐπαιρόμενοι⁸¹, οὐ μόνον δὲ τοῦτο⁸² ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν ἐντολῶν
 τοῦ Θεοῦ⁸³. 8. * Καταφρονήσετε γὰρ τὰ ἅγια χλευάζοντες καὶ
 γελοιάζοντες⁸⁴.

bdeg,
AB καὶ
 πρὸ τοῦ
 θυσιάσαι
 κυρίῳ
 λήψεσθε
 τὰ ἐκ-
 λεκτά.
β βεβη-
 λώσητε
 καὶ παρ-
 θέτους
 Ἰσραὴλ
 (βγ' Ἱερου-
 σαλήμ)
 μιανέ-
 νειτε.

XV. Διὰ¹ τοῦτο² * ὁ ναός³, ὃν⁴ ἐκλέξεται⁵ κύριος⁶,
 * ἔρημος ἔσται⁷ * ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ ὑμῶν⁸, καὶ ὑμεῖς αἰχμά-
 νειτε.

β (A) γυναῖκας *καθαρίζοντες αὐτὰς καθαρισμῶ παρανόμῳ⁷³. *β* Γόμορρα
 ἐν ἀσεβείᾳ. *a, AB* om. κατὰ . . . ἐπαιρόμενοι. *β* *φυσιοῦμενοι κατα-
 φρονήσετε⁸⁵ τὰ ἅγια⁸⁶ ἐν καταφρονήσει⁸⁷ γελοιάζοντες⁸⁸.

μψωπωρωζή = τῆς προσφορᾶς. ⁵⁴ *a. c* reads ληστεύετε. *bdfj* ληστεύ-
 σητε. *e* ληστεύσηται. *h* corrupt. ⁵⁵ *AB* read *ηρωσζή* (= τὴν φιάλην)
 corrupt for *ηρωσζήν* = τὴν μερίδα. ⁵⁶ *a* reads αὐτῶν. *AB* = κυρίου.
⁵⁷ *a. α, d* read κλέψετε. *bfg* κλέψητε. *e* κλέψηται. *bdeg, AB* add καὶ πρὸ
 τοῦ θυσιάσαι κυρίῳ (θεῷ *AB*) λήψεσθε (*d* λήψετε) τά. ⁵⁸ *AB* = καὶ ἔδεσθε.
⁵⁹ *h, β, AB*, but *β* trs. before ἐσθίοντες and *AB* after πορνῶν. *c* reads ἐν
 καταφροσύνῃ before μετά. ⁶⁰ *e* adds τῶν. ⁶¹ *b* om. ⁶² *h, b* add τοῦ.
⁶³ *e* om. ⁶⁴ *a. h, bdf* read διδάξτε. *c* διδάξετε. *e* διδάξηται. *g* διαδέξηται.
⁶⁵ *α. β-e, AB* read τὰς. *e* καὶ τὰς. ⁶⁶ *α. β* reads βεβηλώσητε. *β* adds καὶ
 παρθέτους Ἰσραὴλ (*bg* Ἱερουσαλήμ, *d* om.) μιανέτε (*ef* μιάνητε) against *α, AB*.
⁶⁷ *af* read πορναις. ⁶⁸ *e* reads μυχαλλίδαις. ⁶⁹ *A* = ἔσται συναγωγὴ
 ὑμῶν, *AB* ἔσονται συναγωγαὶ ὑμῶν through internal corruption. ⁷⁰ *α. e*,
A read καὶ θυγατέρας. *β-e* θυγατέρας. ⁷¹ *d* reads λήψετε. *A* adds ὑμῖν.
⁷² *A* = γάμον. ⁷³ *β* (save that *d* reads καθαρίζεσθε ἐάντὰς κ. π. and *e* reads
 κ. α. καθαρισμὸν παράνομον). *A* = ἐν νῶ ἔχειν καθαρίζειν αὐτὰς καθαρισμῶ
 παρανομίας ὑμῶν. *AB* ἐν νῶ ἔχειν καθαρίζειν αὐτὰς παρανομία ὑμῶν. ⁷⁴ *α, β-*
af. af read γίνεται. *A* = γενήσονται. ⁷⁵ *A* = αἱ μίξεις ὑμῶν ἐν ἀσεβείᾳ.
⁷⁶ *beg* om. ⁷⁷ *α, β. A* = Σοδομιτῶν καὶ Γομορραίων. *β* adds ἐν ἀσεβείᾳ.
⁷⁸ *A* om. ⁷⁹ *A*^{b*} = φυσιοῦσθε. ⁸⁰ *α, d, A. β-d* om. ⁸¹ *α, β* (save
 that *adf* om. τῶν), *A. AB* om. ⁸² *α. d, A* read ταῦτα ποιήσετε. *β-d*
 om. ⁸³ *A*^a adds ἐναντίο ἔσεσθε. ⁸⁴ *α. For* γελοιάζ. *c* reads γελοιάζοντες.
A^a om. ⁸⁵ *aef. bdg* read φυσιοῦμενοι καταπαίξετε. *AB* = ἀσεβήσετε (i. e.
ωψωρωζητωρη corrupt for *ωψωρωπωλωψωρη* = φυσιωθήσεσθε) καὶ
 διαταράξετε. ⁸⁶ *a* reads τῶν ἁγίων. *g* τὸ ἅγιον. ⁸⁷ *AB* = καταφρονούντες
 καί. ⁸⁸ *d* reads γελοιάζοντες as in *c*.

XV. ¹ *h, S*¹ read καὶ διά. ² *α, adf. beg* read ταῦτα. ³ *e* reads οὗτος.
A^a add ὑμῶν. ⁴ *α, deg. abf* read ὃν ἄν. ⁵ *α, efg. ab* read ἐκλέξεται.

Α^α om. λωτοι ἔσεσθε εἰς πάντα τὰ ἔθνη. 2. Καὶ *ἔσεσθε βδέλυγμα⁹
 vers. 2, 3. αὐταῖς¹⁰, καὶ λήψεσθε¹¹ ὄνειδος¹² καὶ αἰσχύνην αἰώνιον παρὰ
 β (d) g *τῆς δικαιοκρισίας¹³ τοῦ Θεοῦ. 3. Καὶ πάντες οἱ μισοῦντες¹⁴
 ΑΒ θεω- ὑμᾶς *χαρήσονται ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ¹⁵ ὑμῶν¹⁶. 4. Καὶ¹⁷ εἰ
 ροῦντες. μὴ¹⁸ δι' Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ *τῶν πατέρων ἡμῶν
 β, ΑΒ φεύξον- ἔλεος λήψεσθε¹⁹, εἰς²⁰ ἐκ τοῦ σπέρματος²¹ ὑμῶν²² *οὐ μὴ²³
 ται ἀφ'. καταλειφθῆ²⁴ ἐπὶ τῆς γῆς.
 β-d, Α, S τοὺς
 πατέρας
 ἡμῶν. XVI. Καὶ νῦν *ἐγὼ ἔγνωκα¹ ὅτι ἐβδομήκοντα ἐβδομάδας²
 ε' ΑΑ πλαυθηθήσεσθε³, καὶ τὴν ἱερωσύνην βεβηλώσετε⁴ καὶ *τὰ θυ-
 ε' ΑΑ σιαστήρια⁵ μιανείτε⁶. 2. Καὶ τὸν νόμον ἀθετήσετε⁷ καὶ
 ἡμῶν. λόγους προφητῶν ἐξουδενώσετε⁸ *ἐν διαστροφῇ κακῇ⁹. *δι-
 β, ΑΒ, S ἔγνω ἐν βίβλῳ Ἐνώχ. β, ΑΒ, S τὰς θυσίας.

dg ἐξελέγεται (-εται g). ⁶ e adds τόπον. Α^α εἶναι τόπον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ,
⁷ g reads ἐρημωθήσεται. ⁸ α, S. β-e, ΑΒ read ἐν ἀκαθαρσίᾳ (+ καὶ ἀρπαγῇ
 ΑΒ). e ἐπὶ ἀκαθαρσίας. Α^α καὶ ἐν ἀκαθαρσίᾳ διαφθορᾶς. ⁹ β-deg, S². c reads
 βδέλυγμα. h βδελύσεσθε. deg, ΑΒ ἔσεσθε εἰς βδέλυγμα. For ver. 2 Α^α reads
 καὶ αἰσχος ἔσεσθε πᾶσι τοῖς ἔθνεσι and om. ver. 3. S¹ ἔσονται βδέλυγμα.
¹⁰ α, ΑΒ. β-e read ἐν αὐτοῖς. e ἐπ' αὐτοῦς. ¹¹ S¹ reads λήφονται.
¹² b reads ὀνειδισμόν. e om. following καί. ¹³ ΑΒ = τοῦ δικαίου κριτοῦ.
¹⁴ α, αεφ, S. βg, ΑΒ read θεωροῦντες. d ὀρώντες. Do these variants point
 back to ΔΙ'ΑΝΩΨΗ and ΔΙ'ΑΙΩΓΗ. ¹⁵ α (save that h adds εὐτελεία καὶ before
 ἀπωλεία). β, ΑΒ read φεύξονται ἀφ'. A confusion (?) of ἸΥΨ and ἸΥΩ.
 S om. ¹⁶ S om. d adds μισούμενοι ὑμᾶς. ¹⁷ h om. ¹⁸ Α^α add ἐστίν.
¹⁹ α (save that c reads ἡλεος for ἐλ.). β-d, Α, S¹ read τοὺς πατέρας ἡμῶν
 (ὑμῶν Α^{b*cd}). d τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ἐπεὶ οὐδέ. ²⁰ Α = τὸ ἐκτεμῶριον. ²¹ Α^α
 = γένους. ²² h, c², d, ΑΒ. c¹, Α^α read ἡμῶν. β-d, S μου. ²³ β-d, Α.
 c reads οὐκ. h οὐ. d om. ²⁴ abg, S². c reads ἐκατελυφθη. h, f καταλήφθη.
 d καταλιμπάνετο. e καταλίφθη. S¹ κατέλειψα.

XVI. ¹ α. abefg, ΑΒ, S read ἔγνω. d ἀνέγνω. Α^α om. first seven words
 of this verse. β, ΑΒ, S add ἐν (+ τῇ d) βίβλῳ (βιβλίῳ βe) Ἐνώχ. ² ΑΒ
 read **εε εοβδν ερβελμ** (= καὶ ἐπὶ τὰ ἐσπέρας) corrupt for **εοβδνερβελμ**
 (= ἐβδομάδας). For ἐβδομήκ. ἐβδ. S reads ἐβδομάδα. ³ Α^α = πλαυᾶσθε
 and om. rest of verse. ⁴ c, Α^α. h, β read βεβηλώσητε. e βεβηλωσείτε.
 Α^{cd} = βεβηλώσει. Α^{b*} give the clause as follows: τὴν βεβηλώσω ἐν ἱερωσύνῃ
 ὑμῶν ἐπιμίξετε. S¹ om. next four words. ⁵ α. β, ΑΒ, S² read τὰς θυσίας.
⁶ α, ab. def read μᾶνῃτε. g om. ⁷ α (c ἀθετησείτε, h -ητε). befg, ΑΒ read
 ἀφανίσητε. a, S ἀφανίσετε. d om. together with the three preceding words.
 ΑΒ = ἀφανῆ ποιήσετε. The entire verse is very corrupt and defective in
 Α^α which = καὶ ἀπολούνται ἐξ ὑμῶν οἱ νόμοι καὶ οἱ προφῆται· καὶ (Α^{ab} om.) διώξετε
 ἐξ ὑμῶν δικαίους. ⁸ α, a. df read ἐξουδενώσητε. bg ἐξουθενώσητε. e ἐξου-
 θηνήσεται. ΑΒ renders ἐξουδ. in the sense of 'despise.' ⁹ α. β, S² read

ώξετε δὲ¹⁰ ἄνδρας¹¹ δικαίους, καὶ εὖσεβεῖς μισήσετε¹², ἀληθινῶν¹³
 λόγους βδελύξεσθε¹⁴. [3. Καὶ ἄνδρα καινοποιοῦντα¹⁵ β, S ὡς
 νόμον * ἐν δυνάμει ὑψίστου¹⁶ πλάνου¹⁷ προσαγορεύσετε, καὶ νομίζετε
 τέλος ὀρμήσετε τοῦ ἀποκτείνει¹⁸ αὐτόν, οὐκ εἰδότες¹⁹ αὐτοῦ τὸ ἀποκτε-
 ἀνάστημα^{†20}, τὸ²¹ ἀθῶον αἷμα²² * ἐν κακίᾳ²³ ἐπὶ τῆς²⁴ κεφαλῆς²⁵ νεῖτε.
 ὑμῶν ἀναδεχόμενοι²⁶.] 4. * Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι²⁷ δι' αὐτὸν²⁸ β-β, A, S
 ἔσονται²⁹ τὰ ἅγια ὑμῶν ἔρημα³⁰ ἕως ἐδάφους³¹. 5. Καὶ β, AB, S
 * τόπος ὑμῖν καθαρὸς οὐκ ἔσται³², ἀλλ' ἔσεσθε³³ ἐν τοῖς ἐδάφους
 ἔθνεσιν εἰς κατάραν καὶ * εἰς διασκορπισμόν³⁴, ἕως³⁵ * αὐτὸς μεμιαμ-
 μένα.

ἐν διαστροφῇ. AB om. S¹ = ἐν ἀναστροφῇ. ¹⁰ α. dg, AB read καὶ διώξετε
 (-ητε d). abef, S¹ read διώξετε (f -ητε). ¹¹ AB om. ¹² af, AB. h, beg
 read μισήσητε (-εῖται e). c μισοῦντες. d om. ¹³ α, β-deg, S. deg, AB
 read ἀληθινούς which AB trs. after λόγους. ¹⁴ a. α, bfg read βδελύξησθε
 (βδελλ- c). d βδελλύξητε. e βδελυξίσσθαι. ¹⁵ α (καὶ νόμονοινα (sic) c).
 β, A read ἀνακαινοποιοῦντα. adf, A add τόν. In AB the clause καὶ ἄνδρα . . .
 προσαγορεύσετε is trs. before ver. 2. ¹⁶ α, β, S¹. A^a om. AB = τοῦ ὑψίστου.
 A adds αὐτόν. ¹⁷ A^a add καὶ ἀκάθαρτον. ¹⁸ α (c reading ὀρμῆσετε,
 h -ητε). β, S read ὡς νομίζετε (a νομίζετε, f -σητε) ἀποκτενεῖτε (d ἀποκτείνει).
 AB = ὡς νομίζω ἀποκτενεῖτε. A^a ἀποκτενεῖτε. The original text seems to be
 irrecoverable. The text of α recalls slightly Acts vii. 57, 58, ὄρμησαν
 ὀμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν, καὶ . . . ἐλιθοβολοῦν. Possibly the entire verse is a
 Christian interpolation, but this is not probable. We might conjecture
 the origin of the three distinct readings above. A^a = ἀποκτενεῖτε = םׁבׁרׁתׁ.
 This latter word if written twice by a scribal error might have led to
 the text of α and been written םׁבׁרׁתׁ םׁבׁרׁתׁ = ὀρμήσετε τοῦ ἀποκτείνει, or
 else have been written as םׁבׁרׁתׁ םׁבׁרׁתׁ = νομίζετε (af) ἀποκτείνει which
 approximates to the text of β. The ὡς would then have to be explained
 as a later addition. ¹⁹ A = ὡς (A^b = καί, AB om.) οὐ δυνάμενοι εἰδέναί.
²⁰ α, β = 'dignity.' A^{b*cd} read **ϩωρην[θ]ηλῦ** = ἀνάστασιν, which seems
 to rest on a misinterpretation of ἀνάστημα. A^a offers **ϩωρηϩωρη[θ]ηλῦ**
 = δικαιοσύνην which is obviously a corruption of A^{b*cd}. A^e reads
ϩωμ[θ]ηλῦ (another corruption of A^{b*cd}) = νίκην. ²¹ e om. g,
 A^a prefix καί. ²² d, A add αὐτοῦ. ²³ α, β. A = ἐν κακίᾳ ὑμῶν which
 A^a trs. before τὸ ἀθῶον. ²⁴ α. β om. ²⁵ b reads κεφαλᾶς. ²⁶ g reads
 δεχόμενοι. A^a add καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τέκνων ὑμῶν. A = ἀναδέξεσθε. ²⁷ α.
 β-b, A read καί. b, S om. ²⁸ h reads αὐτῶν. eg τοῦτο. ²⁹ c, af. h,
 bdeg read ἔσται. ³⁰ S¹ om. d, AB add καί. ³¹ β, AB, S add μεμιαμμένα
 (e μεμησημένα, g μεμιασμένα). ³² α. β, S read οὐκ ἔσται τόπος ὑμῶν (g ὑμῖν)
 καθαρὸς. A = οὐκ (A^a οὐκέτι) ἔσται ὑμῶν τόπος καθαρὸς. ³³ β, AB trs. after
 ἔθνεσιν. For ἔσεσθε . . . διασκορπισμόν A^a gives ἐν τοῖς ἔθνεσιν διασκορπισθή-
 σεσθε. ³⁴ e reads διεσκορπισμένοι. g διασκορπισμόν. ³⁵ e adds ἄν. ³⁶ d
 reads αὐτός. A^a = πάλιν ὁ κύριος. d om. next four words. ³⁷ h, bef.

πάλιw³⁶ ἐπισκέψηται³⁷ καὶ *οἰκτειρήση καὶ³⁸ προσδέξηται³⁹

α, β, Αβ, ὑμᾶς.

S ὑμᾶς

[ἐνπίστει

καὶ

ὑδατε]⁴⁰.

α λαλεῖ.

β-δ, Αβ,

S = ἀγα-

πηγῶν.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

πρῶτον.

XVII. *Καὶ ὅτι ἠκούσατε¹ περὶ τῶν ἐβδομήκοντα² ἐβδο-
μάδων³, ἀκούσατε καὶ⁴ περὶ τῆς ἱερωσύνης⁵. 2. Καθ' ἕκαστον
γὰρ ἰωβηλαῖον⁶ ἔσται ἱερωσύνη⁷. Καὶ⁸ ἐν τῷ⁹ πρώτῳ ἰωβηλαίῳ
ὁ *χριόμενος πρῶτος¹⁰ εἰς ἱερωσύνην *ἔσται μέγας¹¹, καὶ
α λαλεῖ. λαλήσει¹² Θεῷ ὡς πατρί· καὶ ἡ ἱερωσύνη αὐτοῦ πλήρης μετὰ¹³
κυρίου· [καὶ ἐν ἡμέραις¹⁴ χαρᾶς αὐτοῦ¹⁵ *ἐπὶ σωτηρίᾳ¹⁶ κόσμου
*αὐτὸς ἀναστήσεται]¹⁷. 3. Ἐν¹⁸ τῷ δευτέρῳ ἰωβηλαίῳ
β-δ, Αβ, ὁ¹⁹ χριόμενος ἐν πένθει ἀγαπητοῦ²⁰ συλληφθήσεται²¹ *καὶ
S = ἀγα- ἔσται²² ἡ ἱερωσύνη αὐτοῦ τιμία²³, καὶ παρὰ πάντων²⁴ δοξα-
πηγῶν. σθήσεται. 4. Ὁ δὲ τρίτος ἱερεὺς²⁵ λύπη παραληφθήσεται²⁶.
5. Καὶ²⁷ ὁ τέταρτος ἐν ὀδύναϊς²⁸ ἔσται· ὅτι²⁹ προσθήσει³⁰
*ἐπ' αὐτῷ³¹ *ἡ ἀδικία³² *εἰς πλῆθος³³. καὶ πᾶς Ἰσραὴλ

c reads ἐπισκέψεται. ag ἐπισκέψεται. A adds ὑμᾶς. ³⁸ c. h reads οἰκτη-
ρῆσαι. abfg οἰκτειρήσας (-σας f). e οἰκτεῖρας. Αβ reads ηωρᾶλτωλ (= πάλιw)
corrupt for q[θωηλωλ as in Αα = οἰκτειρήσας. ³⁹ adg read προσδέξεται.
c -εται. ⁴⁰ α, β-ε', Αβ, S. e', Αα om.

XVII. ¹ d reads καθὼς ἠκούσατε περὶ and om. next seven words. Αβ =
ὡς οὖν ἀκούετε. Αα om. XVII, XVIII. S om. first seven words. ² a
reads ο'. ³ Α^{bcd} = καὶ ἐπὶ τὰ ἔσπερών but a very slight change restores the
text. See note 2, chap. xvi. ⁴ a om. S reads τέκνα μου. ⁵ c reads
ἱεροσύνης, and so generally gives this word. ⁶ c reads ἰωβηλαῖον and so
generally. e ἰωβηλαῖον and so generally. g ἰουβιλαῖον. For καθ' . . . ἰωβ. S¹
reads καὶ ἐν τῷ γένει. ⁷ d reads ἱερωσύνης and d, S om. next five words.
⁸ b om. ⁹ g om. ¹⁰ α, g, Αβ. β-g read πρῶτος χριόμενος. α gives the
form χειρόμενος and f χειρώμενος. S¹ adds καὶ ὁς ἂν χρισθῆ and om. rest of
verse. ¹¹ α, deg. abf, Αβ read μέγας ἔσται. ¹² β, Αβ. α reads λαλεῖ. d
adds τῷ. ¹³ b adds φόβου. πλήρης μετὰ = 𐤒𐤕 𐤒𐤓𐤕. ¹⁴ α. β, Αβ read
ἡμέρα. ¹⁵ e adds καί. ¹⁶ e reads σωτηρίας. Α^{bcd} σωτηρία, but Α^e agrees
with text. ¹⁷ α, β. Α^{b*} = γενήσεται. Α^{cd} ἀναστήσεται. ¹⁸ α, βe'g.
ade'f read ἐν δέ. Αβ = καὶ ἐν. ¹⁹ g reads ὡς. ae¹ om. ²⁰ α, g. β-dg,
Αβ, S read ἀγαπητῶν. d ἀγαπητόν. e² ἀγαπητῷ. ²¹ h reads ληφθήσεται.
²² eg om., but e adds ἔσται in margin. ²³ S om. rest of verse. ²⁴ α.
β reads πᾶσιν. ²⁵ β-f add ἐν. ²⁶ d reads παραλειφθήσεται. Αβ = περιλη-
φθήσεται. c om. next two verses, and d om. next six words through hmt.
²⁷ g om. ²⁸ h, a, Αβ. β-a read ὀδύνη. ²⁹ β, S. Αβ reads καί. h φ. ³⁰ β.
h reads προσθήει. Here προσθήσει = 𐤒𐤓𐤕' corrupt for 𐤒𐤓𐤕' = συναχθήσεται
or 𐤒𐤓𐤕' = προστεθήσεται. ³¹ adf. bg read ἐπ' αὐτόν. e ἀπ' αὐτοῦ. h ἐν αὐτῷ.
³² h trs. before ἐπ' αὐτῷ. ³³ Αβ = πολλή. ³⁴ β, Αβ. h reads μισήσει.
³⁵ h trs. after αὐτοῦ, g before μισήσουσιν. ³⁶ g reads τῷ. ³⁷ g reads

μισήσουσιν³⁴ ἕκαστος³⁵ τὸν³⁶ πλησίον αὐτοῦ. 6. Ὁ πέμπτος ἐν σκότει³⁷ παραληφθήσεται³⁸. 7. Ὡσαύτως³⁹ καὶ ὁ ἕκτος καὶ ὁ ἕβδομος⁴⁰. 8. *Ἐν δὲ τῷ ἐβδόμῳ²⁷ ἔσται μiasμός⁴¹, ὃν οὐ δύναμαι⁴² εἰπεῖν ἐνώπιον⁴³ ἀνθρώπων· ὅτι αὐτοὶ γινώσκονται οἱ ποιῶντες αὐτά. 9. Διὰ τοῦτο ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν προνομῇ ἔσσονται· καὶ ἡ γῆ αὐτῶν⁴⁴ καὶ *ἡ ὑπαρξις⁴⁵ ἀφανισθήσεται⁴⁶.

10. *Καὶ ἐν τῇ πέμπτῃ⁴⁷ ἐβδόμαδι⁴⁸ ἐπιστρέψουσιν εἰς γῆν ἐρημώσεως αὐτῶν, καὶ⁴⁹ ἀνακαινοποιήσουσιν οἶκον κυρίου⁵⁰.

11. Ἐν δὲ τῷ ἑβδόμηκοστῷ ἐβδόμῳ^{†51} ἤξουσιν ἱερεῖς⁵², β, Αβ, S εἰδωλολατροῦντες, μοιχοί⁵³, φιλάργυροι⁵⁴ ὑπερήφανοι, ἀνομοί, ἀσελεῖς⁵⁵, παιδοφθόροι⁵⁶, κτηνοφθόροι⁵⁷. ἐβδόμῳ
ἐβδομα-
τικῷ.

XVIII. Καὶ¹ μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν παρὰ κυρίου, *ἐκλείψει ἡ ἱερωσύνη². β, Αβ, S¹
μάχιμοι.

2. Καὶ³ τότε ἐγερεῖ⁴ κύριος ἱερέα καινόν⁵,
ὧ⁶ πάντες οἱ λόγοι κυρίου⁷ ἀποκαλυφθήσονται⁸,
καὶ αὐτὸς ποιήσει κρίσιν⁹ ἀληθείας¹⁰ ἐπὶ τῆς γῆς¹¹ *ἐν
πλήθει¹² ἡμερῶν.

3. Καὶ ἀνατελεῖ¹³ ἄστρον αὐτοῦ¹⁴ ἐν οὐρανῷ ὡς βασιλέως¹⁵
φωτίζων¹⁶ φῶς γνώσεως ἑν ἡλίῳ ἡμέρα^{†17},

σκοτεία. ³⁸ d reads παραλειφθήσεται. ³⁹ h reads ὡς αὐτός. ⁴⁰ Αβ om.
⁴¹ h reads σπασμός. ⁴² h reads δαμείς. ⁴³ b, S¹ adds κυρίου καί. ⁴⁴ α, adefg, Αβ. b, S om. a om. next four words. ⁴⁵ eg reads ἡ (αἰ g) ὑπάρξις. Αβ = ἡ ἐπαρχία. bdef, S add αὐτῶν. ⁴⁶ c, g read ἀφανισθήσονται.
⁴⁷ c. h om. together with next two words. adf read καὶ ἐν πέμπτῃ. b κ. ἐμπέμπτῃ. eg κ. ἐν πέμπτῃ. ⁴⁸ g reads ἐβδοματικῷ. ⁴⁹ h om. ⁵⁰ α reads κυρίῳ. ⁵¹ α. β, Αβ, S read ἐβδόμῳ ἐβδοματικῷ. ⁵² beg prefix οἱ.
⁵³ α. β, Αβ, S¹ read μάχιμοι. ⁵⁴ c, ad give the form φιλάργυροι. ⁵⁵ e reads ἀσεβείς. ⁵⁶ b, Αβ add καί. ⁵⁷ α trs. before ἀνομοί. eg om. abdf, Αβ, S¹ support order of text.

XVIII. ¹ g om. καὶ . . . ἱερωσύνη. ² α, adef, Αβ, S¹ (save that c, ef read ἐκλήψει, and d reads ἐκλείψει and om. ἡ, and e reads ἱερατεία, and Αβ prefix καί). b reads τῇ ἱερατεία. ³ α. β, Αβ om. ⁴ α, β, S¹. Αβ read ἐγείρει. ⁵ Αβ om. ⁶ α, bdf, Αβ. ag read ὡς. e δ. ⁷ d¹ reads αὐτοῦ. d² κυρίου, as all other MSS. ⁸ f reads ἀποκαλυφθήσονται. ⁹ e¹ reads τὴν ἐκδίκησιν. e² κρίσιν, as all other MSS. ¹⁰ α, β-dg. g, Αβ read ἀληθινήν. d is conflate and reads ἀληθινήν ἀληθείας. ¹¹ e om. ¹² e reads ἐμπλήθει. ¹³ d adds αὐτῷ. ¹⁴ h reads αὐτῷ. ¹⁵ h, dfg, Αβ. c, abe, S read βασιλεύς. ¹⁶ h, a¹ read φωτίζον. ¹⁷ h, abf. c, eg, S read ὡς ἐν ἡλίῳ ἡμέρα (ἡμέρας e, S). d ἐν ἡλίῳ ὡς ἡμέρας. Αβ = ὡς ἐν μεσημβρία ἐνώπιον τοῦ ἡλίου. The text = וְיִהְיֶה הַיּוֹם which may be corrupt for וְיִהְיֶה הַיּוֹם = ὡς ὁ ἥλιος (φωτίζει) τὴν

β, Αβ, S¹
οἰκουμένη
[ἔως
ἀναλή-
ψεως
αὐτοῦ].
Αβ=
ἐκείναις.

- καὶ μεγαλυνθήσεται ἐν τῇ οἰκουμένῃ¹⁸.
4. Οὗτος¹⁹ ἀναλάμψει²⁰ *ὡς ὁ²¹ ἥλιος ἐν τῇ γῆ²²,
καὶ ἔξαρει πᾶν σκότος *ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανὸν²³
καὶ ἔσται εἰρήμη ἐν πάσῃ τῇ γῆ.
5. Οἱ οὐρανοὶ ἀγαλλιάσονται²⁴ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ²⁵,
καὶ ἡ γῆ χαρήσεται²⁶,
καὶ αἱ²⁷ νεφέλαι²⁸ εὐφρανθήσονται²⁹.
[καὶ ἡ γνώσις κυρίου³⁰ ἐκχυθήσεται³¹ ἐπὶ τῆς γῆς ὡς³²
ὔδωρ θαλασσῶν³³]
* καὶ οἱ ἄγγελοι τῆς δόξης τοῦ προσώπου κυρίου εὐφρανθή-
σονται ἐν αὐτῷ³⁴.
6. Οἱ οὐρανοὶ³⁵ ἀνοιγῆσονται³⁶,
καὶ³⁷ ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς δόξης³⁸ ἤξει³⁹ ἐπ'⁴⁰ αὐτὸν ἀγίασμα
μετὰ φωνῆς πατρικῆς ὡς ἀπὸ *'Αβραὰμ πρὸς 'Ισαάκ⁴¹.

αδγ καὶ
τοῦ.

h, αδγ
πατρός
(+καὶh).

ἡμέραν. The text of *c, eg* can thus be explained as a conflation of the above two. ¹⁸ β, Αβ, S¹ add ἔως ἀναλήψεως αὐτοῦ. ¹⁹ *c, β-deg. h, de* read οὕτως. *g, Αβ* καὶ οὕτως. ²⁰ *f* reads ἀναλάμπει. Αβ ἀναβήσεται. S om. next three words. ²¹ *cg* read ὡς, h ὁ. ²² α om. the next two lines through hmt. ²³ *abfg, Αβ. d* reads ἐν τῇ ὑπ' οὐρανόν. *e* ἐν τοῖς ὑπὸ οὐρανόν. ²⁴ *f* reads ἀγαλλιάσονται. ²⁵ α, β, S¹. Αβ = ἐκείναις. ²⁶ *adg, c* reads χαρίσονται. *h, bef* χαρήσεται. Possibly we should om. χαρήσεται or εὐφρανθήσονται and combine this line with the next. See notes 28, 34. ²⁷ *dg, Αβ* om. ²⁸ This expression is strange. αἱ νεφέλαι = ΠΙΒΥΓ, which may have been corrupt for ΠΙΒΥΓ = δι' αὐτόν. Cf. *d*, note 35. ²⁹ *f* reads εὐφρανθήσονται. The next line is an interpolation, it destroys the parallelism and is not in touch with the context. ³⁰ *g* reads χριστοῦ. ³¹ α, *adf* (save that *c* reads ἐκχυθήσεται). *beg* read χυθήσεται. ³² *c* reads ὡσεὶ. ³³ *d* reads θαλάσσιον. *g* θαλάσσης. ³⁴ This line would form the third of the tristich, when we omit the fourth (see note 29) and combine the second and third in one. The second line would (see notes 26, 28) be: καὶ ἡ γῆ χαρήσεται δι' αὐτόν. While *afg* add καί after δόξης *e* om. the next fifteen words through hmt. For κυρίου Αβ read αὐτοῦ. S¹ om. προσώπου. For εὐφρανθήσονται of *c* we find in *h, bef* χαρίσονται, and χαρήσονται in *adg*. *c* adds καὶ χαρήσονται after αὐτῷ. ³⁵ *d* adds δι' αὐτόν. ³⁶ *f* reads ἀνοιγῆσονται. ³⁷ Αβ om. ³⁸ Αβ add αὐτοῦ (+καὶ Α^{b*cd} ?). ³⁹ *h, d* read ἤξη. *e* ἤξουσιν. ⁴⁰ *g* reads ἀπ'. ⁴¹ Αβ. This seems the best text. *c, adf* read 'Αβραὰμ πρὸς καὶ (*adf* om.) 'Ισαάκ. *h* 'Αβ. πατρός καὶ 'Ισ. *adg* 'Αβ. πατρός 'Ισ. *e* πρὸς 'Αβ. καὶ 'Ισ. καὶ 'Ιακώβ. Here πρὸς is a contraction of πρὸς not of πατρός. S om. ὡς . . . 'Ισαάκ. ⁴² α, β-de. *d* reads δόξα ἐπ' αὐτόν ἀνθήσεται. *e* ἡ δόξα κυρίου ἐπ' αὐτῷ ῥῆθ. Αβ = τὴν δόξαν αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν ἐροῦσιν. ⁴³ Αβ = γνώσεως. For καὶ ἀγ. S¹ reads ἄγιον. *c* adds καί.

7. Καὶ *δόξα ὑψίστου ἐπ' αὐτὸν ῥηθήσεται⁴²,
καὶ πνεῦμα συνέσεως καὶ ἁγιασμοῦ⁴³ καταπαύσει *ἐπ'
αὐτόν⁴⁴ [ἐν τῷ ὕδατι].
8. *Αὐτὸς γὰρ⁴⁵ δώσει τὴν μεγαλωσύνην⁴⁶ κυρίου⁴⁷ τοῖς
νιοῖς αὐτοῦ⁴⁸ ἐν ἀληθείᾳ εἰς τὸν αἰῶνα,
καὶ οὐκ ἔσται διαδοχὴ⁴⁹ αὐτοῦ⁵⁰ εἰς γενεὰς *καὶ γενεὰς⁵¹
ἕως τοῦ αἰῶνος.
9. Καὶ ἐπὶ *τῆς ἱερωσύνης⁵² αὐτοῦ⁵³ *τὰ ἔθνη⁵⁴ πληθυνθή-
σονται⁵⁵ ἐν γνώσει ἐπὶ τῆς γῆς,
καὶ φωτισθήσονται διὰ χάριτος κυρίου.
[ὁ δὲ Ἰσραὴλ ἐλαττωθήσεται ἐν ἀγνωσίᾳ
καὶ σκοτισθήσεται ἐν πένθει]⁵³.
ἐπὶ τῆς ἱερωσύνης αὐτοῦ ἐκλείψει⁵⁷ ἢ⁵⁸ ἁμαρτία
καὶ οἱ ἄνομοι *καταπαύσουσιν εἰς κακὰ⁵⁹,
[οἱ δὲ δίκαιοι καταπαύσουσιν ἐν αὐτῷ]⁶⁰.
10. Καί γε⁶¹ αὐτὸς⁶² ἀνοίξει τὰς θύρας⁶³ τοῦ παραδείσου,
*καὶ ἀποστήσει⁶⁴ τὴν ἀπειλοῦσαν ῥομφαίαν⁶⁵ κατὰ τοῦ⁶⁶
Ἀδάμ.
- ⁴⁴ *d* reads αὐτόν. α, β-ε, A^β add ἐν τῷ ὕδατι. ⁴⁵ α. β-ε, A^{61g}, S¹ read αὐτός. *e* οὗτος. A^{b*cd} = αὐτὸς καί. ⁴⁶ A^β read $\Sigma\zeta\delta\omega\rho\nu\eta\eta\lambda[\theta\eta\lambda\upsilon]$ (= ἀληθειαν) corrupt for $\mu\epsilon\delta\omega\mu\eta\omega\eta\eta\lambda[\theta\eta\lambda\upsilon]$ = μεγαλωσύνην. ⁴⁷ *h* reads αὐτοῦ. *d* om. ⁴⁸ *g* reads τῶν ἀνθρώπων. *e* om. For τοῖς . . . ἀληθείᾳ A^β read πᾶσι (A^{b*cd} om.) οἱ ἐν ἀληθείᾳ περιπατήσουσιν. ⁴⁹ *e* reads πλήν. ⁵⁰ *b* reads αὐτῷ. ⁵¹ *h*, A^β read γενεῶν. *g* om. ⁵² *c* reads τῇ ἱερωσίῳ. ⁵³ *b* om. τὰ ἔθνη . . . ἱερωσύνης αὐτοῦ through hmt. ⁵⁴ *h* reads τὰ ἔτη. *d* om. S¹ reads τόποι. ⁵⁵ *h* om. next seven words. S¹ reads μεγαλύνονται. ⁵⁶ These words are found in all MSS. (but *be*) and in A, S. With the exception of ἐν ἀγνωσίᾳ which it omits they are found in the margin of *e*. If they are in their original form they are undoubtedly of Christian origin. I have on this ground bracketed them. The favourable references to the Gentiles in the two preceding lines are quite in keeping with the universalism of the writer. For διὰ χάριτος . . . ἱερωσύνης αὐτοῦ S¹ reads τῇ εὐλογία τοῦ θεοῦ Ἰσρ. ἀσθενίζεται. ⁵⁷ *h*, *ab*. Other MSS. ἐκλείψει. S¹ om. ⁵⁸ α, A^β. β, S¹ read πᾶσα. ⁵⁹ The construction is peculiar. It seems to be a rendering of $\Psi\eta\eta\eta\eta\eta\eta\eta\eta\eta\eta\eta\eta$. After καταπαύσουσιν *d* om. next six words through hmt. For καταπαύσουσιν *e* reads καταπέσουσιν. ⁶⁰ Om. with *e* as an intrusion. So also Schnapp and Bousset. The parallelism is against it. Moreover, as Schnapp remarks, the use of καταπαύω in two dissimilar meanings in two successive lines would be strange. ⁶¹ A^β = οὗτοι καί. ⁶² *c* reads αὐτούς. ⁶³ *c* reads πύλας. ⁶⁴ α, *dg*, A^β. *be* read καὶ στήσει. *af* ἀποστήσει. ⁶⁵ *h* adds τὴν. ⁶⁶ *g* reads τόν. ⁶⁷ *g* reads

β, S
πάσα.

11. Καὶ δώσει τοῖς ἁγίοις φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς,
καὶ *πνεῦμα ἀγιωσύνης ἔσται⁶⁷ ἐπ' αὐτοῖς⁶⁸.
12. Καὶ ὁ Βελίαρ δεθήσεται ὑπ' αὐτοῦ,
καὶ δώσει ἐξουσίαν τοῖς τέκνοις αὐτοῦ⁶⁹ πατεῖν ἐπὶ τὰ
πονηρὰ πνεύματα.
13. Καὶ εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ τοῖς τέκνοις αὐτοῦ⁷⁰,
καὶ εὐδοκήσει⁷¹ ἐπὶ *τοῖς ἀγαπητοῖς⁷² αὐτοῦ *ζῶς αἰῶνος⁷³.
14. Τοτέ ἀγαλλιάσεται Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ,
κἀγὼ χαρήσομαι⁷⁴, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἐνδύσονται⁷⁵
δικαιοσύνην⁷⁶.

beg, Aβ
εὐφρο-
σύνην
β-de, A
ἐλέσθε
οὖν.

β-dg
(Aα, β)
ἀπεκρί-
θημεν
ἡμεῖς
τῷ πατρὶ
λέγοντες.
β-d,
Aαβ, β
εἶπομεν.

XIX. Καὶ νῦν, τέκνα μου¹, πάντα ἠκούσατε². Ἐκλέξαθε³
ἑαυτοῖς *ἢ τὸ φῶς ἢ τὸ σκότος⁴, ἢ τὸν⁵ νόμον⁶ κυρίου, ἢ *τὰ
ἔργα τοῦ Βελίαρ⁷. 2. Καὶ *ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ
λέγοντες⁸. Ἐνώπιον κυρίου πορευσόμεθα⁹ ἢ καὶ¹⁰ κατὰ τὸν
νόμον αὐτοῦ. 3. Καὶ εἶπεν *αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν¹¹.
λέγοντες. Μάρτυς ἐστι¹² κύριος, καὶ μάρτυρες οἱ¹³ ἄγγελοι αὐτοῦ, *καὶ
μάρτυρες ὑμεῖς καὶ μάρτυς ἐγὼ¹⁴ *περὶ τοῦ λόγου τοῦ στόματος
ὑμῶν¹⁵. Καὶ *εἶπον αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ¹⁶. Μάρτυρες¹⁷. 4.

πνεύματι ἀγίῳ συνησεται.

⁶⁸ c, β-de. *h* reads πάντας. *de* αὐτούς. Aβ αὐτῷ.

⁶⁹ *h* om. *b* adds τοῦ.

⁷⁰ S om. next six words.

⁷¹ *b* adds κύριος.

⁷² *a* reads τοὺς ἀγαπητούς.

⁷³ α. *abefg* read ἕως τῶν αἰῶνων. *d* εἰς τὸν αἰῶνα

τοῦ αἰῶνος. *e* ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰῶνων. ⁷⁴ *c*. *h*, *abeg* read χαρίσομαι. *df*

χαρίσομαι. ⁷⁵ *d* reads εὐφρανθήσονται. ⁷⁶ α, *af*, S¹. *d* reads ἐν δικαιο-

σύνη. *beg*, Aβ εὐφροσύνη. The latter seems preferable.

XIX. ¹ A^{b*cd} om. ² α, β-ag. *ag*, A read ἀκούσατε. *e* adds καὶ οἴδατε.

A^a adds ἀπ' ἐμοῦ. ³ α, *d*. β-dg read ἐλέσθε. *g* συνελέσθε. β-e, Aα, ^{bcdes}

add οὖν. A^{b*} = ἰδοῦ. ⁴ α, *de*, A^a (save that *d* om. the first ἦ). *abfg*,

S read ἦ τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς. Aβ = ἦ τὸ σκότος. ⁵ *be* om. ⁶ A^a read

qqrhd (= τὰ ἔργα) corrupt for *qorxnu* = τὸν νόμον. ⁷ α, *df*, A^a. *ab*

read ἔργα B. *e* (*g*?) ἔργα τοῦ B. Aβ = τοῦ B. S¹ adds πᾶν ὁ ἐνόησα εἶπον

ὑμῖν and then inserts XI.-XIII. between XIX. 1 and XIX. 2. ⁸ α (save

that *c* adds αὐτῷ after λέγοντες). *dg*, S¹ follow more or less closely. *d*, S¹

reads ἀπεκρ. οἱ υἱοὶ αὐτοῦ (+ Λευί S¹) τῷ πατρὶ αὐτῶν λέγοντες. *g* ἀπεκρ.

ἐκείνοι καὶ εἶπον. *abef* ἀπεκρίθημεν ἡμεῖς τῷ πατρὶ λέγοντες. A^a. β = ἀποκρι-

θέντες τῷ πατρὶ ἡμῶν εἶπομεν. A^b ἀποκριθέντες τῷ π. αὐτῶν εἶπον. ⁹ *h*, *ae*.

c, *bdfg* read πορευσόμεθα. ¹⁰ α. β, A, S¹ om. ¹¹ α. *dg* read ὁ πατὴρ

(+ αὐτῶν Λευὶς πρὸς αὐτούς *d*). *abef*, Aβ ἡμῖν (*abef* om.) ὁ πατὴρ ἡμῶν. A^a

= Λευὶ ὁ πατὴρ ἡμῶν (αὐτῶν A^b). ¹² α. A = ἐστὶ μοι (+ σήμερον A^a).

β om. S¹ adds ἡ ἡμέρα ἐμοὶ ἐπαγγελεῖται. ¹³ *g* reads οἱ ἅγιοι. ¹⁴ *c*. *h*, β

read καὶ μάρτυς ἐγὼ καὶ μάρτυρες ὑμεῖς. Aβ = καὶ (A^{b*cd} om.) μάρτυς ἐγὼ καὶ

ὑμεῖς. A^a om. S¹ καὶ μάρτυρες ἡμεῖς. ¹⁵ α, β-dg. *d* reads περὶ τὸν λόγον

Καὶ οὕτως¹⁸ ἐπαύσατο¹⁹ Λευὶ ἐντελλόμενος τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ,
 *καὶ ἐξέτεινε τοὺς πόδας αὐτοῦ²⁰ Ἐπὶ τῆς κλίνης²¹ καὶ
 προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, ζήσας *ἔτη ἑκατὸν
 τριάκοντα ἑπτὰ²². 5. Καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ἐν²³ σορῶ, καὶ²⁴
 *μετὰ τοῦτο²⁵ *ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρων²⁶ μετὰ²⁷ *Ἀβραάμ
 καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ²⁸.

Διαθήκη Ἰουδα τοῦ τετάρτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας¹.

I. Ἀντίγραφον² λόγων³ Ἰούδα, ἃ⁴ ἐλάλησε τοῖς υἱοῖς
 αὐτοῦ πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν. 2. *Συναχθέντες οὖν⁵
 ἦλθον *πρὸς αὐτόν⁶ καὶ⁷ εἶπεν αὐτοῖς· 3. Ἰακούσατε, β-d, A
 τέκνα μου, Ἰούδα τοῦ πατρὸς ὑμῶν· ἐγὼ¹⁸ τέταρτος υἱὸς ἐγε- τέταρτος.

τοῦ στ. ὑμ. g περὶ τοῦ λ. τοῦ στ. μου καὶ ὑμῶν. A^a = περὶ τῶν λόγων τοῦ στ.
 μου. A^b περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ στ. αὐτοῦ. S¹ περὶ τ. λόγων ὑμῶν. ¹⁶ α, d,
 A^b (save that d, A^b om. αὐτῶ). ae, A^b read εἶπαμεν (+ ἡμεῖς A^b). b εἶπω-
 μεν. f εἶπομεν. g εἶπον ἐκείνοι. A^{ab} = ἡμεῖς εἶπομεν. ¹⁷ α, β-a. a reads
 μάρτυς. A^a = ἔσται, ἔσται. A^b μάρτυς ἔσται. ¹⁸ A^a om. h om. next
 seven words. ¹⁹ g reads ἀνεπαύσατο. ²⁰ A^a om. ²¹ α, S¹. β-d, A om.
 d reads καὶ ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ. S adds αὐτοῦ (S¹ om.) καὶ ἐκοιμήθη. ²² α
 (save that h adds καὶ before ἑπτὰ). β-b, S read ἔτη (a om.) ρλζ. b ἑκατὸν
 τριάκοντα ἑπτὰ ἔτη. A^a = ἔτη ρλε. A^b ρλη ἔτη. ²³ g om. A^b add ἐν
 Αἰγύπτῳ. ²⁴ g, A^a om. ²⁵ α (save that c reads τούτῳ). β reads ὕστερον.
²⁶ α, β-g, S. g reads θάψαντες ἐν Χευρών. A^a = ἤνεγκαν αὐτόν καὶ ἔθαψαν ἐν Χ.
 A^{b*} ἤνεγκαν αὐτόν ἐν Χ. καὶ ἔθηκαν. A^{cdos} ἐν Χ. ²⁷ α, g. a reads ἀνὰ χεῖρας
 = ἡ-ἔγ (cf. 2 Sam. xv. 2). bf ἀνὰ χεῖρα. d ἀνὰ μετὰ (a conflation). e, A
 ἀνὰ μέσον. ²⁸ g reads τῶν πατέρων αὐτοῦ. d adds τῶ δὲ θεῶ ἡμῶν ἢ δόξα εἰς
 αἰῶνας. f, S¹ add Λευὶ υἱὸς Ἰακώβ Γ (+ καὶ S¹) υἱὸς Λίας Γ ἔζησεν ἔτη ρλζ (for
 Γ . . . ρλζ, S¹ reads γυναικὸς τοῦ Ἰακώβ).

¹ Title. α in text. bef read δ. Ἰ. περὶ ἀνδρείας καὶ φιλαργυρίας (e, S¹ om.
 κ. φιλ.) καὶ πορνείας (f, S¹ om. κ. πορ.). To this f adds Ἰουδᾶς ἐρμηνεύεται
 ἐξομολόγησις. a simply Ἰούδα. d and A are conflate. d, A^{ahdefg} read δ. Ἰ.
 τοῦ τετάρτου υἱοῦ Ἰακώβ (A^{ahdefg} om. υἱ. Ἰ.) περὶ ἀνδρείας (A^b δικαιοσύνης) καὶ
 φιλ. καὶ πορνείας. A^b = δ. Ἰ. τοῦ τετάρτου περὶ φιλ. καὶ πορν. ἀλλὰ καὶ δικαιο-
 σύνης. g stands alone: δ. Ἰ. περὶ ἀνδρείας καὶ περὶ τοῦ μὴ μεθύσκεσθαι οἶνον.
² d, A add διαθήκης. ³ h om. ⁴ α. β-d read ὄσα. d om. together
 with next four words. ⁵ α. aefg read καὶ συναχθ. b, A, S¹ συναχθ. d καὶ
 γὰρ συναχθ. οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. g om. next word. ⁶ c om. d reads ἐπισκέψα-
 σθαι αὐτόν. ⁷ g om. A^{b*} adds ἀναστὰς ἐκάθισε καί. ⁸ α. d reads
 οἴδατε, τέκνα μου, ὅτι. β-d, A om. S¹ reads τέκνα μου, ἰδοῦ, λέξω ὑμῖν πρὶν με

β, A νόμην⁹ τῷ πατρί μου Ἰακώβ¹⁰, καὶ Λεία¹¹ *ἡ μήτηρ μου¹²
 ἤμην καὶ ἐπωνόμασέν¹³ με¹⁴ Ἰούδα¹⁵, λέγουσα· Ἀυθομολογοῦμαι¹⁶
 σπου- τῷ¹⁷ Κυρίῳ, ὅτι ἔδωκέν¹⁸ μοι¹⁹ ἰκαί²⁰ τέταρτον υἱόν. 4.
 δαίος. β, A, S *Ἐγὼ ὄξυς ἤμην²¹ ἐν²² νεότητί μου²³, καὶ ὑπήκουον²⁴ τῷ
 μου Ἰακώβ. πατρί μου κατὰ πάντα λόγον²⁵. 5. Καὶ ἐτίμων²⁶ τὴν μητέρα
 β-β, A(?) μου²⁷ καὶ τὴν ἀδελφὴν *τῆς μητρός μου²⁸. 6. Καὶ ἐγένετο
 ἐπὶ- ὡς ἠδρύνθη²⁹ καὶ³⁰ ὁ πατήρ μου³¹ *ἠῤῥατό μοι³², λέγων·
 ξατο. β-γ, S¹ Βασιλεὺς ἔση³³ κατευοοδούμενος³⁴ ἐν³⁵ πάσῳ.
 πιάσας II. Καὶ ἔδωκέ μοι Κύριος¹ χάριον ἐν πάσι τοῖς ἔργοις μου,
 αὐτήν ἐν τε² ἀργῷ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ. 2. Οἶδα³ ὅτι συνέδραμον
 ἐποίησα ἐλάφῳ⁴ καὶ *ἐπίασα αὐτήν καὶ ἐποίησα αὐτήν βρώμα τῷ πατρί
 βρώμα τῷ πατρί μου καὶ ἔφαγεν⁵. 3. *Τὴν δὲ δορκάδα⁶ *διὰ τοῦ δρόμου⁷
 μου. β, A, S¹ τὰς δὲ δορκάδας.

ἀποθανεῖν τὰ πράγματά μου. ⁹ *afg*, A add ἐγώ. ¹⁰ α, A^{b*}. β, A^{a, bcdefg}
 S¹ om. ¹¹ α, *ag. def*, A read Λία. β, S¹ om. ¹² *f* reads τῇ μητρί μου
 καί. *g* om. ¹³ α (save that they read ἐπονόμασεν). β reads ὠνόμασεν.
¹⁴ A^{cdēfg} om. ¹⁵ *c, aef. h, bdg* read Ἰούδα. ¹⁶ A = ἀυθομολογήσομαι.
¹⁷ *afg* om. ¹⁸ *c, bdeg. h, af* read δέδωκε. ¹⁹ A^{abhcdēf} add κύριος. ²⁰ *c*,
bd f, S¹. *a* reads καιγε. *h, eg*, A om. ²¹ *c. h* reads ἐγὼ οὖν ὄξ. ἤμην.
d ἐγώ, τέκνα μου, ὄξ. ἤμ. β-*d* ὄξ. ἤμ. A^β = ὄξ. ἤμ. ἐγώ. A^α = καθαρὸς ἤμ.
 ἐγώ. S¹ ἤν. β-*e*, A add καὶ σπουδαίος. *e* καὶ γενναίως. S¹ σπουδαίος. Possibly
 σπουδαίος is an alternative rendering with ὄξυς of Ἰη7Η. ²² *d* adds τῇ.
²³ S¹ adds ὅτι ἡ ἀνδρεία ἦν ἐν τοῖς στήθεσιν καὶ ἦν ἐν ποσὶν ταχύς, καὶ κρατερὸς
 ἐν τῷ σώματι καὶ πολλοὶ τῶν ἀγωνιζομένων οὐκ ἠδυνήθησαν ἀνεχεσθαι ἐπὶ τοῖς
 βραχίονας καὶ ἐνίκησα τὴν βεβαιότητα τοῦ πολίτου οὐχ ὑπέικοντός μοι, καὶ εἶδεν
 ὁ πατήρ μου ὅτι ὁ ἄγγελος τοῦ κρατεροῦ συνεμάχετό μοι. ²⁴ *c, deg. h*, S¹ read
 καὶ ὑπήκουσα. *abf* καὶ ὑπακούων. A^β om. together with next three words.
²⁵ *e* reads τρόπον. ²⁶ α, *d* read ἐτίμου. *b* εὐλόγουν. ²⁷ *h, f* om. ²⁸ *g*
 reads αὐτῆς. ²⁹ *c, ag. A* corrupt form of this appears in *h, f* ἠδρύνθη.
 Other verbs of kindred meaning are given in β, A ἠδρῶθη. *d* ἠνδρῶθη.
e ἀνδρῶθη. ³⁰ *g* om. ³¹ β, A, S¹ add Ἰακώβ. ³² *c, b. h* reads ἠῤῥατο.
adefg, A ἐπὶ ἠῤῥατό μοι (*a* om.) or A^β = ἠῤῥατο περὶ ἐμοῦ. S¹ εὐλόγησέν με.
³³ *d* reads ἔσει. ³⁴ α, β-*b*, A. β reads καὶ εὐοοδούμενος. A ~~ωνωζηρηεληει~~
 (= πρωτεύων) corrupt for ~~ωζηρηεληει~~ = κατευοοδούμενος. ³⁵ *f* reads ἐπί.

II. ¹ *e*¹, A^{b*} om. ² *g* reads τῷ. *adef*, A add τῷ. ³ β, S¹ read ὡς
 εἶδον. ⁴ *c. h*, β read τῇ ἔλ. ⁵ α (save that *h* om. the second αὐτήν and
 trs. βρώμα after μου). β-*g* read πιάσας αὐτήν ἐποίησα βρώμα (βρώματα *d*) τῷ
 πατρί μου. *g* reads as β-*g* but trs. βρώμα to the end. A = πιάσας (A^{abhcdēfg}
 om.) ἔδωκα αὐτήν βρώμα τῷ π. μου. ⁶ *c. h* reads τὰς δὲ δορκάδας. β, S¹ τὰς
 δορκ. A = καὶ τὰς δορκ. ⁷ β, A trs. this phrase after ἐκράτουν against α.
 A adds μου. ⁸ *e* reads τῷ. *d* om. ⁹ *e* reads πεδίφ. *f* σπουδαίος.

ἐκράτου, καὶ πᾶν ὃ ἦν ἐν τοῖς⁸ πεδίοις⁹ κατελάμβανον. 4. β-ε, S¹ κατελάμ-
 * Τὸν λέοντα¹¹ ἀπέκτεινα¹² καὶ ἀφειλόμην¹³ ἔριφον ἐκ τοῦ βανον.
 στόματος αὐτοῦ¹⁴. τὴν¹⁵ ἄρκον λαβὼν ἀπὸ τοῦ ποδὸς ἀπέ- *φοράδα
 λυσα¹⁶ εἰς *τὸν κρημνόν¹⁷, *καὶ συνετριβή¹⁸. 5. *Τῷ ἀγρίαν
 ἀγρίῳ χοίρῳ²⁰ κατέδραμον²¹, καὶ προέλαβον²² ἔν τῷ τρέχειν λαβον
 με¹ καὶ²³ κατεσπάραξα αὐτόν. καὶ πιάσας

ἡμέρωσα¹⁰. 4. Καὶ λέοντα. β, Α, S¹ *καὶ πᾶν θηρίον, ὃ ἐπέστρεφε ἐπ' ἐμέ, διέσπων αὐτὸ ὡς κύνα¹⁹.

¹⁰ β-ae (save that for κατέλαβον *d* reads καταλαβὼν and *g* κατέδραμον), S¹. *a* reads καὶ κρατήσας ἡμέρωσα. *e*, Α represent a third type of text. *e* φορ. αγ. καταλαβὼς (sic) ἡμέρωσα πιάσας δορκάδα ἐκύνηγον ἐν τῇ χειρὶ μου. Α (with which *e* is related) = φοράδας ἀγ. πιάσας ἡμέρωσα αὐτάς· ζῶα ἄγρια ἐθήρευσα ἐν χειρὶ μου. ¹¹ α. β-def, S¹ read καὶ λέοντα. ef λέοντα. Α = καίγε τὸν λέοντα (λέοντας Αβ) πολλαίς. Vers. 4-7 appear in an expanded form in *d* as follows: ἄλλοτε πάλιν ποιμαίνοντός μου τὰ πρόβατα τοῦ πατρός, λέων ἐκ τῆς ἐρήμου ἐπελθὼν ἤρπασεν ἔριφον ἐκ τῆς ἀγέλης καὶ ἐπορεύετο. καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἔδραμον ἐπ' αὐτὸν καὶ πιάσας παραχρῆμα ἀπέκτεινα καὶ ἀφελόμην τὸν ἔριφον ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. ἄλλοτε πάλιν ἄρκος (sic) ἐπελθούσης τῇ ποιμνῇ λαβὼν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ποδὸς ἀπεκύλησα εἰς τὸ κρημνὸν καὶ παρ' αὐτὰ διερράγη. καὶ πᾶν δὲ θηρίον ἐπέστρεφέν (sic) ἐπ' ἐμέ διεσπάρασσον αὐτὸ ὡς περὶ κύνα. 5. Καὶ παντελεῖ ἀφανισμῷ παρεδίδουν. ἄλλοτε θεασάμενος κύνα ἄγριον τρέχοντος συνέδραμον αὐτό· καὶ παραλαβὼν αὐτὸν ἐν τῷ τρέχειν με κατεσπάραξα αὐτόν. 6. Ἄλλοτε πάρδαλιν (sic) ἐν Χεβρών προσεπίδησεν ἐπὶ τὸν κύνα μου τὸν παρακολουθοῦντά μοι· καὶ πιάσας αὐτὴν ἀπὸ τῆς οὐρᾶς ἀπέκοντισα αὐτὸν ἐν τῇ γῆ καὶ εὐθέως ἐρράγη. 7. Ἄλλοτε πάλιν διερχομένου μου ἐν τοῖς ὀρίοις Γάζης, θεασάμενος βοῶν ἀγρίων ἀγέλην νεμωμένην ἐπὶ τινα χώραν ἔκλινα τῆς ὁδοῦ καὶ πρὸς αὐτοὺς γενόμενος κρατήσας τὸν μείζονα αὐτῶν ἀπὸ τῶν κεράτων, καὶ ἐν κύκλῳ συσσεισας καὶ σκοτίσας ῥήξας αὐτὸν ἀνείλον. ¹² Α = ἀποκτείνας (Α^b ἀπέκτεινον). ¹³ h. c, bg read ἀφελόμην. af ἀφειλάμην. e, Α ἀφηρόμην. ¹⁴ Αβ = αὐτῶν. ¹⁵ α. β om. Α = καὶ τόν. ¹⁶ α, a. g, Α read ἀπηκόντισα, of which I take bdef ἀπεκύλησα to be a corruption. Then ἀπηκόντισα and ἀπέλυσα would be independent renderings of יְהַלְשׁוּ.

¹⁷ h, afg. *c* reads τὸν κρημνόν. *b* κρημνόν. *e* δένδρον. ¹⁸ α. See also *d* in note II, καὶ παρ' αὐτὰ διερράγη. β, Α, S¹ read καὶ πᾶν θηρίον ὃ (ab, S¹ εἰ, dg om.) ὑπέστρεφεν (*b* ἐπέστρεφε, *df* ἐπέστρεφέν, *e* ἐπέστρεχεν, *g* ἐπιστρέφω) ἐπ' (*b* πρὸς, *g* εἰς) ἐμέ, διέσπων (*bg* διήσπων, *d* διεσπάρασσον, *e* διήσπων, *f* διέσπων, Α = ἀπέκτεινον) αὐτὸ ὡς (αὐτὰ Α^{b*}) κύνα (*a* om. ὡς κ.) By referring to the text of *d*, given above, it will be observed that here again *d* is conflate, or is it alone not defective? ¹⁹ See preceding note. ²⁰ h, af (but *a* om. τῷ). befg read τῷ χ. τῷ ἀγ. *c* τὸν ἀγριο χοίρα.

²¹ α, a. β-a read συνέδραμον. ²² h. *c* reads προελαβα. abef πρόκα (bef om.) προλαβὼν. *d* παραλαβὼν. *g* προσλαβὼν ἐκ τοῦ ποδός. In Α the text = καὶ καταδραμόντος μου χοῖρον ἄγριον κατέλαβον αὐτὸν καὶ πατάξας

β, (A), S¹ 6. *Πάρδαλις ἐν Χεβρών προσεπήδησεν ἐπὶ τὸν κύνα²⁴,
αὐτὴν καὶ καὶ πιάσας²⁵ αὐτὸν²⁶ ἀπὸ τῆς κέρκου²⁷ ἀπηκόντισα²⁸ * αὐτὸν
ἐν τοῖς ἐπὶ τὴν πέτραν καὶ ἐρράγη εἰς δύο²⁹.

7. *Βοῦν ἄγριον εὔρον τὴν χώραν νεμόμενον, καὶ κρατήσας³⁰
τῶν κεράτων³¹ καὶ³² κύκλω * συσσεύσας³³ * καὶ σκοτίσας³⁴
β-δ, A, S¹ ἐν ρίψας³⁵ ἀνεῖλον³⁶ αὐτόν³⁷.

III. *Ὅτε δέ¹ *ἦλθον οἱ δύο βασιλεῖς τῶν Χανααναίων
νεμόμε- τεθωρακισμένοι² ἐπὶ τὰ *ποιμνία ἡμῶν καὶ λαὸς πολλὸς³ * μετ'
νον ἐκρά- τησα. αὐτῶν⁴ * καγὼ μόνος⁵ δραμῶν ἐπὶ τὸν βασιλέα * τὸν ἔνα⁶ * καὶ
β, A, S¹ καὶ ὅτε. β, S¹ καὶ πολλὸς λαός.

κατεσπάραξα τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ. ²³ α. β om. ²⁴ α, β-δ (save that *e* reads
πρός for ἐπί and *g* prefixes καί). A^a = πάρδαλις ἄλλοτε ἐν X. προσπηδάσας
ἐπὶ τὸν κ. A^B ἄλλοτε πάρδ. ἐλθὼν ἐν X. καὶ προσπηδάσας ἐπὶ τ. κ. Observe
that *d* agrees with A^a. See note II. ²⁵ *ag* read κρατήσας. ²⁶ α.

β reads αὐτὴν. A om. ²⁷ α, *af*. β-*af* read οὐράς. ²⁸ *af*. α read
ἀπηκόντισα. *bdeg* ἀπεκόντισα. ²⁹ α. β-δ, S¹ read αὐτὴν καὶ ἐρράγη (*e* διερ-
ράγη) ἐν τοῖς ὀρίοις (*e* ὄρεσιν) Γάζης. For *d* see note II. A = καὶ εὐρέθη

(+ ἡ πάρδαλις A^{bg}) ῥαγεῖσα ἐν ὀρίοις Γάζης. The εὐρέθη here is borrowed
from ver. 7 where it should be restored and read as εἶρον (*q-ufi*). The
phrase ἐν ὀρίοις Γάζης seems to be wrongly connected with ver. 6. *d*
connects it with ver. 7. ³⁰ α. β-δ, A read βοῦν ἄγρ. ἐν (*f* ἐπί, *bg* om.)

χώρα (*fg* χώραν, A ὄρει) νεμόμενον ἐκράτησα (A κρατήσας). *be* add ἐκ.
³¹ A adds αὐτοῦ. ³² *c* om. β adds ἐν. ³³ *h*, β-*e*, A. *c* reads συστήσας.
e συνησας. A^{a,efg} add αὐτόν. ³⁴ α, *bf*. β-*bfg*, A^{-b*} read καὶ σκοτώσας.

g σκοτώσας. A^{b*} = καὶ ἐσκότωσα. A^b add δηλονότι ἐκμαίνας. ³⁵ A^{abh} read
καὶ ἔρριψα (+ ἐν τῇ γῇ A^b). A^c om. A^{b*} read καὶ ρίψας ἐν τῇ γῇ. ³⁶ A^{abh}
om. ³⁷ *f* reads αὐτὴν. *h* om.

III. ¹ α. β-δ, A, S¹ read καὶ ὅτε. *d* καὶ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν. ² A = ἦλθεν
ὁ βασιλεὺς τ. X. τεθωρακισμένος. ³ α. *abefg*, S¹ read ποιμνία (*e* πρόβατα) καὶ
π. λαός (*g* πολλοὶ λαοί). *d* ποιμνία ἡμῶν τοῦ ἀρπάσαι αὐτὰ καὶ πολλὸς λαός.

A ποιμνία πολλῶν λαῶν (A^b καὶ πολλὸς λαός). ⁴ A^b = ἦν αὐτῶ. A^{ab*cdsg} om.
⁵ *d* reads ἐγὼ μόνος. *g* καί. A = καγὼ μόνος ἦν καί. ⁶ α = *q-ufi*, 'the
one.' The other authorities read *q-ufi* which is well reproduced by *ae*, S¹

as Ἀσοῦρ, less well by *bfg* Σούρ. *d* Ἀσσυρίων. (Cf. my note on Jub.
xxxiv. 4). A = Ζούρ. The omission of Ἀσοῦρ by α is due to its wrong (?)
text in iv. 2. See note 14, p. 72. ⁷ α. β, S¹ read συνέσχον (*a* συνείχον,
e συνηχον) αὐτὸν καὶ ἐπὶ (*e* om.) τ. κνημίδας (*d* ἀντικνημίδας) κρούσας. A =
συνέσχον αὐτὸν καὶ κρούσας ἐπὶ τὰς κνήμας αὐτοῦ.

⁸ A = κατασπάσας. ⁹ α.
β-δ, A, S¹ read καὶ τόν. *d* ὁμοίως καὶ τόν. ¹⁰ α. β-*eg*, S¹ read Ταφουέ.

e Γαφούς. *g* Ταφουσέ. A = τῶν Ταφίων. ¹¹ *d* reads ἵππου ἄφνω. *g* τὸν
ἵππον. A^{ab} add αὐτοῦ. A^{b*} add κρούσας. ¹² β, A^{bhb*cdefg} add αὐτόν. S¹

κρούσας αὐτὸν ἐπὶ τὰς κνημίδας⁷ * κατέσπασα, καὶ οὕτως⁸ ἀνεῖλον β, A, S¹
 αὐτόν. 2. * Τὸν δὲ⁹ ἕτερον βασιλέα * τὸν Ταφουῆ¹⁰ Ἄσοῦρ
 καθήμενον ἐπὶ * τοῦ ἵππου¹¹ [ἀνεῖλον¹² καὶ οὕτως πάντα τὸν
 λαὸν αὐτοῦ¹³ διεσκόρπισα. αὐτὸν καὶ
 ἐπὶ τ.
 κνημίδας
 κρούσας.

α	β, S ¹	A
3. Καὶ ¹⁴ τὸν Ἄχῶρ βασιλέα ¹⁵] ἄνδρα γίγαντα εὐρον ¹⁶	3. * Τὸν Ἄχῶρ βασιλέα ¹⁷] ἄνδρα γίγαντα ¹⁸ βάλλοντα	3. Καὶ * τὸν βασι- λέα Χωρά] ἄνδρα ¹⁹ γίγαντα ἔχοντα

om. rest of verse. The words ἀνεῖλον καὶ οὕτως . . . βασιλέα must be rejected as a corrupt and in part dittographic addition. For since according to III. 1 and IV. 1 (β, A, S¹) Judah kills five kings and according to III. 7 Jacob kills one, there can only be one other king slain, as there are only seven in all. This is the King of Tappuah whom Judah slays, according to our present text in III. 2. Thus the original text cannot have dealt with an eighth king as the present Greek text does in III. 3-5. And yet these verses with the exception of the phrase τὸν Ἄχῶρ βασιλέα are original; for they are found in the Midr. Wajjis and the Book of Jashar—only in these latter with reference to the King of Tappuah. Hence we rightly infer that verses 2-5 originally related to the King of Tappuah only. We can, moreover, account for the origin of the added name Ἄχῶρ. For Ἄχῶρ = אַחֲוֹר a corruption of אַחֲוֹר = ἕτερος. Thus τὸν Ἄχῶρ βασιλέα is merely a corrupt dittography of the opening words of ver. 2. The earlier part of the addition arose subsequently either in the Hebrew or in the Greek translation. To this addition there is nothing corresponding in the other Hebrew authorities. ¹³ h, de, A^{abbb*}. c, afg, A^{cdefg} read αὐτῶν. b, S¹ om. ¹⁴ α, A. d reads καὶ πάλιν ἄλλοτε. β-d om. ¹⁵ α, β (save that g reads Ἐχῶρ β.). A^{abh} attempts an emendation and gives βασιλέα Χωρά (cf. A, ver. 4). A^{b*cdeg} give Ὀχοσορά for Χωρά. Before discovering the corruption of the text, I took Χωρά to be corrupt for Χωρον = חוֹרוֹן, i.e. חוֹרֵן בְּתַחֲמוֹתָיו. See Jub. xxxiv. 2-8 note. ¹⁶ It will be

observed that α gives at once the most intelligible text and the most grammatical. On the other hand, α is defective, for the phrase ἐμπροσθεν καὶ ἑπισθεν ἐφ' ἵππου is found also in Jashar and Chron. Jerach. ¹⁷ An addition. See note 12. There is no verb to govern this accusative; for ἀνελόμενος must be construed with λίθον. For d see note 14. ¹⁸ b reads γιγάντων. d adds τῆ ἰσχί. ¹⁹ See note 15. Observe that this order recurs in ver. 4. ²⁰ c. h reads ἀνειλάμην. ²¹ h. c reads λυτρῶν.

²² Undoubtedly corrupt. Possibly הבית (i.e. הַבַּיִת = ἐπάταξα, so A, S¹) stood originally in the Hebrew which was corrupted into נתתי (i.e. נָתַתִּי). δέδωκα might be corrupt for κέκρουκα; but bde read ἔδωκα. See note 27.

²³ Though in α, d it is an addition to the text. The verse originally ended

βάλλοντα τόξα καὶ ἀνηλάμενος²⁰ λίθον ἐξήκοντα λιτρῶν²¹ καὶ ἀκουτίσας †δέδωκα²² τῷ ἵππῳ καὶ ἀπέκτεινα αὐτὸν [σὺν τῷ ἵππῳ]²³.
4. (Wanting.)

τόξα ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν ἐφ' ἵππου²⁴ ἀνελόμενος²⁵ λίθον *ἐξήκοντα λιτρῶν²⁶ ἀκουτίσας †ἔδωκα²⁷ *τῷ ἵππῳ²⁸ καὶ ἀπέκτεινα²⁹ αὐτόν³⁰.
4. Καὶ *πολεμήσας τὸν †'Αχῶρ³¹ ἐπὶ *ῥας δύο³² *ἀπέκτεινα αὐτόν³³, καὶ εἰς³⁴ δύο μέρη³⁵ ποιήσας τὴν ἀσπίδα αὐτοῦ συνέκοψα τοὺς πόδας αὐτοῦ.

περὶ τὴν ὄσφυν†³⁶ ὄπισθεν καὶ ἔμπροσθεν τόξον καὶ³⁷ καθήμενον ἐφ' ἵππου ἀνελόμενος λίθον λιτρῶν ξ' καὶ ἀκουτίσας ἐπάταξα³⁸ τὸν ἵππον καὶ ἀπέκτεινα αὐτόν. 4. Καὶ πολεμήσας τὸν βασιλέα †Ναχῶρ ὡς ἐπὶ ῥας δύο καὶ εἰς μέρη ποιήσας τὴν ἀσπίδα συνέκοψα τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἀπέκτεινα αὐτόν.

β, S¹ οὖν
... ἐν τῇ
χειρί.

β, S¹
λίθοις
σφενδο-
νήσας
αὐτοῦς.

5. *Ἐν δὲ³⁹ τῷ ἔκδύειν⁴⁰ με⁴¹ τὸν θώρακα αὐτοῦ⁴², ἰδοῦ, *ἄνδρες †ὀκτώ⁴³, ἑταῖροι⁴⁴ αὐτοῦ⁴⁵, ἤρξαντο πολεμεῖν με⁴⁶.
6. Ἐνειλήσας⁴⁷ *δὲ ἐγώ⁴⁸ τὴν στολὴν μου *ἐπὶ τὴν χεῖρά⁴⁹ μου †καὶ⁵⁰ *σφενδονήσας αὐτοῖς λίθους⁵¹ *τέσσαρας ἐξ αὐτῶν

with ἀπέκτεινεν αὐτόν, and thus ver. 4 was lost through hmt. ²⁴ *d* reads ἵππον. ²⁵ *d* reads ἀνελωμενος. *f* ἀνηλάμενος. ²⁶ *def. abg*, S¹ read λιτρῶν ξ'. *d* adds ἐγὼ καί. ²⁷ *bde. afg* read δέδωκα. S¹ ἐπάταξα. ²⁸ β-ε. *e* reads τοῦ ἵππου. *d* adds αὐτοῦ. ²⁹ *a* adds καί. ³⁰ *d* om. *ag* om. next nine words. ³¹ β-*de*, S¹. *d* reads πεξέσας Ἀχῶρ ἐπολέμησε μετ' ἐμοῦ. *e* ἐπολέμησα τ. Ἀ. Ἀχῶρ here also represents a corruption of 𐤀𐤒𐤍 = ἔτερον. See note 15. ³² β-*ef*, S¹. *ef* read δύο ῥας. *de* add διὸ (*e* om.) καί. ³³ This clause, which has καί prefixed in *de*, should be transferred to the close of the verse as in A. See note 32. ³⁴ *e* reads ἐπί. ³⁵ *b* reads μερίδας. ³⁶ So A corruptly *nr* (A^{ho} om.) *nl̄x̄r q̄l̄h̄n̄q̄l̄ hl̄-rn̄q̄l̄*. ³⁷ A^{befg} om. ³⁸ A^b reads πατάσας and om. following καί. ³⁹ *e* reads καὶ ἐν. ⁴⁰ A = ἐνδύεσθαι. ⁴¹ *e* om. *aef* add αὐτόν. *bg* αὐτοῦ. ⁴² α, *d*, A. β-*d* om. *af* add καί. ⁴³ α, *ad. bef* read ὀκτὼ ἄνδρες. *g* πεντήκοντα ἄνδρες. A = ἐφάνησαν ἄνδρες ἐπτά (A^{efg} ἐννέα). ἐννέα is supported by Midr. Wajjis, Chron. Jerach. and Book of Jashar, *pn̄wn̄*. ⁴⁴ *ab*, A^{bb*cd^{ef}}, S¹. In the other MSS. this word is written ἔτεροι. ⁴⁵ *c* reads ἐαυτοῦ. A^a αὐτῶν. ⁴⁶ α. β-*e*, A read πρὸς με. *e* μετ' ἐμοῦ. ⁴⁷ α, *adg. hf* read ἐνειλίσας. *e* ἐνηλήσας. *g*, A prefix καί. ⁴⁸ α. β, S¹ read οὖν. A = ἐγώ. ⁴⁹ α. β, S¹ reads ἐν τῇ χειρί. For the words τὴν στολὴν . . . μου A reads τὴν χεῖρά (A^{cd} τὰς χεῖράς) μου τῇ στολῇ μου. ⁵⁰ α, A. β om. ⁵¹ *c* (save that with *h* I have

β, A, S¹ ἀνεῖλον⁵². * οἱ δὲ λοιποὶ⁵³ ἔφυγον. 7. * Ὁ δὲ πατήρ
 καὶ μου Ἰακώβ⁵⁴ ἀνεῖλε τὸν † Βελισάθ⁵⁵, βασιλέα⁵⁶ πάντων⁵⁷
 Ἰακώβ⁵⁴ τῶν⁵⁸ βασιλέων, ἄνδρα⁵⁹ γίγαντα τῆ ἰσχυί πηχῶν δώδεκα⁶⁰.
 πατήρ τῶν⁵⁸ βασιλέων, ἄνδρα⁵⁹ γίγαντα τῆ ἰσχυί πηχῶν δώδεκα⁶⁰.
 ἡμῶν. 8. Καὶ ἐπέπεσεν⁶¹ ἐπ' αὐτοὺς τρόμος⁶², καὶ ἐπαύσαντο πολε-
 β, A^{ab}, S¹ ἀμέριμνος⁶³ ἡμᾶς⁶⁴. 9. * Διὰ τοῦτο ὁ πατήρ μου ἀμέριμνος ἦν
 ἦν ὁ π. ἐν τοῖς πολέμοις⁶⁵, ὅτε⁶⁶ ἐγὼ * σὺν τοῖς ἀδελφοῖς μου ἡμην⁶⁷.
 μου. 10. * Εἶδε γὰρ⁶⁸ * ἐν ὄραματι⁶⁹ Ἐπερὶ ἐμοῦ⁷⁰ ὅτι ἄγγελος
 ἡ, A^{abefg} δυνάμεως⁷¹ * συνέπεται μοι⁷² ἐν πάσι, τοῦ μὴ * ἄψασθαί μοι⁷³.
 ὅτι, β-ε, A, S¹ IV. * Καὶ μετὰ τοῦτο γέγονεν ἡμῖν κατὰ νότον¹ πόλεμος²
 ἡττᾶσθαι με. μείζων³ * τοῦ ἐν Σικίμοις⁴. καὶ παραταξάμενος * σὺν τοῖς
 β-dg, A, ἀδελφοῖς⁵ μου ἐδιώξαμεν⁶ χιλίους⁷ καὶ ἀπεκτείναμεν⁸ ἐξ
 S¹ καὶ κατὰ νότον γέγονεν ἡμῖν. β, A-b*, S¹ ἐδιώξα. β, A-b*, S¹ ἀπέκτευνα . . . διακοσίους
 ἄνδρας καὶ τέσσαρας βασιλεῖς.

placed λίθους for λίθοις). *h* reads σφενδονίσας αὐτοῖς λίθους. *abcdg*, S¹ λιθοῖς σφενδονίσας (*hg* σφενδων. *d* σφενδονήσας) αὐτούς (*g* εἰς αὐτούς). *ef* λίθους σφενδονήσας αὐτοῖς. *A* = σφενδονήσας. ⁵² *g* reads τοὺς δ' ἀνεῖλον. *A* = ἀνεῖλον ἐξ αὐτ. ἄνδρας (A^{acd} om.) τέσσαρας. ⁵³ *α*. *g* reads καὶ οἱ λοιποί. β-*g* οἱ δὲ ἄλλοι. ⁵⁴ *α*. *d* reads τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὁ π. μου Ἰ. β-*d*, A, S¹ καὶ Ἰ. ὁ π. ἡμῶν (*e*, A^{b*cd} μου). ⁵⁵ *α*, *af*. *b* reads Βελισά. *d* Βελιατ. *e* Βελησάθ. *g* Βελισάδ. A^a = Βελισά. A^{bhb*cd} Βελισάθ. S¹ Ἐλισάφ. These seem to be corruptions of הַיְיִשׁוּ-לְשֵׁב = 'Lord of Shilo.' ⁵⁶ *e* trs. before Βελ. ⁵⁷ *d* reads ἅπαντα. ⁵⁸ *e* om. ⁵⁹ *α*. β, A, S¹ om. ⁶⁰ *c*, *f*. *h*, *e* read δέκα δύο. *abdg* ιβ. ⁶¹ *c*, *abf*. *h*, *deg* read ἔπεσεν. ⁶² *d* trs. before ἐπ'. *A* = τρόμος (+ ἡμῶν A^{b*d}) καὶ φόβος. ⁶³ *e* trs. to end of verse. ⁶⁴ *α*, *d*. *abeg* read ἀφ' ἡμῶν. *f* ἐφ' ἡμᾶς. ⁶⁵ *α*. β-*g*, A^{abh}, S¹ read καὶ (β-*g* om.) δ. τοῦτο ἀμ. ἦν ὁ π. μου . . . πολέμοις. A^{b*cd} = καί. *g* om. the entire verse, but adds the first half of it, prefixing καὶ and om. ὁ πατήρ μου after ver. 10. *d* om. rest of verse. ⁶⁶ *c*, β-*dg*, A^{b*cd}, S¹. *h*. A^{abhefg} read as in margin. ⁶⁷ *α* (save that I have corrected *ειμην* of *c* and *συνήμην* of *h* into ἡμην). β-*dg* read ἡμην σὺν (*b* ἐν) τοῖς ἀδ. μου. ⁶⁸ *α*, β-*d*, A^{abh}, S¹. *d* reads ὅτι εἶδεν. *g* εἶδεν ὁ πατήρ μου. A^{cd} = εἶδεν. A^{efg} ἐγὼ γὰρ by internal corruption. ⁶⁹ *e* reads ὄραμα. A^{b*cd} add νυκτός. ⁷⁰ A om. ⁷¹ *d* reads κυρίου. A^b = κυρίου δυνάμει. ⁷² *α*, *afg*. *bd* read ἔπεται μοι. *e* ἦν μετ' ἐμοῦ. S¹ βοηθεῖ μοι. ⁷³ *α* ἀψασθε μοι (*h* μοι) for ἄψασθαί μοι. *d*, A read ἡττᾶσθαι με. β-*de*, S¹ ἡττᾶσθαι. *e* ἡττιθῆναι με. These appear to be independent renderings of two different moods of וַיִּנּוּ.

IV. ¹ *α* (save that they read νῶτον corruptly for νότον). *abf*, A, S¹ read καὶ κατὰ νότον γέγονεν ἡμῖν (for ἡμῖν A^{b*de} read μέγας). *d* πάλιν οὖν γέγ. ἡμῖν. *e* καὶ κ. τὸν νότον ἡμῖν γέγ. *g* ἡμῖν γέγ. ² *g* adds κατὰ τοῦ νότου. ³ *e* reads μείζων. *d* om. ⁴ *abg*. *ef* read τοῦ ἐν Σικίμοις. *α* τοῖς ἐν Σηκίμοις. *d* om. ⁵ *α*. β reads μετὰ τῶν ἀδελφῶν. ⁶ *α*, A^{b*} (but this reading

β, S¹ αὐτῶν διακοσίους⁹. 2. Καὶ ἀνήλθον¹⁰ ἐγὼ¹¹ ἐπὶ * τοῦ
 † ἄλλους τείχους¹², καὶ¹³ * ἀνεῖλον † τὸν βασιλέα αὐτῶν †¹⁴. 3. Καὶ
 δύο βασι- οὕτως † ἠλευθερώσαμεν¹⁵ τὴν¹⁶ † Χεβρών¹⁷, καὶ ἐλάβομεν
 λείς † ἀνεῖλον. πᾶσαν τὴν αἰχμαλωσίαν¹⁸.
 Ἄνεῖλον ἄλλους V. Καὶ¹ τῇ ἐξῆς ἀπήλθομεν² εἰς Ἀρετάν³, πόλιν κραταιὰν⁴
 ἔτι καὶ ἰσχυράν⁵, * ἀπειλοῦσαν ἡμῶν θάνατον⁶. 2. * Ἐγὼ δὲ
 βασιλείς τεσσα- καὶ ὁ Γὰδ⁷ προσήξαμεν⁸ * ἀπὸ ἀνατολῶν τῆς πόλεως⁹.
 ρας. Ῥουβήμ δὲ¹⁰ καὶ ὁ¹¹ Λευὶ¹² ἀπὸ δυσμῶν¹³. 3. Καὶ
 β-de, A, S¹ αἰχ- τῶν βασιλείων. β-dg, A, S¹ τειχῆρη καὶ ἀπροσέγγιστον.

seems corrupt). β, A^{abhdde'g}, S¹ read ἐδίωξα. A adds ἐξ αὐτῶν ἄνδρας.
 7 bde, S¹ add ἄνδρας. g ἄνδρας καὶ τέσσαρας βασιλείς. 8 α, A^{b*} (seems
 corrupt). β, A^{abhddefg} read ἀπέκτεινα. 9 α. d, A read ἄνδρας διακοσίους.
 β-g, S¹ add ἄνδρας (d om.) καὶ τέσσαρας (b τέσσαρες, ef τεσσαρεῖς) βασιλείς.
 g ἄνδρας. A καὶ βασιλείς τέσσαρας. d om. ver. 2 through hmt. 10 g reads
 ἀνεθῶν. 11 α, A. β om. b, S¹ add ἐπ' αὐτούς. 12 A reads τῶν τειχέων
 αὐτῶν. 13 g om. 14 α, i. e. the King of Hazor, who, however, was
 already slain by Judah (iii. 1). β-e, S¹ read ἄλλους δύο βασιλείς ἀνεῖλον.
 e ἀνεῖλον δύο βασιλείς. A = ἀνεῖλον ἄλλους ἔτι βασιλείς τέσσαρας, where
 βασιλείς is corrupt, but τέσσαρας is right according to Midr. Wajjis. For
 βασιλείς we should read ἰσχυρούς = יְשֻׁרִים, as in Midr. Wajjis and Chron.
 Jerach. יְשֻׁרִים ר' לואלף הרה. 15 α, ag. bdef read ἐλευθερώσαμεν. Text
 = ונשפח corrupt for ונשפח = *συνελάβομεν*, or for ונשבח (verb used in Midr.
 Wajjis here) = *κατεκρυμύσαμεν*. Corruption due to corruption of Ἀσοῦρ
 into Χεβρών. See note 17. 16 d reads τόν. 17 Corrupt for Ἀσοῦρ =
 וצח. The whole chapter relates to Hazor as in Midr. Wajjis, Chron.
 Jerach. xxxvi. 6, Book of Jashar (*Dict. des Apocr.*, ii. 1176). 18 e reads
 εὐπορίαν. β-d, A, S¹ add τῶν βασιλείων. d αὐτῶν.

V. 1 b, S¹ om. Instead of καὶ τῇ . . . ἰσχυράν d reads πάλιν οὖν ἄλλη πόλις
 κραταιὰ καὶ ἀπροσέγγιστος Ἀρετὰ ὀνομαζομένη. 2 efg read ἀπήλθαμεν. 3 de.
 d reads Ἀρετὰ. g Ἀβετὰ. α, ae² (over erasure) f, S¹ ἐτέραν. A^{abhddefg} = Αριτα.
 The original word was יְשֻׁרִים (see Book of Jashar, ii. 1176; Chron. Jerach.
 xxxvi. 7). 4 g reads κραταιὰ and om. καὶ following. A^{b*} = ἀνάλωτον
 κραταιάν. 5 α. β-dg, A, S¹ read τειχεῖρη (ef τειχηράν) καὶ ἀπροσέγγιστον
 (α προσέγγιστον ἡμῶν). g τῇ χειρὶ καὶ ὡς προσηγγίσαμεν. For text of d see
 note 1. 6 a reads θαν. ἀπ. g ἀπ. ἡμῶν θανάτῳ. A = καὶ ἠπειλοῦν ἡμῶν
 θάνατον. d adds ὀργισθέντες οὖν ἡμεῖς ἐπ' αὐτὴν ἐπορεύθημεν εἰς αὐτήν. 7 α.
 β, S¹ read Ἐγὼ οὖν καὶ Γὰδ. A = καὶ τότε (A^{ef} ἰδοῦ) ἐγὼ καὶ Γ. 8 d reads
 προσήξαμεν. 9 A = εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἀπὸ ἀνατολῶν. 10 c om.
 11 α. β om. 12 d reads Λευίς. 13 b adds καὶ νότου. 14 A = οὕτως
 ἐνόμιζον and trs. after τείχους. 15 d om. 16 α, abf. beg, A read ἐπί.
 For τ. τείχους A^β read τῶν τειχέων. 17 A adds καί. 18 ἐφέλλειν is used

νομίσαντες¹⁴ οἱ¹⁵ ἀπὸ¹⁶ τοῦ τείχους, ὅτι ἡμεῖς μόνοι ἐσμέν¹⁷,
† ἐφελκύσθησαν¹⁸ πρὸς¹⁹ ἡμᾶς.

α
4. Καὶ οὕτως λά-
θρα οἱ ἀδελφοί μου
ἐξ ἐκατέρων τῶν με-
ρῶν τοῦ τείχους εἰσ-
ῆλθομεν εἰς τὴν
πόλιν.

β, S¹
4. Καὶ οὕτως λά-
θρα²⁰ οἱ ἀδελφοί
μου²¹ ἐξ ἐκατέρων
* τῶν μερῶν²¹ πασ-
σάλους * ἐπανέβη-
σαν τῷ τείχει²² καὶ
εἰσῆλθον²³ εἰς τὴν
πόλιν ἀγνοούντων
αὐτῶν²⁴.

A
4. Ἄλλὰ²⁵ πάντες
ἀδελφοί ἡμῶν ἐξ
ἐκατέρων τῶν μερῶν
πασσάλους ἐμπή-
ξαυτες²⁶ εἰσῆλθο-
μεν²⁷ εἰς τὴν πόλιν
ἀγνοούντων αὐτῶν.

α, β, S¹
5. * Καὶ κατελάβομεν²⁸ αὐτὴν
ἐν στόματι μαχαίρας, * καὶ
τοὺς²⁹ ἐν * τῷ πύργῳ³⁰ καταφυ-
γόντας * ἐν πυρὶ ἐνεπρήσαμεν
καὶ οὕτως πάντας ἐλάβομεν καὶ
πάντα τὰ αὐτῶν³¹.

A
5. Καὶ ἐλάβομεν αὐτοὺς ἐν
στόματι μαχαίρας, καὶ οἱ ἐν β ἐμπρή-
τῷ τείχει³² κατέφυγον [καὶ
εἰσῆλθον εἰς τοὺς πύργους]³³ καὶ * τότε ἡμεῖς ἐμπρήσαμεν
τοὺς πύργους σὺν αὐτοῖς ἐλάβο-
μεν³⁴.

as a rendering of the hiphil of $\eta\eta\kappa$ in Num. ix. 19 and Jos. xxiv. 31, in the sense of 'to prolong' in the latter passage. A = ἐφειλκυσαν τὸν πόλεμον. This suggests the idea that as ἐφελκύσθησαν = $\eta\eta\kappa$, the latter may be corrupt for $\eta\eta\gamma$, which with or without $\eta\eta\eta\eta$ = 'set themselves in array'—a phrase which occurs several times in the Midr. Wajjis but not exactly in this place. ¹⁹ α, af. bdeg read ἐφ'. ²⁰ b reads λαθραῖοι. ²¹ b om. For ἐκατέρων S¹ reads πάντων. ²² d reads ἀνέβησαν τὸ τείχος. S¹ om. τῷ τείχει. ²³ a reads ἦλθον. ²⁴ g trs. before ἀγν. a om. ²⁵ So A^{abcde}. A^b = καὶ οἱ ἄλλοι (**bc** **u** **ll**). A^{b*} = δέ. ²⁶ A^b adds ἐν τῷ τείχει. ²⁷ A^{abh}. Cf. α. A^{b*cde} = εἰσῆλθον. ²⁸ h. c reads κατελάβομεν. β καὶ ἐλάβομεν. ²⁹ d reads τοὺς δέ. ³⁰ β. α reads τοῖς πύργοις. S¹ om. ³¹ α. β reads ἐμπρήσαμεν (bdf ἐμπρίσαμεν) τὸν πύργον σὺν αὐτοῖς ἐλάβομεν (+ πάντας f). S¹ reads ἐνεπρήσαμεν only. ³² An error for πύργῳ. ³³ A dittographic rendering. ³⁴ So A^{bhefg}, save that A^{bh} add καὶ before ἐλάβομεν. The Armenian text (note 4, p. 80) wrongly omits **bc** **u** **ll** (= καὶ ἐλάβομεν) after **u** **h** **h** **h** in giving text of A^b. The **bc** is here an intrusion. The same mistake is made with regard to A^{acd} in the same note. A^{b*} is corrupt. ³⁵ Better form preserved in β. ³⁶ α, e. ³⁷ h reads εἰδότες. ³⁸ e. b reads θαφφού. adf θαφφού. g θαμβού. A^{abcde} Θεωκίω. A^{b*} Θεωκίω. ³⁹ bg. a om. df, A read ἐπέβαλον ἐπὶ (eis f) τὴν αἶχ. (+ τοῦ ἀφελέσθαι αὐτὴν ἐξ δ) ἡμῶν. e = α. ⁴⁰ A adds ἡμεῖς. A^β om. next five words. ⁴¹ b reads

α

6. Ἐν δὲ τῷ ἀπιέναι ἡμᾶς, ἄνδρες †Βαθουῆ³⁵ ἐπελάβοντο³⁶ τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν καὶ ἰδόντες³⁷ ἡμεῖς συνήψαμεν πόλεμον μετ' αὐτῶν. 7. Καὶ ἀπεκτείναμεν πάντας καὶ πάλιν ἐλάβομεν τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν.

β, A, S¹

6. Καὶ ἐν τῷ ἀπιέναι ἡμᾶς, ἄνδρες Θαφφουῆ³⁸ *ἐπέβαλον τῇ αἰχμαλωσίᾳ ἡμῶν³⁹ καὶ⁴⁰ παραδόντες⁴¹ αὐτὴν⁴² τοῖς υἱοῖς ἡμῶν συνήψαμεν *πρὸς αὐτοὺς⁴³ ἔως⁴⁴ Θαφφουῆ⁴⁵. 7. *Κάκεινους ἀπεκτείναμεν⁴⁶ καὶ τὴν πόλιν⁴⁷ ἐνεπρήσαμεν⁴⁸, καὶ⁴⁹ πάντα τὰ *ἐν αὐτῇ⁵⁰ ἐσκυλεύσαμεν⁵¹.

α om.

VI. Καὶ ὡς ἤμην ἐν τοῖς ὕδασι Χωζηβά¹, οἱ ἀπὸ †Ἰωβὴλ² ἦλθον ἐφ'³ ἡμᾶς εἰς πόλεμον. 2. Καὶ *συνάψαντες ἐτρέψαμεν⁴ αὐτοὺς⁵ †καὶ τοὺς ἀπὸ Σιλὼμ συμμάχους αὐτῶν ἀπεκτείναμεν⁷ καὶ οὐκ ἐδώκαμεν †αὐτοῖς⁷ διέξοδον⁸ *τοῦ

παραλαβόντες. ⁴² A = τὴν αἰχμαλωσίαν. *b* adds σύν. ⁴³ *e* reads πρὸς αὐτοὺς and trs. before συνήψαμεν. ⁴⁴ *beg*, A, S¹. *af* read ἐν τῷ. *d* ἐν. ⁴⁵ *eg*. *b* reads Θαφφού. *adf* Θαφφουῆ. A = Θαφφού. ⁴⁶ A^{bhes}. A^{acd} = ἀπεκτείνουσιν, but not A^b as Armenian text represents. *d* adds πάντας. ⁴⁷ *d*, A^{b*} add αὐτῶν. ⁴⁸ *a* reads ἐμπρήσαντες. ⁴⁹ *f*, A. β-*f* om. ⁵⁰ β. A^{b*} = αὐτῶν. ⁵¹ *aef*. *bdg*, S¹ read σκυλεύσαντες. A = εἰς αἰχμαλωσίαν ἀπηγάγομεν.

VI. ¹ *e*. *a* reads Χωζιβά. *bd*, S¹ Χουζηβά. *f* Χοζιβά. *g* Χοζηβά. A^{ah} = Χουζιφά. A^b Χουζιβά. This town is probably the נְזִיב mentioned in 1 Chron. iv. 22 as belonging to the descendants of Shelah, son of Judah, and named נְזִיב in Gen. xxxviii. 5. Chron. Jerach. xxxvi. 8 speaks of the 'waters of נְזִיב ', north of Tappuah.' The name here is corrupt but the position assigned to it, 'north of Tappuah,' is right if we may identify it with 'Ain el Kezbeh' (*Encyc. Bib.*, i. 37, 38). ² *b* corrupt possibly for Ἀρβήλ or Ἀρβαήλ. The inhabitants of this town were destroyed by the sons of Jacob at this time according to the Book of Jashar (op. cit., ii. 1178). *af*, S¹ read Ἰώ. *dg* Ἰωήλ. *e* Ἰβήν. A^a gives Ἰωλαταί as equivalent of οἱ ἀπὸ Ἰ. ³ *bdeg*. *af* read πρὸς. ⁴ *b* reads συνήψαμεν. A = συνάψαντες πρὸς αὐτοὺς ἐτρέψαμεν. ⁵ *af* add κάκεινους ἀπεκτείναμεν. ⁶ β-*f* (save that *a* reads Σολών, *b* Σηλώμ, *e* Σιλών, instead of Σιλώμ, and *d* reads αὐτοὺς instead of αὐτῶν). *f*, A om. entire clause. This reference, however, to the people of Shilo is found also in Chron. Jerach., xxxvi. 8. See also III. 7 above. ⁷ *g* reads αὐτῶν. A om. ⁸ *g* reads διεξόδοις. ⁹ *e* reads πρὸς ἡμᾶς ἐλθεῖν. ¹⁰ α. *adefg*, A^β read καὶ οἱ. *b* καί. The words οἱ δὲ . . . ἡμέρα appear in *d* as follows: τῇ δὲ εἰ ἡμέρα ἐπῆλθον ἡμῖν καὶ οἱ ἀπὸ Μεχὴρ βουλόμενοι. ¹¹ *g* reads ἐπί. ¹² *c*,

είσελθεῖν πρὸς ἡμᾶς⁹. 3. *Οἱ δὲ πάλιν¹⁰ ἀπὸ¹¹ Μαχῆρ¹² β-*b*, A*B*
ἐπήλθου¹³ ἡμῖν τῇ πέμπτῃ ἡμέρᾳ¹⁴, καὶ¹⁵ προσάξαντες πρὸς
αὐτοὺς¹⁶ *ἐν κραταιᾷ μαχαίρᾳ¹⁷ περιεγερόμεθα αὐτῶν¹⁸ καὶ
ἀπεκτείναμεν *καὶ αὐτοὺς¹⁹ πρὸ τοῦ ἀναβῆναι τὴν ἀνάβασιν²⁰. β, A, S¹
καὶ οἱ.
ἡμέρα
λαβεῖν
τὴν
αἰχμαλω-
σίαν.
4. Ὡς δὲ ἤκομεν²¹ ἐν²² τῇ πόλει²³, αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἐκύλιον
*λίθους ἐφ' ἡμᾶς²⁴ ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐν ᾧ²⁵ *ἦν
ἡ πόλις²⁶. 5. Καὶ ὑποκρύψας²⁷ ἐγὼ τε καὶ Συμεὼν β-*df*, A,
S¹ καρ-
τερᾷ
μάχη
περιεγ-
ᾶσθαι
ὅτι ἦσαν
πλήθος
δυναστῶν
ἐξόπισθεν²⁸ ἐπελαβόμεθα²⁹ τῶν ὑψηλῶν, καὶ *ἐξολοθρεύσαμεν
καὶ ταύτην τὴν πόλιν³⁰.

VII. Καὶ τῇ ἐξῆς ἐρρέθη πρὸς ἡμᾶς ὅτι *Γαὰς πόλεως ὁ
βασιλεὺς ἐν λαῷ πολλῷ¹ ἔρχεται² πρὸς ἡμᾶς.
ἐν αὐτοῖς. β, A, S¹ ὄλην τ. πόλιν ὠλοθρεύσαμεν.

dg. *ab* read *Μεχίρ* (*Μαχίρ b*). *h, ef* read *Μεχείρ*. In Jub. xxxvi. 2, 4
I have taken this word to be a compression of *Μαχανισακίρ*, which is
actually found in Jub. xxxiv. 2. This latter form is an inversion of
Σακιρμαχανι, in other words, *Shakir* of *Machanaim*, as in *Chron. Jerach.*,
xxxvi. 8; *Book of Jashar*, ii. 1174. ¹³*c* reads *ἀπήλθων*. ¹⁴*α*. β, S¹
add as in margin (save that *g* reads *ἐχεβρών* for *αἰχμαλωσίαν*). *d*, A = λ.
τὴν αἰχ. ἡμῶν (*d* om.) *ἀφ' ἡμῶν*. ¹⁵*a* om. next six words. ¹⁶*α*. *bef*
read *αὐτοῖς*. *dg* *αὐτοὺς*. ¹⁷*α, f*. *bg*, S¹ read *ἐν καρτερᾷ* (*g* *κρατερᾷ*) *μίχη*.
d ἐν κραταιᾷ *χειρὶ* καὶ *δυνάμει* μετὰ *μαχαίρας*. *e*, A *καρτερὰν μάχην*. *d* adds *μετὰ*
μαχαίρας. ¹⁸*α, f*, A^{b*}. *a* reads *καὶ αὐτῶν*. β-*af*, A^{abcd} om. β, A, S¹
add *ὅτι ἦσαν πλήθος δυναστῶν* (*b*, S¹ *δυνατοῖ*, *d* *δυναστῶν*, *g* *δυνατῶν*) ἐν αὐτοῖς.
¹⁹*α*. β, S¹ read *αὐτοὺς*. A = *πολλὰ πλήθη*. ²⁰A = *ἡμᾶς τὰ ὑψηλά*. *d*
adds *τοῦ ἡλίου*. ²¹*α, ag*. *ef* read *ἤκαμεν*. *bd* *ἤλθομεν*. ²²*b* om. ²³*α*.
β, A, S¹ read *πόλει αὐτῶν*. ²⁴*h, def*. *c* reads *λίθον ἐφ' ἡμᾶς*. *abg*, A, S¹
ἐφ' ἡμᾶς λίθους. ²⁵*α, e*. β-*e* read *ἦ*. ²⁶*g* adds *αὐτῶν*. *d* reads *ἡ πόλις*
αὐτῶν. ²⁷*c, af*. *h* reads *ἀποκρύψας*. *bdg* *ὑποκρυβέντες*. *e* *ἀποκρυβέντες*.
²⁸A adds *τῆς πόλεως*. ²⁹*be* read *ἐπιλαβόμεθα*. A = *ἀνήλθομεν*. ³⁰*α*
(save that *h* reads *ὀλοθρεύσαμεν*). β, A, S¹ read *καὶ ὄλην τὴν πόλιν ὠλοθρεύ-*
σαμεν (*bef* *ὀλοθρ.* *dg* *ἐξολοθρ.*).

VII. ¹*α* (save that *h* reads *βαρεῖ* for *πολλῷ*). *aej* read *Γαὰς* (+ *ἡ e*)
πόλις βασιλείων ἐν ὄχλῳ βαρεῖ. *d* agrees in substance with *α* and reads
ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως Γὰς ἐν ὄχλῳ βαρύ (sic). *b*, S¹ *αἱ πόλεις τῶν δύο βασιλείων*
ἐν ὄ. β. *g* *Ῥαγαὰς πόλεως βασιλείως ἐν ὄ. β*. A = *Γὰς πόλις σὺν βασιλεῖ*
δυνατῷ. ²*b* reads *ἔρχονται*. ³β-*e*, A, S¹ (save that *g* reads *γούν* for *οὖν*).
α reads *δὲ καὶ ὁ Γὰδ* (*h* *Δάν*). *e* is conflate, *οὖν καὶ Γὰδ*. ⁴β-*d* (save
that *e* reads *συμμάχην* and *g* *συμμάχους*). *d* reads *προσποισάμενοι ἑαυτοῖς*
Ἀμορραῖους ὑπάρχειν καὶ ἔνεκεν τοῦ συμμαχήσαι αὐτοὺς ἡμᾶς. A = *προσποι-*
ησάμεθα ὡς Ἀμορρ. (A^b *προσποισάμενοι ὡς Ἀ*. A^a *προφάσει*) (+ *καὶ ἐσχημα-*
τισάμεθα σύμμαχοι εἶναι αὐτῶν A^{b*}). ⁵*dg.* *e* reads *εἰσῆλθαμεν*. *abf* *ἤλθομεν*.

α

2. Ἐγὼ δὲ καὶ ὁ Γὰδ πορευθέντες πρὸς Ἀμορραίους καὶ προσποιησάμενοι αὐτοῖς συμμάχους εἰσήλθομεν εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν.

3. *Νυκτὸς δὲ βαθείας⁷ ἦλθον δὲ⁸ καὶ πάντες οἱ ἀδελφοί μου, καὶ ἀνοίξαντες τὰς πύλας αὐτοῖς, πάντας αὐτοὺς ἐξολοθρεύσαμεν⁹ καὶ ἐπρονομούσαμεν¹⁰.

β, A, S¹

καὶ ἐν τῇ

Θάμνα

προσεγγίσαμεν.

β-d, A

τῶν πολεμίων βασιλέων.

σιλιέων.

4. *Καὶ ἐπροσεγγίσαμεν τῇ Θάμνα²⁰, *ἐν ᾧ²¹ ἦν πᾶσα ἡ ἀποσκευὴ²² αὐτῶν²³. 5. *Τότε οὖν ὑβριζόμενος παρ' αὐτῶν ὠργίσθη²⁴, *καὶ ὄρμησα²⁵ *ἐπ' αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ἑκκεῖνοι *ἐσφενδόνιζόν με ἐν λίθοις²⁷ *καὶ τόξοις²⁸. 6. Καὶ εἰ μὴ Δὰν ὁ ἀδελφός μου συνεμάχησέν

β, A, S¹

2. Ἐγὼ *οὖν καὶ Δὰν³ *προσποιησάμενοι Ἀμορραίους ὡς σύμμαχοι⁴ εἰσήλθομεν⁵ εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν⁶.

3. Νυκτὶ δὲ βαθεία *ἐλθόντων τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν¹¹ ἠνοίξαμεν τὰς πύλας¹² αὐτοῖς¹³ καὶ πάντας αὐτοὺς *καὶ τὰ αὐτῶν¹⁴ ὄλοθρεύσαμεν¹⁵ καὶ *πάντα τὰ¹⁶ αὐτῶν προνομούσαντες¹⁷ τὰ¹⁸ τρία τεῖχη αὐτῶν καθείλαμεν¹⁹.

d adds σὺν τῷ λαφῷ αὐτῶν. ⁶ A om. ⁷ c. *h* reads νυκτὶ βαθεία. ⁸ *h* om.

⁹ *h* reads καὶ τὰ αὐτῶν ὄλοθρεύσαμεν. ¹⁰ *h* reads ἐπρονομούσαμεν. ¹¹ *adef*.

bg read ἐλθοῦσι τοῖς ἀδελφοῖς. For ἐλθόντων . . . πύλας αὐτοῖς A gives ἀναστάντες ἠνοίξαμεν τοῖς ἡμετέροις ἀδελφοῖς τὰς πύλας. ¹² *d* reads πόρτας.

g om. next eight words. ¹³ *ae²f. bde²g* om. ¹⁴ *d* om. *e* om. next five words through *hmt*.

¹⁵ *a* reads ὄλοθρεύσαμεν. ¹⁶ *d, A* read τὰ ὑπάρχοντα. *e* τά. ¹⁷ *abdf. e, A* read ἐπρονομούσαμεν. *g* παρανομίσαντες. *e, A* add καί. ¹⁸ *deg* om. ¹⁹ *ae²fg. b* reads καθεῖλομεν. *d* καθεῖλωμεν. ²⁰ α

(save that for ἐπροσεγγ. *h* reads προσεγγ.). β-d, A, S¹ read καὶ ἐν τῇ Θάμνα

προσεγγίσαμεν (*ab* προσηγ.). *d* διερχόμενοι δὲ διὰ τῆς Θάμνα προσηγίσαμεν.

²¹ α. β-g read οὐ. *g* ὅπου. A ἦ. ²² *bg* read ἀποφυγή. A = ἄρξ. ²³ α.

β, A read τῶν πολεμίων βασιλέων (*d* om.). S¹ εἰς πόλεμον. ²⁴ α, *de* (save that

c reads ὄργισθη and *de* om. οὖν and read ἐθυμώθη for ὄργ.). *abfg, S¹* read

τότε ὑβριζόμενος ὄργισθη (*bg* ἐθυμώθη. *f* ὄργισθη). A^{abcd²eg} = καὶ ὑβριζόμενοι

τότε παρ' αὐτῶν καὶ θυμούμενοι. ²⁵ *c, ef* read καὶ ὄρμησα. A = ὄρμησαμεν.

²⁶ *c, β-f. f* reads πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τ. κορυφῆν. *h* ἐπὶ τ. κ. πρὸς αὐτοὺς. A ἐπ'

αὐτοὺς ἕως ἦλθον ἐπὶ τ. κορυφῆν. *g, A* add τοῦ ὄρους. Since the Midr. Wajjis has

הוֹמַחַל וְנִשְׂאָר הָלַעוּ . . . גַּבַּר, it is possible that as our text =

שָׂאָר הָלַעוּ וְנִשְׂאָר, the two last words are corrupt for וְנִשְׂאָר הוֹמַח לָעוּ and

that we should read therefore ὄρμησα (or ἀνεπήδησα) πρῶτος ἐπὶ τὸ τεῖχος.

²⁷ α, *af* (save that *af* om. με). *b* reads ἐσφενδόνουν ἐπ' ἐμέ λίθοις. *deg* σφεν-

δονοῦντες (*e* σφενδονήσαντες) ἦσαν (*g* om.) ἐπ' ἐμέ λίθοις (*e* λίθους). ²⁸ *e* om.

με²⁹, *εἶχόν με ἀνελεῖν³⁰. 7. *Ἀπήλθομεν οὖν³¹ *ἐπ' αὐτοὺς μετὰ θυμοῦ³² καὶ *πάντες ἔφυγον³³, καὶ *ἀπελθόντες δι' ἄλλης ὁδοῦ πρὸς τὸν πατέρα ἡμῶν ἐδεήθησαν αὐτῶ³⁴ καὶ ἐποίησαν³⁵ εἰρήνην μετ' αὐτοῦ³⁶. 8. Καὶ οὐκ ἐποίησαμεν³⁷ αὐτοῖς οὐδὲν³⁸ κακόν, ἀλλ'³⁹ *εἶχομεν αὐτοὺς ὑποφόρους⁴⁰, *καὶ ἀπεδώκαμεν⁴¹ αὐτοῖς⁴² τὴν αἰχμαλωσίαν⁴³ αὐτῶν⁴⁴.

α

9. Οἰκοδομήσαμεν δὲ καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν.

β, A, S¹

9. *Καὶ οἰκοδόμησα ἐγὼ τὴν Θάμναν καὶ ὁ πατήρ μου τὴν ῥαβαήλ⁴⁵.

ΙΟ. *Ἦμην δὲ ἐγὼ χρόνων εἴκοσι⁴⁶, ὅτε ἐγένετο⁴⁷ ὁ πόλεμος οὐτος⁴⁸. ΙΙ. Καὶ ἦσαν οἱ Χαναανοῖι φοβούμενοι *καὶ ἐμέ⁴⁹ καὶ *τοὺς ἀδελφούς⁵⁰ μου⁵¹.

VIII. *Ἦσαν δέ μοι¹ κτήνη πολλά, καὶ *εἶχον ἀρχιποίμενα² Ἱερὰμ³ τὸν Ὀδολομήτην⁴. 2. *Πρὸς δὲν ἐλθὼν εἶδον⁵ Βαρσαβὰ⁶ τὸν⁷ βασιλέα⁸ Ὀδολάμ⁹. Ἦ καὶ ἐλάλησεν ὑμῖν¹⁰ πρὸς.

A = καὶ τόξα ἐτόξευον ἐπ' ἐμέ. ²⁹ α. β reads μοι. ³⁰ α, β-e. e reads ἔμελλον με ἀνελεῖν. A = ἔχων (A^{b*} ἐκείνοι λαβόντες) ἀνεῖλόν με. These words are found in Chron. Jerach., xxxvi. **י י הו ר ה ת ש נ י נ י ה י ה י ה י ה**. ³¹ c, g.

β-d, f, g, A read ἐπήλθομεν οὖν. h ἐπήλθ. δέ. d ἀνέβημεν. f, S¹ ἐπήλθον οὖν.

³² a reads ἐπ' αὐτούς. d πρὸς αὐτ. μ. θυμοῦ. g μ. θυμοῦ ἐπ' αὐτούς. ³³ A = ἐφυγαδεύσαμεν αὐτούς. ³⁴ α. β-d, A, S¹ read διελθόντες δι' ἄλλης ὁδοῦ (a δι' ἄλλης ὁ. ἐλθόντες. e διελθόντες) ἐδεήθησαν τοῦ πατρός μου (b om. A = ἡμῶν).

d διελ. δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀπήλθον πρὸς Ἰακώβ τὸν πατέρα ἡμῶν δεόμενοι. ³⁵ α, af, bdeg, S¹ read ἐποίησεν. A = ἐποίησαμεν. ³⁶ α, a. β-a, A, S¹ read αὐτῶν.

³⁷ A = ἐγένετο. ³⁸ beg read οὐθέν. ³⁹ d adds μᾶλλον. ⁴⁰ α. Cf. Midr. Wajjis **מ מ ה ל נ נ נ**. β-d, S¹ give a different text, ἐποίησαμεν αὐτοὺς ὑποσπόνδους (e ἐπισπόνδους). d ὑποσπόνδους αὐ. ἐποίησαμεν. A = σπονδὰς ἐποίησαμεν πρὸς αὐτούς. With the latter text cf. Book of Jashar (1689, fol. 79^b) **ו י ש ב ר י ת ר ב ר י ע ב נ י ו י ש מ ו ב נ י** and **ו י ש ב ת י ר ה ה ה י ו י כ ר ת ו י**. ⁴¹ g reads δόντες.

⁴² β, S¹ add πᾶσαν against α, A. ⁴³ g reads ἐχεβρών. A = αἰχμαλώτους.

⁴⁴ α, d, A. β-d, S¹ om. ⁴⁵ β-d, S¹ (save that for Θάμναν of aefg, b reads Θάμνα, and for ῥαβαήλ of aef, S¹, b reads ῥαμβαήλ and g ῥοβαήλ). d, A read Τότε (A = καὶ μετὰ τοῦτο) οἰκοδόμησα (A^{ab} ἐμνημόνευσα by internal corruption) ἐγὼ τ. (+ πόλιν d) Θάμνας (A Θάμνα) καὶ ὁ. π. μου τὴν ῥαβήλ (A ῥαφαήλ).

⁴⁶ α, β-d, A read εἴκοσι ἐτῶν ἤμην. d ἤμην δὲ τότε κ' ἐτῶν.

⁴⁷ dg read γέγονεν. ⁴⁸ d reads καὶ εἰρηνεύσαμεν. ⁴⁹ c. h reads καὶ ἐμοί.

β με. ⁵⁰ h reads in dat. ⁵¹ d adds σφόδρα.

VIII. ¹ α. β, A, S¹ read ἦν δέ (A om.) μοι (+ καὶ abf, A^b, S¹). ² A = ἦν ὄνομα τοῦ ἀρχιποίμενος μου. ³ α, aef. b reads Ἱράν. dg Ἡράν. A^{abhc} = Ἱράς. A^{b*deg} Ἱράμ. ⁴ α, abg. d reads Ὀδωλλαμίτην. ef Ὀδολαμήτην.

⁵ α, aef. b reads Ἱράν. dg Ἡράν. A^{abhc} = Ἱράς. A^{b*deg} Ἱράμ. ⁴ α, abg. d reads Ὀδωλλαμίτην. ef Ὀδολαμήτην.

⁴⁷ dg read γέγονεν. ⁴⁸ d reads καὶ εἰρηνεύσαμεν. ⁴⁹ c. h reads καὶ ἐμοί.

β με. ⁵⁰ h reads in dat. ⁵¹ d adds σφόδρα.

VIII. ¹ α. β, A, S¹ read ἦν δέ (A om.) μοι (+ καὶ abf, A^b, S¹). ² A = ἦν ὄνομα τοῦ ἀρχιποίμενος μου. ³ α, aef. b reads Ἱράν. dg Ἡράν. A^{abhc} = Ἱράς. A^{b*deg} Ἱράμ. ⁴ α, abg. d reads Ὀδωλλαμίτην. ef Ὀδολαμήτην.

⁵ α, aef. b reads Ἱράν. dg Ἡράν. A^{abhc} = Ἱράς. A^{b*deg} Ἱράμ. ⁴ α, abg. d reads Ὀδωλλαμίτην. ef Ὀδολαμήτην.

⁴⁷ dg read γέγονεν. ⁴⁸ d reads καὶ εἰρηνεύσαμεν. ⁴⁹ c. h reads καὶ ἐμοί.

β με. ⁵⁰ h reads in dat. ⁵¹ d adds σφόδρα.

VIII. ¹ α. β, A, S¹ read ἦν δέ (A om.) μοι (+ καὶ abf, A^b, S¹). ² A = ἦν ὄνομα τοῦ ἀρχιποίμενος μου. ³ α, aef. b reads Ἱράν. dg Ἡράν. A^{abhc} = Ἱράς. A^{b*deg} Ἱράμ. ⁴ α, abg. d reads Ὀδωλλαμίτην. ef Ὀδολαμήτην.

⁵ α, aef. b reads Ἱράν. dg Ἡράν. A^{abhc} = Ἱράς. A^{b*deg} Ἱράμ. ⁴ α, abg. d reads Ὀδωλλαμίτην. ef Ὀδολαμήτην.

⁴⁷ dg read γέγονεν. ⁴⁸ d reads καὶ εἰρηνεύσαμεν. ⁴⁹ c. h reads καὶ ἐμοί.

β με. ⁵⁰ h reads in dat. ⁵¹ d adds σφόδρα.

β-*bd* και¹¹ ἐποίησεν ἡμῖν πότον¹². και † παρακαλέσας¹³ δέδωκέ¹⁴ μοι
 Βισσουέ. τὴν θυγατέρα αὐτοῦ¹⁵ * ἑνόματι Σαβά¹⁶ εἰς γυναικα. 3.
 β, Α, S¹ Αὐτὴ¹⁷ ἔτεκέν μοι τὸν Ἡρ¹⁸ και τὸν¹⁹ Ἀννὰν και τὸν²⁰
 ἔζησεν και τὰ Σηλώμ²¹. * Και τοὺς μὲν δύο²² ἀνείλεν²³ Κύριος. ὁ γὰρ
 και τὰ τέκνα Σηλώμ²⁴ ἔζησεν²⁵.
 αὐτοῦ
 ἡμεῖς
 ἐστέ.

IX. * Δέκα και ὀκτώ¹ * ἔτη ἐποίησεν δὲ² εἰρήνην³ ὁ⁴ πατήρ
 μου⁵ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἡσαῦ⁶, και οἱ⁷ υἱοὶ αὐτοῦ μεθ'
 ἡμῶν μετὰ⁸ τὸ ἐλθεῖν ἡμᾶς ἀπὸ⁹ * Μεσοποταμίας ἀπὸ Λαβάν¹⁰.
 2. Και πληρωθέντων τῶν¹¹ δεκαοκτῶ ἐτῶν¹² ἐπανήλθεν¹³ ἡμῖν
 Ἡσαῦ ὁ ἀδελφὸς τοῦ πατρός μου¹⁴ ἐν λαφῶ βαρεῖ¹⁵ και ἰσχυρῶ.
 3. Και * ἔπαισεν ἐν τόξῳ Ἰακώβ τὸν Ἡσαῦ¹⁶, και¹⁷ ἤρθη¹⁸
 μου.
 ἔτει ζωῆς
 μου.

β-*adf*, Α, S¹ ἔπεσεν ἐν τόξῳ Ἰακώβ.

⁶ β-*dg*, Α, S¹. *dg* read πρὸς ὃν ἐλθὼν (*g* om. και) ἰδὼν με (*g* om.). α reads as
 in margin. ⁶ α, *af*. *bd* read Βαρσάν. *g*, Α Βαρσά. ⁷ α. β om. ⁸ *dg*
 read βασιλεύς. ⁹ *d* reads Ὀδολλάμ. Α = Ὀδολομάτων. ¹⁰ *c*. *h* reads
 ἐλίλησεν αὐτόν. β, Α om. Perhaps we should read και ἐκάλεσεν ἡμᾶς.
¹¹ *d* om. ¹² *g* reads τόπον. *h* adds ὁ βασιλεύς. ¹³ Α adds με. παρα-
 καλέσας has no intelligible meaning here. It = 𐤇𐤍𐤏𐤃 corrupt (?) for 𐤇𐤍𐤏𐤃,
 'when I was heated,' i. e. by wine, or 𐤇𐤍𐤏𐤃, 'when I was hot with desire.'
 Cf. XI. 2, XIII. 5-7. For the same corruption cf. LXX on Is. lvii. 5.
¹⁴ α, *g*. β-*e*, S¹ read δίδωσι(ν). *e* δίδουσιν. Α = εἰδίδου. ¹⁵ *a* om. ¹⁶ α.
af read Βισσουέ. *b* Βησσοῦς. *d* Βοσεέ (which it trs. before τὴν θυγ.). *e* τὴν
 Βησουέ. *g* Βισουέ. Α = Βερσουέ. These are all corruptions of 𐤇𐤍𐤏𐤃.
 See my note on Jub. xxxiv. 20. ¹⁷ *d* reads και συλλαβοῦσα. Α = και
 αὐτή. ¹⁸ β-*a*, Α. α, *a* read Εἶρ. ¹⁹ *bd* om. ²⁰ *abefg* om. ²¹ *c*, *ag*,
 Α^{b*}. *h*, β-*ag* read Σιλώμ. Α^b Συλαμών. ²² α, Α. *abdfg* read ὃν τοὺς
 δύο (+ Ἡρ και Ἀννὰν *d*). *e* οὗς τοὺς δύο. *bde*, Α, S¹ add ἀτέκνου. ²³ *h*, *g*
 add ὁ. ²⁴ *c*, *a*, Α. *h*, β-*a* read Σιλώμ. ²⁵ β, Α, S¹ add και τὰ τέκνα
 αὐτοῦ (*a* om.) ἡμεῖς ἐστέ (*d* om. ὁ. ἐ.).

IX. ¹ α. β reads δεκαοκτώ. ² α, *af*, Α, S¹ (save that *af*, Α, S¹ om. δέ).
bg read ἔτη ἐποίησαμεν. *d* ἐποίησαμεν ἔτη. *e* ἔτη ἐποιήσατο. ³ *d* reads μετὰ
 τὸ ἐλθεῖν ἡμᾶς ἀπὸ Λαβάν ἐκ τῆς Μεσοποταμίας ἐν εἰρήνῃ διάγοντες. ⁴ *d* adds
 τε. S¹ om. with next two words. ⁵ α. *d*. β-*d*, Α read ἡμῶν. *bd* add
 και ἡμεῖς. ⁶ *c* reads Ἰσαῦ. ⁷ *a* om. ⁸ *c* adds δέ. ⁹ *c*, *eg*. *h*, *abf*
 read ἐκ. *d* om. together with next seven words. *e* adds τῆς. ¹⁰ Α =
 Λαβάν ἐκ Μεσοποταμίας τῶν Συρίων. ¹¹ *bg* om. ¹² β, Α, S¹ add ἐγὼ (β-*e*,
 Α om.) ἐν τῷ (*be* om.) τεσσαρακοστῷ (+ πέμπτῳ *d*) ἔτει (+ τῆς *ad*) ζωῆς μου.
¹³ α. β-*f* read ἐπῆλθεν. *f* ἀνῆλθεν. ¹⁴ Α = ἡμῶν. ¹⁵ *c*, *d* read βαρύ.
¹⁶ *a*. So also α, *f* (save that α inserts ὁ before Ἰακώβ and reads ἐπέπεσεν,
 and *f* ἔπεσεν for ἔπαισεν). *d* also (see below) substantially supports our
 text. Either ἔπεσεν is simply a corruption of ἔπαισεν or the latter may have

† νεκρός¹⁹ ἐν ὄρει Σειρ²⁰. 4. * Καὶ ἡμεῖς κατεδιώξαμεν²² β, S¹ τοὺς υἱοὺς Ἡσαῦ²³, ἦν δὲ * καὶ τούτοις πόλις ὄχυρά²⁴, καὶ οὐκ Σειρ, καὶ ἡδυνήθημεν εἰσελθεῖν ἐν αὐτῇ²⁵. * περικαθίσαντες δὲ²⁶ ἐπο- * πορευόμενος ἐν λιορκοῦμεν αὐτήν²⁷. 5. Καὶ ὡς οὐκ ἤνοιγον * ἡμῖν μετὰ ἡμέρας εἴκοσι²⁸ ὀρύωντων αὐτῶν²⁹ προσάγω³⁰ κλίμακα³¹ καὶ ἄνοιράμ * τὴν ἀσπίδα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου³³ καὶ³⁴ β, A, S¹ ἀνῆλθον³⁵ * ἀποδεχόμενος τοὺς λίθους³⁶ καὶ³⁷ ἀνείλου * τέσσαρας πάλις καὶ τείχος

σιδηροῦν καὶ πύλαι χαλκαί. α, β-d, S¹ τὴν ἀσπίδα. β, A λίθους ἕως ταλάντων τριῶν καὶ ἀνελθῶν (A om.).

been only a happy emendation in the Greek, and ἔπεσεν or ἐπέπεσεν may have been a rendering of הכה which the translator took to be הַךְ, whereas he should have read it as הָךְ. The Midr. Wajjis and Chron. Jerach. have here ישׁוּל הכה = 'smote Esau.' Similarly Jub. xxxviii. 2. Of the other authorities *bg*, A, S¹ read ἔπεσεν ἐν τόξῳ Ἰακώβ. *d* ἔπεσε τῷ Ἡσαῦ ἐν τόξῳ ὁ πατήρ μου Ἰακώβ. *e* ἔπεσεν τὸ ξύλον. *h* om. next twelve words through hmt. ¹⁷*d* adds εἰθέως. ¹⁸*e* reads ἦλθεν. *d* adds ὡς. A^b = ἦραν αὐτόν. ¹⁹*g* reads Ἡσαῦ. A^{cdes} trs. before ἦρθη. A^b om. νεκρός = הַכְּ which is corrupt for הָךְ = τετραυματισμένος. Owing to this corruption *c* om. the following clause and A, while preserving it, wrongly alters it. In the Midr. Wajjis and Chron. Jerach. ver. 3 appears as: רִיבֵנו בְּאֵרֵנוּ וְשׂוֹמְרֵינוּ וְהַכְּנוּנוּ . . . וְיָבִיאוּנוּ בְּיָמֵינוּ . . . וְיָבִיאוּנוּ בְּיָמֵינוּ ²⁰*c*, *bg*. *a* reads Σικάρ. *df* Σιήρ. *e* Σιρήχ. ²¹β-d, S¹ (save that *eg* read Ἄνοιράμ). *bd* read καὶ πορευόμενος ἐπάνω Εἰρραμνά (Ἡράν *d*) ἀπέθανεν. A = καὶ πορευόμενος αὐτῶν ἐτάφη ἐν Ἀναϊράμ. Cf. Jub. xxxviii. 9. This clause was omitted by *c* owing to the corruption pointed out in note 19, and altered as above in A for the same reason. ²²*c*. *af* read ἡμεῖς δὲ διώξαντες ἐπὶ. *beg*, A ἡμεῖς δὲ ἐδιώξαμεν ἐπὶ (*e* ἐπεδιώξαμεν). *d* ἡμεῖς κατεδ. ἐπὶ. For τ. υἱοὺς following *e* reads ὀπίσω τῶν υἱῶν. ²³*d* reads αὐτοῦ καὶ κατέφυγον εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν. ²⁴*h*. *c* reads καὶ ἡ τούτων πόλις ἰσχυρά. β-d, A τούτοις πόλις (A πόλις (+ ὄχυραῖ A^{b*})) καὶ τείχος σιδηροῦν (τείχη (+ αὐτῶν A^{b*}) σιδηρᾶ A) καὶ πύλαι (+ αὐτῶν A^{bhes}) χαλκαί. *d* ταύτης τείχος ὄχυρός καὶ πύλαι χαλκαί. S¹ αὐτοῖς πόλις σιδηρᾶ καὶ πύλαι χαλκαί. ²⁵α, *bd*. *ef* read εἰς αὐτήν. *g* ἐν αὐτῇ. *a*, A om. ²⁶*af*. *c*, *e* read περικαθήσαντες δέ. *h* περικλεισθήσαντες δέ. *b* καὶ περικαθίσαντες. *dg* παρακαθήσαντες τοῖνον (δέ *g*). ²⁷*c*, A. *h*, *abdf*, S¹ read αὐτούς. *e* ἐπ' αὐτήν. *g* αὐτῇ. ²⁸*h*. β reads μετὰ ἡμέρας εἴκοσι (εἴκ. ἡμέρας *f*). *c* ἡμῖν ἕως ἡμ. εἴκ. A = ἡμῖν τὰς πύλας μετὰ ἡμ. εἴκ. *c*, *d* add καί. ²⁹A om. ³⁰*d* reads προσάγων. A = προσηγάγομεν. ³¹A^{bhes} πρὸς τὰ τείχη αὐτῶν. A^{ab*cd} insert these words before κλίμακα according to Armenian text. ³²*d*, A^{abcdes}. A^{b*} = παραθήσαντες. This participle is necessary though α, β-d, S¹ om. it. ³³α, β-d*g*. *d* reads ἀσπίδα ἐν τῇ κεφαλῇ μου. *g* τ. ἀσπίδα ἐπὶ τ. κεφαλῇ μου. A^{bhes(sect?)} = ἀσπίδα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἡμῶν. So also A^{b*} but that it trs. ἀσπίδα after ἡμῶν. ³⁴α,

β, (A), S¹ τῶν δυναστῶν αὐτῶν³⁸. 6. *Καὶ ὁ³⁹ 'Ρουβίμ καὶ ὁ⁴⁰ Γὰδ καὶ τῆ ἐξῆς ἐμβάντες. 7. Τότε Ἦουν⁴² αἰτοῦσιν⁴³ ἡμῖν⁴⁴ τὰ πρὸς εἰρήνην καὶ *γενομένης βουλῆς μετὰ⁴⁵ τοῦ πατρὸς β, A, S¹ ἡμῶν ἐδεξάμεθα αὐτοῦς⁴⁶. 8. Καὶ ἦσαν διδόντες⁴⁷ ἡμῖν πυροῦ⁴⁸ κόρους⁴⁹ πεντακοσίους⁵⁰, καὶ⁵¹ ἐλαίου ἑπιφύου⁵² πεντακοσίους⁵³, καὶ⁵⁴ οἴνου *μέτρα πεντακόσια ἕως τοῦ λιμοῦ⁵⁵ ὅτε⁵⁵ κατήλθομεν⁵⁶ εἰς Αἴγυπτον.

διακοσίους. β-af, A βέθ. β, A χίλια πεντακόσια ἕως ὅτε.

β-d, A^{bcd}. d, A^{b*o} om. ³⁵A^{b*} read ἀνήλθομεν ἐπὶ τὸ τεῖχος. ³⁶α.

Here the text seems to mean 'sustaining the assault of the stones.' In this sense we should expect ὑποδεχόμενος, but Polybius (iii. 43. 3, v. 51. 1) uses ἀποδεχόμενοι in this sense. β, A, S¹ read ἀποδεχόμενος (ὑποδεχόμενος e) λίθους (+ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου e; + μεγάλους A^{(a?)b*cddeg}, but A^{bh} om.) ἕως ταλάντων τριῶν (ὡς τάλαντα τρία e). ³⁷β-g, S¹ add ἀνελθῶν. g εἰσελθῶν. ³⁸c. h reads τέσ. τοὺς δυνατοὺς αὐτῶν. β τέσ. τοὺς (d om.) δυνατοὺς ἐξ αὐτῶν (e δυνάστας αὐτῶν). A = αὐτῶν ἄνδρας τέσσαρας δυνατοῦς. ³⁹α (save that h om. ὁ). afg read καὶ ἐξῆς. bde καὶ τῆ ἐξῆς. A = καὶ μετ' ἐμέ. β-adj, A, S¹ add ἐμβάντες.

d ἐλθόντες. af ἀναβάντες. ⁴⁰α. β om. ⁴¹b reads ἐξήκοντα. ⁴²α. d reads οἱ λοιποί. β-d, A, S¹ om. ⁴³e reads αἰτήσαντες. ⁴⁴c. h reads ἡμῶν. β ἡμᾶς. ⁴⁵α. β-de read γενόμενοι βουλῆς (cf. I Chron. xii. 19). d γενομένου βουλῆς μετὰ. e γενομένη βουλή. A^b reads [ὑνῆρβωλ [μρωβ] = αἰτήσαντες ἰλαροί, where however [μρωβ] is corrupt for [μρωω] = βουλήν. So I have just found A^h reads. Thus A^b = αἰτήσαντες βουλήν, a good rendering of G. The text of A^{(a?)b} is not recorded in the Armenian text, but only that of A^{b*cddeg}. In these MSS. [μρωβ] is corrected into ἡωβ = πρῶτον.

Hence their text = αἰτήσαντες πρῶτον. ⁴⁶α. β-e, A, S¹ add ὑποφόρους. e ἐπιφόρους. ⁴⁷A adds αεί. ⁴⁸d reads σίτου which b adds in margin, g πυροῦς. ⁴⁹h, β-e = 𐤇𐤁. c reads κόκκους. e φόρους. ⁵⁰α, f. a reads φ'.

bde, A διακοσίους. g om. ⁵¹α, A. β-g, S¹ om. g reads σύν. ⁵²c. h reads υφεις, af φεύς. These seem to be corruptions of 𐤇𐤍𐤏𐤍, which is transliterated in the LXX as οἰφί and οἰφεί. But the use of this word as a measure of liquids is without parallel. We might, however, defend its use here by appealing to a similar use of 𐤇𐤍𐤏𐤍, which though all but universally a measure for grain is used in a few instances as a measure for liquids. See Jer. Targ. on Exod. xxix. 4; Lev. xi. 15, 27 &c. (Levy, *Chaldäisches Wörterbuch*, p. 136). It is possible, therefore, to regard βέθ which is the text of bdeg as a correction. A^{abb*cddeg} = μέτρον βέθ (sic).

⁵³α, ef. abd read φ', g φέ'. e om. rest of verse but e² adds ἕως ὅτε κατήλθ. εἰς Αἴγ. at foot. A^{abhcdeg} om. next seven words. ⁵⁴α, A^{b*}. β, S¹ om.

⁵⁵α. abfg, A^{b*}, S¹ read μέτρα (afg, A^{b*} om.) χίλια (S¹ om.) πεντακόσια (φ' ag) ἕως ὅτε (ἴτου α). d reads μέτρα ἀφ καὶ ταῦτα ἐλαμβάνομεν ἐξ αὐτῶν ἕως ἴτου.

⁵⁶g reads ἦλθομεν.

X. * Μετὰ δὲ ταῦτα¹ Ἦρ² ὁ υἱός μου ἄγεται τὴν Θαμάρ β, A, S¹
ἐκ Μεσοποταμίας θυγατέρα Ἀράμ³ † ἐαυτῶ εἰς γυναῖκα⁴. Ἀράμ.

α

2. Ἦν δὲ ὁ Εἴρ
πονηρός, καὶ ἐθανά-
τωσεν αὐτὸν ἄγγε-
λος Κυρίου. 4.
Καὶ ἔδωκα αὐτὴν
Αὐνάν τῷ δευτέρῳ
μου υἱῷ, καὶ ἰδοὺ⁵
αὐτὸν ἀνείλεν ὁ Κύ-
ριος. 3. Καὶ
αὐτὸς οὐκ ἔγνω αὐτὴν
κατὰ πανουργίαν τὴν
μητρὸς αὐτοῦ⁶.

β, S¹

2. * Ἦν δὲ Ἦρ⁷
πονηρός, καὶ † ἠπόρει⁸
περὶ τῆς⁹ Θαμάρ,
ὅτι οὐκ * ἦν ἐκ
γῆς¹⁰ Χανάαν· καὶ¹¹
* ἄγγελος Κυρίου¹²
ἀνείλεν αὐτὸν τῇ
τρίτῃ¹³ νυκτί. 3.
Καὶ¹⁴ αὐτὸς οὐκ
ἔγνω αὐτὴν, κατὰ
πανουργίαν τῆς μη-
τρὸς αὐτοῦ¹⁵, οὐ γὰρ
ἠθέλεν * ἔχειν τέκ-
να¹⁶ ἀπ' ¹⁷ αὐτῆς.
4. * Ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις τοῦ θαλάμου¹⁸
* ἐπεγάμβρευσεν αὐ-
τῇ τὸν¹⁹ Αὐνάν²⁰.
Καίγει οὗτος²¹ ἐν
πονηρίᾳ²² οὐκ ἔγνω
αὐτὴν²³, ποιήσας
σὺν αὐτῇ ἐνιαυτόν.

A

2. † Ὅς ἦν²⁴ πονη-
ρός, καὶ ἠπόρει²⁵ περὶ
τῆς Θαμάρ, ὅτι οὐκ ἦν
ἐκ Χαναανίων. Καὶ²⁶
ἄγγελος Κυρίου ἀνεί-
λεν αὐτὸν²⁷ τῇ δευ-
τέρῃ²⁸ ἡμέρᾳ²⁹ 4.
τοῦ θαλάμου αὐτοῦ
* [καὶ] ἠθέλον³⁰ ἐπι-
γαμβρεῦσαι αὐτὴν
τῷ Αὐνάν· καίγει οὗ-
τος ἐν πονηρίᾳ οὐκ ἔ-
γνω³¹ * ποιήσας σὺν
αὐτῇ ἐνιαυτόν³².

X. ¹α, α. *def* read μετὰ ταῦτα. *dg*, A καὶ μετὰ ταῦτα. ²c reads Εἴρ.
³d reads Ἀράμ, *g* Ἀράβ. ⁴α, β, A om. ⁵h adds καί. ⁶α om. rest of
vers. 3, and 4, 5. ⁷d reads ἦν τε ὁ υἱός μου Ἦρ. ⁸b reads ἠπορείτο.
Text may be a mistranslation of רמתי רצ, which should have been rendered
ἔθλιβε τὴν θ. or ἤχθρανε τῇ θ. Cf. Jub. xli. 2 (Er) 'hated and would not
lie with her . . . because he wished to take him a wife of the kinsfolk
of his mother.' ⁹g reads τήν. ¹⁰e reads ἔνεγγυς. ¹¹d reads διὰ
τοῦτο καί. ¹²d reads ὁ ἄγγ. Κυρίου and trs. after αὐτόν. ¹³b adds ἡμέρα
τῇ. ¹⁴S¹ om. ¹⁵a om. οὐ γὰρ . . . μητρὸς αὐτοῦ (ver. 5) through hmt.
¹⁶e reads τέκνα ἔχειν. ¹⁷de read ἐξ. ¹⁸d reads ἐν ταῖς ἡμ. ἐκείναις τοῦ
θαλάμου αὐτῆς ἐπιχει . . . ου. *g* om. ¹⁹d reads ἐπεγ. αὐτὴν τῷ. *g* ἐπιγαμβρεύ-
σας δὲ καὶ αὐτὴν. ²⁰S add τὸν δεύτερον υἱόν μου. See reading of α.
²¹g reads καὶ αὐτός. ²²e reads πανουργία. *d* adds ὑπάρχων. ²³g om.
next eight words. ²⁴Here *ε*ρ (i.e. Ἦρ) has fallen out before *ε*ρ (= ἦν).
²⁵A^{abhb*cd} read *ψςωπτω* (= ἠλαβεῖτο) which may be corrupt for *ψρω*
υβω = ἠπόρει. A^{61g} *ψσωζωυβω* = ἐθάρρει. ²⁶A^{ab*cd} add ὁ. ²⁷A^b

β, A, S¹
 γυνή μου
 Βηρσουέ.
 β, A, S¹
 οίνοχοοῦσαν (A,
 S¹ om.)
 ἐν μέθῃ
 οἴνου.
 β, S¹
 †συνέ-
 πεσα
 πρὸς
 αὐτήν.
 A †συν-
 έπεσα
 πρὸς
 βουλάς
 αὐτῆς.

β, A, S¹

5. Καὶ ὅτε³³ ἠπέλιησα αὐτῷ³⁴, συνήλθε
 μὲν³⁵ αὐτῇ, *διέφθειρε δὲ τὸ σπέρμα³⁶
 ἐπὶ³⁷ τὴν γῆν³⁸, κατὰ τὴν ἐντολὴν τῆς
 μητρὸς αὐτοῦ³⁹. καίγε οὗτος⁴⁰ ἀπέθανεν⁴¹
 ἐν πονηρίᾳ⁴².

6. Ἦθελον δὲ *καὶ τὸν Σηλῶμ δοῦναι αὐτῇ⁴³, ἀλλ' ἡ *μή-
 τηρ αὐτοῦ⁴⁴ οὐκ ἀφῆκεν⁴⁵. Ἐπονηρεύσατο γάρ⁴⁶, ὅτι⁴⁷ οὐκ ἦν⁴⁸
 ἐκ *τῶν θυγατέρων τῶν Χανααίων⁴⁹ *ὡς καὶ αὐτῆ⁵⁰.

XI. Κἀγὼ ἤδειν¹ ὅτι πονηρὸν² γένος ἦν³ *τῶν Χανα-
 ναίων⁴, ἀλλὰ τὸ διαβούλιον⁵ τῆς νεότητος⁶ ἐτύφλωσε *τὴν
 διάνοιάν μου⁷. 2. Καὶ ἰδὼν⁸ αὐτὴν οἰνοχοοῦσαν⁹ ἠπατήθην,
 καὶ *ἔλαβον αὐτὴν μὴ βουλευσαμένου τοῦ πατρός μου¹⁰. 3.

τὸν υἱόν μου Ἦρ.

²⁸ Here *εβρησρηουδ* = *δευτέρα* is corrupt for *εβρησ-*

ρηουδ = *τρίτη*.

²⁹ Cf. *b* (see note 13) which points to existence of

ἡμέρα here. After *ἡμέρα* A om. ver. 3 and first three words of ver. 4 through hmt.

³⁰ A^{hefg} = ἦθελεν.

³¹ A^{b*} = ἦθελεν. A^b add *Θαμάρ*.

³² So A^{ah:de:fg} (save that these MSS. read *ποιῆσαι* instead of *ποιήσας*). A^b = καὶ οὐκ εἰσῆλθεν εἰς αὐτήν.

³³ *d* reads *γνοὺς ἐγὼ*.

³⁴ For *ἠπέλιησα* . . .

αὐτῇ S¹ reads *ἀπηγόρευσα αὐτὸν μὴ συνείναι αὐτῇ*. *d* adds *τότε*.

³⁵ *f* om.

³⁶ *d* reads *καὶ διέφθειρεν τὸ δὲ σπέρμα*. *g* adds *αὐτοῦ*.

³⁷ *f* reads *εἰς*.

³⁸ *d* adds *ἔρριψεν*.

³⁹ A^b adds *Βηρσουέ*.

⁴⁰ *abeg*, A. *d*, A^b read *ἀλλὰ*

(*d* om.) *καὶ οὗτος*, *f* *οὕτως*.

⁴¹ *b* trs. after *πονηρία*.

⁴² A^{ab*cd:eg} add *αὐτοῦ*.

⁴³ *d* reads *αὐτὴν δοῦναι καὶ τῷ Σιλῶμ εἰς γυναῖκα*. For *Σηλῶμ* of *c*, *e*, we find *Σιλῶμ* in *h*, *β-e*, A^{b*}, *Σιλαμών* in A^{acd}, *Ζυλαμών* in A^b. A^b, S add *τὸν τρίτον υἱόν μου*.

For *αὐτῇ* A^b reads *Θαμάρ*.

⁴⁴ α, β, A, S read *γυνή μου*. *β-df*, S add *Βηρσουέ*, *d* *Βουσεέ*, *f* *Βισσουέ*, A *Βηρσουέ*.

⁴⁵ *de*, A add *με* (+ *τοῦτο ποιῆσαι d*).

⁴⁶ *c*, *ef*. *h*, *abdg*, S¹ read *ἐπονηρεύετο γάρ* (+ *πρὸς τὴν Θαμάρ bd*, S). A om. *e* adds *ἐν Θαμάρ*.

⁴⁷ *d* reads *διότι*.

⁴⁸ A^{b*b*} add *Θαμάρ*.

⁴⁹ α, A. β reads *τῶν* (*abf* om.) *θυγατέρων Χαναάν*.

⁵⁰ α, *aef*. *bg*, A^{abhb*}, S read *ὡς αὐτή*. *d*, A^{cd:efg} om. *d* om. next two verses (xi. 1, 2).

XI. ¹ *β-de*. *c* reads *ειδην*, *h* *ιδην*, *e* *ἴδον*.

² *b*, A, S¹ add *τό*.

³ α, A. β om.

⁴ α, A. β, S¹ read *Χαναάν*.

⁵ *a* adds *τῆς ψυχῆς καί*.

⁶ A, S¹ add *μου*.

⁷ α, A (save that *c* trs. *μου* before *τὴν*). *abefg* read *τὴν καρδίαν μου* (but *g* trs. *μου* before *τὴν*).

⁸ *e* reads *εἰδώς*.

⁹ α. We have three distinct readings. A, S¹ = *ἐν μέθῃ* (+ *μου* A^b, + *οἴνου* S¹) = *יַתְּבַב* or *יַתְּבַב*. α reads *οἰνοχοοῦσαν* = *יַרְשַׁב*. But as *ἠπατήθην* (α *ἐπατήθην*) requires some such expression as *ἐν μέθῃ*, we might assume that *יַרְשַׁב* is a corruption of *יַתְּבַב*, or else adopt the reading of β, *οἰνοχοοῦσαν ἐν μέθῃ οἴνου*, which conjoins α and A. After *ἠπατήθην* S¹ adds *μεθυσκόμενος*.

¹⁰ α, β, S¹, and A read as in margin. How are we to explain these

* Αὐτὴ δὲ¹¹ * ἀπόντος ἐμοῦ¹² ἐπορεύθη καὶ * ἔλαβε τῷ¹³
 Σηλῶμ¹⁴ γυναῖκα¹⁵ ἐκ * τῆς Χανάαν¹⁶. 4. Επιγνούς¹⁷ β-d γῆς.
 δὲ ἐγὼ¹⁸ ὁ ἐποίησε κατηγοράμην αὐτῆν¹⁹ ἐν ὁδύνῃ ψυχῆς
 μου. 5. Καίγε²⁰ ἀπέθανεν ἐν τῇ²¹ πονηρίᾳ²² αὐτῆς ἄμετὰ^{β, Α, S¹}
 τῶν τέκνων αὐτῆς²³. β, Α, S¹
 υἱῶν
 αὐτῆς.

strange variations? First we shall consider β, S¹ συνέπεσα πρὸς αὐτήν. This peculiar clause recurs again in xiii. 3, 7; Test. Jos. ix. 5. So far as I am aware, it is not only quite unexampled but quite impossible in Greek. Nor can it be explained as a corruption native to the Greek. We must therefore have recourse to the Hebrew. Yet the sense of the phrase is obvious from a comparison of the three passages. It denotes a licit or illicit sexual connexion. Now β, S¹ = (בב or) הליחליב, but this Hebrew cannot yield the needed sense. Hence I conjecture that הליב is corrupt for הליב, which in later Hebrew has exactly the senses required by the three contexts. Now turning to A, which = συνέπεσα πρὸς βουλὰς αὐτῆς, we observe that it agrees with β, S¹ in attesting the corrupt συνέπεσα, while it approximates to α in πρὸς βουλὰς αὐτοῦ. For, if we compare A and α, we see that A—πρὸς βουλὰς αὐτῆς (התצבע) and α—μὴ βουλευσαμένου τοῦ πατρός μου point to a common original lost in β, S¹. The Greek of α = ‘my father not having counselled (it).’ Cp. 2 Sam. xvi. 23. But probably we should read μὴ συμβουλευσάμενος τῷ πατρί μου, as in xiii. 4, = בלל צע צב אבי. For phrase, cf. 1 Chr. xii. 19. In xiii. 4, Judah says that he wished to consult his father before taking Bathshua. Since the context does not refer to the machinations of Bathshua, we conclude that α alone is right here. Our author is fond of the phrase. Cf. ix. 7 γενομένης βουλῆς μετὰ τοῦ πατρός ἡμῶν. See also reading of d in note 15 below, and also in note 33 on xiv. 6, where it reads ἄνευ βουλῆς τοῦ πατρός μου. Finally, ἔλαβον αὐτήν (= היתאב, a phrase denoting marriage) cannot be explained as being derived from or in any way connected with הליב, of which הליב (i. e. συνέπεσα) is a corruption. α as it stands represents faithfully the original α recension, as is manifest from xiii. 4, where it actually recurs: συμβουλεύσομαι τῷ πατρί μου καὶ οὕτως λήψομαι τὴν θυγατέρα σου. Thus we have here an original divergence between the two recensions. α is truly represented in our text: β († συνέπεσα πρὸς αὐτήν) when emended = συνεγενομένη αὐτῆ, whilst A borrows partly from β and partly from α, and from the latter in a corrupt form. ¹¹ α, fg. abe read αὐτῆ, d καί. ¹² α. β reads ἀπόντος μου (d om.). A^b trs. to end of sentence. ¹³ α, ade. b reads ἐλάβετο, fg ἔλαβεν τόν. ¹⁴ α, e. β-e Σιλώμ. ¹⁵ f reads ἄνδρα. d adds χωρίς βουλή μου (sic). ¹⁶ α. β-d, S¹ read γῆς X., d, A τῶν Χανααίων. ¹⁷ α. β reads γούος. ¹⁸ α, deg, A. abf om. ¹⁹ α, dfg. a reads αὐτῆς,

β-d, A, S¹ XII. * Μετὰ δὲ ταῦτα¹ * χηρευούσης τῆς² Θαμάρ³ * μετὰ
 τοῦς ἔτη δύο⁴ ἀκούσασα ὅτι ἀνέρχομαι⁵ τοῦ⁶ κείραι⁷ τὰ πρόβατα⁸,
 λόγους. κοσμηθεῖσα κόσμῳ νυμφικῶ, ἐκάθισεν⁹ * ἐν Ἐνᾶν¹⁰ * τῇ
 β, A, S¹ πόλει¹¹ * πρὸς τὴν πύλην¹² τοῦ πανδοχείου¹³. 2. Νόμος
 πύλην γὰρ * ἦν τῶν¹⁴ Ἀμορραίων¹⁵ τὴν † χηρευούσαν¹⁶ προκαθέζεσθαι¹⁷
 β, S¹ γαμ- ἐν¹⁸ πορνείᾳ¹⁹. 3. Μεθυσθεὶς οὖν ἐγὼ ἐν²⁰ οἴνῳ²¹ οὐκ
 β, A, S ἐπέγνων²² αὐτὴν²³, καὶ ἠπάτησέ²⁴ με τὸ κάλλος αὐτῆς διὰ
 πορνεία τοῦ σχήματος²⁵ τῆς²⁶ κοσμήσεως. 4. Καὶ ἐκκλῖνας²⁶ πρὸς
 ἐπίτᾳ αὐτὴν εἶπον²⁷. Εἰσέρχομαι²⁸ πρὸς σε· καὶ²⁹ εἶπεν³⁰ Ἦ καὶ³¹
 ἡμέρας παρά τῇ πύλῃ. τί μοι δώσεις³²; καὶ δέδωκα³³ αὐτῇ τὴν ῥάβδον μου καὶ
 β-de, A, † τὸ δακτύλιον³⁴ καὶ τὸ³⁵ διάδημα³⁶ τῆς βασιλείας μου³⁷
 S¹ ἐν Ἦ εἰς ἄρραβῶνα³⁸. Καὶ * ὡς συνῆλθον³⁹ αὐτῇ συνείληφεν⁴⁰.
 ὕδασι (οἶνῳ f, A^b) Χωζήβ οὐκ ἐπέγνων αὐτὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου. β, A, S¹ εἰσέλθω. β, A, S
 τὴν ζώνην.

be αὐτῇ. ²⁰ α. β-g, A add αὐτῇ. g om. with rest of verse. ²¹ α. β, A om. ²² β-e, A, S¹ add νιῶν, e νιοῦ. ²³ α. β, A, S¹ om.

XII. ¹ α, d. β-d, A read μετὰ δὲ (A καὶ ἐγένετο μετὰ) τοὺς λόγους τούτους. ² α, β-eg, A^{ahb*cdefg}. eg, A^b read χηρευούσα ἦν (ἡ g). ³ e², A add καί. ⁴ α (but h reads ἐπί for μετὰ). abfg read μ. δύο ἔτη, d ἐπὶ δύο ἔτη, e καὶ μετὰ τρία ἔτη. ⁵ h reads ἔρχομαι. ⁶ α. β om. ⁷ c, def read κῆραι. ⁸ e adds εν εν αν τῇ πόλει πρὸς τῇ πύλῃ νόμος γάρ. A add μου. g om. the next three words. ⁹ A prefixes καί, and for ἐν Ἐνᾶν . . . πανδοχείου reads πρὸς τὴν πύλην ἐν μέσῃ τῇ πόλει. g ἐκάθισεν and trs. after πόλει. ¹⁰ c, e. This is Enaim (עֲנַיִם) mentioned in Gen. xxxviii. 14, where the LXX has Αἰνάν. g reads εννεα ανα, h, a ἔναντι, bd, S¹ ἀπέναντι, f εν. ¹¹ d reads τῆς πόλεως. g om. h adds τῶν Ἀμορραίων. ¹² α, bd. aefg reads παρά (πρὸς efg) τῇ πύλῃ. ¹³ α. β, A. om. A om. next verse through hmt. ¹⁴ α. β om. ¹⁵ dg read Ἀμορραίοις. ¹⁶ α. β, S¹ read as in margin and rightly. ¹⁷ α, a. bdg read προκαθίσει, ef προκαθέσθαι. ¹⁸ d adds τῇ. ¹⁹ α. β (save that d reads ἡμέρας ἐπίτᾳ, and aefg τῇ πύλῃ), A, S¹ read as in margin. ²⁰ d reads ἐξ. h om. ²¹ α. d reads οἴνου, f, A^b οἶνῳ Χοζιβά (Χουζιβ A^b). β-df, A^{ahb*cdefg}, S¹ ὕδασι Χωζήβ (Χωζιβά a, Χωζήβ b, Χοζή g, Χουζζάβ A^{ab*cdefg}). d om. next three words and inserts διό. ²² c reads ἐπέγνων, f ἔγνων, A ἐδυνήθην ἐπιγνώνας. ²³ A^b = Θαμάρ. Here β, A, S add ἀπὸ τοῦ οἴνου. ²⁴ h, A read ἐπάτησε. ²⁵ A^{b*d} = κάλλους. ²⁶ ad read ἔκλινα. ²⁷ ad read εἰπών. ²⁸ α. β, A, S¹ read εἰσέλθω. ²⁹ h, A read ἡ δέ. ³⁰ bd, S¹ add μοι. ³¹ α. β, A, S¹ om. ³² A^{ab} = θέλεις δοῦναι. ³³ α. β reads ἔδωκα. ³⁴ α = דָּהָה. But β, A, S¹ read τὴν ζώνην = לְיָתֵף. The latter is right. Cf. xv. 3. ³⁵ g om. ³⁶ = דָּהָה or לְיָתֵף. It is unknown to Jub. xli. 11, 18, where the same account is given as in Gen. xxxviii. 18. ³⁷ α, A. β om. ³⁸ α. β, A, S¹ om. ³⁹ c, adef, A^{ahcig}, S¹. h reads ὡς ἦλθον, b συνελθών, g, A^{b*b*d} συνῆλθον. ⁴⁰ α, β-dg, A^{bef}. d reads παραχρήμα

5. Ἄγνοῶν δὲ ἐγὼ⁴¹ ὃ ἐποίησα⁴², *ἤθελον ἀνελεῖν αὐτήν⁴³. αἴπεμψα
 *πέμψασα δὲ ἐν κρυπτῷ τοὺς ἀρραβῶνας κατήσχυνέ με⁴⁴. τοῦ
 6. *Καλέσας δὲ αὐτήν⁴⁵, ἤκουσα καὶ τοὺς ἐν μυστηρίῳ λαβεῖν
 λόγους⁴⁶ *οὓς καθεύδων σὺν αὐτῇ ἐν τῇ μέθῃ μου ἔλά- τοὺς
 λησα⁴⁷. *Καὶ οὐκ ἠδυνήθη ἀνελεῖν αὐτήν, ὅτι παρὰ ἀρρα-
 Κυρίου ἦν⁴⁸. 7. *Ἐλεγον γάρ⁴⁹. Μήποτε ἐν δολιότητι α om.
 ἐποίησε παρὰ ἄλλης⁵⁰ λαβοῦσα τὸν ἀρραβῶνα⁵¹. 8. 6-10.
 *Ἄλλ' οὐδὲ⁵² ἤγγισα⁵³ αὐτῇ ἔτι⁵⁴ ἕως *τῆς ζωῆς μου⁵⁵,

συνελαβεν. *g om.* A^b = καὶ συνείληφεν, A^{ab*cd} = ἡ καὶ συνειδ. : A adds ἀπ' ἐμοῦ. ⁴¹ α. β reads ἀγν. δέ, A^b = ἠγνόησα δὲ ἐγώ. ⁴² α, *dg*, A. *abef*, S¹ read ἐποίησεν. ⁴³ β-*dg* (save that *a* reads αὐτήν ἀνελεῖν), A, S¹. α, *dg om.* ⁴⁴ β-*dg*, A (save that *f* reads κατήσχυσεν for κατήσχυνε, and A^b Θαμὰρ δὲ πέμψασα for πέμψ. δέ, and A τὸν ἀρραβῶνα), S¹. *d* reads πέμψασα ἐν κρυπτῷ τοὺς ἀρ. κατήσχ. με, *g* καὶ πέμψασα ἔκρυψεν τοὺς ἀρ. καὶ κατήσχ. με. Here α omits vers. 6-10, and in their stead substitutes the following passage, which is an abbreviated form of the LXX of Gen. xxxviii. 20, 24-30, in part adapted to its new context. *Ἐπεμψα τοῦ (*h* δὲ) λαβεῖν τοὺς ἀρραβῶνας. Καὶ οὐχ εὗρον αὐτήν, καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς ἠκούσθη ὅτι Θαμὰρ ἐκπεπόρνευκε (*c* ἐκπεπόρνευκε) καὶ (+ιδὸν *h*) ἐν γαστρὶ ἔχει. Ἄκούσας δὲ ἐγὼ εἶπον· Ἐξαγάγετε (ἐξαγαγέτω *c*) αὐτήν (αὐτὴ *c*) καὶ καυθήτω. Ἡ δὲ ἀπέστειλε πρὸς με λέγουσα· Τοῦ ἀνθρώπου οὗτινος (εἴτινος *c*) ταῦτά εἰσιν, ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔχω· ἐπίγνωθι οὖν τίνος ὁ δακτύλιος καὶ ἡ ράβδος καὶ τὸ διάδημα (τὸ δ. καὶ ἡ ρ. *h*). Ἐπιγνούς δὲ ἐγὼ εἶπον· Δεδικαίωται Θαμὰρ ἡ ἐγώ. Καὶ οὐ προσεθέμην ἔτι τοῦ γνῶναι αὐτήν. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τίκτειν αὐτήν (*h om.* ἐγένετο. . αὐτήν), ἔσχε (+ γοῦν *h*) δίδυμα, καὶ ὁ μὲν εἰς ἐξήνεγκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ λαβοῦσα ἡ μαία ἔδησεν ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ κόκκινον λέγουσα· Οὗτος (*h om.*) ἐξελεύσεται πρῶτος· ὁ δὲ ἐπισυνήγαγε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. Καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Φαρές· καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθεν καὶ ὁ ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἔχων καὶ (*h om.*) τὸ κόκκινον· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ζαρά. ⁴⁵ *g* reads καὶ λύσας δὲ αὐτήν. A^{b*cd} add πρὸς με καί. ⁴⁶ A adds παρ' αὐτῆς. ⁴⁷ *abefg*, S¹ (save that *b*, S¹ trs. οὓς after μέθῃ μου). *d* reads οὓς ἐλάλησα καθ. πρὸς αὐτήν ἐν τῇ μέθῃ μου. A = ἐν ᾧ ἐν τῇ μέθῃ μου ἐκάθευδον σὺν αὐτῇ (A^{b*d} om. σ. αὐτῇ). ⁴⁸ This clause is trs. into ver. 7 by *d*. See note 51. For ἀνελεῖν A^{b*d} read ἰδεῖν. After ἦν A adds ἐκεῖνο. ⁴⁹ β-*b*. *b* reads ἔλεγον δέ. A^{abhc} = καὶ ἐνεθυμήθη, but **ωδξη** is corrupt for **ωυξη** = ἔλεγον. Hence A^{abhc} = καὶ ἔλεγον ἐν τῇ καρδίᾳ. A^{b*dfg} = καὶ νομίσας (ἐνόμιζον καὶ *fg*) ἔλεγον. *d* adds πρὸ τοῦ ἐξεπεῖν με αὐτήν τοὺς ἐν μυστηρίῳ λόγους μου ὅτι ἀνελῶ αὐτήν ὅτι. ⁵⁰ *bde*, S¹. *afg* ἄλλου. A may be either so far as form goes. ⁵¹ *d* adds καὶ ἐπειδὴ εἶπέ μοι τοὺς ἐν μυστηρίῳ λόγους, οὐκ ἠδυνήθη ἀνελεῖν αὐτήν· ὅτι παρὰ κυρίου ἦν. See note 48. ⁵² *d* reads καὶ οὐκέτι, *g*, A^{ab*cd^{efg}} καὶ οὐκ. ⁵³ *d* reads συνεγενομένη. ⁵⁴ A adds καὶ συνίσταμαι, *d om.* next five words, *g* next four. ⁵⁵ *aef*, S¹. *b* reads ἕως θανάτου μου,

β-dg, S ὅτι βδέλυγμα ἐποίησα⁵⁶ Ἐτούτου¹⁵⁷ ἐν Ἐπαντί¹⁵⁸ Ἰσραήλ⁵⁹.
 ἔζησα
 ἐκεῖ.
 β-bd 9. Καίγε οἱ ἐν τῇ πόλει ἔλεγον, μὴ *εἶναι ἐν τῇ πύλῃ
 ἀκούσατε τελισκομένην⁶⁰. ὅτι ἐξ *ἄλλου χωρίου⁶¹ ἔλθοῦσα πρὸς βραχὺ
 τέκνα ἐκάθισεν ἐν τῇ⁶² πύλῃ. 10. *Καὶ ἐνόμιζον⁶³ ὅτι οὐδεὶς
 μου. ἔγνω ὅτι εἰσήλθον πρὸς⁶⁴ αὐτήν. 11. Καὶ μετὰ ταῦτα
 β, A, S¹ ἤλθομεν⁶⁵ εἰς Αἴγυπτον *Ἐπρὸς Ἰωσήφ¹ διὰ τὸν⁶⁶ λιμόν.
 πορεύ- 12. *Ἡμῶν δὲ ἐγὼ ἐτῶν τεσσαράκοντα καὶ ἐξ⁶⁷ καὶ ἐβδομή-
 εσθε. κοντα καὶ⁶⁸ τρία ἔτη ἐποίησα⁶⁹ *εἰς Αἴγυπτον⁷⁰.
 β-ag, XIII. *Καὶ νῦν ἐντέλλομαι ὑμῖν, τέκνα μου, ἀκούσατε
 (A), S¹ ἘἸούδα¹ τοῦ πατρὸς ὑμῶν¹² καὶ φυλάξασθε³ τοὺς λόγους μου⁴
 μηδὲ ἐν- τοῦ ποιεῖν⁵ πάντα⁶ τὰ δικαιώματα Κυρίου⁷ καὶ ὑπακούειν
 θυμῶσεσι διαβου- τῶν δικαιώματα Κυρίου⁷ καὶ ὑπακούειν
 λίων ἐντολὰς⁸ Θεοῦ. 2. Καὶ μὴ πονηρεύεσθε⁹ ὀπίσω τῶν ἐπι-
 ὑμῶν ἐν ὑπερη- θυμῶν ὑμῶν¹⁰ *ἐν ὑπερηφανεῖα καρδίας¹¹, καὶ μὴ καυχᾶσθε ἐν
 ἐν ὑπερη- *ἔργοις καὶ ἰσχύι¹² τῆς νεότητος ὑμῶν ὅτι *γε τοῦτο¹³ πονη-
 φανεία *ἔργοις καὶ ἰσχύι¹² τῆς νεότητος ὑμῶν ὅτι *γε τοῦτο¹³ πονη-
 καρδίας ρὸν ἐνώπιον¹⁴ Κυρίου¹⁵ ἐστί¹⁶. 3. Ἐπειδὴ κάγω¹⁷
 ὑμῶν.

but Judah could not say this whilst still alive, nor yet ἡμέρας θανάτου μου,
 as in A^{abhcfe}. A^{b*d} = τῆς ἡμέρας ταύτης. ⁵⁶ g reads ἦν. ⁵⁷ d, A om.
⁵⁸ d adds τῷ. A om. ⁵⁹ d adds καὶ ἐτέχθησάν μοι ἐξ αὐτῆς Φαρὲς καὶ Ὁζαρά·
 ἦγουν ὑμεῖς τέκνα μου, and omits ver. 9, 10. ⁶⁰ β-d (save that for τελισκο-
 μένην aef read τελωνουμένην, and for πύλῃ bg, S¹ read πόλει). A = μὴ τελεσθῆναι
 τοιαῦτα ἐν τῇ πύλῃ. ⁶¹ g reads ἄλλης χώρας. ⁶² b om. ⁶³ efg, A.
 a reads νομίζων. A adds οὕτως. b, S¹ read ἐνόμιζεν. ⁶⁴ a reads εἰς.
⁶⁵ d reads εἰσήλθομεν. ⁶⁶ f reads τῆν. d adds τ. ἀδελφὸν ἡμῶν after Ἰωσήφ.
⁶⁷ α (save that c reads ὀκτώ for ἔξ), S¹. bfg read σαρακοντα ἐξ ἐτῶν ἡμῶν,
 ade μζ' ἐτῶν ἡμῶν (+ τότε d). ⁶⁸ α. β om. ⁶⁹ α. abef, A, S¹ read ἔζησα,
 d ἐζήσαμεν, g εἰμί. ⁷⁰ α, A. β-dg, S¹ read ἐκεῖ, d μετὰ ταῦτα, g ὦδε. a
 adds ἔτη.

XIII. ¹ α. aef read κ. ν. ὡς λέγω (f om. ὡς λέγω) ὑμῖν ἐντέλλομαι, ἀκούσατε
 τέκνα μου Ἰ., bg, S¹ κ. ν. ὅσα ἐγὼ ὑμῖν (g om.) ἐντέλλομαι, ἀκούσατε τέκνα (+ μου
 Ἰ. g + καὶ Ἰ. S¹). d νῦν οὖν τέκνα μου ἀκούσατε Ἰ. A = κ. νῦν ἀκούσατε τέκνα
 μου ὅσα ἐντέλλομαι ὑμῖν. ² A om. ³ α. β reads φυλάξατε. β, S¹ add
 πάντας. ⁴ d adds καὶ τὰς ἐντολὰς μου. A = Ἰούδα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. ⁵ A
 reads κλνβλ = ἔχειν, but this is corrupt for ωνκβλ (= ποιεῖν). ⁶ b, S¹
 om. ⁷ A = ἐνώπιον Κυρίου. d om. next four words. ⁸ α, af. b reads
 ἐντολῆς, eg ἐντολαῖς. b, S¹ add Κυρίου. ⁹ α. β, A, S¹ read πορεύεσθε.
¹⁰ α, ag. β-ag, S¹ read ὑμῶν μηδὲ ἐνθυμῆσεσι (+ τῶν de) διαβουλιῶν ὑμῶν,
 A καρδιῶν ὑμῶν μηδὲ ἐνθυμῆσεσι ὑμῶν. ¹¹ α, β-a. a om. A = ἐν ὑπερη-
 φανεῖα τῶν διαβουλιῶν ὑμῶν ἐμπίπτετε. β-f, S¹ add ὑμῶν. ¹² α. adef read
 ἰσχύι (+ καὶ d) ἔργοις, b ἔργοις ἰσχύος, g ἐν ἰσχύει ἔργον ὑμῶν. A, S¹ = ἰσχύι
 ἔργων. ¹³ c, a. h reads τό, bdef καίγε τοῦτο, g γε καὶ τοῦτο. A = τοῦτο
 πᾶν. S¹ om. ὅτι . . ἐστί. ¹⁴ α, β-bg, A^{b*cddeg}. bg, A^{abef} read ἐν ὀφθαλμοῖς.

ἐγκαυχησάμενος¹⁸ ὅτι * ἐν πολέμοις¹⁹ οὐκ * ἠπάτησέ με²⁰ ἄ ὑπὴν
 πρόσωπον * γυναικὸς εὐμόρφου²¹, * καὶ ὠνειδίζον²² Ῥουβὶμ²³ τησέν
 * τὸν ἀδελφόν²⁴ * μου περὶ Βάλλας²⁵ γυναικὸς τοῦ²⁶ πατρός-
 μου, καὶ²⁷ τὸ πνεῦμα * τοῦ ζήλου καὶ τῆς πορνείας²⁸ παρετά-
 ξαντο²⁹ * ἐπ' ἐμέ³⁰, ἕως³¹ † συντετέλεσα εἰς Ἄναν τὴν Χαναανί-
 την³² καὶ εἰς Θαμὰρ τὴν νύμφην³³ μου. 4. * Ἐλεγον
 γὰρ τῷ πενθερῷ μου ὅτι συμβουλευόμεαι τῷ πατρί μου καὶ
 οὕτως λήψομαι³⁴ τὴν θυγατέρα σου. * ὁ δὲ οὐκ ἠθελεν, ἀλλ'³⁵
 ἔδειξέ³⁶ μοι * εἰς ὄνομα³⁷ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ * χρυσοῦ πλήθος
 ἄπειρον³⁸. * βασιλεὺς γὰρ ἦν³⁹. 5. * Καὶ ἐκόσμησεν
 αὐτὴν⁴⁰ ἐν χρυσίῳ⁴¹ καὶ μαργαρίταις, * καὶ ἐποίησεν αὐτὴν
 β-d, A, S¹
 † συντέ-
 πεσα εἰς
 Βησσουέ
 τὴν Χανα-
 ναίαν.
 β, A, S¹
 νυμφηθεῖ-
 σαν τοῖς
 υἱοῖς.
 β-d, A,
 S¹ καί.

¹⁵ h reads θεοῦ. ¹⁶ α, A. β omit. ¹⁷ efg, A. h reads ἐγώ, b, S¹ γὰρ ἐγώ.
 c, ad om. ¹⁸ c. h reads ἐκαύχσά μοι corrupt (?) for ἐκαυχησάμην. β-g, S¹
 read καυχησάμενος. g, A καυχησάμενος ἤμην. ¹⁹ c trs. before ὅτι. d reads
 καὶ πολεμιστῆς ὧν τάχα. For these and the next six words A reads οὐκέτι
 ἠπατήθην ἐν πολέμοις (A^{bcddefg} om. ἐν πολ.) εὐμορφία (εἰμορφία A^h) γυναικῶν
 εὐμόρφων (A^{b*d} om). ²⁰ β-g. α reads ὑπὴντησέν μοι—apparently a cor-
 ruption of our text. g reads ἠτησέν με. For ἠπάτησε . . εὐμόρφου S¹
 reads οὐκ ἐπέτυχόν μοι εὐμορφοὶ γυναῖκες. For A see preceding note.
 d adds ἄνθρωπος ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ οὐδέ, g ἄνθρωπος ἢ εἰς χρυσὸν διεπρέ-
 θιζον οὐδὲ εἰς. ²¹ α om. ²² α, g, A (save that α reads ὠνειδ. for ὠνειδ.).
 d reads ἔτι δὲ καὶ ὠνειδίζον, α ὠνειδίζων, b, S¹ ὠνειδίζον, ef ὠνειδίζον. ²³ α, ad.
 β-ad read Ῥουβὴμ. ²⁴ g reads τῷ ἀδελφῷ. ²⁵ dg add τῆς. ²⁶ α, dg.
 abef om. ²⁷ b om. d adds ταῦτα καυχώμενος, A τότε. ²⁸ A = τῆς πορν.
 καὶ τοῦ ζ. For ζήλου c reads ζήλους. ²⁹ b reads παρετάξατο. ³⁰ α. abefg
 read ἐν (ἐπὶ g) ἐμοί, d μοι. ³¹ d adds οὐ. ³² α. β-d (save that e reads
 Βησσουέ, f Βισσουέ for Βησουέ), A, S¹ read as in margin. d reads ἐπέπεσον
 εἰς Βησσουέ τὴν Χ. καὶ ἔλαβον αὐτὴν γυναῖκα ὁμοίως. συντετέλεσα seems to be
 a corruption native to the Greek. ³³ α. β, A, S¹ (save that A, S¹ =
 τῷ υἱῷ) read as in margin. ³⁴ α (save that c om. τῷ πατρί μου καὶ οὕτως
 λήψομαι). β-d, A^{ab*cddeg}, S¹ καὶ ἔλεγον τῷ π. μου Συμβουλευόμεαι (b συμβου-
 λέωσω, f συμβουλεύωμαι, A^{ab*cdde} συμβουλεύσαι, but A^b = συμβουλεύσομαι)
 τῷ πατρί μου καὶ οὕτως λήψομαι. d reads καὶ γὰρ ὅτε ἐκάλεσέ μοι Βαρσάν ὁ
 πενθερός μου καὶ εἶπέ μοι περὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, οὐκ εἶπον αὐτῷ. Βουλευόμεαι
 περὶ τούτου τὸν πατέρα μου καὶ οὕτως λήψομαι. A^b = καὶ ἔλεγον τ. πενθερῷ μου
 Ἔρχομαι βουλευόμεαι καὶ λέγω τῷ πατρί μου πρῶτον καὶ τότε λήψομαι. A adds
 εἰς γυναῖκα. ³⁵ α. d reads ἀλλά, β-d, A, S¹ καί. ³⁶ c reads ἔδειξα.
³⁷ α. β reads ἐπ' ὀνόματι. S¹ ἀπὸ τῶν κτημάτων. ³⁸ d reads χρυσοῦ πλήθος,
 f χρυσίου ἄπειρον πλήθος, g χρυσίου πλ. ἄπειρον. ³⁹ α, A^{ab*cd}. β-d, A^{befg}, S¹
 read ἦν γὰρ βασιλεὺς. d om. ⁴⁰ α, A^b. β-d, S¹ read καὶ αὐτὴν κοσμήσας,
 d κοσμήσας δὲ καὶ αὐτὴν, A^b καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Βησσουέ ἐκόσμησε. ⁴¹ c,

β, A, S¹ οἰνοχοεῖν ἡμῖν⁴² ἐν τῷ δειπνῷ⁴³. 6. Καὶ ὁ⁴⁵ οἶνος
 δειπνῷ
 *ἐν
 κάλλι
 γυναι-
 κῶν⁴⁴.
 c (A)
 ἐν τῇ
 ἡδονῇ.
 β, A, S¹ οἰνοχοεῖν ἡμῖν⁴² ἐν τῷ δειπνῷ⁴³. 6. Καὶ ὁ⁴⁵ οἶνος
 διέστρεψέ μου *τοὺς ὀφθαλμούς⁴⁶, καὶ ἡμαύρωσέ μου τὴν
 καρδίαν⁴⁷ *ἢ ἡδονή⁴⁸. 7. Καὶ ἐρασθεὶς αὐτῆς *συνέ-
 πεσα εἰς αὐτήν⁴⁹, καὶ παρέβην ἐντολὴν⁵⁰ Κυρίου καὶ τὴν⁵¹
 ἐντολὴν *τοῦ πατρός⁵² μου, καὶ ἔλαβον αὐτήν⁵³ εἰς γυναῖκα.
 8. Καὶ *ὁ Κύριος ἀνταπέδωκέ μοι⁵⁴ κατὰ τὸ διαβούλιον τῆς
 ψυχῆς⁵⁵ μου ὅτι⁵⁶ οὐκ ἠψφράνθην ἐν⁵⁷ τοῖς τέκνοις αὐτῆς⁵⁸.

XIV. Καὶ νῦν ἴλέγω¹, τέκνα μου², μὴ μεθύσκεσθε³ οἶνω,
 ὅτι⁴ ὁ⁵ οἶνος διαστρέφει⁶ τὸν νοῦν ἀπὸ τῆς ἀληθείας καὶ
 β-α, A, S¹ ὅτι⁴ ὁ⁵ οἶνος διαστρέφει⁶ τὸν νοῦν ἀπὸ τῆς ἀληθείας καὶ
 καρδίας. ἐμβάλλει ὀργὴν ἐπιθυμίας, καὶ ὀδηγεῖ εἰς πλάνην⁷ *τοὺς
 ὀφθαλμούς⁸. 2. Τὸ γὰρ πνεῦμα⁹ τῆς πορνείας¹⁰ τὸν οἶνον
 ὡς¹¹ διάκονον *ἔχει πρὸς τὴν ἡδονήν¹² *τοῦ νοός¹³. ὅτι καίγε

adefg. h, b read χρυσῶ. d adds καὶ ἰματισμῶ, A^{abbb*cd} καὶ ἀργυρίῳ. ⁴² α, d (save that c om. ἡμῖν and d om. καί), A^{bh(ac?)} (for *δωμηνολωλτω* (= οἰνοχοοῦσαν) is corrupt for *δωμηνολωλτω* = οἰνοχοεῖν), A^{ofg} (save that they add ἡμῖν before οἰνοχοεῖν). abefg, S¹ read ἐποίησεν ἡμῖν οἰνοχοεῖν. ⁴³ d adds καὶ ἔθεασάμην οὕτως. ⁴⁴ β. A^{ab*cddeg} = καὶ ἦν καλὴ σφόδρα. α, A^b om. This phrase is difficult, and its difficulty probably led to its omission by α, A^b, and to the addition of a clause in d (see note 43), and the recasting of the phrase in A^{ab*cddeg}. ἐν κάλλι γυναικῶν = *עֲשָׂן בְּחַבְרָה*, where *חַבְרָה* is probably corrupt for *חַבְרָה* = 'chamber,' 'apartment.' Thus the feast was held in the women's apartment to influence Judah. Otherwise if *חַבְרָה* really stood in the original, we should have to insert it immediately after *μαργαρίταις*, where it would aptly mean: 'with the ornaments of women.' ⁴⁶ f om. ⁴⁶ h reads τὸν ὀφθαλμόν. g om. together with the next three words. ⁴⁷ c, adf, A^{abcefg}, S¹. h, de, A^{b+d} read διάνοιαν (+ καὶ τὴν καρδίαν d). ⁴⁸ h, aefg (save that g prefixes καί), S. The parallelism supports this reading. c reads ἐν τῇ ἡδονῇ. A = ἐν ὀδύνη where ὀδύνη is corrupt for ἡδονή (as Conybeare has pointed out). bd, S¹ read ἡδονή. A^{b*d} = καὶ ἔπεσε καρδία μου ἐν ὀδύνη (cf. d in note 47). ⁴⁹ α. β-d, S¹ read συνέπεσα, d συνέπ. αὐτῆ. A = καταπατέομαι. d reads αὐτῆ. On this phrase see note 10 on xi. 2. ⁵⁰ d om. next four words through hmt. ⁵¹ α. β, A om. ⁵² α. β, A, S¹ read τῶν (β-g om.) πατέρων. ⁵³ A reads αὐτήν (Βηρσοῦε A^b) μοι. ⁵⁴ α. β, A, S¹ read ἀνταπ. μοι Κύριος. ⁵⁵ α, a. β-α, A, S¹ read καρδίας. c om. next word. ⁵⁶ d, A^b read καί, A^{ab*cddeg} διὰ τοῦτο. ⁵⁷ bd read ἐπί. ⁵⁸ c reads αὐτοῦ. A = μου (+ ἃ ἦσαν ἐκ Βηρσοῦε A^b).

XIV. ¹ c. h reads λέγω ὑμῖν and trans. after μου. β, A om. ² g om. ³ h, e add ἐν. ⁴ h om. ⁵ a om. ⁶ d reads ἀποστρέφει. ⁷ dg add ἐπιθυμίας. ⁸ g om. A = τῶν ὀφθαλμῶν. ⁹ A^{b*odefg} add τῆς πλάνης καί. ¹⁰ f reads πορνείας, g ἐπιθυμίας. ¹¹ c om. ¹² α. β-d, A, S read πρὸς τὴν ἡδονήν (τὰς ἡδονὰς βg) ἔχει, d ἔχει πρὸς τὰς ἡδονὰς. ¹³ A = τὸν νοῦν.

* τὰ δύο ταῦτα¹⁴ ἀφιστῶσι τὴν διάνοιαν¹⁵ τοῦ ἀνθρώπου. β, Αβ, S
 3. Ἐὰν γὰρ πῖης¹⁶ οἶνον εἰς μέθην, * ἐν διαλογισμοῖς ῥυπαροῖς β, Α, S
 συνταράσσει¹⁷ * τὸν νοῦν σου¹⁸, * καὶ ἴεις πορνεῖαν¹⁹ ἐκθερ- β, Α, S
 μαίνει²⁰ τὸ σῶμα πρὸς * ἡδονήν, καὶ²¹ πράσσει τὴν ἁμαρτίαν²² β, Α, S
 καὶ οὐκ αἰσχύνεται. 4. Τοιοῦτός²³ ἐστὶν ὁ πάροινος²⁴, πρηνεῖαν
 τέκνα μου, ὅτι²⁵ ὁ μεθύων²⁶ * οὐκ αἰδεῖται οὐδένα²⁷. 5. καὶ
 * Ἴδὸν γὰρ κἀμὲ ἐπλάνησεν μὴ αἰσχυνηθῆναι τὸ πλῆθος²⁸ * τῆς (A om.).
 πόλεως²⁹. ὅτι³⁰ ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων ἐξέκλινα πρὸς τὴν β, Α, S
 Θαμάρ, καὶ ἐποίησα * ἁμαρτίαν μεγάλην³¹, καὶ * ἀνεκάλυψα καὶ εἰ
 κάλυμμα ἀκαθαρσίας νιῶν μου³². 6. Πιῶν³³ τὸν³⁴ οἶνον³⁵ πάρεστι
 οὐκ αἰσχύνην³⁶ τὴν³⁷ ἐντολήν τοῦ³⁸ Θεοῦ, καὶ ἔλαβον γυναῖκα ἐπιθυμίας
 Χανααίαν. 7. * Συνέσεως γὰρ πολλῆς³⁹ χριζέι⁴⁰ ὁ πίνων⁴¹ αἴτιον.
 τὸν⁴² οἶνον, * τέκνα μου⁴³, * καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ σύνεσις τῆς β, Α, S¹
 οἶνος.

β-bd, A συνέσεως γάρ (g, A om.).

¹⁴ d reads αὐτὰ τὰ δύο. ¹⁵ α, A^h. β, A^{bb*cdæg}, S read δύναμιν. ¹⁶ h. c
 reads πιεις, abg, A, S τις πῖη, d τις πίνει τόν, ef πῖει. ¹⁷ α, β-d (save that
 c reads πονηροῖς for ῥυπαροῖς and g λογισμοῖς for διαλογισμοῖς). d reads ἐν
 διαλογισμοῖς πονηροῖς γίνεται συνταράσσει γάρ. A = διαλογισμοὶ ῥυπαίνουσιν.
¹⁸ α. β-d, A, S read τὸν νοῦν, d ὁ οἶνος τὸν νοῦν. ¹⁹ α. β, A, S read εἰς
 πορνεῖαν καί (A om.) ²⁰ c reads ἐκθερμένη, d θερμαίνει. ²¹ α. β, A, S
 read μῖξιν, καί. β, A, S add εἰ (d ἐὰν, aef, S¹ om.) πάρεστι (d παρῆν) τὸ τῆς
 ἐπιθυμίας (d ἁμαρτίας) αἴτιον. ²² a reads ἐπιθυμίαν. ²³ dg read ὁ τοιοῦτος
 and connect with αἰσχύνεται in preceding verse, and d om. next five words,
 and g next six. f reads ὅτι οὕτως. ²⁴ Emended from πονηρός of α, af
 and πόρνος of e. b, A, S¹ read οἶνος. Our emendation explains all these
 corruptions. ²⁵ f adds οὕτως. ²⁶ A^{ab} = μεθύων οἶνον. ²⁷ α. β, S
 reads οὐδένα αἰδεῖται (+ οὐδὲ αἰσχύνεται ὡς ἔπαθον καγὼ d). A = οὐκέτι αἰδεῖται.
²⁸ α, β (but that β om τό). d reads ὅτι οὐκ ἠδέσθη πλῆθος λαοῦ, οὐδὲ αἰσχύνην
 ὀλίκληρον δῆμον. For μὴ αἰσχυνηθῆναι A reads καὶ οὐδὲ ἐνόμισα. ²⁹ α. β-d
 read ἐν τῇ πόλει, A = τὸ ἐν τῇ πόλει, S ἐν ταῖς πόλεις. d om. ³⁰ d reads
 καὶ γάρ. ³¹ A^{b*d} = ἀνομίαν. ³² h, β (save that h adds τῶν before νιῶν),
 S¹. c reads ἀνεκάλυμμα ἀκαθ. νιῶν μου. A νῦν (A^{abh} om.) ἀνεκάλυψα τοῖς
 νιῶν μου ἔργα ἀκαθαρσίας μου. Here φηρδμ = ἔργα may be corrupt for
 υσηρημ = κάλυμμα. ³³ h reads πῖειν. d gives ver. 6 as follows: Καὶ
 ταῦτα πεποίηκεν ὁ οἶνος καθὼς καὶ τὸ πρότερον ἦν ἵκα ἔλαβον γυναῖκα Χανααίαν ἀνευ
 βουλῆς τοῦ πατρός μου· διὰ τοῦτο τοῖνυν παραγγέλλω ὑμᾶς, τέκνα μου, ἵνα μὴ καὶ
 ὑ-εἰς τὸ αὐτὸ πάθητε. ³⁴ α. β om. ³⁵ f adds καί. ³⁶ h, befj. c reads
 ἐσχ., a ἦσχ. ³⁷ α, aef. bg om. ³⁸ α, fg. abef om. ³⁹ α. aef read
 συνέσεως γάρ. bd, S¹ διὸ (διῦτε d) συνέσεως. g, A = συνέσεως. ⁴⁰ In
 most MSS. written χριζει. ⁴¹ a reads πιῶν. ⁴² α, d. β-d om. ⁴³ h,
 β-d. c, d om. A trs. before ὁ πίνων. A^{cefg} om. next ten words. ⁴⁴ α, β

β-dg οίνοποσίας⁴⁴. * ἕως ὅτε ἔχει αἰδῶ, πίνει⁴⁵. 8. Ἐὰν δὲ
 ἵνα ἕως
 . . . πίη. παρέλθῃ⁴⁶ τὸν ὄρου⁴⁷, ἐμβάλλει⁴⁸ εἰς⁴⁹ τὸν νοῦν αὐτοῦ⁵⁰ τὸ
 β-b, A πνεῦμα τῆς πλάνης, καὶ ποιεῖ * τὸν μέθυσον αἰσχρορρημονεῖν
 βασιλεί- καὶ⁵¹ παρανομεῖν καὶ μὴ⁵² αἰσχύνεσθαι * ἀλλὰ καυχᾶσθαι⁵³
 ση πορ- τῇ ἀτιμίᾳ⁵⁴ * καὶ νομίζειν εἶναι καλόν⁵⁵.
 νέων
 γυμνού- XV. Ὁ πορνεύων¹ ζημιούμενος οὐκ αἰσθάνεται² καὶ ἀδοξῶν³
 μενος τῆς οὐκ αἰσχύνεται. 2. * Κὰν γάρ⁴ τις * βασιλεύς ἐστι καὶ
 βασι- πορνεύει, γυμνοῦται τῆς βασιλείας⁵, * δουλωθεὶς τῇ πορνείᾳ⁶ ὡς
 λείας ἐξ- ἐρχεται. 3. Δέδωκα⁸ τὴν ῥάβδον μου, τουτέστιν⁹,
 β-d, A, S¹ κἀγὼ ἔπαθον⁷. 3. Δέδωκα⁸ τὴν ῥάβδον μου, τουτέστιν⁹,
 γυμνω- τὸ στήριγμα τῆς ἐμῆς φυλῆς¹⁰, καὶ τὴν ζώνην μου, τουτέστιν¹¹,
 θεὶς (ἐγυμνώ- τὴν δύναμιν, καὶ τὸ διάδημα¹², τουτέστιν, τὴν δόξαν τῆς βασιλείας
 θην, g, A). μου¹³. 4. Καίγε * μετανοήσας ἐπὶ τούτοις¹⁴, οἶνον¹⁵ καὶ
 α, adf κρέα¹⁶ οὐκ¹⁷ ἔφαγον¹⁸ ἕως γήρου¹⁹ μου²⁰, καὶ * πᾶσαν
 τὴν εὐφροσύνην²¹ οὐκ εἶδον. 5. Καὶ ἔδειξέ μοι ὁ ἄγγελος τοῦ
 δόξαν.

(save that *d* om. ἐστίν, and *f* om. τῆς). A^{ab*d} = καὶ αὕτη ἐστὶν σύνεσις
 εὐφροσύνης. But *πρωθυμια* is corrupt for *ωρρηγνυ* = οἰνο-
 ποσίας. A^b = διὰ εὐφροσύνην σύνεσις ἐστιν. ⁴⁵ α (save that *h* om. ἕως).
 β-dg, S¹ read ἵνα ἕως ὅτε (ὅτου α) ἔχει αἰδῶ, πίη (*b* πίνη, *ef* πίει), *g* ὡς ὅτε
 εἰδῶς ποιεῖ, *d* ἵνα μὴ σκοτισθῇ τις ἐξ αὐτοῦ. A^{ab*d} = ἵνα ἕως ὅτε ἔχει οἶνον
 αἰδοῖ πίη. ⁴⁶ *d* reads παραβῆ. ⁴⁷ β-d, A, S¹ add τούτου. ⁴⁸ *c* reads
 ἐμβαλεῖ. For ἐμβάλλει . . . νοῦν S¹ reads ἔρπει εἰς τὰ ὄτα. ⁴⁹ *g* om. ⁵⁰ α,
g, A^{abcefg}. A^{b*d} = αὐτῶν. *b* reads καὶ ποιεῖ. *aef* om. ⁵¹ *d* reads τῷ με-
 θύοντι. Here a new hand begins in A^h, and rest of this Testament
 belongs to A^B not to A^a. ⁵² A = ἀπὸ μηδενός. ⁵³ α. β-g read ἀλλὰ
 (+ καὶ A, *bd*) ἐγκαυχᾶσθαι. *g* om. ⁵⁴ A^{b*cd^{efg}}, S² add αὐτοῦ. *h* reads
 ἀδικία, *d* ἀτιμία. ⁵⁵ α. β-d, A, S¹ read νομίζοντα εἶναι καλόν (καλόν τι
 ποιεῖν A), *d* τὸ αποτομία ἀναισχύντως (sic).

XV. ¹ For next fourteen words *b* reads καί. ² A = λυπείται, but
μωμ is corrupt for *ρημ* = αἰσθάνεται. For ζημιούμενος . . . ἀδοξῶν,
 S¹ reads καὶ γυμνούμενος οὐχ ὑποτάσσεται, ἀτάκτως. *g* om. next four words.
³ *a* reads ἄδοξον. ⁴ *d* reads καὶ γὰρ εἰάν, *g* εἰάν γάρ. ⁵ α. β, A read
 βασιλεύση (*d* βασιλεύς εἶη, *ef* βασιλεύσει. A = βασιλεύς τις ἦ (πορνεύων) A^{ab*cd}
 trs. before βασιλεύς) γυμνούμενος τῆς βασιλείας ἐξέρχεται (A^{efg} om.). *b* γυμνού-
 μενος τῆς βασιλείας οὐκ ἐξέρχεται. S¹ βασιλεύση πορνεύει γυμνούμενος καὶ ἐκ
 τῆς βασιλείας ἐκπίπτει. ⁶ *g*, A^{abb*cd} read δούλος (+ εἶναι A) τῆς πορνείας.
 A^{efg} om. ⁷ α, *d*. *abef*, S¹ read γυμνωθεὶς, *g*, A ἐγυμνώθη. ⁸ α, S¹. β,
 A read ἔδωκα γάρ. ⁹ A^{ab} om. next ten words through hmt. but not
 A^h. β. ¹⁰ *ad* read φυλακῆς. ¹¹ α, *adf* om. next six words through
 hmt. ¹² A add τῆς κεφαλῆς μου. ¹³ *g* om. ¹⁴ *d* reads πολλὰ μετὰ
 ταῦτα μετενόησα καί. A adds πᾶσι. ¹⁵ *h* adds οὐκ ἔπιον. A trs. the words
 οἶνον and κρέα. ¹⁶ α, *aefg*. *b* reads κρέας, *d* σίκερα. ¹⁷ *d* reads οὐκέτι.

θεοῦ²² ὅτι²³ * κὰν βασιλέως κὰν πτωχοῦ²⁴ * κατακυριεύσωσιν β, A, S¹
αἱ γυναῖκες²⁵. Ἦ οὐκ ἐστὶν ἐν αὐτοῖς προκοπὴ ζωῆς¹²⁶. 6. ὅτι
* τοῦ μὲν²⁷ βασιλέως²⁸ αἵρουσιν²⁹ τὴν³⁰ δόξαν τοῦ³¹ ἀνδρείου³² αἰῶνος.
τὴν³⁰ δύναμιν, * τοῦ δὲ πτωχοῦ³³ τὸ³⁴ * τῆς πτωχείας³⁵
ἐλάχιστον στήριγμα. β-d, S¹

XVI. Φυλάξασθε¹ οὖν², τέκνα μου, * τὸν ὄρον τοῦ³ οἴνου.
* ἔστιν γὰρ⁴ ἐν αὐτῷ τέσσαρα⁵ πνεύματα πονηρά⁶. * ἐπιθυμίας,
πυρώσεως, ἀσωτίας καὶ αἰσχροκερδίας⁷. 2. Ἐὰν⁸ πίνητε⁹
οἶνον¹⁰ * ἐν εὐφροσύνῃ¹¹, * ἐστὲ αἰδούμενοι μετὰ φόβου θεοῦ¹².
* ἔαν γὰρ ἐν εὐφροσύνῃ ἀποστή¹³ ὁ τοῦ θεοῦ φόβος¹³, λοιπὸν γίνεται
* μέθη, καὶ παρεισέρχεται ἡ ἀναισχυντία¹⁴. 3. * Εἰ δὲ
θέλετε σωφρόνως ζῆσαι, μὴδ' ὄλως τοῦ οἴνου ἐφάπτεσθε¹⁵ ἵνα μὴ πίνετε.
μετὰ φόβου
θεοῦ
αἰδού-
μενοι.
α καί,
αεφ τί δέ
λέγω;
μηδ' ὄλως

¹⁸ α, A, β, S¹ read ἔλαβον. ¹⁹ abg read γήρως. ²⁰ α, A^b, β, A^b, S¹ om.

²¹ c reads π. ἀφροσύνην. A^b = ἀνευ πάσης εὐφροσύνης ἔζησα καί. ²² A = Κυρίου.

²³ α, β, A, S¹ add ἕως τοῦ αἰῶνος, which b, S¹ set before ὅτι.

²⁴ α, ag. b reads καὶ βασιλεῖ καὶ πτωχῷ, ef κὰν βασιλεῖ κὰν πτωχῷ (πτωχοῦ e).

For these words, together with the next three, d reads κὰν βασιλεὺς ἢ κὰν

ἀνδρείος κὰν πτωχὸς ὁ τῷ τοιοῦτῷ ἀλισκόμενος πάθει γυναῖκες κατακυριεύσωσι αὐτόν,

and A^b γυναῖκες κατακυριεύσουσι κὰν βασιλέων κὰν πτωχῶν, A^b ἔαν βασιλέων

καὶ πτωχῶν πορνείαις γυναῖκες κατακυριεύσουσι. ²⁵ α, af (save that af trs.

κατακ. after γυναῖκες). beg, S¹ read αἱ γυναῖκες κατακυριεύσουσι. g adds κὰν

ἀνδρίου φανεροῦνται. ²⁶ In α only. h prefixes καί. ²⁷ α, β-bdg. b, S¹

read καὶ τοῦ μὲν, d καὶ τοῦ. g om. A = καὶ τῶν. ²⁸ g om. A = βασιλέων.

²⁹ α, bd, S¹. aef, A read ἀρούσι. g om. ³⁰ h om. ³¹ α. β reads τοῦ δέ.

A = τῶν. ³² g om. A = ἀνδρείων. ³³ α. β-g reads καὶ τοῦ πτ., g τοῦ

δέ. A = καὶ τῶν πτωχῶν. ³⁴ h, β-ag. c reads τῷ. ag, A om. ³⁵ A

read an acc. by an error. g adds τό.

XVI. ¹ α, β-d read φυλάσσεσθε, d φυλάσσετε. ² d om. ³ α, β-bd, A.

bd read ὄρον. ⁴ d reads ἔχει γὰρ ὁ οἶνος. ⁵ A trs. after πονηρά. ⁶ d adds

ἀτινά ἐστι ταῦτα. ⁷ α, β (save that abef om. καί). A = ἐπιθυμία, πύρωσις

(πυρώσεως A^{ab*cd*efg}), καὶ ἀσωτία, αἰσχροκερδία (αἰσχροκερδίας A^{b*de}). ⁸ g adds

δέ. ⁹ h, abdg. c reads πινεῖται, ef πίνετε. ¹⁰ g om. ¹¹ For ἐν εὐφρ. ἐστὲ

A gives καί (A^{b*cd} om.) θέλετε εὐφρόσυνον εἶναι. ¹² α (save that h reads

τοῦ Κυρίου for θεοῦ). β-d, S¹ read μετὰ φόβου θεοῦ αἰδούμενοι (+ ζήσεσθε b).

A = μετὰ φόβου Κυρίου καὶ αἰδοῖ πίνετε. d om. ¹³ aef, A, S (save that f

reads ἀπὸ θεοῦ ὁ φόβος, ef ἀφροσύνη, a ἀπὸ for ἀποστή ὁ τοῦ, and S¹ om. γὰρ

and adds καί before ἀποστή). b reads ἔαν γὰρ πίνητε μὴ αἰδούμενοι καὶ ἀποστή

ὁ τοῦ θεοῦ φόβος. d reads καὶ ἀποροὶ ὁ φόβος τοῦ θεοῦ ἀφ' ἡμῶν, g ἀποστήσεται

ὁ μισόκαλος ἀφ' ἡμῶν καί. The clause is omitted by α through hmt.,

reading only καί. ¹⁴ d reads μέθη ἀπὸ δὲ τῆς μέθης παρῆσ. ἡ ἀναισχ. g is

utterly corrupt: ὁ τοῦ θεοῦ φόβος ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. Here c adds ὁ μὴ

ἀμαρτάνητε¹⁶ ἐν λόγοις ὑβρεως¹⁷ καὶ¹⁸ μάχαις¹⁹ καὶ²⁰ συκοφαν-
 τiais²¹ καὶ παραβάσει²² ἐντολῶν²³ Θεοῦ²⁴, καὶ ἀπολείσθε²⁵
 ἡ οὐκ¹²⁶ ἐν καιρῷ ὑμῶν. 4. Καίγε²⁷ μυστήρια Θεοῦ καὶ ἀνθρῶ-
 βων²⁸ ἀποκαλύπτει²⁹ ὁ οἶνος, ὡς³⁰ καὶ γὰρ * τὰς ἐντολάς τοῦ³¹
 Θεοῦ, καὶ μυστήρια Ἰακώβ τοῦ πατρός μου ἀπεκάλυψα³² τῇ
 Χανανίτιδι³³, * ἃ μοι³⁴ εἶπεν * ὁ Θεὸς³⁵ μὴ³⁶ ἀποκαλύψαι³⁷.
 XVII. * Καὶ νῦν ἐντέλλομαι¹ ὑμῖν, τέκνα μου, μὴ
 ἀγαπᾶν² ἀργύριον³ μηδὲ ἐπιβλέψαι⁴ * εἰς κάλλος⁵ γυναικῶν·
 ὅτι καὶ γὰρ⁶ διὰ χρυσίον⁷ καὶ⁸ εὐμορφίαν⁹ ἐπλανήθη¹⁰ εἰς
 Βησουέ¹¹ τὴν Χαναναίαν. [2. * Καὶ οἶδα¹² ὅτι διὰ τὰ δύο
 β, A, S¹ ταῦτα ἔσται¹³ τὸ γένος μου¹⁴ * εἰς ἀπόλειαν πορνείας¹⁵. 3.
 ἀργύριον. ὅτι καὶ¹⁶ σοφοὺς ἄνδρας τῶν υἱῶν μου ἀλλοιώσουσιν καὶ
 β, S¹ ἐν πονηρίᾳ. βασιλείαν¹⁷ Ἰουδα * σμικρυνθῆναι ποιήσουσιν¹⁸, ἣν ἔδωκε

πίνων τὸν οἶνον μετὰ φόβου θεοῦ. Is this the lost clause in α? See note 13.
¹⁵ α. *aef* read τί δὲ λέγω; μηδ' ὅλως πίνετε, *bg* εἰ δὲ μηδὲ ὅλως (μὴ δόλω *g*)
 πίνετε, *d* ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ἐὰν ἐστὶν ὑμῖν δυνατὸν μηδ' ὅλως πιεῖν οἶνον. A =
 καὶ καλὸν ἐστὶ ὅλως μὴ πίνειν οἶνον. S¹ λέγω δὲ εἰ ὅλως μὴ πίνετε. *d* adds μὴ
 πίνετε. ¹⁶ *h*. *c* reads ἀμαρτάνετε. β ἀμάρτητε. For the next nine words
 S¹ reads ἐν μικρῷ τοιαῦτά ἐστι ὑβρις καὶ παράβασις. ¹⁷ *g* om. ¹⁸ *d* reads ἦ.
¹⁹ α, *g*. β-*g*, A read μάχης. ²⁰ *c* om. *d* reads ἦ, and so also for the
 next καί. ²¹ *h*, *g*. *c*, β-*g*, A read συκοφαντίας. ²² *h*. *c*, β, A reads
 παραβάσεως. ²³ *d* om. *g* reads ἐν πόλει. ²⁴ *d* reads τοῦ θεοῦ, A^c
 κυρίου. ²⁵ *aefgy*. α, β read ἀπολείσθαι. ²⁶ A om. ²⁷ *d* reads καὶ
 γάρ. ²⁸ β, A^{abb*d} add ἀλλοτρίοις. ²⁹ *c* reads ἀνακαλύπτει. ³⁰ *d* reads
 καὶ γάρ. ³¹ α. β reads ἐντολάς. ³² β-*abd*, add Βησουέ (Βησουέ *e*,
 Βισσουέ *f*). ³³ *bd*, A, S¹ add Βησουέ. *a* Βισσουέ. ³⁴ α. β reads οἶς.
 A = ἦ. ³⁵ A = Κύριος. *h* adds μου. ³⁶ *d* reads μηδ' ὅλως. ³⁷ *d* adds
 τινι, καὶ οὐ μόνον ταῦτα πάντα τὰ σκάνδαλα ποιεῖ ὁ οἶνος. ³⁸ β-*d* (save that *b*
 adds δὲ after πολέμου), A (but reading πολέμων γὰρ καὶ ταραχῶν for first
 four words), S¹. *d* reads ἀλλὰ πολέμου καὶ ταραχῆς αἴτιος γίνεται. α om.

XVII. ¹ α, S². *aefg*, A^{ab*cddefg} read ἐντέλλομαι, *bd*, S¹ ἐντέλ. οὖν. A^b =
 ἐντελλόμενος ἐντέλλομαι. ² *g* adds τό. ³ *g* om. next nine words through
 hmt. ⁴ *c*. *h*, *ef* read ἐπιβλέπειν, *ab* ἐμβλέπειν, *d* βλέπειν. ⁵ α, β. *ae*
 read εἰς κάλλη, *df* ἐν κάλλει (*d* κάλλη). ⁶ α. β, A read καίγε (+ ἐγὼ *d*).
⁷ α. β, A, S¹ read ἀργύριον. ⁸ *aef* add διά. ⁹ A^{-b} add γυναικῶν, A^b
 γυναικός. ¹⁰ *g* reads πλανηθεῖτε ὡς καὶ γὰρ and om. next four words.
¹¹ β (save that *e* reads Βησσ., *f* Βισσουέ). α reads Αὐνᾶν. A = Βησουέ.
¹² α. *abef*, A^{-b}, S¹ read ὅτι οἶδα ἐγὼ, *g* ὅτι οἶδα. A^b = καὶ γὰρ οἶδα ἐγὼ.
 For these and the next five words *d* reads: διὰ τοῦτο εἰς ταῦτα τὰ δύο οἶδα
 ἐγὼ ὅτι. ¹³ α, *adf*, A, S¹. *beg* read ἔσεσθε. ¹⁴ A = τοῦτο. ¹⁵ α. β,
 S¹ read ἐν πονηρίᾳ. A = ἐν πορνείᾳ. ¹⁶ α, A^{abcefg}. β reads καίγε (+ καὶ *d*).

μοι Κύριος ἐν ὑπακοῇ πατρός μου¹⁹.

ποτε²⁰ * παρελύθησα Ἰακῶβ τὸν πατέρα μου²¹, ὅτι²² πάντα * ὅσα μοι ἔλεγεν²³ ἐποίουν²⁴.

4. * Ἐγὼ οὖν οὐδέ-^{bdef} ἐλύθησα (+ τὸν λόγον) Ἰακῶβ²⁵ ὁ ἐφ'²⁶ πρόπαππός μου εὐλόγησέ με²⁷ βασιλεύειν ἐν²⁸ Ἰσραὴλ²⁹, Ἰ. τοῦ πατρός. * καὶ Ἰακῶβ εὐλόγησέ με οὕτως³⁰.

5. Καὶ Ἰακῶβ εὐλόγησέ με οὕτως³⁰. 6. Καὶ³¹ ἐγὼ οἶδα ὅτι ἐξ ἐμοῦ στησεται * τὸ βασίλειον³².

XVIII. * Καὶ ἔγνωκα¹ ὅσα* κακὰ ποιήσετε² ἐν³ ταῖς⁴ ἐσχάταις ἡμέραις.] 2. Φυλάξασθε⁵ οὖν⁶, τέκνα μου, ἀπὸ τῆς * πορνείας καὶ τῆς φιλαργυρίας⁷, καὶ⁸ ἀκούσατε Ἰουδα τοῦ πατρὸς ὑμῶν⁹.

3. Ὅτι¹⁰ ταῦτα¹¹ ἀφιστᾶ¹² * τῷ νόμῳ τοῦ¹³ θεοῦ, καὶ τυφλοῖ¹⁴ τὸ διαβούλιον τῆς ψυχῆς,

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

A^{b*d} om. ¹⁷ h, g read βασιλείς. ¹⁸ d read σμικρνοῦσι. For the

passage ἦν ἔδωκέ μοι . . . ἐποίουν, g reads πάντα ὅσα εἶπεν ὁ πατήρ Ἰακῶβ ἐποίουν μὴ λυπήσας αὐτόν. ¹⁹ α, A^{ab*cd}. β, A^{efg}, S¹ om. ²⁰ α (save that h reads δέ for οὖν).

β-g, A, S¹ read οὐδέποτε γάρ. ²¹ α, a (save that a reads ἐλύθησα), A^b. bdef, S¹ read ἐλύθησα (+ τὸν ef) λόγον Ἰακῶβ (d trs. after μου) τοῦ πατρὸς μου.

A^{ab*cdefg} ἐλύθησα Ἰακῶβ τὸν πατέρα μου λόγοις (A^{efg} trs. λόγοις before Ἰακῶβ). β undoubtedly presents the harder text.

If it goes back to the original, then ἐλύθησα τὸν λόγον = רבבתי לך רבבתי רבבתי corrupt (!) for רבבתי לך רבבתי רבבתי = ἠπέιθησα τῷ λόγῳ. רבבתי also would explain the text of A. ²² d reads ἀλλά. ²³ h. c (A?) reads μοι ὅσα ἔλεγεν, abef, A, S¹ ὅσα (+ καὶ A) εἶπεν, d προέτατέ μοι. ²⁴ f reads ἐποίησα. d adds διὰ τοῦτο ἐκληρονόμησα τὴν εὐλογίαν Ἀβραάμ. ²⁵ d, A read Ἰσαάκ. ²⁶ Em. from προπαππούς of c. h reads προπάτορος, β, A, S¹ πατήρ (+ πατρός e) τοῦ πατρὸς. ²⁷ = רבבתי, which may be corrupt for רבבתי = ἐξελέξατό με. But it is better perhaps to supply λέγων after verb. See i. 6. ²⁸ c. a om. ²⁹ g reads Ἱερουσαλήμ. ³⁰ α (save that h adds αὐτός after Ἰακῶβ). aef, A^{ab*cdefg}, S¹ read κ. Ἰσαάκ ὁμοίως ἐπευλόγησέ (εὐλόγ. f, S¹) με (A om.) οὕτως (A^{ab*cdefg} om.), d ὁμοίως καὶ Ἰακῶβ εὐλόγησέ με, b κ. Ἰσαάκ ἐπευλόγησέ με ὁμοίως οὕτως. For last two words in b, g reads ὁ πατήρ τοῦ πατρὸς μου εὐλόγησέν με βασιλεύειν ἐν Ἱερουσαλήμ. ³¹ α, b. aef, A read διότι, dg διό. S¹ τοσοῦτον γὰρ καί. ³² A^b = ἡ εὐλογία.

XVIII. ¹ α. β, A, S¹ read ὅτι (β-bd om.) καίγε (ἐγὼ A) ἀνέγνω (ἐγνω ef) ἐν βίβλοις (βίβλων dg) Ἐνώχ τοῦ δικαίου. ² ae read κακοποιήσετε. ³ b read ἐπ'. ⁴ α. β, A om. ⁵ d reads φυλάξατε, g φυλάσσεσθε. ⁶ d om. ⁷ d reads φιλαργ. καὶ τῆς πορν. g om. τῆς before φιλαργ. A^{ab} = πορν. καὶ μέθης καὶ φιλαργ. S² φιλαργ. καὶ μέθης. ⁸ c, A. h, β, S¹ om. f adds οὖν after ἀκούσατε. g om. with rest of verse. ⁹ d adds καὶ γινώσκειτε. ¹⁰ d adds τὰ δύο πάθη. ¹¹ A^{b*d} read φιλαργυρία. ¹² d reads

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

βλοῖς Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

ὁδηγεῖ³, ὅτι⁴ ἐν πλάνη⁵ ἀργυρίου τοὺς μὴ ὄντας θεοὺς⁶ β, S¹
 ὀνομάζουσιν, καὶ ποιεῖ *τὸν ἔχοντα⁷ αὐτὴν⁸ εἰς ἔκστασιν⁹ δι' ἀργυ-
 ἔμπεισιν. 2. Διὰ τὸ¹⁰ ἀργύριον¹¹ ἐγὼ *τέκνα μου ἀπό- β-f, A,
 λωλα¹², καὶ¹³ εἰ μὴ ἡ¹⁴ μετάνοιά μου¹⁵ ἤ καὶ ἡ ταπεινώσις S τῆς
 μου¹⁶, καὶ αἱ¹⁷ εὐχαὶ¹⁸ τοῦ πατρός μου ἄσπαρκός
 ἄτεκνος εἶχον ἀποθανεῖν. 3. Ἄλλ' ὁ Θεὸς τῶν πατέρων β, S τῆς
 μου²⁰ *ἠλέησέ με²¹ ὅτι ἐν ἀγνωσίᾳ²² τοῦτο²³ ἐποίησα. ψυχῆς
 4. Ἐτύφλωσε²⁴ γάρ²⁵ με ὁ ἄρχων τῆς πλάνης²⁶, καὶ ἠγνόησα μου.
 ὡς ἄνθρωπος²⁷, καὶ *ὡς σὰρξ²⁸ ἐν²⁹ ἁμαρτίαις φθαρεῖς³⁰. β, A, S
 ἤ καὶ³¹ ἐπέγνων³² τὴν ἔμαντοῦ ἀσθένειαν, νομίζων³³ ἀκατα- εὐχαὶ
 μάχητος εἶναι¹. Ἰακώβ.
 β, A, S ὁ
 οἰκτίρων
 καὶ ἐλεή-
 μων
 συνέγνω.
 c om. καὶ
 ἠγνόησα

XX. Γνωτε¹ οὖν, τέκνα μου², ὅτι δύο πνεύματα σχολάζουσι³ τῷ ἀνθρώπῳ, *τὸ τῆς⁴ ἀληθείας καὶ *τὸ τῆς⁵ πλάνης⁶.
 c om. καὶ
 ἠγνόησα

... τῆς πλάνης (XX. 1).

read εἴδωλα. ³ g adds τὴν ψυχὴν. ⁴ g om. ⁵ β, S¹ add διά. ⁶ A adds θεοὺς. ⁷ A reads τοὺς ἔχοντας. ⁸ c reads αὐτόν. ⁹ g reads κοτειαν. ¹⁰ α, A. β om. ¹¹ dg read ἀργυρίου. A^b adds Βηρσουε τῆς γυναικός μου. ¹² α, β, A, S¹ read ἀπόλεσα τὰ τέκνα μου. ¹³ A^{ab*cdofg} om., but not A^b as in Arm. text ¹⁴ g om. f, A^b read ἦν ἡ, and f om. next four words. ¹⁵ α, β-f, A, S read τῆς (b om.) σαρκός μου. A^{-b} om. next hmt. four words. A^b om. next ten words. ¹⁶ α, β, S read τῆς (b om.) ψυχῆς μου. ¹⁷ g, A om. ¹⁸ β, A^{ab*cdofg}, S¹ add Ἰακώβ. ¹⁹ α, β om. A^{ab*cdofg} = ἔσωζον, A^b = οὐκ ἂν ἐσώθην καί. This passage illustrates well the respective values of our authorities. συνέδραμον = 137, corrupt for 137 = ἐδέχθησαν. Or possibly for 137 = ἐβοήθησαν. (Cf. T. Gad, v. 9, note). β simply omitted συνέδραμον as unintelligible, while the reading of A may represent attempts on the part of Armenian scribes to give sense to the text, or ἔσωζον may = 137, as it does a few times in the LXX. ²⁰ A^{ab} = ἡμῶν. ²¹ α, β, A, S read ὁ (aef om.) οἰκτίρων καὶ ἐλεήμων συνέγνω (A ἔγνω). ²² c. h, β read ἀγνοία. ²³ c. h reads τὸ ἄσπονον. β, A om. ²⁴ A = ἐσκανδάλισε. ²⁵ af om. ²⁶ c om. rest of verse together with xx. 1 through hmt. ²⁷ h om. rest of verse. ²⁸ beg, A, S. a(?)f om. d reads ὡς ἀπαξ. ²⁹ g om. ³⁰ d reads διαφθαρεῖς. A = φυρεῖς or φυρθεῖς, a corruption of φθαρεῖς. A om. rest of verse. ³¹ df g om. ³² a reads ἐπέγνω. ³³ d reads ἦν ἐνούμιζον.

XX. ¹ h. befg read ἐπίγνωτε, d γινώσκετε. a om. entire chapter. ² ef om. ³ h adds ἐν. ⁴ A = εἰς τὴν ἀλήθειαν. ⁵ g reads τῆς, A εἰς τὴν. ⁶ dg om. ver. 2 and first eight words of ver. 3 through hmt. A = πλάνη. ⁷ h. c reads μέσων ἐστὶ τῆς συνηδήσεως. α defective and corrupt in vers. 2-4. ⁸ Corrupt for ἐν ᾧ? ⁹ A = μέσῳ αἰτῶν (+ δυοῖν

α

2. Καὶ * μέσον ἐστὶ συνειδή-
σεως⁷. 3. Καὶ ἐν ἑκαστον
αὐτῶν γνωρίζει ὁ Κύριος. 4.
Καὶ οὐκ ἐστὶ καιρὸς ὅς⁸ δυνή-
σεται λαθεῖν αὐτὸν τὰ ἔργα
τῶν ἀνθρώπων, ὅτι καὶ τὰ
στήθη τῶν ὀστέων αὐτῶν παρὰ
Κυρίου γέγραπται.

β, A, S¹

2. Καὶ μέσον⁹ ἐστὶ * τὸ τῆς
συνέσεως¹⁰ * τοῦ νοός, οὗ ἐὰν
θέλη, κλῖναι¹¹. 3. * Καίγε
τὰ τῆς ἀληθείας καὶ τὰ τῆς
πλάνης γέγραπται ἐπὶ τὸ στή-
θος τοῦ ἀνθρώπου¹². καὶ ἐν¹³
ἑκαστον αὐτῶν¹⁴ γνωρίζει * ὁ
Κύριος¹⁵. 4. Καὶ οὐκ ἐστὶ
καιρὸς ἐν ϕ * δυνήσεται λαθεῖν
ἀνθρώπων ἔργα¹⁶, ὅτι ἐν † στή-
θει † ὀστέων¹⁷ αὐτοῦ†⁸ ἐγγέ-
γραπται¹⁹ Ἐνώπιον Κυρίου.

β, A
μαρτυρεῖ
πάντα
καὶ κατη-
γορεῖ.
β, A, S¹
ἀγαπή-
σατε.

5. * Καὶ¹ τὸ²⁰ πνεῦμα τῆς ἀληθείας²¹ κατηγορεῖ²² πάντων καὶ²³
ἐμπεπύρισται ὁ ἁμαρτωλὸς²⁴ ἕκ τῆς ἰδίας καρδιάς¹, καὶ * ἄραι
πρόσωπον ἔπρὸς τὸν κριτὴν¹ οὐ δύναται²⁵.

XXI. Καὶ νῦν, τέκνα μου¹, * παραγγέλλω ὑμῖν, ἀγαπάτε²

A^b) ¹⁰A = σύνεσις. ¹¹A reads *qnr hwn bl nlyh mhr* = ἦν
ἐστὶ καὶ ἔχει νοῦς(?), corrupt for *mhwg qnr hwdh jbrhl*(?) = νοός, οὗ
ἐὰν θέλη κλῖναι. ¹²b, S¹ (save that S¹ reads ἐπικλίνεται for γέγραπται). *ef*
read καίγε (+ τὸ τῆς ἀληθείας καὶ e) τὸ τῆς πλάνης παραβάλλει ἐπὶ τὸ στ. τοῦ
ἀνθρώπου. The text reflects the language of Prov. iii. 3, Jer. xxxi. 33,
בָּל לַע בְּחַב, 'to write on the heart.' *στήθος* is a rendering of בָּל as in
Ex. xxviii. 23, 26. *dg* om. first eight words as we have seen (see note 6)
and read ταῦτα (*g* om.) γέγραπται (+ γὰρ *g*) ἐπὶ τὸ (*g* om.) στ. τοῦ ἀνθ.
A = ὅτι ἀδικία καὶ ἀλήθεια γεγραμμένα εἰσὶ ἐπὶ τὸ στ. τοῦ ἀνθ. ¹³d, A = ἕνα.
¹⁴*dg* read αὐτόν. A = ἀνθρώπων. S¹ hopelessly corrupt in this clause.
¹⁵α, *g*. a(?)bd, A read Κύριος, *ef* Κύριον. ¹⁶bdef, S¹ (save that *f* reads
μαθεῖν). *g* reads δυνήσ. ἀνθρωπων ἔργα αὐτοῦ λαθεῖν. A^{ab*cd*eg} = δυνήσ. ἄνθρωπος
κρύψαι, A^b ἄνθρωπος δυνήσ. κρύψαι ἔργα αὐτοῦ. Perhaps we should read
ἀνθρώπου in the text. Cf. *g*, A. ¹⁷A om., because unintelligible as it
stands. But ἐν στήθει ὀστέων αὐτοῦ *מצו בלב* = 'on the heart itself,' or
(less likely) it is corrupt for ἐν ὀστέω στήθους αὐτοῦ = *בִּלְבָב מְצוּב*, which
has the same meaning: cf. Ex. xxiv. 10; Job xxi. 23. With the former
construction, cf. Keth. 77^b *מצו כבוד בשביל השע* = 'do it on account of
thy own honour.' ¹⁸b, S² read αὐτός. ¹⁹d reads γέγραπται. ²⁰h
reads τὸ δέ. ²¹A adds καί. ²²α. β, A = μαρτυρεῖ πάντα καὶ (*ef* om.)
κατηγορεῖ. S¹ ἀκούει ἄμφω καὶ κατηγορεῖ. ²³A adds ὡσεύ. ²⁴α. β reads
ἀμαρτίσας. ²⁵α. β reads ἄραι π. οὐ δύν. πρὸς τ. κριτὴν. A = οὐ δύν. ἄραι
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

XXI. ¹abg om.

²α. β, A, S¹ read ἀγαπήσατε.

³d reads *Λεὺν*.

τὸν Λευὶ³ Ἰνα⁴ διαμείνητε⁵ καὶ⁶ Ἦμὴ ἐπαίρεσθε⁷ * ἐπ' αὐτόν⁸, Ἰνα μὴ ἐξολοθρευθῆτε⁹. Ἦ2. Ἔμοι γὰρ¹⁰ ἔδωκεν * ὁ θεὸς¹¹ τὴν βασιλείαν, κἀκείνῳ¹² τὴν ἱερατείαν¹³, καὶ β Κύριος. ὑπέταξε¹⁴ τὴν βασιλείαν * τῇ ἱερωσύνῃ¹⁵. 3. Ἔμοι ἔδωκεν τὰ ἐπὶ¹⁶ γῆς, ἐκείνῳ τὰ¹⁷ ἐν οὐρανοῖς¹⁸. 4. * Οὕτως γὰρ¹⁹ * ὑπερέχει ἡ ἱερατεία τοῦ θεοῦ²⁰ τῆς ἐπιγείου²¹ βασιλείας²², ἔαν μὴ δι' ἁμαρτίας ἐκπέσῃ²³ ἀπὸ²⁴ Κυρίου²⁵ καὶ κυριευθῆ²⁶ * ἀπὸ τῆς²⁷ ἐπιγείου βασιλείας²⁷. 5. * Ὁ γὰρ ἄγγελος Κυρίου εἶπέ μοι, ὅτι αὐτὸν ὑπέρ σε ἐξελέξατο Κύριος²⁸ προσεγγίξω²⁹ αὐτῷ³⁰, καὶ ἐσθλείω³¹ τὴν³² τράπεζαν αὐτοῦ, καὶ ἄπαρχὰς * αὐτῷ προσφέρειν³³ ἐντροφημάτων³⁴ υἱῶν Ἰσραήλ. * Σὺ δὲ ἔση βασιλεὺς Ἰακώβ³⁵.

6. Καὶ ἔση³⁶ Ἐν αὐτοῖς³⁷ ὡς³⁸ ἡ³⁹ θάλασσα. Καθάπερ⁴⁰ γὰρ⁴¹ ἐν αὐτῇ δίκαιοι⁴² χειμάζονται⁴³, οἳ μὲν αἰχμαλωτιζόμενοι * οἳ δὲ πλουτοῦντες⁴⁴, οὕτως καὶ * ἐν σοὶ πᾶν γένος⁴⁵ ἀνθρώπων.

⁴ *d* adds δι' αὐτοῦ. ⁵ *hi, β, A, c* reads μείνητε. *A* adds εἰς τὸν αἰῶνα. ⁶ *hi* om. ⁷ *c* reads ἐπέρεσθε, *hi* ἐπέρεσθαι, *d* ἐπέρετε. ⁸ *α, β-af, a* reads ἐπ' αὐτῷ, *f* εἰς αὐτόν. ⁹ *A* om. next three verses. ¹⁰ *d* reads μὲν. ¹¹ *ch, i, β* read ὁ (β om.) Κύριος. ¹² *d* reads ἐκείνῳ δέ, *b* ἐκείνῳ. ¹³ *α, abe, S¹, df* read ἱερωσύνην, *g* εἰρήνην. *g* om. next six words. ¹⁴ *c* reads ἐπέταξε. ¹⁵ *α* reads ἡ ἱερωσύνη. ¹⁶ *hi, df, S¹* add τῆς. ¹⁷ *hi* read δὲ τὰ, *f* τοῦ. ¹⁸ *c* reads οὐρανῶ. ¹⁹ *ch, β-af, S¹* read ὡς (ὡσπερ γὰρ *d*) ὑπερέχει ὁ (β om.) οὐρανὸς τῆς γῆς οὕτως (τοσοῦτον *d*), *a* οὕτως, *f* ὄντως, *i* οὐ γάρ. ²⁰ *c, hi* read υπερατεια (sic) τοῦ θεοῦ, *β* ὑπερέχει θεοῦ (*g* om.) ἱερατεία (ἱερατείας *d*). ²¹ *β* reads ἐπὶ γῆς, ²² *bd* om. rest of verse through hmt. ²³ *c* reads ἐκπέσει, *g* ἀποπέσει. ²⁴ *α, β* om. ²⁵ *hi* read τοῦ Κυρίου (*i* Θεοῦ). ²⁶ *c* reads κυριευθείς, *g* κυριευθεῖ. ²⁷ *c, hi* read ἐπὶ τῆς, *efg* read ὑπὸ τῆς, *a* ὑπό. ²⁸ *α* (save that *hi* add ὁ before Κύριος). *β, S¹* read καὶ γὰρ αὐτὸν ὑπέρ σε (*g* om. ὑπ. σε) ἐξελέξατο (+ ὁ *d*) Κύριος. *A* = ἐξελέξατο γὰρ αὐτὸν Κύριος ὑπέρ ὑμᾶς. ²⁹ *α, β* read ἐγγίξω. *A* = ἐγγίσσατε. ³⁰ *d* reads αὐτόν, *S¹* αὐτοῖς. ³¹ *A* = φάγετε. ³² *α, β* om. ³³ *α* (save that *hi* read αὐτοῦ). *β, A, S¹* om. ³⁴ *b* reads ἐντροφήματα. *h* adds τῶν. ³⁵ *α, β-bg, A, S¹* (save that *d* reads ἔσει and *d, A* add ἐν before Ἰακώβ and *hi* om. Ἰακ.). *g* reads ἐμὲ δὲ βασιλεύειν ἐν Ἰ. *b* om. ³⁶ *d* reads ἔσει, *g* εἶναι. ³⁷ *α, efg, ab* read αὐτοῖς, *d* ἐπ' αὐτόν. ³⁸ *e* reads ὡσεὶ. ³⁹ *α, adf, g* reads ἐν (θαλάσση). *be, A* om. ⁴⁰ *α, β* reads ὡσπερ. ⁴¹ *α, β, A^b*. *A^b* om. ⁴² *d* prefixes οἱ. *bdeg, A, S¹* add καὶ (+ οἱ *d*) ἄδικοι. ⁴³ *A* read Ἰηρωθῆ (= βαπτίζονται) corrupt for Ἰηρωθῆ = χειμάζονται. *g* reads σχηματίζονται. *A* om. next six words. ⁴⁴ *β-g, α* reads οἳ δὲ πλουτοῦσιν, *g* πλανοῦντες δέ. *d* om. οὕτως καὶ . . . πλουτοῦσιν by hmt. (?), and reads καὶ instead. ⁴⁵ *β-d, A, c* reads ἐσύ (sic) ὅτι τὸ γένος τῶν, *hi* σὺ γένος. ⁴⁶ *A* = Ἰσραήλ. *g* adds ἦγον ἐμοί. ⁴⁷ *α,*

β, S¹ ἀρ- πων⁴⁶, οἱ μὲν †κινδυνεύουσιν⁴⁷ αἰχμαλωτιζόμενοι †οἱ δὲ πλου-
 πάζοντες. τοῦσιν⁴⁸ ἀρπάζοντες * τὰ ἀλλότρια⁴⁹.

β, A οἱ
 βασιλεί-
 οντες (+
 ἐν σοὶ A)
 ἔσονται
 ὡς κήτη.

7. Ὅτι *οἱ βασιλεῖς ὡς κήτη ἔσονται⁵⁰,

*καταπίνοντες ἀνθρώπους⁵¹ ὡς ἰχθύας

*υἱούς καὶ θυγατέρας †ἐλευθέρων⁵² καταδουλώσουσιν⁵³

*οἴκους, ἀγρούς, ποιμνία, χρήματα ἀρπάσουσιν⁵⁴.

β, S¹
 θυγατέ-
 ρας καὶ
 υἱούς
 ἐλευθέ-
 ρους.

8. Καὶ πολλῶν σάρκας †ἀδίκως⁵⁵ κόρακας⁵⁶ * καὶ ἴβεις⁵⁷
 χορτάσουσιν⁵⁸

†καὶ προκόψουσιν⁵⁹ ἐπὶ κακῶ⁶⁰ ἐν πλεονεξίᾳ ὑψοῦμενοι¹.

9. Καὶ ἔσονται †ὡς¹ καταγίδες⁶¹ ψευδοπροφήται⁶²,

καὶ πάντας⁶³ δικαίους διώξουσιν⁶⁴.

α om.
 οἴκους...
 ἀρπάσου-
 σιν.

XXII. Ἐπάξει¹ δὲ αὐτοῖς² Κύριος διαιρέσεις †κατ' ἀλλή-
 λων³,

καὶ πόλεμοι †συνεχεῖς¹ ἔσονται ἐν Ἰσραὴλ⁴.

2. Καὶ ἐν ἀλλοφύλοις⁵ συντελεσθήσεται ἡ βασιλεία μου⁶,

ἔως * τοῦ ἐλθεῖν⁷ * τὸ σωτήριον⁸ τοῦ⁹ Ἰσραὴλ¹⁰,

bf. g. ae read οἱ μὲν κινδυνεύουσιν. A = κινδυνεύσει καὶ παραβήσεται and om. rest of verse. S¹ = πεσοῦνται εἰς ἀτιχίας. Instead of κινδυνεύουσιν the text requires some word the antithesis of πλουτοῦσιν. Now κινδυν. = כִּנְדָן (or כִּנְדָן) (late Hebrew) the former of which in earlier Hebrew = πτωχεύουσι (cf. Is. xl. 20), or text = כִּנְדָן corrupt for כִּנְדָן = πτωχεύουσιν. The latter is a rare word: cf. Eccles. iv. 13, v. 15, ix. 15. The former word, though found only once in O.T., is common in later Hebrew. ⁴⁸ be, S¹ read πλουτίσουσιν, i πλουτίζουσιν. ⁴⁹ α. β, S¹ om. ⁵⁰ α. β, A read οἱ (α om.) βασιλείοντες (+ ἐν σοὶ A) ἔσονται ὡς κήτη. S¹ = ὡσπερ βασιλείοντες ἔσονται ὡς κήτη. ⁵¹ A = καὶ καταπίνονται Ἰσραὴλ ὡς ἰχ. S¹ ἔσθιοντες ἰχθύας καὶ ἀνθρώπους. ⁵² α, A (save that A^{ab} read αὐτῶν and A^{hb*cd*efg} om. ἐλευθέρων). β, S¹ read θυγ. καὶ υἱούς ἐλευθέρους (d om.). ⁵³ bg read καταδουλοῦσιν. ⁵⁴ b. This line is omitted by α but attested by β, A, S¹. Likewise the parallelism supports it. β-b, A, S¹ read (+ καὶ A) οἴκους (χρυσίον d) καὶ ἀγρούς καὶ (β-d om.) ποιμνία καὶ (β, S¹ om.) χρήματα (β-b, S¹ om.) ἀρπάσουσιν (ἀρπάσωσιν f, ἀρπάζουσιν g). ⁵⁵ g prefixes καί. For πολλῶν . . . χορτάσουσιν S¹ reads πολλὰ σώματα τῶν ἀδίκων κόρακες καὶ καθαρματοφαγοῦσαι ὄρνιθες χορτάσουσιν. ⁵⁶ a reads κόρακες. ⁵⁷ β-g. c reads ἡβείς, hὶ καὶ κύνες, g ἴβεις. ⁵⁸ d reads χορτάσωσι, g χορτάζουσι. ⁵⁹ c reads προσκόψουσιν. ⁶⁰ α, af. bedg read τὸ κακόν, hὶ κακῶν. ⁶¹ c reads καταγίδαις, g καταγίς, S¹ ἀποστάται. ⁶² A = προφήται. ⁶³ f reads ἀπαντας, d adds τοὺς. ⁶⁴ b reads διώξονται, f διώξουσιν. For πάντας . . . διώξουσιν A reads πάντες οἱ δίκαιοι διωχθήσονται.

XXII. ¹g reads ἐπανάξει. ²ci, e read αὐτούς. ³hi, A om. ⁴α om. next two lines through hmt. d om. next line. ⁵A adds καί and thus connects καὶ ἐν ἀλλοφ. with what precedes. ⁶A = αὐτῶν. ⁷d reads οὐ ἔλθῃ. ⁸A^b = ἡ βασιλεία. ⁹b om. ¹⁰d reads κόσμον and adds καὶ ἐν

ἕως τῆς¹¹ παρουσίας¹² Θεοῦ τῆς δικαιοσύνης¹,

* τοῦ ἠσυχάσαι τὸν Ἰακώβ¹³ ἐν εἰρήνῃ ἔκαστος¹⁴ * τὸ βασίλειον

3. Καὶ αὐτὸς φυλάξει κράτος¹⁵ βασιλείας μου ἕως¹⁶ αἰῶνος¹⁷, ὄρκω γὰρ ὤμοσέ μοι ὁ¹⁸ Κύριος¹⁹ μὴ ἐξαλείψαι²⁰ * τὸ βασίλειον ἐκ τοῦ σπέρματός μου ἕως αἰῶνος²¹.

XXIII. Πολλῇ¹ ἡ δὲ¹ λύπη² μοί ἐστι, τέκνα μου³, διὰ β-af, A, τὰς ἀσελγείας⁴ καὶ γοητείας⁵ ἃς ποιήσατε εἰς τὸ βασίλειον⁶, ἐγ- S¹ γοη-
γαστριμύθοις⁷ ἐξακολουθοῦντες⁸ κληδόσι⁹ καὶ δαίμοσι¹⁰ πλάνης¹¹. τείας καὶ
ειδωλο-

2. Τὰς θυγατέρας ὑμῶν μουσικὰς καὶ δημοσίας¹² ποιήσατε¹³, λατρείας.
* ἐπιμιγήσασθε δὲ¹⁴ * ἐν βδελύγμασι¹⁵ ἐθνῶν. 3. Ἄνθ'

ὦν ἐπάξει¹⁶ Κύριος * ἐφ' ὑμᾶς¹⁷ λιμὸν καὶ λοιμὸν¹⁸, θάνατον α, A πο-
καὶ ῥομφαίαν [ἐκδικούσαν]¹⁹, πολιορκίαν [καὶ κύνας εἰς δια- λιορκίαν
σπασμὸν]²⁰ ἐχθρῶν²¹ καὶ * φίλων ὀνειδισμούς²², [ἀπώλειαν²³ ἐχθρῶν.

ἄλλοφύλοις συντελεσθήσεται ἡ βασιλεία μου. ¹¹ α. β om. ¹² β-g add τοῦ
¹³ A = καὶ τότε οἰκήσει Ἰ. (Ἰσραὴλ καινός A^b). ¹⁴ Bracketed as an inter-
polation. It is foreign to the context and A om. c om. the τά. h om.
next eight words. ¹⁵ g reads τὸ κράτος τῆς. ¹⁶ b adds τοῦ. ¹⁷ i om. rest
of verse. ¹⁸ c. Other MSS. om. ¹⁹ d adds τοῦ. ²⁰ ch, aef. b reads
ἐκλείψειν, d ἐκλείψαι, g, A ἐκλείψιν ποιῆσαι, S¹ λαμβάνειν. ²¹ ch, A (save
that c om. ἐκ τοῦ σπ. μου). β, S¹ read τὸ βασίλειον (τὴν βασιλείαν d) μου ἐκ
(καὶ bg) τοῦ σπέρματός (τῷ σπέρματι g) μου πάσας τὰς ἡμέρας (f om. π. τ. ἡμ.)
ἕως (g om.) τοῦ (a om.) αἰῶνος.

XXIII. ¹ c reads πολλύ. ² g trs. after ἐστι. ³ aef om. ⁴ c, b read
ἀσελγίας, f ἀληθόνως. ⁵ h om. β-af, A add καὶ εἰδωλολατρείας. ⁶ A reads
καί, d ἐπὶ τὸ βασιλεύειν. ⁷ α reads ἐν γαστρὶ μύθους. ⁸ b reads ἀκολουθοῦντες.
⁹ b, A. So also g but trs. κλ. and δαιμ. πλάνης. This word is written variously
in the MSS. c reads κλύδωσι, hi κλώδωσι, d κλύδοσι, e κλήδωσιν, f κλειδοσιν.
a om. ¹⁰ c, e read δαίμοσιν. ¹¹ β, A. c reads πλάνων, hi πάντων. ¹² S¹ =
ὄρχηστρίδας. ¹³ hi, df read ποιήσατε. A^{ab} = ποιείτε. ¹⁴ α. β-g, A^{abcefg} read καὶ
(aef om.) ἐπιμιγ-, g ἐπὶ γῆς ἔσεσθε. A^{hb*d} = ἐπιμιγήσονται. ¹⁵ a reads βδελύγματι,
g βδελύγματα. ¹⁶ α. β-d read ἄξει, d ἤξει. ¹⁷ A^{abbb*cd} om. but not A^{eg}.
¹⁸ A^{ab} read *υυυυῶνκ [β]ηλῦ* (= σεισμόν) corrupt for *υρῳδνκ [β]ηλῦ* = λοιμόν.
A^{hb*cdeg} *υυυῶνκ [β]ηλῦ* = φόνον. hi read λοιμοῦ and om. preceding καί.
dg add καί. λοιμόν may be a corrupt dittography of λιμόν. Then λιμός,
θάνατος, and ῥομφαία would be the three destroying agencies so frequently
mentioned together in Jer. xiv. 12, xv. 2, &c. ¹⁹ Since A om. and the
word injures the parallelism I have bracketed as an interpolation. A adds καί.
²⁰ Since a, A om. and the phrase seems alien to the context I have bracketed it as an intrusion. It is derived from
Jer. xv. 3. By its omission ἐχθρῶν is rightly made dependent on
πολιορκίαν, and this phrase is balanced by φίλων ὀνειδισμούς. a om.

β, A, S¹ καὶ *σφακελισμὸν Ἰόφθαλμῶν²⁴, καὶ¹] νηπίων Ἰαναίρεσιν¹²⁵
 ἀναίρεσιν *ὑπαρχόντων ἀρπαγῆν²⁶, Ἰναοῦ²⁷ θεοῦ ἐμπρησμὸν²⁸, *γῆς¹ ἐρή-
 (A om.) μωσι²⁹, *ὑμῶν δὲ³⁰ αὐτῶν³¹ δουλείαν ἐν ἔθνεσιν. 4. Καὶ
 καὶ συμ- βίων ἀφαίρε-
 σιν. αὐτῶν. 5. Ἔως³⁵ ἂν *ἐπισκέψῃται κύριος ὑμῖν³⁶, *ἐν

β, A, S¹ ἐπιστρέψῃτε πρὸς κύριον.

next five words. ²¹ *h* reads ἐχθροῦ. With πολιορκίαν ἐχθρῶν cf. Jer. xix. 9. ²² α, *abd*, A^b (Armenian text wrong here). So also A^{hb+d} with words transposed. A^{co} = φίλων εἰς ὀνειδισμούς. *efg* read φίλων ὀνειδισμῶν. ²³ The text is here uncertain. A comparison of the adjoining context suggests that ἀπώλειαν καὶ σφακ. ὀφθαλμῶν is, if original, thoroughly corrupt. Thus if ὀφθαλμῶν is original, it is unlikely that it was preceded by two accusatives, as all the adjoining parallels are against this. But ὀφθαλμῶν cannot be right. The preceding genitives and the following one (two?) relate to persons. Hence ὀφθαλμῶν is either interpolated or corrupt. (i) First if ὀφθαλμῶν is an interpolation (*hi*, A omit it), ἀπώλειαν καὶ σφακελισμὸν = הלך ונשח; for σφακελίω in the only two places where it occurs in the LXX (Lev. xxvi. 16; Deut. xxviii. 32) is a rendering of הלך. Now this phrase could be an easy corruption of תלך נשח = ἀπώλειαν νυμφῶν, 'the destruction of brides.' (ii) Again, if ὀφθαλμῶν is interpolated, the interpolation may extend also to the two preceding words. The phrase καὶ κύνas εἰς διασπασμὸν above, and ἀπώλειαν might be taken as a marginal gloss—explaining the rare word σφακελισμὸν—which was subsequently taken into the text. (iii) Or finally, if ὀφθαλμῶν represents some corruption in the original, σφακελισμὸν ὀφθαλμῶν = בניי תלך, where בניי could be corrupt for בניי = παιδίων or νηπίων. In that case σφακ. ὀφθαλμῶν (i. e. νηπίων) would be simply a dittography of the following clause νηπίων ἀναίρεσιν, ἀπώλειαν having been originally as in (ii) a marginal gloss. As I think we should adopt either (ii) or (iii), I have bracketed the clause ἀπώλειαν . . . ὀφθαλμῶν καὶ as an addition to the text. ²⁴ Cf. Lev. xxvi. 16 בניי תלך . . . תשח, also Deut. xxviii. 32. *hi*, A om. ὀφθαλμῶν and *d*, A the following καὶ. For σφακ. *a* reads λήμην and *d* σφακελιμούς. S¹ reads καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν. ²⁵ α, β. A om. β, A, S¹ add καὶ συμβίων ἀφαίρεσιν (*g* ἀναίρεσιν, A διαίρεσιν). ²⁶ *bdg*, S¹. *ef* read ὑπαρχόντων ἀπαρχόντων. *a* om. *c* reads ὑπαρχόντων ἀπαρχῶν, *hi* ἀπαρχῆν τῶν ἀπαρχῶν. A = καὶ (A^{abs} om.) ἔνδειαν (but *μωλωσιν* is corrupt for *μωλωσιν* = ἀρπαγῆν) ὑπαρχόντων. ²⁷ *hi* read ναῶν. ²⁸ α, *adg*. For ἐμπρησμὸν of α, *adg*, ἐμπυρισμὸν is read by β—*adg*. ²⁹ *a* trs. before ναοῦ. *g* reads εἰς ἐρήμωσιν. ³⁰ α. β—*d*, S¹ read ὑμῶν, *d*, A καὶ ὑμῶν. ³¹ *h* om. next eight words. A adds εἰς. ³² α. β, A, S¹ read ἐξ. ³³ *g* om. ³⁴ *a*

τελεία καρδιά³⁷ * μεταμελουμένους καὶ πορευομένους³⁸ ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ³⁹, ἵκαί⁷ * ἀναγάγη ὑμᾶς⁴⁰ ἐκ⁴¹ * τῆς αἰχμαλωσίας τῶν ἐθνῶν⁴².

α, β, S

XXIV. * Καὶ μετὰ ταῦτα¹ ἀνατελεῖ ὑμῖν² ἄστρον ἐξ Ἰακώβ ἐν εἰρήνῃ³, καὶ ἀναστήσεται⁴ ἄνθρωπος [ἐκ τοῦ σπέρματος μου]⁵ * ὡς ἥλιος δικαιοσύνης⁶,

συμπορευόμενος⁷ τοῖς ἀνθρώποις⁸ ἐν πραότητι καὶ δικαιοσύνῃ.

* Καὶ πᾶσα ἁμαρτία οὐχ εὑρεθήσεται ἐν αὐτῷ⁹.

2. Καὶ ἀνοιγήσονται ἐπ' αὐτῷ¹⁰ οἱ οὐρανοὶ

A

XXIV. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀνατελεῖ τὸ ἄστρον εἰρήνης, * τοῦ ἡλίου τῆς δικαιοσύνης¹¹ καὶ συμπορεύσεται ἀνθρώποις * ἐν πραότητι καὶ δικαιοσύνῃ¹².

β, A, S¹ μεταμελουμένοι καὶ πορευόμενοι. β-β, A, S¹ ἐπισκέψηται ὑμᾶς Κύριος ἐν ἐλεεῖ καὶ ἀναγάγη.

reads τὰς γυναῖκας. A = εἰς δουλείαν γυναικῶν. ³⁸ α, β-dg, S¹. dg, A read καὶ ὡς. ³⁶ α, save that c gives form ἐπισκέψεται. The construction is irregular. We should expect ὑμᾶς. β, A, S¹ read ἐπιστρέψητε πρὸς Κύριον (+ καί A).

³⁷ α, β-bd, A. b reads εἰτελεία καρδίας, d ἐν τελει καρδίας.

³⁸ α. β, S¹ read μεταμελούμενοι καὶ πορευόμενοι (d om. καὶ πορ.). A = μεταμελήσεσθε καὶ πορεύσεσθε. ³⁹ α, A. β, S¹ read τοῦ Θεοῦ. ⁴⁰ α

(but with the form ἀναγάγει). β, A, S¹ read καὶ (A om.) ἐπισκέψηται (ἐπισκέψεται a) ὑμᾶς (ἡμᾶς d) Κύριος (A^{ab*cd} om.) ἐν ἐλεεῖ καὶ ἀναγάγη (ἀναγάγει dg, ἐν ἀγάπῃ b). ⁴¹ α. β reads ἀπό. ⁴² li, β-b (save that for ἐθνῶν f reads λαῶν). c reads τῶν ἐθνῶν τῆς αἰχμαλωσίας, b τῆς αἰχ. τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

XXIV. ¹ c om. καί and trs. μετὰ ταῦτα after Ἰακώβ. h prefixes as title of chapter περὶ τοῦ Χριστοῦ πῶς μέλλει γεννηθῆναι. ² g om. Cf. A. ³ In T. Levi xviii. 3 we have οὐρανῶ. ⁴ e om. ⁵ Interpolated probably by the scribe who added verses 5 and 6. Verses 1-3 refer to the Messiah from Levi. ⁶ b reads ὡς ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης. A^b om. The phrase is drawn from Mal. iv. 2, and ἀναστήσεται ἄνθρωπος recalls the peculiar text of the LXX of Num. xxiv. 17. ⁷ We should expect to find καὶ συμπορεύσεται as in A. ⁸ α, aef. bdg read υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. ⁹ There is no adequate ground for rejecting this clause as a Christian interpolation. Cf. T. Levi xvii. 9; Pss. Sol. xviii. 41, where the Messiah is to be καθαρὸς ἀπὸ ἁμαρτίας.

¹⁰ be read αὐτόν, S¹ αὐτοῖς. ¹¹ A^b. Rest om. ¹² Emended from A^{ab*de}

which = ἡσυχία καὶ δικαιοσύνη, for ζῶντων ἡσυχία is corrupt for ἡσυχία καὶ δικαιοσύνη, for ζῶντων ἡσυχία is corrupt for ἡσυχία καὶ δικαιοσύνη.

¹⁰ be read αὐτόν, S¹ αὐτοῖς. ¹¹ A^b. Rest om. ¹² Emended from A^{ab*de}

which = ἡσυχία καὶ δικαιοσύνη, for ζῶντων ἡσυχία is corrupt for ἡσυχία καὶ δικαιοσύνη, for ζῶντων ἡσυχία is corrupt for ἡσυχία καὶ δικαιοσύνη.

α, β, S

Ἐκχέαι¹⁴ πνεῦμα¹⁵ εὐλο-
γίαν πατρὸς ἀγίου¹⁶,
καὶ αὐτὸς ἐκχεεῖ πνεῦμα
χάριτος ἐφ' ὑμᾶς.

α ἐν
ἀληθείᾳ.

3. * Καὶ ἔσεσθε αὐτῷ εἰς υἱοὺς¹⁷
ἐν ἀληθείᾳ

* καὶ πορεύσεσθε¹⁸ ἐν προσ-
τάγμασι¹⁹ αὐτοῦ πρῶ-
τοις καὶ ἐσχάτοις.

4. [Οὗτος ὁ βλαστὸς Θεοῦ
ὑψίστου

β-d, S¹
εἰς ζωὴν
πάσης
σαρκός.

καὶ αὕτη ἡ πηγὴ * πᾶσι
παρέχουσα ζωὴν²⁰].

5. Τότε ἀναλάμψει²¹ σκῆπ-
τρον βασιλείας μου
καὶ ἀπὸ τῆς ρίζης ὑμῶν²²
γενήσεται πυθμὴν²³,

α πηγῆ.
β, S¹ ἐν
αὐτῷ ἀνα-
βήσεται.

6. Καὶ * ἐξ αὐτῆς βλαστήσει²⁴
ῥάβδος δικαιοσύνης²⁵
τοῖς ἔθνεσιν

* κρῖναι καὶ σῶσαι²⁶ πάν-
τας τοὺς²⁷ ἐπικαλουμέ-
νους τὸν²⁸ Κύριον.

A

καὶ ἐκχυθήσονται εὐλογίαι
πατρὸς ἀγίου ἐπ' αὐτῷ²⁹,
καὶ αὐτὸς ἐκχεεῖ ἐφ'
† ἡμᾶς³⁰ πνεῦμα χάρι-
τος.

3. Καὶ ἔσεσθε αὐτῷ εἰς υἱο-
θεσίαν ἀληθείας

καὶ πορεύσεσθε ἐν τοῖς
προστάγμασι αὐτοῦ
πρῶτοις καὶ δευτέροις.

4. [Τότε ἀναβήσεται βλαστὸς
ἀπ' ἐμοῦ]

5. Καὶ * ἀναλάμψει σκῆπ-
τρον³¹ βασιλείας μου
καὶ ἀπὸ τῆς ρίζης ὑμῶν³²
ἀναστήσεται πυθμὴν,

6. Καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀναβήσε-
ται³³ ῥάβδος δικαιοσύνης
τοῖς ἔθνεσιν

κρῖναι καὶ σῶσαι πάν-
τας τοὺς ἐπικαλουμένους
Κύριον.

¹³ A^{beg}. A^{ab*cd} om. ¹⁴ c reads ἐκχαῖε (sic). ¹⁵ α, β-bg. bg, S² read πνεύματος. Though A om. there seems no valid ground for marking it as an interpolation. Cf. Ps. xi. 2; Joel ii. 28 for the thought. hi, d om. next seven words through hmt. ¹⁶ g reads αὐτοῦ, S¹ καὶ ἀγνόητα.

¹⁷ α om. ¹⁸ b. deg read καὶ πορεύεσθε. α, af om. a om. rest of line. ¹⁹ hi, efg. c, bd, S read προστάγματι. ²⁰ α. β-d, S read εἰς ζωὴν

πάσης (g om.) σαρκός, d εἰς ζωὴν αἰώνιον. a om. next two verses together with XXV. I have bracketed οὗτος . . . ζωὴν as a Christian interpolation though some defence could be made. ²¹ g adds δεύτερον. ²² hi read ἡμῶν.

²³ β-ag. α reads πηγῆ, dg ποιμὴν. How this impossible reading arose I cannot discover. ²⁴ c. β-ag read as in margin, hi ἐν αὐτῇ ἀναβήσεται, g ἐν αὐτῷ γενήσεται. ²⁵ g adds ἐν. ²⁶ hi, β. c reads καὶ σῶσει.

²⁷ ef om. ²⁸ α. β om. ²⁹ A^b adds ὅς ἐστι Χριστός. ³⁰ A^{abc(eg?)} but ἡμᾶς is corrupt for ὑμᾶς. A^{b*d} = ἀνθρώπους. ³¹ A^{ab}. A^{hb*cdg} =

θυλλήσει ἀπὸ σκῆπτρου. ³² A^b adds ἀπὸ προφητῶν. ³³ A^b adds ὁ ἀπεσταλ-
μένος.

XXV. Καὶ¹ μετὰ ταῦτα *ἀναστήσεται Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ εἰς ζωὴν², * καὶ ἐγὼ³ καὶ οἱ ἀδελφοί μου ἔξαρχοι⁴ † σκῆπτρων⁵ Ἐν Ἰσραὴλ⁶ ἐσόμεθα⁷, * πρῶτος Λευί⁸, δεῦτερος ἐγώ, τρίτος Ἰωσήφ, τέταρτος Βενιαμὴν⁹, πέμπτος * Συμεών, ἕκτος Ἰσαχάρ¹⁰, καὶ οὕτως * πάντες καθεξῆς¹¹. 2. α Ζαβουλών, β-δ, Α εὐλογῆσει.
Καὶ¹² ὁ¹³ Κύριος εὐλόγησε¹⁴ τὸν Λευί, * ὁ δ'¹⁵ ἄγγελος τοῦ προσώπου¹⁶ ἐμέ¹⁷, * αἱ δυνάμεις¹⁸ τῆς δόξης¹⁹ τὸν Συμεών²⁰, ὁ οὐρανὸς τὸν Ρουβίμ²¹, τὸν Ἰσαχάρ * ἡ γῆ²², ἡ θάλασσα τὸν²³ Ζαβουλών, τὰ ὄρη τὸν Ἰωσήφ, ἡ σκηνὴ²⁴ * τὸν Βενιαμὴν²⁵, οἱ φωστῆρες τὸν Δάν²⁶, * ἡ † τρυφή²⁷ τὸν Νεφθαλείμ²⁸, * ὁ ἥλιος²⁹ τὸν Γάδ, * ἡ σελήνη³⁰ τὸν Ἀσὴρ.

α, β, S¹

A

3. Καὶ * ἔσθε εἰς λαὸν³¹ Κυρίου, καὶ³² * γλῶσσα μία³³, καὶ οὐκ ἔσται ἐκεῖ³⁴ * πνεῦμα πλάνης³⁵ τοῦ Βελιάρ, ὅτι ἐμβληθήσεται, * ἐν πυρὶ³⁶ * εἰς τὸν αἰῶνα³⁷.

3. Καὶ ἔσονται εἰς λαὸν Κυρίου β ἔσται εἰς λαός.
καὶ μία γλῶσσα
καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν πνεῦμα πλάνης
ὅτι ἐμβληθήσεται μιὰ πνεύματα³⁸ εἰς κρίσιν αἰώνιον.

XXV. ¹ hi, g om. ² A = ἔσται Ἰακώβ ζῶν καὶ Ἰσραὴλ ἀναστήσεται, c adds καὶ after Ἰακώβ. ³ α reads κἀγώ, g ἐγώ. ⁴ A^{abc} = ἔξαρχος. ⁵ α, d. hf read σκῆπτρον ἡμῶν (ὕμῶν f), eg, S¹ σκῆπτρων ἡμῶν. The translator should have rendered דַּבְרֵי here by φυλῶν, but A understood peculiar meaning of σκῆπτρον here and rendered by φυλῶν ἡμῶν. ⁶ c reads ἐν Ἱερουσαλήμ. ⁷ c, df read ἐσόμεθα. ⁸ α, A. β trans. The numbers are given in e throughout this verse by the Greek letters. ⁹ c, df. hi, bg read Βενιαμίν, e Βενιαμείν. ¹⁰ β-f (save that d reads Ἰσαχάρ), A, S¹. α reads Ζαβουλών, f Συμεών. e, S¹ add ζ Ζαβουλών. ¹¹ α, ef. β-ef, S¹ read καθ. πάντες. A = πάντες. S¹ adds ἐν Ἰσραὴλ. ¹² d reads τότε. ¹³ β om. ¹⁴ α, β, S¹. β-δ, A read εὐλογῆσει. d trs. before Κύριος. ¹⁵ α. d reads καὶ ὁ, β-d ὁ. A = καί. ¹⁶ d reads πατρός μου. ¹⁷ β. α reads ἐμοί. ¹⁸ A = καὶ ὁ ἄγγελος. ¹⁹ A^{b*} adds αὐτοῦ. ²⁰ d om. next four words. ²¹ α. hf g read Ῥουβήμ, e Ῥουβήν. ²² d trs. before τὸν Ἰσ. ²³ hi add Βενιαμίν. ²⁴ A = αἱ σκηναί. ²⁵ c, df. bg read τ. Βενιαμίν, e τ. Βενιαμείν. hi om. ²⁶ d reads Ἀδάμ. ²⁷ A = αἱ τρυφαί. The original was עֵדֶן 'Eden.' ²⁸ α, abg. def read Νεφθαλήμ. ²⁹ A^{abcog} = δυνάμεις καὶ στηριγμοί, A^{bb*d} δύναμις καὶ στηριγμός. ³⁰ α, β-ab. β, S¹ read ἐλαία. A = αἱ ἐλαία. ³¹ α, A^{efs}. bdg read ἔσται εἰς λαός, ef ἔσται εἰς λαόν, A^{abb*cd} ἔσονται εἰς λαόν, S¹ ἔσται ἐν τοῖς λαοῖς. ³² g, S¹ om. ³³ f reads γλῶσσαν μίαν. ³⁴ α. bg, S¹ read ἔτι, e οὐκέτι, df om. ³⁵ d reads τῇ πλάνῃ. ³⁶ α, df. be read ἐν τῷ πυρὶ, g εἰς τὸ πῦρ. ³⁷ g reads τὸ αἰώνιον. dg add καὶ ἐπέκεινα. ³⁸ A^b adds

α, β, S¹

4. * Καὶ οἱ ³⁹ ἐν λύπῃ τελευτήσαντες ἀναστήσονται ἐν χαρᾷ καὶ ⁴⁰ οἱ πτωχοὶ ⁴¹ διὰ ⁴² Κύριον ⁴³ πλουτισθήσονται καὶ οἱ * ἀποθνήσκοντες διὰ Κύριον ⁴⁶ ἐξυπνισθήσονται * εἰς ζωὴν ⁴⁷.

After πλουτισθήσονται β-g, S¹ add *καὶ οἱ ἐν πείνῃ χορτασθήσονται ⁴⁴ *καὶ οἱ ἐν ἀσθενείᾳ ἰσχύσουσιν ⁴⁵.
abg, A, S¹ Ἰακώβ.

5. Καὶ οἱ ἔλαφοι Ἰωσήφ ⁴⁸ δραμοῦνται ἐν ἀγαλλιάσει, καὶ οἱ ἄετοι Ἰσραὴλ ⁴⁹ πετασθήσονται ⁵⁰ ἐν χαρᾷ [οἱ δὲ ἀσεβεῖς πενθήσουσιν καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ κλαύσονται] ⁵¹ καὶ πάντες οἱ λαοὶ δοξάσουσιν τὸν ⁵² Κύριον εἰς ⁵³ αἰῶνας.

A

4. Καὶ οἱ ἐν λύπῃ ⁵⁴ τελευτήσαντες ἀναστήσονται καὶ οἱ διὰ Κύριον ἀποθνήσκοντες ἐξυπνισθήσονται.
5. Καὶ οἱ ἔλαφοι τοῦ Ἰακώβ δραμοῦνται ⁵⁵ καὶ αἱ δαμάεις ⁵⁶ τοῦ Ἰσραὴλ πηδιάσουσιν καὶ πάντες λαοὶ δοξάσουσιν ⁵⁷ Κύριον εἰς αἰῶνα.

β, A, S¹ κατευθύνουσι.

XXVI. Φυλάξατε ¹ οὖν τέκνα μου * πάντα τὸν ² νόμον Κυρίου ³, ὅτι ⁴ ἐστὶν * πᾶσι ἐλπίς ⁵ τοῖς κατέχουσιν ⁶ * τὰς

τοῦ ποιηροῦ. ³⁹ d reads καί, g ὡς. ⁴⁰ h om. ⁴¹ α, β, S¹ read ἐν πτωχείᾳ. ⁴² hi add τόν. ⁴³ S¹ adds ἐξυπνισθήσονται εἰς ζωὴν καί. ⁴⁴ β-g, S¹ (save that for πείνῃ ab, S¹ read πενία, d πῖνα, ef πείνα). ef trs. this clause after ἰσχύσουσιν, and S¹ trs. it after ἐξυπνισθ. εἰς ζωὴν. α, g, A om. An interpolation. ⁴⁵ β-d, S¹. α, d, A om. An interpolation. ⁴⁶ α (save that hi add τόν after διά). abdg read διὰ κ. ἀποθανόντες, ef διὰ κ. ἀποθνήσκοντες. ⁴⁷ α, d, β-d read ἐν ζωῇ. ⁴⁸ α, def. abg, A, S¹ read Ἰακώβ. ⁴⁹ g reads Ἰακώβ. ⁵⁰ d reads πενήθονται. ⁵¹ I have bracketed this clause as an interpolation though found in α, β, S¹. It is omitted by A and is against the parallelism. b om. οἱ before ἁμαρτωλοί, and g reads κολασθήσονται for κλαύσονται. ⁵² α, β om. ⁵³ hi, d add τοῦς. ⁵⁴ A^{ab}. A^{hb*cd⁵fg} = ὑπερηφανία. ⁵⁵ A^b om. next line. ⁵⁶ I do not see how this reading can have arisen. ⁵⁷ A^b = τοῦ Ἰσραὴλ εὐλογήσουσιν.

XXVI. ¹ hi read φυλάξαθε. ² hi, aef, A^{ab}. c reads πάντοτε τόν, bg πάντα. d, A^{hb*cd⁵fg} τόν. ³ g om. ⁴ h reads ὅς. ⁵ α, β, A read ἐλπίς πᾶσι. ⁶ α, β, S¹ read κατευθύνουσιν. A = εὐθὺ περιπατοῦσιν a free rendering of β. The genitive αὐτοῦ that follows supports α, which = דַּיָּוָשׁ of which דַּיָּרָשׁ = κατευθύνουσι is a corruption. But corruption may have originated in the Greek. ⁷ α, β-b. b, S¹ read τὴν ὁδὸν αὐτοῦ.

ὁδοὺς αὐτοῦ⁷. 2. * Καὶ ἔειπεν αὐτοῖς ὅτι ἴδου ἐγὼ¹⁸ * ἑκατὸν αεφ ὅτι.
* δέκα καὶ ὀκτῶ ἐτῶν⁹ ἀποθνήσκω σήμερον¹⁰. β, A, S¹

α

3. Μηδεὶς¹¹ με ἐνταφιάσει ἐν πολυτελεῖ ἐσθῆτι, ἀλλὰ ἀναγάγετέ¹² με ἐν Χεβρών, ἔνθα καὶ οἱ πατέρες μου.

α, β, S¹

4. * Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκοιμήθη²¹ καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ κατὰ πάντα ὅσα²² ἐνετείλατο αὐτοῖς, * καὶ ἔθαψαν²³ αὐτὸν²⁴ * μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ²⁵ * ἐν Χεβρών²⁶.

β, A, S¹

3. Μηδεὶς με ἐνταφιάσει¹³ ἢ πολυτελεῖ¹⁴ ἐσθῆτι, ἢ * τὴν κοιλίαν μου ἀναρρήξει¹⁵, ὅτι ταῦτα μέλλουσι ποιεῖν¹⁶ * οἱ βασιλεύοντες¹⁷, καὶ¹⁸ ἀναγάγετέ με εἰς¹⁹ Χεβρών * μεθ' ὑμῶν²⁰.

A

4. * Καὶ ἐκοιμήθη Ἰούδας μετὰ β, S¹
πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν ἐκοιμήθη
καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς²⁷. Ἰούδας.

Διαθήκη Ἰσαχάρ τοῦ πέμπτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας¹.

I. Ἀντίγραφον λόγων Ἰσαχάρ. * Καλέσας γὰρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς².

A = κατ' αὐτόν. ⁸ α. aefg read καὶ εἶπεν ὅτι (g om.), b, S¹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. d om. ⁹ α. aef read ριβ' (ρι' καὶ ἐννέα e) ἐτῶν ἐγώ. bg δεκαεννέα ἐτῶν ἐγώ, d ριβ' ἐτῶν σήμερον ἐγώ. A = καὶ νῦν (A^{ab} om.) ἐγώ (A^{ab*cddeg} om.) ἑκατὸν δέκα καὶ ἐννέα (A^{ab*cddeg} ἐννέα καὶ δέκα). S¹ ἑκατὸν πενήκοντα καὶ ἐννέα but the right number is given by S at end of ver. 4. ¹⁰ d trs. before ἐγώ. See last note. β, A, S¹ add as in margin. ¹¹ c adds δεῖ. ¹² h reads ἀνείλασθαι (sic). ¹³ b. α, adefg read ἐνταφιάσει. ¹⁴ ade. bfg read πολυτελεῖ. ¹⁵ bdefg (save that e reads ἀναρρήξει and b ἀναρρήξει), A. a reads ἀναρρήξει τὴν κ. μου. ¹⁶ d reads ποιῆσαι. ¹⁷ g reads βασιλεῖς. ¹⁸ β-d. d, A read ἀλλά. ¹⁹ β-d. d reads ἐν. ²⁰ bdg, A^{ab*cddeg} trs. before εἰς. aef, A^b, S¹ om. ²¹ α, β (save that d om. καί and β-dg, S¹ add Ἰούδας after ἐκοιμήθη, and d adds Ἰ. τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ before it and ἐν εἰρήνῃ after it, while g adds Ἰ. before it). ²² α, ab. efg read ἄ. For κ. π. ὅσα d reads καθά. ²³ g reads θάψαντες, d καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔθαψαν αὐτόν. ²⁴ β, S¹ add ἐν Χεβρών. ²⁵ g om. ²⁶ β, S¹ om. f, S¹ add Ἰούδας υἱὸς Ἰακώβ δ' υἱὸς Λίας δ'. καὶ (f om.) ἔζησεν ἔτη ριβ'. ²⁷ A^b. A^{ab*cddefg} read καὶ ἐποίησαν οὕτως (A^s om. ?) καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς καὶ ἐκοιμήθη Ἰούδας μετὰ πατέρων αὐτοῦ.

I. ¹ Title. α in text. bef, S read Δ. Ἰ. περὶ ἀπλότητος (ἀγαθότητος e) (+ Ἰσαχάρ ἐρμηνευεται μισθός f), g Δ. Ἰ. ε', α Ἰσαχάρ. d is conflate: Δ. Ἰ. υἱὸς Ἰακώβ καὶ Λίας ε' περὶ ἀπλότητος. A^{abcdef} = Δ. Ἰ. (+ υἱὸς Ἰακώβ A^c). ² α.

ἀκούσατε³ τέκνα⁴ Ἰσαχὰρ τοῦ πατρὸς ὑμῶν⁵

β, A, S¹
γάρ.

β-dg
ἔλαβεν.

β, S¹ ἄ
ποιεῖ ἢ

γῆ Ἀράμ
ἐν ὕψει.

β, A, S¹
ὅτι (A

ἀλλά)
ἔσονται

β, A, S¹
μοι.

β, A, S¹
ἦσαν δὲ
τὰ μῆλα
δύο.

ἐνωτίσασθε ῥήματα ἡγαπημένου⁶ ὑπὸ Κυρίου.

2. *Ἐγὼ ἐτέχθην Ἰακώβ⁷ ἐν μισθῷ τῶν

μανδραγόρων⁸. 3. Ῥουβίμ⁹ * γὰρ Ἰὸ ἀδελφός μου¹⁰ ἤνεγκεν

μανδραγόρους¹¹ * ἐκ τοῦ ἀγροῦ¹², καὶ¹³ προσαπαντήσασα¹⁴

* ἢ Ῥαχίλ¹⁵ Ἰακώβ¹⁶ ἐλαβεν¹⁷ αὐτοῦς¹⁸. 4. Ἐκλαίει¹⁹ δὲ

Ῥουβίμ²⁰, καὶ ἐπὶ τῇ φωνῇ αὐτοῦ ἐξῆλθεν²² Λεῖα ἢ

μήτηρ μου²³.

5. *Ἦσαν δὲ ταῦτα μῆλα²⁴ εὖσσμα²⁵, * ἄπερ γίνονται²⁶

* ἐν τῇ γῆ Χαράν²⁷ ὑποκάτω φάραγγος ὑδάτων. 6. Εἶπε

δὲ Ῥαχίλ· οὐ δώσω * σοι ταῦτα²⁸, * ἀλλ' ἵνα σχῶ ταῦτα²⁹

ἀντὶ τέκνων· * παρειδε γάρ με ὁ Κύριος, καὶ τέκνα οὐκ ἐγέννησα

τῷ Ἰακώβ. 7. Δύο οὖν ἦσαν τὰ μῆλα³⁰. Καὶ εἶπεν ἢ³¹

Λεῖα Ἰακώβ³². * Ἰκανούσθω σοι³³ ὅτι ἔλαβες τὸν

β, S¹ (save that β, S¹ om. γάρ and g adds οὗτος before Καλ. and om. αὐτοῖς),

and d adds πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν before εἶπεν). A^{bcf} = καὶ (οὗς A^{cf}) εἶπεν,

A^b καὶ εἶπεν Ἰ. τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐν τῷ χρόνῳ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ, A^{b*d} ὅτε ἔμελλε

τελευτᾶν τὴν ζωὴν αὐτοῦ, ἐκάλεσε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν. Probably the last

five words belong to A^b also, but the notes are uncertain. S^a A^a = ἀκουσον.

⁴ d reads τεκνία. h adds μου. A^{ab*cd} om. ⁵ g om. next line. ⁶ ci,

aef, A. h, d, S¹ read ἡγαπημένα, bg ἡγαπημένοι. ⁷ α, β-g. g reads πέμπτος

υἱὸς ἐτέχθην τῷ Ἰακώβ and then om. to end of Ch. II. A = ἐγὼ ἐτέχθην.

⁸ c writes μανδραγοῦρων and so elsewhere. ⁹ b reads Ἰακώβ. ¹⁰ α. β-d, A,

S¹ read γάρ, d om. ¹¹ a reads μανδραγόραν. ¹² A = ἐκ τοῦ ἀγροῦ. ¹³ A

adds πρῶτον. ¹⁴ b reads προσπαντ., d ἀπαντήσασα τοῦτον. ¹⁵ α. adef read

Ῥαχίλ, b Ῥαχίλ. ¹⁶ α. Cf. d in note 14. abef, A, S¹ om. ¹⁷ f reads

ἀπέλαβεν. ¹⁸ hi, bef, S¹. c reads τοὺς μανδραγοῦρους, a αὐτήν, d αὐτὰ ἐξ αὐτοῦ.

A^{ab} = ἐξ αὐτοῦ (+ τοὺς μανδραγοῦρους A^b. Cf. d), A^{b*d} ἐκ κόλπου αὐτοῦ, A^{cf} om.

¹⁹ d reads ἔκλαυσε. ²⁰ α. β om. ²¹ e reads Ῥουβίμ, abf Ῥουβίμ. ²² A =

ἤκουσε. ²³ α. β-d, S¹. d reads αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. A^{bcf} = αὐτοῦ. A^{b*d} om. A adds

καὶ εἶπεν τῇ Ῥαχίλ. δὸς τοὺς μανδραγοῦρους. d adds καὶ εἶπεν αὐτῇ ἵνα τί ἔλαβες

τὰ μανδραγόρα τοῦ υἱοῦ μου; ²⁴ α (save that c reads μύλα for μῆλα here

and later). a reads αὐτῇ δὲ ἦν μῆλα, bdef ταῦτα δὲ ἦσαν μῆλα (ὡς μάλα d).

A = καὶ ἦσαν οἱ μανδράγοροι μῆλα. ²⁵ aef. α, d read εὖσσμα, b εὐώδημα.

²⁶ α. abd read ἄ ἐποίησεν, ef, S¹ ἄ ποιεῖ. A = καὶ γίνονται. ²⁷ α (save that hi

reads Χαναάν). β, S¹ read ἢ γῆ Ἀράμ (Ἀράν d) ἐν ὕψει. A = ἐν τῇ ὕλῃ ἐν τῇ

Ἀράμ, and om. next three words. ²⁸ c. hi, def read σοι αὐτά, ab, A αὐτά σοι.

²⁹ α. β, A, S¹ read ὅτι (A = ἀλλά) ἔσονται μοι. ³⁰ α (save that hi read

μοι and ἐγένη for με and ἐγέννησα). β-g, A read ἦσαν δὲ τὰ (b om.) μῆλα

(μύλα (sic) d) δύο. A^b adds καὶ εἶπεν αὐτῇ. Σὺ υἱὸς ἔχεις πολλοὺς, καὶ ἐγὼ

οὐκ ἔχω καὶ εἶπεν. ³¹ α. β om. ³² α (save that hi read τὴν Ῥαχίλ).

β, A, S¹ om. ³³ A = οὐκ ἔστιν ἰκανόν σοι. ³⁴ ld, A add τῆς (b, A om.)

ἄνδρα³⁴ μου· μὴ καὶ ταῦτα³⁵ λήψῃ³⁶ ἅπ' ἐμοῦ³⁷; 8. *bd, A*
 *Εἶπε δὲ αὐτῇ Ῥαχὴλ³⁸. *Ἔστω³⁹ σοι ὁ⁴⁰ Ἰακώβ *τῇ νυκτὶ *παρθε-*
 ταύτη⁴¹ ἀντὶ τῶν μανδραγόρων ἴ* τοῦ υἱοῦ⁴² σου¹. 9. *Εἶπε *νίας μου.*
 δὲ πρὸς αὐτὴν ἡ Λεία⁴³. *Ἐμός ἐστιν ὁ Ἰακώβ⁴⁴, *ὅτι ἐγὼ εἶμι⁴⁵ *β, A, S¹*
 γυνὴ⁴⁶ νεότητος αὐτοῦ. 10. *Καὶ εἶπε Ῥαχὴλ⁴⁷. *Μὴ *Λία πρὸς*
 καυχῶ μηδὲ δόξαζε σεαυτὴν⁴⁸, *ὅτι ἐμὲ πρότερόν σου ἤρμόσατο⁴⁹, *αὐτὴν*
 καὶ *δι' ἐμὲ⁵⁰ ἐδόουλευσε *τῷ πατρὶ ἡμῶν⁵¹ *ἔτη δεκατέσσαρα⁵². *Μὴ καυ-*
χῶ μηδὲ

α

11. *Καὶ εἰ μὴ ὁ δόλος ἐπλήθυνεν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἡ πονηρία τῶν ἀνθρώπων ἐχώρησεν, οὐκ ἂν εἶ σὺ ὀρώσα τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰακώβ⁵³.

12. *Οὐ γὰρ γυνὴ αὐτοῦ εἶ σύ⁵⁴, ἀλλὰ⁵⁵ δόλωσ' ἀντὶ ἐμοῦ εἰσήχθης⁵⁶. 13. *Καὶ ἐμὲ ἐπλάνησεν⁵⁷ ὁ πατήρ μου, μοσται.

β, A, S¹

11. Τί σοι ποιήσω, ὅτι ἐπλήθυνεν ὁ δόλος ἴ καὶ ἡ πανουργία τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ δόλος προεχώρει¹ ἐπὶ τῆς γῆς· εἰ δὲ μὴ, σὺ οὐκ ἂν ἦς ὀρώσα πρ. Ἰ. ἐμὲ πρότερόν σου ἤρμόσατο⁴⁹, *χῶ μηδὲ*
δόξαζε
σεαυτὴν
ἔμός γάρ
ἐστιν ὁ Ἰ.
κάγω.
β, S¹ ἡ δὲ
Ῥαχὴλ
εἶπε· Τί
οὖν; ὅτι
ἐμὲ προ-
τέραν
σου ἤρ-

παρθενίας. ³⁵A = τοὺς μανδραγόρους. ³⁶*hi, ab, c, def* read λήψει. ³⁷α. β, A, S¹ om. ³⁸α (save that *hi* read ἡ Ῥαχὴλ). *abef, A^{-b}, S¹* read ἡ δὲ εἶπεν, *d, A^b* εἶπε δὲ Ῥ. ³⁹α. *acef* read καὶ ἔστω, *bd, A, S¹* ἰδοὺ ἔστω. ⁴⁰ c. *i, β* om. ⁴¹α. β reads τὴν νύκτα ταύτην. ⁴² c reads υἱόν. ⁴³ *h, A, c* om. *abdef* read εἶπε δὲ (καὶ εἶπεν *f*) Λία πρὸς αὐτὴν. *abdef, A* add μὴ καυχῶ μηδὲ δόξαζε σεαυτόν (μηδὲ δοξάζου *d, A^{b*d}*, καὶ μὴ δοξάζου *b, A^b*). ⁴⁴ c. *hi* read ἐμός ἐστιν Ἰ. *abdef, A, S¹* read ἐμός γάρ ἐστιν ὁ (*de* om.) Ἰ. ⁴⁵ α. β, A, S¹ read κάγω. ⁴⁶ *hi* add ἐκ. ⁴⁷ α (save that *h* reads Ῥαχὴλ). *abef, A* read ἡ δὲ Ῥ. εἶπε, *d* εἶπε δὲ Ῥ. ⁴⁸ α (save that *c* reads μὴ for μηδε). This phrase has already appeared in β in the preceding verse. β, A read τί οὖν; ⁴⁹ α (for ἤρμόσατο *c* gives the form εἰρμόσατο and for ἐμὲ *hi* read ἐγώ). *abef, A, S¹* read ὅτι ἐμὲ (ἐμοὶ *b*) προτέραν (πρώτων *b*) σου (*b* om.) ἤρμοσαι, *d* οὐχὶ πρώτων ἐμὲ σου ἤρμοσε; ⁵⁰ A^{ab*cd} trs. after ἐδόουλευσε. ⁵¹ *i* reads τ. π. ὑμῶν, *d, A^b* τῷ πατρὶ μου (+ *λαβαν A^b*). A^{ab*cd} om. ⁵² *d* read ἔτι ἰδεῖν corrupt for ἔτη ἰδ' (*!*). ⁵³ α (save that for τὸ πρόσωπον τοῦ *h* reads πρώην πρόσωπον). β, A read τί σοι (σύ *e*) ποιήσω (A^{b*cd} ἐποίησα), ὅτι ἐπλήθυνεν ὁ δόλος (+ σου A) ἴ καὶ ἡ πανουργία τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ δόλος (*a* om. preceding eight words through hmt.) προχωρεῖ¹ (προσχωρεῖ *af*, προχοροῦσιν *d*) ἐπὶ τῆς γῆς; Εἰ δὲ μὴ (εἰ δὲ προεχώρου *d*) σὺ οὐκ ἂν ἦς ὀρώσα (οὐκ ἂν ἦς σὺ ὀρώσα *be*, οὐ γὰρ οἶδες σὺ τὸ *d*) πρόσωπον Ἰ. For εἰ δὲ . . . Ἰακώβ A reads εἰ ἐν ἀληθείᾳ ὦν ἦσθα, οὐκ ἂν ἑώρας τὸ πρ. Ἰ. S¹ agrees with β save that for καὶ ὁ δόλος προχωρεῖ . . . εἰ δὲ μὴ it reads καὶ εἰ μὴ ὁ δόλος προεχώρει ἐπὶ τῆς γῆς. ⁵⁴ α, β (save that *b* reads σὺ εἰ and *d* εἰ for εἰ σύ). A = γυνὴ γὰρ αὐτοῦ οὐκ ἦσθα. ⁵⁵ α. β read ἀλλ' ἐν. ⁵⁶ *ci, abef.* *h* reads εἰσηλθες, *d* εἰσενέχθης αὐτῷ. A^{ab*cd} read *υηπλωρ* = ἐδόθης (A^b *υηπλωρ* = ἔδωκας) αὐτῷ, but both these verbs may be corruptions of *υηπλωρ* = εἰσηλθες or εἰσήχθης. ⁵⁷ α. *abef* read καὶ ἐπλάνησέ με

β, S¹ με *Γ καὶ μετέστησέ με τὴν νύκτα ἐκείνην¹, καὶ⁵⁸ οὐκ εἶασε *Γ τῷ
 ἰδεῖν, ὅτι *Γ καὶ ἐπειδὴ ἰδὲν με, ἐπειδὴ, ἐὰν ἤμην ἐκεῖ⁵⁹, * τοῦτο αὐτῷ οὐκ ἐγένετο⁶⁰.
 εἰ ἤμην ἐκεῖ, οὐκ ἰδὲν με, ἐπειδὴ, ἐὰν ἤμην ἐκεῖ⁵⁹, * τοῦτο αὐτῷ οὐκ ἐγένετο⁶⁰.
 ἐγένετο
 τοῦτο.
 β-d, S¹
 καὶ εἶπε
 *Ρ. λαβὲ ἕνα μαν-
 δραγόραν
 καὶ ἀντὶ
 *Γ καὶ μετέστησέ με τὴν νύκτα ἐκείνην¹, καὶ⁵⁸ οὐκ εἶασε *Γ τῷ
 ἰδὲν, ὅτι *Γ καὶ ἐπειδὴ ἰδὲν με, ἐπειδὴ, ἐὰν ἤμην ἐκεῖ⁵⁹, * τοῦτο αὐτῷ οὐκ ἐγένετο⁶⁰.
 εἰ ἤμην ἐκεῖ, οὐκ ἰδὲν με, ἐπειδὴ, ἐὰν ἤμην ἐκεῖ⁵⁹, * τοῦτο αὐτῷ οὐκ ἐγένετο⁶⁰.
 ἐγένετο
 τοῦτο.
 β-d, S¹
 καὶ εἶπε
 *Ρ. λαβὲ ἕνα μαν-
 δραγόραν
 καὶ ἀντὶ
 II. Τότε Γ οὖν¹¹ ὤφθη τῷ² Ἰακώβ³ ἄγγελος Κυρίου
 λέγων⁴, * ὅτι τέκνα τέξεται Ῥαχὴλ⁵, * ἐπειδὴ κατέπτυσεν⁶ συνου-
 σίαν⁷ ἀνδρὸς καὶ ἐξελέξατο τὴν⁸ ἐγκράτειαν. 2. Καὶ⁹ εἰ
 τοῦ ἐνὸς ἐκμισθῶσω σοὶ μίαν νύκτα. β ὅτι διέπτυσε.

(a om.), d, A ἐπλάνησε γάρ με. A¹ om. next nineteen words. ⁵⁸ α. abdef, S¹
 read καὶ μεταστήσας (καταστήσας d) με (a om.) τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ (τὴν νύκτα ἐκείνην d).
 A om. ⁵⁹ α. abef, S¹ read με ἰδεῖν ὅτι εἰ ἤμην ἐκεῖ, d με γινῶναι τοῦτο· λέγω
 γάρ σοι ὅτι εἰ ἤμην ἐκεῖ. A = ἐκεῖ (+ εἰ ἤμην ἐκεῖ A^b). ⁶⁰ α (save that h om.
 αὐτῷ and i reads αὐτό). abdef, A, S¹ read οὐκ ἐγένετο (+ σοι d) τοῦτο (+ οὕτως A).
⁶¹ α. abef, S¹ read (corruptly) καὶ εἶπε *Ρ. λαβὲ ἕνα (α μίαν) μανδραγόραν (μανδρά-
 γουρον f) καὶ ἀντὶ τοῦ ἐνὸς (ἀντὶ ταύτης α) ἐκμισθῶσω (ἐκμισθῶ bf, S¹) σοὶ
 (+ αὐτὸν b) μίαν νύκτα (ἐν μιᾷ νυκτὶ b), d καὶ ἔρηψεν αὐτῇ τὸ ἐν μανδραγόρου
 καὶ εἶπεν αὐτῇ· λαβὲ τὸ ἐν καὶ ἀντὶ τὸ ἐν ἔχε τὸν Ἰ. τὴν νύκτα ταύτην. A^{ab} = λαβὲ
 εἶπεν (ἕνα A^b) τῶν μανδραγῶρων (+ καὶ τὸν ἕνα A^b) καὶ ἀντὶ τοῦ ἔνος ἐκμισθῶσω
 σοὶ Ἰακώβ ἐν τῇ νυκτὶ (= ταύτῃ A^b). A^{b*cd} = καὶ προσέθηκε Ῥαχὴλ λαλεῖν καὶ
 εἶπεν. ἕνα τῶν μανδραγῶρων λήψομαι, καὶ ἀντὶ τοῦ ἐνὸς ἐκμισθῶσω σοὶ ἐν τῇ
 νυκτὶ. ⁶² α. β-d read ἔγνω Ἰ. τὴν Λίαν, d ἔγνω Ἰ. τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ. A = καὶ
 εἰσηλθε Ἰ. πρὸς τὴν Λίαν (+ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ A^b). ⁶³ α, df, A^{ab*cd} (adding
 αὐτῷ). abe read με (a om.) ἔτεκε. A^b = ἐγέννησε Ἰ. με ἐκ Λίας. ⁶⁴ α. abdef,
 A, S¹ om. ⁶⁵ c reads ἐκλήθη.

II. ¹ α. β, A, S¹ om. Before the beginning of the chapter d adds:
 καὶ πάλιν ἔωθεν ἀντέστρεψε Λίαν καὶ τὸ ἕτερον μανδραγόρον εἰποῦσα τῇ Ῥαχὴλ.
 λαβὲ τοῦτο καὶ ἐκμισθοῦμαι αὐτὸν καὶ τῇ νυκτὶ ταύτῃ. καὶ ἔλαβε τὰ δύο μῆλα
 Ῥαχὴλ, καὶ δέδωκεν αὐτῇ τὸν Ἰακώβ καὶ τῇ ἄλλῃ νυκτὶ. ² d om. ³ hi read
 πατρὶ μου. ⁴ α, b, S¹. aef read ἄγγελος, d ἄγγελος κυρίου καὶ εἶπεν. A om.
⁵ α (save that hi read Ῥαχὴλ). abef read ὅτι δύο (aef om.) τέκνα Ῥαχὴλ
 τέξεται. d om. A^{ab*cd} = ὅτι διὰ τοῦτο ἔτεκεν Ῥαχὴλ δύο τέκνα. ⁶ α. β reads
 ὅτι διέπτυσε (+ Ῥαχὴλ d). A^b is very corrupt and for ἐπειδὴ . . . ἐγκράτειαν
 gives ἐπειδὴ κατέπτυσε συνουσίαν ἀνδρός, ἔδωκε αὐτῇ ἐν μισθῷ ἐνὸς μανδραγόρου
 καὶ καταφροῦσῃ ἡρμόσατο (?) καὶ ἐξελέξατο ἐγκράτειαν. A^{-b} agrees with α, β.
⁷ d reads συνουσίας. ⁸ α. β om. ⁹ Verses 2-4 appear confusedly in d as
 follows: 2. Τοῦτου ἔνεκε δύο τέκνα τέξεται, ὅτι ἐν τοῖς μανδραγόροις ἐπεσκέψατο
 αὐτὴν ὁ Κύριος. 3. οἶδε γὰρ ὅτι διὰ τέκνα ἤθελεν συνεῖναι τῷ Ἰακώβ καὶ οὐ διὰ
 φιληδονίαν. 2. καὶ γὰρ εἰ μὴ Λίαν ἢ μήτηρ μου ἀντὶ συνουσίας ἀπέδωτο τὰ δύο
 μῆλα, ὅκτῳ υἱὸς εἶχε τεκεῖν. διὰ τοῦτο ἔτεκεν ἕξ, τοὺς δὲ δύο ἔτεκεν ἢ Ῥαχὴλ.

μη Λεία¹⁰ ἡ μήτηρ μου ἀντὶ συνουσίας ἀπέδοτο¹¹ τὰ δύο β, A, S¹
 μῆλα, [ἔτι]¹² ὀκτὼ υἱοὺς ἔμελλε¹³ τεκεῖν· διὰ τοῦτο ἔξ ἔτεκε, εἶχε.
 *καὶ 'Ραχὴλ τέτοκε τοὺς δύο¹⁴ ὅτι ἐν *τοῖς μανδραγόροις¹⁵ ἐπεσκέ- β-d,
 ᾤψατο αὐτὴν¹⁶ ὁ¹⁷ Κύριος. 3. Εἶδε¹⁸ γὰρ ὅτι διὰ τέκνα S¹ τοὺς
 ἤθελεν συνεῖναι *τῷ 'Ιακώβ¹⁹, καὶ οὐ διὰ φιληδονίαν. δὲ δύο
 (+ ἡ e)
 ἄβ*cd, S¹ τοὺς
 δὲ δύο

α, β

4. Προσθείσα²⁰ γὰρ καὶ²¹ τῇ ἐπαύριον ἀπέδωκε²² τὸν
 'Ιακώβ²³. Ἐν *τοῖς μανδραγό-
 ροις¹⁵ οὖν²⁴ ἐπήκουσε Κύριος²⁵
 τῇ²⁶ 'Ραχήλ²⁷.

4. *Καὶ τῇ ἐπαύριον προσ-
 θέισα ἀπήτησε 'Ιακώβ ἵνα
 λάβῃ ἔτι ἄλλον μανδραγό-
 ρον²⁸.

5. Ὅτι καὶ γε ποθήσασα τούτους²⁹ οὐκ ἔφαγεν³⁰, ἀλλὰ
 ἀνέθηκεν³¹ ταῦτα³² ἐν οἴκῳ Κυρίου³³, προσάσασα³⁴ τῷ ἱερεῖ³⁵
 τῷ ὄντι³⁶ ἐν τῷ *τότε χρόνῳ³⁷.

III. *Ὅτε οὖν¹ ἠδρύνθη² ἐγὼ³, *τέκνα μου⁴, ἐπορεύθη⁵
 ἐν *εὐθύτητι καρδίας⁶, *καὶ ἐγενόμην⁷ γεωργὸς *τῷ πατρί
 μου καὶ τοῖς ἀδελφοῖς μου⁸, καὶ ἔφερον καρποὺς⁹ ἐξ¹⁰ ἀγρῶν¹¹.
 τῶν ἀδελφῶν μου. β-af, A, S¹ ἀγρῶν κατὰ καιρὸν αὐτῶν.

4. ἐν τοῖς μανδραγόροις ἐπήκουσε Κύριος τὴν 'Ραχήλ. ¹⁰ α. β reads Λία.
¹¹ h, af (a trs. before ἀντὶ). ci, e read ἀπέδωτο, b ἀπέδω. ¹² α (save that ci
 read ἔτη). β, A om. ¹³ α. abef, A read εἶχε, d ἔσχε. ¹⁴ α (save that
 c reads 'Ραχηλ καί). abef, A^{ab*cd} read as in margin. A^b is very corrupt:
 ἡ ἔλαβεν τὰ μῆλα καὶ οὐ συνουσίας γάμον καὶ τὰ δύο τέκνα 'Ραχήλ ἔτεκεν. ¹⁵ α
 reads ταῖς μανδραγόραις. ¹⁶ i reads αὐτήν, e αὐτῇ. A^b = τὴν 'Ραχήλ. ¹⁷ α,
 aef. b om. ¹⁸ d reads οἶδε. ¹⁹ A^{ab*cd} = τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, A^b 'Ραχήλ τῷ 'Ιακώβ.
²⁰ b reads προσθήσα. ²¹ h om. ²² α. abf read ἀπέδοτο, e ἀπέδωτο.
²³ abef, S¹ add as in margin, save that for τ. a. μανδραγόραν b reads τ. a.
 μανδραγόρα, f τ. a. μανδράγουρον, and α τὴν ἄλλην μανδραγόραν. After μανδρα-
 γόραν b, S¹ add διὰ τοῦτο. ²⁴ aef. α reads καί. bd om. ²⁵ e reads ὁ K. and
 trs. after 'P. ²⁶ b reads τῆς, d τὴν. ²⁷ c reads 'Ραχηλ, h 'Ραχὴλ. ²⁸ A^b is
 very corrupt and reads καὶ Λία ἡ μήτηρ μου τῇ ἐπαύριον προσθείσα ἀπήτησε
 'Ιακώβ, ἐπιπόθησις γὰρ ἦν ἐν αὐτῇ καὶ οὐ διὰ τόκον. καὶ ἔλαβεν 'Ραχήλ ἔτι ἄλλον
 μανδράγορον. ²⁹ hi. c reads τούτοις, α αὐτάς, bdef, A αὐτούς. A^b = υἱοὺς.
³⁰ A^b adds 'Ραχήλ τὰ μῆλα. ³¹ d reads ἐνέθηκεν. A^b = ἔδωκεν. ³² α.
 adef, A^b read αὐτά, b αὐτούς. A^{ab*cd} om. ³³ A^b adds Θεοῦ. A adds καί.
³⁴ α. bde, S¹ read προσενέγκασα, af προσενεγκούσα. A = either reading.
³⁵ A = ἀρχιερεῖ. β, A^{ab*cd}, S¹ add ὑψίστου, A^b Θεοῦ ὑψίστου. ³⁶ A^b adds
 ἀρχιερεῖ. ³⁷ β reads as in margin. A^b adds καὶ εὐλόγησε 'Ραχήλ ἐν δυοῖν υἱοῖς.

III. ¹ d adds ἐγώ. g reads καὶ ὅτε. A = ἀλλὰ ὅτε. ² hi, df read ἠδρ.
³ α. β, A om. ⁴ g om. ⁵ α, A. β reads ἐπορεύμην. ⁶ A^{b*} =
 εὐθεία καρδίᾳ. d adds μου. ⁷ A = γενόμενος. ⁸ α, A (save that A adds

β-α, A, 2. Γ* Καὶ ἠλόγει με ὁ πατήρ μου βλέπων με¹² * ὅτι ἐν
 S¹ ἤμην. β-γ, S¹ ἀν- ἀπλότητι πορευόμαι¹³ * ἔμπροσθεν αὐτοῦ¹⁴. 3. * Καὶ οὐκ
 θρώπου, εἰμί¹⁵ περίεργος * ἐν ταῖς πράξεσίν μου¹⁶, Γ οὐδὲ φθονερός¹⁷
 πορευό- και¹⁸ βάσκανος * τῷ πλησίον μου¹⁹. 4. * Οὐ κατελάλησά
 μένος ἐν ἀπλότητι τως πώποτε²⁰, οὐδὲ²¹ ἔψεξα²² βίον ἀνθρώπου¹²³. 5.
 ὀφθαλ- Τριάκοντα Γ καὶ πέντε¹²⁴ ἐτῶν ἔλαβον²⁵ ἔμαυτῶ²⁶ γυναῖκα²⁷,
 μῶν ὅτι ὁ κάματος κατήσθιε τὴν ἰσχύν²⁸ μου²⁹, καὶ οὐκ ἐνεόουν³⁰
 5. διὰ ἡδονὴν³¹ γυναικός, Γ ἀλλὰ διὰ τοῦ κόπου³² ὁ ὕπνος μοι³³ περι-
 β, S¹ εἶ εγένετο³⁴. 6. Καὶ ἔχαιρε Γ πάντοτε¹³⁵ ἐπὶ τῇ ἀπλότητί
 τι γὰρ μου * ὁ πατήρ μου³⁶ Γ διότι³⁷ καὶ * πᾶν πρῶτον γέννημα³⁸
 ἔκαμνον * διὰ τοῦ ἱερέως³⁹ τῶ⁴⁰ Κυρίῳ⁴¹ προσέφερον⁴², ἔπειτα καὶ⁴³ τῶ
 β, S¹ μου, πατρί μου⁴⁴. 7. Καὶ ὁ⁴⁵ Κύριος ἐμυριοπλασίασε⁴⁶ τὰ ἀγαθὰ

καὶ τότε ἐγώ. β ἐδιπλασίαζε τὰ ἀγαθὰ.

Ἰακώβ after πατρί μου). β-d, S¹ read as in margin, d τοῦ πατρός μου καὶ
 τῶν ἀδ. μου. A^b om. rest of Testament. ⁹ A = πάντα. ¹⁰ dg read ἐκ
 τῶν. ¹¹ bd, A, S¹ add αὐτῶν (b, A, S¹ om.) κατὰ καιρὸν αὐτῶν (d, A om.),
 eg add κατὰ τοὺς (e om.) καιροὺς αὐτῶν. A om. ver. 2. See, however, first
 note on ver. 6. S¹ om. ἐξ ἀγρῶν. ¹² c, β (save that abd read εὐλόγησε
 and abdef om. με). hi read ὁ δὲ πατήρ μου βλέπων-ἠλόγησέ (i εὐλόγει) με.
¹³ g reads ἐν εὐθύτητι πορευόμενον. ¹⁴ α. β, S¹ om. ¹⁵ α. a reads
 οὐκ εἰμί, bdef, A, S¹ καὶ (ὅτι edf om.) οὐκ ἤμην, g οὐ γὰρ ἤμην. ¹⁶ g om.
 A^{b+d} om. rest of verse together with ver. 4. A^{20f} read διὰ τοῦτο καὶ in
 their stead. ¹⁷ b reads πονηρός. ¹⁸ g reads ἦ. ¹⁹ α, adf. be
 read τῶ πλ. g om. ²⁰ α. d reads ποτε. β-d om. ²¹ d reads οὐκ.
²² d adds ποτε. ²³ β-γ, S¹ add as in margin save that d adds μου after
 ὀφθαλμῶν. On A see note 16. ²⁴ α, aef, S¹ (save that aef, S¹ om. καί).
 bdg, A om. ²⁵ i, g read ἔλαβα. ²⁶ hi, β-dg. c reads ἐαυτῶ. dg, A
 om. ²⁷ d reads τὴν γυναῖκά μου. ²⁸ c reads ψυχῆν. ²⁹ g om.
³⁰ c, bd. hi, aefg read ἐνόουν. ³¹ d reads ἡδονῆς. For this together with
 next word A reads γάμον and om. next eight words. ³² g adds μου.
³³ α, g. abf read μου, de με. ³⁴ f reads περιεγένετο. g trs. before μοι.
³⁵ β, S¹ trs. before ἔχαιρε. A om. ³⁶ d, A trs. before ἐπὶ τῇ ἀπλ. ³⁷ α.
 bdeg, S¹ read as in margin, af εἶτα γὰρ (a om.) ἔκαμνον (ἔκαμον f) πᾶσαν
 ὥραν. A = εἶ τι ἔκαμνον and om. the rest of the Chapter, reading instead
 καὶ οὐ διεμέρισα διὰ τοῦτο. Πάντοτε εὐλόγει ὁ πατήρ μου (A^a om. ὁ π. μ.).
 The last five words belong to ver. 2. See last note on ver. 1. ³⁸ c. hi
 read πρῶτα γέννημα, adf πᾶν πρωτογέννημα (+ πρῶτον f), beg πᾶν πρωτογέ-
 ννημα πρῶτον. S¹ adds καὶ τὰ πρῶτα. ³⁹ d om. but see note 42. ⁴⁰ α.
 β om. ⁴¹ g reads Κυρίου. ⁴² d adds πρῶτον διὰ τοῦ ἱερέως. ⁴³ α. β,
 S¹ om. ⁴⁴ e om. β adds καὶ τότε ἐγώ (+ ἐξ αὐτῶν μετελάμβανον d, + ἀπή-
 λαιον g), S¹ καὶ τότε ἔμαυτῶ. ⁴⁵ α. β, S¹ om. ⁴⁶ α. β, S¹ read ἐδιπλασίαζε.

αὐτοῦ⁴⁵ * ἐν ταῖς χερσί⁴⁷ μου ἥξει δὲ καὶ Ἰακώβ * ὁ πατήρ μου⁴⁵, ὅτι ὁ Θεὸς συνεργεῖ⁴⁸ τῇ ἀπλότῃ μου. 8. * Πάντα γὰρ πένησι καὶ θλιβομένοις⁴⁹ παρείχον * ἐκ τῶν ἀγαθῶν τῆς γῆς⁵⁰ ἐν ἀπλότῃ καρδίας μου⁵¹.

IV. Καὶ νῦν * ἀκούσατέ μου, τέκνα¹,

καὶ πορεύεσθε ἐν ἀπλότῃ² ἱ καρδίας ὑμῶν³,

ὅτι εἶδον ἐν ὑμῖν⁴ ἱ πᾶσαν⁵ εὐαρέστησιν⁶ Κυρίου⁷.

2. ἱ ὀ ἀπλοῦς χρυσίου οὐ⁸ πλεονεκτεῖ

βρωμάτων ποικίλων οὐκ ἐφίεται

* ἐσθῆτα διάφορον οὐ θέλει⁹.

3. Χρόνους πολλοῦς¹⁰ * οὐκ ἱ ἐπιγράφει τοῦ ζῆν¹¹

ἀλλὰ μόνον ἐκδέχεται * τὸ θέλημα¹² τοῦ Θεοῦ⁷.

4. Καί γε * τὰ πνεύματα¹³ τῆς πλάνης οὐδὲν * ἱσχύουσιν πρὸς αὐτόν¹⁴,

οὐ γὰρ¹⁵ ἱ εἶδεν ἐπιδέξασθαι¹⁶ κάλλος¹⁷ θηλείας¹⁸

ἱ ἵνα μὴ¹⁹ ἐν²⁰ διαστροφῇ μιάνῃ²¹ τὸν νοῦν αὐτοῦ⁷.

bδg, A
αὐτῆ.

bdeg, S¹
οὐκ ἐπι-
θυμεί,
τὸν πλη-
σίον οὐ
πλεονεκ-
τεῖ.

β-g, S²
ἱπογρά-
φει ζῆν.

⁴⁷ α, ε. abfg read ἐν (α om.) χερσίν μου, d ἐν τῇ χειρί μου.

⁴⁸ d reads

συμπράττει, eg συνήρει.

⁴⁹ α, ef (save that hi read πᾶσι and e θλιβομένω).

ad read πάντα γὰρ πένητα καὶ πᾶσι θλιβομένοις (πάντα θλιβομένον d), bg, S¹ παντὶ

γὰρ πένητι καὶ παντὶ θλιβομένω.

⁵⁰ α. abef, S¹ read τῆς γῆς τὰ ἀγαθὰ, dg τὰ

ἀγαθὰ (τὸ ἀγαθὸν g) τῆς γῆς.

⁵¹ α, dg. abef, S¹ om.

IV. ¹ d, A read τέκνα μου ἀκούσατε μοι, g ἀκ. τέκνα.

² A reads

νηρῶν [θβωδρι = ὑγιότητα corrupt for ψωρηρῶν [θβωδρι.

³ c, bg

(save that b om. ὑμῶν). hi, aef read ψυχῆς ὑμῶν (i ἡμῶν). d is conflate:

καρδίας καὶ ψυχῆς ὑμῶν.

⁴ α, aef, S¹. bδg, A read αὐτῆ.

⁵ d, A om.

⁶ A =

τὸ εὐαρέστον.

⁷ A^c = Θεοῦ. g om. A om. next two verses through hmt. (?)

Observe reading of A^c.

⁸ bdeg, S¹ read as in margin (save that g reads

πλούσιον for πλησίον). This addition makes the construction easy, but the

reference to one's neighbour seems alien to the context.

⁹ d reads

ἐσθῆτας διαφόρους οὐ βούλεται.

¹⁰ α. β reads μακροῦς.

¹¹ α. β-g, S² read

οὐχ (οὐκ ef) ὑπογράφει ζῆν, g οὐχὶ γράφει ζῆν, S¹ οὐ ζητεῖ ζῆν. α is undoubtedly

corrupt, and apparently also β. The sense appears as in S¹ to be: 'he

does not long to live for long periods.' Now ἐπιγράφει (or ἱπογράφει) τοῦ

ζῆν = תוֹחַלְתִּי הַחַיָּה which may be corrupt for תוֹחַלְתִּי (or הַחַיָּה) תַּחַחְתִּי =

'desires to live.'

¹² d trs. after Θεοῦ.

¹³ A = τὸ πνεῦμα.

¹⁴ β.

α reads ἱσχύουσιν αὐτῶ (πρὸς αὐτόν h). A = ἱσχυε πρὸς αὐτόν.

¹⁵ d om.

¹⁶ α, β-fg (de reading οἶδεν and hi εἶ), S². fg, A read εἶδεν (οἶδεν f, ἥδεν A)

ἐπιλέξασθαι, S¹ ἐπιβλέπει. Possibly the original was כִּי לֹא יִרְצֶה לְחַיֵּת =

οὐκ οἶδεν ἐπιδέξασθαι = 'cannot have pleasure in.'

¹⁷ d reads

κάλλους.

¹⁸ A = γυναικῶν.

¹⁹ i reads μὴ, d ἵνα μὴ γε.

²⁰ g om.

²¹ h reads μανεί, d μαινεί.

²² A = καὶ οὐ.

²³ β, A. c reads

β ζήλος²³
 εν²⁴ δια-
 βουλοίς
 *αυτου
 επελευ-
 σεται²⁵,
 β, S¹, S²
 ευθύτητι.
 β, S¹, S²
 ἀπλό-
 τητι.

5. Οὐ²² ζηλοῖ ἐν διαβουλοίς
 [οὐ βάσκανος²⁶ ἐκτῆκεῖ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ]²⁷
 *οὐδὲ Ἐπερισπασμὸς¹ ἐν ἀπληστείᾳ ἐν νοί²⁸.
 6. Πορεύεται²⁹ δὲ³⁰ ἐν *ἀπλότητι Ἐψυχῆς¹³¹
 πάντα³² ὀρᾷ³³ ἐν *εὐθύτητι Ἐκαρδίας¹³⁴
 *μὴ ἐπιδεχόμενος³⁵ *ὀφθαλμοὺς πονηροῦς³⁶ ἀπὸ τῆς
 πλάνης τοῦ κόσμου
 *ἵνα μὲ ἴδῃ διεστραμμένας τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου³⁷.

- V. Φυλάξατε οὖν *τέκνα μου νόμον Θεοῦ¹,
 καὶ *τὴν ἀπλότητα κτήσασθε²,
 Ἐκαὶ ἐν ἀκακίᾳ πορεύεσθε,
 μὴ περιεργαζόμενοι τοῦ³ πλησίον⁴ τὰς πράξεις.

β ἐντολὰς
 Κυρίου
 καὶ τοῦ.

2. Ἄλλὰ ἀγαπήσατε⁵ τὸν⁶ Κύριον καὶ τὸν πλησίον⁷.
 πένητα καὶ ἀσθενῆ⁸ ἐλεήσατε⁹.

β ἔργοις
 γῆς.

3. Ὑποτίθετε¹⁰ τὸν νῶτον¹¹ ὑμῶν εἰς τὸ γεωργεῖν
 καὶ ἐργάζεσθε ἐν ἔργοις¹² Ἐκαθ' ἐκάστην γεωργίαν,
 δῶρα μετ' εὐχαριστίας¹³ Κυρίῳ προσφέροντες¹⁴.

ζηλεῖ, *hi* ζηλοῖ. ²⁴ *g* adds τοῖς. ²⁵ β, S (save that for αὐτοῦ *a* reads αὐτῶν, *e* αὐτόν). α om. A reads μου. ²⁶ *bdg*, S read βασκανία. ²⁷ Rightly omitted by A. ²⁸ Emended from α, β, S¹ οὐδὲ (οὐ α, οὔτε *g*) περισπασμὸν (πορισμὸν *b*) ἐν ἀπληστείᾳ (ἀπλότητι *c*) ἐννοεῖ (ἐν νοεῖ *v*). A = καὶ οὐκ ἀπληστίαν (+ χρυσοῦ A^{b*cd1g}) ἐνόουν. Here A^{ab*cd} according to Arm. text trs. ἐνόουν before ἀπληστ. The reading of *b* is obviously an emendation. ²⁹ A = ἐπορεύθην. ³⁰ *ch, ef. abdg*, A, S¹ read γάρ. *i* om. ³¹ α. β, S read εὐθύτητι ψυχῆς (ζωῆς *b*). A = ἀπλότητι. ³² *bdg*, A prefix καί. ³³ A = ἐώρων. ³⁴ α. β, S as in margin. A = εὐθύτητι. ³⁵ *d* reads μὴ ἀποδεχόμενος. For these words and the rest of the verse A gives μήποτε ἐπιβαλὼν τὸν ὀφθαλμὸν εἰς πλάνην. ³⁶ α, β—*bg*, S². *bg*, S¹ read ὀφθαλμοῖς (ὀφθαλμὸν *g*) πονηρίας. ³⁷ α, *aef*, S¹ (save that *f* reads ὁδοῦς for ἐντολὰς, *e* διεστραμμένον for διεστραμμένας, and *hi* Θεοῦ for Κυρίου, and *aef* om. τοῦ). *bg* read ἵνα μὴ ἴδῃ διεστραμμένως (*g* reads διεστραμμένα) τι (*g* om.) ἐντολῶν τοῦ Κυρίου (Θεοῦ *g*). *d* om. A = μὴ ἴδω διεστραμμένως καὶ βάλλῃ ἐμὲ εἰς ταραχὴν αὐτῶν.

V. ¹ α, *adef* (save that *d* reads Κυρίου for Θεοῦ). *bg*, S¹ read νόμον Θεοῦ τέκνα μου (*g* om.). A = νόμον Κυρίου. ² A^{-1g} = κτήσασθε τ. ἀπλότητα, but A^{1g} agree with α, β, and A om. rest of ver. and ver. 2. ³ α. *bdg*, S¹ read as in margin (save that *dg* read μηδὲ τῶν for καὶ τοῦ and *g* καὶ τῶν), *aef* ἐντολῆν Κυρίου καὶ τοῦ. ⁴ *dg* read πλησίον. ⁵ α, *aef. bdg* read ἀγαπᾶτε. ⁶ α. β om. ⁷ *d* adds ὑμῶν. ⁸ *c* reads ὀρφανόν. Is this due to Ps. lxxxi. 3? ⁹ *b* reads ἐλεᾶτε. ¹⁰ *hi* read ἀποτίθετε, *bdg* ὑπόθετε. ¹¹ *g* reads νοῦν. ¹² β, A, S¹ add τῆς (*abef* om.) γῆς. A om. rest of verse. ¹³ *hi, d* add τῶ (but *hi* trs. τῶ K. after προσφ.). ¹⁴ *g* reads προσφέρετε.

4. Ὅτι¹⁵ ἐν πρωτογεννήμασιν¹⁶ καρπῶν¹⁷ τῆς γῆς¹⁸
 * εὐλογῆσει ὑμᾶς¹⁹ Κύριος²⁰ καθὼς εὐλόγησε²¹ πάντας τοὺς²²
 ἁγίους²³ ἀπὸ Ἀβὲλ ἕως τοῦ νῦν¹. 5. Οὐ γὰρ δέδοται ὑμῶν²⁴
 ἄλλη μερίς * εἰ μὴ²⁵ * τῆς πίστεως²⁶ τῆς γῆς * ἐν πόνοις
 καρπῶν²⁷.

α, β, S¹

6. Ὅτι καὶ²⁸ ὁ πατήρ μου²⁹
 Ἰακώβ³⁰ ἐν³¹ εὐλογίαις τῆς³²
 γῆς καὶ ἀπαρχῶν³³ καρπῶν³⁴
 εὐλόγησέ με. 7. Καὶ ὁ³⁵
 Λευὶ³⁶ καὶ ὁ³⁷ Ἰούδας ἔδοξά-
 σθησαν³⁸ παρὰ Κυρίου καὶ³⁹ ἐν
 υἱοῖς Ἰακώβ. Καὶ ὁ⁴⁰ Κύριος
 * ἐκληροδότησεν αὐτούς⁴¹, καὶ
 τῷ μὲν Λευὶ⁴² ἔδωκε * τὴν
 ἱερατείαν⁴³, τῷ δὲ Ἰούδα⁴²
 τὴν βασιλείαν.

8. * Καὶ ὑμεῖς οὖν¹ αὐτοῖς ὑπακούετε⁴⁴ καὶ⁴⁵ τῇ ἀπλότῃ⁴⁶ τοῦ
 πατρὸς ὑμῶν περιπατεῖτε⁴⁷. [* τῷ δὲ⁴⁸ Γὰδ ἔδόθη ἀπολέσαι τὰ
 * ἐπερχόμενα πειρατήρια⁴⁹ τῷ Ἰσραήλ].

A

6-7. Δι' ὃ καὶ ὁ πατήρ ἡμῶν
 ἐν ταῖς εὐλογίαις ἡμῶν (A^{b*d}
 αὐτοῦ) ἐκληροδότησε τῷ Λευὶ
 τὸ πρωτεῖον καὶ Ἰούδας ἔδο-
 ξάσθη ἐν υἱοῖς Ἰακώβ.

bg, S¹
 ἧς ἐν
 πόνοις οἱ
 καρποί.β-d, S ἐ-
 κλήρωσεν
 ἐν αὐτοῖς.
 β-d, S¹
 αὐτοῖς
 (+ οὖν
 bg) ὑπα-
 κούσα-
 τε.β, A, S¹
 ὅτι καὶ
 τῷ.

¹⁵ g om. ¹⁶ α, a. β-ad read πρωτογεννήμασιν. d προγεννήμασι. A^a =
 γεννήμασιν or εὐφορία. A^{b*c*d*f} (corrupt) = πόνοις. ¹⁷ A adds ὑμῶν.

¹⁸ α. β-ag read γῆς, g τῆς γῆς καί. a om. h adds εὐλογίας, i εὐλογίαν.

¹⁹ h, dg. c reads εὐλογῆσαι. b, S¹ read εὐλόγησε, aef εὐλογῆσει σε.

A = εὐλογηθήσεται but by a change of a single letter A becomes εὐλογῆσει.

²⁰ A om. rest of verse. ²¹ c reads εὐλογῆσαι. ²² c om. ²³ g reads

δικαίους. d adds αὐτοῦ. ²⁴ g, A. a reads ἡμῖν, bdef, S¹ σοι. α om.

²⁵ α, e. abfg read ἦ, d πλήν. ²⁶ d om. ²⁷ α, aef. bg, S¹ read as in margin.

d om. ²⁸ α, aefg, A. b, S¹ read ὅτι, d καὶ γάρ. A = δι' ὃ. ²⁹ α, d.

β-d, A, S¹ read ἡμῶν. ³⁰ d trs. before ὁ πατήρ. ³¹ g om.

³² abde om. ³³ α, beg. a reads ἀπαρχῆ, d ἐν ἀπαρχαῖς, f ἀπαρχῆς. ³⁴ aef

add γῆς. ³⁵ dg om. ³⁶ de read Λευίς. ³⁷ h, abe. c, dfg om.

³⁸ b reads ἔδοξάσθη. ³⁹ α, β, S¹ om. ⁴⁰ α, β read γάρ. ⁴¹ α, d.

β-d, S¹ read ἐκλήρωσεν ἐν (g om.) αὐτοῖς. ⁴² c. hi, β om. ⁴³ hi, a read

τὸ ἱερατεῖον. ⁴⁴ α. β-d, A, S¹ read αὐτοῖς (+ οὖν bg) ὑπακούσατε (ἔστε A^{b*c}).

d ἀκούσατε οὖν αὐτοῖς. ⁴⁵ a om. ⁴⁶ c adds τῆς καρδίας ὑμῶν, h μου, α τε,

g τῆς ζωῆς. ⁴⁷ α, β read περιπατήσατε. A = μὴ σκανδαλισθῆτε, but there

is an obvious internal corruption here. d om. rest of verse. ⁴⁸ α. β-d,

A, S¹ read as in margin. The clause τῷ δὲ . . . Ἰσραήλ, which contains

a play on the name Gad, is alien to the context and belonged probably to

the Test. of Gad originally. It is omitted by d. Thus τῷ Γὰδ . . . τὰ

β, A, S¹
οἶδατε
(οἶδα
bdg, A).

β κακουρ-
γία.

VI. *Γινώσκετε οὖν¹, τέκνα² μου, ὅτι ἐν ἐσχάτοις καιροῖς καταλείψουσιν³ οἱ υἱοὶ ὑμῶν τὴν ἀπλότητα

†καὶ κολληθήσονται τῇ ἀπληστία¹,

†καὶ¹ ἀφέντες⁴ τὴν ἀκακίαν⁵

προσπελάσουσι⁶ τῇ πανουργίᾳ⁷,

*καὶ καταλιμπάνοντες⁸ τὰς ἐντολὰς Κυρίου

*κολληθήσονται τῷ Βελλάρ⁹.

2. Καὶ ἀφέντες¹ τὸ¹⁰ γεωργεῖν¹¹

ἐξακολουθήσουσι¹² τοῖς ἁπονηροῖς¹³ διαβουλίαις αὐτῶν

καὶ διασπαρήσονται ἐν τοῖς ἔθνεσιν

καὶ δουλεύουσιν¹⁴ τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν.

3. Καὶ ὑμεῖς οὖν εἶπατε ταῦτα¹⁵ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, ὅπως, ἐὰν ἀμάρτωσι¹⁶, τάχιον¹⁷ ἐπιστρέψωσι¹⁸ πρὸς τὸν¹⁹ Κύριον,

4. Ὅτι ἐλεήμων ἐστὶ καὶ ἐξελεῖται²⁰ αὐτοὺς *τοῦ ἐπιστρέψαι αὐτοὺς²¹ εἰς τὴν γῆν αὐτῶν.

α

VII. *Ἰδοὺ οὖν ὡς ὄρατε, ἑκατὸν εἴκοσι καὶ ἕξ ἐτῶν ὑπάρχω¹, καὶ οὐκ *ἔγνων †ἐν ἐμοὶ ἀμαρτίαν 2. γυναικὸς† πλὴν τῆς συμβίου μου².

Οὐκ ἐπόρνευσα³ ἐν μετεωρισμῷ ὀφθαλμῶν¹⁴ μου⁵.

β, A, S¹

VII. Ἐκατὸν εἰκοσιδύο ἐτῶν εἰμὶ ἐγώ, καὶ οὐκ ἔγνω ἐν ἐμοὶ ἀμαρτίαν †εἰς θάνατον. 2. Πλὴν τῆς γυναικὸς μου οὐκ ἔγνω ἄλλην¹.

πειρατήρια = די״תיג״ה . . . גל.

⁴⁹α. β-d read τὰ πειρ. τὰ ἐπερχόμενα.

A = τὰ πειρ. ἃ ἀποκαλυπτόμενα ἐστίν; but **ימי״ב״לג** is corrupt for **ימי״ב״לג** = ἐπερχόμενα.

VI. ¹ae^f, S¹ read οἶδατε, bdg, A οἶδα. ²g reads τεκνία. ³A = πορνεύσουσι ἀπό, which may have been corrupt for πορεύουσιν ἀπό. ⁴A om. next fifteen words through hmt. ⁵hi read κακίαν. ⁶c reads προσπελάσωσι.

⁷α. β read κακουργία. ⁸α, ae. bf read καταλιπόντες, d καταλείποντες. ⁹g prefixes καί and trs. before preceding line. ¹⁰α read τῷ. ¹¹b reads γεωργεῖον.

¹²h, abde. c reads ἐξακολουθοῦσι, f ἐξακολουθήσωσιν, g ἐπακολ. ¹³f om. c add καί. ¹⁴bf add ἐν. ¹⁵f reads αὐτά. g trs. after ὑμῶν. ¹⁶bd read ἀμαρτήσωσι.

¹⁷bf read τάχιον. ¹⁸α, d. β-d read ἐπιστρέψουσι. ¹⁹c. hi, β om. ²⁰a reads ἐξελεῖται. A^{b*d} add σώσει. ²¹α. β-g reads τοῦ ἐπιστρέψαι. g, A read καὶ ἐπιστρέψει αὐτοὺς (g om.). a om. together with next four words.

VII. ¹α (save that hi prefix καί and read ὑπάρχων for ὑπάρχω). abf, A, S¹ read as in parallel text. deg ρεβ' (έ' g) εἰμὶ (ἤμην e) ἐγώ (d om.) σήμερον (e om.). ²α (save that hi read γυναικῶν). β, S¹ read as in parallel column

save that for ἐν ἐμοὶ bdg read ἐπ' ἐμέ (dg ἐμοὶ) and S¹ om. εἰς θάνατον. A =

3. Οἶνον⁶ εἰς ἀποπλάνησιν οὐκ ἔπιον·

† πᾶν ἐπιθύμημα τοῦ πλησίον οὐκ ἐπεθύμησα⁷†.

4. Δόλος⁸ οὐκ ἐγένετο⁹ * ἐν τῇ¹⁰ καρδίᾳ μου·
ψεῦδος οὐκ ἀνῆλθε διὰ τῶν¹¹ χειλέων μου.

5. † Παντὶ ἀνθρώπῳ ὀδυνομένῳ συνεστέναξα
καὶ πτωχῷ μετέδωκα ἄρτον¹² μου¹.

Εὐσέβειαν ἐποίησα¹⁴ ἐν πάσαις ταῖς¹⁵ ἡμέραις μου.

* Ἀλήθειαν ἐφύλαξα¹⁶,

After
ἄρτον
μου β, S¹
add † οὐ
βέβρωκα
μόνος
ὄριον οὐκ
ἔλυσα¹³.

α
6. Τὸν Κύριον ἠγάπησα¹⁷
καὶ πάντα ἀνθρωπον
ἐξ ὅλης τῆς καρδίας¹⁸
μου

β, S¹

6. † Τὸν Κύριον ἠγάπησα * ἐν
πάσῃ¹⁹ ἰσχύϊ μου· ὁμοίως²⁰
καὶ πάντα ἀνθρωπον ἠγάπησα
* ὑπὲρ τὰ²¹ τέκνα μου.

7. * Ταῦτα καὶ ὑμεῖς, τέκνα μου, ποιεῖτε²²,

καὶ²³ πᾶν πνεῦμα τοῦ Βελίαρ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν

καὶ πᾶσα πρῆξις πονηρῶν ἀνθρώπων οὐ κυριεύσει ὑμῶν²⁴

καὶ¹¹ πᾶν ἄγριον θηρίου²⁵ καταδουλώσετε²⁶

ἔχοντες μεθ' ὑμῶν²⁷ τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ * καὶ τῆς γῆς²⁸

* συμπορευόμενον τοῖς ἀνθρώποις ἐν ἀπλότῃ καρδίας²⁹†.

β-d,
A^{acfg}, S¹
καὶ ἐνετεί-
λατο αὐ-
τοῖς.

8. * Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐνετείλατο τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ³⁰ ὅπως ἀναγά-

ἔγνω ἐν ἐμοὶ ἀμαρτίαν. ³ A add καί. ⁴ c read ὀφθαλμῷ. ⁵ ef om. ⁶ A trs. after ἀποπλάνησιν. ⁷ be read ἐπόθησα. ⁸ The couplet δόλος . . . χειλέων μου appears in A as Καὶ δόλος οὐκ ἀνῆλθε διὰ τῶν χειλέων μου καὶ οὐκ ἐψευσάμην τῷ πλησίον μου. ⁹ d reads ἔγνω. ¹⁰ α, df. abe read ἐν, g τῇ. ¹¹ g om. ¹² α. β-ag read τὸν ἄρτον, ag τῶν ἄρτων. ¹³ β save that b reads ἔφαγον for βεβρ. and d adds ποτε after βεβρ. and τιμ after ἔλυσα. ¹⁴ g om. next seven words. Cf. reading of adf. ¹⁵ e om. ¹⁶ α. adef, S¹ read ἀλ. ἐποίησα (e ἠγάπησα), b καὶ ἀλήθειαν. A καὶ ἐν ὁσιότητι ἐπορευσάμην. A om. verses 6-7. c add εὐσέβειαν ἠγάπησα. ¹⁷ hi add ὁμοίως. ¹⁸ c. hi read ἰσχύος. ¹⁹ efg. bd read ἐν πάσῃ τῇ. a om. ²⁰ d adds δέ. ²¹ b reads ὡς. ²² c. hi, g read καὶ ταῦτα ποιεῖτε καὶ ὑ. τ. μου (g ποιήσατε τ. μου καὶ ὑ.). b, S¹ ταῦτα καὶ ὑ. ποιήσατε τ. μου. adef ταῦτα ποιήσατε καὶ ὑ. τ. μου. ²³ c reads ταῦτα ὑμεῖς ἐὰν ποιεῖτε. ²⁴ β. c reads ἀφ' ὑμῶν, hi ὑμῖν. ²⁵ α, d. a reads πάντα ἄγρια θηρία, befg πάντα ἄγριον θῆρα (θηρίον f, θηρίον θῆρα e). ²⁶ c. hi, f read καταδουλώσητε, ab καταδουλώσεσθε, e καταδουλώσησθε, g καταδουλώσασθε, d οὐκ ἔλθη πρὸς ὑμᾶς and omit next two lines. c adds in margin and hi in text περὶ τοῦ Χριστοῦ. ²⁷ α. β-d read ἐαυτῶν. ²⁸ α. β, S¹ om. ²⁹ α, β-d, S¹ save that hi, ef read συμπορευόμενοι and α adds αὐτοῦ after καρδίας. ³⁰ α. β-d, A^{acfg}, S¹ read as in margin, d, A^{b*d} ταῦτα (+ πάντα A^{b*d}) εἰπὼν Ἰσαχὰρ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐνετείλατο αὐτοῖς. Thus the

β-γ, S¹ γωσιw αὐτὸν³¹ ἐν³² Χεβρών³³, κακεῖ³⁴ θάψωσιw αὐτὸν³⁵
 αὐτὸν
 ἐν τῷ
 σπηλαίῳ. α

9. Καὶ ἐκτείναστοὺς
 πόδας αὐτοῦ³⁷ ἐκοι-
 μήθη ἐν γήρει καλῶ
 ὕπνου αἰώνιον.

β, S¹

9. * Καὶ ἐξέτεινε
 τοὺς πόδας αὐτοῦ
 καὶ³⁸ ἀπέθανε³⁹ ἐν
 γήρει καλῶ, πᾶν
 μέλος ἔχων ὑγιές⁴⁰,
 καὶ ἰσχύων ὕπνωσεν
 ὕπνου αἰώνιον⁴¹.

A

9. Καὶ ἐκτείνας τοὺς
 πόδας αὐτοῦ ὕπνω-
 σεν ἐν * γῆ Ῥα-
 κολμ⁴² * ὑγιῆς ὧν⁴³
 πάντα μέλη αὐτοῦ,
 καὶ ἐν ἰσχύι ὕπνω-
 σεν ὕπνου αἰώνιον⁴⁴.

Διαθήκη Ζαβουλῶν τοῦ ἔκτου υἱοῦ Ἰακῶβ καὶ Λείας¹.

I. * Ἀντίγραφον λόγων² Ζαβουλῶν, ὧν³ διέθετο τοῖς υἱοῖς⁴
 αὐτοῦ, Ἦπρὶν ἢ ἀποθανεῖν αὐτὸν⁵ * ἐν τῷ⁶ ἑκατοστῷ * τετάρτῳ καὶ
 δεκάτῳ⁷ ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ⁸, μετὰ * οὖν δύο ἔτη⁹ * τοῦ
 θανάτου¹⁰ Ἰωσήφ. 2. Εἶπεν¹¹ αὐτοῖς. Ἀκουσατέ μου¹²,

inferior MSS. of A agree closely here with α, d. ³¹ A = ὁστέα
 αὐτοῦ. ³² α, bdf. aeg read εἰς. ³³ d reads Χευρών. ³⁴ g reads καί.
 f adds αὐτόν. ³⁵ β-γ trs. before θάψωσιw against α. g, A om. β-γ, A,
 S¹ add ἐν τῷ σπηλαίῳ (+ τῷ διπλῶ d, A). ³⁶ h, A om. ³⁷ hi. c om.
³⁸ β-d save that g reads ἐκτείνας and om. αὐτοῦ καί. d reads ὡς δὲ ἐπλήρωσεν
 ἐντελλόμενος τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. ³⁹ b adds πέμπτος. ⁴⁰ d reads ὑγιῆ. g om.
 rest of ver. ⁴¹ f, S¹ add Ἰσσαχάρ υἱὸς Ἰακῶβ ε' (+ καὶ S¹) υἱὸς Λίας ε'
 (+ καὶ S¹) ἔζησεν ἔτη ρκβ'. ⁴² So A^{abbd}, corruption of γῆρα καλῶ. A^{cf} are
 more corrupt. ⁴³ A^{acfg}. A^{b*d} = ὑγιῆς ἦν. ⁴⁴ A^{b*} add εἰς δύο ἔτη θεοῦ.

¹ Title. α in text. abef, S¹ read Δ. Ζ. περὶ εὐσπλαγχνίας καὶ ἐλέους
 (+ ἐρμηνεύεται Ζ. δῶρον f), d (conflate) Δ. Ζ. υἱοῦ Ἰακῶβ καὶ Λίας ζ' περὶ
 εὐσπλαγχνίας καὶ ἐλεημοσύνης, g Δ. Ζ. περὶ ἐλεημοσύνης ζ'. A^{ab} = Δ. Ζ. υἱοῦ
 Ἰσραὴλ υἱοῦ Ἰσαάκ, A^{cfg} = Δ. Ζ. ² α, β-abd. a reads ἀντίγραφα λόγ. b, S¹
 reads ἀντίγραφα. d reads ἀντίγραφον διαθήκης. A^{abb*cd} (conflate) = ἀντίγ.
 διαθήκης λόγων. A^b om. 1, 2, 3^a. ³ ci, β-bd. h reads ῶ, b ὄ, d ὄσα.
⁴ α. β read τέκνοις. ⁵ c. d reads πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν. h, β-d, A, S om.
⁶ β-a om. ⁷ hi, d (save that h reads τεσσαράφ). So bg, S¹ ριδ'. ef (though
 corrupt) support text τέσσαρες (-is f) καὶ δεκάτῳ, c τετάρτῳ, a τεσσαρακοστῷ
 καὶ δεκάτῳ. A = εἰκοστῷ καὶ τετάρτῳ. ⁸ g om. rest of verse. ⁹ c. h reads
 δὲ δύο ἐτῶν, i οὖν ἔτη. adef, A read δύο ἔτη, bg λβ'. ¹⁰ d reads τῆς τελευταίας.
¹¹ α. β-dg, A^{cf}, S read καὶ εἶπεν. d, A^{bb*d} καλέσας (ἐκάλεσε A^{b*d}) τοὺς υἱοὺς
 αὐτοῦ (+ καὶ A^{b*d}) εἶπεν, g καλέσας αὐτοὺς εἶπεν. ¹² a add λόγων, d οἱ.

υιοὶ Ζαβουλῶν¹³, * προσέχετε ῥήμασιν¹⁴ * τοῦ πατρὸς ὑμῶν¹⁵.

3. Ἐγὼ¹⁶ Ζαβουλῶν δόσις ἀγαθῇ¹⁷ γέγονα¹⁸ τοῖς γονεῦσί μου· ἐν γὰρ τῷ τευχθῆναι¹⁹ με, ἠξήθη²⁰ ὁ πατήρ μου²¹ σφόδρα καὶ τὰ πρόβατα²² καὶ τὰ βουκόλια, ὅτε²³ * ἐν ταῖς

β-d ἕως σφόδρα.

β-d, A^{abcd}, S εἶχεν.

Ἰδὲ²⁶ ὅτι ἤμαρτον ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἵπαρεκτὸς ἐννοίας¹. 4. Οὐκ ἔγνω

βg, A ἐσκέπασα ἐπί.

Οὐ²⁷ μνήσκομαι²⁸ ὅτι παρανομίαν ἐποίησα, πλὴν τὴν ἄγνοιαν ἣν ἐποίησα²⁹ ἐπὶ τοῦ³⁰ Ἰωσήφ, ὅτι ἐβεβαίωσα³¹ τοῖς ἀδελφοῖς μου³² * μὴ εἰπεῖν³³ * τῷ πατρί μου³⁴ τὸ γενόμενον. 6. Ἄλλ³⁵

β (A), S¹ πολλὰ διεμαρτυράμην αὐτοῖς Ἰωσήφ³⁶ ἔκλαιον³⁶ ἔν κρυφῇ³⁷ * ἡμέρας πολλὰς³⁸ * διὰ τὸν Ἰωσήφ³⁹.

* ἐφοβούμην γὰρ⁴⁰ * τοὺς ἀδελφούς μου, ἵτι⁴¹ συνέθεντο πάντες⁴² * ὅστις ἐξείπη⁴³ τὸ μυστήριον ἀναιρεθῆναι⁴⁴ αὐτόν⁴⁵.

7. * Πλὴν ὅτε⁴⁶ ἐβούλοντο ἀνελεῖν αὐτόν⁴⁷, * ἐγὼ μετὰ δακρύων προσεκάλουν αὐτούς⁴⁸ μὴ ποιῆσαι τὴν ἁμαρτίαν⁴⁹ ταύτην.

Ἰμετὰ δακρύων¹ τοῦ.

II. Ἡλθον¹ γὰρ ὁ² Συμεὼν ἵκαὶ ὁ Δὰν¹² καὶ ὁ² Γὰδ

g om. μου. ¹³ *d adds τοῦ πατρὸς ὑμῶν.* ¹⁴ *g reads φωνῆς. d, A read καὶ*

προσέχετε (+ τοῖς d) ῥήμασιν. ¹⁵ *α, g. abef, A, S¹ read πατρὸς ὑμῶν, d μου.*

¹⁶ *β, A add εἰμί. g om. ver. 3.* ¹⁷ *A = ἀγαθοῖς.* ¹⁸ *α. β, S¹ om.* ¹⁹ *α.*

β read γεννηθῆναι. ²⁰ *α, d. β-d read ἠξήθη.* ²¹ *α, d, A, S². befg S¹*

read ἡμῶν. a om. β-d add ἕως. ²² *α, af. bdeg read ποίμνια.* ²³ *d*

reads ὅτι. A^{b*efg} = καί. ²⁴ *α, β-b. b reads ἐν τοῖς ποικίλοις ῥάβδοις.*

A^{abb*cefg} = ποικίλον. ²⁵ *α, d. β-d, A^{abcd}, S read εἶχεν. A^{b*} om.*

²⁶ *α. β, A, S¹ om. b adds τέκνα μου.* ²⁷ *α. β, S¹ read οὐδέ.* ²⁸ *α, aeg.*

b reads μιμνήσκομαι, df μέμνημαι. A = μέμνησθαι δύναμαι. ²⁹ *β, A. α om.*

³⁰ *α, b. β-b om.* ³¹ *α, β-bg, S¹ (save that aef add ἐπί). bg, A read*

as in margin (though A adds τὸν λόγον after μου). Ἐσκέπασα ἐπί =

לַע יְהִי־בַּי corrupt for לַע יְהִי־בַּי = ἐβεβαίωσα. Cf. Esther ix. 21, 31.

³² *d add τοῦ.* ³³ *A = καὶ οὐκ εἶπον.* ³⁴ *β, A (though A adds Ἰακώβ*

and trs. after γενόμενον). α read τὸν πατέρα ἡμῶν. ³⁵ *α, β-bdg, A^{b*d}.*

bg, A^{abcefg} read καί. d om. ἀλλ' . . . Ἰωσήφ. Yet see note 45. ³⁶ *b add*

πολλά. ³⁷ *α, β-afg. af read κρυφῇ. g, A om.* ³⁸ *bg om. f prefixes*

ἐπί. ³⁹ *c. hi, aefg read περὶ (+ τοῦ h) Ἰωσήφ. b om.* ⁴⁰ *g reads*

ἀλλ' ἐφοβούμην. ⁴¹ *d reads αὐτοὺς ἐπειδὴ γάρ.* ⁴² *β, S¹ add ὁμοῦ.* ⁴³ *α*

(save that c reads ἐξείπει). bg read εἴ τις ἐξείπει, adf ὅτι (a om.) εἴ τις

ἐξείπει, e ἢ τις ἐξείπει. ⁴⁴ *d reads ἀναιρεθήσεται.* ⁴⁵ *β, S¹ add μαχαίρα.*

After *μαχαίρα d adds ἔκλαιον οὖν ἐγὼ περὶ Ἰωσήφ ἡμέρας πολλὰς ἐν κρυφῇ.*

⁴⁶ *dg, S¹ read πλὴν ὅτι. A^{b*d} = καὶ ὅτε.* ⁴⁷ *c om. rest of verse and*

ἦλθον . . . οὐ ἀνελεῖν in ii. i through hmt. ⁴⁸ *hi. β, S read as in*

margin. A = πολλὰκις διεμαρτυράμην (ἐβουλόμην διαμαρτύρασθαι A^{ab}, ὠλοδύζον

A^{b*d}) αὐτοῖς τοῦ. ⁴⁹ *h. β, A read ἀνομίαν.*

β, A, S¹ ἐπὶ τὸν ἰωσήφ τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς μετὰ
 *ἐπὶ τὸν δακρῶν. 2. Ἐλεήσατέ με ἀδελφοί μου⁷. οἰκτειρήσατε⁸
 ἰωσήφ³ σπλάγχνα⁹ Ἰακώβ τοῦ πατρὸς ἡμῶν¹⁰. Μὴ¹¹ ἐπαγάγετε¹²
 ἀνελεῖν τὰς χεῖρας ὑμῶν τοῦ¹³ ἐκχέαι αἷμα ἀθῶν¹, ὅτι οὐχ ἡμαρτον¹⁴
 αὐτόν¹⁴ εἰς ὑμᾶς. 3. Εἰ δὲ καὶ¹⁵ ἡμαρτον, ἐν παιδείᾳ παιδεύσατέ με,
 καὶ πεσὼν ἐπὶ πρόσ- ἀδελφοί μου¹⁶, *τὴν δὲ χεῖρα ὑμῶν μὴ¹⁷ *ἐνέγκατε ἐν φόνῳ
 ἰωσήφ⁵ ἀδελφοῦ ὑμῶν¹⁸ διὰ Ἰακώβ τὸν πατέρα ὑμῶν¹⁹. 4. Ὡς δὲ
 *ἔλεγεν ἔλεγεν ἰδοῦρόμενος²⁰ τὰ *ρήματα ταῦτα²¹, *μὴ φέρων ἐγὼ τῶν
 αὐτοῖς⁶. οἰμωγῶν²² ἡρξάμην κλαίειν¹, καὶ τὰ ἥπατά μου ἐξεχύθησαν²³,
 β, A, S¹ καὶ πᾶσα²⁴ ἡ ὑπόστασις²⁵ τῶν σπλάγχμων μου ἐχαυνοῦτο²⁶.
 γαγετε ἐπ' οἰμωγῶν²² ἡρξάμην κλαίειν¹, καὶ τὰ ἥπατά μου ἐξεχύθησαν²³,
 ἐμέ. 5. *Ἐκλαίον δὲ σὺν τῷ ἰωσήφ²⁷ καὶ ἐβόμβει²⁸ ἡ καρδία μου,
 β, A^{abc} ἔπενεγκητέ μοι. ἔπενεγκητέ μοι. ἔπενεγκητέ μοι. ἔπενεγκητέ μοι.
 β, S¹ εἰς ἔπενεγκητέ μοι. ἔπενεγκητέ μοι. ἔπενεγκητέ μοι. ἔπενεγκητέ μοι.

οἶκτον ἦλθον ἐγὼ καὶ. β, A, S¹ ἐχαυνοῦτο ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου. β, S¹
 ἔκλαιε δὲ καὶ ἰωσήφ κἀγὼ σὺν αὐτῷ. β, S¹ ἐξέστησαν.

II. ¹ ag read ἦλθε. ² h. β, A, S¹ om. ³ A = ἐπ' αὐτόν. g om.
 af om. next eight words through hmt. deg S¹ add μετ' ὀργῆς. ⁴ d, A om.
⁵ e reads ὁ ἰωσήφ. ⁶ A^{bkd} = ἔλεγεν μετὰ δακρῶν. Cf. α. A^{abcdfg} = ἐδάκρυε
 καὶ ἔλεγε. af insert καὶ before ἔλεγεν. ⁷ d om. ⁸ bdfg, A add τὰ.
⁹ A read **ⲓⲱⲓⲏⲟⲩ** (= τὸ γῆρας) which is corrupt for **ⲓⲱⲓⲏⲟⲩ** = τὰ σπλάγχνα.
¹⁰ a reads ὑμῶν. ¹¹ d, A read καὶ μὴ. ¹² β, S¹ add ἐπ' ἐμέ. A adds
 the same phrase after ὑμῶν. ¹³ g om. ¹⁴ d adds τι. ¹⁵ f om. ¹⁶ α,
 β-bd, S¹. bd, A om. ¹⁷ α (save that c om. δέ), β, A^{abc}, S¹. A^{b*defg} = καὶ
 μὴ τι (+ μοι κακὰ A^{b*}). ¹⁸ α. β, A^{abc} read ἐπενεγκητέ μοι (dg ἐπ' ἐμέ, b om.).
¹⁹ c, A. hi, β, S¹ read ἡμῶν. ²⁰ α. β, A, S¹ om. ²¹ g reads ἐλεεινὰ
 ῥήματα. ²² α. β, S¹ read as in margin save that d om. καί. A =
 οἶκτος ἔπεσεν εἰς καρδίαν μου. ²³ dg. hi, β-dg read ἐξελύθησαν, S¹ ἐξελύθη.
 c reads ἐξηλήθησαν. β, S¹ add ἐπ' ἐμέ. A = ἐτίπησαν ἐν ἐμοί, but **ⲫⲱⲣⲱⲓ**
ⲓⲏⲟⲩ is corrupt for **ⲫⲱⲣⲱⲓⲏⲟⲩ** = ἐξεχύθη and thus supports dg. The text
 is based on Lam. ii. 11 'and my liver was poured out' (ⲓⲏⲟⲩ). ²⁴ g trs.
 after ὑπόστασις. ²⁵ A reads **ⲫⲱⲣⲱⲓⲏⲟⲩⲓⲏⲟⲩ** = ὑπόστασις δυνάμεως, but
 the two words appear to be duplicate renderings of ὑπόστασις. ²⁶ β, A, S¹
 add as in margin (save that e om. ἐπί, and g reads τῇ ψυχῇ for τὴν ψυχὴν).
 ἐχαυνοῦτο is difficult—corrupt perhaps for ἐθολοῦτο. The text would then
 be based on Lam. i. 20, ii. 11 171720π. ²⁷ α, A (save that A read αὐτῷ
 for τῷ ἰ.). β, S¹ read as in margin save that f om. καί and d δὲ καί.
²⁸ a. c reads ἐβόμβοι, hi ἔμφοβος ἦν, bfg ἐβόμβη, d, A ἐθαμβήθη, e ἐβόνβει.
 ἐβόμβει = ⲡⲓⲱⲓ, ἐθαμβήθη = ⲡⲓⲱⲓ. ²⁹ hi. c reads ἔτρεχον, β ἐξέστησαν.
³⁰ b reads τοῦ στήνι. g trs. before οὐκ. ³¹ α. β, A, S¹ read καὶ ἰδὼν
 (εἶδεν g) με συνκλαίοντα. ³² i, β-g, A, S¹. ch read ἀπερχ. g ἀνερχ. ³³ g

μου, δεόμενος * τῆς πρὸς αὐτὸν βοηθείας³⁵. 7. * Ἐν δὲ τῷ β, A, S¹ μεταξὺ ἀναστάς³⁶ Ῥουβὴμ³⁷ εἶπεν³⁸. * Δεῦτε ἀδελφοί μου³⁹, μὴ αὐτῶν. ἀποκτείνωμεν αὐτὸν ἀλλὰ ρίψωμεν⁴⁰ αὐτὸν εἰς ἓνα τῶν * ξηρῶν ἀναστάς β, S¹ λάκκων⁴¹ τούτων⁴², ὧν ὠρυξαν οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ οὐχ εὖρον δέ. ὕδωρ⁴³. 8. Διὰ γὰρ τοῦτο ἐκάλωσε ὁ⁴⁴ Κύριος * τοῦ μὴ ἀδελφοί. ἀναβλῦσαι ὕδωρ⁴⁵ ἐν αὐτοῖς ἵνα * γένηται περιποίησις τῷ⁴⁶ β τοῦ ἀναβῆναι ὕδωρ. Ἰωσήφ. 9. * Καὶ ἐποίησαν⁴⁷ * οὕτως ἕως οὗτου⁴⁸ ἐπώλησαν⁴⁹ β-dg, S¹ αὐτὸν⁵⁰ τοῖς Ἰσραηλίταις⁵¹. ἐποίησε Κύριος. β, A^{ab}

III. * Εἰς γὰρ τὸ τίμημα αὐτοῦ ἐγὼ οὐκ ἐκoinώνησα, ἐποίησε Κύριος. τέκνα μου¹. 2. * Ἀλλὰ Συμεὼν² καὶ * ὁ Δὰν καὶ ὁ Γὰδ καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν³, καὶ⁴ λαβόντες * τὴν τιμὴν αὐτοῦ⁵ ἐπρίαντο⁶ Γὰδ καὶ ὑποδήματα ἑαυτοῖς⁷ * καὶ ταῖς γυναιξίν αὐτῶν⁸ Γ καὶ τοῖς τέκνοις οἱ ἄλλοι αὐτῶν⁹, εἰπόντες. 3. * Οὐ φαγόμεθα αὐτήν¹⁰, ὅτι τιμὴ φοιῆμῶν. ἐστὶν * αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν¹¹, ἀλλὰ καταπατήσει¹² β-dg, A^{ab} ἡμῶν καταπατήσωμεν¹³ αὐτήν, ἀνθ' ὧν εἶπεν βασιλεῦσαι¹⁴ ἐφ' αὐτή.

adds καί. ³⁴ α. β read ὀπίσω. ³⁵ α. β-d, A, S¹ read as in margin. d reads αὐτοῖς. ³⁶ α. β read as in margin. A = καὶ τότε ἀναστάς. ³⁷ abfg. α, d read Ῥουβίμ, e Ῥουβήν. ³⁸ a adds αὐτοῖς. ³⁹ α. β, A read ἀδελφοί (+ μου g, A). ⁴⁰ c reads βάλλομεν. ⁴¹ α. β, A read λάκκων τῶν ξηρῶν. ⁴² g om. rest of verse together with ver. 8. ⁴³ A^{bc} add ρίψωμεν αὐτόν. c. om. next ten words through hmt. hi add ἐν αὐτοῖς owing to c(?). ⁴⁴ hi. β om. ⁴⁵ hi, A. bd, S¹ read τοῦ ἀναβῆναι (εὑρεθῆναι d) ὕδωρ, aef ὕδωρ ἀναβῆναι. ⁴⁶ c, abef, A (save that c reads γένηται and b τοῦ). hi read γέωνται περιποιήσεις τῷ, d γέονται εἰς περιποίησιν τῷ. ⁴⁷ α, d, A. So also g save that it prefixes ὁ. β-dg, S¹ read καὶ ἐποίησε Κύριος. ⁴⁸ α. β-g read οὕτως ἕως οὔ, g καὶ εἶθ' οὕτως. ⁴⁹ α, bdeg. a reads πέπρακαν, and trs. after Ἰσμ. f ἔπρασαν. A = ἐπωλήσαμεν. ⁵⁰ A^{ab} = Ἰωσήφ. ⁵¹ c reads Ἰσραηλίταις.

III. ¹ α. β-dg, S¹ read καὶ γὰρ τὸ τίμημα (τῆς τιμῆς b, τῷ τιμήματι e) τοῦ Ἰωσήφ, τέκνα (aef, S¹ trs. after ἐκοιν.), ἐγὼ οὐκ ἐκοινώνησα, d καὶ ἐκ τῆς τιμῆς αὐτοῦ, τέκνα, ἐγὼ οὐκ ἐκ., g τῆς δὲ τιμῆς Ἰωσήφ μὴ γένοιτό μοι κοινωῆσαι. A = ἀλλὰ (A^a om.) τὸ τίμημα οὐκ ἐκ. ἐγὼ, τέκνα μου. ² g reads Σ. δέ. ³ α. β-g, A^{ab} read Γὰδ καὶ οἱ ἄλλοι (ἀδελφοί ae. f om. ἄλλοι) ἐξ ἀδελφοῦ ἡμῶν (ἐξ τῶν ἀδελφῶν μου d, ἐξ ἀδελφοῦ A^{ab}), g καὶ Γὰδ. A^{b*cdefg} = Γ. καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί. ⁴ bd om. ⁵ α (save that c reads αὐτῶν). β, S¹ read τὴν τιμὴν τοῦ (g om.) Ἰωσήφ. A = αὐτήν. ⁶ aefg. α, b read ἐπρίασαντο, d ἡγόρασαν. ⁷ d trs. before ὑποδήματα. A^b = τοῖς ποσὶν αὐτῶν. ⁸ A^{b*cd} om. ⁹ d om. ¹⁰ a reads καὶ οὐ φαγόμεθα αὐτήν and trs. after αὐτή (see margin). For αὐτήν g, A read ἐξ αὐτῆς. ¹¹ α save that hi trs. ἐστὶν αἵματος. β, A, S¹ read αἵματος ἐστὶν (bdg, A om.) τοῦ (efg om.) ἀδελφοῦ ἡμῶν αὐτή (dg, A^{ab} ἐστίν, A^{b*cdefg} ἦν). ¹² hi, dg om. ¹³ a reads καταπατήσωμεν. ¹⁴ c. hi read

Αἰγυπτίων⁴⁹.
κακά⁵⁰.

8. * * ἤκουσαν γὰρ ὅσα ἐνεδείξαντο αὐτῷ β-dg, S¹
μετὰ
ταῦτα
γὰρ
ἤκουσαν
οἱ Αἰγύ-
πτιοὶ
πάντα τὰ
κακά ἃ
ἐποιήσα-
μεν τῷ
Ἰωσήφ.

α
IV. Μετὰ δὲ τὸ †πραθῆ-
ναι¹ αὐτὸν ἐκάθησαν οἱ ἀδελ-
φοί μου² ἐσθίειν καὶ πίνειν.
2. Ἐγὼ δὲ σπλαγχνιζόμενος
τὸν Ἰωσήφ * οὐκ ἔφαγον³.
προσέχων⁴ δὲ τῷ λάκκῳ, ἐπει-
δὴ⁵ ἐφοβεῖτο⁶ Ἰούδας μήπως
ἀποπηδήσαντες⁷ Συμεὼν καὶ ὁ
Δὰν καὶ ὁ Γὰδ ἀνέλωσιν
αὐτόν. 3. Ὁρῶντές με δὲ
μὴ⁸ ἐσθίοντα ἔθεντό με⁹ τη-
ρεῖν αὐτὸν ἕως οὗ ἀπεδόθη
* τοῖς Ἰσμαηλίταις¹⁰. 5.
Ἐλθὼν δὲ Ῥουβὶμ καὶ ἀκούσας
ὅτι ἐπράθη⁸ ἀπόντος * αὐτοῦ
περιεσχίσατο¹¹ τὸν χιτῶνα
αὐτοῦ θρηνῶν ἔλεγεν¹². Πῶς

β, A, S¹
IV. * Μετὰ δὲ τὸ βάλλειν
αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον¹³ * ἐκά-
θησαν ἐσθίειν Ἦοὶ ἀδελφοί
μου¹⁴. 2. Ἐγὼ γὰρ¹⁵ δύο
ἡμέρας καὶ δύο νύκτας οὐκ
ἐγενσάμην, σπλαγχνιζόμενος
ἐπὶ Ἰωσήφ¹⁶. καὶ¹⁷ Ἰούδας
οὐ συνέτρωγεν αὐτοῖς. * προσ-
εἶχε δὲ Ἦ τῷ λάκκῳ¹⁸, * ὅτι
ἐφοβεῖτο¹⁹ μὴ²⁰ ἀποπηδήσαν-
τες Συμεὼν²¹ καὶ Γὰδ ἀνέ-
λωσιν αὐτόν. 3. * Καὶ
ὀρῶντες καμὲ μὴ ἐσθίοντα
ἔθεντό με τηρεῖν αὐτὸν ἕως
οὗ ἐπράθη²². 4. Ἐποίησε δὲ²³
ἐν τῷ λάκκῳ τρεῖς ἡμέρας καὶ
τρεῖς νύκτας καὶ οὕτως * ἐπρά-

⁴⁹g om. next verse. ⁵⁰α (save that *h* adds καὶ πάντα after γὰρ). *abef*, S¹
read as in margin (save that for ἐποιήσαμεν *e* reads ἐνεδειξάμεθα), *d* ἐν τῷ
ἀκούσαι πάντα τὰ κακά ἃ πεποιήκαμεν τῷ Ἰ. A = ἠκούσθη γὰρ ἐν πᾶσι τοῖς
Αἰγυπτίοις.

IV. ¹ Corrupt probably for βληθῆναι. ² *c*. *hi* read αὐτοῦ. ³ *hi* trs.
before σπλαγχ. ⁴ *hi*. *c* reads προσεσχών. ⁵ *hi* add δέ. ⁶ *c* reads ἐφοβήτω.
⁷ *hi*. *c* reads ἀποπηδήσωσιν. ⁸ *c* om. ⁹ *hi* om. ¹⁰ *c*. *h* (*i*?) reads ὁ ὄσιος.
¹¹ *h*. *c* reads αὐτῷ περιεσχίσατο. ¹² *c*. *h* (*i*?) reads καὶ λέγων. ¹³ *g*, A (save
that for αὐτόν A read Ἰωσήφ). *d* read ἀλλὰ τότε γὰρ μετὰ τὸ βληθῆναι αὐτὸν
εἰς τὸν λάκκον. *abef*, S¹ are defective and corrupt: καὶ (*abe*, S¹ om.) μετὰ
ταῦτα ἔβαλον (*ef* ἔβαλλον). ¹⁴ *d*. Cf. α and Gen. xxxvii. 25 **וַיִּשְׁבְּ**
g reads ἤρξαντο ἐσθίειν οἱ ἀδελφοί μου, A ἤθελον ἐσθίειν, S¹ ἐκάθησαν ἐσθίειν
ἐκείνοι. Here **לְהִי** = ἤθελον seems corrupt for **לְהִי** = ἤρξαντο.
abef read defectively ἐσθίειν ἐκείνοι. ¹⁵ *d* reads δέ. *g* om. ¹⁶ *g* read
αὐτόν. ¹⁷ *d* reads ὁμοίως δέ. ¹⁸ *abefg*. *d* reads ἀλλὰ τῷ λάκκῳ προσεῖχε.
A = ὅτι (A^{b*d} ἀλλὰ) προσεῖχε. ¹⁹ β-d, S¹. *d* reads ἐφοβεῖτο γὰρ. A = καὶ
ἐφοβεῖτο. ²⁰ *d*, A add πως. Cf. α. ²¹ *g* om. next four words. For
Σ. καὶ Γ. A read Γ. καὶ Σ. ²² β save that for τηρεῖν *d* reads εἰς τὸ
διατηρεῖν. A = καὶ ὀρῶν με μὴ ἐσθίοντα [καὶ θεωρῶν με μὴ γευόμενον καὶ]
Ἰούδας με ἔθετο τηρεῖν αὐτόν, ἕως οὗ ἔπρασαν αὐτόν (A^{b*} om. last clause). The

α
 ὄψωμαι²⁴ τὸ πρόσωπον τοῦ
 πατρός μου Ἰακώβ; 6.
 Καὶ λαβὼν τὸ ἀργύριον κατέ-
 δραμεν ὀπίσω τοῖς ἐμπόροις·
 μὴ εὐρών δὲ αὐτοὺς ὑπέ-
 στρεψεν ὀδυρόμενος²⁵. κατα-
 λιπόντες²⁶ δὲ οἱ ἔμποροι τὴν
 πλατεῖαν ὁδὸν διόδευσαν²⁷ διὰ
 *Τρωγλοδίτων ἐν συντόμῳ²⁸.

β, A, S¹
 Καὶ οὐκ
 ἔφαγεν
 (+ ῥου-
 βήμ bg).
 β, A, S¹
 πένθει·
 εἶρον.
 β-g, A,
 S¹ ἡμῶν
 Ἰακώβ.
 β, A, S¹
 ἐμβάψω-
 μεν.

β, A, S¹
 θη ἄσιτος²⁹. 5. *Καὶ ἀκού-
 σασ ῥουβήμ ὅτι ἐπράθη ἀπόν-
 τος αὐτοῦ, περισχισάμενος³⁰
 *τὰ ἱμάτια αὐτοῦ³¹ ἐθρήνει³²,
 λέγων· *Πῶς ὄψομαι³³ τὸ
 πρόσωπον Ἰακώβ³⁴ τοῦ πατρός
 μου³⁵; 6. Καὶ λαβὼν τὸ
 ἀργύριον³⁶ κατέδραμε³⁷ *τοῖς
 ἐμπόροις³⁸, *καὶ οὐδένα εὔ-
 ρεν³⁹. ἀφέντες γὰρ⁴⁰ τὴν ὁδὸν
 τὴν μεγάλην⁴¹ ἐπορεύθησαν⁴²
 Ἰδιὰ Τρωγλοδύτων⁴³ ἐν τῇ
 συντόμῳ.

7. Ἦν δὲ ὁ ῥουβήμ λυπούμενος⁴⁴, καὶ οὐκ ἔφαγεν⁴⁵ ἄρτον⁴
 *ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ⁴⁶. *προσελθὼν οὖν ὁ Δὰν εἶπεν αὐτῷ⁴⁷.
 8. Μὴ κλαῖε μηδὲ λυποῦ⁴⁸. εὔρομεν⁴⁹ γὰρ τί εἵπωμεν⁵⁰ τῷ
 πατρὶ ἡμῶν⁵¹. 9. Θύσωμεν Ἰμαχαίρα⁵² *χίμαρρον
 αἰγῶν⁵³ καὶ μολύνωμεν⁵⁴ τὸν χιτῶνα Ἰωσήφ, καὶ *ἀποστείλωμεν

first clause in brackets is manifestly a duplicate rendering of what precedes. ²⁵ d om. ²⁴ c. h reads ὄψομαι. ²⁵ c. hi read ὀδυρόμενος. ²⁶ hi. c reads καταλείποντες. ²⁷ c. hi read ἐπορεύθησαν. ²⁸ c. hi read Τρωγλοδύτων ἐν συντομίᾳ. ²⁹ β-g, A^{acc}, S¹. g trs. ἄσιτος before καὶ οὕτως. A^b = ἔμεινε ἄσιτος ἕως ἔπρασαν αὐτόν, A^{b*dg} ἐπράθη Ἰωσήφ. ³⁰ A^{abce} = καὶ ἀκούσας ῥ. ὅτι ἐπράθη (A^{ac} om. ὅτι ἐπρ.) περισχίσαστο. A^{b*dfg} περισχίσαστο. ³¹ d, A. β-d, S¹ om. A adds καί. ³² g reads ἐθρήνησε. ³³ d reads οἴμοι πῶς ὄψομαι. ³⁴ d trs. after μου. ³⁵ a reads ἡμῶν. ³⁶ d reads τίμημα. ³⁷ bdeg. af read καὶ καταδραμών. ³⁸ g reads ὀπίσω τῶν ἐμπόρων. ³⁹ beg, A^{abcefg}. af, S¹ read καὶ (f om.) οὐδὲν εὐρών (εὔρεν f, S¹). d, A^{b*cd} καὶ οὐχ εὔρεν αὐτούς. ⁴⁰ a om. A adds ἦσαν. ⁴¹ d reads βασιλικὴν ὁδόν. A adds ἡ ἦν ἐν τῇ συντόμῳ καὶ ἄλλην ὁδόν (A^{b*cd} om. ὁδόν, A^{efg} om. καὶ . . . ὁδόν). ⁴² A om. rest of verse. ⁴³ af, S¹. bd read τραγλοκοπητῶν, d τρωγλοκοπητῶν, e τραγωκοπιτῶν, g στρογκαλῶν κολπη. ⁴⁴ α. β, A, S¹ om. ⁴⁵ hi, β-ae, A^{abc}, S¹. c, ae read ἔφαγον, A^{b*cd} = ἀπόλετο through an obvious internal corruption. bg (on g see note 46), A^b add ῥουβήμ, A^{ab*cddefg} Ἰωσήφ. ⁴⁶ α. β-g, A read ἐν τῇ ἡμ. ἐκ., g τὴν ἡμέραν ἐκείνην ῥουβήμ. ⁴⁷ α, β-g, S¹ (save that β-eg, S¹ om. ὁ). g reads καὶ ἔλθων Δὰν λέγει. A = καὶ προσελθὼν Δ. εἶπεν τῷ ῥ. ⁴⁸ α. β read as in margin. ⁴⁹ c. hi read εὔρωμεν. β, A, S¹ read εὔρον. ⁵⁰ h, d. c, β-d read εἵπομεν. ⁵¹ g om. β-g, A, S¹ add Ἰακώβ. ⁵² α, β-bde, S¹. e reads μαχαίρους, bd, A om. ⁵³ A^{acef} = χίμαρρον, A^{bb*cd} = τραγίσκον. ⁵⁴ α. So LXX in Gen. xxxvii. 31. β, A, S¹ as in margin. (Here A^b omit to end of verse ?).

αὐτὸν τῷ ἱακῶβ λέγοντες⁵⁵. Ἐπίγνωθι, ὁ⁵⁶ *χιτῶν τοῦ υἱοῦ σου β, A, S¹
 ἐστίν⁵⁷; *καὶ ἐποίησαν οὕτως⁵⁸. IO. Ἐὶ τὸν γὰρ χιτῶνα⁵⁹ ἐροῦμεν (+ τῷ
 ἐξέδυσαν τὸν⁶⁰ Ἰωσήφ ἐν *τῷ πιπράσκειν⁶¹ αὐτόν⁶², *καὶ ἱακῶβ
 ἐνέδυσαν αὐτὸν ἱμάτιον δουλικόν⁶³. II. *Ἐλαβε δὲ Συμεὼν
 τὸν χιτῶνα⁶⁴, Ἐκαὶ⁶⁵ οὐκ ἤθελε δοῦναι αὐτόν⁶⁶. Ἐ*εβούλετο γὰρ⁶⁷ β, S¹ πα-
 τῆ ῥομφαία⁶⁸ *κατακόψαι αὐτόν⁶⁹, ὀργιζόμενος ὅτι οὐκ⁷⁰ λαῖον.
 ἀνείλεν αὐτόν. I2. Ἀναστάντες δὲ⁷¹ *Ἐπάντες⁷ εἶπομεν β, A, S¹
 αὐτῷ⁷², ὅτι⁷³ ἔὰν μὴ δῶς *τὸν χιτῶνα⁷⁴, εἶπωμεν⁷⁵ Ἐτῷ πατρὶ
 ἡμῶν⁷⁶ ὅτι σὺ⁷³ μόνος ἐποίησας τὸ πονηρὸν *τοῦτο ἐν
 Ἰσραὴλ⁷⁷. I3. *Καὶ οὕτως δέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς⁷⁸. β, S¹
 Καὶ⁷³ ἐποίησαν καθὼς *εἶπεν ὁ Δάν⁷⁹. θέλων.
 β, A, S¹

V. Καὶ νῦν¹, τέκνα μου, παραγγέλλω² ὑμῖν *τοῦ φυλάσσειν³ τὰς⁴ ἐντολὰς *τοῦ Κυρίου⁵ Ἐκαὶ ποιεῖν ἔλεος ἐπὶ⁶ τὸν
 σὴφ Α)

καὶ οὐκ ἀνείλεν. β, S¹ κατ' αὐτοῦ πάντες ὁμοῦ εἶπομεν. β-g, A, S¹
 ἐροῦμεν. β, S¹ ἀναγγεῶν.

⁵⁵ α save that c reads ἀποστείλομεν. β, A, S¹ read as in margin. ⁵⁶ α,
 def. abg, A, S¹ read εἰ. ⁵⁷ α, β-g (save that β-g add οὗτος). g reads
 χιτῶν ἐστίν τοῦ υἱοῦ σου οὗτος. A = οὗτός ἐστιν χιτῶν υἱοῦ σου Ἰωσήφ.
⁵⁸ β, S¹ om. ⁵⁹ β-dg, S¹ add τοῦ πατρὸς ἡμῶν. g om. τὸν . . . Ἰωσήφ.
 d presents a peculiar text of this verse: ὅταν δὲ ἡβουλήθησαν πιπῶσαι αὐτὸν
 ἐξέδυσαν τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον καὶ ἐνέδυσαν ἱμάτιον παλαιὸν ἐν σχήματι δούλου.
⁶⁰ c reads τῷ. ⁶¹ α. abef, S¹ read τῷ μέλλειν πιπράσκεισθαι (b, S¹ πιπρά-
 σκειν), g γὰρ τῷ μέλλειν πιπράσκειν. For d see note 59. ⁶² α, β-ag.
 g reads τὸν Ἰωσήφ. a om. ⁶³ α, β-g, S¹ save that for δουλικόν β-g, S¹
 read παλαιὸν δούλου. g reads ἐκδύσαντες αὐτὸν τὸν χιτῶνα τοῦ πατρὸς ἐνέδυσαν
 παλαιὸν δουλικόν. ⁶⁴ α (save that hi om. δέ). β, A, S¹ read as in margin
 save that g add ὁ before Σ. ⁶⁵ A om. g om. together with next four
 words. ⁶⁶ c reads αὐτῷ, A = αὐτοῖς. ⁶⁷ α. β, S¹ read θέλων (+ ἐν d).
⁶⁸ β-g, S¹ add αὐτοῦ. ⁶⁹ g read αὐτὸν διελεῖν ἀντὶ Ἰωσήφ, καὶ οὐκ ἐδίδου αὐτόν.
⁷⁰ α. β, A, S¹ read as in margin. ⁷¹ d reads οὖν. ⁷² α. β, S¹ read as in
 margin (save that g trs. κατ' αὐτοῦ after ὁμοῦ). A = ἡμεῖς κατ' αὐτοῦ εἶπομεν.
⁷³ g om. ⁷⁴ α, A^b. d reads αὐτόν. β-d, A^{-b} om. ⁷⁵ hi. β, A, S¹ read
 ἐροῦμεν, c εἶπομεν. ⁷⁶ α. g reads τῷ πατρὶ. β-g, A, S¹ om. ⁷⁷ α, (A^b?).
 β-a, A^{ab*cd*eg}, S¹ read ἐν Ἰσραὴλ, a ἐνώπιον Κυρίου. ⁷⁸ α. abef, S¹ read
 καὶ οὕτω (οὕτως hf) δίδωσιν αὐτόν (S¹ om.) αὐτοῖς (a trs. before αὐτόν, b om.),
 d τότε φοβηθεὶς δίδωσιν αὐτόν, g, A καὶ (g om.) τότε δοῖς αὐτόν (A om.).
⁷⁹ α, β-d, S¹, A^{abb*d}. d read εἶπεν Δ. A^{ceg} ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Δάν.

V. ¹ g reads ἰδοῦ. ² c, A^{abceg}. hi read παραγγεῶν, β, S¹ ἀναγγεῶν.
 A^{b*d} om. ³ A = φυλάσσετε. ⁴ g om. ⁵ hi, A. c reads τοῦ
 θεοῦ, β Κυρίου. A^{b*} add καθὼς κἀγὼ ἐφύλαξα καὶ χάριν ἔλαβον ἀπὸ θεοῦ.
 A om. καὶ ποιεῖν ἔλεος . . . ὁ Κύριος through hmt. ⁶ e reads μετὰ.

πλησίον⁷, καὶ εὐσπλαγχίαν *ἔχει πρὸς πάντας⁸ οὐ μόνον *ἐν ἀνθρώποις⁹, ἀλλὰ *καὶ ἐν ἀλόγοις ζώοις¹⁰. 2. Διὰ γὰρ ταῦτα εὐλόγησέ με ὁ¹¹ Κύριος¹. *καὶ πάντων¹² τῶν ἀδελφῶν μου ἀσθενούντων ἐγὼ ἄνοσος παρήλθον¹³. οἶδε¹⁴ γὰρ¹⁵ Κύριος ἐκάστου τὴν προαίρεσιν¹⁶. 3. *Ἐχετε οὖν¹⁷ ἔλεος ἐν¹⁸ σπλάγχνοις ὑμῶν¹⁹, ὅτι *εἴ τι ἂν²⁰ ποιήσῃ²¹ τῷ πλησίον αὐτοῦ, *οὕτω Κύριος²² ποιήσῃ²³ *μετ' αὐτοῦ²⁴. 4. *Καὶ γὰρ²⁵ υἱοὶ²⁶ τῶν ἀδελφῶν μου ἠσθέουν καὶ²⁷ ἀπέθνησκον διὰ Ἰωσήφ²⁸, Ἵτι οὐκ ἐποίησαν ἔλεος *ἐν σπλάγχνοις αὐτῶν²⁹. οἱ δὲ *ἐμοὶ υἱοὶ³⁰ ἄνοσοι διεφυλάχθησαν³¹ καθὼς³² οἴδατε³³. 5. Καὶ ὅτε ἤμην *ἐν γῆ³⁴ Χαναὰν *εἰς τὴν παραλίαν³⁵ ἐθήρευον θήραν³⁶ Ἰακώβ³⁷ τῷ πατρί μου³⁸, καὶ πολλῶν ἀγχομένων *ἐν τῇ θαλάσῃ³⁹, ἐγὼ ἀβλαβῆς διέμενον⁴⁰.

β-d, A, S¹ ὑμῶν, τέκνα μου.
β-dg, S ἠσθέ-
νονν.
c μετ' αὐτῶν.
deg, A, S¹ θήραν ἰχθύων.

VI. Πρῶτος Ἦ οὖν¹ ἐγὼ ἐποίησα σκάφος² ἐπιπλέειν³ ἐν τῇ⁴ θαλάσῃ, ὅτι Κύριος ἔδωκέ μοι Ἰ*σύνεσιν καὶ σοφίαν⁵ ἐν αὐτῷ¹. 2. Καὶ καθῆκα⁶ ξύλον ὄπισθεν αὐτοῦ⁷, καὶ

⁷ g adds αὐτοῦ. ⁸ α, de. abf read πρὸς π. ἔχειν, g ἔχειν ἐπὶ π. ⁹ α. bdg read πρὸς ἀνθρώπους, aef εἰς ἀνθρώπους. ¹⁰ ci. h om. β-g read καὶ εἰς (+ τὰ d) ἄλογα (+ ὑμῶν d), g καὶ πρὸς ἄλογα. ¹¹ α, g. β-g om. ¹² A = ὅτι πάντων. ¹³ d add τὸν βίον, A ἡμέρας μου. ¹⁴ β, A, S. α read εἶδε. ¹⁵ hi add ὁ. ¹⁶ A^{ab*d} add καρδίας. ¹⁷ α, bdg, S¹. ef, A read ἔχετε. a om. ¹⁸ adefg add τοῖς. ¹⁹ h reads αὐτῶν. d om. β-d, A, S¹ add τέκνα μου. d adds τοῦτο εἰδότες. ²⁰ α. a reads ἐάν, bg, A, S¹ ὡς ἂν, d ὅσα ἂν, e ὁ ἐάν, f εἴ τι ἐάν. ²¹ h, β-def. c reads ποιήσεις, i ποιήσοι, def ποιήσει. h adds τις, i τοῖς. g om. next six words through hmt. ²² c. hi, β-g, S¹ read οὕτως (οὕτω i, df) καὶ ὁ (a om.) Κύριος. ²³ hi read ποιεῖ. ²⁴ α. β-g read αὐτῷ, g αὐτόν. In A the order of the words is οὕτως ποιήσει αὐτῷ Κύριος. ²⁵ A = διὰ τοῦτο. A^{b*cdeg} add τέκνα μου. ²⁶ c, A. hi, β read οἱ υἱοὶ. ²⁷ α, dg, A. β-dg, S om. ²⁸ d reads τὴν ἐν τῷ Ἰωσήφ γεναμένην παρὰ τῶν πατέρων αὐτῶν παρανομίαν. ²⁹ So β, S¹ = 𐤇𐤍𐤃𐤁. c reads μετ' αὐτῶν = 𐤇𐤍𐤃𐤁 which appears to be a corruption of former. hi read εἰς αὐτόν. ³⁰ α, bdg. aef read υἱοὶ μου. A = ἐμοὶ. ³¹ A⁻⁶ διεφυλάχθησαν. A⁰ = διεφυλάχθητε. ³² α. β read ὡς. ³³ h reads εἶδετε. ³⁴ hi, β-bg, A, S¹. c, b read ἐν τῇ, g εἰς γῆν. ³⁵ α. β-bg read εἰς τὴν (b om.) παραλίαν. ³⁶ α, a. bf read θήρα ἰχθύων, deg, A, S¹ θήραν ἰχθύων. A^{b*} add τροφήν. ³⁷ g om. ³⁸ d reads ἡμῶν. ³⁹ A^b = ἐν σάλῳ. A^{ab*cdeg} om. ⁴⁰ α, fg. β-fg read διεμίνα, g ἔμινα.

VI. ¹ α. β, A, S¹ om. ² d reads σκάφην. ³ d reads ἐπιπλέον, g πλέειν which it trs. before σκάφος. b trans. after θαλάσῃ. A = καὶ ἐπλευσα. ⁴ c, ag. hi, β-ag, A om. ⁵ g reads σοφ. κ. σύνεσιν. ⁶ β-d, S¹. α read

ὀθόνην ἐξέτεινα ἐν *ἐτέρῳ ξύλῳ ὀρθῶ⁸ *ἐν μέσῳ⁹. 3. Καὶ ἤμην¹⁰ β, S¹
 ἔν αὐτῷ¹¹ διαπορευόμενος¹² *τοὺς αἰγιαλοὺς¹³, *ἀλιεύων ὀρθῶ
 ἰχθύας¹⁴ τῷ¹⁵ *οἴκῳ τοῦ¹⁶ πατρός μου ἕως ὅτου¹⁷ ἤλθομεν εἰς ξύλῳ.
 Αἴγυπτον. [4. Καὶ¹⁸ ἐκ τῆς θήρας μου *παντὶ ἀνθρώπῳ α, af ἐν.
 ξένῳ¹⁹ σπλαγχνιζόμενος μετεδίδουν²⁰. 5. *Εἰ δὲ ἦν 4-6 in
 ξένος, ἡ νοσῶν, ἡ²¹ γηράσας, ἐψήσας²² τοὺς ἰχθύας, καὶ bdg only.
 *ποιήσας αὐτὰ ἀγαθῶς²³ κατὰ τὴν ἐκάστου χρεῖαν προσέ-
 φερων πᾶσι, συναλγῶν²⁴ καὶ συμπάσχων. 6. Διὰ τοῦτο
 καὶ ὁ Κύριος *πολλοὺς ἰχθύας ἐνέπλησέ με²⁵ ἐν τῇ ἄγρα τῶν
 ἰχθύων²⁶. Ὁ γὰρ μεταδιδούς τῷ πλησίον²⁷, λαμβάνει πολλα-
 πλασίονα²⁸ παρὰ Κυρίου]. 7. *Πέντε οὖν ἔτη²⁹ ἠλίευσα³⁰, Bracket-
 [παντὶ ἀνθρώπῳ *ὄν ἐωράκειν³¹ μεταδιδούς, καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ ed words
 τοῦ πατρός μου ἐξαρκῶν]. 8. *Καὶ τὸ μὲν θέρος³² ἠλίεον, only in
 *ἐν τῷ χειμῶνι δὲ³³ ἐποίμαινον μετὰ τῶν ἀδελφῶν μου. bdg.

VII. [Nῦν¹ ἀναγγελῶ ὑμῖν ἃ ἐποίησα. Εἶδον θλιβόμενον VII-
 ἐν γυμνότητι χειμῶνος, καὶ σπλαγχνισθεῖς *ἐπ' αὐτόν², VIII. 2
 κλέψας³ ἱμάτιον ἐκ τοῦ οἴκου *τοῦ πατρός⁴ μου, κρυφῆως⁵ only in
 ἔδωκα τῷ θλιβομένῳ. 2. Καὶ ὑμεῖς οὖν, τέκνα μου, ἐξ bdg.
 ὧν παρέχει ὑμῖν² ὁ Θεός, ἀδιακρίτως πάντας⁶ σπλαγχνιζόμενοι
 ἐλεᾶτε, καὶ παρέχετε *παντὶ ἀνθρώπῳ ἐν ἀγαθῇ καρδίᾳ.

καθῆρξα, d καθῆκαν. A = ἡσφάλισε. ⁷ A^b = νεός. ⁸ α. β, S¹ read as
 in margin. A = ἐν μέσῳ τοῦ ὀρθοῦ ξύλου καί. ⁹ ab read ἐμέσῳ. hi add
 τοῦ αἰγιαλοῦ, d αὐτοῦ, A ἐν μέσῳ τοῦ νεός. ¹⁰ b, S¹ om. ¹¹ hi, β, S¹. c,
 A om. ¹² hi read ἐρχόμενος. g πορευόμενος. ¹³ hi, d om. g reads ἐν
 τοῖς αἰγ. ¹⁴ g. b, S¹ reads ἠλίεον ἰχθ., d, A καὶ ἤμην ἀλιεύων ἰχθ.—perhaps
 better than eg, e ἀλιεύων, α, f ἐν. a om. ¹⁵ β, A om. ¹⁶ d reads
 οἴκου, efg οἴκῳ. ¹⁷ α. β-b read οὐ. b om. ¹⁸ Verses 4-6 are found
 only in bdg. ¹⁹ bg. d reads πάντα ἀνθρωπον ξένον. ²⁰ b reads
 ἐδίδουν. ²¹ b. g reads εἰ δὲ ξένος ἦν καί, d ἡ ἦν ὁ ξένος νοσῶν ἦ. ²² d reads
 ἔψον. ²³ b. g reads ποιῶν αὐτοὺς ἀγαθοὺς (d αὐτοῖς εναγαθως ἐδέσματα).
²⁴ d. bg read συνάγων. ²⁵ d. bg read πολὺν ἰχθὺν ἐποίησέ μοι (save that
 g trs. ἐποίησέ μοι before πολύν). ἐνέπλησε = 𐤏𐤃𐤏𐤃 which may have been
 corrupted into 𐤏𐤃𐤏𐤃 = ἐποίησε. ²⁶ d. bg read θηρᾶν. ²⁷ bg. d reads
 πλησίῳ μετὰ πάσης προθυμίας. ²⁸ bg. d reads ἐπταπλάσιον. ²⁹ α. β-a,
 A, S¹ read πέντε ἔτη, a πέμπτῳ ἔτει. ³⁰ c, β, A^{abceg}. h, S¹ read ἠλίεον.
 A^{b*d} om. ³¹ bg (save that g reads ὡς). d reads τὸ ἀρκοῦν. ³² α, α
 (save that a om. καί). bfg read τὸ θέρος, d, A καὶ (A^{b*d} om.) τῷ μὲν θέρει, e
 τὸ δὲ θέρος, S¹ om. next word. ³³ α (save that h om. δέ). β-d, A read
 καὶ ἐν χειμῶνι, d τῷ δὲ χειμῶνι.

VII. ¹ d prefixes καί. This chapter only in bdg. ² d om. ³ bd.
 g reads ἔκλεψα. ⁴ d. bg om. ⁵ bd. g reads κρυφαίως καί. ⁶ d. b

3. Εἰ δὲ μὴ ἔχετε δοῦναι τῷ χρήζοντι, συμπάσχετε αὐτῷ⁷ ἐν σπλάγχνοις ἐλέους. 4. Οἶδα⁸ ὅτι ἡ χεὶρ μου *οὐχ εὔρε⁹ ἐπιδούνα¹⁰ τῷ χρήζοντι, καὶ ἐπὶ¹¹ ἑπτὰ σταδίους συμπορευόμενος αὐτῷ ἔκλαιον· καὶ τὰ σπλάγχνα μου *ἐστρέφετο ἐπ' αὐτῷ¹² εἰς συμπάθειαν.

bg eis
ἡμᾶς, ἐμέ
δὲ ἰδῶν
ἐσπλαγ-
χρίσθη.
eis ὃν
ἐμβλέ-
ποντες
καὶ ὑμεῖς
ἀμνησί-
κακοὶ
γίνεσθε
τέκνα
μου (g
om. τ.
μου) καί.
β, S¹ τοῦ
ἀδελφοῦ.

VIII. Καὶ ὑμεῖς οὖν, τέκνα μου, ἔχετε εὐσπλαγχνίαν *κατὰ παντὸς ἀνθρώπου¹ ἐν ἐλέει, ἵνα καὶ ὁ Κύριος *εἰς ὑμᾶς σπλαγχνισθεῖς² ἐλεήσῃ ὑμᾶς. 2. Ὅτι καί γε³ ἐπ' ἐσχάτων τῶν⁴ ἡμερῶν ὁ Θεὸς ἀποστελεῖ⁵ *τὰ σπλάγχνα⁶ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς⁷ γῆς, καὶ ὅπου εὔρη σπλάγχνα ἐλέους, ἐν αὐτῷ κατοικεῖ. 3. Ὅσον γὰρ⁸ ἄνθρωπος σπλαγχνίζεται εἰς *τὸν πλησίον αὐτοῦ⁹, τοσοῦτον *καὶ ὁ⁴ Κύριος εἰς αὐτόν.] 4. Ὅτε δὲ¹⁰ κατήλθομεν¹¹ *εἰς Αἴγυπτον¹², Ἰωσήφ *οὐκ ἐμνησικακήσεν ἡμῖν¹³. 5. Εἰς¹⁴ ὃν *προσέχοντες καὶ ὑμεῖς, τέκνα μου ἀγαπάτε ἀλλήλους¹⁵, καὶ μὴ λογιζέσθε¹⁶ ἕκαστος *κακίαν πρὸς τὸν ἀδελφὸν¹⁷ αὐτοῦ. 6. Ὅτι τοῦτο⁷ χωρίζει ἐνότητα¹⁸, καὶ ἵπασαν συγγένειαν¹⁹ διασκορπίζει²⁰, ἵ καὶ τὴν ψυχὴν ταρασσει²¹ καὶ.

α	aef, A, S ¹	bg
τὸ πρόσωπον ἀφαι- νίζει ²² .	τὴν ὑπαρξιν ἀφαι- νίζει.	ὁ γὰρ μνησικάκος σπλάγχνα ἐλέους οὐκ ἔχει.

reads πᾶσι, g πάντοτε. ⁷d. bd (save that b adds πρὸς καιρόν after ἔχετε and om. αὐτῷ). g reads τῷ χρεῖαν ἔχοντι. ⁸d reads καὶ γὰρ ἐγὼ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν οἶδα. ⁹g trs. before ἡ χεὶρ. b add πρὸς τὸ παρόν. ¹⁰bg. d reads τι δοῦνα. ¹¹dg. b reads ἔτι. ¹²bg. d reads ἐτρέφοντο.

VIII. ¹bd. g reads εἰς πάντα ἄνθρωπον. ²b. g reads σπλ. ἐφ' ὑμᾶς, d σπλ. ³g reads γε. ⁴b om. ⁵g. bd read ἀποστέλλει. ⁶g. d reads σπλάγχνα, b τὸ σπλάγχνον. ⁷d om. ⁸g adds ὁ. ⁹dg (save that d reads τό). b reads τὸν πλησίον. ¹⁰α, β-bdg, A. bdg read γάρ, S¹ om. ¹¹h reads ἀπήλθομεν. ¹²ae read ἐν Αἰγύπτῳ. ¹³α, aef, S¹. A = οὐκ ἐμνήσθη τὸ κακὸν ὃ ἐποίησα (A^{b*cde} ἐποίησαν) αὐτῷ, bg read οὐκ ἐμνησικακήσεν εἰς (g om.) ἡμᾶς, ἐμέ δὲ (g γὰρ) ἰδῶν ἐσπλαγχνίσθη, d ἰδῶν ἡμᾶς σφόδρα ἐσπλαγχνίσθη ἐφ' ἡμῖν καὶ οὐδ' ὄλωσ ἐμνησικακήσεν. ¹⁴c om. ¹⁵α, aef, A (save that aef, A trs. καὶ ὑμεῖς after τέκνα μου and read ἀγαπήσατε). bg, S¹ read ἐμβλέποντες (g βλέποντες) καὶ ὑμεῖς ἀμνησικάκοι γίνεσθε τέκνα μου (g om. τ. μου) καὶ ἀγαπάτε ἀλλήλους, d βλέποντες καὶ ὑμεῖς, τ. μου, ἀγαπ. ἀλλ. ἀμνησικάκοι γίνεσθε. ¹⁶a reads λογιζέσθω. d λογιζέσθε. A adds μηδὲ νομίσετε (a dittographic rendering). ¹⁷c, A. h reads κακῆσαι τοῦ ἀδελφοῦ, β τὴν (aef om.) κακίαν τοῦ ἀδελφοῦ. ¹⁸A reads ηζωρηθηθη = κακότητα, which may have been in the Greek copy before the translator. ¹⁹S¹ reads τὴν λύπην τῆς καρδίας. ²⁰S¹ = διατείνει. ²¹d, A om. ²²d is

IX. Προσέχετε Ἦουν¹ ἐπὶ² τὰ ὕδατα, *καί, γνῶτε, ὅταν³ *aeg, A*
 *πορεύονται ἐπὶ τὸ αὐτό⁴, λίθους, ξύλα, γῆν⁵ *καὶ ἕτερα τινὰ⁶ (α ὅταν).
 κατασύρουσιν⁷. 2. Ἐὰν⁸ δὲ εἰς πολλὰ διαιρεθῶσιν⁹, β, A, S
 ἢ γῆ ἀφανίζει¹⁰ αὐτά, *καὶ γίνονται¹¹ εὐκαταφρόνητα¹². ἄμμον.
 3. Καὶ ὑμεῖς Ἦουν¹³ εἰς διαιρεθῆτε, ἔσεσθε¹⁴ οὕτως. 4. β, S
 Ἦουν¹⁵ *χωρισθῆτε ἐν δυσὶ κεφαλαῖς¹⁶. ὅτι πᾶν ὃ ἐποίησεν
 ὁ¹⁷ Κύριος κεφαλὴν μίαν κέκτηται¹⁸, *καὶ ὤμους δύο, χεῖρας
 δύο, πόδας δύο καὶ τὰ λοιπὰ μέλη ἅπαντα¹⁹. 5. Ἐγγων β, S¹ ἔχει.
 *γὰρ ἐγώ²⁰ ἐν γραφῇ τῶν²¹ πατέρων μου, ὅτι²² β-d, A,
 Διαιρεθῆθε ἐν Ἰσραὴλ²³, S¹ ἔδωκε
 καὶ δύο²⁴ βασιλείαις²⁵ ἐξακολουθήσετε²⁶, δύο ὤμ.
 Ἦουν²⁷ ἔχει.

πόδας ἀλλὰ σύμπαντα μέλη μᾶ κεφαλῆ ὑπακούει. *bdg* ὅτι ἐν ἐσχάταις
 ἡμέραις ἀποστήσετε ἀπὸ Κυρίου καί.

conflate and to the reading of *aef* adds that of *bg*. A reads
αφηνωσθησθαι [φρὶν ἡνιωσθαι ἡνιωσθαι] = ὁμοουσίαν (?) ἀφανῆ ποιῶι where
 the noun is corrupt for *αφηνωσθαι* [φρὶν] = ὑπαρξιν. We have now to
 decide between ὑπαρξιν and πρόσωπον. The former = *DNIN* which seems
 to be a corruption of *DNIN*, as the context here is rather in favour of
 the latter.

IX. ¹α, *d*. β-d, A om. A add τέκνα μου ²*bg* om. ³α. *aeg, A*
 read as in margin, β ὅτι, *f*, S¹ ὅτε, *d* πῶς ὅτε. ⁴α. β, A read ἐπὶ τὸ
 αὐτὸ (*d* μὲν τὸ αὐτῶ, A ὁμοθυμαδόν) πορεύονται (β πορεύεται). ⁵α, β-bd,
 A, S². β, S¹ reads τὴν, *d* καὶ τὴν. ⁶α. β, A, S read ἄμμον. Have the two
 readings arisen from a confusion of *ἡνιωσθαι* and *ἡνιωσθαι*? A adds ὁμοῦ, a duplicate
 rendering of ἐπὶ τὸ αὐτό. ⁷α. *aef, A* read καταφέρει, *bd*, S¹ κατασύρει,
g καταρῶσσει. ⁸*d* read ἐπάν. ⁹α. β read διαιρεθῆ (ε διερεθῆ).
¹⁰A reads *δωδὶξ* (= καλύπτει) corrupt for *δωδεκ* = ἀφανίζει. ¹¹α, *df*.
be, A^{ab} read καὶ γίνεται, A^{b*cd} καὶ γενήσεται. *ag* om. S¹ corrupt. ¹²*ag* om.
 A adds ὑπὸ πάντων. ¹³α. β, A om. ¹⁴A = γίνεσθε. *d* reads this verse as
 follows: οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε εἰς διαιρεθῆτε. ¹⁵α. β, S om. ¹⁶α. β, S
 read as in margin (save that *d* adds οὖν before εἰς and *g* reads χωρισθῆτε
 for *σχ*). ¹⁷α, β. β-b, A om. ¹⁸α. β, S¹ read ἔχει. A = χαρίσατο.
¹⁹α (save that *hi* trs. δύο bef. ὤμους and adds καὶ κεφαλὴν μίαν). *abefg*, S¹
 read as in margin (save that *e* reads δύο ὤμους, πόδας, χεῖρας, S¹ δύο (...)
 δύο χεῖρας καὶ δύο πόδας and that for ἀλλὰ σύμπαντα μέλη (*a*), *b* reads ἀλλὰ
 πάντα τὰ μέλη τῆ and *ef* ἀλλὰ σὺν πᾶσιν μέλεσιν, *g* καὶ τὰ λοιπὰ τῆ). *d* reads
 ἔδωκε μὲν γὰρ δύο ὤμ. χ. καὶ πύδ. ἀλλὰ πᾶσι τούτοις κᾶν ὅτι διπλᾶ ἡμῖν δέδωκεν
 ὁ θεός, ἀλλ' οὖν μᾶ κεφαλῆ ὑπακούει—φυλάξασθε οὖν τέκνα μου τοῦ μὴ διαιρεθῆναι.
 A = ὅτι ἔδωκε δύο ὤμ. δύο πόδ. καὶ τὰ λοιπὰ μέλη (+ καὶ A^{b*cd} + καὶ πάντα A^b)
 μᾶ κεφ. (+ ἔδωκε A^{b*cd}) ὑπακούειν. ²⁰α, A. *d* reads γὰρ. β-d, S¹ om.
²¹α, A. β om. ²²*bdg* add as in margin (save that *g* om. καί). *g* om.
διαρ. ἐν Ἰ. ²³*a* reads Ἰερουσαλήμ. ²⁴A^{b*cd} om. ²⁵*aef* (S²). α support

After
ποιήσετε
h, β, S
add
*καίγε
πᾶν
εἶδωλον
προσκυ-
νήσετε²⁷.
c, bd κα-
θήσεσθε.
β, A, S¹
πάσαις

καὶ πᾶν βδέλυγμα ποιήσετε.

6. Καὶ αἰχμαλωτεύσουσιν²⁸ ὑμᾶς οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν
καὶ κακωθήσεσθε²⁹ ἐν³⁰ ἔθνεσιν
*ἐν πολλαῖς³¹ ἀσθενείαις *καὶ θλίψεσιν³².

α

7. Καὶ μετὰ ταῦτα μνησθέντες
Κύριον †ἐπιστρέψετε³³
καὶ ἐλεήσει³⁴ ὑμᾶς, ὅτι
ἐλεήμων ἐστὶ καὶ εὐ-
σπλαγχνος,
*καὶ οὐ λογίζεται³⁵ κακίαν
τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώ-
πων
διότι σάρξ εἰσιν καὶ πλα-
νῶνται ἐν ταῖς πονηραῖς
αὐτῶν πράξεσιν³⁶.

α, aef, A, S¹

8. Καὶ μετὰ ταῦτα⁴⁵ ἀνα-
τελεῖ⁴⁶ ἡμῖν¹ *αὐτὸς
ὁ⁴⁷ Κύριος, *φῶς δικαιο-
σύνης⁴⁸

β, A, S¹

7. Καὶ μετὰ ταῦτα μνησθή-
σεσθε³⁷ Κυρίου καὶ³⁸
μετανοήσετε³⁹
καὶ ἐπιστρέψει ὑμᾶς, ὅτι
ἐλεήμων ἐστὶ καὶ εὐ-
σπλαγχνος,
*καὶ μὴ λογιζόμενος⁴⁰ κα-
κίαν *τοῖς υἱοῖς τῶν
ἀνθρώπων⁴¹ διότι σάρξ
εἰσιν
καὶ *τὰ πνεύματα⁴² τῆς
πλάνης πλανᾷ⁴³ αὐτοὺς
ἐπὶ πάσαις πράξεσιν⁴⁴.

bdg

8. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀνατελεῖ⁴⁹
ὑμῖν αὐτὸς⁵⁰ Κύριος⁵¹,
φῶς δικαιοσύνης

text but read corruptly βασιλείας. b, A, S¹ read βασιλεῦσιν, dg βασιλεῖς.
²⁶ d reads ἐξακολουθήσεσθε. ²⁷ hi, β, S-against c, A add as in margin (save that h reads τὰ εἶδωλα, and h, d om. γε). ²⁸ d reads αἰχμαλωτίσουσιν. ²⁹ hi, β-bd, A, S¹. c, bd read as in margin. ³⁰ bdg add τοῖς. ³¹ α. β, A, S¹ read ἐν (ef καὶ) πάσαις. ³² A^{cos} om. g reads θλίψεσιν, bdg add καὶ ὀδύνας ψυχῆς (d ψυχαῖς). ³³ c reads ἐπιστρέφεται, hi ἐπιστρέψητε a mistranslation of ובושׁת which should here be rendered μετανοήσετε. ³⁴ hi. c reads ἐλεύση. ἐπιστρέψετε καὶ ἐλεήσει of α = םחךו ובושׁת, whereas μετανοήσετε καὶ ἐπιστρέψει of β, A, S¹ = ובושׁתו ובושׁתו which seems to be a transposition and corruption of the original of α. In β, A, S¹ ἐπιστρέψει would have to be translated 'will bring you back,' i. e. to your own land. But this idea does not occur till next verse. ³⁵ Here A agrees with α. ³⁶ α add περὶ τοῦ (c om.) χϛ. ³⁷ aef, S¹ read μνησθέντες as in α. ³⁸ bdg, A. aef, S¹ om. ³⁹ A^{b*d} = ἐλεθήσεσθε μετανοίᾳ. Cf. α. ⁴⁰ adef. bg, S read μὴ λογ. Here A = α. ⁴¹ A^{b*d} = τοῖς ἀνθρώποις. ⁴² d, A = τὸ πνεῦμα. ⁴³ bg read ἀπατᾷ. ⁴⁴ a prefixes ταῖς. bdg, A add αὐτῶν. ⁴⁵ c reads τοῦτο. ⁴⁶ This verb is taken transitively by A. ⁴⁷ h om. ⁴⁸ c. hi, A read τὸ φῶς τῆς (A om.) δικ. S¹ ἐν φωτὶ

α, aef, A, S

καὶ ἐπιστρέψετε⁵² *εἰς τὴν
γῆν⁵³ ὑμῶν⁵⁴,
καὶ ὄψεσθε αὐτὸν⁵⁵ ἐν
Ἱερουσαλήμ Ἰδιὰ τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ *τὸ ἅγιον⁵⁶.

bdg

καὶ ἰασις *καὶ εὐσπλαγ-
χνία⁵⁷ ἐν⁵⁸ ταῖς πτέ-
ρυξιν αὐτοῦ.
Αὐτὸς λυτρώσεται πᾶσαν
αἰχμαλωσίαν υἱῶν ἀν-
θρώπων ἐκ τοῦ Βελίυρ
καὶ πᾶν πνεῦμα πλήνης
πατηθήσεται⁵⁹.
καὶ ἐπιστρέψει *πάντα τὰ⁶⁰
ἔθνη εἰς παραζήλωσιν
αὐτοῦ⁶¹,
καὶ ὄψεσθε *θεὸν ἐν σχή-
ματι ἀνθρώπου⁶²
*ὃν ἂν ἐκλέξεται Κύριος
Ἱερουσαλήμ ὄνομα αὐ-
τοῦ⁶³.

9. Καὶ⁶⁴ πάλιν Ἰέν *τῇ πανουργίᾳ⁶⁵ *τῶν ἔργων⁶⁶ ὑμῶν⁶⁷
παροργίσετε⁶⁸ αὐτόν,

καὶ ἀπορριψήσεσθε⁶⁹ Ἰἀπ' αὐτοῦ⁷⁰ ἕως καιροῦ συντελείας.

X. Καὶ νῦν τέκνα μου, μὴ λυπείσθε *ὅτι ἀποθνήσκω¹,
μηδὲ συμπέσητε² ὅτι ἀπολήγω³. 2. Ἀναστήσομαι γὰρ⁴
πάλιν *ἐν μέσφ⁵ ὑμῶν, Ἰὼς ἡγούμενος *ἐν μέσφ⁶ υἱῶν

δικαιοσύνης. ⁴⁹ b, S¹ read ἀνατέλλει. ⁵⁰ bd add ὁ. ⁵¹ S¹ om.
⁵² S¹ reads ἐπιστρέφει. ⁵³ af read ἐκ τῆς γῆς, e ἐπὶ τῆς γῆς. ⁵⁴ S¹
reads αὐτοῦ. ⁵⁵ α. aef, A, S read Κύριον. ⁵⁶ c. hi read τὸ πανάγιον.
aef, S¹ om. ⁵⁷ d reads εὐσπλαγχνίας. ⁵⁸ dg. b reads ἐπί. ⁵⁹ d adds
καὶ φοβηθήσεται. ⁶⁰ d reads ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν καί. ⁶¹ d om. ⁶² d
reads Κύριον ἐν Ἱερ. ἐν σχ. ἀνθ. A Christian phrase. ⁶³ b. g reads ὃν ἂν
ἐκλ. Κύριος, ἐν Ἱερ. διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, d καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεγάλης
βουλῆς ἄγγελος. ⁶⁴ d adds μετὰ ταῦτα. ⁶⁵ c. hi, β read τῇ (β om.) πονηρίᾳ.
⁶⁶ hi, adef, S¹ (save that adef om. τῶν). c reads τ. πατέρων, b λόγων,
g ἐργάσητε. ⁶⁷ c reads ἡμῶν, g ὑμῶς. ⁶⁸ e reads παροργίσατε. A = παροργί-
ζετε. ⁶⁹ b reads ἀπορρηφίσησθε. A^b = κατοικήσετε αὐθις. ⁷⁰ α. β, S¹
om. A adds ἐν τοῖς ἔθνεσι.

X. ¹ A = ἐπὶ λόγοις μου. β, S¹ add ἐγώ. g om. rest of sentence. ² α
(save that c reads συμπέσειτε). β reads συμπίπτετε. If the text is right
we should surely supply τῷ προσώπῳ. Cf. Gen. vi. 5, or for a different
construction Neh. vi. 16 דַּהַיִּנְבַּע לְדָוִד. A = συνταράσσεσθε. ³ α, ae.
bfg read ἀπολείπω ὑμῶν (f om.), d ἐκλείπω ἐγώ. A adds ἀπὸ ζωῆς. ⁴ f om.
⁵ α, dfg. abe read ἐμμέσφ. ⁶ α, adefg. b reads ἐμμέσφ. ⁷ h om.

β, S¹ αὐτοῦ⁷, καὶ⁷ εὐφρανθήσομαι⁸ *ἐν μέσῳ⁹ τῆς φυλῆς μου, *οἷτινες
 ὅσοι ἐφύ- φυλάξουσιν¹⁰ νόμον Κυρίου Ἴ καὶ ἐντολὰς¹¹ Ζαβουλῶν πατρὸς
 λαξαν. αὐτῶν⁷. 3. Ἐπὶ δὲ τοὺς ἀσεβεῖς ἐπάξει¹² Κύριος
 πῦρ αἰώνιον, καὶ ἀπολεῖ¹³ αὐτοὺς *ἕως γενεὰς γενεῶν¹⁴.
 4. *Ἐγὼ δὲ νῦν¹⁵ εἰς τὴν ἀνάπανσίν μου¹⁶ ἀποτρέχω¹⁷,
 *ὡς καὶ¹⁸ οἱ πατέρες μου. 5. Ὑμεῖς δὲ φοβεῖσθε
 ἠ, bd, S¹ Κύριον¹⁹ Ἰτὸν θεὸν ἡμῶν²⁰ ἐν πάσῃ ἰσχύι ὑμῶν²¹ πάσας
 ὑμῶν. τὰς²² ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν²³. 6. Καὶ ταῦτα εἰπὼν
 ἐκοιμήθη Ἰ[†] ὕπνω²⁴ καλω⁷, καὶ ἔθηκαν αὐτὸν *οἱ υἱοὶ αὐτοῦ²⁵
 β-d, A, *εἰς θήκην ξυλίνην²⁶. 7. Ὑστερον δὲ *ἀναγαγόντες
 S¹ ἐν θήκῃ. ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρων²⁷ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ²⁸.

Διαθήκη Δὰν τοῦ ἐβδόμου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Βάλλας¹.

I. Ἀντίγραφον λόγων Δάν², *ὦν εἶπεν³ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ⁴
 ἐπ' ἐσχάτων⁵ τῶν⁶ ἡμερῶν αὐτοῦ⁷ *ἐν τῷ ἑκατοστῷ εἰκοστῷ

⁸ A^{ab*cd} read ἡφρανθήην according to printed Arm. text (?) but A^o supports
 α, β. ⁹ α, adefg. b reads ἐμέσῳ. ¹⁰ α. β reads as in margin.
 A = ὅσοι ἐφυλάξατε. ¹¹ g reads ἐντολήν. ¹² d adds ἐπ' αὐτούς. ¹³ α.
 β-g read ἀπολέσει, g ἀπόλλυσιν. ¹⁴ α. β reads ἕως γενεῶν. A = ἀπὸ
 τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. ¹⁵ α. a reads τῶς δέ, b ἐγώ, def τῶς οὖν (+ ἐγώ d),
 g ἐγώ τε. ¹⁶ aef add ἐγώ. ¹⁷ A^{ab*cd} om. rest of verse. ¹⁸ α, A^{ab}.
 β-d, S¹ read ὡς, d καί. ¹⁹ d om. ²⁰ c, aefg. hi, bd, S¹ read ὑμῶν.
 hi om. next ten words through hmt. ²¹ c. β, S¹ om. ²² a om. ²³ d
 adds καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιεῖτε. For addition in S see S² in loc.
²⁴ = 𐎠𐎡𐎢𐎣 corrupt for 𐎠𐎡𐎢𐎣 = γῆρει. The phrase is found correctly in
 T. Iss. vii. g ἐκοιμήθη ἐν γῆρει καλω. ²⁵ g reads υἱοὶ αὐτοῦ. d om. ²⁶ c. hi
 read ἐν θήκῃ ξυλίνῃ, β, A ἐν θήκῃ (+ καινῇ ἐν ἣ οὐδεὶς οὐδέποτε τις ἐτέθη d).
²⁷ α. d, A^{ab*cd} (save that d reads ἀγαγ.). adef, A^{abcde}, S¹ ἀναγαγ. αὐτὸν εἰς X.
 (ἐν X. e) ἔθαψαν (+ αὐτὸν^{abcof}), g ἀνήγαγον θάψαντες ἐν X. ²⁸ d adds τῷ δὲ
 θεῷ ἡμῶν εἴη δόξα εἰς αἰῶνας. Ἀμήν. f, S¹ adds Ζαβουλῶν υἱὸς Ἰακώβ ᾧ υἱὸς Λίας
 ᾧ (ὁ τρίτος S¹). (+ καὶ S¹) ἔζησεν ἔτη ριδ (ρδ S¹), A^{ab*cd} add εἰς δόξαν θεοῦ.

I. ¹ Title. α in text. a reads Δάν, bef, S¹ Δ. Δ. περὶ θυμοῦ καὶ ψεύδους (f ψεύ-
 δους καὶ θυμοῦ Δὰν ἐρμηνεύεται κρίσις), g ἀρχὴ λόγων διαθήκης Δ. περὶ θ. καὶ ψ. ζ'.
 d is conflate Δ. Δ. υἱὸς ἔβδομος Ἰακώβ, υἱὸς Βάλλας πρῶτος περὶ θ. καὶ ψ.
 A = Δ. Δ. περὶ ὑπερηφανίας καὶ μίσους (+ καὶ ζήλου A^b, but this addition is
 not in Conybeare's transcript). Here uunlβlwlw = μίσους is obviously
 an error for uunlβlwlw = ψεύδους. ² A^{ab*cd} add υἱοῦ Ἰακώβ. ³ d reads
 ὅσα ἐλάλησεν, g ὅν εἶπεν. ⁴ hi om. next five words through hmt. A^{ab*cd}
 add καὶ θυγατράσι. ⁵ f reads ἐσχάτων. ⁶ ae om. ⁷ A^{bb*cd} = τούτων.

πέμπτω⁸ ἔτει⁹ τῆς¹⁰ ζωῆς αὐτοῦ. 2. *Καλέσας γὰρ¹¹
 *τὴν πατρίαν αὐτοῦ¹² εἶπεν¹³. Ἀκούσατε υἱοὶ *Δὰν λόγων
 μου¹⁴, καὶ¹⁵ προσέχετε¹⁶ ῥήμασι Ἰ τοῦ πατρὸς ὑμῶν¹⁷. 3. β-dg, S
 Ἐγὼ¹⁸ ἐπέειρασα ἐν καρδίᾳ μου¹⁹ καὶ²⁰ ἐν πάσῃ²¹ ζωῆ μου²², ῥήμασι
 ὅτι καλὸν²³ *καὶ θεῶ εὐάρεστον ἢ ἀλήθεια²⁴ μετὰ δικαιοπρα-
 γίας²⁵ *καὶ Ἰ²⁶ πονηρὸν τὸ ψεῦδος²⁶ καὶ ὁ θυμὸς²⁷ πᾶσαν
 κακίαν *ἐκδιδάσκοντα τὸν ἄνθρωπον²⁸. 4. *Ὁμολογῶ οὖν β, S ἄν-
 ὑμῖν σήμερον²⁹, τέκνα μου³⁰, ὅτι ἐν καρδίᾳ μου ἐθέμην³¹ περὶ θρωπον
 τοῦ θανάτου³² Ἰωσήφ, Ἰ τοῦ ἀδελφοῦ μου³³, *τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς διδάσκει.
 καὶ ἀληθινοῦ³⁴. 5. Καὶ ἔχαιρον ἐπὶ τῇ πράσει αὐτοῦ³⁵, β, A, S¹
 ὅτι³⁶ *ὑπὲρ ἡμᾶς³⁷ *ὁ πατὴρ αὐτὸν ἠγάπα³⁸. 6. Τὸ γὰρ³⁹ † ἡδόμην.
 πνεῦμα τοῦ ζήλου⁴⁰ καὶ τῆς ἀλαζουείας⁴¹ ἔλεγέ μοι. Καίγε β, A, S¹
 σὺ *αὐτὸς υἱὸς αὐτοῦ εἶ⁴². 7. Καὶ *ἐκ τῶν πνευμάτων⁴³ ἔν.

ag om. rest of verse through hmt.

⁸ α. bf read ἐν (b om.) ἑκατοστῶ
 εἰκοστῶ πέμπτω, d ἐν ἔτει ρκέ', θ ἐν ρκέ' ἔτει. ⁹ d om. ¹⁰ ef om. ¹¹ α,
 dg. aef, A¹⁸ καὶ καλέσας, b, A^{abb*cd} καλέσας. ¹² α, β-dg, S¹. d, A read
 τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, g αὐτοῦ. ¹³ d, A add αὐτοῖς. ¹⁴ hi, β (save that hi read
 τοὺς λόγους), A^{ab*cddefg}, S¹. c reads λόγων Δὰν τοῦ πατρὸς ὑμῶν. A^b = Δ.
 πατρὸς ὑμῶν. ¹⁵ b, S om. ¹⁶ A^b (by an internal corruption) = προσβλέψατε.
 f adds τοῖς. ¹⁷ α, dg (save that d om. τοῦ). β-dg, S read στόματος
 (+ τοῦ b) πατρὸς ὑμῶν (ἡμῶν e). A = στόματός μου. ¹⁸ α, A. β-d om.
 d reads ὅσα. ¹⁹ c om. ²⁰ g om. A^{b*} adds ἔγνω. ²¹ β adds τῇ. ²² d adds
 καὶ ἔγνω. ²³ hi read τὸ κάλλος (i καλι). ²⁴ c, aed. bfg, S read θεῶ καὶ
 εὐάρεστον (f ἀρεστὸν) ἢ ἀλ., hi θεῶ εὐάρ. καὶ ἢ ἀλ. A = ἐστὶν ἐνώπιον Κυρίου
 καὶ εὐάρ. ἢ ἀλ. (ἢ ἀλ. καὶ εὐάρ. A^{b*d}). ²⁵ c reads δικαιοπρασίας. ²⁶ c, β, A
 (save that c reads πανπόνηρον and A om. ὅτι and adds ἐστί after πονηρὸν).
 hi read τὸ δὲ πονηρὸν ψ. ²⁷ b, S¹ add ὅτι, A^b καί. d adds δι' ὧν καί.
²⁸ c. hi, A read ἐκδιδάσκουσι (ἐκδιδάσκει A) τ. ἄνθ. β-d, S read ἄνθρωπον
 (e ἀνθρώπων, a om.) ἐκδιδάσκει (διδάσκει f), d οἱ ἄνθρωποι ἐκδιδάσκονται.
²⁹ α, d (save that d om. οὖν), A^{abcefg}. β-d, A^{b*d}, S read ὁμολογῶ (+ οὖν A^{b*d})
 σήμερον ὑμῖν. Before ὁμολογῶ d inserts τοῖνυν ὡς ταῦτα πειράσας καὶ γνοὺς
 ἀμφοτέρων τὸ διάφορον. ³⁰ c om. ³¹ α, S². β, S¹ read ἡδόμην (bd ἡδώμην)
 (+ πάνυ d) = ἡπρω corrupt for ἡρω = ἐθέμην. A = ἡδονὴ ἦν. We have
 here the familiar phrase בלּ לַע דַּוִּשׁ.
³² A^a om. ³³ α. β, A, S¹ om.
³⁴ α, g. d reads τοῦ ἀλ. ἀνδ. καὶ ἀγ., aefg, A, S² τοῦ ἀνδ. τοῦ ἀγ. (g τοῦ ἀγ. ἀνδ.)
 καὶ ἀλ., b, S¹ ἀνδ. ἀλ. καὶ ἀγ. g om. next six words. ³⁵ b, S¹ read Ἰωσήφ.
³⁶ d reads διότι. ³⁷ α, β, S¹. A^b = ὑπὲρ ἐμέ, A^{ab*cddefg} πλέον. ³⁸ α, β-dg
 (save that b read αὐτοῦ), S¹. dg, A^{abc} read ἠγάπα αὐτὸν ὁ πατὴρ ἡμῶν (g αὐτοῦ,
 A^{bc} μου). For ὑπὲρ . . . ἠγάπα A^{b*defg} read αὐτὸν πλέον (A^{efg} πλέον αὐτόν)
 ἦγ. ὁ πατὴρ μου. ³⁹ d, A^{b*d} om. ⁴⁰ e reads ζήλους. ⁴¹ A = τοῦ
 μίσους. ⁴² α (save that c om. αὐτοῦ after υἱός). β reads υἱὸς αὐτοῦ (+ εἶ d).

β, A, S¹ τοῦ Βελίαρ †συνήργει⁴⁴ μοι, ὅτι⁴⁵ * Λαβὲ τὸ ξίφος καὶ ἔν
λέγον. τούτῳ¹⁴⁶ ἄνελε τὸν Ἰωσήφ⁴⁷, καὶ ἀγαπήσει σε ὁ πατήρ⁴⁸,
β-γ, A, S¹ ἀποθανόντος αὐτοῦ. δ. *Τοῦτο δὲ ἦν τὸ πνεῦμα τοῦ θυμοῦ
πατήρ
σόν. τὸ πείθόν με⁴⁹. ὡσπερ⁵⁰ πάρδαλις †ἐκμύζουσα⁵¹ ἔριφον,
beg, A ἵνα οὕτως *ἔμοι ἐνέβαλεν¹ †ἐκμυζῆσαι⁵² τὸν Ἰωσήφ.
ὡσπερ.

α
β-d, A
†ἐκμυζή-
σω.
9. Ἄλλ' ὁ Θεὸς *τῶν πατέρων⁵³
μου οὐκ εἴασεν αὐτὸν ἐμπεσεῖν
εἰς τὰς χεῖράς μου, ἵνα κατα-
μόνας εὐρῶν αὐτὸν ἀνελῶ, καὶ
ποιήσω⁵⁴ λυθῆναι σκῆπτρον
δεύτερον τῷ Ἰσραήλ.

β, A, S¹
9. Ἄλλ' ὁ Θεὸς Ἰακώβ⁵⁵ *τοῦ
πατρός μου⁵⁶ οὐκ ἐνέβαλεν⁵⁷
αὐτὸν εἰς τὰς χεῖράς μου *ἵνα
εὐρῶ⁵⁸ αὐτὸν μόνον, οὐδὲ εἴασέν
με⁵⁹ * τὸ ἀνόμημα τοῦτο ποιή-
σαι⁶⁰ ἵνα μὴ⁶¹ λυθῶσι⁶² δύο
σκῆπτρα ἐν Ἰσραήλ.

II. Καὶ νῦν, τέκνα μου, ἰδοὺ¹ ἐγὼ ἀποθνήσκω, καὶ ἐν
ἀληθείᾳ λέγω ὑμῖν, ὅτι² ἐὰν³ μὴ φυλάξητε⁴ ἑαυτοὺς ἀπὸ * τοῦ
πνεύματος⁵ * τοῦ ψεύδους καὶ τοῦ θυμοῦ⁶, καὶ ἀγαπήσητε⁷

A = υἱὸς εἰ αὐτοῦ (A^b Ἰακώβ). ⁴³ α. β-d, A read ἐν τῶν πν. The former, however, is a familiar Hebraism. d reads τὸ πνεῦμα. ⁴⁴ a reads συνήργησε. Text = 777 corrupt(?) for 7777 if α is right. ⁴⁵ α. bdeg, S¹ read λέγων, f, A καὶ ἔλεγεν (+μοι A), α λέγον. ⁴⁶ α. β-γ, A, S¹ read λαβὲ τ. ξίφος τοῦτο καὶ ἐν αὐτῷ (df, A om. ἐν αὐτῷ), g τὸ ξ. τοῦτο λαβὲ καὶ ἐν αὐτῷ. ⁴⁷ d adds ἐν αὐτῷ. ⁴⁸ β-γ, A, S¹ add σου. ⁴⁹ c, abef, S¹ (save that abef, S¹ read ἐστί for δὲ ἦν). hi agree with c but gives a different order: τοῦτο δὲ τὸ πείθόν με πνεῦμα ἦν τοῦ θυμοῦ, d ταῦτά μοι τὸ πνεῦμα τοῦ θυμοῦ ὑπέβαλεν, g, A τὸ δὲ (τόδε τὸ A) πνεῦμα τοῦ θυμοῦ πάλιν (A om.) ἐπειθέν με. d om. rest of verse. ⁵⁰ c. hi read ὡς γάρ, af ἦν γάρ ὡσπερ, beg ἵνα ὡσπερ (bg ὡς). ⁵¹ ae, S². α, f give the form ἐκμύζουσα, bg, S¹ ἐκμυζᾶ. Conscious of the impossibility of the text A restored it as follows: ἵνα ἐκμυζήσω αἶμα Ἰωσήφ, ὡς ἐκμυζᾶ πάρδαλις αἶμα ἐρίφου. But we can hardly accept this restoration. The corruption lies in ἐκμύζουσα which = 7777 corrupt for 7777 = συντριβουσα (in late Hebrew). Similarly for ἐκμυζῆσαι in the next line we should read συντριψαί. ⁵² α (c giving form ἐκμυζῆσαι, hi ἐκμύζουσα). β-df read ἐκμυζήσω, f ἐκμυζήσω S¹ ἐξεμύζησα. For the corruption in text and the reading of A see note 51. ⁵³ c. hi read τοῦ πατρός. ⁵⁴ c. hi read ποιῆσαι. ⁵⁵ beg, A, S¹. adf om. ⁵⁶ β-d, A (save that b, A read ἡμῶν), S. d reads τῶν πατέρων μου. ⁵⁷ d reads ἔβαλε. ⁵⁸ β, S¹. A reads καὶ οὐχ εὐρῶ. ⁵⁹ b om. ⁶⁰ bfg. ae read τοῦτο τ. ἀν. ποιῆσαι, d, A ποιῆσαι τὸ ἀν. τοῦτο. ⁶¹ bg om. ⁶² d reads καταλυθῶσιν.

II. ¹ b, S om. ² c reads καί. ³ aef read εἰ. ⁴ hi, eg. c, af read φυλάξετε, b διαφυλάξετε, d φυλάξατε. ⁵ a om. ⁶ A = τῆς πλάνης καὶ τοῦ ψεύδους. Here ~~δηληροκ~~ (= πλάνης) is undoubtedly corrupt.

τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν μακροθυμίαν, ἀπολείσθε⁸. 2. Τύφλωσις β, A, S¹
 * γὰρ ἔστιν ὁ θυμὸς καὶ οὐκ ἔα ὄραν πρόσωπόν τινος ἐν ἀληθείᾳ⁹. ἔστιν ἐν
 τῷ θυμῷ,
 3. Ὅτι⁷, κὰν πατήρ, * ἡ μήτηρ¹⁰ ἐστίν¹¹, ὥς πολεμίους¹² προσ- τέκνα
 ἔχει¹³ αὐτοῖς¹⁴. * ἡ¹⁵ ἀδελφός ἐστιν¹⁵ οὐκ οἶδεν¹⁶. ἡ¹⁷ * προφήτης οὐκ ἔστι
 Κυρίου, παρακούει¹⁸. ἡ¹⁷ δίκαιος¹⁹, οὐ βλέπει. * ἡ φίλος²⁰, τις ὄρων
 οὐ γνωρίζει¹. 4. * Περιβάλλεται γὰρ αὐτὸν¹ τὸ πνεῦμα πρῶσω-
 τοῦ θυμοῦ τὸ δίκτυον τῆς πλάνης²¹ καὶ τυφλοῖ τοὺς²² ὀφθαλ- ἀληθείᾳ.
 μοὺς αὐτοῦ, καὶ¹ διὰ τοῦ ψεύδους σκοτοῖ²³ τὴν διάνοιαν β-α, A,
 αὐτοῦ²⁴, καὶ τὴν ἰδίαν ὄρασιμ παρέχει αὐτῷ. 5. * Ἐν S¹ τοὺς
 τίνι δὲ²⁵ περιβάλλει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ²⁶; * ἐν μίσει φυσι-
 καρδίας²⁷ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ²⁸ * εἰς φθόνον²⁹. κούς.
 β, A, S¹

III. * Καὶ γὰρ πονηρὸς ὁ θυμὸς¹, τέκνα μου, * ὡς καὶ αὐτὴν ἐν μίσει
 τὴν ψυχὴν ἐκταράσσει². 2. Καὶ τὸ μὲν σῶμα * ἰδίου ποιεῖται³ καρδίας
 τοῦ θυμώδους⁴, * τῆς δὲ ψυχῆς⁵ κατακυριεύει, καὶ παρέχει * τῷ καὶ διδω-
 ἰδίαν (A πολεμίαν ἐναντίων, S¹ om.). β-α, A, S¹ καὶ γὰρ αὐτῇ τῇ ψυχῇ σιν αὐτῷ
 αὐτὸς γίνεται ψυχῇ. καρδίαν

⁷ a reads ἀγαπήσετε. ⁸ *hi*, *abef*. c reads ἀπολλυσθαι, d ἀπολείσθαι ἀπολείσθε,
 ἡ ἵνα μὴ ἀπόλλυσθε. ⁹ α. β, A, S¹ read as in margin, save that *af* om.
 ἐστίν, *f* om. *τις*, *g* om. *μου*, *bd* add θυμώδης after *τις*, and A trs. ἐν ἀληθείᾳ
 before ὄρων. ¹⁰ c, *ae*fg, A. *b* reads κὰν μήτηρ, *hi* ἡμῶν, *d* ὑμῶν. ¹¹ *g* om.
¹² *f* reads πολέμιον, *g* πολέμιος. ¹³ β. c reads προσέχειν, *h* προσέχων. ¹⁴ *b*
 reads ἐαυτοῖς. ¹⁵ α. β-*f* read ἐὰν (+ δὲ α) ἡ ἀδελφός, *f* ἐὰν ἀδελφός εἰ (sic).
 A = ἀδελφόν. ¹⁶ *f* reads οἶδεν. ¹⁷ α. β reads ἐάν. A = καί. ¹⁸ A =
 προφήτου Κυρίου οὐκ ἀκούει. *g* om. Κυρίου, and rest of verse after παρακούει.
¹⁹ c reads δικαίου. A^{bis} = τὸν δίκαιον. A^{ab*cd} τοὺς δικαίους. ²⁰ *h*. c reads
 ἡ φίλους, β, S¹ φίλον. ²¹ α (save that c reads αὐτό). β, S¹ read περιβάλλει
 (περιβαλεῖ *e*) γὰρ αὐτὸν (αὐτῷ *ae*fg, αὐτὸ *d*) τὸ πν. τοῦ θ. τὰ δίκτυα τῆς πλάνης.
 A = περιβάλλει γὰρ τὸ πν. τῆς πλάνης τὰ δ. τῆς ἀσελγείας. ²² *hi*, α. c om.
 β-α, A read as in margin. ²³ α read σκοτεῖ, *d* σκοτιεῖ. ²⁴ *d* om. rest
 of verse and ἐν τίνι . . . καρδίας in ver. 4. ²⁵ a reads ἐντείνει. A = καὶ
 τότε, S¹ ἐν αὐτῷ. ²⁶ A adds καὶ κυκλοῖ, a duplicate rendering. ²⁷ *hi*, *b*.
 c, *e* read εἰς μίσους καρδίας, *ag* ἐκ μίσους, *f* ἐν μίσους καρδίαν (ἐνμίσως *e*) ἰδίαν.
 β, A, S add as in margin, *d* καὶ διδωσιν αὐτῷ ἰδίαν καρδίαν διεγείρων αὐτόν.
²⁸ *b* om. ²⁹ A^{ab} = καὶ φθόνος, A^{b*cde}fg καὶ φθόνερος and connect with
 next chapter.

III. ¹ α, β-*bd*. *bd* read πονηρὸς ὁ θυμὸς. A^{b*cd} = πονηρὸς ἐστὶ θυμῷ, A^{ab}
 (internally corrupt) περιβάλλει θυμόν. On A see also preceding note
² α. β-*ag*, A, S¹ read as in margin, save that *d* adds καί before αὐτῇ. *a* om.
g reads αὐτῇ ἡ ψυχῇ αὐτοῦ γὰρ ψύχος. ³ *b* reads ἰδιοποιεῖται. ⁴ c reads
 μύσους. ⁵ α, β (save that *h*, *ag* om. δέ), A^{b*d}. A^{abce}fg = τῶν δὲ ψυχῶν.
⁶ *hi* read τὸ σῶμα. ⁷ α, *g*. β-*g*, S¹ read as in margin, A = ἰδίον but om.

β-γ, S¹ σώματι⁶ ἰδύναμιν⁷, ἵνα ποιήσῃ⁸ πᾶσαν¹ ἀνομίαν⁹. 3. * Καὶ δύναμιν ὅταν ταῦτα πάντα πράξῃ τὸ σῶμα, δικαιοὶ τὰπραχθέντα καὶ ἡ ἰδιαν. ψυχῇ¹⁰, ἐπειδὴ οὐ βλέπει ὀρθῶς. 4. * Διὰ τοῦτο¹¹ ὁ θυμού- β-δ (A), S¹ πρᾶξῃ, μενος¹², * ἐὰν μὲν ἦ¹³ * δυνατός ἰτῶ σώματι¹⁴, * τριπλὴν ἐν ἡ ψυχῇ τῶ θυμῷ τὴν δύναμιν κέκτηται¹⁵. μίαν¹⁶ μὲν ἀπὸ¹⁷ τῆς βοηθείας δικαιοὶ τὸ πρᾶχθέν. * τῶν ὑπουργούντων¹⁸. * δεύτερον δὲ¹⁹ διὰ τοῦ πλοῦτου * πείθων β, A, S¹ καὶ νικῶν [αὐτὸν] ἀδίκως²⁰. * τρίτον τὴν²¹ φυσικὴν ἔχων βλέπει. * δύναμιν δι' αὐτῆς δρᾶ²² τὸ κακόν²³. 5. Ἐὰν δὲ ἀσθενῆς β, S¹ τρι- πλῆν ἔχει τὴν δυν. ἦ ὁ²⁴ θυμούμενος²⁵, * διπλοῦν τὸ τῆς ὀργῆς πάθος ἐν αὐτῷ ἀναφύει²⁶. βοηθεῖ * γὰρ αὐτῷ ὁ θυμὸς²⁷ πάντοτε ἐν παρανο- ἐν τῷ μίᾳ²⁸. 6. Τοῦτο τὸ πνεῦμα ἀεὶ μετὰ τοῦ ψεύδους²⁹ ἔκ θυμῶ. δεξιῶν τοῦ Σατανᾶ πορεύεται, ἵνα * ἐν ὁμότητι καὶ³⁰ ψεύδει¹ β, A, S¹ τοῦ γίνονται³¹ αἱ πράξεις αὐτοῦ³².
 IV. Οὐκοῦν σύνετε¹ τὴν δύναμιν τοῦ θυμοῦ² ὅτι³ † ματαία

δρῶν.
 φύσεως.

β-d, A, S¹ διπλὴν ἔχει τὴν δύναμιν παρὰ τὴν (af om.) τῆς

δυν. ἵνα ποιήσῃ πᾶσαν. ⁸ *hi, bdlg* (but *g* trs. after ἀνομίαν). *c, ef* read ποιήσει, *a* ποιήσῃς. ⁹ *d* reads παρανομίαν, A^{bcefg} τὰς ἰδίας ἀνομίας A^{abd} τὴν ἰδιαν ἀνομ. ¹⁰ α (save that *c* reads πράξει for πράξῃ, and τὸ πραχθέν καὶ ὑποῖ for τὰ . . . ψυχῇ). β-d, A^b, S¹ read καὶ ὅταν (+ *ti* A) πράξῃ (*ef* πράξει. A om. according to printed text, but A^{bcefg} attest it at any rate), ἡ (b, A^b om.) ψυχῇ (A^b om.) δικαιοὶ τὸ πραχθέν, *d* τότε ἡ ψυχῇ δικαιοὶ τὸ πραχθέν. ¹¹ A^{bcd} read δι' ὁ. ¹² *hi* read θυμός. A^{bcdcefg} add ἔστι. ¹³ *a* reads ἐὰν μὲνη, *f* κἂν μὴ ἦ. ¹⁴ α. β, A^{bcdcefg} read δυνατός. A^{ab} om. ¹⁵ α, A^{bcdcefg}. β, S¹ read as in margin, save that *f* om. τὴν and *g* reads πολλήν for τριπλὴν. A^{ab} = δύναμις ἐν τῷ θυμῷ. ¹⁶ *d* reads καὶ μίαν. ¹⁷ *b*, S¹ read διὰ τῆς δυνάμεως καί. *g* διά. ¹⁸ A = τῆς συνεργούσης. *d* ἄδδς αὐτῷ. ¹⁹ *dg* read δευτέρα, *e* δευτέρα. A = καὶ δεύτερον. ²⁰ α. β-a, A, S¹ read παραπείθων (*a* παραπείθων, + αὐτῷ *d*) καὶ νικῶν (*a* νικᾶν) ἐν ἀδίκῳ (*d*, A ἐν ἀδικίᾳ). I have bracketed the αὐτόν in the text as an interpolation. ²¹ α, *g*. β-adg read τρίτην τὴν (*ef* om.), *d*, A τρίτον δὲ τὴν, *a* om. ²² α. β, A, S¹ as in margin (save that A reads δρᾶν). ²³ *d* om. next verse. ²⁴ *g* om. ²⁵ *c* reads κοιμούμενος. ²⁶ α. β-d, A, S¹ read as in margin, save that for παρὰ . . . φύσεως A reads καὶ εἰ παρὰ φύσεως (corrupt). ²⁷ α (save that *hi* read αὐτόν). β-d read γὰρ αὐτοῖς ὁ θυμός, A^{bcdcefg} = αὐτῷ, S¹ αὐτοῖς. A^{abc} om. *c* adds αὐτῷ. ²⁸ A adds θυμοῦ. ²⁹ A reads *υρησιωνη. [θλωσιρ]* (= θυμοῦ) corrupt for *υρησιωνη. [θλωσιρ]* = ψεύδους. α, A om. next ten words through hmt. ³⁰ *aefg*. *b* read ἐν ὁμότητι, *d* ἐν ὁμότητι, S¹ ἐπὶ τὸ πλεόν and om. following καί. ³¹ *ab*, A read γίνονται. ³² *g* reads αὐτῶν.

IV. ¹ *d* adds τέκνα μου.

² *d* adds καὶ φεύγετε οὖν αὐτήν.

³ *g* reads

ἐστίν⁴. 2. Ἐν γὰρ λόγῳ παροξύνεται⁵ πρῶτον· εἴτα⁶ * ἐν *bdg, A, S¹*
 ἔργοις⁷ ἴδυναμοί⁸ τὸν ὀργιζόμενον⁹, καὶ¹⁰ ἐν *ζημίαις πικραῖς *παρο-*
 διαταράσσει τὸ διαβούλιον αὐτοῦ¹¹, καὶ οὕτως διεγείρει ἐν θυμῷ *ξύνει.*
 μεγάλῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. 3. Ὅτε¹² οὖν λαλεῖ τις * καθ' ὑμῶν¹³,
 ἡμεῖς¹⁴ μὴ¹⁴ * κινεῖσθε εἰς ὀργήν¹⁵, καὶ ἐάν τις¹⁶ ἐπαινέσῃ¹⁷
 ὑμᾶς ὡς¹⁸ ἁγίους¹⁹, μὴ ἐπαίρεσθε²⁰. μήτε²¹ μεταβάλλεσθε²² *bdg, A, S¹*
 ἡμεῖς²³ εἰς τέρψιν μήτε εἰς ἀηδίαν²³. 4. Πρῶτον γὰρ²⁴ *ἀγαθούς.*
 τέρπει²⁵ τὴν ἀκοήν, καὶ οὕτως²⁶ ὀξύνει τὸν νοῦν²⁷ * τοῦ νοῆσαι²⁸ *β, S¹*
 τὸ ἔρεθισθέν²⁹, καὶ³⁰ θυμωθεὶς νομίζει³¹ δικαίως ὀργίζεσθαι³². *καὶ τότε.*
 5. Ἐὰν δὲ³³ * ζημία ἢ ἀπωλεία τινὶ περιπέσῃτε³⁴, τέκνα³⁵, *β, S¹*
 μὴ ἐκθροεῖσθε³⁶. ὅτι αὐτὸ³⁷ τὸ πνεῦμα³⁷ * ποιεῖ ἐπιθυμῆσαι³⁸ *θυμωθῆ*
 τοῦ ἀπολλυμένου³⁹ ἵνα * θυμῷ πέσῃ διὰ τοῦ πάθους⁴⁰. *διὰ τοῦ*
πόθου.

διδασκαλία παρὰ θυμοῦ. ⁴ ὅτι μ. ἐστίν = *בבב כ* corrupt (?) for *בבב ח* = ὅτι
 διαφθείρει. ⁵ α, aef. *bdg, A, S¹* read as in margin. ⁶ A = καὶ εἴτα. ⁷ g om.
⁸ = *בבב* corrupt(?) for *בבב* = ἐξαγριοῖ (cf. Dan. viii. 7). ⁹ b reads ἐρεθίζόμενον.
¹⁰ h om. ¹¹ hi, β (save that for πικραῖς aefg, S¹ read μικραῖς, and d μακραῖς,
 and β reads ταρασσει). c reads πικραῖς ζ. διαταράσσει τὸν ἐρεθιζόμενον. A =
 ζ. μικραῖς προπέμπει τὸ δ. αὐτοῦ, but *γυληγυρήξ* is corrupt for *γυληξ* = ταρασσει.
 a om. rest of verse through hmt. ¹² g reads ὅτι. ¹³ d reads καθ' ἡμῶν.
 A = μεθ' ὑμῶν. ¹⁴ b om. ¹⁵ α, β (save that β reads θυμόν for ὀργήν).
 A = κινεῖσθω ἢ καρδία ὑμῶν εἰς θυμόν. ¹⁶ a om. ¹⁷ h. c reads ἐπαινέσει,
 abg ἐπαινῆ, de ἐπαινεῖ, f ἐπαινα. ¹⁸ c om. ¹⁹ α, aef. *bdg, A, S¹* read
 ἀγαθούς. ²⁰ A adds εἰς μετewρισμόν (?). ²¹ α, def. *abg* read μηδέ. S¹ om.
²² h adds μὴ ἐπαίρεσθε. S¹ om. ²³ adf. α reads αἰδίαν, e αειδίαν, g αιδείαν
 which are corruptions of the form in the text. b emends into εἰδίαν.
 A reads *ωιδμημ* (= ταραχάς) which may be a loose rendering of ἀηδίαν.
 S¹ = ἐπιθυμίαν δόξης. d adds κατακυριεύεσθε ὑπὸ τοῦ λόγου. ²⁴ c reads μέν.
²⁵ g reads τρέπει, perhaps rightly. A = τέρψις εὐφραίνει. ²⁶ A^{ab} = τότε.
 A^{ab} om. together with next three words. ²⁷ c adds ἡμῶν. ²⁸ α. d
 reads πρὸς τὸ νοῆσαι, β-d νοῆσαι. A = καὶ συνετίξει. ²⁹ α, β-dg. dg read
 ῥηθέν. If dg is not right, we should emend ἐρεθισθέν into ἐρεθίσαν. A =
 διαβούλιον τοῦ ἐρεθίσαντος (?). d adds καὶ ὅταν νοῆσει αὐτό. ³⁰ α, A. β, S¹
 read καὶ (d om.) τότε. A adds ὁ. ³¹ d adds ὅτι. ³² a reads ὀργιζόμενος,
 d ὀργίζεται. A^{ab} om. rest of chapter. ³³ beg om. ³⁴ hi, β, A^{bcddefg}
 (save that hi give accusatives instead of datives, b ἐάν for ἢ and περιπέσῃ
 for περιπέσῃτε and g om. τινὶ and A^{bcd} trans. ζημία and ἀπ.). c reads ζημίαν
 ἢ ἀπωλεία τινὶ περιπεσεῖ. ³⁵ bde add μου. ³⁶ c. h, β-g read θροεῖσθε, g
 προίεσθε. ³⁷ A^{bcddefg} add πλάνης. ³⁸ α. abeg, S¹ read ἐπιθ. ποιεῖ, df
 ἐπιθυμῆσαι σε ποιεῖ, A^{bcddefg} = ἐπεθύμησε ποιεῖν τοῦτο (A^s om.). ³⁹ g. α read
 ἀπολλομένου, b ἀπολωμένου, df ἀπολλωμένου, e ἀπαλωμένου, α, S¹ ἀπολωλότες.
 A^{bcddefg} = καὶ εἰς τὸ τελειοῦν (A^{bcd} τελειώσας) τὴν ἀπώλειαν. ⁴⁰ α.
 β, S¹ read as in margin (save that d reads θυμωθεῖς). A^{bcddefg} = λυπηθῆ

6. Καὶ⁴¹ ἔαν ζημιωθῆτε ἐκουσίως * ἢ ἀκουσίως⁴² * μὴ
λυπέσθε⁴³. ἀπὸ γὰρ λύπης⁴⁴ ἐγείρεται⁴⁵ καὶ⁴⁶ θυμὸς⁴⁷ ἢ μετὰ
ψεύδους¹. 7. * Ἔστι δὲ διπρόσωπον κακὸν ὁ θυμὸς μετὰ

β, A, S¹
τὸ δια-
βούλιον.

bdg, A,
S¹ τὰς
ἐντολάς.

ψεύδους⁴⁸, καὶ συναίρονται⁴⁹ ἀλλήλοις ἵνα ταραξώσι⁵⁰ * τὴν
καρδίαν⁵¹. ταρασσομένης δὲ τῆς ψυχῆς συνεχῶς, ἀφίσταται
ὁ⁵² Κύριος ἀπ' αὐτῆς καὶ κυριεύει αὐτῆς ὁ Βελίαρ.

V. Φυλάξατε¹ οὖν, * τέκνα μου², * τὴν ἐντολὴν³ τοῦ⁴ Κυρίου
καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ τηρήσατε⁵.

ἀπόστητε⁶ ἀπὸ τοῦ⁷ θυμοῦ⁸,

καὶ μισήσατε⁹ τὸ ψεῦδος,

ἵνα¹⁰ * Κύριος κατοικήσει ἐν ὑμῖν¹¹

καὶ φεύξεται¹² * ἀφ' ὑμῶν¹³ ὁ Βελίαρ.

2. Ἀλήθειαν φθέγγεσθε¹⁴ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ
καὶ οὐ μὴ ἐμπέσητε εἰς μῆνιν¹⁵ * καὶ ταραχάς¹⁶,
ἀλλ' ἔσεσθε¹⁷ ἐν εἰρήνῃ ἔχοντες τὸν θεὸν * τῆς εἰρήνης¹⁸
καὶ * οὐ μὴ κατισχύσει¹⁹ ὑμῶν²⁰ πόλεμος.

(but A° over line θυμωθῆ) διὰ πόθου τοῦ ἀπολωλότος. a om. rest of chapter.

⁴¹ c. h, β, A^{b*c*d*efg} om. ⁴² b om. ⁴³ A^{b*c*d*efg} = καὶ ταραχῆτε. ⁴⁴ A^{b*c*d*efg}

by easy internal corruption = θυμοῦ. ⁴⁵ α, d, A, S¹. β-ad read ἐγείρει.

⁴⁶ c. hi, β, A^{b*c*d*efg} om. ⁴⁷ α, A. β-a read θυμόν. ⁴⁸ de, A^{b*c*d*efg} (save

that d read πρόσωπον). b, S¹ read διπρόσωπον κακὸς θυμὸς (b θυμόν) μετὰ

ψεύδους. α, fg om. through hmt. ⁴⁹ de. hi, f read συναιρῶνται, c συναιώνται

(sic), bg συνερῶνται, which are corrupt forms of the word in the text.

συναίρονται ἀλλήλοις means 'unite with one another,' 'assist one another,'

and is so rendered by A^{b*c*d*efg}. S¹ = συμμίσγονται and accordingly supports

reading of bg, which it took to be from συνεράω. It might be possible to

regard συνερῶνται as a present middle Attic form of συνερέω, 'to support,'

'advocate,' but this is unlikely. ⁵⁰ α, b, g. de read ταραξουσιν, f πράξουσιν.

A = προπέψωσιν. Same corruption as in ver. ι. ⁵¹ α. β, A^{b*c*d*efg}, S¹

as in margin (save that ef read τὰ διαβούλια). d adds τῆς ψυχῆς. ⁵² α,

dg. bef, A om.

V. ¹ df read φυλάσσετε. ² a om. ³ α, aef, S². bdg, A, S¹ read as in

margin. ⁴ dg om. ⁵ α, abef. d read ἐκζητήσατε, g τηρήσατε. A = μὴ

ἐκκλίετε. ⁶ bg add δέ. ⁷ α, e. β-e, A om. ⁸ A read υνηιββύξ

(= ψεύδους) corrupt for υρηιυνηιββύξ = θυμοῦ. ⁹ hi read μισείτε.

¹⁰ hi, g add ὁ. ¹¹ A^{ab*cd} trs. Κύριος . . . ὑμῖν and φεύξεται . . . Βελίαρ. For

κατοικήσει which c, f read, we find κατοίκηση in hi, β-f. a om. next line.

¹² α. bfg read φύγη, de φεύγει. ¹³ hi om. ¹⁴ c, β-a. hi read φθέγγετε,

a λαλείτε. ¹⁵ b, S¹ reads ἡδονήν. ¹⁶ A^{b*d} om. ¹⁷ A adds πάντοτε.

¹⁸ A = τὸν εἰρηνοποιόν. a om. rest of chapter and vi. 1-7. ¹⁹ c reads οὐ

μὴ κατασχίσει. A = καταπαύσεται. ²⁰ dg, A = ἐν (d om.) ὑμῖν. ²¹ bg

read καὶ (b om.) ἀγαπᾶτε. ²² d reads θεόν. ²³ c, bef, g (save that g om.

3. Ἀγαπήσατε²¹ τὸν Κύριον²² ἐν πάσῃ * τῇ ζωῇ²³ ὑμῶν²⁴
 * καὶ ἀλλήλους²⁵ ἐν ἀληθινῇ²⁶ καρδίᾳ. β, S οἶδα γάρ.
 4. * Ἐγὼ οἶδα²⁷ ὅτι ἐν ταῖς²⁸ ἐσχάταις ἡμέραις ἀποστήσεσθε²⁹
 τοῦ Κυρίου, β ὡς ἂν ἀπο-
 καὶ προσοχθεῖτε³⁰ τῷ³¹ Λευί, στήτε. defg, S¹
 καὶ πρὸς τῷ³² Ἰουδᾶ³³ παρατάξεσθε³⁴, πορευόμενοι καὶ
 ἀλλ' οὐ δυνήσεσθε³⁵ πρὸς αὐτοὺς³⁶. (g, S¹ om.) ποι-
 * ἄγγελος γὰρ Κυρίου ὁδηγεί ἐκατέρους³⁷, οὐντες.
 ὅτι ἐν αὐτοῖς³⁸ στήσεται ὁ³⁹ Ἰσραήλ. β, A, S¹ πλάνης.
 5. Καὶ * ὡς ἂν ἀποστήσεσθε⁴⁰ ἀπὸ⁴¹ Κυρίου⁴², * ἐν πάσῃ defg, A
 κακίᾳ⁴³ * πορευόμενοι ποιήσετε τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ἐκπορ-
 νεύοντες ἐν⁴⁴ γυναιξίν ἀνόμων⁴⁵ καὶ ἐν πάσῃ πονηρίᾳ⁴⁶ ὅτι.
 ἐνεργούντων⁴⁷ ἐν ὑμῖν⁴⁸ * τῶν πνευμάτων⁴⁹ τῆς πονηρίας⁵⁰. bdeg, A,
 6. [Ἀνέγνων γὰρ⁵¹ ἐν βίβλῳ Ἐνὼχ⁵² τοῦ δικαίου καὶ πάντα S¹ πάντα
 ἔγνω⁵³ ὅτι ὁ⁵⁴ ἄρχων ὑμῶν⁵⁵ ὁ Σατανᾶς ἐστίν⁵⁶ * καὶ β, A, S¹
 ὅτι⁵⁷ τὰ πνεύματα τῆς πονηρίας⁵⁸ καὶ τῆς ὑπερήφανίας πορνείας.
 τῇ), A, S¹. h, d read τῇ (h om.) ψυχῇ. ²⁴ f reads ἡμῶν. ²⁵ hi, β (save
 that f om. καί), A. c om. ²⁶ A = καθαρᾶ. ²⁷ α (save that h adds
 γάρ before οἶδα), A. β, S¹ read as in margin. ²⁸ c. h, β, A om.
²⁹ c reads ἀποστείτε ἀπὸ. ³⁰ c, beg. h reads προσώχθητε, df προσωχθήσετε.
 A = ἐπαναστήσεσθε. ³¹ b reads τόν. ³² α, β om. ³³ α. β reads
 Ἰουδᾶν. ³⁴ α (save that c gives παρατίξεσθε), ef (save that f gives
 παρατάξεσθε). bdeg, A read ἀντιτάξεσθε. ³⁵ c reads δυνήσεται, g δύνασθε.
³⁶ α, β, A^b. A^{ab*cdefg} = αὐτόν. ³⁷ hi, A (save that eg om. γάρ and g, A
 read ὁδηγήσει and for ἐκατέρους A^{ab} read αὐτούς, A^{b*cdefg} αὐτόν, A^c ἔτι). c om.
 hi add αὐτούς. ³⁸ A^{ab*cdefg} = αὐτῶν. ³⁹ α. β om. ⁴⁰ α. β reads as in
 margin (save that g om. ἂν). A = ἀποστάντες. ⁴¹ c adds τοῦ. ⁴² A^b =
 αὐτοῦ. ⁴³ A^{-f} reads **ⲓⲟⲩⲱⲣⲏⲗⲓⲃⲉⲱⲏⲣ** = ἐπιθυμία corrupt(?) for
ⲓⲟⲩⲱⲣⲏⲗⲓⲃⲉⲱⲏⲣ = ἐν κακίᾳ. This phrase A trs. after next word. ⁴⁴ α.
 β, S¹ read πορευόμενοι (πορεύεσθε b) καὶ (bg, S¹ om.) ποιῶντες βδελύγματα
 (βδελύγμα g) ἐθνῶν, ἐκπορνεύοντες (ἐκπορεύοντες b, S¹, καὶ πορεύοντες g) ἐν. A^{(a?)b}
 = πορεύσεσθε (πορεύεσθε A^b) καὶ ποιῶντες βδελύγμα ἐκπορνεύοντες ἐν ἔθνεσιν
 ἐν. A^{b*d*fg} = πορεύσεσθε καὶ ποιῶντες βδ. ἐν ἔθν. ἐκπορνεύοντες ἐν. A^{c(e)}
 βδελυσσόμενοι βδ. ἐν ἔθν. ἐκπορνεύοντες ἐν. ⁴⁵ c, S¹ read ἀνόμοις. ⁴⁶ dg
 read πορνεία. ⁴⁷ α, β-g. A^{b*cdefg} read **ⲱⲏⲣⲁⲓⲃⲉⲱⲏⲣ** (= ἀφρονούτος)
 corrupt (?) for **ⲱⲏⲣⲁⲓⲃⲉⲱⲏⲣ** = ἐνεργούντος. A^b (i.e. **ⲱⲏⲣⲁⲓⲃⲉⲱⲏⲣ** **ⲓⲃⲉⲱⲏⲣ**)
 = ἔθνει ἄλλος γίνεσθαι (?). A^a = ἐθνῶν (?) γίνεσθαι ἄλλος. ⁴⁸ hi om. A =
 τοῦ πνεύματος. ⁴⁹ α. β, A^{abefg} S¹ read as in margin. A^{b*d} = πορνείας καὶ
 πλάνης. ⁵⁰ c om. ⁵¹ d trs. after δικαίου. ⁵² c. hi read καὶ εὔρον.
 bdefg, A, S¹ om. ⁵³ g om. ⁵⁴ d om. ⁵⁵ α. β trs. before ὁ Σ. A, S¹
 = ἔσται. ⁵⁶ f, A^{abcfg}, S¹ read ὅτι, A^{b*d} καί. bdeg, A, S¹ add πάντα.
⁵⁷ α, f. be, A, S¹ read πορνείας, dg πλάνης καὶ (d om.) τῆς πορνείας. A^{fg}

bdg, A † ὑπακούονται⁵⁸ * τοῦ παρεδρεύειν⁵⁹ τοῖς υἱοῖς Λευί, τοῦ ποιεῖν⁶⁰
τῷ Λευί αὐτοὺς ἐξαμαρτάνειν ἐνώπιον Κυρίου.
 † ὑπακού-
 ονται.

7. Καὶ * οἱ ἐμοὶ υἱοὶ⁶¹ συνεγγίζοντές⁶² εἰσι τοῦ⁶³ Λευὶ
 καὶ συναμαρτάνοντες⁶⁴ αὐτοῖς⁶⁵ ἐν πᾶσιν.

* οἱ δὲ υἱοὶ τοῦ⁶⁶ Ἰούδα ἔσονται ἐν πλεονεξία
 ἀρπάζοντες⁶⁷ ἀλλότρια ὡς⁶⁸ λέοντες.]

8. Ἐκαὶ⁶⁹ διὰ τοῦτο ἀπαχθήσεσθε⁷⁰ [σὺν αὐτοῖς]⁷¹ * εἰς
 αἰχμαλωσίαν⁷²

κακέει ἀπολήψεσθε⁷³ * πάσας τὰς πληγὰς Αἰγύπτου⁷⁴
 καὶ πάσας τὰς⁷⁵ πονηρίας⁷⁶ τῶν ἐθνῶν.

9. Καὶ οὕτως⁷⁷ ἐπιστρέψαντες⁷⁸ πρὸς Κύριον ἐλεηθήσεσθε⁷⁹
 καὶ ἄξει ὑμᾶς⁸⁰ εἰς τὸ ἅγιασμα αὐτοῦ

* καὶ δώσει⁸¹ ὑμῖν εἰρήνην⁸².

10. Καὶ ἀνατελεῖ ὑμῖν * ἐκ τῆς φυλῆς [Ἰούδα καὶ] τοῦ Λευὶ
 τὸ σωτήριον Κυρίου⁸³

β, S¹ καὶ
αὐτός.

* αὐτὸς γὰρ⁸⁴ ποιήσει πρὸς τὸν Βελίαρ πόλεμον⁸⁵

om. next three words. ⁵⁸ *bdg, A^{-b}* add τῷ Λευί before this verb. *A^b* adds οὐ. If the former is a later addition (*α, ef, S¹* om. it), ὑπακούονται can hardly be right. Probably יבִּישׁוּ to which ὑπακούονται goes back is corrupt for יִשְׁרְפוּ = συστρέψονται, 'will conspire.' *S¹* ὑπακούεσθαι ἄρξονται. ⁵⁹ *A* = καὶ παρεδρεύουσιν, *S¹ καὶ* ἀρέσκειν.

⁶⁰ *h, d* read τοῦ ποιῆσαι, *A* καὶ ποιήσουσι. ⁶¹ *α. β* read οἱ (*b* om.) υἱοὶ μου. ⁶² *α. β* reads ἐγγίζοντες.

⁶³ *α. β-af, S¹* read τῷ, *f, A* τοῖς υἱοῖς. ⁶⁴ *c. hi, bef* read συναμαρτάνοντες, *dg* ἐξαμαρτάνοντες (+ εἰσι *g*). *g, A^a* add εἰσί, *A^{bcdfg}* ἔσονται. ⁶⁵ *d* trs. after πᾶσιν. *g* om. For αὐτοῖς *A^{b*cd}* give ἱερεῦσιν. ⁶⁶ *α. b* reads καὶ υἱοί,

d ἀλλὰ καὶ οἱ υἱοί, *efg, A* καὶ οἱ υἱοί. ⁶⁷ *befg* add τά. ⁶⁸ *d* adds οἱ.

⁶⁹ *α. β, A, S¹* om. ⁷⁰ *A* = ἐλεύσεσθε. *g* om. next six words. ⁷¹ added by interpolator of verses 6, 7. ⁷² *α, d. bef* read ἐν αἰχμαλωσίᾳ.

⁷³ *c* reads ἀπαλείψεσθε. ⁷⁴ *A^{b*cdfg}* = σὺν αὐτοῖς πληγὰς ἐν Αἰγυπτίοις. ⁷⁵ *b* om.

⁷⁶ *d* reads πονηρίας. ⁷⁷ *A* = μετὰ ταῦτα. The text requires some such expression. ⁷⁸ *hi, bef, S. c* reads ἐπιστρέψασθαι, *d, A* ἐπιστρέψετε.

⁷⁹ *A* = καὶ ἐλεήσει ὑμᾶς. ⁸⁰ *g* adds κύριος. ⁸¹ *f, A, S¹*. The same text is implied in all the other MSS. but *b. c* καὶ δώσει, *h, e* καὶ δώη, *d* καὶ δώσει, *g* καὶ δόσει, *b* βοῶν.

⁸² *hi* add περὶ τοῦ Χριστοῦ as title before verses 10-13. *A* adds εἰς τὸν αἰῶνα. ⁸³ *A^{b*d}* = σωτήριον ἐξ οἴκου Ἰ. καὶ ἐκ φυλῆς Λευί. *β* om. τοῦ before Λευί. For κυρίου *g* reads τοῦ θεοῦ. Here *A* adds καὶ δώσει εἰρήνην ἕως τοῦ αἰῶνος (+ τῷ Ἰσραὴλ *A^{b*}*)—a doublet from the preceding verse. I have bracketed Ἰούδα καὶ as an interpolation, for if it were original we should have φυλῶν and not φυλῆς. Cf. T. Sim. vii. 1, T. Gad viii. 1, T. Jos. xix. 6.

⁸⁴ *α. β, S¹* read as in margin. *A* = καί. ⁸⁵ *A^{-b}* trs. before πρὸς τὸν. Here *A^{b*cd}* add καὶ ψυχὰς ἀγίων πρὸς ἑαυτὸν καλέσει, καὶ ἐπιστρέψει καρδίας ἀπειθῶν πρὸς τὸν κύριον, which are drawn and expanded from ver. 11.

καὶ τὴν ἐκδίκησιν τοῦ νίκους δώσει τοῖς⁸⁶ †πατράσιν⁸⁷
ὑμῶν⁸⁸.

11. Καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν λήψεται⁸⁹ ἀπὸ τοῦ Βελίαρ, [τὰς
ψυχὰς τῶν ἀγίων]⁹⁰

* καὶ ἐπιστρέψει⁹¹ καρδίας⁹² ἀπειθεῖς⁹³ πρὸς Κύριον.

καὶ δώσει * τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν⁹⁴ εἰρήνην αἰώνιον.

12. Καὶ * ἀναπαύσονται ἐν Ἐδέμ ἄγιοι⁹⁵

καὶ ἐπὶ * τῆς νέας⁹⁶ Ἱερουσαλὴμ εὐφρανθήσονται δίκαιοι β-ad, A,

* ἥτις ἐστὶ δόξα θεοῦ αἰώνιος⁹⁷. S¹ ἥτις

13. Καὶ οὐκέτι ὑπομενεῖ⁹⁸ Ἱερουσαλὴμ ἐρήμωσιν

* οὐδὲ αἰχμαλωτισθήσεται Ἰσραὴλ⁹⁹, θεοῦ ἕως

ὅτι¹⁰⁰ Κύριος ἐστὶ¹⁰¹ * ἐν μέσῳ¹⁰² αὐτῆς¹⁰³ [τοῖς ἀνθρώ-
ποις συναναστρεφόμενος]¹⁰⁴

καὶ ὁ¹⁰⁵ Ἅγιος Ἰσραὴλ βασιλεύων¹⁰⁶ ἐπ' αὐτῆς¹⁰⁷ [ἐν ἐν ἀλη-

* ταπεινώσει καὶ πτωχεῖα¹⁰⁸, καὶ ὁ πιστεύων * ἐπ' θεία ἐν

αὐτῷ¹⁰⁹ * βασιλεύσει ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐν ἀληθεία¹¹⁰]. οὐρανοῖς.

A⁸⁶ om. next sixteen words. ⁸⁶ ef om. ⁸⁷ b reads *πέρασιν*—a bad

emendation of *πατράσιν* found in all other MSS. and in A, S¹. But

πατράσιν ὑμῶν, which is impossible, = *מכתיבם* which is corrupt for *מכתיבם*

= *πολεμίου ὑμῶν*, and the line = 'and he will execute an everlasting

vengeance on your enemies' (i.e. *מכתיבם נצח נצח*). For text

of A see note 85. ⁸⁸ df. α, *beg*, S¹ read *ἡμῶν*. A = *αὐτοῦ*. ⁸⁹ dg

which *g* trs. before *τὴν αἰχ.* *c* reads *λάβει* (?), *hi*, *bef* *λάβει*. ⁹⁰ α. β reads

ψυχὰς ἀγίων, S¹ *ψυχῶν ἀγίων*. A⁸⁶ read *καὶ τὰς ψ. τῶν ἀγ.* See ver. 10,

note 85 where A^{b*cd} wrongly insert *ιι*^{ab}. I have bracketed *τὰς . . . ἀγίων*

as a Christian addition. ⁹¹ f om. ⁹² d reads *ψυχάς*. ⁹³ A^{-b} = *ἀπειθῶν*.

⁹⁴ A trs. after *αἰώνιον*. ⁹⁵ So A^{befg}. Possibly also A^{ac} though printed Arm.

Text represents A^{abc} as *ἐν Ἐ. ἀναπ. ἄγ.* A^{b*d} = *πάντες ἄγ. ἐν Ἐ. ἀναπ.*

⁹⁶ *bg*, A, S¹. *c* reads *τῆς βασιλείας*, *hi*, *ef* *τῆς νέας ἀγίας* (*ἀγίας καὶ νέας e*, *ἀγίας*

νέας, *f*), *d* *τὴν ἀγίαν καὶ δικαίαν*, S² *τῆς ἀγίας*. The reading *ἀγίας* may be

due to *קדש* being written corruptly a second time as *קדש*. ⁹⁷ α (save

that *h* reads *Κυρίου*). *befg*, A, S¹ read as in margin (save that *ef*, A, S¹

read *ἐστὶ* and *g* *θεῶ ἀιώνιῳ*), *d* *ἕως τοῦ αἰῶνος*. ⁹⁸ *f* reads *ὑπομείνη*. For

ὑπομ. 'I. ἐρήμωσιν A gives 'I. ἐρημωθήσεται. ⁹⁹ *d* reads *οἱ δὲ αἰχμαλωτισθή-*

σονται. For *αἰχμαλωτισθήσεται* *b* reads *αἰχμαλωτίζεται*. *hi* add *ὁ* before

Ἰσραὴλ. ¹⁰⁰ *d* reads *ὁ*. ¹⁰¹ *hi* read *ἐστὶ*. ¹⁰² *bd* read *ἐμμέσῳ*. ¹⁰³ A =

αὐτῶν. ¹⁰⁴ A Christian (?) interpolation. In T. Jud. xxiv. 1 this is said

of the Messiah. The phrase is used with reference to wisdom in Bar. iii.

37. A = *καὶ τοῖς ἀνθ. συναναστρεφήσεται*. ¹⁰⁵ *b* om. ¹⁰⁶ A = *βασιλεύσει*.

¹⁰⁷ α, *ef*, A. *d* read *ἐπ' αὐτήν*, *b*, S¹ *ἐπ' αὐτούς*, *g* *ἐν αὐτοῖς*. ¹⁰⁸ α, β, A^{abeg}

(save that *bdg* add *ἐν* before *πτωχεῖα*). A^{b*cd} = *εἰρήνη*. ¹⁰⁹ *c*, *bef*. *hi*

read *ἐπ' αὐτόν*, *dg* *ἐν αὐτῷ*. ¹¹⁰ α. *bdeg* read *βασ. ἐν ἀληθ.* (+ καὶ *g*) *ἐν τοῖς*

VI. Καὶ νῦν *φοβήθητε τὸν Κύριον¹, τέκνα μου, καὶ προσέχετε ἑαυτοῖς² ἀπὸ τοῦ Σατανᾶ καὶ *τῶν πνευμάτων³ αὐτοῦ. 2. Ἐγγίσατε⁴ τῷ θεῷ καὶ τῷ ἀγγέλῳ *τῷ παραιτουμένῳ ὑμᾶς⁵. ὅτι οὗτός ἐστι μεσίτης θεοῦ καὶ ἀνθρώπων καὶ⁶ ἐπὶ τῆς εἰρήνης τοῦ⁷ Ἰσραὴλ κατέναντι⁸ *τῆς βασιλείας τοῦ †θεοῦ στήσεται⁹. 3. Διὰ¹⁰ τοῦτο σπουδάζει ὁ ἐχθρὸς ὑποσκελίζει¹¹ πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους *τὸν Κύριον¹². 4. Οἶδε γὰρ ὅτι *ἐν ἡμέρᾳ¹³ ἐπιστρέψει¹⁴ Ἰσραὴλ, συντελεσθήσεται ἡ βασιλεία τοῦ ἐχθροῦ. 5. Αὐτὸς γὰρ¹⁵ ὁ ἀγγελος *τῆς εἰρήνης¹⁶ *ἐνισχύσει τὸν Ἰσραὴλ¹⁷ μὴ ἐμπεσεῖν¹⁸ οὐρανοῖς. *f* ἐν ἀληθ. βασ. ἐν τ. οὐρ. A^{ab} = βασ. ἐν ἀληθ. ἕως τῶν οὐρανῶν. A^{b*cdefg} βασ. ἐν ἀληθ. ἕως τοῦ αἰῶνος. The confusion of *οἰνοῖς* and *ἀνποῖς* could easily arise.

VI. 1 *c* reads φοβεῖτε τὸν θεόν. 2 *c* reads ἑαυτοῦς. A adds καὶ φυλάσασθε —a doublet of προσ. ἑαυτοῖς. 3 A = κακοῦ πνεύματος. 4 α, β-bd. b, S¹ read ἐγγίσετε δέ, d ἐγγίσατε δέ. A = καὶ ἐγγίσατε. 5 β-d. The other authorities diverge from β-d and from each other. α reads τῷ παρεπομένῳ ὑμῖν (ἡμᾶς *hi*). Cf. α in T. Levi v. 6: *d* reads αὐτοῦ τοῦ μὴ πατάξει ὑμᾶς εἰς τέλος. For τῷ ἀγγ. . . ὑμᾶς A reads ὁ ἀγγελος συγγινώσκει ὑμῖν. Here **μῦμυξ**, which = φείδεται or συγγινώσκει, may be a misrendering of παραιτεῖται, since in late Greek παρὰίτησις = 'forgiveness,' or **μῦμυξ** may be corrupt for **μῦμωξ** = φροντίζει, ἐπιμελεῖται, which would point to **מבלי ננו** as in T. Lev. v. 6, 7. S¹ = φ̄ δεδομένοι ἐστέ. In T. Levi v. 6 we have followed β-d and taken it to be a rendering of **על פניו**. The text = 'who intercedeth for you' = **על פניו** or **על פניו** in Mishnic and Talmudic Hebrew. See note on T. Levi v. 6. We might perhaps assume different Hebrew originals in Levi v. 6 and in Dan. vi. 2, on the ground of the divergence of *d*, A(?), S¹ in the two passages. But the fact that α gives *παρεπόμενος* and β-d *παραιτούμενος* in both passages implies the same Hebrew original in both. Hence the text is doubtful. 6 *b* om. 7 α. β om. 8 α, b. β-ab, A, S¹ read as in margin. Text = **פניו** which may mean 'in the presence of' or after **על פניו** 'against.' 9 α, def (save that *d* trs. στήσεται before τῆς and *f* before τοῦ). *bg*, S¹ read τῆς βασ. τοῦ ἐχθροῦ στήσεται (*g* στήσεσθε). Is θεοῦ right? If not the false text might be explained by a corruption of **פניו** into **פניו**. Though ἐχθροῦ is weakly attested it gives an excellent sense. It has the support of A, though this version is here corrupt, reading *ἐχθρας τῶν βασιλέων*. 10 *g*, A read καὶ διά. 11 *d* reads ὑποσκελλίσαι (sic). 12 A = τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου. A^{b*cdefg} om. next eight words. 13 *c*, b. h, ef read ἐν ἡμέρᾳ (e ἡμέραν), *dg* ἦν (ἡ *d*) ἂν ἡμέραν. 14 α (*hi* ἐπιστρέψῃ). *bfg* read πιστεύσει, *de* πιστεύσῃ. A^{ab} read **לחשן לחשן** (= δυναμοθήσεται) corrupt for **לחשן לחשן** = πιστεύσει. 15 *bf*, S¹ om. 16 *g* om. 17 *c* reads

- αὐτὸν εἰς τέλος¹⁹ κακῶν²⁰. 6. *Ἔσται δὲ ἐν καιρῷ τῆς²¹
 ἀνομίας²² * τοῦ Ἰσραὴλ²³ (οὐκ ἔσται)²⁴ ἀφιστάμενος²⁵ * ἀπ'
 αὐτῶν²⁶ * ὁ Κύριος²⁷, καὶ²⁸ * μετελεύσεται ἐπ' ἔθνη ζητοῦντι τὸ β + ἔθνη
 θέλημα αὐτοῦ²⁹, ὅτι * οὐδεὶς τῶν ἀγγέλων ἔσται ἴσος αὐτῷ³⁰. ποιούν-
 7. Τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ³¹ ἐν * παντὶ τόπῳ Ἰσραὴλ³² Ἴ καὶ ἐν β, A, S¹
 τοῖς³³ ἔθνεσιν³⁴. ἔσται ἐν.
 8. Διατηρήσατε οὖν³⁵ ἑαυτοὺς³⁵, τέκνα μου, ἀπὸ παντὸς β, S¹
 * ἔργου πονηροῦ³⁶, ἔθνεσιν
 καὶ ἀπορρίψατε * ἀφ' ὑμῶν τὸν θυμὸν καὶ τὸ ψεῦδος³⁷ Σωτήρ.
 Ἴ καὶ ἀγαπήσατε τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν μακροθυμίαν¹. β-g πᾶν.

ἐπιστρέψει τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἐνισχύσει. A adds καί according to printed Arm. Text but certainly A^{bfg} do not. ¹⁸ d reads ἐκπεσεῖν. ¹⁹ hi, befj, A. c reads χεῖρας, d βάθος. ²⁰ A = κακόν. ²¹ α, A^{bc}. β, A^{-bc} om. ²² d reads ἀνομαλίας. ²³ hi read αὐτοῦ ὁ Ἰσραὴλ, g Ἰσραὴλ. ²⁴ I have added these words. If we do not so the loss of one or more clauses must be assumed before καὶ μετελεύσεται, for ver. 6 deals with the restoration of Israel through the angel of peace. ²⁵ A = ἀποστήσεται. ²⁶ hi read ἀπ' αὐτοῦ. g trs. after κύριος. ²⁷ α, g. β-g, A, S read κύριος. We should perhaps bracket ὁ κύριος as an interpolation. This verse relates to the action of the angel of peace. See note 24. But the αὐτοῦ after θέλημα supports it. ²⁸ α, A. β, S om. ²⁹ c (save for the corruption of ἔθνη for ἔθνη). Text = רצונו בעה לני יהפ. בעה is of course very unusual in this sense in Hebrew. It is probably a corruption of רצו = ποιούντα, which is the reading of all the other MSS. hi, befj read μετελεύσεται ἐπὶ ἔθνη (β ὀπισθε) ποιούντα τὸ θ. αὐτοῦ (τὸ ἀληθές ἀλειμμα g), d μεταστραφήσεται ἐπὶ τὰ ἔθνη ποιούντα τ. θ. α. A = μετελεύσεται ἐπὶ τὰ ἔθνη καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ τελειώσει. S¹ ἔσται ἐν ἔθνεσιν ποιῶν τὸ θέλημα αὐτοῦ. Here c alone is right, in reading the singular ἔθνη. The other texts did not arise from a deliberate transformation of the text in the Christian interest but from the miswriting of ἔθνη as ἔθνη. We have seen above that μετελεύσεται (μεταστραφήσεται d) = יהפ, which is here to be taken transitively = ἐπιστρέψει, 'he will transform.' On the other hand, if we do not insert the negative before ἀφιστάμενος, we must assume the loss of some words before καὶ μετελεύσεται referring to Israel's repentance or conversion. If in these Israel was the subject then יהפ would be rendered 'they will become a nation.' ³⁰ α, β-b, A, S¹ (save that h, e read ἴσως, i ἴσῳ, d trs. ἔσται after αὐτοῦ, and A, S¹ om. ἔσται). b reads οὐδεὶς τῶν ἀγγ. ἔσται ὡς αὐτῷ. ³¹ β, A, S¹ add ἔσται. ³² α, β, S¹ (save that g om. τόπῳ, d om. Ἰσραὴλ, and h adds ἐν bef. Ἰσ.). A = ἐν πάσῃ γῆ καὶ ἐν Ἰσραὴλ. ³³ g om. ³⁴ β, S add σωτήρ (g σωτηρία). After this a resumes. ³⁵ aef om. ³⁶ α, β, A (save that c om. ἔργου and d reads πον. ἔργου). ³⁷ α, β, S¹ read τὸν θ. καὶ πᾶν (g τό) ψεῦδος (+ ἀφ' ὑμῶν d). A has elements of α and β and = ἀφ' ὑμῶν ψεῦδος καὶ

β, A, S¹ 9. Καὶ ἃ ἠκούσατε³⁸ παρὰ τοῦ πατρὸς ὑμῶν, μετά-
 (+ τὸν A) δοτε³⁹ ἢ καὶ⁴⁰ ὑμεῖς⁴¹ τοῖς τέκνοις ὑμῶν⁴², [ἵνα δέξηται⁴³
 νόμον θεοῦ. ὑμᾶς ὁ Σωτὴρ⁴⁴ τῶν ἔθνων· * ἐστὶ γὰρ ἀληθὴς καὶ μακρόθυμος,
 β, S¹ πρῶτος καὶ ταπεινός⁴⁵, καὶ⁴⁶ ἐκδιδάσκων⁴⁷ διὰ τῶν ἔργων * τὸν
 δικαιο- νόμον Κυρίου⁴⁸]. ΙΟ. Ἀπόστητε οὖν ἀπὸ πάσης ἀδικίας
 σύνη τοῦ νόμου καὶ κολληθήτε⁴⁹ τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ⁵⁰ Θεοῦ⁵¹, καὶ ἔσται τὸ
 τοῦ. γένος ὑμῶν⁵² εἰς σωτηρίαν * ἕως τοῦ αἰῶνος⁵³. ΙΙ. * Καὶ
 β, A, S¹ θάψατέ με⁵⁴ ἐγγὺς τῶν πατέρων μου.

VII. Καὶ ταῦτα εἰπὼν * καταφιλήσας αὐτοῦς¹ * ὑπνωσεν
 ἃ κατε- φιλῆσεν αὐ- τοὺς καί. † ὑπνω καλῶ². 2. Καὶ³ ἔθαψαν αὐτὸν * οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.
 β, A, S¹ Καὶ⁴ μετὰ * τοῦτο ἀπήνεγκαν⁵ ἢ τὰ ὄστα αὐτοῦ¹⁶ . . . * ἔνθα ἦν⁷
 † ὑπνον αἰῶνιον†. Ἀβραὰμ⁸ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ⁹.
 β-d, A, [3. Πλὴν οὖν¹⁰ προεφήτευσεν αὐτοῖς¹¹ ἢ Δὰν¹² ὅτι ἐπιλά-

S¹ ταῦτα ἀνήνεγκαν ἢ τὰ ὄστα αὐτοῦ¹ (+ καὶ κατέθηκαν f (dg), A, S¹) σύνεγγυς.

πάντα θυμόν. ³⁸ g, A read ἀκούετε. ³⁹ d om. ⁴⁰ hi read δέ. ⁴¹ d adds
 ποιεῖτε ἀναγγεῖλατε δὲ αὐτὰ καί. ⁴² a adds αὐτῶν, ef αὐτά, g ἀναγγεῖλατε.
⁴³ hi add καί. ⁴⁴ b reads πατήρ. The clause ἵνα . . . ἔθνων in its present
 form is obviously Christian. The words that follow might be taken as
 referring to Dan. (Cf. i. 3), but it is safer to bracket them as an
 addition. ⁴⁵ d reads ἐστὶ γὰρ ἀλ. καὶ μ. ἐν πᾶσι, πρᾶνός τε καὶ ταπεινός,
 g ἐν πᾶσι γὰρ ἀλ. καὶ μ. ἐστὶ, ταπ. καὶ πρῶτος. ⁴⁶ g om. ⁴⁷ c reads διδάσκων.
⁴⁸ α. β, A, S¹ read as in margin. ⁴⁹ hi read κολληθήσεσθε. ⁵⁰ α, A.
 β, S¹ add νόμον τοῦ (bg om.). ⁵¹ α, β-b, A^{bb*defg}. b, A^{cefg}, S¹ read κυρίου.
 A^a om. b om. rest of verse. ⁵² c, A. hi read ἡμῶν, β, S μου. ⁵³ g reads
 εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁴ α, β-dg, A^{b*d}, S¹. d reads θ. δέ με, g θάψαντες οὖν,
 A^{abc} καὶ νῦν, τέκνα μου, θάψατέ με.

VII. ¹ α. β, A, S¹ read as in margin. ² c. β, A read ὑπνωσεν ὑπνον
 αἰῶνιον, hi ἐκοιμήθη. d adds πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν ὑπάρχων. Here
 c = מוכב בשנה מוכב, where מוכב is corrupt for מוכב. Cf. T. Zab. x. 6.
 β, A = מוכב בשנה מוכב, which I take to be a corruption of c (emended).
 The addition in d confirms the emendation of c. ³ This verse appears
 in d as follows: καὶ ἐνέγκαντες οἱ υἱοὶ αὐτοῦ θήκην ξύλων ἀσήπτων κατεσκευασμένην
 κατέθεντο αὐτὸν ἐν αὐτῇ. μετὰ ταῦτα δὲ ἀνέγκαντες ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χευρῶν μετὰ
 τῶν πατέρων αὐτοῦ. Καὶ οὗτοι μὲν εἰσιν οἱ λόγοι οὓς ἐνετείλατο Δὰν τοῖς υἱοῖς
 αὐτοῦ. ⁴ g om. ⁵ α, A^c. β-d read ταῦτα ἀνήνεγκαν. ⁶ f, A^{bb*defg},
 S¹ add καὶ κατέθηκαν (+ αὐτὰ f), g adds θέντες. Such an addition is found
 in d (see note 3), and is needed. Hence with f (dg), A^c, S¹ add καὶ
 κατέθηκαν. ⁷ α. β-d, A, S¹ read σύνεγγυς (g ἐγγύς). ⁸ g om. rest of
 chapter. ⁹ This forms the natural close of the Testament. Verse 3
 is the addition of a later hand. It is still more severe on Dan than v.
 5, 8. ¹⁰ α. adef om. b, S¹ read ὡς. ¹¹ d reads ἐπ' αὐτούς. A = περὶ

θωνται¹³ τοῦ¹⁴ Θεοῦ αὐτῶν¹⁵ καὶ ἀλλοτριωθήσονται¹⁶ γῆς¹⁷ *bd*, A κλήρου¹⁸ αὐτῶν, [καὶ γένους Ἰσραήλ⁷, καὶ πατριᾶς [† τοῦ νόμου. σπέρματος αὐτῶν¹⁹].

Διαθήκη Νεφθαλεὶμ τοῦ ὄγδου υἱοῦ Ἰακῶβ καὶ Βάλλας¹.

h, β-bg
τελευτῆς.
β, A, S¹
μηνὸς

I. Ἀντίγραφον διαθήκης Νεφθαλεὶμ ἧς² διέθετο³ ἐν καιρῷ τῆς ἐξόδου¹⁴ αὐτοῦ ἐν ἔτει *ἐκατοστῶ καὶ τριακοστῶ⁵ τῆς⁶ ζωῆς αὐτοῦ⁷. 2. Συνελθόντων⁸ τῶν υἱῶν αὐτοῦ⁹ ἐν τῷ¹⁰ ἐβδόμῳ μηνί, μιᾷ¹¹ τοῦ μηνός¹², ἐποίησε δεῖπνον αὐτοῖς¹³. 3. * Καὶ τὸ πρῶν¹⁴ μετὰ τὸ ἐξυπνισθῆναι¹⁵ αὐτὸν εἶπεν αὐτοῖς¹⁶ κώβωνα.

ὑγαινον-
τος
αὐτοῦ.

β-dg, A,
S¹ αὐτοῖς

αὐτῶν. ¹² *h, d, A om.* ¹³ *bf. α, ae* read ἐπιλάθονται, *d* ἐπιλησθήσονται. ¹⁴ *α, S¹.* *bd, A* read as in margin. *aef om.* ¹⁵ *A^{b*d}* om. next five words through hmt. ¹⁶ *α, abe.* *d* reads ἀπῆλλοτριωθήσονται, *f* ἀλλοτριωθήσονται. ¹⁷ *h, d om.* ¹⁸ *d* reads κλήρους. *S¹* om. ¹⁹ *α. adef, S¹* read as *α* but prefix αὐτῶν καί. *b* reads αὐτῶν οὕτως καὶ γέγονεν. *d* adds ὅπερ καὶ γέγονεν ἐπ' αὐτούς. *A* is here wanting. Of the above readings the hardest is that of *α, adef, S¹*. If this verse was added in the Hebrew, we might regard *בגרי* which is presupposed by τοῦ σπέρματος αὐτῶν as a corruption of *בְּרִי* = καὶ διασπαρήσονται or *בְּרִי* = γέγονεν ἐπ' αὐτούς as in *d*. But the text is quite uncertain. At the close *d* adds τῷ θεῷ ἡμῶν εἶη δόξα εἰς αἰῶνας. Ἀμήν, *f, S¹* Δὰν υἱὸς Ἰακῶβ ̄ υἱὸς Βάλλας ̄ ἔζησεν ̄ ἔτη ρκε'.

I. ¹ Title. *α* in text. *a* reads Νεφθαλεὶμ, *bef, A^{bcf}* δ. N. (+ ἡ ὁ) περὶ φυσικῆς ἀγαθότητος, *d* (conflate from *α* and *abef*) δ. N. υἱὸς Ἰακῶβ ἡ υἱὸς Βάλλας β' περὶ φυσ. ἀγαθότητος, *g* δ. N. περὶ πλεονεξίας ἡ'. *A^b = A^{bcf}* (? save that for *φυσ. ἀγαθότητος* it reads ἀγαθῶν ἡθους), *A^{b*} = δ. N.* υἱοῦ Ἰακῶβ περὶ φυσικοῦ ἀγαθοῦ, *A^d* δ. N. *f* adds Νεφθαλεὶμ ἐρμηνεύεται πλατυσμός. ² *b, S¹* read ὦν, *g* ἦν. ³ *d* reads ἔθετο. ⁴ *c. hi, adef* read τῆς (*d. om.*) τελευτῆς, *bg, S¹* τελους. *A om.* ⁵ *h, aef* (save that *f om. καί* and *ae* read ρλ'), *A, S¹.* *c, g* read ἐκατοστῶ which *g* trs. before ἔτει. *b* reads ἐκατοστῶ τριακοστῶ δευτέρῳ, *d* ρλβ'. ⁶ *ef om.* ⁷ *c om.* ⁸ *d* adds γάρ. *A^{b*}* adds a doublet συναχθέντων, or rather it = συνήλθον συνήχθησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. For verses 2-3 and the first three words of 4, *g* reads ποιήσας δεῖπνον συνῆξε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἔφη πρὸς αὐτούς. ⁹ *d* adds πρὸς αὐτόν. ¹⁰ *α, d. abef om.* ¹¹ *α, aef, A, S¹.* *d* reads ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, *b* τετάρτη. ¹² *β-dg, A, S¹* add as in margin. ¹³ *α. β-dg, A, S¹* read as in margin (save that *b* reads αὐτός for αὐτοῖς and *A* *πλρω[μυλ]δ[μλν]* (= χαρά corrupt for *μυρω[μυλ]δ[μλν]* = κώβωνα), *d* αὐτοῖς καὶ ἠτρέπησε κοιτῶνα καὶ ἐκοιμήθησαν. ¹⁴ *α* (save that *c* reads τῷ), *b* (save that it trs. τὸ π. after αὐτόν. *a* reads

β, A, S¹ ὅτι¹⁷ Ἀποθνήσκω καὶ¹⁸ οὐκ ἐπίστευσαν¹⁹ αὐτῷ. 4. Καὶ²⁰
 εὐλογῶν. *δοξάζων τὸν²¹ Κύριον²² *ἐκραταιώθη καὶ εἶπεν²³, ὅτι Μετὰ τὸ
 β, S¹ δειπνου τὸ χθές *ἀπέθανεν ἡ σὰρξ μου²⁴. 5. *Ἡρξάτο
 ἐκραταί- δὲ²⁵ λέγειω²⁶. Ἀκούσατε, τέκνα *μου, υἱοὶ Νεφθαλείμ, ἀκούσατε
 ωσεν. β, S¹ λόγους πατρὸς ὑμῶν²⁷. 6. Ἐγὼ ἐγεννήθην ἀπὸ Βάλλας²⁸,
 ἀποθανεῖ- Γκαὶ²⁹ ὅτι³⁰ ἐν πανουργίᾳ ἐποίησε³¹ Ῥαχὴλ³², καὶ ἔδωκεν
 ται. *ἀντ' αὐτῆς³³ Βάλλαν³⁴ *τῷ Ἰακώβ³⁵, καὶ *συλλαβοῦσα ἔτεκε
 β-g, με ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς Ῥαχὴλ³⁶, Γκαὶ³⁷ διὰ τοῦτο *ἐκάλεσε
 A, S¹ ἐπὶ τῶν τὸ ὄνομά μου³⁸ Νεφθαλείμ. 7. *Ἠγάπησε γάρ³⁹ με Ῥαχὴλ⁴⁰
 μνηρῶν πάνυ⁴¹, ὅτι ἐπὶ *τῶν γονάτων⁴² αὐτῆς ἐγεννήθην¹, καὶ ἔτι⁴³
 Ῥαχὴλ ἔτεκε με. ἀπαλὸν ὄντα *με κατεφίλει⁴⁴ λέγουσα. *Δοίη μοι ἀδελφόν⁴⁵
 β-g, S¹ σου ἐκ τῆς κοιλίας μου κατὰ σε. 8. Ὅθεν καὶ ὅμοιός μου⁴⁶
 ἐκλήθην. ἦν Γκατὰ πάντα⁴⁷ Ἰωσήφ⁴⁸ κατὰ τὰς τεύλογίας⁴⁹ Ῥαχὴλ.
 β-g μνηρῶν. β-g ἴδοιμι ἀδελφόν. *bd*, A εὐχάς.

καί, *ef* καὶ πρῶι, *d*, A τῇ δὲ (καὶ τῇ A) ἐπαύριον. ¹⁵ *d* reads ἐξυπνίσαι.
¹⁶ *d* adds τεκνία μου, γνωστὸν ὑμῖν ἔστω. ¹⁷ *d* adds ἐγώ, A^{b*} ἰδοὺ ἐγώ.
¹⁸ *d* adds πορεύομαι ὁδὸν πατέρων μου· οἱ δὲ ἀκούσαντες ταῦτα. ¹⁹ α, *d*, A^{abe}.
ahcf, A^{b*cd} read ἐπίστευον. ²⁰ *d* reads ὁ δέ. ²¹ α. β-g, A, S¹ read as in
 margin. ²² A = θεόν. ²³ α. β, S¹ read as in margin. A = ἐκραταιώθη
 ἐνθυμούμενος. ²⁴ α. -β, S¹ read as in margin. A = ἀποθνήσκω. ²⁵ α.
 β-dg read ἦρξ. οὖν, *d*, A καὶ ἦρξάτο. ²⁶ *b* adds τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, A αὐτοῖς.
²⁷ α, β-dg. *d*, A read μου (A^{b*cd} om.) N. τοῦ πατρὸς ὑμῶν (*d* ἡμῶν). *d* adds
 ἐνωτίσασθε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. ²⁸ *a* reads Βάλας. *d* adds Ἰακώβ τῷ
 πατρί μου, υἱὸς ὄγδοος. For Βάλλας . . . to end of chapter *g* reads B. τῆς
 παιδίσκης Ῥ. ὄγδοος υἱὸς τῷ Ἰ. τῷ πατρί μου. ²⁹ *d*, A om. ³⁰ *d* reads ὅτε.
³¹ *f* adds ἡμᾶς. ³² α, *a*. *bd* read Ῥαχὴλ. A^f om. next two lines to
 Ῥαχὴλ (see margin) through *hmt*. ³³ *b* reads ἀνθ' ἐαυτῆς. *d* adds τὴν
 παιδίσκην. *b* add τὴν. ³⁴ A^b adds τὴν μητέρα μου. ³⁵ A^{ab*cd} om.
d adds διό. ³⁶ α. β-g, A, S¹ read as in margin, save that *d* reads τὸν
 μηρόν and *a* Ῥαχὴλ, and A ἐτέχθην for ἔτεκε μέ. A om. next nineteen
 words through *hmt* (?). ³⁷ *c*. *hi*, β, S¹ om. ³⁸ α. β-g, S¹ read as in
 margin. ³⁹ α (save that *c* prefixes ὅτι). β-g, S¹ read καὶ ἠγάπησε.
⁴⁰ α, *a*. β-ag read (+ ἡ *e*) Ῥαχὴλ. ⁴¹ α. β-g, S¹ om. ⁴² α. β-dg read
 τῶν μνηρῶν, *d* τὸν μηρόν. ⁴³ *b* reads εἶδει. ⁴⁴ α, *d* (save that *hi* read
 ἐπεφίλει). β-dfg, A read κατεφίλει με, *f* κατεφίλει. ⁴⁵ So I have emended
 β-g, ἴδοιμι ἀδελφόν (*ἀδελφούς e*) in accordance with A which = δοίη μοι κύριος
 ἀδελφόν. α is very corrupt, ἴδει (*ιδη hi*) μοι ὁ ἀδελφός. *ιδει* or *ιδη* might be
 corrupt for εἶη, but this would not explain A. Our text = ἦν ἢ
 or ἦν ἢ. ⁴⁶ α, *d*. β-dg read μοι. A = ἐγώ and adds τῷ
 before Ἰωσήφ. ⁴⁷ α. β-g read ἐν πᾶσιν (πάσῃ *d*). ⁴⁸ *hi*, *b* prefix ὁ.
⁴⁹ α, *aef* = ἠληη corrupt for ἠληη = εὐχάς which *bd*, A read

9. Ἡ δὲ⁵⁰ μήτηρ μου * Βάλλα ὑπῆρχε⁵¹ θυγάτηρ Ῥουθαίου⁵², ἀδελφοῦ Δεβόρρας⁵³, τῆς τροφοῦ Ῥεβέκκας⁵⁴. ἥτις⁵⁵ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐτέχθη⁵⁶ ἐν ἧ καὶ Ῥαχὴλ⁵⁷. IO. Ὁ δὲ Ῥουθαῖος⁵⁸ ἐκ τοῦ γένους ἦν⁵⁹ Ἀβραάμ, Χαλδαῖος, θεοσεβής, ἐλεύθερος καὶ εὐγενής.

II. * Καὶ αἰχμαλωτισθεῖς⁶⁰ ἠγοράσθη ὑπὸ Λαβάν· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Εὐνὰν⁶¹ τὴν παιδίσκην αὐτοῦ⁶² εἰς⁶³ γυναικα, ἥτις⁶⁴ ἔτεκε θυγατέρα, καὶ ἐκάλεσεν * τὸ ὄνομα αὐτῆς⁶⁵ Ζέλφαν⁶⁶, * ἐπ' ὀνόματι⁶⁷ τῆς πόλεως⁶⁸ ἐν ἧ αἰχμαλωτίσθη⁶⁹.

12. * Καὶ μετὰ τοῦτο ἔτεκεν τὴν Βάλλαν⁷⁰, λέγων·

α
† Καινοποιός μου ἡ θυγάτηρ·

β-αδ, Α, S² καὶ ἐπειδὴ κούφος ἦμην.
β-δ Α, S² ἔταξέ με.
βδγ, Α

II. * Ἐγὼ ἦμην κούφος¹ ἵ τοῖς ποσίν² * ὡς ἡ³ ἔλαφος ἵ καὶ⁴ ἔταξέ με ὁ πατήρ μου ἵ Ἰακώβ⁵ εἰς πᾶσαν ἀγγελίαν⁶, * καί γε ἄγγε- ὡσεὶ⁷ ἔλαφόν με ἠλόγησεν⁸. 2. Καθὼς⁹ γὰρ * οἶδεν ὁ λῖαν.

margin. ⁵⁰ c adds ἡ. ⁵¹ α, Α. β-dg read ἐστὶ Β. d ἦν and trs. after Ῥουθ. ⁵² h, a. c reads Ἡροθαίου. i Ῥουθέου. b Ῥωθέου. def, Α Ῥουθέου. ⁵³ a reads Δεββόρας. ⁵⁴ c reads Ῥεβέκας. Α^b adds γυναικὸς Ἰσαάκ. ⁵⁵ c reads ὅτι. For ἥτις . . . Ῥαχὴλ Α reads ἥτις καὶ ἐν μιᾷ ἐσπέρα ἐτέχθησαν αὐτῇ (ἡ μήτηρ Βάλλας Α^b) καὶ Ῥ. ⁵⁶ d reads ἐγενήθη. ⁵⁷ α, a. β-ag read Ῥαχὴλ. b prefixes ἡ. ⁵⁸ α, a. b reads Ῥόθεος, def Ῥούθεος. ⁵⁹ ef om. ⁶⁰ d reads ὅστις αἰχμαλωτίσθη ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ πόλεως. ⁶¹ hi, f. c reads Ἐνάν, a Ἐνί, be Αινάν, d Ἐδνάν. Α = Ζεννάν. S om. ⁶² d reads αὐτῆς. ⁶³ af om. ⁶⁴ c reads ὅτι. ⁶⁵ hi, β-b, Α. c reads τὸ ὄν. αὐτοῦ, b αὐτήν. ⁶⁶ d reads Ζεβάλ. ⁶⁷ β-g. c reads κατ' ὄνόματι, hi ἐπωνομάσθη. ⁶⁸ α, f. β-f, Α, S¹ read κόμης. ⁶⁹ b reads ἠχμαλωτεύθη. ⁷⁰ α. β-d read καὶ (b om.) ἐξῆς (ἐξ ἧς b) ἔτεκεν τὴν Βάλλαν (Λαβάν a but Βάλαν in second hand), d καὶ πάλιν ἔτεκεν αὐτῷ τὴν Β. ἐξ ἧς ἐγεννήθη ἐγώ. ad om. rest of verse. ⁷¹ bf, S¹. e καινος σπουδος μου ἡ θ. Α = καινοσπουδασμός(!) ἡ θ. μου. α read as in margin. There was a play upon the name in the original. Βάλλαν, λέγων καινοσπουδός μου ἡ θ. = כּתב לְבַנְבַנ מְרַמָּל הַחַיָּב. ⁷² bef, S¹ (save that b, S¹ om. ἐπιλ. τοῦ μ.). Α slightly corrupt = εὐθὺς γὰρ ἐτέχθη (τεχθεῖς Α^a) καὶ ἐπιλαβομένη τοῦ μαζοῦ μητρὸς αὐτῆς καὶ ἔσπευδε θηλάζειν. This clause is omitted by α, adg.

II. ¹ c. hi read ἐγὼ δὲ εἰμι κούφος. β-αδ, Α, S² as in margin. a ἐπεὶ δὲ κ. ἦμην. d ἐγώ, τεκνία μου, ἐγενόμην κούφος. ² b adds μου. ³ c, d. hi read ὡσεὶ, β-d ὡς. ⁴ α, d. β-d, Α, S² om. ⁵ g, Α om. ⁶ α, aef. bdg, Α read as in margin. ⁷ c. Other MSS. καί γε ὡς. Α = ὡς γάρ. ⁸ ci, afg. h, bd read εἰλ. ⁹ For verses 2-8 g reads καὶ ἐποίουν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ κατὰ τύξιν, καὶ

ὁ (def?), κεραμεὺς¹⁰ τὸ σκεῦος πόσον χωρεῖ, καὶ πρὸς αὐτὸ¹¹ φέρει τὸν¹²
 Ἀ κτίσις ὑψίστου. πηλόν, οὕτω¹³ καὶ ὁ Κύριος πρὸς ὁμοίωσιν τοῦ πνεύματος¹⁴
 ποιεῖ¹⁵ τὸ σῶμα, καὶ πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ σώματος¹⁶ * τὸ
 ἄρχεται. πνεῦμα ἐπιτίθησιν¹⁷. 3. Καὶ¹⁸ οὐκ * ἔστιν ἐνλείπων¹⁹ * ἐν
 ἄκ, Ἀ ἐκ τοῦ ἐνὸς²⁰ * τρίτον τριχός²¹. * σταθμῶ γὰρ καὶ μέτρῳ²²
 πάν και κανόνι πᾶσα ἡ²³ * κτίσις ἐγένετο²⁴. 4. Καὶ καθὼς²⁵
 ἄκ, Ἀ οἶδεν²⁶ ὁ κεραμεὺς ἐνὸς ἐκάστων τὴν χρῆσιν ἴως²⁷ ἰκανή²⁸,
 ὡς. οὕτω²⁹ καὶ ὁ Κύριος οἶδε τὸ σῶμα, ἕως τίνος διαρκέσει ἐν * τῷ
 ἄκ, Ἀ ἀγαθῷ³⁰, καὶ πότε ἔρχεται³¹ * ἐν κακῷ³². 5. Ὅτι οὐκ ἔστι
 καὶ ὡς * ὁ πλάσμα³³ καὶ πᾶσα ἐννοία ἣν ἴσχυς³⁴ Κύριος. * πάντα γὰρ³⁵
 αὐτοῦ⁴¹ ἀνθρώπου³⁵ ἔκτισεν κατ' εἰκόνα ἑαυτοῦ³⁶. 6. * Ὡς γὰρ³⁷ ἡ
 αὐτοῦ, οὕτω⁴² ἰσχύς αὐτοῦ³⁸, οὕτω³⁹ καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ⁴⁰. ὡς⁴⁶ * ὁ ὀφθαλμὸς⁴⁷
 καὶ * ἡ αὐτοῦ, οὕτως⁴⁸ καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, ὡς⁴⁹ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ,

τέχνη⁴³ αὐτοῦ. ἴκαὶ ὡς ἡ προαίρεσις⁴⁴ αὐτοῦ, οὕτω⁴² καὶ ἡ πράξις
 αὐτοῦ. ὡς⁴⁵ ἡ καρδιά αὐτοῦ, οὕτω⁴² καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ.

ἕτερα τινὰ πολλὰ φυσιογνομικά. ¹⁰ α, A. β read ὁ κ. οἶδεν. ¹¹ h, aef. c, d
 read αὐτῷ, ὁ αὐτόν. The clause πρὸς αὐτῷ . . . πηλόν is given corruptly
 and unintelligibly in A αὐτὸ μᾶλλον ἢ φέρει τὸ ἀγαθόν(?). ¹² b om.
¹³ α, bd. aef read οὕτως. ¹⁴ d reads σώματος. ¹⁵ d adds καί. ¹⁶ A =
 πνεύματος. ¹⁷ α. β-dg read τὸ πν. ἐντίθησι, d τίθησι τὸ πνεῦμα. A = τίθησι
 τὸ σῶμα (A^{b*d} τὴν ὑπόστασιν or τὸν ἄνθρωπον). ¹⁸ d om. ¹⁹ c, e (save
 that c read ἐνλείπων), a read ἐ. ἐλλείπων, bd ἐ. λοιπόν, f ἐ. ἐλλείπων, hi(?) ποιεῖ
 τὸ σῶμα (repeated from ver. 2). ²⁰ d reads αὐτοῦ αἰῶνος. a om. rest of verse
 together with verses 3-7, and substitutes διὰ τοῦτο, τέκνα μου, ἔστω πάντα τὰ
 ἔργα ὑμῶν ἐν τάξει εἰς ἀγαθὸν ἐν φόβῳ θεοῦ, καὶ μηδὲν ἄτακτον ποιεῖτε ἐν καταφρονήσει
 μηδὲ ἔξω καιροῦ αὐτοῦ which is really ver. 9 of this chapter. ²¹ d reads
 τριστήν γάρ. A = βραχὺ μέρος τριχός. ²² α, β-de. d reads σταθμῶ καὶ μέτρῳ,
 e σταθμοῦ γ. κ. μέτρον, A μέτρῳ γ. κ. σταθμῶ. ²³ α. β, A om. ²⁴ α. ὁ,
 A = κ. ὑψίστου, def κ. ὑψοῦται. Possibly ܩܘܢܢܐ ('was established') stood
 originally in the text, subsequently corrupted into ܩܘܪܝܗ = ὑψοῦται.
²⁵ α. bef read καθάπερ. d καθώσπερ. ²⁶ d om. A = πρὸς ὁμοίωσιν τοῦ
 πνεύματος ποιεῖ (repeated from ver. 2). ²⁷ = ܩܘܪܝܗ which should here be
 rendered τί. ²⁸ α, ef. b read ἰκανεῖ, d ἰκανεῖν. ²⁹ α, bdf. e reads οὕτως.
³⁰ α. bef read ἀγαθῷ, d ἀγαθούς. ³¹ α, ef. bd read as in margin, and
 apparently rightly, A = ἀρχόμενον ποιεῖ(?). ³² A = τὸ κακόν. ³³ α, ef.
 bd, A read as in margin. ³⁴ A = καὶ πάντα, ³⁵ f om. ³⁶ df read
 αὐτοῦ. ³⁷ α. bdef, A read as in margin. ³⁸ d reads τοῦ ἀνθρώπου.
³⁹ hi, ef read οὕτως. ⁴⁰ After αὐτοῦ α om. the clauses found in the margin,
 which apparently belong to the original. For text of S³ which though
 slightly corrupt and defective supports bdef, A, see Appendix. ⁴¹ bef, A.
 d reads ἡ προαίρεσις. ⁴² bd. ef read οὕτως. ⁴³ def, A. b reads τὸ
 ἔργον. ⁴⁴ bef. d reads τέχνη. ⁴⁵ bef. d reads καὶ ὡς. ⁴⁶ α, bef.
 d, A read καὶ ὡς. ⁴⁷ d reads οἱ ὀφθαλμοί. ⁴⁸ α, ef. bd read οὕτω.

οὕτως⁴⁸ καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ⁵⁰, ἣ ἐν νόμῳ Κυρίου, ἣ ἐν νόμῳ⁵¹ A ἔργοις. τοῦ⁵² Βελίαρ. 7. Καὶ ὡς⁵³ κεχώρισται ἀνάμεσον * τοῦ φωτὸς καὶ ἀνάμεσον τοῦ σκότους⁵⁴ * δράσεώς τε καὶ ἀκοῆς⁵⁵, bdef, A, S οὕτως⁵⁶ κεχώρισται ἀνάμεσον ἀνδρὸς καὶ * ἀνδρός, καὶ ἀνάμεσον γυναικὸς καὶ⁵⁷ γυναικὸς⁵⁸, καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ὅτι † * ἐν τῷ ἐνὶ τοῖς προσώποις ἠττόμενον ἦν †⁵⁹. φωτὸς καὶ σκότους. α ἀνάμεσον. A^b οὐκ ἔστιν ὁμοίος εἰς τῷ ἐνὶ προσώποις ἦ νοί.

OTHIOTH OF "R. AKIBA"
(ed. Jellinek, *Bet ha-Midrash*,
III. 42-43).

(The underlined phrases are
found in ver. 8.)

.... לֹא בִּרְכַת רֵאשִׁית אֱלֹהִים לְכַבֹּד

עֵינַיִם אֱלֹהִים לְרֵאוֹת... אֲנִי אֱלֹהִים

לְשִׁמוֹעַ... וְהוֹטֵם לְהִרְיָה לְהִיִּים לָהּ

טַעֲמֵי טַעֲמֵי מֵאֲכַל שְׁנַיִם לְשׁוֹחֲקוֹת

וְשֵׁט לְהַבְלִיעַ קִנְיָה לְמַשׁוֹךְ וְלְהוֹצִיא

לֵב לְהַבִּין בִּינָה הַכְּלוּיָהּ לַעֲיֵן רֵיאוֹה

8. * Πάντα Ἰ γὰρ⁶⁰ ἐν τάξει ἐποίησεν ὁ Θεὸς καλὰ τὰς πέντε αἰσθήσεις ἐν τῇ κεφαλῇ * καὶ τὸν τράχηλον συνάψας τῇ κεφαλῇ⁶¹, * προσθεὶς αὐτῇ καὶ τρίχας εἰς εὐπρέπειαν καὶ δόξαν⁶². εἴτα⁶³ καρδίαν * εἰς φρόνησιν⁶⁴, κοιλίαν εἰς † διὰ κρισιν⁶⁵, * στόμαχον εἰς...⁶⁶

⁴⁹ A = καὶ ὡς. ⁵⁰ d adds καὶ πορεύεται εἰς ἕκαστος. ⁵¹ α, bdef. A reads ἔργοις perhaps rightly. Cf. T. Levi, xix. i. ⁵² b om. ⁵³ β-d, A. d reads ὡσπερ. α ὡς οὐ, hi οὐ. ⁵⁴ α. bdef, A, S read as in margin, save that d adds ἀνάμεσον before σκότους. ⁵⁵ hi, bef (save that bef om. τε). c reads καὶ ἀκοῆς. A = καὶ ἀκοῆς καὶ δράσεως. d om. ⁵⁶ α, ef. bd read οὕτω. α adds οὐ. ⁵⁷ bdef, A, S¹. α read as in margin. S² om. ⁵⁸ d adds καὶ πάντα ἐκ προαιρέσεως γίνεται ἀμφοτέρων. ⁵⁹ α (save that h read ἠτούμενος, i ἠτούμεος). bef support text, save that for ἦττ. ἦν b read ἦ τῶν ὁμοίων, e ἦττων ἦττον ὅμοιον, f ἦττον ἦγον ὅμοιον. d reads ἐν τῷ ἐν(ι) αὐτοῖς προσώποις ἦττον ἐποίησεν ἢ ἔλαττον. A^{ab*cd} = τῷ ἐνὶ ἐνὶ ἢ προσώποις ἦ νοί ὁμοίος. For οὐκ ἔστιν... ἦν A^b reads οὐκ ἔστι ὁμοίος εἰς τῷ ἐνὶ προσώποις ἦ νοί. This is defective but right apparently so far as it goes, and in A^{ab*cd} we are accordingly to read τῷ ἐνὶ εἰς. ⁶⁰ d reads τὰ πάντα, f πάντα. ⁶¹ abdef (save that df add ἐν before τῇ). b, A read καὶ τὸν τράχηλον συνάπτει (A συνήπτει) τῇ κ. α om. through hmt. a add καί. ⁶² α, aef (save that ef read πρὸς for εἰς). d reads προσθεὶς αὐτῷ καὶ τρίχας πρὸς δόξ. καὶ εὐπρ. b, A read as in margin, S¹ καὶ τρίχας τῆς κεφαλῆς πρὸς εὐπρ. κ. δόξαν. ⁶³ A = καί. ⁶⁴ A = εἰς εὐφροσύνην, καί. ⁶⁵ Probably corrupt for διαχώρησιν. Thus κοιλίαν εἰς διαχώρησιν would = כְּרֵס לְרִיעַה which is found in R. Akiba's list of the senses and faculties: see Jellinek's *Bet ha-Midrash*, III. 42. d adds τροφῆς. ⁶⁶ d. All other MSS. and A, S¹ read στομάχου. Supply

† κάλαμον⁶⁷ πρὸς ἴγυϊαν⁶⁸, | ρורו לררה ככעוס ככר
 ἦπαρ⁶⁹ πρὸς θυμόν, χολήν πρὸς | כרם לריעה קורקרבן
 πικρίαν, † και⁷⁰ * σπλήνα πρὸς | כרם לריעה קורקרבן
 γέλωτα⁷¹, νεφρούς † εἰς πανου- | כרם לריעה קורקרבן
 γίαν⁷², ψύας⁷³ εἰς δύναμιν, | כרם לריעה קורקרבן
 * † πλευρὰν εἰς τὸ καθεύδειν†⁷⁴, | כרם לריעה קורקרבן
 ὀσφῦν⁷⁵ εἰς ἰσχύν, καὶ τὰ ἐξῆς. | כרם לריעה קורקרבן

β-g, S¹ θήκη.
 β-ad,
 S¹ ἀκού-
 σαι, οὐ
 δύναται.
 β-g, S¹
 δυνή-
 σεσθε
 ποιεῖν.

9. Οὕτως⁷⁶ ὄν⁷⁷ * ἔστωσαν, τέκνα μου, πάντα τὰ ἔργα
 ὑμῶν ἐν τάξει εἰς ἀγαθόν⁷⁷ ἐν φόβῳ Θεοῦ, καὶ μηδὲν ἄτακτον
 ποιήσητε⁷⁸ ἐν καταφρονήσει, μηδὲ⁷⁹ ἕξω⁸⁰ * καιροῦ αὐτοῦ⁸¹.
 10. * Ὅτι ἐὰν εἴπῃς τῷ ὀφθαλμῷ, Ἄκουε, οὐ δυνήσεται⁸².

ἀλεσμόν. Thus στόμαχον εἰς ἀλεσμόν = רורקרבן להתינה the phrase which occurs immediately after ריעה כרם in R. Akiba's list of the senses. See note 65. ⁶⁷α, ab, S². d reads κολασμόν, e καὶ λεμόν, f καὶ λαιμόν. A = καλάμους (+ τὸν ἀνώτερον καὶ τὸν κατώτερον A^b), S¹ = τὸ σῶμα καὶ κοιλίαν. κάλαμον = כנף which should here have been rendered λάρυγγα. ⁶⁸πρὸς ἴγυϊαν = רורקרבן לררה corrupt for רורקרבן לררה as we see from R. Akiba's list רורקרבן להתינה. Hence we should read here πρὸς εἰσπνοήν. ⁶⁹α reads ἦπαρ. ⁷⁰d f, A om. ⁷¹c (save that it reads σπλήνα). h, A read σπλήνας (d σπλήνα) εἰς γέλωτα, abef, S¹ εἰς γέλωτα σπλήνα (e σπλήνα, f σπλίνα). ⁷²= רורקרבן 'prudence' or רורקרבן 'counsel.' ⁷³bdf. α reads ψώας, a ψόας, e ψοίας. Text = כסלים. ⁷⁴α. β-g, S¹ read πλευρὰν (πλευράς bd, S¹) εἰς θήκη. A = εἰς τὸ τιθέναι ὀσφῦς. Printed Arm. Text here wrongly trs. ὀσφῦς and πλευράς. Here πλευράς seems secondary to πλευράν, since the converse change is unlikely. But πλευράν gives no good sense either in the α or the β text. It is therefore probably corrupt for πλευρόνα. Accordingly α = πλευρόνα εἰς τὸ καθεύδειν = רורקרבן להתינה, which, on turning to Akiba's first list, we see is corrupt for רורקרבן להתינה, for that phrase is found there, and different forms of it in the Akiba's second list, Berakh. 61^a and Hebrew T. Napht. εἰς τὸ τιθέναι in A points to רורקרבן or רורקרבן. ⁷⁵d reads ὀσφῦς, A πλευράς. ⁷⁶Verse 8 is here omitted by α, having been trs. by that MS. before ver. 7. See note 20. ⁷⁷hi. c reads τέκνα μου, ἔστωσαν πάντα ὑμῶν ἐν τάξει εἰς ἀγαθόν. g reads τέκνα μου, καὶ ὑμεῖς πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν ἐν τάξει ποιείτε τὰ ἀγαθά, adef, A (+ διὰ τοῦτο α) τέκνα μου, ἔστω πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν ἐν τάξει εἰς ἀγαθόν (d, A ἀγαθὰ καί), b, S¹ τέκνα μου, ἐν τ. ἔστε εἰς ἀγαθά. ⁷⁸α. b-e read ποιείτε, e ποιήτε. A adds καί. ⁷⁹hi read μή. ⁸⁰d adds τοῦ. ⁸¹A = καιρῶν ὑμῶν, but δερρηγ (= ὑμῶν) is corrupt for λερρηγ (= αὐτοῦ). ⁸²α, A. β-ad, S¹ support text (save that for Ἄκουε, οὐ δυν. they read as in margin). a reads οὐ δύναται οὐν ἐὰν εἴπῃς τῷ ὀφ. ἀκούσαι, d ὅτι ὡσπερ εἴπῃς τῷ ὀφ. ῥήματα, ἀκούσαι οὐ δύναται χωρὶς τὸ οὐς. ⁸³A = σκότος.

οὕτως οὐδὲ * ἐν σκότει⁸³ * ὄντες δύνασθε ποιεῖν⁸⁴ ἔργα⁸⁵ c, ef
καινοῖς.
df, A^b
σκοπῶν-
τες.
β-g, A^{ab}
διαβόλου.
β, S¹ ἀλ-
λοιούσι.
β, S¹
ἐπηκο-
λούθη-
σαν λί-
θοις καὶ
ξύλοις
ἐξακο-
λουθή-
σαντες.

III. Μὴ οὖν σπουδάσετε¹ * ἐν πλεονεξίᾳ² * διαφθεῖραι τὰς πράξεις ὑμῶν³, ἢ ἐν * λόγοις κενοῖς ἀπατᾶν⁴ τὰς ψυχὰς ὑμῶν, ὅτι⁵ σιωπῶντες⁶ ἐν * καθαρότητι καρδίας⁷ συνήσετε⁸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ⁹ κρατεῖν¹⁰, καὶ ἀπορρίπτειν τὸ θέλημα τοῦ Βελιάρ¹¹. 2. Ὁ¹² ἥλιος καὶ ἡ¹² σελήνη καὶ οἱ¹² ἀστέρες οὐ † καλύψουσι¹³ τὴν¹⁴ τάξιν αὐτῶν· οὕτω¹⁵ καὶ ὑμεῖς μὴ ἀλλοιώσητε¹⁶ νόμον Θεοῦ¹⁷ ἐν ἀταξίᾳ τῶν¹⁸ πράξεων ὑμῶν¹⁹. 3. Ἔθνη πλα- νηθέντα * καὶ ἀφέντα Κύριον²⁰ ἠλλοίωσαν²¹ τὴν²² τάξιν αὐτῶν, καὶ * ὑπήκουσαν ξύλοις καὶ λίθοις²³, πνεύμασι²⁴ πλάνης. 4. Ὑμεῖς δὲ * μὴ οὕτως²⁵, τέκνα μου, γινώσκουτες²⁶ ἐν τῷ²⁷

⁸⁴ α. β-g, S¹ read as in margin of page 148 (save that for ποιεῖν *bd* read ποιῆσαι), *g* ποιήσητε. A = δύναται ποιεῖν. ⁸⁵ *d* reads ἔργον.

III. ¹ *d* reads σπεύδετε. ² A trs. after διαφθεῖραι. ³ *h*, β (save that *h* reads ἡμῶν), S¹. *c* reads διαφθαρήναι ὑμῶν τὰς πράξεις. A = διαφθεῖραι γῆν ἐν ταῖς πράξεσι ὑμῶν. *dg* om. next eight words through *hmt*. ⁴ *c*, *abef*, A, S¹ (save that *c*, *ef* read καινοῖς for κενοῖς). *hi* read λόγῳ καὶ κενοῖς ἀτόποις ἀπατώντες. ⁵ *d* reads ἀλλά. ⁶ α, *abeg*, S, *df*, A^b read σκοπῶντες, A^{ab*cde} ὑπήκοι but this text is merely a corruption of A^b. ⁷ *g*, A read καθαρᾶ καρδίᾳ. ⁸ α, *aeg*, A, *b*, S¹ read δυνήσετε, *d* ζητήσατε. ⁹ A^b = κυρίου θεοῦ. ¹⁰ *h*, β-g, S. *c* read κρατέως, *i* κραταίως, *g*, A ποιεῖν. ¹¹ α, *d*. β-d, A^b read διαβόλου. A^{b*cde} = Σατανᾶ. *hi* add καθῶς. ¹² α. β om. ¹³ So α which = ישיׁ (i.e. ישיׁ) corrupt for ישיׁ = ἀλλοιούσι which is read by β, S¹. A = κωλύουσιν but ριμῆμῆκῆ is corrupt for ρημῆκῆ = ἀλλοιούσι. See note 16 where A^{b*cde} give rightly the latter verb. ¹⁴ α, *d*. β-d om. ¹⁵ *c*, *d*. Other MSS. οὕτως. ¹⁶ *c*, *b* read ἀλλοιώσετε, A^b = κωλύσητε—the same corruption as noticed in note 13. A^{b*cde} = ἀλλοιώσητε. ¹⁷ A^c = κυρίου. *c* adds καί. ¹⁸ α. β om. ¹⁹ *d* reads ἡμῶν. ²⁰ *d* reads ἀπὸ κυρίου. A = ἀφῆκαν κύριον. *b* adds τὸν before κύριον. ²¹ *d* reads ἠλλοίωσε, *g* ἠλλοιώθησαν. ²² *c*. *g* reads κατὰ τὴν. *hi*, β-g om. ²³ α (save that *hi* read λίθοις καὶ ξύλοις). β, A^{ab*cde}, S¹ read as in margin, save that *d* reads ἐπηκολούθησε, and for ξύλοις *f* reads ξύλα, and for ἐξακολουθήσαντες A^{ab*cde} read καὶ ἐξακολουθεῖν. A^b reads as A^{ab*cde} but adds λατρείας after ξύλοις. The text of β, A, S¹ is unsatisfactory. Possibly neither text is original, and we should read ὑπήκουσαν ξύλοις καὶ λίθοις ἐξακολουθήσαντες. ²⁴ A^{bb*cde} = πνεύματι, A^a προσώποις. ²⁵ *d* reads οὕτως μὴ ποιεῖτε. ²⁶ α. β-d*g*, S¹ read γνόντες, *dg*, A (+ ἀλλά) γνώτε. For ἐν τῷ στερεώματι . . . πάντα *d* reads ἐκ τῶν δημιουργημάτων ἀπὸ στερεώματος καὶ ἀπὸ γῆς καὶ θαλάσσης καὶ ἀπὸ πάντων τὸν Κύριον δημιουργήσαντα καὶ ποιήσαντα, and A στερεώμα οὐρανοῦ καὶ θαλάσσης καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δημιουργήμασιν (A^{b*cd}

c ὅτι στερεώματι, ἐν γῆ καὶ²⁸ ἐν²⁹ θαλάττῃ, καὶ²⁸ ἐν³⁰ πᾶσι τοῖς ἐνήλλαξαν. *Κύριον τὸν³¹ ποιήσαντα πάντα³², ἵνα μὴ γένησθε³³ ὡς Σόδομα, ἣτις³⁴ ἐνήλλαξε³⁵ τάξιν φύσεως αὐτῆς³⁶.
c, d αὐτῶν. 5. Ὁμοίως³⁷ δὲ³⁸ καὶ³⁹ οἱ Ἑγρήγοροι⁴⁰ ἐνήλλαξαν τάξιν φύσεως αὐτῶν, οὓς⁴¹ κατηράσατο⁴² Κύριος ἐπὶ τοῦ κατακλισμοῦ⁴³, δι' οὓς⁴⁴ *ἀπὸ κατοικησίας καὶ ἄκαρπον τάξας τὴν γῆν [ἀοίκητον]⁴⁵.

bdg, A, S¹ IV. Ταῦτα¹ λέγω ὑμῶν², τέκνα μου, ὅτι ἔγνω³ ἐν τῇ⁴ ἀνεργῶν. γραφῇ⁵ Ἐνώχ, ὅτι καίγε⁶ ὑμεῖς ἀποστήσεσθε ἀπὸ Κυρίου⁷, β, A, S¹ πορευόμενοι κατὰ πᾶσαν ἀνομίαν⁸ ἐθνῶν⁹, καὶ ποιήσετε¹⁰ πᾶσαν κατὰ πᾶσαν. πονηρίαν¹¹ Σοδόμων¹². 2. Καὶ ἐπάξει Κύριος ὑμῖν αἰχμα-

πάντα τὰ δημιουργήματα). Here *εργήγοροι* (= οὐρανοῦ) is corrupt for *εργήγοροι* = γῆς. Although the cases of the text are not in order, A clearly goes back to α, β. ²⁷ α, β om. ²⁸ g om. ²⁹ c, β-df. hi, f om. See text of d and A under note 26. ³⁰ c, g. Other MSS. om. ³¹ d reads τὸν Κύριον δημιουργήσαντα καί. A = τὸν (A^{ab} om.) Κύριον τόν. ³² α, g. b, A, S read ταῦτα πάντα. *aef* τὰ πάντα. d om. ³³ *abeg*. c reads γίνεσθε. hi, f γίνεσθαι. d γίνεσθε. ³⁴ hi, β-ad, A. c reads ὅτι. d οἷτινες. a om. together with next six words. ³⁵ hi, *befg*. c reads as in margin. d ἤλλαξαν. ³⁶ hi, β-d, A, S¹. c, d read as in margin. d adds οὓς καὶ ἐτέφρωσε Κύριος. ³⁷ f reads ὁμοίως. ³⁸ c, d om. ³⁹ a adds ὡς. For the rest of the verse d reads ἐπὶ τοῦ κατακλισμοῦ οὓς κατηράσατο ὁ Κύριος. ⁴⁰ α, *aefg*. b read ἐγρήγορες. a om. next four words. ⁴¹ *be* add καί. ⁴² hi read κατηράσατο. ⁴³ a om. rest of verse. ⁴⁴ α, *ef*. βg, A read δι' αὐτούς, S¹ ἔνεκα γὰρ αὐτῶν ζωῆς. ⁴⁵ α (save for ἀποκατοικήσας of α I read ἀπὸ κατοικησίας as in *bdefg*. c reads δειξας for τάξας which is found in hi, *bdefg*). ἀπὸ κατοικησίας = 𐤒𐤍𐤏𐤃𐤁𐤁. Hence ἀοίκητον (before which α adds καί) is bracketed as a dittography. *bdefg* read as in text, save that for ἀπὸ κατοικησίας καί g reads ἀπὸ τε οἰκίας ἀπὸ τε and *bdefg* read καρπῶν for ἄκαρπον). A = εἰς (A^{ao} om.) ἄλλην φύσιν καρπῶν τάξας καὶ τὴν ἀνόητον (A^{b*cd} προσποιητόν). But *εργήγοροι* (= φύσιν) is corrupt for *εργήγοροι* [εργήγοροι] = κατοικησίαν and *εργήγοροι* (= προσποιητόν) and *εργήγοροι* (= ἀνόητον) are corrupt for *εργήγοροι* = ἀοίκητον. Thus A does not imply a text different from G. S¹ = ἐκέλευσεν εἶναι κατακλισμόν.

IV. ¹ d adds δέ. ² βg, S¹ om. ³ α, *aef*. *bdg*, A, S¹ read as in margin. ⁴ c, A. hi, β, S om. ⁵ βg, A add ἀγία. ⁶ α, *def*. b, S read καίγε καί. g γε καί. A = καί. ⁷ d reads Θεοῦ. S¹ = γραφῆς τοῦ νόμου τοῦ Κυρίου. ⁸ *bd* read πονηρίαν against all other MSS. and A, S. ⁹ hi om. rest of verse. A^{b*d} om. next four words. ¹⁰ β, A, S¹ add κατὰ. ¹¹ *bd* read ἀνομίαν against all other MSS. and A, S. ¹² g reads δαιμόνων, A^{abc} (Arm. printed Text) ἐθνῶν but A^{b*do} give Σοδόμων. ¹³ d, A, S om. ¹⁴ d reads

λωσίαν, καὶ δουλεύσετε Ἐκεῖ¹³ * τοῖς ἐχθροῖς¹⁴ ὑμῶν, καὶ *bg, S*
 πάσῃ κακώσει¹⁵ καὶ θλίψει † συναναστραφήσεσθε¹⁶, ἕως *†συγκα-*
 ἀναλώσει¹⁷ Κύριος πάντα ὑμᾶς. 3. Καὶ σμικρυνθέντες¹⁸ *λυφθή-*
 ἐπιστρέψετε¹⁹ καὶ ἐπιγνώσεσθε Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν²⁰ καὶ *σεσθε.*
 ἐπιστρέψει ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν κατὰ²¹ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος²². *A συγ-*
 4. Καὶ ἔσται ὅταν²³ * ἐξέλθωσιν εἰς τὴν γῆν τῶν²⁴ πατέρων *καμφθή-*
 αὐτῶν, πάλιν ἐπιλήσονται²⁵ τοῦ²⁶ Κυρίου καὶ ἀσεβήσουσιν²⁷. *σεσθε(?).*
 5. Καὶ διασπερεῖ²⁸ αὐτοὺς Κύριος²⁹ ἐπὶ πρόσωπον³⁰ πάσης *β, A, S¹*
 τῆς γῆς, * ἄχρισ οὗ ἔλθῃ³¹ * τὸ σπλάγχχνον Κυρίου³², ἄνθρωπος *μετὰ τὸ*
 * ποιῶν δικαιοσύνην καὶ ποιῶν ἔλεος³³ εἰς πάντας τοὺς * μακρὰν *ὀλιγοθή-*
 καὶ τοὺς ἐγγύς³⁴. *ναι ὑμᾶς*
καὶ συμ-
κρυνθή-
ναι.

V. Ἐν γὰρ * τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς¹ ζωῆς μου, εἶδον²
 * ὄραμα¹ ἐν τῷ ὄρει τοῦ Ἐλαιῶνος³ κατὰ ἀνατολὰς Ἱερουσαλήμ,
 ὅτι⁴ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἔστηκαν⁵. 2. Καὶ ἶδον Ἰσαὰκ⁶
 ὁ πατὴρ * τοῦ πατρὸς⁷ μου⁸ ἔλεγεν⁹ ἡμῖν. Προσδραμόντες
 ἔτει τεσσαρακοστῷ. *β-d, S¹* λέγει.

τοὺς ἐχθρούς. ¹⁵ *hi* read κακία. ¹⁶ *α, adef.* *bg* read συγκαλυφθήσεσθε.
 A ταπεινωθήσεσθε or συγκαμφθήσεσθε. Original doubtful. If συνανα-
 στραφήσεσθε = 'ye shall wrestle with' (cf. Gen. xxx. 8), it may =
 יְהַרְבֵּן which is unlikely in itself and may be a corruption of יְהַרְבֵּן =
 ταπεινωθήσεσθε (A), or συγκαμφθήσεσθε. Then συγκαλυφθήσεσθε would
 be a corruption of συγκαμφθήσεσθε. These Greek words are con-
 fused in LXX of 2 Kings iv. 35; Ps. lxi. 10, 23. If, on the other
 hand, συναναστραφήσεσθε = וַנִּצְוּהָ, the latter may be corrupt for וַנִּצְוּהָ =
 ταπεινωθήσεσθε, and συγκαλυφθήσεσθε = יְהַרְבֵּן a corruption of וַנִּצְוּהָ. ¹⁷ *b*
 reads ἂν ἀναλώσει. A^{b*cde} = ἀναγνώσει but A^{ab} support text. ¹⁸ *α, β, A, S¹*
 read as in margin (save that *g* om. ὀλιγοθ. ὑμᾶς καί). ¹⁹ *α, βg.* *ae* read
 ἐπιστρέψετε. *df* ἐπιστρέψητε. ²⁰ *c* reads ἡμῶν and om. next seven words
 through hmt. ²¹ *hi* read διὰ. *g* om. ²² *a* om. rest of chapter. ²³ *h* reads
 ὅτι. ²⁴ *α, bdefg, A, S¹* read as in margin (save that *g* reads ἐλθωσιν). ²⁵ *dg, A.*
α, e read ἐπιλάθονται. *bf* ἐπιλάθονται. ²⁶ *α, β* om. ²⁷ A^{b*cde} = ἐπερήφανοι
 ἔσονται, but the corruption is native to these MSS. A^{ab} = text. ²⁸ *α,*
A, βe, S¹ read διασπείρει. *d* διασπαρεί. *f* διασπαριεῖ. ²⁹ *d* om. *hi* prefix ὁ.
³⁰ *α, g.* *bdef* read προσώπου. For πρόσωπον πάσης A reads πᾶν τὸ πρόσωπον.
³¹ *b* reads ἄχρι τοῦ ἐλθεῖν. ³² A^{ab} = Κύριος. A^{b*cde} Κύριος σπλάγχχνον.
³³ A reads ποιῶν ἔλ. καὶ δικαιοσύνην. ³⁴ *d* reads ἐγγύς καὶ τοὺς μακράν.

V. ¹ *α, d.* *β-d, A, S¹* read as in margin. ² *def* read ἶδον. *a* adds ἐν
 ὄνειρῳ ὅτι. ³ *α, A* (save that A om. ὄραμα). *abeg, S¹* read ἐν ὄρεσιν
 ἐλαίου (*ae* ἐλαιῶν, *g* ἐλεῶν). *df* ἐν ὄρασει (+ μου *d*) ἔλεον. ⁴ *a* om.
⁵ *d* reads ἴσαντο ἐνώπιον ὑμῶν. *g* ἔστηκεν. A adds καὶ πάντες (+ ἡμεῖς A^b)
 προσεδράμομεν. ⁶ *g* reads Ἰακώβ. ⁷ *g* om. ⁸ A = ἡμῶν. ⁹ *α, A.*

Χαλδαῖοι⁴⁷, Σύριοι⁴⁸, κληρονομήσουσιν αἰχμαλωσίαν⁴⁹ τὰ β, A^{ab}, S¹ μῆνας.
δώδεκα σκήπτρα τοῦ Ἰσραὴλ. β, S¹ τὸν πατέρα

VI. * Καὶ πάλιν¹ μετὰ ἡμέρας² ἑπτὰ εἶδον * ὅτι ὁ πατήρ μου ἰακὼβ ἴστατο³ ἐν τῇ θαλάσῃ Ἀμνείας⁴, καὶ ἡμεῖς⁵ σὺν αὐτῷ⁶. 2. Καὶ ἰδοὺ πλοίουν ἤρχετο⁷ ἄρμενίζον⁸ * ἐκτὸς ναυτῶν⁹ καὶ κυβερνητῶν¹⁰. ἐπεγέγραπτο * δὲ τῷ πλοίῳ¹¹ * ὅτι πλοίουν¹² Ἰακώβ. 3. * Καὶ λέγει¹³ ἡμῖν ὁ πατήρ ἡμῶν¹⁴. * Δεῦτε ἀνέλθωμεν¹⁵ εἰς τὸ πλοίουν ἡμῶν. 4. * Ὡς δὲ εἰσήλθομεν¹⁶ γίνεται¹⁷ χειμῶν σφοδρός¹⁸, καὶ λαῖλαψ ἀνέμου¹⁹ μεστὸν ταρίχων ἐκτὸς ναυτῶν. β-bg, A, S¹ ἀναβῶμεν.

Πάρθοι. ⁴⁶ A^{ab} om. Here β, A add against α Ἐλιμαῖοι (d, A Ἐλαμηῆται. ef Ἐλ(+λ ε)οίμεροι. A^b = Λίμαψοι. S¹ Ἀλλόφυλοι. a om.), Γελαχαῖοι (aef Χελκαῖοι. g Γεθγέιοι. A = Γαλάται which it trs. to end of list. S¹ = Χερουлкаῖοι). The latter appears to be a corrupt dittography of Χαλδαῖοι. ⁴⁷ Seems lost by A unless we take Γαλάται to be a corruption of Χαλδαῖοι. See note 46. If this word is original it should be restored before Μηδοί. ⁴⁸ c, d read Σύριοι. A = Ἀσσύριοι. The whole text in A = Ἀσιατικοί, καὶ Πάρθοι, Πέρσαι (A^{ab} om.) καὶ Ἐλαμηῆται (A^b Λιμαψοί), Ἀσσίριοι καὶ Γαλάται—very corrupt. ⁴⁹ α, df. abe, A, S¹ read ἐν (ae om.) αἰχμαλωσίᾳ. g om.

VI. ¹ α, bg, A^{abb*cd}, S¹. aef, A^{ef} read πάλιν. d ταῦτα ἴδον τότε πάλιν δέ. ² α. β, A^{ab} S¹ read as in margin. A^{b*cd} = ετη. The confusion between μῆνας and ἡμέρας arose in the Greek. ³ α, A. β, S read as in margin (save that b read ἐστηκότα for ἐστῶτα). ⁴ c, g. hi read Ἀμνεία. abef Ἰαμνίας. d(A?) Ἰαμνείας. S¹ Χαμνίας. ⁵ α. β, A, S¹ add as in margin (save that g om. οἰ). ⁶ dg read μετ' αὐτοῦ. ⁷ d reads ἤρχοντο and trs. before πλοίουν. g trs. after ἄρμενίζον. ⁸ c, df read ἄρμενίζων. S¹ adds σὺν ἰστίοις. ⁹ α. β, A S¹ read as in margin (save that S¹ reads φορτίον for ταρίχων, and g, A ναῖτου for ναυτῶν). As Gaster has pointed out μεστὸν ταρίχων = 𐤌𐤍𐤏𐤃 𐤏𐤃 = a corrupt dittography of 𐤍𐤏𐤃 𐤏𐤃 = ἐκτὸς ναυτῶν. ¹⁰ α, f. β-f, A, S¹ read κυβερνήτου. ¹¹ c, A, S¹. h, β read δὲ τὸ πλοίουν. i τὸ δὲ πλοίουν. ¹² α. β-bd, S¹ read πλοίουν. d οὕτως, πλοίουν. b om. A = τοῦ. ¹³ d reads εἶπε δέ. ¹⁴ aef om. g om. next six words through hmt. ¹⁵ α (save that hi read ἔλθωμεν). abef, A, S¹ read as in margin. b ἐμβῶμεν. ¹⁶ α, β (save that hi, d¹ read ἤλθομεν for εἰσήλθ.), S. A = καὶ ἀνῆλθομεν. d adds ἐν αὐτῷ. A^{b*} σὺν αὐτῷ εἰς ναῦν. ¹⁷ d, A read καὶ (d om.) ἐγένετο. ¹⁸ g trs. before χειμῶν. A^{b*cd} = σφόδρα which A^{b*cd} trs. after λαῖλαψ. A^{ab} om. with next four words. ¹⁹ hi read ἀνεμος. A = ἐπὶ τῇ θαλάσῃ but ἡδνηηηη may be corrupt for ζηηηηη = ἀνέμου. ²⁰ α, aef, A^{ef}. bd, S¹ read μεγάλου. g μεγάλη. According to printed Arm. Text A^{abb*cd} omit but not so A^{ef}. ²¹ α, β-bg, S¹. b reads ἐφήπταται. g, A (+ ὡς εἰ A) ἀφίπταται. Rab. T. Naphth.

βα, S μέγας²⁰, καὶ ἀφίσταται²¹ ὁ πατήρ ἡμῶν²² ἀφ' ἡμῶν, ὁ²³
 μεγάλου. κρατῶν * τοὺς αὐχένας²⁴. 5. Καὶ²⁵ ἡμεῖς²⁶ χειμαζόμενοι
 β, A, S¹ ἐπὶ τὸ πέλαγος * ἐφερόμεθα, καὶ²⁷ ἐπληρώθη τὸ πλοῖον
 καὶ ἱ. ἐπὶ ὑδάτων²⁸, * ἐν τρικυμίας²⁹ περιρησόμενον³⁰, ὥστε³¹
 ἀκατίου φεύγει. * καὶ συντριβεσθαι³² αὐτό³³. 6. * Ὁ δὲ Ἰωσήφ ἐπὶ ἀκατίῳ
 ἠχωρίζο- ἐπορεύθη³⁴. ἡμεῖς δὲ διεχωρίσθημεν ἐπὶ σανίδων ἑννέα³⁵. Λευὶ
 μεθα δὲ καὶ Ἰούδας ἦσαν * ἐπὶ τὸ αὐτό³⁶. 7. Καὶ³⁷ διεσπάρημεν³⁸
 ἡμεῖς ἐπὶ πάντες εἰς³⁹ τὰ πέρατα * τῆς γῆς⁴⁰. 8. Ὁ δὲ Λευὶ⁴¹
 σανίδων δεκά. περιβαλλόμενος⁴² σάκκον⁴³ ἐδέετο⁴⁴ * τοῦ Κυρίου⁴⁵. 9. Ὡς
 β-δ, S¹ δὲ ἐπαύσατο ὁ χειμῶν, * ἔφθασε τὸ σκάφος ἐπὶ τῆς γῆς⁴⁶,
 πέρατα. Ὡσπερ⁴⁷ ἐν εἰρήνῃ. 10. Καὶ ἰδοὺ ἦλθεν⁴⁸ ὁ πατήρ
 β, S¹ ἐπὶ ἡμῶν⁴⁹ καὶ πάντες⁵⁰ ὁμοθυμαδὸν ἠγαλλιασάμεθα⁵¹.
 πάντων

ἡμῶν ἐδέετο.

v. 1 reads ויניעו בלעתו. Possibly the reading of *bg*, A is a corruption of that of α, β-*bg*, S¹ which might be a rendering of ויניעו (בלעתו or) בלעו. We might then explain בלעו as a corruption of בלעו. ²² α, A. β, S om. ²³ β, A, S. α om. *i* adds κράζων καί. ²⁴ S¹ = τὰ ἰστία. ²⁵ *d* reads τότε. ²⁶ *g* adds οἱ. ²⁷ *d* reads φερόμενοι. ²⁸ *g* prefixes τῶν. *d* trs. before τὸ πλοῖον. ²⁹ *b* reads τρικυμίας. ³⁰ *beg*, A, S. *a* reads περιρησόμενον. *d* περιφερόμενον. *f* περισπώμενον. *ch* φερόμενοι. *i* φερόμενον. Perhaps ἐν τρικυμίας περιρησόμενον = היה בגלי הכוח 'pounded by the waves of the sea.' Rab. T. Naphth. v. 5 reads על סל אל הים גלי הכוח 'and the waves of the sea smote it to the rocks,' where הכוח should be emended into הוהה = 'drove it' or 'dashed it,' if סלע לא is genuine. ³¹ Perhaps corrupt for ἕστε = 'until' or a mistranslation of ושא עו. ³² *d*, A read συντριβήναι. ³³ A = τὸ πλοῖον. ³⁴ α (save that *h* reads Ἰακώβ for Ἰωσήφ). β, A, S¹ read as in margin (save that *d* reads τότε for καί). ³⁵ *c* (save that I have corrected the vox nulla πασανιδων into σανιδων). *hi* support text (save that for σανιδων ἑννέα they read πασαν ὀδὸν οἱ ἑννέα). β, S¹ read as in margin (save that *d* om. δέ and *g* reads ἐπὶ σαννίδια νεά). ³⁶ *d* reads δὲ τὸ αὐτὸ ἐν σανίδε. A = ἐν τῷ μέσῳ but *h* *μφηρηγῖ* is corrupt for *h* *μφηρηγῖ* = ἐπὶ τὸ αὐτό. ³⁷ α, A. β, S¹ om. ³⁸ α, *bdg*, A. *aef*, S¹ read διεσπάρησαν. β, S¹ add οὖν οἱ (*aef* om.). *def* add οὖν. ³⁹ α, *dg*. *abef* read ἕως εἰς. ⁴⁰ α, A. *d* reads πάντα. β-*d*, S¹ om. ⁴¹ *de* read Λευίς. ⁴² *b* reads περιβαλλόμενος. ⁴³ *hi*, *d* read σάκκω. *g* trs. σάκκον before περιβ. ⁴⁴ α. β, S¹ read as in margin (save that *d* reads ὑπέρ for περι). A = ἐδέετο ἐπὶ ἡμῶν. ⁴⁵ *d* reads τῷ κυρίῳ. ⁴⁶ α (save that *hi* read ἐπὶ τὴν γῆν). β, A, S¹ read τὸ σκ. ἔφθασεν ἐπὶ τ. γῆν. ⁴⁷ *dg*, A om. ⁴⁸ *b* adds Ἰακώβ. ⁴⁹ *dg*, A add Ἰακώβ. ⁵⁰ *hi*, A (though A trs. after ὁμοθυμαδόν). *c* reads πάλιν. β, S¹ om. ⁵¹ α. β reads ἠγαλλιώμεθα.

VII. Ταῦτα¹ τὰ δύο ἐνύπνια εἶπον² τῷ πατρί μου³ καὶ⁴ β-d, S¹
εἶπέ μοι· Δεῖ *ταῦτα πληρωθῆναι⁵ κατὰ *τοὺς καιροὺς⁶ τὰ.
αὐτῶν, *πολλὰ τοῦ Ἰσραὴλ ὑπομείναντος⁷.

2. Τότε⁸ λέγει μοι ὁ πατήρ μου· Πιστεύω⁹ *τῷ θεῷ¹⁰ ὅτι β-d, S¹
ζη¹¹ Ἰωσήφ¹². ὄρω γὰρ ἵπάντοτε¹³ ὅτι Κύριος ἀριθμεί¹⁴ αὐτὸν
μεθ' ἡμῶν. 3. Καὶ κλαίων ἔλεγε¹⁵. *Οἴμοι, τέκνον μου Ἰωσήφ, β-g,
ζη¹⁶, καὶ *οὐ βλέπω σε¹⁷, *καὶ σὺ οὐχ¹⁸ ὄρα¹⁹ Ἰακώβ τὸν ζῆς Ἰ.
γεννήσαντά σε. 4. *Ἐποίησε οὖν καὶ ἐμέ δακρῦσαι¹⁹ ἐν²⁰ τέκνον
τοῖς λόγοις τούτοις²¹. *Ἐγὼ δὲ²² *ἐκαίωμην τοῖς σπλάγχνοις²³ μου.
μου²⁴ ἀναγγεῖλαι²⁵ ὅτι πέπραται²⁶ Ἰωσήφ²⁷. *ἄλλ' ἔφο- β, A, S¹
βοῦμην²⁸ τοὺς ἀδελφούς μου²⁹. ἡμᾶς.

VIII. Καὶ¹ ἰδοῦ², τέκνα μου³, ὑπέδειξα ὑμῖν καιροὺς β-d,
ἐσχάτους ἵᾳ⁴ πάντα γενήσεται ἐν Ἰσραὴλ. 2. Καὶ ὑμεῖς A, S¹
οὖν⁵, ἐντείλασθε τοῖς τέκνοις ὑμῶν⁶ ἵνα ἐνθῶνται τῷ Λεωὶ
καὶ τῷ⁷ Ἰούδα. ἰδοῦ.

VII. ¹α, A. β-d, S¹ om. *d* reads τότε. ²*d*, A = διηγησάμην. ³A^b add Ἰακώβ. ⁴*h* om. *i* om. to πατήρ μου (ver. 2) inclusive. ⁵α, βg, S¹. *aef* read αὐτὰ πληρωθῆναι. *d* γὰρ πληρωθῆναι ταῦτα πάντα, τέκνα μου. A = ταῦτα πάντα πληρωθῆναι. ⁶α, *d*. *aef* read καιροῦς. *bg*, A, S¹ τὸν (*b*, A, S¹ om.) καιρόν. ⁷A = καὶ πολλὰ τὸν Ἰ. ὑπομείναι (?). ⁸α adds οὖν. ⁹*g* reads πίστευσον. ¹⁰α, *d*. A = τῷ Κυρίῳ. β-d, S¹ om. *d* adds τέκνα μου. ¹¹*hi*, *g* add ὁ. *d* τὸ τέκνον μου. ¹²A adds καὶ ἐγὼ οὐχ ὄρω αὐτόν. ¹³*hi* read πάντα. ¹⁴*c*, A. *hi*, β, S¹ read συγκαταριθμεί. ¹⁵A adds πάντοτε here, which it om. in previous verse. ¹⁶α. β-g, A, S¹ read as in margin (save that *aef* trs. Ἰ. after τέκνον μου). *g* reads ποῦ ἦς τέκνον μου Ἰ. ¹⁷*d* reads οὔτε σε βλέπω ἐγώ. α, A^b om. rest of verse and A^{b+cdef} trs. it wrongly after τούτοις in ver. 4. See note 21. ¹⁸*d* reads οὔτε σὺ πάλιν. *af* καὶ οὐχ. ¹⁹α (save that *hi* om. οὖν). β-d, A, S¹ read (+ καὶ *a*) ἐποίησε δὲ (*af*, A om.) καὶ ἡμᾶς δακρῦσαι. *d* ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς κλαῦσαι ἐποίησεν. ²⁰α, *af*. *bdeg* read ἐπί. ²¹*c*, *aefg*, A. *hi*, *d* read αὐτοῦ. β, S¹ αὐτοῦ τούτοις. Here A^{b+cdef} add καὶ πάλιν εἶπε· καὶ σὺ οὐχ ὄρα¹⁹ Ἰ. τὸν γεννήσαντά σε. See note 17. ²²α. β-d, A, S¹ read καί. *d* ἐγώ. ²³A ἐκαίοντο τὰ σπλάγχνα. ²⁴α, A. β, S¹ om. *d*, A add καὶ ἡβουλόμην (+ μὲν *d*). ²⁵A adds αὐτῷ. ²⁶*g* reads πέπραται. ²⁷α. β, A, S¹ om. ²⁸*d* reads ἔφοβ. δέ. ²⁹*d* adds μήποτε γρόντες ἀποκτείνουσί με.

VIII. ¹α, *d*. β-d, A, S¹ om. ²*d*, A add οὖν. ³*g* om. ⁴Text requires πῶς. Hence, since ὅτι = ʾb, the latter may have been corrupt for ʾn. ⁵*d* adds τέκνα μου. ⁶A^b add καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις αὐτῶν. ⁷*d* om. *a* om. next nine words. *h* adds περὶ τοῦ Χριστοῦ before following verses. ⁸Read αὐτῶν as Bousset suggests. Text due to Christian scribe. Salvation proceeds jointly from Levi and Judah: cf.

Διὰ γὰρ τοῦ Ἰούδα⁸ ἀνατελεῖ⁹ ἡ¹⁰ σωτηρία¹¹ τῷ Ἰσραὴλ¹²
καὶ ἐν αὐτῷ¹³ εὐλογηθήσεται¹⁴ Ἰακώβ.

- β, A, S¹
διὰ γάρ.
3. Διὰ¹⁵ τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ¹⁶ ὀφθήσεται ὁ¹⁷ Θεὸς [κατοικῶν
ἐν ἀνθρώποις¹⁸] ἐπὶ τῆς γῆς,
τοῦ¹⁹ σῶσαι *τὸ γένος τοῦ²⁰ Ἰσραὴλ,
*καὶ ἐπισυνάξει²¹ δικαίους ἐκ τῶν²² ἔθνων.
g,
A^{abb*def}
ἐπισυνά-
ξαι.
4. *Ἐὰν ἴδῃ καὶ ὑμεῖς²³ ἐργάσησθε τὸ καλόν²⁴,
εὐλογήσουσιν ὑμᾶς *οἱ ἄνθρωποι καὶ οἱ ἄγγελοι²⁵,
καὶ ὁ²⁶ Θεὸς δοξασθήσεται ἐν τοῖς ἔθνεσιν *δι' ὑμῶν²⁷,
καὶ ὁ διάβολος φεύζεται ἀφ' ὑμῶν,
β-αγ, A,
S¹ εἰν.
β, A, S¹
καλόν,
τέκνα
μου.
[καὶ οἱ ἄγγελοι ἀνθέξονται ὑμῶν]²⁸.
bδg, A, S¹
ἀγαθῆν.
5. *Ὡς ἂν τις³¹ τέκνον³² ἐκθρέψῃ³³ καλῶς³⁴ μνεῖαν ἔχει
καλῆν³⁵,
οὕτως³⁶ καὶ *ἐπὶ τοῦ καλοῦ ἔργου μνήμη παρὰ Θεοῦ ἀγαθῆ³⁷.

T. Sim. vii. 1; T. Lev. ii. 11; T. Dan. v. 4; T. Gad viii. 1; T. Jos. xix. 7. ⁹ *ef* add ὑμῖν. ¹⁰ α. β om. ¹¹ *ef* read σωτήρ. ¹² d om. next line and to τοῦ Ἰσραὴλ in ver. 3. ¹³ Read αὐτοῖς. See note 8. ¹⁴ g om. next seven words. *h* adds τῷ. ¹⁵ α. β-g, A, S read as in margin. ¹⁶ Read τῶν σκήπτρων αὐτῶν. See note 8. ¹⁷ c. Other MSS. om. ¹⁸ *eg*, S read οὐρανοῖς. The clause in brackets may be an addition of the Christian scribe who made the changes in ver. 2. ¹⁹ α. β om. ²⁰ c. *h* reads γένος τῷ. β, S¹ τὸ γένος. A = πᾶν τὸ γ. ²¹ g, A^{bb*def} read ἐπισυνάξαι. A^c καὶ ἐπισυνάξας. Perhaps we should read καὶ ἐπισυνάξαι. A adds πάντας. ²² g om. ²³ α (save that c prefixes καί). *ag* read εἰν γάρ. β-αγ, A, S¹ as in margin. ²⁴ g reads ἀγαθόν. β, A, S¹ add as in margin. ²⁵ α, *abeg*, A, S¹ (save that *abe*, S¹ prefix καί). *df* read καὶ οἱ ἄγγ. καὶ οἱ ἄνθ. A^{ab} om. next four lines and καὶ οἱ ἄγγελοι of fifth line through hmt. ²⁶ b om. ²⁷ *h* reads δι' ἡμῶν. *d* ἐν ὑμῖν. *bd*, S¹ trs. δι' ὑμῶν and ἐν ὑμῖν respectively before ἐν τοῖς. ²⁸ A, S¹ om. ²⁹ *eg*, A^{b*cdef}, S. A^{ab} wanting through hmt. See note 25. This line is original though it is missing in α, *abdf*. See next note. ³⁰ Though om. only by α, I have bracketed this line as an interpolation. The preceding line forms the proper end of the stanza: compare last line of ver. 6. The interpolation arose apparently from a corrupt dittography of the preceding verse. The text = דכזזקא דיככלמו a corrupt dittography of דכבזקא דיחלוא. ³¹ α, *aef*, A. b, S¹ read ὡς ἂν τις γάρ. *d* ὡςπερ γάρ εἰν τις. *g* ὡς γάρ ἂν τις (?). ³² *dg* trs. after ἐκθρέψει. A reads τέκνα and trs. after καλῶς. For ἐκθρέψει we must read ἐκθρέψας with A^{b*cd}. ³³ *abf*. α, *deg* read ἐκθρέψει. ³⁴ c reads καλόν, *h* καλῶν. A = ἐπιμελῶς. ³⁵ α, *aef*. *bdg*,

6. Τὸν δὲ μὴ *ποιούντα τὸ³⁸ καλόν,
καταράσσονται αὐτὸν³⁹ καὶ⁴⁰ *οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἄνθρωποι⁴¹,
*καὶ ὁ Θεὸς ἀδοξήσῃ ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτοῦ⁴²,
*καὶ ὁ⁴³ διάβολος οἰκειοῦται *αὐτὸν ὡς ἴδιον σκευὸς⁴⁴,
καὶ πᾶν θηρίον κατακτριεύσει αὐτῷ⁴⁵
καὶ⁴⁶ ὁ Κύριος μισήσῃ αὐτόν.
7. Καὶ γὰρ⁴⁷ αἱ ἐντολαὶ τοῦ νόμου⁴⁸ διπλαῖ εἰσιν
καὶ⁴⁹ μετὰ τέχνης πληροῦνται⁵⁰.
8. Καιρὸς γὰρ συνουσίας⁵¹ γυναικὸς⁵²
καὶ καιρὸς ἐγκρατείας⁵³ εἰς προσευχὴν αὐτοῦ⁵⁴.
9. Καὶ *αἱ δύο τοῦ Θεοῦ εἰσι⁵⁵, καὶ εἰ μὴ ἐγένοντο⁵⁶ ἐν
τῇ⁵⁷ τάξει αὐτῶν ἁμαρτίαν *μεγίστην παρείχον τοῖς ἀνθρώποις·
τὸ αὐτὸ⁵⁸ καὶ *ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐντολῶν⁵⁹ ἐστὶ⁶⁰. I O.
Γίνεσθε οὖν *σοφοὶ ἐν θεῷ, τέκνα μου⁶¹, καὶ φρόνιμοι, ἰδόντες⁶²
τάξιν ἐντολῶν⁶³ αὐτοῦ⁶⁴ καὶ θεσμοὺς πάντος πράγματος⁶⁵, ὅπως
*ἀγαπήσῃ ὑμᾶς ὁ Κύριος⁶⁶. β-α, A,
S¹ γυναι-
κὸς
αὐτοῦ.
β, A δύο
ἐντολαί
(+ θεοῦ
def).
β-ad,
A, S¹
παρέχου-
σιν·
οὕτως
ἐστὶ.
β, A, S¹
σοφοὶ ἐν
θεῷ.
β-g, A, S¹
εἰδότες.

A, S¹ read as in margin. *g* adds *περὶ αὐτοῦ*. *d* om. next line through hmt. ³⁶ *c* reads *οὕτω*. ³⁷ A = τὸ ἀγαθὸν ἔργον παρὰ Θεῷ ἀγαθὴν ἔχει (A^{b*cd} *ἔξει*) *μνείαν*. For Θεοῦ *b* reads Θεῷ. ³⁸ *ef* read *ποιούντα*. *a* *δντα*. ³⁹ α, A. *d* reads *τοῦτον* which it trs. before *καταράσ*. β-d, S om. ⁴⁰ α, *aef*. *bdg*, A, S¹ om. ⁴¹ α, *adg*, A (save that *d* adds *Κυρίου* after *ἄγγελοι*). *bef*, S¹ read *οἱ ἄνθ. καὶ οἱ ἄγγ.* ⁴² β-d, A, S¹ (save that *b* reads *ἀδοξήση* and *g* om. *ὁ* before Θεός). α om. *d* reads *καὶ ὁ θ. δοξάσειεν αὐτῷ*. ⁴³ *d* reads *ὁ δέ*. A = *ὁ*. ⁴⁴ α, *bdg* (save that *d* reads *αὐτῷ*). *aef* read *αὐτῷ ὡς ἴδιῷ σκεύει*. ⁴⁵ *c, d, h* reads *αὐτόν*. *abeg* αὐτοῦ. ⁴⁶ *d* reads *ἔτι δὲ καί*. ⁴⁷ A^{b*cd} add *πᾶσαι*. ⁴⁸ A = *κυρίου*. ⁴⁹ α reads *ἀλλὰ καί* and trs. these three lines ending *προσευχὴν αὐτοῦ* after *παρέχουσιν* (ver. 9). ⁵⁰ A read *ἡωρηῆ* (= *τάξεως*) corrupt (?) for *ἡωιωρηῆ* = *πληροῦνται*. ⁵¹ *d* adds *ὁ καιρὸς*. ⁵² α, α. β-α, A, S¹ read as in margin. ⁵³ *f* reads *ἐργασίας*. ⁵⁴ *h, β, S¹* (save that *g* reads *προσευχῆς*). *c* reads *εἰς σευχην αὐτῶν*. A = *καὶ τοῦ προσευχὰς ποιεῖν*. ⁵⁵ α. *bdg*, A, S¹ read *δύο (+ αὐταὶ A) ἐντολαὶ εἰσι (+ τοῦ Θεοῦ d)*. Here *d* is conflate. *ef* read *αἱ δύο ἐντολαὶ Θεοῦ εἰσι*. *a* om. together with preceding *καί*. ⁵⁶ α. *abg*, A, S read *γένονται*. *d* *γένονται*. *e* *γένονται*. *f* *γίνονται*. ⁵⁷ α, A. β, S¹ om. ⁵⁸ α (save that *h* reads *μεγάλην*). β-ad, A, S¹ read as in margin (save that *f* read *παρέχουσιν*). *a* reads *παρέχουσιν* and om. rest of verse, *d* reads *παρέχουσιν πᾶσι τοῖς μὴ πρεπόντως ἀλλὰ καταφρονητικῶς ταῦτα πράττουσιν οὕτως δέ ἐστι*. ⁵⁹ A^{b*} = *πᾶσαι ἐντολαί*. ⁶⁰ α. β, A, S¹ om. ⁶¹ α (save that *c* trs. *σοφοὶ* after *θεῷ*). β, A, S¹ read as in margin. ⁶² α, *g*. β-g, A, S¹ read as in margin. ⁶³ A^b = *ἐντολῆς*. ⁶⁴ *g* reads *Θεοῦ*. ⁶⁵ *f* trs. A = *πάντων πραγμάτων*. ⁶⁶ α, *adefg* (save that *d* om. *ὁ*). β, A, S¹ read *ὁ K. ἀγαπήσει ὑμᾶς*.

IX. *Καὶ πολλὰ¹ τοιαῦτα ἐντειλάμενος² αὐτοῖς παρεκάλεσεν ἵνα μετακομίσωσι³ τὰ ὄστα αὐτοῦ⁴ *ἐν Χεβρών, καὶ θάψωσι αὐτὸν⁵ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ⁶. 2. Καὶ⁷ φαγῶν *καὶ πιών⁸ ἐν ἰλαρότητι ψυχῆς⁹ συνεκάλυψε¹⁰ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἀπέθανε. 3. Καὶ ἐποίησαν *οἱ υἱοὶ αὐτοῦ¹¹ *κατὰ πάντα¹² ὅσα¹³ ἐνετείλατο αὐτοῖς¹¹ Νεφθαλεὶμ¹⁴ ὁ πατὴρ αὐτῶν¹⁵.

Διαθήκη Γὰδ τοῦ ἐννάτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Ζέλφας¹.

I. Ἀντίγραφον διαθήκης Γὰδ², ἃ³ ἐλάλησε⁴ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ⁵ ἐν *τῷ ἑκατοστῷ εἰκοστῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς ζωῆς⁶ αὐτοῦ, *λέγων αὐτοῖς⁷. 2. *Γ' Ακούσατε, τέκνα μου⁷. ἐγὼ ἐγενόμην ἔννατος υἱὸς⁸ τῷ Ἰακώβ⁹, καὶ¹⁰ ἡμην¹¹ ἀνδρείος ἐπὶ τῶν ποιμνίων¹². 3. *Ἐγὼ οὖν¹³ ἐφύλαττον ἔν τῇ¹⁴

β, A, S
ἐννατος
υἱὸς ἐγεν-
νήθην.

IX. ¹A = πολλά οὖν. For καὶ πολλὰ . . . παρεκάλεσεν *d* reads ταῦτα ἐντειλά-
μενος N. τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα διετάξατο αὐτοῖς. ²A^a
= ἐνετείλατο. A^{b+d} διηγησάμενος (through an internal corruption). ³*deg*
read μετακομίσουσιν. *g* adds αὐτοῦ. ⁴*g* om. ⁵*adef* (save that *ae* read
eis and *de* θάψουσιν). *bg*, A, S¹ read *eis* (*g* ἐν) X. καὶ θάψωσι (*g* θάψουσι).
α om. through hmt. (?). ⁶*g* adds ὁ καὶ ἐποίησαν. ⁷A^{abbc+d} according
to printed text om. but not A^f. ⁸*f* om. *d* adds καὶ πάντα. *g* σὺν αὐτοῖς.
⁹*d* adds πράξας. ¹⁰*e* reads συνεκαλύφατο. ¹¹*g* om. ¹²β-*g*, A, S¹.
hi read πάντα. *c*, *g* om. ¹³*d* reads ἄ. *g* adds εἶπεν καί. ¹⁴*d* om.
¹⁵*d* adds τῷ δὲ Θεῷ ἡμῶν κ. τ. λ. *f*, S¹ adds Νεφθαλεὶμ υἱὸς Ἰακώβ ἢ, υἱὸς
Βάλλας β (S¹ reads καὶ Λείας for ἢ υἱ. Βάλλας)· ἔζησεν ἔτη ρλβ'. *g* οὕτως. Ἀμήν.

¹Title. α as in text. β-*ad*, S read Διαθήκη Γὰδ θ' (*bef*, S om. *g* trs. before
Διαθήκη) περὶ μίσους (+ Γὰδ ἐρμηνεύεται πειρατήριον *f*). α Γὰδ. *d* Γ. υἱὸς Ἰ. θ υἱὸς
Ζ. α' περὶ μίσους πειρατήριον. A = Δ. Γ. περὶ ὀράσεως, but *u*buu[*β*uū is
corrupt for *u*buu[*β*uū = μίσους. ²*hi* add τοῦ ἐννάτου υἱοῦ I. A^{b*}
adds υἱοῦ Ἰακώβ. ³*dg* read ὅσα. α adds ἐποίησε καί. This may have arisen
through רבד being repeated in the MS. as רבד'. ⁴β-*dg*, S add αὐτός.
⁵*d* adds πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν. ⁶α, A (save that *h* om. εἰκοστῷ). *bf*, S
read ἔτει ἑκατοστῷ εἰκοστῷ πέμπτῳ (β ἐβδόμῳ) ζωῆς. *ae*g ἔτει ρκ' (+ τῆς *ag*)
ζωῆς. *d* ρκ' ἔτει τῆς ζωῆς. ⁷α. A^{abcd} = καὶ εἶπεν αὐτοῖς. *b* reads λέγων.
dg καλέσας γὰρ εἶπεν αὐτοῖς (*g* αὐτοὺς εἶπεν). *ae*f, S¹ om. A^{b*} = συνηγάγε τοὺς
υἱοὺς αὐτοῦ καὶ θυγατέρας καὶ εἶπεν αὐτοῖς. S² ἐκάλεσατο γὰρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ
καὶ εἶπεν. Here S² agrees closely with *dg*, A^{b*}. ⁸α. β, A, S read as
in margin (save that *d* prefixes ἐγὼ, τέκνα μου, *b* reads ἑβδομος for ἔννατος,
and *bg* ἐγενόμην for ἐγεννήθην). ⁹*d* adds ἡ δὲ μήτηρ μου Ζέλφας παιδίσκης
Λίας. ¹⁰*d* reads ἐγὼ. ¹¹A^{ab*def} om. ¹²*d* adds σφόδρα. A^{ab} om.
next eight words through hmt. ¹³α. A^{b*cd} = καὶ ἐγὼ. β, S read ἐγὼ.

νυκτί¹ * τὸ ποίμνιον¹⁵, καὶ ὅταν¹⁶ ἤρχετο ὁ¹⁷ λέων, ἡ ὁ β-*df*, A, λύκος¹⁸, * ἡ πᾶν θηρίον¹⁹ ἐπὶ * τὴν ποίμνην²⁰, κατεδίωκον²¹ S¹ ἡ πᾶρ- αὐτό²², καὶ * φθάνων ἐκράτουν²³ * τὸν πόδα αὐτοῦ τῆ χειρὶ ἀρκος ἡ μου²⁴ καὶ * ἠκόντισα αὐτὸ ὡσεὶ λίθου βολήν, καὶ²⁵ * ἀνήρουν πᾶν θη- αὐτό²⁶. 4. Ὁ οὖν Ἰωσήφ Ἦ ἀδελφός μου²⁷ ἐποίμαινε ριον. μεθ' ἡμῶν, ἔως²⁸ ἡμέρας τριάκοντα²⁹, καὶ * ὑπάρχων νέος³⁰ β-*a*, A, ἐμαλακίσθη³¹ ὑπὸ³² τοῦ καύσωνος³³. 5. Καὶ³⁴ ὑπέστρεψεν S¹ πιά- ἐν³⁵ Χεβρῶν πρὸς τὸν πατέρα ἡμῶν³⁶. καὶ ἀνέκλιεν * αὐτὸν β-*d*, (A), πλησίον αὐτοῦ³⁷, ὅτι ἡγάπα αὐτὸν πάνυ³⁸. 6. Καὶ εἶπεν S¹ γυ- Ἰωσήφ τῷ πατρὶ ἡμῶν³⁹, ὅτι οἱ⁴⁰ υἱοὶ Ἰζέλφας καὶ¹ Βάλλας⁴¹ ἐσκότουν ρίσας καὶ ἀκόν- θύουσι Ἦ τὰ θρέμματα⁴² τὰ καλὰ⁴³ καὶ ἐσθίουσιν⁴⁴ αὐτὰ παρὰ τίσας καὶ ἀκόν- γνώμην * Ῥουβὶμ καὶ Ἰούδα⁴⁵. 7. * Ἦν γὰρ ἰδῶν⁴⁶ ὅτι αὐτὸ ἐπὶ ἄρνα⁴⁷ ἐξείλαμην⁴⁸ * ἐκ τοῦ⁴⁹ στόματος τῆς⁵⁰ ἄρκου, κάκείνην⁵¹ δύο στα- δίους

(+ καὶ *b*, S) οὕτως (*g* om.). β, A τρυφερὸς ὢν. β, A, S¹ αὐτοῦ.
β, S¹ Ἰ. καὶ Ῥ. β, A, S εἶδεν γάρ.

¹⁴ α. β om. ¹⁵ *g* reads τὸ πρωτοποίμνιον and trs. before ἐν τῇ νυκτί.
¹⁶ *g* reads ὅτε. ¹⁷ α, β. β-*b* om. ¹⁸ α. β-*ad*, S¹ read ἡ λύκος. *d*, A omit. For λέων ἡ λύκος *a* reads λύκος ἡ λέων. ¹⁹ α. β-*df*, A, S¹ read as in margin (save that *g* reads ἄρκος). *d* ἡ ἄρκος ἡ ἄλλο τι θηρίον. *f* ἡ πανθήρ. *a* om. A adds τὸ ὀρμώμενον ἐπὶ τὸ ποίμνιον. ²⁰ *c* reads τὸ ποίμνιον.
²¹ A^{b^c} read in 3rd plural. ²² *i*, *a* read αὐτόν. A = αὐτά. ²³ α (save that *c* reads φθανοῦν). β-*a*, A, S¹ read as in margin (save that *b* reads πιάζων). *a* reads κρατήσας. ²⁴ α, β (save that *c* om. μου), S¹. A = τῆ χ. (A^{b^{*d}} ταῖς χερσὶ) μου τὸν πόδα αὐτῶν. *d* adds ἡ τὴν οὐρὰν αὐτοῦ. ²⁵ α (save that they give the form ἠκόντιζα). β-*d*, S¹ read as in margin (save that *b*, S¹ read γυρεύων and ἀκόντιζον and *a* αὐτόν). *d* γυρίσας αὐτὸν ἐσκότουν, εἶθ οὕτως ἀκοντίζων αὐτὸ ἐπὶ δύο σταδίους ἔρριπτον καὶ οὕτως. A = γυρίσας περὶ ἐμοῦ ἐσκότουν (+ ἐκμαίνας A^b + αὐτά A^{b^{*cde}}) καὶ ἠκόντιζον ὡς δύο σταδίους, οὕτως.
²⁶ α, *def*. *a* reads ἂν. αὐτόν. β*g*, S¹ ἀνήρουν. A = ἀνὴρ ἦν ἐγώ—an obvious corruption of our text. ²⁷ α. β, A, S¹ om. ²⁸ α. β-*g* read ὡς. *g* om.
²⁹ *d* reads κ'. ³⁰ α, S¹. β, A read as in margin (save that *ef* read τρυφερώ- τερος). Here text = 𐤒𐤓 and β, A = 𐤒𐤓. ³¹ *a* reads ἐκαυματίσθη. ³² α, *af*. *bdeg* read ἀπό. ³³ *b* reads καύματος. ³⁴ *d* om. ³⁵ *c*, *d*. *hi*, β-*d* read εἰς.
³⁶ α, β-*b*. *b*, A, S¹ read as in margin. * ³⁷ A = πλησίον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. S¹ om. rest of verse. ³⁸ α, A (save that A trs. bef. ἡγάπα). β om. For next three words *i* reads Ἰ. εἶπεν. ³⁹ α, β, S¹. *a* (over ἡμῶν), A read αὐτοῦ.
⁴⁰ *b* om. ⁴¹ *a* reads Βάλας. For the next eight words *d* reads κατεσθίουσι τὸ ποίμνιον. ⁴² α. β, A, S¹ om. ⁴³ A = κάλλιστα. ⁴⁴ α. β read κατεσθίουσιν. ⁴⁵ α, A. β, S¹ as in margin. ⁴⁶ *c*. *hi* read ὃν γὰρ ἰδόντες. β, A^{b^{cde}}, S read as in margin (save that *dg* read οἶδε and *e* ἶδεν for εἶδεν). A^{b^{*d}} = διότι. ⁴⁷ *c*. Other MSS. ἄρνόν. *g* trs. before ὅτι. ⁴⁸ α, *ef*,

β, (A), S ἐθανάτωσα, * τὸν δὲ⁵² ἄρνὸν ἔθυσα. * περὶ οὗ ἐλυπούμην⁵³,
καὶ ἐνεκότου
τῷ Ἰ. ὅτι οὐκ * ἠδύνατο ζῆν⁵⁴. καὶ⁵⁵ ἐφάγομεν αὐτόν⁵⁶. δ. * Καὶ
περὶ τοῦ ὑπὲρ τοῦτο ἐνεκότου τῷ Ἰωσήφ⁵⁷ ἕως ἡμέρας διαπράσεως
αὐτοῦ⁵⁸. 9. Καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ⁵⁹ μίσους ἦν ἐν ἐμοί¹, καὶ⁶⁰
λόγου οὐκ ἤθελον⁶¹ * οὔτε δι' ἀκοῆς οὔτε δι' ὀφθαλμῶν⁶² ἰδεῖν τὸν
τούτου. Ἰωσήφ, ὅτι⁶³ κατὰ πρόσωπον⁶⁴ ἠλεγξεν ἡμᾶς Ἰλέγων¹⁶⁵, ὅτι
β, S¹ αὐτοῦ εἰς χωρὶς⁶⁶ Ἰουδα⁶⁷ ἠσθίομεν * τὰ θρέμματα⁶⁸. * πάντα γὰρ⁶⁹ ὅσα
Αἴγυπ- ἔλεγε * τῷ πατρὶ⁷⁰ ἐπείθετο αὐτῷ.

β, S οὔτε II. Ὁμολογῶ τοίνυν¹ τὴν ἁμαρτίαν μου, τέκνα², ὅτι
δι' ὀφθ. πλειστάκις ἤθελον³ ἀνελεῖν αὐτόν, * ἐπειδὴ ἐμίσην αὐτόν ἐκ
οὔτε δι' ἀκοῆς. ψυχῆς⁴. 2. Καί γε διὰ τὰ ἐνύπνια⁵ * προσεθέμην αὐτῷ τὸ

β, A, S¹ καὶ (A^{bc} ὅτι δ διότι) κατὰ πρόσωπον ἡμῶν. β-g, A, S¹ ὅτι
ἕως (ἐκ A) ψυχῆς ἐμίσην αὐτόν (+ καὶ ὄλωσ οὐκ ἦν ἐν ἐμοί ἦπατα ἐλέους
εἰς αὐτόν bg, A) β, S¹ μίσος.

a reads ἐξεϊλόμην. bg ἐξηλόμην. d ἐξελόμην. ⁴⁹ d reads ἀπό, g ἐκ. ⁵⁰ hi, abef.
c reads τοῦ. dg om. ⁵¹ A = τὴν ἄρκον. ⁵² α. β, A, S read καὶ τόν.
⁵³ A^{b*d} om. For ἐλυπούμην a reads ἐλυπήθην. ⁵⁴ A = ζῆν. ⁵⁵ g om.
⁵⁶ b adds καὶ εἶπε τῷ πατρὶ ἡμῶν. d, A^{b*} τοῦτον ἰδὼν Ἰ. κατελάλησεν ἡμᾶς
πρὸς Ἰακώβ, καὶ ἐμνησικακήσεν (for last five words A^b reads τῷ πατρὶ αὐτοῦ).
⁵⁷ α (hi reading τούτου). β, S read as in margin (save that d om.
καί, f reads ῥήματος for λόγου, and g τόν before Ἰ.). A = ἡμεῖς ἐνεκοτούμεν
τῷ Ἰ. περὶ τοῦ λ. τούτου. ⁵⁸ β, S¹ add as in margin. ⁵⁹ d reads μου.
⁶⁰ A^{b*} read ἕως καί. ⁶¹ A reads **ἡμῶν** (= ἠδυνάμην) corrupt for **ἡμῶν**
= ἤθελον. ⁶² α. β, S read as in margin (save that g reads οὐδὲ . . . οὐδέ).
A combines the three following words (ἰδεῖν τ. Ἰ.) with what precedes
as follows: δι' ὀφθ. ἰδεῖν τὸν Ἰ. οὔτε δι' ἀκοῆς ἀκούειν περὶ αὐτοῦ. We should
add ἀκούειν with A after δι' ἀκοῆς. The phrase would then = **DNINB YWY**.
Cf. Ps. xlv. 2, &c. or δι' ἀκοῆς = **YBY** corrupt for **YBY** = ἀκούειν. ⁶³ α,
A^{bc}. d reads διότι. β-d, A^{b*def}, S¹ καί. ⁶⁴ α. β, A, S¹ read πρόσωπον ἡμῶν.
⁶⁵ α. β, A, S¹ om. ⁶⁶ α. β reads ἄνευ. ⁶⁷ d adds καὶ Ρουβίμ. ⁶⁸ g
reads αὐτά. A^{b*d} = ἄρνόν. ⁶⁹ α. β-d, A, S¹ read κατὰ πάντα. d ὅθεν καί.
d, A add πάντα. ⁷⁰ d reads τῷ πατρὶ ἡμῶν. So presumably A though
text represents them as = ὁ πατὴρ ἡμῶν. A^{b*} add Ἰωσήφ after ἔλεγε and
Ἰακώβ after ἡμῶν. d om. ἐπείθετο αὐτῷ.

II. ¹ α. β reads νῦν. ² h, A add μου. ³ d reads ἠβουλήθην. ⁴ α
(save that h reads ἐμίσησα). β-g, S¹ read as in margin (save that S¹ adds
πάσης before ψυχῆς). g om. A = καὶ (A^{cf} ὅτι) ἐκ ψυχῆς ἐμ. αὐτόν. The ἕως
seems corrupt in β, S¹. bg, A add as in margin (save that g om. ὄλωσ and
for ἦπατα ἐλέους reads ἔλεος). ⁵ A^{b*} adds αὐτοῦ. ⁶ α, A (save that h,
A om. αὐτῷ). Yet the pronoun seems necessary. See reading of d.

μίσος⁶, καὶ ἤθελον αὐτὸν⁷ ἐκλείξαι⁸ * ἐκ γῆς⁹ ἰζώντων¹⁰, ὃν β, A, S¹
 τρόπον¹¹ ἐκλείχει¹² ὁ μόσχος τὰ χλωρὰ * τοῦ πεδίου¹³. ἀπὸ (efg
 ἐπὶ) τῆς
 γῆς.

α

3. Καὶ κρυφῆ πράσας αὐτὸν
 Ἰούδας τοῖς Ἰσμαιλίταις. 5.
 Οὕτως¹⁴ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων
 ἡμῶν ἐρρύσατο αὐτὸν ἐκ τῶν
 χειρῶν ἡμῶν, ἵνα μὴ ποιήσω-
 μεν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἀνομίαν
 μεγάλην.

β, A, S¹

3. Διὸ¹⁵ ἐγὼ καὶ Συμεὼν¹⁶
 πεπράκαμεν αὐτὸν τοῖς Ἰσ-
 μαηλίταις [*τριακόνα χρυ-
 σίων¹⁷, καὶ τὰ δέκα ἀποκρύ-
 ψαντες τὰ εἴκοσι ἐδείξαμεν
 τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν¹⁸]. 4.
 Καὶ οὕτως τῇ πλεονεξία ἐπλη-
 ροφορήθημεν¹⁹ τῆς ἀναιρέσεως
 αὐτοῦ. 5. Καὶ ὁ Θεὸς τῶν
 πατέρων μου²⁰ ἐρρύσατο αὐτὸν
 ἐκ τῶν χειρῶν μου, ἵνα
 μὴ²¹ ποιήσω ἀνόμημα²² ἐν
 Ἰσραήλ.

The text presupposes $\text{יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִשְׁרָאֵל}$. Cf. Gen. xxxvii. 8. I here follow A^{ef}; for printed Arm. Text reads *προσσετεθέμεθα* (?) αὐτῷ τ. μ. β, S as in margin. *d* adds *εἰς αὐτόν*. ⁷ *d*, A, trs. after next word. ⁸ *h*, *b*, S¹. *c*, *e* read *ἐκλίξαι*, *f* *ἐκλήξαι* which are corruptions of the text. Num. xxii. 4 which was in the mind of the writer also supports the text. Here the LXX = *ἐκλίξει ἢ συναγωγὴ αὐτῆ πάντας τοὺς κύκλω ἡμῶν, ὡς ἐκλίξει ὁ μόσχος τὰ χλωρὰ ἐκ τοῦ πεδίου*. Notwithstanding, the expression put into Gad's mouth is very difficult. *d*, A, which read *ἐξαλείψαι*, offer a more attractive text. Of this word *ἐκλείψαι* in *a* and *ἐκθλίψαι* in *g* could be easy corruptions. Moreover *ἐκλείξαι* could be explained from *ἐκλείχει* in the next clause. ⁹ *d* reads *ἐκ τῆς γῆς τῶν*. A^{b*} om. ¹⁰ *c* reads *ζόντα*. *a* om. rest of verse. ¹¹ According to Armenian Text A^{abb*cd} add *ἐξαλείψας*, but this may be an error of the editor as A^{ef} om. ¹² *d* reads *ἐκλήξει*. ¹³ α. *bd*, S¹ read as in margin. *efg*, A τὰ (*eg*, A om.) ἐπὶ τῆς γῆς. With text compare Num. xxii. 4 וְהָיָה קִרְיָי . ¹⁴ *c* reads *οὗτος*. ¹⁵ *f* adds *καί*. *g* δέ. A^a om. ¹⁶ β-*b*, A, S². *b*, S¹ read Ἰούδας. ¹⁷ *abef* (save that *be* read *χρυσῶν*). *g* reads *εἰς τριακόνα χρυσῶν*. *d* *εἰς χρυσίνους λ'*. The words in brackets, though found in β, A, S¹, are a Christian interpolation. ¹⁸ *a* om. ¹⁹ β-*bg*, S¹. *bg*, A read *ἐπληροφορήθην*. *deg*, A add *περί*. The expression is strange. It seems to be a development of that in Eccles. viii. 11 $\text{נִשְׁבַּחְנוּ . . . לְבָבֵנוּ מְלֵא}$. Our text = $\text{וְהָיָה לְהַרְגוֹ מְלֵאנוּ}$ = 'we were bent on slaying him.' Perhaps מְלֵאנוּ is defective for לְבָבֵנוּ מְלֵא = 'our heart was filled' (i.e. bent on). ²⁰ β, A^a, S¹. A^b om. A^{b*cdef} read *ἡμῶν* as in α. ²¹ *b* om. ²² *fg* read *ἀνομίαν*. *d* adds *μέγα* (as in α), and so originally A; for $\text{יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִשְׁרָאֵל}$ (= ἐν μέσῳ τοῦ Ἰσραήλ) is corrupt for $\text{יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִשְׁרָאֵל}$ = *μέγα ἐν Ἰσρ.*

β, A, S III. Καὶ νῦν ἀκούσατε¹ λόγον² ἀληθείας³, * τοῦ ποιεῖν⁴
 ἀκούσατε, δίκαιοσύνην, καὶ πάντα⁵ νόμον⁶ ὑψίστου, καὶ μὴ⁷ πλανᾶσθε⁸
 τέκνα μου. * τῷ πνεύματι⁹ τοῦ μίσους¹⁰, ὅτι κακόν ἐστιν ἐπὶ πάσαις ταῖς¹¹
 β-fg, S¹ πράξεισι τῶν¹¹ ἀνθρώπων. 2. * Πᾶν ὁ¹² ἐὰν¹³ ποιεῖ¹⁴ ὁ μισῶν¹⁵,
 ὁ μισῶν * βδελυκτόν ἐστιν¹⁶. ἐὰν * δέ τις¹⁷ ποιεῖ¹⁸ τὸν¹⁹ νόμον Κυρίου,
 βδελύσ-
 σεται. * τοῦτον οὐκ ἐπαινεῖ²⁰. ἐὰν τις²¹ φοβεῖται²² Κύριον καὶ θέλει
 β, S¹ * τὸ δίκαιον²³, * τοῦτον οὐκ ἀγαπᾷ²⁴. 3. Τὴν ἀλήθειαν
 δίκαια. ψέγει²⁵, * τῷ κατορθοῦντι φθονεῖ²⁶, * καταλαλιὰν ἀσπάζεται²⁷,
 β, A, S¹ ὑπερηφανίαν ἀγαπᾷ²⁸, ὅτι τὸ μῖσος ἐκτυφλοῖ²⁹ τὴν ψυχὴν
 ἐν τῷ
 Ἰωσήφ. αὐτοῦ, ὡς³⁰ κἀγὼ³¹ ἴτε³² ἐβλεπον³³ * τὸν Ἰωσήφ³⁴.

¹ β, A^{ef}, S add τέκνα μου, but A^{abb*cd} according to printed text prefix these words. See note 3. ² c, g, h, β-g, A, S read λόγους. ³ defg add τέκνα μου. ⁴ A reads καὶ ποιήσατε. ⁵ bd, A, S. α, aef read πᾶν. ⁶ g τόν. ⁷ g adds τοῦ. A reads λόγους. ⁸ h om. ⁹ b, S read πλανᾶσθαι. ¹⁰ f reads τὸ πνεῦμα. ¹¹ A reads *μίσους* (= πλάνης) corrupt for *μισῶν*. ¹² α. β om. ¹³ f reads παρὸ. A = ὅτι πᾶν. ¹⁴ d om. ¹⁵ c, def, h, abg read ποιῆ (+ καλὸν h). ¹⁶ g reads δίκαιος. ¹⁷ α. β-fg, S¹ read as in margin. f βδελυκτοῦ ἐστίν. g οὐ μὴ σε βδελύσσειται. A^{ab} = βδελυγμὰ ἐστὶ αὐτῷ. A^{b*cd} βδελυκτόν (or βδελυγμα) δοκεῖ αὐτῷ. Here αὐτῷ is an intrusion. Hence A supports α. βδελύσσειται and βδελυκτόν may both be renderings of *בְּשִׂינְיָ*, but if βδελύσσειται is taken actively, as it can be in β-fg, then it presupposes *בְּשִׂינְיָ*. ¹⁸ α, A, β, S om. ¹⁹ h, bg read ποιῆ. ²⁰ α, A, β om. ²¹ a reads οὐκ ἐπ. τοῦτον. A = πάντες ἐπαινοῦσιν αὐτόν. h adds τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης. ²² c. Other MSS. om. ²³ α, ef, abdg read φοβῆται. h adds τόν. ²⁴ α, A, β, S¹ read as in margin. ²⁵ A = τοιοῦτον τίς ἐστιν ὃς οὐκ ἀγαπᾷ. h reads τοῦτο for τοῦτον and adds τὸ πνεῦμα after ἀγαπᾷ. ²⁶ h reads ὅτι λέγει and trs. before τὴν ἀλ. A corruptly adds ὅς before τὴν ἀλ. ²⁷ c om. For κατορ. d reads καταρχοῦντι. A reads *μηνεῖ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ* = *μαίνει τὴν ὁδὸν αὐτοῦ φθονεῖ*. But *μηνεῖ* is corrupt for *μηνεῖ*, before which if we replace the ὅς wrongly added before τὴν ἀλήθειαν (see note 23), A = τῷ κατορθοῦντι φθονεῖ. A^{b*ad} adds *nr* before *μαίνει*. ²⁸ A = ὅτι (A^{b*ad} om.) τὴ ματαιότητι προσκυνεῖ; but *μηνεῖ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ* is corrupt (?) for *καταλαλιὰν ἀσπάζεται*. ²⁹ a om. rest of verse. h adds ὁ μακρύνων ἀπὸ προσώπου Θεοῦ. d adds καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν πᾶν πονηρὸν ἔργον καὶ πᾶσαν ἄλλην σατανικὴν πράξιν ἐπισπάται. ³⁰ α. ³¹ beg, A, S read ἐτύφλωσε. d ἀποτυφλεῖ. f ἀποτυφλοῖ. ³² α, f. β-ā read καθὼς. ³³ h, g read ἐγώ. ³⁴ α, β, A, S¹ om. ³⁵ d reads ἔπαθον and trs. after Ἰωσήφ. ὡς . . . ἐν τῷ Ἰ. = *כִּי בִי אֶתְרַא אֲנִי נִגַּל כִּי* which may be corrupt for *כִּי בִי אֶתְרַא אֲנִי נִגַּל כִּי* = ὡς κἀμέ ἐτύφλωσε ἐν τῷ Ἰ. ³⁶ α. β, A, S¹ read as in margin.

IV. Φυλάξασθε οὖν, τέκνα μου¹, ἀπὸ τοῦ μίσους, ὅτι β, S¹ εὐ-
 ἵκα¹² εἰς³ αὐτὸν τὸν Κύριον ἀνομίαν⁴ ποιεῖ. 2. Οὐ γὰρ θύς θέλει.
 θέλει ἀκούειν ἰ λόγων¹⁵ ἐντολῶν⁶ αὐτοῦ περὶ ἀγάπης *τοῦ β, A, S¹
 πλησίον⁷ *ἰ καὶ¹ εἰς Θεὸν ἀμαρτάνει⁸. 3. ἴ Εἰς γὰρ πῆση ἵνα κριθῆ
 ὁ ἀδελφός¹⁹, *σπουδάξει εὐθύς¹⁰ ἀναγγεῖλαι τοῖς¹¹ πᾶσι, καὶ περὶ αὐ-
 σπεύδει *περὶ αὐτοῦ ἵνα κριθεῖς¹² καὶ κολασθεῖς ἀποθάγη. A
 4. ἴ Εἰς δὲ *δοῦλός τις ἦ¹³, συμβαλεῖ¹⁴ αὐτὸν πρὸς τὸν κύριον διαβαλεῖ.
 αὐτοῦ, καὶ ἐν πάσῃ θλίψει¹⁵ *ἐπιχαίρει αὐτῷ¹⁶, εἴπως¹⁷ ἐπιχειρεῖ.
 θανατωθῆ¹⁸. 5. *Τῷ γὰρ φθόνῳ συνεργεῖ τὸ μῖσος¹⁹, καὶ²⁰ β-af, A,
 κατὰ τῶν εὐπραγούντων *ἐν προκοπῇ²¹ ἀκούων καὶ²² ὄρων S¹ θανα-
 πάντοτε ἀσθενεῖ. 6. Ὡσπερ²³ ἡ ἀγάπη ἵ καὶ¹ τοὺς νεκροὺς τῶσει
 *θέλει ζωοποιῆσαι²⁴ καὶ τοὺς ἐν²⁵ ἀποφάσει θανάτου θέλει²⁶ ὡσπερ
 γάρ.

IV. ¹g om. ²α. β, A, S¹ om. ³af read ἐπί. ⁴α, be¹g, S¹.
 ade²f, A read ἀνομείν. ⁵c, abe, S. hi read λόγους. d νόμον. f λόγον.
 g adds Θεοῦ. ⁶For the next nine words g reads Θεοῦ αὐτοῦ περὶ ἀγάπης
 οὐ μέλλει αὐτῷ εἰς τὸν πλησίον καὶ εἰς τὸν Θεόν. ⁷f reads τῶν πλησίων.
⁸d reads διὰ τοῦτο ἀμαρτάνει καὶ εἰς Θεόν. ⁹β, S (save that b reads πταιση
 for πῆση). α, A om. but wrongly. adef add αὐτοῦ. ¹⁰α. β, A, S¹ read
 as in margin (save that A trs. the words). σπουδάξει in α = ἰσπῆ, a
 correction of γσπῆ = θελεῖ of β, S¹. ¹¹α. β om. ¹²α (save that h
 reads ὑπέρ and hi κριθῆ). β, A, S¹ read as in margin (save that a reads αὐτόν
 and dg αὐτοῦ for αὐτῆς). ¹³α (save that they read εἰ for ἦ and hi trs. τις
 after εἰ). β, A, S¹ read ἦ δοῦλος (af δοῦλος ἦ). ¹⁴ci. h, β, S¹ read
 συμβάλλει and A^{abb*def} read as in margin. A^c corrupt. Here A may be
 an unjustifiable change of the text. συμβαλεῖ here = ἵσῆ or ἵσῆ. Cf.
 Jer. xliii. 3. ¹⁵d adds αὐτοῦ. ¹⁶α, β-b (save that d om. αὐτῷ). b, S¹
 read ἐπιχειρεῖ κατ' αὐτοῦ (α αὐτῷ). A = ἐπιχειρεῖ διατελεῖν (or ἀφαιρεῖν) αὐτόν
 καὶ θέλει (A^β λογίζεται). It is obvious that there is an internal dittography
 in A. If ἐπιχειρεῖ is right ἐν πάσῃ θλίψει is probably a mistake for πᾶσαν
 θλίψιν. We should then have the familiar phrase יְיָ עָשָׂה לִּי בְּכָל יְמֵי חַיָּי.
¹⁷hi read εἴπερ. d ὅπως. ¹⁸α, af. bdeg, A, S¹ read as in margin (save
 that de read θανατώση). ¹⁹α. β-ab, A, S¹ read τὸ γὰρ μῖσος συνεργεῖ (bd,
 S¹ ἐνεργεῖ) τῷ φθόνῳ (d φόνῳ). af ὁ γὰρ φθόνος συνεργεῖ τῷ φόνῳ. ²⁰d reads
 the next six words as follows: ἀκούων τὴν κατ' αὐτῶν εὐπραγούντων προκοπῆν.
 For κατὰ . . . ἀσθενεῖ A = ἀντιστρατεύεται (i. e. ἡτῶν but A^{ef} rightly read
 ἡτῶν = ἐστὶ) κατὰ τῶν εὐ ποιούντων πάντοτε ὅτι προκοπῆν αὐτῶν πάντοτε ἀκούων
 καὶ ὄρων ἀσθενεῖ (A^{b*def} om. καὶ ὄρων ἀσθενεῖ and for προκοπῆν A^{cef} read
 μῖσος through an internal corruption). ²¹α. ae read τῇ προκοπῇ.
 bg, A, S¹ τὴν προκοπῆν. f om. ²²α, bf. ade read ἡ καί. g ἦ.
²³α. β, S¹ read as in margin. A = καὶ ὡσπερ. ²⁴g trs. ²⁵c om.
²⁶hi, β-b, A, S. b reads θελήσει. c om. ²⁷α, df, A. β-df, S¹ om.

ταπεινὸς αἰδεῖται ποιῆσαι ἄδικον²⁹, Ἦ οὐχ ὑπ' ἄλλου³⁰ κατα-
 γνωσκόμενος³¹ ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἰδίας καρδίας³², ὅτι Κύριος
 ἐπισκοπεῖ³⁴ * τὴν ψυχὴν³⁵ αὐτοῦ³⁶. 4. * Οὐ καταλαλεῖ³⁷
 * ἀνδρὸς ὄσιου³⁸, ἐπειδὴ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ³⁹ * οἰκίᾳ ἐν αὐτῷ⁴⁰.
 5. Φοβούμενος γὰρ⁴¹ μὴ προσκρούσαι⁴² Κυρίῳ⁴³, οὐ θέλει τὸ
 καθόλου⁴⁴ οὐδὲ⁴⁵ ἕως ἐννοίας⁴⁶ ἀδικῆσαι ἄνθρωπον. 6.
 Ταῦτα * ἐγὼ ἔσχατον⁴⁷ ἔγνω μετὰ τὸ μετανοῆσαι⁴⁸ με περὶ⁴⁹
 Ἰωσήφ⁵⁰. 7. Ἦ γὰρ κατὰ Θεὸν ἀληθῆς⁵¹ μετάνοια⁵²
 [ἀναίρεῖ * τὴν ἄγνοιαν⁵³ καὶ] φυγαδεύει τὸ σκότος, καὶ φωτίζει
 τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ γνώσω παρέχει τῇ ψυχῇ, καὶ ὁδηγεῖ * τὸ
 διαβούλιον⁵⁴ * πρὸς σωτηρίαν⁵⁵. 8. * Καὶ οὐκ ἔμαθεν
 ἀπὸ ἀνθρώπων τοῦτο ἀλλ' οἶδε διὰ μετανοίας τοὺς ἐπιστρέφοντας
 δέχεσθαι⁵⁶. 9. Ἐπήγαγε γάρ⁴¹ μοι ὁ Θεὸς νόσον ἥπατος,
 καὶ εἰ μὴ⁵⁷ * αἰ εὐχαί⁵⁸ τοῦ πατρός μου⁵⁹ * ἐβοήθησάν μοι⁶⁰,

β-d, A,
 S¹ τὸ δια-
 βούλιον.
 β, A, S¹
 νικᾷ τὸ
 μῖσος.
 β-af, A,
 S¹ καὶ ἄ
 οὐκ ἔμα-
 θεν ἀπὸ
 ἀνθρώ-
 πων οἶδε
 διὰ τῆς
 μετα-
 νοίας.
 βg, A, S
 εὐχαί
 Ἰακώβ.

β-a, S πατρός μου.

³¹ h reads κατὰ τινος κωλούμενος. g διδασκόμενος. ³² For ηξ h[θξ] (= οὐκ εἰ) read h[θξ] ηξ = εἰ μὴ οὐ ἀλλά. ³³ g reads συνειδήσεως. ³⁴ α, β-bd. b reads ἐπισκέπει, d ἐπιβλέπει. ³⁵ α. β-d, A, S read as in margin (save that A, S read τὰ διαβούλια). d ἐπ' αὐτόν. ³⁶ α, βg. β-bg, S¹ om. A = αὐτῶν. ³⁷ d reads καὶ διὰ τοῦτο οὐ καταλεῖ (sic). A = καὶ οὐ καταλαλεῖ. ³⁸ α, β-bd. b reads ἀνδρός, d ἀνδρα ὄσιον. A = ἀνδρὸς ἀληθοῦς. c adds αὐτοῦ. ³⁹ c, β-be. h reads κυρίου. b, A, S¹ ὑψίστου. e Χριστοῦ. ⁴⁰ α. β, A, S¹ read as in margin. α = וְיִשְׁרָאֵל וְיִרְי. β, A, S¹ הַאֵלֵּי לְיִשְׁרָאֵל. ⁴¹ d om. ⁴² c, A^b. h, bdfg read προσκρούσει. ae προσκρούση. ⁴³ A adds αὐτοῦ καί. ⁴⁴ a reads καθόλου. ⁴⁵ β. α reads οὔτε. A^{abb*cd} καί. A^{ef} om. ⁴⁶ α, β-b. b, A, S read ἐννοιών. ⁴⁷ α, β-d, S. d reads δ' ἐγὼ ἔσχατον. A^{abcdef} = γὰρ πάντα ἐγὼ ὕστερον. A^{b*} γὰρ ἰδὼν ὕστερον. I do not see how this corruption in A arose. ⁴⁸ A^{b*cd} (by internal corruption) = ἀσεβῆσαι. ⁴⁹ bdefg add τοῦ. ⁵⁰ A^{b*cd} add ἐν τῷ μετανοῆσαί με. ⁵¹ β. c reads ἀληθεῖς. h ἀληθινῆ. ⁵² c reads μετάνοια. ⁵³ α, β-bd. b reads ἀπίθειαν. S¹ ἔχθραν. d om. As A omits bracketed clause and as this clause not only spoils the balance of the rest but is also actually expressed in substance later, I have bracketed it as a disturbing gloss. ⁵⁴ A^a om. A reads τῷ διαβουλίῳ καὶ ὁδηγεῖ τὴν ψυχὴν for τῇ ψυχῇ . . . τὸ διαβούλιον. ⁵⁵ c reads τῆς σωτηρίας. ⁵⁶ α (save that c reads ὑπό and h om. καί and τοὺς, adds τῆς after διὰ, and reads verbs in 1st sing.). af read καὶ οὐκ ἔμαθεν ἀπὸ (ὑπὸ α) ἀνθρώπων, οἶδε διὰ τῆς μετανοίας τοὺς ἐπιστρέφοντας δέχεσθαι. β-af, A, S¹ read as in margin (save that A reads μετάνοια for δ. τῆς μ. d reads παρά. e ὑπό and g διὰ τῶν for ἀπό). There is some radical corruption in all the MSS. and Versions. ⁵⁷ d adds ἦσαν. ⁵⁸ a reads εὐχαί, g εὐχή. βg, A, S add Ἰακώβ. ⁵⁹ adef add Ἰακώβ. ⁶⁰ α, A = וְיִרְי. a reads ἔφθασαν. β-a,

β, A, S ὀλίγου δεῖν⁶¹ * ἐξέλιπε τὸ πνεῦμα μου⁶². IO. Δι' ὧν γὰρ διαφώνη- ὁ⁶³ ἄνθρωπος παρανομεῖ, δι' ἐκείνων⁶⁴ κολάζεται. II. σεν ἀπ' ἑμοῦ τὸ πνεῦμά μου. * Ἐπεὶ ἴδον¹ ἔκειτο⁶⁵ τὰ ἥπατά μου ἀνίλεως⁶⁶ κατὰ τοῦ Ἰωσήφ, * τῷ ἥπατι⁶⁷ πάσχων⁶⁸ ἀνίλεως ἐκρινόμεν ἐπὶ * χρόνους δέκα⁶⁹, καθ' * ὧν χρόνων⁷⁰ ἐνείχον⁷¹ τῷ Ἰωσήφ⁷².

β, A, S μῆνας ἔνδεκα. VI. * Καὶ νῦν¹, τέκνα μου, ἴ παραινῶ ὑμῶν¹². ἀγαπᾶτε³ ἕκαστος * τὸν πλησίον⁴ αὐτοῦ⁵, καὶ ἐξάρατε τὸ μῖσος ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν. ἀγαπήσατε⁶ ἀλλήλους⁷ ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ καὶ διανοίᾳ ψυχῆς. 2. * Ἐγὼ γὰρ⁸ κατὰ πρόσωπον τοῦ πατρὸς μου⁹, εἰρηρικᾶ¹⁰ ἐλάλουν τῷ Ἰωσήφ. * ἐξερχόμενος δὲ ἐξ αὐτοῦ¹¹ τὸ πνεῦμα * τοῦ μίσους ἐσκοτίζέ μου τὸν νοῦν¹², καὶ ἐτάρασσέ¹³ * μου τὸν λογισμόν¹⁴ * πρὸς τὸ¹⁵ ἀνελεῖν αὐτόν¹⁶. 3. Ἀγαπή- σατε¹⁷ ἀλλήλους ἀπὸ καρδίας, καὶ ἐάν τις¹⁸ * ἁμαρτήσῃ εἰς σέ¹⁹, β-d, A-b, S¹ καὶ ἐξελθόντος μου. β, A, S¹ τὴν ψυχὴν μου.

S om. If ἔφθασαν here is not a conjecture of the Greek scribe, it = וַיָּגַד as it does generally in the LXX. Is the latter a corruption of וַיִּגַּד which α, A presuppose here, or of וַיִּגַּד, which we have conjectured as the original in the parallel passage in T. Jud. xix. 2 where α reads συνέδραμον = וַיִּגַּד? ⁶¹ α, *adg.* *bef* om. ⁶² α (save that *h* reads ἐξέλιπε). β, A, S read as in margin (save that *ag*, A^{ab} om. ἀπ' ἐμοῦ and A reads ἐχωρίσθη). *g* adds ἐπ' ἐμέ. ⁶³ α, *deg.* *abf*, A, S om. ⁶⁴ β-d, A, S add καί. ⁶⁵ α, *g*, A. *d* reads ἔκειτο. *a* ἀνέκειτο. *bef* ἐνέκειτο. ⁶⁶ *d* om. next seven words through *hmt*. See note 69. ⁶⁷ *a* om. ⁶⁸ A = ἔπασχον καί. ⁶⁹ α. β, A, S read as in margin. *d* adds κατὰ τοῦ Ἰωσήφ. διὰ τοῦτο ἔπασχον αὐτὰ ἀνίλεως. *g* adds καί. *a* om. rest of verse. ⁷⁰ α. *bd* read ὅσον χρόνον. *efg* ὃν χρόνον. ⁷¹ *g*, A read εἶχον (+ κακὸν μῖσος A). *d* trs. after Ἰωσήφ. ⁷² β, A, S add as in margin (save that *d* om. ἴνα). For *πραθῆ* A^{b*} read ἐπράσαμεν.

VI. ¹ A^b add Ὡ ἀγαπητοί, ἀληθῆς ἐστι ὁ λόγος οὗτος ὅτι δι' ὧν μελῶν καὶ ἁμαρτάνει, δι' ἐκείνων καὶ κολάζεται καὶ νῦν. ² α (save that *c* reads παρανώ). β, A, S om. ³ α, β-*aef*. *b*, S¹ read ἀγαπήσατε. *dg* ἀγαπητά. ⁴ α, *aef*. *bdg*, A, S¹ read as in margin. ⁵ *d* adds ἀγαπησάτω καὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ (conflate). ⁶ α (save that *h* reads ἀγαπᾶτε), *aef*, S². A, *bdg*, S¹ read as in margin. ⁷ *d*, A^e add καί. ⁸ A = διὰ ὃ καὶ ἐγώ. ⁹ α, *d*, A. β-*dg* read ἡμῶν. *g* om. ¹⁰ A^b = ἐν εἰρηνικοῖς. ¹¹ α. *d* reads ἐξερχόμενου δὲ αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου τοῦ πατρὸς ἡμῶν, A^b ἐξερχόμενου δέ μου ἐκ τοῦ πατρὸς μου. β-d, A^{ab*cdg}, S¹ read as in margin (save that *g* om. μου). ¹² A^{b*(cd?)} read πλάνης ἐσκοτίζε τὴν ψυχὴν μου εἰς μῖσος. For μου *h* read με ὑπό. ¹³ A reads *γι-η-ω-ρ-ῆ-ε-ρ* (= προῖεμπε) corrupt for *γι-η-ε-ρ* = ἐτάρασσε. ¹⁴ α (save that *h* om. μου). β, A, S¹ (save that *a* trs. μου before τῆν) as in margin. ¹⁵ *bd* read τοῦ. ¹⁶ *a* om. rest of chapter and vii. 1-6. ¹⁷ *ch*, *ef*, A. *ef*, A add οὖν. *i*, *bdg*, S¹ read

α
 εἰπὲ αὐτῷ εἰρήνην²⁰, καὶ ἐν
 τῇ ψυχῇ σου μὴ κρατήσης
 δόλον· καὶ ἐὰν μετανοήσας
 ὁμολογήσῃ²¹, ἄφες αὐτῷ²².

β, A, S¹
 εἰπὲ αὐτῷ *ἐν εἰρήνῃ²³, ἐξ- A^{b*cde}
 ορίσας τὸν ἰὸν τοῦ μίσους, καὶ²⁴ εἶπετε.
 ἐν τῇ²⁵ ψυχῇ σου μὴ κρατή- A^b ἰμῶν.
 σης δόλον· καὶ ἐὰν *ὁμολογή- L^c 173.
 σας μετανοήσῃ²⁶ *ἄφες αὐτῷ²⁷.

4. Ἐὰν δὲ ἀρνείται²⁸, μὴ φιλονείκει αὐτῷ, μήποτε²⁹ ὁμόσωντος
 αὐτοῦ δισσωῶς ἀμαρτάνεις³⁰, 5. [Μὴ³¹ ἀκούσῃ³² ἐν μάχῃ ἀλ-
 λότριος³³ τὸ³⁴ μυστήριόν σου³⁵, *ἵνα μὴ³⁶ μισήσας³⁷ *ἐχθράνη
 σε³⁸, καὶ μεγάλην ἀμαρτίαν ἐργάσῃται³⁹ Ἐν σοί⁴⁰· ὅτι
 πολλάκις *δολοφωνεῖ σε⁴¹ ἢ περιεργάζεται σε⁴² ἐν κακοῖς⁴³]

ἀγαπᾶτε οὖν (i om.). ¹⁸ α, ef. *bdg* om. ¹⁹ c. *hi, f* read ἀμαρτήση εἰς σέ, *bdg, S* ἀμάρτη εἰς σέ. *e* ἀμαρτεῖ εἰς σέ. A = ἀμαρτήσετε εἰς ἀλλήλους.
²⁰ c. *hi* read εἰρήνη σοι. ²¹ c reads ὁμολογήσει. ²² α om. next six words
 through hmt. ²³ A^{ab} = εἰρήνην. *dg* add καί. ²⁴ d om. ²⁵ *bdg* om.

²⁶ β-ad, A^a, S¹ (save that *f* reads μετανοήσει). *d* μὲν μετανοήση ὁμολογήση.
 A^b = ὁμολογήσαντες μετανοήσητε. A^{b*cde} ὁμολογήσας μετανοήσης. ²⁷ A^b =
 ἄφετε ἀλλήλοις. *g* om. next six words through hmt. S¹ adds μὴ καταφρονεῖ
 αὐτοῦ. ²⁸ α, β-ad, A^b, S¹. *d* reads ἄρνεται. A^{ab*cde} = ἀρνῆ. ²⁹ *d*
 reads μή.

³⁰ α. *beg* read ἀμαρτήσης. *df* ἀμαρτήσεις. A^b adds αἴτιος γὰρ τῆς
 ὁμοσίας εἶ.

³¹ A corruptly reads καί and so destroys the sense of what
 follows. I have bracketed all ver. 5 except the final clause as an interpola-
 tion. Verses 3, 4, 6, 7 deal wholly and in a most original manner with
 the subject of forgiveness, and with this subject the bracketed clauses have
 no relation. This interpolation appears to be based on Prov. xxv. 8-10
 with possibly a consciousness of Sir. xix. 8-9, and deals with the danger
 men run, when their tempers are roused in a legal suit, of divulging secrets
 to strangers, and so of exposing themselves to attack from these strangers.
 The final clause λαβὼν ἀπὸ σου τὸν ἰὸν, which according to ver. 3 (β, A, S¹)
 refers to evil of personal resentment passing from the breast of the
 offended man to the offender whom he passionately reproves, cannot
 apply to the stranger in ver. 5, but follows naturally on the words
 μὴ φιλονείκει in ver. 4: 'don't get into a passion, lest catching the poison
 from thee (i.e. he too falling into a passion) he take to swearing, &c.'

³² *df* read ἀκούσει. A^b = ἀκούσουσιν. ³³ *g* reads ἀλλοτριφ. A trs. before
 ἐν μάχῃ. A^b = ἀλλότριος. ³⁴ α. β om. ³⁵ α. β, A, S read ἰμῶν. ³⁶ A^a
 = καί. A^{abb*cd} om. ³⁷ A = μισήση σε (A^{b*cde} ἰμᾶς) καί. ³⁸ α, β, A^{ab} (save
 that *b* trs. ἐχθ. σε). *efg, S¹* read ἐχθράνη. *d* ἐχθραίνει. S¹ om. following
 καί. A^{b*cde} ἐχθροὶ ἦτε. ³⁹ A^(-ab?) = ἐργάσθησε. A^{ab} om. rest of verse.

⁴⁰ α. *bd, S* read κατὰ σου. *efg* διά σου. ⁴¹ *hi, f, c* reads δολοφωνῆσαι.
b δολωφωνῆσαι. *d* δολοφονῆσαι. *e* δολοφονεῖ σε. *g* δολοφωνῆσε (sic). But these

β, S, *λαβών από σου⁴⁴ τὸν ἰόν. 6. Ἐὰν *δὲ ἀρνήσῃται⁴⁵ καὶ
 (A?) *αἰδεσθῆ ἑλεγχομένους⁴⁶, ἡσύχασον⁴⁷ μὴ †ἐλέγξῃς⁴⁸ αὐτόν.
 ἐξάξῃς.
 β, S¹ τοῦ ὁ γὰρ ἀρνούμενος⁴⁹ μετανοεῖ *τοῦ πλημμελήσαι⁵⁰ *εἰς σέ⁵¹,
 μικροί *καὶ [φοβηθεῖς] εἰρηνεύει⁵². 7. Ἐὰν δέ *ἔστιν ἀναιδής⁵³,
 πλημμ. καὶ ἐνίσταται⁵⁴ τῇ κακίᾳ, *καὶ οὕτως⁵⁵ ἄφες αὐτῷ ἀπὸ
 β-af, A, S¹ ἀλλὰ καρδίας, καὶ δὸς⁵⁶ τῷ Θεῷ τὴν ἐκδίκησιν.
 καὶ τιμῆ-
 σει σέ
 VII. Ἐὰν *δὲ εἰς¹ ὑπὲρ ὑμᾶς εὐδοοῦται μὴ λυπεῖσθε²,
 [καὶ ἀλλ’³ εὐχεσθε ὑπὲρ αὐτοῦ⁴ ἵνα τελειωθῆ⁵ *οὕτως γὰρ ἔστιν
 φοβηθῆ- ὑμῖν συμφέρον⁶. 2. Καὶ ἐὰν ἐπὶ πλείον ὑψοῦται, μὴ
 σεται]καὶ φθονεῖτε τῷ αὐτῷ⁷, μνημονεύοντες ὅτι πᾶσα σὰρξ ἀποθανεῖται.
 εἰρηνεύ-
 σεί.
 β, S¹ τις. Κυρίῳ δὲ ὑμῶν⁸ προσφέρετε⁹ τῷ παρέχοντι τὰ καλὰ καὶ¹⁰
 bdeg, A, S¹ τελείως εὐδοοῦται.

may imply δὸς φωνήσει. A^{ab} renders the phrase together with ἡ περιερ-
 γάζεται as follows: παρασκευάζεται πολλάκις δολοφονεῖσαι σε. S¹ = δολο-
 φονήσει σε. ⁴²β, S. α om. ⁴³α. β reads κακῶ. ⁴⁴α, β, A, S.
 def read ἀπό σου λαβών. g ἀπολαβών. ⁴⁵α (c reading ἀρνήσειτε,
 such itacisms being frequent in this MS.). bfg, S¹ read οὐν ἀρνείται.
 d οὐν ἀρνῆτε (i.e. for ἀρνηται). A = οὐν ἀρνήσθε. A adds τοῦτο. ⁴⁶A =
 αἰδεσθῆτε (A^{b*cd} ἐπιλείπητε) ἐλεγχομένοι. After αἰδεσθῆ d adds ὑπό σου.
⁴⁷α, efg. β, S¹ read καὶ (β om.) ἡσύχασθη. d εἰς εὐχάς. A = ἡσύχασατε.
 A adds καί. ⁴⁸α (c reading ἐλλεγξῆς). The text may be right, if ἡσύχ.
 μὴ ἐλέγξῃς = ‘cease from reproving.’ bg, S¹ read as in margin. def ἐξάξῃς.
 A = δημοσιεύητε. ⁴⁹A adds τοιαῦτα. ⁵⁰α. β, S¹ read as in margin.
 A = καὶ οὐ πλημμελεῖ. ⁵¹A = τινί. ⁵²α. β-af, A, S¹ read as in margin
 (save that d om. ἀλλά and σέ and adds σοί after φοβηθ. and μετά σου after
 εἰρην. and A gives the three verbs in the 3rd present indicative: cf. α),
 f καὶ φοβηθήσεται καὶ εἰρηνεύσει. φοβηθεῖς or its equivalent καὶ φοβηθήσεται are
 bracketed as interpolations. The idea of ‘fear’ is alien to the context.
 Perhaps φοβηθήσεται (= κ77) arose through a dittography of 77 = τιμήσει.
⁵³α. β-α, A, S¹ read ἀναιδής (d ἀναίδεια) ἔστιν. ⁵⁴c (A?) reads ἀνίσταται.
⁵⁵f om. For this phrase together with rest of sentence A gives: καὶ ἐὰν
 οὕτως ἦ, ἄφες αὐτῷ ἀπὸ ὅλης καρδίας σου, καὶ δὸς ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἵνα τελείως
 †ὀδηγήσει†, συμφέρει γὰρ οὕτως. Here the last six words constitute the
 latter half of vii. 1 where they should be restored. ωηωζηρηηβυξ
 (= ὀδηγήσει) is corrupt for ωηηηβυξ = εὐδοθησεται. Hence A supports
 bdeg, S. ⁵⁶A om. last four words of this verse and first twelve of next.
 VII. ¹c. hi read δέ τις. β, S¹ τις. A om. ²hi om. next two words
 through hmt. (?). ³c, f. beg, S add καί. d μάλλον. ⁴c reads ἐαυτοῦ.
⁵α, f (save that f prefix καί). bdeg, A, S¹ read as in margin. (See note 56,
 chap. VI.) ⁶α (save that hi trs. ἔστιν ὑμῖν), A. beg, S¹ read ἴσως γὰρ
 ὑμῖν συμφέρει οὕτως. f οὕτως γ. ὑμῖν συμφέρει. d om. ⁷c. h reads αὐτοῦ.

συμφέροντα * πᾶσιν ἀνθρώποις¹¹. 3. Ἐξέτασον * κρίματα *begy* οὐ
 Κυρίου¹² καὶ † καταλάμψει¹³ καὶ ἡσυχάσει¹⁴ τὸ διαβούλιόν σου. † κατα-
 4. Ἐὰν δὲ¹⁵ ἐκ κακῶν¹⁶ τις πλουτήσῃ, ὡς Ἡσαὺ ὁ πατρά-
 δελφός¹⁷ μου, μὴ ζηλώσῃτε¹⁸ ὅρον¹⁹ Ἰδὲ²⁰ Κυρίου ἐκδέξασθε²¹. γάρ.
 5. Εἰ²² ἀφαιρέϊται²³ † αὐτὰ²⁴ * ἐν κακοῖς²⁵, ἡ μετανοήσαντι²⁶,
 βg, (A), S¹ μετανοοῖσιν. *A* τὸν πλοῦτον.

i αὐτόν. β, A, S om. ⁸ *b* reads ὕμνον. *hi* add καὶ ᾠδὰς. ⁹ *hi* read προσφέροντα and om. next six words. *d* adds ἀπαίστως (sic). ¹⁰ *ef* add τὰ.
¹¹ *d* reads τοῖς ἀνθ. πᾶσιν. ¹² *hi*, *begf*, A, S¹ (save that *b*, S¹ read κυρίω).
c reads κρίμα τῷ Κυρίῳ. *d* κρίμα Κυρίου. ¹³ α. *b* reads οὕτως καταλείψει.
dg οὐκ ἐγκαταλείψει (*g* καταλείψει). *ef* οὐ (*f* om.) καταλήψει. A = οὐκ ἐγκαταλειφθήσῃ but by a change of one letter it = οὐκ ἐγκαταλείψεις. S¹ = μὴ καταλείψῃτε. A^{abb*cd} trs. after τὸ διαβούλιόν σου according to printed Arm. Text but not A^{ef}. First of all καταλήψει (*ef*) is a corruption of καταλείψει. There remain then καταλάμψει of α and some compound of λείψει in β, A, S¹. But καταλάμψει is impossible. It may be a corruption of καταλείψει, or it may attest a corruption already existing in the Hebrew original: that is, it = 𐤒𐤓𐤁 corrupt for 𐤒𐤓𐤁 = καταλείψει. Thus it appears that καταλείψει must for the present be accepted. But this word admits of no intelligible meaning in the present context. Hence if it is right, something is wrong in the context. Now according to *deg*, A, S¹, a negative should be inserted before καταλείψεις. If then καταλείψεις is to be retained, the negative must be inserted and the clause interpreted in the sense of a prohibition as in S¹: 'thou shalt not forsake,' i.e. τὰ κρίματα. But the absence of the negative in α, *bf* makes it not improbable that the negative is an intrusion in the text. In that case καταλείψει = 𐤒𐤓𐤁 corrupt for 𐤒𐤓𐤁 = ἀναπαύσεται, which would go well with ἡσυχάσει = 𐤇𐤕𐤔𐤩. For the conjunction of these two verbs cf. Job iii. 26. Possibly only 𐤒𐤓𐤁 alone stood in the text originally. Then this through a dittograph became 𐤒𐤓𐤁 𐤒𐤓𐤁. Hence the Versions. ¹⁴ A = ἡσυχάσον. ¹⁵ β-*f*, A, S¹ add καί.
¹⁶ A = κακίας. ¹⁷ *hi* read ἀδελφὸς τοῦ πατρός. ¹⁸ α, *d* read ζηλώσῃτε.
¹⁹ = 𐤒𐤓𐤁 'the time appointed by the Lord.' ²⁰ *h*, *defg*, S¹. *c* reads δῆ.
b γάρ. A om. ²¹ *h* reads δέξασθαι. ἐκδέξ. in the sense of ὑπομείνατε = 𐤓𐤒. Cf. Ps. xxxvii. 9, 10. ²² α. *beg* read ἡ γάρ (corrupt for εἰ γάρ). *df*, A εἰ γάρ. S¹ = οὗτος γάρ. ²³ A = ἀφαιρήσθε. S¹ φέρει (corrupt). ἀφαιρέσθαι seems = 𐤒𐤒 here. A better rendering would have been κτᾶσθαι. ²⁴ A reads τὸν πλοῦτον. S¹ om. ²⁵ S = τὸ κακόν (corrupt). *d* om. next three words. But ἐν κακοῖς may = 𐤇𐤕𐤔𐤩 corrupt for 𐤇𐤕𐤔𐤩 'from the wicked.'
²⁶ Em. from μετανοήσας a mistranslation in α, *ef*. βg, A, S¹ read plural as in margin. For ἡ . . . ἀφίησι A reads καὶ μετανοεῖτε, ἄφεσις ἔσται ὑμῖν.

defg, S¹ ἀφίησι²⁷ ἢ²⁸ ἀμετανόητος²⁹ τηρείται³⁰ εἰς *αἰωνίαν κόλασιν³¹.
 ἄμετα-
 νοήτω
 τηρεί (ef
 τηρήσει).
 β-α, A, S †μῖσος³⁹ ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, καὶ ἀγαπήσατε⁴⁰ ἀλλήλους ἐν
 ἐὺθύτητι καρδίας.
 ἐπὶ πᾶσι
 Κυρίῳ

VIII. Εἶπατε *Γδὲ¹ ταῦτα καὶ ὑμεῖς¹ τοῖς τέκνοις ὑμῶν,

εὐχαριστῶν. β, A, S¹ πονηρὸν περισπασμὸν τῶν.

²⁷ *g* om. ²⁸ *d* reads καί. A = δέ. ²⁹ Em. from ἀμετανοήτως of α (an obvious corruption as ω is frequently written for ο in c). This emendation is supported by τηρείται and by A. The text appears to be modelled on Job xxi. 30 עַר יִשְׁרָף וְיִרְחַק מִלִּי. *defg*, S¹ read as in margin. *d* ἀμετανοήτοις μένουσι. A = ἐὰν μὴ μετανοήτε (= ἀμετανόητοι). ³⁰ α. A = τηρείσθε which though differing in person supports α. 'The unrepentant are reserved.' The other MSS. and S make God the subject of the verb—a mistake due to their putting ἀμετανόητος in the dative. *bdg* read τηρεί (+ αὐτοὺς *d*). *ef* τηρήσει (*f* τηρήση). ³¹ *d*, A. α, *f* read εἰς αἰῶνας τὴν κόλασιν where αἰῶνας seems corrupt for αἰῶνος. *beg* εἰς (+ τὸν *g*) αἰῶνα τὴν (εἰς *g*) κόλασιν. ³² S¹ = ταπεινός but S² = text. ³³ α (save that *h* reads ἄφθονος and εὐάρεστον). *bddefg*, A, S read as in margin (save that *g* adds καί before ἐπί). A adds ἐστὶ after εὐχαριστῶν. ³⁴ Em. from οὕτως of c. Cf. αὐτός of β-*f*, S. A = τοιοῦτος. *h*, *f* οὕτω. ³⁵ α. *defg* read παρὰ πάντας (*f* παντός). A = either α or *deg*. *bg*, S read παρὰ πᾶσι. ³⁶ *g* reads πλουτιέι. Text = 𐤒𐤓𐤒𐤓 corrupt for 𐤒𐤓𐤓𐤓 = μακαριστός ἐστι. (So Symmachus renders on Ps. xli. 3.) The poor man is happy (not 'rich' as the corrupt text states) because, as the next clause states, he is free from the sore travail of men (i. e. of men seeking to be rich). ³⁷ α. β, A, S¹ read as in margin (save that *g* om. τῶν). πονηρὸν περισπασμὸν = עַר יִנְיַע which is found in Eccles. i. 13, v. 13. ³⁸ *d* om. ³⁹ Since verses 1-6 deal with the duty of banishing envy or jealousy, ver. 7 which treats only of hatred cannot be in its right position here, if the text is uncorrupt. For the writer could not reasonably conclude a disquisition on jealousy with the exhortation 'put away therefore hatred.' But the verse rightly belongs here as the text is corrupt. μῖσος = 𐤒𐤓𐤓𐤓 which is corrupt for 𐤒𐤓𐤓𐤓 = ζῆλος. The corruption is probably to be explained by the occurrence of the phrase 'put away hatred from your hearts' in vi. 1. ⁴⁰ α, *aef*. *bg* read ἀγαπᾶτε. *d*, A^{ef} om. καὶ ἀγαπᾶτε together with rest of verse and first eight words of next chapter. Καὶ ἀγάπη εἰς ἀλλήλους . . . καρδίας are added by a later hand at foot of page in *d*.

VIII. ¹ *h*, *ef* (save that *hi* read δὴ). *c* reads δὴ ταῦτα ὑμεῖς. *abg*, A, S δέ

ὅπως τιμήσωσιν †'Ιούδα² καὶ Λευὶ³ †ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ *adef* σωτήρ.
 *Γ' ὑμῖν¹ Κύριος σωτηρία⁴ * τῷ Ἰσραήλ⁵. 2. * Ἐγὼ γὰρ β, A, S
 ἔγνω⁶, ὅτι ἀποστήσονται⁷ τὰ τέκνα ὑμῶν ἀπ' αὐτοῦ⁸, καὶ⁹ ἐπὶ τέλει
 πάση πονηρία καὶ κακώσει καὶ διαφθορᾷ ἔσονται ἀπὸ¹⁰ Κυρίου. ἀποστή-
 3. * Καὶ ἡσυχάσας ὀλίγον εἶπε πάλιν¹¹. Τέκνα μου, ὑπακούσατε¹² β-g, A, S
 † τοῦ πατρὸς ὑμῶν¹³, καὶ θάψατέ με ἐγγὺς¹⁴ τῶν πατέρων ἐνώπιον.
 μου. 4. * Καὶ ἐξάρσας τοὺς πόδας¹⁵ αὐτοῦ ἐκοιμήθη ἐν β, A
 εἰρήνῃ¹⁶. 5. Καὶ μετὰ * ἕτη πέντε¹⁷ ἀνήγαγον αὐτὸν καὶ ὀλ.
 * εἰς Χεβρών, καὶ ἔθηκαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ¹⁸. ἡσυχά-
 σας π.
 εἶπεν.

Διαθήκη Ἰακώβ τοῦ δεκάτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Ζέλφας¹.

I. Ἀντίγραφον διαθήκης Ἰασήρ², ἃ³ ἐλάλησε τοῖς υἱοῖς

(g, A om.) καὶ ὑμεῖς ταῦτα (g om). d om. together with next three words. *li*
 add περι τοῦ Χριστοῦ. ² α. β-d read Ἰούδαν. d τὸν Ἰούδαν. We should read
 Λευὶ καὶ Ἰούδαν as is found universally: cf. Testaments of Sim. vii. 2, Levi
 ii. 11, viii. 14, Dan. v. 4, &c. ³ bg prefix τόν. e reads Λευίν. ⁴ α, g, A
 (save that c reads ἡμῖν Κύριος σωτηρία and g, A om. ὑμῖν). b, S read Κύριος
 σωτήρα. *adef* ὑμῖν (d om. in repetition of clause at foot of page) Κύριος
 σωτήρ. ⁵ α, ab, A^{b*}, S. *def*, A^{b*} read τοῦ Ἰ. g ἐν τῷ Ἰ. A^{abcdcf} = παντὶ Ἰ.
⁶ α. β, S read ἔγνω γάρ. A = καὶ ἔγνω. ⁷ α. β, A, S read as in margin
 (save that for τέλει *af* read τούτου and d reads ἀναστήσονται for ἀποστ.).
⁸ b, S¹ read ἀπ' αὐτῶν, but S² = text. d ἐπ' αὐτόν. ⁹ β adds ἐν. ¹⁰ α.
 β-g, A, S read as in margin. Both seem independent renderings of
 יְהוָה. g reads ἐν οἴκῳ. ¹¹ α. β-d, A read as in margin. S¹ = καὶ ὀλ.
 ἡσυχάσας εἶπεν. b adds αὐτοῖς. S om. next seven words. For ver. 3 d reads
 ταῦτα ἐντειλάμενος γὰρ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. ¹² g reads ἐπακούσατε. ¹³ a om.
 For bracketed words A reads μου. ¹⁴ α. β reads σύνεγγυς. ¹⁵ α, β
 (save that d om. καὶ) = יָבִיגַר הָרַחֵם (cf. Gen. xlix. 33). A = καὶ καταφιλήσας
 τοὺς υἱούς, but ζαδρηνεβωλ ρηρηη is corrupt for αδρηνεβωλ ρηνου = α,
 β. S¹ καὶ ἐκτείνας τοὺς πόδας. ¹⁶ d adds καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ἐν θήκῃ καιῆ. ¹⁷ α.
 β, A, S¹ reads πέντε ἕτη. ¹⁸ α, bg, A (save that bg, A trs. εἰς X. after
 αὐτόν, and g, A read ἔθαψαν, and g adds ἄμα). *af*, S¹ read εἰς X. καὶ
 ἔθαψαν (S¹ = ἔθηκαν) αὐτὸν ἐκεῖ. d καὶ ἔθαψαν ἐν X. ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ
 μετὰ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. d adds τῷ δὲ θεῷ ἡμῶν. f, S¹ γὰρ υἱὸς
 Ἰακώβ θ', υἱὸς Ζέλφας α'. ἔζησε (S¹ = ζήσας) ἕτη ρκέ'. g τέλος τῶν λόγων
 διαθήκης γὰδ οὗτος ἦν Ζέλφας πρῶτος υἱός· ἔζησεν ἕτη ρκέ'.

¹ Title. α as in text. a reads Ἰασήρ. *bef*, S¹ δ. Ἰα εἰ (ef, S¹ om.) περι
 δύο προσώπων κακίας καὶ ἀρετῆς (+ Ἰασήρ ἐρμηνεύεται πλούτος ἢ μακάριος f).
 d δ. Ἰα. υἱοῦ Ἰακώβ εἰ υἱοῦ Ζέλφας παιδίσκης Δίας περι δύο προσώπων κακίας
 καὶ ἀρετῆς. g λόγος εἰ δ. Ἰα. περι διδασκαλίας καὶ ἀληθείας. A = δ. Ἰα. (+ υἱοῦ

αὐτοῦ * ἐν ἑκατοστῷ εἰκοστῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς⁴ * ζωῆς αὐτοῦ⁵.
 2. * Ἰγυαίωνων Ἰγάρ^{7b} * εἶπε πρὸς αὐτούς⁷. Ἀκούσατε,
 τέκνα⁸ Ἀσῆρ, τοῦ πατρὸς ὑμῶν, καὶ⁹ πᾶν τὸ εὐθὲς¹⁰ ἐνώπιον
 * τοῦ Θεοῦ¹¹ ὑποδείξω¹² ὑμῖν¹³. 3. Δύο ὁδοὺς * ἔδωκεν
 ὁ Θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων¹⁴, καὶ δύο διαβούλια, Ἰ καὶ
 δύο πράξεις, * καὶ δύο τρόπους¹⁵, * καὶ Ἰδύο¹ τέλεα¹⁶. 4.
 Διὰ τοῦτο πάντα¹⁷ δύο¹⁸ δύο εἰσίν¹⁹, ἐν κατέναντι τοῦ ἐνός.
 5. Ὅδοι * Ἰγάρ¹ εἰσιν²⁰ δύο, καλοῦ καὶ κακοῦ· ἐν οἷς²¹ εἰσι
 τὰ δύο²² διαβούλια ἐν στέρνοις²³ ἡμῶν²⁴ * διακρίνοντα αὐτά²⁵.
 6. Ἐὰν οὖν²⁶ ἡ ψυχὴ θέλει²⁷ * † καλῶς πορευθῆναι †, πάσας
 τὰς πράξεις αὐτῆς ποιεῖ²⁸ ἐν δικαιοσύνῃ, * κὰν ἀμάρτη²⁹ εὐθὺς³⁰

β, A, S¹
 ἐν καλῷ,
 πᾶσα
 πράξις
 αὐτῆς
 ἐστίν.

Ἰακῶβ A^{b*}) περι διπλῆς καὶ ἀρετῆς. ² f reads Ἀσῆρ always. ³ ad read ὄσα. ⁴ α, A (save that h om. εἰκοστῷ). bf, S¹ read ἐν (b om.) ἑκατοστῷ εἰκ. ἔκτῳ (b om.) ἔτει, and aeg ἐν (eg om.) ρ (ἑκατοστῷ g) κς' ἔτει (+ τῆς α). d ἐν τῷ ρκς' ἔτει τῆς. ⁵ g om. ⁶ α. afg, A^{abcdef} read ἰγυαίωνων. bde, S¹ ἔτι ἰγυαίωνων. A^{b*} = ἀσθενήσας. ⁷ A^{b*} = ἐκάλεσε αὐτοὺς καὶ εἶπεν. ⁸ aef, A om. ⁹ A = ὅτι. ¹⁰ = 𐤒𐤓𐤁 a paronomasia with 𐤒𐤓𐤁 (i.e. Ἀσῆρ). ¹¹ d reads κυρίου ποιήσατε καί. g adds ὑμῶν. ¹² A^{bb*d} read ὑπέδειξα. ¹³ d adds αὐτό. ¹⁴ d reads ὑπέδειξεν ὁ θ. τοῖς ἀνθρώποις. ¹⁵ α, adef. b, S² read κ. δύο τόπους. g κ. δ. πόρους. S¹ om. ¹⁶ h. ci, e read κ. δ. τέλεια. bdg, S¹ κ. δ. τέλη. af om. ¹⁷ def read τὰ πάντα. ¹⁸ b om. d reads ἐκ. A^{ef} om. next ten words through hmt. ¹⁹ A adds ὅτι. a om. next four words. ²⁰ α. β, S¹ om. A = εἰσίν. ²¹ hi, β-g. c reads αἷς. g, A φ. οἷς refers to καλοῦ καὶ κακοῦ, but if αἷς is right it refers to ὁδοί, which noun might again be referred to by αὐτάς (abeg). If ἐν αἷς and αὐτάς may be taken together, we should regard them as corruptions of αἷς . . . ἐν αὐταῖς. Thus the text would imply בהם . . . 𐤒𐤓𐤁. ²² d om. ²³ α reads corruptly ἐτέροις. ²⁴ hi, d read ὑμῶν. ²⁵ α, f. β-df read δ. αὐτάς. d om. A = καὶ διάκρισις αὐτῶν. See note 21. ²⁶ dg om. ²⁷ d reads θελήσῃ εἶναι. ²⁸ α (save that c reads αὐτοῖς). β, A, S¹ read as in margin (save that g om. αὐτῆς). In order to deal with the corruption in καλῶς πορευθῆναι (α) and ἐν καλῷ (β, A, S¹) we must observe that in verses 3, 5 our author has spoken of two inclinations in the breast of man, which are directed towards good and evil. In verses 6-8 the result of man's following one or other of these two is set forth, of following the good inclination in verses 6-7 and of following the evil in ver. 8. The soul (ver. 6) has to decide between them. Now καλῶς πορευθῆναι appears to be a rendering of 𐤒𐤓𐤁 בְּטוֹב which may be a corruption of 𐤒𐤓𐤁 בְּיָצָר. If so, we should read ἐν τῷ καλῷ διαβουλίῳ. In ver. 8 the corresponding phrase 𐤒𐤓𐤁 בְּיָצָר is likewise corruptly given in the Greek ἐν πονηρῷ . . . τὸ διαβούλιον, where the corruption is native

μετανοεῖ. 7. Δίκαια * γὰρ λογιζομένη³¹ καὶ ἀπορρίπτουσα³² β, A, S¹
 τὴν πονηρίαν ἀνατρέπει εὐθὺς τὸ κακόν³³, καὶ³⁴ ἐκριζοῖ³⁵ τὴν προσλαμ-
 ἀμαρτίαν. 8. Ἐὰν δὲ * ἐν † πονηρῶ³⁶ κλίῃ³⁷ † τὸ δια- βάνει.
 βούλιον†³⁸, * πᾶσα πρᾶξις αὐτῆς ἐστι³⁹ ἐν πονηρίᾳ, καὶ⁴⁰ β, S
 ἀπωθουμένη⁴¹ τὸ ἀγαθόν, * καὶ προσκολλώμενος⁴² τὸ κακόν, καὶ ὡς ἀγ.
 κυριευθεὶς⁴³ ὑπὸ⁴⁴ τοῦ Βελίαρ· κᾶν⁴⁵ ἀγαθόν⁴⁶ πράξει⁴⁷, Ἦν ποιῶν.
 πονηρίᾳ⁴⁸ αὐτὸ⁴⁹ μεταστρέφει⁵⁰. 9. * Ὅτε γὰρ⁵¹ ἄρξεται⁵² κακο-
 * τὸ ἀγαθὸν ποιεῖν⁵³, τὸ τέλος τῆς πράξεως * εἰς πονηρὸν αὐτῶ ποιήσιν
 ἐλαύνει⁵⁴. ἐπειδὴ ὁ⁵⁵ θησαυρὸς⁵⁶ τοῦ διαβουλλίου⁵⁷ πονηροῦ⁵⁸ β-δγ ἰοῦ
 πνεύματος πεπλήρωται⁵⁹. πονηροῦ.

to the Greek. ²⁹ bde, A, S¹. α, afg read καὶ ἡ (g κᾶν) ἀμαρτία. ³⁰ h reads
 αὐτῆ, ἰ αὐτῆς. ³¹ α, g (save that c om. γὰρ). abef, S¹ read γ. λογιζόμενος.
 d γ. λογιζόμεθα. A = γ. λογίζεται. ³² α, g. β-g read ἀπορρίπτων. A =
 ἀπορρίπτει. ³³ A adds ἀπ' αὐτοῦ. ³⁴ c om. ³⁵ α, d read ἐκριζεῖ. ³⁶ d =
 ἐστὶ πονηρὸν. See note 38. ³⁷ h, ae, A^{b*cdef}. bdfg, S read κλίνει. c ἐκκλίνει.
 A^b λογίζεται (by internal corruption). ³⁸ Read τῶ διαβουλίῳ or rather read
 the whole clause thus: ἐὰν δὲ κλίῃ ἐν τῶ πονηρῶ διαβουλίῳ. The ψυχὴ is
 here as in ver. 6 the subject of κλίῃ. Observe the αὐτῆς after πρᾶξις.
 This verse is concerned with the evil inclination (γρη γρ = τὸ πονηρὸν
 διαβούλιον), which naturally pursues evil, as the good inclination pursues
 good. ³⁹ g reads πᾶσαι αἰ π. αὐτῶ. d, A^{b*cdef} om. αὐτῆς in this clause.
⁴⁰ g reads ὅτι καί. ⁴¹ g (though in the form ἀποθουμένη). α, def read ἀποθού-
 μενος. a, S¹ ἀποθέμενος. b ἀπωθούμενος. ⁴² c (reading προσκολλόμενος). The
 participle should be feminine as ψυχὴ is subject. So also κυριευθεὶς.
 β, A, S¹ read as in margin (save that d reads καὶ λαμβάνει). α = 𐤀𐤁𐤅𐤆.
 β, A, S¹ = 𐤀𐤁𐤅𐤆. ⁴³ See note 42. ⁴⁴ h, g reads ἀπὸ. ⁴⁵ d reads
 καί. ⁴⁶ defg, S, A add τι. ⁴⁷ a reads πράξη. ⁴⁸ g reads πονηρία ἐστὶ
 κακόν and om. next two words. ⁴⁹ c, be, S¹. h reads αὐτόν. af αὐτῶ.
 d αὐτοῦ. ⁵⁰ α, be, S. af read μεταστραφήσεται. d καταστρέφει. ⁵¹ α, af.
 β-af read ὅταν γάρ. A = καὶ ὅταν. ⁵² h. c reads ἄρξετε which in this
 MS. would represent ἄρξεται. β ἐνάρξεται. ⁵³ α. β, S read as in
 margin (save that g om. ὡς and dg read ποιούσα). A = ἀγαθῶν ἔργων.
 d adds τότε. ⁵⁴ α (save that h reads αὐτόν). β-b, A, S¹ read as in
 margin (save that dg read αὐτῆς and g κακοποιῖαν). b, S² αὐτοῦ εἰς κακὸν
 ποιεῖν ἀνελαύνει. g, A add αὐτόν. ⁵⁵ g om. ⁵⁶ In θησαυρὸς τοῦ διαβουλλίου
 there was a play upon words in the original γρ ἰοῦ. See Taylor,
*Sayings of the Fathers*², p. 151. ⁵⁷ α, adef, S. b reads διαβόλου. g om.
 abef, A add ἰοῦ. This word may have arisen through a dittography of
 the last three letters of διαβουλλίου or possibly it may have been lost through
 hmt. S adds κατακυριεύεται ὑπὸ τοῦ Βελίαρ ἐπεί (καὶ S²). ⁵⁸ α, β, S. A =
 πονηροῦ πονηρίας. ⁵⁹ g reads γεγένηται. a trs. before πνεύματος.

β-g, A
†λέ-
γουσα,
†φησί†.
abg, A, S¹
ἀγει.
β, A, S¹
λειτουρ-
γούντα
αὐτῶ ἐν
κακῶ.

II. *Ἐστιν οὖν¹ ἡ² ψυχὴ *ἐν λόγοις †ἀφιστῶσα³ τὸ
καλὸν ὑπὲρ *τοῦ κακοῦ⁴, καὶ *τὸ τέλος⁵ *τοῦ πράγματος⁶ εἰς
κακίαν †ἀγων⁷. 2. *Ἐστιν⁸ ἄνθρωπος ὃς⁹ οὐκ οἰκτεῖρει¹⁰
*λειτουργοὺς αὐτοῦ¹¹. καίγε τούτο διπρόσωπον¹², ἀλλὰ τὸ
ὄλον πονηρόν ἐστιν.

α

3. *Ἐστιν ἄνθρωπος ἀγαπῶν
πονηρενόμενον †ὅ ἐστι πονη-
ρία†¹³, ὅτι καὶ ἀποθανεῖν
αἰρεῖται ἐν κακῶ· καὶ περὶ
τούτου φανερόν ἐστι†τὸ ὄλον†¹⁴
διπρόσωπόν ἐστι τὸ δὲ πᾶν
κακῆ πρᾶξις.

β, A, S¹

3. Καί¹⁵ ἐστιν ἄνθρωπος ἀγα-
πῶν τὸν¹⁶ πονηρενόμενον· *ὡς
αὐτός ἐστιν ἐν πονηρίᾳ¹⁷, ὅτι
†καί¹⁷ ἀποθανεῖν αἰρεῖται ἐν
κακῶ *δί' αὐτόν¹⁸. καὶ περὶ
τούτου φανερόν ὅτι διπρόσω-
πόν¹⁹ ἐστι· τὸ δὲ πᾶν κακῆ
πρᾶξις.

α

4. †Καίγε ἀγάπη
οὔσα, ἐν πονηρίᾳ
ἐστὶν ὁ συγκρύ-
πτων²⁰ τὸ κακὸν ὑπὲρ
τὸ ὄνομα τὸ καλόν·†
τὸ δὲ τέλος τῆς
πράξεως ἔρχεται εἰς
κακόν.

β, S¹

4. †Καίγε ἀγάπη
οὔσα, *ἐν πονηρίᾳ²¹
ἐστὶν συγκρύπτου-
σα†τὸ κακόν, ὅπερ²²
ἐστὶν²³ τῶ²⁴ ὀνό-
ματι ὡς καλόν²⁵. τὸ
δὲ τέλος τῆς πράξεως
ἔρχεται εἰς κακόν.

A

4. Εἰ καὶ ἐν ἀγάπῃ
εἰσὶν, ἐν πονηρίᾳ
εἰσω συγκρύπτουτες
τὸ κακὸν ὁ ὀνόματι
ὡς καλόν φαίνεται·
τὸ δὲ τέλος τῆς
πράξεως †ἐστὶ²⁶ εἰς
κακόν.

II. ¹α. β-dg, S¹. *d* reads ἔστι. *g* ἔστιν γάρ. A = καὶ ἔστιν. ²α. β, A, S¹ om. ³α. ἀφιστῶσα = ΠΙΡΙΣ corrupt (?) for ΠΜΒ = ἀντιλαμβάνομένη 'helps.' We should then read τοῦ καλοῦ for τὸ καλόν. β-g read as in margin (save that *d* adds δῆθεν before φησί), but their text can only be regarded as a bad emendation of α, or at all events a no less corrupt text. *g* reads φησί θέλουσα. A = λέγουσα. S¹ = ποιούσα, φησί—all equally unsatisfactory. ⁴*d* reads τὸ κακόν and om. rest of verse. ⁵*af* read τῶ τέλος. ⁶A^{ab} = τῶν πραγμάτων. A^{b*cd} ἔξω. ⁷α, *ef*. This should be ἄγουσα or ἄγον. abg, A, S¹ read ἀγει. *a* om. verses 2-4. ⁸A^{b*cd} read καί. A^o καὶ ἐστιν. ⁹α, *d*, A. S¹ read ὅστις. bef *g* ὅτι. ¹⁰*d* reads κατοικτεῖρει (sic). S¹ ἀγαπᾷ. ¹¹α. β (save that *d* adds τόν before λειτουργ.), A, S¹ read as in margin. ¹²*d* reads πονηρόν ἐστι καὶ διπρόσωπον and om. next five words. ¹³This is either a gloss or a corruption of the text found in β, A, S. ¹⁴Bracketed as a dittographic rendering of לכה in the next clause and thrust in here by mistake. ¹⁵*bdg*, A, S. *ef* om. ¹⁶*bdg*, S¹. *f*, A om. ¹⁷*f*. *d*, A, S¹ read ὡς καὶ αὐτὸς ὑπάρχων ἐν πονηρίᾳ. *beg* ὡσαύτως ἐστὶν ἐν πονηρίᾳ. Here ὡς appears to be used causally. Thus the object of this clause is to explain the preceding clause. But since the

5. Ἄλλος²⁷ κλέπτει, ἀδικεῖ²⁸, ἀρπάζει, πλεονεκτεῖ²⁸, καὶ ἔλεει²⁹ πτωχοῦς· διπρόσωπον μὲν Ἦ καὶ¹30 τοῦτο, * τὸ δὲ ὄλον³¹ β, S¹ τοὺς πονηρόν³² ἔστιν. 6. * Ὁ πλεονεκτῶν³³ τὸν³⁴ πλησίον²⁸ πτωχοῦς. παροργίζει τὸν Θεόν, καὶ³⁵ τὸν ὑψιστον³⁶ ἐπιορκεῖ καὶ τὸν πτωχὸν³⁷ ἔλεει³⁸. τὸν ἐντολέα³⁹ * τοῦ νόμου⁴⁰ Κύριον⁴¹ ἀθετεῖ⁴² καὶ παροξύνει, καὶ τὸν πένητα ἀναπαύει. 7. Ἦ τὴν⁴³ ψυχὴν σπιλοῖ, καὶ¹ τὸ σῶμα λαμπρύνει⁴⁴, πολλοὺς ἀναιρεῖ καὶ ὀλίγους ἔλεει, καὶ τοῦτο⁴⁵ διπρόσωπόν⁴⁶ ἔστι, * τὸ δὲ ὄλον πονηρόν ἔστιν⁴⁷. 8. Ἄλλος⁴⁸ μοιχεύει * καὶ πορνεύει⁴⁹ καὶ ἀπέχεται ἐδεσμάτων⁵⁰· καὶ⁵¹ νηστεύων κακοποιεῖ, καὶ τῆ³⁵ δυναστεία * τοῦ πλοῦτου⁵² πολλοὺς κατασύρει⁵³, καὶ ἐκ⁵⁴ τῆς ὑπερόγκου⁵⁵ κακίας ποιεῖ⁵⁶ τὰς¹75 ἐντολάς⁵⁸· καὶ πλούτῳ.

real explanation is given in the *ὅτι* clause, we must regard the *ὡς* clause either as corrupt or as interpolated. *d* adds καὶ τοσοῦτον. ¹⁸ A = αὐτοῦ. ¹⁹ *g* reads διπρόσωπος. ²⁰ α (save that *c* reads συγκύπτων). But *ὁ συγκρύπτων* is difficult. If we retain it ἀγάπη οὖσα must be taken as a concessive clause by itself, 'though love be present.' If ver. 4 refers to the same subject as ver. 3 then *ὁ συγκρύπτων* seems wrong. This phrase = נִיבְמַה which may be corrupt for בְּיַמֶּה = *ὁ ἀγαπῶν*. But the closing words in ver. 3 imply that the subject of that verse is fully dealt with. If this is so, then a lacuna should be marked at the beginning of ver. 4. ²¹ *defg*. *b*, S¹ read πονηρία. ²² *defg*. *b*, S¹ read ὡσπερ. ὑπὲρ in α may be a corruption of ὅπερ, and τὸ ὄνομα a corruption of τῷ ὀνόματι. ²³ *e* om. ²⁴ *d* adds μὲν. ²⁵ *bdg* read καλῶ. ²⁶ A reads *qny* (= ἐστίν) corrupt for *qnyj* (= ἔρχεται). ²⁷ *d* adds δέ. For ἄλλος A reads ἄλλοι here and in the subsequent verses. A adds πάλιν. ²⁸ *a* om. ²⁹ β, S add τοὺς. ³⁰ *h*, *a*, A om. ³¹ *b* reads ὄλον δέ. ³² *e* reads πονηρῶν. ³³ α, β-*bd*. *bd*, S¹ read πλεονεκτῶν. A = πλεονεκτεῖ and adds καί before παροργίζει. ³⁴ α reads τῶ. *a* om. ³⁵ *g* om. ³⁶ A adds Θεόν. ³⁷ *g* reads Θεόν. ³⁸ *b* reads ἐλεᾷ. *a* om. rest of verse. ³⁹ *d* reads ποιητήν. A^a = ἐντολήν, A^b corrupt. ⁴⁰ β, A, S. α om. ⁴¹ *d* trs. after ἀθετεῖ. ⁴² A reads *uux* (= ψεύδεται) corrupt for *muux* = ἀθετεῖ. ⁴³ *d* reads καὶ τήν. ⁴⁴ *h* om. A adds καί. ⁴⁵ *bdg* add μὲν. ⁴⁶ A = διπλόη. ⁴⁷ *c*, β-*b* (save that *c*, *d* om. ἐστίν). *h*, *b* om. A = καὶ κακὸν τὸ ὄλον. S¹ καὶ τοῦτο χεῖρον. ⁴⁸ A = ἄλλοι πάλιν with following verbs in the plural. ⁴⁹ *b*, A, S¹. *adefg* read πορνεύει. *c* πορνεία. *hi* om. This phrase is probably an interpolation. ⁵⁰ *c* reads ἐκδεσμάτων. *b* αἰδεσμάτων. A^{b*cd} = ἐδέσματος. ⁵¹ *d* om. ⁵² α, *aef*, S¹. *bdg*, A read as in margin. A adds αὐτῶν. ⁵³ α. β-*d* read παρασύρει. *d* ἐπισύρει. ⁵⁴ = 'immediately after' but probably γρη (= ἐκ κακίας) is corrupt for γρη = 'notwithstanding his wickedness.' ⁵⁵ *c* reads ὑπὲρ οἴκου. ⁵⁶ If the preceding ἐκ retains its ordinary meaning, this word can hardly be

τοῦτο διπρόσωπόν ἐστιν⁵⁹, * τὸ δὲ ὄλον⁶⁰ κακὸν ἐστιν. 9. *bdg* ὡς *ὕες* εἰσί. Οἱ τοιοῦτοί εἰσι⁶¹ δασύποδες, ὅτι⁶² ἐξ ἡμισείας εἰσὶ καθαροί, τὸ δ' ἀληθές⁶³ ἀκάθαρτό εἰσι. 10. * Καὶ γὰρ⁶⁴ ὁ Θεὸς ἐν ταῖς πλαξί⁶⁵ τῶν ἐντολῶν⁶⁶ οὕτως εἶπεν.

III. Ὑμεῖς¹ δέ², * τέκνα μου³, μὴ γίνεσθε * κατ' αὐτοὺς⁴ διπρόσωποι, ἀγαθότητος καὶ κακίας, ἀλλὰ τῇ ἀγαθότητι μόνῃ⁵ κολλήθητε, ὅτι Ἰκύριος⁷ ὁ Θεὸς * ἀναπέπαιται ἐπ' αὐτήν⁸, καὶ οἱ ἄνθρωποι * αὐτὴν ποθοῦσιν⁹. 2. * Τὴν Ἰδέ¹ κακίαν ἀποδράσατε¹⁰, ἀναιροῦντες * τὸ διαβούλιον¹¹ ἐν ταῖς ἀγαθαῖς ὑμῶν πράξεσι, ὅτι οἱ διπρόσωποι * οὐκ εἰσὶ τοῦ Θεοῦ¹², ἀλλὰ ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτῶν δουλεύουσιν, ἵνα τῷ Βελίαρ ἀρέσωσιν, καὶ τοῖς ὁμοίοις¹³ αὐτῶν ἀνθρώποις.

IV. Οἱ γὰρ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι¹ * Ἰκαί¹ μονοπρόσωποι κἂν² νομισθῶσι παρὰ τῶν³ διπροσώπων⁴ ἁμαρτάνειν⁵, δίκαιοί εἰσι παρὰ τῷ⁶ Θεῷ. 2. Πολλοὶ Ἰδέ¹ ἀναιροῦντες τοὺς⁸ πονηροὺς, δύο⁹ ποιοῦσιν ἔργα * καλοῦ τε καὶ κακοῦ¹⁰, * τὸ δὲ ὄλον¹¹ καλὸν διὰ καλόν, ὅτι τὸ¹² κακὸν ἐκριζώσας ἀπόλεσεν. 3. * Ἔστι τις μισῶν¹³ τὸν ἐλεήμονα καὶ ἄδικον¹⁴, Ἰκαί¹ τὸν μοιχὸν

right. In that case ποιεῖ = πῦψι which may be corrupt for Ἰψῖ = διαστρέφει. ⁵⁷ α. β, A, S om. ⁵⁸ A = ἔλεος. ⁵⁹ e, A = δοκεῖ. g om. α, S om. next five words through hmt. ⁶⁰ adef. bg read ὄλον δέ. For τὸ δέ . . . ἐστίν A reads καὶ κακὸν τὸ ὄλον. ⁶¹ α, S¹. aef read ὅσοι εἰσί. bdg read as in margin (save that g gives corruptly ὡς ὕιας εἰ). A οὖν εἰσιν ὡς ὕες δασεῖς. ⁶² S¹ om. ⁶³ d adds εἰπεῖν. ⁶⁴ A = διὸ καί. ⁶⁵ g adds πράξεισι. S = βιβλίους. ⁶⁶ α. β, A, S¹ read as in margin. hi add ῥητῶς.

III. ¹ A^{abb*cd} = καὶ ὑμεῖς. ² α. β, A, S¹ read as in margin. ³ S om. ⁴ g trs. after διπρόσωποι. S om. ⁵ ad, A read μόνον. ⁶ α. β, A, S om. efg add καί. ⁷ α. β, A, S read as in margin. ⁸ hi read αὐτῆς. A = τοιούτους. ⁹ α. β, A, S read ποθοῦσιν (A ποθήσουσιν) αὐτήν. ¹⁰ α, β-ad, A, S (save that β-ad, A, S om. δέ). a reads τὴν δὲ κακίαν φεύγετε. d ἀποδράσατε οὖν τ. κ. ¹¹ α. β, A, S read as in margin. ¹² α, A^b. A^b adds δούλοι. β, A^{ab*odef}, S¹ read as in margin. ¹³ f reads ἰδίους.

IV. ¹ α, aef. bdg read ἄνδρες. A adds εἰσιν. ² β, A, S¹. α corruptly reads κἂν μονοπρόσωποι (hi μονοπρόσωπων). ³ hi trs. after διπροσώπων. ⁴ adef add ἀνθρώπων. ⁵ α reads ἁμαρτωλῶν possibly corrupt for ἁμαρτωλοί. ⁶ e om. ⁷ α. β, S¹ read as in margin. ⁸ ef om. ⁹ α trs. before πονηροῦς. ¹⁰ α. S¹ practically the same = καλὸν καὶ κακόν. adef read as in margin. bg, A κακὸν διὰ καλοῦ. ¹¹ α. b reads ὄλον ἐστὶ δέ. adefg ὄλον δ' ἐστὶ. A^{ab} om. together with καλόν. ¹² hi, g om. d reads τόν. ¹³ A = καὶ εἰσιν πάλιν τινες μισοῦντες. S¹ adds δέ after ἐστὶ. ¹⁴ b, S¹ read ἀδικῶν. hi, A read τὸν ἄδικον. ¹⁵ α, adf. beg, A, S¹ om.

καὶ¹⁶ νηστεύοντα¹⁷, * καὶ αὐτό ἐστι διπρόσωπον¹⁸, ἀλλὰ Ἦ τὸ
 πᾶν¹ ἔργον ἀγαθόν¹⁹, ὅτι μιμεῖται²⁰ Κύριον, μὴ²¹ † προσδοκώ- β, A, S¹
 μενος²² τὸ δοκοῦν καλὸν † μετὰ²³ * τοῦ ἀληθινοῦ²⁴ καλοῦ²⁵. προσ-
 4. * Ἄλλος²⁶ οὐ θέλει * ἰδεῖν ἡμέρας¹ ἀγαθὰς²⁷ μετὰ ἀσώτων, δεχό-
 ἵνα μὴ αἰσχροναεῖ²⁸ τὸ σῶμα²⁹ καὶ τὴν ψυχὴν μολυνεῖ³⁰. β, S¹
 * καίγε τοῦτο διπρόσωπον³¹, ὄλον³² δὲ καλόν³³ ἐστιν. 5. κακοῦ.
 * Οἱ γὰρ³⁴ τοιοῦτοι δορκάσι³⁵ καὶ ἐλάφοις³⁶ * εἰσω ὁμοιοι³⁷,
 ὅτι ἐν ἤθει ἀγρίων³⁸ δοκοῦσι ἀκάθαρτοι εἶναι, * τὸ δὲ πᾶν³⁹ β-δε, S¹
 καθαροὶ εἰσω³⁹, ὅτι ἐν ζήλω Κυρίου⁴⁰ Ἦ πορεύονται¹, ἀπεχό- ἀγρίω.
 μνοι * ὦν καὶ ὁ Θεὸς διὰ τῶν ἐντολῶν μισῶν ἀπαγαρεύει⁴¹. β, A, S¹
 * ἀπείργων τὸ κακὸν τοῦ ἀγαθοῦ⁴². Θεοῦ.

¹⁶ α, A add τόν, but β rightly om. ¹⁷ b reads ληστεύοντα. S¹ corrupt.
¹⁸ abef, A, S¹. α, dg read corruptly καίγε (dg καὶ) αὐτός ἐστι (c om.)
 διπρόσωπος (d διπρόσωπον). ¹⁹ β, A, S¹ add ἐστί. ²⁰ h adds τόν.
²¹ d reads καί. ²² c. hi, β, A^{ab*cd}, S¹ read as in margin. A^b = προσδέχεται
 Θεός. προσδοκώμενος is a corruption of προσδεχόμενος or it is a translation
 of 𐤀𐤓𐤁𐤃 corrupt for 𐤀𐤓𐤁𐤃 = προσδεχόμενος. ²³ = 𐤁 corrupt for 𐤁.
 Thus we have 'the seeming good as the genuine good.' Yet dy
 may have stood in this sense. ²⁴ d' reads ἀληθινοῦ. A^{b*cdef} =
 τῆς ἀληθείας. ²⁵ α, A^{ab}. β, S¹ read as in margin. A^{b*cdef} omit.
²⁶ α, aef. bdg read ἔτερος. ²⁷ c. h, b, S¹ read ἰδεῖν ἡμέραν ἀγαθὴν (save
 that ab¹, S¹ trs. ἰδεῖν after ἀγαθὴν). d ἰδεῖν ἡμέραν κακὴν. aefg ἀγ. ἡμέραν
 ἰδεῖν. c may have been influenced by LXX of Ps. xxxiv. 12. In h, β, S¹
 we have the technical use of 𐤁𐤓𐤁𐤃 as meaning a time of enjoyment
 or festival. Cf. Esther viii. 17. Text of h, β, S¹ is to be preferred.
 A = ἀγαθόν (A^{b*cd} om.) ἰδεῖν (transposing the ἰδεῖν after ἀσώτων). ²⁸ ef.
 ad read αἰσχράνη. b χράνη. g μιανεῖ. c (h?) ἐχθραίνει. hi ἐχεράνη (sic).
 The reading of α seems a corruption of that of β. ²⁹ b reads στόμα.
³⁰ β, A, S¹ trs. before τὴν ψ. For μολυνεῖ, hi, ad read μολύνη. ³¹ α, abefg,
 S¹ (save that c adds αὐτό and S¹ πᾶν after τοῦτο). d reads καίγε
 καὶ τοῦτο ὄλον. ef add ἐστί. A = τοῦτο οὖν διπλόη ἐστί. a om. rest of
 verse. ³² α read μάλλον. ³³ d²g read κακόν. ³⁴ α. b, S¹ read
 ὅτι οἱ. adefg οἱ. A = καὶ οἱ. ³⁵ be read δόρκους. g prefixes τοῖς. ³⁶ g
 prefixes τοῖς. ³⁷ α. β, A, S¹ read ὁμοιοὶ εἰσω. ³⁸ α, ade, A^{ef(?)}. β-ade,
 S¹ read ἀγρίω. A^{abb*cd(?)} = ἀγριότητι. ³⁹ A^{b*d} om. ⁴⁰ α. β, A, S¹ read as
 in margin. ⁴¹ h, β-g, A, S¹ (save that h om. καὶ, f τῶν, and A reads μισεῖν).
 c reads ὦν ὁ Θεὸς μισεῖ. g οὖν τὸ πονηρόν, ἐργάζεσθε τὸ καλόν, ὅτι ὁ Θεὸς διὰ
 τῶν ἐντολῶν τῶν ἔργων ὦν μισεῖ ἀπαγορεύει. ⁴² β-ag, S¹ (save that bd, S¹
 read ἀπείργων). c, a om. h reads τὸ κακὸν ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ. g τὸ γινώμενον
 ἀγαθόν. A = καὶ ἀπείργειν τὸ κακὸν τοῦ ἀγαθοῦ.

V. Ὁράτε¹, τέκνα², πῶς δύο³ εἰσὶν ἔν πάσιν¹, ἐν⁴ κατέναντι τοῦ ἐνός, *καὶ ἐν ὑπὸ τοῦ ἐνός⁵ κέκρυπται. Ἐν τῇ κτήσει ἢ πλεονεξία, ἐν τῇ εὐφροσύνῃ ἢ μέθῃ, ἐν τῷ γέλωτι τὸ πένθος, ἐν τῷ γάμῳ ἢ ἀσωτία¹⁶.

β, A, S¹ σκότος· τὰ δὲ πάντα⁹ ὑπὸ ἡμέραν εἰσὶν¹⁰, ὑπὸ ζῶν¹¹ τὰ ἐπὸ ζῶν δίκαια, ἔν τῷ θάνατον τὰ ἄδικα¹¹². διὸ καὶ τὸν¹³ θάνατον ἢ τὰ δίκαια αἰώνιος ζῶν ἀναμένει¹⁴.

β, A, S¹ ἀλήθειαν ψεῦδος, οὐδὲ *τὸ δίκαιον ἄδικον¹⁶, ὅτι πάντα ἀλήθεια ἐπὸ *τοῦ φωτός¹⁷ ἐστίν, ἔκ τῶν τὰ πάντα¹⁸ ὑπὸ *τοῦ Θεοῦ¹⁹.

4. Ταῦτα οὖν²⁰ πάντα ἔγωγ¹²¹ ἔδοκίμασα ἐν τῇ ζῶν μου, καὶ οὐκ ἐπλανήθην ἀπὸ τῆς ἀληθείας Κυρίου, καὶ²² τὰς ἐντολὰς τοῦ ὑψίστου²³ ἐξέζητησα²⁴ κατὰ πᾶσαν ἰσχύν μου πορευόμενος²⁵.

VI. Προσέχετε οὖν *καὶ ὑμεῖς, τέκνα μου¹, *τὰς ἐντολὰς² Κυρίου³ μονοπροσώπως *ἀκολουθοῦντες τῇ ἀληθείᾳ⁴. 2. Ὅτι οἱ διπρόσωποι δισσωῶς †κολάζονται⁵, ἔστι καὶ πρᾶσσουσι

V. ¹ b, A^{b*c*d}, S¹ add οὖν. ² g om. A adds μου. ³ d adds ὁδοί. ⁴ a om. next five words through hmt. ⁵ g repeats. After κέκρυπται d adds καὶ γὰρ ἐν τῇ κρίσει ἢ προσωποληψία, μᾶλλον δὲ ἢ δοροληψία κέκρυπται. ⁶ α, adef, S¹ (save that all read κρίσει for κτήσει except h which reads κρίσει, a om. ἐν . . . πλεονεξία, d adds δέ after ἐν 1° and 2° and instead of ἢ ἀσωτία which α read and f om., ae, S¹ read ἢ ἀκρασία, d ἢ ἀτεκνία). bg, A om. ⁷ d reads πρὸς τούτοις δὲ τήν. ⁸ be, S¹ add καί. a om. next four words. ⁹ A adds ταῦτα. ¹⁰ bd, S¹ add καί. h om. next four words. ¹¹ g adds ἦν. Printed Arm. Text reads τῶν δικαίων for τὰ δίκαια. ¹² α. β, A, S¹ om. ¹³ g reads μετά. ¹⁴ h, β-g. c reads διαμένει. g μόνη μένει. ¹⁵ d om. ¹⁶ g reads ἄδικον δίκαιον. ¹⁷ α, bd. aefg read τὸ φῶς. ¹⁸ α, bd. aefg read ὅλα. ¹⁹ α, d. β-d read τὸν Θεόν. aef add ἐστίν. d εἰσὶν. ²⁰ α, A, β, S¹ om. ²¹ α. β, A, S¹ om. ²² d, A read ἀλλά. d adds πάσας. ²³ h reads Κυρίου. ²⁴ e reads ἐζήτησα. ²⁵ α. β, A, S¹ read as in margin.

VI. ¹ α, adef. bg, S¹ read τέκνα καὶ ὑμεῖς. A = τέκνα μου. ² α, β. β-b read ταῖς ἐντολαῖς. ³ c, g. h, β-g prefix τοῦ. ⁴ h, β, A, S¹ (save that g reads ἀ. τὴν ἀλήθειαν and A καὶ ἀκολουθεῖτε τ. ἀ.). c reads ποιῶντες. ⁵ A = κολασθήσονται. Text = 𐌹𐌶𐌸𐌹 or 𐌹𐌶𐌸𐌹 which should here have been rendered ἀμαρτάνουσι. The double nature of the sin is then stated in ver. 2. There is no mention here of punishment. In 1 Enoch v. 9 one or other of these Hebrew verbs is rendered by ἀμαρτῶσιν in the Gizeh Greek Version and in the Greek followed by the Ethiopic Version is rendered by κολασθήσονται, but in this passage the former is right and the latter wrong. ⁶ α, adef, S¹ (save that d reads διότι for ὅτι). bg, A wrongly om.

α	β, A, S ¹
6. Ἐὰν δέ *ἔστω ἡσυχος ²⁸ *ἐν χαρᾷ ²⁹ †γνωρίζει ³⁰ τὸν ἄγγελον τῆς εἰρήνης, *καὶ εἰσ- φέρει αὐτὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον ³¹ .	6. Ἐὰν δὲ ἡσύχως ἔν χαρᾷ ¹ †ἐγνώρισε τὸν ἄγγελον τῆς εἰρήνης, παραμυθείται αὐτὸν ἐν ζωῇ.

VII. Μὴ γίνεσθε¹ ὡς Σόδομα², ἣτις ἠγνόησε³ * τοὺς ἀγγέλους⁴ Κυρίου, καὶ ἀπόλετο ἕως⁵ αἰῶνος. 2. *Ἐγὼ γὰρ οἶδα⁶ ὅτι ἀμαρτήσετε⁷ καὶ παραδοθήσεσθε εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ὑμῶν, ἢ καὶ¹⁸ ἡ γῆ ὑμῶν⁹ ἐρημωθήσεται¹⁰, καὶ τὰ ἅγια ὑμῶν καταφθαρήσονται¹¹, καὶ ὑμεῖς¹² διασκορπισθήσεσθε¹³ εἰς τὰς τέσσαρας¹⁴ γωνίας * τῆς γῆς¹⁵, καὶ ἔσεσθε * εἰς (hi, β, A, S¹ καὶ) διασπορὰν ἐξουδενωμένοι¹⁶ ὡς¹⁷ ὕδωρ¹⁸ ἄχρηστον¹⁹, 3. Ἐως ἐν ἡσυχία συν- τριβῶν. ἄνθρωπος²¹ μετὰ ἀνθρώπων * ἐσθίων καὶ πίνων²²], καὶ²³

²⁹ This phrase is omitted by A, S¹. If it is original it should be taken with *γνωρίζει*. But it seems to be an intrusion or a corruption. We should expect *ἀπέρχεται*. Cf. ver. 5. ³⁰ α. β, A, S read *ἐγνώρισεν*.

Verb corrupt as in ver. 5. See note 19. Read *συναντήσει* or *συνήτησε*.

³¹ α (*hi* reading *αὐτήν*). β, A, S¹ read (+ καὶ S¹) *παραμυθείται* (*dg*, A *παρακαλοῦντα*, *b* *παρακαλέσει*) αὐτὸν ἐν ζωῇ (save that *e* reads *αὐτήν* and A *ζωὴν αὐτοῦ*). *d* adds *αἰωνία καὶ ἀτελευτήτω*. The text of α is to be preferred. *εἰσφέρει* = *הַבִּיחַ*. This corrupted as *הַבִּיחַ* explains *aef*, S¹ *παραμυθείται* and *bdg*, A *παρακαλοῦντα*. The LXX implies the same corruption in 1 Sam. xxii. 4; Is. lvii. 18. Moreover in T. Benj. vi. 1 reads *ὁ γὰρ ἄγγελος τῆς εἰρήνης ὁδηγεῖ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ* where *ὁδηγεῖ* = *הַבִּיחַ* or *הַבִּיחַ*—a passage that confirms the text of α. It is noteworthy that Symmachus renders *הַבִּיחַ* as if it were *הַבִּיחַ* in Job xxxix. 25—the converse corruption of that presupposed by β, A, S¹.

VII. ¹ *b*, S¹ add *τέκνα*. *d* prefixes *οὖν*. ² A, S¹ read *Σοδομίται* followed by the requisite plurals. *a* om. rest of verse. ³ A^{abb^d} read *ἐγνωσαν*, but A^{efg} support text. ⁴ *d* reads *ἀγγέλους*. A = τὸν ἄγγελον τῆς εἰρήνης. ⁵ *hi* add *τοῦ*. ⁶ *c*. *hi*, A reads *ἐγὼ οἶδα*. β, S¹ *οἶδα γάρ*. ⁷ β-*g*. α read *ἀμαρτήσετε*. *g* *ἀμαρτήσεσθε*. ⁸ *a*, A om. ⁹ *hi* om. ¹⁰ *b* om. next five words. ¹¹ α. β-*bd* read *καταφθαρήσεται*. *d* *διαφθαρήσονται*. ¹² *d* adds *δέ*. ¹³ *d* adds *ἐν τοῖς ἔθνεσιν*. ¹⁴ A^{b^d} = *πάσας*. ¹⁵ *af* om. ¹⁶ α. β, S¹ read *ἐν διασπορᾷ* (*d* *διαφθορᾷ*) *ἐξουθενωμένοι* (*aefg* *ἐξουδενωμένοι*). A = *διασπαρέντες καὶ ἐξουθενωμένοι*. ¹⁷ *c* reads *ὡσεὶ*, the *εἰ* being added above the line. ¹⁸ *d* reads *εἶδος*. ¹⁹ α add here *περὶ τοῦ* (*c* om.) *Χριστοῦ*, *c* in margin and *hi* in text after *τὴν γῆν*. *d* *τοῦ Χριστοῦ*. ²⁰ *g* om. ²¹ A adds *καί*. The bracketed clause is obviously a Christian interpolation. ²² A =

συντρίβων²⁴ τὴν κάραν²⁵ τοῦ δράκοντος * ἐπὶ τοῦ²⁶ ὕδατος, β-g, S¹
 * οὗτος σώσει²⁷ τὸν Ἰσραὴλ καὶ πάντα τὰ ἔθνη [θεὸς²⁸ εἰς ἀπειθεῖν.
 ἄνδρα ὑποκρινόμενος²⁹]. 4. Εἶπατε οὖν, ἴτεκνα μου καὶ β, A, S¹
 ἡμεῖς³⁰ ταῦτα τοῖς τέκνοις ὑμῶν³¹, μὴ ἀπειθήσωσιν³² αὐτῷ. γάρ (αεφ, ἀνέγνω
 5. * Ἐγὼ γὰρ ἔγνω³³ ὅτι ἄπειθοῦντες³⁴ * ἀπειθήσετε, καὶ S¹ ἔγνω
 ἀσεβοῦντες ἀσεβήσετε³⁵, μὴ προσέχοντες³⁶ * τῷ νόμῳ³⁷ θεοῦ, γάρ) ἐν
 ἀλλ' ἐντολαῖς ἀνθρώπων * κακία διαφθειρόμενοι³⁸. 6. * Καὶ πλαξί
 διὰ τοῦτο³⁹ διασκορπισθήσεσθε⁴⁰ ὡς Γὰδ καὶ⁴¹ Δάν, οἱ τῶν οὐ-
 ἀδελφοί μου⁴², * καὶ ἀγνοήσετε χώρας αὐτῶν⁴³ καὶ φυλὴν καὶ β, A, οἱ
 γλώσσαν⁴⁴. 7. Ἄλλ' ἐπισυνάξει ὑμᾶς⁴⁵ ἐν πίστει διὰ χῶρας
 τῆς⁴⁶ εὐσπλαγχνίας αὐτοῦ, καὶ⁴⁷ δι' Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ ἀγνοή-
 καὶ Ἰακώβ. σουσιν

(A ἡγνόησαν). β-e, A, S¹ ὑμᾶς Κύριος. β, A, S¹ ἐλπίδα.

ἔδεται καὶ πίεται. ²³ c, f, S¹ om. *hi*, β-f, A, S¹ add as in margin. ²⁴ A, S¹
 = συντρίψει. ²⁵ *ch*. *i* reads καρδίαν, β κεφαλὴν. ²⁶ g, A^{cfs}. A^{b*d} om.
 together with ὕδατος. α, β-g read διὰ a change which may be due to
 Christian influences, but yet διὰ can here mean 'in.' S¹ = τῇ βουλῇ or
 τῷ ὕδατι. The text goes back to Ps. lxxiv. 13 דַּוִּד בְּלֵב.
 α, βefg, S. *a* reads σώση. *d* σώσει οὕτως. A^{b*c*dg} = καὶ σώσει. ²⁸ *f* reads ἕως. *a* om.
 θεὸς . . . ὑποκρινόμενος. The bracketed clause which follows is obviously
 Christian. ²⁹ *hi*, β-ag, S. *c* reads ἐπικρ. *g* ἀποκρ. A = φαινόμενος.
³⁰ α. β, A, S om. ³¹ *d* adds τοῦ ἐντειλασθαι αὐτοῖς. ³² α. β-g read
 ἀπειθεῖν. *g* ἀπιστεῖν. A = ἀπιστήσωσιν. ³³ α. αef, S¹ and bδg, A^{b*c*dfs}
 read as in margin (save that *g* reads πράξεσιν τῶν ἀνθρώπων for πλ. τῶν οὐρανῶν).
³⁴ *g* om. ³⁵ α (save that they put the verbs in the aorist subj. and
hi add αὐτῷ after the first). β-d, A, S¹ read ἀπειθήσετε (A ἀπειθήσουσι)
 αὐτῷ καὶ ἀσεβοῦντες ἀσεβήσετε (αβ ἀσεβήσητε, A ἀσεβήσουσι) εἰς αὐτόν (*g* αὐτῷ).
d ἀπειθήσετε εἰς αὐτόν. S¹ = αὐτῷ ἀπειθήσετε. ³⁶ *g* reads προσέχετε οὖν.
³⁷ c, β-b. *hi*, *b* read τὸν νόμον. *hi*, β-f add τοῦ. ³⁸ α (save that *hi* read
 διαφερόμενοι before κακία). *defg* read μονοπροσώπῳ (*f* μονοπροσώπων) κακία
 φερόμενοι (*f* διαφερόμενοι). αβ om. A = κακία (or εἰς κακίαν) πίπτοντές ἐστε. But
ωὐκ ἔβρω (= πίπτοντες) may be corrupt for *ωμωκῆρω* = διαφθειρόμενοι.
 S¹ = μόνον ἔξετε κακίαν. ³⁹ *hi*. *c* reads καί. β, S¹ διὰ τοῦτο. A ἀλλὰ διὰ τοῦτο.
⁴⁰ *hi*, *g* read σκορπισθήσεσθε. ⁴¹ *i* reads ὡς. *b* adds ὡς. ⁴² A = ἡμῶν.
⁴³ α (save that *c* reads ἀγνώησετε and *h* ἀγνόησητε). β, A read as in margin.
 S¹ = οὐκ ὄψονται τὴν χώραν αὐτῶν. The text of β, A is preferable owing to
 next verse. ⁴⁴ β, A, S¹ add αὐτῶν. ⁴⁵ α, e. β-e, A, S¹ read as in
 margin (save that A^e reads ὑμᾶς θεός). ⁴⁶ *c*. *h* om. β, A, S¹ read as in
 margin (save that *f* reads ἐλπίδος). ⁴⁷ α, *d*. β-d, A, S¹ om.

β-d, A, S¹ VIII. Καὶ¹ εἰπὼν αὐτοῖς ταῦτα ἐνετείλατο λέγων². Θάψατέ
 αὐτοῖς με ἐν³ Χεβρών⁴. Καὶ ἀπέθαιεν⁵ ἔπνυ⁶ καλῶ κοιμηθεῖς⁷.
 λέγων. 2. Καὶ⁸ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὅσα⁹ ἐνετείλατο αὐτοῖς, καὶ¹⁰
 β-d, A, S¹ Καὶ μετὰ * ἀνήγαγον αὐτὸν ἐν Χεβρών καὶ ἔθαψαν αὐτὸν¹¹ μετὰ τῶν πατέρων
 ταῦτα. αὐτοῦ¹².
 βg, A
 ἀναγα-
 γόντες
 αὐτὸν
 ἔθαψαν.

Διαθήκη Ἰωσήφ τοῦ ἐνδεκάτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ
 Ῥαχὴλ¹.

β, S¹ I. Ἀντίγραφον διαθήκης Ἰωσήφ². Ἐν τῷ μέλλειν αὐτὸν
 τέκνα μου ἀποθνήσκω³, καλέσας⁴ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς
 καὶ ἀδελ-
 φοί. Ἰακώβ
 β, A^{abc} Ἰακώβ¹ εἶπεν αὐτοῖς.
 ἀg, S¹ 2. * Ἀδελφοί μου καὶ τέκνα μου⁵,
 υἱοί, τοῦ Ἰωσήφ⁶ τοῦ ἡγαπημένου ὑπὸ⁷ Ἰσραήλ⁸,
 πατρὸς Ἐνωπίσασθε * ῥήματα τοῦ στόματός μου.⁹
 ἡμῶν.

VIII. ¹This verse *d* gives as follows: καὶ ταῦτα εἰπὼν αὐτοῖς ἐκοιμήθη
 ἐν εἰρήνῃ. ²α. β-d, A, S¹ read as in margin. ³α, g. *abef* read εἰς.
⁴h, e read Χευρών. ⁵h, *aef* add ἐν. ⁶= *πνῖ* corrupt for *πνῖ* = γήρει.
 See T. Iss. vii. 9; T. Benj. xii. 2. The same corruption is found in
 T. Zeb. x. 6. ⁷A = ἐκοιμήθη. ⁸α. β-d, A, S¹ read as in margin.
 For καὶ . . . αὐτὸν ²*d* reads καὶ ἀγαγόντες αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἔθαψαν αὐτὸν
 ἐν Χεβρών ἐν τῷ σπηλαίῳ διπλῶ. ⁹α. β-d, A, S¹ read ὡς. ¹⁰g om.
¹¹α, *aef* (save that *aef* om. ἐν X. and h, *aef* om. αὐτὸν ²). S¹ = ἀνήγαγον
 αὐτὸν (rest corrupt). βg, A read as in margin (save that g reads καὶ
 θάψαντες for αὐτ. ἔθ.). See *d* in note 8. *d* adds ἐν X. ἐν τῷ σπηλαίῳ
 διπλῶ. ¹²A^b adds ἐν Χεβρών. f, S¹ read Ἀσσήρ υἱὸς Ἰακώβ ι', υἱὸς
 Ζέλφας β' (S¹ Z. β' καὶ υἱὸς 'I. ι') καὶ (f om.) ἔζησεν ἔτη (S¹ om.) ρκς'. g adds
 τέλος διαθήκης Ἀσσήρ· οὗτος ἐκ τῆς Ζέλφας δεύτερος ἔζησε ἔτη ρκς'.

¹Title. α as text (save that h om. τοῦ before ἐνδεκάτου and adds πρώτου
 after Ῥαχ.). *abef*, S¹ read δ. Ἰωσ. ια' (*ef*, S¹ om.) περὶ σωφροσύνης (+ Ἰωσήφ
 ἐρμηνεύεται ὀνειδίου (sic) ἀφαίρεσις f). *d* δ. Ἰωσ. τοῦ πανκάλου (sic) υἱοῦ Ἰακώβ
 ια', υἱοῦ Ῥαχὴλ α' περὶ σωφροσύνης. g ια' only. A = διαθήκη Ἰωσήφ (+ περὶ
 φθόνου A^{bhfg}). ²*d* adds ἀ διέθετο τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. ³*d* adds ἐν γὰρ τῷ
 ρί ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ⁴α add γάρ. ⁵α, A^{bh} (save that h om. κ, τέκνα
 μου). β, S¹ read as in margin (save that g reads τεκνία and dg add μου
 after ἀδ.). A^{bcdg} om. ⁶S¹ om. g adds καί. ⁷c, g om. *d* adds
 Κυρίου Θεοῦ. ⁸A^{b*} add πατρὸς ἡμῶν. ⁹α. β, A^{bcdfg}, S¹ read as in
 margin (save that a reads ἡμῶν, *d* ῥήματα for τοῦ and A^b om. υἱοί). A^{b*}

3. Ἐγὼ εἶδον ἐν τῇ ζωῇ μου τὸν φθόνον καὶ τὸν θάνατον
Καὶ¹⁰ οὐκ ἐπλανήθην ἄλλ' ἔμεινα¹¹ ἐν τῇ ἀληθείᾳ
Κυρίου.
4. Οἱ¹² ἀδελφοί μου οὗτοι ἐμίσησάν με, *Ὁ δὲ Κύριος¹³
ἠγάπησέ με·
Αὐτοὶ¹⁴ ἤθελόν με¹⁵ ἀνελεῖν, *Ὁ δὲ Θεὸς¹⁶ τῶν πατέρων
μου¹⁷ ἐφύλαξέν με·
Εἰς λάκκον με¹⁸ ἐχάλασάν, Καὶ ὁ ὑψιστος ἀνήγαγέν με¹⁸.
5. Ἐπράθην *εἰς δουλείαν¹⁹, *Καὶ ὁ πάντων δεσπότης²⁰ β, S εἰς
ἠλευθέρωσέν με·
Εἰς αἰχμαλωσίαν ἐλήφθην²¹, Καὶ ἡ κραταιὰ αὐτοῦ χεῖρ
ἐβοήθησέ μοι·
Ἐν λιμῷ συνεσχέθην, Καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος διέθρεψέ με²².
6. Μόνος ἤμην²³, καὶ ὁ Θεὸς²⁴ παρεκάλεσέ με·
Ἐν ἀσθενείᾳ ἤμην, καὶ ὁ Κύριος²⁵ ἐπεσκέψατό με²⁶.
Ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ὁ ἴσωτήρ²⁷ ἐχαρίτωσέ με²⁸.
[Ἐν δεσμοῖς καὶ ἔλυσέ με.]²⁹

ρήματά μου. ¹⁰ *d* reads ἀλλ'. ¹¹ *α, def, S¹* (save that *def* read ἔμεινον).
a reads ἀλλ'. *bg, A* om. ¹² *g* reads ἐπεὶ γοῦν οἱ. *A^{abh*cdfg}, S¹* καὶ οἱ, but not
A^b as text states. ¹³ *α, d. β-d, A^{abh}, S¹* read καὶ (+ ὁ *aefg*) Κύριος. *A^{b*cdfe}*
om. together with next two words. ¹⁴ *g* reads οὔτοι. *A^{b*}, S¹* read καί.
¹⁵ *d* trs. after ἀνελεῖν. ¹⁶ *c, A^b*. *a* reads καὶ ὁ Κύριος. *h, bdef, A^{ab*cdg}* καὶ
ὁ Θεός. ¹⁷ *ef* om. *A^b* = ἡμῶν. ¹⁸ *c* om. ¹⁹ *α, A. β, S* read as in
margin save that *g* reads ὡς δοῦλος. ²⁰ *α. β-ab, A^{b*cdg}* read ὁ πάντων
Κύριος. *a* καὶ ὁ Θεός. *b, S* καὶ ὁ Κύριος (+ ἐκ πάντων *S*). *A^{ab}* om. together
with ἠλευθέρωσέν . . . ἐλήφθην. ²¹ *c, d* read ἀνελήφθην. *A^{b*cdfg}* om. next
ten words. ²² *c* reads μοι. ²³ *ch* om. next sixteen words through hmt.
af om. next eight words through hmt. ²⁴ *beg, A, S. d* reads Κύριος.
d, A^{b}, S²* add τοῦ πατρός μου. ²⁵ *aef. bdg, S¹* read ὑψιστος. *A^{abchcdfg}* =
Θεός. *A^{b*}* = φύλαξ. ²⁶ *a* om. next eight words. *A^{abh}* next six
words. ²⁷ *α, β. We* should read Θεός μου with *A^{b*cdfg}* or Κύριος with
S¹. *g* adds ἐν πάσιν. ²⁸ *c* reads μοι. ²⁹ *d* om. It is found in all
other MSS. and in *A, S*. *A^{ab*cd}* add Κύριος, *A^{ef}* Θεός before ἔλυσε, but not
A^{bh}. I have bracketed the line as an interpolation. It may be a
dittography, and have arisen from a corrupt repetition of the preceding in
the Hebrew. Thus δεσμός and φυλακή can both go back to 𐤃𐤍𐤏𐤍.
ἐχαρίτωσε = 𐤃𐤍𐤏𐤍 which might possibly be corrupted with 𐤃𐤍𐤏𐤍 = ἔλυσε.
ἐχαρίτωσε forms a good parallel to the two preceding verbs and ἔλυσε
does not. Finally the parallelism is destroyed by this addition,
as verses 4, 5, 6, 7 form stanzas of three lines each. *a* om.

β, Α, S¹
Αἴγυ-
πτίων.
deg, A^{ab}
ἐν
φθόνοις.
συνδού-
λων.
β-β
οὕτως
(d μετὰ
ταῦτα,
ag om.)
ὁ εἰνού-
χος Φ.
β, Α, S¹
ἀπω-
θείται.
bg, A^{abh},
S¹ τόποις.
β, S¹
παρί-
σταται.

7. Ἐν διαβολαῖς καὶ συνηγόρησέ μοι.
Ἐν λόγοις³⁰ ἐνυπνίων³¹ πικροῖς³² καὶ³³ ἐρρύσατό με³⁴.
Δούλος³⁵ καὶ ὕψωσέ³⁶ με.

II. * Καὶ οὗτος ὁ ἀρχιμάγειρος Φαραῶν¹¹ ἐπίστευσέ μοι τὸν οἶκον αὐτοῦ. 2. Καὶ ἠγωνισάμην πρὸς γυναῖκα ἀναιδῆ ἐπέιγουσάν² με παρανομεῖν μετ' αὐτῆς, ἀλλ' ὁ Θεὸς * τοῦ πατρός μου³ ἐρρύσατό⁴ με ἐκ⁵ φλογὸς καιομένης. 3. Ἐφυλακίσθη⁶, ἐτύφθη⁷, ἔξεμυκτηρίσθη¹⁸, καὶ ἔδωκέ με⁹ ὁ¹⁰ Κύριος¹¹ εἰς οἰκτιρμούς ἐνώπιον τοῦ δεσμοφύλακος. 4. Οὐ γὰρ¹² ἐγκαταλείπει¹³ Κύριος¹⁴ τοὺς φοβουμένους αὐτόν, * ὅτι ἐν σκοτεινῇ ἢ δεσμοῖς¹⁵, ἢ θλίψεσιν, ἢ ἀνάγκαις. 5. Οὐ γὰρ ὡς ἄνθρωπος ἐπαισχύνεται ὁ Θεός, Οὔτε¹⁶ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου δειλιά, Οὔτε¹⁷ ὡς γηγενῆς [ἀσθενεῖ ἢ]¹⁸ πτοεῖται¹⁹. 6. Ἐν²⁰ πᾶσι δὲ τούτοις²¹ προϊστάται²² Καὶ ἐν διαφόροις τρόποις²³ παρακαλεῖ²⁴.

ἐν δεσμοῖς to end of chapter. ³⁰ α, β, S. A read *ρωῖνυ* (= φυλακαῖς) but this is probably corrupt for *ρωῖνυ* = λόγοις. ³¹ α, β, A, S¹ read *Αἴγυπτίων* (d *Αἴγυπτίους*). ³² A^{abh} om. ³³ A adds *ἐκέιθεν*. ³⁴ f, A^{b*cdg} om. next line. ³⁵ α (save that *h* reads *δούλον*). *deg*, A^{ab} read as in margin. *b* ἐν φθόνοις σὺν δόλοις. S¹ = ἐν φθόνοις σὺν πόνοις. ³⁶ S¹ = ἐξείλατο.

II. ¹ α (save that *h* reads *αὐτός*). *adefg* read *καὶ* (α om.) (+ μετὰ ταῦτα d, + οὕτως *eg*, + οὗτος *f*) ὁ εἰνούχος. (d οἰνοχόος) Φ. β κ. οὕτως Φωτιμάρ ὁ ἀρχιμάγειρος Φ. A = καὶ οὕτως *Περαφρῆς* (A^{b*cdg} *Φωτιφάρ*). S¹ = Καὶ οὕτως ὁ ἀρχων τῶν εἰνούχων. *g* adds ὁ Φωτι. ² *g*. α, *adef* read *ἐπειγούσης*. *b* *ἐπειγούση*. ³ *h*, A^{b*cdg}. *c* reads τῶν πατέρων μου. *befg*, A^{abh}, S¹ Ἰσραὴλ τοῦ πατρός μου (*g*, A^{abh} τ. π. μ. Ἰσραὴλ). *ad* τοῦ πατρός μου Ἰακώβ (α Ἰ. τ. π.). ⁴ *b* reads *ἐφύλαξε*. ⁵ *c*. *h*, β read ἀπό. ⁶ *g* prefixes *καί*. ⁷ *be* read *ἐτυπτήθη*. ⁸ α, *ef*. *bdg* read *ἐμυκτηρίσθη*. *a*, A om. ⁹ *h*, *bf*. *c*, *adeg* read *μοι*. The words *ἔδωκέ με . . . εἰς οἰκτιρμούς ἐνώπιον* are a literal translation of the Hebrew *וַיִּבְרַח מִפְּנֵי יְהוָה*. Cf. Dan. i. 9. ¹⁰ α, β om. ¹¹ *h* reads Θεός. ¹² α, d. β-d read *μη γάρ* (*efg* γὰρ *μή*). ¹³ α, A. *aef*, S read *ἐγκαταλείπει*. *bg* *ἐγκαταλίπη* (+ ποτε *g*). *d* *ἐγκαταλειμπάνει*. ¹⁴ α, *adef*, A. *bg*, S om. *d* adds *πώποτε*. ¹⁵ A = οὐδὲ ἐνσκοτεῖ δεσμοῖς. ¹⁶ α, *adef*. *bg* read *οὐδέ*. ¹⁷ α, *def*. *abg* read *οὐδέ*. ¹⁸ Bracketed as an interpolation. Possibly it is an alternative rendering with *πτοεῖται* of *ΠΠ*. ¹⁹ α. Reading of β, A, S in margin appears to be a corruption of α. ²⁰ *b* (*h*?) read *ἐπί*. A = ἐν γάρ. ²¹ α, β-bg. *bg*, A^{abh}, S¹ read as in margin. A^{b*cdg} = Κύριος (by an internal corruption of A^{abh}). ²² α. β, S¹ read as in margin. A = ἐστί. ²³ α, β-af, A. *a* read *τόποις*. *f* *προσώποις*.

Ἐν βραχεῖ²⁵ ἀφίσταται²⁶ * εἰς τὸ²⁷ δοκιμάσαι τῆς ψυχῆς β, A
τὸ διαβούλιον. ἀφιστά-
μενος.

7. * Ἐν δέκα²⁸ πειρασμοῖς * δόκιμον ἀπέδειξέ με²⁹

Καὶ ἐν πάσῃ αὐτοῖς³⁰ ἐμακροθύμησα³¹.

Ἵτι³² μέγα φάρμακόν ἐστιν * ἡ μακροθυμία³³

Καὶ πολλὰ³⁴ ἀγαθὰ δίδωσιν * ἡ ὑπομονή³⁵.

III. Ποσάκις ἡ Αἴγυπτιά¹ ἠπειλήσέ² μοι³ θάνατον ;
ποσάκις⁴ τιμωρία⁵ Ἦμε¹⁶ παραδοῦσα⁷ ἀνεκαλέσατο⁸ [καὶ β-α, A³,
S¹ μὴ
ἠπειλήσέ μοι⁹] * καὶ μὴ θέλοντός μου¹⁰ συνελθεῖν αὐτῇ ἔλεγε¹¹ θέλοντι.
μοι 2. Κυριεύσεις¹² * κἀμοὶ καὶ πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ μου¹³, β, A, S¹
* ἐὰν ἐπιδῶς ἑαυτὸν¹⁴ εἰς ἐμέ, καὶ ἔσῃ ὡς δεσπότης ἡμῶν¹⁵. ἔλεγε δέ.
3. Ἐγὼ δὲ¹⁶ ἐμνημόνευον¹⁷ * λόγους πατρός μου¹⁸, καὶ β, A, S¹
εἰσερχόμενος εἰς τὸ ταμιεῖον * Ἰκλαίων¹ προσηυχόμενον¹⁹ πάντων
Κυρίῳ²⁰. 4. Καὶ ἐνήστευον ἐν τοῖς ἐπτὰ ἔτεσιν²¹ ἐκείνοις, τῶν ἐμῶν.
καὶ ἐφαινόμην * τῷ Αἴγυπτίῳ²² ὡς ἐν τρυφῇ διάγων· ὅτι²³ Ἰακώβ.
Ἰακώβ.

S = ὀδύνας. ²⁴ A reads **ωηωζη** (= παρακαλεῖται) corrupt for **ωηωζη** =
παρακαλεῖ. a om. next line. ²⁵ c, d read βραχύ. ²⁶ α. β, A read as
in margin. S¹ = ἐπιστάμενος. ²⁷ h reads ἐν τῷ, g καὶ εἰς τό. ²⁸ β-d, A.
α read ἐν ἔνδεκα. d διὰ τοῦτο ἐν. g ἕως δέκα. S¹ = ἐν ἐννέα. ²⁹ α. β-d,
A, S¹ read δόκιμόν με ἀπέδειξε. d ἔδοκίμασε. ³⁰ g, A reads τούτοις. ³¹ A =
ἔδοκίμασθην. ³² d reads οἶδα ὅτι. ³³ A^{ah} ἡ ὑπομονή. A^b = αἱ ὑπομοναί
(not sing. as in text). A^{b*cdg} = αἱ μακροθυμίαι. S om. next line. ³⁴ A^{b*cdg}
om. ³⁵ A^{b*cdg} = ὑπομόνουσι.

III. ¹ d adds Μέμφις. g repeats ποσ. ἡ Αἴγ. S¹ reads οἱ Αἴγ. ² c reads
ἠπειλήσει. e ἠθέλησεν. S¹ = ἠπειλήσαν. ³ g om. ⁴ g adds ἡ Αἴγυπτιά.
⁵ h reads εἰς τιμωρίας. g τιμωρία. d ἀπειλαῖς and om. next seven words.
⁶ α. β, A, S¹ om. ⁷ a reads παραδοῦναι. A^c = παρέδωκε. ⁸ A = πάλιν
ἀνεκαλέσατο. For ἀνεκαλέσατο . . . αὐτῇ a reads ἀλλ' ὁ Θεὸς ἐρρύσατό με. bfg,
A^{abb*cd}, S¹ add με. ⁹ g, A^{abb*cd} om. I have bracketed καὶ ἠπειλήσέ μοι
as an interpolation. ¹⁰ α, A^{ah}. bdef, S¹ read as in margin. g μὴ θελήσας.
A^{b*cdg} = ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἠθέλησα. A^b καὶ (text wrong here) οὐκ ἠθέλησα.
¹¹ α. β, S¹ read as in margin (save that a reads γάρ for δέ). A = καὶ ἔλεγε.
For following μοι g reads ὅτι. ¹² β-f. α, f read κυριεύσης. ¹³ α. β, A, S¹
read as in margin. ¹⁴ d trs. ἐὰν . . . ἐμέ before κυριεύσεις. A^{abh} = καὶ
(A^{ah} om.) ἐὰν κυριεύσης. ¹⁵ f om. A = μου. ¹⁶ b, S¹ read οὖν. ¹⁷ α.
β reads ἐμνησκόμην. ¹⁸ c. dg, A read λόγων (+ πατέρων A⁸) πατρός μου
(g μου πατρός) Ἰακώβ. These (excepting A⁸) are right. Cf. Jub. xxxix. 6.
h, aef, S¹ read λόγους (aef λόγων) πατέρων μου. b λόγους πατέρων πατρός μου
Ἰακώβ. ¹⁹ c. h reads κλαίων καὶ εὐχόμενος. β, A, S¹ read προσηυχόμενον.
c adds τῷ. ²⁰ A = θεῷ. d adds τῷ θεῷ. ταῦτά μοι ἐποίησα ἐπὶ ἑτῆ ἐπτὰ.
²¹ A = ἡμέραις but the corruption is native to A. ²² c reads τοῖς Αἴγυπτιοῖς.

οἱ νηστεύοντες *διὰ τὸν θεὸν²⁴ τοῦ προσώπου τὴν χάριν²⁵ λαμβάνουσιν²⁶. 5. Ἐὰν δὲ ἀπεδήμει²⁷ *ὁ κύριός μου²⁸ οἶνον²⁹ οὐκ ἔπινον, *καὶ τριημερίζω³⁰ ἐλάμβανόν³¹ μου¹ τὴν τροφήν³², καὶ ἐδίδουν³³ αὐτὴν ἵ τοῖς¹³⁴ πένησιν καὶ ἵ τοῖς¹³⁴ ἀσθενούσων. 6: *Ἐρωθριζον δὲ³⁵ πρὸς Κύριον καὶ ἔκλαιον καί. περιὶ Μεμφίας³⁶ τῆς Αἰγυπτίας, ὅτι σφόδρα³⁷ ἀδιαλείπτως β, Α, S¹ ἠνόχλει³⁸ μοι³⁹. *καὶ γὰρ⁴⁰ ἐν νυκτὶ εἰσῆι⁴¹ *πρὸς με⁴² λόγῳ ἐπισκέψεως. 7. Καὶ⁴³ ὅτι⁴⁴ τέκνον ἄρρεν⁴⁵ οὐκ ἦν πρὸς αὐτῇ, καὶ⁴⁶ προσεποιεῖτο ἔχειν με ἵ ὡς¹⁴⁷ υἱόν⁴⁸. 8. Καὶ⁴⁹ Κύριον καὶ ἔτεκεν ἄρρεν. ἕως⁵⁰ χρόνου ὡς υἱόν με⁵¹ περιεπτύσσετο, *ἐγὼ δὲ⁵² ἠγγόνουν *κάκεινη δὲ ὕστερον⁵³ εἰς πορνείαν με ἐφελκύσατο⁵⁴.

A^{ab} om. καὶ ἐφαινόμην . . . διάγων. ²³ d reads καὶ γάρ. c adds γάρ. ²⁴ α, β. β-b read διὰ θεόν. β, Α, S¹ trs. before νηστεύοντες. ²⁵ d reads θέσιν. ²⁶ α, β. β-bd read προσλαμβάνουσιν. d προλάμπουσιν κέκτηνται. ²⁷ aef. c, g read απεδη μοι, a corruption of απεδήμει. h επεδήμει. b, S¹ επεδίδη μοι. d απεδωτό μοι. A^{abb*cd} read **ε**ρ**β**υ**γ**η = απηρχόμην or απεδήμουν corrupt (?) for **ε**ρ**β**υ**γ**ρ = απεδήμει. ²⁸ α. A read **ν**ε**ρ**ε**ρ** (= ποι) corrupt (?) for **ν**ε**ρ** **η**η = ὁ Κύριος μου. β, S¹ om. ²⁹ d reads οἶνος. ³⁰ a om. A = τριῶν γὰρ ἡμερῶν and om. following μου. It would have been better if the translator had rendered οὔτε τριημερίζω, regarding the negative as governing the two verbs ἔπινον and ἐλάμβανον. See Driver, *Hebrew Tenses*², 115. But it is possible to take the text as it stands. ³¹ h (?), ef read ἐλάμβανα. g ἐλάμβανε. ³² α. β reads δίαταν. ³³ h reads ἐδιδόμην. g ἐδίδου. ³⁴ α. β, Α, S¹ om. ³⁵ α, d (save that c, d read ὄρθ.). aefg read ὄρθριζον (save that ef read ὄρθ.). b, S¹ καὶ ὄρθριζον. The phrase = ρηση. A^b adds at beginning καὶ ὄλην τὴν νύκτα προσηρχόμην. ³⁶ α, β, A^g, S¹. d reads αὐτῆς and om. τῆς Αἰγ. ef Μεμφίου. g Μεμφθείαν (with following two words in acc.). a om. A^a = Περμβίας. A^h Μεμφθίας. A^{b*cd} Μεφίας. A^b corrupt. ³⁷ a om. A adds καί. ³⁸ efg. c reads ἐνόχλη. h, abd ἐνόχλει. ³⁹ A^b adds τοῦ πορνεύσαι. ⁴⁰ h. c, d read καὶ γὰρ καί. β-d, Α, S¹ read as in margin. ⁴¹ bde read εἰσίει. ⁴² b, S¹ trs. after επισκέψεως. ⁴³ bd add τὰ μὲν πρῶτα (d τ. πρ. μὲν). S¹ has some corruption. ⁴⁴ d reads ἐπειδή. g ὅτε. ⁴⁵ α. β-d read ἀρρενικόν (g ἀρρευνικόν). d om. and trs. τέκνον after αὐτῇ. ⁴⁶ c, a. h, β-a, Α, S¹ om. ⁴⁷ g, Α om. ⁴⁸ (h ?), β, Α, S¹ add as in margin (save that d om. καί and ef ἄρρεν). Possibly this clause was lost through hmt. as υἱόν may have stood in c as in A instead of ἄρρεν. Before this addition d inserts ὑπολαβὼν ἐγὼ ὅτι χάριν τέκνου τοῦτο ποιῶ and om. καὶ ἕως χρόνου . . . ἠγγόνουν. ⁴⁹ α, Α. β, S¹ om. ⁵⁰ b, S¹ add οὖν. ⁵¹ aef, Α trs. after περιεπτ. g om. ⁵² α. β-df, Α, S¹ read κάγώ. f om. together with next word. ⁵³ α. a reads ὅτι.

9. Καὶ νοήσας ἐγὼ⁵⁵ ἐλυπήθην ἕως θανάτου⁵⁶. *ἐξεληθούσης δὲ⁵⁷ αὐτῆς ἦλθον εἰς ἑμαυτόν, καὶ ἐπένησα⁵⁸ περὶ αὐτῆς⁵⁹ ἡμέρας πολλὰς, *ὅτι ἔγνω τὸν δόλον αὐτῆς καὶ τὴν πλάνην⁶⁰.
 10. Καὶ ἔλεγον *πρὸς αὐτὴν⁶¹ ῥήματα ὑψίστου, εἰ ἄρα ἐπιστρέψει⁶² ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας⁶³ τῆς πονηρᾶς⁶⁴.

IV. *Πολλάκις οὖν¹ *ὡς ἀγίῳ ἀνδρὶ ἐν λόγοις² ἐκολάκευ³ με⁴ καὶ⁵ μετὰ δόλου διὰ⁶ ῥημάτων ἐπαίνει⁷ *τὴν σωφροσύνην⁸ μου ἐνώπιον τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς⁹, βουλομένη *κατὰ μόνας¹⁰ ὑποσκελίσαι με. 2. *Ἐδόξαζε ἴγάρ¹¹ με ὡς σόφρονα *φανερῶς, καὶ ἐν κρυφῇ¹² ἔλεγέ μοι· Μὴ φοβηθῆς¹³ τὸν ἄνδρα μου· καὶ γὰρ πέπεισται¹⁴ περὶ τῆς σωφροσύνης σου¹⁵. ὅτι κἄν *τις αὐτῷ εἶπη¹⁶ περὶ ἡμῶν, *οὐ πιστεύσει¹⁷. 3. *Ἐν τούτοις πᾶσω¹⁸ ἐγὼ¹⁹ *χαμοκοιτῶν ἐδεόμην τοῦ Θεοῦ²⁰ ὅπως *ῥύσεται με²¹ ἐκ *τῆς δολιότητος αὐτῆς²². 4. Ὡς

be, S¹ ἔσχατον. d κακείνη μάλιστα ἐπετείνετο περισσοτέρως ὁ ἔρωσ καί. f ὕστερον. g ἔσχατα δέ. A = καὶ μετὰ ταῦτα. ⁵⁴ α, befg, S¹. But with ad we should read ἐφέλεκυτο. A = ἠθέλησε ἐμβάλλειν (A^{b*cdfg} ἐφέλκυει). ⁵⁶ α, A. β-d, S¹ om. d reads τὸν δόλον ἐγὼ. ⁵⁶ d om. next six words. ⁵⁷ α. β-d, A, S¹ read καὶ ἐξεληθ. ⁵⁸ A^{ab} add καὶ ἔκλαυσα. ⁵⁹ d adds ἐπί. ⁶⁰ d reads ἐγνωκὼς τὴν πλάνην αὐτῆς. a om. ⁶¹ α. β reads αὐτῆ. ⁶² α, defg. a reads ὑπόστρέψει. b, S¹ ἀποστρέψει. ⁶³ β, A, S¹ add αὐτῆς. ⁶⁴ d reads πονηρίας. A^b adds καὶ αὐτὴ φανερῶς εἰς ὀφθαλμοὺς ἀνθρώπων ἔλεγε.

IV. ¹ α. β-a, A, S¹ read as in margin (save that A^{abh} is corrupt). a om. ver. i. ² α, β-a, S¹ (save that dg read ἄγιον ἄνδρα). A^{b*cdfg} = ὡς ἀγίοις λόγοις. A^{ab} ἀγίοις λόγοις σου. ³ α, de². be¹fg read ἐκολάκευσε. ⁴ g reads μοι. ⁵ b, S¹ om. ⁶ d adds ματαίων. ⁷ α, d, A. bef, S¹ ἐπαινοῦσα. g ἐπήνεσε. A adds με καί. ⁸ h reads τῆς σωφροσύνης. ⁹ A adds ἐξηγεῖτο καί. d om. rest of verse. ¹⁰ A^b = ἐν κρυπτῷ. ¹¹ α. β-d, A, S¹ read ἐδόξαζε (save that g, S¹ read ἐδόξασε). d, A read καὶ φανερῶς μὲν ἐδόξαζε. ¹² d, A read ἐν κρυπτῷ δέ. ¹³ c, def read φοβηθείς. ¹⁴ c, abef, A, S¹. h, dg read πεπιστευται. ¹⁵ d om. rest of verse. ¹⁶ α. β-d, A, S¹ read εἶπη τις αὐτῷ. ¹⁷ α. β-d read οὐ μὴ πιστεύση (e πιστεύσει). ¹⁸ d reads ἐγὼ δὲ ταῦτα ἀκούων ἐλυπούμην μεγάλως καί. ¹⁹ α. β om. ²⁰ α, aef (save that aef add ἐν σάκκῳ). bd, A, S¹ read ἐχαμοκοιτῶν ἐγὼ (d, A om.) ἐν σάκκῳ καὶ (A καὶ ἐν σάκκῳ) ἐδεόμην τοῦ Θεοῦ (A Κυρίου). g χαμαικοιτῶν ἐν σάκκῳ ἐδεόμην τ. Θεοῦ. ²¹ c, bdeg. h, af read ῥύσεταιί με. bdg, S¹ add ὁ (dg om.) Κύριος. ²² α. β-a, A, S¹ read as in margin. a ταύτης. α = תחתיה or תחתיה which may be a corruption of תחתיה = τῆς Αἰγυπτίας.

V. *Καὶ πάλιν¹ ἐν² *ἐτέρῳ χρόνῳ³ λέγει μοι. Εἰ μοιχεύσαι οὐ θέλεις, ἐγὼ ἀνελῶ⁴ τὸν *ἄνδρα μου φαρμάκῳ καὶ⁵ λήψομαι σε εἰς⁶ ἄνδρα. 2. Ἐγὼ οὖν, ὡς ἤκουσα τοῦτο, β, A, S¹ διέρρηξα *τὰ ἰμάτιά⁷ μου, καὶ εἶπον Ἰακώβ¹⁸. Γύναι, αἰδέ- Διγύ- σθητι τὸν Θεόν⁹, καὶ¹⁰ μὴ ποιήσης τὴν *πρᾶξιν ταύτην τὴν οὔτως καὶ πονηράν¹¹, ἵνα μὴ¹² ἐξολοθρευθῆς. *ἐπεὶ καίγε γίνωσκε ὅτι οὐμίμως. ἐγὼ¹³ ἐξαγγελῶ¹⁴ *πᾶσιν τὴν ἐπίνοιάν σου ταύτην¹⁵. 3. β τὴν Φοβηθεῖσα¹⁶ οὖν ἐκέλευε ἡξίου με¹⁷ ἵνα μὴ¹⁸ ἐξαγγείλω¹⁹ τὴν στολήν. *ἐπίνοιαν ταύτην²⁰. 4. Καὶ *ἀνεχώρησεν, ἐπιθάλλουσα²¹ β-*f*, A, S¹ Κύριον. β, A, S¹ ὅτι καίγε μοι δώροισ²¹ καὶ *ἀπολαύσει πᾶσαις²².

VI. Ἦ καὶ μετὰ τοῦτο¹ ἀποστέλλει² μοι βρῶμα ἐν γοητεία³ ἐγώ.

β-*d*, S¹ τὴν ἐπίνοιαν τῆς ἀσεβείας σου πᾶσιν. β-*g*, A, S¹ κακίαν αὐτῆς.
β-*d*, A, S¹ πέμπουσα πᾶσαν ἀπόλαυσιν υἱῶν ἀνθρώπων.

V. ¹α. *aefg*, A read πάλιν. β, S¹ πάλιν δέ. *d* διεληθόντος οὖν ἐκ τότε ἐνιαυτοῦ ὀλοκλήρου πάλιν. ²*g* om. ³*d* reads μιὰ τῶν ἡμερῶν προσελθούσα. ⁴α reads ἀνερῶ, and other MSS. ἀναιρῶ. I have emended as above. ⁵α (save that *h* adds οὐτως). β, A, S¹ read as in margin save that for νομίμως (which *ef*, A read) *a* reads νομίσας. β, S¹ νόμφ, *d* νομίμφ and *g* om. Here φαρμάκῳ = *h* and νομίμως = *h*. ⁶*d* om. ⁷α. β reads as in margin. ⁸α. *d* reads πρὸς αὐτήν. β-*d*, A, S¹ om. ⁹α, *f*. β-*f*, A, S¹ read as in margin. ¹⁰*g* om. ¹¹*h*, *aefg*, A. *c* reads πρ. τὴν πονηράν, β, S¹ πρ. τὴν πονηράν ταύτην. *d* πονηράν πρ. ταύτην. ¹²*e* om. ¹³α (save that *h* adds οὖν after ἐπεὶ). β-*g*, A, S¹ read as in margin (save that *d* reads καί for καίγε). *g* reads καὶ γὰρ ἐγώ. Here γίνωσκε in α = *γ*. The latter word though wanting here in β, A, S¹ reappears in the next clause as *γ* in β, A, S¹. See note 15. ¹⁴*g*, A^b read ἐξαγγέλλω. ¹⁵α. β-*d*, S¹ read as in margin (save that *g* reads πᾶσαν). *d* τῆς καρδίας σου καὶ ἀσεβείας σου πᾶσιν ἀνθρώποις. For πᾶσιν . . . ταύτην A reads πονηράν πρᾶξιν σου πᾶσιν. Here ἐπίνοιαν τῆς ἀσεβείας = *γ* *h*. See note 13. ¹⁶A^{ab} om. ¹⁷α, A. *d* reads μοι. β-*d*, S¹ om. ¹⁸*c*, *d*. *h* reads μηδέν. β-*d*, A μηδενί. ¹⁹α, β-*dg* (save that *aef* read ἀναγγείλω). *d* reads ἀναγγείλαι τι. *g* εἶπω. *h* adds τι. ²⁰α. β-*g*, A, S¹ read as in margin. *g* ἀσεβείαν τῆς ἐπινοίας αὐτῆς. ²¹α. β reads as α save in giving θάλλουσα (α θέλλουσα) for ἐπιθ. A = ἀναχωρήσασα δώροισ ἔθαλλέ με. ²²α (save that the MSS. read in accusative). β-*d*, A, S¹ read as in margin (save that A reads ἐπεμπε μοι for πέμπουσα). *d* ἀποστέλλουσα μοι ἀπὸ πᾶσαν ἀπόλαυσιν.

VI. ¹α. *d*, S¹ read καὶ δὴ ἐν μιᾷ. β-*d* καί. ²α, β-*ag*. *ag*, S¹ read

πεφυρμένον³. 2. *Ὡς δὲ⁴ ἦλθεν ὁ⁵ εὐνοῦχος ὁ κομίζων αὐτό⁶, *ἀνέβλεψα καὶ⁷ εἶδον *φοβερὸν ἄνδρα⁸ ἐπιδιδόντα μοι *μετὰ τοῦ τρυβλίου⁹ μάχαιραν· καὶ συνῆκα ὅτι¹⁰ *περιέργεια β-*g*, A, S¹ ἐστὶν εἰς ἀποπλάνησίν μου¹¹. 3. Καὶ ἔξελθόντος αὐτοῦ¹² μήτε ἐκείνου μήτε ἄλλου τῶν ἐδεσμάτων αὐτῆς¹⁴. 4. *Μετὰ δὲ¹⁵ μίαν ἡμέραν ἐλθούσα¹⁶ πρὸς με¹⁷ *καὶ ἐπιγνοῦσα τὸ βρῶμα¹⁸ λέγει¹⁹ μοι²⁰. Τί τοῦτο ὅτι οὐκ ἔφαγες²¹ *τοῦ βρώματος²²; 5. Καὶ εἶπον *πρὸς αὐτήν²³. Ὅτι²⁴ ἐπλήρωσας αὐτὸ Ἰσογοητείας²⁵ θανάτου²⁶. καὶ *πῶς εἶπας²⁷ ὅτι Οὐ προσεγγίζω²⁸ τοῖς²⁹ ἐιδώλοισι³⁰ ἀλλὰ τῷ³¹ Κυρίῳ³² Ἰμόνῳ³³; 6. Νῦν οὖν γινώθι³⁴ ὅτι ὁ³⁵ Θεὸς *τοῦ πατρός³⁶ μου *δι' ἀγγέλου αὐτοῦ³⁷ ἀπεκάλυψε³⁸ μοι τὴν κακίαν σου³⁹, καὶ *ἐν τούτῳ ἐφύλαξα⁴⁰ αὐτὸ⁴¹ εἰς ἔλεγχόν σου, *εἴπως ἄρα⁴² ἰδοῦσα⁴³ μετανοήσεις⁴⁴.

ἀπέστειλε. *g* adds ἐν. ³ *h*, β-*b*. *c* reads πεφαρμακευμένον. *b* πεφυραμένον. ⁴ *c*. *h* reads ὡς. β, A, S¹ read καὶ ὡς. ⁵ *eg* om. ⁶ β. *c* reads αὐτῷ. *h* αὐτός. A^{ab*cdg} τὴν διαίταν. A^b τὸ βρῶμα. *af*, A prefix μοι. S¹ adds καὶ ὁ Θεὸς ἐφανέρωσέ μοι. ⁷ *d*, A = ἀναβλέψας. ⁸ α, β-*b*. *b*, A, S¹ read ἄνδρα φ. ⁹ *c* om. For μετὰ *g* reads διὰ and for τρυβλίου *d* reads τριβλίου. By an internal corruption A reads θήκης. ¹⁰ *abg*, A add ἡ. ¹¹ α. β-*d*, A^{abh}, S¹ read (+ ἡ β) περιέργεια αὐτῆ (β αὐτῆς, A^b om.) εἰς ἀποπλάνησίν (+ ψυχῆς β) ἐστὶν (A^{abh} ἤρξατο). *d* περιέργεια ἦν τοῦ Σατανᾶ καὶ εἰς ἀποπλ. ψ. ἐστίν. A^{b*cdg} = ἀποπλάνησις αὕτη εἰς περιέργειαν ἐστίν μοι. ¹² *b* reads αὐτῆς. ¹³ A^{ab} om. A^{b*cdg} = ἡρξάμην κλαίειν καί. ¹⁴ α. β-*g*, A, S¹ read as in margin (save that *ef* om. *τι* and *trs.* γευσάμενος before τῶν and A reads ἐγευσάμην). *g* μήτε ἐκείνου μήτε ἄλλου τῶν ἐδεσμάτων τινὸς γευσάμενος. ¹⁵ α, *af*. *be*, S¹ read μετὰ οὖν (*e* om.). *d* καὶ δὴ μετὰ. *g*, A καὶ μετὰ. ¹⁶ *c* reads ἐξελθούσα. *d* ἀνελθούσα. ¹⁷ *g* reads μοι. ¹⁸ α. β, A^{b*cdg} read as in margin. A^{abh}, S¹ om. ¹⁹ *d* reads εἶπε. ²⁰ α, *dg*. β-*dg* read πρὸς με. ²¹ *bdeg* add ἀπό. ²² *a* reads τὸ βρῶμα. *d* adds τούτου ὅπερ τῇ χθὲς ἡμέρᾳ ἀπέστειλά σοι. *a* om. next four words. ²³ *g* reads αὐτῆ. S¹ = πρὸς τὴν κυρίαν ἐμήν. ²⁴ *dg* read ἐπειδὴ. For ὅτι ἐπλήρωσας S¹ reads τί ἐποίησας ἐμοί, ὥστε τὴν ζωὴν μου λαμβάνειν τὰ ἄνομα ὅτι ἐπεμφας βρῶμα πληρώσασα; ²⁵ α. β, A, S¹ om. ²⁶ *d* reads θανατικοῦ φίλτρου διὰ τοῦτο οὐκ ἔφαγον αὐτό. ²⁷ *d* reads ἐπειδὴ εἶπάς μοι. ²⁸ α. β-*g* read ἐγγίζω. *g* ἐτι ζῶ. ²⁹ α, *adef*, A. *bg* om. ³⁰ *d* adds ἀπὸ τοῦ νῦν. ³¹ α, *d*, β-*d* om. For τῷ Κ. Ἰμόνῳ S¹ reads ἕσομαι τοῦ Κυρίου. ³² *g* reads θεῶ. ³³ *df* read μόνον. ³⁴ *d* reads γνώθητι. ³⁵ *e*¹ om. ³⁶ A = τῶν πατέρων. ³⁷ α, A. β-*dg*, S¹ read δι' ἀγγέλου. *dg* om. ³⁸ *c* reads ἐπεκάλυψε. ³⁹ *d* adds διὰ τοῦτο. ⁴⁰ α. β, A, S¹ read as in margin. ⁴¹ *d* *trs.* after σου. ⁴² *c*. *h*, β read

7. *Ἰνα δὲ⁴⁵ μάθῃς⁴⁶, ὅτι⁴⁷ τῶν⁴⁸ ἐν σωφροσύνῃ θεοσεβούν-
των⁴⁹ οὐ κατισχύσει⁵⁰ κακία⁵¹ * τῶν ἀσεβούντων⁵². Ἰδοὺ⁷⁵³ ἐνώπιον
λαβῶν⁵⁴ * ἐξ αὐτοῦ ἐνώπιόν σου ἐσθίω. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπευξάμενος
οὕτως⁵⁵. Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου καὶ ὁ ἄγγελος Ἀβραὰμ⁵⁶ αὐτοῦ ε)
* ἔσται μετ' ἐμοῦ⁵⁷, ἔφαγον⁷⁵⁸. 8. Ἡ δὲ Ἰδούσα τοῦτο⁷⁵⁸ ἔφαγον
ἔπειθεν⁵⁹ * ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς⁶⁰ * εἰς τοὺς πόδας μου⁶¹ τοῦ βρώ-
κλαίουσα⁶². καὶ ἀναστήσας⁶³ αὐτὴν ἐνουθέτησα. 9. * ἡ
δὲ⁶⁴ συνέθετό μοι⁶⁵ τοῦ⁶⁶ * μηκέτι ποιῆσαι⁶⁷ τὴν ἀσέβειαν
ταύτην⁶⁸. (καὶ εἶπον αὐτῆς Α).
β, Α, S¹
ἡ δὲ
ἔπειθεν.
β, S καὶ
ἔκλαυσε.
β, Α, S¹

VII. *Ἐτι δὲ¹ ἡ καρδία αὐτῆς * ἔκειτο εἰς τὸ κακὸν καὶ
περιβλέπετο ποίῳ τρόπῳ με παγιδεῦσαι· στενάζουσα δὲ τῶν συντόμως
συνέπιπτε μὴ ἀσθενοῦσα². 2. Ἰδὼν δὲ αὐτὴν³ ὁ * ἀνὴρ αὐτῆς⁴
λέγει⁵ Ἐπρὸς αὐτήν⁷. Τί⁶ συνέπεσε τὸ πρόσωπόν σου; ἡ δὲ
β, Α, S¹

ἐνέκειτο εἰς (+ ἐμὲ εἰς *bdg*, Α, S¹) ἀκολασίαν καὶ στενάζουσα συνέπιπτεν.
β, Α^{bfg}, S¹ Αἰγύπτιος.

εἰ ἄρα. e adds αὐτό. ⁴³ β-eg, S¹ add αὐτό. ⁴⁴ d reads μετανοήση σε.
⁴⁵ d reads ἴνα. Α = καὶ τοῦτο. ⁴⁶ α, Α = γνώση. ⁴⁷ g om. ⁴⁸ h om.
⁴⁹ h, β-a, Α, S. c reads εἰσεβούντων. α θεὸν σεβόντων. ⁵⁰ α, ade. β-ade,
Α, S¹ read κατισχύει. For οὐ . . . ἀσεβούντων f reads οὐδὲν κακὸν ἄπεται.
⁵¹ g reads τὰ κακά. ⁵² α, g. bde read ἀσεβούντων. af om. See note 50.
⁵³ α. d reads θεᾶσαι. β-d, Α, S¹ om. ⁵⁴ a om. df, Α read καὶ λαβῶν.
⁵⁵ α (save that h om. οὕτως). So almost f ἐνώπιόν σου ἀπ' αὐτῶν ἐσθίω, εἰπών.
β-df, Α^{-b}, S¹ read as in margin (save that after αὐτῆς g adds ἐξ αὐτῆς).
d reads ἀπὸ τοῦ βρ. ἐνώπιον αὐτῆς ἔφαγον οὕτως εἰπών and Α^b ἀπὸ τοῦ β. ἐφ.
ἐνώπιον αὐτῆς καὶ εἶπεν. ⁵⁶ d reads τοῦ Ἰ. Α. g Ἰσραήλ. Α = αὐτοῦ.
⁵⁷ Α = φυλάξει με. ⁵⁸ α. β, Α, S¹ om. ⁵⁹ d reads ἐπέπειθεν. Α = πεσοῦσα.
⁶⁰ bd, S read ἐπὶ πρόσωπον and d trs. after μου. ⁶¹ Α^{bcdg} om. For εἰς
d reads ἐπί. ⁶² α. β, S read as in margin. Α = ἔκλαυσε. ⁶³ Α^{bcd}
= ἐγγίσας. Α^s συνετίσας. ⁶⁴ α. β reads καί. ⁶⁵ c reads με. b om.
⁶⁶ α, bd. β-bd om. ⁶⁷ α. β reads μὴ ποιῆσαι ἔτι. ⁶⁸ d adds ἀλλ' ἦδε τῷ
στόματι αὐτῆς ἀπειρνεῖτο τοῦ μηκέτι ἐν τοῖς αὐτοῖς εὐρεθῆναι.

VII. ¹ α, β-bd, S¹. b read ὅτι δέ. d, Α ἀλλ' οὐν. ² α (save that h reads
ὀποῖω and c reads μοι for μί). β, Α, S¹ read as in margin (save that b, S¹ om.
καὶ and read προσέπιπτεν, d adds τῷ προσώπῳ after συνέπ. and dg read
πρὸς με εἰς for εἰς ἐμὲ πρὸς, and that for στενάζουσα συνέπιπτεν Α reads
πνεύματι συμπεσοῦσα (for ζῶντω is corrupt for ὠνῆτω) ἐστέναξε).
I have obelized συντόμως as corrupt for συντόμως (as also in Aq.'s Version of
Prov. xix. 13). ³ f reads ταύτην. ⁴ α, Α^{-bfg}. Α^{bcdfg} is conflate reading
ἀνὴρ αὐτῆς ὁ Αἰγύπτιος. β, Α^{bfg}, S¹ read as in margin. d adds οὕτως συμπεσοῦσα.

β, S¹ Γ πρὸς αὐτὸν¹⁷ εἶπεν, Γ ὅτι¹⁷ * πόνου καρδίας ἐγὼ ἀλγῶ, καὶ οἱ
στενα- τοῦ πνεύματος στεναγμοὶ συνέχουσί με⁸. * Ὁ δὲ⁹ ἐθεράπευσεν¹⁰
γμοὶ τοῦ πνεύ- αὐτήν * ἐν λόγοις¹¹. 3. * Τότε οὖν εὐκαιρίαν λαβοῦσα¹²
ματός μου. εἰσεπήδησε πρὸς με, * ἔτι ἔξω ὄντος¹³ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ
β, A, S¹ λέγει¹⁴ μοι. * Ἀγχομαι, ἢ εἰς κρημνὸν ρίπτω ἐμαυτήν¹⁵, ἐὰν
μὴ ἀσθε- μὴ * συγγενῆ μετ' ἐμοῦ¹⁶. 4. * Ἐγὼ δὲ¹⁷ νοήσας ὅτι * τὸ
νοῦσαν. β-d, S¹ πνεῦμα¹⁸ τοῦ Βελίαρ * ἐνοχλεῖ αὐτήν¹⁹, προσευξάμενος τῷ²⁰
τότε εἰσε- Κυρίῳ, εἶπον * πρὸς αὐτήν²¹. 5. Ἴνα τί, ἁθλία¹²²,
πῆδησε. βg, A^{b*cd} ταράσση²³ καὶ θορυβῆ²⁴ ἐν ἁμαρτίαις τυφλώττουσα²⁵; μνή-
ἢ εἰς σθητι²⁶ ὅτι ἐὰν ἀνέλθης σεαυτήν²⁷, * ἢ Ἀστηθῶ²³, ἢ παλλακῆ²⁹
φρέαρ ἢ τοῦ ἀνδρὸς σου, ἢ³⁰ ἀντίζηλός³¹ σου³² κουνυλίσει³³ * τὰ τέκνα
μόν. σου³⁴, καὶ³⁵ ἀπολέσεις³⁶ τὸ μνημόσυνόν σου ἀπὸ τῆς γῆς.

⁶ d reads εἶπε. ⁶ d adds σοι συνέβη ὅτι. ⁷ α. β, A, S¹ om. ⁸ α, β (save that d adds δυνῶν (sic) after καρδίας and for τοῦ π. στεναγμοὶ β, S¹ read as in margin). A^{ab*d} = ἄλγος ἐστὶ καὶ στεναγμοὶ τοῦ ἥπατός μου συνέχουσί με. A^{c*} = ἄλγος καρδίας συνέχει με. A^b καρδίας μου ἄλγος ἐστὶ, καὶ στεναγμοὶ καρδίας μου συνέχουσί με (differently in printed text). ⁹ α, d. β-d, S¹ = καί. ¹⁰ α, β-b. b reads ἐθεράπευεν. ¹¹ α. β, A, S¹ read as in margin. ἐν λόγοις may = לְלִבָּי (late Hebrew) whereas μὴ ἀσθ. = הִלְלִי אֱלֹהִים. Or there may be a confusion of הִלְלִי and הִלֵּי אֱלֹהִים. ¹² α. d reads καὶ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν. β-d, S¹ read τότε. A^{ab} = καὶ ἐν τῷ παρελθεῖν με. A^{b*cd*} καὶ ἐν δευτέρῃ ἡμέρᾳ. ¹³ h, aef. bg read ἔτι ὄντος ἔξω. d ἀποδημούντος. c om. ἔτι . . . αὐτῆς. ¹⁴ d reads εἶπε. ¹⁵ α, aef, S¹ (save that h adds σοι after ἀγχομαι and ae read ἐαυτήν and S¹ read τοίχον for κρημνόν). bg, A^{b*cd} read ἀγχ. ἢ εἰς φρέαρ ἢ εἰς κρημνὸν ἐμαυτήν ρίπτω (A^{b*cd} ρίπτω ἐμ. ἢ εἰς κρ.). d ἐμαυτήν θέλω ἀγχόνην χρῆσασθαι ἢ εἰς κρ. ἢ εἰς φρ. ἐμ. ρίπτω. A^{ab} = ἀγχ. ἢ εἰς φρέαρ ρίπτω ἐμαυτήν. ¹⁶ Em. from συγγενῆς μ. ε. of α. aef read μοι συγγενῆ (f συγγενείς). b μοι συμπεισθεῖς. d συνέλθης μοι. g μοι συγγενοῦ. ¹⁷ c, A. h reads ἐγὼ. β, S¹ καί. ¹⁸ a om. ¹⁹ α, d, A. abef, S¹ read αὐτήν (α αὐτῆ) ἐνοχλεῖ. g ἐνοχλεῖ. ²⁰ α. β om. ²¹ α. β reads αὐτῆ. ²² α. β, A, S¹ om. ²³ h, β-dg. c reads ταράσσει. d συνταράσση. g ταράττει. ²⁴ d reads θορυβῆς. g θορυβεῖ. ²⁵ A = ἀναγκαίαις ἀπολομένη but ληρηλεβωλ may be corrupt for ληλερωβωλ = τυφλώττουσα. ²⁶ A^{ab} = γνώσκω (A^b ἔγνω) τοῦτο. A^{b*cd*} μνήσθητι τοῦτο. ²⁷ c, g read ἐαυτήν. S¹ adds τότε φανερώς. ²⁸ α. a om. b reads ἢ Σηθῶ. d ἢ Σωή. ef, A^{b**} ἢ Ἀσιθῶ. g ἴσιθῶ. A^{abcd} and S¹ corrupt, ²⁹ h reads παλλακίς. ³⁰ d adds καί. ³¹ A reads ζωληωνωλη ηρηληη (= ἐναντίον υἱοῦ) corrupt for ζωμωιδωληη = ἀντίζηλος. ³² d adds γενήσεται κυρία τοῦ οἴκου σου καί. ³³ aef, A. bdg read κολαφίσει. c κουνυλίσει ἔχει. h κωδωλίσει ἔχειν. S¹ = ἀποκτενεῖ. ³⁴ h, β. c τὰ παιδία σου. A = τὸ τέκνον σου. d trs. τὰ τ. σου bef. κολαφίσει. ³⁵ d adds σύ. ³⁶ adf. α, e read ἀπολέσης. bg, S¹ ἀπολέσει. A = ἀπόλλυσι.

6. * Καὶ λέγει³⁷ πρὸς με· * Ἰδοὺ οὖν³⁸ ἀγαπᾶς με· * τοῦτό μοι β, A^{-b}, S¹
ἀρκείτω· μόνον ἀντιποιῆσαι³⁹ * τῆς ζωῆς μου⁴⁰ ἢ καὶ * τῶν τέκνων⁴¹ ἀρκεί μοι
μου¹, * καὶ ἔχω⁴² προσδοκίαν ἀπολαῦσαι⁴³ ἢ καὶ¹⁴⁴ τῆς ἐπι- ἴ μόνον¹
θυμίας μου. 7. * Οὐκ ἔγνω δὲ αὐτῆ⁴⁵ ὅτι διὰ τὸν⁴⁶ Κύριόν⁴⁷ ὅτι (af
μου εἶπον οὕτως ἐγώ⁴⁸, καὶ οὐχὶ⁴⁹ δι' αὐτήν. 8. Ἐὰν ἀντι-
γάρ τις * ὑποπέση πάθει⁵⁰ ἐπιθυμίας⁵¹ καὶ * δουλωθῆ αὐτῶ⁵² β-d, A, S¹
ὡς κἀκείνη, κὰν ἀγαθόν⁵³ τι ἀκούσῃ⁵⁴ εἰς * ἐκεῖνο τὸ⁵⁵ πάθος⁵⁶ καὶ οὐκ
* ἐκλαμβάνει αὐτὸ⁵⁷ πρὸς * τὴν πονηρὰν ἐπιθυμίαν⁵⁸. καὶ οὐκ
(eg, A
ἐνόει).

VIII. Λέγω οὖν¹, τέκνα μου², ὅτι ὥρα * ἦν ὡσεὶ³ ἕκτη
ἔτε³ ἐξῆλθεν ἀπ' ἐμοῦ⁴. * Καὶ κλίνας γόνυ⁵ πρὸς Κύριον β, S¹
ὄλην τὴν ἡμέραν καὶ ὄλην τὴν νύκτα⁶, πρὸς⁷ ὄρθρον ἀνέστην, ἰποπέση
δακρῶν⁸ καὶ αἰτῶν⁹ λύτρωσιω * ἐξ αὐτῆς¹⁰. 2. Τέλος¹¹ ἐπι-
θυμίας

πονηρᾶς. β-ag, A, S¹ πάθος δ (A om.) ἤττηται. β, S¹ ἐπιθυμίαν
πονηρᾶν. b-d, A, S¹ νύκτα συνάψας. β-d, A, S¹ ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίας.

³⁷ α, β-dg. d reads ἡ δ' ἔφη. g καὶ εἶπεν. ³⁸ α, A^{ab*cdfg} (omitting οὖν).
a reads εἰ οὖν. bfg, S¹ ἴδε οὖν. d νῦν οἶδα ὅτι. e εἰ δὲ οὖν. ³⁹ α (both MSS.
reading ἀρκήτω). β, A, S¹ read as in margin (save that d adds τοῦτο καί
after μοι and b, A^{-b} read ἀντιποιῆ, g, A^b om. ἀρκεί. . μόνον, and A^{-b} read τοῦτο
instead of μόνον). If the ὅτι is retained the ἀντιποιῆσαι must be changed
into ἀντιποιῆ σύ or ἀντιποιῆση. ⁴⁰ A^{abh} read τοῦ θανάτου μου. α om. μου.
⁴¹ α reads τοῖς τέκνοις. ⁴² α. a reads εἰ ἔχω. bdef, S¹ ἔχω (+ τοῖνον d).
g, A ἔχω οὖν. ⁴³ i (?) reads ἀναπολαῦσαι. d ὅτι ἀπολαύσω. ⁴⁴ α.
β, A, S¹ om. ⁴⁵ α. β-d, A, S¹ read as in margin. In d the whole
verse reads: Καὶ ἐγὼ μὲν διὰ τὸν θεὸν εἶπον αὐτά· ἐκείνη ὑπέλαβεν ὅτι ἀγαπῶν
αὐτὴν εἶπον τοῦτο. ⁴⁶ a om. ⁴⁷ α, β-bd, S¹. bd, A read Θεόν.
⁴⁸ α (but h trs. before οὕτως). β, A, S¹ om. ⁴⁹ α, ef. β-ef read οὐ.
⁵⁰ α. β, S¹ read as in the margin (save that d reads ὑποπέσοι). For ἐὰν . . .
κἀκείνη A gives ἐὰν γὰρ εἰς πάθη τοιαῦτα τολμῶν (but *γῶνιηγιη [θκωύη]*
is corrupt for *γῶνιηγιη [θκωύη]* = ἐπιθυμιῶν) καὶ πονηρῶν τις ὑποπέση (A^b
ὑποπέση τις), ὡς κἀκείνη, τούτῳ δουλωθήσεται. ⁵¹ β adds πονηρᾶς. ⁵² α
(save that h reads αὐτῆ). β, S¹ read τούτῳ (de τοῦτο) δουλωθῆ. For A see
note 50. ⁵³ A^{ab} = πᾶν. A^{b*cdg} μύριον τι, but readings are corruptions
of *μῶρη* = ἀγαθόν. ⁵⁴ d reads ἀκούσει. ⁵⁵ α. β, A read τό. g om.
⁵⁶ β-ag, A, S¹ add as in margin. g adds ἠτιόμενος. α, a seem wrong in
omitting. ⁵⁷ A = αὐτὸ ἐκλαμβάνουσα καί. ⁵⁸ α. β, S¹ read as in margin.
A = πονηρὰν ἐπιθυμίαν αὐτῆς.

VIII. ¹ α, adef, A. bg, S¹ om. β, A add ὑμῖν. ² α, ag, A. bdef, S¹ om.
³ d om. ⁴ d adds τότε. ⁵ α. aefg read κ. γόνυ κλίνας. bd, A, S¹ κἀγὼ γόνυ
κλίνας. ⁶ α, d. β-d, A, S¹ read as in margin. ⁷ α. bdg read περὶ τὸν.
aef πρὸς τὸν. ⁸ d adds καὶ ταῦτα ποιῶν. A adds πρὸς Κύριον. ⁹ For
αἰτῶν . . . αὐτῆς d reads αἰτοῦντός μου τοῦ λυτρωθῆναι αὐτήν. ¹⁰ α. β-d, A, S¹

β, S¹ βία ἐπελαμβάνετό¹² μου τῶν ἱματίων, μετὰ βίας ἐφελκομένη με
(*aefg* om.) εἰς συνουσίαν¹³. 3. Ὡς οὖν¹⁴ εἶδον¹⁵ ὅτι μαινομένη¹⁶
κρατεῖ *κρατεῖ μου τὸν χιτῶνα, καταλείψας αὐτὸν [καὶ ἐκτιναξάμενος]
τὰ ἱμάτια μου ἔφυγον γυμνός¹⁷. 4. *Ἐκείνη δὲ¹⁸ κρατήσασα τοῦτον¹⁹
γυμνός *ἐσυκοφάντησέ με· καὶ ἔλθων ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἔβαλέ με εἰς φυλακὴν
ἔφυγον. ἐν τῷ αὐτοῦ οἴκῳ²⁰, καὶ τῇ ἐξῆς *μαστιγώσας ἐξέπεμψέ²¹ με εἰς
β-δ, A, S¹ *τὴν τοῦ Φαραῶ εἰρκτήν²². 5. *Καὶ ὡς²³ ἤμην ἐν
ἐσυκοφάντησέ *τοῖς δεσμοῖς²⁴, ἡ Αἴγυπτία συνείχετο²⁵ ἀπὸ τῆς λύπης.

με (+ πρὸς τὸν ἀνδρα αὐτῆς *b*, A^{abb*cd}) καὶ (A^b om.) ἐνέβαλέ με εἰς
φυλακὴν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ὁ Αἴγύπιος. β-δ, S¹ μαστίξας με ἔπεμψε.
β-δ, A, S¹ ἡσθένει.

read as in margin. A^b adds Μεμφίας. ¹¹ *h* adds δέ. *b*, S¹ οὖν. *d* μόνον με
εὔροῦσα ἐν τῷ κοιτῶνι. A^{ab*cd} μετὰ τοῦτο ἔλθουσα. A^{bbfg} μετὰ τοῦτο. ¹² *c*.
h, β, A, S¹ ἐπιλαμβάνεται. ¹³ *d* reads συνουσιασμόν. A^b adds from next verse
καὶ ἐγὼ κατέλειψα αὐτοῦ τὰ ἱμάτια καὶ ἔφυγον ἔξω. ¹⁴ *h*, A om. ¹⁵ *e* om.
d adds αὐτήν. *g* ἐγώ. ¹⁶ A adds ἐστί. ¹⁷ α. β, S¹ read as in
margin (save that *d* adds ἀποδυσάμενος after μου and for γυμνός ἔφυγον
reads ἔφυγον ἀπ' αὐτῆς γυμνός). A^{ab*cd} = κατέλειψα τὰ ἱμάτια μου καὶ
γυμνός ἔφυγον ἀπ' αὐτῆς. A^{fg} κρατησάσης τὰ ἱμάτια μου γυμνός ἔφυγον. A^{1h}
om. καὶ ἐκτιναξάμενος is bracketed as an intrusion. It may be
a rendering of ܢܝܪܘܢܝ, a corrupt dittography of ܢܝܘܒܝܢ = καταλείψας.
ἀποδυσάμενος in *d* above implies the same text as α. From α and A it is
clear that β, S¹ wrongly omit καταλείψας. ¹⁸ α. β-δ, A^b read κακείνη.
A^{ab*cdfg} = καὶ τότε ἐκείνη. Ver. 4 is peculiar in *d*: τότε ἀποκαμουσα ἐκείνη καὶ
ἀπογνοῦσα τὴν θέλησιν αὐτῆς, καὶ ὅτι οὐ πείθομαι τῷ σκοπῷ αὐτῆς τῷ μυσαρῷ καὶ
εὐαγεῖ ἐσυκοφάντισέ με πρὸς τὸν Αἴγύπιον καὶ ὀργισθεῖς κατ' ἐμοῦ ἔβαλέ με εἰς
φυλακὴν τὴν οὖσαν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. τῇ δὲ ἐξῆς μαστιγώσας με ἀπέστειλέ με εἰς
τὴν εἰρκτὴν Φαραῶ τοῦ βασιλέως. ¹⁹ α. (save that *h* reads κρατούσα).
β, A, S¹ om. ²⁰ α. (save that *h* reads ἐνέβαλε). β-δ, A, S¹ read as in
margin (save that A^{ab*cd} according to text read συκοφαντήσασά με ἐδήλωσε
for ἐσυκοφάντησέ με, but this is not true of A^{bfg}: A^{bfg} = ἐσυκοφάντησέ με).
Observe that *d* (see note 18) supports the addition in *b*, A^{ab*cd}. The
order in A^{bbfg} is εἰς φυλ. ἐνέβαλεν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ὁ Αἴγ., though Arm. printed
Text represents all MSS. as giving ὁ Αἴγ. ἐνέβαλέ με εἰς φυλ. ἐν οἴκῳ αὐτοῦ.
²¹ α. β-δ, S¹ read as in margin. *d* agrees rather with α. See note 18.
²² α. β-δ, A, S¹ read τὴν εἰρκτὴν τοῦ Φαραῶ. *b* φυλακὴν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ὁ Αἴγύπιος.
For *d* see note 18. ²³ α, A. β-δ, S¹ read ὡς οὖν. For καὶ ὡς . . . λύπης
d reads καὶ ὄντος μου ἐν τῇ φυλακῇ ἡ Αἴγ. ἡρρώσκει ἀπὸ τῆς λύπης καί, and om.
rest of verse, which it inserts in a modified form in ix. 4. See note 25,
p. 196. ²⁴ α. β-δ read πέδαις. ²⁵ α. β-δ, A, S¹ read as in
margin. συνείχετο may = ܢܝܪܘܢܝ and ἡσθένει = ܢܠܗܢܝ, one of which may

α

ἐλθοῦσα δὲ ἐπηκροᾷτό μου πῶς
 ἠὺχαρίστου τῷ Κυρίῳ καὶ ὕμ-
 νου ἐν οἴκῳ * τοῦ σκότους²⁶,
 καὶ ἔχαιρον ἐν * ἰλαρᾷ φωνῇ²⁷
 δοξάζων τὸν Θεόν μου, ὅτι διὰ
 προφάσεως ἀπηλλάγη²⁸ τῆς
 Αἴγυπτίας.

β-d, A, S¹

καὶ²⁹ ἐπηκροᾷτό μου³⁰ πῶς
 ὕμνον³¹ Κύριον³² ἐν οἴκῳ
 σκότους καὶ * ἐν ἰλαρᾷ φωνῇ³³
 * χαίρων ἐδόξαζον³⁴ τὸν Θεὸν³⁵
 μόνον³⁶ ὅτι * διὰ προφάσεως³⁷
 ἀπηλλάγη²⁸ τῆς Αἴγυπτίας.

IX. * Πολλάκις δὲ¹ ἐπεμψε πρὸς με λέγουσα². Εὐδό-
 κησον³ ἢ πληρῶσαι τὴν ἐπιθυμίαν⁴ μου, καὶ λύω⁵ σε ἐκ⁶ τῶν
 δεσμῶν, ἢ καὶ ἀπαλλάξω σε ἐκ⁶ τοῦ σκότους. 2. * Ἐγὼ β-af, S¹
 δὲ οὐδὲ⁷ ἕως⁸ ἐννοίας⁹ ἐξέκλινα¹⁰ πρὸς αὐτήν. * ὁ γὰρ θεὸς νηστεύ-
 ἀγαπᾷ¹¹ μᾶλλον τὸν¹² ἐν¹³ λάκκῳ σκότους ἢ πιστὸν¹⁴ ἐν β-bd, S¹
 σωφροσύνη¹⁵, ἢ τὸν ἐν ταμείοις ἢ βασιλείᾳ¹⁶ τρυφῶντα μετ' λέων.
 ἀκολασίας. 3. * Εἰ δὲ¹⁷ ἐν σωφροσύνη διάγων * θέλει c, b, S¹ δ.

be a corruption of the other. ²⁶ c. *h* reads τοῖς κόποις. ²⁷ c. *h* reads
 ἰλαρότητι φωνῆς. ²⁸ A = ἀπήλλαξε. Clause in A = ἀπήλλαξέ με ἀπὸ
 προφάσεων τῆς Αἴγυπτίας. ²⁹ g adds ἐρχομένη πολλάκις. ³⁰ A^{ab*cdg} om.
 These MSS. add ἀδιαλείπτως, a word which A^b adds after πῶς. ³¹ fg
 add τόν. ³² b, A, S¹ add ὦν. ³³ g reads ἐν ἰλαρότητι φωνῆς. A trs.
 before ἐν οἴκῳ. ³⁴ A^{b*cdfg} = δοξάζων ὕμνον. ³⁵ b adds μου. ³⁶ A trs.
 after next word and for μόνον ὅτι reads ὅς μόνος. ³⁷ Here, as A (see
 note 28) shows, τῆς Αἴγυπτίας is to be taken as a genitive dependent on
 προφάσεως. For διά we should expect ἀπό. Hence there may have been
 a corruption of Δ into Γ. Now διὰ προφάσεως τῆς Αἰγ. = ΠΙΓΥΩΠ ΠΙΞΗΠ,
 where ΠΙΞΗΠ is corrupt for ΠΙΞΗΠ. The LXX and Vulgate suppose the
 same corruption in Prov. xviii. 1. Hence the clause = 'was set free
 from the lustful desire of the Egyptian woman.'

IX. ¹ α, *df*. *abe*, S¹ read πολλάκις. *g* καὶ πολλάκις. A = πολλάκις γάρ.
² A^{bh} = καὶ λέγει. A^{fg} om. A^{ab*cd} = εἰς τὴν φυλακὴν, but here *μῶν*
 (= φυλακῆ) is a corruption of *μῶν* = λόγος. ³ *dg* add τοῦ. ⁴ α, *ef*, A
ad, S¹ read λύσω. *b* λυτρώσω. *g* λυτρωσε, corrupt for λυτρώσω σε. ⁵ α.
β om. ⁶ α. *β* om. *d* adds καὶ τῆς δουλίας ἐλευθερώσω σε after σκότους.
⁷ c. *h* reads ἐγὼ δέ. β-d, S¹ καὶ οὐδέ. *d* ἐγὼ δὲ οὐδ' ὄλωσ οὐδέ. ⁸ e reads ὡς.
⁹ b reads ἐννοῶν ποτέ. ¹⁰ c. *h*, β read ἐκλινα. *g* adds ποτέ. ¹¹ α.
¹² β, S¹ read ἀγ. γὰρ ὁ θεός. ¹³ h reads τῶν. ¹⁴ d adds τῷ. ¹⁵ c. *h* reads
 πιστῶν. *af* πιστεύοντα. β-af, S¹ read νηστεύοντα. Here the latter reading
 is obviously right as the contrasting epithet τρυφῶντα in the parallel
 shows. The corruption is native to α, β. ¹⁶ e reads εὐφροσύνη. *h* om.
 next twelve words through hmt. ¹⁷ c, d. β-bd read as in margin.
 S = βασιλικοῖς. *b* om. ¹⁷ *aef*. c, b, S¹ read ὁ δέ. *g* ἡ δέ (i.e. a corruption-

α οἶδεν. καὶ¹⁸ δόξαν καὶ¹⁹ οἶδεν ὁ ὑψιστος ὅτι συμφέρει, παρέχει²⁰
 α καὶ αὐτῷ καὶ ταῦτα²¹ ὡς κάμοι. 4. Ποσάκις¹²² καίπερ
 τ ἀρέχει. ἀσθενούσα κατήγει ἄπρός με¹ ἐν ἀωρία²³, καὶ ἤκουσε²⁴ τῆς
 β, A, S¹ φωνῆς μου προσευχομένου²⁵, * καὶ ἐγὼ συνίω²⁶ * τοὺς στενα-
 καὶ τὰ γμοὺς²⁷ ἐσιώπων²⁸. 5. Καὶ ἄρα¹ * ὄντος μου²⁹ ἐν τῷ
 στέρνα καί. οἴκῳ αὐτῆς ἐγύμνου³⁰ τοὺς βραχίονας αὐτῆς καὶ³¹ τὰς κνήμας,
 β, S¹ πάντ * ἵνα ἴσχυρῶς εἰς αὐτήν³². * ἦν γὰρ¹ καὶ ὠραία πάντ³³
 γὰρ ἦν ὠραία. ἄμαλιστα κοσμουμένη³⁴ πρὸς ἀπάτην³⁵ μου. Καὶ ὁ Κύριος
 ἐφύλαξέ με ἀπὸ τῶν ἐγχειρημάτων αὐτῆς.

X. Ὁράτε οὖν, τέκνα μου, πόσα κατεργάζεται¹ ἡ² ὑπομονὴ
 η, β μετ- καὶ ἡ³ προσευχὴ μετὰ νηστείας. 2. * Οὕτως καὶ ὑμεῖς⁴,
 ἔλθητε. ἄν τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν ἀγνείαν μεταδιώκητε⁵ ἐν
 β, S¹ τα- πεινώσει. ὑπομονῇ καὶ * προσευχῇ μετὰ νηστείας ἐν ταπεινώσει⁶ καρδίας,
 β, S¹ ἡγάπησε. ὁ⁷ Κύριος κατοικήσει⁸ ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀγαπᾷ⁹ τὴν σωφροσύνην.

for εἰ δέ). *d* om. ver. 3. ¹⁸S = λήψεται. ¹⁹β-bd, S. *b* reads καὶ εἰ.
 α om. ²⁰β-d, S. α read as in margin. ²¹α, βe, S¹. *afg* read ταύτην.
²²*d* om. next eight words. ²³A^b adds ἐν ἐσπέρα ἐν σκότει. ²⁴c, *afg*, S¹.
h, βe, A read ἤκουε. *d* ἠκροάσω. ²⁵A^{ab*cd} = καὶ ἀνεστέναιζε. A^b supports
 text and A^{h^g} om. *c* adds μου. Here *d* adds μου διότι ὕμνον καὶ ἐδόξαζον τὸν
 θεὸν ἐν οἴκῳ σκότους. καὶ ἐν ἰλαρῷ φωνῇ καὶ προσώπῳ ἔχαιρον καὶ ἐδόξαζον
 τὸν θεόν, ὅτι διὰ προφάσεως ἀπῆλλάγην τῆς Αἰγυπτίας. παρερχομένη δὲ ἀτέναξεν
 which it has drawn from viii. 5. ²⁸α, A. β, S¹ read συνίω δὲ ἐγώ.
 A^b adds ἤκουον. ²⁷α. β, A, S read τοὺς στεναγμοὺς (*f* τοῦ στεναγμοῦ) αὐτῆς.
²⁹α, a. Other MSS. read ἐσιώπων. ²⁹α. β reads ὅτε ἤμην. ³⁰*g* reads
 ἐγύμνοσε (sic). ³¹α. β, A, S¹ read as in margin. ³²α, β-d, S¹. *d* reads ἵνα
 συμπ. εἰς ἔρωτα αὐτῆς. A = ἵνα σκανδαλίση με, but these words are more probably
 a rendering of πρὸς ἀπάτην μου later, and so I have supposed in the text.
 Here as in Test. Jud. xi. 2 (β, S¹), xiii. 3, 7 I take συμπίπτειν to represent
 a corruption in the Hebrew. See note in Test. Jud. xi. 2. ³³α. β, S¹
 read as in margin. A^{abh} = καὶ ὠραία πάντ. A^{b*cdg} om. ³⁴c reads καὶ
 κεκοσμημένη. ³⁵*b* reads ἀπάτησιν. *g* ἀγάπην. On A see note 32.

X. ¹A = ἐστί. ²e om. ³βe om. ⁴α (save that *c* reads ἡμεῖς).
 β, A, S¹ read καὶ ὑμεῖς (+ οὖν *bd*). A = εἰν γένησθε τοιοῦτοι. Verses 2-4
 are very defective in A which = καὶ ὑμεῖς εἰν γένησθε τοιοῦτοι ἀπὸ λυπῶν καὶ
 θλίψεων (+ καὶ πειρασμῶν A^{ab*cd}) σωθήσεσθε διὰ κυρίου· ἡ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ ἐν
 διανοίᾳ παραβήσεσθε. ⁵c. *h*, β read as in margin. ⁶α (save that for
 ἐν ταπ. *h* reads καὶ ταπεινότητος). β, S¹ read as in margin. ⁷α. β om.
⁸α, *bd*, S. α reads κατοικεῖ. *efg* κατοικεῖ. ⁹α. β, S¹ read as in margin.

3. *^οΟπου δὲ κατοικεῖ ὁ ὑψιστος¹⁰, κὰν *^φθόνος τις περι-
πέση, κὰν δουλία, κὰν συκοφαντία¹¹, *^ο ὁ Κύριος κατοικῶν ἐπ'
αὐτὸν¹² διὰ τὴν σωφροσύνην οὐ μόνον¹ ἐκ τῶν κακῶν ῥύεται¹³
αὐτόν¹⁴, ἄλλὰ καὶ ὑψοῖ¹⁵ καὶ δοξάζει αὐτὸν ὡς κἀμέ. 4.
*^πΠάντας¹ γὰρ ἄνθρώπους¹⁶ ἢ ἐν ἔργῳ¹ *^ἢ ἐν λόγῳ, ἢ ἐν
διανοίᾳ¹⁷ †^σσυνέρχεται¹⁸. 5. Γινώσκουσιν¹⁹ οἱ ἀδελφοί
μου²⁰ πῶς ἠγάπησέ με ὁ πατήρ μου²¹, καὶ οὐχὶ²² ὑψούμην²³
ἐν τῇ διανοίᾳ²⁴ μου¹, καίπερ νήπιος ὑπάρχων²⁵, ἔειχον τὸν
*^φόβον τοῦ θεοῦ²⁶ ἐν τῇ καρδίᾳ²⁷ μου¹. ἦδειν²⁸ γὰρ ὅτι
πάντα²⁹ παρελεύσεται. 6. Καὶ *^{οὐκ} ἐπήρθην ἐν κακῷ[†]
ἀλλ'³⁰ ἐτίμουν *^ττοὺς ἀδελφούς μου³¹, καὶ διὰ τὸν φόβον

β, A, S¹ †^εμέτρον ἐμαντὸν καί.

¹⁰ S¹ om. For κατοικεῖ *ae* read καὶ οἰκεῖ. *g* om. δέ. ¹¹ α. β, S¹ read as
in margin (save that *d* trs. *τις* after περιπέση and *f* reads φθορᾶ for φθόνῳ).
a om. next eight words. ¹² *c*. *h* reads ὁ K. ἐπ' αὐτῶν κατοικῶν. β-*a* K. ὁ ἐν
(K. ἐπ' *ef*) αὐτῷ κατοικῶν. ¹³ *a* reads ῥύσεται. ¹⁴ α. β, S¹ om. For ἐκ τῶν
κακῶν . . . κἀμέ A reads ἐξ ἀλγέων καὶ θλίψεων καὶ πειρασμῶν καὶ κακῶν
(A^b θλίψεως καὶ κακοῦ) σωσθήσεσθε ὑπὸ τοῦ κυρίου. ¹⁵ *c*, *d* read ὑψεῖ.

¹⁶ α. β-*dg*, S¹ read as in margin (save that *af* om. ὁ). *d* καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος.
g πᾶς γ. ἄνθρωπος. A^{ab+cds} = γάρ. A^b ἐὰν γάρ. ¹⁷ *g* reads ἢ ἐννοίας.

¹⁸ α, *ae* *fg*, S¹ read συνέχεται. *d* συνεπαίρεται. A^{ab+cds} = ἀμαρτήσεσθε.
A^b ἀμάτη *τις*. *d* trs. the entire verse after ἐν τῇ διανοίᾳ μου in ver. 5.
If α is right in giving the acc. ἀνθρώπους, συνέχεται must represent
a transitive verb, possibly נִשְׁחַח in the sense of 'happens to.' The subject
would then be φθόνος ἢ δουλία κ.τ.λ. in ver. 3. If β is right in giving
ἄνθρωπος, then נִשְׁחַח may be corrupt for נִשְׁחַח = ἐπαίρεται or συνεπαίρεται as
in *d*. ¹⁹ *d* adds γάρ. A^b, S¹ = γινώσκετε. ²⁰ *g* adds οὗτοι. ²¹ *d* adds
ἰακώβ. ²² β reads οὐχ. ²³ *d* reads ὑψώθην. *g* ἤττούμην. ²⁴ β, S¹

read καρδίᾳ. *d* om. next eleven words, and substitutes ver. 4 + διὰ τοῦτο
ἐφύλαξα ἐμαντόν καὶ ἀπὸ λόγου καὶ ἔργου καὶ διανοίας. ²⁵ α. β-*d* reads ὦν.

²⁶ *h*, *abf*. *c* reads φόβον θεοῦ. *eg* τοῦ θεοῦ φόβον. *eg* om. next four words.

²⁷ β, S¹ read διανοίᾳ. ²⁸ *d* reads οἶδα. ²⁹ α, *d*, A. β-*d* read τὰ (*f* om.)
πάντα (+ ταῦτα *f*).

³⁰ *c* (save that οὐκ ἐπήρθην is written κ' ἐπάρθην).

β, A, S¹ read as in margin. *h* is conflate: οὐκ ἐν μέτρῳ ἔαυτῷ ἀλλά.
Of these readings those of *h* and β, A, S¹ are thoroughly corrupt.
c might stand: 'I did not raise myself (against them) with evil intent.'
But this is unsatisfactory. First then the negative is original or it is
not. (i) If original, we may regard ἐν κακῷ in *c* as a corruption of
ἐμαντόν (β, A, S¹). Cf. *h* ἔαυτῷ. Then ἐπήρθην = נִשְׁחַח, which the
translator should here have rendered actively as the Pilel ἐπήρα (or ὑψωσα).
Thus text originally = שֵׁשׁ נִשְׁחַח נִלְ = 'I did not exalt myself.' The

β, A, S¹ αὐτῶν³² * καὶ πιπρασκόμενος ἐσιώπου³³ εἰπεῖν³⁴ * τοῖς ἐσιώπων πιπρασκόμενος μή.
 Ἰσμαϊλίταις³⁵ ὅτι³⁶ υἱός εἰμι Ἰακώβ³⁷ ἀνδρὸς μεγάλου³⁸ * καὶ δικαίου³⁹.

XI. * Καὶ ὑμεῖς οὖν¹, * τέκνα μου², ἔχετε ἐν πάσῃ³ πράξει ὑμῶν * πρὸ ὀφθαλμῶν ὑμῶν⁴ * τὸν τοῦ θεοῦ φόβον⁵, καὶ⁷ τιμᾶτε⁶ τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν· πᾶς γὰρ ὁ⁷ ποιῶν⁸ νόμον Κυρίου ἀγαπηθήσεται ὑπ'⁹ αὐτοῦ. 2. * Ἐρχόμενος δέ¹⁰ * μετὰ τῶν Ἰσμαϊλιτῶν¹¹ * ἐπηρώτων με λέγοντες Δοῦλος εἶ; Κἀγὼ εἶπον¹² ὅτι δοῦλός¹³ εἰμι¹⁴ ἐξ οἴκου¹⁵, ἵνα μὴ αἰσχύνω (ef οὖν)

εἰς Ἰνδοκοπιτάς. β, S¹ ἠρώτων με Κἀγὼ εἶπον.

text of β, A, S¹ can be explained from this. Either ἐμέτρον = מדותי a corruption of רוממתי, or ἐμέτρον is a corruption of ἐμετεώριζον (= רוממתי). The loss of the negative would be intelligible on the latter corruption. (ii) If on the other hand the negative is not original we might explain נפשי רוממתי as a corruption of נפשי רוממתי, 'I kept myself quiet,' the phrase in Ps. cxxx. 2, where the LXX and Vulgate render רוממתי as if it were רוממתי. If imperfects instead of perfects stood in the original, the corruptions could be similarly explained. (iii) Finally, the whole clause may be a dittography of οὐχὶ ὑψούμην ἐν τῇ διανοίᾳ μου (in ver. 5), where במדע was rewritten as ברעה.

³¹A = αὐτούς. ³²h om. d reads αὐτόν. ³³α. β, A, S¹ read as in margin. ³⁴α. β-d, S¹ read μὴ (g om.) εἰπεῖν. d μὴ ἐξείπων αὐτοῖς but trs. after Ἰσμαϊλίταις. A = καὶ οὐκ εἶπον. ἐσιώπα εἰπεῖν = רממתי לרממתי. ³⁵A^b om. ³⁶α. β, A, S¹ (save that d adds ἦ before ὅτι) read as in margin. ³⁷h, β, A^b, S¹. c, A^{ab*cdg} om. ³⁸f reads δικαίου. ³⁹α (save that h om. καί). β, A, S¹ read as in margin.

XI. ¹α, β, S¹. A^{abb*cd} = καὶ ὑμεῖς. A^g = ὑμεῖς οὖν. ²α, d, A^{ab*cd}. β-d, A^{bfg} om. ³b om. ⁴c, adefg, S¹ (save that aef, S¹ om. ὑμῶν and d trs. after φόβον). h, b om. ⁵c, abef. h reads τὸν φόβον κυρίου. dg τὸν φ. τοῦ θεοῦ. ⁶A = ἀγαπᾶτε. h, d om. καὶ τιμᾶτε . . . ὑμῶν. ⁷e om. ⁸A^{ab*cd} read ἀγαπῶν but A^{bfg} support text. ⁹h reads ἀπ'. ¹⁰α. β-d, S¹ read as in margin (save that g reads Ἰνδοκοπήν). d ἦνίκα δὲ ἤλθομεν εἰς Ἰνδ. A = ἐλθὼν οὖν μετ' αὐτῶν εἰς Ἰνδοκαοπάτας (A^{b*d} Ἰνδοκαοπάτας, A^{cg} Ἰνδοκαοπάτας). ¹¹A reads οἱ Ἰσμαηλίται and trs. after ἐπηρώτων με. ¹²α. β, S¹ read as in margin (save that bdef read ἠρώτων and g reads καί for κἀγώ). β, S¹ have thus lost a clause. This clause is preserved also in A which = ἐπηρώτων με οἱ Ἰσμ. καὶ εἶπον· Δοῦλος εἶ ἢ ἐλεύθερος; Κἀγὼ εἶπον. ¹³be, S¹ add αὐτῶν. ¹⁴d adds αὐτῶ. g ἐγώ. ¹⁵A reads ρῖνι-θβύξ (= φύσεως) corrupt for ρῖνι-θβύξ = οἴκου. d, A add αὐτῶν (d om.) τοῦτο δέ (A om. δέ and A^{bfg} om. τοῦτο ἔλεγον) ἔλεγον.

τοὺς ἀδελφούς μου.

3. Λέγει δέ μοι ὁ μείζων αὐτῶν¹⁶. β, A, ι
* Οὐκ εἶ δοῦλος¹⁷, ὅτι καὶ¹⁸ ἡ ὄψις σου δηλοῖ¹⁹. Ἐγὼ δὲ δηλοῖ
* λέγῳ αὐτοῖς²⁰ ὅτι¹⁸ δοῦλος ἡ αὐτῶν¹ ὑπάρχω²¹. 4. Ὡς περι σου
καὶ

δὲ * εἰς Αἴγυπτον ἐφθάσαμεν ἐμάχοντο περὶ ἐμοῦ τὸ²² * τίς ἠπειλεῖ
προδοῦς χρυσίου λάβη με²³.

5. Διὸ πᾶσιν ἔδοξεν * τοῦ ἔως θά-
εἶναι²⁴ με εἰς Αἴγυπτον πρὸς * τὸν μετάβολον τῆς ἐμπορίας²⁵ νατου¹.

αὐτῶν, ἕως οὗτου²⁶ ἐπιστρέψουσιν²⁷ φέροντες²³ ἐμπορίαν²⁹. β, A, S¹

6. * Ὁ δὲ Κύριος ἔδωκέ μοι³⁰ χάριον ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ ἠλθομεν
μεταβόλου καὶ ἐπίστευσέ³¹ μοι τὸν οἶκον αὐτοῦ. 7. Καὶ εἰς A.
εὐλόγησεν αὐτὸν * ὁ Θεὸς³² ἐν³³ χειρὶ μου, καὶ ἐπλήθυνεν ἐμά-
* αὐτὸν ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ³⁴ ἡ καὶ ἔργῳ¹³⁵. 8. Καὶ λουτο.
ἡμην μετὰ αὐτοῦ³⁶ * μῆνας τρεῖς³⁷. β-af,
A, S¹

XII. Κατ' ἐκείνων δὲ¹ τὸν καιρὸν κατήγει² Μεμφίς³ Κύριος.
ἐν λαμπήνῃ¹⁴ * ἡ γυνὴ⁵ τοῦ Πεντεφρι⁶ ἡ μετὰ δόξης πολλῆς, αὐτὸν ἐν
β-af, S¹

ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ. β-d, A, S¹ μ. τρεῖς καὶ (e om.) ἡμέρας πέντε.

β, A, S¹ παρήγει.

¹⁶ h om. d adds ὁ πρῶτος τοῦ τόπου.

¹⁷ β-dg, A, S¹ add σύ. For

οὐκ . . . δοῦλος d reads σὺ δ. οὐκ εἶ.

¹⁸ g om.

¹⁹ α. β, A, S¹ read as

in margin (save that a reads ἠπειλησε. d θάνατον for ἕως θ. A^{ab} σε for

περὶ σου, and A om. ἕως θ.). ²⁰ c. h reads εἶπον αὐτοῖς. β, A, S¹ ἔλεγον.

²¹ α. β reads εἰμί. ²² α. β, A, S¹ read as in margin (save that d adds

πολλοὶ before περὶ). ²³ α, β, S¹ (save that g adds τίμη after τίς, b reads

προσδοῦς and S¹ πρῶτος προσδοῦς for προδοῦς). A = καὶ ἕκαστος ἐδίδου μέρος

ἐμπορίας αὐτῶν (+ ἀντὶ ἐμοῦ A^b) ἵνα με λάβῃ (+ ἀντὶ κέρδους αὐτῶν A^{ab}). ²⁴ α.

β, S¹ read εἶναι. A = ἀφίεμαι. ²⁵ α, d, A^{ab*cdg}. β-d, S¹ read

μετάβολον ἐμπορίας. A^b = ἀραβῶνα μεταβόλου ἐμπορίας. ²⁶ α.

β-ab read οὐ. ab om. ²⁷ h, bd read ἐπιστρέψουσι. d ὑποστρέψουσι.

²⁸ A = καὶ οἴσουσι. c adds εἰς. ²⁹ d reads τὴν ἐμπορίαν αὐτῶν. f ἐμπορίας.

A^b adds καὶ οὕτως ἐποίησαν. ³⁰ α. β-d read καὶ ὁ κ. ἔδωκέ μοι. d καὶ ἔδωκέ

μοι κ. ³¹ d reads ἐνεπίστευσε. ³² α, af. β-af, A, S¹ read as in margin.

³³ h adds τῆ. ³⁴ α, d. β-d, S¹ read as in margin. A = χρυσίου καὶ ἀργύριον

αὐτοῦ (A^b om.). ³⁵ α. β, A, S¹ om. ἔργον here = הַבְּיָדָיִם, but we may

assume that the translator should have read הַבְּיָדָיִם = 'household servants.'

d om. rest of chapter. ³⁶ α, bg, A, S¹. aef read αὐτῶν. ³⁷ α. β-d, A,

S¹ read as in margin (save that g reads τινὲς for πέντε and A^{ab*cd} read

ἡμέρας ἐνενήκοντα καὶ πέντε).

XII. ¹ α, adfg. be, S¹ om. For κατ' . . . κατήγει A reads παρήγει οὖν κατ'

ἐκείνου (?). ² α (though written as κατιει). aef παρείη. bg, A, S¹ παρίει.

d παρήν. For A see note 1. ³ b reads ἡ Μεμφία. adefg ἡ Μεμφίς. d adds

ἡ Αἴγυπτία. ⁴ α, def (though written as ἐν λαμπήνῃ in h). Corrupt in a

β, A, S¹ ὅτι ἤκουσε περὶ ἐμοῦ παρὰ τῶν εὐνούχων αὐτῆς¹⁷. 2. * Καὶ
καὶ λέγει τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς⁸, * ὅτι ἐπλούτησεν ὁ μετάβολος⁹ ἐν
ἐπέβαλεν χερσίν¹⁰ * τινος νέου¹¹ Ἑβραίου, λέγουσι¹² δὲ ὅτι ἰκαί¹³
ἐπ' ἐμέ κλοπῇ ἔκλεψαν¹⁴ αὐτὸν¹⁵ ἐκ γῆς¹⁶ Χαναάν. 3. Νῦν οὖν
τοὺς ὀφθαλ- ποίησον μετ' αὐτοῦ¹⁷ κρῖσω, καὶ ἀφελού¹⁸ τὸν νεανίαν¹⁹ εἰς
μοὺς * τὸν οἶκον ἡμῶν²⁰, καὶ * εὐλογῆσαί σε ἔχει²¹ * ὁ Θεὸς τῶν
αὐτῆς Ἑβραίων²², ὅτι χάρις * ἐκ τοῦ²³ οὐρανοῦ ἔστι * πρὸς αὐτόν²⁴.
Γ' ὅτι εἶπον αὐτῇ οἱ εὐνούχοι XIII. Ὁ δὲ ἰΠεντεφρῖς¹ πεισθεῖς² τοῖς λόγοις ἰαὐτῆς³
περὶ ἐκέλευσεν⁴ ἰἐλθεῖν⁵ τὸν μετάβολον, * καὶ λέγει αὐτῷ⁶. * Τί
ἐμοῦ. β, A, S¹ τοῦτο ὁ ἀκούω ἰπερὶ σου⁷, ὅτι κλέπτεις⁸ ψυχὰς⁹ ἐκ γῆς¹⁰
περὶ τοῦ Χαναάν¹¹, * καὶ εἰς παῖδας μεταπωλεῖς¹²; 2. * Ὁ δὲ

μεταβόλου ὅτι ἐπλούτησεν.
οἰκόν σου) καὶ εὐλογῆσει σε.
μετεμπωλῶν.

β, A, S¹ οἰκονόμον σου (αεφ, S¹
bdg, S¹ ἀχθῆναι. β-ad, S¹ εἰς π.

ἢ ἑλλακπίνη. bg, A, S¹ om. ⁸ h, g. c reads τῇ γυνῇ. b, A, S¹ γυνή. a om.
ef ἡ. d reads μετά. ⁶ c, g (omitting τοῦ). h, adf read τ. Πεντεφρῆ.
be read τ. Πεεεφρί (-ῆ e). ⁷ α. β, S¹ read as in margin (save that for
ἐπέβαλεν e reads ἐπέβαλλεν and d ἰδοῦσα). A reads only καὶ (A^{ab*cd} om.)
ἐπιβλέψασα εἰδέν με. ⁸ d reads καὶ ἐλθόντος τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς λέγει αὐτῷ.
After καὶ A^b adds ἐπιστρέψασα. ⁹ α. β, A, S¹ read as in margin. ¹⁰ c.
Other MSS. read χειρὶ. ¹¹ c, ef. h, a read τινός. bg, A, S¹ νέου τινός.
d νεωστί τινος. ¹² A^{ab*cd} = ἐλεξαν but A^{bhs} support text. ¹³ α, adefg.
b, A, S¹ om. ¹⁴ dg read ἔκλεψεν. ¹⁵ h reads αὐτῶν. ¹⁶ h, g read τῆς.
¹⁷ A^{b*} = αὐτῶν. ¹⁸ A adds ἀπ' αὐτοῦ. ¹⁹ d reads νεανίσκον. ²⁰ α. aef,
S¹ read οἰκόν σου. bdg οἰκονόμον σου. A = οἰκονομίαν σου. ²¹ α (save that
h reads σοι). β, A, S¹ read as in margin (save that d reads ἡμῶς).
²² c, b. h reads τῶν Ἑ. ὁ Θ. β-b ὁ τῶν Ἑ. Θ. ²³ d reads αὐτοῦ. ²⁴ α.
ab reads ἐπ' αὐτῷ. efg ἐπ' αὐτόν. d ἐν αὐτῷ.

XIII. ¹ α, dg. af read Πεντεφρῆς. be, S¹ Πεεεφρί (-ῆς e). ² A = ἡσθεῖς.
³ d reads αὐτοῖς. ⁴ A^{ab*cd} om. but A^b supports text. ⁵ α, aef. bdg, S¹
read as in margin. A^b = ἄγειν. A^{ab*cd} = ἡγαγε. c adds πρὸς. ἐλθεῖν
is difficult. ἐκέλευσεν ἐλθεῖν = נבול רמא. Since bdg, S¹ = נבול and A^b
= נ'בול, נבול is a corruption possibly of נ'בול. ⁶ c om. d adds Τὴν
ἀληθειάν μοι λέξον ἐν τάχει πρὸ τοῦ σε τιμωρήσωμαι. ⁷ α, A. β-bd read τί
τοῦτο ἀκούω περὶ σου; b, S¹ τί ταῦτα ἀκούω; d ἤκουσα γάρ. ⁸ b adds τὰς.
⁹ d adds ἐλευθέρας. ¹⁰ S¹ om. ¹¹ b reads Ἑβραίων. ¹² α. a reads εἰς
παῖδας ἀπεμπωλῶν. befg, S¹ εἰς παῖδας (S¹ δουλείαν) μετεμπωλῶν (b, S¹ μετεμπωλῶν).
d εἰς π. μεταβάλλων. A = εἰς παῖδας σοι καὶ εἰς παιδίσκας. d adds νῦν οὖν
ἀπάγγελόν μοι, εἰ ταῦτα οὕτως ἔχη καθὼς ἀκούω περὶ σου. ¹³ α. β-dg, A, S¹

μετάβολος πεσών εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ¹³ * ἔδεετο λέγων¹⁴. β-dg, A, Δέομαί σου¹⁵, κύριε, * οὐκ οἶδα¹⁶ ὃ¹⁷ λέγεις. 3. * Καὶ S¹ πεσών λέγει αὐτῷ ὁ Πεντεφρής¹⁸. Πόθεν ἴδον¹ * ἔστιν ὁ παῖς¹⁹ ἐπὶ πρόσωπον ὁ Ἐβραῖος²⁰; καὶ²¹ εἶπεν²². Οἱ²³ Ἰσμαίλιται παρέθεντό²⁴ αὐτοῦ ὁ ἐπιστρέψωσι²⁵. 4. * Ὁ δὲ οὐκ²⁷ ἐπίστευσεν αὐτῷ²⁸, ἀλλ' ἐκέλευσεν γυμνὸν τύπτεσθαι²⁹. βολος. Ἐπιμένοντος δὲ αὐτοῦ * τούτοις τοῖς λόγοις³⁰, λέγει³¹ * ὁ βdg, A, S¹ Πεντεφρής³². Ἐναχθήτω³³ οὖν³⁴ ὁ νεανίσκος. 5. Καὶ ὁ δὲ λέγει (b, S¹ εἰσαχθεὶς προσεκύνησα τῷ Πεντεφρῆ³⁵, τρίτος³⁶ γὰρ ἦν ἔφη, * ἐν ἀξιώματι παρὰ τῶν³⁷ Φαραῶ ἄρχόντων¹. 6. Καὶ d εἶπε).

h, befg, A τύπτεσθαι αὐτόν. aef, S¹ ἀποκριθήτω. β, S¹ ἀρχιευνούχφ. β ἐν ἀξία παρὰ τῷ Φ. Ἄρχων πάντων τῶν εὐνούχων, ἔχων γυναῖκας καὶ παλλακὰς καὶ τέκνα¹.

read as in margin (save that for πεσών οὖν A^{abcd} read καὶ ἔπεσεν, A^{b*} τότε ἔπ. and A^{fs} ἔπ.). d reads π. οὖν ὁ μετάβολος ἤγουν ὁ πραγματευθεὶς ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ. g π. ὁ μετάβολος εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ. εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ = 𐤀𐤁𐤁𐤅, but ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ = 𐤀𐤁𐤁𐤅. Which is the original? ¹⁴ A^{abbcdfg} = καὶ λέγει. A^b = λέγει αὐτῷ. ¹⁵ h, ef om. ¹⁶ A^{ab*cd} om. but A^{bfs} retain (printed Arm. Text wrong). ¹⁷ dg, A read τί. ¹⁸ α. bdg, A, S¹ read ὁ δὲ λέγει (b, S¹ ἔφη, d εἶπε). aef ὁ δέ. ¹⁹ α (save that h adds σοί after ἐστίν). bdg, A, S¹ read σοί (g om.) ὁ παῖς. aef ὁ παῖς σου (ae σοί). ²⁰ f adds οὗτος. ²¹ A = ὁ δέ. ²² d adds ὁ μετάβολος. ²³ c om. ²⁴ g trs. after αὐτόν. ²⁵ α. bdeg read οὖν. af om. a om. also ἔως. ²⁶ α, b. df read ὑποστρέψωσι. eg ἐπιστρέψουσι. a om. ²⁷ α. β-d, A, S¹ read καὶ (+ Πεντεφρής A^b) οὐκ. For ὁ δὲ . . . αὐτῷ d reads καὶ μὴ πιστεύσας αὐτῷ ὁ Πεντεφρῆς. ²⁸ c, g read αὐτόν and g adds ὁ Πεντεφρῆ. ²⁹ c, ad, S¹. h, befg, A add αὐτόν. d reads αὐτόν τύπτ. γυμνόν. ³⁰ α, ae. dg read τοῖς λόγοις τούτοις. f τ. τοιούτοις λόγοις. b om. A, S¹ support text. ³¹ d reads ἔφη. A^{ab*cdfg} om. together with ὁ Π., but not A^b nor A^b as Arm. Text represents. ³² c, af. h, d read Πεντεφρῆς. bg, S¹ Πεπεφρῆς. e Πεπεφρῆς. A^{abbcdfg} om. ³³ α. bdg read ἀχθήτω. aef, S¹ ἀποκριθήτω = 𐤀𐤁𐤁𐤅, a corruption of 𐤀𐤁𐤁𐤅 = ἀχθήτω or ἐναχθήτω. For Ἐναχθήτω . . . νεανίσκος A reads ἄγετε ὧδε (+ ἔφη A^{ab*cd}) τὸν νεανίσκον (+ καὶ αὐτὸς λέγει ἡμῖν ταῦτα A^b). ³⁴ α. β om. h adds καί. d adds ἔμπροσθέν μου after νεανίσκος. ³⁵ α. β, S¹ read as in margin (save that bd om. the ι). A = αὐτῷ. d adds πρὸς τὴν γῆν. ³⁶ A reads ἐρρήρηρη (= δεύτερος) corrupt for ἐρρηρηρη = τρίτος. ³⁷ α. A^{-b} = παρὰ τῷ Φ. ἀξίωμα αὐτοῦ (?). A^b ἀξ. αὐτοῦ παρὰ τ. Φ. At any rate A supports α against the addition in β, S¹. β, S¹ read as in margin (save that d reads τοῦ for τῷ and adds καί before ἄρχων, and dg γυναῖκα for γυναῖκας. g adds καί before ἔχων. b reads γυναῖκα κ. τέκνα κ. παλλακὰς and S¹ adds τῷ βασιλεῖ after παρὰ, and

διαχωρίσας³⁸ με³⁹ ἀπ' αὐτοῦ⁴⁰ λέγει⁴¹ μοι⁴². Δοῦλος εἶ ἢ
 β, Α Τίνος εἶ δοῦ- λέγει· Τίνος; καὶ λέγω⁴⁶. Τῶν Ἰσμαηλιτῶν. 7. * Καὶ
 λος; * ἐγὼ δὲ⁴³ εἶπον⁴⁴. Δοῦλος⁴⁵. 8. * Ὁ δὲ
 β, S¹ εἶπε⁴⁷. Πῶς αὐτῶν ἐγένου⁴⁸ δοῦλος; καὶ⁴⁹ εἶπον· Ὅτι ἐκ
 ἀπο- γῆς⁵⁰ Χαναὰν ἐπρίασαντό⁵¹ με. 9. * Εἶπε δὲ πρὸς με⁵².
 στέλλει πρὸς τὸν ἄνδρα τύπτεισθαι. Γ' Οὐτως⁵³ ψεύδη⁵⁴. Καὶ Γ' εὐθύς⁵⁵ * ἐκέλευσε καμὲ γυμνόν⁵⁶
 (+ αὐτῆς βδg). XIV. Ἡ δὲ Μεμφίς¹ ἑώρα² διὰ * τῶν θυρίδων³ Γ' τυπτό-
 α τιμω- μενόν με⁴, * πλησίον γὰρ ἦν ὁ οἶκος αὐτῆς⁵, καὶ * ἀπέστειλε
 ρῆσαι πρὸς αὐτόν⁶, λέγουσα⁷. Ἄδικος⁷ ἢ κρίσις σου⁸, ὅτι⁹ τὸν
 ἀδίκως. κλαπέντα Γ' ἐλευθέρου¹ * τιμωρεῖς, ὡς ἀδικήσαντα¹⁰. 2. Ὡς
 βεffg, Α^b* δὲ Γ' ἐγὼ¹¹ οὐκ ἤλλαξα * τὸν λόγον μου¹² Γ' τυπτόμενος¹,
 ἔθλωσιν, ἐκέλευσε * φυλαχθῆναί με¹³, ἕως οὗ ἔθλωσιν¹⁴ οἱ κύριοι * τοῦ
 φησίν. β, Α, S¹ αὐτόν. παιδός¹⁵. 3. * Ἡ δὲ γυνή¹⁶ ἔλεγε¹⁷ πρὸς * τὸν ἄνδρα αὐτῆς¹⁸.

reads γυναικας καὶ τὰ τέκνα τῶν παλλακῶν). ³⁸a reads ἐκχωρίσας. ³⁹c reads μοι. ⁴⁰A = αὐτῶν. ⁴¹α, Α^b. β, S¹ read εἶπε. ⁴²aefg, Α^{ab*cdifg} om. ⁴³α, Α. β, S¹ read καί. ⁴⁴d adds αὐτῶν. α om. next seventeen words through hmt. ⁴⁵d, Α add εἰμί. ⁴⁶β-b, S¹ (save that a om. the second καί, and dg read εἶπον for λέγω). b, Α reads καὶ (+ αὐτὸς Α^{ab*cd}) λέγει πρὸς με (Α^{ab*cd} om. πρὸς με). Τίνος εἶ δοῦλος; καὶ λέγω (Α^{abb*cd} εἶπον) αὐτῶν (Α om.). ⁴⁷adef. b, Α^b, S¹ καὶ (+ πάλιν b) λέγει μοι. g, Α^{ab*cd} ὁ δὲ λέγει μοι (g om.). Α^{fg} καὶ λέγει. ⁴⁸bg, Α, S¹. aef read γίνη. d ἐγένετο. ⁴⁹efg add ἐγὼ. ⁵⁰b reads τῆς. ⁵¹α, g. β-g read ἐπρίατο. ⁵²b reads ὁ δὲ ἠπίστησε λέγων. ⁵³α. b reads ὅτι defg, Α, S¹ om. ⁵⁴f reads ψεύδει. ⁵⁵α. g reads εὐθέως. β-g, Α om. ⁵⁶α, Α^b omitting καί. abefg, Α read γυμνόν με ἐκέλευσε (g, Α^{-b} trs. ἐκέλ. before γυμνόν. aef trs. it before με). d ἐκέλευσε γυμνωθῆναί με καί. S¹ = γυμνώσας ἐκέλευσε.

XIV. ¹c reads Μεμφί ὡς. ²A adds με. ³c. h, β, Α, S¹ read (+ τῆς Α) θυρίδος. Α om. rest of verse, but inserts the latter half of it ἀδικος . . . ἀδικήσαντα after the first clause in ver. 3. ⁴α, adg (save that a om. με). bef read τυπτομένου μου. S¹ = πῶς ἔτυψάν με. ⁵α. β, Α, S¹ om. ⁶α. β, S¹ read as in margin (save that g reads ἀπέστειλε). ⁷b, Α, S¹ add ἐστί. For the position of the clause ἀδικος . . . ἀδικήσαντα in Α see note 3. ⁸α, b, Α^{bb}, S¹. β-b, Α^{ab*cdifg} om. ⁹h (?), β, S¹ add καί. ¹⁰β, Α, S¹ (save that e reads τιμωρῆσαι and Α συνέχεις). α reads as in margin. Its corruption seems to be peculiar to itself. ¹¹α. β, Α, S¹ om. ¹²c, Α^{ab*cdifg}. h, a, Α^b read τὸν λόγον. β-af, S¹ λόγον. f λέγων. ¹³α, aef, S¹ (save that ef read ἡμᾶς). b reads φυλακισθῆναί με. dg, Α ἐν (d om.) φυλακῇ βληθῆναί ἡμᾶς (Α με). ¹⁴α, ad, Α^{abcdifg}, S¹. befg, Α^{b*}

Ἔτι¹⁹ συνέχεις²⁰ τὸν αἰχμάλωτον καὶ εὐγενῆ παῖδα * ἐν β, A, S¹ δεσμοῖς²¹, * ὃν ἔδει μᾶλλον ἄνετον εἶναι²² καὶ ὑπηρετεῖσθαι²³. ὑπηρε-
τεῖν σοι.

4. Ἦθελε γὰρ ὁρᾶν με²⁴ ἐν πόθῳ ἁμαρτίας²⁵. * ἐγὼ δὲ²⁶ β, A, S¹ ἡγνόουν ἐν²⁷ πᾶσι τούτοις²⁸. 5. * Εἶπε δὲ πρὸς αὐτήν²⁹. ὁ δὲ εἶπε
πρὸς τὴν
Μέμφιν.

Οὐκ ἐστὶ * τοῦτο τοῖς³⁰ Αἰγυπτίοις πρὸ ἀποδείξεως ἀφαιρεῖσθαι dg, A
ἔθος
παρὰ
(d om.)
τοῖς.

τὰ ἀλλότρια. 6. Ταῦτα Ἦν³¹ εἶπε * περὶ τοῦ μεταβόλου³². β-bd, A
καὶ ὁ
παῖς

* Ὁ δὲ παῖς³³ * ὀφείλει ἐγκατάκλειστος εἶναι³⁴.

XV. Μετὰ δὲ¹ * ἡμέρας εἰκοσιτέσσαρας² ἦλθον οἱ Ἰσραηλῖται * ἦσαν γὰρ³ ἀκούσαντες⁴ ὅτι Ἰακώβ Ἦ ὁ πατὴρ μου πολλὰ⁵ πενθεῖ περὶ ἐμοῦ⁶, * καὶ ἐλθόντες λέγουσι⁷ πρὸς

οὖν (A ὅτι). β, A, S¹ καὶ. β εἶπον.

read as in margin (save that *g* trs. φησὶν before ἐλθωσιν). ¹⁶ α, β-dg, S¹.

d, A^{bis} read μου. *g*, A^{ab*cd} αὐτοῦ. ¹⁶ α, S¹. β, A read καὶ (*d* τότε) ἡ γυνὴ αὐτοῦ (*efg* om.). ¹⁷ α. β reads λέγει. ¹⁸ α. β, A, S¹ read as in margin (save that *d* reads αὐτῷ). Instead of the next clause which A om., A inserts there the latter half of ver. 1. See note 3. ¹⁹ α. β-d

read διὰ τί. *d* reads ὅτι δῆ. ²⁰ α reads συνέχει. *d* om. S¹ = ὑβρίζεις. ²¹ α. β, S¹ om. ²² α. β-d, A^{abh} read ὃν ἔδει εἶναι (*e* trs. after μᾶλλον, *fg* trs. after ἄνετον) μᾶλλον (A^{ab} om.) ἄνετον. *d* (A^{is}?) τοῦτον (*d* om.) ἄνετον εἶναι. A^{b*cd} = δεῖ οὖν εἶναι ἀποστάτην τὸν μετάβολον καὶ τοῦτον ἄνετον εἶναι (?). S¹ = ὃν ἔδει μᾶλλον ἔχειν ἐν τοῖς οἰκίμασιν.

²³ α. β, A, S¹ read as in margin (save that *b* reads σου and *g* trs. σοι before ὑπηρετεῖν). A^b om. next seven words. ²⁴ β-g, S¹ trs. before ὁρᾶν. ²⁵ *e* reads ἁμαρτήματος. *d* adds αὐτῆς. S¹ om. ²⁶ α. β-dg, A^e, S¹ read καὶ. *dg*, A^{abh*cd} καὶ ἐγώ. ²⁷ *c*, *aef*. *h*, *bdg* read ἐπί.

²⁸ *h* om. next seven words. ²⁹ *c*. β, A^{ab*cdg}, S¹ read as in margin (save that *d*, A^{ab*cdg} read λέγει and *a* αὐτήν and *d* αὐτῇ for π. τὴν Μέμφιν). A^b = καὶ ὁ ἀνὴρ λέγει πρὸς τὴν γυναῖκα. ³⁰ *c*. *aef*, S¹ read τοῖς. *b* παρὰ. *d* ἔθος τοῖς. *g*, A^e ἔθος (*g* ἔθνος) παρὰ τοῖς. ³¹ α. β, A, S¹ om. ³² α, β, S¹. A = (+ καὶ A^{bb}) ὁ μετάβολος. ³³ α. β-bd, A read as in margin (save that for ὅτι A^{b*} read αὐτοῦ and om. rest of verse). *b* καὶ περὶ ἐμοῦ ὅτι. *d* κα εἶπεν ὅτι ὁ παῖς. S¹ = ὁ παῖς. ³⁴ *b* reads ὀφείλα ἐγκατάκλειστος εἶναι. *g* ὀφείλει κατάκλειστος εἶναι. A = ὀφείλει εἶναι ἐν δεσμοῖς. S¹ = ἔστω παρὰ τοῖς δεσμοῖς.

XV. ¹ *c*, *bd*, A, S¹. *h* reads γάρ but trs. after ἡμέρας. *af* read οὖν. *eg* om. ² *c*. So *d* but in figures. *h* reads ἡμ. εἴκοσι καὶ τέσσαρας. β-dg εἰκοσιτέσσαρας (*e* κδ') ἡμ. *g* ἡμ. τέσσαρας. ³ α. β, A, S¹ καὶ. ⁴ *d*, A add ὄντων αὐτῶν (A om. ὄντ. αὐτ.) εἰς γῆν X. ⁵ α. β, A, S¹ om. ⁶ A τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. S¹ om. rest of verse. ⁷ α, A^b. β reads (+ καὶ *d*) εἶπον.

β-dg με. 2. Τί ὅτι εἶπας σεαυτὸν⁸ * δούλον εἶναι⁹; καὶ ἰδοὺ ἐγνωμεν. Ἡμεῖς¹⁰ ἐγνώκαμεν¹¹ ὅτι * υἱὸς εἶ ἀνδρὸς μεγάλου¹² ἐν γῆ¹³ β-d, A, S¹ Χαναάν, καὶ * ὁ πατήρ σου ἔτι¹⁴ πενθεὶ περι σου¹⁴ * ἐν καὶ πάνυ ἤθελον σάκκῳ¹⁵ καὶ σποδῶ¹⁵. 3. * Ταῦτα ἀκούσας ἐγὼ διελύθη (αεφ θέλων) ἤθελον δακρῦσαι. τὰ σπλάγχχνα μου, καὶ ἡ καρδία μου ἐτάκη, καὶ ἤθελον δακρῦσαι. πάνυ¹⁶, ἀλλ'¹⁷ ἐπέσχον ἐμαυτὸν¹⁸, ἵνα μὴ αἰσχύνω¹⁹ τοὺς ἀδελφούς μου, Ἡ* καὶ εἶπον αὐτοῖς²⁰ Ἐγὼ οὐκ οἶδα²¹ δούλός εἰμι¹. 4. Τότε Ἦουν²² ἐβουλεύσαντο²³ πωλῆσαι με, ἵνα μὴ εὐρεθῶ ἐν * ταῖς χερσὶν αὐτῶν²⁴. 5. Ἐφόβοντο γὰρ τὸν * πατέρα μου²⁵, ἵνα μὴ * ἐλθῶν ἐν αὐτοῖς ποιήσει²⁶ ἐκδίκησιν β, A, S¹ Ἰακώβ. κινδύνου²⁷. ἤκουον²⁸ γὰρ ὅτι μέγας ἐστὶ παρὰ Θεῶν²⁹ καὶ³⁰ β, A, S¹ ἀνθρώποις. 6. Τότε λέγει * αὐτοῖς ὁ μετάβολος³¹. Λύσατέ με ἀπὸ τῆς κρίσεως τοῦ³² Πεντεφρι³³. 7. * Ἐκεῖνοι δὲ ποιήσῃ ἐν αὐτοῖς. προσελθόντες³⁴ ἦτον³⁵ με³⁶ λέγοντες· Ἐἰπέ³⁷ ὅτι ἐν β-g, A, S¹ Κυρίῳ. ἀργυρίῳ ἠγοράσθη³⁸ ἡμῖν, * κάκεινος ἀπολύσαι ἡμᾶς ἔχει³⁹.

β-g, S¹ προσελθόντες οὖν. βdg, A^b*cdg ἀπέλυσεν ἡμᾶς.

A^{ab}*cdg = καὶ λέγουσι. ⁸ α, αεφ, A^{ab}. βdg read εαυτόν. A^b*cdg = ἡμῖν. ⁹ ef, A read ὅτι δούλός εἰμι. g δούλον. ¹⁰ α, d. β-d, A, S¹ om. A^b*cdg om. καὶ . . . ἐγνώκαμεν. ¹¹ α, dg. β-dg read as in margin. ¹² α, abdf (save that d adds δυνατοῦ καὶ after ἀνδρός). e reads ἀνδ. μ. υἱὸς εἶ. g υἱὸς ἀνδ. μ. εἶ. ¹³ α, def. α, A read τῆ γῆ. β, S¹ τῆ. g om. ¹⁴ α, A^b (save that A^b om. περι σου). β, S¹ read πενθεὶ (+ περι σου αεφg) ὁ πατήρ σου. A^{ab}*cdg = καὶ ἰδοὺ (A^b om.) αὐτὸς πενθεὶ περι σου. ¹⁵ α. β-b, A, S¹ read ἐν σάκκῳ. β ἐν λάκκῳ. d adds περι σου. A^b adds περι τοῦ πατρός μου. ¹⁶ α (save that h reads διελυπήθη). β-d, A, S¹ read as in margin (save that b reads πάλιν for πάνυ). d καὶ ταῦτα ἀκούσας ἐγὼ παρ' αὐτῶν πάνυ ἤθ. δακρῦσαι. ¹⁷ α, g. β, A, S¹ read καὶ. d καὶ πάλιν and om. next two words. αεφ om. ¹⁸ g adds καὶ εἶπον. A^b περι τοῦ πατρός μου. ¹⁹ g reads κατασχύνω. ²⁰ h, d (omitting καὶ). c read κ. εἶπον αὐτῶ. abef, S¹ κ. εἶπα (f εἶπον). g om. ²¹ d adds τοῦτο ὁ λέγετε ὑμεῖς· ἐν δὲ οἶδα ὅτι. ²² α. β, A, S¹ om. ²³ α, A. β, S¹ read as in margin. ²⁴ α. β, A^b*cdg, S¹ read χερσὶν αὐτῶν. A^{ab} αὐτοῖς. ²⁵ α. β, A, S¹ read as in margin. ²⁶ α (save that h reads ποιήσῃ αὐτοῖς for ἐν α. π.). β, A, S¹ read as in margin (save that df read ποιήσει). e adds τῆν. ²⁷ d reads κινδύνου. ²⁸ b reads ἠκούσθη. ²⁹ α, g. β-g, A, S¹ read as in margin. ³⁰ g adds παρὰ. ³¹ α, e, A^{ab}*cdg. β-e, A^b, S¹ read ὁ μ. αὐτοῖς (d πρὸς αὐτοῖς). ³² β om. ³³ α, d. ef read Πεντεφρή. βeg, S¹ Πετεφρί (e-ῆ). A^{abh} Πεταφρή. A^b*cdg Φωτιφάρ. A^{abh} add **εἰρηνηεῖρη** corrupt (?) for **εἰρηνηεῖρη** as in A^b*cdg. A then = δευτέρου ἀρχοντος (A^{ab} om.). ³⁴ α. β-g, S¹ read as in margin. g, A καὶ προσελθόντες. d adds οἱ Ἰσραηλιταί. A ἔμπροσθεν αὐτοῦ. ³⁵ α, β-bd, A. βd, S¹ read αἰτοῦνται. ³⁶ g om. ³⁷ α, αεφ, S¹. βdg, A om. ³⁸ α, g. αεφ, S¹

XVI. * Ἡ δὲ Μεμφίς εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς¹. * Ἀγόρασον β, S¹ ἐδήλωσε.
τὸν νεανίαν², ἀκούω γάρ, φησὶν³, ὅτι πωλοῦσιν αὐτόν. λωσε.

c

2. Εὐθέως δὲ ἀπέστειλε εὐνοῦχον ἐν τοῖς Ἰσμαίλιταις, αἰτουσά με εἰς διάπρασιν. 3. Ὁ δὲ εὐνοῦχος * μὴ θελήσας ἀγοράσαι με⁴ ἀνεχώρησεν πειράσας αὐτούς, καὶ δηλοῖ τῇ δεσποίνῃ αὐτοῦ, ὅτι πολλὴν τιμὴν αἰτουσῶν τοῦ παιδός.

β, A, S¹

2. Καὶ⁵ ἀπέστειλεν εὐνοῦχον τοῖς Ἰσμαίλιταις⁶, * αἰτουσά με εἰς διάπρασιν⁷. * καλέσας οὖν ὁ ἀρχιμάγειρος τοὺς Ἰσμαηλίτας ἤτει με εἰς πρᾶσιν⁸.
3. Ἐκαὶ μὴ θελήσας ἀνεχώρησεν⁹. * Ὁ εὐνοῦχος ἔπειρασθεις αὐτῶν¹ δηλοῖ¹⁰ * τῇ δεσποίνῃ¹¹ ὅτι πολλὴν αἰτουσῶν τιμὴν τοῦ παιδός¹.

β-df, A, S¹ πριάσθαι με.

read ἐπράθης. *b* ἡγοράσθη. *d* ἐπράθη. A^{ab} = ἡγόρασας τοῦτον, A^b ἡγοράσατε τ., A^{b*cdg} ἡγοράσαμεν τ. The chief variations seem to have arisen within α, β.
³⁹ *h*. *c* reads κἀκείνος λοιπῶν λῦσαι ἡμῖς ἔχει. Here λοιπῶν may be corrupt for λοιπόν. *aef*, S¹ read κἀκείνος ἀπολύσει ἡμᾶς. *bdg* κἀκείνος (+ ταῦτα ἀκούσας εὐθέως *d*) ἀπέλυσεν ἡμᾶς. A καὶ ὁ μετάβολος ἀπέλυσεν (+ ἡμᾶς A^{abh}).

XVI. ¹ *c*. From this point onward *h* is wanting. *aef* read ἐδήλωσε δὲ (+ ἡ M. *f*) τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. *b*, A, S¹ ἡ δὲ M. ἐδήλωσε (A ἀπέστειλε) τῷ *a*. αὐτῆς. *d* ἐδήλωσε δὲ αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ. *g* καὶ ἐδήλωσε τῷ *a*, αὐτῆς ἡ M. ² *c*. β-df, A, S¹ read as in margin. *f* reads πριάσαι με. *d* ἐκπρίου αὐτόν. But *d* is peculiar and for ἀγόρασον . . . αὐτόν reads λέγουσα Ἐπειδὴ ἀκούω ὅτι πωλοῦσι αὐτόν ἐκπρίου αὐτόν. ³ *b*, S¹ read ἔφη. ⁴ It will be observed that *c*, *bg* represent only the eunuch as in treaty for the purchase of Joseph, whereas in *aef*, A, S¹, and also *d* (see note 9) first Potiphar acts and next the eunuch. The loss in *c*, *bg* could have arisen through *hmt*., but probably the words referring to Potiphar are an intrusion (see note 8). The fact that this addition is implied by *d* is discounted when we consider that *d* is frequently conflate. ⁵ β-d, S¹. *d* reads καὶ εὐθέως. A καὶ ἕτερον (A^b ἄνθρωπον). ⁶ *d* adds καὶ ἤγαγεν αὐτούς. ⁷ β-bd, S¹. *bd*, A read καὶ (*b* om.) ἡτεῖτό με (*b* om.) (+ ἀπ' αὐτῶν A) εἰς διάπρασιν (*b* πρᾶσιν). ⁸ *aef*, A, S¹ (save that A read ἐμπόρους for Ἰσμ. and A^{b*cdg} add ἀπ' αὐτῶν after ἤτει). *c*, *bdg* om. and probably rightly as this clause conflicts with the words before and after. ⁹ *abef*, S¹ (save that *b* adds ποιῆσαι μετ' αὐτῶν after θελήσας). *g*, A om. *d* has a very peculiar text but gives excellent sense: for αἰτουσά με . . . παιδός it reads καὶ ἡτεῖτό με εἰς διάπρασιν παρ' αὐτῶν ὁ Πεντεφρίς· εἰπόντες δὲ πολλὴν τὴν τιμὴν μου, καὶ μὴ θελήσας ἀπέστειλεν ἡμᾶς, ὁ δὲ εὐνοῦχος πορευθεὶς ἐδήλωσε τῇ δεσποίνῃ αὐτοῦ ταῦτα. ¹⁰ *abef*, S¹ (save that *b*, S¹ add δὲ after ὁ and *e* reads αὐτοῖς).

β¹, A, S 4. *Ἡ δὲ ἀπέστειλεν¹² * εὐνοῦχον ἕτερον¹³, λέγουσα¹⁴.
 μῶσ̄ Ἐὰν καὶ δύο¹⁵ μῶσ̄ ζητοῦσι¹⁷ παρέχετε¹⁸. μὴ φείσασθε¹⁹
 χρυσίου. Ἰχρυσίου· μόνον²⁰ πριασάμενος²¹ τὸν παῖδα ἄγαγε²² * πρὸς
 β-βe, A αἰτοῦσι. με. 5. Ἐλθὼν οὖν ὁ εὐνοῦχος¹ καὶ²³ δοῦς²⁴ αὐτοῖς²⁵
 β, A, S¹ καί. ὀγδοήκοντα²⁶ χρυσοῦς²⁷ * ἀνελάβετό με· τῇ δὲ Αἴγυπτία εἶπεν
 β-d, S¹ ὅτι δέδωκα ἑκατόν. 6. Ἐγὼ δὲ²⁸ εἰδὼς²⁹ ἐσιώπησα³⁰ ἵνα
 ἀντ' ἐμοῦ, ἐκατόν μὴ αἰσχυθῆ³¹ * ὁ εὐνοῦχος³².
 εἶπεν
 τῇ Αἴγ. XVII. Ὁρᾶτε οὖν¹, τέκνα μου², πόσα ὑπέμεινα ἵνα μὴ
 δεδόσθαι. Καί. αἰσχύνω³ τοὺς ἀδελφούς μου. 2. Καὶ ὑμεῖς ἴσυν¹ ἀγαπάτε
 αef, A ἀλλήλους, Ἰκαὶ ἐν μακροθυμίᾳ⁴ * συγκρύπτετε ἀλλήλων⁵ τὰ
 αἰκισθῆ. ἐλαττώματα¹. 3. Τέρπεται γὰρ⁶ ὁ θεὸς⁷ Ἰἐπὶ * ὁμονοία

β καταισχύνω.

g reads καὶ πειρασθεὶς αὐτῶν ὁ εὐν. δηλοῖ. A = καὶ ἐδήλωσε ὁ εὐν. With A compare *d* (see note 9). *aef* make ὁ εὐνοῦχος the subject of the preceding verb ἀνεχώρησεν and *af* accordingly add δέ after δηλοῖ. ¹¹ *g* reads αὐτήν. ¹² *d* reads καὶ ἀποστέλλει. S¹ om. together with next three words. ¹³ *c*. β-d read ἕτερον εὐν. *d* ἕτερον εὐν. ¹⁴ A = ἡ δὲ λέγει. ¹⁵ S¹ = διακοσίας. ¹⁶ *c*. β, A, S¹ read as in margin. ¹⁷ *c*, βe, S¹. β-be, A read as in margin. ¹⁸ *c*, a. *be*fg read πρόσεχε. *d* δὸς αὐτοῖς. S¹ = προσέχετε. *d* om. next three words. ¹⁹ *c*, a²g, A^{abh}. *abef*, S¹ read φείσασθαι. A^{bcdg} = φείσαι. ²⁰ *d* reads μόνος. ²¹ *c*. β reads πριάμενος. ²² β-b. *c*, β, S¹ read ἀγάγετε. ²³ *c*. *d* reads μοι καί. β-d, A, S¹ καί. Vers. 5, 6 appear as follows in *d*: Καὶ λαβὼν ὁ εὐνοῦχος τὸ χρυσίου κατεδίωξεν ἡμᾶς καὶ ὀγδοήκοντα χρυσίνους δοῦς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ, καὶ λαβὼν με παρ' αὐτοῖς ἐλθόντων ἡμῶν εἰς τὸν οἶκον ἑκατόν εἶπεν δεδωκέναι, καὶ εἰδὼς ἐγὼ ἐσιώπησα ἵνα μὴ καταισχύνω τοὺς συνδούλους μου, μήτε μὴν αἰκισθῆ ὁ εὐνοῦχος. ²⁴ *c*, β-be, S¹. *b* reads δίδει. *e* δίδωσι. A = ἔδωκε. ²⁵ S¹ om. A adds ἀντ' ἐμοῦ. ²⁶ *c*, β (*aef* reading π'). A = ἐξήκοντα. S¹ = ὀκτώ. ²⁷ *c*, *g*. β-*eg* read χρυσίνους. *e* χρυσίους. *g* χρυσοῦς (sic). A^b adds τιμὴν ἀντ' ἐμοῦ ὁ εὐνοῦχος. ²⁸ *c*. β-d, S¹ read as in margin (save that *b* reads εἰπών. *e* adds καί before ἑκατόν, while after δεδόσθαι *be* add ἀντ' ἐμοῦ. S¹ ἀντ' αὐτοῦ. *g* ἔλαβέν με). For *d* see note 23. A = καὶ εἶπεν ὅτι ὀγδοήκοντα χρυσοῦς ἔδωκε ἀντ' αὐτοῦ. Καί. Perhaps ηρῆ (i.e. ἀνελάβετο) is corrupt for ηῖπ = ἀντί. ²⁹ *b* reads ἰδών. A adds ταῦτα. *be*f add ἐγώ. ³⁰ A adds περὶ αὐτοῦ. ³¹ *c*. *aef*, A, S¹ read as in margin. *b* ἔτασθῆ. *dg* καταισχύνω and put last two words in acc. τοὺς εὐν. ³² A^b = αὐτός. A^{abhcdg} om.

XVII. ¹ *c*, A. β, S¹ om. *g* om. ὁρᾶτε . . . μου. ² *c*, *f*, A. β-f, S¹ om. ³ *c*. β reads as in margin. ⁴ *c*, β-b. *b* reads μακροθυμίας. ⁵ *d* reads διάγεται κρύπτωντες (sic) ἀλλήλους. For ἀλλήλων S¹ reads τῶν νέων. ⁶ *c*, *bdg*,

ἀδελφῶν⁸ καὶ¹ ἐπὶ προαιρέσει καρδίας⁹ Ἰαγαθῆς¹⁰ †εὐ- β, S¹ εὐ-
δοκοῦσιν¹¹ εἰς ἀγαθόν¹². 4. *Ὅτε Ἰδὲ¹³ ἦλθον οἱ ἀδελφοί δοκιμού-
μου εἰς Αἴγυπτον, αὐτοὶ¹⁴ γινώσκουσιν¹⁵ ὅτι *ἀπέστρεψα τὸ ἀγάπην σης εἰς
ἀργύριον αὐτοῖς¹⁶, καὶ οὐκ ὠνεΐδισα *αὐτούς, καὶ¹⁷ παρεκά- (α ἀγα-
λεσα¹⁸ Ἰαυτούς¹⁹. 5. Καὶ²⁰ μετὰ θάνατον *Ἰακώβ, τοῦ θόν).
πατρός μου²¹, Ἰπερισσοτέρως¹ ἠγάπησα αὐτούς, καὶ πάντα ὅσα β-δ, A, S
ἤθελον²² Ἰπερεκπερισσοῦ¹²³ *ἐποίουν αὐτοῖς²⁴. 6. *Καὶ οὐκ β-dg,
ἀφῆκα²⁵ αὐτούς²⁶ θλιβῆναι *ἕως μικροῦ πράγματος²⁷. καίγε Αβ'g, S
πάν ὃ ἦν ἐν τῇ²⁸ χειρὶ μου αὐτοῖς δέδωκα²⁹. 7. ἸΚαὶ¹³⁰ Ἰακώβ.
οἱ υἱοὶ *αὐτῶν υἱοὶ μου³¹, *καὶ οἱ υἱοὶ μου ὡς δοῦλοι αὐτῶν³², S¹ ἐκέ-
καὶ³³ ἡ ψυχὴ *αὐτῶν ψυχὴ μου³⁴, καὶ πάν ἄλγῃμα³⁵ αὐτῶν λευσεν
β, A, S¹ Ἰἐκ περισσοῦ¹ ἐποίησα. c, A μου ψυχὴ αὐτῶν. (-αν A).

A, S¹. *aef* om. ⁷A = κύριος. ⁸β, S¹. c reads ἐλλαττώματα (sic)
ἀδελφῶν καὶ ὁμοιοῖα. Here ἐλλαττώματι may = ἸϞϞϞ corrupt for ἸϞϞϞ
'kindness.' ⁹A^{bcdg} = καρδιῶν. ¹⁰c. β, A, S¹ om. The word
may have originated in a dittography of εἰς ἀγαθόν. ¹¹c. εὐδοκοῦσιν may
be corrupt for εὐδοκοῦσης. But A = ὅτε (A^{bcdg} αὶ or οἱ) εὐδοκοῦσιν. β, S¹
read as in margin (save that *g* reads εὐδοκιμήσει). ¹²c, α, A^{hbcdg}. β-α
read as in margin. A^b = ἀλλήλους but this is apparently due to internal
corruption. The idea required here is not expressed by ἀγαθόν which
may be a corruption of ἀγάπην, and Ἰβῆῆ (= ἀγάπην) may be corrupt for
Ἰηῆῆ = ἀδελφότητα. ¹³c. β-d, S read καὶ ὅτε. d ὅταν οὖν. A = ὅτε.
¹⁴c. β-d, A, S read ὡς (+ καὶ A). For αὐτοὶ and the next seven words
d reads καὶ ἐπέγνω αὐτούς. ¹⁵c, A^{ab*cd}. β-bd read οἶδασιν. b, A^b ἐγνώσαν.
S = ὁρᾶτε καὶ ὑμεῖς. ¹⁶g, A^b read ἀπέστρεψαν τὸ ἀργύριον αὐτῶν. ¹⁷c.
β, S¹ read ἀλλὰ καὶ (*d* om.). A = αὐτούς ἀλλά. ¹⁸d reads παρακαλέσω.
¹⁹β, S. c reads αὐτοῖς. A^{(*)b} add ἰδοὺ ἀκούουσι οἱ ἀδελφοί μου ἐὰν ψευδές τι
λαλῶ ἐγὼ ἀποδιδούσι εἰς πρόσωπόν μου. A^{hb*cdg} add ἀκούουσι, ἰδοὺ, καὶ (A^b
om. ἰδοὺ, κ.) ἐρούσι εἰ ἐγὼ ψευδές τι λαλῶ. ²⁰g reads κ. πάλιν. A =
ἀλλὰ καὶ (A^{ka} om.). ²¹c, d. β-dg, A^{b'g}, S read Ἰακώβ. *g* τοῦ πατρός
ἡμῶν Ἰ. A^{ab*cd} = τοῦ πατρός μου. ²²c. α reads ἠθέλησαν. β-ad, S¹
read ἐκέλευσεν. *d* μοι παρήγγειλεν ὁ πατήρ μου. A = ἐκέλευσεν. The
variations arose within the Greek or c, α = Ἰῆῆ. The rest = Ἰῆῆ or Ἰῆῆ.
²³c. β-d, S read ἐκ περισσοῦ. *d*, A om. ²⁴c. β, A, S¹ read as in
margin. *d* adds ἐπ' αὐτούς. *b* adds καὶ ἐθαύμαζον. ²⁵c, d, A. β-d, S
read οὐκ ἀφῆκα γάρ. ²⁶α reads αὐτοῖς. ²⁷S¹ = οὐ πρὸς κακὴν αἰτίαν.
A adds καὶ ἔδωκα αὐτοῖς πάντα ὅσα ἐζήτησαν. ²⁸c, g. β-g om. ²⁹c, β-b.
b reads ἔδωκα. ³⁰c. β, A, S om. ³¹β, S¹. c reads αὐτῶν. A = μου,
υἱοὶ αὐτῶν. *d* om. next seven words. ³²c, β-d, S¹ (save that *g* om. οἱ).
A = καὶ δοῦλοί μου, δοῦλοι αὐτῶν. ³³c, A. β, S¹ om. ³⁴β, S¹. c, A
read as in margin. A adds καὶ (A^b om.) ἡ γῆ μου γῆ αὐτῶν, a phrase which

bdg (A) ἄλγημά μου³⁶, Ἦ καὶ πᾶσα μαλακία αὐτῶν *ἀσθeneιά μου, καὶ³⁷ ἀσθeneιά μου ἢ βουλή⁷ * αὐτῶν βουλή μου³⁸. 8. Καὶ οὐχ ὑψωσα ἐμαντὸν³⁹ μου γῆ ἐν αὐτοῖς Ἦ ἐν ἀλαζονείᾳ⁷ διὰ τὴν Ἦ κοσμικὴν⁷ * μου δόξαν⁴⁰, αὐτῶν Ἦ ἀλλ'⁴¹ ἤμην ἐν αὐτοῖς ὡς εἰς τῶν ἐλαχίστων⁴².

bef, S¹ XVIII. Ἦ εἰν⁷ οὖν καὶ ὑμεῖς² πορευθῆτε ἐν ταῖς³ ἐντολαῖς μου Κυρίου⁴, ὑψώσει ὑμᾶς⁵ * ὁ θεὸς⁶ Ἦ ἐν ἀγαθοῖς⁷ εἰς αἰῶνας. βουλή 2. Ἦ καὶ * ἐάν τις θέλει⁷ κακοποιῆσαι ὑμᾶς, ὑμεῖς τῆ αὐτῶν. ἀγαθοεργεῖα⁸ εὐχεσθε ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ παντὸς κακοῦ β-ae, A, S¹ Κυρίου, λυτρωθήσεσθε ὑπὸ⁹ Κυρίου⁷. 3. Ἦ ἰδοὺ¹⁰ Ἦ γὰρ¹¹ ὁρᾶτε ὅτι τέκνα μου. β-af, S¹ Ἦ διὰ τὴν * ταπεινώσιν καὶ τὴν μακροθυμίαν μου¹² θυγατέρα ὑμᾶς * ἱερέως ἠλιουπόλεως¹³ ἔλαβον ἐμαντῶ¹⁴ εἰς γυναῖκα¹⁵, καὶ ἐνταῦθα ἐκατὸν τάλαντα * χρυσίου δέδονται μοί¹⁶ * σὺν αὐτῇ¹⁷, * καὶ εὐλογῆσαι εὐλογῆσαι ὁ¹⁸ Κύριός μου¹⁹ αὐτοὺς²⁰ κατεδούλωσεν²¹. 4. * Καί γε σὺν ὑμᾶς.

β ἀγαθοποιῖα.

β-α, S¹ μακροθυμίαν καί.

β-α, A, S¹ κυρίων

(*dg* κυρίου) μου.

β-ae, A, S¹ ὅτι.

bdg (omitting the καί) add after ἀσθeneιά μου. ³⁵ S¹ = νόσος. ³⁶ a om. rest of chapter. ³⁷ c, ef (save that ef om. καί). S corrupt. *bdg*, A read as in margin (save that A trs. before καὶ πᾶν ἄλγημα. See note 34). ³⁸ c, dg. *bef*, S¹ read as in margin. A^{-h} = μία ἦν ἡμῶν πάντων ἢ βουλή. A^h om. ³⁹ bdef. c reads αὐτόν. g εἰαυτόν. ⁴⁰ c. bdef read δόξαν μου. g δόξαν. ⁴¹ d reads καί. ⁴² c, b. defg read ἐλαχιστοτέρων.

XVIII. ¹ A om. and for οὖν . . . κυρίου read καὶ (A^{bh} om.) ὑμεῖς οὖν τὴν αὐτὴν ὁδὸν πορευθῆτε. ² e, S² add τέκνα μου. ³ ef om. ⁴ β-ae, A, S¹ add τέκνα μου against c, a. ⁵ c reads ἡμᾶς. bdeg, S¹ add ἐνταῦθα (S¹ om.) καὶ εὐλογῆσαι ὑμᾶς (bg, S¹ om.) omitted by c, af through hmt. A attests the originality of this clause. Thus for ὑψώσει . . . αἰῶνας A^{abh} read καὶ ὁ θεὸς δοξάσει ὑμᾶς (A^a = σε ?) καὶ ὑψώσει ὑμᾶς (A^{ah} om.) ἄνω. Here Arm. Text wrongly represents A^b as twice reading σε. Possibly it is wrong also as to A^a. A^{b+c+d+g} = ὅτι καὶ (A^{fg} om. ὅτι κ.) Ἰσραὴλ Σαδαι δοξάσει ὑμᾶς καὶ ὑψώσει εἰς αἰῶνας. ⁶ c, A^{abh}. For A^{b+c+d+g} see preceding note. β, S¹ om. ⁷ c. β-g, S read εἰν θέλη (f θέλει) τις. g ὅταν θελήσει. ⁸ c. β reads as in margin. ⁹ c. β reads διὰ. For λυτρωθήσεσθε ὑπὸ κυρίου S reads λυτρώσει ὁ κ. (+ ὑμᾶς S²). ¹⁰ a om. verses 3, 4. ¹¹ g, A om. ¹² c. β, S¹ read as in margin (save that d adds μου before καί). ¹³ c. So Jub. xl. 10. β-α, A, S¹ read as in margin (save that g om. μου). ¹⁴ c, A. β-α, S¹ om. ¹⁵ S¹ add Σειφήν. ¹⁶ c, defg (save that d reads δέδωκε and eg δέδοται). b, S¹ read μοι χρυσίου δέδοται. A = χρυσίου ἔδωκάν μοι. ¹⁷ A places after χρυσίου. f om. rest of verse. ¹⁸ c. β-ae, A, S¹ read ὅτι. e om. ¹⁹ c, g. β-ag, A, S¹ read μοι. ²⁰ e reads αὐτοῖς. ²¹ c, de. b reads ἐδούλευσε.

καὶ²² ὠραιότητα ἔδωκέ²³ μοι ὑπὲρ ὠραίους Ἰσραήλ, Ἦκαὶ¹ β-α, A,
 ἐφύλαξέ²⁴ με Ἦως γήρους²⁵ ἐν δυνάμει καὶ¹ ἐν κάλλει. S¹ ὡς
 * Καὶ γὰρ ὅμοιος ἤμην²⁸ ἐν πᾶσι τῶ²⁷ Ἰακώβ. ἄνθος
 ἰπέρ.

c, β, S¹

XIX. Ἀκούσατε δέ¹,
 τέκνα μου, καὶ *περὶ ὧν ἴοῖδα
 ἐνυπνίων². 2. Δώδεκα³
 ἔλαφοι ἐνέμοντο⁴ * ἐν τόπῳ⁵
 καὶ οἱ ἐννέα⁶ διεσπάρησαν
 * εἰς πᾶσαν τὴν γῆν⁷. ὁμοίως
 δέ⁸ καὶ οἱ τρεῖς.

A

XIX. *Ἀκούσατε οὖν⁹
 τὸ ἐνύπνιον ὃ εἶδον¹⁰. 2. β-β δ
 Δώδεκα ἐλάφους ἐώρων¹¹ ὅτι εἶδον
 ἐνέμοντο καὶ¹² ἐξ αὐτῶν ἐννέα ἐνύπνιον.
 διεσπάρησαν· οἱ δὲ τρεῖς ἐσώ-
 ζοντο¹³, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐξῆς
 καὶ αὐτοὶ διεσπάρησαν.

A (only for verses 3-7)

3. Καὶ ἐώρων ὅτι τρεῖς¹⁴ ἔλαφοι τρεῖς ἄμνοι ἐγίνοντο καὶ
 ἐβόησαν πρὸς Κύριον καὶ ἐξήγαγε αὐτοὺς Κύριος¹⁵ εἰς τόπον
 εὐθαλῆ καὶ ἐνυδρον, καὶ ἤγαγε¹⁶ αὐτοὺς ἐκ σκοτόους εἰς φῶς.
 4. Καὶ ἐκεῖ ἐβόησαν πρὸς Κύριον μέχρι οὗ συνήχθησαν * πρὸς
 αὐτοὺς¹⁷ οἱ ἐννέα ἔλαφοι καὶ ἐγίνοντο αὐτοὶ ὡς δώδεκα
 πρόβατα, καὶ μετ' ὀλίγον χρόνον ηὔξάνοντο καὶ ἐγίνοντο
 ποίμνια πολλά.

5. Καὶ¹⁸ μετὰ ταῦτα ἐώρων * καὶ ἰδοὺ¹⁵ δώδεκα βόες

g ἐδούλωσε. ²² c. β-a read καίγε. A gives a peculiar text of ver. 4 :
 Καὶ ἦν (+ Ἀσανέθ γυνή μου A^b) ὠραίος ὡς ἄνθος καὶ (+ ἐγὼ ἦν A^b) ὠραίος ὑπὲρ
 (+ πάντας A^b) ἐκλεκτοὺς Ἰσραὴλ (+ καὶ σὺφρων καὶ ταπεινὸς A^b) ὑπὲρ Λευὶ καὶ
 Ἰούδα καὶ (+ ὑπὲρ A^b) Νεφθαλεὶμ· ἐφύλαξέ με ἐν κάλλει (for ἐφ. . . κάλλει A^b
 reads πλέον ὠραίος ἦν ἢ αὐτοί), ὅτι ὅμοιος ἦν ἐγὼ ἐν πᾶσι τῶ²⁷ Ἰακώβ (+ τῶ πατρί
 μου A^b). ²³ d reads δέδωκε. ²⁴ c. β-a read διεφύλαξε. ²⁵ c, ef. bdg
 read γήρους. ²⁶ c. β-ag read ὅτι ἐγὼ (d om.) ὅμοιος. For g see next note.
²⁷ dg read τοῦ. For καὶ γὰρ . . . ἴ. g reads ἐν πᾶσι ὅμοιος τοῦ ἴ. εἰμι.

XIX. ¹ c, aef. β-ae, S¹ om. ² c. For οἶδα read εἶδον. b reads ὧν εἶδον
 ἐνυπνίων, β-b as in margin save that d reads σπερ. S¹ = ὧν εἶδον ἐνυπνίων·
 τοῦτο λέξω σοι. ³ e reads ὅτι δώδεκα. ⁴ g adds καὶ δι' ἑνα ἐτηρήθησαν.
⁵ c. β, S¹ om. ⁶ b adds διαιρέθησαν καί. ⁷ c, β-b (save that g reads ἐπί).
 b, S read τῇ γῆ. ⁸ c, f. β-df, S¹ om. For ὁμοίως . . . τρεῖς d reads καὶ οἱ
 τρεῖς ὕστερον διεσπάρησαν. ⁹ A^b reads ἔλθετε οὖν πάντες, ἀκούσατε. A alone
 preserves the full form of the text, but in some cases it is corrupt beyond
 recovery. ¹⁰ A^b adds τότε. ¹¹ A^b trs. before δώδεκα. ¹² A^{ab*cdofg}.
 A^b reads οἱ ἐσμέν ἡμεῖς δώδεκα ἀδελφοί, καὶ ἐώρων γε. ¹³ A^{ab*cdofg}. A^b =
 ἐνέμοντο μετ' ἀλλήλων. ¹⁴ A^b om. ¹⁵ A^{bh} om. A^b adds ἐκ σκοτόους εἰς φῶς
 καὶ ἤγαγε αὐτοὺς and om. six words after ἐνυδρον. ¹⁶ A^b = ἐξήγαγε. A^b trs. the
 clause καὶ ἤγαγε . . . φῶς before καὶ ἐξήγαγε. ¹⁷ A^{bhofg}. A^{ab*cd} om. ¹⁸ A^b om.

θηλάζοντες¹⁹ μίαν δάμαλιν, ἣ ἐκ²⁰ . . . γάλακτος θάλασσαν ἐποίει καὶ ἔπινον ἐξ αὐτοῦ²¹ αἱ δώδεκα ποιῖμαι καὶ ἀνηρίθμητα ποιῖμια. 6. Καὶ τοῦ τετάρτου βοῶς ἀνέβησαν τὰ κέρατα μέχρι τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐγένοντο ὡς τεῖχος τῶν ποιμνῶν, καὶ ἐν μέσῳ τῶν δύο²² κεράτων ἐξεβλάστησε²³ ἄλλο κέρασ. 7. Καὶ ἐώρων *μόσχον ὃς δωδεκάκις περιέβαλλε αὐτούς²⁴, καὶ ἐγένετο²⁵ τοῖς βοῦσι ὀλοκλήρως (?) εἰς βοήθειαν.

c, β, S¹

8. *Καὶ εἶδον²⁶ *ὅτι [ἐκ τοῦ Ἰούδα ἐγεννήθη] †παρθένοσ, [ἔχουσα στολὴν βυσσίνην, καὶ ἐξ αὐτῆσ] ἐγεννήθη ἀμνός [ἄμωμοσ]²⁷ *καὶ ἦν²⁸ ἐξ ἀριστερῶν

A

8. Καὶ εἶδον *ἐν μέσῳ τῶν κεράτων παρθένον τινά, [ἔχουσαν στολὴν ποικίλου καὶ ἐξ αὐτῆσ] προήλθεν ἀμνός²⁹, καὶ ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ ὄρων

β, S¹
προήλθεν.

¹⁹ A^{b*cdef} by internal corruption = νεμόμενοι (or βοσκοῦντες). ²⁰ A adds an adjective = κραταιοῦ, or ἰσχυροῦ or δεινοῦ. ²¹ A^{bh} i. e. *ἡδωκῆ*.

A^{ab*cdefg} read *ἡνγωκῆ* (= αὐτῶν) corruptly. ²² A^{efg} om. perhaps rightly.

²³ A^{abh}. A^{b*cdefg} read ἀνέστη. ²⁴ A^{ab(h)cdefg} (save that A^b reads ὅπου ἦν

for ὅσ, A^c om. δωδεκάκις and αὐτούσ and A^{efg} om. ὅσ). A^{b*d} = μόσχος δώδεκα οἱ περιέβαλλον αὐτούσ. ²⁵ A^{abhcfg}. A^{b*d} = ἐγένοντο. ²⁶ d reads ἴδον δέ.

²⁷ This passage has been generally rejected as a Christian interpolation. But if we excise it wholly, the unity of the context is destroyed. It seems undeniable that the same leader is referred to in ver. 7 and subsequently in ver. 9. In the former verse as a μόσχος he goes to the aid of the βόεσ: in the latter (see A) the βόεσ and others rejoice in his triumphant overthrow of their enemies. In the latter half of ver. 8 this leader is referred to as ἀμνός. If then the translator has rightly rendered his original, the symbolic designation of this leader is changed: from being a μόσχος he becomes an ἀμνός. A similar transformation has already been twice mentioned in verses 3 ἔλαφοι . . . ἀμνοὶ ἐγίνοντο, 4 ἐννέα ἔλαφοι . . . ἐγίνοντο ὡσ πρόβατα. Hence this third transformation causes no difficulty. But some record of this transformation must have appeared. Hence the beginning of ver. 8 must have recounted this transformation of a μόσχος into an ἀμνός, and not the birth of a virgin of the tribe of Judah and her bearing of a blameless ἀμνός. Even the textual evidence points to this conclusion. A comparison of c, β with A leads to the excision of ἐκ τοῦ Ἰ. ἐγεννήθη and ἄμωμοσ (om. also by f) as interpolations. Further, as we have already shown, the context requires here an account of a transformation and not of a birth; hence παρθένοσ has either been substituted for μόσχος (= λγ) or is a mere interpolation. (Indeed where human beings are everywhere designated as animals the use of παρθένοσ is in itself impossible.)

αὐτοῦ ὡς λέων· καὶ πάντα τὰ θηρία ὄρων³⁰ * κατ' αὐτοῦ³¹ καὶ ἐνίκησεν αὐτὰ ὁ ἀμνός, καὶ ἀπώλεσεν * αὐτὰ εἰς καταπάτημα³². 9. Καὶ ἔχαιρον ἐπ' αὐτῷ³³ οἱ * ἄγγελοι καὶ οἱ ἀνθρωποι³⁴ καὶ πᾶσα³⁵ ἡ γῆ. 10. Ταῦτα δὲ³⁶ γενήσεται ἐν καιρῷ αὐτῶν³⁷ ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. 11. Ὑμεῖς οὖν, τέκνα μου, φυλάξατε τὰς ἐντολὰς Κυρίου, καὶ τιμᾶτε³⁸ τὸν * Λεὺὶ καὶ τὸν Ἰούδαν³⁹. ὅτι * ἐκ τοῦ σπέρματος⁴⁰ αὐτῶν ἀνατελεῖ ὑμῖν⁴¹ [ὁ ἀμνός τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου]⁴², σώζων [πάντα τὰ

πάντα⁴³ τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ ἔρπετά⁴⁴, καὶ ἐνίκησεν αὐτὰ ὁ ἀμνός, καὶ ἀπώλεσεν αὐτά. 9. Καὶ ἔχαιρον δι' αὐτὸν οἱ βόες * καὶ ἡ δάμαλις [καὶ οἱ ἔλαφοι]⁴⁵ ἠγάλλοντο ἅμα μετ' αὐτῶν. 10. Ταῦτα δὲ⁴⁶ δεῖ γίνεσθαι ἐν καιρῷ αὐτῶν. 11. Καὶ ὑμεῖς, τέκνα μου, τιμῆσατε τὸν Λεὺὶ καὶ τὸν Ἰούδαν ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ ἡ⁴⁷ σωτηρία τοῦ Ἰσραήλ.

β, S¹
Ἰούδαν
καὶ τ.
Λεὺὶ ὅτι
ἐξ.
β, S¹
χάριτι.

The evidence points to the former alternative. Finally the addition ἔχουσα στολὴν βυσσίνην would naturally be made when once παρθένος appeared in the text. The original therefore of the first half of ver. 8 would be fairly represented by καὶ εἶδον ὅτι ἐν μέσῳ τῶν κεράτων μόνος ἐγενήθη ἀμνός. This lamb, whose victories are recounted in the close of the verse, appears to have been a Maccabean, i. e. a descendant of Levi. On his right fights Judah (λέων). For according to the true text Judah is subordinate to Levi. See ver. 6. The above reasoning as to the interpolations holds good even if verses 7, 8, and 9 refer to different leaders. ²³ c.

β-d, S¹ read καί. d om. ²⁹ See note 27. For κεράτων i. e. *εξηερωγῦ* (so A^{befg}) A^{ab*cd} according to printed Arm. Text give *εξηερωγῦ* = ἐλάφων. ³⁰ a. c reads ὄρων. β-a ὄρων. ³¹ g reads αὐτῷ.

³² c. adg, S² read αὐτὰ (d ἅπαντα) εἰς καταπάτησιν. bef, S¹ εἰς καταπάτησιν.

³³ f reads αὐτόν. ³⁴ g reads ἀνθ. καὶ οἱ ἄγγ. The text is obviously secondary. A is undoubtedly to be preferred. ³⁵ f adds δέ. ³⁶ d adds τέκνα μου.

³⁷ S¹ adds χαίρουσιν ἐπ' αὐτῷ. g trs. ἐν κ. αὐτῶν after ἡμέραις. ³⁸ d reads τιμῆσατε. Cf. A. ³⁹ c. So A. β, S¹ read as in margin. ⁴⁰ c. β, S¹ read as in margin.

⁴¹ c reads ἡμῖν. g trs. before ἀνατελεῖ. ⁴² Christian interpolations. For ὁ αἴρων τ. ἀμ. τ. κόσμου which c read, β, S read χάριτι.

⁴³ A^{befg}. A^{ab*cd} om. ⁴⁴ For καὶ πάντα τὰ ἔρπετά (= *σηρηλύρ*) we should read εἰς καταπάτημα = *ἡ ληλυλιθῖ*.

⁴⁵ A^{b*oig}. A^{ab} read καὶ ἔκγονα τῶν τριῶν ἐλάφων. A^b δύο τῶν τριῶν ἐλάφων. I have bracketed the καὶ οἱ ἔλαφοι as an interpolation; for the βόες already symbolize the Twelve Tribes.

⁴⁶ A^{ab*cd} add πάντα against A^{befg}. ⁴⁷ A^b. A^{ab*cdbefg} om. ⁴⁸ See note 42.

ἔθνη καὶ] ⁴⁸ τὸν Ἰσραήλ.

I 2. Ἡ γὰρ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία *ἔσται αἰώνιος ⁴⁹ ἣτις οὐ παρελεύσεται ⁵⁰. ἡ δὲ ἐμὴ βασιλεία ⁵¹ ἐν ὑμῖν ἐπιτελείται, ὡς ὄπωροφυλάκιον ⁵²

β, S¹ οὐ φανήσεται. δ⁵³ μετὰ τὸ θέρος ἐξαφανίζεται ⁵⁴.

I 2. Ἡ γὰρ ἐμὴ βασιλεία ⁵⁵ ἡ ἐν ὑμῖν ἐπιτελεσθήσεται, ὡς ὄπωροφυλάκιον, ὃ οὐ φανήσεται *μετὰ τὸ θέρος ⁵⁶.

XX. Οἶδα γὰρ ⁷¹ ὅτι μετὰ *τὴν τελευταίην μου ² οἱ Αἰγύπτιοι θλίψουσιν ³ ὑμᾶς ⁴, ἀλλ' ὁ Θεὸς ⁵ ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν ὑμῶν ⁶ καὶ ἐπάξει ⁷ ὑμᾶς εἰς *τὰς ἐπαγγελίας ⁸ τῶν πατέρων ὑμῶν ⁹. 2. *Ὑμεῖς δὲ ¹⁰ συνανοίσετε ¹¹ τὰ ὄστα μου ¹² μεθ' ὑμῶν ¹³, ὅτι, ἀναγομένων ¹⁴ τῶν ὀστέων ἐκεῖ ¹⁵, Κύριος ἐν φωτὶ ἔσται μεθ' ὑμῶν ¹⁶, καὶ ὁ ¹⁷ Βελίαρ *ἐν σκότει ἔσται ¹⁸ μετὰ τῶν Αἰγυπτίων ¹.

β, A^{ahb*} cdg, S¹ ἀλλά. δδ, S μου.

c, A

3. *Ἀσυνῆθ δὲ ¹⁹ τὴν μητέρα ὑμῶν ἀγάγετε ²⁰ [παρὰ τὸν Ἰππόδρομον] ²¹ καὶ πλησίον Ῥαχὴλ τῆς μητέρος μου *θάψατε αὐτήν ²².

β, S¹

3. *Καὶ †Ζελφάν τὴν μητέρα ὑμῶν ἀναγάγετε καὶ ²³ ἐγγὺς Βάλλας [παρὰ *τὸν Ἰππόδρομον ²⁴] πλησίον *Ῥαχὴλ, θέτε αὐτήν ²⁵.

⁴⁹ c. δδ, S read αἰῶνος. aefg αἰώνιος. ⁵⁰ c, β-ab. ab, S¹ read παρασλεύσεται. ⁵¹ g adds καί. ⁵² af. c, bcdg read ὄπωροφ., e ὦποροφ. ⁵³ c. β, S¹ read ὅτι. ⁵⁴ c. β, S¹ read as in margin. Here S¹ makes a large Christian addition of several hundred words. ⁵⁵ So A^{abhefg} (save that A^{abh} om. ἐμὴ). Printed text corrupt. ⁵⁶ A^{hb*cdg}. A^{ab} = ἐν σώματι (through an internal corruption).

XX. ¹ c. β-dg, A, S¹ om. dg read τέκνα. ² A^{abh} = ἐμέ. A^{b*cd†} τὴν ἔξοδόν μου. ³ b reads θλίψωσι. ⁴ c reads ἡμᾶς. ⁵ d adds τῶν πατέρων μου. ⁶ d reads ὑμῖν and trs. before τὴν ἐκδίκησιν. A = αὐτῶν. a om. rest of ver. and 2-3. ⁷ c. β reads εισάξει. ⁸ c, efg. b, A, S¹ read τὴν ἐπαγγελίαν. d τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. ⁹ c, b, A, S¹. efg read ἡμῶν. d μου. ¹⁰ c, A^b. β-a, A^{ahb*cdg}, S¹ read as in margin. ¹¹ bg. c reads συνανήσετε. d συνανύσατε. e συνανοίσατε. f συνανύσετε. ¹² d trs. before τά. ¹³ defg add ἐκεῖ. ¹⁴ g reads ἀναγομένων. ¹⁵ c. δδ, S¹ read μου. efg μου (g ὑμῶν) ἐκεῖ. ¹⁶ c reads ἡμῶν. ¹⁷ b om. ¹⁸ c reads ἐσκότισται. ¹⁹ c. See d in note 23. A^{b*cdg} = καὶ Ζελφάν. Ver. 3 in A^{abh} = καὶ τὸν ἀδελφόν (A^a τοὺς ἀδελφούς) ὑμῶν ἀναγάγετε (A^{ah} ἀναπαύσατε) καὶ ἐγγὺς τῆς ἀδελφῆς (+ μου A^{bh}) καὶ ἐγγὺς τῆς μητέρος θέτε αὐτόν (A^a αὐτούς). Possibly ἡβηρωγρ (ἀδελφόν) is corrupt for ἡσωυῆξβδωγρ = Ἀσυνῆθ μητέρα. The reading of d (see note 23) favours this conjecture. ²⁰ c. A =

4. Καὶ²⁶ *ταῦτα εἰπὼν²⁷ ἐκτείνας²⁸ τοὺς πόδας αὐτοῦ²⁹
 *ἐκοιμήθη ὑπὸν καλῶ³⁰. 5. Καὶ ἐπένηθη³¹ αὐτὸν πᾶς

β, S
 ὑπνον
 αἰώνιον.

c
 6. Ἐν τῇ ἐξόδῳ τῶν υἱῶν
 Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου συνή-
 γαγον τὰ ὁστᾶ Ἰωσήφ, καὶ
 ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρών μετὰ
 τῶν πατέρων αὐτοῦ· ἐγένοντο
 δὲ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔτη
 ἑκατὸν δέκα¹.

β, S¹
 6. Ἐν γὰρ σὺν³² τοῖς Αἰγυ-
 πτίοις *ὡς μέλος ἔπασχε³³,
 *καὶ εὐεργετῆται³⁴ ἐν³⁵ παντὶ
 ἔργῳ *καὶ βουλῇ καὶ πρά-
 γματι παριστάμενος³⁶.

Διαθήκη Βενιαμὴν τοῦ υἱοῦ Ἰακώβ καὶ
 Ῥαχὴλ¹.

I. Ἀντίγραφον λόγων² Βενιαμὴν³, ὧν⁴ διέθετο⁵ *τοῖς
 υἱοῖς⁶ αὐτοῦ⁷, ζῆσας⁸ *ἔτη ἑκατὸν εἴκοσι πέντε⁹.

ἀναγάγετε.

²¹ Bracketed as a gloss from the LXX of Gen. xlviii. 7.

A omits.

²² c. A^{ab} = θέτε αὐτόν (A^a αὐτούς). A^{b*cdg} = θέτε and trs.

before πλησίον.

²³ bef, S¹. d reads ἀναγάγετε δὲ καὶ Ἀσινὲτ τὴν μ. ὑμῶν καὶ

τεθῆτω.

ag om. entire verse. Thus d supports c. ²⁴ S¹ = τὸ πανδοχεῖον.

²⁵ d reads Ῥαχὴλ.

²⁶ d om.

²⁷ A^b = μετὰ ταῦτα. A^{abh*cdg} om. d adds

Ἰωσήφ καὶ ἐντειλόμενος τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ.

²⁸ A^{abe} = ἐξέτεινε καί. A^b adds

Ἰωσήφ which according to printed text A^{b*cd} add after αὐτοῦ.

²⁹ β-d,

A^{abhb*cd}, S. c, d, A^s om.

³⁰ c. ὑπὸν καλῶ = טובה בישׁב corrupt for

טובה ביבשה = ἐν γῆρει καλῶ. Cf. T. Zeb. x. 6, T. Iss. vii. 9, T. Assher

viii. 2. β, S¹ read ἐκοιμήθη (+ ἐν εἰρήνῃ d) ὑπνον αἰώνιον. A = ἀπέθανε (+ ἑκατὸν

καὶ δέκα ἑτῶν A^{b*cd}). Here ὑπνον αἰώνιον = עולו תנישׁ which may likewise

be a corruption of the Hebrew phrase already indicated. ³¹ e reads

ἐπένηθησαν.

³² aef. b reads καί. dg, S¹ om.

³³ aef. bg read ὡς ἰδίοις

μέλεσι (g ἴδια μέλη) συνέπασχε. d συνέπασχε ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ αὐτοῦ.

³⁴ β-d.

d reads εὐεργετῶν αὐτούς.

³⁵ b om.

³⁶ β-dg, S¹. d reads ἀγαθῶ. διὰ τοῦτο

καὶ ἐπένηθησαν αὐτὸν πάντες οἱ Αἰγύπτιοι ὡς προνοητὴν αὐτῶν καὶ κηδεμόνα. g καὶ

λόγῳ καὶ βουλῇ παριστάμενος. d adds τῶ δὲ θεῶ ἡμῶν. f, S¹ Ἰωσήφ υἱὸς Ἰακώβ ια'

υἱὸς (+ καὶ S¹) Ῥαχὴλ α' (+ καὶ S¹) ἔζησε ἔτη ρι'. g τέλος διαθήκης Ἰωσήφ.

I. ¹ Title. c in text. β-dg, S read δ. Βενιαμὴν (e -ειν, f -ην) (+ ιβ' b) περὶ

διανοίας (ef ἐννοίας) καθαρᾶς (+ Βενιαμὴν ἐρμηνεύεται τέκνον ὀδύνης f). g δ. Β.

περὶ τοῦ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον· λόγος ιβ'. d (conflate) δ. Β. υἱοῦ Ἰ. ιβ' υἱοῦ

Ῥαχὴλ β' περὶ διανοίας καθαρᾶς. A^{abhcde} = δ. Β. ιβ'. A^{b*} δ. Β. υἱοῦ Ἰακώβ Ἰσραὴλ.

² c, β-d, S¹. d, A = διαθήκης (+ λόγων A^{b*}). ³ c, df. abg read -ιν. e -ειν.

⁴ d reads περὶ ὧν. g ὅς.

⁵ β, A^a, S¹. c reads ἔθετο (a mere error).

A^{bh} = ἐξηγήσατο (but A^{bh} *μυωνιδεωγ* is a corruption of A^a). A^{b*cddefg}

β-dg, S¹ 2. *Καταφιλήσας δὲ αὐτοὺς¹⁰ εἶπεν¹¹. Ὡσπερ¹² Ἰσαὰκ
καὶ φιλή- *ἐτέχθη τῷ Ἀβραὰμ ἐν γήρει αὐτοῦ¹³, οὕτως κἀγὼ τῷ¹⁴
σας αὐ. Ἰακώβ¹⁵. 3. *Καὶ ἐπειδὴ¹⁶ Ῥαχὴλ *ἡ μήτηρ μου¹⁷
β-d, A^{efg} τέθνηκε¹⁸ γεννώσά με, *γάλα οὐκ ἔσχον· Βαλλὰν οὖν τὴν
ἐκατοστῶ παιδίσκην αὐτῆς ἐθήλασα¹⁹. 4. Ἡ γὰρ²⁰ Ῥαχὴλ μετὰ
ἔτει ἐτέχθη τῷ Ἰακώβ, S¹ παιδίσκῳ τῷ Ἰωσήφ¹ δώδεκα ἔτη ἐστεύρευσεν· καὶ προσ-
β, S¹ ἠύξατο *πρὸς Κύριον²² ἔμετα νηστείας²³, καὶ συλλαβοῦσα
νηστείας τέτοκε²⁴ με¹. 5. Σφόδρα γὰρ²⁵ *ἡγάπα Ἦό πατῆρ μου²⁶
δῶδεκα τὴν Ῥαχὴλ²⁷, Ἦό καὶ ἠύχετο δύο υἱοὺς ἰδεῖν ἐξ αὐτῆς²⁸.
ἡμέρας. 6. Διὰ τοῦτο ἐκλήθη²⁹ *Βενιαμίν, ὅ ἐστιν υἱὸς ἡμερῶν³⁰.
β ἔτεκεν.

ἐθάλασε. ⁶g reads τοὺς υἱούς. ⁷d adds ἐν ἐσχάταις ἡμέραις αὐτοῦ. A ἐν
τετάρτῳ ἔτει (A^{b*} ἡμέρα) τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ. ⁸d om. A^b = ἔζησε. ⁹c, f,
A^{b*cd^{efg}}. aeg read ἔτη ρκέ'. ὅ ζ. ἑκατὸν εἴκοσι. d ἐν τῷ ρκέ' ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ.
S¹ ἔτη ρκα'. A^{abb} = ε. ἑκατὸν καὶ εἴκοσι καὶ ἔν. ¹⁰c. β-dg, S¹ read as in
margin. g καὶ καλέσας αὐτούς. A^{abhefg} = c or β-dg. A^{b*cd} φιλήσας αὐτούς.
d reads καλέσας γὰρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἀσπασάμενος. A^{b*} = καὶ καλέσας
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸν καὶ ὅτε προσήγγισαν. Thus d and A^{b*} are related.
¹¹A^{b*cd} = καὶ λέγει. d adds ἀκούσατε τέκνα B. τοῦ πατρὸς ὑμῶν ἐνωτίσασθε ὅσα
ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον. ¹²c, dg. β-dg read ὡς. d adds γὰρ ὅ before
Ἰσαὰκ. ¹³c, d (save that d reads ἐπὶ γήρους). β-d, A^{efg} (also A^{abc} but
corruptly) read as in margin. A^b = μετὰ τὸ ἑκατοστὸν ἔτος τῷ Ἰακώβ. ἐτέχθη.
A^{b*d} πατῆρ πατρὸς ἡμῶν ἑκατοστῶ ἔτει ἐτέχθη. For ὡσπερ . . . αὐτοῦ S¹ reads
corruptly as follows: Ἐγὼ B. ἐν τῷ γήρῳ τοῦ πατρὸς μου Ἰακώβ, καὶ πάντες οἱ
ἀδελφοὶ ἦσαν νεανίαι (?). Καὶ οὕτως ὁ πατῆρ πατρὸς ἡμῶν (cf. A^{b*d}) ἐτέχθη τῷ
Ἰακώβ. ἑκατοστῶ ἔτει. A^{efg} om. next four words. ¹⁴d adds πατρί μου.
¹⁵S¹ adds ὁ δὲ Ἰακώβ ἦν ἑκατὸν ἐτῶν. ¹⁶c, β-bg, A^{ab*cd}, S¹. b reads ἐπειδὴ
οὖν. g, A^{befg} ἐπειδὴ. ¹⁷c, d, A^b. β-d, A^{ab*cd^{efg}}, S¹ om. ¹⁸g trs. after με.
¹⁹c, β, S¹ (save that c reads ἔσχεν and om. τὴν, a reads Βαλάν and g om. οὖν).
A = κἀγὼ τὸ γάλα (+ Βαλλᾶς A^{b*cd}) παιδίσκης (+ αὐτῆς A^{b*cd} + αὐτῆς Βαλλᾶς
A^{efg}) ἐθήλασα. ²⁰d, S¹ add μήτηρ μου (S¹ ἡμῶν). For ἡ γὰρ . . .
ἐστεύρευσεν A reads ἦν δὲ αὐτῆ ἔτη δώδεκα ἃ ἐστεύρευσε. ²¹aef add αὐτήν.
²²c, d. β-d read Κυρίῳ. A^{bh*efg} add πατῆρ μου (A^{bhefg} om. π. μου)
καὶ ἔδωκε αὐτῇ (+ ὁ Θεὸς A^{b*}) γάλα ἰσχυρόν (A^{b*} πολὺ). A^{acd} γάλα πολὺ.
²³c. β, S¹ read as in margin (save that d reads ἡμέρας β'). ²⁴c. β reads
as in margin. ²⁵β, A, S¹. c om. ²⁶c. β, S¹ read ὁ πατῆρ ἡμῶν (g μου)
ἡγάπα. ²⁷c. β reads Ῥαχὴλ as generally. ²⁸c, β-d, S¹ (save that β-d
read ἀπ' αὐτῆς, a τεκεῖν, S¹ ἔχειν for ἰδεῖν, e εὔχεται, and g trs. ἰδεῖν before δύο
υἱούς). d reads ὅθεν καὶ ἠύξατο ἵνα ἴδῃ ἐξ αὐτῆς δύο υἱούς. ²⁹a om. S¹ reads
γεννηθεὶς ἐκλ. ³⁰c, d (save that d reads ὅπε (sic) for ὅ). β-d, A, S¹ read
υἱὸς ἡμ. (A^{b*} δεξιᾶς. A^{-b*} om.) ὅ (e ὅς, g, A τοῦτ') ἐστιν Βενιαμίν (e -εῖν, f -ἦν).

II. Ὅτε *δὲ ἦλθον εἰς Αἴγυπτον †πρὸς Ἰωσήφ¹, καὶ² β-δ, A, S¹ ἐγνώρισέν³ με ὁ ἀδελφός μου†, λέγει⁴ μοι. Τί⁵ εἶπον⁶ τῶ^{ὄν} πατρὶ μου ὅτε⁷ *με ἐπώλησαν⁸; 2. Καὶ εἶπον Ἐγὼ¹ εἰς Αἴγ. ὅτι ἐφυρα⁹ τὸν χιτῶνά σου αἵματι¹⁰ καὶ *πέμψαντες αὐτὸν καὶ ἐγνώρισέ με Ἰωσήφ, ὁ ἀδελφός οὗτος.¹¹ Ἐπίγνωθι¹² εἰ¹³ ὁ¹⁴ χιτῶν τοῦ υἱοῦ σου ἐστίν¹⁵ ἀδελφός μου.

c	β, S ¹	A
3. Καὶ λέγει μοι. Ναί, ἀδελφέ ¹⁶ . καὶ ὅτε ¹⁷ ἐξέδυσάν με τὸν χιτῶνά μου δέδωκάν με τοῖς Ἰσμαίλιταις· καὶ δέδωκάν μοι περίζωμα, καὶ φραγγελώσαντες εἶπόν μοι τρέχειν.	3. Καὶ *λέγει μοι ¹⁸ . Ναί ¹⁹ , ἀδελφέ. *Καὶ γὰρ ὅτε ἐλάβόν με οἱ Ἰσμαηλίται, εἰς ἐξ αὐτῶν ἀποδύσας με τὸν χιτῶνα ἔδωκέ μοι περίζωμα καὶ φραγγελλώσας με εἶπε τρέχειν ²⁰ .	3. *Καὶ λέγει μοι Ἰωσήφ· Ναί, ἀδελφέ ²¹ . ἔκλειψάν με Χαναανοὶ ἔμποροι βία.

II. ¹c, d (save that d reads εἰσηλθον). β-δ, A, S¹ read as in margin (save that be read ἀεγνώρισε). Since most probably x. 1 originally stood before ii. 1, we should perhaps emend πρὸς Ἰωσήφ, καὶ ἐγνώρισέν με ὁ ἀδελφός μου, λέγει μοι into ἐγνώρισα Ἰωσήφ τὸν ἀδελφόν μου· καὶ λέγει μοι, and the text of β-δ, A, S¹ similarly. Benjamin recognizes Joseph as he had already seen him in a vision (x. 1). Benjamin was only six when Joseph was sold by his brethren (Jub. xxxii. 33; xlii. 20). A later account in the Book of Jashar (*Dict. des Apocr.*, II. 1222) states that Benjamin was the first to recognize Joseph by means of an astrolabe. ²g om. ³be read ἀεγνώρισεν. For ἐγνώρισεν . . . λέγει μοι d reads ἀναγνωρίσας με ἔκλαυσε πικρῶς καὶ καλέσας με κατ' ἰδίαν ἔφη μοι. After ἐγνώρισέν με β-δ, A, S¹ add Ἰωσήφ. ⁴eg, A^{abb*cd} read καὶ λέγει. ⁵fg read ὅτι. ⁶c, ef. abdg read εἶπον. dg, A, S¹ add οἱ ἀδελφοί μου (S¹ om.) (+περὶ ἐμοῦ A^{-f}) (+τῶ Ἰακώβ A^{abb}). ⁷c, ade, A. bfg read ὅτι. ⁸c. β, S¹ read ἐπώλησάν με. A = ἀπωλόμην. ⁹c, bd. aefg read ἔφυρον. ¹⁰A^{b*d} om. ¹¹c, S¹. β-δ read πέμψαντες εἶπον. d ἀπέστειλαν αὐτὸν πρὸς Ἰακώβ λέγοντες. A = ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν (A^{b*cd*efg} τὸν πατέρα + ἡμῶν A^{b*}) καὶ λέγουσι (A^{b*cd} εἶπον). ¹²A^{abb} = ἴδε καὶ (A^h om.) ἐπίγνωθι. ¹³f om. For εἰ . . . οὗτος A^{b*cds} read τὸν χιτῶνα ὅτου ἐστὶ οὗτος. A^{ab} ὅτου ἐστὶ ὁ χιτῶν οὗτος. ¹⁴deg om. ¹⁵bg om. ¹⁶c adds μου. ¹⁷c adds με. ¹⁸d reads εἶπέ μοι Ἰωσήφ. ¹⁹d adds ὄντως. ²⁰β-δ, S¹ (save that g reads εἶπέν μοι and a φραγγ. and S¹ om. ἔδωκε . . . καί). d reads γὰρ ἐπορεύθη μετὰ τῶν Ἰσμ. εἰς ἐξ αὐτῶν ἀποδύσας με τὸν χιτῶνα ὃν ἐφόρουσαν ἔδωκέ μοι περίζωμα καὶ φραγγ. εἶπε τρέχειν. A = ἔκλειψάν με οἱ Χαναανοὶ ἔμποροι βία. This clause corresponds to the first in β-δ, S¹.

c	β, S ¹	A
4. Εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν δάβδφ μαστίζων με, ὑπήντησεν αὐτῷ λέων καὶ ἀνεῖλεν αὐτόν. 5. Καὶ οὕτως οἱ μέτοχοι αὐτοῦ φοβηθέντες ἐν †ἀνέσει με κατέσχεν †.	4. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειω ²² κρύψαι *τὸ ἱμάτιόν μου ²³ , ὑπήντησεν ²⁴ αὐτῷ λέων ²⁵ καὶ ἀνεῖλεν αὐτόν. 5. Καὶ οὕτως οἱ μέτοχοι ²⁶ φοβηθέντες *διὰ πωλοῦσί με τοῖς †ἐτέροις αὐτῶν ²⁷ .	4. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειω αὐτοῦς, (+ καὶ A ^{befg}) ἔκρυπτον τὸ ἱμάτιόν μου, [εἰ] ἀπήντησέ †μοι ²⁸ θηρίον καὶ ἀνεῖλε ²⁹ . 5. Καὶ οὕτως ³⁰ οἱ μέτοχοι αὐτοῦ ἐπώλησάν με τοῖς Ἰσραηλιταῖς.

A (only for verses 6–8).

6. Καὶ οὐκ ἐψεύσαντο αὐτοὶ ταῦτα λέγοντες· ἤθελεν γὰρ κρύπτειν ἀπ' ἐμοῦ *τὰ ἔργα τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν³¹, καὶ ἐκάλεσε πρὸς αὐτὸν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ³² καὶ λέγει³³.
7. Μὴ λέγετε τῷ πατρὶ μου³⁴ ἃ ἐποίησατέ μοι, ἀλλ' οὕτως λέξατε καθὼς ἐξηγησάμην³⁵ τῷ Βενιαμίν. 8. Καὶ αἱ ἐννοιαὶ *γένωνται ἐν ὑμῖν³⁶ τοιαῦται³⁷ καὶ μὴ ἔλθωσιν οἱ λόγοι οὗτοι εἰς καρδίαν τὸν πατρός μου.

III. *Νῦν οὖν, τέκνα μου, καὶ ὑμεῖς †ἀγαπήσατε¹ Κύριον τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ *καὶ τῆς γῆς², καὶ³ φυλάξατε⁴ ἐντολὰς αὐτοῦ¹, *μιμούμενοι τὸν ἀγαθὸν καὶ ὁσιον ἄνδρα †Ἰωσήφ¹⁵.

²¹ A^{b*cdefg} (save that *efg* om. Ἰωσήφ). A^{ab} read ὅτε εἶπον ταῦτα ἐθρήνη Ἰωσήφ καὶ (A^a om.) ἔλεγε μοι. ²² b, S¹ add αὐτόν. ²³ g reads τὰ ἱμάτια. ²⁴ g reads ἀπήντησεν. ²⁵ d om. ²⁶ d adds αὐτοῦ. ²⁷ ἐτέροις corrupt for ἐταίροις. A on the whole supports β, S¹. How did ἐν ἀνέσει με κατέσχεν of c originate? The ideas (in ἀνέσει and κατέσχεν) seem contradictory. κατέσχεν is probably corrupt for κατέσχον. c, then, may = כחונני כחונני corrupt (?) for כחונני כחונני = β, S¹. The tense ἐπώλησαν in A is preferable to the present in β, S¹. ²⁸ For ηἴμω = μοι read ηἴμω = αὐτῷ. ²⁹ A^{a*(?)b*} add με. ³⁰ A^{bh}. A^{ab*cd} = τότε οὕτως. A^{efg} = τότε. ³¹ A^b. A^{ahb*cdefg} om. ³² A^{ahb*cdefg}. A^b = ἡμῶν. ³³ A^b adds χωρὶς μου. ³⁴ A^d reads ἡμῶν. ³⁵ A^{abhcddeg}. A^{b*} = ἔλεξα. ³⁶ A^{b*cdeg}. A^{ab} = μὴ γένωνται. ³⁷ A^b adds ἐν ὁδῷ μὴ γνώσῃται Βενιαμὴν καὶ ἐξηγήσῃται τῷ Ἰακώβ.

III. ¹ c, β-bdf (save that *ae* read *τί* for *νῦν* and *eg* trs. καὶ ὑμεῖς after ἀγαπήσατε). b, S¹ read καὶ ὑμεῖς οὖν τέκνα μου (+ ἀγαπητά S¹) ἀγαπήσατε. df ἀγαπήσατε οὖν καὶ ὑμεῖς τέκνα μου (f τέκνα μου καὶ ὑμεῖς). A = καὶ οὖν (A^{ahb*cdefg} om.) ὑμεῖς τέκνα μου. ² c, d. β-d, S¹ om. ³ β, S. c om. ⁴ dg add *τύς*. ⁵ A = μιμηταὶ γίνεσθε ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ ἀληθοῦς.

c, β, S

2. Καὶ ἔστω ἡ διάνοια ὑμῶν
 * εἰς τὸ ἀγαθόν⁶, ὡς καμὲ
 οἴδατε⁷. Ὅτι⁸ ὁ ἔχων τὴν⁹
 διάνοιαν ὀρθὴν¹⁰ πάντα βλέπει
 ὀρθῶς¹¹. 3. Φοβεῖσθε¹²
 Κύριον καὶ ἀγαπᾶτε τὸν πλη-
 σίον¹³. καὶ ἔαν τὰ πνεύματα
 τοῦ Βελίαρ εἰς πᾶσαν πονη-
 ρίαν θλίψῃως ἐκστήσωσι¹⁴
 ὑμᾶς, οὐ μὴ * κατακυριεύσωσιν
 ὑμῶν¹⁵, * ὡς οὕτε¹⁶ Ἰωσήφ
 * τὸν ἀδελφόν¹⁷ μου. 4. Πό-
 σοι¹⁸ τῶν ἀνθρώπων * ἤθελον
 αὐτὸν ἀνελεῖν¹⁹, καὶ ὁ Θεὸς ἐσκέ-
 पासεν αὐτόν²⁰; ὁ γὰρ φοβού-
 μενος τὸν Θεὸν καὶ ἀγαπῶν
 τὸν πλησίον²¹ ὑπὸ * τοῦ πνεύ-
 ματος²² τοῦ Βελίαρ οὐ δύναται
 πληγῆναι, σκεπαζόμενος²³ ὑπὸ
 τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ. 5.
 Καὶ ἀπὸ²⁴ ἐπιβουλῆς ἀνθρώπων

A

2-5. Ὅτι ἔως θανάτου αὐτοῦ
 οὐκ ἤθελε λέγειν περὶ αὐτοῦ·
 ἀλλ' Ἰακώβ γονοῦς ἀπὸ Κυρίου
 λέγει αὐτῷ· ἀλλ' ὅμως αὐτὸς²⁵
 ἀπηνεῖτο, * καὶ τότε²⁶ χαλεπῶς
 ὄρκους τοῦ Ἰσραὴλ ἐπέισθη²⁷.

β, S¹
 ἐξαιτή-
 σονται.
 β, S¹
 κατα-
 κυριεύσει
 ὑμῶν
 πᾶσα
 πονηρία
 θλίψῃως.
 β, S¹
 ἤθελσαν
 ἀνελεῖν
 αὐτόν.
 β, S¹
 πλησίον
 αὐτοῦ.
 β-α τοῦ
 ἀερίου
 πνεύ-
 ματος.

⁶ d reads ἀγαθὴ ἕως τέλους. a om. next fourteen words, ὡς . . . Κύριον inclusive. ⁷ e, S¹ read ἴδετε. ⁸ c, d. β-d om. For ὅτι . . . ὀρθῶς S read οὕτως ζῆτε καὶ ὑμεῖς. ⁹ d adds ἐαυτοῦ. ¹⁰ c, ef. bg read ἀγαθὴν. d καθαρὰν ἀπὸ παντὸς ἔργου κακοῦ καὶ πάσης πράξεως πονηρᾶς. ¹¹ g read ὀρθά. ¹² d adds οὖν τόν. ¹³ d adds ὑμῶν. ¹⁴ c. Cf. 2 Chron. xv. 6. β, S¹ read as in margin (save that de read ἐξαιτήσονται). Here, if β, S¹ are right, ἔαν . . . εἰς πᾶσαν πονηρίαν †θλίψῃως ἐξαιτήσονται = $\text{לכבב דמ דכישבנ ישרבי הריצב ער}$ where I take הריצב to be corrupt for הריצבל. Hence for θλίψῃως read τοῦ θλίβειν. ¹⁵ c. β, S¹ read as in margin (save that β-df read κατακυριεύση and d reads πᾶσαν πονηρίαν). ¹⁶ c. aeg read ὡς καί. bf, S ὡς οὐδέ. d ὥσπερ. ¹⁷ c, ade. bfg read τοῦ ἀδελφοῦ. ¹⁸ d adds γάρ. ¹⁹ c. β read as in margin. e om. next five words. ²⁰ d adds καὶ ἐρρύσατο αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν. ²¹ c. β, S¹ read as in margin. ²² c. β-a read as in margin (save that g reads ἐναερίου for ἀερίου). a om. For ὑπὸ τοῦ πνεύματος . . . ἐπιβουλῆς ἀνθρώπων S¹ read αὐτὸς οὐ φοβήσεται οὐδέν· εἶπερ πολλὴ κακίας αὐτῷ ποιούσιν ἐν τινι, οὐ νικήσουσι. ²³ dg read σκεπόμενος. ²⁴ c, adef. b reads ὑπό. g ἐξ. ²⁵ A^b. A^{ab*cddefg} = καὶ οὕτως. A^h om. ²⁶ A^b. Other MSS. om. ²⁷ Text reads ζωλωυυρβωλ (= ἐκοί-νωσε or συνενδόκησε) which may be corrupt for ζωλωυβωλ = ἐπέισθη.

β-dg, S ἡ θηρίων οὐ δύναται κατα-
 ὑπὸ τῆς κυριευθῆναι²⁸, βοηθούμενος
 τοῦ Κυρίου *† ζῆν ἀπ' αὐτῆς† ὑπὸ τῆς
 ἀγάπης. ἀγάπης²⁹ ἧς³⁰ ἔχει πρὸς τὸν
 β-b, S¹ πλησίον.

β, S¹ ὅτι 6. * Καὶ γὰρ³¹ * ὁ Ἰωσήφ ἐδείθη τοῦ πατρὸς ἡμῶν³², ἵνα
 (bef, S¹ προσεύξεται * ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ³³ ἵνα μὴ³⁴ λογίσηται
 εἶτι) *† Κύριος† αὐτοῖς³⁵ * ἁμαρτίαν, ὅτι ἐποίησαν πονηρὸν εἰς αὐτόν.³⁶
 ἐνεθυμήθησαν
 πονηρὸν
 περὶ
 αὐτοῦ. 7. Καὶ * οὕτως ἐβόα Ἰακώβ³⁷. * ὦ τέκνον χρηστόν³⁸, ἐνέ-
 κησας³⁹ τὰ σπλάγχνα⁴⁰ Ἰακώβ τοῦ πατρὸς σου· καὶ περιλαβῶν⁴¹
 αὐτὸν⁴² ἐπὶ⁴³ δύο⁴⁴ ὥρας κατεφίλει, λέγων·

c, β, S¹

8. Πληρωθήσεται⁴⁵ * περὶ
 σοῦ⁴⁶ προφητεία οὐράνιος⁴⁷

A

8. Πληρωθήσεται ἐπὶ σὲ ἡ
 προφητεία οὐράνιος ἡ λέγει

A^{ab*cdofg} trs. before ὅρκους. For Ἰσραὴλ A^b reads Ἰακώβ. ²⁸ bg read κυριευθῆναι.

²⁹ c. β-dg, S read as in margin. d ὑπὸ τῆς ἀγάπης. g ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τῆς ἀγάπης. Here c is difficult or most probably corrupt. The difficulty lies in ζῆν ἀπ' αὐτῆς. Possibly ζῆν might be taken with βοηθούμενος as expressing one idea = נִשְׁמָע , and ἀπ' αὐτῆς = בְּיָדָא corrupt for בְּיָדָא = ὑπὸ τοῦ Κυρίου as in g. d om. this clause, possibly because of its corruptness. g undoubtedly gives the best sense, though we should expect διὰ τὴν ἀγάπην. ³⁰ c, β-dg. dg read ἦν.

³¹ A = πλην. ³² c. β-b, S read ἐδείθη τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰωσήφ (S¹ Ἰακώβ). b reads ἐδείθη τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ. A ἐδείθη (+ Ἰωσήφ A^b) τοῦ πατρὸς. ³³ c. β-b read ὑπὲρ (g περὶ) τῶν υἱῶν (+ αὐτοῦ d). b περὶ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. For ἵνα προσευξ. . . αὐτοῦ S¹ read λέγων, ὦ τιμῆτέ πάτερ μου Ἰακώβ, πρόσευξαι περὶ τῶν υἱῶν σου τῷ θεῷ. ³⁴ g om. ³⁵ c, d. β-d, S read αὐτοῖς ὁ (aefg om.) Κύριος.

³⁶ c. β, S¹ read as in margin (save that g, S² add ἁμαρτίαν before ὅτι (as in c). fg read πονηρά, and S¹ μου). A^{bhefg} = ταύτην τὴν κακίαν. A^{ab*cd} = (τοῦτο) εἰς κακίαν (+ ἵνα μὴ ἀθυμῶσι οἱ ἀδελφοί A^b). ³⁷ c, β-d. d reads καὶ ἔλεγεν Ἰ. οὕτως. A = τότε Ἰακώβ κλαίων (A^{b*cdofg} ἀκούων. A^b om.) ἐβόα καὶ ἔλεγεν. S¹ = Καὶ οὕτως σφοδρᾶ φωνῆ ἐβόα Ἰ.

³⁸ c, aef. b reads ὦ τέκνον Ἰωσήφ. d γλυκίτατον, Ἰωσήφ, ὦ τέκνον χρηστόν. g ὦ τέκνον Ἰ. ὦ τέκνον χ. A = τέκνον μου, Ἰ., τέκνον μου (A^{ofg} om. Ἰ. τ. μ.), γλυκὺς παῖς. S¹ = εὐλογητόν. A^{abb*cd} but not A^{efg} add ἐνίκησας κακίαν τῶν ἀδελφῶν σου. ³⁹ d reads ἐνέκλεισας. ⁴⁰ A reads

ωληρωγῆ (= γῆρας) corrupt for ωληρωγῆ = σπλάγχνα. ⁴¹ d reads παραλαβῶν. ⁴² A^{b*d} om. ⁴³ aefg om. ⁴⁴ A = τρεῖς through an easy internal corruption.

⁴⁵ c adds in margin περὶ Χριστοῦ. The Messianic interpretation of this passage naturally led to the additions in brackets. ⁴⁶ c. bg read ἐν σοί. d ἐπὶ σέ. aef ἐπὶ σοί. S¹ =

[περι⁴⁸ τοῦ ἀμνοῦ τοῦ Θεοῦ
καὶ σωτήρος τοῦ κόσμου], ὅτι
ἄμωμος ὑπὸ⁴⁹ ἀνόμων παρα-
δοθήσεται καὶ ὁ⁵⁰ ἀναμάρτητος
ὑπὲρ ἄσεβων ἀποθανεῖται [ἐν
αἵματι διαθήκης ἐπὶ σωτηρίᾳ
ἐθνῶν καὶ τοῦ⁵¹ Ἰσραὴλ καὶ
καταλύσει⁵² * Βελίαρ καὶ τοὺς
ὑπηρέτας αὐτοῦ⁵³].

ὅτι ὁ ἄμωμος ὑπὲρ ἀνόμων
†μειανθήσεται⁵⁴ καὶ ὁ ἀνα-
μάρτητος ὑπὲρ ἄσεβων ἀπο-
θανεῖται.

A ἔλεος.
β μιμή-
σασθε
οὖν
(b om.)
ἐν ἀγαθῇ
διανοίᾳ.

IV. Ἴδετε¹ οὖν², *τέκνα μου³, τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς⁴ τὸ
τέλος⁵. μιμήσασθε⁶ Ἦ* ἐν ἀγαθῷ διὰ⁷ τὴν εὐσπλαγχνίαν¹ αὐτοῦ,
ἵνα Ἦ καὶ ὑμεῖς¹ στεφάνους⁸ δόξης φορέσητε⁹. 2. Ὁ γὰρ¹⁰
ἀγαθὸς ἄνθρωπος¹ οὐκ ἔχει σκοτεινὸν ὀφθαλμόν¹¹, ἐλεεῖ¹²
γὰρ πάντα, κἂν *ἀμαρτωλοὶ ᾧσι¹³. 3. Ἦ κἂν *μὴ
βούλωνται περὶ αὐτοῦ εἰς καλὰ¹⁴, *οὗτος τὸ ἀγαθὸν ποιῶν¹⁵
νικᾷ τὸ κακόν, σκεπόμενος¹⁶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ¹⁷. τοὺς †ἀδικούν-
τας¹⁸ ἀγαπᾷ ὡς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. 4. Ἐάν¹⁹ τις

β, S
βουλεύ-
ονται
περὶ
αὐτοῦ εἰς
(ag om.)
κακά.
β ἀγαθοῦ.
β, A, S¹
δέ δι-
κίους.

ἐν σοί. ⁴⁷c. β read (+ τοῦ f) οὐρανοῦ. S¹ = τοῖς ἀνθρώποις.
⁴⁸d reads παρά. ⁴⁹c. β, S ὑπέρ. ⁵⁰c. β, S¹ om. ⁵¹c, d. β-d om.
⁵²b reads καταργήσει. ⁵³c, β-d (save that b reads ὑπηρετοῦντας αὐτῷ).
d reads τοῦ B. καὶ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ πᾶσαν τὴν δύναμιν. S¹ = B. καὶ τὸν
ὑπηρετοῦντα αὐτῷ. ⁵⁴c, β, S¹ seem right here.

IV. ¹c, d, A. β-d εἶδετε. ²c, A. β, S om. ³c, d, A. β-d, S
read τέκνα. ⁴d adds ἐκείνου. S Ἰωσήφ. ⁵c, β, S. Apparently
corrupt for ἔλεος as in A, but τέλος may refer to the high position attained
by Joseph; thus Benjamin's sons are exhorted to imitate his mercy that
they may attain crowns of glory. A^b adds τὸ τοῦ Ἰωσήφ. ⁶c, b, A.
β read as in margin. S¹ = καὶ μιμήσασθε. ⁷c apparently corrupt.
β read as in margin. S¹ = τὴν ἀγαθὴν διάνοιαν καί. ⁸A = στέφανον.
⁹c, β-g, S. g reads ἐργάσητε (sic). A = λήψησθε. ¹⁰c, A^{ab*cd}. β, A^{befg},
S om. ¹¹For the expression cf. Ps. lxi. 23. Yet the text seems
wrong. ¹²c, β-ab. b reads ἐλεᾷ. ¹³c. β, A^{ab*cddefg} read ᾧσι
ἀμαρτωλοί. A^b ἀμαρτωλός τις ὀρᾷ. ¹⁴c. β, S read as in margin
(save that def read βουλεύονται and d eis κακίαν). ¹⁵c. bf, S read οὕτως
(S¹ om.) ὁ (f om.) ἀγαθοποιῶν. ade αὐτὸς (οὗτος a) ἀγαθοποιῶν. g om. together
with next three words. ¹⁶c, β-bg (save that c reads σκεπάμενος).
b reads σκεπαζόμενος. g σκεπάζεται. S¹ adds γάρ. ¹⁷c, S. β reads as in
margin. S¹ adds ἕνεκα τῆς ἀγαθοποιίας. ¹⁸c. β, A, S¹ read as in margin
(save that S¹ om. δέ). c must be corrupt. ¹⁹A adds δέ.

β-af, A δοξάζηται²⁰, οὐ²¹ φθονεῖ αὐτόν²². ἔάν τις πλουτεῖ²³, οὐ ζηλοῖ²⁴. πιστεύων *ἔάν τις ἀνδρείος²⁵, ἐπαινεῖ²⁶ αὐτόν²⁷. τὸν σὺφρονα ἀγαπῶν²⁸. (A om.) ἱμνεῖ. Ἦ τὸν πένητα ἐλεεῖ²⁹. *τῷ ἀσθενοῦντι³⁰ συμπάσχει³¹. τὸν β ἀνυμνεῖ. Θεὸν φοβεῖται³².

c, A

5. Καὶ τὸν ἔχοντα χάριον
*ἀγαθοῦ πνεύματος³³ ἀγαπᾷ
κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

β-a, S¹

5. *Τὸν ἔχοντα³⁴ φόβον
Κυρίου³⁵ ὑπερασπίζει³⁶. *τῷ
ἀγαπῶντι³⁷ τὸν Θεὸν συντρέ-
χει³⁸. τὸν ἀθετοῦντα τὸν ὕψι-
στον νουθετῶν ἐπιστρέφει³⁹.
καὶ τὸν ἔχοντα χάριον *ἀγαθοῦ
πνεύματος⁴⁰ ἀγαπᾷ⁴¹ κατὰ
τὴν⁴² ψυχὴν αὐτοῦ.

V. Ἐὰν Ἦ οὖν καὶ ὑμεῖς⁷¹ ἔχετε² ἀγαθὴν³ Ἰδιάνοιαν⁴, καὶ¹
οἱ πονηροὶ ἄνθρωποι⁵ *εἰρηνεύουσιν μεθ' ὑμῶν⁶, καὶ οἱ
ἄσωτοι αἰδεσθέντες⁷ ὑμᾶς⁸ Ἰπιστρέψουσιν⁹ εἰς *τὸ ἀγαθόν¹⁰, καὶ

²⁰ def read δοξάζεται. A^og om. with next five words.

²¹ S¹ = μή.

²² c. β, A^{ahb*cdag}, S¹ om. A^b reads ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτοῦ. d om. next five words.

²³ c, aef. bg read πλουτῆ.

²⁴ a om. next eight words.

S = ζηλοῦτε.

²⁵ A^{ah} = τὸν ἀνδρείον. A^{ah} corrupt. d adds ἦ.

²⁶ S¹ = ἐπαινεῖτε.

²⁷ c. adef, A om. d reads τούτων and trs. before ἐπαινεῖ.

A^{ab*cd} add καὶ but not A^{bh^{efg}}. A^f om. rest of chapter. ²⁸ c.

β-af read πιστεύων ἱμνεῖ. A = ἱμνεῖ. S¹ ἐν πίστει ἐπαινεῖτε. f om.

A comparison of the adjoining clauses leads us to expect a single word here as in c or A. ²⁹ S = ἐλεεῖτε. a om. next three words. ³⁰ c.

β-ad read τῷ ἀσθενεῖ. d τὸν ἀσθενῆ.

³¹ c. β-a read συμπαθεῖ. S¹ =

συμπαθεῖτε and adds ἀγαπᾶτε τοὺς ἀδελφούς, μὴ ἐπιλανθάνεσθε τῶν γονέων.

³² c = N⁷¹. β reads as in margin (save that d reads ἱμνεῖ) = Π⁷¹.

³³ c. A = ἀπὸ Κυρίου.

³⁴ bd. ef read τῷ ἔχοντι. g τοῦ ἔχοντος. a om.

entire verse.

³⁵ def. bg, S read Θεοῦ.

³⁶ beg. df read ὑπε-

ασπίζεται. S¹ = ὑπερασπίζεται. b, S¹ add αὐτοῦ. S¹ adds further: τὸν μὴ εἰδὸτα

τὸν θεὸν κολάζετε (al. ἐπιστρέφετε, ἀποστρέφετε) εἰς τὴν δικαίαν ὁδόν. ³⁷ d reads

τὸν ἀγαπῶντα. S¹ = τοῖς ἀγαποῦσιν. ³⁸ β-ab. b reads συνεργεῖ. S¹ =

συνεργεῖτε: συντρέχει = 717 which may be corrupt for 737 = 'has pleasure

in,' but συνεργεῖ = 707 has the support of the parallelism of the

preceding clause. ³⁹ S¹ = μὴ ἀποστρέφετε. ⁴⁰ ef. bd read πνεύματος

ἀγαθοῦ. g ἀγίου. S¹ = καὶ πνεῦμα ἀγαθόν. ⁴¹ S¹ = ἀγαπᾶτε. ⁴² g om.

V. ¹ c. a reads οὖν. β-a, A^{ab*cd} δέ, A^{b^{efg}}, S¹ om. ² c, def. ab read

ἔχητε. g σχῆτε. A = ἦτε. ³ A = ἀγαθοί. ⁴ b, S¹ add τέκνα. ⁵ g (?)

read ἄρχοντες. ⁶ β-bd, A, S¹. c, b read εἰρηνεύουσιν ὑμῖν (c om.)

οἱ πλεονεκτοῦντες¹¹ οὐ μόνον ἀποστήσονται * τοῦ πάθους¹² ἀλλὰ καὶ * τὰ τῆς¹³ πλεονεξίας * ἃ εἶχον¹⁴ δώσουσιν¹⁵ τοῖς θλιβομένοις. 2. Ἐὰν ἦτε ἀγαθοποιοῦντες καὶ * τὰ ἀκάθαρτα¹⁶ πνεύματα φεύξονται¹⁷ * ἀφ' ὑμῶν¹⁸, καὶ¹⁹ τὰ θηρία²⁰ * φοβηθήσονται ὑμᾶς²¹. 3. Ὅπου γὰρ ἐν²² * φόβος ἀγαθῶν ἔργων καὶ φῶς²³ εἰς διάνοιαν καὶ²⁴ τὸ σκότος *aef, S¹* ἀποδιδράσκει ἀπ'²⁵ αὐτοῦ.¹ 4. * Ἐὰν Ἦ γὰρ¹²⁶ ὑβρίσει²⁷ φῶς ἀγαθῶν * ἄνδρα ὄσιον²⁸ μετανοεῖ²⁹, ἔλεεῖ γὰρ Ἦ ὄσιος¹ τὸν λοιδωρον³⁰ ἔργων. καὶ σίωπα̂.

c
5. Κἄν³¹ τις * δίκαιον προδώσει³², * ὁ δίκαιος προσεύχεται· εἰ καὶ πρὸς³³ ὀλίγον ταπεινωθῆ, * μετ' οὐ³⁴ πολὺν φαιδρότερος³⁵ ἀναφαίνεται, οἷος γέγονεν³⁶ Ἰωσήφ ὁ ἀδελφός μου.

β-a, S¹
5. Κἄν τις ψυχὴν δικαίαν προδοίη, καὶ ὁ δίκαιος προσευχόμενος πρὸς ὀλίγον ταπεινωθῆ, μετ' οὐ πολὺν φαιδρότερος ἀναφαίνεται, οἷος γέγονεν Ἰωσήφ ὁ ἀδελφός μου.

A
5. Καὶ ἐὰν τις ὑβρίσῃ ψυχὴν δικαίαν, Ἦ πενθεῖ³⁷, ὅτι εἶδε ταπεινωθεῖσαν αὐτήν³⁸, καὶ μετενόησεν³⁹, οἷος γέγονεν Ἰ. ὁ ἀδελφός μου.

d εἰρηνεύουσι μεθ' ἡμῶν. ¹ *c, β-g, S¹*. *g* reads αἰδεσθῶσιν. *A* = αἰδέσονται.
⁸ *A^{efg}* = ἡμᾶς. ⁹ *c* reads ἐπιστρέψωσιν εἰς ὑμᾶς. ¹⁰ *c*. *β-d* read ἀγαθόν, *d* ἀγαθὰ ὁμοίως δέ. ¹¹ *c, β-bd*. *bd* read πλεονέκται. ¹² *d* reads τοῦ τοιοῦτου πάθους. *S¹* = τῆς ἀρπαγῆς. ¹³ *c, β-ad*. *a* reads τισὶν τῆς. *d* τὰ ἀπό.
¹⁴ *c*. *β-d* om. *d* reads συλλεγέντα αὐτοῖς εἶτε χρήματα εἶτε κτήματα. ¹⁵ *d* reads δίδωσιν and trs. after θλιβομένοις. *g* reads ἀποδώσουσιν. ¹⁶ *d* reads αὐτὰ τά.
¹⁷ *bf* read φεύξεται. ¹⁸ *S¹* om. ¹⁹ *c*. *d* reads ἀλλὰ μὴν καί. *β-d, A^{b*cd}, S¹* read καὶ αὐτά. *A^{abhefg}* om. καὶ . . . ὑμᾶς. ²⁰ *d* adds ἀνήμερα. ²¹ *b* reads φεύξεται ἀφ' ὑμῶν φοβηθέντες. ²² *g* om. ²³ *c*. *aef, S¹* read as in margin. *b* φόβος ἀγαθῶν ἔργων. *d* φῶς ἀγαθὸν ἔργων. *g* φῶς καθαρὸν and ἐν for the following εἰς. ²⁴ *c*. *S* reads ἀνθρώπου. *β* om. ²⁵ *b* om.
²⁶ *c, β-g, S¹*. *g* reads ἐάν. *A* = κἄν. *dg, A^{abh}* add τις. ²⁷ *c, df, A^h*. *abe* read ὑβρίσῃ. *g* τηρήσει. *A^{-h}* = ὑβρίσῃ. *S¹* ὑβρίσητε. *abe* add τις.
²⁸ *d* reads ἄνδρα ἄγιον. *A^{abh}* = τοῦτον τὸν ἀληθῆ. *A^{ab*cddeg}* ἄνδρα ἀληθῆ.
²⁹ *S¹* = μετάνοια ἐστίν. *A^{abh}* om. rest of verse. ³⁰ *c, bef. adg* read λοιδορον.
³¹ *a* om. ver. 5. *d* om. κἄν τις . . . ἀναφαίνεται. ³² *c* (though δικαίω is emended into δίκαιον). *β-ad, A^{b*cddeg}, S¹* agree (save that *A* reads ὑβρίσῃ), *d* ψ. δικαίον προδώ. *A^{abh}* = ψυχὴν σου (*A^{*}* om.) ὑβρίσῃ. All renderings are unsatisfactory. ³³ *g* om. ³⁴ *be* read μεθ' οὐ.
³⁵ *g* reads σφοδρότερον. ³⁶ *c* adds ἐν. ³⁷ *A^h* om.
³⁸ *A^{ab*cd}* trs. before ταπειν. ³⁹ *A* is here hopelessly corrupt.

VI. Τὸ διαβούλιον τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς οὐκ ἔστιν ἐν χειρὶ
 ἀφ, A πλάνης¹ πνεύματος² Βελιάρ· ὁ γὰρ ἄγγελος τῆς εἰρήνης
 πλάνου. ὀδηγεί τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. 2. Ἐκαί¹³ οὐχ ὀρά⁴ ἔμπαθῶς¹⁵
 * τὰ φθαρτά⁶, οὐδὲ⁷ συνάγει⁸ πλοῦτον ἔεις φιληδονίαν¹⁹.
 3. Οὐ¹⁰ τέρπεται ἐν¹¹ ἡδονῇ, Ἐ[οὐ λυπεῖ τὸν πλησίον], οὐκ
 ἐμπίπλεται τρυφῇ¹², οὐ πλανᾶται μετεωρισμοῖς ὀφθαλμῶν¹³.
 Κύριος γὰρ ἔστι ἡ¹⁴ μερὶς¹⁵ αὐτοῦ. 4. Τὸ¹⁶ ἀγαθὸν
 β-α, S¹ διαβούλιον * οὐ δέχεται δόξης Ἐοὐκ ἀτιμίας¹⁷ ἀνθρώπων, * καὶ
 οὐκ ἐπι- πάντα δόλον¹⁸ ἡ¹⁹ ψεῦδος ἡ²⁰ μάχην * ἡ λουιδωρίαν²¹ * οὐκ
 δέχεται οἶδε²². * Κύριος γὰρ²³ ἐν αὐτῷ κατοικεῖ²⁴, καὶ φωτίζει τὴν²⁵
 δόξαν καὶ ἀτιμίαν. ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ χαίρει²⁶ πρὸς πάντας²⁷ ἐν παντὶ καιρῷ.
 β, A, S¹ κατάρas³⁰, ὑβρεως καὶ Ἐτιμῆς³¹, ἡσυχίας καὶ ταραχῆς,
 τιμῆς, ὑποκρίσεως καὶ ἀληθείας, [πενίας καὶ πλοῦτου]³², ἀλλὰ * μίαν
 λήπης καὶ ἔχει περὶ πάντας³³ εἰλικρινῇ³⁴ καὶ³⁵ καθαρὰν Ἐδιάθεσιν¹.
 χαράs. 6. Οὐκ ἔχει * ὄρασιν οὔτε ἀκοήν³⁶ διπλήν· * πᾶν γὰρ δ³⁷

VI. ¹ c, β-afg, S. af, A read as in margin. g om. ² d reads τοῦ.
³ c. β, A, S¹ om. ⁴ g reads ἐνορά. For ὀρά . . . φθαρτά S¹ reads ἀγει εἰς
 πειρασμὸν τοὺς φθαρτοῦς. ⁵ d reads ἔμπροσθεν. ⁶ c, aef. bδg τοῖς φθαρτοῖς.
⁷ c, β-eg, A, S¹. eg read οὔτε. ⁸ A reads **εἰς** (= οἶδε) corrupt for **ἐπι**
 = συνάγει. ⁹ Surely a mistranslation for ἐν φιληδονία. ¹⁰ A = οἶδε.
¹¹ c. β-g om. g reads ποτέ. ¹² c, efg. ad read τρυφῆs. b, S¹ τροφῆs.
¹³ The clauses here omitted by A are possibly interpolations; for Κύριος
 γὰρ ἔστι ἡ μερὶς αὐτοῦ would follow naturally on φιληδονίαν or ἡδονῇ. At
 all events οὐ λυπεῖ τὸν πλησίον is foreign to the context, and is accordingly
 bracketed as such. ¹⁴ c. β om. ¹⁵ g om. ¹⁶ a om. τὸ . . . ψεῦδος.
¹⁷ c. β-α, S¹ read as in margin (save that b reads δόξης καὶ ἀτιμίας and S¹
 ἐπιδέξεται). οὐκ ἀτιμίας may be a marginal gloss incorporated in the text.
 In β the asyndetic structure is set right. A = οὐκ οἶδε δόξαν. ¹⁸ β-ad,
 A, S¹. d reads πάντα δὲ δόλον. c om. ¹⁹ A = καί. ²⁰ c, d. β-d, S¹ om.
 A = καί. ²¹ c. β-d, A, S¹ read καὶ λουιδωρίαν (ae λουιδωρίαν). d om.
²² β, A, S¹. c om. ²³ d reads ὅτι Κύριος. ²⁴ A = ἐστί. ²⁵ adef om.
²⁶ The context seems to require a transitive verb. Χαίρει = **ἐφραίνει** corrupt
 for **ἐφραίνει** = ἐφραίνει αὐτόν. Indeed ἐφραίνει αὐτόν is added in d (as
 a dittography) after δianoia in the next verse where it is out of place.
²⁷ g reads πάντα. ²⁸ d adds ἐφραίνει αὐτόν, a dittography from preceding
 sentence. See note 26. ²⁹ A = διαβούλια. ³⁰ S¹ adds μάχην καὶ ψεῦδος
 καί (sic). ³¹ c. β, A, S¹ add as in margin (save that in S¹ the word for
 λήπης is corrupt, and that A reads κολακείας for χαράs). a om. next six
 words. ³² Bracketed as an interpolation. A om. ³³ d reads πρὸς
 πάντας ἔχει. For πάντας a reads πάντων. ³⁴ d reads εἰλικρινῆν. A =

ποιεῖ, ἡ³⁸ λαλεῖ, * ἡ ὄρα³³, οἶδεν ὅτι³⁹ Κύριος ἐπι- β-α, S¹
σκέπτεται⁴⁰ τὴν⁴¹ ψυχὴν αὐτοῦ. 7. Καὶ καθαίρει τὴν ὑπὸ
διάνοιαν αὐτοῦ πρὸς⁴² τὸ μὴ καταγνωσθῆναι ὑπὸ * τῶν ἀνθρώ- Θεοῦ καὶ
πων, ὁμοίως καὶ¹ ὑπὸ Θεοῦ. Ὅμοίως δὲ καὶ τοῦ Βελίαρ τὰ ἔργα ἀνθρώ-
πων¹ καὶ
διπλᾶ ἐστίν, καὶ ἀπλότητα ἐν αὐτοῖς οὐκ ἔχουσιν⁴³. τοῦ
Βελίαρ
δὲ πᾶν
ἔργον
διπλοῦν
ἐστίν, καὶ
οὐκ ἔχει
ἀπλό-
τητα.

VII. Ἐκ τούτου, τέκνα μου, λέγω ὑμῖν¹, φεύγετε τὴν
κακίαν² τῆς Βελίαρ¹ ὅτι μάχαιραν³ δίδωσιν⁴ τοῖς πειθομένοις
αὐτοῦ⁵.

c, bg	β-bg, S ¹	A
2. Ἡ δὲ μάχαιρα ⁶ ἐπὶ τὰ κακῶν μήτηρ	2. Ἡ δὲ μάχαιρα ἐπὶ τὰ κακῶν μήτηρ	2. Καὶ ἡ μάχαιρά ἐστὶ ἐπὶ τὰ κακῶν

ἔμπεδον ἢ ἀσφαλῆ. ³⁵ b, S¹ om. ³⁶ c, β, S¹ (save that β, S¹ read οὐδέ).
A^{abb*cd} = ἀκοὴν καὶ ὄρασιν, but A^{efg} support c. ³⁷ g reads πάντα ᾧ. c adds ἐάν.
³⁸ d om. ³⁹ d reads γὰρ ὅτι ὁ. ⁴⁰ c, b. adef read ἐπισκοπεῖ. g ἐπισκοπεῖ.
a om. rest of chapter. ⁴¹ c. β-a om. ⁴² g reads εἰς. ⁴³ c (save
that I have changed ἔχωσιν into ἔχουσιν). β-a, S¹ read as in margin
(save that d reads ἀπό for ὑπό and dg om. καί before τοῦ). For πᾶν γὰρ ὁ
ποιεῖ . . . ἔχουσιν A reads πᾶς γὰρ ὁ ποιεῖ ἔργα Θεοῦ καὶ Βελίαρ διπλοῦς ἐστὶ καὶ
οὐχ ἀπλότης.

VII. ¹ c. β, A, S¹ om. ² c, β, S¹. A^{ab*cd} = πορνείαν καὶ κακίαν. A^{bh} κακίαν
καὶ πορνείαν. A^{efg} πορνείαν. ³ β, A^{b*cd*eg}, S¹. c, A^{ab} read μάχαιρα. d adds
δίστομον. ⁴ A^{abh} = ἐν χειρὶ ἐστίν. ⁵ c. β, S¹ read αὐτῆ. ⁶ The text is
doubtful. Either μάχαιραν . . . μάχαιρα ἢ συλλαμβάνει ἢ διάνοια (c, abef) is
corrupt. For if the latter is original, that is, if the mind conceives
through Beliar and becomes the parent of seven evil conditions of the
individual and of society, then the μάχαιρα cannot be the parent of these.
Hence if συλλαμβάνει ἢ διάνοια is original in the sense 'the mind
conceiveth,' we should strike out μάχαιραν . . . μάχαιρα as an interpolation.
Thus we should have: 'Flee the malice of Beliar; for it is the mother
of seven evils.' Next let us suppose μάχαιρα to be original. In that
case we must regard συλλαμβάνει ἢ διάνοια as corrupt, and adopt the
reading of A^{b*cd*eg} 'and the sword is the mother of seven evils, and it
receives (them) through Beliar.' For 'and it receives' A^{b*cd*eg} reads 'which
it has' (qhr nlyh a corruption of l wlyl the text of A^{ab}). Further, as
the sword cannot be said to be the mother of 'envy,' for φθόνος we must
read φόνος. We should consider the possibility that συλλαμβάνει is
a rendering of nph here, as the text of A^{ab} supposes, or rather that
λαμβάνει originally stood here and was changed to συλλαμβάνει owing to
the phrase μήτηρ κακῶν preceding. Then the text of β-bg, S¹, which adds
ὅτε τίκτει, would be explained as a further depravation of the text in the
same direction. Of the above solutions I think the first is to be preferred,

<p>ἐστὶ. * πρῶτον συλλαμβάνει ἢ διὰ νοια διὰ τοῦ Βελίαρ⁷. †* Καὶ ἔστιν πρῶ- τον⁸ ὁ † φθόνος⁹, δεύτερον¹⁰ ἢ¹¹ † ἀ- πώλεια¹², τρίτον ἢ¹¹ θλίψις, τέταρτον ἢ¹¹ θηλασία¹³, πέμπτον ἢ¹¹ ἔνδεια, ἕκτον ἢ¹¹ ταραχή, ἕβδομον ἢ¹¹ ἐρήμωσις.</p>	<p>ἐστὶ πρῶτον συλ- λαμβάνει ἢ διάνοια διὰ τοῦ Βελίαρ †* ἔστιν δὲ ὅτε τί- κει πρῶτον¹⁴ † φθό- νον, δεύτερον † ἀπώ- λειαν, τρίτον θλίψιν, τέταρτον αἰχμαλω- σίαν, πέμπτον ἔν- δειαν, ἕκτον ταραχήν, ἕβδομον ἐρήμωσις.</p>	<p>μήτηρ, * καὶ λαμ- βάνει διὰ τοῦ Βελίαρ¹⁵. καὶ ἔστι πρῶτον † φθόνος, δεύτερον † ἀπώλεια, τρίτον θλίψις, τέ- ταρτον αἰχμαλω- σία¹⁶, πέμπτον ἔν- δεια, ἕκτον ταραχή¹⁷, ἕβδομον ἐρήμωσις.</p>
--	---	---

3. Διὰ τοῦτο καὶ¹⁸ ὁ Κάιν ἐπὶ ἐκδικίαις¹⁹ παρεδόθη²⁰ ὑπὸ
Θεοῦ²¹. * κατὰ γὰρ²² * ἑκατοστὸν ἔτος²³ μίαν πληγὴν ἐπή-
γαγεν * ἐπ' αὐτὸν²⁴ ὁ²⁵ Κύριος¹.

β, Α, S
ἑκατόν
ἕτη.

c

4. Διακοσίων ἐτῶν πάσχει
καὶ ἐννακοσιοστῶ²⁶ ἔτει ἐρη-
μοῦται²⁷. διὰ γὰρ Ἀβὲλ τὸν

β, Α

4. Διακοσίων²⁸ ἐτῶν²⁹ πά-
σχει³⁰, καὶ ἐννακοσιοστῶ ἔτει
ἐρημοῦται³¹ [ἐπὶ τοῦ κατα-

and that the text should be read as follows: φεύγετε τὴν κακίαν τοῦ Βελίαρ·
ὅτι συλλαμβάνει ἢ διάνοια διὰ τοῦ Βελίαρ καὶ ἐπὶ τῶν κακῶν μήτηρ γίνεται· καὶ ἔστι
πρῶτον κ.τ.λ. ⁷ c, β-dg, S¹ (save that c om. διὰ). d reads καὶ πρῶτον μὲν
συλλαμβάνει ἢ διάνοια τὸ πονηρὸν διὰ τῆς κακίας τοῦ Βελίαρ, which is merely an
expansion of β-d. g πρῶτος συλλ. διάνοιαν τοῦ Β. ⁸ c, Α. bg read ἔστι
δὲ πρῶτος. ⁹ Corrupt (?) for φόνος—the first evil that ensued on Cain's
submission to Beliar. See note 6. φόνος would then be a rendering
of ⲟⲓ. ¹⁰ fg read β' and similarly use letters throughout rest of verse.
¹¹ c. bg, Α om. ¹² ἀπώλεια = ⲡⲓⲗⲓⲛ which the translator should here have
rendered by φόβος. ¹³ c. aef read αἰχμαλωσίαν. bg, Α^{abh} αἰχμαλωσία.
Α^{b*cdefg} = ταραχή. αἰχμαλωσία is a rendering here of ⲡⲓⲗⲓⲛ = φυγή or
'exile.' Cf. Pirke Aboth v. 11. ¹⁴ ae (save that e reads ὄ for ὅτε).
d ἔστι δὲ τὸ πρῶτον τίκει τόν. f ἔστιν δὲ ὅταν τίκει πρῶτον. S¹ = ὅτι
τ. πρ. ¹⁵ Α^{abh}. Α^{b*cdefg} read ἄ ἔχει διὰ τοῦ Βελίαρ, but this has
arisen from an internal corruption of Α^{abh}. ¹⁶ See note 13.
¹⁷ Α^{b*cd} = ὄργη. Α^{es} om. Α^f = κακία. ¹⁸ g om. ¹⁹ bg, Α (Α^{ab} =
ἐκδικίας), S¹. c reads ἐκδικούμενα. aef ἀδικίαις. d ἐκδικήσεων. ²⁰ c, aef,
Α^{b*cdefg}, S¹. bg read παραδίδοται. Α^{abh} = ἔλαβε. ²¹ c. β-g, S read τοῦ Θεοῦ.
g, Α = Κυρίου. ²² Α^{b*d} = καὶ κατὰ. ²³ c. β, Α, S as in margin. ²⁴ c.
β reads αὐτῶ. ²⁵ dg om. ²⁶ c reads τῶ ἐννακοστῶ. ²⁷ It will be
observed that aef here agree with c in omitting the phrase ἐπὶ τοῦ κατα-
κλυσμοῦ which is found in bdg, Α. ²⁸ dg, Α add γάρ. S¹ om. διακοσίων . . .

ἀδελφὸν αὐτοῦ * ἐν πᾶσι τοῖς
κακοῖς ἐκρίνετο, ὁ δὲ Λαμέχ
ἐν ἐβδομηκοντάκις ἑπτὰ.

κλυσμοῦ]³² διὰ Ἀβὲλ τὸν
δίκαιον³³ ἀδελφὸν αὐτοῦ.
* Ἐν τοῖς ἑπτὰ οὖν κακοῖς³⁴ * ὁ
Καῖν ἐκρίνετο, ὁ δὲ Λαμέχ ἐν
τοῖς ἐβδομηκοντάκις ἑπτὰ³⁵.

5. Ὅτι³⁶ * ἕως τοῦ αἰῶνος³⁷ οἱ ὁμοιούμενοι * τῷ Καῖν³⁸
ἐπὶ φθόνῳ καὶμισαδελφία τοιαύτη¹ κολασθήσονται ἵκρίσει¹³⁹.

VIII. * Ὑμεῖς δέ¹, * τέκνα μου², ἀπόδρατε³ τὴν κακίαν,
ἐπὶ τὸν φθόνον⁴ καὶ τὴν⁵μισαδελφίαν¹, καὶ προσκολλάσθε⁶ τῇ
ἀγαθότητι ἵκαὶ τῇ ἀγάπῃ¹⁷.

β-δ, S¹
τῇ αὐτῇ
κολάσει
κριθή-
σονται.
β, S καὶ
ἡμεῖς οὖν.

c	β, S ¹	A
2. Ὁ γὰρ καθαρὸς νοῦς οὐκ ἔχει μι- ασμὸν	2. * Ὁ ἔχων διάνοιαν καθαρὰν ἐν ἀγάπῃ οὐχ ὀρᾷ γυναῖκα εἰς πορνείαν· οὐ γὰρ ἔχει μiasmὸν ⁸	2. Ὁ γὰρ ἔχων αὐτὴν οὐχ ὀρᾷ ⁹ γυναῖκα εἰς πορνείαν οὐδὲ γιγνώσκει μι- ασμὸν ¹⁰

ἵἐν καρδίᾳ¹, ὅτι ἀναπαύεται¹¹ * ἐπὶ αὐτὸν¹² τὸ¹³ πνεῦμα * τοῦ
Θεοῦ¹⁴. 3. ἵΩσπερ¹ γὰρ¹⁵ ὁ ἥλιος οὐ μαιίνεται ἵπροσέχων¹⁶

κατακλυσμοῦ. ²⁹ A^{ab*cd} om. but not A^{beg}. A adds τῆς ζωῆς αὐτοῦ but A^{cefg} om. πάσχει . . . ἔτει. ³⁰ A^{ab*cd} = ἔπαθε. A^b ἤρξατο πάσχειν. A adds τοῦτο. ³¹ A reads **διφύγωμαι** = ἀπῆλθε (+ ἀπ' αὐτοῦ A^{ab*cddefg}) corrupt for **ωιδύγωμαι** = text. ³² bdg, A. aef rightly om. Cf. c. A adds καὶ ἔπαθε τοῦτο. ³³ A^{b*cd} om. ³⁴ dg, A^{beg} (save that g, A^{beg} om. οὖν). A^{ab*cd} = καὶ ἐν τοῖς ἑπτὰ κακοῖς (A^b om.). a reads ἐν τοῖς ἑπτὰ. bef, S¹ ἐν τοῖς ἑπτακοσίοις ἔτεσιν (e om.). Here b abandons its allies dg, and a its allies ef. ³⁵ A = ἔκρινε αὐτόν· ἐν δὲ (A^{ab*cddefg} om. αὐτόν . . . δέ) τοῖς ἐβδομηκοντάκις τὸν Λ. ³⁶ c reads ὅτι γάρ. a om. entire verse. A^b adds ἐκδικίας θεοῦ Λαμέχ ἔπραξε ἐν Καῖν ὅτι. ³⁷ A = εἰς τὸ τέλος τῶν αἰώνων. ³⁸ d reads τὸν Κ. A^{-b} = αὐτοῖς. ³⁹ c. β-ad, S¹ read ἐν φθόνῳ εἰς τὴνμισαδελφίαν (ef trs. εἰς τ.μισαδ. before ἐν) τῇ αὐτῇ κολάσει (g κρίσει) κριθήσονται. d ἐν φθ. ἡμισαδελφία ἡ φθ. τῇ αὐτῇ κολάσει κατακριθήσονται. For οἱ ὁμ. . . κρίσει A reads οἱ ὁμοιούμενοι αὐτοῖς (A^b τῷ Καῖν) κολασθήσονται.

VIII. ¹ c. β, S read as in margin (save that g om. οὖν). A = τοιγαροῦν. ² a om. ³ c, ef. a reads φύγετε. bdg ἀποδράσατε. ⁴ c. β-d, S¹ read φθόνον τε. d φθόνον δέ. ⁵ g om. ⁶ a reads προσκολλήθητε. ⁷ g, A om. S¹ = καὶ εὐκαρδίας τῇ ἀγ. ⁸ β (save that d adds ἀγαθὴν καὶ before καθαρὰν, τῇ before ἀγάπη and τοῦ θεοῦ after it). S¹ καὶ ἔχοντες διάν. καθαρὰν ἐν ἀγ. μὴ ὀράτε γυναῖκα εἰς πορνείαν καὶ μὴ ἔχετε μiasmὸν ἐν ψυχῇ καί. Compare Matt. v. 28. ⁹ A^{efg} = ἔξει. ¹⁰ A^{b*cddefg} = πορνείαν μiasmὸν. ¹¹ ef read ἀναπέπνυται. ¹² c, d. aeg read ἐπὶ αὐτῷ. bf ἐν αὐτῷ. ¹³ f om. ¹⁴ A = ἄγιον. ¹⁵ d om. ¹⁶ f reads λάμπων. Text = **בשרהב** which may be

ἐπὶ¹⁷ κόπρον¹⁸ καὶ¹⁹ βόρβορον²⁰, Γ* ἀλλὰ μᾶλλον²¹ ἀμφοτέρα ψύγει²² καὶ ἀπελαύνει τὴν δυσωδίαν¹, οὕτω καὶ ὁ καθαρὸς²³ νοῦς ἐν τοῖς μiasμοῖς²⁴ τῆς¹⁷ γῆς συνεχόμενος²⁵ Γ μᾶλλον ἰοικοδομεῖ²⁶, αὐτὸς δὲ οὐ μαιίνεται¹.

c

IX. Λέγω δὲ ὑμῖν καὶ πράξεις ἀπὸ λογίων Ἐνώχ τοῦ δικαίου, * ὅτι πορνεύ(σ)ετε¹ πορνείαν Σοδόμων καὶ ἀπολε(ί)σθε ἕως βραχύ. Καὶ πάλιν ἀνανεωθήσεσθε καὶ ἡ βασιλεία Κυρίου οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν.

β, S¹

IX. Ὑπονοῶ² δὲ καὶ³ πράξεις * οὐ καλὰς ἐν ὑμῖν⁴ ἔσεσθαι * ἀπὸ λόγων Ἐνώχ τοῦ δικαίου⁵. * πορνεύσατε γὰρ⁶ πορνείαν Σοδόμων * καὶ ἀπολείσθε ἕως βραχύ⁷, καὶ * ἀνανεώσησθε ἐν γυναιξίν στρίνουσ⁸. καὶ ἡ βασιλεία Κυρίου οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν ὅτι * εὐθὺς αὐτὸς λήψεται⁹ αὐτήν.

A

IX. Πλήν ὑπονοῶ πράξεις κακίας ἔσεσθαι ἐν ὑμῖν ὅτι ἠκούσαμεν¹⁰ ἀπὸ λόγων τῶν πατέρων ἡμῶν ὅτι πορνεύσατε ὑμεῖς πορνείαν Σοδόμων, ἕως * καὶ παρὰ βραχύ ἀπολείσθε¹¹ καὶ ἀνανεωθήσεσθε εἰς στρίνουσ¹² γυναικῶν καὶ ἡ βασιλεία Κυρίου οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν ὅτι * ἀνὴρ εὐθὺς λήψεται αὐτήν¹³.

corrupt for $\eta\rho\psi\eta\beta = \text{παρακύπτων}$. ¹⁷ d om. ¹⁸ f reads κοπρία. ¹⁹ c, bdg, A, S. aef read ἦ. ²⁰ c, β-af. a reads βόθνον. f βορβόρφ. ²¹ g reads μᾶλλον δέ. f adds τά. ²² a reads ψύχει. ²³ g reads καθαθαμένους. ²⁴ c, bdg. aef read μιάσμασι. ²⁵ A^{bh} read $\eta\zeta\ \mu\omega\ \zeta\omega\rho\eta\eta = \text{οὐ συνέχεται}$. A^{b*cd} $\eta\zeta\ \mu\omega\ \zeta\omega\rho\eta\eta$ corrupt. ²⁶ c corrupt as context shows. As the sun looks down on mire and is not defiled but rather dries it up and banishes its evil odour, so the pure mind though beset with the defilements of earth is not itself defiled but rather buildeth them up! Here we require a word signifying the cleansing action of the pure mind on the pollutions of the world. Hence $\eta\zeta\beta$ (= οἰκοδομεῖ) may be corrupt for $\eta\zeta\eta = \text{καθαρίζει}$.

IX. ¹ So also d, A. See note 6. ² d, A read πλήν, τέκνα μου (A om. τ. μου), ὑπονοῶ. ³ abdef, S¹. g, A om. ⁴ β-ab. ab, S¹ read ἐν ὑμῖν οὐ καλὰς. ⁵ β-d, S¹. d reads ἔγνω γὰρ ἀπὸ τῆς βίβλου λόγων Ἐ. τοῦ δικ. ⁶ β-dg. d, A read ὅτι πορνεύσατε (as c). g πορνεύεται δέ. ⁷ β (save that b reads ἀπόλησθε, g ἀπόλυσθε). S¹ καὶ ἀπολ. πολύ. a om. next five words. ⁸ β-a (save that g reads ἀνανεωθήσεσθε). S¹ γαμήσατε γυναίκας βδελυράς. Perhaps $\psi\omega\rho\eta\eta$ (i. e. ἀνανεώσεσθε) is corrupt for $\psi\omega\rho\eta\eta = \text{ἐργάσεσθε}$. ⁹ d reads ὁ εὐθὺς λήψεται αὐτός. ¹⁰ A^{bh}efg. A^{b*cd} read ἦκουσα. ¹¹ A^{b*cd}. A^b read καὶ ἕως οὐκ (?) ἀπολείσθε. A^{efg} ἕως καὶ παρὰ βραχύ ἀπόλλυται. ¹² A^{b*cd}. A^{bh} = διαστροφῆν. ¹³ A^{b*d}. A^{bh} = εὐθείς λήψονται αὐτήν. A^{efg} εὐθὺς ποιεί (αὐτὴν) αὐτήν.

c, β, S¹

2. Πλὴν ἐν μερίδι ὑμῶν γενήσεται *ναὸς Θεοῦ¹⁴, καὶ *ἔσται ὁ ἔσχατος ἔνδοξος¹⁵ *ὑπὲρ τὸν πρῶτον¹⁶, καὶ *συναχθήσονται ἐκεῖ¹⁷ αἱ¹⁸ δώδεκα φυλαί, καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἕως οὗ ὁ ὑψιστος ἀποστείλῃ¹⁹ τὸ σωτήριον αὐτοῦ²⁰ ἐν ἐπισκοπῇ μονογενοῦς προφήτου²¹. [3. Καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὸν πρῶτον ναόν, καὶ ἐκεῖ Κύριος ὑβρισθήσεται²² *καὶ ἐπὶ ξύλου ὑψωθήσεται²³. 4. Καὶ ἔσται τὸ ἄπλωμα τοῦ ναοῦ σχιζόμενον²⁴ καὶ μεταβήσεται²⁵ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη, ὡσπερ²⁶ πῦρ ἐκχυόμενον. 5. Καὶ ἀνελθὼν ἐκ τοῦ ἄδου²⁷ ἔσται²⁸ μεταβαίνων²⁹ ἀπὸ³⁰ τῆς³¹ γῆς πρὸς³² οὐρανόν³³. *Ἐγνων³⁴ δὲ οἶος ἔσται²⁸ ταπεινὸς ἐπὶ³⁵ γῆς, καὶ οἶος ἔνδοξος *ἐν οὐρανῷ³⁶].

A

2. Πλὴν ἐν μερίδι ὑμῶν γενήσεται *ἡ κληρονομία αὐτοῦ³⁷, καὶ³⁸ διὰ τὸν ναὸν Κυρίου *aef, S¹ ἔνδοξος ἔσται.* ὑψωσέ με Ἰακώβ, ἵνα δοξασθῶσμαι ἐν αὐτῷ, καὶ αἱ δώδεκα φυλαί ἐκεῖ συναχθήσονται καὶ πάντα ἔθνη. [3. Καὶ Κύριος ὑβρισθήσεται καὶ ἐξουθενωθήσεται³⁹. 5. Καὶ μεταβήσεται ἀπὸ τῆς γῆς πρὸς τὸν οὐρανόν, *ἔγνων γὰρ οἶος ἔστιν ἐκ γῆς ἢ οἶος εἰς οὐρανοῦς⁴⁰, ἢ καὶ τί μέτρον αὐτοῦ καὶ τόπος καὶ ὁδός].

c οἰοῦ
αὐτοῦ.c om.
ἔγνων δὲ
... x. i
... εἰδέα
αὐτοῦ.¹⁴ c, β-b. b, S¹ ὁ ν. τοῦ θ.¹⁵ c, dg (save that dg trs. ἔνδοξος before ἔσται). aef, S read as in margin (save that S adds ἐν ὑμῖν). b ἔνδοξος ἔσται ἐν ὑμῖν.¹⁶ b om. and inserts a dittograph from ver. 1: ὅτι αὐτὸς λήψεται αὐτόν.¹⁷ c, β, S¹ read ἐκεῖ συναχθήσονται and trs. after φυλαί.¹⁸ bd om. ¹⁹ c, be. a reads ἀνατεῖλῃ. d ἀποστελεῖ. f ἀποστελεῖ.²⁰ d om. ²¹ β-b. c reads οἰοῦ αὐτοῦ. b om. S¹ reads ὡς εἶπον οἱ προφῆται.²² b adds καὶ ἐξουθενωθήσεται. Cf. A. ²³ d reads ἐπὶ ξύλου σταυρούμενος.²⁴ c reads σχισθήσεται. ²⁵ c, β-bd. bd, S¹ read καταβήσεται. ²⁶ c.β reads ὡς. ²⁷ c, bdg. a reads χάου. ef, S λαοῦ. ²⁸ d reads ἐστί.²⁹ c, aefg. b, S read ἀναβαίνων. d καταβαίνων. ³⁰ d reads ἐπὶ. ³¹ c, d.β-d om. ³² c, d. β-d read εἰς. ³³ d reads οὐρανοῦς. c om. rest of verse and x. i.³⁴ b reads ἔγνω. ³⁵ adg add τῆς. ³⁶ d reads ὑπάρχει ἐν οὐρανῷ.³⁷ A^{efg} om. ³⁸ A^h om. ³⁹ A^{b*cde}g. A^{abh} =τιμηθήσεται. ⁴⁰ A^{abh}. A^{b*cde}g om. According to Armenian Text this clause is added after ὁδός but Carekin's copy of A^b and A^h places it as in text.

x. 1 to
be re-
stored
before
ii. 1.

X. Ὅτε¹ δὲ *ἦν Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ², ἐπεθύμουν ἰδεῖν τὴν εἰδέαν³ αὐτοῦ ἵνα καὶ τὴν μόρφωσιν⁴ τῆς ὄψεως αὐτοῦ⁵. καὶ δι' εὐχῶν Ἰακώβ τοῦ πατρὸς μου⁶ εἶδον αὐτόν, ἐν ἡμέρᾳ γρηγορῶν, * καθ' ὃ ἦν⁶ πᾶσα⁷ ἡ εἰδέα⁷ αὐτοῦ.

β, A, S¹
καὶ δι-
καιού-
νην
Ἐκαστος
μετὰ τοῦ
πλησίον
αὐτοῦ⁷
καὶ κρίμα
εἰς πιστο-
ποίησιν.
β, S¹
ταῦτα
γὰρ ἀντὶ

2. Ἐκαστος εἰπὼν λέγει αὐτοῖς⁷. * Γινώσκετε οὖν⁹, τέκνα μου, ὅτι¹⁰ ἀποθνήσκω. 3. * Ποιήσατε οὖν¹¹ ἀλήθειαν * ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ¹², ἵνα καὶ τὸν νόμον Κυρίου, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ¹³ φυλάξατε¹. 4. * Ταῦτα γὰρ ὑμῖν ἀντὶ πάσης κληρονομίας καταλειμπάνω¹⁴. καὶ ὑμεῖς οὖν¹ δότε αὐτὰ¹⁵ τοῖς τέκνοις ὑμῶν * εἰς κατάσχεσιν¹⁶ αἰώνιον· οὕτω¹⁷ γὰρ¹ ἐποίησεν¹⁸ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. 5. * Ταῦτα γὰρ πάντα δέδωκαν ἡμῖν εἰς κληρονομίαν¹⁹ * εἰπόντες· Φυλάξατε τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ²⁰ ἕως ὅτου²¹ ἀποκαλύψει²² Κύριος²³ τὸ σωτήριον αὐτοῦ²⁴ * πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν²⁵. 6. Ἐκαστος²⁶ τότε

π. κληρονομίας ὑμᾶς διδάσκω. β-g, A, S¹ πάντα ταῦτα ἡμᾶς κατεκληρονόμησαν. A ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

X. ¹ aefg, A. bd, S¹ read ὅτι. ² de, A. bfg, S¹ read Ἰ. ἦν ἐν Αἰγ. (af ἐν Αἰγ. ἦν). A adds καί. ³ bfg. ade read ἰδέαν. ⁴ b reads μορφήν. ⁵ β-af, A^{bh}, S¹. f, A^{ab+cd+g} read ὑμῶν. a om. and trs. τ. π. and A trs. τ. π. μου (or ὑμῶν) before Ἰακώβ. ⁶ af read καθ' ἦν. ⁷ bfg. ade read ἰδέα. A reads εἰδέαν ζῶσαν. d adds καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ. ⁸ c. β, A, S¹ om. ⁹ A = καὶ οὖν. S¹ = ὁρᾶτε οὖν. ¹⁰ d, A^{bh+g} om. A^{ab+cd} read ἰδοῦ. ¹¹ g reads καὶ ποιησάτω. A = καὶ ἐντέλλομαι ὑμῖν ποιεῖν. ¹² c. β, S¹ read as in margin (save that a om. καὶ κρίμα εἰς πιστοποίησιν). For ἀλήθειαν . . . αὐτοῦ A reads δικαιοσύνην καὶ ἀλήθειαν καὶ κρίμα εἰς πίστιν (A^{ab} om. καὶ κρίμα εἰς πίστιν) Κυρίου. Possibly εἰς πιστοποίησιν is an attempt to render יְבִיב. ¹³ g om. ¹⁴ c. β, S¹ read as in margin (save that b, S¹ trs. ὑμᾶς before ἀντὶ and dg trs. it after διδάσκω). A = ταῦτα δίδωμι ὑμῖν ἀντὶ πάσης κληρονομίας. Καταλειμπάνω = קָבַל which is the natural word for a bequest, whereas διδάσκω = יָבִיב or יְבִיב, or יְבִיב is a corruption of the former. ¹⁵ a reads ταῦτα. ¹⁶ A εἰς κληρονομίαν and all but A^b trs. before τοῖς τέκνοις. ¹⁷ c, d. β-d, A, S¹ read τοῦτο. ¹⁸ c, β-b. b reads ἐποίησαν. β-de, S¹ add καί against c, de, A. ¹⁹ c. β-g, A, S¹ read as in margin (save that adf read ταῦτα πάντα and A adds an unintelligible καὶ (A^b om.) μάλλον ἢ before πάντα). g ταῦτα πάντα πάλαι κατεκλ. ἐν πίστει. δέδωκαν εἰς κλ. and κατεκληρονόμησαν = יָבִיב. ²⁰ A = καὶ εἰπον· οὕτως ποιήσατε. For φυλάξατε, a reads φυλάξασθε, g φυλάξαντες. ²¹ bef read ὅτε. ²² c, aef. β-af read ἀποκαλύψει. ²³ c, e, A. b reads ὁ Κύριος, dg S¹ trs. before ἀποκαλύψει. af om. ²⁴ A^b om. ²⁵ A = ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ²⁶ c. β, A, S¹ om.

ὄψεσθε²⁷ Ἐνὼχ * καὶ Σήθ²⁸, καὶ²⁹ Ἀβραάμ, καὶ²⁹ Ἰσαὰκ καὶ β-d, S¹
Ἰακώβ ἀνασταμένους³⁰ ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ³¹ * ἐν ἀγαλλιάσει³². Nῶε καὶ
(aefom.)
Σήμ.

c, β, S¹

7. Τότε καὶ ἡμεῖς ἀναστήσομεθα³³ ἕκαστος * ἐπὶ σκῆπτρον ἡμῶν³⁴ προσκυνοῦντες τὸν βασιλέα * τῶν οὐρανῶν³⁵ [τὸν ἐπὶ γῆς φανέντα³⁶ ἐν³⁷ μορφῇ ἀνθρώπου * ἐν ταπεινώσει³⁸, καὶ ὅσοι πιστεύσωσιν³⁹ αὐτῷ⁴⁰ ἐπὶ τῆς⁴¹ γῆς * χαρίζονται σὺν αὐτῷ⁴²].

8. * Καὶ οἱ⁴³ πάντες ἀναστήσονται, οἱ μὲν εἰς δόξαν, οἱ δὲ εἰς ἀτιμίαν, καὶ κρινεῖ Κύριος⁴⁴ ἐν πρώτοις τὸν Ἰσραὴλ⁴⁵ περὶ τῆς * ἀδικίας αὐτῶν⁴⁶ [ὅτι παραγεγόμενον⁴⁷ Θεὸν⁴⁴ ἐν σαρκί⁴⁸, οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ⁴⁹]. 9. Καὶ τότε κρινεῖ πάντα τὰ ἔθνη [ὅσα οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ ἐπὶ τῆς⁵⁰ γῆς

A

7. Τότε ἀναστησόμεθα καὶ ἡμεῖς ἕκαστος ἐπὶ σκῆπτρον αὐτοῦ καὶ προσκυνήσομεν τὸν οὐράνιον βασιλέα.

β-g, S¹
ἐπίστευσαν.

8. Τότε πάντες⁵¹ ἄλλα- bδg, S¹
γησόμεθα⁵² οἱ μὲν εἰς δόξαν⁵³, τότε καί. τότε καί.
οἱ δὲ εἰς ἀτιμίαν· κρινεῖ γὰρ Κύριος ἐν πρώτοις τὸν Ἰσραὴλ περὶ τῆς ἀδικίας ἣν ἔπραξαν⁵⁴.

β-d, S¹
εἰς αὐτὸν ἀδικίας.

9. Καὶ τότε⁵⁵ οὕτως πάντα τὰ ἔθνη⁵⁶. β σαρκὶ ἐλευθερωτήν.

²⁷ A^b*cdofg = ὄρατε. ²⁸ c. β-d, S¹ read as in margin. d, A καὶ (d, A^b om.) Nῶε. ²⁹ d, A^b om. ³⁰ c reads ἀνισταμένων. ³¹ c. β, A, S¹ om. ³² g trs. before ἀνισταμένους. ³³ β-af, S¹. c, f read ἀναστησόμεθα. a ἀνιστάμεθα.

³⁴ β, S¹ (save that d reads σκῆπτρῳ). c om. ³⁵ g reads τοῦ οὐρανοῦ.

³⁶ c, bδg, S¹. aef read φαινόμενον. ³⁷ b om. ³⁸ c. β-α, S¹ read ταπεινώσεως. a om. ³⁹ c, g. β-g, S¹ read as in margin. ⁴⁰ d reads εἰς αὐτόν. e trs. before ἐπίστευσαν.

⁴¹ c, g. β-g om. ⁴² c. β-d, S¹ read συχαρίζονται (-ήσονται ag) αὐτῷ. d συγχωρίσει αὐτῶν. ⁴³ c. aef read ὅτε καί. bδg, S¹ as in margin. ⁴⁴ g om. ⁴⁵ aef add καί. ⁴⁶ c. β-d, S¹ read as in margin. d εἰς ἑαυτὸν γενομένης ἀδικίας (cf. A). ⁴⁷ c, adeg. bf read παραγενάμενον.

⁴⁸ c, S¹. β reads as in margin. S¹ om. next three words. ⁴⁹ c. β-d om. d reads εἰς αὐτόν. g om. next ten words. ⁵⁰ c, g. β-g om. ⁵¹ A^{abh}. A^b*cdofg read καὶ ἡμεῖς. ⁵² Corrupt. The verb should be in the third plural.

⁵³ A^{bh} read τιμῆν. ⁵⁴ A^{efg} om. next ten words. ⁵⁵ A^b reads οὕτως. ⁵⁶ A^{abh} om. next

ἡρηρηεβυνηε is a rendering of ἀλλαγσόμεθα (as in I Cor. xv. 51, 52) corrupt for ἀναστησόμεθα or rather ἀναστήσονται.

c om. φανέντι⁵⁷]. IO. Καὶ ἐλέ-
 ver. IO. γξει ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς *τῶν
 ἔθνῶν⁵⁸ τὸν Ἰσραὴλ, ὡσπερ
 ἤλεγξεν τὸν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς
 αεφ ἀπι- Μαδιναίοις τοῖς ἀπατήσασιν⁵⁹
 στήσα- *ἀδελφούς αὐτῶν⁶⁰ [γενέσθαι
 σιν. διὰ τῆς πορνείας καὶ τῆς
 β-α οὐ. εἰδωλολατρείας, καὶ⁶¹ ἀπηλ-
 λοτριώθησαν Θεοῦ]⁶², γενό-
 μενοι⁶³ οὖν⁶⁴ τέκνα ἐν μερίδι
 φοβουμένων⁶⁵ Κύριον.

II. Ἦμεῖς οὖν, τέκνα μου⁶⁷, ἕαν⁶⁸ πορευθῆτε⁶⁹ ἐν
 β, S¹ κατὰ ἀγιασμῷ Ἰ* ἐν ταῖς ἐντολαῖς⁷⁰ Κυρίου⁷¹, πάλιν κατοικήσετε⁷¹
 πρόσ- Ἰ ἐπ' ἐλπίδι⁷² *ἐν ἐμοί⁷², καὶ συναχθήσεται⁷³ *πρὸς Κύριον⁷⁴
 ωπον. πᾶς Ἰσραὴλ.

c
 XI.¹ Καὶ οὐκέτι
 κληθήσομαι λύκος
 ἄρπαξ διὰ τὰς ἀρ-
 παγὰς ὑμῶν ἀλλὰ
 [ἐργάτης Κυρίου
 διαδιδὼν τροφήν
 τοῖς ἐργαζομένοις τὸ
 ἀγαθόν. 2. Καὶ

β, S¹
 XI. Καὶ οὐκέτι
 κληθήσομαι² λύκος
 ἄρπαξ διὰ τὰς ἀο-
 παγὰς ὑμῶν ἀλλ'
 [ἐργάτης Κυρίου
 διαδιδούς³ τροφήν
 τοῖς ἐργαζομένοις τὸ
 ἀγαθόν. 2. Καὶ

A
 XI. Καὶ οὐκέτι
 κληθήσεται⁴ *λή-
 σταρχος καὶ⁵ λύκος
 διὰ τὴν ἀρπαγὴν
 ὑμῶν,

eight words. ⁵⁷ *g* reads φανέντα. ⁵⁸ *g*, S¹ om. ⁵⁹ *bdg*, S¹ but
 a manifest corruption of ἀγαπήσασιν as in A. *aeef* read ἀπιστήσασιν (a cor-
 ruption of the reading of *d*). *d* ἀποστήσασιν. ⁶⁰ *bd*. *aeef*, S¹ read ἀδελφὸν
 (*ef* ἀδελφοῦ) αὐτῶν. *g* αὐτὸν ἀδελφούς. ⁶¹ *d* reads οἷτινες καὶ. ⁶² I have
 bracketed these words as an interpolation added to explain the corrupt
 reading ἀπατήσασιν or ἀποστήσουσιν. ⁶³ *d* reads γινόμενοι. ⁶⁴ *a*. β-α
 read οὐ, which is clearly a modification of οὖν. S¹ om. ⁶⁵ *ag* add τόν.
⁶⁶ A^{b*cdeefg}. A^{abh} = μερίς. ⁶⁷ *c*. *abg*, S¹ read ἡμεῖς δε. *def* ἡμεῖς οὖν.
⁶⁸ A adds γάρ. ⁶⁹ *c*. β-*d*, S¹ read πορεύθητε (-εσθε *befg*). *d* πορεύσεσθε.
⁷⁰ *c*. β, S¹ read as in margin. *c* = 𐤀𐤃𐤅𐤀, while β, S¹ = 𐤀𐤃𐤅𐤀.
⁷¹ β-*d*. *c*, *d* read κατοικήσετε (sic). ⁷² *dg* read σὺν ἐμοί and trs.
 before ἐπ' ἐλπίδι. ⁷³ *c*, *bg*, A, S¹. *aeef* read συναχθήσεσθε. ⁷⁴ *b*, S¹ trs.
 after Ἰσραὴλ against *c*, β-*b*, A. A = πρὸς με.

XI. ¹The text of β, S is here largely interpolated, and made to refer
 to St. Paul. In *c* the interpolation is so framed as to refer to
 Christ. ² *g* reads κληθήσεται. ³ β-*bg*. *b* reads διαδιδὼν. *g* διδούς.
⁴ A^{b*} reads κληθήσεσθε. ⁵ Evidently an internal corruption.

ἀναστήσεται ἐν ὑστέροις] ἀγαπητὸς Κυρίου [ἐκ σπέρματος Ἰουδα καὶ Λευί]⁶ ποιῶν εὐδοκίαν *ἐν στόματι αὐτοῦ⁷, [γνώσιν καινὴν φωτίζων πάντα τὰ ἔθνη]⁸.

ἀναστήσεται *ἐκ τοῦ σπέρματος⁸ μου ἐν ὑστέροις καιροῖς] ἀγαπητὸς Κυρίου [ἀκούων⁹ τὴν¹⁰ φωνὴν αὐτοῦ] *καὶ ποιῶν εὐδοκίαν θελήματος αὐτοῦ¹¹, [γνώσιν καινὴν φωτίζων πάντα τὰ ἔθνη

2. ἀλλ' ἀγαπητὸς *Κυρίου καὶ ποιῶν εὐδοκίαν¹² στόματος¹³ αὐτοῦ.

β, S¹

*φῶς γνώσεως¹⁴, ἐπεμβαίνων¹⁵ *τὸν Ἰσραὴλ¹⁶ ἐν σωτηρίᾳ, καὶ ἀρπάζων ὡς λύκος ἀπ' αὐτῶν¹⁷, καὶ *διδούς τῇ συναγωγῇ τῶν ἔθνῶν¹⁸.

3. Ἔως¹⁹ συντελείας *τοῦ αἰῶνος²⁰

ἔσται ἐν συναγωγαῖς²¹ ἔθνῶν καὶ ἐν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν, ὡς μουσικὸν μέλος ἐν στόματι πάντων²².

4. Καὶ ἐν βίβλοις ἀγίαις ἔσται ἀναγραφόμενος, καὶ τὸ ἔργον καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ· καὶ ἔσται ἐκλεκτὸς Θεοῦ²³ *ἕως τοῦ²⁴ αἰῶνος.

5. Καὶ²⁵ δι' *αὐτῶν φοιτήσῃ ὡς²⁶ Ἰακώβ²⁷

ὁ πατήρ μου, λέγων· Αὐτὸς ἀναπληρώσει τὰ ὑστερήματα τῆς *φυλῆς σου²⁸].

⁶ Christian interpolations referring the passage to Christ. ⁷ c. Cf. A^{bb*cdofg}. adef, A^a read θελήματος αὐτοῦ. The latter = ἡσπῆ the former ἡπῆβ. ⁸ g reads, ἐν τῷ σπέρματι. ⁹ bδg, S¹ add ἐπὶ γῆς. ¹⁰ adef. bg om. ¹¹ adef, S¹. bg om. See note 7. ¹² A^{a(7)bb}. A^{b*cd} = καὶ εὐδοκίας. A^{ofg} καὶ ποιητῇ εὐδοκίας. But all the MSS. are corrupt. ¹³ A^{bb*cdofg}. A^{ah} read θελήματος αὐτοῦ (A^a om. ?). ¹⁴ d trs. before πάντα τὰ ἔθνη. S¹ = ἐν γνώσει ¹⁵ beg. a reads λάμπων. df ἐπιβαίνων. S¹ = εἰσάγων. ¹⁶ β-ab, S¹. ab read τῷ Ἰσραὴλ. a trs. after σωτηρία. ¹⁷ β-ab, S¹. ab read αὐτοῦ. ¹⁸ S¹ = συναγὼν τὰ ἔθνη. g om. next eight words through hmt. ¹⁹ b reads καὶ ἕως. d adds τῆς. ²⁰ adef (save that a om. τοῦ). b, S¹ read τῶν αἰῶνων. ²¹ df add τῶν. ²² S¹ adds κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ καλουμένου. ²³ d om. ²⁴ g om. ²⁵ a om. ver. 5. d om. next nine words. ²⁶ ef (save that e reads αὐτόν). b reads δι' αὐτόν συνένισέ με. g διὰ τοῦτο ἐφυσίωσέν με. S¹ περὶ αὐτοῦ γνωρίζεσθε. The text is absolutely uncertain. ²⁷ ef trs. after μου. ²⁸ bg. def read κοιτίας μου. Here strangely enough this divergence could be explained on the supposition of a Hebrew background. bg = ַיְנֻב. def ַיְנֻב.

c

XII.¹ Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκτείνας τοὺς πόδας αὐτοῦ 2. ἐκοιμήθη †ὑπνῶ² καλῶ [καὶ ἀγαθῶ]³. 3. Οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ ἐποίησαν ὡς προσέταξεν αὐτοῖς, καὶ ἄραυτες τὸ σῶμα αὐτοῦ ἔθαψαν αὐτὸ⁴ ἐν Χεβρῶν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. 2. Ὁ δὲ ἀριθμὸς τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔτη ἑκατὸν εἴκοσι πέντε⁵.

β, A, S¹

XII. Καὶ⁶ *ὡς ἐπλήρωσε τοὺς λόγους αὐτοῦ⁷ εἶπεν⁸. Ἐντέλλομαι ὑμῖν, *τέκνα μου⁹, ἀνεύγκατε¹⁰ τὰ ὀστά μου ἐξ Αἰγύπτου, καὶ *θάψατέ με¹¹ εἰς¹² Χεβρῶν ἐγγυς¹³ τῶν πατέρων μου. 2. Καὶ¹⁴ ἀπέθανε Βενιαμὴν¹⁵ *ἑκατὸν εἴκοσι πέντε¹⁶ ἔτων ἐν γῆρει καλῶ· καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ἐν παραθήκῃ¹⁷. 3. Καὶ¹⁸ ἐνενηκοστῶ¹⁹ πρώτῳ²⁰ ἔτει Ἰσραὴλ †ἐξ ὁδοῦ²² τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ †ἐξ Αἰγύπτου²³, *αὐτοὶ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν²⁴ ἀνήγαγον τὰ ὀστά τῶν πατέρων²⁵ αὐτῶν ἐν κρυφῇ *ἐν τῷ πολέμῳ Χαναάν²⁶, καὶ ἔθαψαν αὐτοὺς²⁷ ἐν Χεβρῶν²⁸

XII. ¹ Here the two types of text run widely apart so far as words go, and in ver. 3 there is a difference as to matter. According to *c* only the burial of Benjamin by his sons is recounted, whereas in *β, A, S¹* it is the burial of the patriarchs generally by their sons. Even *A* preserves some evidence in favour of *c* as it reads ἔθαψαν αὐτόν with *c*; also *df* (see note 14) recount the burial of Benjamin only. ² It will be observed that *β, A, S¹* have rightly γῆρει here. This corruption has occurred several times before. See T. Iss. vii. 9. ³ A dittographic rendering of הָבַיִן. ⁴ *c* reads αὐτῶ. ⁵ *c* adds καὶ ταῖς πρεσβείαις αὐτῶν ὁ Θεὸς ἐλέει καὶ σῶσον ἡμᾶς· τέλος γὰρ ἔσχευ (sic) τῶν δώδεκα πατριαρχῶν αἱ διαθήκαι ἐν Κυρίῳ. ⁶ *ef* om. *A^{b1}* adds ἐγένετο. ⁷ *d* reads πληρώσας Βενιαμὴν τοὺς λόγους τοῦτους. After ἐπλήρωσε *A^{b*}* add Βενιαμὴν. ⁸ *A* = λέγει αὐτοῖς. *S¹* adds ὀράτε, τέκνα μου, ὅσα ἐνόησα, εἶπον ὑμῖν. Καὶ, ἰδοὺ, δίδωμι ἑμάντων τῷ τάφῳ. ⁹ *A^{abcdes}* om. but not *A^{b*}*. ¹⁰ *abg, A^{b**eig}, S¹*. *d* reads ἀνάγαγε. *ef, A^{abcd}* ἀνεύγκαται. ¹¹ *β-d, A^{b*}, S.* *d, A^{abcdofig}* read θάψαι. ¹² *β-df. df* read ἐν. ¹³ *f* reads μετὰ. ¹⁴ *d* gives ver. 2 as follows: Ταῦτα ἐντειλάμενος Βενιαμὴν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐξάρας τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐξέλειπεν προσετέθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, ζήσας ἔτη ρκεί. τότε ἐποίησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Βενιαμὴν ὁ πατὴρ αὐτῶν. This text is conflate. Its last clause it holds in common with *c* and προσετέθη . . . αὐτοῦ is wrongly added here from ver. 3 according to the substance of *c*. *f* om. verses 2-4 and gives in their stead a text that is practically the same as ver. 3 of *c*: Καὶ

β, A, S¹

* παρὰ τοὺς πόδας²⁹ τῶν πατέρων αὐτῶν. 4. * Καὶ αὐτοὶ ἐπέστρεψαν³⁰ ἐκ γῆς³¹ Χαναάν, καὶ³² ὤκησαν ἐν Αἰγύπτῳ ἕως ἡμέρας ἐξόδου αὐτῶν ἐκ Ἰγῆς¹ Αἰγύπτου³³.

ἐποίησαν οὕτως καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς· καὶ ἀνεγκόντες ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρών. S adds ταῦτα εἰπών. ¹⁵ S¹ adds υἱὸς τοῦ Ἰακώβ δωδέκατος. ¹⁶ bg. ae read ρκέ. After ἐτῶν A^{abhcdefg} add ζωῆς αὐτοῦ. ¹⁷ bg. ae read παρακαταθήκη. ¹⁸ be. a reads καὶ ἐν τῷ. d ἐν γὰρ τῷ. S¹ ἐν. g abbreviates verses 3-4 as follows: Καὶ ἔκρυντον πρὸ τῆς ἐξόδου αὐτῶν ἀναγόντες καὶ θάψαντες ἐν Χεβρών 4. ὑπέστρεψαν εἰς Αἴγυπτον. ¹⁹ bde. a reads Γ'. A^{abh} = δεκάτω. A^{b*cdefg} read **ϰηϰηϰηϰη** (= ἐνάτω) corrupt for **ϰηϰηϰηϰηϰη** = ἐνενηκοστῷ. ²⁰ bd, A, (S¹ ?). ae om. ²¹ e om. ²² Corrupt for εἰσόδου. ²³ Corrupt for εἰς Αἴγυπτον. d reads ἀπό. ²⁴ A trs. after πατέρων αὐτῶν. S¹ = καὶ οἱ ἀδ. αὐτῶν. ²⁵ A^{b*} = πατρός. ²⁶ ade, S¹. b reads ἐν τότῳ λεγομένῳ Χαναάν. A = ὅτε ἦσαν ἐν πολέμῳ οἱ Χανααῖοι. ²⁷ A = αὐτόν. See notes 1 and 14. ²⁸ d adds ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ. ²⁹ A = ἐγγύς. ³⁰ abe, A, S¹. d reads αὐτοὶ δὲ πάλιν ὑποστρέψαντες. ³¹ A^{b*cdefg} om. ³² d om. ³³ a adds τέλος τῶν ἰβ' διαθηκῶν τῶν νίῳν Ἰακώβ. d ὑπὲρ δὲ τούτων ἀπάντων οἱ τε ἀγαπῶν-σκοντες καὶ ἀκούοντες δόξαν ἀναπέμφωμεν θεῷ εἰς αἰῶνας. Ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν. f; S¹ Βενιαμὴν υἱὸς Ἰακώβ ἰβ', υἱὸς Ῥαχὴλ β'. ἔζησεν ρκέ. g τέλος τῶν διαθηκῶν τῶν ἰβ' πατριαρχῶν νίῳν Ἰσραήλ.

APPENDIX I

מדרש ויסעו

(This Midrash, which is reprinted from Jellinek's *Beth-ha Midrasch* iii. 1-3, contains Hebrew Fragments of the Testament of Judah. These are underlined.)

ויסעו ויהי חתת אלהים (בראשית ל"ה ה'). אמרו אם שני בני יעקב עשו הדבר הנדול הזה אם יאספו כולם יכולים להחריב את העולם. ונפל פחדו של הק"ב עליהם לכך לא רדפו אחרי בני יעקב. רבותינו אמרו אף על פי שלא רדפו אחריהם בפעם ההיא אבל לאחר ז' שנים רדפו ונתכנסו כל מלכי האמורי על בני יעקב ובקשו להורגם בבקעת שכם. לפי שלאחר מיכן חזר יעקב ובניו לשכם ועמדו שם וישבו שם. אמרו לא די להם שהרגנו כל אנשי שכם אלא שיורשים את ארצם. נתקבצו כולם ובאו עליהם להורגם. כיון שראה יהודה כך קפץ לתוך מערכת הרגלים הנלחמים עמהם והרג בתחלה לישוב מלך תפוח שהיה מכוסה מראשו ועד רגליו בברזל ובנחשת T. Jud. iii. 2. והיה רוכב על סוס והיה מורה חניתו בשני ידיו מעל הסוס לפניו iii. 3. ולאחריו לא יחמא בכל מקום שהיה מטיל כי היה גבור בכוחו לירות בשתי ידיו. כיון שראהו יהודה לא נתירא ממנו ולא מגבורתו. קפץ ורץ לקראתו נטל אבן מן הארץ משקלה ס' סלעים והשליכה עליו והוא היה רחוק ממנו שני חלקי רים שהוא קע"ז אמות ושליש. והוא היה בא לקראת יהודה מקושט בכלי ברזל ומורה חניתות. והכהו יהודה באותה האבן על מנינו והפילו מן הסוס. כיון שרצה לקום רץ יהודה ובקש להורגו קודם שיקום מן הארץ. והוא מהר ועמד על רגליו לקראת יהודה וערך מלחמה כנגדו מנינו מול מנינו ושלף iii. 4.

Greek equivalents of underlined words: III. 2. βασιλέα τοῦ Ταφουέ . . . καθήμενον ἐφ' ἵππου. 3. καὶ βάλλοντα δόρατα αὐτοῦ (for δόρατα Greek text gives τόξα—a bad rendering) . . . ἀφ' ἵππου ἔμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν . . . γίγαντα . . . ἀνείλετο λίθον . . . ἐξήκοντα λίτρων (?) καὶ ἠκόνησε . . . καὶ ἐπάταξε αὐτόν. 4. καὶ ἐπολέμησε . . . καὶ εἰς δύο μέρη ἐποίησε τὴν ἀσπίδα . . . καὶ συνέκοψε τοὺς πόδας αὐτοῦ.

- כידונו ובקש לחתוך ראש יהודה, ויהודה הרים מגינו לנגד הכידון
 קבל הכאת הכידון ופסק המגן לשנים. מה עשה יהודה גול¹ והכהו
 בכידונו וקטע שתי רגליו למעלה מן הקרסולים ואז נפל לארץ וכידונו
 נפל מידו וקפץ וקטע ראשו ועד שהיה חולץ שריונו באו עליו תשעה
 חביריו. הראשון שהגיעו נטל יהודה אבן והכהו את ראשו ומגינו נפל
 מידו ולקחו יהודה ועמד לקראת השמונה, ולוי אחיו הגיע ובא ועמד
 אצלו וירה בחץ והרג לאילון מלך געש. ויהודה הרג כל השמונה
 ויעקב אביו קרב והרג לזירורי מלך שילה וכולם לא קמו לקראת בני
 יעקב ועור לא היה להם לב לעמוד אלא לנוס, ובני יעקב רדפו אחריהם
 והרג מהם יהודה ביום ההוא אלף קודם שיבא השמש, ושאר בני יעקב
 יצאו מתל שכם מן המקום שהיו עומדין בצידו ורדפו אחריהם בהר
 עד שיצאו לחצר העיר, ולפני חצר העיר היה להם מלחמה כבדה
 מן אותה המלחמה שנלחמו עמם בבקעת שכם. וירה יעקב חצים
 והרג לפרעתון² מלך חצר ופסוסי³ מלך סרטן וללבון⁴ מלך ארם
 לשביר⁵ מלך מחנים. ויהודה היה ראשון ועלה לחומה של חצר וערבע
 גבורים ערכו מלחמה עם יהודה קודם שהגיע נפתלי אצלו שהיה עולה
 אחריו וטרם שעלה הרג לאותם ד' גבורים ונפתלי קפץ ועלה אחריו,
 עמד יהודה לימין החומה ונפתלי לשמאל החומה והתחילו להרוג
 בהם, ושאר בני יעקב דלגו ועלו אחריהם ושברו אותם ביום ההוא
 וכבשו לחצר, והרגו כל הגבורים ולא הניחו איש שלא הרגוהו ושבו
 כל השבי.
- v. i. ביום השני הלכו לסרטן וגם בה היה עמם מלחמה כבדה
 עיר גבוהה ותלה גבוה וכתשה לכל מי שקרב אצלה ולא היה מקום

5. 'Εν δὲ τῷ ἐκδύειν τὸν θώρακα αὐτοῦ . . . ἐννέα ἑταῖροι αὐτοῦ . . .
 6. ἀνείλε . . . τοὺς ὀκτώ. 7. 'Ιακώβ δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ . . . ἀνείλε . . . τὸν
 βασιλέα τῆς Σιλώ. 8. (καὶ οὐκἔτι αὐτοῖς καρδία τοῦ στήναι ἀλλὰ τοῦ
 φεύγειν). IV. I. καὶ ἀπέκτεινε ἐξ αὐτῶν χιλίους . . . ἐγένετο αὐτοῖς
 πόλεμος μείζων τοῦ . . . ἐν Σικίμοις. 2. καὶ 'Ιούδα . . . ἀνῆλθε ἐπὶ τοῦ
 τείχους . . . καὶ . . . ἀνείλε τοὺς τέσσαρας ἰσχυροῦς. 3. καὶ . . . κατεκυρίευσαν
 τὴν Ἀσοῦρ . . . καὶ ἔλαβον πᾶσαν τὴν αἰχμαλωσίαν. V. I. καὶ τῇ δευτέρᾳ
 ἡμέρᾳ ἀπῆλθον εἰς Σαρτάν. πόλιν κραταιὰν . . . καὶ συνέτριψε πάντα τὸν
 προσεγγίζοντα αὐτῇ καὶ ἦν ἀπροσέγγιστος, ὅτι ἰσχυρὸν τὸ τεῖχος.

¹ Chron. Jer. reads גחן עצמו = 'ducked his head.' ² Chron.
 Jer. xxxvi. 5. לפרעתוהו. ³ ולסוסי. ⁴ בן חלרון (or חרן).
⁵ ולשביר.

לקרב אצל החומה משום שחזק היה השור וגבוה מאד ולא היה מקום

ללוכדה. ביום ההוא כבשו אותה ועלו לחומה וקדם יהודה ועלה Jud. v. 2.

ראשון מן המזרח ונד עלה מן המערב. עלו שמעון ולוי מן הצפון עלו ראובן ודן מן הדרום. קרבו נפתלי ויששכר והדליקו צירי השערים ועל החומה היה עמם מלחמה כבדה עד שעלו סיעת החבריהם שם.

v. 5. עמדו לנגדם על המגדל קודם שכבש יהודה את המגדל. ואחר כך

עלה יהודה לראש המגדל והרג מאתים איש על נג המגדל טרם שירד ממנו. כל בני העיר לכדו והרגו כל הגבורים ולא החיו מהם איש. מפני

שהאנשים חזקים וקשים היו למלחמה והוציאו כל השבי משם. וחזרו

v. 6. לאחוריהם והלכו לתפוח מפני שיצאו אנשי תפוח להציל מידם השבי

vi. i. שלקחו מחצר העיר והלכו משם לארבאל והרגו לאותן אנשים שיצאו להציל השבי.

ביום השלישי הלכו לתפוח בעת הבוקר וכאשר היו

מקבצים השבי ובני שילה באו אצלם לעשות מלחמה או חלצו עצמם

ויצאו אחריהם והרגו כולם קודם חצות יום ותכנסו אחר הנשים לתוך

שילה ולא נתנו להם יד לעמוד. בו ביום לכדו העיר והוציאו כל

השבי [ל]סיעת חבריהם שהניחו בתפוח באו אצלם ועמם שלל תפוח.

vi. 3. ביום הרביעי היו עוברים נגד מחנה שביר¹ יצאו אף הם להציל את

השבי וירדו מהם תוך הבקעה וקפצו ועלו אחריהם והרגום קודם שעלו

vi. 4. המעלה. בו ביום יצאו אנשים ממחנה שביר¹ לנגדם עליהם היו משליכים

אבנים. בו ביום לכדום והרגו כל הגבורים והצילו לכל השבי ודבקוהו

לאותו שהיה עמם.

ביום החמשי הלכו לנועש משום ששמעו

vii. i.

שנאספו שם עם רב מן אמוריים והיו אומרים שהיו באים עליהם ועיר

2. 'Ο 'Ιούδας ... ἀνέβη ... ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ ὁ Γαδ ἀνέβη ἀπὸ δυσμῶν ... καὶ ὁ Λευὶ ... 'Ρουβήμ. 5. κατέλαβεν ὁ 'Ιούδας τὸν πύργον ... καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐπὶ (τὸ ὄροφος) τοῦ πύργου.

6. *Ἄνδρες Θαφφουὲ ἐξῆλθον τοῦ ἐξαιρεῖσθαι ἀπὸ χειρὸς αὐτῶν τὴν αἰχμαλωσίαν. VI. I, 2. 'Αρβαήλ ... ἄνδρες Σιλῶ ἦλθον ἐπ' αὐτοὺς εἰς πόλεμον ... καὶ ἀπέκτειναν ... Σιλῶ καὶ οὐκ ἔδωκαν αὐτοῖς σθένος τοῦ στήναι. 3. Σακίρ' ἐξῆλθον καὶ αὐτοὶ ... καὶ ἀπέκτειναν

αὐτοὺς πρὸ τοῦ ἀναβῆναι τὴν ἀνάβασιν. 4. ἐπ' αὐτοὺς ἐσφενδόνιζον λίθους. 5. ἐπελάβοντο αὐτοὺς ... VII. I. Γαὰς ... διότι

¹ Chron. Jer. שביר.

- חזקה היתה גועש אחת מן ערי מלכי האמורי הלכו לשם ועשו מלחמה עם העיר עד חצות היום ולא יכלו ללכדה מפני ששלש חומות היו לה חומה לפנים מחומה, והתחילו מצערין להן והיו מחרפין להן. באותה שעה עלתה חמתו של יהודה ורוח קנאת גבור נכנסה בו וקפץ בכל כחו ועלה ראשון לחומה, ושם הגיע יהודה למות אילו לא *היה יעקב אביו ושם היה נהרג שהוא משך בקשתו¹ והרג מן ימין ומן שמאל, מן ימין היו משליכין עליו אבנים ומין שמאל ומלפניו היו עומדין למלחמה וכולן היו מבקשין לטורדו מן החומה, וכאשר עלה הן אחיו הבריהם מעט מן החומה, ונפתלי שלישי מאחריהם ושמעון ולוי כבשו ועלו מערב וחמשתן השעו ולא נתנו להם יד לעמוד והרגו בהם רבים הרונים עד זמן שהיה מושך נחל של דם מדמן, ולקדו העיר בעת נטה השמש למערב והרגו כל הגבורים ביום ההוא והוציאו את השבי והלכו ונפשו מחוץ לעיר משום שיגעום היו.
- ביום הששי נחקצו כל האמוריים ובאו אצלם בלא בלי מלחמה *והיו משתחווים להם ובקשו מהם שיעשו שלום ואז עשו עמהם שלום ונתנו להם תמנה ולכל ארץ חרריה, ואז עשה יעקב עמהם שלום ושלמו לבני יעקב כל הצאן ששבו מהם שנים באחד ונתנו להם מס והחזירו להם כל השבי וְנָטָה יעקב לתמנה ויהודה לארבאל² ומשם והלאה עמדו בשלום עם האמוריים³

ἤκουσαν ὅτι συνελέχθη ἐκεῖ λαὸς πολλὸς τῶν Ἀμορραίων καὶ ἐρρέθη ὅτι ἔρχονται πρὸς αὐτούς. 3. τρία τείχη. 5. ὕβριζον αὐτούς· τότε ἀνέβη ὄρηγῆ τοῦ Ἰούδα . . . καὶ ὤρμησε . . . πρῶτος ἐπὶ τὸ τείχος. 6. εἰ μὴ Ἰακώβ πατὴρ αὐτοῦ (†συνεμάχησεν αὐτῷ, εἶχον ἀνελεῖν Ἰούδαν Chron. Jer.). Text is dislocated. Transpose נהרג היה אילו before 5. 5. ἐσφενδόνιζον ἐπ' αὐτὸν λίθους. 6. Δὰν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. 7. ἐδείθησαν αὐτῶν . . . καὶ τότε ἐποίησαν μετ' αὐτῶν εἰρήνην . . . καὶ τότε ἐποίησεν Ἰακώβ μετ' αὐτῶν εἰρήνην . . . 8. καὶ ἐποίησαν αὐτούς ὑποφόρους καὶ ἀπέδωκαν αὐτοῖς πᾶσαν τῆν αἰχμαλωσίαν. 9. καὶ ἠκοδόμησε Ἰακώβ Θάμναν καὶ Ἰούδα Ἀρβαήλ.

¹ בא יעקב אביו לעזרו היו הורגין את יהודה היה מת יהודה כי Chron. Jer. יעקב משך את קשתו וירה בחצים וכלם עראות בימינא וגם שלף את ומסרו עצמם לשכרם ועשו שלום ביניהם ונתנו להם² חרבו. מנחה ושלמו להם יעקב כל צאנם ששבו כפליים וחזרו להם את השבי וְנָטָה יעקב וגם יהודה. Hence in text for בנה read בנה with Chron. Jer. and T. Jud. ³ וזה שאמר יעקב ליוסף בנה וזה ששם אחר שאחיק אשר לקחתי בחרבי ובקשתי בנו הנה נתתי לך שכם אחר שאחיק אשר לקחתי בחרבי ובקשתי

APPENDIX II

LATE HEBREW TESTAMENT OF NAPHTALI

זה צוואת נפתלי בן יעקב:

(Containing Fragments of the Ancient Testament. These are underlined.)

צוואת נפתלי: נפתלי בן יעקב נפתולי אלהים. ויהי כאשר הוזקן נפתלי ובא בשיבה טובה ובא שלם בנבורתו ועבד משפט שוח ויחל לצואת את בניו ויאמר להן. בני בואו וגושו וקיבלו מצות אביכם. 2 ויענו ויאמרו לו. הננו *שומעין לקיים¹ לכל אשר תצונו. 3 ויאמר להם. איני מצוה לכם לא על כספי ולא על זהבי *ולא על כל העבודה² אשר אני מניח לכם תחת השמש. ואיני מצויכם³ דבר כבוד שאינכם יכולין לעמוד בו. אבל אני אומר לכם דבר קל שאתם יכולין לקיימו. 4 וענו והשיבו בניו שנית ואמרו דבר אבינו כי שומעין אנו. 5 אמר להם. איני מצויכם אלא על יראת יי' אותו תעבודו ובו תדבקו. 6 אמרו לו. ומה הוא צריך לעבודתינו. אמר להם. לא הוא צריך לכל ברייה אלא כל בריות עולמו צריכין לו. אבל לא תהו יצר לעולמו אלא כדי שיראו מלפניו ושלא יעשה איש לרעהו מה שלא רצה לנפשו. 7 אמרו לו. אבינו. כלום ראיתנו שפירשנו מדרכיך ומדרכי אבותינו ימין ושמאל. 8 אמר להן. עד יי' ואני בכם שכדבריתם כן הוא אבל יראתי על העתידות לבוא⁴ שלא תתעו אחרי אלילי בני נכר ולא תלכו בחוקי גויי הארצות ולא

The text follows the Oxford MS. d. 11, pp. 32 sqq., already collated by Gaster but here collated afresh. This MS., which is of the thirteenth century, is here designated as A. The readings from P and J are taken from Gaster's edition. P is a twelfth-century MS. now in Paris, and J represents the text of the Testament printed by Wertheimer, 1890, in Jerusalem.

¹J. A reads שומע ולקיים. ²J. A reads הכבודה. ³A. P J read אתכם מצוה. ⁴A^{marg.} P J. A reads לברו.

חשתתפו עם בני יוסף. זולתי עם בני לוי ועם בני יהודה. 9 אמרו לו. ומה ראית לְצַוֵּנוּ על ככה. 10 אמ' להן. לפי שידעתי שעתידין בני יוסף לסור מאחרי י"י אל' אבותם ולהחטיא את בני ישראל ולהגלותן מעל הארץ הטובה בארץ לא לנו. כאשר גלינו על ידו² לשיעבוד³ מצרים.

II ועוד אספרה נא לכם החזון אשר ראיתי בהיותי רועה בצאן. T. Naph. v. 1-3.
2 ראיתי והנה י"ב אחי רועים עמי בשדה. והנה אבינו בא ואמר לנו. בני רוצו⁴ ותיפסו לפני⁵ כל אחד אשר יעלה בחלקו. 3 נענה ונאמר לו ומה נתפוס הנה אין אנו רואים אלא השמש והירח והכוכבים.⁶ 4 כשמעו לוי כן ויתפוש מרדע בידו וידלג על השמש וישב וירכב עליו. 5 וכראות יהודה ויעש נם הוא כן ותפס מרדע ויקפץ על הירח וירכב עליו 6 וגם כל⁷ השבטים. כל אחד מהם רכב על כוכבו ומזלו בשמים. ונשאר זולתי⁸ יוסף לברו בארץ. 7 אמר לו יעקב אבינו. בני ואתה *למה (לא)⁹ עשית כאחיד. אמר לו. אבי ומה לילודי¹⁰ אשה בשמים וסופן על הארץ יעמודו.

III כדבר יוסף כן הנה שור¹¹ אחד גבוה עומד אצלו ולו כנפיים גדולים. v. 6.
ככנפי החסידה וקרניו גבוהין כקרני ראימים. 2 ויאמר לו יעקב. קום יוסף בני ורכב עליו. 3 ויקם יוסף וירכב על השור. ויעקב אבינו הלך מאתנו. 4 בעוד ד' שעות היה יוסף מתנאה על השור שפעמים היה v. 7.
הולך ורץ ופעמים היה בו מעופף עד אשר הגיע אצל יהודה. ויושט יוסף הנם אשר בידו ויחל להכות את יהודה אחיו. 5 אמר¹² לו יהודה. אחי למה תכני. 6 אמר לו שבידך י"ב מרדעות ולי אחת. *עתה תנם לי¹³ והיה שלום. 7 ומאן¹⁴ יהודה לתתם לו. והיכהו¹⁵ יוסף עד שנטל ממנו הי' שלא בטובתו ולא נשאר ביד יהודה כי אם ב' מהן. 8 אמר להן יוסף לי' אחיו מה לכם לרוץ ליהודה¹⁶ ולוי. סרו מאחריהן ולכו אחרי. 9 וכשמעו אחיו מפי יוסף סרו מעל לוי ויהודה כאיש אחד. ללכת אחרי יוסף. ולא נותר עם יהודה בלתי בנימין ולוי. 10 כראות לוי¹⁷ כן ירד

¹ P J. A reads אלקי. ² P J. A reads ררו. ³ P J. A reads בשעבוד. ⁴ A. P J read באו but T. Naph. v. 2 reads *προσδραμόντες*. ⁵ A. Possibly this should be emended into לפי כח, or as Mr. Cowley suggests לפי יכלת, in accordance with T. Naph. v. 2 *κατὰ δύναμιν*. P J read כל לפני. ⁶ P J add והם ומהם. ⁷ P J read חשעת אחי. ⁸ P J add שבט. ⁹ So Gaster reads, adding לא. Perhaps it would be best to read merely לא with J. P reads לו only. ¹⁰ P J. A reads לילוד. ¹¹ A adds יותר. ¹² A. P J ויאמר. ¹³ A. P J read לי עשר. ¹⁴ A. Other MSS. וימאן. ¹⁵ A. P J read והכהו. ¹⁶ A adds only on marg. ¹⁷ P J om.

בעצבון רוחו¹ מעל השמש. 11 אמר לו יוסף² לבנימין אחיו. בנימין אחי הלא אחי אתה. לכה גם אתה עמי. וימאן בנימין ללכת³ עם יוסף אחיו. 12 ויהי כהפנות היום הנה רוח גדולה ותפריד בין יוסף לאחיו⁴ ולא נותרו שנים יחד. 13 ויהי כראותי החזון הזה ואמר⁵ אותו ליעקב אבי. ואמר לי. בני חלום הוא לא יעלה ולא יוריד כי לא משנה הוא. IV ולא חלף זמן מרובה ויראוני⁶ עוד חזון אחר. 2 שהיינו כולנו עומדין עם יעקב אבינו על שפתו של ים הגדול והנה אניה הולכת בלב ים בלא מלח ובלא איש. 3 אמר לנו אבינו. הרואים אתם מה אני רואה. אמרנו לו. רואין אנו. 4 אמר לנו. ממני תראו וכן תעשו. והפשיט יעקב אבינו את בגדיו והפיל עצמו הימה. וכלנו אחריו. 5 וקדמו לוי ויהודה תחילה וקפצו לתוכה ויעקב עמם. 6 והנה בספינה כל טוב⁷ שבעולם. 7 אמר להן יעקב אבינו. הביטו נא אל התורן מה כתוב עליו. שאין ספינה שאין שם בעלה⁸ כתוב על התורן. 8 ויסתכל לוי ויהודה ויראו והנה כתוב זו⁹ האנייה לבן ברכואל¹⁰ היא וכל טוב שיש בה. 9 וכשמוע יעקב אבינו בן שמח ונתן קידה והעלה הודייה לה' ב'. אמר לא דיי שברכני בארץ אלא ברכני גם בים. 10 מיד אמר לנו. בני עתה תתגברו¹¹ וכל אחד מה שיתפוס הוא חלקו. 11 מיד דילג לוי על התורן הגדול עבה וישב עליו. 12 ושיני לו קפיץ גם יהודה על התורן השני הסמוך לתורן של לוי וישב גם הוא עליו. 13 ושאר אחיי החזיקו גבר במשוטו. ויעקב אבינו תפס ב' הקברניטין כדי לישר הספינה בהן. 14 ונשאר יוסף לבדו. אמר לו אבינו. יוסף בני תפוס גם אתה משוטך. ולא אבה יוסף. 15 כראות אבי כי לא אבה יוסף לתפוס משוטו אמר לו. בני גש הנה ותפוש אחד מהקברניטין שבידי¹² ותיישר הספינה ואחיק ישוטו במשוטות עד שהגיעכם אל היבשה. 16 ולימדנו לכל אחד ואחד ואמר לנו. ככה תנהיגו את הספינה ואינכם מתפחדין מכל גלי הים ומרוח סערה אם יעמוד עליכם.

V ויהי בכלותו לצוותו לנו ויתעלם מעלינו¹². 2 ויתפוס יוסף כל¹³ הקברניטין אחד מימינו ואחד משמאלו ושאר אחיי משיטין. ותשט האנייה ותצף על פני המים. 3 ולוי ויהודה יושבים על *ב' התורנין¹⁴ לראות איזה דרך תלך האנייה. 4 כל שעה שהיה דעת יוסף ויהודה שוין.

¹ P om. ² P J om. ³ A om. ⁴ P J ובין אחיו. ⁵ A. P J read ואומר. ⁶ Read ואראה with O. ⁷ A over an erasure. P J read טובות. ⁸ P. A reads תעלה. ⁹ A marg. P add תורן. ¹⁰ A. P J read ברכאל. ¹¹ A marg. P J. A תתגבא (?). ¹² A om. but adds on marg. ¹³ A. P J read בשני. ¹⁴ A. P J read התורן.

שיהודה יורה ליוסף לאיוו דרך טוב לשם יטה יוסף הספינה הלכה¹ הספינה בשלום בלא מכשול. 5 ולפי שעה נפלה מריבה בין יוסף ליהודה. ולא פירנס יוסף הספינה כמאמר אביו וכאילוף יהודה. ותלך הספינה דרך עקלתון והיכוה² גלי הים [אל הסלע] עד שגשתברה.

vi. 5.

VI או ירדו לוי ויהודה מעל התורנים להימלט איש על נפשו. וגם שאר אחי כל אחד ממנו ונמלטנו על³ נפשינו אל היבשה. 2 והנה בא יעקב אבינו ומצאנו מטורפין אחד הנה ואחד הנה. 3 אמר לנו. מה לכם בניי. שמה לא הינהנתם האנייה כראוי לה כאשר צויתי לכם. 4 ונאמר לו. חי נפש עבדיך כי לא סרנו⁴ מכל אשר צויתנו. אבל יוסף פשע⁵ ברבר שלא יישר האנייה כציויך וכאשר הורהו יהודה ולוי בקנאו להם. 5 ויאמר לנו הראו לי איה מקומה. וירא והנה ראשי התורנים נראין והנה צפה על פני המים. 6 וישרוק אבי ונתקבצנו⁶ אליו כלנו. 7 ויפול הימה כתחילה⁷ וירפא את הספינה. 8 ויוכח ליוסף ואמר לו. אל תוסף בני להתל לקנא באחיך כמעט שעוברין⁸ כל אחיך על ידך.

VII וכאשר סיפרתי החזון הזה לאבי. ספק אבי כפיו ויאנה נתולננה עיניו דמעות. 2 ואחל עד בוש ולא אמר לי דבר. 3 ואתפוס יד אבי לחבקה ולנשקה ואומרה לו. אי עבד י"י למה זלנו עיניך. 4 אמר לי. בני על הישנות לך החזון נפל ליבי *ותשתומם נוייתי⁹ על יוסף בני. שאני אהבתיו מכולכם ועל משחת בני יוסף אתם גולים ומתפורין לבין האומות. 5 שחזוונך ראשון והשני כולחן¹⁰ שוין חזון אחד הוא. על כן בני אני מצוה לכם שלא תתחברו עם בני יוסף אלא עם לוי ויהודה.

VIII וגם אנידה לכם שיפול גורלי במיטב טבור הארץ ותאכלו ותשבועו

(Deut. xxxii. 15.)

ממנדי עדניה. 2 מזהירכם אני שלא תבעטון במשמניכם ולא תמרדון ולא¹¹ תמרו את פי י"י המשיבעכם מטובי ארמתו. 3 ולא תשכחו את י"י אלהיכם אלהי אבותיכם שבו בחר אבינו אברהם כשנתפלגו הדורות בימי פלג. 4 כי¹² או ירד הק' משמי מדומו והוריד ע' מלאכי שרת¹³ ומיכאל בראשון. 5 א'¹² וציוה לכל אחד מהן שילמדו לע' משפחות

¹ A² prefixes v. ² A. P J read והיטוה. Best read ורכוה or הדיחה as T. Naph. vi. 5 suggests, or omit אל הסלע ³ P J. A reads אל. ⁴ P J. A reads סרינו. ⁵ A. P J read טעה. ⁶ P J. A reads ונתקבצנו. ⁷ Read בתחילה. ⁸ A. Better read וישתומם נופי ⁹ A. P J read with P J. ¹⁰ A. P J read ואל ¹¹ A. P J read שניהם. ¹² P J om. ¹³ A. P J read בראשם ¹⁴ Schnapp emends rightly into השרת.

יוצאי ירך נח ע' לשון. 6 מיד¹ ירדו המלאכים ועשו² כציוי בראן. ולא נשאר לשון הקודש לשון עברי כי אם בבית שם ועבר ובבית אברהם אבינו שהוא מבני בניהן.

IX ובו ביום הוציא מיכאל פרק מלפני הק'ב'ה' ואמר לע' אומות לכל אחת בפני עצמה. 2 אתם ידעתם את המרד אשר אתכם ואת הקשר אשר קשרתם על אדוני השמים והארץ. ועתה בחרו לכם היום את מי תעבודו ומי מליצכם במרום. 3 ענה נמרוד הרשע ואמר. אני אין לי גדול מזה שלימד³ לי ולאומתי כפי שעה לשון כוש. 4 וענתה גם' פוט ומצרים ותובל ויון ומשך ותירס וכן כל אומה ואומה בחרה במלאכה ולא הזכירה אחת מהן שמו של הק'ב'ה'. 5 אלא כיון שאמר מיכאל לאברהם אבינו. אברם את מי אתה תברור ולמי תעבוד. ענה אברם אני בוחר ואני בורר אלא במי שאמר והיה העולם שיצרני במעי אמי גייה בתוך גייה ומטיל בה רוח ונשמה. לו אברור ובו אדבק. אני חרעי כל ימי עולם.

X אז⁵ הפריד עליהן⁶ והנחיל + והגדיל⁷ לכל אומה ואומה לחלקה ולגורלה. 2 ומאז היבדלו⁸ כל גויי אדמה מהק' זולתי בית אברהם לבדו נשאר עם בוראו לעבדו ואחריו⁹ יצחק ויעקב. 3 לכן בני אני משביעכם שלא תתעו ולא תעבדו לאל אחר אלא לאותו שבחרו בו אבותיכם¹⁰. 4 כי ידוע תדעו שאין כמוהו ואין מי אשר יעשה כמוהו וכמעשי בשמים ובארץ ואין מי אשר יפליא לעשות בנבורותיו. 5 ותבינו מקצת כוחו¹¹ מבריית האדם כמה פלאי פלאות יש בו. 6 בראו מראשו *עד רגליו. מאונו ישמע¹² ומעיניו יביט. וממוחו יבין. ומחוטמו יריח. ומקניהו יוציא קול ומושטו יכניס מאכל ומשתה. ומלשונו ידבר. ובפיו יגמור. בידיו יעשה מלאכתו. ובלבו יחשוב. ובטחולו ישחק. ובכבידו

T. Naph
ii. 8.

יבעום. וקיבתו טוחנת. וברגליו הולך. וריאה [בריאה] + לנפש¹³. ומכליותיו נעוץ. 7 ואין אחד מאובריו יתחלף מאומנותו אלא כל אחד בשלו. 8 לפיכך נאה לאדם לשום על לבו מכל אילו מי הוא שבראו ומי הוא שיצרו מטיפה באושה במעי האשה. ומי הוא שמוציאו לאור

¹ P J. Inserted above the line in A. ² A adds בן above the line.

³ P J. A reads שילמד. ⁴ P J. A inserts above line.

⁵ A marg. P J. A om. ⁶ A. P J read עליין. A supra lin. P J

add גוים. ⁷ Read והגדיל. ⁸ A. P J read הבדלו. ⁹ P J

add אבותינו. ¹⁰ P J read אבותינו. ¹¹ P J. A reads רוחו.

¹² P J. A reads מאחניו. ¹³ Read לנפש. Cf. Othioth

of 'R. Akiba' on p. 148 of text.

העולם ונתן לו ראיית עינים והילוך רגלים ומעמידו ומציגו¹ על בוריו ועל
מכוננו ותיכן לו גמולין טובים במקום בינה. וזרק בו נשמת חיים ורוח
טהרה מאתו. 9 ואשרי אדם אשר לא יטנף את רוח אלהים² הקדושה
אשר שמה ונפחה בקרבו. ואשריו אם ישיבינה טהורה לבוראה כיום
אשר³ הופקדה בו: 10 עד הנה דברי נפתלי בן ישראל אשר הוכיח
לבניו *בנופת מיתוק חיבו⁴:
סליקא צואת נפתלי בן יעקב:

¹ A P. Read ומשיגו with O. ² Rest missing in P J. ³ A
adds above the line. ⁴ Corrupt. Read perhaps מתוק בשיח
מנופת = 'with words sweeter than honey.'

APPENDIX III

ARAMAIC AND GREEK FRAGMENTS CONTAINING PHRASES AND
CLAUSES FROM AN ORIGINAL (?) SOURCE OF THE TESTAMENT
OF LEVI AND THE BOOK OF JUBILEES.

CAMBRIDGE FRAGMENT

(First 14 lines are missing)

(Col. a)		(Col. b)	
. . מאת . .	15	אחי בכל ערן	3
דברת די כלא	16	א די הוו בשכם	
למעבד כדין בכ	17	אחי ואחוי דן	
יעקב אבי ורא	18	בשכם ומה	
ואמרנן להון ב	19	מ (עב) די חמסא ואחוי	
צביין אינון בברתן ונהוי כולן א(חין)	20	אינון יהודה די אנה ושמעון	
ותברין 2 גזורו עורלת בשרבון	21	אחי אזלנא לה . . ד לראובן	
והתחמיון ב(ואתן) ותהון חתימין	22	אחונן די למד . . . ש' ושור	
כואתן במילת . . ט ונהוי לכ(וין)	23	(י)הודה קדמא (די) שבק עצנא	
(Then three columns missing.)		(A section lost here.)	

Where the above texts have parts in common with the Testament of Levi, these are underlined.

BODLEIAN FRAGMENT

(Col. a)

- 1 4 שלמא וכל חמדת בכורי ארעא
 2 כולא למאכל ולמלכות חרבא פנשא
 3 וקרבא ונחשירוהא ^a ועמלא
 4 ונצפתא ^b וקטלא וכפנא 5 זמנין תאכול
 5 חמנין תכפן חמנין תעמול חמנין
 6 תנוח חמנין תרמוך חמנין תנוד
 7 שנת עינא 6 כען חזי לך הכין רבינד
 8 מן כולא והך יהבנא לך רבות שלם
 9 עלמא 7 וננדו שבעתינ מן לוחי
 10 ואנה אתעירת מן שנתי אדין T. Lev.
viii. 18.
 11 אמרת חזוא הוא דן וכדן אנה
 12 מתמה די יהוי לה כל חזוא וטמרת viii. 19.
 13 אף דן בלבי ולכל אינש לא גליתה
 14 8 ועלנא על אבי יצחק ואף הוא כדן
 15 (ברכ)ני 9 אדין כדי הוה ^c יעקב
 16 . . . עשר כל מה דיהוה לה כנדרה
 17 (וכדי) אנה הוית קדמי בראש
 18 (כהונת)ה ולי מכל בנוהי יהב קרבן
 19 . . . לאל * ואלבשי לבוש כהונתא
 20 (ומ)לי ידי ^d והוית כהין לאל עלמיא (Jub.
xxxii. 3.)
viii. 10.
 21 וקרבית כל קרבנוהי וברכת לאבי
 22 בחיותי וברכת לאחי 10 אדין כולהון
 23 ברכוני ואף אבא ברכני ואשלמית

^a As in Syriac.^b Root in Syriac = 'to hiss with rage.'^c Corrupt for חזוה.^d So Jub. xxxii. 3 'His father clothed him in the garments of the priesthood and filled his hands.'

(Col. b)

(Greek Fragment)

1	ואולנא 11	להקרה קורבנוהי בבית אל	T.	11. και ἀνήλθομεν ἀπὸ Βεθὴλ και
2	מבית אל ושרינא	בבירת אברהם	Lev. ix. 1?	κατελύσαμεν ἐν τῇ αὐλῇ Ἰαβραὰμ τοῦ
3	אבונן לות יצחק אבונה 12 וחוא ^a	אבונן לות יצחק אבונה	ix. 5.	πατρὸς ἡμῶν παρὰ Ἰσαὰκ τὸν πατέρα ἡμῶν. 12. και ἶδεν Ἰσαὰκ ὁ πατήρ
4	יצחק אבונא	לכולנא וברכנא		ἡμῶν πάντας ἡμᾶς και ἠλόγησεν ἡμᾶς, και ἠψφράνθη. 13. και ὅτε ἔγνω ὅτι
5	וחרוי 13 וכרי ידע די אנה כהין לאל	וחרוי 13 וכרי ידע די אנה כהין לאל		ἐγὼ <u>יערָטֶטְסָא תִּפְּ</u> Κυρίῳ ¹ δεσπότῃ τοῦ οὐρανοῦ ἤρξατο
6	עליון למארי שמאי שארי	עליון למארי שמאי שארי		ix. 7. διδάσκειν ² με τὴν κρίσιν
7	לפקרה יתי ולא לפא יתי דין	לפקרה יתי ולא לפא יתי דין	ix. 7.	ἱεροσύνης ³ και εἶπεν· 14. Τέκνον ⁴ Λευί,
8	כהנותא ואמר לי 14 לוי אודהר	כהנותא ואמר לי 14 לוי אודהר		πρόσεχε σεαυτῷ ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας ⁵ .
9	לך ברי ברי מן כל טומאה ומן	לך ברי ברי מן כל טומאה ומן		ἡ κρίσις σου μεγάλη ἀπὸ πάσης σαρκός. 15. και νῦν ⁶ τὴν κρίσιν τῆς ἀληθείας ἀναγγελῶ σοι και οὐ μὴ κρύψω
10	כל חטא דינך רב הוא מן כל	כל חטא דינך רב הוא מן כל		ἀπὸ σοῦ πᾶν ῥῆμα *διδάξω σε ⁷
11	בישרא 15 וכען ברי דין	בישרא 15 וכען ברי דין		16. πρόσεχε ⁸ σεαυτῷ ⁹ ἀπὸ παντὸς
12	קושטא אחוינך ולא אטמר	קושטא אחוינך ולא אטמר		ix. 9. συνουσιασμοῦ και ἀπὸ πάσης ¹⁰ ἀκαθαρ-
13	מינך כל פתנם לאלפותך דין	מינך כל פתנם לאלפותך דין		σίας και ἀπὸ πάσης <u>πορνείας</u> . 17. <u>σὺ τὸ πρῶτος</u> ἀπὸ τοῦ σπέρματος ¹¹ <u>λαβέ</u>
14	לך לקרמין היודהר לך	לך לקרמין היודהר לך	ix. 9.	<u>σεαυτῷ</u> και μὴ βεβηλώσης τὸ σπέρμα
15	ברי מן כל פחו וטמאה ומן כל	ברי מן כל פחו וטמאה ומן כל	ix. 10.	σου μετὰ τῶν πολλῶν ¹² . ἐκ σπέρματος γὰρ
16	ונות 17 ואנת אנתתא מן משפחתי	ונות 17 ואנת אנתתא מן משפחתי	ix. 10.	ἀγίου εἶ, και *τὸ σπέρμα σου ἀγιάσον
17	סב לך ולא תחל זרעך עם זניאן	סב לך ולא תחל זרעך עם זניאן	(ix. 9 ?)	και τὸ σπέρμα τοῦ ἀγιασμοῦ σου ἐστίν.
18	ארי זרע קדיש אנת וקדיש	ארי זרע קדיש אנת וקדיש		Ἰερεὺς ἅγιος κληθήσεται τῷ ¹³ σπέρματι
19	זרעך היך קודשא ארו כהין	זרעך היך קודשא ארו כהין		Ἰαβραάμ. 18. Ἐγγὺς εἶ κυρίου και
20	קדיש אנת מתקרי לכל זרע	קדיש אנת מתקרי לכל זרע		σὺ ¹⁰ ἐγγὺς ¹⁴ τῶν ἁγίων αὐτοῦ. Γίνου ¹⁵
21	אברהם 18 קריב אנת (אל ו)קריב	אברהם 18 קריב אנת (אל ו)קריב	ii. 10.	καθαρὸς ἐν τῷ σώματι ¹⁶ σου ἀπὸ πάσης
22	לכל קדישוהי כען *אודכי	לכל קדישוהי כען *אודכי	(Jub. xxi. 16.)	ἀκαθαρσίας παντὸς ἀνθρώπου
23	בבשרך ^b מן כל טומאת כל גבר	בבשרך ^b מן כל טומאת כל גבר		

^a Emended in accordance with Gk. Frag. και ἶδεν and Jubilees xxxi. 9 from והוא. ^b So Jub. xxi. 16 'Be pure in thy body.'

¹ Aram. = θεῷ τῷ ὑψίστῳ. ² Aram. = παραγγελλειν με και διδάσκειν. ³ So this MS. writes this word always. ⁴ Aram. repeats τέκνον. ⁵ Aram. adds και ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας. ⁶ Aram. adds τέκνον. ⁷ Aram. = ὅστε διδάσκειν σε τὴν κρίσιν τῆς ἱεροσύνης. ⁸ Aram. pref. πρῶτον. ⁹ Aram. adds τέκνον. ¹⁰ Aram. om. ¹¹ Aram. = γένους μου. The Aram. here is really a Hebrew word. ¹² Corrupt for πορνῶν. ¹³ Aram. = ἅγιον τὸ σπέρμα σου ὡς τὸ ἀγίασμα, ὅτι ἱερεὺς ἅγιος σὺ κληθήσῃ τῷ παντί. Here τὸ σπέρμα σου ἀγιάσον and τὸ σπέρμα τοῦ ἀγιασμοῦ σου are dittographs. ¹⁴ Aram. adds πάντων. ¹⁵ Aram. = Γίνου νῦν. ¹⁶ Here γίνου . . . σώματί σου agrees with Jub. xxi. 16. See note on Aram.

line 7 דין here T. Lev. ix. 9 has νόμον, but Gk. Frag. κρίσιν. Cf. Deut. xviii. 3 for the phrase κρίσις ἱεροσύνης, i. e. משפט כהנים.

line 16 משפחתי; cp. T. Lev. ix. 10 ἀπὸ γένους, but Gk. Frag. has ἀπὸ τοῦ σπέρματος.

(Col. c)

1	לְמִיעַל לְבֵית אֵל	19 T.	19.	καὶ ὅταν εἰσπορεύει ἐν *τοῖς
2	וּבֹאדִין תְּהִי לְבִישׁ	Lev. ix.		ἀγίους ¹ λούου ὕδατι πρῶτον ² καὶ τότε
3	לְבוּשׁ כְּהֹונָתָא	ix. 11.	20.	ἐνδιδύσκου τὴν στολὴν τῆς ἱεροσύνης.
4	הוּי תְּאִיב תּוֹב וּרְחִיעַ יָרִיךְ			20. καὶ ὅταν ἐνδιδύσκει νίπτου πάλιν
5	וּרְגִלְיךְ עַד דְּלֵא תִקְרַב לְמִדְבַּחָא			τὰς χεῖράς σου
6	כָּל דְּנָה	ix.		καὶ τοὺς πόδας σου πρὸ τοῦ ἐγγίσει
7	כָּל דִּי חוּזָא לְהַנְסֵקָא לְמִדְבַּחָא	ix. 11.		πρὸς τὸν βωμὸν προσενέγκαι ὀλο-
8	הוּי עוֹד תֵּאֵב וּרְחִיעַ יָרִיךְ וּרְגִלְיךְ			κάρπωσιν
9	וּמִהַקְרִיב אַעִין מִהַצְלַחִין וּבִקְרַ			21. καὶ ὅταν μέλλεις προσφέρειν *ὡς
10	אֵינָן לְקוֹדֶמֶין מִן תּוֹלְעָא			ἀδιαν ἐνέγκε ³ ἐπὶ τὸν βωμὸν,
11	וּבֹאדִין הִסַּק אֵינָן אַרִי כְּדָנָה			πάλιν νίπτου τὰς χεῖράς σου καὶ τοὺς
12	חֻזִיתִי לְאַבְרָהָם אֲבִי מִיּוֹדָהָר			πόδας σου
13	מִן כָּל תְּרִיעֶשֶׁר מִינֵי אַעִין אִמֵּר	x. 12.		22. καὶ ἀνάφερε τὰ ξύλα πρῶτον ²
14	לִי דִי חוּזִין לְהַסְקָא מִינְהוֹן לְמִדְבַּחָא			(ἐ)σχισμένα, ἐπισκοπῶν αὐτὰ πρῶτον
15	דִּי רִיחַ חֲנֵהוֹן בְּשִׁים סְלִיק 24 וְאַלִין			ἀπὸ *παντὸς μολυσμοῦ ⁴
16	אֵינָן שְׁמַהֲתָהוֹן אַרְזָא וּדְפְרָנָא			23. *ιβ' ξύλα ⁵ εἴρηκέν
17	וּסְגִדָא וְאַטְוִלָא ^c וְאוּשׁוּחָא ^d וְאוּדְוִנָא ^e			μοι *ἐπὶ τὸν βωμὸν πρόσφερε ⁶
18	בְּרוּתָא וְתַאנְתָּא וְאַעַי מִשְׁחָא			ὄν ἐστὶν ὁ καπνὸς αὐτῶν ἡδὺς ἀνα-
19	עֵרָא וְהִרְסָא וְאַעִי דְּרַקְתָּא ^f 25 אַלִין			βαίων. 24. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα

^a With 19-21, cf. Jub. xxi. 16 'Wash thyself with water before thou approachest to offer on the altar, and wash thy hands and thy feet before thou drawest near the altar, and when thou art done sacrificing, wash again thy hands and thy feet.' ^b = προσλαμβάνεις (?). Cf. ver. 52 for another instance of this expression. ^c Corrupt for אִסְטְרוֹבִילָא = στρόβιλος (Cowley). ^d Corrupt. Gk. Fr. and Jub. give πίτυς. Read שִׁטָּא. Lévi conjectures אִשׁוּחָא a species of cedar. ^e Corrupt for אִוְרָנָא = κέδρος. ^f What was in the original here is uncertain. Perhaps

¹ Aram. = οἶκω θεοῦ. T. Lev. ix. 11 supports Gk. Fr.

² Aram. om.

³ Corrupt for ὅσα δεῖ ἀνεύγειν (Wilkins). ⁴ Aram. = σκώληκος καὶ τότε λαβέ αὐτά· οὕτως γὰρ εἶδον τὸν Ἀβραάμ τὸν πατέρα μου προσέχοντα.

⁵ Aram. = ἐκ πάντων τῶν δώδεκα γενῶν ξύλων. ⁶ Aram. = ἐξ ὄν (?) καθῆκει προσφέρειν ἐπὶ τὸν βωμὸν. ⁷ Corrupt transliteration of וּדְפְרָנָא.

⁸ Aram. and Jub. = ἀμύγδαλον καὶ στρόβιλον. ⁹ Corrupt transliteration of אִוְרָנָא.

¹⁰ Here καν is a corruption of καὶ and θεχάκ a corrupt transliteration of תְּאֵנָתָא. Cf. similar corruption, Jub. xxi. 12 where we have τὰνᾱκ. See note f.

line. 4 רחע, i. e. the Hebrew רחץ. Not Aram.

20	אינן די אמר לי די חזין ם להקס	καὶ κυπάρισσον καὶ δάφνην ¹¹ καὶ ἀσφάλαθον. 25. *Ταῦτα εἴρηκεν ὅτι ταῦτά ἐστιν ἅ σε ¹² ἀναφέρειν ὑποκάτω τῆς ὀλοκαυτώσεως ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ¹³
21	מנהן ל(תחו)ת עלתא על מדבחה	
22	וכדי (הקסת) מן אעי אלין על	
23	מדבחה ונורא ישרא להלךרא	καὶ τὸ πῦρ τότε ¹⁴ ἄρξει ἐκκαίειν

I append here in parallel columns, the three lists of these trees, as they help to settle the question of the mutual relations of the Aramaic and Greek. The names of the trees are given in Greek so far as possible:—

ARAMAIC.	GREEK FRAG.	JUB. XXI. 12.
κέδρος	κέδρος	κυπάρισσος
δεφράνα	δεφράνα	δεφράν
ἀμύγδαλος	σχίνος	ἀμύγδαλος
στρόβιλος	στρόβιλος	στρόβιλος
πίτυς	πίτυς	πίτυς
אנרוא	ὀλδίνα (i. e. אנרוא)	κέδρος
βερῶθα	βερῶθα	βῦρᾶθι
συκῆ	συκῆ	συκῆ
ἐλαία	κυπάρισσος	ἐλαία
δάφνη	δάφνη	μυρσίνη
μυρσίνη	ἀσφάλαθος	δάφνη
ἀσφάλαθος (?)		ἀσφάλαθος

Here the first and third lists practically imply the same original. They diverge in their order. Jub. relegates no. 1 of Aram. to the sixth place and possibly no. 6 of Aram. to its first place. Also it transposes the order of 10 and 11.

The second list differs from the first and third in that it omits ἀμύγδαλος and ἐλαία and adds σχίνος. Again it gives κυπάρισσος where the other lists give μυρσίνη. From these facts it is clear that the Greek Frag. cannot be the source of the Aramaic.

אנרוא = 'plane tree,' see Rosh ha-Shan., 23 a, where ten different names are applied to the cedar. Jub. xxi. 12 = φυλάσσου εἰς τὰ ξύλα προσφορᾶς προσφέρειν ταῦτα τὰ ξύλα ἐπὶ τὸν βωμόν (so MS. A), κυπάρισσον, δεφράν, ἀμύγδαλον, στρόβιλον, πίτυν, κέδρον, βῦρᾶθι, τᾶνᾶκ (corrupt transliteration of אנהאק), δένδρον ἐλαίας, μυρσίνην, δάφνην, κέδρον ὀνομαζομένην αρβατ (corrupt for ἀσφάλαθος) (emended text). ε Read ויג = δεῖ. h Restored by Cowley.

Here Gk. om. καὶ ἐλαίαν.

¹¹ Aram. trans. before κυπάρισσον against Gk. and Jub. ¹² Corrupt, perhaps, for ταῦτά ἐστιν (ἅ εἴρηκέν μοι) ἃ δεῖ. So Aram.

¹³ Aram. adds καὶ ὅτε . . . ἐκ τούτων τῶν ξύλων ἐπὶ τὸν βωμόν.

¹⁴ Aram. om.

(Col. d)

1 בהון והא באדין תשרא למזרק דמא
 2 על כותלי מדבחה 26 ועוד רחע יריך
 3 ורגליך מן דמא ושרי להנסקה אבריה
 4 מליחי, ^a 27 ואשה ^b הוי מתנסק לקדמין
 5 ועלוהי חפי תרבא ולא יתחזה לה
 6 דם † נככת תורא †, ^c 28 ובתרוהי צוארה
 7 ובתר צוארה ידוהי ובתר ידוהי
 8 ניעא עם בן דפנא ובתר ידיא ^d
 9 ירכאתא עם שדרת חרצא
 10 ובתר ירכאתא רגלין רחיען עם
 11 קרביא 29 וכולהון מליחין במלח כדי
 12 חזה להון כמסתהון 30 ובתר דנה נישפא
 13 בליל במשחא ובתר כולא חמר נסך
 14 והקטיר עליהון לבונה ויהון (כל)
 15 עובריך בסרך וכל קורבניך (לרעו)א
 16 לריח ניחה קודם אל עליון 31 (וכל די)
 17 תהוה עביד בסרך הוי עב(י)ד במדה)
 18 ובמתקל לא תותר צבו די לא (חזה)
 19 ולא תחסר מן חושבן * חות. . . אע(י)ן ^e
 20 חזין ^f להקרבה לכל די סליק למדב(חא)
 21 32 לתורא רבא ככר ^g אעין ליא במתקל
 22 ואם תרבא בלחורוהי סליק שיתה
 23 מנין ואם פר תורין הוא די סליק
 ξύλων καθήκει αὐτῷ ἐν σταθμῷ, καὶ εἰς τὸ
 τῷ ταύρῳ τῷ δευτέρῳ ³ πενήκοντα μνᾶς. καὶ εἰς τὸ στέαρ αὐτοῦ μόνον πέντε μνᾶς.

ἐν αὐτοῖς, τότε ἄρξει κατασπένδειν τὸ
 αἷμα ἐπὶ τὸν τοίχον τοῦ θυσιαστηρίου.
 26. καὶ πάλιν νίψαι σου τὰς χεῖρας
 καὶ τοὺς πόδας ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ
 ἄρξει τὰ μέλη ἀναφέρειν ἡλισμένα.
 27. τὴν κεφαλὴν ἀνάφερε πρῶτον καὶ
 κάλυπτε αὐτὴν τῷ στέατι. καὶ μὴ
 ὀπτανέσθω τὸ αἷμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
 αὐτῆς. 28. καὶ μετὰ τοῦτο τὸν
 τράχηλον καὶ μετὰ τοῦτο τοὺς ὤμους,
 καὶ μετὰ ταῦτα τὸ στῆθος μετὰ τῶν
 πλευρῶν, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν ὀσφύν
 σὺν τῷ νῶτῳ,
 καὶ μετὰ ταῦτα τοὺς πόδας πεπλυμένους
 σὺν τοῖς ἐνδοσθείοις. 29. καὶ πάντα
 ἡλισμένα ἐν ἄλατι ὡς καθήκει αὐτοῖς
 αὐτάρκως. 30. καὶ μετὰ ταῦτα σεμί-
 δαλιν ἀναπεποιημένον ἐν ἐλαίῳ, καὶ
 μετὰ ταῦτα οἶνον σπείσον καὶ θυμιάσον
 ἐπάνω λίβανον †τὸ ησεσθαι†¹ τὸ
 ἔργον σου ἐν τάξει καὶ πᾶσα προσ-
 φορά σου εἰς εὐδόκησιν καὶ ὀσμὴν
 εὐωδίας ἔναντι Κυρίου ὑψίστου. 31.
 καὶ ὅσα ἂν ποιῆς, ἐν τάξει ποιεῖς ἅ
 ποιῆς ἐν μέτρῳ καὶ σταθμῷ. καὶ μὴ
 περισσεύσης μηθὲν ὅσα οὐ καθήκει.
 καὶ †τῷ καθήκει τῶν οὕτως ξύλα†
 καθήκει² ἀναφέρεισθαι ἐπὶ τὸν βωμόν.
 32. τῷ ταύρῳ τῷ τελείῳ τάλαντον
 τὸ στέαρ μόνον ἀναφέρεισθαι ἕξ μνᾶς καὶ
 καὶ εἰς τὸ στέαρ αὐτοῦ μόνον πέντε μνᾶς.

(The next four columns of the Aramaic are missing.)

^a Read מליחין. ^b Emend into ראשא with Gk. ^c Gk. = ראשה על.
^d Read ניעא. Cowley suggests דנא. ^e Read חזין די אעין. ^f MS. reads
 חזין. ^g MS. reads ככר.

¹ Corrupt (?) for τοῦ ἔσεσθαι. ² Defective and corrupt. Perhaps we
 should read μὴ ἐλαττώσης τοῦ λογισμοῦ τοῦ καθήκοντος τῶν ξύλων τῶν
 καθήκοντων. This suggestion is supported by ver. 52 below, where we
 have λογισμὸν τῶν ξύλων. The Aram. also favours this suggestion, and the
 expressions that follow אעין אעין. ככר אעין. Wilkins suggests that οὕτως is a remnant
 of ἐλαττώσης. For conjunction of the two ideas περισσεύειν and ἐλαττοῦν see
 Deut. iv. 2; Eccles. xlii. 21; Eccles. iii. 14. ³ השני (cp. vers. 38,
 41) but Aram. = השור. For phrase cf. Judg. vi. 25.

33. καὶ εἰς μόσχον τέλειον $\bar{\mu}$ μναί. 34. καὶ εἰ κριὸς ἐκ προβάτων ἢ τράγος ἐξ αἰγῶν τὸ προσφερόμενον η , καὶ τούτῳ λ μναί, καὶ τῷ στέατι τρεῖς μναί. 35. καὶ εἰ ἄρνα ἐκ προβάτων ἢ ἔριφον ἐξ αἰγῶν $\bar{\kappa}$ μναί· καὶ τῷ στέατι β μναί. 36. καὶ εἰ ἄμνος τέλειος ἐναύσιος ἢ ἔριφος ἐξ αἰγῶν $\bar{\iota}\epsilon$ μναί, καὶ τῷ στέατι μίαν ἡμισυ μνῶν. 37. καὶ ἄλλας ἀποδεδεικτω¹ τῷ ταύρῳ τῷ μεγάλῳ ἀλῆσαι τὸ κρέας αὐτοῦ, καὶ ἀνενεγκε ἐπὶ τὸν βωμόν. σάτον καθῆκει τῷ ταύρῳ. καὶ ὧ $\bar{\alpha}\nu$ περισσεύσει τοῦ ἀλὸς ἀλῆσον ἐν αὐτῷ τὸ δέρμα. 38. καὶ τῷ ταύρῳ τῷ δευτέρῳ τὰ πέντε μέρη ἀπὸ τῶν ἐξ μερῶν τοῦ σάτου. καὶ τοῦ μόσχου τὸ δίμοιρον τοῦ σάτου. 39. καὶ τῷ κριῷ τὸ ἡμισυ τοῦ σάτου, καὶ τῷ τράγῳ τὸ ἴσον. 40. καὶ τῷ ἀρνίῳ καὶ τῷ ἐρίφῳ τὸ τρίτον τοῦ σάτου. καὶ σεμίδαλις καθῆκουσα αὐτοῖς· 41. τῷ ταύρῳ τῷ μεγάλῳ² καὶ τῷ ταύρῳ τῷ β καὶ τῷ μοσχάρῳ, σάτον σεμίδαλιν. 42. καὶ τῷ κριῷ καὶ τῷ τράγῳ τὰ δύο μέρη τοῦ σάτου καὶ τῷ ἀρνίῳ καὶ τῷ ἐρίφῳ ἐξ αἰγῶν τὸ τρίτον τοῦ σάτου καὶ τὸ ἔλαιον. 43. καὶ τὸ τέταρτον τοῦ σάτου τῷ ταύρῳ ἀναπεποιημένον ἐν τῇ σεμίδαλι ταύτη $\bar{\nu}$]. 44. καὶ τῷ κριῷ τὸ ἕκτον τοῦ σάτου, καὶ τῷ ἀρνίῳ τὸ ὄγδοον τοῦ σάτου καὶ ἄμνου καὶ οἶνον κατὰ τὸ μέτρον τοῦ ἐλαίου τῷ ταύρῳ καὶ τῷ κριῷ καὶ τῷ ἐρίφῳ κατασπείσαι σπονδῆν. 45. Λιβανωτοῦ σίκλοι ἐξ τῷ ταύρῳ καὶ τὸ ἡμισυ αὐτοῦ τῷ κριῷ καὶ τὸ τρίτον αὐτοῦ τῷ ἐρίφῳ, καὶ πᾶσα ἡ σεμίδαλις ἀναπεποιημένη· 46. ἡ(ν) $\bar{\alpha}\nu$ προσαγάγεις μόνον οὐκ ἐπὶ στέατος† προσωχθίσεται³ ἐπ' αὐτὴν λίβανου ὀλκῆ σίκλων δύο· καὶ τὸ τρίτον τοῦ σάτου τὸ τρίτον τοῦ ὑφῆ ἔστιν. 47. καὶ τὰ δύο μέρη τοῦ βάτου καὶ ὀλκῆς τῆς μνάς $\bar{\nu}$ σίκλων ἔστιν. καὶ τοῦ σικλίου τὸ τέταρτον ὀλκῆ θερμὸν $\bar{\delta}$ ἔστιν· γίνεται ὁ σίκλος ὡσεὶ $\bar{\iota}\varsigma$ † θερμοὶ καὶ ὀλκῆς μῖας. 48. καὶ νῦν, τέκνον μου, ἄκουσον τοὺς λόγους μου καὶ ἐνωτίσαι τὴν ἐντολὰς μου, καὶ μὴ ἀποστήτωσαν οἱ λόγοι μου οὗτοι ἀπὸ τῆς καρδίας σου ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις σου, ὅτι ἱερεὺς σὺ ἅγιος κυρίου. 49. καὶ ἱερεῖς ἔσονται πᾶν τὸ σπέρμα σου· καὶ τοῖς υἱοῖς σου οὕτως ἐντείλων ἕνα ποιήσουσιν κατὰ τὴν κρίσιν⁴ ταύτην ὡς σοὶ ὑπέδειξα. 50. Οὕτως γὰρ μοι ἐνετείλατο ὁ πατήρ Ἀβραὰμ ποιεῖν καὶ ἐντέλλεσθαι τοῖς υἱοῖς μου. 51. καὶ νῦν, τέκνον, χαίρω ὅτι ἐξελέχθης εἰς ἱεροσύνην ἁγίαν καὶ προσενεγκεῖν θυσίαν κυρίῳ ὑψίστῳ, ὡς καθῆκει κατὰ τὸ προστεταγμένον τούτῳ ποιεῖν. 52. ὅταν παραλαμβάνεις θυσίαν ποιεῖν ἔναντι κυρίου ἀπὸ πάσης σαρκὸς κατὰ τὸν λογισμόν τῶν ξύλων ἐπιδέχου οὕτως, ὡς σοὶ ἐντέλλομαι, καὶ τὸ ἄλλας καὶ τὴν σεμίδαλιν καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸν λίβανον ἐπιδέχου ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν ἐπὶ πάντα κτήνη. 53. καὶ⁵ (Jub. xxi. 16-18 = 53-56.) ἐπὶ πᾶσαν ὥραν νίπτου τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ὅταν πορεύει πρὸς τὸ θυσιαστήριον·

¹ A corrupt form of ἀποδεῖκνυμι. The context shows that an imperative is needed here. Now the 2nd sing. imper. = $\mu\eta\tau\eta$, which the Greek translator should have rendered by βάλλε.

² Seems to be the equivalent of τελείω = $\kappa\beta\eta$ in ver. 32.

³ Corrupt for προσενεχθήσεται.

⁴ = $\mu\epsilon\psi\omega$.

⁵ With 53-56 cf. Jub. xxi. 16-18 which I here retrovert into Greek.

16. καὶ ἐπὶ πᾶσαν ὥραν γίνου καθαρὸς ἐν τῷ σώματί σου καὶ πλύνε σεαυτὸν ἐν ὕδατι πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τοῦ προσφέρειν ἐπὶ τὸν βωμόν, καὶ νίπτου τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας πρὸ τοῦ ἐγγίσει πρὸς τὸν βωμόν, καὶ ὅτε τὴν θυσίαν ἐτέλεσας, πάλιν νίπτου τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. 17. καὶ μὴ ὀφθήτω πᾶν αἷμα ἐπὶ σοὶ μηδὲ ἐπὶ τῇ στολῇ σου κάλυπτε αὐτὸ τῇ γῆ. 18. καὶ μὴ φάγε τὸ

- καὶ ὅταν ἐκπορεύεις ἐκ τῶν ἀγίων, πᾶν αἷμα μὴ ἀπτέσθω τῆς στολῆς σου· οὐκ ἀνήψης αὐτῷ αὐθήμερον. 54. καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας νίπτου διὰ παντὸς ἀπὸ πάσης τῆς σαρκός. 55. καὶ μὴ ὀφθήτω ἐπὶ σοὶ πᾶν αἷμα καὶ πᾶσα ψυχὴ†·¹ τὸ γὰρ αἷμα ψυχὴ ἐστὶν ἐν τῇ σαρκί. 56. καὶ ὁ ἐὰν ἐν οἴκῳ ἴουσης σεαυτὸν πᾶν κρέας φαγεῖν [κε]κάλυπτε τὸ αἷμα αὐτοῦ τῇ γῆ πρῶτον πρὶν ἢ φαγεῖν σε ἀπὸ τῶν κρεῶν καὶ
- (Jub. xxi. 1.) 'Αβραάμ², ὅτι οὕτως εὗρεν ἐν τῇ γραφῇ τῆς βίβλου τοῦ Νῶε περὶ τοῦ αἵματος. 58. καὶ νῦν, ὡς σοί, τέκνον ἀγαπητάν, ἐγὼ λέγω, ἠγαπημένος σὺ τῷ πατρὶ σου καὶ ἅγιος κυρίου ὑψίστου· καὶ ἠγαπημένος ἔση ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀδελφούς σου. 59. τῷ σπέρματί σου εὐλογηθήσεται ἐν τῇ γῆ καὶ τὸ σπέρμα σου ἕως πάντων τῶν αἰώνων φένεχθήσεται ἐν βιβλίῳ μνημοσύνου ζωῆς. 60. καὶ οὐκ ἐξαληφθήσεται τὸ ὄνομά σου καὶ τὸ ὄνομα τοῦ σπέρματός σου ἕως τῶν αἰώνων. 61. καὶ νῦν, τέκνον Δευί, εὐλογημένον ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐπὶ τῆς γῆς εἰς πάσας τὰς γενεὰς τῶν αἰώνων.
- T. Lev. 62. καὶ ὅτε ἀνεπληρώθησάν μοι ἐβδομάδες τέσσαρες ἐν τοῖς ἔτεσιν τῆς ζωῆς μου
- xī. 1. ἐν ἔτεσιν ὀγδόῳ καὶ εἰκοστῷ ἔλαβον γυναῖκα ἐμαυτῷ, ἐκ τῆς συγγενείας Ἀβραάμ τοῦ πατρός μου Μελχάν, θυγατέρα Βαθουήλ, υἱοῦ Λαβά, ἀδελφοῦ μητρός μου. 63.
- xī. 2. καὶ ἐν γαστρὶ λαβοῦσα ἐξ ἐμοῦ ἔτεκεν υἱὸν πρῶτον καὶ ἐκάλεσα τὸ ὄνομα αὐτοῦ Γηρῶμ· εἶπα γὰρ ὅτι πάροικον ἔσται τὸ σπέρμα μου ἐν γῆ, ἣ ἐγεννήθην· πάροικοί
- xī. 3. ἔσμεν ὡς τούτῳ ἐν τῇ γῆ †η μητέρα νομιζομένη†. 64. καὶ ἐπὶ τοῦ παιδαρίου Ἰδου ἐγὼ ἐν τῷ δράματί μου, ὅτι ἐκβεβλημένος ἔσται αὐτὸς καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἱεροσύνης ἔσται [τω σπέρμα αὐτοῦ].

αἷμα, αὐτὸ γὰρ ἐστὶν ἡ ψυχὴ· οὐκέτι ἔση ἐσθίων τὸ αἷμα. ¹ † καὶ πᾶσα ψυχὴ† τὸ γὰρ αἷμα ψυχὴ ἐστὶν. Here Jub. xxi. 18 'And do not eat any blood; for it is the soul,' shows what should be read. ² Cf. Jub. xxi. 1 where Abraham gives these commands to Isaac, and yet agrees with Test. Lev. ix. 6 where Isaac is represented as passing them on to Levi.

(Col. c)

(Two lines missing.)

66 . . ה כזמ

(והרת) ת עוד

T.

Lev.

xi. 6.

xi. 5.

5 לה (וקרא) תי שמה (קהת . 67 וחזיתי) די לה

6 (תהוה) כנשת כל (עמא ודי) לה תהוה

7 (כהנ) ותא בבתא (לכל יש) ראל

8 68 בשנת אר(בא ותל) תין לחיי

9 יליד בירחא קמ(אה בח) ד ליר(חא)

10 עם מודנח שמש(א) . 69 ועוד

11 אוספת והוית עמה וילדת לי בר

12 תליתיו וקראתי שמה מררי ארי

13 מר לי עלוהי לחרה ארי כדי יליד

14 הוא מית * והווה מריר לי עלוהי

15 סניא מן די ימות * ובעית והתחננת

16 עלוהי והיה בכל מרר 70 בשנת

17 ארבעין לחיי ילדת ביירחה תלית(י)

18 71 ועוד אוספת והויתי עמה והרת

19 וילדת לי ברתא ושוייתי שמהא

20 יוכבד אמ(רת) כדי ילדת לי ליקר

21 ילדת לי לכבוד לישראל

22 72 בשנת שתין וארבע לי לחיי וילדת

23 בחד בחורשא שביעיא מן בתר די

65. Δ ἐτῶν ἤμην ὅτε ἐγεννήθη ἐν τῇ ζῳῇ μου, καὶ ἐν τῷ ἰ μνηὶ ἐγεννήθη ἐπὶ δυσμὰς ἡλίου. 66. καὶ πάλιν συλλαβοῦσα ἔτεκεν ἐξ ἐμοῦ κατὰ τὸν καιρὸν τὸν καθήκοντα τῶν γυναικῶν καὶ ἐκάλεσα τὸ ὄνομα αὐτοῦ Καάθ. 67. καὶ * ὅτε ἐγεννήθη¹ ἐώρακα ὅτι ἐπ' αὐτῷ ἔσται ἡ συναγωγὴ παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὅτι † αὐτὸς² ἔσται ἡ ἀρχιεροσύνη ἡ μεγάλη, * αὐτὸς καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἔσονται ἀρχὴ βασιλέων ἱεράτευμα τῷ Ἰσραήλ.

68. Ἐν τῷ † ἐνιαιτῷ³ καὶ λ ἔτει⁴ ἐγεννήθη ἐν τῷ πρώτῳ μνηὶ μᾶ τοῦ μνηὸς ἐπ' ἀνατολῆς ἡλίου. 69. καὶ πάλιν συνεγενόμην αὐτῇ * καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβην¹, καὶ ἔτεκέν μοι υἱὸν τρίτον καὶ ἐκάλεσα τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μεραρήν· ἐλυπήθημ γὰρ περὶ αὐτοῦ.

* This is obviously a dittograph of מית . . . לי מר preceding. The two words of לחרה and שניא are here synonymous. This dittograph points to our text being a translation.

¹ Aram. om. ² Read αὐτῷ with Aram.; αὐτῷ καὶ τῷ σπέρματι in next line. ³ Corrupt for τεράτῳ. Cf. Aram. ⁴ Add ζῳῆς μου with Aram.

(Col. d)

- 1 ה(עלנא ל)מצרים 73 בשנת שת
 2 עשרה (ה)עלינא לארע מצרים ולבני
 3 בנת אחי לעדן אשויות
 4 זבניהון . . . להון בנין 74 ושם בני
 5 גרשון (לבני ו)שמעי ושם בני ^{T.}
 6 ק(הת עמר)ם ויצהר וחברון ועוויאל ^{Lev.}
 7 (ושם) בני מררי מחלי ומושי ^{xii.}
 8 75 (ונסב) לה עמרם אנתא ליוכבד ברת ^{i, 2.}
 9 עד די אנה חי בשנת תשעין וא(רבע) ^{xii. 3.}
 10 לחיי 76 וקריתי שמה די עמרם כדי
 11 יליד עמרם ארי אמרת כדי יליד
 12 דנה (יפיק) עמא מן א(רע מצ)רים
 13 כון (א)תקרא (שמה עמא) ראמא
 14 77 ביום חד י . . . יא הוא ויוכבד ^{xii. 4.}
 15 ברת 78 בר שנין ת(מ)נה עשרה העלת ^{xii. 5.}
 16 (לא)רע כנעו ובר שנין (תמ)נה^a עשרה
 17 כדי קטלית אנה לש(כם) וגמרת
 18 לעבדי חמסא 79 ובר שנין תשע
 19 עשרה כהנית ובר שנין תמנה
 20 ועסרין נסבת לי אנתה 80 ובר
 21 שנין תמנה וארבעין הויתי כדי
 22 העלנא לארע מצרים. ושנין
 23 תמנים ותשע הויתי חי במצרים

*Syriac Fragment of Original Source*¹.

ܘܥܕ ܕܝ ܐܢܗ ܚܝ ܒܫܢܬ ܬܫܥܝܢ ܘܐܪܒܥܐ
 ܕܠܚܝ 76 ܘܩܪܝܬܝ ܫܡܗܐ ܕܝ ܥܡܪܡ ܕܝ
 ܝܠܝܕ ܥܡܪܡ ܐܪܝ ܐܡܪܬ ܕܝ ܝܠܝܕ
 ܕܢܗ (ܝܦܝܩ) ܥܡܐ ܡܢ ܐܪܥ ܡܘܨܝ
 ܕܢܗ 77 ܒܝܘܡ ܚܕ ܝܐ ܗܘܐ ܘܝܘܟܒܕ
 ܕܒܪܬ 78 ܒܪ ܫܢܝܢ ܬܡܢܗ ܥܫܪܗ ܗܥܠܬ
 ܕܝ ܥܡܪܡ ܡܢ ܐܪܥ ܡܘܨܝ ܥܫܪܗ
 ܕܝ ܩܬܠܝܬ ܐܢܗ ܕܫܡܝܢ ܘܗܘܬ ܕܝ
 ܕܥܒܕܝ ܚܡܫܐ 79 ܘܒܪ ܫܢܝܢ ܬܫܥ
 ܥܫܪܗ ܕܝ ܚܡܝܢ ܘܒܪ ܫܢܝܢ ܬܡܢܗ
 ܘܥܫܪܝܢ ܢܫܒܬ ܕܝ ܐܢܬܗ 80 ܘܒܪ
 ܫܢܝܢ ܬܡܢܗ ܘܐܪܒܥܝܢ ܗܘܝܬܝ ܕܝ
 ܕܥܠܢܐ ܕܐܪܥ ܡܘܨܝܡ. ܘܫܢܝܢ
 ܕܬܡܢܝܢ ܘܬܫܥ ܗܘܝܬܝ ܚܝ ܒܡܘܨܝܡ

^a The writing is almost obliterated, Pass and Cowley read תשעה. But the ψ , if it is ψ , seems to be written over an erasure.

¹ See Wright's *Catalogue of Syriac MSS.*, Part II, p. 997 [Add. 17,193], which I have in accordance with MS. corrected in last line. But Levi's age, when he married, is incorrectly given, and also the number of years he lived in Egypt.

(Col. e)

1	81 והוּו כל יומי חיי שבעות (ל'י) (ת'י) (ן ומ) אה	T. Lev.
2	שנין וחזיתי לי בנין ת (ליתאין) עד	xix. 5.
3	די לא מיתת 82 וב (שנת מאה ות) מני	xii. 6.
4	עשרה לחיי היא ש (תא) די מית בה	xii. 7.
5	יוסף אחי קריתי לב (ני ול) בניהון	
6	ושריתי לפקדה הנן כל ד (י) הוה	
7	עם לבבי 83 ענית ואמרת לבני (שמעו)	
8	למאמר לוי אבוכון והציתו לפקודי	
9	ידיד אל. 84 אנה לבון מפקד בני ואנה	xiii. 1.
10	קושטא לבון מהחוי חביבי 85 ראש	Ps. cxix.
11	עובדיכון יהוי קושטא ועד	160.
12	עלמ (א) ז (הו) י קאים עמכון צדקה	
13	86 וקוש (טא) מלכני עלון	
14	עללה בריכא ו (זר) עא 87 די זרע	xiii. 6.
15	טאב טאב מהנעל ודי זרע	
16	ביש עלוהי תאיב זרעה	
17	88 וכען בני ספר מוסר	
18	חוכמה אפילו ¹ לבניכון ותהוי	xiii. 2.
19	חוכמתא עמכון ליקר עלם	
20	89 די אליף חוכמתא ויקר היא	xiii. 3.
21	בה ודי שאיט חוכמתא ² לבשרון	
22	מתיבה 90 חזו בני ליוסף אחי	xiii. 9.
23	(ד) מאלפא ספר ומוסר חכמא	xiii. 2.

¹ Read with Pass אליפו.² Emend into לבושרן.

(Col. f)

(Two lines missing.)

3 חשב 91	
4 נבר לב	
5 מוהו את	
6	וסגה עה לכל מ(אתא)	
7 ל לה אחא ומדינה	
8	הוי בה (לא כוא)ת נכר הוא בה	xiii. 3.
9	ולא דמ(ה בה ל)נכרי ולא דמה	
10	בה לכיל ¹ די כולהון יהבין	
11	לה בה יקר (א)רי כולה צבין	xiii. 4.
12	למאלף מן חוכמתה 92 רחמיה(י)	
13	סניאין ושאלוי שלמיה רברבין	
14	93 ועל כורסי ייקר מהותבין לה	
15	בדיל דמשמע מילי חוכמתה	
16	94 עותר רב די יקר היא חכמתה	
17	וסימא טאבא לכל קניהא הן	xiii. 7.
18	95 יאתון מלכין תקיפין ועם רב	
19	וחיל ופרשין ורתיכין סניאין	
20	עמהם וינסבון מאת	
21	ומדינה ויבוזון כל די בהון	
22	אוצרי חוכמתא לא יבוזון	
23	ולא ישכחון מטמוריה ולא	

¹ Read לדיר = παροίκω.

APPENDIX IV

CHRISTIAN ADDITIONS MADE BY THE SLAVONIC SCRIBE IN S¹.*

After T. Reuben vi. 12 adds:—

Ἐννόει, Ἰουδαῖε, ὡς εὖ δοκιμάζει Ῥουβὴμ Χριστὸν εἶναι ἀρχιερέα ὅστις ὑπὲρ πάντων ἐγεύσατο τοῦ θανάτου, ὧν ἀρχιερεὺς μετὰ τὸν Λευί. Ἐξ Ἰούδα εἶλεν ὁ θεὸς αὐτὸν ὥστε κρατεῖν παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ προσκυνεῖν τῷ σπέρματι αὐτοῦ, ὅστις ὑπὲρ ὑμῶν θανεῖται ἐν πολέμοις ὄρατοῖς καὶ ἀοράτοις. Ἐννόει δὲ σύ, ἐν γὰρ ἀοράτῳ οὐδεὶς τῶν ἐπιχθονίων δύναται ὠφέλειαν ἑαυτῷ προσφέρειν· πῶς γὰρ δύναται ὠφελεῖν, μὴ ὄρων τὸ ἀόρατον; διάβολος γὰρ ἐτι μαχεῖται, ἀλλὰ τῇ κλήσει τοῦ θεοῦ ὑπὸ τούτου ἐκ γένους Ἰούδα γεννηθέντος νικηθήσεται ὁ διάβολος. Καὶ προσθὲς ταύτην τὴν σκέψιν, καὶ ἐτι ἔλεξεν, αὐτὸς ἔσται ὑμῖν ὁ βασιλεὺς ὁ αἰώνιος ὡς τῷ Ῥουβὴμ ἔδοξεν ὅτι ὁ βασιλεὺς ὁ αἰώνιος γενήσεται ἀπὸ τοῦ Ἰούδα.

After viii. 3 repeats and adds:—

Καὶ νῦν, τεκνία μου, ὑπακούετε Λευὶ καὶ ἐν Ἰούδα λυτρωθήσεσθε· καὶ μὴ ἐπαίρεσθε ἐπὶ τὰς δύο φυλὰς ταύτας, ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ ὑμῖν τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ. 2. Ἀναστήσει γὰρ κύριος ἔκ τοῦ Λευὶ ὡς ἀρχιερέα, καὶ ἐκ τοῦ Ἰούδα ὡς βασιλέα καὶ ἄνθρωπον, οὕτως σώσει καὶ πάντας ἀνθρώπους. Ὅρατε, οἱ ἀθυμοῦντες, ὁ Κύριος καθίστησι ἱερέα ὑμῖν ἀπὸ Λευὶ, ὡς ἀρχιερέα εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι ἠμφίεσε αὐτὸν τῇ σαρκὶ καὶ ἦν ὡσπερ ἱερεὺς κατὰ Λευί· ὡς εἶπεν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ τὸ γένος τοῦ Ἰσραὴλ τότε πολλοὶ Ἰσραηλίται ἐσώζοντο ἀπὸ αὐτῶν. τῶν ὑψιτέρων ἀποστόλων ἦσαν δώδεκα . . . καὶ ἑννέα τῶν μαθητῶν ὑμεῖς ἔσεσθε ταλαίπωροι προρομμένοι, ἐν ὕβρει καὶ ἐν αἰκείᾳ καὶ ἐν ἐλέγχῳ εἰς πάντα τὰ ἔθνη. 3. Διὰ τοῦτο ἐντέλλομαι . . . ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς ἐντείλησθε τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ ἃ εἶπον ὑμῖν ὅπως φυλάξητε εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

* The text is frequently corrupt and unintelligible. Professor Morfill's rendering reproduces the text as it stands. In some passages the corruptions are obvious.

After T. Sim. viii. 3 adds:—

Ἄκουε, ᾧ Ἰουδαίε, ὅτι λέγει ὁ Συμεὼν, ἑώρακα γὰρ ἐν λόγοις βιβλίων Ἐνώχ, ὅτι υἱοὶ ὑμῶν μεθ' ὑμῶν ἐν πορνείᾳ φθαρῆσονται. ὡς οὐκ εἰδότες τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ διαφθαρέντες ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν Λευὶ ἀδικήσουσιν, τοῦτο ἐστὶ. ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς ἀρχιερεὺς ἐστὶ κατὰ τὸν Λευιτικόν, αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἐκέντησαν λόγῳ. Ἄλλ' οὐ δυνήσονται πρὸς Λευὶ ὅτι πόλεμον Κυρίου πολεμήσει. Ὁμολόγει, Ἰουδαίε, πρόσεχε τῷ πολέμῳ Κυρίου, ὅτι τῷ Κυρίῳ ἀνθίσταντο, καὶ ἀνθιστάμενοι τῷ σταυρῷ ἐγομφώσατε πάσχοντα κατὰ βούλησιν αὐτὸν ἐν μνημείῳ σφραγίσαντες ἐθήκατε, ἀλλὰ τῆς σφραγίδος ὅλης σωζομένης ἀνεγέρθη ἐκ τοῦ μνημείου ἄνευ διαφθορᾶς, ἀλλ' οὐκ ἐδυνήθη (repetition) κατέχειν τὸ θείον τὸ μνημεῖον ἐσφραγισμένον. ἀλλ' ὡσπερ ὁ πατὴρ Ἰακώβ προφητεύσας εὐλόγησε οὐκ ἦν αὐτοῖς εὐλογεῖν τὰ ἔθνη. καὶ προσέθηκεν ὁ Συμεὼν εἰπεῖν τοῖς υἱοῖς, τοῦτο ἐστὶ, ἐλευθεροῦν τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ ἰδοὺ ὁ Συμεὼν προφητεύει καὶ λέγει περὶ τῆς ἀφίξεως τοῦ υἱοῦ τούτου καθαίρει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς πονηρᾶς πράξεως τῆς γενεᾶς τῶν Ἑβραίων, εἰ ἀφαιρήσετε· καὶ ἐκώλυσε Συμεὼν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὥστε ἀποτρέπειν ἀπὸ φθόρου καὶ ὑπερηφανίας ἀλλ' οὐκ ἠδύνατο κωλύειν, καὶ γὰρ τότε ὁ Ἰουδαῖος ἐπληρώθη φθόρου καὶ ὑπερηφανίας καὶ δήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Πιλάτον πρὸς τὴν κρίσιν. καὶ ὁ Πιλάτος εἶπεν, οὐχ εὔρον ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν, ὁ δὲ Συμεὼν εἶπεν, εἴπερ ἀποτρέπεσθε ἀπὸ φθόρου καὶ ὑπερηφανίας τότε ὡσπερ ῥόδον ἐμὰ ὅστέα ἀνθήσει ἐν Ἰσραὴλ καὶ ὡσπερ κρίνον σὰρξ ἐμὴ ἐν Ἰακώβ καὶ ὁσμή μου ἔσται θαυμασία ὁσμή, καὶ πληθυνθήσεται ὡσπερ ἀγία κέδρος. ἡ γὰρ κέδρος ἀγία ὀνομάζεται ἢ ποῦ πρόσθεν δένδρον ἀγιάζεται; ἀλλὰ τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς σοφίας οἱ μεγάλοι πατριάρχαι εἶδον, ὡς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, σταυρωθῆναι ἐν κυπαρίσσῳ καὶ ἐν πεύκῃ καὶ ἐν κέδρῳ. καὶ τούτου ἕνεκα ἡ κέδρος ἀγία ὀνομάζεται, καὶ πρὸς τούτοις ὁ λόγος μου εἰς τοὺς αἰῶνας. τοῦτο ἐστὶ ἡ προφητεία περὶ τοῦ Χριστοῦ ἕως τῆς τελειώσεως τῶν κλάδων αὐτῶν καὶ μακροὶ ἔσονται. τοῦτο ἔστι· τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ παρατενεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν. καὶ τότε ἔσται σημεῖον, ὅταν ὁ μέγας Κύριος φαίνηται ἐπὶ τῇ γῆ ὡς ἄνθρωπος σώζων τὸν Ἀδὰμ. Ὅρα, πῶς ἑαυτῷ σώσει τὸν Ἀδὰμ; ὅτι Ἀδὰμ ἦν πρῶτος ἄνθρωπος, καὶ ἔπεσε παραβαίνων τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. καὶ ἕνεκα τούτου ὁ Θεὸς ἄνθρωπος ἐγένετο, λαβὼν τὴν σάρκα ἀπὸ παρθένου, ἑαυτὸς σώζων τὴν φύσιν καὶ τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸν Ἀδὰμ ἐγείρει καὶ τότε (εἶπεν) πάντα τὰ πνεύματα τῆς πλάνης δοθήσονται αὐτῷ εἰς πάτημα καὶ ἄνθρωποι ἄρξονται κατακυριεύειν τῶν

πουηρῶν πνευμάτων. καὶ ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τοῦ Κυρίου ἔπεμψεν τὸ ἅγιον αὐτῷ πνεῦμα ἐπὶ τοῖς ἁγίοις ἀγγέλοις καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, καὶ τοῖς λόγοις τοῦ Κυρίου ἐλαύνουσι πνεύματα τῆς πλάνης καὶ ἡμεῖς ἕως σήμερον ἔχουσα τὰ ἅγια ὁστέα ἐν ταῖς χερσὶ ἐτητύμως ὁσμῇ ἀκαθάρτων ψυχῶν καὶ ὁ καπνὸς ἀποφθίνει. Τότε ἐγὼ ἐγεροῦμαι ἐν χαρᾷ καὶ εὐλογήσω τὸν ὑψιστον ἀπὸ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ. Ὅρατε τὴν φωνὴν τῆς ἰσχύος ὅτι τοῦ Κυρίου σταυρουμένου ἢ γῆ ἐτινάσσετο καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεψήθη καὶ οἱ νεκροὶ ἀνίσταντο καὶ ἐλόγησαν τὸν ὑψιστον ἀπὸ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ πάντες. ὡς εἶπεν ὁ Θεός, ὁ σωτὴρ τοῦ ἀνθρώπου ἔχων τὴν σάρκα καὶ ἐσθίων σὺν τοῖς ἀνθρώποις.

After T. Lev. vii. 4 adds:—

Ἐννοεῖ δὲ σὺ τὴν φροντίδα, ᾧ Ἰουδαίε, καὶ εἴσελθε εἰς τὴν ὄψιν τοῦ Λευὶ ὡς τὸν ἄγγελον θαυμάτων ἀπὸ τῶν οὐρανῶν. καὶ αὐτῷ ὁ ἄγγελος εἶπε, σὺ ἐγγὺς τοῦ Κυρίου στήσει καὶ ἔσει ὁ ὑπηρέτης αὐτοῦ καὶ ἀποκηρύξεις τὰ μυστήρια τοῖς ἀνθρώποις. καὶ περὶ τοῦ θέλουτος σώσει τὸν Ἰσραὴλ. Καὶ οὕτως οὐκ ἐννοεῖς, ᾧ Ἰουδαίε, τοῦ ἀγγέλου τοῦ Θεοῦ προφητεύοντος τοῖς πατράσι ὑμῶν περὶ τῆς σωτηρίας Ἰσραὴλ, οὐ γὰρ τὸ ῥημά σοι ἐφάνη, ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἰούδα σώσει ὁ Κύριος πᾶν τὸ γένος ἀνθρώπων. Ἐννοεῖ γάρ, ᾧ ταλαίπωρε, ὅτι οὔτε ἄγγελος οὔτε ἄνθρωπος μεσιτεύεται ἀλλὰ ὁ Θεὸς αὐτὸς σώζει ἡμᾶς, ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐν πρώτοις εἶπομέν σοι, ὡς ἀπὸ τῆς γενεᾶς Ἰούδα ὁ Κύριος γίγνεται ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας καὶ Λευὶ ἦν Λευίτης, καὶ κατὰ τὸν πρῶτον νόμον ἦν ἱερεὺς, ὥστε καθαρίζειν τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἦν ἱερεὺς ὅτι ὁ ἄγγελος εἶπε τῷ Λευί, ἐκ σοῦ καὶ ἐξ Ἰούδα ὁ Κύριος φανήσεται τοῖς ἀνθρώποις σώζων καὶ φέρων πᾶν τὸ γένος ἀνθρώπων ἄνευ αἵματος. Ἐννοεῖ γὰρ ὡς οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ λατρείᾳ τῷ Θεῷ προσφέρουσιν οὔτε τὸ αἶμα τῶν μόσχων οὔτε τὸ αἶμα τῶν τράγων ἀλλὰ χάριν τῷ Κυρίῳ πέμπουσιν τῆς καθαρᾶς λατρείας. καὶ οὕτως ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ πέμπουσιν τῷ Κυρίῳ τὸ σῶμα καὶ τὸ αἶμα ὡς καθαρὰν λατρείαν κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μελχισεδέκ. Ἐννοεῖ γὰρ περὶ τούτου ἄλλου καὶ πείθου ὡς ὁ Κύριος ποιεῖ κρίσιν περὶ τούτων τῶν ἀνθρώπων. περὶ ὑμῶν δέ, ᾧ ταλαίπωροι, οὐ ποιεῖ κρίσιν ἐν τῷ πυρὶ τῷ ἀσβέστῳ καὶ τῷ σκώληκι ἀκοιμήτῳ καὶ παρασκευάζων ὑμᾶς ὡς πέτρας διασκορπίζων. ἐπεὶ γὰρ τὸν Κύριον προσηλώσατε, καὶ ὁ ἥλιος ἐσβέσθη τότε οὐχ ὁ ἥλιος ἐσβέσθη; ὅτε γὰρ ὑμεῖς τὸν κύριον ἐσταυρώσατε, ὡς τὸ εὐαγγέλιον λέγει, τότε γὰρ σκότος ἦν ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἀπὸ τρίτης ὥρας ἕως ἑννάτης τῶν ὑδάτων ξηραυμένων καὶ τοῦ Ἄδου αἰχμαλωτιζομένου. λέγε δέ μοι, εἰ ὁ Ἄδης

ἡχμαλωτίσθη, εἰ πολέμιοι ὤπλισμένοι εἰς τὸν Ἄδην εἰσῆλθον ἀλλ' ὁ θεὸς αὐτὸς ὅτε ἔκειτο ἐν τῷ μνημείῳ, τότε γὰρ εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ἄδην ἐλευθερῶν τὸν Ἀδὰμ τὸν πρῶτον κλητὸν ἀπὸ τοῦ δεσποτηρίου τοῦ Ἄδου, ἦν γὰρ ὁ Κύριος τῆς γῆς καὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ ἕνεκα τούτου ἦλθε ὥστε αἰχμαλωτίζειν τὸν Ἄδην. Εἰ γὰρ ἔπαθεν, ἢ θείοτης αὐτοῦ ἦν ἄνευ πάθους.

Καὶ, ἰδοῦ, εἶπεν Λεβὶ, ὅτε ἐγερθέντες ἦλθομεν εἰς Βεθῆλ.

After viii. 4 adds:—

τοῦτό ἐστι ἐλαίῳ ἀγίῳ ᾧ χρίονται Χριστιανοὶ στάντες ἐν τῇ ἀγίᾳ κολυμβήθρα βαπτισμῶ. τότε ἀγιάζονται τῷ κυρίῳ καὶ δέχονται τὸν αἰώνιον βίον.

In viii. 5 after ἔλουσέ με ὕδατι καθαρῷ adds:—

τοῦτό ἐστι τῷ τριπλῷ βαπτισμῷ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος.

and after ἄρτον καὶ οἶνον ἅγια ἀγίων adds:—

τοῦτό ἐστι τὴν ἀγίαν εὐχαριστίαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ.

and at close of verse:—

τοῦτό ἐστι τὸ σημεῖον τοῦ ἀγίου βαπτισμοῦ· τοῦτο γὰρ τὸ ἱμάτιον οἱ ἄγγελοι ἐπουράνιοι ἰδόντες ἠγαλλιάσαντο· ἰδόντες γὰρ τοῦτο τὸ ἱμάτιον ταύτην τὴν στολὴν ἐνδοξον νικῶσιν τὰς στρατίας τῶν δαιμόνων.

After viii. 6 adds:—

καὶ οὕτως ἐκ χρόνου καὶ οὐκ εἰς αἰὲ ἐδόθη μοι ἱερατεύειν. τοῦτό ἐστι, ὅτι μόνος ἦν εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας μένει ὁ Ἰησοῦς ὁ θεὸς ἱερατεύειν κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μελχισεδέκ.

After viii. 8 adds:—

τοῦτό ἐστι λόγων εὐαγγελικῶν καὶ ἀποστολικῶν· ἀκούοντες γὰρ οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἐγέρθησαν ἐπὶ τὴν στρατιὰν τοῦ πολεμίου.

After viii. 9 adds:—

διὰ τοῦτο γὰρ οἱ μάρτυρες ἐγέρθησαν καὶ ἐστεφανώθησαν ἐν τῇ ὀρθῇ πίστει.

After viii. 12 adds:—

τις προσελθὼν ἀλλ' οὐ γενήσεται ὁ λεγόμενος ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ, ὅστις ἦν ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῶν ἱερέων· ἔσται δὲ ἀπὸ ἄλλης

τινὸς μαθείας, ὅτι ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου λέγεται εἶναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ.

After viii. 19 adds:—

Ἐννοεῖ δέ, ᾧ ταλαίπωρε Ἰουδαίε, ὡς καὶ σοὶ ἐγένετο ἡ ὄψις τοῦ Λευὶ καὶ ἡ ἐνσωμάτωσις καὶ τὸ πάθημα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἐγὼ σοὶ λέγω.

After πλανῶντες τὸν Ἰσραὴλ in x. 2 adds:—

Τί προσδοκᾶς, ᾧ Ἰουδαίε, τίνα δε μένεις ἐρχόμενον τοῦ Λευὶ λέγοντος ὡς οὐκ ἐπιστεύσατε ἐν τῷ σωτήρι τοῦ κόσμου καὶ πλανῶντες αὐτόν;

After x. 5 adds:—

ὁς γὰρ οὐ προσέχει τοῖς λόγοις μου ὁ Κύριος ἐπ. . . . ται ἐπ' ἐμέ πῦρ αἰώνιον.

After xix. 12 T. Joseph adds:—

Ἀκούσατε γάρ, Ἰουδαῖοι, ὅτι δηλοῖ τὸ ἐνύπνιον, εἶδε γὰρ δώδεκα ἐλάφους νεμομένους. οὗτοι δὲ ἐλαφοὶ εἰσι δώδεκα ἀπόστολοι, ἀγγέλλοντες θαύματα ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἐννέα αὐτῶν, φησί, διεσπάρησαν ἐν ὅλῃ τῇ γῆ, διδάσκοντες καὶ βαπτίζοντες ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατέρος καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος· ὁμοίως, φησί, οἱ τρεῖς. Οἱ τρεῖς ἐκήρυσσον καὶ ἀπέθανον οὐ λείψαντες τὸ Ἱεροσόλυμα. Ὡς ἡ γραφὴ λέγει, ὡς ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου, τοῦ ἀνόμου, Ἰακῶβ ἀδελφὸς τοῦ Ἰωάννου ἐκτάθη τῷ ξίφει καὶ οὕτως ὁ Στέφανος καλούμενος ὁ πρῶτος τῶν μαρτύρων ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων κατεφονεύθη πέτροις, ὅστις ἐκοιμήθη λέγων· Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, οὐκ οἶδασι γὰρ ὅ τι ποιοῦσιν. Ὁράω, φησί, ὅτι ἐξῆλθε παρθένος ἐξ Ἰούδα, τοῦτό ἐστι ἡ ἁγία παρθένος (ἡ μήτηρ τοῦ Θεοῦ) ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἰούδα ἢ θυγάτηρ τοῦ Ἰωαχίμ, ἔχουσα ἐσθῆτα βυσσίνην. τοῦτο ἐστὶ οὐ μιανθεῖσα οὐδὲ ὑβρισθεῖσα (?), ἀλλὰ καθαρὰ καὶ σφόδρα καθαρὰ ἐξ ἧς ἦλθεν ὁ ἀμνὸς ἄτερ κακίας, τοῦτο ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ αἰδήμων, ταπεινὸς ἄνευ λαιδορίας, ἄνευ κακίας ὅλως ἄνευ ἁμαρτίας, καὶ ἐπὶ τῇ ἀριστερᾷ ὥσπερ λέων, φησί, καὶ γὰρ ὁ λόγος τῆς θεότητος αὐτοῦ μέγας καὶ δεινὸς καὶ ἰσχυρὸς καὶ εὐγνωστός, καὶ πάντα τὰ θηρία ὥρμων κατ' αὐτόν, φησί. τοῦτό ἐστι, ὑμεῖς κατάρτοι Ἰουδαῖοι, ἐωρᾶτε τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ λαμβάνοντα ταπεινὸν ὄψιν, καὶ πάντα τὰ ἄγρια θηρία ὥρμων κατ' αὐτὸν λέγοντες Λαβὲ λαβὲ σταυρώσατε, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμῖν καὶ ἐπὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν. ἐνίκησεν αὐτούς, φησί, ὁ ἀμνὸς· τοῦτο ἐστὶ, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐξεγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν. ὑμεῖς δὲ [] τῶν κακῶς πεπραγμένων ἐμνήσθητε καὶ ἀπωλέσατε αὐτὰ εἰς καταπάτησιν· τοῦτό

ἐστι, δώσει ὑμᾶς εἰς δουλείαν εἰς τὰ ἔθνη καὶ ἔσεσθε καταπατούμενοι ἕως τοῦ νῦν ἐν τῇ γῆ ὑμῶν. Καὶ ἔχαιρον, φησί, ἐν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἄνθρωποι, καὶ πάντα ἡ γῆ. ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν καὶ τῆς γῆς, τὰ ὑψίστα καὶ τὰ νέρτερα εἰς μίαν εὐδαιμονίαν τοῦ εὐλογισμοῦ συναγερεῖ. Ταῦτα δὲ γενήσεται ἐν καιρῷ αὐτῶν. Ἰακώβ γὰρ ἦν τριῶν καὶ ἑπτὰ χ' ἐτῶν καὶ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐγενήθη ἐννέα ἐτῶν καὶ ἐχαρήσαν ἐπ' αὐτῷ ἐν ἐσχάταις ἡμέραις, τοῦτό ἐστι, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. Ἐν τῷ πρώτῳ ἦλθεν ἐκ τοῦ μὴ γενέσθαι εἰς τὸ γενέσθαι. περὶ τούτου ἔλεγον οἱ προφῆται. Καὶ ἡμεῖς χαρήσομεν ἐπ' αὐτῷ ἕως τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν. ἀλλ' ὑμεῖς, τέκνα μου, φυλάξατε τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ Κυρίου καὶ τιμᾶτε τὸν Ἰούδα καὶ τὸν Λευὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ ὑμῖν ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ, τοῦτό ἐστι, ἀπὸ τῆς γενεᾶς τοῦ Ἰούδα καὶ κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Λευὶ τὰ πρωτεῖα λαμβάνων τῇ ἐλεημοσύνῃ σώζων πάντας τοὺς λαοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐνθυμοῦ σὺ Ἰσραὴλ, οὐ γὰρ μόνῳ τῷ Ἰσραὴλ ἡ σωτηρία, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν. Καὶ γὰρ οὐ μόνῳ τῷ Ἰσραὴλ ἐγένετο ἡ σωτηρία, ἐγένετο ἐκ τῆς ἀγιωτάτης παρθένου, καὶ ἔτραπε πάντα τὰ ἔθνη εἰς σωτηρίαν. καὶ ἐνθυμοῦ ὡς ὁ ἄμνος τὴν παρθένον κηρύσσει, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ παρασαλεύσεται εἰς αἰὲ καὶ εἶπεν Ἰωσήφ. .

After εἰς ἀτιμίαν in x. 8 T. Benj. adds:—

οἱ μὲν θέλοντες εἶναι ἐν τῷ μέλλουτι βίω . . . αἰὲ . . . βάσανον αἰώνιον . . . ἀγαλλιώντες ἐπὶ τῷ ποιοῦντι τὰ ἀγαθὰ πράγματα, ἡ συνεχῶς ἀτιμάζοντες οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ βασανίζοντες, οἳ ἦσαν ἐνθάδε μιαιοὶ θεράποντες καὶ οὐ θέλοντες μετανοεῖν πρὶν ἢ ἐνθάδε φεύγειν καὶ ἀφικνεῖσθαι. ὁ σκώληξ γὰρ αὐτῶν οὐ λήγει, εἶπεν ὁ Χριστός— κρῖμα δίκαιον καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.

After xvi. adds:—

. Καὶ ἔτι σοι λέγω, Ἰουδαίε, ἂρ' ἤκουσας Λευὶ λέγοντος τοῖς τέκνοις τῶν τέκνων αὐτοῦ, εἰ γὰρ ἑσταύρωσας Κύριον ὅμως οἰκτερεῖ καὶ δέχεται τοὺς ἐρχομένους πρὸς αὐτὸν βαπτισθέντας ὕδατι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος καὶ ἐννοεῖ ὅτι οὐκ ἐστὶ σοι συγγνώμη εἰ μὴ πιστεύεις ἐν αὐτῷ καὶ δέχει τὸν βαπτισμὸν ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ὁ Κύριος αὐτὸς εἶπε ἐν τῷ ἀγίῳ εὐαγγελίῳ, εἰ μὴ γενήσεται τις τῷ ὕδατι καὶ τῷ πνεύματι, οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ἄλλα σύ, ὦ Ἰουδαίε, μὴ ἐννοεῖ περὶ τῶν πρότερον ὅπως μὴ ἀπολλύης τὴν ψυχὴν σου Ἀποδέχου τὸν ἅγιον βαπτισμὸν καὶ ἔσει ὡς νεόγονος παῖς ἀνευ φθορᾶς κακίας []. Ἄκουε, ὦ Ἰουδαίε, τοῦ Λευὶ λέγοντος, περὶ τῆς ἱερατείας τοῦ Κυρίου.

APPENDIX V

RETRANSLATION OF THE SECOND RECENSION (S²) OF THE SLAVONIC VERSION BY PROFESSOR MORFILL¹

ΔΙΑΘΗΚΗ ΡΟΥΒΗΜ

I. 2. Ἐν τῷ δευτέρῳ μετὰ ταῦτα ἔτει Ῥουβῆμ ὁ πρωτόγονος τοῦ Ἰακῶβ υἱὸς ἀρρωστών προσεκάλεσε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα, 3. καὶ ἐμήκνυε αὐτοῖς λόγον μετανοίας καὶ εἶπε· 6. ἡμαρτον σὺν Βάλλα, τῇ δούλῃ τοῦ πατρός μου, 7. καὶ εἰ μὴ ὁ πατήρ προσηύξατο τῷ Κυρίῳ ὁ ἄγγελος τοῦ Κυρίου ἔκτεινεν ἄν. 10. Ἐγὼ δὲ ἐπτά ἔτη οὐκ ἔγευσάμην τοῦ οἴνου καὶ τοῦ σίκερα καὶ κρέας οὐκ εἰσῆλθε εἰς τὸ στόμα μου ἤδη ἐπτά ἔτη διὰ τὴν ἀσέλγειαν.

II. Ἀκούσατε, τέκνα μου, πατὴρ ὑμῶν Ῥουβῆμ ὅσα εἶδον· 2. Ἐπτά πνεύματα τῆς πλάνης ἐδόθη κατὰ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τοῦ Βελίαρ καὶ αὐτὰ εἰσι κεφαλὴ τῶν ἔργων τῆς πλάνης, [αὐτὰ δὲ πειράζεται ἕκαστον ἀνθρώπων ἐν παντὶ τῷ βίῳ. οὐ φύσει ἐγγίγνεται ταῦτα τὰ συστήματα]. 3. ἀλλὰ ἐδόθη αὐτῷ εἰς αὔξησιν διὰ τὸ εἶναι ἐν αὐτοῖς πᾶν ἔργον ἀνθρώπων. 4. πρῶτον πνεῦμα ζωῆς, μεθ' ἧς ἡ σύστασις κτίζεται. δεύτερον πνεῦμα ὁράσεως, μεθ' ἧς γίνεται ἐπιθυμία. 5. Τρίτον πνεῦμα ἀκοῆς μεθ' ἧς γίνεται διδασκαλία. Τέταρτον πνεῦμα ὁσφρήσεως, μεθ' ἧς ἐστὶ γέυσις δεδομένη εἰς συνολκὴν ἀέρος καὶ πνοῆς. 6. Πέμπτον βούλησις, μεθ' ἧς γίνεται γνῶσις. 7. Ἐκτον πνεῦμα γέυσεως μεθ' ἧς γίνεται βρώσις βρωτῶν καὶ ποτῶν καὶ ἰσχύς ἐν αὐτοῖς κτίζεται· ὅτι ἐν βρώμασιν ἐστὶν ἡ ὑπόστασις τῆς ἰσχύος. 8. Ἐβδομον πνεῦμα σπορᾶς μεθ' ἧς συνεισέρχεται διὰ τῆς φιληδονίας ἡ ἁμαρτία. 9. Διὰ τοῦτο ἔσχατον ἐστὶ τῆς κτίσεως καὶ πρῶτον τῆς νεότητος, ὅτι ἀγνοίας πεπλήρωται καὶ αὐτὴ τὸν νεώτερον ὁδηγεῖ ὡς τυφλὸν ἐπὶ βόθρον καὶ ὡς κτήνος ἐπὶ κρημνόν. III. Ἐπὶ πᾶσι τούτοις ὄγδοον πνεῦμα τοῦ

¹ In this retranslation the chief and indeed most of the minor additions peculiar to the Slavonic Version are enclosed in square brackets. The text is frequently corrupt and defective, and occasionally, as in the Test. Judah, exhibits a complete inversion of the proper order of the narrative.

ὑπνου ἐστί, μεθ' οὗ ἐκτίσθη ἕκστασις φύσεως καὶ εἰκὼν τοῦ θανάτου. 2. Τούτοις τοῖς πνεύμασι συμμίγνυται τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης. 3. Πρῶτον τὸ τῆς πορνείας ἀνθάπτεται τῆς φύσεως. δεύτερον πνεῦμα ἀπληστείας ἐν τῇ γαστρὶ. 4. Τρίτον πνεῦμα μάχης ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ τῇ χολῇ. τέταρτον πνεῦμα ἀρεσκείας καὶ μαγγανείας, ἵνα διὰ περιεργείας ὠραῖος ὀφθῆ [τοῖς δυσκόλως ὀρώσι]. 5. Πέμπτον πνεῦμα ὑπερηφανείας ἐπαινοῦντος ἑαυτὸν καὶ μεγαλοφρονοῦντος. Ἑκτον πνεῦμα ψεύδους ἐν ἀπωλείᾳ καὶ ἐν φθόνῳ ὥστε πλάττειν λόγους καὶ κρύπτειν ἀπὸ τοῦ γένους καὶ ἀπὸ τῶν οἰκείων. 6. Ἑβδομον πνεῦμα ἀδικίας, μεθ' ἧς κλοπῆ καὶ γρυπίσματα ἵνα ποιήσῃ φιληδονίαν καρδίας αὐτοῦ. Ἡ γὰρ ἀδικία συνεργεῖ τοῖς λοιποῖς πνεύμασι. 7. Ἐπὶ πᾶσι τούτοις τὸ πνεῦμα τοῦ ὑπνου συνάπτεται πλάνη καὶ φαντασίᾳ. 8. καὶ οὕτως ἀπόλλυται πᾶς νεώτερος, σκοτίζων τὸν νοῦν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ μὴ συνίων ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ βαίνειν, μήτε ὑπακούων νουθεσίας πατέρων αὐτοῦ ὡς περ καὶ γὰρ ἔπαθον ἐν τῇ νεότητί μου. 10. καὶ νῦν, τέκνα, μὴ προσέχετε ἐν ὄψει γυναικός. 12. συλλαβοῦσα γὰρ ἡ διάνοιά μου τὴν γυμνότητα τῶν γυναικῶν οὐκ ἔδωκέ μοι εἰρήνην ἕως οὗ ἔπραξα τὸ βδέλυγμα, [καὶ κακὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ].

VI. 8. Ἀκούσατε, τέκνα μου, Λευὶ, ὡς αὐτὸς συνήσῃ τὸν νόμον τοῦ Κυρίου καὶ διαστελεῖ ὑμᾶς καὶ προσοίσει θυσίας, ὑπὲρ παντὸς Ἰσραὴλ, μέχρι τελειώσεως χρόνων ἀρχιερέως Χριστοῦ, ὃν εἶπε Κύριος.

[Ἐννοεῖ, Ἰουδαῖε, ὡς εὖ δοκιμάζει Ῥουβὴμ Χριστὸν εἶναι ἀρχιερέα ὅστις ὑπὲρ πάντων ἐγένεσάτο τοῦ θανάτου.] 11. ἀλλὰ Λευὶ ἦν ἐξ Ἰουδαίων ὃν ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ὥστε κρατεῖν παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ προσκυνεῖν τῷ σπέρματι αὐτοῦ, ὅτι ὑπὲρ ὑμῶν θανεῖται ἐν πολέμοις ὀρατοῖς καὶ ἀοράτοις. [ἐννοεῖ δὲ σύ, τί τὸ ὁ πόλεμος ὁ ἀόρατος, ἐν γὰρ ἀοράτῳ οὐδεὶς τῶν θνητῶν δύναται ὠφέλειαν ἑαυτῷ προφέρειν. πῶς γὰρ δύναται ὠφελεῖν, μὴ ὀρῶν τὸ ἀόρατον; διάβολος γὰρ ἔτι μαχεῖται τῇ κλήσει τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τούτου ἐκ γένους Ἰούδα γεννηθέντος νικηθήσεται ὁ διάβολος. ἀκούσατε καὶ ἐννοεῖτε ὃ ἐλέξε, καὶ ὁ Κύριος ὁ αἰώνιος ἔσται σὺν ὑμῖν. Ὡς τῷ Ῥουβὴμ ἔδοξεν ὅτι γίγνεται ὁ αἰώνιος Κύριος ἐξ Ἰούδα. ὁ γὰρ θνητὸς ὢν διὰ τοὺς αἰῶνας καὶ ἕως τοῦ διαλύεσθαι τὸν κόσμον ζήσεται εἰς τοὺς αἰῶνας.] VII. 1, 2. Ταῦτα λέξας ἀπέθανεν ὁ Ῥουβὴμ, πρωτόγονος τοῦ Ἰακώβ. ἕζη δὲ 125 ἔτη καὶ ἀπέθανεν.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΣΥΜΕΩΝ

Ἦν δὲ ὁ Συμεὼν ὁ δεύτερος υἱὸς τοῦ Ἰακώβ, καὶ ἡμέρας τῆς τελευτῆς προσερχομένης ἐκάλεσε υἱοὺς καὶ ἀδελφούς. εἶτα ἐμήκυνε τὸν λόγον αὐτοῖς. II. 5. ἀπὸ ὑψίστου ἢ ἀνδρεία δέδοται τῷ ἀνθρώπῳ ἐν ψυχαῖς

καὶ ἐν σώμασι. 6. ἐζήλωσα τὸν Ἰωσήφ, τὸν ἐμὸν ἀδελφόν, 7. καὶ ὁ Σατανᾶς ὁ ἄρχων τῆς πλάνης ἀπέστειλε τὸ πνεῦμα τοῦ ζήλου, ἐτύφλωσέ μου τὸν νοῦν, καὶ ἐζήτησα κτείνειν τὸν Ἰωσήφ. 8. ἀλλὰ ὁ Θεὸς αὐτοῦ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ πατέρος ἐμοῦ ἐρρύσατο αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν μου. 12. καὶ ὁ Θεὸς οὐκ εἶασέ με ταύτην τὴν ἀνομίαν ἐργάζεσθαι.

III. Καὶ νῦν, τέκνα, φυλάξασθε ἀπὸ τοῦ πνεύματος τῆς πλάνης, ὃ διεγείρει τὸν φθόνον. 2. καὶ γὰρ ὁ φθόνος, εἰσελθὼν ἀπὸ τοῦ Βελίαρ κυριεύει πάσης τῆς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ οὐκ ἀφίησιν αὐτὸν εἰφραίνεσθαι. 3. πάντοτε ὑποβάλλει ἀνελεῖν τὸν φθονούμενον, καὶ αὐτὸς (ὁ φθονούμενος) πάντοτε ἀνθεῖ [ἐν τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου] ὁ δὲ φθονῶν [μένει ἄνευ ἡσυχίας, φθόνος γὰρ ψυχὴν τεταραγμένον ποιεῖ καὶ σῶμα ἐκπλήξεσιν] μαραίνεται. IV. 8. Καὶ φθόνος ὀργὴν καὶ πόλεμον γεννᾷ καὶ εἰς αἵματα ἡγείται καὶ ἀφαιρεῖ τὸν ὕπνον καὶ κλόνον παρέχει τῇ ψυχῇ. [ἐννοεῖ δὲ διανοία ὡς θεῖον πρᾶγμα ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ νῦν ὅταν πνεῦμα ἐχθρὸν εἰσέρχηται ἀναγκάζει κατ' αὐτὸν δρᾶν τι.] 9. καὶ ἐν πνεύματι πονηρῶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ βασανίζει καὶ προφέρει φόβον τῷ σώματι [καὶ στάσιν εἰσφέρει]. καὶ γὰρ πνεῦμα ἐχθρὸν ἐγχεί τὸν λόγον αὐτοῦ. [ὥστε μὴ μέμνησθαι τοῦ ἐλέους ἐγὼ δὲ ἐννόησα καί] III. 4. ἐκάκωσα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἔγνω ὅτι ἡ μέμψις τοῦ φθόνου γίνεται σὺν τῷ φόβῳ τοῦ Θεοῦ.

[Ἄλλ' ἐπεὶ ὁ ἀδελφὸς Ἰωσήφ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ ἠδύνατο τιμωρεῖσθαι διὰ τὸ ἐμὸν πρᾶγμα ἀνόσιον] IV. 4. Ἰωσήφ δὲ ἀδελφὸς ἡμῶν ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ οὐκ ἐμνησικακήσέ μοι [ὡς κατ' αὐτοῦ ἡμαρτον, ἀλλὰ ἐνόησατο περὶ ἡμῶν, ὡς ταῦτα βουλή Θεοῦ πέπρακται, καὶ ἔλεγε πάντα τὰ ἄλλα κατὰ τάξιν καὶ τούτους τοὺς λόγους προσέθηκε].

V. 4. ἐώρακα γὰρ ἐν χαρακτῆρι γραφῆς Ἐνώχ, ὅτι υἱοὶ ὑμῶν μεθ' ὑμῶν ἐν πορνείᾳ φθαρήσονται, [τοῦτό ἐστι, οὐκ εἰδότες τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ διαφθειρόμενοι ἐν τοῖς ἔθνεσιν], καὶ ἐν Λευὶ ἀδικήσουσιν. [τοῦτό ἐστι, Ἰησοῦν Χριστὸν ἱερέα κατὰ τὸν Λευὶ ὃν οἱ Ἰουδαῖοι] ῥομφαία [διετρύπησαν]. 5. ἀλλ' οὐ δύνανται πρὸς Λευὶ, ὅτι πόλεμον Κυρίου πολεμεῖ, [ἐννοεῖ δὲ, Ἰουδαίε, ὁ πόλεμος τοῦ Θεοῦ τι σημαίνει. καὶ οὕτως ἀντικατέστης τῷ Κυρίῳ, καὶ τῷ σταυρῷ προσήλωσας. κατὰ τὸ θέλημα τοῦ φρουροῦντος σφραγίσαντες ἐν τῷ τάφῳ κατέθηκατε, ἀλλὰ καίπερ ἔχων τὴν σφραγίδα διασεσωμένην, ἀνέστη ἐκ τοῦ τάφου ἄνευ διαφθορᾶς, ὡς εἶπε, οὐκ ἠδύναντο καὶ οὐ δύνανται δεσμεύειν τὸν Θεόν, καίπερ σφραγίσαντες τὸν τάφον, ἀλλὰ] 6. καθὼς καὶ Ἰακώβ προφητεύων ἐν εὐλογίαις, [καὶ οὐκ εὐλόγησε τὰ ἔθνη, καὶ Συμεὼν προσέθηκε λέγειν τοῖς υἱοῖς]. VI. 1. ἰδοὺ εἶρηκα ὑμῖν πάντα, ὅπως δικαιοθῶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας τῶν ψυχῶν ὑμῶν [ἰδοὺ Συμεὼν προ-

φητεύει καὶ λέγει τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τούτῳ καθαίρει τὴν ψυχὴν ἐκ τῶν ἀνόμων πράξεων τοῦ Ἑβραϊκοῦ γένους εἶπερ ἀφαιρήσετε φθόνον καὶ μεγαλοφροσύνην καὶ ἐπολέμησε Συμεὼν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ὥστε ἀποτρέπειν αὐτοὺς ἀπὸ φθόνου καὶ μεγαλοφροσύνης, ἀλλ' οὐκ ἠδύνατο τότε πολεμεῖν, καὶ γὰρ Ἰουδαῖοι τότε προσεκαίοντο φθόνῳ καὶ μεγαλοφροσύνῃ, ἀφ' ἧς δεσμεύοντες τὸν Ἰησοῦν προσέφερον αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ εἰς τὸ βουλευτήριον. Πιλάτος δὲ οὐχ εὕρισκε ἁμαρτίαν ἐν αὐτῷ. Καὶ Συμεὼν εἶπεν αὐτοῖς] 2. εἰ ἀποκλίνεσθε ἀπὸ φθόνου καὶ σκληροτραχηλίας, καὶ ὅσα μου ὡς ῥόδον ἀνθήσει ἐν Ἰσραὴλ καὶ ὡς κρίνον ἢ σάργξ μου ἐν Ἰακώβ, καὶ ἔσται ἡ ὁσμή μου θαυμασίος καὶ πληθυνθήσεται ὡς κέδροι ἁγίαι.

[Ποῦ γὰρ κέδρον ἁγίαν λέγει ἡ ποῦ τὸ πρότερον δένδρον ἀγιάζεται, ἀλλ' οἱ μεγάλοι πατριάρχαι εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς διανοίας καθὼς ἦν τῷ Ἰησοῦ τῷ υἱῷ τοῦ Θεοῦ κυπαρίσσω καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ σταυροῦσθαι καὶ ἔνεκα τούτου ἡ ἁγία κέδρος ἔννοϊαν ἔχει ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἔσται εἰς αἰὲ προφητεία καὶ ἀπὸ Χριστοῦ ἕως τοῦ χρόνου πεπληρωμένου] ἀποβλαστήματα αὐτῶν [εἰς μακρὸν χρόνον φύσεται, τοῦτό ἐστι, ὄνομα Χριστοῦ ἐκταθήσεται εἰς πάντα τὰ ἔθνη]. 5. καὶ τότε σημεῖα δοξάζεται ὅταν ὁ Κύριος ὁ ὕψιστος Θεὸς φανείται ἐπὶ τῇ γῆ, ὥσπερ ἄνθρωπος σώζων τὸν Ἀδὰμ. [Ἰδοῦ, ὡς ὁ Ἀδὰμ σώζεται, ὥσπερ Ἀδὰμ ἦν ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, καὶ ἔπεσε παραβαίνων τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἔνεκα τούτου, ὁ Θεὸς ἄνθρωπος ἐγένετο, λαβὼν σάρκα ἀπὸ παρθένου σώζει σὺν αὐτῷ καὶ τὴν φύσιν καὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐκφέρει τὸν Ἀδὰμ καὶ δίδωσι αὐτῷ πάντα τὰ πνεύματα τῆς πλάνης εἰς τὸ κολάζειν καὶ ἄνθρωποι ἄρξονται κρατεῖν τῶν πονηρῶν πνευμάτων. καὶ ἐπὶ τῇ ἀναλήψει ὁ Κύριος ἀπέπεμψε τὸ ἅγιον πνεῦμα τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ κράτος τοῖς λόγοις τοῦ Κυρίου τὰ πνεύματα τῆς πλάνης ἐξήλασαν, καὶ ἡμεῖς εἰς ταύτην τὴν ἡμέραν τὰ ὅσα τῶν ἁγίων ἔχομεν τῷ ἔργῳ τοῦ ἁγίου πνεύματος]. 6. τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα ἀφανισθήσεται, [ὡς ὁ καπνὸς] 7. καὶ τότε ἔσονται εὐλογίαι τοῦ ὑψίστου περὶ τῶν σημείων αὐτοῦ, ὡς εἶπεν ὁ Θεὸς λαβὼν τὸ σῶμα καὶ συνεσθίων ἀνθρώποις, σώζειν τὸν ἄνθρωπον.

VII. 1. Καὶ υἱὸν, τέκνα μου, ἐν Λευὶ καὶ ἐν Ἰουδα λυτρωθήσεσθε καὶ μὴ ἐπαίρεσθε ἐπὶ τὰς δύο φυλάς ταύτας, ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ ὑμῖν τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ. 2. Ἀναστήσει γὰρ Κύριος ἐκ τοῦ Λευὶ ὡς ἀρχιερέα, καὶ ἐκ τοῦ Ἰουδα ὡς βασιλέα καὶ ἄνθρωπον, οὕτως σώσει πάντα τὰ ἔθνη καὶ τὸ γένος τοῦ Ἰσραὴλ. [Καὶ τότε πολλοὶ Ἰσραηλίται σώζονται καὶ ἄλλοι ἀφιερῶθησαν ἄνευ ἀριθμοῦ πιστεύοντες τῷ Θεῷ, ἐξ αὐτῶν καὶ τῶν μεγάλων ἀποστόλων ἦσαν 12 καὶ 70 μαθηταί. Ὑμεῖς

δὲ ἄθλιοι ἐστὲ πρὸς ὕβριν καὶ ὄνειδος καὶ ἐστὲ παράδειγμα πᾶσι τοῖς ἔθνεσι]. 3. Διὰ τοῦτο ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς ἐντείλησθε τοῖς τέκνοις ὑμῶν ὅπως φυλάξωσιν αὐτὰ εἰς τὰς γέneas αὐτῶν.

VIII. καὶ ταῦτα συνετέλεσεν Συμεὼν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ζήσας ἑκατὸν εἴκοσι ἐτῶν. 2. καὶ ἔθηκαν τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ ἐν θήκῃ ξύλων ἀσήπτων ὡς ἀναγαγεῖν τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ ἐν Χεβρῶν ἐκέλευσε. καὶ ἀνήνεγκαν αὐτὰ ἐν πολέμφ Αἰγυπτίων κρυφῇ.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΛΕΥΙ

I. 1, 2. Καὶ τότε Λευὶ ὁ τρίτος υἱὸς Ἰακώβ υἱὸς Λέας, ἐκάλεσεν αὐτοὺς πρὸς ἑαυτὸν [ὥστε διδάσκειν αὐτοὺς τὰς περὶ ἱερωσύνης ὁράσεις, καὶ περὶ τῆς προόψεως τοῦ λόγου] πρὶν ἀποθανεῖν.

II. Ἐγὼ Λευὶ ἐν ἀγαλλιᾶσει ἠρξάμην καὶ ἐγενόμην, [καὶ ἀνεφυσάμην ἐν δόμῳ τοῦ πατρός μου] καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθον σὺν τῷ πατρὶ εἰς Σίκιμα. 2. Ἡμῆν δὲ νέος, ὡσεὶ ἐτῶν εἴκοσι, ὅτε ἐποίησα μετὰ Συμεὼν τὴν ἐκδίκησιν τῆς ἀδελφῆς ἡμῶν Δίνας. 3. Ὡς δὲ ἐποίμαινον ἐν Ἀβελμαοῦλ, πνεῦμα συνέσεως Κυρίου ἦλθεν ἐπ' ἐμέ, καὶ πάντας ἐώρων ἀνθρώπους ἀφανίσαντας τὴν ὁδὸν αὐτῶν καὶ ὅτι ὡς τεῖχος ὤκοδόμησαν τὴν ἀδικίαν καὶ ἐπὶ πύργους ἢ ἀνομία κάθηται. 4. καὶ ἐλυπούμην περὶ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἠξάμην Κυρίῳ, ὅπως σωθῶσιν. 5. Τότε ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ ὕπνος, καὶ ἐθεασάμην ὄρος ὑψηλόν· τοῦτο ὄρος Ἀσπιδος ἐν Ἀβελμαοῦλ. 6. καὶ ἰδοὺ ἠνεψύχθησαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἄγγελος Θεοῦ εἶπε πρὸς με· Λευὶ εἴσελθε. 7. καὶ εἰσῆλθον ἐκ τοῦ πρώτου οὐρανοῦ εἰς τὸν δεύτερον, καὶ εἶδον ἐκεῖ ὕδωρ κρεμάμενον ἀνάμεσον τούτου κακείνου. 8. καὶ εἶδον τρίτον οὐρανὸν πολὺ φωτεινότερον παρὰ τοὺς δύο, καὶ γὰρ ὕψος ἦν ἐν αὐτῷ ἄπειρον. 9. καὶ εἶπον τῷ ἀγγέλῳ, διατί οὗτος; καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς με, Μὴ θαύμαζε ἐπὶ τούτοις, ἄλλους γὰρ οὐρανοὺς ὄψει, [οἱ εἰσὶ πλανῆται καὶ οἱ καλοῦνται ζῶναι τέσσαρες] φαιδρότεροι καὶ δεινότεροι τούτων, 10. ὅτε ἀνέλθῃς ἐκεῖ. ὅτι σύνεγγυς Κυρίου στήση καὶ λειτουργὸς αὐτοῦ ἔση, καὶ μυστήρια αὐτοῦ ἐξαγγελεῖς τοῖς ἀνθρώποις, καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραὴλ κηρύξεις· 11. καὶ περὶ Ἰουδα δείξει Κύριος ἐν ἀνθρώποις σώζων ἐν αὐτῷ πᾶν γένος ἀνθρώπων.

III. Καὶ εἶπέ μοι, ἄκουσον, καὶ γὰρ τῶν ἑπτὰ οὐρανῶν ὁ κατώτερος διὰ τοῦτο στυγνότερός ἐστιν, ὅτι ὁρᾷ πάσας τὰς ἀδικίας ἀνθρώπων. 2. ὁ δεύτερος ἔχει πῦρ, χιόνα, κρυστάλλον ἑτοιμα εἰς ἡμέραν προστάγματος Κυρίου, ἐν τῇ δικαιοκρίσιᾳ τοῦ Θεοῦ. ἐν αὐτῷ εἰσὶ πάντα τὰ πνεύματα πεμπόμενα εἰς ἐκδίκησιν τῶν ἀνθρώπων. 3. Ἐν τῷ τρίτῳ εἰσὶν αἱ δυνάμεις τοῦ συντάγματος τῆς προσβολῆς ὥστε ἐν

ἡμέρα κρίσεως ποιῆσαι ἐκδίκησιν ἐν τοῖς πνεύμασι τῆς πλάνης καὶ τοῦ Βελίαρ. οἱ δὲ εἰς τὸν τέταρτον ἐπάνω τούτων ἅγιοι εἰσίν, 4. καὶ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ τῶν πάντων καταλύει ἡ μεγάλη δόξα ἐν ἀγίῳ ἀγίῳ, ὑπεράνω πάσης ἀγιότητος. 5. Ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῖς οἱ ἄγγελοι εἰσι τοῦ προσώπου Κυρίου, οἱ λειτουργοῦντες καὶ ἐξιλασκόμενοι πρὸς Κύριον ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀγνοίαις τῶν δικαίων. 6. προσφέρουσι δὲ Κυρίῳ ὄσμην εὐωδίας λογικῆν, καὶ ἀναίμακτον προσφοράν. 7. Ἐν δὲ τῷ ὑποκάτω εἰσίν οἱ ἄγγελοι οἱ φέροντες τὰς ἀποκρίσεις τοῖς ἀγγέλοις τοῦ προσώπου Κυρίου. 8. Ἐν δὲ τῷ ὑπ' αὐτοῖς εἰσὶ θρόνοι τῆς ἐξουσίας, ἐν ᾧ ὕμνους αἰεὶ τῷ Θεῷ προσφέρουσιν. 9. ὅταν οὖν ἐπιβλέψῃ Κύριος ἐφ' ἡμᾶς πάντες ἡμεῖς σαλευόμεθα, καὶ οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ ἐξ ἀβύσσου τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ. 10. οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τούτοις ἀναισθητοῦντες ἁμαρτάνουσι, καὶ παροργίζουσι τὸν Ὑψιστον.

IV. Νῦν οὖν γινώσκετε, ὅτι ποιήσει Κύριος κρίσιν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, ὥσπερ τῶν πετρῶν σχιζομένων καὶ τοῦ ἡλίου σβεννυμένου καὶ τῶν ὑδάτων ξηρανομένων καὶ τοῦ ἄδου σκυλευομένου ἐπὶ τῷ πάθει τοῦ ὑψίστου, οἱ ἄνθρωποι ἀπιστοῦντες ἐπιμενοῦσιν ἐν ταῖς ἀδικίαις. διὰ τοῦτο ἐν κολάσει κριθήσονται. 2. καὶ γὰρ ὁ ὕψιστος (εἰσήκουσε) τῆς προσευχῆς σου, τοῦ διελεῖν σε ἀπὸ τῆς ἀδικίας καὶ γενέσθαι αὐτῷ υἷον καὶ θεράποντα καὶ λειτουργόν. 3. φῶς γνώσεως φωτεινὸν φωτιεῖς ἐν Ἰακώβ, καὶ ὡς ὁ ἥλιος ἔση παντὶ σπέρματι ἐν Ἰσραήλ. 4. καὶ δοθήσεται σοι εὐλογία καὶ παντὶ σπέρματί σου, ἕως ἐπισκέψῃται Κύριος πάντα τὰ ἔθνη ἐν σπλάγχχνις υἱοῦ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος. πλὴν οἱ υἱοὶ σου ἐπιβαλοῦσι χεῖρας ἐπ' αὐτόν, τοῦ κακῶσαι αὐτόν, 5. καὶ διὰ τοῦτο δώσεται σοι βουλή καὶ συνετίσαι τοὺς υἱοὺς σου περὶ αὐτοῦ, 6. ὅτι ὁ εὐλογῶν αὐτὸν εὐλογημένος ἔσται, οἱ δὲ καταράμενοι αὐτὸν ἀπολοῦνται.

[Καὶ οὕτως Λευὶ προσέθηκε ταύτην τὴν παραίνεσιν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ.] V. καὶ ἠνοιξέ μοι ὁ ἄγγελος τὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶδον τὸν ναὸν τὸν ἅγιον. καὶ ἐπὶ θρόνου δόξης τὸν Ὑψιστον, 2. καὶ εἶπέ μοι· Λευὶ σοὶ δέδωκα τὰς εὐλογίας ἀξιώματος ἕως οὗ ἔλθῶν παροικῆσω ἐμμέσῳ τοῦ Ἰσραήλ. 3. Τότε ὁ ἄγγελος ἤγαγέ με ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἔδωκέ μοι ὄπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ εἶπε, πόησον ἐκδίκησιν ἐν Συχέμ ὑπὲρ Δίνας, καὶ γὰρ ἔσομαι μετὰ σοῦ ὅτι Κύριος ἀπέσταλκέ με. 7. καὶ τότε ὡς ἐξ ὕπνου ἐγερθεὶς εὐλόγησα τὸν Κύριον. 4. Καὶ συνετέλεσα τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τοὺς υἱοὺς Ἐμμωρ, VI. 3. καὶ ἔπειτα σὺν τῷ Συμεὼν ἐζήλωσα ἐν τῇ ἀνομίᾳ ἣν ἐποίησαν ἐν Ἰσραήλ, 4. καὶ ἀνείλον τὸν Συχέμ καὶ Συμεὼν τὸν Ἐμμωρ 6. καὶ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀκούσας ὅσα παρενόμησαν

ἐχαλέπαινε ἐν ἡμῶν VII. 1. καὶ εἶπον τῷ πατρί μου, Κύριε Ἰακώβ πάτερ, μὴ ὀργίζου. 3. καὶ γὰρ ἐλυμαίνοντο τὴν Δίνην ἡμῶν. [καὶ ἔνεκα τούτου ὁ χόλος τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθε κατ' αὐτῶν καὶ ὁ ἄγγελος τοῦ κρατεροῦ ἐβρόθήθησεν ἐμοί, ἐννόει, Ἰουδαίε, ταύτην τὴν ἔννοιαν καὶ ἔθιξε σεαυτὸν πρὸς τὴν ὄψιν, ἣν ἐδήλωσέ σοι ὁ Λευὶ ὁ εὐλογημένος ὡς ἐρώτησε ὁ Λευὶ ὁ εὐλογημένος τὸν ἄγγελον θαύμασας τὰ ἐπουράνια, ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ πλησίον τῷ Κυρίῳ στήσει καὶ θεράπων αὐτῷ ἔσει καὶ τοῖς ἀνθρώποις τὰ μυστήρια ἀγγελείας καὶ προφητεύσεις περὶ τοῦ μέλλοντος σώζειν τὸν Ἰσραὴλ καὶ οὕτως οὐκ ἐννοεῖς, ὦ Ἰουδαίε, καίπερ τοῦ ἀγγέλου τοῦ Θεοῦ προφητεύοντος τοῖς προγόνοις σου περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ Ἰσραὴλ, ὡς ἐκ σοῦ φανήσεται περὶ Ἰούδου ὁ Κύριος τοῖς ἀνθρώποις, σώζων, ὡς εἶπε δι' ἑαυτὸν πᾶν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Ἐννόει, ἄθλιε, ὅτι οὔτε ἄγγελος οὔτε πρέσβυς ἀλλ' ὁ Θεὸς αὐτὸς ἔσωσεν ἡμᾶς. Τόδε γὰρ ἐν πρώτοις ἐλέξαμέν σοι ὅτι ἐκ γενεᾶς τῶν Ἰουδαίων ἐγένετο ὁ Κύριος ἐκ Μαρίας παρθένου, ὧν ἱερεὺς κατὰ τὸν Λευί, ὡς γὰρ κατὰ τὴν πρώτην ἐντολὴν ἦν ἱερεὺς ἵνα καθαρῶς τὰς τοῦ λαοῦ ἀμαρτίας, ἔνεκα τούτου ἱερεὺς ἦν ὁ Κύριος, περὶ οὗ ἔλεξεν ὁ ἄγγελος τῷ Λευί· εἶπον περὶ σοῦ καὶ περὶ τοῦ Ἰούδου ὅτι Κύριος φανήσεται ἀνθρώποις, σώζων δι' ἑαυτὸν πᾶν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἄνευ αἵματος, ἐννοοῦντες προσφορὰν ὅτι οἱ ἄγγελοι θρησκείαν προφέρουσι τῷ Κυρίῳ οὐκ ἐξ αἵματος μόσχων ἢ αἵματος τράγων ἀλλ' εὐχαριστίαν τῷ Κυρίῳ καὶ καθαρὰν θρησκείαν προφέρουσιν, καὶ οὕτως ἡμεῖς Χριστιανοὶ τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα καθαρὰν θρησκείαν κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μελχισεδέκ προφέρομεν. Ἐννόει δὲ νῦν περὶ τούτου, νῦν πάρεστι ὄραν ὡς ὁ Θεὸς ποιεῖ κρίσιν περὶ τῶν υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου, περὶ ὑμῶν, ὦ ἄθλιοι, οὐ ποιεῖ κρίσιν ὁ Θεὸς εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον καὶ εἰς τὸν σκώληκα ὃς οὐ τελευτᾷ καὶ ἐτοιμάζων ὑμῖν λίθον τοῦ προσκόμματος ὅτε προσηλώσατε τὸν Θεὸν τῆς δόξης ἐπὶ τῷ σταυρῷ καὶ ὁ ἥλιος ἐξέλειψε, καὶ γὰρ οὐ τότε ὁ ἥλιος ἐξέλειψε, ἡνίκα τὸν Κύριον ἐπὶ σταυρῷ ἐσταυρώσατε; ὡς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον λέγει. τότε γὰρ ἦν σκότος ἐπὶ πάσῃ τῇ γῆ ἀπὸ τῆς τρίτης ὥρας ἕως τῆς ἐνάτης ὑδάτων ξηραινομένων καὶ τοῦ Ἄδου αἰχμαλωτιζομένου. εἶπε γὰρ μοι, εἰ ὁ Ἄδης αἰχμαλωτίσθη στρατιῶται ὠπλισμένοι εἰς τὸν Ἄδην εἰσῆλθον, ἀλλὰ καὶ ὁ Κύριος κείμενος ἐν τῷ μνημείῳ, τότε εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ἄδην. λυεῖ τὸν πρωτογεννηθέντα Ἀδὰμ ἐκ δεσμογετηρίου, ὅτι αὐτὸς Κύριος ἐστι τῶν οὐρανῶν καὶ τῆς γῆς καὶ τῶν κάτω, καὶ διὰ τοῦτο ἦλθεν ὥστε αἰχμαλωτίζειν τὸν Ἄδην. καὶ ἔτι ἔπαθεν, καὶ τὸ θεῖον [μέρος] αὐτοῦ ἦν ἄνευ πάθους, καὶ γὰρ τῷ αὐτοῦ πάθει ἔδωκεν ἀπάθειαν τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων. Ἀνθρώποι οὐκ εἰδότες ἐν ἀδικίᾳ μενοῦσιν,

ὕμεις γὰρ οἱ οὐκ ἔγνωσαν ἔχοντες ταλαιπώρῃ ἐν ἀδικίᾳ μένετε καὶ ἔνεκα τούτου κατακρίνεσθε ἐν βασάνοις, καὶ ἤκουσεν ὁ ὕψιστος τὴν εὐχὴν, καὶ ἀποτρέπου ἀπὸ τῆς πονηρίας καὶ γένου ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ θεραπόντων, ἐννοεῖ γὰρ ὡς τὸ πρόσθεν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦν καὶ ὑπηρετεῖ πρὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ δώσει σοι τὴν εὐλογίαν καὶ παντὶ τῷ σπέρματί σου, ἕως ἂν ὁ Κύριος ἐπισκέψῃται πάντα τὰ ἔθνη καὶ (πέμψει) τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς αἰὲ σὺν ἐλεημοσύνῃ. ὡς ὑμεῖς, ὦ ταλαιπώροι, ἐπεβάλατε τὰς χεῖρας καὶ ἐκακώσατε τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἔνεκα τούτου ἔγνωσαν δοθήσεται ὑμῖν ὥστε γνωρίζειν τοὺς υἱοὺς περὶ τούτου, ὡς ὁ εὐλογίζων αὐτὸν εὐλογησεται καὶ ὁ καταρώμενος ἐξολοθρευθήσεται. καὶ οὕτως μέμνησθε περὶ τούτου, τίς ἐστι, εὐλογῶν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ πιστεύοντες ἐν αὐτῷ ἐν τῇ ἀληθείᾳ, ἡμεῖς γὰρ οἱ Χριστιανοὶ προεκνήσαμεν αὐτῷ, ὑμεῖς δὲ ἐσταυρώσατε, καὶ οὕτως ἐν ἀληθείᾳ ἐποιήσατε καθ' ὑμῶν αὐτῶν τὸν ὄλεθρον. καὶ ἀπόλλυσθε ὡς μικρὸν τι μέρος διασκορπισθέντες ἐν τῇ οἰκουμένῃ. καὶ τοῦτο τὸ μέρος οὐκ ὀλίγον λαμβάνει βάρος καὶ λύπην καὶ κάκωσιν. Ἐννοεῖ δὲ τὸ λεχθὲν τῷ Λευὶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἔδωκά σοι τὴν εὐλογίαν τῆς καθαρότητος, ἕως ἔλθων παροικῶ ἐν τῷ Ἰσραήλ, ἀλλ' ὑμεῖς, ὦ ταλαιπώροι, οὐκ ἐννοεῖτε ὅτι ἐλεύσεται ὁ Κύριος σώζειν τὸν Ἰσραήλ, εἰ καὶ ἐβλασφημήσατε βλασφημίᾳ τὸν Κύριον, καὶ τούτου χάριν ἡμεῖς ἄλλοτε φέροντες νῦν ἀπεδεξάμεθα τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, ἀλλ' ὑμεῖς, ταλαιπώροι, ὅμοιοι γενόμενοι τῷ παλαιῷ σατανᾷ ἔνεκα τῆς ὑπερηφανίας εἰς τὸν ὄλεθρον ἐπέσετε].

VIII. 1. [Καὶ εἶπεν ὁ Λευὶ· ὅτε ἦλθον πορευόμενος] εἰς Βεθὴλ, εἶδον ὄραμα δεινὸν περὶ ἀγιότητος, ὡς πρότερον. εἶδον, 2. ἐπὶ ἀνθρώπους ἐν ἐσθῆτι λευκῇ λέγοντάς μοι, Ἄναστας ἐνδυσαι τὸ ἱμάτιον τῆς πίστεως καὶ τὴν ἐπιστήθιον χλαμύδα καὶ τὸ ἐφουδ τῆς προφητείας. 3. Καὶ εἰς ἕκαστος αὐτῶν ἕκαστον βαστάζοντες ἐπέθηκάν μοι καὶ εἶπον· Ἄπὸ τοῦ νῦν γίνου εἰς ἱερέα Κυρίου, σὺ καὶ υἱοί σου καὶ σπέρμα σου πρὸς αὐτὸν ἕως αἰῶνος. 4. καὶ ὁ πρῶτος ἤλειψεν ἐλαίῳ ἀγίῳ καὶ ἔδωκέ μοι τὴν ζωὴν τῆς ἐλαίας [τοῦτό ἐστιν τῇ ἀγίᾳ ἐλαίᾳ ἢ ἀλείφονται Χριστιανοὶ ἐν τοῖς ἀγίοις λουτροῖς, καὶ τότε καθιέρωσαν ἑαυτοὺς τῷ Κυρίῳ καὶ λήψονται τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον]. 5. Ὁ δεῦτερος ἔλουσέ με ὕδατι καθαρῷ, [τοῦτό ἐστι τριπλῶ βυθισμῷ, ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος,] καὶ ἐψώμισεν ἄρτων καὶ οἴνου, εἰς ἅγια ἁγίων, [τοῦτό ἐστι εὐχαριστίαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Κυρίου]. καὶ περιέθηκέ μοι στολὴν ἁγίαν καὶ ἔνδοξον, [τοῦτό ἐστι τὸ ἅγιον σημεῖον τοῦ ἐπουρανίου βασιλείως, βαπτισμός. οἱ ἄγγελοι γὰρ ὀρώντες τοῦτο τὸ ἔνδοξον ἐνδύμα εἰφραίνονται, καὶ τὰ στρατεύματα

τῶν δαιμόνων ὀρώντα φεύγει]. 6. Ὁ τρίτος βυσσῖν με περιέβαλεν, ὁμοίαν ἐφούδ, [καὶ τότε ἐξῆν μοι ἱερατεύειν κατὰ καιρὸν καὶ οὐκ εἰς τοὺς αἰῶνας τοῦτο ἐστὶ εἰς ἄλλους ἐστὶ εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ μένων εἰς τοὺς αἰῶνας· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἦν ἱερεὺς κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μελχισεδέκ]. 7. Ὁ τέταρτος ζῶνῃ μοι περιέθηκεν, [οὐκ ἐν τῷ μέσῳ σώματι ἀλλ' ἐν τῷ νευτέρῳ μέρει, καὶ ἡ ζῶνῃ ἦν] ὁμοία πορφύρα. 8. Ὁ πέμπτος ἔδωκέ μοι τὴν πίστιν τῆς πιότητος, [τοῦτό ἐστι εὐαγγελικῶν καὶ ἀποστολικῶν λόγων, τούτους γὰρ ἀκούοντες οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἐγέρθησαν ἀντὶ τοῦ στρατεύματος τοῦ πονηροῦ]. 9. Ὁ ἕκτος στέφανόν μοι τῇ κεφαλῇ περιέθηκεν, [καὶ γὰρ οἱ μάρτυρες ἐγερθέντες διὰ τὴν ἀληθινὴν πίστιν ἐστεφανώθησαν]. 10. Ὁ ἕβδομος διαδήμά μοι τῇ κεφαλῇ περιέθηκεν ἱερατείας, καὶ ἐπλήρωσε τὰς χεῖράς μου θυμιάματος, ὥστε ἱερατεύειν με Κυρίῳ. 11. Εἶπε δὲ πρὸς με, Λευί, εἰς τρεῖς ἀρχὰς διαιρεθήσεται τὸ σπέρμα σου, εἰς σημεῖον δόξης Κυρίου ἐπερχομένου. 12. καὶ ὁ πιστεύσας πρῶτος κληρονόμος ἐστὶ καὶ μείζων ὑπὲρ αὐτὸν οὐ γενήσεται [οὕτως τῷ Ἰωάννῃ τῷ βαπτίστῃ ἐσημάνθη, ὃς ἦν ἐκ τῆς φυλῆς τῶν ἱερέων]. 13. ὁ δεῦτερος διδάξει [ὡς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς σώσει τὸν κόσμον]. 14. Ὁ τρίτος ἐπικληθήσεται αὐτῷ ὄνομα καινόν, ὅτι βασιλεὺς ἐκ τοῦ Ἰουδα ἀναστήσεται καὶ ποιήσει ἱερατεῖαν νέαν κατὰ τὸν τύπον τῶν ἐθνῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη [τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ]. 15. ἡ δὲ (παρουσία) ἀγαπητὴ ὡς προφήτου ὑψηλοῦ ἐκ σπέρματος Ἀβραὰμ πατρὸς ἡμῶν. 16. πᾶν ἐπιθυμητὸν ἐν Ἰσραὴλ σοὶ ἐστὶ καὶ τῷ σπέρματί σου· καὶ ἔδεσθε πᾶν ὥραιον ὀράσει, καὶ τὴν τράπεζαν Κυρίου διανεμήσεται τὰ τέκνα σου [τοῦτό ἐστὶ ἡ ἀποστολικὴ εὐχαριστία σὺν τῷ Κυρίῳ]. 17. καὶ ἐξ αὐτῶν ἔσονται ἀρχιερεῖς καὶ κριταὶ καὶ γραμματεῖς, καὶ τὰ στόματα αὐτῶν ποιηθήσεται ἅγια. 18. Καὶ ἐξυπνισθεὶς συνῆκα ὅτι οὐχ ὁμοίον ἐστὶ τῷ πρώτῳ ὀράματι. 19. Καὶ ἔκρυσπα καίγε τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ μου.

[Ἐννοεῖ δὲ καὶ συ, ὦ ταλαίπωρε Ἰουδαίε, ὡς καὶ σοὶ τὸ ὄραμα τοῦ Λευί, καὶ σοὶ ἔλεξα τὴν σωμάτων σου καὶ τὸ πάθημα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.]

IX. Καὶ μέθ' ἡμέρας δύο ἀνέβημεν ἐγὼ καὶ Ἰούδας μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν πρὸς τὸν πάππον Ἰσαάκ· 2. καὶ εὐλόγησέ με ὁ πατὴρ τοῦ πατρὸς μου κατὰ πάντας τοὺς λόγους τῆς ὀράσεώς μου ἧς εἶδον περὶ τῆς ἱερατείας, 7. καὶ ἐδίδαξέ με ὡς ἱερατεύειν τῷ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ καθαρᾷ ψυχῇ. 8. καὶ ἦν καθ' ἑκάστην ἡμέραν συνειζών με καὶ ἐν τοῖς νουθετισμοῖς εἶπέ μοι. X. [Καὶ ἔλεγε] Νῦν οὖν φυλάξασθε ὅσα ἐντέλλομαι ὑμῖν, τέκνα· ὅτι ὅσα ἤκουσα, ἀνήγγειλα ὑμῖν. 2. Ἀθῶς εἰμι ἀπὸ πάσης ἀσεβείας ὑμῶν, ἣν ποιήσετε ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων εἰς τὸν σωτήρα τοῦ κόσμου, οὐ πιστεύοντες. [τίνα προσδοκᾶς, ὦ

'Ιουδαίε, καὶ τίνα μένεις ἐρχόμενον, τοῦ Λευὶ προφητεύοντος, ἐπεὶ ἐν τῷ σωτήρι τοῦ κόσμου οὐ πίστιν ἔχεις] πλαυῶντες τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἐγειροῦντες αὐτῷ κακὸν μέγα ἀπὸ τοῦ Κυρίου. 3. Καὶ ἀνομήσετε σὺν τῷ Ἰσραὴλ, ὥστε μὴ βαστάξαι τὴν Ἱερουσαλήμ, ἀπὸ προσώπου πονηρίας ὑμῶν, ἀλλὰ σχίσει τὸ ἐνδυμα τοῦ ναοῦ, ὥστε μὴ κατακαλύπτειν ἀσχημοσύνην ὑμῶν. 4. Καὶ διασπαρήσεσθε αἰχμάλωτοι ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἔσεσθε εἰς ὄνειδισμὸν καὶ εἰς κατάραν καὶ εἰς καταπάτημα. 5. ὁ γὰρ οἶκος, ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος, Ἱερουσαλήμ κληθήσεται. καὶ εὔρομεν ἐν τῇ βίβλῳ Ἐνώχ τοῦ δικαίου.

[Ἰδοὺ δέ, ὦ Ἰουδαίε, ὡς ὁ εὐλογημένος Λευὶ εἶπέ σοι τὸ ὄραμα]. XIV. καὶ νῦν, τέκνα, ἔγνω ἀπὸ γραφῆς Ἐνώχ, ὅτι ἐπὶ τέλει ἀσεβήσετε ἐπὶ Κύριον, χεῖρας ἐπιβάλλοντες ἐν πάσῃ κακίᾳ, καὶ αἰσχυνηθήσονται ἐφ' ὑμῖν οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι γενήσεται χλευασμός. 2. καὶ γὰρ ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἰσραὴλ καθαρὸς ἐστὶν ἀπὸ τῆς ἀσεβείας τῶν ἀρχιερέων οἵτινες ἐπιβαλοῦσι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὸν σωτήρα τοῦ κόσμου. 4. καὶ ἐπάξετε κατάραν ἐπὶ τὸ γένος ἡμῶν, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τὸ δοθὲν ἐν ὑμῖν εἰς φωτισμὸν παντὸς ἀνθρώπου, τοῦτον θέλοντες ἀνελεῖν, ἐναντίας ἐντολᾶς διδάσκοντες τοῖς τοῦ Θεοῦ δικαιομασι. 5. τὰς προσφορὰς λαμβάνετε.

XV. Καὶ ὁ ναὸς ὃν ἂν ἐκλέξηται ὁ Κύριος (ἔρημος ἔσται) ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ ὑμῶν. καὶ ὑμεῖς αἰχμάλωτοι ἔσεσθε εἰς πάντα τὰ ἔθνη. 2. καὶ ἔσεσθε βδέλυγμα καὶ λήψεσθε ὄνειδισμὸν καὶ αἰσχύνην αἰώνιον παρὰ τῆς δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ. 3. καὶ πάντες στυγήσουσιν ἡμᾶς. 4. καὶ εἰ μὴ δι' Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τοὺς πατέρας ἡμῶν, εἰς ἐκ τοῦ σπέρματός μου οὐ μὴ καταλειφθῆ ἐπὶ τῆς γῆς.

XVI. Καὶ νῦν ἔγνω ἐν βιβλίῳ Ἐνώχ ὅτι ἐβδομάδα πλανηθήσεσθε καὶ τὴν ἱεροσύνην βεβηλώσετε καὶ τὰς θυσίας μιανεῖτε. 2. καὶ τὸν νόμον ἀφανίσετε καὶ λόγους προφητῶν ἐξουθενώσετε, ἐν διαστροφῇ διώξετε ἄνδρας δικαίους καὶ εὐσεβεῖς μισήσετε, ἀληθινῶν λόγους βδελύξεσθε. 3. καὶ ἄνδρα ἀνακαινοποιούντα νόμον ἐν δυνάμει ὑψίστου, πλάνου προσαγορεύσετε, καὶ τέλος, ὡς νομίζετε, ἀποκτενεῖτε αὐτόν, οὐκ εἰδότες αὐτοῦ τὸ ἀνάστημα, τὸ ἀθῶνον αἷμα ἐν κακίᾳ ἐπὶ κεφαλᾶς ὑμῶν ἀναδεχόμενοι. 4. Δι' αὐτόν ἔσται τὰ ἅγια ὑμῶν ἔρημα, ἕως ἐδάφους μεμιαμμένα. 5. καὶ οὐκ ἔσται τόπος ὑμῶν καθαρὸς, ἀλλ' ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔσεσθε εἰς κατάραν καὶ εἰς διασκορπισμὸν, ἕως αὐτὸς πάλιν ἐπισκέψῃται, καὶ οἰκτειρήσας προσδέξῃται ὑμᾶς ἐν πίστει καὶ ὕδατι. [καὶ ὅσα σοι λέγω, ὦ Ἰουδαίε, ἤκουσας Λευὶ λέγοντα τοῖς τέκνοις τῶν τέκνων αὐτοῦ ὡς τὸν Κύριον ἐσταυρώσατε αὐτὸς δὲ οἰκτεῖρει καὶ ἀποδέχεται ὑμᾶς ἀγιάζοντες αὐτοὺς τῷ ὕδατι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ

πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἐννόει δὲ ὅτι οὐκ οἰκτερεῖ σε, εἴπερ ἐν αὐτῷ οὐ πιστεύεις καὶ οὐ τὸν βαπτισμὸν ἀποδέχει ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ γὰρ ὁ Κύριος αὐτὸς εἶπεν ἐν τῷ ἁγίῳ εὐαγγελίῳ ὅτι ὁ μὴ γεννηθεὶς τῷ ὕδατι καὶ τῷ πνεύματι οὐκ ἐλεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Σὺ δέ, ὦ Ἰουδαίε, περὶ τῶν προγόνων ἐννοῶν ὥστε μὴ ἀπολλύναι τὴν ψυχὴν σοῦ, λαβὲ τὸν ἅγιον βαπτισμὸν, καὶ γενοῦ ὡς νεόγονον βρέφος ἄνευ μιάσματος ἐν ἀγιότητι. Ἄκουε δέ, ὦ Ἰουδαίε, περὶ τὴν ἱερατεῖαν τῷ Θεῷ τοῦ Λευὶ λέγοντος].

XVII. Ἀκούετε, ὦ τέκνα μου, περὶ τῆς ἱερατείας ἐν τίνι μένει ἔστι ἱερατεία· 2. ὁ πρῶτος χριόμενος εἰς τὴν ἱερωσύνην μέγας ἐστι. 3. Ἐν τῷ δευτέρῳ ὁ χριόμενος ἐν πένθει ἀγαπητῶν συλληφθήσεται, καὶ ἡ ἱερωσύνη αὐτοῦ καθαρὰ ἔσται. 4. Ὁ δὲ τρίτος ἱερεὺς ἐν λύπῃ παραληφθήσεται. 5. καὶ ὁ τέταρτος ἐν ὀδύνῃ ἔσται ὅτι προσθήσει ἐπ' αὐτὸν ἡ ἀδικία εἰς πλήθος. καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μισήσουσιν ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ. 6. Ὁ πέμπτος ἐν σκότει παραληφθήσεται. 7. ὡσαύτως καὶ ὁ ἕκτος καὶ ὁ ἕβδομος. 8. καὶ ἐν παντὶ ἔσται μiasμός, ὃν οὐ δύναμαι εἰπεῖν, ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ὅτι αὐτοὶ γνώσονται οἱ ποιῶντες αὐτά. 9. Διὰ τοῦτο ἐν αἰχμαλωσίᾳ ληφθήσονται, καὶ ἡ γῆ καὶ ἡ ὑπαρξις αὐτῶν ἀφανισθήσεται. 10. [καὶ ἀνακαινοποιήσουσιν οἶκον Κυρίου] καὶ ἐν πέμπτῃ ἑβδομαδί ἐπιστρέψουσιν εἰς γῆν ἐρημώσεως αὐτῶν καὶ ἀνακαινοποιήσουσιν οἶκον Κυρίου. 11. Ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ ἑβδοματικῷ ἤξουσιν οἱ ἱερεῖς, εἰδωλολατροῦντες, μάχιμοι, φιλάργυροι, ὑπερήφανοι, ἄνομοι, κτηνοφθόροι, ἀσελεγεῖς.

XVIII. Καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν ἐκδίκησιν παρὰ Κυρίου, 2. τῇ ἱερατείᾳ τότε ἐγερεὶ Κύριος ἱερέα καινόν, ᾧ πάντες οἱ λόγοι Κυρίου ἀποκαλυφθήσονται καὶ αὐτὸς ποιήσει κρίσιν ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς ἐν πλήθει ἡμερῶν. 3. καὶ ἀνατελεῖ ἄστρον αὐτοῦ ἐν οὐρανῷ ὡς βασιλεὺς, φωτίζων φῶς γνώσεως ἐν ἡλίῳ ἡμέρας· καὶ μεγαλυνθήσεται ἐν τῇ οἰκουμένῃ ἕως ἀναλήψεως αὐτοῦ. 4. Ἐκεῖ ἀναλάμψει ἐν τῇ γῇ καὶ ἐξαρεῖ πᾶν σκότος ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανὸν καὶ ἔσται εἰρήνη ἐν πάσῃ τῇ γῇ. 5. οἱ οὐρανοὶ ἀγαλλιάσονται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ ἡ γῆ χαρίσεται καὶ λίμναι εὐφρανθήσονται καὶ ἡ γνώσις Κυρίου χυθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς ὕδωρ θαλασσῶν. καὶ οἱ ἄγγελοι τῆς δόξης τοῦ προσώπου Κυρίου χαρίσονται ἐν αὐτῷ. 6. Οἱ οὐρανοὶ ἀνοιγήσονται καὶ ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς δόξης ἤξει ὁ ἅγιος μετὰ φωνῆς τοῦ πατρὸς. 7. Καὶ δόξα ὑψίστου ἐπ' αὐτὸν ῥηθήσεται καὶ πνεῦμα συνέσεως καὶ ἁγιασμοῦ καταπαύσει ἐπ' αὐτὸν ἐν τῷ ὕδατι. 8. Αὐτὸς δώσει τὴν μεγαλωσύνην Κυρίου τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐν ἀληθείᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ οὐκ ἔσται διαδοχὴ αὐτοῦ εἰς γενεὰς καὶ γενεὰς ἕως τοῦ αἰῶνος. 9. καὶ χῶραι τῆς ὁσιότητος

αὐτοῦ αὐξήσονται ἐν συνέσει ἐπὶ τῇ γῆ καὶ τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ ὁ Ἰσραὴλ ἁγιασθήσεται· [ἐκλείψει πάσα ἁμαρτία] καὶ ἁμαυρωθήσεται ἐν τῇ λύπῃ τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἁμαρτία ἐλαττώσεται καὶ οἱ ἄνομοι καταπαύσουσιν εἰς κακά. οἱ δὲ δίκαιοι καταπαύσουσιν ἐν αὐτῷ. 10. Καὶ γὰρ αὐτὸς ἀνοίξει τὰς θύρας τοῦ παραδείσου καὶ στήσει τὴν ἀπειλοῦσαν ῥομφαίαν κατὰ τοῦ Ἀδάμ. 11. καὶ δώσει τοῖς ἁγίοις φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, καὶ πνεῦμα ἁγιωσύνης ἔσται ἐπ' αὐτοῖς. 12. Καὶ ὁ Βελίαρ δεθήσεται ὑπ' αὐτοῦ, καὶ δώσει ἐξουσίαν τοῖς τέκνοις αὐτοῦ τοῦ πατεῖν ἐπὶ τὰ πονηρὰ πνεύματα. 13. Καὶ εὐφρανθήσεται Κύριος ἐπὶ τοῖς τέκνοις αὐτοῦ ἕως τῶν αἰώνων. 14. Τότε ἀγαλλιάσεται Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ γὰρ χαρίσομαι καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἐνδύσονται δικαιοσύνην.

XIX. Καὶ νῦν, τέκνα μου, πάντα ἠκούσατε· ἐλέσθε οὖν ἑαυτοῖς ἢ τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς, ἢ νόμον Κυρίου ἢ ἔργα τοῦ Βελίαρ.

XIII. 1. Πάντα ἃ ἐννόησα ἐντέλλεσθαι ὑμῖν, καὶ ἕνεκα τούτου φοβεῖσθε τὸν Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν πάσῃ τῇ καρδίᾳ ὑμῶν καὶ πορεύεσθε ἐν τῇ ἀπλότῃ τοῦ νόμου αὐτοῦ. 2. καὶ διδάσκετε τοὺς υἱοὺς ὑμῶν τὰ βιβλία, ὅπως ἐννοῶσιν ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ αὐτῶν διδασκόμενοι τὸν νόμον τοῦ ἁγιωτάτου Θεοῦ. 3. καὶ πᾶς ὁ ἐννοῶν τὸν νόμον τοῦ Κυρίου καθαρὸς ἔσται καὶ οὐ ξένος ἐστὶ ὅπου ἂν ξενίζηται. 4. πολλοὶ γὰρ τῶν ἀνθρώπων ἐν τῷ βιβλίῳ τιθέναι τὰ ὀνόματα αὐτῶν θέλουσι ὥστε ἐργάζεσθαι δι' αὐτὸν καὶ ἀκούειν τὸν νόμον ἀπὸ τῶν χειλέων αὐτοῦ. 5. Καὶ ἐργάζεσθε τὴν δικαιοσύνην, τέκνα μου, ἐν τῇ γῆ καὶ εὐρήσετε αὐτὴν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 6. Καὶ σπεύρετε ἐν τῇ ψυχῇ καὶ εὐλογοῦντες καὶ θερίζετε ἐν τῇ ζωῇ ὑμῶν, καὶ σπεύραντες ἐν κακῷ κακὸν θερίζετε. 7. Ὑμεῖς δέ, τέκνα, τίθεσθε τὴν σοφίαν ἐν τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου σὺν πόνῳ. εἰ δὲ πόλις ἀλίσκεται, ἀποβάλλουσι τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ πᾶν τὸ κέρδος ἀπόλλυται, ἀλλ' οὐδεὶς ἀπὸ τοῦ σοφοῦ ἀφαιρεῖν δύναται τὴν σοφίαν, ἀλλὰ μόνον σκότωσις διὰ τὰς ἁμαρτίας καὶ τύφλωσις τῶν πραγμάτων· 8. ἐκ τῆς εὐγενείας αὐτοῦ τότε ἔσται μάχη ἀπὸ τῶν πολεμίων καὶ ὥσπερ πατὴρ ἐν γῆ ἀλλοτρία καὶ ἐν τοῖς πολεμίοις ἀποστρέφεται. 9. εἴ τις τῆς μαθήσεως καὶ σοφίας ἀντιλαμβάνεται ἔσται αὐτὸς ἐπιτραπέζιος τοῖς βασιλευσιν ὡς ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ ἄγνος Ἰωσήφ. XIX. 2. καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ τοῦ Λευὶ τῷ πατρὶ λέγοντες Ἐνώπιον Κυρίου πορευσόμεθα κατὰ τὸν νόμον αὐτοῦ. 3. καὶ εἶπε Λευὶ Μάρτυς ἔστω ὁ Κύριος ὅσα ὑπέσχεσθε σήμερον. 4. καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκοιμήθη ζήσας ἑκατὸν τριάκοντα ἐπτὰ ἔτη. 5. καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ἐν σωρῷ, καὶ ὕστερον ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρών ὅπου Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΙΟΥΔΑ

I. 1, 2, 3. Μετὰ ταῦτα Ἰούδα, τέταρτος υἱὸς Ἰακώβ, υἱὸς Λέας ἐκαλέσατο τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸν καὶ εἶπε, Τέκνα μου, πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν ἐμέ, λέξω σοι τὰ ἔργα μου, ὅτε κράτος ἦν ἐν τῷ στέρνῳ 3. καὶ ταχὺς ἦν τοῖς ποσὶ καὶ κρατερὸς τῷ σώματι, [πολλοὶ τῶν πολεμίων οὐκ ἀνέσχον τοὺς ἐμοὺς βραχίονας καὶ ἐνίκησα κράτος πόλεως οὐκ εἰκούσης] III. 10. καὶ εἶδεν ὁ πατήρ μου Ἰακώβ ὡς ὁ ἄγγελος τοῦ κρατεροῦ ἐβοήθησέ μοι περὶ τῆς ἀνδρείας καὶ προσεῖχεν αὐτοῖς τὸν νοῦν.

XVIII. 1. Εἶδον γὰρ ἐν τοῖς βιβλίοις τοῦ Ἐνώχ, ὅσα κακὰ ποιεῖται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, 2. ἀλλὰ σώσατε ὑμᾶς ἑαυτοὺς, τέκνα μου, ἀπὸ πάσης πορνείας καὶ φιλαργυρίας, 3. ἥτις ἀποστερεῖ τοῦ νόμου τοῦ Κυρίου, καὶ ἐκτυφλοῖ τὰ ἐννοήματα τῆς ψυχῆς, καὶ οὐκ ἀφίει ἄνδρα ἐλεῆσαι τὸν πλησίον αὐτοῦ. 4. καὶ συνέχει αὐτὸν ἐν μόχθοις καὶ πόνοις. XIX. 2. Διὰ ἀργύριον ἐγὼ ἀπώλεσα τὰ τέκνα μου, καὶ εἰ μὴ ἡ μετάνοια σαρκός μου καὶ ἡ ταπεινώσις ψυχῆς μου, καὶ αἱ εὐχαὶ Ἰακώβ τοῦ πατρός μου, ἄτεκνος εἶχον ἀποθανεῖν. 3. Ἄλλ' ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου ὁ οἰκτίρων καὶ ἐλεήμων, συνέγνω ὅτι ἐν ἀγνοίᾳ ἐποίησα. 4. Ἐτύφλωσε γάρ με ὁ ἄρχων τῆς πλάνης καὶ ἠγνόησα ὡς ἄνθρωπος καὶ ὡς σάρξ, ἐν ἁμαρτίαις φθαρεῖς, καὶ ἐπέγνω τὴν ἑμαντοῦ ἀσθένειαν νομίζων ἀκαταμάχητος εἶναι XIII. 3. ὠνεῖδισα τὸν ἀδελφὸν Ῥουβὴμ περὶ Βάλλας τῆς γυναικὸς τοῦ πατρός, καὶ πολλάκις ἐκόμπαζον ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῷ σθένει τῶν πραγμάτων τῆς νεότητος οὐκ ἀπάντησεν ἐμοὶ πρόσωπον γυναικὸς εὐμόρφου ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ ζήλου παρετάξατο ἐν ἐμοὶ καὶ ἐτύφλωσεν ἕως συνέπεσα εἰς Βησσοὺ ἐπὶ τὴν Χανααίαν. 6. οἶνος γὰρ διέστρεψε τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἠμαύρωσέ μου τὴν καρδίαν ἐπιθυμίᾳ. 7. καὶ παραβὰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ συνέπεσα. 8. καὶ ἀνταπέδωκέ μοι Κύριος ὅτι οὐκ ἠψφράνθην ἐπὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς.

XIV. Καὶ νῦν, τέκνα μου, μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ· ὅτι ὁ οἶνος διαστρέφει τὸν νοῦν ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐμβάλλει νόημα ὀργῆς, καὶ ὁδηγεῖ εἰς πλάνην τοὺς ὀφθαλμούς. 2. Τὸ γὰρ πνεῦμα τῆς πορνείας τὸν οἶνον ὡς διάκονον πρὸς τὰς ἡδονὰς ἔχει· ὅτι καίγε τὰ δύο ταῦτα ἀφιστῶσι τὴν δύναμιν τοῦ ἀνθρώπου. 3. Ἐὰν γὰρ τις πῖη οἶνον εἰς μέθην ἐν διαλογισμοῖς ῥυπαροῖς συνταράσσει τὸν νοῦν εἰς πορνείαν καὶ ἐκθερμαίνει τὸ σῶμα πρὸς μίξιν, καὶ εἰ πάρεστι τὸ τῆς ἐπιθυμίας αἴτιον πράσσει τὴν ἁμαρτίαν καὶ οὐκ αἰσχύνεται 4. ὁ γὰρ μεθύων οὐδένα αἰδεῖται. 5. Ἰδοὺ γὰρ (ὁ οἶνος) κάμει ἐπλάνησε μὴ αἰσχυνηθῆναι πλήθος ἐπὶ ταῖς πύλαις, ὅτι ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων ἐξέκλινα πρὸς τὴν Θάμαρ,

οὔσαν νύμφην, καὶ ἐποίησα ἁμαρτίαν 6. ἐν μέθῃ. καὶ οὐκ ἐφοβούμην τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου. 5. καὶ ἀνεκάλυφα κάλυμμα πᾶσιν ἐν ταῖς ἁμαρτίαις μου. 7. Καὶ νῦν, τέκνα, μὴ μεθύσκητε παρὰ φύσιν τὴν σύνεσιν ὑμῶν 8. εἴπερ μεταβάλλετε τὸν διαλογισμὸν τῆς συνέσεως ὑμῶν μέθῃ, τὸ πνεῦμα τῆς πορνείας εἰσπορεύεται εἰς (ἄνθρωπον) καὶ ποικί τὸν μέθυσον αἰσχρορημονεῖν καὶ παρανομεῖν, καὶ μὴ αἰσχύνεσθαι, ἀλλὰ ἐγκαυχᾶσθαι τῇ ἀτιμίᾳ αὐτοῦ.

XV. Καὶ κατηγορούμενος οὐ ταπεινοῦται διὰ τὴν ἀτιμίαν μέμνησθε ὡς τὰ ἀγαθὰ λέγειν. 2. εἰ γὰρ βασιλεύς τις μένει μεθύσκόμενος καὶ πορνεία παρέχει ἑαυτὸν γυμνούμενος ἐκ τῆς βασιλείας ταχέως ἐκπίπτει. 5. Καὶ ἔδειξέ μοι ὁ ἄγγελος τοῦ Κυρίου ὅτι τῶν ζώντων ἐν μέθῃ, ἢ βασιλέων ἢ πτωχῶν αἱ γυναῖκες κατακυριεύουσιν καὶ τοῦ μὲν βασιλέως αἵρουσιν τὴν δόξαν, τοῦ δὲ ἀνδρείου τὴν δύναμιν καὶ τοῦ πτωχοῦ ἐν τῇ πτωχείᾳ τέλειον στήριγμα.

XVI. Φυλάσσεσθε οὖν, τέκνα μου, τὰ χεῖλη ἐν μέθῃ, ἐστὶ γὰρ ἐν αὐτῇ τέσσαρα πνεύματα πονηρὰ ἐπιθυμίας, πυρώσεως ἀσωτίας, αἰσχροκερδίας, [ἀναιδείας]. 2. Εἰ μὴ πίνετε σὺν τῷ φόβῳ τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν γὰρ ἐν τῷ εὐφραίνεσθαι ἀποστή ὁ τοῦ Θεοῦ φόβος, παρεισέρχεται ἡ ἀναίσχυντία [καὶ ἀρχὴ τῆς ἁμαρτίας]. 3. Καὶ γίνονται ἀντιλογίαι τὴν ὀργὴν γεννήσαντες, συκοφανταίαις μωραίνόμενοι, καὶ γίνεται παράβασις ἐντολῶν Θεοῦ καὶ ἔσται ἀπώλεια οὐκ ἐν καιρῷ ὑμῶν. 4. ὡς καὶ γὰρ ἐντολὰς Θεοῦ καὶ μυστήρια Ἰακώβ τοῦ πατρός μου ἀπεκάλυφα τῇ Χανανίτιδι, οἷς εἶπεν ὁ Θεὸς μὴ ἀποκαλύψαι.

XVII. Καὶ νῦν ἐντέλλομαι ὑμῖν, τέκνα μου, [μὴ μεθύσκεσθαι οἴνῳ καὶ] μὴ ἀγαπᾶν ἀργύριον, μηδὲ ἐμβλέπειν εἰς κάλλος γυναικῶν ἐν τῇ ὄψει, ἐγὼ γὰρ ἐν μέθῃ εἶδον τὴν Χανααναίαν ὅπως ἐν λαμπρῷ χρυσῷ καὶ ἐπλανήθην δι' αὐτὴν ὡς ἄνθρωπος ὢν ἐν μέθῃ καὶ τῇ ὄψει αἷτιος ἐγενόμην.

XVIII. 2. Καὶ νῦν, τέκνα μου, ἀκούσατε Ἰούδα τοῦ πατρὸς ὑμῶν, καὶ φυλάξασθε ἀπὸ τῆς φιλαργυρίας καὶ μέθης· 3. ὅτι ταῦτα ἀφιστᾶ (νόμου Θεοῦ) καὶ ὑπερηφανίαν ἐκιδιδάσκει· 4. καὶ στερίσκει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπὸ πάσης ἀγαθοσύνης, καὶ ἀφιστᾶ ὕπνον ἀπ' αὐτοῦ καὶ καταδαπανᾷ σάρκα αὐτοῦ. 5. καὶ τὰς εὐχὰς Θεοῦ ἐμποδίζει καὶ εὐλογίας οὐ μέμνηται, καὶ προφήτῃ λαλοῦντι οὐχ ὑπακούει, καὶ λόγῳ εὐσεβείας προσοχθίζει. 6. καὶ ἐν ἡμέρᾳ ὡς ἐν νυκτὶ πορεύεται.

XII. 3, 4, 6. Ἐγὼ δὲ μωραίνόμενος τῇ μέθῃ ἐδήλωσα τὰ μυστήρια τῆς καρδίας μου καὶ ἔδωκα τὴν ῥάβδον καὶ τὸ διάδημα τῆς βασιλείας μου τῇ Θάμαρ τῇ νύμφῃ μου, [ἠγνόησα γὰρ ὅτι Θάμαρ ἦν πόρνη, αἱ γὰρ ἀπὸ Μεσοποταμίας ἦσαν θυγατέρες Ἀβραάμ]. X. 1, 2. καὶ ἔδωκα

αὐτὴν τῷ υἱῷ Ἡρ ἐς γάμον καὶ Ἡρ ἦν σκολιδὸς καὶ ἠμέλησε τῆς Θάμαρ. αὐτοῖς οὐκ ἦν μοῖρα ἐκ γαίας Χαναάν, καὶ ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ ἔκτεινεν αὐτὸν ἐν τῇ τρίτῃ νυκτί. 3. καὶ οὐκ ἐγίνωσκειν αὐτὴν διὰ τῆς σκολιότητος, οὐ γὰρ ἤθελεν ἔχειν ἐξ αὐτῆς τέκνα. 4. ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ γάμου· 1. ἦν γὰρ ἐκ Μεσοποταμίας, θυγάτηρ Ἀράμ. καὶ ἔδωκα αὐτὴν τῷ υἱῷ μου Ἡρ εἰς γάμον. 2. Ἦν δὲ Ἡρ πονηρὸς καὶ ἠπορεύετο περὶ τῆς Θάμαρ ὅτι οὐκ ἦν ἐκ γῆς Χαναάν. Καὶ ἄγγελος Κυρίου ἀνείλεν αὐτὸν τῇ τρίτῃ νυκτί. 3. καὶ αὐτὸς οὐκ ἔγνω αὐτὴν, κατὰ πανουργίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ, οὐ γὰρ ἤθελεν ἔχειν τέκνα ἀπ' αὐτῆς. 4. Ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ θαλάμου ἐπεγάμβρευσα αὐτῇ τὸν Αὐνᾶν, τῷ δευτέρῳ υἱῷ μου, καὶ γε οὗτος ἐν πονηρίᾳ οὐκ ἔγνω αὐτὴν ποιήσας σὺν αὐτῇ ἐνιαυτόν, 5. καὶ ὅτε ἠπέλιψα αὐτῷ συνελθεῖν τάσσω αὐτῇ, διέφθειρε τὸ σπέρμα ἐπὶ τὴν γῆν κατὰ τὴν ἐντολὴν τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἀλλὰ ταύτης τῆς πονηρίας γενομένης, 6. ἤθελον καὶ τὸν Σιλῶμ δοῦναι αὐτῇ, τὸν τρίτον υἱόν, ἀλλ' ἡ γυνὴ μου Βησσοῦ ἐκ ἀφήκεν· ἐπονηρεύετο γὰρ πρὸς τὴν Θάμαρ, ὅτι οὐκ ἦν ἐκ θυγατέρων Φαραῶν ὡς αὐτή.

XII. 1. [Σπουδὴ γὰρ ἦν τῇ Θάμαρ ἔχειν τέκνα ἀπὸ τῆς γενεᾶς τοῦ Ἀβραάμ. Ἡ γὰρ γενεὰ τοῦ Ἀβραάμ ἦν προστεταγμένη καὶ ἠναγκάσθη] ἡ Θάμαρ καθῆσθαι ἐπὶ ταῖς πύλαις, ὡς πόρνη, κοσμηθεῖσα κόσμῳ νυμφικῷ [καὶ φθάσασα τὴν ὁδόν μου], ὅτι ἀνέρχομαι ἀπὸ τῶν προβάτων. 3. Μεθυσθεὶς οὖν ἐγὼ οὐκ ἀπέγνω αὐτὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου, καὶ ἠπάτησέ με τὸ κάλλος αὐτῆς, 4. καὶ ἔδωκα αὐτῇ τὴν ῥάβδον καὶ τὴν ζώνην, καὶ ἐπλησιάζομαι ἐμοί, [καὶ εἶχεν ἐν τῇ κοιλίᾳ τοὺς διδύμους Φαρές καὶ Ἀζάρ, καὶ ἦν μυστήριον φαινόμενον ἐν τῷ τεκεῖν τὴν Θάμαρ, ἐπεὶ τὸ πρῶτον τέκνον ἐξετίθη τὴν χεῖρα, ἡ μαιεύτρια ἐδέσμευσε νῆμα κόκκινον ἐπὶ τῇ χειρὶ, τῇ ὠθημένῃ, ὥστε εἰδέναι τὸ τέκνον ὃ πρῶτον ἐγένετο. καὶ τὸ τέκνον ἐκάλυψε τὴν χεῖρα καὶ ἦν τὰ τέκνα ἀγγελία τοῖς λαοῖς παλαιῶν καὶ καινῶν, ὡς γὰρ ἦν τὰ παλαιὰ πρὸ τοῦ νόμου ὄντα ἀνῶρθει κατὰ τὸν νόμον, ὡς εἰ τῷ νόμῳ συντηρούμενα. ἐννοεῖ δὲ τὸν Ἀβελ καὶ τὸν Σῆθ καὶ Ἐνώχ καὶ Ἐνώθ, Νῶε καὶ Ἐβὲρ καὶ οὕτως τὸν Ἀβραάμ ὃς ἔλειψε τὸν πατέρα χάριν τοῦ Θεοῦ, Ἰώβ τε καὶ Μελχισεδέκ, καὶ οὕτως οἱ ἄλλοι προφηταί, οἱ ἐλάλησαν περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ. ἀλλὰ ὡς ἔκρυψε τὴν χεῖρα ἐν τῇ κοιλίᾳ, οὕτως τοῦ νόμου κρυπτομένου καὶ ἀτιμαζομένου ἐγεννήθη ὁ Φαρές. καὶ τότε ἐξῆλθεν ὁ Ζαρά καὶ ἐφαίνετο τὸ νῆμα τὸ κόκκινον, τὸ σημαινόμενον τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ].

XX. Καὶ ἐπίγνωτε, τέκνα μου, ὅτι δύο πνεύματα σχολάζουσι τῷ ἀνθρώπῳ τὸ τῆς ἀληθείας καὶ τὸ τῆς πλάνης. 2. μέσον ἐστὶ τὸ τῆς συνέσεως τοῦ νοός, πρὸς ταύτης θέλει ἡ εἰλικρινῆς κλίεσθαι καὶ

κλίνεται πρὸς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἕκαστος γινώσκει τὴν φωνήν. 4. καὶ οὐκ ἐστὶ καιρὸς ἐν ᾧ δυνήσεται λαθεῖν ἀνθρωπων ἔργα. ὅτι ἐν στήθει ὀστέων αὐτὸς ἐγγέγραπται ἐνώπιον Κυρίου. 5. καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς ἐκ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἄραι πρόσωπον οὐ δύναται πρὸς τὸν κριτὴν. XXI. 1, 2. Καὶ νῦν, τέκνα, ἀγγέλλω ὑμῖν ὡς ὁ Θεὸς ἔδωκε τὴν ἱερατεῖαν τῷ Λευί, καὶ ἐμοὶ ἔδωκε τὴν βασιλείαν. XXII. 1. [Μεγάλη μὲν ἦν μοι ταραχὴ καὶ μετὰ ταῦτα ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις] πολλοὶ ἔσονται πόλεμοι ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ κατ' ἀλλήλων, καὶ ἔσονται διαιρέσεις. XXIII. 3. καὶ ἐλεύσεται λιμὸς καὶ λοιμὸς. καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν πείσεται πολιορκίαν καὶ πάντας τοὺς δλέθρους. 4. καὶ ἐκτεμοῦσιν ἐξ ὑμῶν εἰς εὐνούχους ταῖς γυναῖξιν αὐτῶν. 5. Καὶ ἐπισκέψεται ὑμᾶς Κύριος ἐν ἐλέει, [καὶ ἔσται σωτηρία τῷ Ἰσραὴλ, ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀληθοῦς].

XXIV. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀνατελεῖ ὑμῖν ἄστρον ἐξ Ἰακώβ ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἀναστήσεται ἀνθρώπος ἐκ τοῦ γένους μου ὡς ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, συμπορευόμενος τοῖς ἀνθρώποις ἐν δικαιοσύνῃ καὶ πραότητι, καὶ πᾶσα ἁμαρτία οὐχ εὐρεθήσεται ἐν αὐτῷ. 2. Καὶ ἀνοιγήσονται ἐπ' αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ ἐκχέαι πνεύματος εὐλογίαν πατρὸς ἀγίου καὶ αὐτὸς ἐκχεεῖ πνεῦμα χάριτος ἐφ' ὑμᾶς. 4. καὶ ἔσεσθε αὐτῷ εἰς υἱοὺς ἐν ἀληθείᾳ καὶ πορευέσεσθε ἐν προσταγμασι αὐτοῦ πρῶτοι καὶ ἐσχάτοις. 5. οὗτος ὁ βλαστὸς Θεοῦ ὑψίστου καὶ αὐτὴ ἡ πηγὴ εἰς ζωὴν πάσης σαρκός. 6. Τότε ἀναλάμψει σκῆπτρον βασιλείας μου, καὶ ἀπὸ τῆς ρίζης ὑμῶν γενήσεται πυθμῆν, 7. καὶ ἐν αὐτῷ ἀναβήσεται ῥάβδος δικαιοσύνης τοῖς ἔθνεσι κρῖναι καὶ σῶσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους Κύριον.

XXVI. 4. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέδωκε τὴν ψυχὴν Ἰούδας ὁ υἱὸς τοῦ Ἰακώβ τέταρτος καὶ τῆς Λίας, ζήσας ἔτη ἑκατὸν καὶ ἐννέα καὶ δέκα· καὶ ἐξέφερον αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρῶν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΙΣΑΧΑΡ ΠΕΡΙ ΑΠΛΟΤΗΤΟΣ

I. Μετὰ ταῦτα Ἰσαχὰρ καλέσας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς. ἀκούσατε, τέκνα Ἰσαχὰρ τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ἐνωτίσασθε ῥήματα. 2. Ἐγὼ ἐτέχθην πέμπτος υἱὸς τῷ Ἰακώβ ἐν μισθῷ τῶν μαινδραγορῶν.

III. 1. [Καὶ πρὸς τούτοις εἶπεν· οὐκ οἴδατε], τέκνα μου, ὡς ἐπορευόμην ἐν εὐθύτητι καρδίας 5. καὶ πᾶς πόνος ἀνήλωσε τὸ κράτος μου. 7. Καὶ Κύριος ἐδιπλασίαζε τὰ ἀγαθὰ ἐν χερσὶ μου. πατρί μου πᾶν ἐποίησα τερπνὸν καὶ ἐν οὐδενὶ παρώργισα τὴν καρδίαν αὐτοῦ. καὶ ἐγὼ [ἔφερον] πᾶν τὸ βᾶρος τοῦ θελήματος αὐτοῦ. ἐγὼ ἦν ὁ φέρων ὑπὲρ μέτρον, καὶ εἶδεν ὁ πατὴρ ἐμὸς ὅτι ὁ Θεὸς συνεργεῖ τῇ ἀπλότητι

μου. 3. Καὶ οὐκ ἤμην περίεργος ἐν ταῖς πράξεσί μου οὐδὲ φθουερὸς καὶ βάσκανος τῷ πλησίον, 4. οὐ κατελάλησά τινας, οὐδὲ ἔψεξα βίον ἀνθρώπου, πορευόμενος ἐν ἀπλότητι ὀφθαλμῶν.

IV. Καὶ νῦν ἀκούσατε, τέκνα Ἰσαχὰρ πατρὸς ὑμῶν, καὶ πορεύεσθε ἐν ἀπλότητι καρδίας. 2. Οἱ ἐν ἀπλότητι βαίνοντες οὐ θέλουσι τὸ μιαιρόν, οὐκ ἐπιθυμοῦσι εὐρεῖν τοὺς θησαυροὺς τοὺς πολυτίμους. οὐ θέλουσι εἰς πλεονεξίαν, τοῦ πλησίον οὐ κατακρίνουσιν, καὶ οὐκ ἐπιφέρουσι τὸ ὄνειδος κατ' ἀνθρώπου, βρωμάτων ποικίλων οὐκ ἐφίεται. 3. χρόνους μακροὺς οὐχ ὑπογράφει ζῆν, ἀλλὰ μόνον ἐκδέχεται τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ [ἐν τῇ εὐγενείᾳ τῆς ταπειοφροσύνης αὐτοῦ]. 4. καὶ γε τὰ πνεύματα τῆς πλάνης οὐδὲν ἰσχύουσι πρὸς αὐτόν, οὐ γὰρ εἶδεν ἐπιδέξασθαι κάλλος θηλείας, ἵνα μὴ ἐν διαστροφῇ μιαινῆ τὸν νοῦν αὐτοῦ· 5. οὐ ζῆλος ἐν διαβουλίαις αὐτοῦ ἐπελεύσεται· οὐ βασκανία ἐκτῆκει ψυχὴν αὐτοῦ οὐδὲ αἰσθάνεται τὰ στασιώδη. 6. πάντα ὄρᾳ ἐν ἀπλότητι, καὶ οὐ λήψεται πονηρὸν ὀφθαλμόν· οὐ πορεύεται ἐν τῷ κέρδει πορεύεται ἐν τῇ εὐθύτητι τῆς ψυχῆς V. καὶ φυλάττων τὸν νόμον τοῦ Κυρίου, καὶ ὑμεῖς, τέκνα μου, στήτε ἐν ἀπλότητι [ἐν πάσαις διανοίαις ὑμῶν καὶ ἀγαπάτε αὐτὴν καὶ συμβιοῦτε συν αὐτῇ καὶ κολληθήσθε αὐτῇ] καὶ ἀκούσατε τὰς ἐντολὰς Κυρίου καὶ μὴ ὄνειδίσετε μηδαμῶς τῷ πλησίῳ 2. ἀλλὰ ἀγαπάτε τὸν Κύριον καὶ τὸν πλησίον, πένητα καὶ ἀσθενῆ ἐλεᾶτε. 3. Ὑπόθετε τὸν νῶτον ὑμῶν εἰς τὸ γεωργεῖν τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἔργων δῶρα μετ' εὐχαριστίας Κυρίῳ προσφέρετε, 4. καὶ ἀπὸ [τοῦ ἔργου] λήψεσθε εὐλογία, ὡς τὸ πρὶν Ἀβελ [καὶ εὐχαριστείαν φέρετε, τέκνα μου], 7. Λευὶ καὶ Ἰούδα, καὶ γὰρ οἱ δύο ἐδοξάσθησαν τῷ Κυρίῳ ἐν πάσιν τοῖς υἱοῖς Ἰακώβ, καὶ γὰρ Κύριος ἐκλήρωσεν ἐν αὐτοῖς, καὶ τῷ μὲν ἔδωκε τὴν ἱερατείαν, τῷ δὲ τὴν βασιλείαν.

VI. Ἀκούσατε οὖν, ὡς ὄρατε, τέκνα μου, καὶ γὰρ ἐν ἐσχάτοις καιροῖς καταλείψουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν τὴν ἀπλότητα καὶ κολληθήσονται τῇ ἀπληστίᾳ, καὶ ἀφέντες τὴν ἀκακίαν προσπελάσουσι τῇ κακουργίᾳ, καὶ καταλίποντες τὰς ἐντολὰς Κυρίου κολληθήσονται τῷ πονηρῷ, 2. καὶ ἀφέντες τὸ γεωργεῖν ἐξακολουθήσουσι τοῖς πονηροῖς διαβουλίαις αὐτῶν, καὶ διασπαρήσονται ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ δουλεύσουσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν. 3. καὶ ὑμεῖς οὖν εἴπατε ταῦτα τοῖς τέκνοις ὑμῶν. VII. 8, 9. καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀφήκε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ζήσας ἑκατὸν εἴκοσι δύο ἔτη.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΖΑΒΟΥΛΩΝ

Ἐπεκαλέσατο Ζαβουλὼν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸν 2. καὶ εἶπεν αὐτοῖς. Ἀκούσατέ μου, υἱοὶ Ζαβουλῶν, προσέχετε ῥήμασι πατρὸς ὑμῶν. 3. Ἐγὼ εἰμι Ζαβουλῶν, δόσις ἀγαθὴ τοῖς γονεῦσί μου. Ἐν γὰρ τῷ

γεννηθῆναί με, ηὐξήθη ὁ πατήρ μου ὅτι ἐν ταῖς ποικίλαις ῥάβδοις εἶχε τὸν κλῆρον. 4. οὐκ ἔγνω, τέκνα μου, ὅτι ἤμαρτον, ὅτι παρανομίαν ἐποίησα, πλὴν τῆς ἀγνοίας ἣν ἐποιήσαμεν ἐπὶ τὸν Ἰωσήφ ἀδελφὸν ἡμῶν, οὐ γὰρ ἦν τὸ θέλημά μου 6. καὶ ἔκλαιον πολλὰ 7. καὶ πολλὰ διεμαρτυρησάμην αὐτοῖς μετὰ δακρύων, τοῦ μὴ ποιῆσαι τὴν ἀνομίαν ταύτην [ἐν τῷ Ἰσραήλ].

II. Καὶ μετὰ ταῦτα οὐκ ἐπανσάμην θέλειν πολλὰς ἡμέρας τῷ Ἰωσήφ], ὅτε Συμεὼν καὶ Γὰδ ἐθέλησαν ἀνελεῖν αὐτὸν [καὶ ἔδωκα τὴν ψυχὴν μου πρὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ νῦν ἀναίτιος εἰμί τῆς πράσεως τοῦ ἀδελφοῦ ἡμετέρου Ἰωσήφ].

V. Ὑμεῖς δέ, τέκνα μου, ἀκούσατε ἐμοῦ καὶ φυλάσσετε τὰς ἐντολὰς Κυρίου καὶ ποιήσατε ἔλεος ἐπὶ τὸν ἀδελφόν, καὶ εὐσπλαγχνίαν πρὸς πάντας. 2. Διὰ γὰρ ταῦτα εὐλόγησέ με Κύριος, οἶδε γὰρ Κύριος ἐκάστου τὴν προαίρεσιν, 3. ὡς ἔχει ἐν σπλάγχχοις ἔλεος, ὅτι ὡς ἂν τις ποιήσῃ ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ, οὕτως καὶ ὁ Κύριος ποιήσει ἐπ' αὐτόν. 4. Καὶ γὰρ οἱ ἀδελφοί μου ἠσθένου, καὶ οἱ υἱοὶ ἀπέθνησκον διὰ Ἰωσήφ, ὅτι οὐκ ἐποίησαν ἔλεος ἐν σπλάγχχοις αὐτῶν. [Ὡς γὰρ οὐκ ἐποίησαν ἔλεος ἐν σπλάγχχοις αὐτῶν ἐπὶ τὸν Ἰωσήφ]. Ὑμεῖς δέ, τέκνα μου, ἐσώθητε ἀνοσοὶ ἀπὸ Κυρίου, καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ οἴδατε.

VIII. 5. Καὶ νῦν ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καὶ μὴ λογίζεσθε κακὸν ἐπὶ τὸν πλησίον ὑμῶν, 6. καὶ γὰρ ἡ ἀπέχθεια τὴν ψυχὴν ἀποχωρίζει [ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ ἀπελαύνει τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ἡ γὰρ ἀπέχθεια εἰσφέρει τὸ μόνον ἐν τέκνον ἔχειν. καὶ εἰσφέρει τὴν λύπην], καὶ ταραττεὶ τὴν ἔννοιαν καὶ ἀφανίζει τὴν ὑπαρξιν.

IX. Προσέχετε δέ, τέκνα, τὰ ὕδατα ὅτι ἐπὶ τὸ αὐτὸ πορεύεται, λίθους ξύλα τὴν γῆν καὶ τὴν ἄμμον κατασύρει, 2. εἰ δὲ εἰς πολλὰ διαιρεθῆ ἡ γῆ ἀφανίζει αὐτά. 3. καὶ ὑμεῖς, εἰ δὲ διαιρεθῆτε ἔσεσθε οὕτως εὐκαταφρόνητοι. 4. Μὴ σχισθῆτε εἰς δύο κεφαλὰς, ὅτι πᾶν ὃ ἐποίησεν ὁ Κύριος κεφαλὴν μίαν ἔχει. Ἐδωκε δύο ὤμους, χεῖρας, ἀλλὰ πάντα τῇ μιᾷ κεφαλῇ ὑπακούει. 5. Ἐγνω ἐν γραφαῖς πατέρων μου ὅτι διαιρεθῆσεσθε ἐν Ἰσραὴλ καὶ δύο βασιλεῖαι ἐξακολουθήσονται καὶ πᾶν βδέλυγμα ποιήσετε, καὶ γε πᾶν εἶδωλον προσκυνήσετε. 6. καὶ αἰχμαλωτεύουσιν ὑμᾶς οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν καὶ κακωθήσεσθε ἐν ἔθνεσι καὶ ἐν ἀσθενείαις καὶ θλίψεσι. 7. Καὶ μετὰ ταῦτα μνησθήσεσθε Κυρίου καὶ μετανοήσετε καὶ ἐπιστρέψει ὑμᾶς, ὅτι ἐλεῆμων ἐστὶ καὶ εὐσπλαγχνος, μὴ λογιζόμενος κακίαν τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, διότι σὰρξ εἰσὶ καὶ τὰ πνεύματα τῆς πλάνης ἀπατᾷ αὐτοὺς ἐπὶ πάσαις πράξεσιν αὐτῶν. 8. καὶ μετὰ ταῦτα ἀνατέλλει ὑμῖν αὐτὸς ὁ Κύριος φῶς δικαιοσύνης καὶ ἐπαλεούσεσθε εἰς τὴν γῆν ὑμῶν καὶ ὄψεσθε

Κύριον ἐν Ἱερουσαλήμ. 9. καὶ πάλιν ἐν πονηρίᾳ ἔργων ὑμῶν παροργίσετε αὐτὸν καὶ ἀπορριφήσεσθε ἕως καιροῦ συντελείας.

X. Καὶ νῦν, τέκνα, 2. ὅσοι ὑμῶν ἀκούετε τὰς διαθήκας Ζαβουλῶν πατρὸς ὑμῶν 5. φοβεῖσθε Κύριον τὸν Θεὸν πάσῃ τῇ [ψυχῇ καὶ] ἰσχυί, [εἰ δέ τις μὴ ἐννοῇ τοὺς λόγους μου ἐπάξει ἐπ' αὐτὸν Κύριος πῦρ αἰώνιον]. 6. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκοιμήθη, ζήσας ἔτη ἑκατὸν καὶ τέσσαρα καὶ δέκα, καὶ ἔθηκαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν θήκῃ 7. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ αὐτῷ σπηλαίῳ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΔΑΝ ΠΕΡΙ ΘΥΜΟΥ ΚΑΙ ΟΡΓΗΣ

I. 2. Καλέσας γὰρ Δὰν υἱοὺς αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸν εἶπε. Ἐκούσατε υἱοὶ Δάν, λόγων μου, προσέχετε ῥήμασι στόματος τοῦ πατρὸς ὑμῶν. 3. Ἐπίερασα ἐν καρδίᾳ μου καὶ ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ μου, ὅτι καλὸν Θεῷ καὶ εὐάρεστον ἢ ἀλήθεια ἔμετα δικαιοπραγίας· καὶ ὅτι πονηρὸν τὸ ψεῦδος καὶ ὁ θυμὸς καὶ πᾶσαν κακίαν ἀνθρώπους ἐκδιδάσκει. 4. Ὁμολογῶ σήμερον ὑμῖν, τέκνα μου, ὅτι ἐν καρδίᾳ μου ἐβουλευσάμην περὶ τοῦ θανάτου Ἰωσήφ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ ἀληθινοῦ. 5. καὶ ἔχαιρον ἐπὶ τῇ πράσει Ἰωσήφ, ὅτι ὑπὲρ ἡμᾶς ὁ πατήρ ἡγάπα. 6. τὸ γὰρ πνεῦμα τοῦ ζήλου (καὶ) διαφθορᾶς εἶπέ μοι· 7. Λαβὲ τὸ ξίφος καὶ ἄνελε τὸν Ἰωσήφ, καὶ ἀγαπήσει σε ὁ πατήρ σου, τοῦ Ἰωσήφ ἀποθανόντος. 8. τοῦτο εἶπε τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν ἀνάγκασον ἐμὲ καὶ ἦν ὡσπερ πάρδαλις ἐκμύζουσα ἔριφον. [οὕτως καὶ ἐγὼ ἐφύλασσον τὸν Ἰωσήφ·] 9. Ἄλλ' ὁ Θεὸς Ἰακώβ τοῦ πατρὸς μου οὐκ ἔδωκέ μοι ταύτην τὴν ἀνομίαν ἐργάζεσθαι, οὐδὲ εὔρον τὸν Ἰωσήφ μόνον.

II. 1. Καὶ νῦν, τέκνα μου, ἐγὼ ἀποθνήσκω καὶ ἐν ἀληθείᾳ λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν μὴ διαφυλάξῃτε ἑαυτοὺς ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ψεύδους καὶ τοῦ θυμουμένου καὶ ἀγαπήσῃτε τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν μακροθυμίαν, ἀπολείσθε. 2. ἡ γὰρ ὀργὴ τυφλίζει τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὅταν ἔρχηται ὁ θυμὸς, 3. οὐ γινώσκει τὴν ἀγάπην τῶν ἀδελφῶν. οὐ φοβεῖται τὸν πατέρα, οὐδὲ τιμᾷ τὴν μήτερα, [οὐ πάσχει τὸν γέροντα. οὐκ ἔχει αἰδῶ τῶν λαῶν οὐδὲ οἰκτιρμὸν τῶν τέκνων, ὅτι δεσμεύει αὐτά·]. 4. περιβάλλει γὰρ αὐτὸν τὸ πνεῦμα τοῦ θυμοῦ τὰ δίκτυα τῆς πλάνης. καὶ τυφλοῖ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας, διὰ τοῦ ψεύδους σκοτοῖ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ὄρασιν τὴν πονηρὰν παρέχει αὐτῷ. 5. καὶ περιβάλλει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ [καὶ οὐ γινώσκει τὴν ἀλήθειαν] καὶ δίδωσιν αὐτῷ καρδίαν ἰδίαν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ εἰς φθόνον καὶ ἔχθραν.

III. 2. Καὶ ὁ θυμὸς τῆς ψυχῆς αὐτοῦ κατακυριεύει 3. ὅτε ποιεῖ τὴν ἀνομίαν καὶ δικαιοῖ ἑαυτὸν ἐν τῇ ἀνομίᾳ, [οὐ γὰρ οἶδε τὸν νόμον τοῦ

Θεοῦ, ἐγείρεται καὶ ἡ ὀξύτης τοῦ ξίφους, εἰσέρχεται εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ὅτε ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἀφαιρεῖται ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ οὐκ ἐπανέρχεται καὶ τὰ πεπονημένα αἰεὶ πρὸ ὀφθαλμῶν ἔσται ὅτι ἐπέισθη τῇ πονηρᾷ ψυχῇ]. 6. ψυχὴ αὐτοῦ αἰεὶ μετὰ τοῦ ψεύδους ἐκ δεξιῶν τοῦ Σατανᾶ πορεύεται [καὶ ὅτε ὀρᾷ ἄνθρωπον ὀργιζόμενον πελάζεται αὐτῷ καὶ τυφλοὶ αὐτοῦ τὴν ψυχὴν].

IV. 2. Καὶ οὕτως διεγείρει ἐν θυμῷ μεγάλῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. [Ἐννοεῖτε δέ, τέκνα, ὅτι ψυχὴ ἀπὸ τοῦ Σατανᾶ εἰσέρχεται εἰς ἄνθρωπον ὀργιζόμενον, ἐγείρει αὐτὸν μὴ μεμνησθαι τοῦ Κυρίου, ἀλλ' ἐργάζεσθαι τὴν ἀνομίαν πρὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ καὶ μυρίων ἀγγέλων, ἀλλὰ ὡς λέγεται ἡμῖν οὕτως καὶ ὑμεῖς, τέκνα]. 3. μὴ κινήσθητε εἰς ταραγμοὺς ὀργῆς. 8. ταρασσομένης δὲ ψυχῆς ἀφίσταται Κύριος ἀπ' αὐτῆς καὶ κυριεύει αὐτῆς ὁ Βελίαρ.

V. 1. Φυλάξατε οὖν, τέκνα μου, τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ. ἀγαπᾶτε καὶ μισήσατε τὸ ψεῦδος, ἵνα φεύγη ἀφ' ὑμῶν ἡ ὀργή. 2. Ἀλήθειαν φθέγγεσθε ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον σου [καὶ φεύγεσθε ἀπὸ τοῦ πονηροῦ] καὶ οὐ μὴ κατισχύση ὑμῶν πόλεμος. 3. καὶ ἀγαπᾶτε τὸν Κύριον ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ ὑμῶν. 4. Οἶδα γὰρ ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἀποστήσεσθε τοῦ Κυρίου ἐν κακοῖς βουλευμασι πορευόμενοι. 6. Ἀνέγνω γὰρ ἐν βίβλῳ Ἐνώχ τοῦ δικαίου 8. ὅτι πολλὰς κολάσεις καὶ πληγὰς λήψεσθε 9. καὶ οὕτως ἐπιστρέψαντες πρὸς Κύριον ἐλεηθήσεσθε 12. καὶ ἐπὶ τῆς ἁγίας Ἱερουσαλήμ εὐφρανθήσεσθε [καὶ μετὰ ταῦτα τὸ πονηρὸν πνεῦμα ἀπατήσῃ ὑμᾶς εἰς τὴν ἀνομίαν ὡς εἰ μὴ ἐπικαλούμενοι ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, ἀκούσαι τῶν ἁγίων αὐτοῦ]. 13. ὅτι Κύριος ἔσται ἐμμέσφ αὐτῆς (Ἱερουσαλήμ) τοῖς ἀνθρώποις συναναστρεφόμενος καὶ ἅγιος Ἰσραὴλ οὐ γνωρισθῆσεται ὑμῖν ἐν ταπεινώσει καὶ ἐν πτωχείᾳ καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ διαφθερεῖται [καὶ ἄρξονται λαβεῖν τὸν αἰώνιον βίον οἱ ἄγγελοι πιστεύσαντες ἐπ' αὐτῷ].

VI. 3. διὰ τοῦτο σπουδάζει ὁ ἐχθρὸς ὑποσκελίζει πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸν Κύριον, 4. καὶ συντελεῖται ἡ βασιλεία τοῦ ἐχθροῦ. 6. Ἔσται δὲ ἐν καιρῷ ἀνομίας τοῦ Ἰσραὴλ ἀφιστάμενος ἀπ' αὐτῶν Κύριος, καὶ μνησεται τῶν ἐθνῶν τῶν ποιούντων [ἐργαζομένων] τὸ θέλημα αὐτοῦ, ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀγγέλων ἔσται ὡς αὐτῷ. 7. τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ ἔσται ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν Σωτὴρ 9. ὁ ἀληθὴς καὶ Ἱερουσαλήμ πραῦς καὶ ταπεινὸς καὶ διδάσκεται ἐν παντὶ τῷ νόμῳ. V. 6. ὁ Σατανὰς ἔσται βασιλεὺς ὑμῶν καὶ πᾶσαι αἱ ψυχὰι ἀνόητοι ἔσονται ἐν μέσφ ὑμῶν. VI. 9. Καὶ οὕτως ἐπεστειλάμην ὑμῖν, μετάδοτε καὶ ὑμεῖς τοῖς τέκνοις ὑμῶν εἰς αἰεὶ καὶ πειθόμενοι τῷ Θεῷ ἀκούσατε. 10. καὶ γένοιτο τὸ γένος μου εἰς σωτηρίαν εἰς αἰεὶ.

VII. 1. καὶ ταῦτα εἰπὼν κατεφίλησεν αὐτοὺς καὶ ἐκδίδωσι τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. 2. Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ μετὰ ταῦτα ἤνεγκαν αὐτὸν εἰς Χεβρὸν καὶ ἔθηκαν ἐν τῷ αὐτῷ σπηλαίῳ ἐν ᾧ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. 3. καὶ πάντα τὰ ἔτη αὐτοῦ ἑκατὸν καὶ εἴκοσι καὶ πέντε.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΝΕΦΘΑΛΕΙΜ Η ΠΕΡΙ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΑΘΟΤΗΤΟΣ

I. 1. Ἀντίγραφον διαθήκης Νεφθαλεὶμ υἱοῦ Ἰακώβ, τοῦ ὀγδοῦ υἱοῦ Βάλλης, τῆς δούλης Ῥαχήλ, περὶ φυσικῆς ἀγαθότητος. 5. Ἀκούσατε ἐμοῦ τοῦ πατρὸς ὑμῶν λέγοντος.

II. 1. Ἐπειδὴ κοῦφος ἤμην τοῖς ποσὶ μου ὡς ἔλαφος, ἔταξέ με ὁ πατήρ μου Ἰακώβ εἰς πᾶσαν ἀποστολὴν καὶ ἄγειν καὶ φέρειν καὶ γε ὡς ἄγγελον εὐλόγησέ με. 2. καὶ γὰρ ὁ κεραμεὺς οἶδε τὸ σκεῦος, πόσον χωρεῖν θέλει ποιῆσαι καὶ οἶσει πηλὸν καὶ ποιεῖν αὐτὸ καθὼς θέλει οὕτω καὶ ὁ Κύριος πρὸς ὁμοίωσιν τοῦ πνεύματος ποιεῖ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου καὶ πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ σώματος τὸ πνεῦμα ἐντίθησι. 3. καὶ ἐν μέτρῳ καὶ ἀριθμῷ ἴσον ποιεῖ καὶ οὐκ ἔστι λοιπὸν ἐν καὶ τρίτον μέρος τριχὸς ἐκάστῳ ἀνθρώπῳ, οὕτω ὅμοιον ποιεῖ. 5. ὅτι οὐκ ἔστι πᾶν πλάσμα καὶ πᾶσα ἔννοια ἣν οὐκ ἔγνω Κύριος. 6. Ὡς ἡ ἰσχύς αὐτοῦ, οὕτω καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ· καὶ ὡς ἡ προαίρεσις αὐτοῦ, οὕτω καὶ σύννοια αὐτοῦ καὶ ἡ πράξις αὐτοῦ· ὡς ἡ καρδία αὐτοῦ, οὕτω καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ· ὡς ὁ ὀφθαλμὸς αὐτοῦ, οὕτω καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ. ὡς ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, οὕτω καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἢ ἐν νόμῳ Κυρίου ἢ ἐν νόμῳ Βελίαρ. 7. καὶ ὡς κεχώρισται ἀνάμεσον φωτὸς καὶ σκότους ὀράσεως καὶ ἀκοῆς· οὕτω κεχώρισται ἀνάμεσον ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς καὶ οὐκ ἔστιν εἶπεν ὅτι ἐν τῷ ἐνὶ προσώπῳ ὁμοίον ἔστι. 8. πάντα γὰρ ἐν τάξει ἐποίησεν ὁ Θεὸς καλὰ, ἐν τῇ μορφῇ τῆς κεφαλῆς συνημμέται εἰσὶ τρίχες πρὸς δόξαν, εἶτα καρδίαν εἰς φρόνησιν, κοιλίαν εἰς διάκρισιν, στομάχου κάλαμον πρὸς ὑγίειαν, ἦπαρ πρὸς θυμὸν, χολὴν πρὸς πικρίαν, ἀκοὴν εἰς γέλωτα, ψύας εἰς δύναμιν, πλευρὰς εἰς θήκην, ὀσφύν εἰς ἰσχύν, καὶ πάντα καὶ πάσας τὰς αἰσθήσεις. [Φυλάσσετε τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν, καὶ εἰ φοβεῖται τις τὸν Θεὸν ὅλη τῇ ψυχῇ καὶ πάσας τὰς αἰσθήσεις, ὅτι ὁ Θεὸς ἔστι καὶ κρατεῖ αὐτῶν· εἰ τις ἀποβάλλει τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, τότε ἐν τῇ διαθέσει αὐτοῦ ἐργάζεσθαι ἄρξουσιν θυμὸς, λοιδορία, βαρυσκαρδία, χόλος, μέθη, πολυφαγία, πορνεία, ζηλοτυπία, ἀπληστία, λοιδορία, φθόνος καὶ πᾶν βδέλυγμα]. 9. πάντα ποιήσαντας ἐν τάξει ἐν φόβῳ Θεοῦ, III. 1. καὶ σιωπῶντας τὰ μέρη τῆς καρδίας τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ κρατεῖν, καὶ ἀπορρίπτειν τὸ θέλημα τοῦ διαβόλου. 2. Ἥλιος γὰρ καὶ σελήνη καὶ ἀστέρες οὐκ ἀλλοιοῦσι τάξιν αὐτῶν, οὕτως καὶ

ὡς οὐκ ἔστιν ἡμεῖς ἀλλοιωσάμενοι [νόμον Θεοῦ] ἐν ἀταξίᾳ πράξεων ὑμῶν. 3. Ἐθνη γὰρ πλανηθέντα ἔπεσε καὶ ἀφέντα τὸν Κύριον ἠλλοίωσαν τάξιν αὐτῶν καὶ ἐπηκολούθησαν τοῖς εἰδώλοις καὶ ἐξηκολούθησαν πνεύμασι πλάνης. [καὶ τοὺς βίους αὐτῶν ὀδηγοῦσιν ἐν ἀταξίᾳ καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῶν γίνεται βρῶμα τῷ Σατανᾷ]. 4. Ὅρατε γάρ, τέκνα μου, γινώσκετε τὸ στερέωμα τῆς γῆς καὶ θαλάσσης ἐν πᾶσι τοῖς δημιουργήμασιν, [καὶ] Κύριον τὸν ποιήσαντα ταῦτα πάντα ἵνα μὴ γίνησθε ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα, αἵτινες ἐνήλλαξαν τὰς τάξεις αὐτῶν.

IV. 1. Ταῦτα γὰρ ἐννόησα ἐν ταῖς γραφαῖς (Ἐνώχ), ὅτι καὶ γε καὶ ὑμεῖς ἀποστήσεσθε ἀπὸ τοῦ νόμου Κυρίου, καὶ ἄρξεσθε πορεύεσθαι κατὰ πᾶσαν ἀνομίαν τῶν ἐθνῶν. 2. Καὶ ἐπάξει ὑμῖν Κύριος αἰχμαλωσίαν, καὶ δουλεύσετε ἐκεῖ τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν καὶ κακώσει (καὶ) θλίψει ζήσετε ἕως ἂν κατακρίνη Κύριος πάντων ὑμῶν. 3. καὶ οὕτως ἐπιστρέψετε καὶ ἐπιγνώσεσθε Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν καὶ ἐπιστρέψει ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος. 4. καὶ ὅτε ἔσεσθε ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, πάλιν ἁμαρτήσεσθε καὶ Κυρίου ἐπιλήσεσθε. 5. Καὶ ἡ μακροθυμία τοῦ Κυρίου ἐλεύσεται [ὡς] ἄνθρωπος ποιῶν δικαιοσύνην ἀπὸ τῆς γενεᾶς Ἰούδα, καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς πάντας τοὺς μακρὰν καὶ τοὺς ἐγγύς.

VIII. 2. Διὰ τούτου γὰρ ἀνατελεῖ σωτηρία, καὶ ἐν αὐτῷ εὐλογοῦνται Ἄβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ. 3. τὸ σκῆπτρον γὰρ αὐτοῦ φανεῖται, ὁ Θεὸς τῆς ζωῆς ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ἐν τῇ γῇ σώζει καὶ ἐκλέγει τοὺς ἁγίους, [ἀλλ' ὑμεῖς οὐκ ἀκούσαντες αὐτοῦ διασπερεῖσθε κατὰ τὸ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· ὑμῖν γὰρ ἐν τοῖς πρώτοις ἦν βασιλεία ἐπαγγελιομένη], 4. καὶ ὁ Θεὸς δοξάζεται ἐν τοῖς ἔθνεσι δι' ὑμᾶς. [ὕμεῖς γὰρ ἐννοοῦμενοι ἠκούσατε τοῦτο] καὶ ὁ Κύριος ἐλεεῖ ὑμᾶς, καὶ οἱ ἄγγελοι ἐλεοῦσιν [ὕμεῖς εἰ δὲ μὴ ἀκούετε αὐτοῦ, κοινωνοὶ ἔσεσθε τῶν βασάνων· τοῖς δὲ ἀκούουσι ἐτοιμάζονται οἱ θρόνοι καὶ ἡ δόξα ἐν τοῖς οὐρανοῖς].

IX. 1, 2. Καὶ ταῦτα εἰπὼν τὴν ψυχὴν ἀπέδωκεν ὁ Νεφθαλεὶμ, ὁ ὄγδοος υἱὸς Ἰακώβ καὶ υἱὸς Βάλλης· ἕξ ἑκατὸν καὶ τριάκονα καὶ δύο ἔτη καὶ ἐτάφη ἐν Χεβρών ἐν τῷ αὐτῷ σπηλαίῳ.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΓΑΔ ΠΕΡΙ ΜΙΣΟΥΣ

I. 1. Ἀντίγραφον διαθήκης Γὰδ περὶ μίσους, ἐκαλέσατο γὰρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπε· 2. Ἐννατος υἱὸς ἐγενόμην τῷ Ἰακώβ, καὶ ἤμην ἀνδρεῖος ἐπὶ τῶν ποιμνίων. 3. Ἐγὼ ἐφύλαττον ἐν νυκτὶ τὸ ποίμνιον καὶ ἐπεὶ ἤρχετο ἐν νυκτὶ λέων ἢ ἕτερον θηρίον ἐκτεῖνα αὐτόν, 7. καὶ ἄπαξ ἄρνον ἐξειλόμενον ἐκ τοῦ στόματος θηρίου καὶ ἐθανάτωσα καὶ ἔφαγον. 6. καὶ ὁ ἀδελφός μου Ἰωσήφ ἰδὼν εἶπε τῷ πατρὶ, λέγων

κτείνας πρόβατον οὐκ ἔδωκε τοῖς υἱοῖς Ζέλφας καὶ Βάλλας. 8. καὶ ἐνεκότουν τῷ Ἰωσήφ περὶ τοῦ λόγου τούτου, 9. καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θυμοῦ ἦν ἐν ἐμοὶ καὶ οὐκ ἤθελον οὔτε δι' ὀφθαλμῶν οὔτε δι' ἀκοῆς ἰδεῖν τὸν Ἰωσήφ.

II. 2, 3. Καὶ ἠθέλησα ἐξελαύειν βίον αὐτοῦ ἐκ τῆς γῆς, ὥσπερ βοῦς χαράσσει ὄγμον ἀρούρας· καὶ ἐγὼ καὶ ὁ Συμεὼν ἐπωλήσαμεν τοῖς Ἰσμαηλίταις.

III. 1. Καὶ νῦν ἀκούσατε, τέκνα μου, λόγους ἀληθείας τοῦ ποιεῖν δικαιοσύνην, καὶ πάντα νόμον ὑψίστου, καὶ μὴ πλαυᾶσθαι τῷ πνεύματι τοῦ μίσους, ὅτι κακὸν ἐστὶν παντὶ ἀνθρώπῳ. 2. πᾶν γὰρ ὃ ἐὰν ποιῇ μισούμενόν ἐστι βδέλυγμα. ἐὰν ποιῇ νόμον Κυρίου, τούτου οὐκ ἐπαινεῖ, [τὸ γὰρ πνεῦμα τοῦ μίσους οὐ] θέλει τὴν δικαιοσύνην. ἐὰν τις φοβῆται Κύριον, τότε ἀγαπᾷ 3. λοιδορεῖν τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ, τοῦ τὸν νόμον δικαιοῦντος καταφρονεῖ, καταλαλιὰν ἀσπάζεται, ὑπερηφανίαν ἐπαινεῖ, ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ μίσους ἐτύφλωσε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, [ὥστε μὴ μεμνηῆσθαι τοῦ Θεοῦ].

IV. 2. Οὐ θέλει ἀκούειν τοὺς λόγους νουθετήσεως περὶ τῆς ἀγάπης τῶν ἀδελφῶν. 3. ἐὰν γὰρ πταίση, ὁ ἀδελφὸς εὐθὺς ἀγγέλλει πᾶσι, καὶ κολασθεὶς ἀποθανεῖται. 6. ὁ ποιῶν τὰ ἀγαθὰ ἀεὶ σπουδάζει, ὡς ἀγαπῶν καὶ θέλων τοὺς νεκροὺς ζωοποιῆσαι, καὶ τοὺς ἐν ἀποφάσει θανάτου θέλει ἀνακαλέσασθαι, οὕτως τὸ μῖσος τοὺς ζῶντας θέλει ἀποκτεῖναι, καὶ τοὺς ἐν ὀλίγῳ ἁμαρτήσαντας οὐ θέλει ζῆν. 7. Τὸ γὰρ πνεῦμα τοῦ μίσους συνεργεῖ τῷ Σατανᾷ ἐν πᾶσιν εἰς θάνατον τῶν ἀνθρώπων, τὸ δὲ πνεῦμα τῆς ἀγάπης συνεργεῖ τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ εἰς σωτηρίαν ἀνθρώπων.

V. Κακὸν οὖν τὸ μῖσος, τὸ φῶς σκότος ποιεῖ καὶ συκοφαντίαν ἐκιδιάσκει καὶ θυμὸν καὶ πᾶν κέρδος αἰσχροὺν ποιεῖ καὶ τῆς πράξεως τοῦ διαβόλου τὴν καρδίαν πληροῖ. [Ὅρατε γάρ, τέκνα, λέγω ὑμῖν ὅτι] 2. ἡ δικαιοσύνη ἐκβάλλει τὸ μῖσος τοῦ διαβόλου καὶ κολλᾶται τῇ ἀγάπῃ τοῦ Κυρίου· 3. ἀλήθεια γὰρ ἐξελάτνει τὸ μῖσος, καὶ ἡ ταπείνωσις ἀναιρεῖ τὸ μῖσος. Ὁ γὰρ δίκαιος αἰδεῖται ποιῆσαι ἄδικον οὐχ ὑπὸ ἄλλου καταγινωσκόμενος, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἰδίας καρδίας. 6. ταῦτα ἐγὼ ἔσχατον ἔγνωνα μετὰ τὸ μετανοῆσαί με περὶ τοῦ Ἰωσήφ ἀδελφοῦ. 7. Ἡ γὰρ ἀληθὴς μετάνοια φωτίζει τοὺς ὀφθαλμούς, ἀποβάλλει καὶ διαφθείρει τὴν ἁμαρτίαν, γνῶσιν παρέχουσα τῇ ψυχῇ, καὶ ὁδηγεῖ τὸ διαβούλιον πρὸς σωτηρίαν. 9. Ἐπήγαγε γὰρ μοι ὁ Θεὸς νόσον ἥπατος καὶ εἰ μὴ αἰ εὐχαὶ Ἰακώβ τοῦ πατρός μου, ὀλίγου οὐκ ἐξῆλθε ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμα· 10. ὁ Θεὸς οἶδε δι' ὧν ἄνθρωπος παρανομεῖ, δι' ἐκείνων καὶ κολάζεται. 11. Τὰ ἥπατά μου ἐνέκειτο ἀνίλεως κατὰ τοῦ Ἰωσήφ—

καὶ ἐκρινόμενην ἐν νόσφ (ἐπὶ μῆνας) ἔνδεκα· [διὰ ταῦτ' ἐνόησα ὅτι ὁ Θεὸς οὕτως ἐποίησε κατ' ἐμοῦ, ὅτι καί] ἐγὼ τοσοῦτον χρόνου ἐνείχον τῷ Ἰωσήφ, ἕως ἂν πραθῇ.—VI. 1. καὶ νῦν, τέκνα μου, ἕκαστος λέγοι τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ ἀγαπήσατε ἀλλήλους ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ καὶ πάσῃ διανοίᾳ [καί] ἐκ πάσης ψυχῆς. 3. Ἐὰν τις ἀμάρτη εἰς σε, σὺ πρῶτον ἐξόριζε ἀπὸ σεαυτοῦ τὸν ἴδον τοῦ μίσους. [Αἱ γὰρ παρακλήσεις εἰς εἰρήνην οὐκ ἀκούονται] 5. ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ παραχῆ τῶν μυστηρίων ὑμῶν.

VII. 2. Εἰ δὲ ὁ ἐχθρὸς ὑμῶν ὑπερηφανῆς γίνεται μὴ φθονήσητε, ὅτι πάσῃ σαρκὶ καταθεῖν ἔστι. ὁ δὲ Θεὸς τὸν ἐπαινον φέρει τῷ διδόντι τὰ ἀγαθὰ καὶ ἀναγκαῖα τοῖς ἀνθρώποις. 4. Ἐὰν δὲ ἐκ κακῶν τις πλουτίσῃ μὴ ζηλώσητε αὐτόν. 6. ὁ γὰρ πένης καὶ ἄφθοιτος ἐπὶ πᾶσι Κυρίῳ εὐχαριστεῖ, αὐτὸς παρὰ πᾶσι πλουτεῖ εὐλογοῦτοῖς τρόποις.

VIII. 1. Εἶπατε δὲ καὶ ὑμεῖς ταῦτα τοῖς τέκνοις ὑμῶν, ὅπως τιμῆσωσιν Ἰούδαν καὶ τὸν Λευῖ. ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ Κύριος σωτήρα τῷ Ἰσραήλ. 2. Ἐγγων γὰρ ὅτι ἐπὶ τέλει ἀποστήσονται τὰ τέκνα ὑμῶν ἀπ' αὐτοῦ, ἐν πάσῃ πονηρίᾳ καὶ ἐν διαφθορᾷ ἔσονται ἐνώπιον Κυρίου. 4. Καὶ ταῦτα εἰπὼν προσέφερε τὴν ψυχὴν τῷ Κυρίῳ 5. καὶ ἔταφον αὐτὸν ἐν τῷ αὐτῷ σπηλαίῳ. καὶ ἦν πάντα τὰ ἔτη τοῦ Γὰδ ἑκατὸν καὶ πευτήκοντα καὶ πέντε, καὶ Γὰδ ἦν υἱὸς Ζέλφας ὁ τέταρτος.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΑΣΗΡ ΠΕΡΙ ΚΑΚΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΕΤΗΣ

I. 1. Ἀντίγραφον διαθήκης Ἀσῆρ περὶ κακίας καὶ ἀρετῆς. 2. Ἀκούσατε, εἶπε, τέκνα Ἀσῆρ, τοῦ πατρὸς ὑμῶν καὶ ὑποδείξω ὑμῖν πᾶν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. 3. Δύο ὁδοὺς ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ δύο διαβούλια καὶ δύο πράξεις καὶ δύο τόπους. 4. Διὰ τοῦτο πάντα δύο ἐστίν, ἐν κατέναντι τοῦ ἐνός. 5. Δύο ἐστὶ διαβούλια ἐν στέρνοις ἡμῶν διακρίνοντα ἡμᾶς. 6. Ἐὰν οὖν ἄνθρωπος τις εἰς τὴν δικαιοσύνην ἐπιτρέπηται καὶ τὰ διαβούλια αὐτοῦ. Ἐὰν πίπτῃ εἰς τὴν ἀμαρτίαν ὁ ἄνθρωπος ἢ δι' ἄγνοίαν ἐν τίνι (ἀμάρτη) εὐθὺς μετανοεῖ, [καὶ διὰ τὴν μετάνοιαν αὐτοῦ καθαίρει τὰ ἀμαρτήματα αὐτοῦ]. 7. Δίκαια γὰρ λογιζόμενος ἀνατρέπει τὸ κακὸν καὶ ἐκρῖσι τὴν ἀμαρτίαν. 8. εἴ τις ἐπιτρέπει εἰς ἄλλους τρόπους τὸν τρόπον αὐτοῦ, πᾶσα πρᾶξις αὐτοῦ ἐν πονηρίᾳ [καὶ διὰ κακίαν ἐπαινεῖται, καὶ διδάσκει τὰ χεῖλη αὐτοῦ ἀεὶ τὰ ψευδῆ λέγειν] καὶ ἀπωθούμενος τὸ ἀγαθὸν λήψεται τὸ κακόν, εἶπερ θέλει τι ἀγαθὸν ποιεῖν, εἰς κακὸν μεταστρέφει. 9. Ὅταν γὰρ εὖ ἄρξηται ὡς ἀγαθὸν ποιῶν, τὸ τέλος τῆς πράξεως αὐτοῦ εἰς κακὸν ποιεῖν ἀνελαύνει, ὅτι ὁ θησαυρὸς τοῦ διαβουλλίου αὐτοῦ κατακυριεύεται ὑπὸ τοῦ Βελίαρ καὶ ἐπεπεπλήρωται τοῦ πνεύματος τῆς πλάνης [ἄνθρωπος κατὰ βίαν ποιεῖ].

II. 5. Κλέπτων καὶ πλεοικετῶν, ἀλλὰ καὶ ἔτι ἔλεει τοὺς πτωχοὺς. διπρόσωπον μὲν καὶ τοῦτο. 8. Μοιχεύουσιν καὶ πορνεύουσιν, καὶ ἔτι ἀπέχονται ἐδεσμάτων καὶ ἄγαν τις νηστεύει. καὶ τοῦτο διπρόσωπόν ἐστι. [Ὅρατε οὖν, τέκνα ἐμοῦ, ὡς εἶπον] 7. τοιαῦτα γὰρ διαφθείρει τὴν ψυχὴν, καθαρίζει τὸ σῶμα. 10. Ἐγώ, τέκνα, εὗρον ἐν βιβλίοις τοῦ δικαίου Ἐνώχ, λέγουσι III. 1. μὴ γίννησθε διπρόσωποι τῇ δικαιοσύνῃ καὶ τῇ κακίᾳ, ἀλλὰ προσκολλήθητε τῷ ἀγαθῷ, ὡς ὁ Θεὸς ἀναπαύεται ἐν αὐτῷ καὶ ἄνθρωποι θέλουσιν ἐν αὐτῇ παρακύπτειν [καὶ κατὰ τὸ ἦθος τῆς κακίας μὴ ἰδεῖν τὴν χάριν]. 2. καὶ νῦν, τέκνα, φεύγετε τὴν κακίαν τοῦ Βελίαρ εἰσελθοῦσαν εἰς τὰς ἀγαθὰς ὑμῶν πράξεις.

V. Ὅρατε οὖν, τέκνα, πῶς δύο ἐστὶν ἐν πάσιν, καὶ ἐν ὑπὸ τοῦ ἐνὸς κέκρυπται καὶ πένθος ἐν ἀδελφοῖς ἐν ποιήσει καὶ αἰσχροκέρδεια ἐν χαρᾷ κρύπτεται τῇ μέθῃ τὰ τολμηρὰ κρύπτεται καὶ ἡ λύπη ἐν ἀδελφοῖς καὶ τῇ τροφῇ. 2. ὁ θάνατος διαδέχεται τὴν ζωὴν, καὶ τὴν τιμὴν διαδέχεται ἡ ἀτιμία, καὶ ὁ ποιῶν τὰ ἀληθῆ ἐστὶν ἐν τῷ φωτί, ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀδικίαν ἐν τῷ σκότῳ πορεύεται. 4. ἐγὼ ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ μου (ταῦτα) ἐδοκίμασα καὶ οὐκ ἐπλανήθην ἀπὸ τῆς ἀληθείας Κυρίου.

VI. 4. Τὸ γὰρ τέλος δείκνυσι τὴν δικαιοσύνην ἢ τὴν ἀδικίαν. 5. ἐπεὶ γὰρ τῇ ἐντολῇ (τοῦ Θεοῦ) ἡ ψυχὴ μου ἠρπάσθη τῇ χειρὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ Θεοῦ, ταχέως φαίνεται τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης. Ἡ γὰρ ψυχὴ, ἐλέγχουσα τὰς φροντίδας καὶ τὰς πράξεις, πάσχει σφόδρα ἀπὸ τοῦ πνεύματος τῆς πλάνης, ἐδούλευσεν γὰρ ἐν τούτῳ τῷ βίῳ αὐτῷ. 6. Εἰ δὲ ψυχὴ πορεύεται ἐν ἀληθείᾳ, τότε ἐν χαρᾷ ἐγνώρισε τὸν ἄγγελον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ ἄγγελος παραμυθεῖται αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνιον βίον.

VII. Ὑμεῖς δέ, τέκνα, μὴ γένεσθε ὡς Σόδομα, ἀγνοήσαντες τὰς ἐντολὰς Θεοῦ. 2. Εἶδον γὰρ ἐν βιβλίοις τοῦ Ἐνώχ τοῦ δικαίου ὡς σφόδρα πλανᾶσθε καὶ πολλαὶ τιμωραὶ ἔσονται ἐφ' ὑμῖν καὶ ποιήσετε ἐν ξέναις χώραις, [ἀλλὰ τῇ ἐλεημοσύνῃ τοῦ Κυρίου ἐπιστρέψετε εἰς τὴν γῆν ὑμῶν, ὅπου ὑπέσχετο ὁ Κύριος τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ], καὶ ἔσεσθε ἐκεῖ 3. ἕως ὃ Ἰψιστος ἐπισκέψηται τὴν γῆν [καὶ τοῖς ζῶσι ἐν αὐτῇ ἔξει εὐσπλαγχνίαν], καὶ αὐτὸς ἐλεύσεται ὡς ἄνθρωπος μετὰ ἀνθρώπων ἐσθίων καὶ πίνων καὶ ἐν ἡσυχίᾳ συντρίβων τὴν κεφαλὴν τοῦ δράκοντος δι' ὕδατος. Οὗτος σώσει πολλοὺς [ἐξ] Ἰσραὴλ καὶ πάντα τὰ ἔθνη, Θεὸς εἰς ἄνδρα ὑποκρινόμενος. 4. Εἶπατε οὖν ταῦτα τοῖς τέκνοις ὑμῶν μὴ ἀπειθεῖν αὐτῷ. 5. Ἀνέγνων γὰρ ἐν βιβλίοις Ἐνώχ τοῦ δικαίου, ὅτι ἀπειθοῦντες ἀπειθήσετε αὐτῷ καὶ ἀσεβοῦντες ἀσεβήσετε εἰς αὐτόν, μὴ προσέχοντες τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ. 6. Διὰ τοῦτο διασκορπισθήσεσθε εἰς τὸ εὖρος τῆς γῆς, καὶ ἔσεσθε ἐν διασπορᾷ, καὶ

ἐξυθενωθήσεσθε ὡς ὕδωρ ἄχρηστων. 7. [καὶ ὁμολογοῦντες τότε τὸ ὄνομα] τοῦ Κυρίου πάλιν πιστεύετε καὶ ἐπιθήσει αὐτοῖς τὴν εὐσπλαγχίαν αὐτοῦ, διὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ.

VIII. 1. Εἶτα δὲ εἶπεν αὐτοῖς· θάψατέ με εἰς Χεβρών. καὶ ἐκοίμηθη ὑπὸ αἰωνίῳ. 2. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ὅτι υἱοὶ ὡς ὁ πατὴρ ἐνετείλατο αὐτοῖς. καὶ ἔζη πάντα τὰ ἔτη αὐτοῦ, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι καὶ τρία, Ἀσὴρ ὁ υἱὸς Ἰακώβ δέκατος, υἱὸς Ζέλφας.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΙΩΣΗΦ

[Ἐπὶ τούτοις οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ εἶπον· ὁ πατήρ σου λίσσεται σε, λέγων, εἶπετε τῷ Ἰωσήφ· Συγγνώμη αὐτοῖς τὴν σκολιότητα τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν, ὡς κακὸν ἐποίησάν σοι καὶ νῦν ὁ Θεὸς ἀνίησι σκολιότητα τοῖς δούλοις (αὐτοῦ), τοῦ πατρός σου χάριν. Ὁ Ἰωσήφ ταῦτα ἀκούσας ἐκλαύσατο ὅτε οἱ ἀδελφοὶ εἰς δούλους μετεβλήθησαν, καὶ Ἰωσήφ σφόδρα στενάζας εἶπεν αὐτοῖς οὐχ ὥσπερ πατέρες καὶ ἀδελφοὶ πάντες]. I. 4. ὑμεῖς ἐμισήσατέ με, ἀδελφοί, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἠγάπησέ με, ὑμεῖς δὲ ἠθέλητέ με ἀνελεῖν καὶ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου ἐφύλαξέ με, εἰς λάκκον με ἐβάλετε ἀλλ' ὁ Ὑψιστος ἀνήγαγέ με. 5. ἐπωλήσατέ με εἰς δούλον, καὶ ὁ Θεὸς ἐκ πάντων ἐλευθέρωσέ με [καὶ πάσῃ τῇ Αἰγύπτῳ δοῦναι κρίσιν ἐποίησέ με], 5. εἰς αἰχμαλωσίαν ἐλήφθην καὶ ἡ κραταιὰ αὐτοῦ χεὶρ ἐβοήθησέ μοι· ἐν λιμῷ συνεσχέθην καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος διέθρεψέ με. 6. μόνος ἦμην ἐν λάκκῳ, ἀλλ' ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου παρεκάλεσέ με· ἐν ἀσθενείᾳ ἦμην ἀλλὰ ὁ σωτὴρ ἐχαρίτωσέ με, ὠνείδισάν με ἐν δεσμοῖς 7. καὶ ἐν (διαβολαῖς), ἀλλ' ὁ Θεὸς ἐρρύσατό με, καὶ ἐν λόγοις πικροῖς οἱ Αἰγυπτῖοι ἐκβάλλουσί με.

II. 2. Καὶ ἠγωνισάμην τῷ πάθηματι ἐλθόντι ἐπ' ἐμὲ ἀπὸ γυναικὸς ἐπειγούσης με παρανομεῖν μετ' αὐτῆς ἀλλ' ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ τοῦ πατρός μου ἐφύλαξέ με ἀπὸ ταύτης φλογὸς καιομένης. 3. Ἐφυλακίσθην, ἐτίφθην, ἐμυκτηρίσθην καὶ ἔδωκέ με Κύριος εἰς οἰκτιρμὸν ἐνώπιον πάντων τῶν δεσμοφυλάκων ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ. 4. Οὐ γὰρ ἐγκαταλείψει τοὺς φοβουμένους αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ ἐν δεσμοτηρίῳ σκοτεινῷ οὔτε ἐν δεσμοτηρίῳ ἢ δεσμοῖς, ἢ θλίψεσιν ἢ ἀνάγκαις 5. οὐ γὰρ ὡς ἄνθρωπος ἐπαισχύνεται ὁ Θεός· οὐδὲ ὡς γηγενὴς ἀσθενεῖ ἢ ἀποθεῖται. 6. ἐπὶ πᾶσι δὲ [τόποις] παρίσταται καὶ ἐν διαφόροις λύπαις παρακαλεῖ παρών. 7. ἐν δέκα πειρασμοῖς ὁ Θεὸς ἐποίησέ με κρατερόν.

IV. 1, 5. Ποσάκῃς ἡ Αἰγυπτία σαίνουσά με εἶπε, εἶπερ συνέσει μοι ἀποβαλῶ εἶδωλον τοῦ Αἰγυπτίου Πεστεφρῆ. 7. Θέλω ὑμᾶς πιστεῦσαι κατὰ τὸν νόμον τοῦ Κυρίου σου. 8. ἀποκρινάμενος αὐτῇ εἶπον·

Ἄμεμεφρή, ἡ δέσποινά μου οὐ καθαρὰ καὶ Θεὸς ὁ Κύριος βούλεται τοὺς φοβουμένους αὐτὸν μὴ τοῖς λάγνοις χαρίζεσθαι. [Αὕτη δὲ μᾶλλον ἔθηκε τὴν ἐσθῆτα ὥστε περιπλέκειν ἐμέ].

VI. 1. Καὶ ἀποστέλλει μοι βρῶμα ἐν γοητείᾳ πεφυραμένον. 6. καὶ ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου ἀπεκάλυψε. 4. Μετὰ ταῦτα εἰσελθὼν εἰς τὴν κοίτην μου εἶπον αὐτῇ, ὅτι ἐνόμιζεν κτείνειν ἐμὲ ἀδίκως ὅτι ἐπεμψέ μοι τὸ βρῶμα τῷ (φαρμάκῳ) θανασίμῳ μεμιγμένον, καὶ 7. ὅτι γνοίης τῶν ἐν σωφροσύνῃ θεοσεβούντων οὐ κατισχύει κακία ἀσεβούντων, λαβὼν ἐνώπιον αὐτῆς φαγεῖν ἡρξάμην· ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου ἐστὶ μετ' ἐμοῦ. 8. Ἡ δὲ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον εἰς τοὺς πόδας μου, καὶ ἔκλαυσε, καὶ συνέθετό μοι μὴ ποιῆσαι ἔτι τὴν ἀσέβειαν ταύτην, [καὶ ὅμως ἐξεγείρεται ταῖς φροντίσιν καὶ ἔσω ὁ δαίμων τῆς ἀκολασίας ἐπιφλέγει αὐτήν].

Μετὰ ταῦτα ὡς ἐγὼ ἦλθον πρὸς αὐτὴν διὰ τῶν ἀναγκαίων, λέγουσά μοι VIII. 2. καὶ αἴρουσα τῆς ἐσθῆτος ἔσυρέ με εἰς τὴν κοίτην αὐτῆς. Καὶ ἐγὼ συνέστρεψα ἀμφὶ ἑμαυτὸν τὴν ἐσθῆτα. καὶ ἔφυγον ἀπὸ τῆς Αἴγυπτίας. 3. ἡ δὲ οὐ δεξαμένη τὸ θέλημα ἐσυκοφάντισέ με πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Ἐγὼ δὲ ἐτύφθην καὶ ἐβλήθην εἰς τὸ δεσμοτήριον καὶ ἡ Αἴγυπτία ἀνέτεο κατ' ἐμοῦ IX. 1. καὶ εἶπε πολλάκις πλήρωσον τὸ θέλημά μου, καὶ ἐξελευθερώσω σε ἐκ τῶν δεσμῶν καὶ σώσω σε ἐκ τοῦ δεσμοτηρίου. 2. Ἐγὼ δὲ καὶ ἐν φροντίδι οὐ συνεχώρησα αὐτῇ· ἀγαπᾷ γὰρ ὁ Κύριος τὸν ἐν στέγῃ σκοτεινῇ νηστεύοντα ἐν διανοίᾳ μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς βασιλικαῖς μεγαλείοις τὸν ἄνδρα τρέφοντα ἑαυτὸν ἐν πορνείᾳ 3. ὁ πορευόμενος ἐν φροντίσιν λήψεται δόξαν, καὶ ὁ Θεὸς οἶδε οὐ ἔχει χρεῖαν, καὶ δώσει αὐτοῖς ὁ καὶ ἐμοὶ ἔδωκε.

[Νῦν οὖν, ἀδελφοί, μὴ φοβείσθε. ἐγὼ θρέψω ὑμᾶς καὶ δόμους ὑμετέρους. παραμυθήσομαι γὰρ λέγων αὐτοῖς. καὶ οὕτως ἦλθεν ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. καὶ ἤρξατο ζῆν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐστήριξε πᾶσαν τὴν δύναμιν τῶν Αἰγυπτίων. Καὶ ὁ Ἰωσήφ ἔζη ἔτη ἑκατὸν καὶ δέκα καὶ βλέψας τοὺς παῖδας τοῦ Ἐφραΐμ τρεῖς υἱοὺς τοῦ γένους Μάχερ, υἱοῦ Μανασσή. καὶ Ἰωσήφ εἶδε τὴν ἡμέραν οὐ μακρὰν ἀπέχουσαν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ προστίθεται τοῖς προγόνοις καὶ τῷ πατρί, καὶ ἤρξατο λέγειν τοῖς πλησίοις Ἰδοὺ πᾶσαι αἱ αἰσθήσεις ἀνέχουσαι τὸ σῶμά μου ἀδυνατοῦσι, καὶ τὸ κράτος ζωοτρόφον ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἀπῆλθεν τὸ κράτος τῆς δυνάμεως καὶ νόσοι γίνονται κρατερώτεροι ἐν ἐμοί, καὶ οὐκέτι ἔχω μέρος ἐν τοῖς ζῶσιν ἐπὶ τῇ γῆ, καὶ οὐκ ἔχω ἀπὸ τοῦ νῦν οἰκίαν καὶ μικρὸν χρόνον πρόσθεν τοῦ θανάτου λέξω τι ὑμῖν καὶ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀδελφῶν μου].

XVII. 1. Ἦκούσατε γάρ, τέκνα μου, ὅσον ἐγὼ ἔπαθον [ἀπὸ τῶν

ἀδελφῶν μου, ἀλλὰ γινόμενος δούλος, μετεβλήθην]· ἵνα μὴ κατασχύνω τοὺς ἀδελφούς 2. καὶ ὑμεῖς οὖν ἀγαπάτε ἀλλήλους, τέκνα μου, καὶ ἐν μακροθυμίαις ζητετὲ μὴ φέροντες αἰτίας ἄλλος ἄλλῳ. 3. Τέρπεται γὰρ ὁ Θεὸς ἐπὶ ὁμοιοῖα ἀδελφῶν, καὶ ἐπὶ προαιρέσει καρδίας εὐδοκεῖτε πρὸς τὸ ζῆν. 4. καὶ ὅτι ἦλθον οἱ ἀδελφοί μου εἰς Αἴγυπτον, ὡς καὶ αὐτοὶ ὀρώσι, καὶ πάλιν ἔδωκα τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ οὐκ ὤνειδισα τῇ ὕβρει ἀλλὰ καὶ παρεκάλεσα αὐτοὺς 5. καὶ ἔτι μετὰ θάνατον Ἰακώβ περισσοτέρως ἠγάπησα αὐτούς. 6. οὐκ ἀφήκα γὰρ αὐτοῖς θλιβῆναι, καὶ ὃ ἦν ἐν χειρὶ μου, αὐτοῖς ἔδωκα. 7. οἱ υἱοὶ γὰρ αὐτῶν υἱοὶ μου. καὶ τοὺς υἱούς μου ὡς δούλους αὐτῶν ἐποίησα. ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἦν ψυχὴ μου, καὶ πᾶν ἄλγημα αὐτῶν ἄλγημά μου καὶ πᾶσα μαλακία αὐτῶν ἀσθένειά μου, τὸ φῶς αὐτῶν φῶς μου καὶ ἡ βουλή μου σὺν αὐτοῖς ἦν. 8. καὶ οὐχ ὕψωσα ἑμαυτὸν ἐν αὐτοῖς ἐν ἀλαζονείᾳ διὰ τὴν κοσμικὴν δόξαν μου, ἀλλ' ἤμην ἐν αὐτοῖς ταπεινὸς [καὶ ὑφειμένος, ἐπαίρων αὐτοὺς μᾶλλον ἢ ἑμαυτόν].

XVIII. 1. Ἐὰν οὖν ὑμεῖς, τέκνα μου, θέλητε πορεύεσθαι ἐν ταῖς ἐντολαῖς Κυρίου [καὶ τὰ δῶρα τῆς γῆς ἐδείξθε καὶ ὁ στέφανος τῆς βασιλείας πλεχθήσεται ὑμῖν. καὶ ἐπισκιασθήσεσθε τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῇ εὐλογίᾳ τοῦ κτίστου αἱ ἀκτῖνες ἡλίου λάμπουσι ἐφ' ὑμᾶς]. 2. καὶ ἐὰν θέλη τις κακοποιῆσαι ὑμᾶς, ὑμεῖς [ἐξ ἰσχύος ὑμῶν] ἀγαθὰ ποιῶντες βοηθεῖτε αὐτῷ καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ αὐτοῦ τῷ Κυρίῳ ἀπὸ παντὸς κακοῦ [τῇ ἰσχύϊ καὶ κράτει αὐτοῦ] ὃ Θεὸς λυτρώσει ὑμᾶς. 3. Ἐωρᾶτε γὰρ ὅτι [Θεὸς ἐποίησέ μοι ταπεινωθέντι καὶ πωλουμένῳ καὶ συγκοφανθηθέντι καὶ πάντα ἔπαθον τῇ ὑπομόνῃ, ἐπαινῶν τὸν Θεόν μου καὶ ὡς κρατερὸς στρατὸς ὠπλισμένος τῷ σιδήρῳ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ἀφαιρεῖ με ἐκ τῆς δουλείας καὶ ἐξ ἐπιβουλῆς καὶ κύριον τῆς Αἰγύπτου ἐν πάσαις τύχαις ἐποίησέ με].

XIX. 1. Ἀκούσατε, τέκνα μου, ἐνύπνιον ὃ εἶδον λέξω ὑμῖν. 2. Ἴδου δώδεκα ἔλαφοι ἐνέμοντο καὶ οἱ ἐννέα διηρέθησαν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ὁμοίως καὶ οἱ τρεῖς. 8. καὶ εἶδον ὅτι ἐκ τοῦ Ἰούδα ἐγεννήθη παρθένος, ἔχουσα στολὴν βυσσίνην· καὶ ἐξ αὐτῆς προῆλθεν ἄμνος ἄμωμος. καὶ πάντα τὰ θηρία ὄρμων κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐνίκησεν αὐτὰ ὁ ἄμνος καὶ ἀπόλεσεν αὐτοὺς εἰς καταπάτησιν. 9. Καὶ ἔχαιρον ἐπ' αὐτῷ οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ πᾶσα ἡ γῆ. 10. Ταῦτα δὲ γενήσεται ἐν καιρῷ αὐτῶν [εὐφράνθησαν ἐν αὐτοῖς], ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. 11. Ὑμεῖς οὖν, τέκνα μου, φυλάξατε τὰς ἐντολὰς Κυρίου καὶ τιμᾶτε τὸν Ἰούδαν καὶ τὸν Λευὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ ὑμῖν ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ, χάριτι σώζων πάντα τὰ ἔθνη [καὶ τὸν] Ἰσραὴλ. 12. Ἡ γὰρ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία αἰῶνος. ἡ δὲ ἐμὴ βασιλεία ἐν ὑμῖν ἐπιτελεῖται ὡς ὀπωροφυλάκιον· μετὰ τὸ θέρος οὐ φαίνεται.

[Ἄκουσον οὖν, ὦ Ἰουδαίε, τί λέγει τὸ ἐνύπνιον τοῦ Ἰωσήφ. Ἐώρακα γὰρ δώδεκα ἐλάφους, καὶ ἐλαφοὶ εἰσιν οἱ δώδεκα ἀπόστολοι, εὐαγγελιζόμενοι τὰ σημεῖα ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἐννέα αὐτῶν, εἶπε, στρώνουνται ἐπὶ πάσαν τὴν γῆν διδάσκοντες καὶ βαπτίζοντες ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. οὕτως εἶπον τρεῖς, καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ὁμοίως ἐκήρυξαν καὶ ἀπέθανον οὐκ ἐξιόντες ἐξ Ἱερουσαλήμ. Ὡς ἡ γραφὴ ἔλεξε ὅτι Ἡρώδῃ τῷ ἀνόμῳ Ἰακῶβ ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννου τῷ ξίφει ἐκτάνθη καὶ οὕτως ὁ Στέφανος ὁ διάκονος καλούμενος ἐλιθάσθη ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ὅστις ἔκραξε λέγων, Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, οὐ γὰρ οἶδασι ὅτι ποιοῦσιν. καὶ εἶδον, εἶπεν, ὡς ἐκ τοῦ Ἰούδα ἐγεννήθη παρθένος, τοῦτό ἐστ' ἡ μήτηρ τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἰούδα, θυγάτηρ Ἰωακίμ, ἔχουσα, εἶπε, στολὴν βυσσίην. τοῦτό ἐστι καθαρὰ καὶ ἄνευ πλάνης, ἀλλὰ ἀγνή καὶ ὑπεραγνή. Ἐξ αὐτῆς, εἶπε, προῆλθεν ἄμνος ἄμωμος, τοῦτό ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἡπιος καὶ ταπεινὸς ἄνευ κακίας, καὶ ἄνευ πονηρίας. ἐξαιρεῖται οὐκ εἰδὼς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ἐξ ἀριστεροῦ αὐτοῦ ὡς λέων, εἶπε, Ἰδοῦ ἐστι ὡς λόγος τοῦ Θεοῦ· μεγάλως καὶ δεινῶς καὶ φοβερῶς ἐπισημαίνεται καὶ πάντα τὰ θηρία ὤρμων (κατ' αὐτοῦ). Τοῦτό ἐστι, ὑμεῖς ταλαίπωροι Ἰουδαῖοι εἶδετε τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ λαβόντα ταπεινὴν μορφήν, καὶ ὡς ἄγρια θηρία ἐκράζετε καὶ ὠρμήσατε εἰπόντες, λάβετε, λάβετε, σταυρώσατε αὐτόν, γένοιτο τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμῖν καὶ ἐπὶ τέκνοις ἡμῶν.

Ἐνίκησεν αὐτοῖς ἐκ νεκρῶν ἐγερθεὶς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ οὗ ὑμεῖς κατεφρονήσατε, κακῶς ποιούντες, καὶ ὤλεσεν αὐτὸς ἐν καταπατήσει, τοῦτό ἐστι, διδοσθε εἰς δουλείαν ὑπὸ τὰ ἔθνη. καὶ καταπατεῖσθε ἕως τοῦ νῦν ἐν ταῖς χώραις ἡμῶν καὶ περὶ τούτου ἠγαλλιάσαντο οἱ ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι καὶ πάσα ἡ γῆ. Ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν συνήψει τὰ ἄνω σὺν τοῖς κάτω ἅμα ἐν ἐνὶ φαιδρᾷ εὐλογία. τοῦτο γὰρ γενήσεται ἐν τῷ καιρῷ αὐτοῦ. Ἰακῶβ γὰρ ἦν ἐν τῷ τρίτῳ καὶ ἐβδόμῳ ἔτει, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐγένετο ἐν ἐννάτῳ ἔτει καὶ ἠγαλλιάσατο ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις. Τούτου ἐστιν ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. ὁ γὰρ πρῶτον ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι εἰς τὸ εἶναι ἠγαγεν. περὶ τούτου οἱ προφῆται ἔλεξαν καὶ ἡμεῖς ἀγαλλιώμεθα περὶ αὐτοῦ, ἕως τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν. Καὶ ὑμεῖς, τέκνα μου, φυλάξατε τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου. καὶ τιμᾶτε τὸν Ἰούδαν καὶ τὸν Λευί, ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ ὑμῖν ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ, τοῦτό ἐστι, ἐκ γένους Ἰούδα καὶ κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Λευὶ δέξεται ἡγεμονίαν τῇ χάριτι σώζων πάντα τὰ ἔθνη (καὶ) Ἰσραὴλ. καὶ ἐννοεῖ ὅτι οὐ μόνον Ἰσραὴλ ἦν ὁ σώζων ἀλλὰ πάντα τὰ ἔθνη. Ἐως γιγνώμενος οὐ μόνον Ἰσραὴλ ἔσωσε γίγνομνος ἐξ ἀγνῆς παρθένου, καὶ πάντα τὰ ἔθνη εἰς σωτηρίαν ἔσυρε καὶ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία αἰώνιος. Ἐννοεῖ

δὲ ἄρ' οὐκ ἦν τούτου ἄμνοῦ ἢ παρθένος· καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ μεταλλάσσεται εἰς τοὺς αἰῶνας.

XX. 4. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέτεινε τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐν τῷ λέχει καὶ ἐκοιμήθη ὕπνον αἰώνιον. 5, 6. Καὶ ἐπένησαν αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ καὶ πᾶσα ἡ Αἴγυπτος ὅτι ὡς ἐν μέλος ἔπαθον σὺν αὐτῷ καὶ ἕξη Ἰωσήφ πάντα τὰ ἔτη ἑκατὸν καὶ δέκα (καὶ) ἀπέθανε.]

ΔΙΑΘΗΚΗ ΒΕΝΙΑΜΙΝ ΠΕΡΙ ΔΙΑΝΟΙΑΣ ΚΑΘΑΡΑΣ

[Συνεκάλεσε γὰρ Βενιαμὶν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἤρξατο λέγειν ἐν τοῖς ὧσιν αὐτῶν. Ἐγὼ Βενιαμὶν [υἱὸς] τοῦ γήρως τοῦ πατρός μου Ἰακώβ καὶ ἦν νεώτερος πάντων τῶν ἀδελφῶν μου]. I. 2. ὡς Ἰσαάκ, ὁ πάππος ἡμῶν, ἐτέχθη τῷ Ἀβραάμ, ἑκατοστῷ ἔτει, οὕτως καὶ γὰρ τῷ Ἰακώβ, ἐν ἑκατοστῷ ἔτει. 4. ἡ γὰρ Ῥαχὴλ μετὰ τὸ τεκεῖν τὸν Ἰωσήφ δώδεκα ἔτη ἐστείρευσε, καὶ προσηύξατο Κυρίῳ μετὰ σπουδῆς δώδεκα ἡμέρας, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκέ με. 5. Διὰ τοῦτο ἐκλήθη υἱὸς ἡμερῶν, ὅ ἐστι Βενιαμὶν.

III. 1. Καὶ ὑμεῖς οὖν, τέκνα μου, ἀγαπήσατε Κύριον τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ φυλάξατε ἐντολὰς αὐτοῦ, μιμούμενοι τὸν ἀγαθὸν καὶ ὅσιον ἄνδρα Ἰωσήφ. 2. Καὶ ἔστω ἡ διάνοια ὑμῶν εἰς τὸ ἀγαθόν, ὡς καὶ ἐμε οἴδατε. 3. [οὕτως ζῆτε καὶ ὑμεῖς] φοβεῖσθε Κύριον καὶ ἀγαπάτε τὸν πλησίον καὶ ἐὰν τὰ πνεύματα τοῦ Βελίαρ εἰς πᾶσαν πονηρίαν θλίψεως ἐξαιτήσωνται ὑμᾶς, οὐ μὴ κατακυριεύσῃ ὑμῶν πᾶσα ποιηρία θλίψεως, ὡς οὐδὲ Ἰωσήφ τοῦ ἀδελφοῦ μου. 4. Πόσοι τῶν ἀνθρώπων ἠθέλησαν ἀνελεῖν αὐτὸν καὶ ὁ Θεὸς ἐσκέπασεν αὐτόν; ὁ γὰρ φοβούμενος τὸν Θεὸν καὶ ἀγαπῶν τὸν πλησίον αὐτοῦ τούτῳ οὐκ ἀνάγκη τι φοβεῖσθαι. 5. καὶ εἴπερ πόλλην ὕβριν οἱ υἱοὶ τοῦ κόσμου ἐπιφέρουσι, οὐ προχωρήσουσι καὶ ὑπὸ θηρίου οὐ δύναται κυριευθῆναι βοηθούμενος ὑπὸ τῆς τοῦ Κυρίου ἀγάπης ἣτις πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἦν ἔχει πρὸς τὸν πλησίον. 6. καὶ γὰρ ἐδεήθη τὸν πατρός ἡμῶν Ἰωσήφ, λέγων· ὦ ἀγαθὲ πάτερ, Ἰακώβ, προσεύχου περὶ τῶν οἰῶν σου τῷ Κυρίῳ, ἵνα μὴ λογίσῃται αὐτοῖς ὡς ἁμαρτίαν ὁ Κύριος, ὅτι ἐνεθυμήθησαν πονηρὸν περὶ ἐμοῦ. 7. Καὶ οὕτως ἐβόα Ἰακώβ μεγάλῃ φωνῇ, λέγων· ὦ τέκνον εὐλογηθεῖς, νικᾶς ἐμὲ τοῖς σπλάγχνοις. 8. πληρωθήτω ἐν σοὶ προφητεία ἀνθρώπων, ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ σώσει τὸν κόσμον. ὅτι ἄμωμος ὑπὲρ ἀνόμων ἀποθανεῖ ἐν τῷ αἵματι τῆς διαθήκης, ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐθνῶν καὶ Ἰσραὴλ, καὶ καταργήσει Βελίαρ καὶ τὸν ὑπηρετοῦντα αὐτῷ.

IV. Καὶ ὁράτε, τέκνα, τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς Ἰωσήφ τὸ τέλος· μιμήσασθε τὴν εὐσπλαγχνίαν αὐτοῦ, ἵνα καὶ ὑμεῖς στεφάνους δόξης

φορέσητε. 2. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος οὐκ ἔχει σκοτεινὸν ὄμμα, ἐλεᾷ γὰρ πάντας, κἂν ᾧσιν ἁμαρτωλοί. 3. κἂν βουλευώνται περὶ αὐτοῦ εἰς κακά, οὕτως ὁ ἀγαθοποιῶν νικᾷ τὸ κακόν, σκεπαζόμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ χάριν. 4. Ἐάν τις δοξάζεται οὐ φθονεῖτε αὐτῷ, ἐάν τις πλουτῆ μὴ ζηλώσητε. τὸν πένητα ἐλεεῖτε, τῷ ἀσθενούντι συμπαθεῖτε, [τοὺς ἀδελφοὺς ἀγαπάτε, τῶν οἰκείων μὴ ἐπιλανθάνεσθε]. τὸν Θεὸν ἀνυμνεῖτε. 5. καὶ τῷ ἔχοντι φόβον Θεοῦ βοηθεῖτε, κολάζετε τὸν ἀθετοῦντα τὸν Θεὸν καὶ ἀποστρέφετε ἀπὸ τῆς ἀδίκης ὁδοῦ αὐτοῦ· ἀγαπάτε τὸν ἀγαπῶντα τὸν Θεὸν καὶ τῇ ψυχῇ ὑμῶν.

V. 2. Ἐὰν γὰρ συνδεδεσμένοι ἐστέ τῇ ἀγάπῃ τοῦ Θεοῦ τὰ πνεύματα τῆς πλάνης φεύξει ὑμᾶς. 3. Ὅπου γάρ ἐστι ἀγαθὴ φροντίς ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου, ἐκεῖ καὶ τὰ πνεύματα πλάνης φεύγει αὐτόν. 4. καὶ δίκαιον ἄνδρα μηδαμῶς ὑβρίζετε, καὶ ὁ δίκαιος ἀγαπᾷ τὸν κολάζοντα καὶ σιγᾷ. 5. ἐὰν γὰρ εἰς τὴν ψυχὴν κολάζεται, εὐχὰς ποιῶν φαίνεται λαμπρὸς τῷ Ὑψίστῳ. Οὕτως ἀδελφός μου Ἰωσήφ.

VI. 1. Ἀπέκλιε γὰρ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ πνεύματος τῆς πλάνης, ἀλλ' εἶχε τὸν ἄγγελον τῆς εἰρήνης τὸν κύριον τῆς ψυχῆς. 3. καὶ οὕτως ὑμεῖς, τέκνα μου, μὴ λυπήτε τοὺς πλησίους σου 2. μηδὲ συλλέγεσθε τὸν πλοῦτον τοῦ ἀδίκου. μὴ τέρψησθε ταῖς ἀδικίαις, καὶ μὴ ἐπάγησθε τῷ αἰνίγματι τῶν ὀφθαλμῶν [εἰς τὴν κακίαν] ἀλλ' αἰεὶ, τέκνα μου, (ὁ Κύριος) συλληπτήρ ὑμῖν. [καὶ συζεύχθητε τοῖς δίκαια φρονοῦσιν καὶ φεύγετε, τέκνα μου, τὴν μάχαιραν τῆς πονηρίας, μάχαιρα γὰρ ἐγειρομένη τέμνει τὸν τράχηλον τοῦ ἀνθρώπου. καὶ πονηρία συναγειρομένη περὶ ἀνθρώπου θλίβει καὶ εἰς τὴν φάρυγγα τρέπεται εἰς ἄπληστον Ἄδην].

VII. 2. Ἡ δὲ μάχαιρα ἐπτὰ κακῶν μήτηρ ἐστί. πρῶτον συλλαμβάνει ἢ διάνοια διὰ τοῦ Βελιάρ. καὶ φυτεύει φθόνον. δεῦτερον τὴν ἀπώλειαν, τρίτον θλίψιν, τέταρτον αἰχμαλωσίαν, πέμπτον ἔνδειαν, ἕκτον ταραχὴν, ἕβδομον ἐρήμωσιν. 3. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Καὶν ἐπτὰ ἀδικίαις παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ αἵμα τοῦ Ἀβὲλ τοῦ ἀδελφοῦ, κατὰ γὰρ ἑκατὸν ἔτη μίαν πληγὴν ἐπήγαγεν αὐτῷ ὁ Κύριος. Διακοσίων ἐτῶν ἀπὸ [τοῦ χρόνου] ὅτε Καὶν ἔκτεινε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. 5. Ἐν τοῖς ἑπτακοσίοις ἔτεσιν ὁ Καὶν ἐκρίνετο, ὁ δὲ Λαμὲχ ἐν τοῖς ἑβδομηκοντάκις ἐπτὰ. 6. ὅτι ἕως τοῦ αἰῶνος οἱ ὁμοιούμενοι τῷ Καὶν εἰς τὴν μισαδελφίαν τῷ αὐτῷ φόνῳ καὶ τῇ αὐτῇ κολάσει κριθήσονται.

VIII. Καὶ ὑμεῖς οὖν, τέκνα μου, ἀποδράσατε τὴν ἐχθραν καὶ κακίαν καὶ μισαδελφίαν καὶ προσκολλᾶσθε τῇ ἀγαθότητι καὶ τῇ ἀγάπῃ. 2. Καὶ μὴ ἔχητε αἰσχροὶ ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, ὅτι ἀναπαύεται ἐπὶ τοιούτοις ὁ Θεός. 3. Ὡσπερ γὰρ ὁ ἥλιος οὐ μιαινεῖται προσέχων ἐπὶ κόπρον καὶ

βόρβορον, ἀλλὰ μᾶλλον ἀμφότερα ψύχει καὶ ἀπελαύνει τὴν δυσωδίαν, οὕτω καὶ δεῖ τὸν καθαρὸν εἶναι ἐν τοῖς μiasμοῖς τῆς γῆς.

IX. Ὑπενόησα δὲ περὶ τῶν λόγων τοῦ Ἐνώχ τοῦ δικαίου, φύλαξασθε, τέκνα μου, ἀπὸ τῆς πορνείας Σοδόμων. Εἰ δὲ ὑμεῖς διαφθείρεσθε καὶ γαμεῖτε τὰς γυναῖκας τὰς ὑβριστικὰς καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ὅτι εὐθύς αὐτὸς λήψεται αὐτήν. 2. καὶ ἀποστελεῖ ὁ Ὑψιστος τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ τῇ ἐπισκέψει τοῦ μονογενοῦς, ὥσπερ προφήτου. 3. καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὸν πρῶτον ναὸν καὶ ἐκεῖ Κύριος ὑβρισθήσεται καὶ ἐπὶ ξύλου ὑψωθήσεται. 4. Καὶ ἔσται τὸ ἄπλωμα τοῦ ναοῦ σχιζόμενον εἰς δύο καὶ καταβήσεται τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ὡς πῦρ ἐκχυνόμενον. 5. καὶ ἀνελθὼν ἐκ τῶν λαῶν ἔσται ἀναβαίνων ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανόν. Ἔγνω δὲ οἶος ἔσται ταπεινὸς ἐπὶ γῆς, καὶ οἶος ἐνδοξος ἐν οὐρανῷ.

XI. 2. Ἀναστήσεται γὰρ ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ἐκ τοῦ γένους μου ἄνθρωπος ἀγαπητὸς Θεῷ καὶ ποιῶν τὰ ἐπιτήδεια γνώσιν καινὴν φωτίζων πάντα τὰ ἔθνη [ὀνόματι τοῦ καλουμένου καὶ ἐγγράφεται ἐν ταῖς γραφαῖς τῶν ἁγίων. καὶ ὑμῖν, τέκνα μου, ὅσα ἐνόησα εἶπεν]. XII. 1. [καὶ ἰδοὺ παραδίδομαι τῷ τάφῳ], καὶ θάπτετε ἐμὲ ἐν Χεβρῶν ἐγγὺς τῶν πατέρων μου. 2. καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκοιμήθη Βενιαμίν, υἱὸς Ἰακώβ, δωδέκατος υἱὸς Ῥαχὴλ, καὶ πάντα τὰ ἔτη αὐτοῦ ἦν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι. [καὶ πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ ἀπέθανον ἐν Αἰγύπτῳ, διδόντες διαθήκας τοῖς υἱοῖς καὶ νύμφαις, ὅσας εἶχον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν καὶ προεφήτευσαν προορῶντες κινούμενοι τῷ ἁγίῳ πνεύματι. τὰ μέλλοντα ἐν τῷ καιρῷ αὐτῶν τελεῖσθαι πάντα ἐγνώρισαν καὶ ἔλεγον αὐτοῖς· Ἐχετε ἀγαθὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ Ὑψιστος ἐπισκέψεται τοὺς πένητας, καὶ ἐν σιγῇ θλίψει τοὺς ἀμελοῦντας αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν τοὺς λελειμμένους ἐν τοῖς ἔτεσι διασκορπισθήσονται εἰς ὄλεθρον καὶ εἰς τὴν ὑβριν τῶν ἐθνῶν].

APPENDIX VI

Collation of the second Sinaitic MS. *i* where it diverges from *h* for the Testaments of Reuben, Simeon, Levi, and Judah i-xx.¹

T. REUBEN.

Page 1, line 3 πρώτου. l. 4 ὄσα. l. 5 after αἰτόν add καὶ ἐκάλεσε τοὺς υἱοὺς αἰτοῦ. For ἐν read ἐν τῷ. l. 8 συνήχθησαν. P. 2, l. 11 add τὴν after ἐμίανα. P. 3, ll. 7-8 does not om. as *h*. l. 11 οἰά μοι μὴ γένηται ἐν Ἰσραὴλ οὕτως. P. 4, l. 9 γίνεται βρώσις. l. 11 ἔκτον (so also *h* whose reading is not given in notes). l. 13 ἔσχατα. l. 14 ἀγνοίας πεπλήρωται. P. 5, l. 8 τέταρτον. μαγκανίας. l. 9 περιεργίας. l. 10 ὑπερηφανίας. om. ἴνα. l. 10 ἀπειλίαν. P. 6, l. 7 νουθεσίαν. l. 10 αὐτὴν φυλάξατε. l. 12 προσέχετε ὅφει γυναικεῖα. P. 7, l. 3 γύμνωσιν. l. 4 om. ἕως οὗ. l. 5 ἀπίωντος. l. 7 εὐφραθὰ (*h* υρφαθὰ—so read in notes). l. 10 αἰσθανθείσης. P. 8, l. 6 ἀποθάνητε. l. 9 ὀνειδισμοὺς αὐτῶν. συνείδησίς μου. l. 10 ἐλέγχει με περί. P. 9, l. 15 προσεκάλεσεν. P. 10, l. 1 ἐδέξατο. l. 4 for πονηροῦ read πονηροῦ πράγματος. l. 5 om. γάρ. l. 6 om. οὐδὲ . . . ἡμῶν through hmt. l. 9 σεαντάς. l. 10 ἴσχυον καταγοητεύσασθαι . . . καταγωνίζονται. P. 11, l. 3 μηχανῶνται. l. 5 τὸν ἰόν. l. 10 κοσμῶσιν τάς. l. 13 τετήρηται. P. 12, l. 1 καὶ τὴν πράξιν. μετεσχηματίζοντο γάρ. l. 4 διανοία τῆς φαντασίας. l. 6 φθάνουτες. l. 8 αἰσθήσεις ἡμῶν. l. 9 συνδιάγειν (so also *h*). P. 13, l. 3 οὐν λέγω ὑμῖν. l. 10 ὅτι αὐτὸς γνώσεται. l. 12 ἀρχιερέα χριστοῦ. P. 14, l. 4 δέξητε εὐλογίαν. l. 7 παντὸς λαοῦ (so also *h*).

T. SIMEON.

P. 15, l. 3 υἱοῦ Ἰακώβ. P. 16, l. 3 τῆς δεήσεως. P. 17, l. 4 ῥουβιμ εἰς Δοδαῆμ. P. 18, l. 3 ἀποστῶ (so also *h*). l. 10 πάσας τὰς διανοίας (so also *h*). P. 19, l. 6 αὐτῷ, οὕτως. P. 20, l. 11 τέκνα μου. P. 21, l. 1 ὡς (so also *h*). ll. 7-8 τῷ σώματι, ἧ καὶ ἐν (so also *h*). l. 11 ἐκίνισεν

¹ This MS. *i* was not discovered till the spring of 1906, when the above section of my Text had already passed through the press. Since the two Sinaitic MSS. *h* and *i* are derived from one archetype, I have given the readings of *i* only where it diverges from *h*, except in some cases where *h* is omitted in my Notes or was wrongly copied or read. In these cases *i* and *h* alike are given.

(sic). Copy of *h* very corrupt but probably *h* = *i*. Since *c*, *d* read *ἐνίκησεν* it is probable that *α* read *οὐκ ἐνίκησεν εἰς αὐτόν* = *יב לבי נל*. P. 22, l. 7 *οὐν ἀπό* (so *h* should be read). l. 14 *πόλεμον κυρίου πολεμήσει*. l. 17 *τις εἰς ἡγεμονίαν*. P. 23, l. 1 *ταῦτα* (*h* τοῦτο). *δικαιῶ* (*h* reads *διάγω*?). l. 4 *ὄσα μόν*. l. 7 *πληθυνθήσονται*. l. 13 *Χετταῖοι καί* (so *h*). l. 14 *τότε ἐκλείψει*. l. 17 *πολέμων*. P. 25, l. 5 *ἐγώ* (so *h*). l. 13 *χάριν ὁ κύριος*. P. 26, l. 4 *οὕτως*. *καί* (so *h*). l. 7 *ἐτῶν ὧν ῥκ*.

T. LEVI.

P. 27, l. 11 *ἕως ἡμέρας κρίσεως*. P. 28, l. 7 *Βαλμαούλ* (so *h*). l. 9 *ἐπὶ ταύτας τοίχους*. P. 31, ver. 11, l. 3 *γένος ἀνθρώπου* (so *h*). P. 32, ll. 8–9 *διατί ἐστι δυνός*. *ἐπειδή* (sic—so *h* but reads *δευνός ἐπει*). P. 33, ll. 1–2 *ἐν δικαιοκρισίᾳ*. l. 17 *καὶ ἐν*. l. 19 *καταλύει ἡ*. P. 34, l. 10 *λογικόν*. P. 35, chap. iv, l. 3 *οὐρανῶν* (so also *h*). P. 36, l. 9 *καὶ ἐπί*. P. 37, l. 6 *ἄγιον καὶ ὑψιστον*. l. 8 *κατοικῆσαι* (so also *h*). P. 39 margin, second line from bottom, *καὶ τὸ ὄνομα* (so also *h*). P. 40, l. 13 *Ἡεμβλακὴν τὸν οἰγενήν* (sic). P. 41, l. 9 *χλευάσει . . . αὐτούς*. P. 42, l. 9 *πέταλον τῆς ἀληθείας καὶ τῆς πίστεως*. l. 12 *μοι καὶ εἰπὸν μοι*. P. 43, l. 2 *ὁ μὲν πρῶτος* (so also *h*). l. 4 *ἐψώμοισεν* (sic) *ἄρτον* (so also *h*). *ἄγιον ἁγίων*. l. 6 *ὁμοίαν*. P. 44, l. 6 *τῷ κυρίῳ καὶ θεῷ*. P. 45, l. 10 *κριταὶ γραμματεῖς* (so also *h*). P. 46, l. 1 *ἔκρυφα καὶ γὰρ τοῦτο* (so also *h*, omitting *καί* before *ἔκρυφα*). l. 10 *τὸ πρῶι*. P. 48, l. 2 *καὶ πετεινοῦ πρόσφερε θυσίαν αὐτοῦ*. l. 4 *καὶ θεῷ ἡμῶν*. l. 6 *καὶ νῦν* (so also *h*). l. 7 *τέκνα μου* (so also *h*). l. 13 *βαστάσαι*. P. 49, l. 5 *ὃν ἐκλέξεται* (so *h*). l. 9 *ἐκάλεσε*. P. 50, l. 6 for *ἔτεκέν μοι* reads *ἐκάλεσα Μεραρί* (next nine (?) letters lost in photo) *Μεραρί τῷ τεσσαρακοστῷ*. P. 51, l. 1 *ἡ μήτηρ μου καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ*. l. 2 *πικρασμός* (sic). P. 52, l. 12 *ἡμῶν*. P. 53, l. 6 *διότι*. l. 11 *ἰγιασμένοι ἦτε*. P. 54, l. 12 *πᾶς γὰρ ὅς*. P. 56, l. 7 *ποιήσεν*. l. 11 *ἡμῶν*. l. 13 *τοῦ κόσμου*. l. 21 *ληστεύσητε*. P. 57, l. 3 *τοῦ θεοῦ*. l. 9 *τὰ ἀγαθά*. P. 58, l. 1 *βδελύσσεται*. l. 3 *διακρίσεως* (so also *h*). l. 7 *καταλειφθῆ*. P. 59, l. 1 *καὶ ἀληθινῶν* (so also *h*). l. 4 *ὀρμήσητε ἀποκτείνειν* (so also *h*). P. 60, l. 7 *αὐτῶν πλήρης*. ll. 9–10 *ἰωβηλαίῳ ἐν πένθει ἀγαπητοὶ ληφθήσεται* (so also *h*). l. 14 *ἀδικία ἐαυτῷ*. P. 61, l. 3 *μιασμός ἐν οὐ δύναμαι*. l. 9 *αὐτῶν καί*. l. 15 *περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τότε* (so also *h*). l. 19 *ἐν ἄνῳ* (i. e. *ἀνθρώπῳ*). P. 62, ll. 7–8 *νεφέλαι ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ὕδωρ θαλασσῶν*. P. 63, ll. 9–10 *ἐν γνώσει ἐπὶ τῆς γῆς καὶ φωτισθῆσονται*. l. 13 *ἐπὶ τῆς γῆς ἱερωσύνη*. P. 65, ll. 1–2 *καὶ οὗτος ἔτεινέ τοὺς πόδας* (so also *h*).

T. JUDAH.

P. 66, l. 4 *ὑπήκουον*. P. 68, l. 2 *αὐτήν . . . αὐτήν* (so *h* also in second

case). l. 5 *συσσάσης* (sic). l. 7 *ἤλθον δύο* (so also *h*). P. 69, l. 5 *Ναχώρ* (so also *h*). P. 70, last line, *λίθοις*. P. 75, ll. 10-11 *πόλεως βασιλεύς*. P. 76, l. 6 *νυκτὶ δὲ βαθεία* (so also *h*). ver. 5 *τότε οὖν ἐγώ* (so also *h*). P. 77, l. 5 *οὐδὲν ποιηρόν* (*h* *οὐδὲν ποιηρόν κακόν*). l. 7 om. ver. 9. ver. 11 *φοβούμενοι ἐμοὶ καὶ τοὺς ἀδ.* (*h* *φοβ. ἐμοὶ καὶ τοῖς ἀδ.*). Chap. VIII, 1 *Ὀδουλομακίτην* (*h* *Ὀδολομακίτην*). P. 78, l. 4 om. *καὶ τοὺς . . . Σηλώμ* by hmt. P. 79, l. 5 *προσάγων* (so also *h*). P. 80, l. 5 om. *πυροῦ*. P. 82, l. 13 *βουλομένου* (so also *h*). P. 85, last line of note 44 read *αὐτόν* for *τὸ ὄνομα αὐτοῦ* (so also *h*). P. 86, l. 13 *ἐπιθυμιῶν ὑμῶν μηδὲ ἐν ἐπενθυμίσει τῶν διανοιῶν ὑμῶν ἐν ὑπερηφανεία*. P. 87, l. 1 *ἐκαυχησάμην*. l. 5 *Ἄκνὰν* (so also *h*) *τὴν Χαναίτην*. P. 88, l. 9 *ὅτι ὁ οἶνος*. P. 89, l. 2 *πίνης*. l. 4 *τὴν ἡδονήν* (so also *h*). P. 90, l. 1 *ἕως ὅτι*. l. 2 *ἐκβάλλει* (so also *h*). l. 7 *καὶ γάρ* (so also *h*). P. 91, l. 3 *τοῦ ἀνδρός* (so also *h*). l. 8 *πίνετε*. l. 9 *φόβου θεοῦ*. l. 12 *τὸν οἶνον* (so also *h*). P. 92, l. 13 *βασιλείαν*. P. 93, l. 4 *προπάπος* (sic). l. 5 *Ἰακῶβ οὔτι*. P. 94, l. 8 *εὐλογίαν αὐτοῦ* (so also *h*). l. 9 *προφήτη λαλοῦντι*. P. 96, l. 1 *ἐστὶ τὸ τῆς συνειδήσεως*. l. 6 *κατὰ στήθη*. Here *i* is obviously right and *ch* corrupt.

INDEX

[For the sake of brevity the Testaments are referred to in the following Index by their initial letters except in the case of the Testaments of Judah, Issachar, and Joseph which are denoted by Jud, Iss, Jos.]

Ἄβελ Iss 5⁴; B 7⁴.
 Ἀβελμαούλ (Ἀβελμαούμ, Ἐβαλμαούλ)
 L 2³ 2⁵ (β).
 Ἀβιμά (Ἀβιλιά, Ἀμηβά) L 6¹.
 ἀβλαβής Z 5⁵.
 Ἀβραάμ L 6⁹ 8¹⁵ 9¹² 12² 12⁴ 15⁴ 18⁶
 18¹⁴ 19⁵; Jud 17⁵ 25¹; D 7²; N 1¹⁰;
 A 7¹; Jos 6⁷; B 1² 10⁴ 10⁶.
 ἄβυσσος L 3².
 ἀγαθοεργεία Jos 18².
 ἀγαθοποιέω B 4³ (β-γ) 5².
 ἀγαθοποιία Jos 18² (β).
 ἀγαθός S 3² 4⁴ 4⁵ (β) 4⁷; L 13⁶; Iss 3⁷
 3⁸; Z 1³ 7²; D 1⁴ 4³ (bdg); N 2⁴
 2⁹ 8⁹; A 1⁹ 1⁹ 3² 4¹ 4³ 4⁴ 4⁵ 5⁴ (β);
 Jos 2⁷ 7⁸ 17³ 18¹; B 3¹ 3² 4¹ 4² 4³ 4⁵
 5¹ 5³ 6¹ 6⁴ 6⁵ 11¹ 12² (c).
 ἀγαθότης Jud 18⁴; A 3¹; B 8¹.
 ἀγαθόνω S 5².
 ἀγαθός Z 6⁵.
 ἀγαλλίασις Jud 25⁵; B 10⁶.
 ἀγαλλιάω L 18⁵ 18¹⁴; N 6¹⁰.
 ἀγαπάω R 3⁹; S 2⁶ 3⁶ 4⁴ 4⁶ 4⁷; Jud
 17¹ 21¹; Iss 1¹ 5² 7⁶; Z 8⁵; D 1⁵ 1⁷ 2¹
 5³ 6³; N 1⁷ 8⁴ 8¹⁰; G 1⁵ 3² 3³ 6¹ 6³ 7¹;
 A 2⁹; Jos 1² 1⁴ 7⁶ 9² 10² 10⁵ 11¹ 17²
 17⁵; B 1⁵ 3¹ 3³ 3⁴ 4³ 4⁴ 4⁵.
 ἀγάπη R 6⁹; G 4² 4⁶ 4⁷ 5²; A 2⁴;
 Jos 17³ (β-a); B 3⁸ 8² (β).
 ἀγαπητός L 18¹⁵ 17³ 18¹³; B 11².
 ἀγγελία N 2¹.
 ἄγγελος R 3¹⁵ 5³; S 2⁸; L 2⁶ 2⁹ 3⁷ 5¹ 5³
 5⁶ 5⁷ (β) 9⁶ 18⁵ 19³; Jud 3¹⁰ 10² 15⁵
 21⁵ 25²; D 5⁴ 6² 6⁵ 6⁶; N 8⁴ 8⁶; A 6⁴
 6⁶ 7¹; Jos 6⁵ 6⁷ 19⁹; B 6¹.
 ἀγίασμα L 18⁶; D 5⁹.
 ἀγιασμός L 18⁷; B 10¹¹.
 ἄγιος S 6²; L 3³ 5¹ 8⁴ 8⁵ 8¹⁷ 9⁹ 9¹¹ 14⁸
 16⁴ 18¹¹ 18¹⁴; Jud 24²; Iss 5⁴; Z 9⁸;
 D 4³ 5¹¹ 5¹² 5¹³; N 5³; A 7²; Jos 4¹;
 B 11⁴.
 ἀγιότης L 3⁴.
 ἀγιωσύνη L 18¹¹.
 ἀγνεία Jos 10².
 ἀγνόω Jud 5⁴ (β) 12⁵ 19⁴; A 7¹ 7⁶;
 Jos 3⁸ 14⁴.
 ἀγνοία R 1⁶ 2⁹; L 3⁵; Jud 19³ (h, β);
 Z 1⁵; G 5⁷.
 ἀγνωσία L 18⁹; Jud 19³.

ἀγοράζω N 11¹; Jos 15⁷ 16¹ 16³ (c).
 ἄγρα Z 6⁶.
 ἄγιος Jud 2³ (β) 2⁵ 2⁷; Iss 7¹; A 4⁵.
 ἀγρώω S 4⁸.
 ἀγρός L 2¹²; Jud 2¹ 21⁷; Iss 1³ 3¹.
 ἄγρω S 8⁷.
 ἄγω S 4⁸; L 5³ (β-δg); Jud 10¹ 23³ (β-d);
 D 5²; A 2¹; Jos 13¹ (bdg) 16⁴ 19³ (A)
 20³ (c, A).
 ἀγωνίζομαι A 6² (h, β); Jos 2².
 Ἄδᾶμ S 6⁵; L 18¹⁰.
 ἀδελφή L 2² 5³ 6³ 6⁸ 7³ 7⁴ (beg); Jud 1⁵.
 ἀδελφός R 1² 1⁴ 1⁵ 4² 6⁹; S 1¹ 2⁷ 2⁹ 2¹⁴
 4⁴ 4⁷ 8⁴; L 6³ (h, β) 6⁵ 11⁸ 13⁹ 14¹ (β);
 Jud 3⁹ 4¹ 5⁴ 7³ 7⁶ 7¹¹ 9¹ 9² 13³ 25¹;
 Iss 1³ 3¹; Z 1⁵ 1⁶ 2² 2³ 2⁷ 3² (β) 3³ 3⁴
 3⁵ 4¹ 5² 5⁴ 6⁸ 8⁵; D 1⁴ 2³ 2⁵; N 1⁷ 1⁹
 7⁴; G 1⁴ 2³ (β) 4³ 6¹ (bdg); A 7⁶; Jos
 1¹ 1² 1⁴ 10⁵ 10⁶ 11¹ 11² 15³ 17¹ 17³ 17⁴;
 B 2¹ 2³ 2⁶ (A) 3³ 3⁶ 5⁵ 7⁴ 10¹⁰ 12³ (β).
 ἄδης R 4⁶; L 4¹; B 9⁵.
 ἀδικρίτως Z 7².
 ἀδικοῦμαι L 13²; Jos 3⁶.
 ἀδικέω S 5⁴; G 5⁵; A 2⁵; Jos 14¹; B 4³.
 ἀδικία R 3⁶; L 2³ 3¹ 4¹ 4² 17⁵; D 6¹⁰;
 B 10⁸.
 ἀδικος Jud 21⁶ (β-af); D 3⁴ (β-d); G 5³;
 A 4³ 5² 5³; Jos 14¹.
 ἀδικός Jud 21⁸; D 3⁴; Jos 14¹ (a).
 ἀδοξέω Jud 15¹; N 8⁶.
 ἀδρόνω Jud 1⁶; Iss 3¹.
 ἀέριος B 3⁴ (β-ag).
 ἀετός Jud 25⁵; N 5⁶.
 ἀήδεια D 4³.
 ἀήρ R 2⁵.
 ἀθετέω L 16²; A 2⁶; B 4⁵ (β-a).
 ἄθλιος Jos 7⁵.
 ἀθῶπος L 10² 16³; Z 2².
 αἰγιαλός Z 6³.
 Αἰγύπτιος R 4⁹; S 8² 8³ 8⁴; Z 3⁷ 3⁸
 (β-ag); Jos 1⁷ (β) 3¹ 3⁴ 3⁶ 4³ (β-a)
 4⁵ (β) 5¹ (β) 7² (β) 8¹ (β-d) 8⁴ (β-d) 8⁵
 14⁵ 16⁵ 20¹ 20² 20⁶ (β).
 Αἰγυπτός R 7²; S 4³ 8⁴ (β) 9; L 11⁸ 12⁵;
 Jud 9⁸ 12¹¹ 12¹²; Z 3⁶ 6⁸ 8⁴; D 5⁸;
 G 1⁹ (β); Jos 11⁴ 11⁵ 17⁴ 20⁵ 20⁶ (c);
 B 2¹ 10¹ 12¹ (β) 12³ (β) 12⁴.
 αἰδέομαι Jud 14⁴ 16²; G 5³ 6⁶; Jos 5²;
 B 5¹.

- αιδώς Jud 14⁷.
 αικίζω L 6⁹; Jos 16⁶ (*aef*).
 αίμα S 4⁸; L 16³; Z 2² 3³; B 2² 3⁸.
 αίξ Z 4⁹.
 αίριών L 19¹ (*β-de*); A 2³.
 αίρω Jud 9³ 15⁶ 20⁶; Jos 19¹¹; B 12³ (c).
 αίσθάνομαι R 3¹⁴; Jud 15¹.
 αίσθησις R 3³ 16¹; N 2⁸.
 αίσχροίνα A 4⁴.
 αίσχροκερδία Jud 16¹.
 αίσχρορρημονών Jud 14⁸.
 αίσχυήν L 15².
 αίσχύων L 14¹ (β); Jud 14³ 14⁵ 14⁶ 14⁸ 15¹; Z 3⁷; Jos 11² 15³ 16⁶ 17¹.
 αίτέω Jud 9⁷; Jos 8¹ 15⁷ 16² 16³ 16⁴ (β-be).
 αίτιος S 4²; Jud 14³ (β).
 αίχμαλωσία L 13⁷ 17⁹; Jud 4³ 5⁶ 5⁷ (a) 6³ (β) 7⁸ 23⁵; Z 9⁸ (*bdg*); D 5⁸ 5¹¹; N 4² 5⁸; Jos 1⁶; B 7² (β-bg).
 αίχμαλωτεύω Z 9⁶.
 αίχμαλωτίω R 5³; Jud 21⁶; D 5¹³; N 11¹.
 αίχμάλωτος L 10⁴ 15¹; Jos 14³.
 αίων R 6¹² (β-d); S 6²; L 4⁴ 8³ (β) 10² 14¹ (a) 18⁸ 18¹³; Jud 15⁵ (β) 22³ 25³ 25⁵; D 5¹² (β-ag) 6¹⁰; G 7⁵ (α, β-d); A 7¹; Jos 18¹; B 7⁵ 11⁸ 11⁴.
 αίωνιος R 5⁶ 6³ 6¹²; L 15²; Iss 7⁹; Z 10³; D 5¹¹ 5¹² 7¹ (β); G 7⁵; A 5² 6⁶ (α); Jos 19¹² 20⁴ (β); B 10⁴.
 άκαθαρσία L 15¹; Jud 14⁵; Jos 4⁶.
 άκαθαρτος A 2⁹ 4⁵; B 5².
 άκακία Iss 5¹ 6¹.
 άκαλυπτος R 3¹³.
 άκαρπος N 3⁶.
 άκαταμάχητος Jud 19⁴.
 άκάτιον N 6⁸.
 άκίνητος S 2⁴.
 άκή R 2⁵; D 4⁴; N 2⁷; G 1⁹; B 6⁶.
 άκολασία Jos 7¹ (β) 9².
 άκολουθέω A 6¹.
 άκοντίω Jud 3³; G 1⁸.
 άκουσίας D 4⁶.
 άκούω R 1⁵ 2¹ 3⁸ 3⁹ 4⁸ 6⁸; S 2¹ 2² 2¹⁰ 2¹¹ 3¹; L 3¹ 6⁶ 10¹ 13⁴ 17¹ 19¹; Jud 1³ 12¹ 12⁶ 13¹ 18² 18⁵; Iss 1⁴ 1⁴; Z 1² 3⁸ 4⁵; D 1² 6⁹; N 1⁵ 2¹⁰; G 1² 3¹ 4² 4⁶ 6⁵; A 1²; Jos 1² 5² 7⁸ 9⁴ 12¹ 13¹ 15¹ 15³ 15⁵ 16¹ 19¹; B 11² (β).
 άκτις N 5⁴.
 άλαζονεία D 1⁶; Jos 17⁸.
 άλας L 9¹⁴.
 άλγημα Jos 17⁷.
 άλγῶ Jos 7².
 άλειμμα S 2⁶.
 άλείφω L 8⁴.
 άλθηεια R 3⁸ 3⁹ 6⁹; L 8² 18² 18⁸; Jud 14¹ 20¹ 20³ (β) 20⁵ 24³; Iss 7⁵; D 1³ 2¹ 2² 5² 5¹³ 6⁸; G 3¹ 3³ 5¹; A 5³ 5⁴ 6¹; Jos 1³; B 6⁵ 10³.
 άληθής D 6⁹; G 5⁷; A 2⁹.
- άληθινός L 16²; D 1⁴; A 4³.
 άλιεύω Z 6³ 6⁷ 6⁸.
 άλίω L 9¹⁴.
 άλλά *saepissime*.
 άλλάσσω Jos 14².
 άλλήλων R 5⁶ (α, β-g); Jud 22¹; Z 8⁵; D 4⁷ 5³; N 5⁶ (β); G 6¹ 6³ 7⁷; Jos 17².
 άλλοιόω Jud 17³; N 3² 3³.
 άλλος S 4¹ (β); L 2⁹; Jud 3⁶ (β-g) 4² (β) 7⁷ 12⁷ 12⁹; Iss 2⁴ (β-dg), 5⁵ 7² (β); Z 3² (β); G 5³; A 2⁵ 2⁵ 4⁴; Jos 6³ 19⁸ (A).
 άλλοτριος L 13⁸; Jud 21⁶; D 5⁷; G 6⁵; Jos 14⁵.
 άλλοτριώω D 7³.
 άλόφυλος L 9¹⁰; Jud 22².
 άλογος Z 5¹.
 'Αμαλήκ S 6³.
 άμαρτάνω R 4⁴ 4⁵; L 3¹⁰ 6⁷; Jud 16³ 20⁵ (β); Iss 6³; Z 1⁴ 2² 2³; G 4² 4⁶ 6³ 6⁴; A 1⁶ 4¹ 7².
 άμαρτία R 1¹⁰ 2⁸ 4³ (β) 4⁶; S 6¹; L 2³ 13⁷ 18⁸; Jud 14³ 14⁶ 19⁴ 21⁴ 24¹; Iss 7¹; Z 1⁷; N 8⁹; G 2¹ 6⁵; A 1⁷; Jos 7⁵ 14⁴ 19¹¹; B 3⁶.
 άμαρτωλός Jud 20⁵ 25⁵; A 4¹ (α); B 4².
 άμαυρώω Jud 13⁶.
 άμέριμος Jud 3⁹.
 άμετανόητος G 7⁵.
 άμετανοήτως G 7⁵ (α).
 άμιαντος Jos 4⁶.
 άμμος Z 9¹ (β).
 'Αμνεία ('Ιαμνεία, 'Ιαμνεία) N 6¹.
 άν = έάν c. pres. ind. D 2³; N 8⁵; A 1⁸.
 άν c. pres. ind. L 13⁹; Iss 11¹ (α): c. pres. subj. in independent clause Iss 11¹: c. past imperf. R 3¹¹.
 άμνός Jos 19³ (A) 19⁸ 19¹¹; B 3⁸.
 'Αμμοραίος Jud 7² 12².
 άμπελών L 2¹².
 άμψότερος N 5³; B 8⁸.
 άμμος Jos 19⁸; B 3⁸.
 άναβαίνω L 9¹; Jud 6³ 24⁶ (β); Z 2⁸ (β-dg); N 6² (β-bg); Jos 19⁶ (A).
 άνάβασις Jud 6³.
 άναβλέπω Jos 6².
 άναβλύω Z 2⁵.
 άναγγέλλω S 2¹; L 8¹⁰ 10¹; Z 5¹ (β) 7¹; N 7⁴; G 4³.
 άναγιγνώσκω L 13²; Jud 18¹ (β); D 5⁶; N 4¹ (*bdg*); A 7⁵ (*bdg*).
 άνάγκη Jos 2⁴.
 άναγράφω B 11⁴.
 άνάγω S 8²; L 9¹²; Jud 23⁵ 26³; Iss 7⁵; Z 10⁷; G 8⁵; A 8²; Jos 1⁴ 20² 20³ (β); B 12³ (β).
 άναδέικνυμι Jos 2⁷ (β-d).
 άναδέχομαι L 16³.
 άναίδης G 6⁷; Jos 2².
 άναίμακτος L 3⁶.

- ἀναίρεσις Jud 23³; G 2⁴ (β).
 ἀναίρεω R 1⁷; S 2⁷ 3³; L 6⁴ 14⁴; Jud
 2⁷ 3¹ 3² 3³ 3⁶ 3⁷ 4² 7⁶ 8³ 9⁵ 9⁶ 10² (β)
 10⁴ (α) 12⁵ 12⁶; Z 1⁶ 1⁷ 2¹ 2⁶ 4² 4¹¹;
 D 1⁷ 1⁹ (α); G 1³ 2¹ 5³ 5⁷ 6²; A 2⁷ 3²
 4²; Jos 1⁴ 5¹ 7⁵; B 2⁴ 3⁴.
 ἀναίσθητός L 3¹⁰.
 ἀναίσχυντία Jud 16².
 ἀνακαινοποιέω L 16³ (β) 17¹⁰.
 ἀνακαλέω G 4⁶; Jos 3¹.
 ἀνακαλύπτω Jud 14⁵.
 ἀνακλίνω G 1⁵.
 ἀναλαμβάνω Jos 16⁵.
 ἀναλάμπω L 18⁴; Jud 24⁵.
 ἀνάληψις L 18³ (β).
 ἀναλίσκω N 4².
 ἀναμάρτητος B 3⁸.
 ἀναμένω A 5².
 ἀνάμεσον L 2⁷ (β); N 2⁷.
 Ἄναῖν Jud 13³.
 ἀνανεόομαι B 9¹.
 ἀναπαύσις Z 10⁴.
 ἀναπαύω D 5¹²; A 2⁶ 3¹; B 8².
 ἀναπληρόω B 11⁵.
 ἀναπνοή R 2⁵.
 ἀναρρήγνυμι Jud 26³ (β).
 ἀνασκοποῦν L 4⁴.
 ἀνάστημα L 16³.
 ἀναστρέφω A 6³.
 ἀνατελέω S 7¹; L 18³; Jud 24¹; Z 9⁸;
 D 5¹⁰; N 8²; G 8¹; Jos 19¹¹.
 ἀνατίθημι Iss 2⁵.
 ἀνατολή L 11⁴; Jud 5²; N 5¹.
 ἀνατρέπω A 1⁷.
 ἀναφαίνω B 5⁵.
 ἀναφέρω R 7²; S 8² (abd); D 7² (β-d);
 B 12¹ (β).
 ἀναφύω D 3⁵.
 ἀναχωρέω Jos 5⁴ 16⁵.
 ἀνδρεία S 2⁵.
 ἀνδρείος Jud 15⁶; G 1²; B 4⁴.
 ἀνείρω Jos 5¹ (α).
 ἀνεμος N 6⁴.
 ἀνέρχομαι L 2¹⁰; Jud 4² 9⁵ 12¹; Iss 7⁴;
 N 6³; B 9⁵.
 ἀνεσις B 2⁵ (c).
 ἀνετος Jos 14³.
 ἀνευ G 1³ (β).
 ἀνήρ R 5¹ 5³ 5⁴ 5⁶ 6²; L 8² 16² 16³;
 Jud 3¹ 3⁵ 3⁷ 4¹ (β) 5⁶ 17³ 18³; Iss 1⁷
 2¹; D 1⁴; N 2⁷; G 5⁴; A 4¹ (bdg)
 7³; Jos 4¹ 4² 4⁵ 5¹ 6² 7² 7³ 7⁵ 8⁴ 10⁶
 12² 14¹ (β) 14³ 15² 16¹; B 3¹ 4¹ 5⁴ 6¹.
 ἀνθρώπιμος Jos 19⁵ (A).
 ἀνθρώπος S 3³ 6².
 ἀνθίστημι S 5⁵.
 ἀνθρωπολογέομαι Jud 1³.
 ἀνθρωπος R 2² 2³ 4⁷ 4⁸ 5¹ (β) 5³ 5⁴ (β) 5⁶
 (β) 6² (β); S 2³ 3² 4⁸ (β) 4⁹ 5² 6⁵ 6⁶ 6⁷
 7²; L 2³ 2⁴ 2¹⁰ 2¹¹ 3¹ 3² (α, α) 3¹⁰ 4¹ 8²
 (η, β-g) 8¹⁹ 13⁴ 14⁴ 14⁷ 17⁶; Jud 14² 16⁴
 19⁴ 20¹ 20³ (β) 20⁴ 21⁶ 21⁷ 24¹; Iss 1¹¹
 3⁴ 7⁵ 7⁶ 7⁷; Z 5¹ 6⁴ 6⁷ 7² 8¹ 8³ 9⁷ 9⁸
 (bdg); D 1³ 5¹³ 6²; N 2⁵ 4⁵ 8³ 8⁴ 8⁶ 8⁹;
 G 3¹ 4⁷ 5⁵ 5⁸ 5¹⁰ 7² 7⁶; A 1³ 2² 2³ 3¹
 3² 4¹ 6² 6⁴ 7³ 7⁵; Jos 2⁵ 5⁴ (β-d) 10⁴
 15⁵ 19⁹; B 3⁴ 3⁵ 4² 5¹ 6⁴ 6⁷ 10⁷.
 ἀνάτος R 6⁵.
 ἀνίλεως G 5¹¹.
 ἀνίστημι R 1⁴ 1⁵; S 6⁷ 7²; L 8² 8¹⁴ 9⁴
 17²; Jud 24¹ 25¹ 25⁴; Z 2⁷ 3⁴ 4¹² 10²;
 Jos 6⁸ 8¹; B 10⁶ 10⁷ 10⁸ 11².
 ἀνοίγνυμι L 2⁶ 5¹ 18⁶ 18¹⁰; Jud 7³ 9⁵ 24².
 ἀνομέω L 10³; G 4¹ (β-hg).
 ἀνόμημα D 1⁹ (β); G 2⁵ (β).
 ἀνομία R 3¹¹; L 2³ (β); D 3² 6⁶; N 4¹;
 G 2⁵ (α) 4¹.
 ἄνομος L 3² (β) 17¹¹ 18⁹; D 5⁵; B 3⁸.
 Ἄνομιράμ Jud 9⁵ (β).
 ἄνοσος Z 5² 5⁴.
 ἀνταποδίδωμι Jud 13⁸.
 ἀντέχω N 8⁴.
 ἀντί 9 times.
 ἀντίγραφον R 1¹; S 1¹; L 1¹; Jud 1¹;
 Iss 1¹; Z 1¹; D 1¹; N 1¹; G 1¹;
 A 1¹; Jos 1¹; B 1¹.
 ἀντίζηλος Jos 7⁵.
 ἀντιποιέω Jos 7⁶.
 ἀντιτάσσω D 5⁴ (bdg).
 ἀντιφιλονεικίω Jos 4⁷.
 ἀνυμνέω B 4⁴ (β).
 ἄνω L 3⁴.
 ἄγιος Jos 13⁵ (β).
 ἀξιώω Jos 5³.
 ἀξίωμα Jos 13⁵.
 ἀοίκητος N 3⁵.
 ἀόρατος R 6¹²; L 4¹.
 ἀπαγορεύω A 4⁵.
 ἀπάγω S 2¹⁰; D 5⁸.
 ἀπαίρω L 7⁴.
 ἀπακοντίζω Jud 2⁶.
 ἀπαλλάσσω Jos 8⁵ 9¹.
 ἀπαλλοτριόω B 10¹⁰.
 ἀπαλός N 1⁷.
 ἀπαρτίζω L 9¹¹.
 ἀπαρχή L 9⁷ 9¹⁴; Jud 21⁵ 23³ (α); Iss 5⁵.
 ἄπας Z 9⁴.
 ἀπατάω Jud 11² 12³ 13³; N 3¹; B 10¹⁰.
 ἀπάτη R 5² 5⁵; Jos 9⁵.
 ἀπειθής D 5¹¹.
 ἀπειθέω L 4¹; A 7⁴ 7⁵.
 ἀπειλιέω L 18¹⁰; Jud 5¹ 10⁵ (β); Jos 3¹
 11³ (β).
 ἄπειμι (εἰμί) R 3¹³ (β); Jud 11³; Z 4⁵.
 ἄπειμι (εἰμι) R 3¹³; Jud 5⁶.
 ἀπείρωω A 4⁵.
 ἀπειρος L 2⁸; Jud 13⁴.
 ἀπελαύνω B 8³.
 ἀπέρχομαι Jud 5¹ 7⁷; A 6⁵.
 ἀπέχω S 2¹³; A 2⁸ 4⁵.
 ἀπιστέω L 4¹ (β-d).
 ἀπληστία (ἀπληστία) R 3³; Iss 4⁵ 6¹.
 ἀπλότης R 4¹; S 4⁵; L 13¹; Iss 3² 3⁴
 (β-g) 3⁶ 3⁷ 3⁸ 4¹ 4⁶ 5¹ 5⁸ 6¹ 7⁷; B 6⁷.

- ἀπλοῦς Iss 4².
 ἄπλωμα B 9⁴.
 ἀπό above 100 times.
 ἀποβλέπω A 6³.
 ἀποδείκνυμι Jos 2⁷.
 ἀπόδειξις Jos 14⁵.
 ἀποδεκατόν L 9⁴.
 ἀποδέχομαι Jud 9⁵.
 ἀποδημέω Jos 3⁵.
 ἀποδιδράσκω B 5³.
 ἀποδίδωμι Jud 7⁸; Iss 2²; Z 4³ (a).
 ἀποδράω A 3²; B 8¹.
 ἀποθύω B 2⁵ (β).
 ἀπόθεσις S 2⁹.
 ἀποθνήσκω R 1¹ 1³ 6⁶ 6¹² 7¹; S 1¹; L 1¹
 (β-ab) 1² 6⁶ 11⁷ (β) 12⁷; Jud 1¹ 9³ (β)
 10⁵ (β) 11⁵ 19² 25⁴; Iss 7⁹ (β); Z 1¹ 5⁴
 10¹; D 1⁷ 2¹; N 1³ 1⁴ 9²; G 4³ 7²;
 A 2³ 8¹; Jos 1¹; B 3³ 10² 12² (β).
 ἀποκαθίστημι S 2¹⁰.
 ἀποκαλύπτω R 3¹⁵; L 1² 18²; Jud 16⁴;
 Jos 6⁶; B 10⁵.
 ἀποκρίνω L 19²; Jos 13⁴ (aef).
 ἀπόκρισις L 3⁷.
 ἀποκρύπτω G 2³ (β).
 ἀποκτείνω L 12⁵ 16³; Jud 2⁴ 3³ 3⁴ 4¹ 5⁷
 6² 6³; Z 2⁷; G 4⁶.
 ἀπολαμβάνω D 5⁸.
 ἀπόλαυσις Jos 5⁴.
 ἀπολαύω Jos 7⁶.
 ἀπολείπω Z 10¹ (bfg).
 ἀπολήγω Z 10¹.
 ἀπόλλυμι R 3⁸ 4⁷; S 6³ 6⁴; L 4⁶ 13⁷; Jud
 16³ 19²; Iss 5⁸; Z 10³; D 2¹ 4⁵; A
 4² 7¹; Jos 7⁵ 19⁸; B 9¹.
 ἀπολύω S 2¹¹; Jud 2⁴; Z 3⁶ (a).
 ἀποπηδάω Z 4².
 ἀποπλανάω R 4¹ (β).
 ἀποπλάνησις Iss 7³; Jos 6².
 ἀπορέω Jud 10² (β).
 ἀπορρίπτω Z 9⁹; D 6⁸; N 3¹; A 1⁷.
 ἀποσκευή Jud 7⁴.
 ἀποστέλλω S 2⁷ (β) 2⁸; L 5³; Z 4⁹ 8²;
 Jos 6¹ 14¹ 16² 16⁴; B 9².
 ἀποστολή N 2¹ (bdg).
 ἀποστρέφω Jos 17⁴.
 ἀποτρέχω S 3⁵; Z 10⁴.
 ἀπόφασις L 6⁸; G 4⁶.
 ἀποφέρω D 7².
 ἀπροεγγιστος Jud 5¹ (β-dg).
 ἄπτω R 3¹⁵; Jud 3¹⁰.
 ἀπωθέω A 1⁸; Jos 2⁵ (β).
 ἀπώλεια (ἀπολεία) R 3⁵; L 15³; Jud 17²
 23³; D 4⁵; B 7².
 Ἄράμ (Ἄράν, Ἀράβ) Jud 10¹; Iss 1⁵ (β).
 ἀργύριον L 2¹²; Jud 17¹ 19¹ 19²; Z 4⁶;
 Jos 11⁷ 15⁷ 17⁴.
 ἄργυρος L 13⁷.
 ἀρέσκεια R 3⁴.
 ἀρέσκω A 3².
 Ἀρετά (ἈΒερά) Jud 5¹.
 ἀριθμέω N 7² (c).
 ἀριθμός B 12² (c).
 ἀριστερός Jos 19⁸.
 ἀρκέω Jos 7⁶.
 ἀρκος Jud 2⁴; G 1³ (β-fg) 1⁷.
 ἀρμενίζω N 6².
 ἀρμόζω Iss 1¹⁰.
 ἀρμός Z 2⁵.
 ἀρνέομαι G 6⁴ 6⁶.
 ἀρνός G 1⁷.
 ἀρπαγή Jud 23³; B 11¹.
 ἀρπάζω L 6¹⁰; Jud 21⁶ 21⁷; D 5⁷; A 2⁵;
 B 11².
 ἄρπαξ B 11¹.
 ἄρραβάν Jud 12⁴ 12⁵ 12⁷.
 ἀρρενικός Jos 3⁷ (β-d).
 ἄρρην Jos 3⁷.
 ἄρρωστέω R 1²; S 1².
 ἄρτος R 1¹⁰; L 8⁵; Iss 7⁵; Z 4⁷.
 ἀρχάγγελος L 3⁵ (a).
 ἀρχή R 6⁷; L 8¹¹ 11⁶.
 ἀρχιερέως R 6⁸; S 7²; L 8¹⁶ (β-af) 14².
 ἀρχιεννοῦχος Jos 13⁵ (β).
 ἀρχιμάγειρος Jos 2¹ 16² (β).
 ἀρχιποίμην Jud 8¹.
 ἄρχω R 6⁷; Jud 3⁵; Z 2⁴ 5⁵; N 1⁵ 2¹
 (bd) 6²; G 1³; A 1⁹; Jos 13⁵.
 ἄρχων S 2⁷; Jud 19⁴; D 5⁵; B 11³.
 ἀσέβεια R 3¹⁴ 3¹⁵ 4³; L 10² 13⁷ 14² 14⁴
 14⁶ (β); Jos 5² (β-d) 6⁹.
 ἀσεβέω L 10² (β) 14¹; N 4⁴; A 7⁵;
 Jos 6⁷.
 ἀσέβημα R 6³.
 ἀσεβής Jud 25⁵; Z 10³; B 3⁸.
 ἀσέλγεια Jud 23¹.
 ἀσελγής L 17¹¹.
 ἀσπηγος S 8² (β).
 Ἄσπρ (Ἀσπρή) R 1⁴; Jud 25²; A 1¹ 1².
 ἀσθένεια Jud 19⁴ 25⁴ (β-g); Z 9⁵; Jos 1²
 1⁶ 17⁷.
 ἀσθενέω Z 5² 5⁴; G 4⁵; Jos 2⁵ 3⁵ 7¹ 7²
 (β) 8⁵ (β-d) 9⁴; B 4¹.
 ἀσθενής Iss 5²; D 3⁵; B 4⁴ (β-a).
 ἄσπις Z 4⁴ (β).
 Ἄσπυρ Jud 3¹ (β).
 ἀσπάζομαι G 3³.
 Ἄσπις L 6¹.
 ἄσπις L 2⁵ (β) 6¹; Jud 3⁴ (β) 9⁵.
 Ἀσσύριος N 5⁸.
 ἄσπην N 3².
 Ἀσπηθῶ Jos 7⁵.
 ἄστρον L 18³; Jud 24¹.
 ἀσύγκριτος L 2⁹.
 ἀσυμπαθής S 2⁴.
 Ἀσυνέθ Jos 20³ (c, A).
 ἀσύνετος L 7⁷.
 ἀσχαλάω L 9⁶.
 ἀσχημοσύνη L 10⁸.
 ἄσωτία Jud 16¹; A 5¹.
 ἄσωτος A 4⁴; B 5¹.
 ἄτακτος N 2⁹.
 ἀταξία N 3².
 ἄτεκνος Jud 8³ (bdε) 19².

- ἀτενίζω R 4².
 ἀτιμία Jud 14⁸; A 5²; B 6⁴ 10⁸.
 Αἰνάν Jud 10⁴ 17¹ (a).
 αὐγάνω Z 1³; Jos 19⁴ (A).
 αὐτός, ἐπὶ τὸ N 6⁶.
 αὐχὴν N 6⁴.
 ἀφαίρεσις Jud 23³ (β-γ).
 ἀφαίρεω S 4⁸ (β) 6²; L 13⁷; Jud 2⁴;
 G 7⁵; Jos 12³ 14⁵.
 ἀφανίζω L 2³ 16² (β-d) 17⁹; Z 8⁶ (a,
 β-bγ) 9².
 ἀφθονος G 7⁶ (β-a).
 ἀφθονως G 7⁶.
 ἀφήμι S 3²; Jud 10⁵ 18³; Iss 6¹ 6²;
 Z 4⁶ (β); N 3³; G 6³ 6⁷ 7⁵; Jos 17⁶.
 ἀφίστημι S 4⁷; L 18¹⁰; Jud 14² 16² 18³
 18⁴ (β-g); D 4⁷ 5¹ 5⁴ 5⁵ 6⁶ 6¹⁰; N 4¹
 6⁴; G 8²; A 2¹; Jos 2⁶ 4⁵; B 5¹.
 ἄφραστος L 8¹⁵ (β-af).
 ἀφροσύνη S 2¹³; L 7³.
 ἄχρηστος A 7².
 ἄχρι R 4².
 ἄχρισ N 4⁵.
 Ἀχώρ Jud 3³ 3⁴ (β).
 ἁμαρτία Jos 9⁴.
- βαθύς Jud 7³.
 Βαῖον N 5⁴.
 Βάλλα R 3¹¹ 3¹³; Jud 13⁸; N 1⁶ 1⁹ 1¹²;
 G 1⁶; Jos 20³ (β); B 1³.
 βάλλω Jud 3⁸; Z 4¹ (β); Jos 8⁴.
 Βαρσαβά (Βαρσάν, Βαρσά) Jud 8².
 βαρύς Jud 7¹ (h, β) 9².
 βασιανίζω A 6⁵.
 Βασιλεία Jud 12⁴ 15² 15³ 17³ 21² 21⁴ 22²
 22³ 24⁵; Iss 5⁷; Z 9⁵; D 6² 6⁴; Jos
 19¹²; B 9¹.
 βασιλεῖον Jud 17⁶ 22³ 23¹.
 βασιλεύς R 6¹²; S 7² 8³; L 13⁹ 18³; Jud
 1⁶ 3¹ 3² 3³ 3⁷ 4¹ (β) 4² 4³ (β) 7¹ 7⁴ (β-d)
 8² 13⁴ 15² 15⁵ 15⁶ 21⁶ 21⁷; Z 3⁶; Jos
 9²; B 10⁷.
 βασιλεύω R 6¹¹; S 6⁶; Jud 17⁵ 21⁷ (β)
 26³ (β); Z 3³; D 5¹³.
 βασκανία Iss 4⁵ (bdg).
 βασκανος Iss 3³ 4⁵.
 Βασσονέ (Βησσονέ, Βουσεέ, Βισσονέ) Jud 8²
 (β) 10⁶ (β) 13³ (β) 16⁴ (β) 17¹.
 βαστάζω L 8³ 10³.
 βδελύγω R 3¹²; L 6³ 15²; Jud 12⁸ 23²;
 Z 9⁵; D 5⁵.
 βδελυκτός G 3².
 βδελύσσω L 16²; G 3² (β-f).
 βεβαύω Z 1⁵.
 βεβηλώω L 9¹⁰ 14⁶ 16¹.
 βέθ Jud 9⁸ (β-af).
 Βεθλ or Βαιθήλ L 7⁴ 9³.
 Βηθλεέμ R 3¹³.
 Βελίαρ R 2² (β) 4⁷ 4¹¹ 6³; S 5³; L 3³ 18¹²
 19¹; Jud 25³; Iss 6¹ 7⁷; Z 9⁸ (bdg);
 D 1⁷ 4⁷ 5¹ 5¹⁰ 5¹¹; N 2⁶ 3¹; A 1⁸ 3²
 6⁴; Jos 7¹ 20²; B 3³ 3⁴ 3⁸ 6¹ 6⁷ 7¹ 7².
- Βελισάθ (Βεελισά, Βεελησάθ, Βεελισάδ)
 Jud 3⁷.
 Βενιαμήν (Βενιαμίν, Βενιαμείν) Jud 25¹
 25²; B 1¹ 1⁶ 2⁷ (A) 12² (β).
 βία Jos 8².
 βιάζω R 5⁴.
 βιβλίον Jud 18¹ (β-bγ).
 βίβλος L 10⁵ 16¹ (β); D 5⁶; B 11⁴.
 βιβρώσκα Iss 7⁵ (β-b).
 βίος Iss 3⁴.
 βλαστάνω Jud 24⁶.
 βλαστός Jud 24⁴.
 βλέμμα R 5³.
 βλέπω Iss 3²; D 2³ 3³; N 7³; G 3³;
 B 3².
 βοάω Jos 19³ (A) 19⁴ (A); B 3⁷.
 βοήθεια Z 2⁶; D 3⁴; Jos 19⁷ (A).
 βοήθεια D 3⁵; G 5³; Jos 1⁵; B 3³.
 βόθρος R 2⁹ 4⁶.
 βολή G 1³.
 βομβέω Z 2⁵.
 βόρβορος B 8³.
 βουκόλιον Z 1⁸.
 βουλεύω Jud 11²; Jos 15⁴; B 4³ (β).
 βουλή L 4⁵; Jud 9⁷; Jos 17⁷ 20⁶ (β).
 βούλομαι Z 1⁷ 4¹¹; Jos 4¹; B 4³.
 βούς Jud 2⁷; Jos 19⁹ (A) 19⁶ (A) 19⁷ (A).
 βραχίον Jos 9⁵.
 βραχύς Jud 12⁹; Jos 2⁶; B 9¹.
 βρώμα R 2⁷; Jud 2²; Iss 4²; Jos 6¹ 6⁴.
 βρώσις R 2⁷.
 βύσσιον L 8⁶; Jos 19⁸.
- Γαάς Jud 7¹.
 Γάδ R 1⁴; Jud 5² 7² (a) 9⁶ 25²; Iss 5⁸;
 Z 2³ 3² 4²; G 1¹; A 7⁶.
 Γαδέρ R 3¹³.
 Γάζη Jud 2⁶ (β).
 γάλα Jos 19⁶ (A); B 1³.
 γαμέω Jud 12² (β).
 γάμος A 5¹.
 γάρ *passim*.
 γαστήρ R 3³; Jud 23¹ (a).
 Γεβάλ L 6¹.
 Γελαχάιος (Χελκαίος) N 5⁸ (β).
 γελοιάζω L 14⁸.
 γέλωρ R 4⁷ (β-af); N 2⁸; A 5¹.
 γενεά S 7¹ 7³; L 12⁶ 18⁸; Z 10³.
 γεννάω S 2²; L 2¹ (a) 11⁴ 11⁸ 12⁴; Iss 1⁶;
 Z 1³ (β); N 1⁶ 1⁷ 7³; Jos 19⁸; B 1³.
 γέννημα (γένημα) L 9¹⁴ (deg); Iss 3⁶.
 γένος R 3⁵; S 7²; L 2⁴ 2¹¹ 5⁶ 5⁷ (β) 9¹⁰
 14⁴; Jud 11¹ 17² 21⁶; D 6¹⁰ 7³; N 1¹⁰
 8³; Jos 10⁶ (β).
 γέρον R 4⁷.
 γεύομαι R 1¹⁰ (h, β); Z 4² (β); Jos 6³.
 γεύσις R 2⁵ 2⁷.
 γεωργέω Iss 5³ 6².
 γεωργία Iss 5³.
 γεωργός Iss 3¹.
 γῆ R 1⁶ (a); S 6⁴, 6⁵, 8⁴; L 3⁹ 5³ 7¹ 8¹⁹
 11² 12⁵ 13⁵ 13⁸ 14³ 15⁴ 17⁹ 17¹⁰ 18² 18⁴

18⁵ 18⁹; Jud 10⁵ (β) 11³ (β-d) 21³ 21⁴ (β) 23³ 25²; Iss 1⁶ 11¹ 3⁸ 5³ (β) 5⁴ 5⁵ 5⁶ 6⁴ 7⁷; Z 5⁵ 8² 9¹ 9² 9⁶ (α, aef); D 7³; N 3⁴ 3⁵ 4³ 4⁴ 4⁵ 5⁶ 6⁷ 6⁸ 8³; G 2²; A 7² 7³; Jos 7⁵ 12² 13¹ 13⁸ 15² 17⁷ (bdg) 19² 19⁹; B 3¹ 8³ 9⁵ 10⁷ 10⁹ 11² (bdg) 12⁴.

γγηγής Jos 2⁵.
Γηρασμί (Γερσάμ) L 11² 12¹.
γηρας Jud 15⁴; Iss 7⁹; Jos 18⁴; B 1² 12² (β).
γηράσκω Z 6⁵.
γίγαι R 5⁷; Jud 3³ 3⁷.
γίνομας P 1¹⁰ 2⁴ 2⁵ 2⁶ 2⁷ 5⁶; S 2³ 2¹² 3⁴ 3⁵; L 4² 5⁷ 8³ 8¹² 13⁷ 13⁸ 14¹ 14⁶ 18¹; Jud 1³ 1⁶ 4¹ 7¹⁰ 9⁷ 16² 24⁵; Iss 1⁶ 11³ 3¹ 7⁴; Z 1³ 1⁵ 2³ 9²; D 3¹ (β-α) 3⁶; N 2³ 3⁴ 5⁴ 6⁴ 8¹ 8⁹ 8¹⁰; G 1²; A 3¹ 7¹; Jos 13⁸ 19³ (A) 19⁴ (A) 19⁶ (A) 19⁷ (A) 19¹⁰ 20⁶ (c); B 2⁸ (A) 5⁶ 9² 10¹⁰.
γνώσκω R 6⁸; S 2¹³ 2¹⁴ 3⁴ 4³; L 4¹ 13³ 14¹ 16¹ 17⁸; Jud 10³ (β) 10⁴ 11⁴ (β) 12¹⁰ 18¹ 20¹; Iss 1¹⁵ 6¹ 7¹ 7² (β); Z 1⁴ 9¹ 9⁵; D 5⁶; N 2⁵ 3⁴ 4¹; G 5⁸ 8²; A 7⁵; Jos 3⁹ 5² 6⁶ 7¹ 10⁵ 15² 17⁴; B 9⁵ 10².
γλυκύς G 5¹.
γλώσσα Jud 25³; A 7⁶; B 6⁵.
γνώφος S 8⁴.
γνώμη L 6⁷; G 1⁶.
γνωρίζω Jud 20³; D 2³; A 6⁴ 6⁸; B 2¹.
γνώσις R 2⁶; L 4³ 18³ 18⁵ 18⁸; G 5⁷; B 11².
γοητεία Jud 23¹; Jos 6¹ 6⁵.
Γόμορρα L 14⁶.
γονεύς L 13⁴; Z 1³.
γόνυ N 1⁵ 1⁷; Jos 8¹.
γράμμα R 4¹; L 13².
γραμματεὺς L 8¹⁷.
γραφή S 5⁴; L 14¹ (β); Z 3⁴ 9⁵; N 4¹ 5⁸.
γραφίς S 5⁴ (α, γ).
γράφω L 5⁴ 11² (bdg); Jud 20³ (β) 20⁴; Z 3⁴.
γρηγορέω B 10¹.
γρηπίσμα (γρυπίσμα, γρηπίασμα) R 3⁶.
γυμνός Jos 8³ 13⁴ 13⁹.
γυμνότης Z 7¹.
γυμνός Jud 15²; Jos 9⁵.
γύμνωσις R 3¹² 3¹⁴.
γυναικεῖς R 3¹⁰ 3¹².
γυνή R 3¹⁰ 4¹ 4⁸ 5¹ 5³ 5⁴ 5⁵ 6¹; L 6¹⁰ (β-af) 9¹⁰ 11¹ 12¹ 12⁴ 12⁵ 14⁶; Jud 6⁴ 8² 10¹ 10⁶ (β) 11³ 13³ 13⁵ (β) 13⁷ 14⁵ 15⁵ 17¹ 23⁴; Iss 1⁹ 1¹² 3⁵ 7²; Z 3²; D 5⁶; N 1¹¹ 2⁷ 8⁸; Jos 2² 5² 12¹ 13⁵ (β) 14³ 18³; B 8² (β) 9¹ (β).
γυρίζω G 1³ (β-b).
γυνία A 7².

δαίμων Jud 23¹.
δάκρυον Z 1⁷ 2¹.
δακρύω N 7⁴; Jos 8¹ 15³.

δακτύλιον Jud 12⁴.
δάμαλις Jos 19⁵ (A).
Δάν R 6⁷; Jud 7² (β) 7⁵ 25²; Z 2¹ 3² 4² (α) 4⁷ 4¹³; D 1¹ 1² 7³; A 7⁶.
δασύπους A 2⁹.
δέ characteristic of α: found about 170 times in both: 85 times in common passages: 75 times in α where β omits or reads οὐν, γάρ, or καί; about 10 times in β where α reads otherwise: in one case out of 14 where α omits or reads οὐν.
Δέβορρα N 1³.
δέλησις S 2².
δέι Jos 14³.
δείκνυμι R 4⁴; L 3¹ (α) 9⁶; Jud 13⁴ 15⁵; G 2³ (β); A 6⁴.
δειλία Jos 2⁵.
δειλιάω S 2³.
Δείνα (Δίνα) L 2² 5³ 6⁸ 7⁴ (beg).
δείπνον Jud 13⁵; N 1² 1⁴.
δέκα L 12⁵; Jud 9¹ 26²; N 6⁶ (β); G 2³ (β) 5¹¹; Jos 2⁷ 20⁶ (c).
δεκαοκτώ Jud 9¹ (β) 9².
δεκατέσσαρες Iss 1¹⁰.
δέκατος L 12⁷; Z 1¹.
δένδρον L 9¹².
δεξιός S 2¹²; L 6¹; D 3⁶; B 10⁶.
δέομαι S 4³; L 5⁵ 18¹²; Jud 7⁷; Z 2⁶; N 6⁸ 7¹; G 5⁹; Jos 4³ 13²; B 3⁶.
δεσμός Jos 1⁶ 2⁸ 8⁹ 14³.
δεσμοφύλαξ Jos 2⁴.
δέσποινα Jos 16³.
δεσπότης Jos 1⁶ 3².
δέυτε Z 2⁷; N 6³.
δέυτερος R 2⁴ 3³; S 2²; L 2⁷ (β) 2⁸ (α) 3² (β) 3³ (α) 8⁶ 8¹³ 17³; Jud 10⁴ (α) 25¹; D 1⁹ (α) 3⁴; B 7².
δέχομαι R 4⁹ 6¹⁰; Jud 9⁷; D 6⁹; G 5⁸; B 6⁴.
δηλών S 5¹; Jos 11³ 16¹ (β) 16⁵.
δημιουργία N 3⁴.
δημόσιος Jud 23².
διά c. gen. 49 times: c. acc. 54.
διαβολή Jos 1⁷.
διαβολικός G 5¹ 5².
διάβολος S 4⁵ (α); N 3¹ (β-g) 8⁴ 8⁶; G 5² (β-b); A 3² (β).
διαβούλιον R 4³; S 4⁸; Jud 11¹ 13² (β-ag) 13⁸ 18³; Iss 4⁵ 6²; D 4² 4⁷ (β); G 5³ (β-d), 5⁷ 7³; A 1³ 1⁵ 1⁸ 1⁹ 3²; Jos 2⁶; B 6¹ 6⁴.
διάγω L 14⁴ (α); Jos 3⁴ 9³.
διάδημα L 8¹⁰; Jud 12⁴ 15³.
διαδίωμι B 11¹.
διαδοχή L 18⁸.
διάθεσις B 6⁵.
διαθήκη R 1¹; N 1¹; G 1¹; A 1¹; Jos 1¹; B 3⁸.
διαίρεσις Jud 22¹.
διαίρέω L 4² 8¹¹; Z 9² 9³ 9⁵.
δίαιτα Jos 3⁵ (β).

διάκονος Jud 14².
 διακόσιοι Jud 4¹ 9³ (*bde*); B 7⁴.
 διακρίνω A 1⁵.
 διάκρισις N 2⁸.
 διαλογισμός Jud 14³.
 διαλύω Jos 15³.
 διαμαρτύρομαι Z 1⁷ (β).
 διαμένω Jud 21¹.
 διανέμω L 8¹⁶.
 διάνοια R 3¹² 4⁹ 5³ 5⁵ 5⁶ 5⁷ 6¹ 6²; S 3² 3⁵ 4⁸; Jud 11¹ 13⁶ (*h, de*) 14²; D 2⁴; G 6¹; Jos 10⁴ 10⁵; B 3² 4¹ (β) 5¹ 5³ 6⁵ 6⁷ 7² 8² (β).
 διαπορεύομαι Z 6³.
 διάπρασις G 1⁸; Jos 16².
 διαπτύω Iss 2¹ (β).
 διαπωλέω B 2⁵ (β).
 διαρκέω N 2⁴.
 διαρρήγγυμι Jos 5².
 διασκορπίζω Jud 3²; Z 8⁶; A 7² 7⁶.
 διασκορπισμός L 16⁵.
 διασπασμός Jud 23³.
 διασπών Jud 2⁴ (β).
 διασπείρω L 10⁴; Iss 6²; N 4⁵ 6⁷; Jos 19².
 διασπορά A 7².
 διαστέλλω R 6⁸.
 διαστρέφω Jud 13⁶ 14¹; Iss 4⁶; Jos 1⁵.
 διαστροφή L 16²; Iss 4⁴.
 διασώζω S 2¹⁰ (β -*af*).
 διαταράσσω S 4⁹.
 διατηρέω D 6⁸; A 6³.
 διατί L 2⁹.
 διατίθημι L 1¹; Z 1¹; N 1¹; B 1¹.
 διαφθείρω Jud 10⁵ (β); N 3¹; A 7⁵.
 διαφθορά G 8².
 διάφορος Iss 4²; Jos 2⁶.
 διαφυλάσσω Z 5⁴; Jos. 18⁴ (β -*a*).
 διαφωνέω G 5⁹ (β).
 διαχωρίζω N 6⁶; Jos 13⁶.
 διδασκαλία R 2⁵.
 διδάσκω R 5³; L 5⁵ 9⁶ (β -*bg*) 9⁷ 9¹² 13² 13³ 14⁴ 14⁶; D 1³ (β); B 10⁴ (β).
 δίδωμι R 2² 2³ 2⁵ 4¹ 6⁷; S 2⁵ 4⁵ 6⁶; L 4⁴ 4⁵ 5² 5³ 7¹ 8⁴ 8⁸ 14⁴ 18⁸ 18¹¹ 18¹²; Jud 1³ 2¹ 3³ 6² 8² 9⁸ 10⁴ (*a*) 10⁶ 12⁴ 15³ 17³ 21² 21³; Iss 1⁶ 5⁵ 5⁸; Z 4¹¹ 4¹² 4¹³ 6¹ 7¹ 7³; D 2⁵ (*bde*) 5⁹ 5¹⁰ 5¹¹; N 1⁶ 1⁷ 1¹¹; G 6⁷; A 1³; Jos 2³ 2⁷ 3⁵ 11⁶ 16⁵ 17⁶ 18³ 18⁴; B 2³ 5¹ 7¹ 10⁴ 10⁵ 11².
 διεγείρω D 4²; G 5¹.
 διέξοδος Jud 6².
 διέρχομαι Jud 7⁷ (β -*d*).
 δικαιοκρισία L 3² 15².
 δικαιοπραγία D 1³.
 δίκαιος L 3⁵ 5⁷ (β) 10⁵ 16² 18⁹; Jud 18¹ (β) 21⁶ 21⁹; D 2³ 5⁶ 5¹²; N 8³; G 3² 5⁸; A 1⁷ 4¹ 5² 5³; Jos 10⁶; B 4³ (β) 5⁵ 7⁴ (β) 9¹.
 δικαιοσύνη L 8² 13⁵ 18¹⁴; Jud 22² 24¹ 24⁶; Z 9⁸; D 6¹⁰; N 4⁵; G 3¹ 5³; A 1⁶ 6⁴; B 10³ (β).

δικαίως S 6¹; D 3³.
 δικαίως S 4³; D 4⁴.
 δίκτυον D 2⁴.
 διό L 6¹ (β); G 1³ (β); A 5²; Jos 11⁵.
 διοδεύω Z 4⁶ (*a*).
 διότι L 6⁷ (*a*, β); Z 9⁷.
 διπλάζω Iss 3⁷ (β).
 διπλοῦς R 4¹; D 3⁵; N 8⁷; B 6⁶ 6⁷.
 διπρόσωπος D 4⁷; A 2² 2³ 2⁵ 2⁷ 2⁸ 3¹ 3² 4¹ 4³ 4⁶.
 διασῶς G 6⁴; A 6².
 διυπνίζω S 4⁹.
 διώκω L 6⁹ 16²; Jud 4¹ 21⁹.
 Δωδαίμ (*Δωδαίμ*) S 2⁹.
 δοκέω A 4³ 4⁵; Jos 11⁵.
 δοκιμάζω A 5⁴; Jos 2⁶.
 δόκιμος Jos 2⁷.
 δολιεύομαι R 5¹ 5⁵.
 δολιότης Jud 12⁷; Jos 4³.
 δόλος Iss 11¹ 11² 7⁴; G 6³; Jos 3⁹ 4¹; B 6⁴.
 δολοφρονέω G 6⁵.
 δόξα S 4⁵; L 3⁴ 5¹ (β) 8¹¹ 18⁵ 18⁶ 18⁷; Jud 15² (*a, adf*) 15⁶ 25²; D 5¹²; N 2⁸; A 5²; Jos 9³ 12¹ 17³; B 4¹ 6⁴ 10³.
 δοξάζω S 4⁶; L 17³; Jud 25⁵; Iss 1⁹ (β) 1¹⁰ 5⁷; N 1⁴ 8⁴; Jos 4² 8⁵ 10³; B 4⁴.
 δόξασμα D 5¹² (β -*ad*).
 δορκάς Jud 2⁹; A 4⁵.
 δόσις Z 1³.
 δοσολψία R 3⁶.
 δουλεία Jud 23³; Jos 1⁵ 10³.
 δουλεύω L 13⁴; Jud 18⁶; Iss 1¹⁰ 6²; N 4²; A 3² 6⁶.
 δουλικός Z 4¹⁰.
 δούλος Z 4¹⁰ (β -*g*); G 4⁴; Jos 1⁵ (β) 1⁷ 11² 11³ 13⁶ 13⁸ 15² 15³ 17⁷.
 δουλόω Jud 15²; Jos 7³.
 δράκων A 7³.
 δράσις S 2¹².
 δράω D 3⁴.
 δρόμος Jud 2³.
 δύναμις R 4¹¹ 5⁴ 6⁵ (β); S 5⁵; L 13⁷ 17⁸; Jud 9⁴ 12⁶ 18⁶ 20⁴ 20⁵; Z 2⁵; D 4² 5⁴; N 2¹⁰ 5⁶; G 1⁷; B 3⁴ 3⁵.
 δύναμις R 5¹ 5² (β); L 3³ 16³; Jud 3¹⁰ 14² (β) 15³ 15⁶ 25²; D 3² 3⁴ 3⁵ (β -*d*) 4¹; N 2² 2⁸ 5²; Jos 18⁴.
 δυναστεία L 6¹⁰; A 2⁸.
 δυνάστης Jud 6³ (β -*bg*) 9⁵.
 δυνατός S 2³; D 3⁴; Jos 10⁶ (β).
 δύο R 1²; S 3⁴ 7¹; L 2⁸ (β) 9¹; Jud 2⁶ 3¹ 3⁴ (β) 4² (β) 8³ 12¹ 14² 17² 18⁶ 20¹; Iss 1⁷ 2¹ (β -*dg*) 2²; Z 1⁴ 4² (β) 9⁴ 9⁵; D 1⁹ (β); N 5⁵ 5⁶ 7¹ 8⁹; G 1³ (β); A 1⁸ 1⁴ 1⁵ 4² 5¹; Jos 16⁴ 19⁶ (*A*); B 1⁵ 3⁷ 6⁵.
 δυσμαί Jud 5².
 δυστοκίω L 11⁷.
 δυσωδία B 8³.
 δώδεκα L 9¹²; Jud 3⁷; N 5⁴ 5⁸; Jos 19² 19⁴ (*A*) 19⁵ (*A*); B 1⁴ 9².

δωδεκάκις Jos 19⁷ (A).
δῶρον Iss 5³; Jos 5⁴.

ἐάν *c. fut.* R 4¹¹; *subj.* R 6²; S 3⁵ & c.:
pres. ind. Jud 15²; Jos 18² (c).

ἐάω R 3¹²; S 4⁸ (β); Iss 1¹³; D 1⁹ 2².

ἐβδομάς L 16¹ 17¹⁰.

ἐβδοματικός L 17¹¹ (β).

ἐβδομήκοντα L 8¹ 16¹ 17¹; Jud 12¹².

ἐβδομηκοντάκις B 7⁴.

ἐβδομηκοστός L 17¹¹.

ἐβδομος R 2⁸ 3⁶; L 8¹⁰ 17⁷ 17⁸ 17¹¹; N
1²; B 7².

Ἐβλαῆς (Ἡεβλαῆς Ἱεβλαῆς) L 6⁹.

Ἐβραῖος Jos 12² 12³ 13³.

ἐγγαστρίμυθος Jud 23¹.

ἐγγίζω R 6¹⁰; Jud 12⁸ 21⁵ (β); D 5⁷ (β)
6²; Jos 6⁵ (β-γ).

ἐγγύς D 6¹¹; N 4⁵; G 8³; Jos 20³ (β);
B 12¹ (β).

ἐγείρω L 18²; D 4⁶.

ἐγκατάκλειστος Jos 14⁶.

ἐγκατάλειμμα S 6³.

ἐγκαταλείπω Jos 2⁴.

ἐγκανχάομαι Jud 13³.

ἐγκειμαι R 3³; Jos 7¹ (β).

ἐγκοτέω G 1⁸.

ἐγκράτεια Iss 2¹; N 8⁸.

Ἐγγρήγορος (Ἐγγρήγορος) R 5⁶ 5⁷; N 3⁵.

ἐγγύειρμα Jos 9⁵.

ἐγχρήζω S 2⁹.

ἐδαφος L 16⁴.

Ἐδέμ D 5¹².

ἐδεσμα A 2⁸; Jos 6³.

ἐθέλω (θέλω) R 1⁷ 4¹ 6¹ (β); S 2¹⁰; L 6⁸

9² 14⁴; Jud 10³ (β) 10⁶ 12⁵ 13⁴ 16³

20² (β); Iss 2³ 4²; Z 3⁴ 3⁵ 4¹¹; N 5⁶;

G 1⁹ 2¹ 2² 3² 4² 4³ (β) 4⁸ 5⁵; A 1⁶ 4⁴;

Jos 1⁴ 3¹ 4⁴ 4⁶ 4⁷ 5¹ 9³ 14⁴ 15³ 16³ 17⁵

18²; B 2⁵ (A) 3⁴.

ἐθνος S 7²; L 4⁴ 8¹⁴ 9¹⁰ 10⁴ 14¹ 14³ (α)

14⁴ 14⁶ 15¹ 16⁵ 18³; Jud 22² 23² 23³

23⁵ 24⁶; Iss 6²; Z 9⁶ 9⁸ (*bdg*); D 5⁵

5⁸ 6⁶ 6⁷ 6⁹; N 3³ 4¹ 8³ 8⁴ 8⁶; A 7³;

Jos 19¹¹; B 3⁸ 9² 9⁴ 10⁶ 10⁹ 10¹⁰ 11²

11³.

εἶδα B 10¹.

εἶδον R 1³ 1⁴ 1⁶ 2¹ 3¹¹ 3¹⁴ (β-γ); S 4⁵ 6¹;

L 2⁶ 2⁷ 2⁸ 5¹ 6⁸ 8¹ 8² 9² 9³ 10² 11³ 11⁵

12⁶; Jud 3³ 3¹⁰ 5⁶ (α) 8² 10⁴ (α) 11²

14⁶ 15⁴ 26²; Iss 11³ 2³ 4¹ 4⁶ 7¹

(α); Z 2⁶ 3³ 5² (α) 7¹ 8⁴ (*bdg*); D 2¹;

N 1⁷ (β-γ) 5¹ 5² 5⁴ 5⁶ 5⁸ 6¹ 6² 6¹⁰ 8¹

8¹⁰; G 1⁷ 1⁹; A 4⁴; Jos 1³ 6² 6⁶ 6⁷ 6⁸

7² 7⁶ 8³ 15² 18³ 19¹ (β) 19⁵ (A) 19⁸; B

1⁵ 4¹ 10¹.

εἶδος S 5¹.

εἰδωλοκρατία Jud 19¹ 23¹ (β-af); B
10¹⁰.

εἰδωλοκρατῆς L 17¹¹.

εἰδωλον R 4⁶; Jud 19¹ (β); Z 9⁶ (h, β);
Jos 4⁷ 6⁶.

εἴκοσι S 8¹; L 2² 11¹ 12⁵; Jud 7¹⁰ 9³;
Iss 7¹ (α); G 2³ (β); B 1¹ 12².

εἰκοσιδύο Iss 7¹ (β).

εἰκοσιτέσσαρες Jos 15¹.

εἰκοστός R 1¹; S 1¹; D 1¹; G 1¹; A 1¹.

εἰκόν R 3¹; N 2⁶.

εἰλικρινής B 6⁵.

εἰ μὴ R 1⁷ 3¹¹; L 13⁷ & c.

εἰμί R 1¹⁰ 2² 2³ 2⁵ (β-dg) 2⁹ *passim*.

εἶπον R 1³ 1⁴ 1⁵ 5³ 6³; S 1² 6¹; L 1² 2⁶

2⁹ 5² 5³ 5⁵ 5⁶ 6³ 7¹ 8³ 17⁸ 18⁷ 19³;

Jud 1² 7¹ 12⁴ 16⁴ 17⁴ (β-dg), 21⁵ 26²

26⁴; Iss 1¹ 1⁶ 1⁷ 1⁸ 1⁹ 1¹⁰ 1¹⁴ (β-d) 6³

7⁸; Z 1² 1⁵ 2⁷ 3² 3³ 4⁷ 4⁸ 4⁹ (β) 4¹² 4¹³

10⁶; D 1¹ 2⁷; N 1³ 1⁴ 2⁷ 2¹⁰ 7¹; G 1⁶

6³ 8¹ 8³; A 1² 2¹⁰ 5³ 7⁴ 8¹; Jos 1¹ 4²

5² 6⁵ 6⁶ 6⁷ 7² 7⁴ 7⁷ 10⁶ 11² 12¹ (β) 13³

13⁶ 13⁸ 13⁹ 14⁵ 14⁶ 15¹ (β) 15² 15³ 15⁷

16¹ 16⁵ 20⁴; B 1² 2¹ 2² 10² 10⁵ 12¹.

εἶπος G 4⁴; Jos 6⁶ (c).

εἰρηνεύω G 6⁶; B 5¹.

εἰρήνη L 18⁴; Jud 7⁷ 9⁷ 22² 24¹; D 5² 5⁹

5¹¹ 6² 6⁵; N 6⁹; G 6³ 8⁴; A 6⁶; B 6¹.

εἰρηנקός G 6².

εἰρκτή Jos 8⁴.

εἰς above 200 times.

εἰς L 8³ 12⁴; Jud 3¹ 20³ 25³; Iss 1¹⁴;

Z 2⁷ 9⁴; D 3⁴; N 1² 1⁹ 2³ 2⁷; G 7¹;

A 1⁴ 5¹; Jos 6⁴ 19⁵ (A); B 2⁴ (c)

6⁵ 7³.

εἰσάγω Iss 1¹²; Jos 13⁵.

εἰσακούω L 4².

εἰσεμι Jos 3⁵.

εἰσέρχομαι R 1¹⁰ 3¹⁴; L 2⁶ 2⁷ 9¹¹ 12⁵;

Jud 5⁴ 6² 7² 9⁴ 12⁴ 12¹⁰; N 6⁴; Jos 3³

4⁴ (*aeg*); B 2¹ (β-d) 9³.

εἰσηπάω Jos 7³.

εἰσφέρω A 6⁶ (α).

εἶτα N 2⁸.

εἶκ about 40 times.

εἶκαστος R 6⁹; S 4⁷ 8⁴; L 8³ 9⁸; Jud 20³;

Iss 5³; Z 5² 6⁵ 8⁵; D 5²; N 5²; G 6¹;

B 10³ 10⁷.

εἰκάτερος Jud 5⁴; D 5⁴.

εἰκόν S 8¹; L 19⁴; Jud 26²; Iss 7¹;

Jos 16⁵ 18³ 20⁶ (c); B 1¹ 7³ (β) 12².

εἰκαστός R 1¹; S 1¹; L 12⁷; Z 1¹; D 1¹;

N 1¹; G 1¹; A 1¹; B 1² (β-d) 7³.

εἰβάλλω G 5³.

εἰκπλαστάνω Jos 19⁶ (A).

εἰκδέχομαι G 7⁴.

εἰκδιδάσκω Jud 18³; D 1³ 6⁹; G 5¹.

εἰδικίω Jud 23³.

εἰδικίωσι R 6⁶; L 2² 3² 3³ 18¹; D 5¹⁰;

G 6⁷; Jos 15⁵ 20¹.

εἰδικία B 7³.

εἰδιώκω Jud 18⁴.

εἰδύω Jud 3⁵; Z 4¹⁰; B 2³ (c).

εἰκέι Jos 20²; B 9² 9³.

εἰκητέω A 5⁴.

εἰκθερμαίνω Jud 14³.

εἰκθροτέω S 4⁹; D 4⁵.

- ἐκκλίνω Jud 12⁴ 14⁵; Jos 9².
 ἐκλαμβάνω L 18¹ (c, ef) 18⁹ (a-h, β-ab);
 Jos 7⁸.
 ἐκλέγω R 6¹¹; L 10⁵ 15¹ 19¹; Jud 21⁵;
 Iss 2¹; Z 9⁸ (bdg).
 ἐκλείπω R 1⁴; S 6⁴; L 18¹ 18⁹; G 5⁹.
 ἐκλείχω G 2².
 ἐκλεκτός L 14⁵; B 10¹⁰ 11⁴.
 ἐκμισθόω Iss 11⁴.
 ἐκμύζαι (ἐκμίζω, ἐκμύζω) D 1⁸.
 ἐκμυκτηρίζω Jos 2³.
 ἐκούσιος L 9⁷.
 ἐκούσιως D 4⁶.
 ἐκπέμπω Jos 8⁴.
 ἐκπίπτω Jud 21⁴.
 ἐκπληρόω G 5¹.
 ἐκπορεύω D 5⁵.
 ἐκριζόω A 17⁴ 2².
 ἐκστασις R 3¹; S 4⁸; Jud 19¹.
 ἐκπαράσσω D 3¹; G 5¹.
 ἐκτείνω L 19⁵; Iss 7⁹; Z 6²; Jos 20⁴;
 B 12¹ (c).
 ἐκτέμνω Jud 23⁴.
 ἐκτός N 6².
 ἔκτος R 2⁷ 3⁵; L 8⁹ 17⁷; Jud 25¹; Jos
 8¹; B 7².
 ἐκτρέφω N 8⁵.
 ἐκτυφλόω G 3³.
 ἐκχέω R 1⁶; L 18⁵; Jud 24²; Z 2² 2⁴.
 ἐλαία L 8⁸.
 ἔλαιον L 8⁴; Jud 9⁸.
 ἔλαιος N 5¹ (abe).
 Ἐλαιών N 5¹.
 ἐλαττώω L 18⁹.
 ἐλάττωμα Jos 17².
 ἐλαύνα A 1⁹.
 ἐλαφος Jud 2² 25⁵; N 2¹; A 4⁵; Jos 19²
 19³ (A) 19⁴ (A).
 ἐλάχιστος Jud 15⁶; Jos 17⁸.
 ἐλεγχος Jos 6⁵.
 ἐλέγχω G 1⁹ 6⁸; B 10¹⁰.
 ἐλέωω Jud 18³ 19³; Iss 5²; Z 2² 7² 8¹ 9⁷
 (a); D 5⁹; A 2⁵ 2⁶ 2⁷; B 4² 4⁴ 5⁴.
 ἐλεήμων S 4⁴; Jud 19³ (β); Iss 6⁴;
 Z 9⁷; A 4³.
 ἔλεος L 15⁴; Z 5¹ 5³ 5⁴ 7³ 8² 8⁶ (bdg);
 N 4³ 4⁵.
 ἐλευθερος Jud 21⁷; N 1¹⁰; Jos 13⁶ 14¹.
 ἐλευθερώω Jud 4³; Jos 1⁵.
 ἐλευθερωτής B 10⁸ (β).
 Ἐλιμαίος (Ἐλαμήτης) N 5⁸ (β).
 ἐλπὶς Jud 26¹; A 7¹ (β); B 10¹¹.
 ἐμβαίνω Jud 9⁶ (β).
 ἐμβάλλω Jud 14¹ 14⁸ 25³; D 1⁸ 1⁹ (β);
 Jos 8⁴ (β-d).
 ἐμβάπτω Z 4⁹ (β).
 Ἐμώρ (Ἐμώρ) L 2² 5⁴ 6³ 6⁴.
 ἐμπαθῶ B 6².
 ἐμπίμπλημι R 3⁶; Z 6⁶; B 6³.
 ἐμπίπρημι Jud 5⁵ 5⁷ (β).
 ἐμπίπτω R 3¹¹ (abg); Jud 19¹; D 1⁹ (a)
 5² 6⁵.
- ἐμποδίζω Jud 18⁵.
 ἐμπορία Jos 11⁵.
 ἐμπορος Z 4⁶.
 ἐμπρησμός Jud 23³.
 ἐμπροσθεν Jud 3³ (β); Iss 3²; Z 3⁶ (β) 3⁷.
 ἐμπτύω Z 3⁴ 3⁷.
 ἐμπυρίζω Jud 20⁵.
 ἐμπυρισμός Jud 23³ (bef).
 ἐν nearly 600 times.
 ἐνάγω Jos 13⁴.
 ἐναλλάσσω N 3⁴ 3⁵.
 Ἐνᾶν Jud 12¹.
 ἐναντίος L 14⁴; Jud 18⁶.
 ἐνάρχομαι A 1⁹ (β).
 ἐνδεια B 7².
 ἐνδείκνυμι Z 3⁸.
 ἐνδεκα G 5¹¹ (β); Jos 27⁷ (a).
 ἐνδελεχέω G 5¹.
 ἐνδελεχής L 9⁹.
 ἐνδέχομαι Iss 4³.
 ἐνδοξάζω S 6⁵.
 ἐνδοξος L 8³ 11⁸; B 9² 9⁵.
 ἐνδύμα L 10³ (β-d).
 ἐνδύω L 8² 18¹⁴; Z 4¹⁰.
 ἐνειλέω Jud 3⁶.
 ἐνενηκοστός L 12⁴; B 12³ (β).
 ἐνεργέω S 4⁸ (β); D 5⁵.
 ἐνέχω G 5¹¹.
 ἐνθα Jud 26³; D 7² (a).
 ἐνθυμέω S 2¹⁴; B 3⁸ (β).
 ἐνθύμησις Jud 13² (β-ag).
 ἐνιαντός Jud 10⁴ (β).
 ἐνίστημι G 6⁷.
 ἐνισχύω S 1²; D 6⁵.
 ἐνλείπω N 2³.
 ἐννακοσιοστός B 7⁴.
 ἐννατος G 1².
 ἐννέα L 12⁵; N 6⁶; Jos 19² 19⁴ (A).
 ἐννοέω R 4¹ 4⁴ (aef) 5⁵ (β); Iss 3⁵ 4⁵
 (a, β).
 ἐννοια R 4⁸ 4¹¹; Z 1⁴; N 2⁵; G 5⁵;
 Jos 9²; B 2⁸ (A).
 ἐνοικέω S 5¹.
 ἐνόητος Z 8⁶.
 ἐνοχλέω Jos 3⁶ 7⁴.
 ἐνώω N 8².
 ἐνσπείρω R 5³.
 ἐνταφιάω Jud 26³.
 ἐντέλλομαι R 1¹ 1⁵ 4⁵ 6² 6⁸ 7¹; S 7³ 8¹; L
 10¹ 13¹ 19⁴; Jud 13¹ 17¹ 26⁴; Iss 7⁸;
 N 8² 9¹ 9⁵; A 8¹ 8²; B 12¹ (β).
 ἐντίθημι N 2² (β-ag).
 ἐντολεύς A 2⁶.
 ἐντολή L 14⁴ 14⁶ 14⁷; Jud 10⁶ (β) 13¹
 13⁷ 14⁶ 16³ 16⁴ 18⁶ (abeg) 23⁵; Iss 4⁶
 5¹ (β) 6¹; Z 5¹ 10²; D 5¹; N 8⁷ 8⁹
 8¹⁰; G 4²; A 2⁸ 2¹⁰ 4⁵ 5⁴ 6¹ 6³ 7⁵;
 Jos 18¹ 19¹¹; B 3¹ 10⁸ 10⁵ 10¹¹.
 ἐντρέφωμι Jud 21⁷.
 ἐνυδρος Jos 19³ (A).
 ἐνύπνιον Z 3³; N 7¹; G 2²; Jos 17⁷ 19¹.
 ἐνώπιον R 1⁸ 1⁹ 4⁶ 6¹¹; S 2¹⁴ 5²; L 9⁸

- (B) 14³ (a) 17⁸ 19²; Jud 13² 20⁴ (β); D 5⁶; G 8² (β-g); A 1²; Jos 2³ 4¹ 4⁵ 6⁷.
- ἐναντιζομαι R 1⁵; Iss 1¹; Jos 1².
- Ἐνώχ S 5⁴; L 10⁵ 14¹ (β) 16¹ (β); Jud 18¹ (β); Z 3⁴ (β); D 5⁶; N 4¹; B 9¹ 10⁶.
- ἕξ Jud 9⁶ 12¹²; Iss 2² 7¹ (a).
- ἑξαγγέλλω L 2¹⁰; Jos 5² 5³.
- ἑξάγω G 6⁶ (β); Jos 19³ (A).
- ἑξαίρω Iss 6⁴; G 1⁷.
- ἑξαίρω L 18⁴; G 6¹ 7⁷ 8⁴.
- ἑξαίτεω B 3³ (β).
- ἑξακολουθῶ Jud 23¹; Iss 6²; Z 9⁵; N 3³ (β).
- ἑξαλείφω Jud 22³.
- ἑξαρκέω Z 6⁷.
- ἑξαρχος Jud 25¹.
- ἑξαφανίζω Jos 19¹².
- ἑξείπον Z 1⁶.
- ἑξελέγγω R 6¹¹.
- ἑξέρχομαι R 3¹⁴; Jud 15² (β); Iss 1⁴; Z 2⁴ (hi, β-dg); N 4⁴; G 6²; Jos 3³ 6³ 8¹.
- ἑξετάζω G 7³.
- ἑξηγέομαι B 2⁷ (A).
- ἑξήκοντα Jud 3².
- ἑξηκοστός L 11⁸.
- ἑξῆς Jud 5¹ 7¹ 9⁶ (β); N 2⁸; Jos 8⁴.
- ἑξειλάσσομαι L 3⁵.
- ἑξίστημι Z 2⁵ (β); B 3³.
- ἑξοδος S 8⁴ 9; N 1¹; Jos 20⁶ (c); B 12³ (β) 12⁴.
- ἑξολοθρεύω S 6³; Jud 6⁵ 7³ (a) 21¹; Jos 5².
- ἑξόπισθεν Jud 6⁵.
- ἑξορίζω G 6³ (β).
- ἑξουθενώ L 7¹ 16²; A 7².
- ἑξουσία R 5¹; L 3⁸ 18¹².
- ἑξυπνίζω L 8¹⁸; Jud 25⁴; N 1³.
- ἑξυπνος L 5⁷.
- ἑξω N 2⁹; Jos 7³.
- ἑξωθεν Z 3⁶.
- ἑξωθέω G 5².
- ἑπαγγελία Jos 20¹.
- ἑπάγω L 14⁴; Jud 22¹ 23³; Z 2² 10³; N 4²; G 5⁹; Jos 20¹; B 7³.
- ἑπαγωγός L 3².
- ἑπαινέω D 4³; G 3²; Jos 4¹; B 4⁴.
- ἑπαίρω S 7¹; L 14⁷; Jud 21¹; D 4³; Jos 10⁶.
- ἑπαιδός S 8⁴.
- ἑπαισχύνομαι Jos 2⁵.
- ἑπακολουθῶ N 3³ (β).
- ἑπακούω S 7¹; Iss 2⁴.
- ἑπακροάομαι Jos 8⁵.
- ἑπαναβαίνω Jud 5⁴ (β).
- ἑπανέρχομαι Jud 9².
- ἑπάνω L 3³ (β).
- ἑπαύριον Iss 2⁴.
- ἑπεγίρω L 10².
- ἑπέιγω Jos 2².
- ἑπειδή S 2⁶ (a); L 3¹ 6⁷ (a) 10¹ &c.
- ἑπεμβαίνω B 11².
- ἑπέρχομαι L 8¹¹; Jud 6³ 7⁷ (h, β-dy) 9² (β-f); Iss 4⁵ (β) 5³; Z 2⁶.
- ἑπερωπάω Jos 11².
- ἑπευλογέω Jud 17⁵ (aef).
- ἑπέυχομαι Jud 1⁶ (β-b); Jos 6⁷.
- ἑπέχω Jos 15³.
- ἐπί c. gen. about 45 times; c. dat. about 40 times; c. acc. about 70 times.
- ἐπιβάλλω L 4⁴ 14¹ 14²; Jud 5⁶ (β); Jos 12¹ (β-ā).
- ἐπιβλέπω L 3⁹; Jud 17¹.
- ἐπιβουλή B 3⁵.
- ἐπιγαμβρεύω Jud 10⁴ (β).
- ἐπίγειος Jud 21⁴.
- ἐπιγιγνώσκω S 8⁴; Jud 11⁴ 12³ 19⁴ 20¹ (β-ā); Z 4⁹; N 4³; Jos 6⁴; B 2².
- ἐπιγράφω Iss 4³; N 6².
- ἐπιδέχομαι Iss 4⁴ 4⁶; B 6⁴ (β-a).
- ἐπιδίδωμι Z 7⁴; N 5⁴; Jos 3² 6².
- ἐπιθάλλω Jos 5¹.
- ἐπιθυμέω R 5⁷; L 13⁴; Iss 4² (β-af) 7³; D 4⁵; B 10¹.
- ἐπιθύμημα Iss 7³.
- ἐπιθυμητός L 8¹⁶.
- ἐπιθυμία R 1¹⁰ 2⁴ 4⁹ 5⁶ 6⁴; Jud 13² 14¹ 14³ (β) 16¹; A 3² 6⁵; Jos 3¹⁰ 4⁷ 7⁶ 9¹.
- ἐπιχαιλέω L 5⁵ 8¹⁴; Jud 24⁶; D 5¹¹ 6³.
- ἐπιλαμβάνω Jud 5⁶ (a) 6⁵; N 1¹² (bef); Jos 8².
- ἐπιλανθάνω D 7³; N 4⁴.
- ἐπιμαρτύρομαι R 1⁶.
- ἐπιμένω L 4¹; Jos 13⁴.
- ἐπιμερίζω S 5⁶.
- ἐπιμίγνυμι Jud 23².
- ἐπίνοια Jos 5² 5³.
- ἐπιορκέω A 2⁶.
- ἐπιπίπτω L 2⁵; Jud 3⁸ 9³ (a).
- ἐπιπλέω Z 6¹.
- ἐπίσκεψις Jos 3⁶.
- ἐπισκοπεύω B 6⁶ (β-bg).
- ἐπισκοπέω R 1²; S 1²; L 4⁴ 16⁵; Jud 23⁵; Iss 2²; G 5³; A 7³; Jos 1⁶; B 6⁶.
- ἐπισκοπή B 9².
- ἐπισπάω R 5¹.
- ἐπιστρέφω L 17¹⁰; Jud 2⁴ (β) 23⁵ (β); Iss 6³ 6⁴; Z 9⁷ 9⁸; D 5⁹ 5¹¹ 6⁴; N 4⁴; G 5⁸; Jos 3¹⁰ 11⁶ 13³; B 4⁵ (β-a) 5¹ 12⁴.
- ἑπισυνάγω N 8³; A 7⁷.
- ἐπιτελέω Jos 19¹².
- ἐπιτίθημι L 8³; N 2².
- ἐπιτρέχω N 5³ (β).
- ἐπιφέρω Z 2³ (β).
- ἐπιχαίρω G 4⁴.
- ἑπονομάζω Jud 1³.
- ἑπτα R 1⁷ 1⁸ 1⁹ 2¹ 2² 2³; S 2¹²; L 3¹ (β) 8² 10⁴; Jud 12² (β); Z 7⁴; N 6¹; Jos 3⁴; B 7² 7³ 7⁴.
- ἑράω Jud 13⁷.
- ἑργάζομαι Iss 5³; N 8⁴; G 6⁵; B 11¹.

ἐργάτης B 11¹.
 ἔργον R 2² 2⁸ 4¹ 5³; L 13⁸ 19¹; Jud 2²
 13² 20⁴; Iss 5³; Z 9³; D 4² 6⁸ 6⁹;
 N 2⁶ 2⁹ 2¹⁰ 8⁵; G 6¹; A 4² 4³ 6⁵;
 Jos 10⁴ 11⁷ 20⁶ (β); B 2⁶ (A) 5³ 6⁷
 11⁴.
 ἐρεθίζω D 4⁴.
 ἔρημος L 15¹ 16⁴.
 ἔρημώ Jud 23³; A 7²; B 7⁴.
 ἔρημοσι L 17¹⁰; D 5¹³; B 7².
 ἔριφος Jud 2⁴; D 1⁸.
 ἐρχομαι R 3¹⁵; S 1² 2¹⁰ (β); L 2¹ 2⁸ 5²
 6¹ 6⁶ 7⁴ 9³ 9⁵; Jud 1² 3¹ 6¹ 7¹ 7² (abf)
 7³ 8² 9¹ 12⁹ 12¹¹ 22²; Z 2¹ 2⁴ (β) 3⁶
 4⁵ (a) 6³; N 2⁴ 4⁵ 5⁷ 6¹⁰; A 2⁴ 7³;
 Jos 3⁹ 4⁴ 6² 6⁴ 8⁴ 8⁵ (a) 11² 11⁴ (β) 13¹
 14² 15⁴ 15⁵ 17⁴; B 2¹ 2⁸ (A).
 ἔρωτάω S 4¹; Jos 11² (β).
 ἔσθης L 8²; Jud 26³; Iss 4².
 ἐσθίω R 1¹⁰; S 3²; L 8¹⁶ 14⁵ 18¹¹; Jud 2²
 15⁴ 21⁵; Iss 2⁵; Z 3³ 4¹ 4² (a)
 4³ 4⁷; N 9²; G 1⁶ 1⁷ 1⁹; A 7³;
 Jos 6⁴ 6⁷.
 ἔσχατος R 2⁹; Jud 18¹ 24³; Iss 6¹;
 Z 8²; D 1¹ 5⁴; N 8¹; G 5⁶; Jos 19¹⁰;
 B 9².
 ἑταῖρος Jud 3⁵.
 ἕτερος R 2³ (a); L 8¹² (a); Jud 3² 3⁵
 (a, β-ab) 9⁶; Z 9¹; A 1⁵ (a) 4⁴ (bdg);
 Jos 5¹ 16⁴; B 2⁵ (β).
 ἔτι L 2⁸ 9¹⁰; Jud 12⁷ &c.
 ἔτοιμάω L 3² (a).
 ἔτοιμος L 3² (β).
 ἔτος R 1¹ 1² 1³ 1⁹; S 1¹ 3⁴ 8¹; L 2² 11¹
 11⁴ 11⁷ 11⁸ 12⁴ 12⁵ 12⁷ 19⁴; Jud 7¹⁰
 (β) 9¹ 9² 12¹ 12² 26²; Iss 1¹⁰ 3⁵ 7¹;
 Z 1¹ 6⁷; D 1¹; N 1¹ 5¹; G 1¹ 8³;
 A 1¹; Jos 3⁴ 20⁶ (c); B 1¹ 1² (β-d)
 1⁴ 7³ 7⁴ 12² 12³ (β).
 εὐαρεστέω G 7⁶.
 εὐαρέστησις Iss 4¹.
 εὐάρεστος D 1³.
 εὐγενής R 4⁷; N 1¹⁰; Jos 14³.
 εὐδοκέω L 18¹³; Jos 4⁶ 9¹ 17³.
 εὐδοκία B 11².
 εὐδοκιμέω Jos 17³ (β).
 εὐεργετέω Jos 20⁶ (β).
 εὐθαλής Jos 19³ (A).
 εὐθέως R 3¹⁵; Jos 16² (c).
 εὐθύς A 1².
 εὐθύων S 5².
 εὐθύς adv. N 1¹² (bef); G 4³; A 1⁶ 1⁷; Jos
 13⁹; B 9¹ (β).
 εὐθύτης Iss 3¹ 4⁶; G 7¹.
 εὐκαιρία Jos 7².
 εὐκαταφρόνητος Z 9².
 εὐλογέω R 6¹¹; S 6⁷; L 4⁶ 5⁷ 9²; Jud
 1⁷ 5² 25²; Iss 3² 5⁴ 5⁶; Z 5²; N 1⁴ (β)
 2¹ 8² 8⁴; Jos 11⁷ 12³ 18¹ (β-af).
 εὐλογία R 6¹⁰; S 4⁵ 5⁶; L 4⁴ 5² 6⁶;
 Jud 18⁵ 24²; Iss 5⁶; N 1⁸; B 6⁵.
 εὐμορφία Jud 17¹.

εὐμορφος Jud 13³.
 Εὐνά ('Ενά, Αἰνά, Ἐδνά) N 1¹¹.
 εὐνούχος Jud 23⁴; Jos 2¹ (β-bd) 6² 12¹
 13⁵ (β) 16² 16³ 16⁴ 16⁵ 16⁶.
 εὐοδόω G 7¹.
 εὐσμος (εὐσμος) Iss 1⁵.
 εὐπραγία G 4⁵.
 εὐπρέπεια N 2³.
 εὐρίσκω R 4⁸; S 5²; L 6¹ 13⁵ 13⁶ 13⁸;
 Jud 2⁷ 3³ (a) 24¹; Z 2⁷ 4⁶ 4⁸ 7¹ 8²;
 D 1⁹; Jos 15⁴.
 εὐρέβεια R 6⁴; Jud 18⁵; Iss 7⁵.
 εὐσεβής L 16².
 εὐσπλαγχνία Z 5¹ 8¹ 9⁸ (bdg); A 7⁷;
 B 4¹.
 εὐσπλαγχνος S 4⁴; Z 9⁷.
 εὐφραίνω L 18⁶ 18¹³; Jud 13⁸; Z 10²;
 D 5¹².
 εὐφροσύνη S 6⁷; L 18¹⁴ (beg); Jud 15⁴
 16²; A 5¹.
 εὐχαριστεία Iss 5³.
 εὐχαριστέω G 7⁶ (β-a); Jos 8⁵ (a).
 εὐχή Jud 19²; N 1⁸ (bd); G 5⁹; B 10¹.
 εὐχομαι R 4⁴; S 2¹³; L 2⁴; Jud 1⁶; G
 7¹; Jos 3³ (β) 18²; B 1⁵.
 εὐωδία L 3⁶.
 ἐφάπτω Jud 16³.
 ἐφελκύνω Jud 5³.
 ἐφέλω Jos 3⁸ 8².
 ἐφίμη Iss 4².
 ἐφούδ L 8² 8⁶.
 Ἐφραθά (Εὐφραθά, Εὐφρανθά, Ἰφραθά)
 R 3¹³.
 ἐχθραίνω G 6⁵.
 ἐχθρός L 13⁸; Jud 23³; Iss 6²; Z 9⁶;
 D 6³ 6⁴; N 4²; A 7².
 ἔχω R 1⁴ 4² 5¹ 6⁴ 6⁹; S 2¹ 4⁴ 4⁹ (β);
 L 3² 9¹⁰ 9¹² 13²; Jud 7⁶ 7⁸ 8¹ 10³ (β)
 14² 14⁷ 19¹ 19²; Iss 1⁶ 2² (β) 7¹;
 Z 1³ 4¹¹ (β) 5¹ 5³ 7³ 8¹ 8⁶ (bdg); D 3⁴
 5²; N 5⁶ 8³; G 7⁶; Jos 3⁷ 7⁶ 10⁵ 11¹
 12³ 13⁵ (β) 15⁷ 19⁸; B 1³ 3² 3⁶ 4² 4⁵
 5¹ 6⁵ 6⁶ 6⁷ 8².
 ἔψω Z 6⁵.
 ἔως c. gen. about 30 times: c. acc. 7
 times.
 ἔως νῦν R 4³ 4⁴.
 ἔως οὗ 5 times.
 ἔως ὅτι R 7².
 Ζαβουλάν Jud 25¹ (a) 25²; Z 1¹ 1² 1³
 10².
 ζάω S 2¹¹; L 19⁴; Jud 8³ 12¹² (β-g) 16³;
 Iss 4³; Z 4¹¹ (β); N 7² 7³; G 1⁷ 2² 4⁶;
 B 1³ 3⁵.
 Ζελάω (Ζεβάλλ) N 1¹¹; G 1⁶; Jos 20³ (β).
 ζήλος R 3⁵ 6⁴; S 2⁷ 4⁵ 4⁹; Jud 13³; Iss
 4⁵ (β); D 1⁶; G 5³; A 4⁵.
 ζηλώω R 6⁵; S 2⁶; L 6³; Iss 4⁵; G 7⁴;
 B 4⁴.
 ζημία D 4² 4⁵.
 ζημώω Jud 15¹; D 4⁶.

ζῆτης R 6⁵; D 6⁶; Jos 16⁴.
 ζῶη R 1²⁴; S 1¹; L 2¹² 11⁴ 11⁷ 13² 13⁶
 18¹¹; Jud 9² (β) 12³ 15⁵ 24⁴ 25¹ 25⁴;
 Z 1¹ 3⁵ 10⁵; D 1¹ 1³ 5³; N 1¹ 5¹; G
 1¹; A 1¹ 5² 5⁴ 6⁶; Jos 1³ 7⁶ 20⁶ (c);
 B 12² (c).
 ζώνη L 8⁷; Jud 12⁴ (β) 15³.
 ζῶον L 9¹³; Z 5¹.
 ζωοποιέω G 4⁶.
 ἡ saepissime.
 ἡγεμονία S 5⁶.
 ἡγέομαι Z 10².
 ἡδομαι D 1⁴ (β).
 ἡδονή Jud 13⁶ 14² 14³; Iss 3⁵; B 6³.
 ἦθος A 4⁵.
 ἦκω S 6⁵ (a); L 17¹¹ 18⁶; Jud 6⁴; N 4⁴
 (β-a).
 ἦλιος L 4¹ 4⁹ 11⁴ 14³ 18³ 18⁴; Jud 24¹
 25²; N 3² 5¹ 5² 5³ 5⁴; B 8³.
 Ἡλιούπολις Jos 18³.
 ἡμέρα S 2¹² 3⁴ (h, β) 4⁶ 9; L 1¹ 3² 3³ 5⁵
 6⁷ 8¹ 9¹ 9⁸ 12⁴ 17² 18² 18³ 18⁵; Jud 6³
 9⁵ 10⁴ (β) 12² (β) 18¹ 18⁶ 22³ (β-f); Iss
 7⁵; Z 1⁴ 1⁶ 4² (β) 4⁴ (β) 4⁷ 8² 10⁵; D
 1¹ 5⁴ 6⁴; N 1⁹ 6¹; G 1⁴ 1³; A 4⁴ 5²;
 Jos 3⁹ 6⁴ 8¹ 11⁸ (β-d) 15¹ 19¹⁰; B 1⁴
 (β) 1⁶ 10¹ 12⁴.
 ἡμερόν Jud 2³ (β).
 ἡμίξηρος S 2¹².
 ἡμισυς A 2⁹.
 ἦπαρ R 3⁴; S 2⁴ 2⁷ 4¹; Z 2⁴; N 2⁸; G
 5⁹ 5¹¹.
 Ἡρ (Ἐἵρ) Jud 8³ 10¹ 10².
 Ἡσαΐ Jud 9¹ 9² 9³ 9⁴; G 7⁴; B 10¹⁰.
 ἡσυχάζω Jud 22²; G 6⁶ 7³ 8³.
 ἡσυχία A 7³ (hi, β); B 6⁵.
 ἡσυχος A 6⁶ (a).
 ἡσύχως A 6⁶ (β-f).
 ἡττάομαι R 5³; Jud 3¹⁰ (β-e); N 2⁷;
 Jos 7⁸ (β-ag).
 ἡττων N 2⁷ (def).
 θάλαμος Jud 10⁴ (β).
 θάλασσα L 18⁵; Jud 21⁶ 25²; Z 5⁵ 6¹;
 N 3⁴ 6¹; Jos 19⁵ (A).
 θάλω Jos 5⁴ (β-a).
 θαμάρ Jud 10¹ 10² (β) 12¹ 13³ 14⁵.
 Θάμνα Jud 7⁴ 7⁹ (β).
 θάνατος R 1⁸ 3¹ 4¹⁰ 6⁶; Jud 5¹ 23³; Iss
 7¹ (β); Z 1¹; D 1⁴; G 4⁶ 4⁷; A 5²;
 Jos 1³ 3¹ 3⁹ 6⁶ 11³ (β) 17⁵.
 θανατός Jud 10² (a); G 1⁷ 4⁴.
 θάπτω R 7²; L 19⁶; Jud 26⁴; Iss 7⁸;
 Z 10⁷; D 6¹¹ 7²; N 9¹; G 8³ 8⁵
 (β-bd); A 8¹ 8²; Jos 20³ (c, A) 20⁶
 (c); B 12¹ (β) 12³.
 θαυμάζω L 2⁹.
 θαυμάσιος S 6⁷.
 Θαφφονέ (Θαφονέ, Βαθονέ) Jud 5⁶.
 θεάομαι R 3¹⁴; L 2⁵.
 θερλασία B 7² (c, bg).

θέλω R 5⁶.
 θέλημα Iss 4³; D 6⁶; N 3¹; B 11²
 (β-bg).
 θεός R 1⁶ 3⁸ 3¹⁵ 4⁶ 4⁸ 4¹⁰ 5³ 6⁶ 6⁷ 6⁸ 6⁹;
 S 2⁸ 2¹³ 3⁴ 4⁴ 4⁵ 5² (β-dg) 5³ 6⁶ 6⁷ 7¹
 7²; L 3² 3⁸ 6⁸ 6¹¹ 8¹⁰ 9³ (β) 9⁶ (beg)
 9¹⁴ 13¹ 13² 13³ (β-d) 13⁷ 14⁴ 14⁷ 15²
 17²; Jud 13¹ 14⁶ 15⁵ 16² 16³ 16⁴ 18³ 18⁵
 18⁶ 19¹ 19³ 21² 21⁴ 22² 23³ 23⁵ (β) 24⁴;
 Iss 3⁷ 4³ 5¹ 7⁷; Z 7² 8² 9³ (bdg) 10⁵;
 D 1³ 1⁹ 5² 5¹² 6² 6⁹ (β) 6¹⁰ 7³; N 2⁸ 2⁹
 3¹ 3² 4³ 7² 8³ 8⁴ 8⁵ 8⁶ 8⁹ 8¹⁰; G 2⁵ 4²
 4⁷ 5² 5⁴ 5⁷ 5⁹ 6⁷; A 1² 1³ 2⁶ 2¹⁰ 3¹ 3²
 4¹ 4⁵ 5³ 7³ 7⁵; Jos 1⁴ 1⁶ 2² 2⁵ 3⁴ 4³ 4⁴
 5² 6⁶ 6⁷ 8⁵ 9² 10⁵ 11¹ 11⁷ 12³ 15⁵ 17³
 18¹ 19¹¹ 20¹; B 3¹ 3⁴ 3⁸ 4³ 4⁴ 4⁵ (β-a)
 6⁷ 7³ 8² 9² 9⁴ 10⁵ 10⁸ 10¹⁰ 11⁴.
 θεοσεβέω Jos 6⁷.
 θεοσεβής N 1¹⁰.
 θεραπεύω Jos 7².
 θεράπων L 4².
 θερίζω L 13⁶.
 θέρος Z 6⁸; Jos 19¹².
 θεσμός N 8¹⁰.
 θεωρέω L 2³.
 θήκη S 8²; Z 10⁶; N 2⁸ (β-g).
 θηλάζω N 1¹² (bef); Jos 19⁵ (A); B 1³.
 θήλυς R 3¹⁰ 6¹ (h, β); Iss 4⁴.
 θήρα Z 5⁵ 6⁴.
 θηρεύω Z 5⁵.
 θηρίον Jud 2⁴ (β); Iss 7⁷; N 8⁴ 8⁶; G
 1³; Jos 19⁵; B 3⁵ 5².
 θησαυρός A 1⁹.
 θλίβω Iss 3⁸; Z 7¹; Jos 17⁶ 20¹; B 5¹.
 θλίψις L 5⁵ 13⁶; Z 9⁶; N 4²; G 4⁴;
 Jos 2⁴; B 3³ 7².
 θορυβέω Jos 7⁵.
 θρέμμα G 1⁶ 1⁹.
 θρηνέω Z 4⁵.
 θρίζω N 2³ 2⁸.
 θροέω D 4⁵ (h, β-g).
 θρόνος L 3³ 5¹.
 θυγάτηρ R 5⁶; L 12⁴; Jud 8² 10¹ 10⁶ 13⁴
 21⁷ 23²; N 1⁹ 1¹¹ 1¹²; Jos 18³.
 θυμόομαι D 3⁴ 3⁵.
 θυμίαμα L 8¹⁰.
 θυμός Jud 7⁷; D 1³ 1⁸ 2¹ 2² 2⁴ 3¹ 3⁴ 3⁵ 4¹
 4² 4⁵ 4⁶ 4⁷ 5¹ 6⁸; N 2⁸.
 θυμός D 4⁴ 4⁵ (β).
 θυμώδης D 3².
 θύρα L 18¹⁰.
 θυρίς Jos 14¹.
 θυσία L 3⁶ (a) 9⁷ 9¹¹ 9¹³ 9¹⁴ 16¹ (β); Jud
 18⁵.
 θυσιάζω R 6⁸; L 14⁵ (β-af).
 θυσιαστήριον L 16¹.
 θύω L 9¹¹; Z 4⁹; G 1⁶ 1⁷.
 θαρραλίω Jud 3¹.
 θώραξ Jud 3⁵.
 Ἰακώβ R 1⁶ 1⁷ 3¹³ 3¹⁵ (β) 4² (β-de); S 2²
 2⁷ 2¹⁴ 5⁶ (β) 6²; L 4³ 7¹ 9¹ 9³ 15⁴ 18¹⁴

- 19⁵; Jud 1³ 1⁶ (β) 3⁷ 9³ 16⁴ 17⁴ 17⁵
 19² (β) 21⁵ 22² 24¹ 25¹ 25⁵ (abg);
 Iss 1² 1⁶ 1⁸ 1⁹ 1¹¹ 1¹³ 1¹⁴ 1¹⁵ 2³ 2³ 3⁷
 5⁶ 5⁷; Z 2² 2³ 4⁶ 4⁸ (β-g) 4⁹ 5⁵; D 1⁹
 (β) 7²; N 1⁶ 2¹ 6¹ 6² 7³ 8²; G 1² 5⁹
 (β); A 7¹; Jos 10⁶ 15¹ 15⁵ (β), 17⁵
 18⁴; B 1² 3⁷ 10¹ 10⁴ 10⁶ 11⁵.
 ἰασίς Z 9⁸ (bdg).
 ἰβίς Jud 21⁸.
 ἰδιάζω R 3¹⁰ (β-g).
 ἰδιός Jud 20⁵; D 2⁴ 2⁵ (β-ag) 3²; N 8⁶;
 G 5³; B 10¹ (ade).
 ἰδοῦ R 1³ 1⁴ 1⁶; S 6¹; L 2⁶ 10² 12⁶ &c.
 ἰεράμ (Ἰράν, Ἡράν) Jud 8¹.
 ἰερατεία L 5² 8² 8¹⁰ 8¹⁴; Jud 21² 21⁴;
 Iss 5⁷.
 ἰερατεῖον Iss 5⁷ (hi, a).
 ἰερατεύω L 8¹⁰ 12⁵.
 ἰερεύς L 8³ 8¹⁷ 9³ 17⁴ 17¹¹ 18²; Iss 2⁵ 3⁶;
 Jos 18³.
 Ἰερουσαλήμ L 10³ 10⁵; Z 9⁸; D 5¹² 5¹³;
 N 5¹.
 ἰερωσύνη L 8¹³ 9⁷ 14⁷ 16¹ 17¹ 17² 17³ 18¹
 18⁹; Jud 21².
 ἰκανός N 2⁴.
 ἰκανῶν Iss 1⁷.
 ἰλαρός Jos 8⁶.
 ἰλαρότης N 9².
 ἰμάτιον Z 4⁵ (β) 4¹⁰ 7¹; Jos 5² 8² 8³ (β);
 B 2⁴ (β).
 ἰνα of purpose R 3⁴ 3⁵ &c.: ecbatic R 4¹
 &c.: after verbs of commanding L 6³.
 ἰνα μή R 4¹ 5⁵; Iss 4⁴ 4⁶.
 ἰνα τί Jos 7⁵.
 ἰνδοκολίτη Jos 11² (β-d).
 ἰοβόλος S 4⁹.
 ἰός R 5³; G 5¹ 6³ (β) 6⁵.
 Ἰούδας R 1⁴ 6⁷ 6¹¹; S 2⁹ 2¹¹ 5⁶ 7¹ 7²;
 L 2¹¹ 8¹⁴ 9¹; Jud 1¹ 1³ 13¹ 17³ 18² 26⁴
 (β); Iss 5⁷; Z 4²; D 5⁴ 5⁷ 5¹⁰; N 5³
 5⁴ 5⁵ 6⁶ 8²; G 1⁶ 1⁹ 2³ (a, b) 8¹; Jos
 19³ 19¹¹; B 11² (c).
 ἰππόδρομος Jos 20³.
 ἴππος Jud 3² 3³.
 Ἰσαάκ R 3¹³; L 9¹ 9⁶ 15⁴ 18⁶ 18¹⁴ 10⁵;
 Jud 17³ (β-g) 25¹; D 7²; N 5²; A 7¹;
 B 1² 10⁴ 10⁶.
 Ἰσαχάρ (Ἡσαχάρ) L 12²; Jud 25¹ 25²;
 Iss 1¹ 1¹⁵.
 Ἰσμαηλίτης S 2⁹; Z 2⁹ 4³ (a); G 2³;
 Jos 10⁶ 11² 13³ 13⁷ 15¹ 16²; B 2⁹.
 ἴσος D 6⁶.
 Ἰσραήλ R 1¹⁰ 6⁸ 6¹¹; S 6² 6⁵ 7²; L 2¹⁰
 4³ 5² 5⁶ 5⁷ (β) 6³ (β) 7³ 8¹⁶ 10² 10³ 14²
 14³ 14⁶ (β) 17⁵ 18⁹; Jud 12⁸ 17⁵ 21⁵
 22¹ 22² 25¹ 25⁵; Iss 5⁸; Z 4¹² 9⁵;
 D 1⁹ 5⁴ 5¹³ 6² 6⁴ 6⁵ 6⁶ 7³; N 5⁴ 7¹
 8¹ 8² 8³; G 2⁵ 8¹; A 7³; Jos 1² 2²
 (β-ad) 18⁴ 19¹¹ 20⁵ 20⁶ (c); B 10⁸ 10¹⁰
 10¹¹ 11² 12³ (β).
 ἴστημι L 2¹⁰ 11⁵; Jud 17⁶; Iss 4⁵; Z 2⁵;
 D 5⁴ 6²; N 2⁹ 5¹ 6¹.
- ἰσχυρός Jud 5¹ 9².
 ἰσχύς R 2⁷; Jud 3⁷ 13²; Iss 3⁵ 7⁶ (β);
 Z 10⁵; N 2⁶ 2⁸; A 5⁴.
 ἰσχύω R 5² 6⁵; Jud 25⁴ (β-g); Iss 4⁴ 7⁹
 (β); Jos 4⁴.
 ἰχθύς Jud 21⁷; Z 5⁵ (β-a) 6³ 6⁵ 6⁶.
 Ἰωβήλ (Ἰώ, Ἰωήλ) Jud 6¹.
 ἰωβηλαῖον L 17² 17³.
 Ἰωσήφ R 1² 4⁸ 6⁷; S 1¹ 2⁶ 2¹³ 2¹⁴ 4² 4⁴
 4⁵ 5¹ 8³ 8⁴; L 12⁷ 13⁹; Jud 12¹¹ 25¹ 25²
 25⁵; Z 1¹ 1⁵ 1⁶ 2¹ 2⁵ 2⁶ 2⁸ 3¹ (β-d) 3²
 (β) 3⁵ 3⁶ 4² 4⁹ 4¹⁰ 5⁴ 8⁴; D 1⁴ 1⁷ 1⁸;
 N 1⁸ 5⁷ 6⁶ 7² 7³ 7⁴; G 1⁴ 1⁶ 1⁸ 1⁹ 3³ 5⁶
 5¹¹ 6²; Jos 1¹ 1² 20⁶ (c); B 1⁴ 2¹ 3¹ 3³
 3⁶ 5⁵ 10¹.
 Ἰωχαβέδ (Ἰωχαβέθ, Ἰωχαβέλ, Ἰωχαβέλ)
 L 11⁸ 12⁴.
- καθαίρω Jud 7³ (β); B 6⁷.
 καθάπερ Jud 21⁶ (a).
 καθαρεύω R 6¹ 6².
 καθαρίζω R 4⁸; L 14⁶ (β).
 καθαρισμός L 14⁶ (β).
 καθαρός L 8⁵ 9¹³ 14² 14³ 16⁵; A 2⁹ 4⁵;
 Jos 4⁶; B 6⁵ 8² 8³.
 καθαρότης N 3¹.
 καθεζέτης Jud 25¹.
 καθεύδω Jud 12⁵; N 2⁸.
 κάθημαι Jud 3²; Z 4¹.
 καθίζω S 1²; L 2³ 5¹; Jud 12¹ 12⁹.
 καθίμι Z 6² 9⁶ (c, bd).
 καθόλου G 5⁵.
 καθώς S 4⁵ 5⁶; L 5⁴ &c.
 Κάιν B 7³ 7⁴ (β) 7⁵.
 καινοποιέω L 16³.
 καινοποιός N 11² (a).
 καινός L 8¹⁴ 18²; N 3¹ (c, ef); B 11².
 καινόςπουνδος N 11² (tef).
 κáιπερ Jos 10⁵.
 καιρός R 4⁶; S 2⁶; L 5⁴; Jud 16³ 20⁴;
 Iss 2⁵ (β) 3¹ (β-af) 6¹; Z 9⁹; D 6⁶;
 N 1¹ 2⁹ 7¹ 8¹ 8³; Jos 12¹ 19¹⁰; B 6⁴
 11² (β).
 καίω N 7⁴; Jos 2².
 κακία S 4⁹; L 14¹ 16³; Z 8⁵ 9⁷; D 1³ 5⁵;
 G 6⁷; A 2¹ 2⁸ 3¹ 3² 7⁵; Jos 5³ (β-g)
 6⁷; B 7⁸.
 κακοποιέω A 2⁸; Jos 18².
 κακός S 5³; L 6³ 10² 13⁶ (β-dg) 16² 18⁹;
 Jud 7³ 18¹ 21⁸; Z 3⁸; D 3⁴ 4⁷ 6⁶;
 N 2⁴; G 3¹ 5¹ 6⁶ 7⁴ 7⁵; A 1⁶ 1⁷ 1⁸ 2¹
 2² (β) 2³ 2⁴ 2⁸ 4² 4³ (β) 4⁵ 6² 6³; Jos
 7¹ 10³ 10⁶ 18²; B 4³ 7² 7⁴.
 κακοурγία Iss 6¹ (β).
 κακός S 3⁴ 4¹ (hi, β); Z 9⁶.
 κάκωσις N 2⁸; G 8².
 κάλαμος N 4².
 καλέω S 2²; L 1² 9⁶ 10⁵ 11² 11⁷; Jud 12⁶;
 Iss 1¹ 1¹⁵; D 1²; N 1⁶ 1¹¹; Jos 1¹ 16²
 (β); B 1⁶ 2⁶ (A) 11¹.
 κάλλος R 4¹; Jud 12³ 13⁵ (β) 17¹; Iss
 4⁴; Jos 18⁴.

- καλός R 4¹; S 5¹; L 13⁹; Jud 14⁸;
Iss 7⁹; Z 10⁶; D 1³ 7¹; N 2⁸ 8⁴ 8⁵ 8⁶;
G 1⁶ 7²; A 1⁵ 1⁶ (β) 2¹ 2⁴ 4² 4³ 4⁴ 6³
8¹; Jos 20⁴; B 4³ 9¹ (β) 12².
- κάλυμμα Jud 14⁵.
- καλύπτω L 10³; N 3².
- καλώς N 8⁵; A 1⁶.
- κάματος Iss 3⁵.
- κάνω Iss 3⁶ (β).
- κάνων N 2³.
- Καπαδόκαι (Καππάδοκες) S 6³.
- κάρα A 7³.
- καρδία R 1⁴ 3⁶ 4¹ 5³ 6¹⁰; S 2¹ 2⁴ 4¹ 4⁷ 5²;
L 6² 8¹⁹ 13¹; Jud 11¹ (β-d) 13² 13⁶
13⁸ (β-a) 20⁵ 23⁵; Iss 3¹ 3⁸ 4¹ 4⁶ 7⁴ 7⁶
(a) 7⁷; Z 2⁵ 7²; D 1³ 1⁴ 2⁵ 4⁷ 5³ 5¹¹;
N 2⁶ (β-ag) 2⁸ 3¹; G 5¹ 5³ 6¹ 6³ 6⁷ 7⁷;
Jos 4⁶ 7¹ 7² 10² 10⁵ 15³ 17³; B 2⁸ (A)
8².
- καρπός S 4⁸; L 2¹²; Iss 3¹ 5⁴ 5⁵ 5⁶;
N 3⁵ (β-a).
- καρτερός Jud 6³ (β-af).
- κατά c. gen. 18 times: c. acc. 34.
- καταβαίνω S 4³.
- καταγινώσκω S 3⁶ (bdg); G 5³; B 6⁷.
- καταγοητεύω R 5².
- κατάγω R 4⁶; L 5³.
- καταγωνίζομαι R 5².
- καταδαπανάω Jud 18⁴.
- καταδέχομαι L 6⁶.
- καταδιώκω Jud 9⁴; G 1³.
- καταδουλώω Jud 21⁷; Iss 7⁷; Jos 18³.
- καταιγίς Jud 21⁹.
- καταισχύνω Jud 12⁵; Jos 17¹ (β).
- κατάκειμαι R 13¹ (β-ag).
- κατακληρονομέω B 10⁶ (β).
- κατακλυσμός R 5⁶; N 3⁵; B 7⁴ (bdg).
- κατακόπτω Z 4¹.
- κατακρινεύω Jud 15⁵; D 3²; N 8⁶; B
3³ 3⁵.
- καταλαλέω Iss 3⁴; G 5⁴.
- καταλαλιά G 3³.
- καταλαμβάνω Jud 2³ 5⁵; N 5⁷.
- καταλάμπω G 7³.
- καταλειμπάνω B 10⁴.
- καταλείπω R 3¹⁴; L 15⁴; Iss 6¹; Z 4⁶
(a); Jos 4⁵ 8³.
- καταλιμπάνω Iss 6¹.
- κατάλυμα L 3⁴ (a).
- καταλύω L 3⁴ (β); B 3⁸.
- καταμένω L 9³.
- καταμόνας D 1⁹ (a).
- καταπαίζω L 14⁸ (bdg).
- καταπατέω Z 3⁵.
- καταπάτημα L 10⁴ (β); Jos 19⁸.
- καταπάτησις S 6⁶; Z 3³; Jos 19⁸ (adg).
- καταπαύω S 6⁴; L 18⁷ 18⁹; A 6³.
- καταπέτασμα L 10³.
- καταπίνω Jud 21⁷.
- καταπονέω L 6⁹.
- καταπήσσω L 4¹.
- καταπτύω Iss 2¹.
- κατάρα L 10⁴ 14⁴ 16⁵; B 6⁵.
- καταράομαι L 4⁶; Jud 11⁴; N 3⁵ 8⁶.
- κατάρχω Z 6² (a).
- κατάσκοπος S 4³.
- κατασπαράσσω Jud 2⁵.
- κατασπύω Jud 3¹.
- κατασύρω Z 9¹; A 2⁸.
- κατάσχεσις B 10⁴.
- κατατρέχω Jud 2⁵; Z 4⁶.
- καταφέρω Z 9¹ (aef).
- καταφύγω S 3⁵; Jud 5⁵; Z 2⁶.
- καταφθείρω A 7².
- καταφιλέω R 1⁵; S 1²; D 7¹; N 1⁷; B
1² 3⁷.
- καταφρονέω L 14⁸.
- καταφρόνησις L 14⁵ 14⁸ (β); N 2⁹.
- κατέναντι D 6²; A 1⁴ 5¹.
- κατεργάζομαι Jos 10¹.
- κατέρχομαι Jud 9⁸; Z 8⁴; Jos 9⁴ 12¹.
- κατεσθίω S 4⁹; Iss 3⁵; G 1⁶ (β).
- κατευθίω Jud 26¹ (β).
- κατενοδόω Jud 1⁶.
- κατέχω Jud 26¹; B 2⁵ (c).
- κατηγορεύω Jud 20⁵.
- κατήχησις Jos 4⁴.
- κατισχύω R 4¹¹; D 5²; Jos 6⁷.
- κατοικέω R 6⁴; L 5²; Z 8²; D 5¹; N 8³;
Jos 10² 10³; B 6⁴ 10¹¹.
- κατοικησία N 3⁵.
- κατορθόω G 3³.
- κάτω L 3¹.
- καύσαν G 1⁴.
- καυχάομαι R 3⁵; Jud 13² 14⁸; Iss 1⁹ (β)
1¹⁰.
- κέδρος S 6² (β).
- κείμαι G 5¹¹; Jos 7¹.
- κείρω (κήρω) Jud 12¹.
- κελεύω Jos 13¹ 13⁴ 13⁹ 14² 17⁵ (β-ad).
- κενός N 3¹.
- κεραμεύς N 2² 2⁴.
- κέρας Jud 2⁷; N 5⁸; Jos 19⁶ (A).
- κέρκος Jud 2⁶.
- κεφαλή R 2² 5⁵; S 4⁵; L 8² 8⁹ 16³; Jud
9⁵; Z 9⁴; N 2⁸; A 7³ (β).
- κηρύσσω L 2¹⁰.
- κῆτος Jud 21⁷.
- κινδυνεύω Jud 21⁶.
- κίνδυνος Jos 15⁵.
- κινέω D 4³.
- κίνησις R 2⁴ (aef).
- κλάδος S 6²; L 8⁸.
- κλαίω R 1⁵ (β-d); S 2¹³ 9; Iss 1⁴; Z 1⁶
2⁴ 2⁵ 4⁸ 7⁴; N 7³; Jos 3³ 3⁶ 6³ 6⁸.
- κλέπτω L 14⁵; Z 7¹; A 2⁶; Jos 12² 13¹
14¹.
- κληδών Jud 23¹.
- κληροδοτέω Iss 5⁷.
- κληρονομέω N 5⁵.
- κληρονομία B 10⁴ 10⁶.
- κλήρος L 8¹²; Z 1³; D 7³.
- κληρώω Iss 5⁷ (β-d).
- κλίμαξ Jud 9⁵.

κλίνη L 19⁴.
 κλίνα Jud 20² (β); A 1⁸; Jos 8¹ 9¹ (h, β).
 κλονέω L 4¹.
 κλόνος S 4⁵.
 κλοπή R 3⁶; Jos 12².
 κνήμη Jos 9⁶.
 κνημὶς Jud 3¹.
 κοιλία Jud 26³ (β); N 1⁷ 2⁶.
 κοιμάομαι R 3¹³ 3¹⁴; S 8¹; Jud 26⁴; Iss
 7⁹ (α); Z 10⁶; G 8⁴; A 8¹; Jos 20⁴;
 B 12² (c).
 κοινωνέω Z 3¹.
 κοίτη R 1⁶.
 κοιτάν R 3¹³.
 κολλάω G 4³ 5¹⁰; A 6²; B 7⁵.
 κολλακεύω Jos 4¹.
 κόλασις R 5⁵; L 4¹; G 7⁵; B 7⁵ (β-ag).
 κολλάομαι Iss 6¹; D 6¹⁰; G 5²; A 3¹.
 κομίζω Jos 6².
 κονδυλίω Jos 7⁵.
 κόπος Iss 3⁵.
 κόπρος B 8³.
 κόραξ Jud 21⁸.
 κύρος Jud 9⁶.
 κορυφή Jud 6⁴ 7⁵.
 κοσμέω R 5⁵; Jud 12¹ 13⁵; Jos 9⁵.
 κόσμησις R 5³; Jud 12³.
 κοσμοκός Jos 17⁸.
 κόσμος L 10² 14² 17²; Jud 12¹; Iss 4⁶;
 Jos 19¹¹; B 3⁸.
 κοῦφος S 3⁵; N 2¹.
 κραταῖός Jud 5¹ 6³; Jos 1⁵.
 κραταῖός N 1⁴.
 κρατέω Jud 2³ 2⁷; N 3¹ 5² 5³ 5⁵ 6⁴; G 1³
 6³; Jos 8³ 8⁴.
 κράτος Jud 22³.
 κρέας R 1¹⁰; Jud 15⁴.
 κρεμάννυμι L 2⁷.
 κρημνός R 2⁹; Jud 2⁴; Jos 7³.
 κρίμα G 7³; B 10³ (β-a).
 κρίνον S 6².
 κρίνω L 4¹; Jud 24⁶; G 4³ 5¹¹; B 7⁴ 7⁵
 (β) 10³ 10⁹.
 κρίσις R 6⁸; L 1¹ 3² (α) 3³ 4¹ 8⁴ (bdg)
 18²; Jos 12³ 14¹ 15⁶; B 7⁵.
 κριτής L 8¹⁷; Jud 20².
 κρούω Jud 3¹.
 κρυπτός R 1⁴; Jud 12⁵.
 κρύπτω R 4¹⁰; L 8¹⁹; A 5¹; B 2⁴ (β)
 2⁸ (A).
 κρύσταλλος L 3².
 κρυφείας (b. κρυφίως d) Z 7¹.
 κρυφή S 8²; Z 1⁶; G 2³ (α); Jos 4²;
 B 12³ (β).
 κτάομαι L 13⁴ 13⁷; Iss 5¹; Z 9⁴; D 3⁴.
 κτήνος R 2⁹; S 4⁶; Jud 8¹.
 κτηνοφθόρος L 17¹¹.
 κτήσις L 13⁷; A 5¹.
 κτιζώ R 2⁴ 2⁷ 3¹; N 2⁵.
 κτίσις R 2³ 2⁹; L 4¹ 13⁷ (α, df); N 2³.
 κυβερνήτης N 6².
 κύκλος Jud 2⁷.

κυλίω Jud 6⁴.
 κυριεύω S 3²; Jud 21⁴; Iss 7⁷; D 4⁷;
 A 1⁸; Jos 3².
 κύριος R 1⁷ 1⁸ 1⁹ 3¹⁵ (adg) 4¹ 4⁴ 4⁸ (β) 6⁸
 6¹¹; S 2² 2¹² 2¹³ 3⁴ 3⁵ 5² 5⁵ 6⁵ 7²;
 L 2³ 2⁴ 2⁶ 2¹⁰ 2¹¹ 2¹² 3² (β) 3⁵ 3⁶ 3⁷ 3⁹
 4¹ 4⁴ 5³ 5⁵ 6³ 7¹ 8³ (β) 8¹⁰ 8¹¹ 8¹⁶ 9⁴ 9⁶
 9⁸ (β) 9¹² 9¹³ 9¹⁴ 10² 10⁵ 13¹ 13³ 14¹
 14³ (α) 14⁵ 14⁶ 15¹ 17² 17¹⁰ 18¹ 18² 18⁸
 18⁸ 18⁹ 18¹³ 19¹ 19² 19³; Jud 1⁵ 2¹ 8³
 10² 10⁴ (α) 12⁶ 13¹ 13² 13⁷ 13⁸ 17³ 20³
 20⁴ 21² (β) 21⁴ 21⁵ 22¹ 22³ 23³ 23⁵ 24⁶
 25² 25³ 25⁴ 25⁵ 26¹; Iss 1¹ 1⁶ 2¹ 2⁴ 2⁵
 3⁶ 4¹ 4⁶ 5¹ (β) 5² 5³ 5⁴ 5⁷ 6¹ 6³ 7⁶;
 Z 2⁸ 2⁹ (β-ag) 3⁵ 5¹ 5² 5³ 6¹ 6⁶ 8¹ 8⁵ 9⁴
 9⁷ 9⁸ 10² 10³ 10⁵; D 2³ 4⁷ 5¹ 5³ 5⁴ 5⁵
 5⁶ 5⁹ 5¹⁰ 5¹¹ 5¹³ 6¹ 6³ 6⁶ 6⁹; N 1⁴ 2² 2⁴
 2⁵ 2⁶ 2³ 3⁴ 3⁵ 4¹ 4² 4³ 4⁴ 4⁵ 6⁸ 7² 8⁴ 8⁶
 8¹⁰; G 3² 4¹ 4⁴ 5² (h, β-a) 5³ 5⁵ 7² 7³
 7⁶ 8¹ 8²; A 2⁹ 3¹ 4³ 4⁵ 5⁴ 6¹ 6³ 6⁴ 7¹ 7⁷
 (β-e); Jos 1³ 1⁴ 1⁵ 1⁶ 2³ 2⁴ 3³ 3⁵ 3⁶ 3⁷
 (β) 4⁴ (β) 4⁵ 4⁶ 4⁸ 5² (β-f) 6⁵ 7⁴ 7⁸ 8¹
 8⁵ 9⁵ 10² 10³ 11¹ 11⁶ 11⁷ (β-af) 13² 14²
 15⁵ (β-g) 18¹ 18² 18³ 19³ (A) 19⁴ (A)
 19¹¹ 20²; B 1⁴ 3¹ 3³ 3⁵ (β-ag) 3⁶ 4⁵
 (β-a) 6³ 6⁴ 6⁶ 7³ 9¹ 9³ 10³ 10⁵ 10⁸ 10¹⁰
 10¹¹ 11¹ 11².
 κύων Jud 2⁴ (β) 2⁶ 23³.
 κῶθων N 1² (β-dg).
 κωλίω S 2¹²; L 6³; Z 2⁸.
 κῶμη N 1¹¹ (β-f).

λαβάν Jud 9¹; N 1¹¹.
 λαγών R 1⁷.
 λάθρα Jud 5⁴.
 λαίλαψ N 6⁴.
 λάκκος Z 2⁷ 4¹ (β) 4² 4⁴ (β); Jos 1⁴ 9².
 λαλέω R 4²; S 1¹; L 17²; Jud 1¹ 8² 12⁶
 18⁵; D 4³; G 1¹ 5¹ 5²; A 1¹; B 6⁶.
 λαλιά R 2⁶.
 λαμβάνω S 6⁷; L 7⁴ (beg) 8¹⁷ 9¹⁰ 11¹ 12¹
 12⁴ 12⁵ 14⁵ (β-af) 14⁶ 15² 15⁴; Jud 2⁴
 4³ 5⁵ 5⁷ (α) 6³ (β) 11² 11³ 12⁵ (α) 12⁷
 13⁴ 13⁷ 14⁶ 15⁴ (β); Iss 1³ 1⁷ 1¹⁴ (β)
 2⁴ (β-ag) 3⁵; Z 3² 4⁶ 4¹¹ 6⁶; D 1⁷ 5¹¹;
 G 6⁵; Jos 1⁵ 3⁴ 3⁵ 5¹ 6⁷ 7³ 11⁴ 18³; B
 2³ (β) 9¹ (β).
 λαμέχ B 7⁴.
 λαμπήνη Jos 12¹.
 λαμπρός L 13⁸; N 5⁴.
 λαμπρόν A 2⁷.
 λανθάνω Jud 20⁴.
 λαός R 6¹¹; S 6⁴; Jud 3¹ 3² 7¹ 9² 25³ 25⁵.
 λέγω R 1⁷ 4⁵ 6⁵; S 4¹ 8⁴; L 6¹ (α) 7² 8²
 8¹¹ 9⁸ 16⁴ 19²; Jud 1³ 1⁶ 12⁷ 12⁹ 13⁴
 14¹ 16³ (aef) 17⁴; Iss 2¹; Z 2¹ 2⁴ 4⁵ 4⁹;
 D 1⁶ 1⁷ 2¹; N 1⁵ 1⁷ 1¹² 4¹ 5² 5³ 6³ 7² 7³;
 G 1¹ 1⁹ 5¹ 5²; A 2¹ (β-g) 8¹; Jos 3¹ 3¹⁰
 4² 4⁶ 5¹ 6⁴ 7² 7³ 7⁶ 8¹ 9¹ 11² 11³ 12² 13¹
 13² 13³ 13⁴ 13⁶ 13⁷ 14¹ 14³ 15¹ 15⁶ 15⁷
 16⁴; B 2¹ 2³ 2⁶ (A) 2⁷ (A) 3⁷ 7¹ 9¹ (c)
 10² 11⁵.

- λειτουργίῳ L 3⁵; A 2² (β).
 λειτουργός L 2¹⁰ 4²; A 2².
 Λεὺι R 6⁵ 6⁷ 6⁸ 6¹⁰; S 5⁴ 5⁵ 5⁶ 7¹ 7²; L
 1¹ 2¹ 2⁶ 5² 8¹¹ 19⁴; Jud 5² 21¹ 25¹ 25²;
 Iss 5⁷; D 5⁴ 5⁶ 5⁷ 5¹⁰; N 5³ 5⁴ 5⁶ 6⁶
 6⁸ 8²; G 8¹; Jos 19¹¹; B 11² (c).
 Λευκός L 8².
 λέαν Jud 2⁴; D 5⁷; G 1³; Jos 19⁸; B
 2⁴.
 ληστεύω L 14⁵.
 Λία (Λεία) S 2²; Jud 1³; Iss 1⁴ 1⁷ 1⁹ 1¹⁵
 2².
 Λίβανος S 6².
 λίθος Jud 3³ 3⁶ 6⁴ 7⁵ 9⁵; Z 9¹; N 3³;
 G 1³.
 λιμός Jud 9⁸ 12¹¹ 23³; Jos 1⁵.
 λίτρα Jud 3³.
 λογίζομαι Z 8⁸ 9⁷; A 1⁷; B 3⁶.
 λογικός L 3⁶.
 λόγιον L 8²; B 9¹ (c).
 λογισμός G 6².
 λόγος R 3⁵ 3⁹; S 1¹; L 1¹ 6² 9² (β) 16²
 18² 19³; Jud 1¹ 1⁴ 12¹ (β-α) 12⁶ 13¹
 16³ 18²; Iss 1¹; Z 1¹; D 1¹ 1² 4²; N
 1⁵ 2⁶ 3¹ 7⁴; G 1⁸ (β) 3¹ 4² 6¹; A 2¹;
 Jos 1⁷ 3³ 3⁶ 4¹ 4⁴ 7² 10⁴ 13¹ 13⁴ 14²;
 B 1¹ 2⁸ (A) 9¹ (β) 11⁴ 12¹ (β).
 λοιδαρία B 6⁴.
 λοιδορίας (λοιδορος) B 5⁴.
 λοιμός Jud 23³.
 λοιπός R 3⁶ 5⁵; S 3⁶; L 14⁴ (α); Jud 3⁶
 16²; Z 9⁴; N 8⁹.
 Λομνή (Λομνί, Λωμνήν) L 12¹.
 λούω R 3¹¹; L 8⁹ 9¹¹.
 λύκος G 1³; B 11¹ 11².
 λυπέω S 2¹⁰ 4³; L 2⁴ 6⁶; Jud 17⁴ (β-γ);
 Z 4⁷ 4⁸ 10¹; D 4⁶; G 1⁷ 7¹; Jos 3⁹;
 B 6³.
 λύπη L 17⁴; Jud 23¹ 25⁴; D 4⁶; Jos 8⁵;
 B 6⁵ (β).
 λύσις S 3⁴.
 λυτρώω S 7¹ (h, β); L 2¹⁰ (α); Z 9⁸ (bdg);
 Jos 18².
 λύτρωσις L 2¹⁰ (β); Jos 8¹.
 λύχνος S 8⁴.
 λύω Iss 7⁵ (β); D 1⁹; Jos 1⁶ 9¹ 15⁶.
 μαγγανεία R 3⁴.
 μάγος R 4⁹.
 Μαδιναίος B 10¹⁰.
 μαζός N 1¹² (bef).
 μαίνομαι Jos 8³.
 μακράν S 6².
 μακροθυμέω Jos 27¹.
 μακροθυμία D 2¹ 6⁸; G 4⁷; Jos 27¹ 17²
 18³.
 μακρόθυμος D 6⁹.
 μακρός Iss 4³ (β); N 4⁵.
 μάλα Jos 14³; B 8³.
 μαλακία Jos 17⁷.
 μαλακίζω R 1⁶; L 6⁷; G 1⁴.
 μανδραγόρας Iss 1² 1³ 1⁸ 1¹⁴ 2² 2⁴.
 μανθάνω G 5³; Jos 4⁴ 6⁷.
 μαραινών S 3³.
 μαργαρίτης Jud 13⁵.
 μαρτυρέω Jud 20⁵ (β).
 μάρτυς L 19⁸.
 μαστιγίω Jos 8⁴.
 μαστίγω Jos 8⁴ (β-α); B 2⁴ (c).
 μάταιος D 4¹; G 7⁶.
 μάχαιρα L 6⁵; Jud 5⁵ 6³; Z 1⁶ (β)
 4⁹; Jos 6²; B 7¹ 7².
 μάχη R 3⁴; Jud 6³ (β-α) 16³; G 6⁵;
 B 6⁴.
 Μαχήρ (Μεχίρ, Μεχείρ) Jud 6³.
 μάχιμος L 17¹¹ (β).
 μάχομαι Jos 11⁴.
 μεγαλείος L 11⁶.
 μεγαλοφρονέω R 3⁵.
 μεγαλύνω L 18³.
 μεγαλωσύνη L 3⁹ 18⁸.
 μέγας R 1⁷ 1¹⁰ 3¹¹; S 6⁵ 8⁴; L 3⁴ 8¹² 10²
 17²; Jud 4¹ 14⁵; Z 4⁶ (β); D 4²;
 N 5⁶ 6⁴ 8⁹; G 2⁵ (α) 5¹ 6⁵; Jos 27¹ 10⁶
 11³ 15² 15⁶ 20⁵.
 μέθη Jud 11² (β) 12⁶ 14³ 16²; A 5¹.
 μεθίστημι Iss 18³.
 μεθύσκω Jud 14¹.
 μέθυσος Jud 14¹.
 μεθύω R 3¹³; Jud 12³ 14⁴.
 μέλλω L 1² 2¹⁰ (α) 9⁹; Jud 26³ (β); Iss
 2² (α); Jos 1¹.
 μέλος Iss 7³ (β); Z 9⁴; Jos 20⁶ (β);
 B 11³.
 Μελχά (Μελχέ, Μελχώ) L 11¹.
 Μέμφις Jos 3⁶ 12¹ 14¹ 14⁵ (β-α) 16¹.
 μένω Jos 1³.
 Μεραρεί L 11⁷ 12³.
 μερίς L 2¹² 14⁵; Iss 5⁵; B 6³ 9² 10¹⁰.
 μέρος Jud. 3⁴ (β) 5⁴.
 μεσίτης D 6².
 Μεσοποταμία Jud 9¹ 10¹.
 μέσος L 5² 11⁵ 11⁸ 13³; Jud 20²; Z 6²
 10²; D 5¹³; Jos 19⁶ (A).
 μεστός N 6² (β).
 μετά c. gen. above 70 times; c. dat. once;
 c. acc. about 40 times.
 μεταβαίνω B 9⁴ 9⁵.
 μεταβάλλω D 4³.
 μεταβόλος Jos 11⁵ 11⁶ 12² 13¹ 13² 14⁶ 15⁶.
 μεταδίδωμι Iss 7⁵; Z 6⁴ 6⁶ 6⁷; D 6⁹.
 μεταδιώκω Jos 10².
 μετακομίζω N 9¹.
 μεταμέλομαι Jud 23⁵.
 μετανόω R 1⁹; S 2¹³; Jud 15⁴; Z 9⁷ (β);
 G 5⁶ 6³ 6⁷ 7⁵; A 1⁶; Jos 6⁶; B 5⁴.
 μετάνοια R 2¹; Jud 19²; G 5⁷ 5⁸.
 μεταξύ Z 2⁷.
 μεταπλέω Jos 13¹.
 μεταστρέφω A 1⁸.
 μετασχηματίζω R 5⁶.
 μετεμπολάω Jos 13¹ (β-α).
 μετέρχομαι D 6⁶; Jos 10² (h, β).
 μετεωρισμός Iss 7²; B 6³.

μέτοχος B 2⁵.
 μετρώ Jos 10⁶ (β).
 μέτρον Jud 9⁸; N 2³.
 μέχρι R 6⁸ Jos 19⁶.
 μή c. part. R 3³ 3¹⁵; L 9¹⁰ &c.: c.
 imper. R 3¹⁰ &c.: c. inf. S 1⁷ 8⁴ &c.
 μηδέ passim.
 μηδείς saepe.
 Μηδός N 5⁸.
 μηκέτι R 3¹⁵.
 μηλον Iss 1⁵ 1⁷ 2².
 μῆν R 1⁷ 1⁸; S 2¹¹; N 1² 6¹ (β); G 5¹¹
 (β); Jos 11⁸.
 μήνις D 5².
 μήποτε G 6⁴.
 μήπως Z 4².
 μηρός N 1⁶ (β-g) 1⁷ (β-g).
 μήτηρ S 2² 5³; L 11⁷; Jud 1³ 1⁵ 10³ 10⁵
 (β) 10⁶; Iss 1⁴ 2²; D 2³; N 1⁹; Jos
 20³; B 1³ 7².
 μηχανάομαι R 5³.
 μαιών R 1⁶; L 7³ 9⁹ 14⁶ (β) 16¹ 16⁴ (β);
 Iss 4⁴; B 8³.
 μαισμός L 17⁸; B 8² 8³.
 μακρός G 5¹; Jos 17⁶.
 μαέομαι A 4³ 6²; B 3¹ 4¹.
 μανήσκομαι Z 1⁵ 9⁷; Jos 3⁸ (β) 7⁵.
 μίξις L 14⁶; Jud 14³ (β).
 μισαδελφία B 7⁵ 8¹.
 μισέω L 15³ 16² 17⁵; D 5¹; N 8⁶; G 2¹
 3² 6⁵; A 4³ 4⁵ 6² (bdg); Jos 1⁴.
 μισθός Iss 1² 1¹⁵.
 μίσος D 2⁵; G 1⁹ 2² 3¹ 3³ 4¹ 4⁵ 4⁶ 4⁷ 5¹ 5²
 5³ 5⁴ (β) 6¹ 6² 6³ (β) 7¹.
 μίτρα L 8².
 μνά Jos 16⁴.
 μνεία N 8⁵.
 μνήμα S 8³.
 μνήμη N 8⁵.
 μνημονεύω Jud 18⁶; G 7²; Jos 3³.
 μνημόσυνον Jos 7⁵.
 μνησικακείω S 4⁴; Z 8⁴.
 μνησικακος Z 8⁶ (bdg).
 μοιχαλίσ L 14⁶.
 μοιχεύω A 2⁸; Jos 4⁶ 5¹.
 μοιχός L 17¹¹; A 4³.
 μολύνω Z 4⁹; A 4⁴.
 μολυσμός S 2¹⁵.
 μονογενής B 9².
 μονοπρόσωπος A 4¹.
 μονοπροσώπως A 5⁴ (β) 6¹.
 μόνος Jud 3¹ 5³; Iss 4³ 7⁵ (β); Z 3⁷ 4¹² 5¹;
 D 1⁹ (β); Jos 1⁶ 4¹ 6⁵ 7⁶ 10² 16⁴; B 5¹.
 Μοολί (Μοθλί, Μεχθί, Μοθλή) L 12³.
 μορφή B 10⁷.
 μόρφωσις B 10¹.
 μόσχος G 2²; Jos 19⁷ (A).
 μουσική Jud 23².
 μουσικός B 11³.
 μοχθέω R 4¹.
 μόχθος Jud 18⁴.
 μῦθος Jud 23¹ (α).

μυκτηρίζω Jos 2³ (bdg).
 μυριοπλασιάζω Iss 3⁷.
 μυστήριον L 2¹⁰; Jud 12⁶ 16⁴; Z 1⁶;
 G 6⁵.
 μῶμος L 9¹⁰.
 μαρός L 7².
 Μαῦσῆς S 9; L 12³; Z 3⁴.
 ναός L 5¹ (β) 10³ 15¹ 18⁶; Jud 23³; B 9²
 9³ 9⁴.
 ναύτης N 6².
 νεανίας Jos 12³ 16¹.
 νεανίσκος R 4⁶; Jos 13⁴.
 νεκρός Jud 9³; G 4⁶.
 νέμω Jud 2⁷; Jos 19².
 νέος R 2⁹ 3⁸; L 2² 8¹⁴ 9¹⁰; D 5¹²; N 5⁴;
 G 1⁴; Jos 12².
 νεότης R 1⁶ 2⁹; S 2⁶; Jud 1⁴ 11¹ 13²;
 Iss 1⁹.
 νεφέλη L 18⁶.
 Νεφθαλείμ (Νεφθαλήμ) Jud 25²; N 1¹ 1⁵
 1⁶ 9³.
 νεφρός N 2⁸.
 νεωτερισμός R 2² 2⁹ (β-bg) 3⁸.
 νήπιος Jud 23³; Jos 10⁵.
 νηστία S 3⁴; Jos 4⁸ 10¹ 10²; B 1⁴.
 νηστεύω A 2⁸ 4³; Jos 3⁴ 9² (β-af).
 νικάω S 5⁹; D 3⁴; G 5⁴ (β); Jos 19³;
 B 3⁷ 4³.
 νίκος D 5¹⁰.
 νίπτω L 9¹¹.
 νοέω Iss 3⁵ (hi, β-bd); D 4⁴; Jos 3⁹ 7⁴.
 νομίζω L 16³ (β); Jud 5³ 12¹⁰ 14⁸ 19⁴;
 D 4⁴; A 4¹.
 νόμος R 3⁸ 6⁸; S 9 (β); L 9⁶ 9⁷ 13¹ 13²
 13⁴ 14⁴ 16² 16³ 19¹ 19²; Jud 12² 18³
 26¹; Iss 5¹; Z 3⁴ 10²; D 5¹ 6⁹ 6¹⁰
 (β); N 2⁶ 3² 8⁷; G 3¹ 3² 4⁷; A 2⁶ 6³
 7⁵; Jos 4⁵ (β) 11¹; B 10³.
 νοσέω Z 6⁵.
 νόσος R 6³; G 5⁹.
 νότος Jud 4¹.
 νουθεσία R 3⁸.
 νουθετέω Jos 6⁸; B 4⁵ (β-a).
 νοῦς R 3⁸ 4⁶; S 2⁷ 4⁹; Jud 14¹ 14² 14³
 14⁸ 20² (β); Iss 4⁴ 4⁵; D 4⁴; N 2⁶
 (bef); G 6²; B 8² (c) 8³.
 νυμφεύω Jud 13³ (β).
 νύμφη Jud 13³.
 νυμφικός Jud 12¹.
 νίξ Jud 7³ 10² (β) 18⁶; Iss 1⁸ 1¹³ 1¹⁴;
 Z 4² (β) 4⁴ (β); G 1³; A 5²; Jos 3⁵
 8¹.
 Νῶε B 10⁶ (β-d).
 νῶπτον Iss 5³; N 5⁶.
 ξηνηλατέω L 6¹⁰.
 ξένος L 6⁹ 6¹⁰ 13³; Z 6⁴ 1
 ξηραίνω L 4¹.
 ξηρός Z 2⁷.
 ξίφος D 1⁷.
 ξύλινος S 8²; Z 10⁶.

- ἔυλον S 8² (β); L 18¹¹; Z 6² 9¹; N 3³; B 9³.
 ἑγδοήκοντα Jos 16⁵.
 ἑγδοος R 3¹ 3⁷ (β); L 12⁷.
 ἑγκώω S 4¹ (c); L 6².
 ἑπηγέω R 2⁹; Jud 14¹ 19¹; G 5⁷; B 6¹.
 ἑοδόλαμ ('Οδολλάμ) Jud 8².
 ἑοδολομήτης ('Οδολλαμίτης, ἑοδολαμήτης) Jud 8¹.
 ἑδός R 1³; S 5²; L 2³; Jud 7⁷ 26¹; Z 4⁶; A 1³ 1⁵.
 ἑδυνάω Iss 7⁵.
 ἑδύνη L 17⁵; Jud 11⁴; Z 9⁶ (bdg).
 ἑδύρομαι Z 2⁴ 4⁶ (a).
 ἑοζήηλ ('Οζιηηλ, ἑοζώηλ) L 12².
 ἑθεν N 1⁸.
 ἑθόνη Z 6².
 ἑίδα L 16³; Jud 2² 11¹ 17² 17⁶; Iss 3⁷ 6¹ (β); Z 5² 5⁴ 7⁴; D 2³ 5⁴ 6⁴; N 2² 2⁴ 8¹⁰ (β-g); G 5⁸; A 7²; Jos 9³ 10⁵ 13² 15³ 16⁹ 17⁴ (β-bd) 19¹ 20¹; B 3² 4¹ (β-d) 6⁴ 6⁶.
 οἰκείος R 3⁵.
 οἰκείω N 8⁶.
 οἰκέω L 18³; G 5⁴; B 12⁴.
 οἰκογενής L 6⁹.
 οἰκοδομέω L 2³; Jud 7⁹; B 8³.
 οἰκονόμος Jos 12³ (bdg).
 οἶκος L 10⁵ 17¹⁰; Jud 2¹ 21⁷; Iss 2⁵; Z 6³ 6⁷; 7¹; Jos 2¹ 3² 8⁴ 8⁵ 9⁵ 11² 11⁶ 12³ 14¹.
 οἰκτείρω L 16⁵; Z 2²; A 2².
 οἰκτιρμός Jos 2³.
 οἰκτιρμων Jud 19³ (β).
 οἶκτος Z 2¹ (β).
 οἰμαγή Z 2⁴.
 οἰνοσοπία Jud 14⁷.
 οἶνος R 1¹⁰; L 8⁵ 9¹⁴; Jud 9⁸ 11² (β) 12⁵ 13⁶ 14¹ 14² 14³ 14⁶ 14⁷ 15⁴ 16¹ 16² 16³ 16⁴; Iss 7³; Jos 3⁵.
 οἰνοχοέω Jud 11² 13⁵.
 οἶος B 5⁵ 9⁵.
 ὀκτώ L 11¹ 12⁵; Jud 3⁵ 9¹ 26²; Iss 2².
 ὀλεθρος R 4⁵ (β) 6³.
 ὀλίγος G 4⁶ 5⁹ 8³; A 2⁷; Jos 19⁴ (A); B 5⁵.
 ὀλιγοστός S 5⁶.
 ὀλιγοψυχία G 4⁷.
 ὀλιγώω N 4³ (β).
 ὀλκή R 2⁵.
 ὀλοθρεύω L 13⁷; Jud 6⁵ (β) 7³ (β).
 ὀλοκαύτωμα L 9⁷.
 ὀλοκλήρωσ Jos 19⁷ (A).
 ὄλος L 13¹; Jud 6⁵ (β); Iss 7⁶ (a); A 2² 2³ (a) 2⁵ 2⁷ 2⁸ 4² 4⁴; Jos 8¹.
 ὄλωσ Jud 16³; G 2¹ (bg).
 ὄμνημι Jud 22³; G 6⁴.
 ὄμνημαδόν N 6¹⁰.
 ὄμοιος L 8¹⁸; N 1⁸ 2⁷ (bef); A 3² 4⁵; Jos 18⁴.
 ὀμοιώω N 2²; B 7⁵.
 ὀμοίως N 3⁵; Jos 19²; B 6⁷ (a).
 ὀμολογέω D 1⁴; G 2¹ 6³.
 ὀμόνοια Jos 17³.
 ὀμοῦ N 5³.
 ὀνειδίωω S 4⁶; Jud 13³; Jos 17⁴.
 ὀνειδισμός R 4² 4⁷; L 10⁴ (β); Jud 23³.
 ὀνειδος R 4⁷ (β-af) 6³; L 10⁴ 15².
 ὀνειρος L 8¹⁸.
 ὄνομα L 5⁵ 6¹ 8¹⁴ 11¹ 11² 11⁶; Jud 8² 13⁴; Z 9⁸; D 6⁷; N 1⁶ 1¹¹; A 2⁴.
 ὄνομάζω Jud 1³ (β) 19¹.
 ὄντως Jos 13⁹.
 ὄξυνω D 4⁴.
 ὄξυς Jud 1⁴.
 ὀπισθεν Jud 3³ (β); Z 2⁶ (a) 6².
 ὀπίσω Z 2⁶ (β) 4⁶ (a).
 ὄπλον L 5³.
 ὄπου R 7² (β) &c.
 ὀπώρα Iss 3⁶ (β).
 ὄπαροφυλάκιον Jos 19¹².
 ὄπασ R 1⁴ 1⁶ 5¹ (a) &c.
 ὄραμα L 8¹ 9² 9³ 11⁵; Jud 3¹⁰; N 5¹.
 ὄρασις R 2⁴; L 8¹⁶ 9² (β); D 2⁴; N 2⁷; B 6⁶.
 ὄρατός R 4¹⁰ (β-d) 6¹².
 ὄράω R 3⁴ 5⁶; S 4¹ 5⁴; L 2⁹ 2¹¹ 3¹; Jud 9⁵; Iss 11¹ 2¹ 4⁶ 7¹ (a); Z 4³ 4⁵ 6⁷ 9⁸; D 2²; N 5⁸ 7² 7³ 8³; G 4⁵; A 5¹; Jos 10¹ 14¹ 14⁴ 17¹ 18³ 19³ (A) 19⁵ (A) 19⁷ (A); B 6² 6⁶ 8² (β) 10⁶.
 ὄρηγ R 4¹; S 4⁹; L 6¹¹; Jud 14¹; Z 2¹ (deg); D 3⁵ 4³; G 5¹.
 ὄρηγίωω S 2¹¹; L 6⁶ 7¹ (β-b); Jud 7⁵; Z 4¹¹; D 4² 4⁴.
 ὄρθός Z 6²; B 3².
 ὄρθρίζω Jos 3⁶.
 ὄρθρος Jos 8¹.
 ὄρθως D 3³; B 3².
 ὄριον Jud 2⁶ (β); Iss 7⁵ (β).
 ὄρκος Jud 22³.
 ὄρκω R 6⁹.
 ὄρμάω L 16³; Jud 7⁵; Jos 19⁸.
 ὄρος L 2⁵ 6¹; Jud 6⁴ 9³ 25²; N 5¹.
 ὄρος Jud 14⁸ 16¹; G 7⁴.
 ὄρυσσω Z 2⁷.
 ὄσσιος G 5⁴; B 3¹ 5⁴.
 ὄσμη S 6²; L 3⁵.
 ὄστον S 6² 8² 8³ 8⁴; Jud 20⁴; D 7²; N 9¹; Jos 20² 20⁶ (c); B 12¹ (β) 12³ (β).
 ὄσφρησις R 2⁵.
 ὄσφύς N 2⁸.
 ὅταν c. ind. Z 9¹ (a); G 1³.
 ὅτε passim.
 ὅτι passim.
 οὐ μὴ c. subj. vel fut. R 4⁵; L 15⁴; D 5².
 οὐ μόνον L 14⁷; Iss 4³; Z 3⁷ 5¹.
 οὐ, οὔτε, οὐδέ passim.
 οὐκέτι B 11¹.
 οὖν passim.
 οὐρά Jud 2⁶ (β-af).
 οὐράνιος B 3⁸ (c).

οὐρανός R 1⁶ 5⁷ 6⁹; S 6⁴; L 2⁶ 2⁷ 2⁸ 2⁹
 3¹ 3⁹ 5⁴ 5⁴ (β) 13⁵ 14³ (β) 18³ 18⁴ 18⁵
 18⁶; Jud 21³ 21⁴ (β-af) 24² 25²; Iss
 7⁷; D 5¹³ (β-a); A 2¹⁰ (β) 7⁵ (β); Jos
 12³ 19⁶ (A); B 3¹ 3⁸ (β) 9⁵ 10⁷.
 οὐτως *passim*.
 ὀφείλω Jos 14⁶.
 ὀφθαλμός Jud 13⁶ 14¹ 14⁵ 23³ 26² (β);
 Iss 3⁴ (β-g) 4⁹ 7²; D 2⁴ 2⁵; N 2⁶ 2¹⁰;
 G 1⁹ 5⁷; Jos 11¹ 11⁶ 12¹ (β); B 4² 6³.
 ὄχλος Jud 7¹ (β).
 ὄχυρός Jud 9⁴.
 ὄψις R 3¹⁰ 5⁵; S 5¹; Jos 11³; B 10¹.
 παγιδεύω Jos 7¹.
 πάθος L 4¹; Jud 18⁶; D 3⁵ 4⁵; Jos 7⁸;
 B 5¹.
 παιδεία Z 2³.
 παιδύων Z 2³.
 παιδίσκη N 1¹¹; B 1³.
 παιδοφθόρος L 17¹¹.
 παῖς Z 3⁶; Jos 13¹ 13³ 14² 14³ 14⁶ 16³
 16⁴.
 παῖω Jud 9³.
 παλαιός Z 4¹⁰ (β).
 πάλιν L 8¹ 9¹¹; Jud 5⁷ (a) 6³ (a); Z 9⁹
 10²; N 4⁴ 6¹; G 8³; Jos 4⁴ 5¹; B
 9¹ (c) 10¹¹.
 παλλακή Jos 7⁵ 13⁵ (β).
 πανδοχείον Jud 12¹.
 πανουργέω R 5⁴.
 πανουργία Jud 10³; Iss 1¹¹ (β) 6¹; Z 9⁹;
 N 1⁶ 2⁸.
 πάντοτε S 3³ (bis); N 7²; G 4⁵.
 πάντως Jos 10⁴ (β-ag).
 πάνυ N 1⁷ (a); G 1⁵ (a); Jos 9⁵ (β) 15³.
 παρά c. gen. 16 times: c. dat. 3 times:
 c. acc. 8 times.
 παραβαίνω Jud 13⁷.
 παράβασις L 10²; Jud 16³.
 παραγγέλλω Jud 21¹; Z 5¹.
 παραγίγνομαι B 10⁸.
 παράδεισος L 18¹⁰.
 παραδίδωμι Jud 5⁶ (β); A 7²; Jos 3¹;
 B 3⁸ 7³.
 παρα(γ)λωσις Z 9⁸ (bdg).
 παραθήκη B 12² (β).
 παραινῶ G 6¹.
 παραιτέομαι L 5⁶ 5⁷ (β); D 6².
 παρακαλέω R 4⁴ 4⁹ (h, β); Jud 8²; N 9¹;
 A 6⁶ (bdg); Jos 1⁶ 2⁶ 17⁴.
 παρακούω D 2³.
 παραλαμβάνω L 17⁴ 17⁶.
 παραλία Z 5⁶.
 παράλιος Z 5⁵ (β-bg).
 παραλυπέω Jud 17⁴.
 παραμυθέομαι A 6⁶ (aef).
 παρανομέω Jud 14⁸; G 5¹⁰; Jos 2².
 παρανομία Z 1⁵; D 3⁵.
 παράνομος L 14⁶ (β).
 παραπέιθω D 3¹ (β).
 παρατάσσω Jud 4¹ 13³; D 5⁴.

παρτίθημι Jud 9⁵; Jos 13³.
 παραφυλάσσω R 4⁴.
 παραχρήμα Z 3⁷ (bdf).
 πάρδαλις Jud 2⁶; D 1⁸; G 1³ (β-af).
 παρεδρεύω D 5⁶.
 παρείδον L 6⁶; Iss 1⁶.
 πάρεμι (εἶμι) Jud 14³ (β).
 παρσιέρχομαι Jud 16².
 παρεκεί N 5⁸ (a).
 παρεκτός Z 1⁴.
 παρεμβολή S 5⁵; L 3⁹.
 παρέπομαι L 5⁶ (a); D 6² (a).
 παρέρχομαι R 4⁴; Jud 14³; Z 5²; Jos
 10⁵ 12¹ (β) 19¹².
 παρήνω S 4⁸; Jud 24⁴; Iss 3⁸; Z 7²;
 D 2⁴ 3²; N 8⁹; G 5¹ 5⁷ 7²; Jos 9³ 16⁴.
 παρθένος L 14⁶ (β); Jos 19³.
 παρίστημι Jos 2⁶ (β) 20⁶ (β).
 παροιμία L 11².
 πάροικος L 11² (β).
 πάροιχος Jud 14⁴.
 παροξύνω S 4⁸; D 4²; A 2⁶.
 παροργίζω L 3¹⁰; Z 9⁹; A 2⁶.
 παρουσία L 8¹⁵; Jud 22².
 παρρησία R 4².
 πᾶς R 1¹⁰ 2³ 3¹ 3³ *passim*.
 πάσσαλος Jud 5⁴ (β).
 πάσχω R 3⁸ 4¹; S 4³; Jud 15²; G 5¹¹;
 Jos 20⁶ (β); B 7⁴.
 πατάσσω L 5⁶ 6⁵.
 πατέω L 18¹²; Z 9⁸ (bdg).
 πατήρ R 1³ 1⁵ 1⁶ 1⁷ 1⁸ (a) 3⁸ 3⁹ 3¹³ 3¹⁵ 4²
 4⁴ 4¹⁰ 7²; S 2¹ 2² 2⁶ 2⁷ 2⁸ 2¹⁰ 2¹⁴ 4¹ 5⁶
 8¹ 9; L 2¹ 5⁴ 6¹ 6³ 6⁶ 6⁹ 7¹ 8¹⁵ 9¹ 9²
 9³ 10¹ 14² 15⁴ 17² 18⁶ (h, abg) 19² (β-g)
 19³ 19⁴; Jud 1³ 1⁴ 1⁶ 2² 3⁷ 3⁹ 7⁷ 7⁹ (β)
 9¹ 9² 9⁷ 11² 13¹ 13³ 13⁴ 13⁷ 16⁴ 17³ 17⁴
 17⁵ (β) 18² 19² 19³ 24² 26³ (a) 26⁴;
 Iss 1¹ 1¹⁰ 1¹³ 3¹ 3² 3⁶ 3⁷ 5³ 7⁸; Z 1² 1³
 1⁵ 2² 2³ 2⁷ 4⁵ 4⁸ 4¹⁰ (β-dg) 4¹² 5⁵ 6³ 6⁷
 7¹ 9⁵ 10² 10⁴ 10⁷; D 1² 1⁵ 1⁷ 1⁹ 2³ 5¹⁰
 6⁹ 6¹¹; N 1⁵ 2¹ 4⁴ 5² 6¹ 6³ 6⁴ 6¹⁰ 7¹ 7²
 9¹ 9³; G 1⁵ 1⁶ 1⁹ 2⁵ 5⁹ 6² 8³ 8⁵; A 1²
 8²; Jos 1² (β) 1⁴ 2² 3³ 6⁶ 6⁷ 10⁵ 15¹
 15² 15⁵ 17⁵ 20¹ 20⁶ (c); B 1⁵ 2¹ 2⁷ (A)
 2⁸ (A) 3⁶ 3⁷ 10¹ 11⁵ 12¹ (β) 12³.
 πατράδελφος S 4⁵ (β); G 7⁴.
 πατρία D 1² 7³.
 πατριός L 18⁵.
 πατρικός L 13⁸.
 πᾶνυ S 3⁶; L 19⁴; Jud 3⁸; N 6⁹.
 πέδη Jos 8⁵ (β-d).
 πεδίον Jud 2³; G 2².
 πείθω D 1⁸ 3⁴; G 1⁹; Jos 4² 4⁵ 13¹;
 B 7¹.
 πείνα Jud 25⁴ (β-g).
 πείρα G 5².
 πειρασμός Jos 2⁷.
 πειρατήριον Iss 5⁸.
 πειράω D 1³; Jos 16³.
 πέλαγος N 6⁵.
 πέμπτος R 1¹ 2⁶ 3⁵; L 8³ 11⁴ 17⁶ 17¹⁰;

- Jud 6³ 25¹; Iss 1²; D 1¹; G 1¹; A 1¹; B 7².
πέμποι Jud 12⁶; Jos 5⁴ (β-d) 8⁴ (β-d) 9¹; B 2².
πένης R 4⁷; Iss 3⁸ 5²; G 7⁶; A 2⁶; Jos 3⁵; B 4⁴.
πεινθερός Jud 13⁴.
πενθέω R 1¹⁰ 3¹⁶; S 4²; Jud 25⁵; Z 4⁸ (β); Jos 3⁹ 15¹ 15² 20⁵.
πένθος S 9 (β); L 17³ 18⁹; A 5¹; Jos 20⁵.
πενία B 6⁵.
πεντακόσιοι Jud 9⁸.
πέντε S 2¹¹; Iss 3⁵; Z 6⁷; N 2⁹; G 8⁵; Jos 11⁸ (β-dg); B 1¹ 12².
Πεντηφρίς (Πεπεφρίς, Πεντεφρής) Jos 12¹ 13¹ 13³ 13⁴ 13⁵ 15⁶.
πέρας N 6⁷.
περί c. gen. about 40 times; c. acc. twice.
περιβάλλω L 8⁷; D 2⁴ 2⁵; N 6⁸; Jos 19⁷ (A).
περιβλέπομαι Jos 7¹.
περιγίγνομαι Jud 6³; Iss 3⁵.
περιεργάζομαι R 3¹⁰; Iss 5¹; G 6⁵.
περιέργεια or *περιεργία* R 3⁴; Jos 6².
περιέργως Iss 3³.
περιέχω L 10⁶.
περίζωμα B 2³.
περικαθίζω Jud 9⁴.
περλαμβάνω B 3⁷.
περιπατέω Iss 5⁸.
περιπίπτω D 4⁶; Jos 10³.
περιποίησης Z 2⁸.
περιπτύσσω Jos 3⁸.
περιρήσσω (for *περιρρήσσω*) N 6⁵.
περισπασμός Iss 4⁵; G 7⁶.
περισσός Jos 17⁶ (β-d).
περισσῶς Jos 17⁵.
περισχίζω Z 4⁵.
περιτέμνω L 6⁸.
περιτίθημι L 8⁶ 8⁶ 8⁷ (β-a) 8⁹ 8¹⁰.
περιτομή L 6⁹.
Πέρσης N 5⁸.
πέταλον L 8².
πετάννυμι Jud 25⁶.
πετεινόν L 9¹³.
πέτρα L 4¹; Jud 2⁶.
πηγή Jud 24⁴ 24⁵ (a).
πηλός N 2².
πηχυσ Jud 3⁷.
πάζω Jud 2² 2³ (β-a) 2⁶; N 5² 5³ 5⁶; G 1³ (β-a).
πικρία L 11⁷ (β-e); N 2⁸.
πικρασμός L 11⁷.
πικρός D 4²; G 5¹; Jos 1⁷.
πίνω R 1¹⁰; S 3²; Jud 14³ 14⁶ 14⁷ 16² 16³ (β); Iss 7³; Z 4¹ (a); N 9²; A 7³; Jos 3⁵ 19⁵ (A).
πιότης I 4⁸; Iss 5⁵.
πιπρασκω Z 4¹ (a) 4³ (β) 4⁴ (β) 4⁵ 4¹⁰; N 7⁴; G 2³ 5¹¹ (β); Jos 1⁶ 10⁵.
πίπτω R 3¹¹; Jud 3⁸ (h, deg) 9³ (β-a); Z 2¹ (β) 3⁷; D 4⁵; G 4³; Jos 6⁸ 13².
πιστεύω L 8¹² (β); N 1³ 7²; D 5¹³ 6⁴ (β); Jos 2¹ 4² 11⁶ 13⁴; B 4⁴ (β-af) 10⁷ 10⁸ 10⁹.
πίστις L 8²; A 7⁷.
πιστοποίησης B 10³ (β-a).
πιστός Jos 9².
πλανάω R 4⁶ 5³; L 10² 16¹; Jud 14⁵ 17¹; Iss 1¹³; Z 9⁷; N 3³; G 3¹; A 5⁴; Jos 1³; B 6³.
πλάνη R 2¹ 3² 3⁷; S 2⁷ 3¹ 6⁸; L 3³; Jud 14¹ 14⁸ 19¹ 19⁴ 20¹ 20³ (β) 23¹ 25³; Iss 4⁴ 4⁶; Z 9⁷ 7⁸ (bdg); D 2⁴ 5⁵ (β); N 3³; A 6²; Jos 3⁹; B 6¹.
πλάνος L 16³; B 6¹ (af).
πλάξ L 5⁴; A 2¹⁰ 7⁶ (β).
πλάσμα N 2⁵.
πλάττω R 3⁵.
πλατύς Z 4⁶ (a).
πλειστάκις G 2¹.
πλείων G 7².
πλεονεκτέω Iss 4²; A 2⁵ 2⁶; B 5¹.
πλεονεχία L 14⁶; Jud 21⁸; D 5⁷; N 3¹; G 2⁴ (β) 5¹; A 5¹; B 5¹.
πλευρά N 2⁸.
πληγή R 1⁷; S 8⁴; D 5⁸; B 7³.
πληθός L 17⁶ 18²; Jud 6³ (β) 13⁴ 14⁵.
πληθύνω S 6²; L 18⁹; Iss 1¹¹; Jos 11⁷.
πλημμελέω G 6⁶.
πλήν Iss 7²; Z 1⁵.
πλήρης L 17².
πληροφορέω G 2⁴ (β).
πληρώω R 2⁹; L 8¹⁰; Jud 9²; N 6⁵ 7¹ 8⁷; G 5¹ (β-ad); A 1⁹; Jos 4⁷ 6⁵ 9¹; B 3⁸ 12¹ (β).
πλησίον R 3¹³ 6⁹; L 17⁵; Jud 18³; Iss 3³ 4² (bde) 5¹ 5² 7³; Z 5¹ 5³ 6⁶ 8³; D 5²; G 1⁵ 4² 6¹; A 2⁶; Jos 14¹ 20³; B 3³ 3⁴ 3⁵ 6³ 10³.
πλήσσω R 1⁷; B 3⁴.
πλοῖον N 6² 6³ 6⁵.
πλούσιος R 4⁷.
πλουτέω Jud 21⁶; G 7⁴ 7⁶; Jos 12²; B 4⁴.
πλουτίζω Jud 25⁴.
πλούτος S 4⁶; D 3⁴; A 2⁸; B 6² 6⁵.
πνευμα R 2¹ 2² 2³ 2⁴ 2⁵ 2⁶ 2⁷ 2⁸ 3¹ 3² 3³ 3⁴ 3⁵ 3⁶ 3⁷ 5³; S 2⁷ 3¹ 3⁵ 4⁴ 4⁷ 4⁹ 5¹ 6⁶; L 2³ 3² 3³ 4¹ 5⁶ (β-d) 9⁹ 18¹¹ 18¹²; Jud 13³ 14² 14⁸ 16¹ 20¹ 20⁵ 24² 25³; Iss 4⁴ 7¹; Z 9⁷ (β) 9⁸ (bdg); D 1⁶ 1⁷ 1⁸ 2¹ 2⁴ 3⁶ 4⁵ 5⁵ 5⁶ 6¹; N 2² 3³; G 1⁹ 3¹ 4⁷ 5⁹ 6²; A 1⁹ 6² 6⁵; Jos 7² 7⁴; B 3³ 3⁴ 4⁵ 5² 6¹ 8² 9⁴.
πνοή R 2⁵ (β).
ποδήρης L 8².
ποθέω Iss 2⁵; A 3¹; Jos 4⁷ (β).
πόθος D 4⁵ (β); Jos 14⁴.
ποιέω R 3⁶ (β-g) 4⁷ (β) 4⁹ 6⁶ 6⁹; S 2¹¹ 3² 4⁹; L 1¹ 2² 3³ 4¹ 5³ 6³ 6⁶ (β) 6⁷ 6⁸ 6¹⁰ 8¹ 8¹⁴ 10² 13⁵ 14⁴ 17⁸ 18²; Jud 2² 3⁴

- (β) 7¹ 7⁸ 8² 9¹ 10⁴ (β) 11⁴ 12⁵ 12⁷ 12⁸
 12¹² 13¹ 13⁵ 14⁵ 14⁸ 17³ 17⁴ 18¹ 19¹ 19³
 23¹ 23² 26³ (β) 26⁴; Iss 1⁵ (β-g) 1¹¹ (β)
 7⁵ 7⁷; Z 1⁵ 1⁷ 2⁹ 3⁷ (β-eg) 4⁴ (β) 4⁹ 4¹²
 4¹⁵ 5¹ 5³ 5⁴ 6¹ 6⁵ 7¹ 9⁴ 9⁵; D 1⁹ 3² 4⁵ 5⁵ 5⁶
 5¹⁰ 6⁸ (β); N 1² 1⁶ 2² 2⁸ 2⁹ 2¹⁰ 3⁴ 4¹
 4⁵ 7⁴ 8⁶ 9³; G 2⁵ 3¹ 3² 4¹ 5¹ 5³; A 1⁶
 1⁹ 2⁵ 4² 8²; Jos 5² 6⁹ 11¹ 12³ 15⁵ 17⁵
 19⁵ (A) 20¹; B 2⁷ (A) 3⁶ 4³ 6⁶ 10³ 10⁴
 11² 12³ (c).
- ποικίλος Iss 4²; Z 1³.
 ποιμαίνω L 2³; Z 6⁸; G 1⁴.
 ποιμήνη G 1³; Jos 19⁵ (A) 19⁶ (A).
 ποιμνιον R 4¹; S 2⁹; L 6⁹; Jud 3¹ 21⁷;
 Z 1³ (β-af); G 1² 1³; Jos 19⁴ (A)
 19⁵ (A).
 ποίος Jos 7¹ (a).
 πολεμέω S 5⁵; Jud 3⁴ (β) 3⁵ 3⁸.
 πολέμιος R 6¹²; L 13⁸; Jud 3⁹ 7⁴ (β-d)
 13³; D 2³.
 πόλεμος S 4⁸ 5⁵ 6⁴ 8²; Jud 4¹ 5⁶ (a) 6¹
 7¹⁰ 22¹; D 5² 5¹⁰; G 5¹; B 12³ (β).
 πολιορκία Jud 9⁴.
 πολιορκία Jud 23³.
 πόλις L 6⁵ 7² 13⁷; Jud 5¹ 5² 5⁴ 5⁷ (β) 6⁴
 6⁵ 7¹ 7² 7⁹ (a) 9⁴ 12¹ 12⁹ 14⁵; N 11¹.
 πολλαίτις G 6⁵; Jos 4¹ (a) 9¹.
 πολλαπλασίωv Z 6⁵ (bdg).
 πολύς R 4⁴ 4⁷ 4⁹; S 2⁶; L 2⁷ (a) 2⁸ 13⁴;
 Jud 3¹ 7¹ 8¹ 14⁷ 21⁸ 23¹; Iss 4³; Z 1⁶
 1⁷ (β) 5⁵ 6⁶ 9² 9⁶; N 4³ 7¹ 9¹; A 2⁷ 2⁸
 4²; Jos 3⁹ 12¹ 15¹ 16³ 19⁴ (A);
 B 5⁵.
 πολυτέλης Jud 26³.
 πόμα R 2⁷.
 πονηρέυομαι Jud 10⁶ 13²; A 2³.
 πονηρία L 10³; Jud 10⁴ (β) 10⁵ (β) 11⁵
 17² (β); Iss 11¹ (a); Z 9⁹ (h, β);
 D 5⁵ 5⁶ 5⁸; N 4¹; G 8²; A 1⁷ 1⁸ 2³
 2⁴; B 3³.
 πονηρός R 1⁸ 4⁹ 4¹⁰ 5¹ 6⁶; S 2¹⁴ 3⁵ 4⁹ 5¹
 6⁶; L 5⁶ (β-d) 13⁶ 13⁸ 18¹²; Jud 10²
 11¹ 12² 14⁴ (a, af) 16¹; Iss 4⁶ 6² 7⁷;
 Z 4¹² 9⁷ (a); D 1³ 3¹ 6⁸; G 7⁶ (β);
 A 1⁸ 1⁹ 2² 2⁵ 2⁷ 4² 6⁵; Jos 3¹⁰ 5² 7⁸;
 B 3⁶ 5¹.
 πόνος Jud 18⁴; Iss 5⁵; Jos 7².
 πορεύομαι R 1³ 1⁶ 4¹; S 2⁹ 4⁵; L 9² 13¹
 19²; Jud 7² (a) 9³ (β) 11³ 13² (β) 18⁶ 23⁵
 24³; Iss 3¹ 3² 3⁴ (β-g) 4¹ 4⁶ 5¹; Z 4⁶
 (β) 9¹; D 3⁶ 5⁵; N 4¹ 6⁵; A 1⁶ 4⁵ 5⁴;
 Jos 4⁵ 18¹; B 10¹¹.
 πορνεία R 1⁶ 3³ 4⁶ 4⁷ 4⁸ 4¹¹ 5³ 5⁵ 6¹ 6⁴;
 S 5³ 5⁴; L 9⁹; Jud 12² 13³ 14² 14³
 15² 17² 18²; D 5⁶ (β); Jos 3³; B 8²
 (β) 9¹ 10¹⁰.
 πορνέω S 5³ (β); Jud 15¹ 15²; Iss 7²;
 A 2⁸; B 9¹.
 πόρνη L 14⁵ 14⁶.
 πορνικός R 5⁴.
 πορφύρα L 8⁷.
 ποσάκις Jos 3¹ 4¹ (β-a) 9⁴.
- πόσος N 2²; Jos 10¹ 17¹; B 3⁴.
 πότε N 2⁴.
 πότος Jud 8².
 πούς L 19⁴; Jud 2⁴ 3⁴ (β); Iss 7⁹; Z 9⁴;
 N 2¹ 5⁴; G 1³ 8⁴; Jos 6⁸ 13² 20⁴;
 B 12¹ (c) 12³ (β).
 πράγμα S 2³ 2¹⁴ 4⁶; N 8¹⁰; A 2¹; Jos
 17⁶ 20⁶ (β).
 πράξις R 3¹⁰ 4¹ 5⁶; S 2³; Iss 3³ 5¹ 7⁷;
 Z 9⁷; D 3⁶; N 2⁶ (β-ag) 3¹ 3²; G 3¹;
 A 1³ 1⁶ 1⁸ 1⁹ 2³ 2⁴ 3²; Jos 5² 11¹;
 B 9¹.
 πράος D 6⁹.
 πράτης Jud 24¹.
 πρᾶσις S 4²; D 1⁵; Jos 16² (β).
 πράσσω R 1³ 3¹² 3¹⁴ 6³; L 7³ 13⁹; Jud
 14³; D 3³; A 1⁸ 6².
 προαίρεσις R 1⁹; Z 5²; N 2⁶ (bef);
 Jos 17³.
 πρόβατον Jud 12¹; Z 1³; Jos 19⁴ (A).
 προδίδωμι Jos 11⁴; B 5⁵.
 προείπον S 6¹ (β).
 προέρχομαι Jos 19³ (β).
 προίστημι Jos 2⁶.
 πρό 7 times.
 προκαθέζομαι Jud 12².
 προκοπή Jud 15⁵; G 4⁵.
 προκόπτω Jud 21⁸.
 προλαμβάνω Jud 2⁵.
 προνομέω Jud 7³.
 προνομή L 17⁹.
 πρόσπαπος Jud 17⁵.
 προπάτωρ L 9¹.
 πρὸς c. dat. 4 times: c. acc. about 100
 times.
 προσαγορεύω L 16³.
 προσάγω Jud 6³ 9⁵; Iss 2⁵.
 προσάπαντας Iss 1³.
 προσβάλλω L 5⁶ (β-dg).
 προσδέχομαι L 16⁵; A 4³ (β).
 προσδοκάω A 4³.
 προσδοκία Jos 7⁶.
 προσεγγίζω R 4⁶; S 5³; Jud 7⁴ 21⁵;
 Jos 6⁵.
 προσέρχομαι Z 4⁷; Jos 4⁶ 15⁷.
 προσευχή L 4²; N 8⁸; Jos 4³ 10¹ 10².
 προσεύχομαι R 1⁷; Jos 3³ 7⁴ 9⁴; B 1⁴ 3⁶
 5⁵.
 προσέχω R 3¹⁰ 4¹; S 2⁷; L 9⁹; Z 1² 4²
 8⁵ 9¹; D 1² 2³ 6¹; A 6¹ 6³ 7⁵; Jos
 16⁴ (β-ad); B 8³.
 προσήκω Jud 5².
 προσκαλέω R 4³; Z 1⁷.
 προσκολλάομαι A 1⁸ (a); B 8¹.
 πρόσκομμα R 4⁷.
 προσκρούω G 5⁵.
 προσκυνέω R 6¹²; Z 3⁶ 3⁷ 9⁶ (h, β);
 Jos 13⁵; B 10⁷.
 προσλαμβάνω A 1⁸ (β); Jos 3⁴ (β-bd).
 προσοχθίζω Jud 18⁵; D 5⁴.
 προσπεδάω Jud 2⁶.
 προσπελάζω Iss 6¹.

προσποιόμαι Jud 7²; Jos 3⁷.
 πρόσταγμα L 3² (β); Jud 24³.
 προστάσας R 5⁵; B 12³ (c).
 προστίθημι L 17⁵ 19⁴; Iss 2⁴; N 2⁸; G 2²; Jos 4⁸.
 προστρέχω N 5² 5⁵.
 προσφέρω R 4⁹; L 3⁶ 3⁸ 9¹³ 9¹⁴; Jud 21⁵; Iss 2⁶ (β-g) 3⁶ 5³; Z 6⁵; G 7².
 προσφορά L 3⁶ (β) 14⁵.
 πρόσωπον R 4² 5⁴; S 5¹; L 3⁵ (β) 3⁷ 3⁹ 4² 10³ 18⁵; Jud 13⁸ 20⁵ 25²; Iss 1¹¹; Z 2¹ (β) 3⁴ 4⁵ 8⁶ (a); D 2²; N 2⁷ 4⁵ 9²; G 1⁹ 6²; Jos 3⁴ 6⁸ 7² 13² (β-g); B 10¹¹ (β).
 πρότερος L 8¹; Iss 1¹⁰.
 προτίθημι R 1⁶ (a).
 πρόφασις Jos 8⁶.
 προφητεία L 8²; B 3⁸.
 προφητεύω S 5⁶; D 7³.
 προφήτης L 8¹⁵ 16²; Jud 18⁵; D 2³; B 9².
 προχωρέω Iss 1¹¹ (β).
 πραι L 9⁴; N 1².
 πρωτογέννημα L 9¹⁴; Iss 3⁶ (β) 5⁴.
 πρωτος R 2⁴ 2⁹ 3³ 5³ (β); L 2⁷ 6⁴ 8⁴ 8¹² 8¹⁸ 9¹⁴ (deg) 11³ 17²; Jud 24³ 25¹; Iss 3⁶; Z 6¹; D 4² 4⁴; B 7² 9² 9³ 10⁸ 12³ (β).
 πρωτότοκος R title.
 πτέρυξ Z 9⁸ (bdg); N 5⁶.
 πτωέω Jos 2⁵.
 πτωχεία Jud 15⁶ 25⁴ (β); D 5¹³.
 πτωχός Jud 15⁵ 15⁶ 25⁴; Iss 7⁵; A 2⁵ 2⁶.
 πυθμήν Jud 24⁵.
 πύλη L 5¹; Jud 7³ 9⁴ (β) 12¹ 12² (β) 12⁹.
 πυλών Z 3⁶.
 πῦρ L 3² 4¹; Jud 5⁵ 25³; Z 10³.
 πύργος L 2³; Jud 5⁵.
 πύρος Jud 9⁸.
 πύρωσις Jud 16¹.
 παλέω S 2⁹; Z 2⁹; Jos 15⁴ 16¹; B 2¹.
 πύρωσις (πύρωσις) L 13⁷.
 πῶς R 4⁸; Z 4⁵; A 5¹; Jos 6⁵ 10⁵.
 Ραβαήλ ('Ραμβαήλ, Ροβαήλ) Jud 7⁹ (β).
 ράβδος L 8⁴; Jud 12⁴ 15³ 24⁶; Z 1³; B 2⁴ (c).
 Ραχήλ ('Ραχήλ) Iss 1³ 1⁶ 1⁷ 1⁸ 1¹⁰ 1¹⁴ (β-d) 2¹ 2² 2⁴; N 1⁶ 1⁷ 1⁸ 1⁹; Jos 20³; B 1³ 1⁴ 1⁵.
 Ρεβέκκα L 6⁸; N 1⁹.
 ρήγνυμι Jud 2⁶.
 ρήμα Iss 1¹; Z 1² 2⁴; D 1²; Jos 1² 3¹⁰ 4¹.
 ρίζα Jud 24⁵.
 ρίπτω Jud 2⁷; Z 2⁷; Jos 7³.
 ρόδον S 6².
 ρομφαία S 5⁴; L 5³ 18¹⁰; Jud 23³; Z 4¹¹.
 Ρουβήμ ('Ρουβίμ) R 1¹ 1² 1⁵ 3⁹ 7¹; S 2⁹ 2¹⁰; L 6³; Jud 5² 9⁶ 13³ 25²; Iss 1³ 1⁴; Z 2⁷ 4⁵ 4⁷; G 1⁶.

Ρουθαίος ('Ρούθεος, Ράθεος, 'Ηροθαίος) N 1⁹ 1¹⁰.
 ρύομαι R 4¹⁰; S 2⁸; G 2⁵; Jos 1⁷ 2² 4³ 4⁸ 10⁸.
 ρυπαρός Jud 14³.

Σαβά Jud 8².
 σάκκος N 6⁸; Jos 4³ (β) 15².
 σαλεύομαι L 3⁹.
 σαιβίς N 6⁶.
 σάρξ S 6²; Jud 18⁴ 19² (β-f) 19⁴ 21⁸ 24⁴ (β-d); Z 9⁷; N 1⁴; G 7²; B 10⁸.
 Σαρρά L 6⁸.
 Σατανὰς D 3⁶ 5⁶ 6¹; G 4⁷; A 6⁴ (β).
 σβέννυμι L 4¹.
 σέβομαι Jos 4⁶.
 σελήνη L 14³ (β); Jud 25²; N 3² 5¹ 5² 5³ 5⁴.
 Σεμεή (Σεμεί) L 12¹.
 Σήθ B 10⁶.
 Σήμ B 10⁶ (β-d).
 σημείον S 6⁵; L 8² (β-af) 8¹¹.
 σήμερον R 1⁶; L 7²; Jud 26²; D 1⁴.
 σίδηρος Jud 9⁴ (β).
 Σείρ (Σικάρ, Σιήρ, Σιρήχ) Jud 9³.
 σίκερα R 1¹⁰.
 Σίκιμα (Σίκημα, Σίκημα, Σύκημα) S 2⁹; L 2¹ 6⁸ (β) 7²; Jud 4¹.
 Σιλώμ (Σολών, Σηλώμ, Σιλών) Jud 6² 8³ 10⁶ 11³.
 σιωπάω N 3¹; Jos 4⁷ (bdg) 9⁴ 10⁶ 16⁶; B 5⁴.
 σκάφος Z 6¹; N 6⁹.
 σκεπάω B 3⁴.
 σκεπινός (σκεπεινός) R 3¹¹.
 σκέπω B 4³.
 σκέυος N 2² 8⁵.
 σκηνή Jud 25².
 σκήπτρον Jud 24⁵ 25¹; D 1⁹; N 5⁸ 8³; B 10⁷.
 σκληροκαρδία S 6² (a).
 σκληρός S 2⁴.
 σκληροτραχηλία S 6² (β).
 σκοπέω N 3¹ (df).
 σκορπίζω A 7⁶ (hi, g).
 σκοτεινός B 4².
 σκοτίζω R 3⁸; L 14⁴ 18⁸; Jud 2⁷; G 6².
 σκότος S 8⁴; L 17⁶ 18⁴ 19¹; N 2⁷ 2¹⁰; G 5¹ 5⁷; A 5²; Jos 2¹ 8⁵ 9¹ 9² 10³ (β-b) 19³ (A) 20²; B 5³.
 σκοτώω Jud 2⁷ (adeg); D 2⁴; G 1³ (β).
 σκυθρωπός S 4¹.
 σκυλεύω L 4¹; Jud 5⁷ (β).
 σμικρύνω Jud 17³; N 4³.
 Σύδομα L 14⁶; N 3⁴ 4¹; A 7¹; B 9¹.
 σορός R 7²; L 19⁵.
 σοφία L 13⁷ 13⁸; Z 6¹.
 σοφός L 13⁷; Jud 17³; N 8¹⁰.
 σπείρω L 13⁶.
 σπέρμα R 6¹²; S 6³; L 4³ 4⁷ 8³ 8¹¹ 8¹⁵ 8¹⁶ 9⁹ 15⁴; Jud 10⁵ (β) 22³ 24¹; Z 3⁴; D 7³; Jos 19¹¹; B 11².

σπεύδω N 1¹² (*bef*); G 4³.
 σπήλαιον R 7¹; Iss 7⁸ (β -g).
 σπιλωά A 2⁷.
 σπλαγχνίζομαι Z 4² 6⁴ 7¹ 7² 8¹ 8³ 8⁴ (*bdg*).
 σπλάγχνον S 2⁴; L 4⁴; Z 2² 2⁴ 5³ 5⁴ 7³
 7⁴ (*bdg*) 8² (*bdg*) 8⁶ (*bdg*); N 4⁵ 7⁴; Jos
 15³; B 3⁷.
 σπλήν N 2⁸.
 σποδός Jos 15².
 σπορά R 2⁸.
 σπουδάζω D 6³; N 3¹; G 4³.
 σπουδαίος Jud 1⁴ (β).
 σπουδή L 13⁷ (β).
 στάδιος Z 7⁴; G 1³ (β).
 σταθμός N 2³.
 στερεύω B 1⁴.
 στεναγμός Jos 7² 9⁴.
 στενάζω Jos 7¹.
 στερέωμα N 3⁴.
 στερίσκω Jud 18⁴.
 στέρονον A 1⁵; Jos 9⁵ (β).
 στέφανος L 8² 8⁹; B 4¹.
 στήθος Jud 20³ (β) 20⁴.
 στήριγμα Jud 15³ 15⁶.
 στήριζω S 2⁷.
 στολή L 8⁵; Jud 3⁶; Jos 5² (β) 19⁸.
 στόμα R 11⁰ 6¹⁰; L 6⁵ 8¹⁷ 13⁴ 19³; Jud
 2⁴ 5⁵; D 1² (β -dg); N 2⁶ (β -ag); G
 1⁷; Jos 1² 4⁶; B 11² (c) 11³.
 στόμαχος N 2⁸.
 στρέφω Z 7⁴.
 στρίνος B 9¹ (β).
 στυγνός L 3¹.
 συγγένεια Z 8⁶.
 συγγίνομαι Jos 4⁵ 7³.
 συγγινώσκω S 3⁶; Jud 19³ (β).
 συγκαλύπτω N 9².
 συγκαταριθμέω N 7² (*hi*, β).
 συγκόπτω Jud 3⁴ (β).
 συγκρούπω A 2⁴; Jos 17².
 συγχαρίζομαι B 10⁷ (β -d).
 σύζυγος R 4¹.
 συκοφαντέω Jos 8⁴.
 συκοφαντία Jud 16³; G 5¹; Jos 10³.
 συλλαμβάνω R 3¹² 5⁶; L 2¹ (β) 11² 17³;
 Jud 12⁴; Iss 1¹⁵; N 1⁶; B 1⁴ 7².
 συμβαίνω S 2¹³.
 συμβάλλω G 4⁴.
 συμβιβασμός L 11⁶.
 σύμβιος Jud 23³ (β); Iss 7² (a).
 συμβουλεύω L 6³; Jud 13⁴.
 Συμεών S 1¹ 1² 2¹ 2² 8¹ 9; L 2² 6⁴; Jud
 6⁵ 25¹ 25²; Z 2¹ 3² 4² 4¹¹; G 2³ (β).
 συμμαχέω Jud 7⁶.
 σύμμαχος Jud 6² 7².
 συμμίγνυμι R 3².
 συμπάθεια Z 7⁴.
 συμπαθέω S 3⁶; B 4⁴ (β -a).
 συμπάσχω Z 6⁵ 7³; B 4⁴ (a).
 συμπίπτω Jud 11² (β) 13³ (β -d) 13⁷; Z
 10¹; Jos 7¹ 7² 9⁵.
 συμπυδίζω S 2¹².
 συμπορεύομαι Jud 24¹; Iss 7⁷; Z 7⁴.

συμφαίνομαι R 5⁶.
 συμφέρω G 7¹ 7²; Jos 9³.
 σύν 12 times.
 συνάγω R 1²; L 1²; Jud 1²; Jos 19⁴ (A)
 20⁶ (c); B 6² 9² 10¹¹.
 συναγωγή L 11⁵; B 11² 11³.
 συναίρω D 4⁷.
 συναλγέω Z 6⁵.
 συναμαρτάνω D 5⁷ (c).
 συναναστρέφομαι D 5¹³; N 4².
 συναναφέρω Jos 20².
 συνανέρχομαι N 5⁷.
 συναντάω L 1¹.
 συνάπτω R 3⁷; L 14⁶; Jud 5⁶ 6²; N 2⁸;
 Jos 8¹ (β -d).
 συνδιάζω R 3¹⁰ (a) 6² (a, *de*).
 συνδύαζω R 6² (*bef*).
 συνεγίζω D 5⁷.
 σύνεγγυος D 7² (β -*ag*); G 8³ (β).
 συνείδησις R 4³; Jud 20² (a).
 σύνειμι Iss 2³.
 συνεξαμαρτάνω D 5⁷ (*hi*, *lef*).
 συνεπομαι Jud 3¹⁰.
 συνεργέω R 3⁶; Iss 3⁷; D 1⁷; G 4⁵ 4⁷.
 συνέρχομαι R 2⁸ 3⁸; Jud 10⁵ (β) 12⁴; N
 1²; Jos 3¹ 9⁴ 10⁴.
 συνεσθίω S 6⁷.
 σύνεσις R 6⁴; S 4⁸ (β); L 2³ 4⁵ 8² 13² 18⁷;
 Jud 14⁷ 20² (β); Z 6¹.
 συνείζω L 4⁵ 9⁸.
 συνευδοκέω A 6².
 συνεχής R 6³; Jud 22¹.
 συνέχω R 4³; Jud 3¹ (β) 18⁴; Jos 1⁵ 7²
 8⁵ 14³; B 8³.
 συνεχώς R 5⁶; L 9⁶; D 4⁷; G 5¹.
 συνηγορέω Jos 1⁷.
 σύνθρονος L 13⁹.
 συνήμι L 8¹⁸; D 4¹; N 3¹; Jos 6².
 συνκλαίω Z 6⁶.
 συνουσία R 2⁸ 5⁶; Iss 2¹ 2²; N 8³; Jos 8².
 συνταράσσω Jud 14³.
 συντέλεια L 10²; Z 9⁹; B 11³.
 συντελέω S 8¹; L 5⁴; Jud 13³ 22²; D 6⁴.
 συντηρέω L 6².
 συντίθεμαι Z 1⁶; Jos 6⁹.
 σύντομος Z 4⁶.
 συντόμως Jos 7¹.
 συντρέχω Jud 2² 2⁵ (β -a) 19²; B 4⁵ (β -ab).
 συντρίβω Jud 2⁴; N 6⁵; A 7³.
 συντρόγω Z 4² (β).
 συντυχία R 6³.
 Σύρος N 5⁸.
 συσσείω Jud 2⁷.
 σύστασις R 2⁴.
 συστενάζω Iss 7⁵.
 Συχέμ L 5³ 6⁴ 12⁵.
 σφακελισμός Jud 23³.
 σφενδονάω Jud 3⁶.
 σφενδονίζω Jud 7⁵.
 σφόδρα Z 1³; Jos 3⁶; B 1⁵.
 σφοδρός N 6⁴; B 1⁵.
 σχήμα R 5¹ 5² 5⁴; Jud 12³; Z 3⁷ (a, *aeg*)
 9⁸ (*bdg*).

σχιζώ L 4¹ 10³; Z 9⁴ (β); B 9⁴.
 σχολάζω Jud 20¹.
 σώζω S 6⁵ 6⁷ 7²; L 2⁴ 2¹¹; Jud 24⁶; N 8³; A 7³; Jos 19¹¹.
 σῶμα S 2⁵ 4⁸ 4⁹ 6⁷; Jud 14⁹; Z 2⁵; D 3² 3³ 3⁴; N 2² 2⁴; A 2⁷ 4⁴; B 12³ (c).
 σωτήρ L 10² 14²; D 6⁷ (β) 6⁹; G 8¹ (β-bg); Jos 1⁶; B 3⁸.
 σωτηρία L 17²; D 6¹⁰; N 8²; G 4⁷ 5⁷ 8¹; B 3⁸ 11².
 σωτήριος S 7¹; L 9⁷; Jud 22²; D 5¹⁰; B 9² 10⁵.
 σωφρόνως Jud 16³.
 σωφροσύνη Jos 4¹ 4² 6⁷ 9² 9³ 10² 10³.
 σῶφρων Jos 4²; B 4⁴.
 τάλαντον Jud 9⁵ (β); Jos 18³.
 ταμιεῖον S 8³ (β); Jos 3³ 9².
 τανῦν L 10¹ (a).
 τάξις L 11³; N 2⁸ 2⁹ 3² 3³ 3⁴ 3⁵ 8⁹ 8¹⁰.
 ταπεινός D 6³; G 5³; B 9⁵.
 ταπεινός B 5⁵.
 ταπεινώσις R 6¹⁰; Jud 19²; D 5¹³; G 5⁸; Jos 10² 18³; B 10⁷.
 ταρασσώ Z 8⁶; D 4² 4⁷; G 6²; A 6⁵ (β); Jos 7⁵.
 παραχή S 4⁹ 5¹ 6⁴; L 13⁶; D 5²; B 6⁵ 7².
 τάριχος N 6² (β).
 τάσσω L 3³; N 2¹ 3⁵.
 ταῦρος N 5⁶.
 Ταφουέ (Ταφουσέ, Γαφούς) Jud 3² 5⁶.
 ταχύς Iss 6³.
 τειχίρης Jud 5¹ (β-dg).
 τεῖχος L 2³; Jud 4² 5³ 5⁴ 7³ (β) 9⁴ (β); Jos 19⁶ (A).
 τεκνίον R 1³ (c, dg).
 τέκνον R 1³ 1⁴ 2¹ 3⁹ 4¹ 4⁵ 5¹ 5⁵; S 2¹ 2¹³ 3¹ 4⁵ 4⁷ 5² 7¹ 7³ 8¹ (h, afg); Lev 9³ (bdg) 10¹ 12⁶ 13¹ 13² 13³ 14¹ 18¹² 18¹³ 19¹; Jud 1³ 8³ (β) 10³ (β) 11⁵ 13¹ 13⁸ 14¹ 14⁴ 14⁷ 16¹ 17¹ 18² 19¹ 19² 20¹ 21¹ 23¹ 26¹; Iss 1¹ 1⁶ 2¹ 2³ 3¹ 4¹ 5¹ 6¹ 6³ 7⁶ (β) 7⁷; Z 1¹ (β) 3¹ 3² 5¹ 5³ (β-d) 7² 8¹ 8⁵ 10¹; D 1⁴ 2¹ 2² (β) 3¹ 4⁵ 5¹ 6¹ 6⁸ 6⁹; N 1⁵ 2⁹ 3⁴ 4¹ 7³ 8¹ 8² 8⁴ (β) 8⁵ 8¹⁰; G 1² 2¹ 3¹ (β-a) 4¹ 5² 6¹ 8¹ 8² 8³; A 1² 3¹ 5¹ 6¹ 6³ 7⁴; Jos 1² 3⁷ 7⁵ 7⁶ 8¹ 10¹ 11¹ 13⁵ (β) 17¹ 18¹ (β-ae) 19¹ 19¹¹; B 3¹ 3⁷ 4¹ 7¹ 8¹ 10² 10⁴ 10¹⁰ 10¹¹ 12¹ (β).
 τέλειος Jud 23⁵; A 1³ (ci, e).
 τελειώω G 7¹.
 τελειώς G 7¹ (β-af).
 τελευταίος Jud 25⁴.
 τελευτή R 1² 4²; L 1¹ (efg); N 1¹ (hi, β-bg); Jos 20¹.
 τελείω Jos 4⁷ (β).
 τελειώσις R 6⁸.
 τελίσκομαι Jud 12⁹ (bg).
 τέλος L 5⁶ (β-a) 6¹¹ 14¹ 16³; D 6⁵; N 1¹ (bg); G 8² (β); A 1³ 1⁹ 2¹ 2⁴ 6⁴; Jos 8²; B 4¹.
 τελωνόμοι Jud 12⁹ (aef).
 τέρω D 4⁴; Jos 17³; B 6³.

τέρψις D 4³.
 τεσσαράκοντα L 12⁵; Jud 12¹².
 τεσσαρακοστός L 11⁷; Jud 9² (β); N 5¹.
 τέσσαρες L 2⁹ (β); Jud 3⁶ 4¹ (β) 9⁵ 16¹; A 7².
 τέταρτος R 2⁵ 3⁴; L 3³ (β) 8⁷ 11⁸ 12⁴ 17⁵; Jud 1³ 23¹; Z 1¹; Jos 19⁶ (A); B 7².
 τέχνη N 2⁶ (def) 8⁷.
 τήκω L 4¹; Jos 15³.
 τηρέω R 5⁵; Z 4³; D 5¹; G 7⁵.
 τίθημι R 7²; S 8²; L 19⁶; Z 4³ 10⁶; D 1⁴; G 8⁵; Jos 20³ (β); B 12² (β).
 τίκτω R 5⁷; L 2¹ (β) 11² 11⁷ 11⁸ (β) 12¹; Jud 8³; Iss 1² 1¹⁵ 2¹ 2²; Z 1³; N 1⁶ 1⁹ 1¹¹ 1¹²; Jos 3⁷ (β); B 1² 1⁴ 7² (β-bg).
 τιμάω L 13³; Jud 1⁵; G 6⁶ (β-af) 8¹; Jos 10⁶ 11¹ 19¹¹.
 τιμή Z 3² 3³; Jos 16³; B 6⁵.
 τίμημα Z 3¹.
 τίμιος L 17³.
 τιμωρέω Jos 14¹.
 τιμωρία Jos 3¹.
 τοιούτος N 9¹; A 2⁹ 4⁵; B 2⁸ (A) 7⁵.
 τόπος Jud 3³ 7⁵ 9³.
 τόπος R 3¹¹; L 16⁵; D 6⁷; Jos 2⁶ (bg); 19² 19³ (A).
 τότε *passim*.
 τότε οὐν peculiar to a, Jud 7⁵ 9⁷; Iss 2¹.
 τράπεζα L 8¹⁶; Jud 21⁵.
 τράχηλος N 2⁸.
 τρεῖς L 8¹¹; Jud 7³ (β) 9⁵ (β) 12¹²; Z 4⁴ (β); Jos 11⁸ 19² 19³ (A).
 τρέμων L 3⁹ (a); Z 2⁵.
 τρέπω Jud 6².
 τρέχω Jud 2⁵ 3¹ 25⁵; N 5³; B 2³.
 τριάκοντα R 1⁸; L 19⁴; Iss 3⁵; G 1⁴ 2³ (β).
 τριακοστός L 11⁴; N 1¹.
 τριημερίζω Jos 3⁵.
 τρικυμια N 6⁵.
 τριπλοῦς D 3⁴.
 τρίτος R 2⁵ 3⁴; L 2⁸ (β) 3³ (β) 8⁶ 8¹⁴ 11⁷ 12⁸ 17⁴; Jud 10² (β) 25¹; D 3⁴; N 2³; Jos 13⁵; B 7².
 Τρωγλοδίτης (Τρωγλοδύτης, &c.) Z 4⁶.
 τρόμος S 4⁸; Jud 3⁸.
 τρόπος L 6³; G 2²; A 1³; Jos 2⁶ 7¹.
 τροφή Jos 3⁵; B 11¹.
 τροφός N 1⁹.
 τρύβλιον Jos 6².
 τρυφάω Jos 9².
 τρυφερός G 1⁴ (β).
 τρυφή Jud 25²; Z 3⁴; B 6³.
 τύπος L 8¹⁴; Z 3⁵.
 τύπτω Jos 2³ 13¹ 13⁹ 14¹ 14².
 τυφλός R 2⁹.
 τυφλός S 2⁷; Jud 11¹ 18³ 18⁶ 19⁴; D 2⁴.
 τυφλώσις L 13⁷ 14⁴ (a); D 2².
 τυφλώττω Jos 7⁵.
 ὑβρίζω Jud 7⁵; B 5⁴ 9³.
 ὑβρις Jud 16³; G 5¹; B 6⁵.
 ὑγία N 2⁸.
 ὑγιάζω L 13⁵ (a).

ὑγιαίνω L 1²; N 1² (β); A 1².
 ὑγιής Iss 7⁹ (β).
 ὕδωρ L 2⁷ 4¹ 8⁵ 18⁵ 18⁷; Jud 6¹ 12³ (β-df);
 Iss 1⁵; Z 2⁷ 2⁸ 9¹; N 6⁵; A 7² 7³.
 υἱός R 1¹ 1² 1⁵ 4⁷ 6⁵ 7¹; S 1¹ 1² 2² 4⁶ 5⁴
 8¹ 9; L 1² 2⁴ 3¹⁰ 4¹ 4² 4⁴ 4⁵ 5⁴ 6³ 11²
 11⁷ 12² 12³ 13⁸ 19² 19³ 19⁴; Jud 1¹ 1³
 5⁶ (β) 9¹ 9⁴ 10¹ 10⁴ (α) 11⁵ (β) 13³ (β)
 14⁵ 17³ 21⁵ 21⁷ 23⁴ 24¹ (bdg) 24³ 26⁴;
 Iss 1¹ 1² 1⁸ 2² 5⁷ 6¹ 7⁸; Z 1⁴ 9⁵ 5⁴ 9⁷ 9⁸
 (bdg) 10² 10⁶; D 1¹ 1² 1⁶ 5⁶ 5⁷ 7²; N
 1² 1⁵ 6¹ (β) 9³; G 1¹ 1² 1⁶; A 1¹ 1³ 8²;
 Jos 1¹ 1² (β) 2⁵ 3⁷ 3⁸ 5⁴ (β-d) 10⁶ 15² 17⁷
 20⁶ (c); B 1¹ 1⁵ 1⁶ 2² 3⁶ (β-b) 9² (c) 12³.
 ὕμνος L 3⁸; G 7².
 ὑμνέω Jos 8⁵.
 ὑπάγω L 13³; B 2⁴ (β).
 ὑπακοή Jud 17³.
 ὑπακούω R 3⁸ (β-ag); S 7¹ (h, β); Jud 1⁴
 13¹ 18⁵ (β) 18⁶; Iss 5³; Z 9⁴ (β); D
 5⁶; N 3³; G 8³.
 ὑπανδρος R 3¹⁰; L 14⁶.
 ὑπαντάω Jud 13³ (α); B 2⁴.
 ὑπαρ N 2⁸ (α).
 ὑπαρξίς L 17⁹; Z 8⁸ (aef).
 ὑπάρχω S 4⁴; L 11¹; Jud 23³; Iss 7¹ (α);
 N 1⁹; G 1⁴; Jos 10⁵ 11³.
 ὑπέρ c. gen. 9 times: c. acc. 15 times.
 ὑπεράνω L 3⁴.
 ὑπερασπίζω B 4⁵ (β-a).
 ὑπερεκπερισσοῦ Jos 17⁵.
 ὑπέρεχω Jud 21⁴.
 ὑπερηφανεία (ὑπερηφανία) R 3⁵; Jud 13²
 18³; D 5⁶; G 3³.
 ὑπερήφανος L 17¹¹.
 ὑπέρογκος A 2⁸.
 ὑπηρετώ Jos 14³.
 ὑπηρέτης B 3⁸.
 ὑπνος R 3¹ 3⁷; S 4⁸ (β) 4⁹; L 2⁵; Jud
 18⁴; Iss 3⁵ 7⁹; Z 10⁶; D 7¹; N 2⁶;
 A 8¹; Jos 20⁴; B 12² (c).
 ὑπνώω R 3¹²; Iss 7⁹ (β); D 7¹.
 ὑπό c. gen. about 25 times: c. acc. 5 times.
 ὑποβάλλω S 3³.
 ὑπογράφω Iss 4³ (β-g).
 ὑποδείκνυμι N 8¹; A 1².
 ὑπόδημα Z 3² 3⁴ 3⁵.
 ὑποκάτω L 3⁷; Iss 1⁵.
 ὑποκρίνομαι A 7³.
 ὑπόκρισις B 6⁵.
 ὑποκρίπτω Jud 6⁵.
 ὑπολύω Z 3⁴ 3⁵ 3⁶.
 ὑπομένω D 5¹³; N 7¹; Jos 17¹.
 ὑπομνήσκω L 9⁶.
 ὑπομονή Jos 2⁷ 10¹ 10².
 ὑπνοῶ B 9¹ (β).
 ὑποπίπτω Jos 7⁸.
 ὑποσκελίζω D 6³; Jos 4¹.
 ὑπόσπονδος Jud 7⁸ (β).
 ὑπόστασις R 2⁷; Z 2⁴.
 ὑποστρέφω Z 4⁶ (α); G 1⁵.
 ὑποτάσσω Jud 21².
 ὑποτίθημι Iss 5³.

ὑπουργέω D 3⁴.
 ὑπόφορος Jud 7⁹ 9⁷ (β).
 ὕς A 2⁹ (bdg).
 ὑστέρημα B 11⁵.
 ὕστερος L 19⁵ (β); Z 10⁷; Jos 3⁸; B 11².
 ὑψης Jud 9⁸.
 ὑψηλός L 2⁵ 11⁵; Jud 6⁵.
 ὕψιστος S 2⁵ 6⁷; L 3¹⁰ 4¹ 4² 5¹ 5⁷ 8¹⁵
 16³ 18⁷; Jud 24⁴; Iss 2⁵ (β); N 2³
 (b, A); G 3¹; A 2⁶ 5⁴ 7³; Jos 1⁴ 1⁶
 (bdg) 3¹⁰ 9³ 10³; B 4⁵ (β-a) 9².
 ὕψωσ L 2⁸; Iss 1⁵ (β); N 5⁷.
 ὑψώω R 6⁵; Jud 21⁸; N 5³; G 7²; Jos
 1⁷ 10³ 10⁵ 17³ 18¹; B 9³.
 φαίδρος L 2⁸ 2⁹; B 5⁵.
 φαίω R 5⁷; S 4⁹ 6⁵; Jos 3⁴ 19¹² (β);
 B 10⁷ 10⁹.
 φανερός A 2³.
 φανερῶς Jos 4².
 φαντάω S 4⁹.
 φαντασία R 3⁷ 5⁷.
 φάραγξ Iss 1⁵.
 Φαραῶ Z 3⁶; Jos 2¹ 8⁴ 13⁵.
 φάρμακον R 4⁹; Jos 2⁷ 5¹.
 φείδομαι S 2⁷; Jos 16⁴.
 φέρω R 4⁷; S 2⁹; L 3⁷; Iss 1³ 3¹; Z 2⁸
 2⁴; N 2² 6⁵; Jos 11⁵.
 φεύγω R 5⁵; L 15³ (β); Jud 3⁶ 7⁷; Iss
 7⁷; D 5¹; N 6⁶ (β) 8⁴; Jos 8¹; B 5² 7¹.
 φημί A 2¹ (β-g); Jos 14² (β-ad) 16¹.
 φθάω R 5⁷; L 6¹¹; N 5³ 5⁷ (β) 6⁹; G
 1³; Jos 11⁴ (α).
 φθαρτός B 6².
 φθέγγομαι D 5².
 φθείρω S 4⁸ 5⁴; Jud 19⁴.
 φθονερός Iss 3³.
 φθονέω S 2¹⁴ 3³ 3⁶; G 3³ 7²; B 4⁴.
 φθόνος S 2¹³ 3¹ 3² 3⁴ 3⁶ 4⁵ 4⁷ 6²; D 2⁵;
 G 4⁵; Jos 1³ 1⁷ (β-af) 10³; B 7² 7⁵ 8¹.
 φιλαργυρία Jud 18² 19¹.
 φιλαργυρος (φιλάργυρος) L 17¹¹.
 φιλέω B 1² (β-ag).
 φιληδονία R 2⁸ 3⁶; Iss 2³; B 6².
 φιλονεικία G 6⁴; Jos 4⁷ (β-bg).
 φίλος L 13⁴ 13⁸; Jud 23³; D 2³.
 φίλος Jos 2².
 φοβερός Jos 6².
 φοβέομαι S 2³; L 13¹; Jud 7¹¹; Z 1⁶ 4²
 10⁵; D 6¹; N 7⁴ 8⁴; G 3² 5⁵ 6⁶;
 Jos 2⁴ 4² 5³ 15⁵; B 2³ 3³ 4⁴ 5² 10¹⁰.
 φόβος R 4⁴; S 3⁴; L 13⁷; Jud 16²; N 2⁹;
 G 5⁴; Jos 10⁵ 10⁶ 11¹; B 3⁴ 4⁵ (β-a) 5³.
 φοίνιξ N 5⁴.
 φοιτάω B 11⁵.
 φόνος Z 3⁸.
 φοράς Jud 2³ (β).
 φορέω Z 3⁵; B 4¹.
 φραγγελεύω B 2³.
 φρόνησις N 2⁸.
 φρόνιμος N 8¹⁰.
 φυγαδεύω G 5⁷.
 φυλακή Jos 1⁸ 8⁴.

- φυλάσσω R 3⁹ 4⁵ 4⁸ 6¹; S 3¹ 4⁵ 5³ 7³ 8³;
 L 8¹⁷ (*β-af*) 10¹ 13⁸; Jud 13¹ 16¹ 18²
 22³ 26¹; Iss 5¹ 7⁵; Z 5¹ 10²; D 2¹ 5¹;
 G 1³ 4¹; A 6³; Jos 1⁴ 2³ 9⁵ 14² 18⁴
 19¹¹; B 3¹ 10³ 10⁵.
 φυλή S 7¹ (*β*); Jud 15³; Z 10²; D 5¹⁰;
 A 7⁶; B 9² 11⁵.
 φύλλον L 9¹².
 φύρω Jos 6¹; B 2².
 φυσίομαι L 14⁷ 14⁸ (*β*).
 φυσικός D 2⁴ (*β-α*) 3⁴.
 φύσις R 3¹ 3³; D 3⁵ (*β-d*); N 3⁴ 3⁵.
 φωνή L 18⁶; Iss 1⁴; Jos 8³ 9⁴; B 11² (*β*).
 φώς L 4³ 14⁴ 18³ 19¹; Z 9⁸; N 2⁷ 2¹⁰; G
 5¹; A 5² 5³; Jos 19³ (A) 20²; B 5³ 11².
 φωστήρ L 14³; Jud 25².
 φωτειός L 2⁸ 4³ (*β*).
 φωτιζώ L 4³ 18³ 18⁹; G 5⁷; B 6⁴ 11².
 φωτισμός L 14⁴.
- χαίρω Iss 3⁶; D 1⁵; Jos 8⁵ 19⁹; B 6⁴.
 χαλάω Jos 1⁴.
 Χαλδαίος N 1¹⁰ 5⁸.
 χαλκοῦς L 6¹; Jud 9⁴ (*β*).
 Χάμ S 6⁴.
 χαμοκοιτέω Jos 4³.
 Χαναάν S 6³; L 12⁵; Jud 10² (*β*) 11¹ (*β*)
 11³; Z 5⁵; Jos 12² 13¹ 13⁸ 15²; B 12³
 (*β*) 12⁴.
 Χαναανίος L 7¹; Jud 3¹ 7¹¹ 10⁶ 11¹ 13³
 (*β*) 14⁶ 17¹.
 Χαναανίτιος (*Χαναανίτης*) Jud 13³ 16⁴.
 χαρά L 17²; Jud 25⁴ 25⁵; A 6⁶; B 6⁵ (*β*).
 χαρακτήρ S 5⁴.
 χαρίζομαι S 4⁶; L 15³ 18⁵ 18¹⁴; B 10⁷ (a).
 χάρις R 4⁸; S 4⁵ 5²; L 18⁹; Jud 2¹ 24²;
 Jos 3⁴ 11⁶ 12³ 19¹¹ (*β*); B 4⁵.
 χαριτώω Jos 16⁶.
 Χαρράν (*Χαρά*) L 2¹; Iss 1⁵.
 χανύομαι Z 2⁴.
 Χεβρών R 7²; S 8²; L 9⁵ 12² 19⁵; Jud
 2⁶ 4³ 26³ 26⁴; Iss 7⁸; Z 10⁷; N 9¹;
 G 1⁵ 8⁵; A 8¹ 8²; Jos 20⁶ (c); B 12¹
 (*β*) 12³.
 χείλος Iss 7⁴.
 χειμάζομαι Jud 21⁶; N 6⁵.
 χειμών Z 6⁸ 7¹; N 6⁹.
 χεῖρ S 2⁸ 2¹² 2¹³ 9; L 4⁴ 8¹⁰ 14¹ 14²;
 Jud 3⁶; Iss 3⁷; Z 2² 2³ 7⁴ 9⁴; D 1⁹;
 G 1³ 2⁵; A 7²; Jos 1⁵ 11⁷ 12² 15⁴ 17⁶;
 B 6¹.
 Χετταίος S 6³.
 χέω L 18⁵ (*beg*).
 χηρέω Jud 12¹ 12².
 χθές N 1⁴.
 χίλιοι Jud 4¹ 9⁶ (*β*).
 χίμαρρος Z 4⁹.
 χιτάν Z 4⁵ (a) 4⁹ 4¹⁰ 4¹¹ 4¹²; Jos 8³; B
 2² 2³.
- χιών L 3².
 χλευάζω L 7² 14⁸.
 χλευασμός L 14¹.
 χλωρός G 2².
 χοῖρος Jud 2⁵.
 χολή R 3⁴; N 2⁸.
 χορτάζω Jud 21⁸ 25⁴ (*β-g*).
 χρεία Z 6⁵.
 χρῆζω Jud 14⁷; Z 7³ 7⁴.
 χρῆμα Jud 21⁷.
 χρῆσις N 2⁴.
 χρηστός B 3⁷.
 Χριστός A 7² (a, d).
 χριστός R 6⁸; L 10².
 χρίω L 17² 17³.
 χρόνος R 6⁸; S 1¹; Jud 7¹⁰; Iss 2⁵ 4³;
 G 5¹¹; Jos 3⁸ 5¹ 19⁴ (A).
 χρυσίνος Jos 16⁵ (*β-eg*).
 χρυσίον L 2¹²; Jud 13⁵ 17¹; Iss 4²; G
 2³ (*β*); Jos 11⁴ 11⁷ 16⁴ 18³.
 χρυσός L 13⁷; Jud 13⁴; Jos 16⁵.
 Χωζηβά (*Χωζιβά, Χουζηβά*) Jud 6¹ 12³
 (*β-d*).
 χώρα L 13⁷; Jud 2⁷.
 χωρέω Iss 11¹ (a); N 2².
 χωρίζω R 4⁶; S 5³; Z 8⁶ 9⁴; N 2⁷ 6⁶
 (*β*).
 χαρίον Jud 12⁹.
 χαρίς G 1⁹ (a).
- ψέγω Iss 3⁴; G 3³.
 ψευδοπροφήτης Jud 21⁹.
 ψεύδω R 3⁵; Iss 7⁴; D 1³ 2¹ 2⁴ 3⁶ 4⁶ 4⁷
 5¹ 6⁸; G 5¹; A 5³; B 6⁴.
 ψεύδομαι Jos 13⁹; B 2⁶ (A).
 ψύα N 2⁸ (*ddf*).
 ψύγω B 8³.
 ψυχή R 1⁹ 4⁶ 4⁹; S 2⁵ 3⁴ 4⁵ (*β*) 4⁶ 4⁸ 4⁹ 6¹
 (*β*); L 13⁶; Jud 11⁴ 13⁸ 18³ 18⁴ 18⁶ 19²
 (*β*); Iss 4¹ (*hi, β-bg*) 4⁵ 4⁶; Z 2⁴ (*β*)
 8⁶ 9⁶ (*bdg*); D 3¹ 3² 3³ 4² 4⁷ 5¹¹; N 2⁶
 3¹ 9²; G 2¹ 3³ 5³ 5⁷ 6¹ 6² (*β*) 6³ 7⁷;
 A 1⁶ 2¹ 2⁷ 4⁶ 6⁵; Jos 2⁶ 13¹ 17⁷; B 4³
 4⁵ 5⁷ (*β-α*) 6¹ 6⁴ 6⁶.
 ψύα N 2⁸ (a).
 ψαμίζω L 8³.
- ὄμος Z 9⁴.
 ὀμός D 3⁶.
 ὀνόμαί Z 3²; Jos 13⁸ 16¹ (*β-df*) 16⁴.
 ὄρα Jud 3⁴ (*β*); Jos 8¹; B 3⁷.
 ὄραιος R 3⁴; S 5¹; L 8¹⁶; Jos 9⁵ 18⁴.
 ὄραιότης Jos 18¹.
 ὡς = 'when,' *passim*.
 = 'as,' *saepissime*.
 ὡσαύτως L 17⁷; A 2³ (*beg*).
 ὡσεὶ L 2²; N 2¹ (a); G 1³ (a); Jos 8¹.
 ὡσπερ *saep*.
 ὡστε *saep*.

UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY
Los Angeles

This book is DUE on the last date stamped below.

CD-URL

NOV 18 1960

SEP 12 1960

URL

ILL / TWV

gm

BS
1830
T4G8
1960

UC SOUTHERN REGIONAL LIBRARY FACILITY

AA 000 622 528 8

